

P.Z. br. 753

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/187

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 26. rujna 2019.

Hs**NP*022-03/19-01/187*65-19-02**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192., a u svezi članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 26. rujna 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Gordana Grlića Radmana, ministra vanjskih i europskih poslova, Andreju Metelko-Zgombić i mr. sc. Zdravku Bušić, državne tajnice u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, te Zrinku Ujević, Gordanu Vidović Mesarek i Vicu Skračića, pomoćnike ministra vanjskih i europskih poslova.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-11/72
Urbroj: 50301-23/22-19-6

Zagreb, 26. rujna 2019.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Gordana Grlića Radmana, ministra vanjskih i europskih poslova, Andreju Metelko-Zgombić i mr. sc. Zdravku Bušić, državne tajnice u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, te Zrinku Ujević, Gordanu Vidović Mesarek i Vicu Skračića, pomoćnike ministra vanjskih i europskih poslova.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SVEOBUHVAATNOG I
POJAČANOG SPORAZUMA O PARTNERSTVU IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I
EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU I NJIHOVIH DRŽAVA ČLANICA,
S JEDNE STRANE, I REPUBLIKE ARMENIJE, S DRUGE STRANE**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SVEOBUHVAATNOG I POJAČANOG SPORAZUMA O PARTNERSTVU IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU I NJIHOVIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE, I REPUBLIKE ARMENIJE, S DRUGE STRANE

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane (u daljnjem tekstu: Sporazum), sadržana je u odredbi članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Sporazum je međunarodni ugovor mješovite prirode kojeg sklapaju Europska unija i Europska zajednica za atomsku energiju te njihove države članice i Republika Armenija. Sporazum je sastavljen u Bruxellesu 24. studenoga 2017. godine, a na temelju Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma, klase: 022-03/17-11/72, urbroja: 50301-23/21-17-2, od 16. studenoga 2017. godine, u ime Republike Hrvatske, potpisao ga je Mate Škrabalo, izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Republike Hrvatske u svojstvu stalnog predstavnika Republike Hrvatske pri Europskoj uniji i pri Europskoj zajednici za atomsku energiju, sa sjedištem u Bruxellesu.

Uzimajući u obzir napredak u odnosima između Europske unije i Republike Armenije, zajedničku želju Europske unije i njezinih država članica i Republike Armenije za napretkom u odnosima kao i za jačanjem, produbljivanjem i postavljanjem institucionalnog okvira tih odnosa, Europska unija i Europska zajednica za atomsku energiju (Euratom) te njihove države članice (uključujući Republiku Hrvatsku) i Republika Armenija sklopili su 24. studenoga 2017. godine u Bruxellesu Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane.

Svrha je Sporazuma obostrani interes Europske unije i njezinih država članica, i Republike Armenije, za daljnjim jačanjem dijaloga, suradnje i trgovine, i proširivanjem međusobnih odnosa. Sporazumom se područja suradnje nastavljaju razvijati čime se osigurava dugoročna osnova za daljnji razvoj odnosa između Europske unije i Republike Armenije. Jačanjem političkog dijaloga i poboljšavanjem suradnje u nizu područja, Sporazum služi kao temelj za djelotvorniju bilateralnu suradnju s Republikom Armenijom.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom potvrđuje se Sporazum kako bi njegove odredbe, u smislu članka 141. Ustava Republike Hrvatske, postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Do završetka postupaka potrebnih za stupanje Sporazuma na snagu, u skladu s člankom 385. Sporazuma i podložno obavijestima koje su u njemu predviđene, te Odlukom Vijeća (EU) 2018/104 od 20. studenoga 2017. o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Sporazuma (SL EU 23,

26.1.2018.), sljedeći dijelovi Sporazuma primjenjuju se privremeno između Europske unije i Republike Armenije, ali samo u mjeri u kojoj obuhvaćaju pitanja koja su u nadležnosti Europske unije, uključujući pitanja u nadležnosti Europske unije za utvrđivanje i provedbu zajedničke vanjske i sigurnosne politike:

- (a) glava I.;
- (b) glava II.: članci 3., 4., 7. i 8.;
- (c) glava III.: članak 12., članak 14. stavak 1. i članak 15.;
- (d) glava V.:
 - i. poglavlje 1., uz iznimku članka 38. stavka 3. točke (a);
 - ii. poglavlje 2., uz iznimku reference na nuklearnu sigurnost u članku 42. stavku 2. točki (f) i članku 42. stavku 2. točki (g);
 - iii. poglavlje 3., uz iznimku članka 46. stavka 1. točaka (a), (c) i (e); te
 - iv. poglavlja 7., 10., 14. i 21.;
- (e) glava VI., uz iznimku članka 205. stavka 2. točaka (b) i (c); članak 203. privremeno se primjenjuje samo u mjeri u kojoj se tiče izravnog ulaganja;
- (f) glava VII.;
- (g) glava VIII., uz iznimku članka 380. stavka 1., u mjeri u kojoj su odredbe te glave ograničene na svrhu osiguranja privremene primjene Sporazuma; i
- (h) Prilog I., Prilog II., uz iznimku referenci na Euratom povezanih s infrastrukturom, provedbenim uredbama, i nuklearnim pitanjima, prilozi III., VI., VIII., IX., X., XI. i XII. kao i Protokol I., uz glavu VII. financijska pomoć i odredbe o sprječavanju prijevara i nadzoru poglavlje 2.: odredbe o sprječavanju prijevara i nadzoru, te Protokol II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima.

Privremena primjena proizvodi učinke od prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon dana na koji depozitar zaprimi obavijest Europske unije o dovršetku postupaka potrebnih u tu svrhu, uz navođenje dijelova ovog Sporazuma koji se privremeno primjenjuju i ispravu Republike Armenije o ratifikaciji u skladu s njezinim unutarnjim postupcima.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

V. ZAKONI KOJIMA SE POTVRĐUJU MEĐUNARODNI UGOVORI

Temelj za donošenje ovoga Zakona nalazi se u članku 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17 i 29/18) prema kojemu se zakoni kojima se, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, potvrđuju međunarodni ugovori donose u pravilu u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.

Donošenje ovoga Zakona pretpostavka je za ispunjenje formalno-pravnih pretpostavki kako bi Sporazum stupio na snagu, a njegovim stupanjem na snagu stvorit će se uvjeti za primjenu mehanizama i oblika suradnje koji su njime predviđeni.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka ne mogu vršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Konačni prijedlog zakona raspraviti i prihvatiti.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SVEOBUH VATNOG I
POJAČANOG SPORAZUMA O PARTNERSTVU IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I
EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU I NJIHOVIH DRŽAVA ČLANICA,
S JEDNE STRANE, I REPUBLIKE ARMENIJE, S DRUGE STRANE**

Članak 1.

Potvrđuje se Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, sastavljen u Bruxellesu 24. studenoga 2017. godine, u izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i armenskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na hrvatskom jeziku, glasi:

**SVEOBUH VATNI I POJAČANI SPORAZUM O PARTNERSTVU
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU
I NJIHOVIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I REPUBLIKE ARMENIJE, S DRUGE STRANE**

PREAMBULA

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, dalje u tekstu „države članice”,

EUROPSKA UNIJA i

EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU, dalje u tekstu „Euratom”,

s jedne strane, i

REPUBLIKA ARMENIJA,

s druge strane,

dalje u tekstu zajednički nazvane „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR snažne veze između stranaka i vrijednosti koje dijele, kao i njihovu želju da ojačaju veze koje su uspostavljene u prošlosti Sporazumom o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane koji je potpisan u Luksemburgu 22. travnja 1996. i stupio je na snagu 1. srpnja 1999. („Sporazum o partnerstvu i suradnji”) te promiču blisku i intenzivnu suradnju na temelju ravnopravnog partnerstva u okviru europske politike susjedstva i Istočnog partnerstva te u okviru ovog Sporazuma;

PREPOZNAJUĆI doprinos zajedničkog Akcijskog plana europske politike susjedstva između EU-a i Armenije, uključujući njegovih uvodnih odredbi, i važnost prioriteta partnerstva za jačanje odnosa između Europske unije i Republike Armenije te za unapređenje postupka reformi i približavanja u Republici Armeniji, kako je navedeno u nastavku, čime se pridonosi snažnijoj političkoj i gospodarskoj suradnji;

OPREDIJELJENE za nastavak jačanja poštovanja temeljnih sloboda, ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, demokratskih načela, vladavine prava i dobrog upravljanja;

POTVRĐUJUĆI da su unutarnje reforme prema jačanju demokracije i tržišnoga gospodarstva, s jedne strane, i održivo rješavanje sukoba, s druge strane, povezani. Stoga će postupci održive demokratske reforme u Republici Armeniji pomoći u izgradnji povjerenja i stabilnosti u cijeloj regiji;

OPREDIJELJENE za nastavak promicanja političkog, društveno-gospodarskog i institucionalnog razvoja Republike Armenije suradnjom u područjima kao što su razvoj civilnog društva, izgradnja institucija, reforma javne i državne uprave, borba protiv korupcije te pojačana trgovinska i gospodarska suradnja, uključujući dobro upravljanje u području oporezivanja, smanjenje siromaštva, te širokom suradnjom u brojnim područjima od zajedničkog interesa, uključujući u području pravde, slobode i sigurnosti;

OPREDIJELJENE za cjelovitu provedbu ciljeva, načela i odredbi Povelje Ujedinjenih naroda, Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima iz 1948., Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950. („Europska konvencija o ljudskim pravima”) i Helsinškog završnog akta Konferencije o europskoj sigurnosti i suradnji iz 1975. („Helsinški završni akt OEES-a”);

PODSJEĆAJUĆI na svoju spremnost za promicanje međunarodnog mira i sigurnosti, kao i za sudjelovanje u djelotvornom multilateralizmu i mirnom rješavanju sporova u okviru dogovorenih okvira, posebno surađujući u tu svrhu u okviru Ujedinjenih naroda („UN”) i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju („OEES”);

OPREDIJELJENE za međunarodne obveze stranaka u borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke te u suradnji u razoružavanju i neširenju oružja, kao i u nuklearnoj zaštiti i sigurnosti;

PREPOZNAJUĆI važnost aktivnog sudjelovanja Republike Armenije u regionalnim oblicima suradnje, uključujući one koje podupire Europska unija; prepoznajući važnost koju Republika Armenija pridaje svojem sudjelovanju u međunarodnim organizacijama i oblicima suradnje te svojim postojećim obvezama koje proizlaze iz njih;

U ŽELJI za daljnjim razvojem redovitog političkog dijaloga o bilateralnim i međunarodnim pitanjima od zajedničkog interesa, uključujući regionalne aspekte, uzimajući u obzir zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku, Europske unije i relevantne politike Republike Armenije; prepoznajući važnost koju Republika Armenija pridaje svojem sudjelovanju u međunarodnim organizacijama i oblicima suradnje te svojim postojećim obvezama koje proizlaze iz njih;

PREPOZNAJUĆI važnost predanosti Republike Armenije mirnom i trajnom rješenju sukoba u Gorskom Karabahu te potrebu za što bržim postizanjem tog rješenja u okviru pregovora koje vode supredsjedatelji OEES-ove skupine iz Minska; prepoznajući i važnost postizanja tog rješenja u skladu s ciljevima i načelima utvrđenim u Povelji UN-a i Helsinškom završnom aktu OEES-a, posebno onima koji se odnose na suzdržavanje od prijetnje ili upotrebe sile, teritorijalnu cjelovitost država, jednaka prava za sve i pravo naroda na samoodređenje, a koji se odražavaju u svim izjava izdanima u okviru supredsjedanja OEES-ovom skupinom iz Minska od 16. ministarskog vijeća OEES-a iz 2008.; imajući u vidu i iskazanu predanost Europske unije podupiranju tog postupka rješavanja;

OPREDIJELJENE za sprječavanje i borbu protiv korupcije, borbu protiv organiziranog kriminala te za jačanje suradnje u borbi protiv terorizma;

OPREDIJELJENE za jačanje dijaloga i suradnje u području migracija, azila i upravljanja granicama, uz sveobuhvatan pristup kojim se pozornost posvećuje zakonitim migracijama i suradnji u suzbijanju nezakonitih migracija i trgovine ljudima te djelotvornoj provedbi Sporazuma između Europske unije i Republike Armenije o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. („Sporazum o ponovnom prihvatu”);

PONOVNO POTVRĐUJUĆI da je poboljšana mobilnost građana stranaka u sigurnom okruženju kojim se dobro upravlja i dalje temeljni cilj te imajući u vidu otvaranje dijaloga o vizama s Republikom Armenijom u dogledno vrijeme, ako se ispune svi uvjeti za dobro upravljanu i sigurnu

mobilnost, uključujući djelotvornu provedbu Sporazuma između Europske unije i Republike Armenije o pojednostavnjenju izdavanja viza koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. („Sporazum o pojednostavnjenju izdavanja viza”) i Sporazuma o ponovnom prihvatu;

OPREDIJELJENE za načela slobodnog tržišnog gospodarstva i spremnost Europske unije da pridonese gospodarskim reformama u Republici Armeniji;

PREPOZNAJUĆI spremnost stranaka na produbljivanje gospodarske suradnje, uključujući u područjima povezanim s trgovinom, u skladu s pravima i obvezama koji proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji („WTO”) te transparentnom i nediskriminirajućom primjenom tih prava i obveza;

UVJERENE da će se ovim Sporazumom stvoriti novo ozračje za gospodarske odnose između stranaka, a prije svega za razvoj trgovine i ulaganja, te poticati tržišno natjecanje, što je ključno za gospodarsko restrukturiranje i modernizaciju;

OPREDIJELJENE za poštovanje načela održivog razvoja;

OPREDIJELJENE za osiguravanje zaštite okoliša, uključujući prekograničnu suradnju i provedbu multilateralnih međunarodnih sporazuma;

OPREDIJELJENE za jačanje sigurnosti i zaštite opskrbe energijom, olakšavanje razvoja odgovarajuće infrastrukture, jačanje tržišne integracije i postupnog usklađivanja s ključnim elementima pravne stečevine EU-a navedenima u nastavku, među ostalim promicanjem energetske učinkovitosti i upotrebe obnovljivih izvora energije, uzimajući u obzir predanost Republike Armenije načelima jednakog postupanja prema zemljama proizvođačima energije, tranzitnim zemljama i zemljama potrošačima;

OPREDIJELJENE za visoku razinu nuklearne sigurnosti i nuklearne zaštite, kako je navedeno u nastavku;

POTVRĐUJUĆI potrebu za pojačanom suradnjom u području energije i predanost stranaka punom poštovanju odredbi Ugovora o energetskej povelji;

SPREMNE podignuti razinu javnog zdravlja i sigurnosti te zaštite zdravlja ljudi, uzimajući u obzir načelâ održivog razvoja, potrebe okoliša i klimatske promjene;

OPREDIJELJENE za poboljšanje međuljudskih kontakata, uključujući suradnjom i razmjenom u području znanosti i tehnologije, obrazovanja i kulture, mladih i sporta;

OPREDIJELJENE za promicanje prekogranične i međuregionalne suradnje;

PREPOZNAJUĆI predanost Republike Armenije postupnom približavanju njezina zakonodavstva u relevantnim sektorima zakonodavstvu Europske unije i njenoj djelotvornoj provedbi u okviru njezinih širih reformskih napora te razvoju njezinih administrativnih i institucionalnih kapaciteta do mjere potrebne za provedbu ovog Sporazuma, i prepoznajući trajnu potporu Europske unije u skladu sa svim raspoloživim instrumentima suradnje, uključujući tehničku, financijsku i gospodarsku pomoć povezanu s tom obvezom, koji odražavaju brzinu reformi i gospodarske potrebe Republike Armenije;

NAPOMINJUĆI da, u slučaju da stranke u okviru ovog Sporazuma odluče pristupiti pojedinačnim sporazumima u području slobode, sigurnosti i pravde koje je Europska unija sklopila na temelju glave V. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odredbe takvih budućih sporazuma ne obvezuju Ujedinjenu Kraljevinu ni Irsku, osim u slučaju da Europska unija, istodobno kad i Ujedinjena Kraljevina i/ili Irsku u pogledu njihovih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Republiku Armeniju da se na Ujedinjenu Kraljevinu i/ili Irsku primjenjuju odredbe takvih sporazuma kao dijela Europske unije, u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženim Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Isto tako, sve naknadne unutarnje mjere Europske unije donesene na temelju glave V. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije za potrebe primjene ovog Sporazuma ne obvezuju Ujedinjenu Kraljevinu ni Irsku, osim ako su obavijestile da žele sudjelovati u tim mjerama ili ih prihvatiti u skladu s Protokolom br. 21; imajući u vidu i da bi takvi budućí sporazumi ili naknadne unutarnje mjere Europske unije bili obuhvaćeni Protokolom br. 22 o stajalištu Danske, priloženim navedenim ugovorima,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

CILJEVI I OPĆA NAČELA

ČLANAK 1.

Ciljevi

Ciljevi ovog Sporazuma jesu:

- (a) unaprijediti sveobuhvatno političko i gospodarsko partnerstvo i suradnju između stranaka na temelju zajedničkih vrijednosti i bliskih veza, uključujući povećavanjem sudjelovanja Republike Armenije u politikama, programima i agencijama Europske unije;
- (b) jačati okvir za politički dijalog u svim područjima od zajedničkog interesa, čime se promiče razvoj bliskih političkih odnosa između stranaka;
- (c) pridonijeti jačanju demokracije te političke, gospodarske i institucionalne stabilnosti u Republici Armeniji;
- (d) promicati, očuvati i jačati mir i stabilnost na regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući putem zajedničkih napora za uklanjanje izvora napetosti, jačanjem granične sigurnosti te promicanjem prekogranične suradnje i dobrosusjedskih odnosa;
- (e) pojačati suradnju u području slobode, sigurnosti i pravde u cilju jačanja vladavine prava i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda;

- (f) poboljšati mobilnost i međuljudske kontakte;
- (g) podržavati napore Republike Armenije u razvoju njezina gospodarskog potencijala kroz međunarodnu suradnju, među ostalim usklađivanjem njezina zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a navedenom u nastavku;
- (h) uspostaviti pojačanu trgovinsku suradnju kojom se omogućuje trajna regulatorna suradnja u relevantnim područjima u skladu s pravima i obvezama koji proizlaze iz članstva u WTO-u i
- (i) stvoriti uvjete za sve bližu suradnju u ostalim područjima od zajedničkog interesa.

ČLANAK 2.

Opća načela

1. Poštovanje demokratskih načela, vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda, kako je sadržano u Povelji UN-a, Helsinškom završnom aktu OEES-a i Pariškoj povelji za novu Europu iz 1990., kao i drugim relevantnim instrumentima zaštite ljudskih prava kao što su Opća deklaracija UN-a o ljudskim pravima i Europska konvencija o ljudskim pravima, čini osnovu unutarnjih i vanjskih politika stranaka i ključan je element ovog Sporazuma.
2. Stranke potvrđuju svoju predanost načelima slobodnog tržišnog gospodarstva, održivog razvoja, regionalne suradnje i djelotvornog multilateralizma.
3. Stranke ponovno potvrđuju da poštuju načela dobrog upravljanja, kao i svoje međunarodne obveze, posebno u okviru UN-a, Vijeća Europe i OEES-a.
4. Stranke su predane borbi protiv korupcije, borbi protiv različitih oblika transnacionalnog organiziranog kriminala i terorizma, promicanju održivog razvoja, djelotvornom multilateralizmu i borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke, uključujući putem inicijative za centre izvrsnosti EU-a za smanjenje kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih rizika. Ta je obveza ključan čimbenik u razvoju odnosa i suradnje između stranaka i predstavlja doprinos regionalnom miru i stabilnosti.

GLAVA II.

POLITIČKI DIJALOG I REFORMA;
SURADNJA U PODRUČJU VANJSKE I SIGURNOSNE POLITIKE

ČLANAK 3.

Ciljevi političkog dijaloga

1. Stranke nastavljaju razvijati i jačati politički dijalog u svim područjima od zajedničkog interesa, uključujući pitanja vanjske politike i sigurnosti, kao i unutarnje reforme. Takvim će se dijalogom povećati djelotvornost političke suradnje u pitanjima vanjske politike i sigurnosti, prepoznajući važnost koju Republika Armenija pridaje svojem sudjelovanju u međunarodnim organizacijama i oblicima suradnje te svojim postojećim obvezama koje proizlaze iz njih.
2. Ciljevi su političkog dijaloga:
 - (a) nastaviti razvijati i jačati politički dijalog u svim područjima od zajedničkog interesa;
 - (b) unaprijediti političko partnerstvo i povećati djelotvornost suradnje u području vanjske i sigurnosne politike;
 - (c) promicati međunarodni mir, stabilnost i sigurnost na temelju djelotvornog multilateralizma;
 - (d) jačati suradnju i dijalog među strankama u području međunarodne sigurnosti i upravljanja krizama, posebno u svrhu suočavanja s globalnim i regionalnim izazovima i povezanim prijetnjama;
 - (e) jačati suradnju u borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke;
 - (f) poticati praktičnu i na rezultate usmjerenu suradnju među strankama radi postizanja mira, sigurnosti i stabilnosti na europskom kontinentu;

- (g) jačati poštovanje demokratskih načela, vladavine prava, dobrog upravljanja te ljudskih prava i temeljnih sloboda, uključujući medijske slobode i prava pripadnika manjina, te pridonijeti učvršćivanju unutarnjopolitičkih reformi;
- (h) razvijati dijalog i produbljivati suradnju među strankama u području sigurnosti i obrane;
- (i) promicati mirno rješavanje sukoba;
- (j) promicati ciljeve i načela UN-a utvrđene u njegovoj Povelji i načela kojima se uređuju odnosi između država sudionica utvrđena u Helsinškom završnom aktu OEES-a i
- (k) promicati regionalnu suradnju, razvijati dobrosusjedske odnose i jačati regionalnu sigurnost, uključujući poduzimanjem koraka prema otvaranju granica radi promicanja regionalne trgovine i prekograničnog kretanja.

ČLANAK 4.

Unutarnje reforme

Stranke surađuju u sljedećim područjima:

- (a) razvoj, učvršćivanje i povećanje stabilnosti i djelotvornosti demokratskih institucija i vladavine prava;
- (b) osiguravanje poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda;
- (c) unapređivanje reforme pravosuđa i sudstva kako bi se osigurala neovisnost, kvaliteta i učinkovitost pravosuđa, tužiteljstva i tijela za izvršavanje zakonodavstva;
- (d) jačanje administrativnih kapaciteta tijela za izvršavanje zakonodavstva te jamčenje njihove nepristranosti i djelotvornosti;
- (e) nastavak provedbe reforme javne uprave i razvoja odgovorne, učinkovite, transparentne i stručne državne službe i

- (f) osiguravanje djelotvornosti u borbi protiv korupcije, posebno u cilju jačanja međunarodne suradnje u suzbijanju korupcije te osiguravanje djelotvorne provedbe relevantnih međunarodnih pravnih instrumenata kao što je Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije iz 2003.

ČLANAK 5.

Vanjska i sigurnosna politika

1. Stranke jačaju dijalog i suradnju u području vanjske i sigurnosne politike, uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku, prepoznajući važnost koju Republika Armenija pridaje svojem sudjelovanju u međunarodnim organizacijama i oblicima suradnje te svojim postojećim obvezama koje proizlaze iz njih, a posebno rješavaju pitanja sprječavanja sukoba i upravljanja krizama, kibersigurnosti, reforme sigurnosnog sektora, regionalne stabilnosti, razoružanja, neširenja oružja, kontrole oružja i kontrole izvoza. Suradnja se temelji na zajedničkim vrijednostima i obostranim interesima u cilju jačanja njezine djelotvornosti s pomoću bilateralnih, međunarodnih i regionalnih foruma, posebice OEES-a.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoju opredijeljenost za načela i norme međunarodnog prava, uključujući one utvrđene u Povelji UN-a i u Helsinškom završnom aktu OEES-a te svoju predanost promicanju tih načela u svojim bilateralnim i multilateralnim odnosima.

ČLANAK 6.

Teška kaznena djela od međunarodnog značaja i Međunarodni kazneni sud

1. Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena djela koja se odnose na međunarodnu zajednicu kao cjelinu ne smiju ostati nekažnjena te da je potrebno osigurati njihov djelotvoran kazneni progon poduzimanjem mjera na nacionalnoj i međunarodnoj razini, što uključuje razinu Međunarodnog kaznenog suda.
2. Stranke smatraju da su osnivanje i djelotvorno funkcioniranje Međunarodnog kaznenog suda važno postignuće za međunarodni mir i pravdu. Cilj je stranaka unaprijediti suradnju u promicanju mira i međunarodne pravde ratifikacijom i provedbom Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda i s njim povezanih instrumenata, vodeći računa o svojem pravnom i ustavnom okviru.

3. Stranke su suglasne blisko surađivati na sprječavanju genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina s pomoću odgovarajućih bilateralnih i multilateralnih okvira.

ČLANAK 7.

Sprječavanje sukoba i upravljanje krizama

Stranke jačaju praktičnu suradnju u sprječavanju sukoba i upravljanju krizama, posebno radi mogućeg sudjelovanja Republike Armenije u civilnim i vojnim operacijama upravljanja krizama pod vodstvom EU-a, kao i u odgovarajućim vježbama i obuci, ovisno o slučaju.

ČLANAK 8.

Regionalna stabilnost i mirno rješavanje sukoba

1. Stranke jačaju zajedničke napore za poboljšanje uvjeta za daljnju regionalnu suradnju promicanjem otvorenih granica za prekogranična kretanja, dobrosusjedskih odnosa i demokratskog razvoja, čime pridonose stabilnosti i sigurnosti, te rade na mirnom rješavanju sukoba.
2. Napori iz stavka 1. oslanjaju se na zajednička načela za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti utvrđena u Povelji UN-a, Helsinškom završnom aktu OESS-a i drugim relevantnim multilateralnim dokumentima s kojima su se obje stranke uskladile. Stranke naglašavaju važnost postojećih dogovorenih okvira za mirno rješavanje sukoba.
3. Stranke naglašavaju da su kontrola oružja te mjere izgradnje povjerenja i sigurnosti i dalje od velike važnosti za sigurnost, predvidljivost i stabilnost u Europi.

ČLANAK 9.

Oružje za masovno uništenje, neširenje oružja i razoružanje

1. Stranke smatraju da je širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke državnim i nedržavnim subjektima, kao što su teroristi i druge kriminalne skupine, jedna od

najvećih prijetnji međunarodnom miru i stabilnosti. Stranke su stoga suglasne surađivati i pridonositi suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke punim poštovanjem i provedbom na nacionalnoj razini svojih postojećih obveza iz međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja, kao i drugih relevantnih međunarodnih obveza. Stranke su suglasne da ova odredba bude ključan element ovog Sporazuma.

2. Stranke su suglasne surađivati i pridonositi suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke:

- (a) poduzimanjem koraka za, prema potrebi, potpisivanje, ratificiranje ili pristupanje te punu provedbu svih drugih relevantnih međunarodnih instrumenata i
- (b) daljnjim razvojem djelotvornog sustava nacionalne kontrole izvoza, uključujući kontrolu izvoza i provoza robe povezane s oružjem za masovno uništenje, kao i kontrola krajnje upotrebe tehnologija s dvojnou namjenom.

3. Stranke su suglasne uspostaviti redoviti politički dijalog koji će pratiti i učvrstiti elemente navedene u ovom članku.

ČLANAK 10.

Kontrola izvoza malog i lakog oružja i konvencionalnog naoružanja

1. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja i trgovina malim i lakim oružjem, uključujući streljivo za to oružje, te njihovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje njima, nedostatan osigurane zalihe i nekontrolirano širenje i dalje predstavljaju ozbiljnu prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti.

2. Stranke su suglasne poštovati i u potpunosti provoditi svoje obveze rješavanja pitanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo, na temelju postojećih međunarodnih sporazuma kojih su stranke i rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a, kao i svoje obveze u okviru ostalih međunarodnih instrumenata koji se primjenjuju u tom području, kao što je Akcijski program UN-a za sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem u svim njezinim aspektima.

3. Stranke se obvezuju surađivati i osigurati koordinaciju, komplementarnost i sinergiju svojih napora za rješavanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo, kao i uništavanje prekomjernih zaliha na globalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i, prema potrebi, nacionalnoj razini.
4. Osim toga, stranke su suglasne nastaviti suradnju u području kontrole konvencionalnog naoružanja u smislu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme te odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva Republike Armenije.
5. Stranke su suglasne uspostaviti redoviti politički dijalog koji će pratiti i učvrstiti elemente navedene u ovom članku.

ČLANAK 11.

Borba protiv terorizma

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost suzbijanja i sprječavanja terorizma te su suglasne zajedno raditi na bilateralnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini radi sprječavanja i suzbijanja terorizma u svim njegovim oblicima i pojavama.
2. Stranke su suglasne da je ključno da se borba protiv terorizma vodi uz potpuno poštovanje vladavine prava te u potpunosti u skladu s međunarodnim pravom, uključujući međunarodno pravo u području ljudskih prava, međunarodno pravo u području izbjeglica i međunarodno humanitarno pravo, načela Povelje UN-a i sve relevantne međunarodne instrumente povezane s borbom protiv terorizma.
3. Stranke naglašavaju važnost univerzalne ratifikacije i potpune provedbe svih UN-ovih konvencija i protokola povezanih s borbom protiv terorizma. Stranke su suglasne nastaviti promicati dijalog o nacrtu sveobuhvatne konvencije o međunarodnom terorizmu te surađivati u provedbi Globalne strategije UN-a za borbu protiv terorizma, kao i svih relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a i konvencija Vijeća Europe. Stranke su suglasne surađivati i u promicanju međunarodnog konsenzusa o sprječavanju i borbi protiv terorizma.

GLAVA III.

PRAVOSUĐE, SLOBODA I SIGURNOST

ČLANAK 12.

Vladavina prava i poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda

1. U okviru njihove suradnje u području slobode, sigurnosti i pravde stranke posebnu važnost pridaju učvršćivanju vladavine prava, uključujući neovisnost sudstva, pristup pravosuđu i pravo na pošteno suđenje kako je predviđeno Europskom konvencijom o ljudskim pravima, te postupovna jamstva u kaznenim postupcima i prava žrtava.
2. Stranke u cijelosti surađuju u pogledu djelotvornog funkcioniranja institucija u području izvršavanja zakonodavstva, borbe protiv korupcije i pravosuđa.
3. Cjelokupna suradnja u području slobode, sigurnosti i pravde odvija se uz poštovanje ljudskih prava, načela nediskriminacije i temeljnih sloboda.

ČLANAK 13.

Zaštita osobnih podataka

Stranke su suglasne surađivati kako bi osigurale visoku razinu zaštite osobnih podataka u skladu s međunarodnim pravnim instrumentima i normama Europske unije i Vijeća Europe te drugih međunarodnih tijela.

ČLANAK 14.

Suradnja u području migracija, azila i upravljanja granicama

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost zajedničkog upravljanja migracijskim tokovima između svojih područja te uspostavljaju sveobuhvatni dijalog o svim pitanjima povezanima s migracijama, uključujući zakonite migracije, međunarodnu zaštitu i borbu protiv nezakonitih migracija, krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima.

2. Suradnja će se temeljiti na posebnoj procjeni potreba izvršenoj u međusobnom savjetovanju stranaka te će se provesti u skladu s njihovim relevantnim zakonodavstvom. Bit će posebno usmjerena na:

- (a) rješavanje glavnih uzroka migracija;
- (b) razvoj i provedbu nacionalnog zakonodavstva i prakse u pogledu međunarodne zaštite u cilju ispunjavanja odredbi Ženevske konvencije o statusu izbjeglica iz 1951., Protokola o statusu izbjeglica iz 1967. i ostalih relevantnih međunarodnih instrumenata, kao što je Europska konvencija o ljudskim pravima te osiguravanje poštovanja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja;
- (c) pravila o prihvatu, prava i status prihvaćenih osoba, pravedno postupanje sa strancima čiji je boravak zakonit i njihovu integraciju, obrazovanje i osposobljavanje te mjere protiv rasizma i ksenofobije;
- (d) uspostavu djelotvorne i preventivne politike protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata i trgovine ljudima, uključujući pitanje kako se boriti protiv mreža krijumčara i trgovaca te kako zaštititi žrtve takve trgovine u okviru relevantnih međunarodnih instrumenata;
- (e) pitanja kao što su organizacija, osposobljavanje, najbolje prakse i ostale operativne mjere u području upravljanja migracijama, sigurnosti dokumenata, vizne politike te sustava za upravljanje granicama i za informacije o migracijama.

3. Suradnjom je isto tako moguće olakšati cirkularne migracije u korist razvoja.

ČLANAK 15.

Kretanje osoba i ponovni prihvati

1. Stranke obvezane sljedećim sporazumima osiguravaju cjelovitu provedbu:

- (a) Sporazuma između Europske unije i Republike Armenije o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave; i

(b) Sporazuma između Europske unije i Republike Armenije o pojednostavnjenju izdavanja viza .

2. Stranke nastavljaju promicati mobilnost građana putem Sporazuma o pojednostavnjenju izdavanja viza te imaju u vidu otvaranje dijaloga o liberalizaciji viznog režima u dogledno vrijeme, ako se ispune svi uvjeti za dobro upravljanu i sigurnu mobilnost. Suraduju u borbi protiv nezakonitih migracija, među ostalim provedbom Sporazuma o ponovnom prihvatu, kao i u promicanju politike upravljanja granicama te pravnih i operativnih okvira.

ČLANAK 16.

Borba protiv organiziranog kriminala i korupcije

1. Stranke suraduju u suzbijanju i sprječavanju kriminalnih i nezakonitih aktivnosti, uključujući transnacionalne aktivnosti, organizirane ili ostale, kao što su:

- (a) krijumčarenje migranata i trgovina ljudima;
- (b) krijumčarenje vatrenog oružja, uključujući malo i lako oružje, i trgovina njime;
- (c) krijumčarenje i trgovina nedopuštenim drogama;
- (d) krijumčarenje robe i trgovina njome;
- (e) nezakonite gospodarske i financijske aktivnosti, kao što su krivotvorenje, porezna prijevara i prijevara u javnoj nabavi;
- (f) pronevjera u projektima koje financiraju međunarodni donatori;
- (g) aktivna i pasivna korupcija u privatnom i javnom sektoru;
- (h) krivotvorenje dokumenata i davanje lažnih izjava i
- (i) kiberkriminalitet.

2. Stranke jačaju bilateralnu, regionalnu i međunarodnu suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva, uključujući mogući razvoj suradnje između Agencije Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva („Europol”) i relevantnih tijela Republike Armenije. Stranke su predane djelotvornoj provedbi relevantnih međunarodnih normi, a posebno onih sadržanih u Konvenciji UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta iz 2000. i njezina tri protokola. Stranke surađuju na sprječavanju i suzbijanju korupcije u skladu s Konvencijom UN-a protiv korupcije iz 2003., preporukama Skupine država Vijeća Europe protiv korupcije („GRECO”) i OECD-a te u skladu s transparentnosti u pogledu prijave imovine, zaštite zviždača te otkrivanja informacija o krajnjim korisnicima pravnih subjekata.

ČLANAK 17.

Nedopuštene droge

1. Stranke surađuju u okviru svojih ovlasti i nadležnosti kako bi osigurale uravnotežen i integriran pristup sprječavanju i suzbijanju nedopuštenih droga te novih psihoaktivnih tvari. Politike i djelovanja u području droga usmjereni su na učvršćivanje struktura za sprječavanje i suzbijanje nedopuštenih droga, smanjenje opskrbe i prometa nedopuštenim drogama te potražnje za njima, na rješavanje zdravstvenih i društvenih posljedica zloupotrebe droga u cilju smanjenja štete te na djelotvornije sprječavanje zloupotrebe kemijskih prekursora koji se upotrebljavaju u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga te psihotropnih ili psihoaktivnih tvari.

2. Stranke se usuglašavaju o načinima suradnje koji su potrebni za postizanje ciljeva iz stavka 1. Djelovanja se temelje na zajednički usuglašenim načelima utvrđenima u relevantnim međunarodnim konvencijama, a usmjerena su na provedbu preporuka navedenih u zaključnom dokumentu s posebnog zasjedanja Opće skupštine UN-a o svjetskom problemu droga održanog u travnju 2016.

ČLANAK 18.

Pranje novca i financiranje terorizma

1. Stranke surađuju kako bi spriječile upotrebu svojih financijskih i odgovarajućih nefinancijskih sustava za pranje prihoda od kriminalnih aktivnosti općenito, a posebno od kaznenih djela povezanih s drogom, kao i za potrebe financiranja terorizma. Ta se suradnja proširuje na povrat imovine ili sredstava koji potječu od prihoda ostvarenih kriminalom.

2. Suradnjom u tom području omogućavaju se razmjene relevantnih informacija u okviru nacionalnih zakonodavstava stranaka i relevantnih međunarodnih instrumenata, kao i donošenje odgovarajućih normi za sprječavanje i suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma koje su jednake onima koje donose relevantna međunarodna tijela koja djeluju u tom području, kao što je Radna skupina za financijske aktivnosti u području pranja novca.

ČLANAK 19.

Suradnja u borbi protiv terorizma

1. U skladu s temeljnim načelima borbe protiv terorizma utvrđenima u članku 11., stranke ponovno potvrđuju važnost izvršavanja zakonodavstva i pravosudnog pristupa borbi protiv terorizma te su suglasne surađivati u sprječavanju i suzbijanju terorizma, posebno:

- (a) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i pojedincima te njihovim mrežama podrške u skladu s međunarodnim i nacionalnim pravom, posebno u pogledu zaštite podataka i privatnosti;
- (b) razmjenom iskustava u pogledu sprječavanja i suzbijanja terorizma, sredstava i metoda i njihovih tehničkih aspekata, kao i u osposobljavanju, u skladu s primjenjivim pravom;
- (c) razmjenom stajališta o radikalizaciji i regrutiranju te načinima suzbijanja radikalizacije i promicanja rehabilitacije;
- (d) razmjenom stajališta i iskustava o prekograničnom kretanju i putovanju osumnjičenika za terorizam, kao i o terorističkim prijetnjama;
- (e) dijeljenjem najboljih praksi u području zaštite ljudskih prava u borbi protiv terorizma, posebno u pogledu kaznenih postupaka;
- (f) osiguravanjem kriminalizacije kaznenih djela terorizma i

- (g) poduzimanjem mjera protiv kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih terorističkih prijetnji te nužnih mjera za sprječavanje stjecanja, prijenosa i upotrebe kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih materijala u svrhu terorizma, kao i za sprječavanje nezakonitih radnji u kemijskim, biološkim, radiološkim i nuklearnim postrojenjima.
2. Suradnja se temelji na relevantnim raspoloživim procjenama i odvija se putem međusobnog savjetovanja stranaka.

ČLANAK 20.

Pravna suradnja

1. Stranke su suglasne razvijati pravosudnu suradnju u građanskim i trgovačkim stvarima u pogledu pregovora o multilateralnim konvencijama o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, a posebno o konvencijama Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu u području međunarodne pravne suradnje i parničnih sporova te zaštite djece, kao i u pogledu ratifikacije i provedbe tih konvencija.
2. Kad je riječ o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima, stranke nastoje unaprijediti suradnju u području uzajamne pravne pomoći na temelju relevantnih multilateralnih sporazuma. Ta suradnja uključuje, prema potrebi, pristupanje relevantnim međunarodnim instrumentima UN-a i Vijeća Europe i njihovu provedbu te bližu suradnju Eurojusta i nadležnih tijela Republike Armenije.

ČLANAK 21.

Konzularna zaštita

Republika Armenija suglasna je da diplomatska i konzularna tijela država članica koje imaju predstavništvo u Republici Armeniji pružaju zaštitu bilo kojem državljaninu druge države članice koja nema stalno predstavništvo u Republici Armeniji koje je u stvarnoj mogućnosti pružiti toj osobi konzularnu zaštitu, pod istim uvjetima kao i državljanima tih država članica.

GLAVA IV.

GOSPODARSKA SURADNJA

POGLAVLJE 1.

GOSPODARSKI DIJALOG

ČLANAK 22.

1. Europska unija i Republika Armenija olakšavaju postupak gospodarskih reformi boljim zajedničkim razumijevanjem temelja svakog gospodarstva te oblikovanja i provedbe gospodarskih politika.
2. Republika Armenija poduzima daljnje korake u razvoju tržišnoga gospodarstva koje dobro funkcionira te u postupnom usklađivanju svojih gospodarskih i financijskih propisa i politika s onima Europske unije, kako je utvrđeno ovim Sporazumom. Europska unija podupirat će Republiku Armeniju u osiguravanju dobrih makroekonomskih politika, uključujući neovisnost središnje banke i stabilnost cijena, zdrave javne financije i održivi režim deviznog tečaja i održivu platnu bilancu.

ČLANAK 23.

U tu su svrhu stranke suglasne provoditi redoviti gospodarski dijalog usmjeren na:

- (a) razmjenu informacija o makroekonomskim kretanjima i politikama, kao i o strukturnim reformama, uključujući strategije gospodarskog razvoja;
- (b) razmjenu stručnih znanja i najboljih praksi u područjima kao što su javne financije, okviri monetarne i tečajne politike, politika u financijskom sektoru i ekonomske statistike;
- (c) razmjenu informacija i iskustava o regionalnoj gospodarskoj integraciji, uključujući o funkcioniranju europske ekonomske i monetarne unije;
- (d) preispitivanje statusa bilateralne suradnje u području gospodarstva, financija i statistike.

ČLANAK 24.

Unutarnja kontrola u javnom sektoru i mehanizmi revizije

Stranke surađuju u području unutarnje kontrole u javnom sektoru i vanjske revizije sa sljedećim ciljevima:

- (a) daljnji razvoj i provedba sustava unutarnje kontrole u javnom sektoru u skladu s načelom decentralizirane upravljačke odgovornosti, uključujući funkcionalno neovisnu unutarnju reviziju u cijelom javnom sektoru Republike Armenije, usklađivanjem s općeprihvaćenim međunarodnim normama, okvirima i smjernicama te dobrom praksom Europske unije, na temelju programa reforme unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru koji je odobrila Vlada Republike Armenije;
- (b) razvoj odgovarajućeg sustava financijskog nadzora u Republici Armeniji koji će nadopuniti, ali neće udvostručiti, funkciju unutarnje revizije;
- (c) podupiranje središnje harmonizacijske jedinice za unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru Republike Armenije i jačanje njezine sposobnosti za upravljanje postupkom reforme;
- (d) daljnje jačanje Revizorske komore kao vrhovne revizijske institucije u Republici Armeniji, posebno u smislu njezine financijske, organizacijske i operativne neovisnosti u skladu s međunarodno prihvaćenim normama vanjske revizije Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija („INTOSAI”) i
- (e) osiguravanje razmjene informacija, iskustava i dobre prakse.

POGLAVLJE 2.

OPOREZIVANJE

ČLANAK 25.

Stranke surađuju u promicanju dobrog upravljanja u području poreza radi daljnjeg poboljšanja gospodarskih odnosa, trgovine, ulaganja i poštene suradnje.

ČLANAK 26.

Upućujući na članak 25., stranke priznaju i obvezuju se na provedbu načela dobrog upravljanja u području poreza, odnosno načela transparentnosti, razmjene informacija i poštenog poreznog natjecanja, koja su države članice prihvatile na razini Europske unije. U tu svrhu, ne dovodeći u pitanje nadležnosti Europske unije i država članica, stranke poboljšavaju međunarodnu suradnju u području poreza, olakšavaju naplatu zakonitih poreznih prihoda i razvijaju mjere za djelotvornu primjenu tih načela dobrog upravljanja.

ČLANAK 27.

Stranke unapređuju i jačaju suradnju usmjerenu na poboljšanje i razvoj poreznog sustava i porezne uprave Republike Armenije, uključujući unapređenje kapaciteta za naplatu i kontrolu, osiguravanje djelotvorne naplate poreza i jačanje borbe protiv poreznih prijevара i izbjegavanja plaćanja poreza. Stranke ne diskriminiraju između uvoznih proizvoda i sličnih domaćih proizvoda u skladu s člancima I. i III. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. („GATT iz 1994.”). Stranke nastoje unaprijediti suradnju i razmjenu iskustava u suzbijanju poreznih prijevара i izbjegavanja plaćanja poreza, posebno kružnih prijevара, kao i u pogledu pitanja regulacije transfernih cijena te suzbijanja utaje i izbjegavanja plaćanja poreza putem sredstava u *off-shore* centrima.

ČLANAK 28.

Stranke razvijaju suradnju u cilju ostvarivanja zajedničkih politika za sprječavanje prijevара i krijumčarenja proizvoda koji podliježu trošarinama i borbu protiv tih pojava. Ta suradnja uključuje razmjenu informacija. Stranke u tu svrhu nastoje ojačati svoju suradnju u regionalnom kontekstu te u skladu s Okvirnom konvencijom Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom iz 2003.

ČLANAK 29.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvija se redoviti dijalog.

POGLAVLJE 3.

STATISTIKA

ČLANAK 30.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u pogledu statističkih pitanja, pridonoseći tako dugoročnom cilju pružanja pravodobnih, međunarodno usporedivih i pouzdanih statističkih podataka. Očekuje se da održiv, učinkovit i stručno neovisan nacionalni statistički sustav pruža građanima, poduzećima i donositeljima odluka u Europskoj uniji i Republici Armeniji relevantne informacije, omogućujući im donošenje informiranih odluka na toj osnovi. Nacionalni statistički sustav djeluje u skladu s temeljnim načelima službene statistike UN-a i uzima u obzir pravnu stečevinu EU-a u području statistike, uključujući Kodeks prakse europske statistike, radi usklađivanja izrade nacionalnih statističkih podataka s europskim normama i standardima.

ČLANAK 31.

Suradnja u području statistike usmjerena je na:

- (a) daljnje jačanje kapaciteta nacionalnog statističkog sustava, uključujući pravnu osnovu, izradu podataka i metapodataka dobre kvalitete, politiku širenja podataka i njihovu pristupačnost korisnicima, te uzimajući u obzir korisnike u javnom i privatnom sektoru, akademsku zajednicu i društvo u cjelini;
- (b) postupno usklađivanje statističkog sustava Republike Armenije s normama i praksom koji se primjenjuju u okviru europskog statističkog sustava;
- (c) prilagodbu pri pružanju podataka Europskoj uniji, uzimajući u obzir primjenu mjerodavnih međunarodnih i europskih metodologija, uključujući klasifikacije;

- (d) povećanje stručnog i upravljačkog kapaciteta nacionalnog statističkog osoblja kako bi se olakšala primjena statističkih normi Europske unije i pridonijelo razvoju statističkog sustava Republike Armenije;
- (e) razmjenu iskustava u pogledu razvoja znanja u području statistike i
- (f) promicanje osiguranja kvalitete i upravljanja kvalitetom svih postupaka izrade i širenja statističkih podataka.

ČLANAK 32.

Stranke surađuju u okviru europskog statističkog sustava u kojem je Eurostat statistički ured Europske unije. Tom se suradnjom osigurava stručna neovisnost statističkog ureda te primjena načela Kodeksa prakse europske statistike kao i usmjerenost na:

- (a) demografsku statistiku, uključujući popise stanovništva, i socijalnu statistiku;
- (b) poljoprivrednu statistiku, uključujući popise poljoprivrednih gospodarstava;
- (c) poslovnu statistiku, uključujući trgovačke registre i upotrebu administrativnih izvora u statističke svrhe;
- (d) makroekonomsku statistiku, uključujući nacionalne račune, vanjskotrgovinsku statistiku, statistiku platne bilance i statistiku o izravnim stranim ulaganjima;
- (e) energetska statistiku, uključujući bilance;
- (f) statistiku u području zaštite okoliša;
- (g) regionalnu statistiku i
- (h) horizontalne aktivnosti, uključujući osiguranje kvalitete i upravljanje kvalitetom, statističke klasifikacije, osposobljavanje, širenje i upotrebu modernih informacijskih tehnologija.

ČLANAK 33.

Stranke, među ostalim, razmjenjuju informacije i stručna znanja te razvijaju suradnju uzimajući u obzir iskustvo stečeno u reformi statističkog sustava pokrenutoj u okviru različitih programa pomoći. Napori su usmjereni prema daljnjem usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a u području statistike, na temelju nacionalne strategije razvoja statističkog sustava Republike Armenije i uzimajući u obzir razvoj europskog statističkog sustava. U postupku izrade statističkih podataka naglasak je na većoj upotrebi administrativnih evidencija i pojednostavnjenju statističkih istraživanja, uzimajući pritom u obzir potrebu za smanjenjem opterećenja odgovora za davatelja podataka. Dobiveni podaci moraju biti relevantni za oblikovanje i praćenje politika u ključnim područjima društvenog i gospodarskog života.

ČLANAK 34.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvija se redoviti dijalog. Republika Armenija ima, u mjeri u kojoj je to moguće, pristup aktivnostima koje se poduzimaju u okviru europskog statističkog sustava.

ČLANAK 35.

Postupno usklađivanje zakonodavstva Republike Armenije s pravnom stečevinom EU-a u području statistike provodi se u skladu sa Zbirkom statističkih zahtjeva koju jednom godišnje ažurira i izdaje Eurostat, a koju stranke smatraju priloženom ovom Sporazumu.

GLAVA V.

OSTALE POLITIKE SURADNJE

POGLAVLJE 1.

PROMET

ČLANAK 36.

Stranke čine sljedeće:

- (a) proširuju i jačaju suradnju u području prometa kako bi pridonijele razvoju održivih prometnih sustava;
- (b) promiču učinkovito i sigurno obavljanje prometa te intermodalnost i interoperabilnost prometnih sustava i
- (c) nastoje poboljšati glavne prometne veze između svojih područja.

ČLANAK 37.

Suradnja u području prometa obuhvaća sljedeća područja:

- (a) razvoj održive nacionalne prometne politike koja uključuje sve vrste prometa, posebno u svrhu osiguravanja okolišno prihvatljivih, učinkovitih i sigurnih prometnih sustava te promicanja uključivanja pitanja povezanih s prometom u druga područja politike;
- (b) razvoj sektorskih strategija na temelju nacionalne prometne politike (uključujući pravne pretpostavke za modernizaciju tehničke opreme i voznog parka radi ispunjavanja najstrožih međunarodnih normi) u području cestovnog i željezničkog prometa, prometa unutarnjim plovnim putovima, pomorskog prometa, zrakoplovnog prometa i intermodalnosti, uključujući vremenske rasporede i etape provedbe, administrativne odgovornosti, kao i planove financiranja;

- (c) poboljšanje infrastrukturne politike kako bi se bolje odredili i vrednovali infrastrukturni projekti u različitim vrstama prometa;
- (d) razvoj strategija financiranja usmjerenih na održavanje, ograničenja kapaciteta i infrastrukturu za povezivanje koja nedostaje, kao i aktiviranje i promicanje sudjelovanja privatnog sektora u projektima u području prometa;
- (e) pristupanje odgovarajućim međunarodnim organizacijama i sporazumima u području prometa, uključujući postupke za osiguranje stroge provedbe i djelotvorne primjene međunarodnih sporazuma i konvencija u području prometa;
- (f) suradnju i razmjenu informacija za razvoj i poboljšanje tehnologija u području prometa, primjerice inteligentnih prometnih sustava i
- (g) promicanje upotrebe inteligentnih prometnih sustava i informacijske tehnologije u upravljanju svim vrstama prometa i njihovu radu te podržavanje intermodalnosti i suradnje u upotrebi svemirskih sustava i komercijalnih aplikacija kojima se olakšava promet.

ČLANAK 38.

1. Suradnja je usmjerena i na poboljšanje kretanja putnika i robe, povećanje protočnosti prometnih tokova između Republike Armenije, Europske unije i trećih zemalja u regiji, promicanje otvorenih granica za prekogranična kretanja uklanjanjem administrativnih, tehničkih i drugih prepreka, poboljšanje rada postojećih prometnih mreža i razvoj infrastrukture, posebno glavnih prometnih mreža koje povezuju stranke.
2. Suradnja uključuje aktivnosti za olakšavanje postupka prelaska granice, uzimajući u obzir posebnosti neobalnih zemalja navedene u relevantnim međunarodnim instrumentima.
3. Suradnjom su obuhvaćene razmjena informacija i zajedničke aktivnosti:

- (a) na regionalnoj razini, posebno uzimajući u obzir napredak ostvaren na temelju regionalnih sporazuma o suradnji u području prometa kao što su Prometni koridor Europa-Kavkaz-Azija („TRACECA”) i druge prometne inicijative na međunarodnoj razini, uključujući u pogledu međunarodnih organizacija u području prometa te međunarodnih sporazuma i konvencija koje su stranke ratificirale i
- (b) u okviru različitih agencija Europske unije koje se bave pitanjima prometa te u okviru Istočnog partnerstva.

ČLANAK 39.

1. U cilju osiguravanja koordiniranog razvoja i postupne liberalizacije zračnog prometa između stranaka, a u skladu s njihovim uzajamnim komercijalnim potrebama, uvjeti obostranog pristupa tržištu u zračnom prometu trebali bi se rješavati u skladu sa Sporazumom o zajedničkom zračnom prostoru između Europske unije i Republike Armenije.
2. Prije sklapanja Sporazuma o zajedničkom zračnom prostoru stranke ne poduzimaju bilo kakve mjere ili radnje koje su dodatno ograničavajuće ili diskriminirajuće u odnosu na stanje zatečeno prije stupanja na snagu ovoga Sporazuma.

ČLANAK 40.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

ČLANAK 41.

1. Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije iz Priloga I. u skladu s odredbama tog Priloga.
2. Usklađivanje može se odvijati i na temelju sektorskih sporazuma.

POGLAVLJE 2.

SURADNJA U PODRUČJU ENERGETIKE, UKLJUČUJUĆI NUKLEARNU SIGURNOST

ČLANAK 42.

1. Stranke surađuju u energetske pitanjima na temelju načela partnerstva, uzajamnog interesa, transparentnosti i predvidljivosti. Suradnja je usmjerena na regulatorno usklađivanje u područjima energetske sektora navedenima u nastavku, uzimajući u obzir potrebu za osiguranjem pristupa sigurnoj, okolišno prihvatljivoj i pristupačnoj energiji.
2. Tom su suradnjom, među ostalim, obuhvaćena sljedeća područja:
 - (a) energetske strategije i politike, uključujući za promicanje sigurnosti opskrbe energijom i raznolikosti izvora opskrbe energijom i proizvodnje električne energije;
 - (b) poboljšanje sigurnosti opskrbe energijom, uključujući poticanjem diversifikacije izvora i pravaca opskrbe energijom;
 - (c) razvoj konkurentnih energetske tržišta;
 - (d) promicanje upotrebe obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti i ušteda energije;
 - (e) promicanje regionalne suradnje u području energetike i integracije u regionalna tržišta;
 - (f) promicanje zajedničkih regulatornih okvira radi olakšavanja trgovine naftnim derivatima, električnom energijom te potencijalno drugom energetske robom, kao i ravnopravnih uvjeta u području nuklearne sigurnosti u cilju postizanja visoke razine sigurnosti i zaštite;
 - (g) civilni nuklearni sektor, uzimajući u obzir posebnosti Republike Armenije s posebnom usmjerenošću na visoke razine nuklearne sigurnosti na temelju normi Međunarodne agencije za atomsku energiju („IAEA”) te normi i praksi Europske unije navedenih u nastavku, kao i na visoke razine nuklearne zaštite na temelju međunarodnih smjernica i praksi. Suradnja u tom području uključivat će:

- i. razmjenu tehnologija, najboljih praksi i osposobljavanja u području sigurnosti, zaštite i zbrinjavanja otpada radi osiguravanja sigurnog rada nuklearnih elektrana;
 - ii. zatvaranje i sigurnu razgradnju nuklearne elektrane Metsamor i rano donošenje plana ili akcijskog plana u tu svrhu, uzimajući u obzir potrebu njezine zamjene novim kapacitetima kako bi se osigurala sigurnost opskrbe energijom Republike Armenije i uvjeti za održivi razvoj;
- (h) politike određivanja cijena, provoz i prijevoz, posebno općeniti sustav temeljen na troškovima za prijenos energetske resursa, ako i kada je to primjereno, te, prema potrebi, daljnje pojedinosti u pogledu pristupa ležištima ugljikovodika;
- (i) promicanje regulatornih aspekata koji odražavaju ključna načela regulacije energetske tržišta i nediskriminirajućeg pristupa energetskim mrežama i infrastrukturi po konkurentnim, transparentnim i troškovno učinkovitim tarifama te uz odgovarajući i neovisni nadzor;
- (j) znanstvena i tehnička suradnja, uključujući razmjenu informacija radi razvoja i unapređenja tehnologija u proizvodnji energije, prijevozu, opskrbi i krajnjoj upotrebi, uz obraćanje posebne pozornosti na energetske učinkovite i ekološki prihvatljive tehnologije.

ČLANAK 43.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

ČLANAK 44.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s instrumentima iz Priloga II. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 3.

OKOLIŠ

ČLANAK 45.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u pitanjima okoliša, čime pridonose dugoročnom cilju održivog razvoja i zelenog gospodarstva. Očekuje se da će pojačana zaštita okoliša donijeti koristi građanima i poduzećima u Europskoj uniji i Republici Armeniji, uključujući bolje javno zdravlje, očuvane prirodne resurse, povećanu gospodarsku i okolišnu učinkovitost, kao i upotrebu modernih, čistih tehnologija koje pridonose održivijim obrascima proizvodnje. Suradnja se odvija uzimajući u obzir interese stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi, međuovisnost koja postoji između stranaka u području zaštite okoliša te multilateralne sporazume u tom području.

ČLANAK 46.

1. Suradnja je usmjerena na očuvanje, zaštitu, poboljšanje i obnovu kvalitete okoliša, zaštitu ljudskog zdravlja, održivu upotrebu prirodnih resursa te promicanje mjera za rješavanje regionalnih ili globalnih okolišnih problema na međunarodnoj razini, uključujući u sljedećim područjima:
 - (a) upravljanje okolišem i horizontalna pitanja, uključujući strateško planiranje, procjenu utjecaja na okoliš i stratešku procjenu okoliša, obrazovanje i osposobljavanje, praćenje i informacijske sustave o okolišu, nadzor i provedbu, odgovornost za okoliš, suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša, prekograničnu suradnju, javni pristup informacijama o okolišu, postupke donošenja odluka i djelotvorne administrativne i pravosudne postupke preispitivanja;
 - (b) kvaliteta zraka;
 - (c) kvaliteta vode i upravljanje resursima, uključujući upravljanje rizikom od poplava, nedostatak vode i suše;
 - (d) gospodarenje otpadom;
 - (e) zaštita prirode, uključujući šumarstvo te očuvanje biološke raznolikosti;

- (f) industrijsko zagađenje i opasnosti povezane s industrijom;
- (g) upravljanje kemikalijama.

2. Suradnja je usmjerena i na integraciju okoliša u druga područja politike osim politike okoliša.

ČLANAK 47.

Stranke, među ostalim:

- (a) razmjenjuju informacije i stručno znanje;
- (b) surađuju na regionalnoj i međunarodnoj razini, posebno u pogledu multilateralnih sporazuma o okolišu koje su stranke ratificirale i
- (c) surađuju u okviru relevantnih agencija, ovisno o slučaju.

ČLANAK 48.

Suradnjom su, među ostalim, obuhvaćeni sljedeći ciljevi:

- (a) razvoj opće nacionalne strategije zaštite okoliša Republike Armenije, koja uključuje:
 - i. planirane institucionalne reforme (s vremenskim rasporedima) radi osiguranja provedbe i primjene zakonodavstva u području okoliša;
 - ii. raspodjelu nadležnosti za upravljanje okolišem na nacionalnoj, regionalnoj i općinskoj razini;
 - iii. postupke za donošenje odluka i njihovu provedbu;
 - iv. postupke za promicanje uključivanja okoliša u druga područja politike;

- v. promicanje mjera za zeleno gospodarstvo i ekološke inovacije, utvrđivanje potrebnih kadrovskih i financijskih resursa i mehanizma preispitivanja i
- (b) razvoj sektorskih strategija za Republiku Armeniju (uključujući jasno određene vremenske rasporede i etape provedbe, administrativne odgovornosti, kao i strategije financiranja za ulaganja u infrastrukturu i tehnologiju) u sljedećim područjima:
- i. kvaliteta zraka;
 - ii. kvaliteta vode i upravljanje resursima;
 - iii. gospodarenje otpadom;
 - iv. biološka raznolikost, zaštita prirode i šumarstvo;
 - v. industrijsko zagađenje i opasnosti povezane s industrijom i
 - vi. kemikalije.

ČLANAK 49.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

ČLANAK 50.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga III. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 4.

KLIMATSKA POLITIKA

ČLANAK 51.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju radi borbe protiv klimatskih promjena. Suradnja se odvija uzimajući u obzir interese stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi, kao i međuovisnost koja postoji između bilateralnih i multilateralnih obveza u tom području.

ČLANAK 52.

Suradnjom se promiču mjere na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući u područjima:

- (a) ublažavanje klimatskih promjena;
- (b) prilagodba klimatskim promjenama;
- (c) tržišni i netržišni mehanizmi za rješavanje problema klimatskih promjena;
- (d) istraživanje, razvoj, demonstracijske aktivnosti, primjena, prijenos i širenje novih, inovativnih, sigurnih i održivih tehnologija s niskom razinom emisija ugljika i tehnologija za prilagodbu klimatskim promjenama;
- (e) uvrštavanje razmatranja o klimi u opće i sektorske politike i
- (f) podizanje svijesti, obrazovanje i osposobljavanje.

ČLANAK 53.

1. Stranke, među ostalim:

- (a) razmjenjuju informacije i stručno znanje;

- (b) provode zajedničke istraživačke aktivnosti i razmjenjuju informacije o čistim i okolišno prihvatljivim tehnologijama;
 - (c) provode zajedničke aktivnosti na regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući aktivnosti u pogledu multilateralnih sporazuma o okolišu koje su stranke ratificirale kao što su Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama iz 1992. („UNFCCC”) i Pariški sporazum iz 2015. te zajedničke aktivnosti u okviru relevantnih agencija, ovisno o slučaju.
2. Stranke posvećuju posebnu pozornost prekograničnim pitanjima i regionalnoj suradnji.

ČLANAK 54.

Suradnjom su, među ostalim, obuhvaćeni sljedeći ciljevi:

- (a) mjere za provedbu Pariškog sporazuma u skladu s načelima utvrđenima u ovom Sporazumu;
- (b) mjere za jačanje kapaciteta za poduzimanje djelotvornih klimatskih aktivnosti;
- (c) razvoj cjelovite klimatske strategije i akcijskog plana za dugoročno ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama;
- (d) razvoj procjena ranjivosti i prilagodbe;
- (e) razvoj plana niskougljičnog razvoja;
- (f) razvoj i provedba dugoročnih mjera za ublažavanje klimatskih promjena rješavanjem problema emisija stakleničkih plinova;
- (g) pripremne mjere za trgovanje emisijama ugljičnog dioksida;
- (h) mjere za promicanje prijenosa tehnologije;
- (i) mjere za uvrštavanje razmatranja o klimi u sektorske politike i

- (j) mjere povezane s tvarima koje oštećuju ozonski omotač i fluoriniranim stakleničkim plinovima.

ČLANAK 55.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

ČLANAK 56.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga IV. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 5.

INDUSTRIJSKA I PODUZETNIČKA POLITIKA

ČLANAK 57.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području industrijske i poduzetničke politike, poboljšavajući tako poslovno okruženje za sve gospodarske subjekte, ali s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća („MSP-ovi”). Pojačanom suradnjom koja bi se trebala temeljiti na politikama Europske unije u području MSP-ova i industrije, uzimajući pritom u obzir međunarodno priznata načela i praksu u tom području, trebao bi se poboljšati administrativni i regulatorni okvir za poduzeća iz Europske unije i iz Republike Armenije koja posluju u Europskoj uniji i Republici Armeniji.

ČLANAK 58.

Stranke surađuju kako bi:

- (a) provele strategije za razvoj MSP-ova utemeljene na načelima Akta o malom poduzetništvu za Europu i pratile postupak provedbe putem redovitog izvješćivanja i dijaloga. Ta će suradnja obuhvatiti i usmjeravanje na mikropoduzeća i obrte koji su iznimno važni za gospodarstva Europske unije i Republike Armenije;

- (b) razmjenom informacija i dobre prakse stvorile bolje okvirne uvjete te tako pridonijele povećanju konkurentnosti. Ta će suradnja uključivati upravljanje strukturnim promjenama (restrukturiranje) i pitanja u području okoliša i energetike, primjerice energetska učinkovitost i čišću proizvodnju;
- (c) pojednostavnile i racionalizirale regulativu i regulatornu praksu, s posebnim naglaskom na razmjenu dobre prakse o regulatornim tehnikama, uključujući načela Europske unije;
- (d) razmjenom informacija i dobre prakse u pogledu komercijalizacije istraživanja i razvoja (uključujući instrumente poticanja novoosnovanih tehnoloških poduzeća), stvaranja klastera i pristupa financiranju potaknule razvoj politike inovacija;
- (e) potaknule veće kontakte između poduzeća iz Europske unije i poduzeća iz Republike Armenije te između tih poduzeća i tijela Europske unije i Republike Armenije;
- (f) podržale pokretanje aktivnosti promicanja izvoza u Republici Armeniji;
- (g) promicale povoljnije okruženje za poduzetnike radi poboljšanja potencijala za rast i mogućnosti za ulaganja i
- (h) olakšale modernizaciju i restrukturiranje industrije u Europskoj uniji i Republici Armeniji u određenim sektorima.

ČLANAK 59.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog. U tom će dijalogu sudjelovati i predstavnici poduzeća iz Europske unije te predstavnici poduzeća iz Republike Armenije.

POGLAVLJE 6.

PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA, RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA
TE KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

ČLANAK 60.

1. Stranke prepoznaju važnost djelotvornog skupa pravila i praksi u području prava trgovačkih društava i korporativnog upravljanja, kao i u području računovodstva i revizije, u funkcionalnom tržišnom gospodarstvu s predvidljivim i transparentnim poslovnim okruženjem, te naglašavaju važnost promicanja regulatornog usklađivanja u tim područjima.

2. Stranke surađuju u:

- (a) razmjeni najbolje prakse u osiguravanju dostupnosti i pristupa informacijama o organizaciji i predstavljanju registriranih poduzeća na transparentan i lako dostupan način;
- (b) daljnjem razvoju politike korporativnog upravljanja u skladu s međunarodnim normama te posebno standardima OECD-a;
- (c) provedbi i dosljednoj primjeni Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja za konsolidirane izvještaje poduzeća uvrštenih na burzu;
- (d) reguliranju zvanja revizora i računovođa kao i nadzora nad tim zvanjima;
- (e) međunarodnim revizijskim standardima i etičkom kodeksu Međunarodne federacije računovođa („IFAC”), u cilju poboljšavanja razine stručnosti revizora poštovanjem standarda i etičkih normi od strane stručnih udruga, revizorskih organizacija i revizora.

POGLAVLJE 7.

SURADNJA U PODRUČJU BANKARSKIH USLUGA,
USLUGA OSIGURANJA I DRUGIH FINANCIJSKIH USLUGA

ČLANAK 61.

Stranke su suglasne u pogledu važnosti djelotvornog zakonodavstva i prakse kao i suradnje u području financijskih usluga s ciljevima:

- (a) poboljšanja reguliranja financijskih usluga;
- (b) osiguravanja djelotvorne i odgovarajuće zaštite ulagača i korisnika financijskih usluga;
- (c) pridonosenja stabilnosti i cjelovitosti globalnog financijskog sustava;
- (d) promicanja suradnje između različitih subjekata financijskog sustava, uključujući regulatorna i nadzorna tijela;
- (e) promicanja neovisnog i djelotvornog nadzora.

POGLAVLJE 8.

SURADNJA U PODRUČJU INFORMACIJSKOG DRUŠTVA

ČLANAK 62.

Stranke promiču suradnju u pogledu razvoja informacijskog društva kako bi građani i poduzeća imali koristi od široke dostupnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija („ICT”) te od bolje kvalitete usluga po pristupačnim cijenama. Ta bi se suradnja trebala usmjeriti na olakšavanje pristupa tržištima elektroničkih komunikacija te bi trebala potaknuti tržišno natjecanje i ulaganja u sektor.

ČLANAK 63.

Suradnja, među ostalim, uključuje sljedeća pitanja:

- (a) razmjenu informacija i najbolje prakse u provedbi strategija nacionalnog informacijskog društva, uključujući, među ostalim, inicijative usmjerene na promicanje širokopojasnog pristupa, povećanje mrežne sigurnosti i razvoj internetskih javnih usluga;
- (b) razmjenu informacija, najbolje prakse i iskustava radi promicanja razvoja sveobuhvatnog regulatornog okvira za elektroničke komunikacije, a posebno radi jačanja administrativnog kapaciteta nacionalnog neovisnog regulatora, poticanja bolje upotrebe spektarskih resursa i promicanja interoperabilnosti mreža u Republici Armeniji i s Europskom unijom.

ČLANAK 64.

Stranke promiču suradnju između regulatora iz Europske unije i nacionalnog regulatora Republike Armenije u području elektroničkih komunikacija.

ČLANAK 65.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga V. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 9.

TURIZAM

ČLANAK 66.

Stranke surađuju u području turizma u cilju jačanja razvoja konkurentne i održive turističke industrije kao pokretača gospodarskog rasta, osnaživanja, zapošljavanja i deviznog poslovanja.

ČLANAK 67.

Suradnja na bilateralnoj, regionalnoj i europskoj razini temelji se na sljedećim načelima:

- (a) poštovanju integriteta i interesa lokalnih zajednica, posebno u ruralnim područjima;
- (b) važnosti kulturne baštine i
- (c) pozitivnom međudjelovanju između turizma i očuvanja okoliša.

ČLANAK 68.

Suradnja je usmjerena na sljedeća područja:

- (a) razmjenu informacija, najbolje prakse, iskustva i praktičnog znanja, uključujući u pogledu inovativnih tehnologija;
- (b) uspostavu strateškog partnerstva između javnih i privatnih interesa i interesa zajednice kako bi se osigurao održivi razvoj turizma;
- (c) promicanje i razvoj turističkih proizvoda i tržišta, infrastrukture, ljudskih resursa i institucionalnih struktura, kao i utvrđivanje i uklanjanje prepreka uslugama putovanja;
- (d) razvoj i provedbu učinkovitih politika i strategija, uključujući odgovarajuće pravne, administrativne i financijske aspekte;

- (e) osposobljavanje u području turizma i izgradnju kapaciteta radi poboljšanja standarda usluga i
- (f) razvoj i promicanje turizma čiji su nositelji lokalne zajednice.

ČLANAK 69.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

POGLAVLJE 10.

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

ČLANAK 70.

Stranke surađuju u promicanju poljoprivrednog i ruralnog razvoja, posebno postupnim usklađivanjem politika i zakonodavstva.

ČLANAK 71.

Suradnjom među strankama u području poljoprivrede i ruralnog razvoja obuhvaćeni su, među ostalim, sljedeći ciljevi:

- (a) olakšavanje uzajamnog razumijevanja poljoprivrednih politika i politika ruralnog razvoja;
- (b) jačanje administrativnih kapaciteta na središnjoj i lokalnoj razini za planiranje, vrednovanje i provedbu politika u skladu sa zakonodavstvom Europske unije i najboljom praksom;
- (c) promicanje modernizacije i održivosti poljoprivredne proizvodnje;
- (d) razmjena znanja i najbolje prakse u pogledu politika ruralnog razvoja radi promicanja gospodarske dobrobiti ruralnih zajednica;
- (e) poboljšavanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora te učinkovitosti i transparentnosti tržišta;

- (f) promicanje politika kvalitete i njihovih kontrolnih mehanizama, posebno oznaka zemljopisnog podrijetla i ekološkog uzgoja;
- (g) širenje znanja i promicanje usluga savjetovanja za poljoprivredne proizvođače i
- (h) jačanje usklađivanja kad je riječ o pitanjima koja se rješavaju u okviru međunarodnih organizacija kojih su obje stranke članice.

POGLAVLJE 11.

UPRAVLJANJE RIBARSTVOM I POMORSTVOM

ČLANAK 72.

Stranke surađuju u pogledu pitanja od obostranog interesa koja se odnose na upravljanje ribarstvom i pomorstvom, čime razvijaju bliskiju bilateralnu, multilateralnu i međunarodnu suradnju u sektoru ribarstva.

ČLANAK 73.

Stranke poduzimaju zajedničke mjere, razmjenjuju informacije i međusobno si pružaju podršku kako bi promicale:

- (a) odgovoran ribolov i upravljanje ribarstvom u skladu s načelima održivog razvoja radi očuvanja zdravog ribljeg fonda i ekosustava i
- (b) suradnju u okviru relevantnih multilateralnih i međunarodnih organizacija odgovornih za upravljanje živim vodenim resursima i njihovo očuvanje, posebno jačanjem odgovarajućih međunarodnih mehanizama praćenja i instrumenata za izvršavanje zakonodavstva.

ČLANAK 74.

Stranke podupiru inicijative kao što su uzajamna razmjena iskustava i pružanje podrške kako bi osigurale provedbu održive ribarstvene politike, uključujući:

- (a) upravljanje resursima ribarstva i akvakulture;
- (b) inspekciju i kontrolu ribolovnih aktivnosti;
- (c) prikupljanje podataka o ulovu i iskrcavanju te bioloških i gospodarskih podataka;
- (d) poboljšanje učinkovitosti tržišta, posebno promicanjem organizacija proizvođača i informiranjem potrošača, kao i normama o stavljanju na tržište i sljedivosti;
- (e) održivi razvoj područja s obalom jezera ili koja uključuju ribnjake ili ušće rijeke te imaju znatnu razinu zapošljavanja u sektoru ribarstva i
- (f) razmjenu iskustava među institucijama o zakonodavstvu u području održive akvakulture i njegovoj praktičnoj provedbi u prirodnim bazenima i umjetnim jezerima.

ČLANAK 75.

Uzimajući u obzir suradnju u području ribarstva, prometa, okoliša i drugih politika povezanih s morem, stranke isto tako surađuju i međusobno si pružaju podršku, prema potrebi, u pogledu pomorskih pitanja, posebno aktivnim podupiranjem integriranog pristupa pomorskim pitanjima i dobrom upravljanju u relevantnim regionalnim i međunarodnim forumima.

POGLAVLJE 12.

RUDARSTVO

ČLANAK 76.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području rudarstva i proizvodnje sirovina radi promicanja međusobnog razumijevanja, poboljšanja poslovnog okruženja, razmjene informacija i suradnje u neenergetskim pitanjima, posebno u vezi s vađenjem metalne rude i industrijskih minerala.

ČLANAK 77.

Stranke surađuju kako bi:

- (a) razmjenjivale informacije o kretanjima u svojim sektorima rudarstva i sirovina;
- (b) razmjenjivale informacije o pitanjima povezanim s trgovinom sirovinama radi promicanja bilateralnih razmjena;
- (c) razmjenjivale informacije i najbolje prakse u odnosu na održivi razvoj rudarske industrije i
- (d) razmjenjivale informacije i najbolje prakse povezane s osposobljavanjem, vještinama i sigurnošću u rudarskoj industriji.

POGLAVLJE 13.

SURADNJA U PODRUČJU ISTRAŽIVANJA, TEHNOLOŠKOG RAZVOJA I INOVACIJA

ČLANAK 78.

Stranke promiču suradnju u svim područjima civilnih znanstvenih istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija na temelju uzajamne koristi i podložno odgovarajućoj i djelotvornoj zaštiti prava intelektualnog vlasništva.

ČLANAK 79.

Suradnja iz članka 78. obuhvaća:

- (a) politički dijalog i razmjenu znanstvenih i tehnoloških informacija;
- (b) olakšavanje odgovarajućeg pristupa odgovarajućim programima svake stranke;
- (c) inicijative za povećanje istraživačkih kapaciteta i sudjelovanja istraživačkih subjekata iz Republike Armenije u okvirnom programu Europske unije za istraživanje;
- (d) promicanje zajedničkih istraživačkih projekata u svim područjima istraživanja i inovacija;
- (e) aktivnosti osposobljavanja i programe mobilnosti za znanstvenike, istraživače i drugo istraživačko osoblje koje sudjeluje u aktivnostima istraživanja i inovacija s obje strane;
- (f) olakšavanje, u okviru primjenjivog zakonodavstva, slobodnog kretanja istraživačkog osoblja koje sudjeluje u aktivnostima obuhvaćenima ovim Sporazumom i prekograničnog kretanja robe namijenjene za upotrebu u takvim aktivnostima i
- (g) druge oblike suradnje u području istraživanja i inovacija na temelju međusobnog dogovora.

ČLANAK 80.

Pri provedbi tih aktivnosti suradnje trebalo bi tražiti sinergije s aktivnostima koje financira Međunarodni znanstveno-tehnološki centar („ISTC”) i drugim aktivnostima koje se provode u okviru financijske suradnje između Europske unije i Republike Armenije kako je utvrđeno u poglavlju 1. glave VII.

POGLAVLJE 14.

ZAŠTITA POTROŠAČA

ČLANAK 81.

Stranke surađuju kako bi osigurale visoku razinu zaštite potrošača i postigle kompatibilnost između svojih sustava zaštite potrošača.

ČLANAK 82.

Za potrebe ovog poglavlja suradnja može uključivati:

- (a) usmjerenost na približavanje zakonodavstva Republike Armenije u području zaštite potrošača zakonodavstvu Europske unije, uz izbjegavanje prepreka trgovini;
- (b) promicanje razmjene informacija o sustavima zaštite potrošača, uključujući zakonodavstvo u području zaštite potrošača i njegovu provedbu, sigurnost proizvoda za široku potrošnju, sustave za razmjenu informacija, obrazovanje i osnaživanje potrošača te naknadu štete potrošačima;
- (c) aktivnosti osposobljavanja administrativnih službenika i ostalih predstavnika interesa potrošača i
- (d) poticanje razvoja neovisnih udruga potrošača i kontakata među predstavnicima potrošača.

ČLANAK 83.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga VI. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 15.

ZAPOŠLJAVANJE, SOCIJALNA POLITIKA I JEDNAKE MOGUĆNOSTI

ČLANAK 84.

Stranke jačaju dijalog i suradnju na promicanju programa za dostojanstven rad Međunarodne organizacije rada („MOR”), politike zapošljavanja, zdravlja i sigurnosti na radu, socijalnog dijaloga, socijalne zaštite, socijalne uključenosti, rodne ravnopravnosti i borbe protiv diskriminacije, čime pridonose promicanju brojnijih i boljih radnih mjesta, smanjenju siromaštva, boljoj socijalnoj koheziji, održivom razvoju i poboljšanoj kvaliteti života.

ČLANAK 85.

Suradnja na temelju razmjene informacija i najbolje prakse može obuhvaćati određeni broj pitanja koja treba utvrditi u sljedećim područjima:

- (a) smanjenje siromaštva i jačanje socijalne kohezije;
- (b) politika zapošljavanja usmjerena na brojnija i bolja radna mjesta s dostojanstvenim uvjetima rada, uključujući u cilju smanjenja sive ekonomije i neslužbenog zapošljavanja;
- (c) promicanje aktivnih mjera tržišta rada i učinkovitih službi za zapošljavanje radi modernizacije tržišta rada i prilagodbe potrebama tržišta rada;
- (d) poticanje uključivijih tržišta rada i sustava socijalne sigurnosti koji obuhvaćaju osobe u nepovoljnom položaju, uključujući osobe s invaliditetom i pripadnike manjinskih skupina;
- (e) jednake mogućnosti i borba protiv diskriminacije, usmjerene na unapređenje rodne ravnopravnosti i osiguranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce, kao i borbu protiv diskriminacije na temelju spola, rasne ili etničke pripadnosti, religije ili uvjerenja, invaliditeta, godina ili spolne orijentacije;

- (f) socijalna politika usmjerena na podizanje razine socijalne zaštite i modernizaciju sustava socijalne zaštite u smislu kvalitete, dostupnosti i financijske održivosti;
- (g) unapređenje sudjelovanja socijalnih partnera i promicanje socijalnog dijaloga, među ostalim jačanjem kapaciteta svih relevantnih dionika;
- (h) promicanje zdravlja i sigurnosti na radu i
- (i) promicanje društveno odgovornog poslovanja.

ČLANAK 86.

Stranke potiču uključivanje svih relevantnih dionika, uključujući organizacije civilnog društva, a posebno socijalne partnere, u oblikovanje politike i reforme u Republici Armeniji te u suradnju između stranaka u okviru ovog Sporazuma.

ČLANAK 87.

Stranke nastoje ojačati suradnju u pitanjima zapošljavanja i socijalne politike u svim relevantnim regionalnim, multilateralnim i međunarodnim forumima i organizacijama.

ČLANAK 88.

Stranke promiču društvenu odgovornost poduzeća i njihovu obvezu snošenja odgovornosti te potiču odgovorne poslovne prakse kao što su one koje se promiču Smjericama OECD-a za multinacionalna poduzeća, Globalnim sporazumom UN-a, Trostranom deklaracijom MOR-a o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku te normom ISO 26000.

ČLANAK 89.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvija se redoviti dijalog.

ČLANAK 90.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga VII. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 16.

SURADNJA U PODRUČJU ZDRAVSTVA

ČLANAK 91.

Stranke razvijaju suradnju u području javnog zdravlja radi podizanja njegove razine u skladu sa zajedničkim vrijednostima i načelima u pogledu zdravlja kao preduvjeta za održivi razvoj i gospodarski rast.

ČLANAK 92.

Suradnja uključuje prevenciju i kontrolu zaraznih i nezaraznih bolesti, među ostalim razmjenu zdravstvenih informacija, promicanjem pristupa uključivanja zdravstvenog aspekta u sve politike, suradnjom s međunarodnim organizacijama, a posebno Svjetskom zdravstvenom organizacijom, te promicanjem primjene međunarodnih sporazuma u području zdravstva, kao što su Okvirna konvencija Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru na duhanom iz 2003. i Međunarodni zdravstveni propisi.

POGLAVLJE 17.

OBRAZOVANJE, OSPOSOBLJAVANJE I MLADI

ČLANAK 93.

Stranke surađuju u području obrazovanja i osposobljavanja radi jačanja suradnje i političkog dijaloga u cilju usklađivanja sustava obrazovanja i osposobljavanja u Republici Armeniji s

politikama i praksama Europske unije. Stranke surađuju u promicanju cjeloživotnog učenja i potiču suradnju i transparentnost na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja, uz poseban naglasak na strukovno i visoko obrazovanje.

ČLANAK 94.

Suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja usmjerena je, među ostalim, na:

- (a) promicanje cjeloživotnog učenja koje je ključno za rast i zapošljavanje i koje građanima može omogućiti potpuno sudjelovanje u društvu;
- (b) modernizaciju sustava obrazovanja i osposobljavanja, uključujući sustave osposobljavanja javnih/državnih službenika, te podizanje kvalitete, relevantnosti i pristupa za cijelo vrijeme trajanja obrazovanja, od ranog djetinjstva do tercijarnog obrazovanja;
- (c) promicanje usklađivanja i koordiniranih reformi u području visokog obrazovanja u skladu s programom Europske unije za visoko obrazovanje i Europskim prostorom visokog obrazovanja („Bolonjski proces”);
- (d) jačanje međunarodne akademske suradnje, povećanje sudjelovanja u programima suradnje Europske unije i poboljšanje mobilnosti studenata i profesora;
- (e) poticanje učenja stranih jezika;
- (f) razvoj nacionalnog kvalifikacijskog okvira radi poboljšanja transparentnosti te priznavanja kvalifikacija i kompetencija u okviru Europske mreže izvještajnih centara i nacionalnih izvještajnih centara o priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija („ENIC-NARIC”) usklađenih s Europskim kvalifikacijskim okvirom;
- (g) unapređenje suradnje u daljnjem razvoju strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, uzimajući pritom u obzir dobru praksu u Europskoj uniji i
- (h) jačanje razumijevanja i znanja o europskom integracijskom procesu, akademskog dijaloga o odnosima EU-a i Istočnog partnerstva te sudjelovanja u odgovarajućim programima Europske unije, među ostalim u području državne službe.

ČLANAK 95.

Stranke su suglasne surađivati u području mladih u cilju:

- (a) jačanja suradnje i razmjena u području politike mladih i neformalnog obrazovanja mladih osoba i osoba koje rade s mladima;
- (b) olakšavanja aktivnog sudjelovanja svih mladih osoba u društvu;
- (c) pružanja podrške mobilnosti mladih osoba i osoba koje rade s mladima kao sredstva za promicanje međukulturnog dijaloga i stjecanje znanja, vještina i kompetencija izvan formalnih obrazovnih sustava, uključujući volontiranjem i
- (d) promicanja suradnje između organizacija mladih radi pružanja potpore civilnom društvu.

POGLAVLJE 18.

SURADNJA U PODRUČJU KULTURE

ČLANAK 96.

Stranke će promicati kulturnu suradnju u skladu s načelima sadržanima u Konvenciji Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu („UNESCO”) o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005. Stranke će održavati redoviti dijalog o politikama u područjima od zajedničkog interesa, uključujući razvoj kulturnih industrija u Europskoj uniji i Republici Armeniji. Suradnjom stranaka ojačat će se međukulturni dijalog, među ostalim sudjelovanjem kulturnog sektora i civilnog društva iz Europske unije i Republike Armenije.

ČLANAK 97.

Suradnja je, među ostalim, usmjerena na:

- (a) kulturnu suradnju i kulturne razmjene;

- (b) mobilnost umjetnosti i umjetnika te jačanje kapaciteta kulturnog sektora;
- (c) međukulturni dijalog;
- (d) dijalog o kulturnoj politici;
- (e) program Kreativna Europa i
- (f) suradnju u međunarodnim forumima kao što su UNESCO i Vijeće Europe radi podupiranja kulturne raznolikosti te očuvanja i vrednovanja kulturne i povijesne baštine.

POGLAVLJE 19.

SURADNJA U PODRUČJU AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI I MEDIJA

ČLANAK 98.

Stranke će promicati suradnju u području audiovizualnih djelatnosti. Suradnjom se ojačava audiovizualna industrija u Europskoj uniji i Republici Armeniji, posebno osposobljavanjem stručnjaka i razmjenom informacija.

ČLANAK 99.

1. Stranke održavaju redoviti dijalog o audiovizualnoj i medijskoj politici te surađuju u cilju jačanja nezavisnosti i stručnosti medija, kao i veza s medijima u Europskoj uniji u skladu s europskim normama, uključujući one Vijeća Europe i Konvencije UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005.

2. Suradnja može, među ostalim, obuhvaćati pitanje osposobljavanja novinara i drugih medijskih djelatnika, kao i podršku medijima.

ČLANAK 100.

Suradnja je, među ostalim, usmjerena na:

- (a) dijalog o audiovizualnoj i medijskoj politici;
- (b) suradnju u međunarodnim forumima (kao što su UNESCO i WTO) i
- (c) suradnju u području audiovizualnih djelatnosti i medija, uključujući u području kinematografije.

POGLAVLJE 20.

SURADNJA U PODRUČJU SPORTA I TJELESNE AKTIVNOSTI

ČLANAK 101.

Stranke promiču suradnju u području sporta i tjelesne aktivnosti, posebno razmjenom informacija i dobrih praksi radi promicanja zdravog načina života, dobrog upravljanja u sportu te društvenih i obrazovnih vrijednosti sporta, kao i radi borbe protiv prijetnji integritetu sporta kao što su doping, namještanje natjecanja, rasizam i nasilje u Europskoj uniji i Republici Armeniji.

POGLAVLJE 21.

SURADNJA U PODRUČJU CIVILNOG DRUŠTVA

ČLANAK 102.

Stranke uspostavljaju dijalog o suradnji u području civilnog društva sa sljedećim ciljevima:

- (a) jačanje kontakata i razmjene informacija i iskustava između svih sektora civilnog društva u Europskoj uniji i Republici Armeniji;

- (b) osiguravanje boljeg poznavanja i razumijevanja Republike Armenije, uključujući njezinu povijest i kulturu, u Europskoj uniji, a posebno među organizacijama civilnog društva iz država članica, čime se omogućuje bolje razumijevanje prilika i izazova u budućim odnosima i
- (c) osiguravanje boljeg poznavanja i razumijevanja Europske unije u Republici Armeniji, a posebno među organizacijama civilnog društva iz Republike Armenije, bez isključivog naglaska na vrijednostima na kojima se temelji Europska unija, njezinim politikama i njezinom funkcioniranju.

ČLANAK 103.

1. Stranke promiču dijalog i suradnju među dionicima civilnog društva na objema stranama kao sastavni dio odnosa između Europske unije i Republike Armenije.
2. Ciljevi su tog dijaloga i suradnje:
 - (a) osigurati uključenost civilnog društva u odnose između Europske unije i Republike Armenije;
 - (b) ojačati sudjelovanje civilnog društva u postupku javnog donošenja odluka, posebno uspostavom otvorenog, transparentnog i redovitog dijaloga između, s jedne strane, javnih institucija i, s druge strane, predstavničkih udruženja i civilnog društva;
 - (c) olakšati proces izgradnje institucija i konsolidaciju organizacija civilnog društva na različite načine, uključujući, među ostalim: zagovaračku podršku, neformalno i formalno umrežavanje, uzajamne posjete i radionice, posebno u cilju poboljšanja pravnog okvira za civilno društvo i
 - (d) omogućiti predstavnicima civilnog društva obje strane upoznavanje s postupcima savjetovanja i dijaloga između civilnih i socijalnih partnera one druge strane, posebno u cilju daljnje integracije civilnog društva u postupak javnog donošenja odluka u Republici Armeniji.

ČLANAK 104.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog između stranaka.

POGLAVLJE 22.

REGIONALNI RAZVOJ, SURADNJA NA PREKOGRANIČNOJ
I REGIONALNOJ RAZINI

ČLANAK 105.

1. Stranke promiču međusobno razumijevanje i bilateralnu suradnju u području politike regionalnog razvoja, uključujući metode oblikovanja i provedbe regionalnih politika, upravljanja i partnerstva na više razina, s posebnim naglaskom na razvoju područja u nepovoljnom položaju i teritorijalnoj suradnji, u cilju uspostave komunikacijskih kanala i poboljšavanja razmjene informacija i iskustava između nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela, društveno-gospodarskih subjekata i civilnog društva.
2. Stranke posebno surađuju u cilju usklađivanja prakse Republike Armenije sa sljedećim načelima:
 - (a) jačanje višerazinskog upravljanja u mjeri u kojoj to utječe na središnju, regionalnu i lokalnu razinu, s posebnim naglaskom na načinima jačanja uključivanja regionalnih i lokalnih dionika;
 - (b) učvršćivanje partnerstva između svih dionika koji sudjeluju u regionalnom razvoju i
 - (c) sufinanciranje financijskim doprinosom stranaka koje sudjeluju u provedbi programa i projekata regionalnog razvoja.

ČLANAK 106.

1. Stranke podupiru i jačaju uključivanje tijela na lokalnoj i regionalnoj razini u suradnju u području regionalne politike, uključujući prekograničnu suradnju i povezane upravljačke strukture, jačaju suradnju uspostavom povoljnog recipročnog zakonodavnog okvira, primjenjuju i razvijaju mjere izgradnje kapaciteta te promiču jačanje prekograničnih i regionalnih gospodarskih i poslovnih mreža.
2. Stranke će surađivati radi učvršćivanja institucionalnih i operativnih kapaciteta institucija Republike Armenije u području regionalnog razvoja i prostornog planiranja, među ostalim:
 - (a) unapređenjem međuinstitucionalne koordinacije, a posebno mehanizma vertikalne i horizontalne interakcije središnje i lokalne uprave u postupku razvoja i provedbe regionalnih politika;
 - (b) razvojem kapaciteta regionalnih i lokalnih tijela radi promicanja prekogranične suradnje, uzimajući u obzir propise i praksu Europske unije i
 - (c) dijeljenjem znanja, informacija i najbolje prakse u području politika regionalnog razvoja radi promicanja gospodarske dobrobiti lokalnih zajednica i ujednačenog razvoja regija.

ČLANAK 107.

1. Stranke jačaju i potiču razvoj prekogranične suradnje u drugim područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom kao što su, među ostalim, promet, energetika, zaštita okoliša, komunikacijske mreže, kultura, obrazovanje, turizam i zdravlje.
2. Stranke jačaju suradnju između svojih regija u obliku transnacionalnih i međuregionalnih programa, čime potiču sudjelovanje regija Republike Armenije u europskim regionalnim strukturama i organizacijama te promiču svoj gospodarski i institucionalni razvoj provedbom projekata od zajedničkog interesa.
3. Aktivnosti iz stavka 2. odvijat će se u kontekstu:

- (a) nastavka teritorijalne suradnje s europskim regijama (uključujući suradnju u okviru transnacionalnih i prekograničnih programa suradnje);
- (b) suradnje u okviru Istočnog partnerstva te suradnje s tijelima Europske unije, uključujući Odbor regija, i sudjelovanja u različitim europskim regionalnim projektima i inicijativama i
- (c) suradnje, među ostalim, s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom („EGSO”) i Europskom mrežom za praćenje prostornog planiranja („ESPON”).

ČLANAK 108.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

POGLAVLJE 23.

CIVILNA ZAŠTITA

ČLANAK 109.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem. Suradnja se odvija uzimajući u obzir interese stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi, kao i međuovisnost koja postoji između stranaka te multilateralne aktivnosti u tom području.

ČLANAK 110.

Suradnja je usmjerena na poboljšavanje sprječavanja prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem, pripreme za njih i reakcije na njih.

ČLANAK 111.

Stranke, među ostalim, razmjenjuju informacije i stručna znanja te provode zajedničke aktivnosti na bilateralnoj osnovi i/ili u okviru multilateralnih programa. Suradnja se može odvijati, među ostalim, provođenjem posebnih sporazuma i/ili administrativnih aranžmana sklopljenih između stranaka u

području civilne zaštite. Stranke mogu zajednički odlučiti o posebnim smjericama i/ili radnim planovima za aktivnosti predviđene ovim Sporazumom ili planirane u skladu s njim.

ČLANAK 112.

Suradnja može uključivati sljedeće ciljeve:

- (a) razmjenu i redovito ažuriranje podataka za kontakt radi osiguravanja neprekidnih dijaloga i radi mogućnosti održavanja neprekidnog međusobnog kontakta;
- (b) pojednostavnjenje uzajamne pomoći u slučaju velikih nesreća, prema potrebi i podložno dostupnosti dovoljnih sredstava;
- (c) neprekidnu razmjenu ranih upozorenja i ažuriranih informacija o ozbiljnim izvanrednim situacijama koje utječu na Europsku uniju i Republiku Armeniju, uključujući zahtjeve i ponude za pomoć;
- (d) razmjenu informacija o pružanju pomoći stranaka trećim zemljama u slučaju izvanrednih situacija u koje je uključen mehanizam EU-a za civilnu zaštitu;
- (e) suradnju u području potpore državi domaćinu kada zatraži ili pruža pomoć;
- (f) razmjenu najboljih praksi i smjernica u području sprječavanja katastrofa, pripremljenosti i reagiranja;
- (g) suradnju u području smanjenja rizika od katastrofe vodeći računa, među ostalim, o: institucionalnim vezama i zagovaranju; informacijama, obrazovanju i komunikaciji te najboljim praksama u cilju sprječavanja ili ublažavanja učinaka prirodnih opasnosti;
- (h) suradnju u cilju poboljšavanja baze znanja u pogledu katastrofa i opasnosti te ocjene rizika za upravljanje katastrofama;
- (i) suradnju u pogledu ocjene učinaka katastrofa na okoliš i javno zdravlje;
- (j) pozivanje stručnjaka na posebne tehničke radionice i skupove o pitanjima civilne zaštite;

- (k) pozivanje, ovisno o slučaju, promatrača na posebne vježbe i tečajeve osposobljavanja koje organizira Europska unija i/ili Republika Armenija i
- (l) jačanje suradnje u pogledu najdjelotvornije upotrebe dostupnih kapaciteta civilne zaštite.

GLAVA VI.

TRGOVINA I PITANJA POVEZANA S TRGOVINOM

POGLAVLJE 1.

TRGOVINA ROBOM

ČLANAK 113.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka stranka robi druge stranke odobrava tretman najpovlaštenije nacije u skladu s člankom I. GATT-a iz 1994. sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije koji je potpisan 15. travnja 1994. („Sporazum o WTO-u”), uključujući njegove napomene za tumačenje koje su obuhvaćene ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.

2. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se u odnosu na povlaštenu tretman koji je jedna od stranaka dodijelila robi druge zemlje u skladu s GATT-om iz 1994.

ČLANAK 114.

Nacionalni tretman

Svaka stranka odobrava robi druge stranke nacionalni tretman u skladu s člankom III. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje koje su obuhvaćene ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.

ČLANAK 115.

Uvozne carine i davanja

Svaka stranka primjenjuje uvozne carine i davanja u skladu sa svojim obvezama utvrđenima u skladu sa Sporazumom o WTO-u.

ČLANAK 116.

Izvozne carine, porezi ili druga davanja

Ni jedna stranka ne donosi niti provodi bilo kakve carine, poreze ili druga davanja na izvoz ili u vezi s izvozom robe na područje druge stranke koji su veći od onih koji bi bili uvedeni za sličnu robu da je namijenjena domaćem tržištu.

ČLANAK 117.

Uvozna i izvozna ograničenja

1. Nijedna stranka ne može donijeti niti provoditi bilo kakvu zabranu ili ograničenje, osim carina, poreza ili drugih davanja, bilo da se provode kvotama, uvoznim ili izvoznim dozvolama ili drugim mjerama, na uvoz robe druge stranke ili na izvoz ili prodaju za izvoz robe s odredištem na području druge stranke u skladu s člankom XI. GATT-a iz 1994. i njegovim napomenama za tumačenje. U tu je svrhu članak XI. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje, obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.
2. Stranke razmjenjuju informacije i dobre prakse u pogledu kontrole izvoza robe s dvojnog namjenom u cilju promicanja usklađivanja sustava kontrole izvoza Europske unije i Republike Armenije.

ČLANAK 118.

Obnovljeni proizvodi

1. Stranke za obnovljene proizvode odobravaju jednak tretman kao za nove slične proizvode. Stranka može zahtijevati posebno označivanje obnovljenih proizvoda kako bi se spriječilo zavaravanje potrošača.
2. Radi veće jasnoće, članak 117. stavak 1. primjenjuje se na zabrane i ograničenja za obnovljene proizvode.
3. U skladu sa svojim obvezama na temelju ovog Sporazuma i Sporazuma o WTO-u, stranka može zahtijevati da obnovljeni proizvodi:
 - (a) budu identificirani kao takvi za potrebe distribucije ili prodaje na njezinu području i
 - (b) ispunjavaju sve primjenjive tehničke zahtjeve koji se primjenjuju na istovjetne nove proizvode.
4. Ako stranka donese ili provodi zabrane ili ograničenja za rabljene proizvode, te mjere ne primjenjuje na obnovljene proizvode.
5. Za potrebe ovog članka, obnovljeni proizvod znači proizvod koji:
 - (a) se u cijelosti ili djelomično sastoji od dijelova dobivenih iz proizvoda koji su prethodno bili korišteni i
 - (b) ima sličan radni učinak i radne uvjete u usporedbi s izvornim novim proizvodom te ima jednako jamstvo kao novi proizvod.

ČLANAK 119.

Privremeni uvoz robe

Svaka stranka odobrava drugoj stranci oslobođenje od uvoznih davanja i carina na privremeno uvezenu robu, u slučajevima i u skladu s postupcima utvrđenima međunarodnim sporazumima o privremenom uvozu robe koji su za nju obvezujući. To oslobođenje primjenjuje se u skladu sa zakonima i propisima svake stranke.

ČLANAK 120.

Provoz

Stranke su suglasne da je načelo slobodnog provoza ključan uvjet za postizanje ciljeva ovog Sporazuma. S tim u vezi svaka stranka na svojem području osigurava slobodan provoz robe koja je poslana iz druge stranke ili je njezino odredište na području druge stranke u skladu s člankom V. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje, koji je obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.

ČLANAK 121.

Zaštita trgovine

1. Ničim se u ovom Sporazumu ne dovodi u pitanje niti utječe na prava i obveze svake stranke u skladu s:
 - (a) člankom XIX. GATT-a iz 1994. i Sporazumom o zaštitnim mjerama sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u;
 - (b) člankom 5. Sporazuma o poljoprivredi sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu WTO-a, o posebnim odredbama o zaštitnim mjerama; i
 - (c) člankom VI. GATT-a iz 1994., Sporazumom o provedbi članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u te Sporazumom o subvencijama i kompenzacijskim mjerama sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u.

2. Postojeća prava i obveze iz stavka 1. te mjere koje iz njih proizlaze ne podliježu odredbama ovog Sporazuma o rješavanju sporova.

ČLANAK 122.

Iznimke

1. Stranke potvrđuju da se njihova postojeća prava i obveze u skladu s člankom XX. GATT-a iz 1994. i njegovim napomenama za tumačenje primjenjuju na trgovinu robom koja je obuhvaćena ovim Sporazumom. U tu je svrhu članak XX. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje, obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.

2. Stranke razumiju da prije poduzimanja bilo kakvih mjera predviđenih u članku XX. podstavcima (i) i (j) GATT-a iz 1994. stranka koja namjerava poduzeti mjere dostavlja drugoj stranci sve relevantne informacije u cilju pronalaženja rješenja koje je prihvatljivo za obje stranke. Stranke se mogu usuglasiti o svim sredstvima potrebnima za otklanjanje poteškoća. Ako se dogovor ne postigne u roku od 30 dana od dostave tih informacija, stranka može na predmetnu robu primijeniti mjere na temelju ovog članka. Ako iznimne i kritične okolnosti zahtijevaju hitno djelovanje te zbog tih okolnosti nisu mogući prethodno obavješćivanje i ispitivanje, stranka koja namjerava poduzeti mjere može odmah primijeniti mjere opreza koje su potrebne za rješavanje situacije i o tome odmah obavješćuje drugu stranku.

POGLAVLJE 2.

CARINA

ČLANAK 123.

Carinska suradnja

1. Stranke jačaju suradnju u području carine kako bi olakšale trgovinu, osigurale transparentno trgovinsko okruženje, poboljšale sigurnost lanca opskrbe, promicale zaštitu potrošača, zaustavile tokove robe kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva i kako bi se borile protiv krijumčarenja i prijevare.

2. U svrhu provedbe ciljeva iz stavka 1. i u granicama raspoloživih resursa, stranke surađuju, među ostalim, radi:

- (a) poboljšanja carinskog zakonodavstva, propisa, praksi i povezanih obvezujućih odluka te pojednostavnjenja carinskih postupaka u skladu s međunarodnim konvencijama i normama primjenjivima u području carine i olakšavanja trgovine, uključujući one koje su razvile Svjetska trgovinska organizacija i Svjetska carinska organizacija, posebno Međunarodnu konvenciju o pojednostavnjenju i usklađivanju carinskih postupaka, kako je izmijenjena („Revidirana konvencija iz Kyota”), i uzimajući u obzir instrumente i najbolje prakse koje je razvila Europska unija, uključujući carinske sheme (*customs blueprints*);
- (b) uspostave modernih carinskih sustava, uključujući moderne tehnologije za carinjenje, odredbi za ovlaštene gospodarske subjekte, automatske analize i kontrola koji su utemeljeni na riziku, pojednostavnjenih postupaka puštanja robe u promet, kontrola nakon carinjenja, transparentnog utvrđivanja carinske vrijednosti i odredaba za partnerstvo između carinskih tijela i poduzeća;
- (c) poticanja najviših standarda u pogledu integriteta u području carine, posebno na granici, primjenjujući mjere koje su odraz načela utvrđenih u Deklaraciji Vijeća za carinsku suradnju o dobrom upravljanju i integritetu u području carine, kako je zadnje izmijenjena u lipnju 2003. („Revidirana deklaracija iz Arushe Svjetske carinske organizacije”);
- (d) razmjene najbolje prakse, kao i osiguravanja osposobljavanja i tehničke podrške za planiranje i izgradnju kapaciteta te za osiguravanje najviših standarda u pogledu integriteta;
- (e) razmjene, prema potrebi, relevantnih informacija i podataka u skladu s pravnim zahtjevima svake stranke o povjerljivosti osjetljivih podataka i zaštiti osobnih podataka;
- (f) sudjelovanja, kada je to svrhovito i primjereno, u koordiniranim carinskim aktivnostima između carinskih tijela stranaka;
- (g) uspostave, kada je to svrhovito i primjereno, uzajamnog priznavanja programa ovlaštenih gospodarskih subjekata i carinskih kontrola, uključujući jednakovrijedne mjere za olakšavanje trgovine;

- (h) pronalaženja, kada je to svrhovito i primjereno, mogućnosti međusobnog povezivanja dotičnih sustava carinskog provoza i
- (i) poboljšanja provedbe obveza povezanih s carinom u trgovinskim odnosima između Europske unije i Republike Armenije, uključujući suradnju u pogledu podrijetla robe.

ČLANAK 124.

Uzajamna administrativna pomoć

Ne dovodeći u pitanje druge oblike suradnje predviđene ovim Sporazumom, a posebno njegovim člankom 123., stranke jedna drugoj pružaju uzajamnu administrativnu pomoć u carinskim pitanjima u skladu s odredbama Protokola II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima uz ovaj Sporazum.

ČLANAK 125.

Utvrđivanje carinske vrijednosti

1. Stranke primjenjuju odredbe Sporazuma o provedbi članka VII. GATT-a iz 1994., uključujući sve naknadne izmjene, na utvrđivanje vrijednosti robe kojom se trguje među strankama u carinske svrhe. Te su odredbe obuhvaćene ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.
2. Stranke surađuju u cilju postizanja zajedničkog pristupa pitanjima povezanim s utvrđivanjem carinske vrijednosti.

ČLANAK 126.

Pododbor za carinu

1. Uspostavlja se Pododbor za carinu.
2. Pododbor za carinu održava redovite sastanke i prati provedbu ovog poglavlja, uključujući

pitanja carinske suradnje, olakšavanja trgovine, prekogranične carinske suradnje i upravljanja, tehničke pomoći u vezi s carinom, pravila o podrijetlu, carinske provedbe prava intelektualnog vlasništva te uzajamne administrativne pomoći u carinskim pitanjima.

3. Pododbor za carinu, među ostalim:

- (a) nadzire pravilno funkcioniranje ovog poglavlja i Protokola II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima uz ovaj Sporazum;
- (b) donosi praktične aranžmane i mjere za provedbu ovog poglavlja i Protokola II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima uz ovaj Sporazum, uključujući o razmjeni informacija i podataka, uzajamnom priznavanju carinskih kontrola i programa trgovinskog partnerstva te uzajamno dogovorenim povlasticama;
- (c) razmjenjuje stajališta o svim temama od zajedničkog interesa, uključujući buduće mjere i resurse potrebne za njihovu provedbu i primjenu i
- (d) prema potrebi, daje preporuke Odboru za partnerstvo.

POGLAVLJE 3.

TEHNIČKE PREPREKE TRGOVINI

ČLANAK 127.

Cilj

Cilj je ovog poglavlja olakšati trgovinu robom među strankama osiguravanjem okvira za sprječavanje, utvrđivanje i uklanjanje nepotrebnih prepreka trgovini obuhvaćenih područjem primjene Sporazuma o tehničkim preprekama u trgovini sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o TBT-u”).

ČLANAK 128.

Područje primjene i definicije

1. Svaka stranka ovo poglavlje primjenjuje na pripremu, donošenje i primjenu normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti, kako je definirano u Sporazumu o TBT-u, koji utječu ili mogu utjecati na trgovinu robom između stranaka.
2. Ovo se poglavlje, neovisno o stavku 1., ne primjenjuje na sanitarne i fitosanitarne mjere kako su definirane u Prilogu A Sporazumu o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera sadržanom u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o SPS-u”) niti na specifikacije za kupnju koje javna tijela sastavljaju za potrebe vlastite proizvodnje ili potrošnje.
3. Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se definicije iz Priloga 1. Sporazumu o TBT-u.

ČLANAK 129.

Sporazum o TBT-u

Stranke potvrđuju svoja postojeća međusobna prava i obveze na temelju Sporazuma o TBT-u, koji je obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio.

ČLANAK 130.

Suradnja u području tehničkih prepreka u trgovini

1. Stranke jačaju suradnju u pogledu normi, tehničkih propisa, mjeriteljstva, nadzora tržišta, akreditiranja i postupaka ocjenjivanja sukladnosti u cilju poboljšavanja uzajamnog razumijevanja njihovih sustava i olakšavanja pristupa njihovim tržištima. U tu svrhu stranke nastoje utvrditi i razviti inicijative i mehanizme za regulatornu suradnju prikladne za određena pitanja ili sektore koji mogu uključivati, ali nisu ograničeni na:
 - (a) razmjenu informacija i iskustava o pripremi i primjeni njihovih tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti;

- (b) rad usmjeren prema mogućnosti približavanja ili usklađivanja tehničkih zahtjeva i postupaka ocjenjivanja sukladnosti;
- (c) poticanje suradnje među njihovim tijelima nadležnima za mjeriteljstvo, normizaciju, ocjenjivanje sukladnosti i akreditiranje i
- (d) razmjenu informacija o promjenama u relevantnim regionalnim i multilateralnim forumima o normama, tehničkim propisima, postupcima ocjenjivanja sukladnosti i akreditiranju.

2. U cilju promicanja međusobne trgovine, stranke:

- (a) nastoje smanjiti razlike koje među njima postoje u pogledu tehničkih propisa, mjeriteljstva, normizacije, nadzora tržišta, akreditiranja i postupaka ocjenjivanja sukladnosti, uključujući poticanjem upotrebe relevantnih međunarodno usuglašenih instrumenata;
- (b) promiču upotrebu akreditiranja u skladu s međunarodnim pravilima radi potpore ocjenjivanju tehničke stručnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti i njihovih aktivnosti i
- (c) promiču sudjelovanje i, kada je to moguće, članstvo Republike Armenije i njezinih relevantnih nacionalnih tijela u europskim i međunarodnim organizacijama čije se aktivnosti odnose na norme, ocjenjivanje sukladnosti, akreditiranje, mjeriteljstvo i povezane funkcije.

3. Stranke nastoje uspostaviti i održavati postupak kojim se može postići postupno usklađivanje tehničkih propisa, normi i postupaka ocjenjivanja sukladnosti Republike Armenije s onima Europske unije.

4. Za područja u kojima je usklađivanje postignuto, stranke mogu razmotriti da u pregovorima dogovore sporazume o postupcima ocjenjivanja sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda.

ČLANAK 131.

Obilježavanje i označivanje

1. Ne dovodeći u pitanje članak 129. ovog Sporazuma, a u vezi s tehničkim propisima koji se odnose na zahtjeve u pogledu označivanja ili obilježavanja, stranke ponovno potvrđuju načela članka 2.2. Sporazuma o TBT-u u skladu s kojima se takvi zahtjevi ne pripremaju, ne donose niti primjenjuju radi stvaranja ili izazivanja nepotrebnih prepreka u međunarodnoj trgovini. U tu svrhu takvi zahtjevi u pogledu označivanja ili obilježavanja ne ograničavaju trgovinu više nego što je to potrebno za ispunjenje legitimnog cilja, uzimajući u obzir rizike koji bi nastali neispunjenjem tog cilja. Stranke promiču upotrebu međunarodno usklađenih zahtjeva u pogledu obilježavanja. Prema potrebi, stranke nastoje prihvatiti odstranjivo ili privremeno označivanje.
2. Kad je riječ o zahtjevima u pogledu obveznog označivanja ili obilježavanja, stranke:
 - (a) nastoje svesti na najmanju moguću mjeru svoje potrebe u pogledu označivanja ili obilježavanja u međusobnoj trgovini, osim za potrebe zaštite zdravlja, sigurnosti ili okoliša, ili zbog drugih opravdanih ciljeva javnog poretka; i
 - (b) zadržavaju pravo zahtijevati da informacije na etiketi ili oznakama budu na jeziku koji odredi stranka.

ČLANAK 132.

Transparentnost

1. Ne dovodeći u pitanje poglavlje 12. stranke osiguravaju da njihovi postupci za razvoj tehničkih propisa i postupci ocjenjivanja sukladnosti omogućuju javno savjetovanje zainteresiranih strana u primjereno ranoj fazi kada se komentari proizašli iz javnog savjetovanja još uvijek mogu uvrstiti i uzeti u obzir, osim kada to nije moguće zbog krizne situacije ili opasnosti od takve situacije povezane sa sigurnošću, zdravljem, zaštitom okoliša ili nacionalnom sigurnošću.
2. U skladu s člankom 2.9. Sporazuma o TBT-u svaka stranka osigurava razdoblje za komentiranje u primjereno ranoj fazi nakon obavijesti o predloženim tehničkim propisima ili

postupcima ocjenjivanja sukladnosti. Ako je postupak savjetovanja o predloženim tehničkim propisima ili postupcima ocjenjivanja sukladnosti otvoren za javnost, svaka stranka dopušta drugoj stranci, ili fizičkim ili pravnim osobama iz druge stranke da sudjeluju u postupku javnog savjetovanja uz uvjete koji nisu manje povoljni od onih koji su odobreni pravnim ili fizičkim osobama iz te stranke.

3. Svaka stranka osigurava da njezini tehnički propisi i postupci ocjenjivanja sukladnosti koje je donijela odnosno uvela budu javno dostupni.

POGLAVLJE 4.

SANITARNA I FITOSANITARNA PITANJA

ČLANAK 133.

Cilj

Cilj je ovog poglavlja utvrditi načela koja se primjenjuju na sanitarne i fitosanitarne („SPS”) mjere u trgovini između stranaka te suradnju u pogledu dobrobiti životinja. Ta načela stranke primjenjuju na način kojim se olakšava trgovina uz istodobno očuvanje razine zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja u svakoj stranci.

ČLANAK 134.

Multilateralne obveze

Stranke potvrđuju svoja prava i obveze u okviru Sporazuma o SPS-u.

ČLANAK 135.

Načela

1. Stranke osiguravaju da se mjere SPS-a razvijaju i primjenjuju na temelju načela proporcionalnosti, transparentnosti, nediskriminacije i znanstvenog opravdanja, uzimajući u obzir međunarodne norme utvrđene u okviru Međunarodne konvencije o zaštiti bilja iz 1951. („IPPC”),

Svjetske organizacije za zdravlje životinja („OIE”) i Komisije za Codex Alimentarius („Codex”).

2. Svaka stranka osigurava da se njezinim sanitarnim i fitosanitarnim mjerama ne uspostavlja samovoljna ili neopravdana diskriminacija između njezina područja i područja druge stranke ako vladaju identični ili slični uvjeti. Sanitarne i fitosanitarne mjere ne primjenjuju se na način koji bi predstavljao prikriveno ograničavanje trgovine.
3. Svaka stranka osigurava provedbu sanitarnih i fitosanitarnih mjera, postupaka i kontrola.
4. Svaka stranka odgovara na zahtjev za informacije nadležnog tijela druge stranke najkasnije dva mjeseca od primitka zahtjeva na način koji nije nepovoljniji za uvozne proizvode od onog za slične domaće proizvode.

ČLANAK 136.

Zahtjevi u pogledu uvoza

1. Zahtjevi u pogledu uvoza stranke uvoznice primjenjuju se na čitavom području stranke izvoznice podložno članku 137.
2. Zahtjevi u pogledu uvoza utvrđeni u certifikatima temelje se na načelima Codexa, OIE-a i IPPC-a, osim ako su zahtjevi u pogledu uvoza poduprti znanstveno utemeljenom procjenom rizika provedenom u skladu s odredbama Sporazuma o SPS-u.
3. Zahtjevi navedeni u uvoznim dozvolama ne sadržavaju strože sanitarne i veterinarske uvjete od uvjeta utvrđenih u certifikatima iz stavka 2.

ČLANAK 137.

Mjere povezane sa zdravljem životinja i bilja

1. Stranke prepoznaju koncept područja bez štetnika ili bolesti te područja slabe prisutnosti štetnika ili bolesti u skladu sa Sporazumom o SPS-u i relevantnim normama, smjernicama i preporukama Codexa, OIE-a i IPPC-a.

2. Pri utvrđivanju područja bez štetnika ili bolesti te područja slabe prisutnosti štetnika ili bolesti stranke uzimaju u obzir čimbenike kao što su zemljopisni položaj, ekosustavi, epidemiološki nadzor te djelotvornost sanitarnih ili fitosanitarnih kontrola u takvim područjima.

ČLANAK 138.

Inspekcije i revizije

Stranka uvoznica može na vlastiti trošak provoditi inspekcije i revizije na području stranke izvoznice kako bi ocijenila njezine sustave inspekcije i certificiranja. Te inspekcije i revizije obavljaju se u skladu s relevantnim međunarodnim normama, smjernicama i preporukama.

ČLANAK 139.

Razmjena informacija i suradnja

1. Stranke raspravljaju o postojećim sanitarnim i fitosanitarnim mjerama i mjerama za zdravlje životinja i o njihovu razvoju i provedbi te razmjenjuju informacije o tome. U okviru tih rasprava i razmjena informacija uzimaju se u obzir, prema potrebi, Sporazum o SPS-u te relevantne norme, smjernice i preporuke Codexa, OIE-a i IPPC-a.
2. Stranke surađuju u pitanjima zdravlja životinja, dobrobiti životinja i zdravlja bilja razmjenom informacija, stručnog znanja i iskustva radi izgradnje kapaciteta u tim područjima.
3. Stranke, na zahtjev jedne od stranaka, pravovremeno uspostavljaju dijalog o pitanjima SPS-a kako bi razmotrile pitanja povezana sa SPS-om i druga hitna pitanja obuhvaćena ovim poglavljem. Odbor za partnerstvo može donijeti poslovnik za vođenje takvih dijaloga.
4. Stranke određuju i redovito ažuriraju kontaktne točke za komunikaciju o pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem.

ČLANAK 140.

Transparentnost

Svaka stranka:

- (a) osigurava transparentnost u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih mjera koje se primjenjuju na trgovinu te, posebno, na sanitarne i fitosanitarne zahtjeve koji se primjenjuju na uvoz druge stranke;
- (b) na zahtjev druge stranke i u roku od dva mjeseca od dana takvog zahtjeva, obavješćuje drugu stranku o sanitarnim i fitosanitarnim zahtjevima koji se primjenjuju na uvoz posebnih proizvoda, uključujući potrebu za procjenom rizika i
- (c) obavješćuje drugu stranku o svakom ozbiljnom ili znatnom riziku za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, uključujući hitne slučajeve povezane s hranom. Ta se obavijest dostavlja u pisanom obliku u roku od dva radna dana od dana otkrivanja rizika.

POGLAVLJE 5.

TRGOVINA USLUGAMA, POSLOVNI NASTAN I ELEKTRONIČKA TRGOVINA

ODJELJAK A
OPĆE ODREDBE

ČLANAK 141.

Cilj, područje primjene i opseg

1. Stranke, potvrđujući svoje obveze na temelju Sporazuma o WTO-u, utvrđuju potrebne aranžmane za postupnu recipročnu liberalizaciju poslovnog nastana i trgovine uslugama te za suradnju u području elektroničke trgovine.

2. Ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da se strankama određuje ikakva obveza u odnosu na javnu nabavu, podložno odredbama poglavlja 8.
3. Ovo se poglavlje ne primjenjuju na subvencije koje dodjeljuju stranke, a koje podliježu poglavlju 10.
4. U skladu s ovim poglavljem, svaka stranka zadržava pravo donijeti i provoditi mjere za postizanje legitimnih ciljeva politike.
5. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada stranke niti se primjenjuje na mjere koje se odnose na državljanstvo, boravište ili trajno zapošljavanje.
6. Ništa u ovom poglavlju ne sprječava stranku da primijeni mjere kako bi uredila ulazak fizičkih osoba na svoje područje ili njihov privremeni boravak na svojem području, uključujući mjere koje su potrebne za zaštitu cjelovitosti njezinih granica i osiguranje uređenog prelaska fizičkih osoba preko tih granica, pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju tako da poništavaju ili smanjuju koristi koje bilo koja stranka ima u skladu s posebnim obvezama u ovom poglavlju i priložima ovom Sporazumu.

ČLANAK 142.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

- (a) „mjera” znači svaka mjera koju poduzima stranka, bilo u obliku zakona, propisa, pravila, postupka, odluke, administrativne mjere ili u nekom drugom obliku;
- (b) „mjere koje stranka donosi ili provodi” znači mjere koje poduzimaju:
 - i. središnje, regionalne ili lokalne vlade ili tijela stranke i
 - ii. nevladina tijela stranke pri izvršavanju ovlasti koje su im delegirale središnje, regionalne ili lokalne vlade ili tijela te stranke;

- (c) „fizička osoba stranke” znači državljanin države članice u skladu s njezinim zakonodavstvom ili državljanin Republike Armenije u skladu s njezinim zakonodavstvom;
- (d) „pravna osoba” znači svaki pravni subjekt propisno osnovan ili na neki drugi način organiziran u skladu s primjenjivim pravom, radi stjecanja dobiti ili radi nekog drugog razloga, neovisno o tome je li u privatnom ili državnom vlasništvu, uključujući bilo koje trgovačko društvo, zakladu, partnerstvo, zajednički pothvat, obrt ili udruženje;
- (e) „pravna osoba stranke” znači pravna osoba koja je osnovana u skladu s pravom države članice i Europske unije, odnosno Republike Armenije, sa sjedištem, središnjom upravom ili glavnim mjestom poslovanja na području na koje se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije ili na državnom području Republike Armenije.

Pravna osoba koja na području na kojem se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije, odnosno na državnom području Republike Armenije, ima samo sjedište ili središnju upravu ne smatra se pravnom osobom iz Europske unije, odnosno pravnom osobom iz Republike Armenije, osim ako njezino poslovanje ima stvarnu i stalnu vezu s gospodarstvom Europske unije odnosno Republike Armenije.

- (f) Neovisno o prethodnim stavcima, na brodarska društva s poslovnim nastanom izvan Europske unije ili Republike Armenije koja su pod kontrolom državljana država članica, odnosno Republike Armenije, primjenjuju se odredbe ovog Sporazuma ako su njihova plovila registrirana u skladu sa zakonodavstvom njihove države članice ili Republike Armenije i ako plove pod zastavom te države članice ili Republike Armenije;
- (g) „društvo kći pravne osobe stranke” znači pravna osoba koja je pod stvarnom kontrolom druge pravne osobe te stranke¹;
- (h) „podružnica pravne osobe” znači mjesto poslovanja koje nema pravnu osobnost, koje ima trajni karakter kao produžetak matičnog društva, ima upravljačku strukturu i materijalnu opremu za poslovanje s trećim osobama tako da one, iako znaju da će se, bude li to potrebno, uspostaviti pravna veza s matičnim društvom koje ima sjedište u inozemstvu, ne moraju izravno poslovati s tim matičnim društvom, nego mogu poslovati na mjestu poslovanja koje

¹ Pravna osoba kontrolira drugu pravnu osobu ako ima ovlast imenovati većinu njezinih direktora ili na drugi način zakonito upravljati njezinim djelovanjem.

predstavlja njegov produžetak;

- (i) „poslovni nastan” znači:
 - i. za pravne osobe stranke, pravne osobe koje pokreću ili obavljaju gospodarske djelatnosti osnivanjem, uključujući i stjecanjem, pravne osobe ili otvaranjem podružnice ili predstavništva u Europskoj uniji odnosno u Republici Armeniji;
 - ii. za fizičke osobe stranke, fizičke osobe koje pokreću ili obavljaju gospodarske djelatnosti kao samozaposlene osobe ili osnivaju poduzeća, posebno trgovačka društva, nad kojima imaju stvarnu kontrolu;
- (j) „gospodarske djelatnosti” uključuju djelatnosti industrijske, trgovinske, stručne i obrtničke naravi, a ne uključuju djelatnosti koje se obavljaju u okviru obnašanja javne vlasti;
- (k) „poslovanje” znači obavljanje gospodarskih djelatnosti;
- (l) „usluge” znači sve usluge u svim sektorima, osim usluga koje se pružaju u okviru obnašanja javne vlasti;
- (m) „usluge i druge djelatnosti koje se obavljaju u okviru obnašanja javne vlasti” znači usluge ili djelatnosti koje se ne obavljaju na komercijalnoj osnovi niti u tržišnom natjecanju s jednim gospodarskim subjektom ili više njih;
- (n) „prekogranično pružanje usluga” znači pružanje usluga:
 - i. iz područja jedne stranke na područje druge stranke ili
 - ii. na području jedne stranke korisniku usluge druge stranke;
- (o) „pružatelj usluge” stranke znači fizička ili pravna osoba stranke koja pruža ili želi pružati uslugu; i
- (p) „poduzetnik” znači fizička ili pravna osoba stranke koja obavlja ili želi obavljati gospodarsku djelatnost osnivanjem poslovne jedinice.

ODJELJAK B

POSLOVNI NASTAN

ČLANAK 143.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere koje stranke donesu ili provode u odnosu na poslovni nastan u pogledu svih gospodarskih djelatnosti, osim:

- (a) rudarstva, proizvodnje i prerade² nuklearnih materijala;
- (b) proizvodnje i trgovine oružjem, streljivom i ratnim materijalom;
- (c) audiovizualnih usluga;
- (d) nacionalne pomorske kabotaže³ i
- (e) domaćih i međunarodnih usluga zračnog prometa⁴, neovisno o tome radi li se o linijskom ili izvanlinijskom prometu, te usluga koje su neposredno povezane s ostvarivanjem prometnih prava, osim:
 - i. usluga popravka i održavanja zrakoplova za vrijeme kojih je zrakoplov povučen iz prometa;
 - ii. prodaje i stavljanja na tržište usluga zračnog prometa;

² Radi veće jasnoće, prerada nuklearnih materijala obuhvaća sve djelatnosti iz UN ISIC-a Rev. 3.1, šifra 2330.

³ Ne dovodeći u pitanje opseg djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju relevantnog nacionalnog zakonodavstva, nacionalna pomorska kabotaža u smislu ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u Republici Armeniji ili državi članici i druge luke ili točke u Republici Armeniji ili državi članici, uključujući njihove epikontinentalne pojase, kako je predviđeno Konvencijom UN-a o pomorskom pravu, te promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki u Republici Armeniji ili državi članici.

⁴ Uvjeti uzajamnog pristupa tržištu u zračnom prometu uredit će se budućim sporazumom između stranaka o uspostavi zajedničkog zračnog prostora.

- iii. usluga računalnog sustava rezervacija („CRS”);
- iv. zemaljskih usluga i
- v. usluga upravljanja zračnom lukom.

ČLANAK 144.

Nacionalni tretman i tretman prema načelu najpovlaštenije države

1. Podložno rezervama navedenima u Prilogu VIII.-E, Republika Armenija nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma odobrava:
 - (a) u pogledu poslovnog nastana društava kćeri, podružnica i predstavništava fizičkih ili pravnih osoba iz Europske unije, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je predvidjela za vlastite pravne osobe, podružnice i predstavništva odnosno za pravne osobe, podružnice i predstavništva iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji i
 - (b) u pogledu poslovanja društava kćeri, podružnica i predstavništava fizičkih ili pravnih osoba iz Europske unije u Republici Armeniji nakon uspostave poslovnog nastana, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je predvidjela za vlastite pravne osobe, podružnice i predstavništva, odnosno za pravne osobe, podružnice i predstavništva pravnih osoba iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji.⁵
2. Podložno rezervama navedenima u Prilogu VIII.-A, Europska unija nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma odobrava:
 - (a) u pogledu poslovnog nastana društava kćeri, podružnica i predstavništava fizičkih ili pravnih osoba iz Republike Armenije, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je Europska unija predvidjela za vlastite pravne osobe, podružnice i predstavništva odnosno za pravne osobe, podružnice i predstavništva iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji i
 - (b) u pogledu poslovanja društava kćeri, podružnica i predstavništava fizičkih ili pravnih osoba iz

⁵ Ova obveza ne vrijedi u odnosu na odredbe o zaštiti ulaganja koje nisu obuhvaćene ovim odjeljkom, uključujući odredbe koje se odnose na postupak rješavanja sporova između ulagača i države, koje se nalaze u drugim sporazumima.

Republike Armenije u Europskoj uniji nakon uspostave poslovnog nastana, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je predvidjela za vlastite pravne osobe, podružnice i predstavništva, odnosno za pravne osobe, podružnice i predstavništva pravnih osoba iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji.⁶

3. Podložno rezervama navedenima u prilogima VIII.-A i VIII.-E, stranke ne donose nove mjere kojima se, u odnosu na njihove vlastite pravne osobe, na njihovu području uvodi diskriminacija u pogledu poslovnog nastana pravnih osoba druge stranke ili u vezi s njihovim poslovanjem nakon što su te osobe uspostavile poslovni nastan.

ČLANAK 145.

Preispitivanje

U cilju postupne liberalizacije uvjeta poslovnog nastana, Odbor za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu redovito preispituje pravni okvir⁷ i okruženje za poslovni nastan.

ČLANAK 146.

Drugi sporazumi

Ništa se u ovom poglavlju ne tumači kao ograničavanje prava ulagača stranaka da iskoriste povoljniji tretman predviđen bilo kojim postojećim ili budućim međunarodnim sporazumom o ulaganjima čije su stranke država članica i Republika Armenija.

ČLANAK 147.

Standard tretmana podružnica i predstavništava

1. Odredbama članka 144. ne isključuje se mogućnost da stranka primijeni posebne mjere u pogledu poslovnog nastana i poslovanja na njezinu području onih podružnica i predstavništava pravnih osoba druge stranke koje nisu osnovane na području prve stranke, ako su te mjere

⁶ Ova obveza ne vrijedi u odnosu na odredbe o zaštiti ulaganja koje nisu obuhvaćene ovim odjeljkom, uključujući odredbe koje se odnose na postupak rješavanja sporova između ulagača i države, koje se nalaze u drugim sporazumima.

⁷ To uključuje ovo poglavlje i priloge VIII.-A i VIII.-E.

opravdane zbog pravnih ili tehničkih razlika između takvih podružnica i predstavništava u odnosu na podružnice i predstavništva pravnih osoba koje su osnovane na njezinu području, ili iz opreza u slučaju financijskih usluga.

2. Razlika u tretmanu ne smije premašiti ono što je nužno s obzirom na navedene pravne ili tehničke razlike ili, u slučaju financijskih usluga, zbog razloga bonitetnog nadzora.

ODJELJAK C

PREKOGRANIČNO PRUŽANJE USLUGA

ČLANAK 148.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranaka koje utječu na prekogranično pružanje usluga u svim sektorima, osim:

- (a) audiovizualnih usluga;
- (b) nacionalne pomorske kabotaže⁸; i
- (c) domaćih i međunarodnih usluga zračnog prometa⁹, neovisno o tome radi li se o linijskom ili izvanlinijskom prometu, te usluga koje su neposredno povezane s ostvarivanjem prometnih prava, osim:
 - i. usluga popravka i održavanja zrakoplova za vrijeme kojih je zrakoplov povučen iz prometa;

⁸ Ne dovodeći u pitanje opseg djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju relevantnog nacionalnog zakonodavstva, nacionalna pomorska kabotaža u smislu ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u Republici Armeniji ili državi članici i druge luke ili točke u Republici Armeniji ili državi članici, uključujući njihove epikontinentalne pojase, kako je predviđeno Konvencijom UN-a o pomorskom pravu, te promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki u Republici Armeniji ili državi članici.

⁹ Uvjeti uzajamnog pristupa tržištu u zračnom prometu uredit će se budućim sporazumom između stranaka o uspostavi zajedničkog zračnog prostora.

- ii. prodaje i stavljanja na tržište usluga zračnog prometa;
- iii. usluga računalnog sustava rezervacija („CRS”);
- iv. zemaljskih usluga; i
- v. usluga upravljanja zračnom lukom.

ČLANAK 149.

Pristup tržištu

1. U pogledu pristupa tržištu prekograničnim pružanjem usluga, svaka stranka odobrava uslugama i pružateljima usluga druge stranke tretman koji nije nepovoljniji od tretmana predviđenog posebnim obvezama iz priloga VIII.-B i VIII.-F.
2. Osim ako je u prilogima VIII.-B i VIII.-F navedeno drukčije, stranke u sektorima u kojima su preuzete obveze u pogledu pristupa tržištu ne smiju, bilo za određenu regiju ili cjelokupno područje, donositi niti provoditi sljedeće mjere:
 - (a) ograničenja broja pružatelja usluga, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
 - (b) ograničenja ukupne vrijednosti uslužnih transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
 - (c) ograničenja ukupnog broja uslužnih poslova ili ukupne količine uslužnih proizvoda izražene u navedenim brojčanim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.

ČLANAK 150.

Nacionalni tretman

1. U sektorima u kojima su obveze u pogledu pristupa tržištu upisane u priloge VIII.-B i VIII.-F te podložno svim u njima utvrđenim uvjetima i kvalifikacijama, svaka stranka odobrava uslugama i pružateljima usluga druge stranke, u odnosu na sve mjere koje utječu na prekogranično pružanje usluga, tretman koji nije nepovoljniji od onog koji odobrava vlastitim sličnim uslugama i pružateljima usluga.
2. Stranka može ispuniti zahtjev iz stavka 1. tako da uslugama i pružateljima usluga druge stranke odobri tretman koji je formalno jednak tretmanu koji odobrava vlastitim sličnim uslugama i pružateljima usluga ili koji se formalno razlikuje od njega.
3. Formalno jednak tretman ili formalno različit tretman smatraju se manje povoljnim ako se njima mijenjaju uvjeti tržišnog natjecanja u korist usluga ili pružatelja usluga stranke u usporedbi sa sličnim uslugama ili pružateljima usluga druge stranke.
4. Posebne obveze preuzete na temelju ovog članka ne tumače se na način da se od stranke zahtijeva naknada za inherentno podređeni tržišni položaj koji je posljedica stranog podrijetla odgovarajućih usluga ili pružatelja usluga.

ČLANAK 151.

Popisi obveza

1. Sektori koje svaka stranka liberalizira na temelju ovog poglavlja i ograničenja pristupa tržištu te ograničenja nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga druge stranke u tim sektorima i koja su formulirana u obliku rezervi navedeni su u popisima obveza iz priloga VIII.-B i VIII.-F.
2. Ne dovodeći u pitanje prava i obveze koje stranke imaju ili mogu imati na temelju Europske konvencije o prekograničnoj televiziji iz 1989. i Europske konvencije o filmskoj koprodukciji iz 1992., popisima obveza iz priloga VIII.-B i VIII.-F nisu obuhvaćene obveze povezane s audiovizualnim uslugama.

ČLANAK 152.

Preispitivanje

U cilju postupne liberalizacije prekograničnog pružanja usluga između stranaka Odbor za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu redovito preispituje popis obveza iz članaka od 149. do 151. U tom se preispitivanju uzima u obzir, među ostalim, postupak postupnog približavanja iz članaka 169., 180. i 192. te njegov učinak na uklanjanje preostalih prepreka za prekogranično pružanje usluga između stranaka.

ODJELJAK D

PRIVREMENA PRISUTNOST FIZIČKIH OSOBA U POSLOVNE SVRHE

ČLANAK 153.

Područje primjene i definicije

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranaka koje se odnose na ulazak na njihovo područje i privremeni boravak ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika, prodavatelja roba i usluga, ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka, ne dovodeći u pitanje članak 141. stavak 5.
2. Za potrebe ovog odjeljka:
 - (a) „ključno osoblje” znači fizičke osobe zaposlene u pravnoj osobi stranke koja nije neprofitna organizacija¹⁰, koje su odgovorne za osnivanje ili propisnu kontrolu, poslovanje poslovne jedinice i upravljanje njome te koje su „poslovni posjetitelji u svrhu osnivanja poslovne jedinice” ili „osobe premještene unutar društva”;

¹⁰ Upućivanje na pravnu osobu koja nije „neprofitna organizacija” primjenjuje se samo za Belgiju, Češku Republiku, Dansku, Njemačku, Irsku, Grčku, Španjolsku, Francusku, Italiju, Cipar, Latviju, Litvu, Luksemburg, Maltu, Nizozemsku, Austriju, Portugal, Sloveniju, Finsku i Ujedinjenu Kraljevinu.

- (b) „poslovni posjetitelji u svrhu osnivanja poslovne jedinice” znači fizičke osobe zaposlene na vodećem položaju koje su odgovorne za osnivanje poslovne jedinice, koje ne nude niti pružaju usluge niti sudjeluju u bilo kojim drugim gospodarskim djelatnostima osim onih potrebnih u svrhu osnivanja poslovne jedinice te koje ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na području stranke domaćina;
- (c) „osobe premještene unutar društva” znači fizičke osobe koje su zaposlene u pravnoj osobi stranke ili su partneri u toj pravnoj osobi najmanje godinu dana, koje su privremeno premještene u poslovnu jedinicu koja može biti društvo kći, podružnica ili glavno društvo pravne osobe na području druge stranke te koje su „rukovoditelji” ili „stručnjaci”;
- (d) „rukovoditelji” znači fizičke osobe zaposlene na vodećem položaju u pravnoj osobi koje u prvom redu upravljaju poslovanjem poslovne jedinice, a pod općim su nadzorom ili vodstvom prvenstveno upravnog odbora ili dioničara društva ili osobe koja obnaša istovjetnu dužnost, te čija uloga uključuje najmanje:
- i. vođenje poslovne jedinice ili njezina odjela ili pododjela;
 - ii. nadziranje i kontroliranje rada drugog nadzornog, stručnog ili rukovodećeg osoblja i
 - iii. ovlasti da osobno zapošljavaju i otpuštaju ili da preporučuju zapošljavanje, otpuštanje ili druge kadrovske mjere;
- (e) „stručnjaci” znači osobe zaposlene u pravnoj osobi stranke koje posjeduju posebna znanja bitna za proizvodnju, istraživačku opremu, tehnike, postupke ili vođenje poslovne jedinice.

Pri procjeni tog znanja u obzir se uzima ne samo znanje specifično za poslovnu jedinicu nego i to ima li osoba visok stupanj stručne osposobljenosti, uključujući odgovarajuće radno iskustvo, za određenu vrstu posla ili trgovine koja zahtijeva specifično tehničko znanje, uključujući članstvo u ovlaštenoj strukovnoj udruzi;

- (f) „diplomirani vježbenici” znači fizičke osobe koje su najmanje godinu dana zaposlene u pravnoj osobi stranke ili njezinoj podružnici, imaju sveučilišnu diplomu i privremeno su premještene u poslovnu jedinicu pravne osobe na području druge stranke za potrebe razvoja

karijere ili osposobljavanja za poslovne tehnike ili metode¹¹;

- (g) „prodavatelji roba i usluga”¹² znači fizičke osobe koje su predstavnici pružatelja usluga ili dobavljača robe stranke koji traže ulazak i privremeni boravak na području druge stranke radi pregovora o prodaji usluga ili robe ili sklapanja sporazuma o prodaji usluga ili robe za tog pružatelja usluga ili dobavljača robe te se ne bave izravnom prodajom široj javnosti niti primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na području stranke domaćina niti djeluju kao posrednici;
- (h) „ugovorni pružatelji usluga” znači fizičke osobe koje su zaposlene u pravnoj osobi stranke koja nije agencija za privremeno zapošljavanje i usluge ustupanja radnika niti djeluje kao takva agencija, koja nema poslovni nastan na području druge stranke te je s krajnjim potrošačem u drugoj stranci u dobroj vjeri sklopila ugovor o pružanju usluga kojim se zahtijeva privremena prisutnost njezinih zaposlenika u toj stranci radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluga¹³;
- (i) „neovisni stručnjaci” znači fizičke osobe koje se bave pružanjem usluga i imaju status samozaposlene osobe na području stranke, koje nemaju poslovni nastan na području druge stranke i koje su s krajnjim potrošačem u drugoj stranci u dobroj vjeri sklopile ugovor o pružanju usluga (osim ugovora preko agencije za privremeno zapošljavanje i usluge ustupanja radnika) kojim se zahtijeva njihova privremena prisutnost u toj stranci radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluga¹⁴; i
- (j) „kvalifikacije” znači diplome, svjedodžbe i drugi dokazi o formalnoj stručnoj osposobljenosti koje je izdalo tijelo određeno na temelju zakonodavnih, regulatornih ili administrativnih odredbi i kojima se potvrđuje uspješan završetak stručnog osposobljavanja.

¹¹ Od poslovne jedinice primatelja može se zahtijevati da dostavi na prethodno odobrenje program osposobljavanja kojim je obuhvaćeno trajanje boravka kako bi se dokazalo da je svrha boravka osposobljavanje. U slučaju Češke Republike, Njemačke, Španjolske, Francuske, Litve, Mađarske i Austrije, osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.

¹² Ujedinjena Kraljevina: kategorija prodavatelja roba i usluga priznata je isključivo za prodavatelje usluga.

¹³ Ugovor o pružanju usluga iz točaka (h) i (i) mora biti u skladu sa zakonima, propisima i drugim zahtjevima stranke u kojoj se ugovor izvršava.

¹⁴ Ugovor o pružanju usluga iz točaka (h) i (i) mora biti u skladu sa zakonima, propisima i drugim zahtjevima stranke u kojoj se ugovor izvršava.

ČLANAK 154.

Ključno osoblje i diplomirani vježbenici

1. Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom B i podložno rezervama iz Priloga VIII.-C, svaka stranka dopušta poduzetnicima druge stranke da u svojim poslovnim jedinicama zapošljavaju fizičke osobe te druge stranke pod uvjetom da su ti zaposlenici ključno osoblje ili diplomirani vježbenici prema definiciji iz članka 153. Ulazak i privremeni boravak ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika traje najdulje tri godine za osobe premještene unutar društva, 90 dana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci za poslovne posjetitelje u svrhu osnivanja poslovne jedinice te godinu dana za diplomirane vježbenike.
2. Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom B, mjere koje stranka ne smije donositi niti provoditi, bilo za određenu regiju ili cjelokupno područje, osim ako je drukčije navedeno u Prilogu VIII.-C, utvrđuju se kao ograničenja ukupnog broja fizičkih osoba koje poduzetnik može zaposliti kao ključno osoblje i diplomirane vježbenike u konkretnom sektoru u obliku brojčanih kvota ili ispitivanja gospodarskih uvjeta te kao diskriminacijska ograničenja.

ČLANAK 155.

Prodavatelji roba i usluga

Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom B ili C i podložno rezervama iz Priloga VIII.-C, svaka stranka dopušta ulazak i privremeni boravak prodavatelja roba i usluga do najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci.

ČLANAK 156.

Ugovorni pružatelji usluga

1. U pogledu ulaska i privremenog boravka ugovornih pružatelja usluga, stranke potvrđuju svoje obveze koje proizlaze iz Općeg sporazuma WTO-a o trgovini uslugama.
2. U skladu s priložima VIII.-D i VIII.-G, svaka stranka dopušta ugovornim pružateljima usluga druge stranke pružanje usluga na svojem području podložno sljedećim uvjetima:

- (a) fizičke osobe pružaju uslugu privremeno kao zaposlenici pravne osobe koja je sklopila ugovor o pružanju usluga u trajanju od najdulje 12 mjeseci;
- (b) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku nude tu uslugu kao zaposlenici pravne osobe koja pruža te usluge najmanje godinu dana neposredno prije dana podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku te, osim toga, na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku imaju najmanje tri godine radnog iskustva¹⁵ u području djelatnosti koja je predmet ugovora;
- (c) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku imaju:
 - i. sveučilišnu diplomu ili kvalifikaciju kojom se potvrđuje jednakovrijedna razina znanja¹⁶ i
 - ii. stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonima, propisima ili drugim mjerama stranke u kojoj se pruža usluga;
- (d) fizičke osobe ne primaju nikakvu drugu naknadu za pružanje usluga na području druge stranke osim naknade koju im plaća pravna osoba koja ih zapošljava;
- (e) ulazak i privremeni boravak fizičkih osoba u predmetnoj stranci ukupno traje najviše šest mjeseci ili, u slučaju Luksemburga, 25 tjedana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci ili odgovara trajanju ugovora, ovisno o tome koje je razdoblje kraće;
- (f) pristup odobren na temelju ovog članka odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na korištenje stručnog naziva stranke u kojoj se usluga pruža i
- (g) broj osoba obuhvaćenih ugovorom o pružanju usluga nije veći od broja koji je potreban za ispunjenje ugovora u skladu sa zakonima, propisima ili drugim mjerama stranke u kojoj se pruža usluga.

¹⁵ Stečeno nakon punoljetnosti.

¹⁶ Ako diploma ili kvalifikacija nisu stečene u stranci u kojoj se pruža usluga, ta stranka može ocijeniti jesu li ta diploma ili kvalifikacija jednakovrijedne sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu području.

ČLANAK 157.

Neovisni stručnjaci

U skladu s prilogima VIII.-D i VIII.-G, svaka stranka dopušta neovisnim stručnjacima druge stranke pružanje usluga na svojem području podložno sljedećim uvjetima:

- (a) fizičke osobe pružaju uslugu privremeno kao samozaposlene osobe s poslovnim nastanom u drugoj stranci te su sklopile ugovor o pružanju usluga u trajanju od najdulje 12 mjeseci;
- (b) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku imaju najmanje šest godina radnog iskustva u području djelatnosti koja je predmet ugovora;
- (c) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku imaju:
 - i. sveučilišnu diplomu ili kvalifikaciju kojom se potvrđuje jednakovrijedna razina znanja¹⁷ i
 - ii. stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonima, propisima ili drugim mjerama stranke u kojoj se pruža usluga;
- (d) ulazak i privremeni boravak fizičkih osoba u predmetnoj stranci ukupno traje najviše šest mjeseci ili, u slučaju Luksemburga, 25 tjedana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci ili odgovara trajanju ugovora, ovisno o tome koje je razdoblje kraće i
- (e) pristup odobren na temelju ovog članka odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na korištenje stručnog naziva stranke u kojoj se usluga pruža.

¹⁷ Ako diploma ili kvalifikacija nisu stečene u stranci u kojoj se pruža usluga, ta stranka može ocijeniti jesu li ta diploma ili kvalifikacija jednakovrijedne sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu području.

ODJELJAK E

REGULATORNI OKVIR

PODODJELJAK I.

NACIONALNI PROPISI

ČLANAK 158.

Područje primjene i definicije

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranaka povezane sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te zahtjevima i postupcima u pogledu kvalifikacija koji utječu na:

- (a) prekogranično pružanje usluga;
- (b) poslovni nastan fizičkih i pravnih osoba stranke na njihovu području i
- (c) privremeni boravak kategorija fizičkih osoba iz članka 153. na njihovu području.

2. U slučaju prekograničnog pružanja usluga, ovaj se odjeljak primjenjuje samo u sektorima u kojima je stranka preuzela posebne obveze i u mjeri u kojoj se te posebne obveze primjenjuju. U slučaju poslovnog nastana, ovaj se odjeljak ne primjenjuje u sektorima u mjeri u kojoj je rezerva navedena u prilogima VIII.-A i VIII.-E. U slučaju privremenog boravka fizičkih osoba, ovaj se odjeljak ne primjenjuje u sektorima u mjeri u kojoj je rezerva navedena u prilogima VIII.-C, VIII.-D i VIII.-G.

3. Ovaj se odjeljak ne primjenjuje na mjere u mjeri u kojoj predstavljaju ograničenja podložna uvrštavanju u raspored.

4. Za potrebe ovog odjeljka:

- (a) „zahtjevi za izdavanje dozvola” znači bitni zahtjevi, osim zahtjeva u pogledu kvalifikacija, koje fizička ili pravna osoba treba ispuniti kako bi dobila, izmijenila ili obnovila dozvolu za obavljanje djelatnosti iz stavka 1.;
- (b) „postupci izdavanja dozvola” znači administrativna ili postupovna pravila kojih se fizička ili pravna osoba koja traži dozvolu za obavljanje djelatnosti iz stavka 1., uključujući izmjenu ili obnovu dozvole, treba pridržavati kako bi dokazala ispunjavanje zahtjeva za izdavanje dozvola;
- (c) „zahtjevi u pogledu kvalifikacija” znači bitni zahtjevi koji se odnose na kompetencije fizičke osobe za pružanje usluge i koje treba dokazati u svrhu dobivanja dozvole za pružanje usluge;
- (d) „postupci u pogledu kvalifikacija” znači administrativna ili postupovna pravila kojih se fizička osoba treba pridržavati kako bi dokazala ispunjavanje zahtjeva u pogledu kvalifikacija u svrhu dobivanja dozvole za pružanje usluge i
- (e) „nadležno tijelo” znači svaka središnja, regionalna ili lokalna vlada i tijelo ili nevladino tijelo koje izvršava ovlasti koje su na njega prenijeli središnje, regionalne ili lokalne vlade ili tijela, koje odlučuje o izdavanju dozvole za pružanje usluge, uključujući poslovnim nastanom, ili o izdavanju dozvole za pokretanje gospodarske djelatnosti osim usluga.

ČLANAK 159.

Uvjeti za izdavanje dozvola i kvalifikacije

1. Svaka stranka osigurava da se mjere povezane sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te zahtjevima i postupcima u pogledu kvalifikacija temelje na kriterijima kojima se isključuje mogućnost nadležnih tijela da ovlast ocjenjivanja izvršavaju na arbitraran način.
2. Kriteriji iz stavka 1. moraju biti:
 - (a) razmjerni cilju javne politike;
 - (b) jasni i nedvosmisleni;

- (c) objektivni;
- (d) prethodno utvrđeni;
- (e) unaprijed objavljeni i
- (f) transparentni i pristupačni.

3. Odobrenje ili dozvola izdaje se čim se utvrdi, na temelju primjerenog ispitivanja, da su ispunjeni uvjeti za izdavanje odobrenja ili dozvole.

4. Svaka stranka održava ili osniva pravosudna, arbitražna ili upravna tijela ili postupke koji, na zahtjev pogođenog poduzetnika ili pružatelja usluge, omogućuju hitno preispitivanje administrativnih odluka koje utječu na poslovni nastan, prekogranično pružanje usluga ili privremenu prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe te, u slučajevima u kojima je to opravdano, odgovarajuća pravna sredstva protiv tih odluka. Ako takvi postupci ovise o agenciji nadležnoj za donošenje predmetne upravne odluke, svaka stranka osigurava da je postupcima doista predviđeno objektivno i nepristrano preispitivanje.

5. Ako je broj dozvola dostupnih za određenu djelatnost ograničen zbog nestašice dostupnih prirodnih resursa ili tehničkog kapaciteta, svaka stranka primjenjuje postupak odabira potencijalnih kandidata kojim se u potpunosti jamče nepristranost i transparentnost, posebno uključujući primjereno obavješćivanje javnosti o pokretanju, provedbi i završetku postupka.

6. Podložno zahtjevima iz ovog članka, svaka stranka pri utvrđivanju pravila za postupak odabira može uzeti u obzir legitimne ciljeve javne politike, uključujući pitanja zdravlja, sigurnosti, zaštite okoliša i očuvanja kulturne baštine.

ČLANAK 160.

Postupci izdavanja dozvola te postupci u pogledu kvalifikacija

1. Postupci i formalnosti izdavanja dozvola te postupci i formalnosti u pogledu kvalifikacija moraju biti jasni, unaprijed javno objavljeni i uređeni na način da se podnositeljima zahtjeva jamči objektivna i nepristrana obrada njihova zahtjeva.

2. Postupci i formalnosti izdavanja dozvola te postupci i formalnosti u pogledu kvalifikacija moraju biti što jednostavniji i ne smiju neopravdano otežavati niti odgađati pružanje usluge. Bilo kakve naknade za izdavanje dozvola¹⁸ koje podnositelji zahtjeva mogu biti dužni platiti u vezi sa svojim zahtjevom moraju biti primjerene i razmjerne trošku predmetnih postupaka izdavanja dozvola.
3. Svaka stranka osigurava da su postupci i odluke nadležnih tijela u postupcima izdavanja dozvola ili odobrenja nepristrani u odnosu na sve podnositelje zahtjeva. Nadležno tijelo donosi svoju odluku na neovisan način i ne smije biti odgovorno pružatelju usluga za kojeg se traži dozvola ili odobrenje.
4. Ako su za zahtjeve predviđeni određeni rokovi, podnositelju zahtjeva osigurava se razuman rok za podnošenje zahtjeva. Nadležno tijelo bez nepotrebne odgode pokreće obradu zahtjeva. Ako je moguće, zahtjevi se primaju u elektroničkom obliku pod istim uvjetima vjerodostojnosti kao u slučaju podnošenja zahtjeva u papirnatom obliku.
5. Svaka stranka osigurava dovršetak obrade zahtjeva, uključujući donošenje konačne odluke, u razumnom roku od podnošenja potpunog zahtjeva. Svaka stranka nastoji odrediti uobičajeni rok za obradu zahtjeva.
6. Nadležno tijelo obavješćuje podnositelja zahtjeva u razumnom roku od primitka zahtjeva koji smatra nepotpunim, pruža priliku za ispravljanje nedostataka te, u mjeri u kojoj je to moguće, utvrđuje dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva.
7. Ako je moguće, umjesto izvornih dokumenata prihvaćaju se ovjerene preslike.
8. U slučaju odbijanja zahtjeva nadležno tijelo obavješćuje podnositelja zahtjeva u pisanom obliku i bez nepotrebne odgode. Podnositelja zahtjeva u načelu se na zahtjev obavješćuje i o razlozima odbijanja zahtjeva i roku za podnošenje žalbe protiv te odluke.

¹⁸ Naknade za izdavanje dozvola ne uključuju plaćanja za dražbe, natječaje ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezne doprinose za pružanje univerzalne usluge.

9. Svaka stranka osigurava da dozvola ili odobrenje, nakon dodjele, počne proizvoditi učinke bez nepotrebne odgode u skladu s uvjetima koji su u njima određeni.

PODODJELJAK II.

ODREDBE OPĆE PRIMJENE

ČLANAK 161.

Uzajamno priznavanje

1. Ništa u ovom poglavlju ne sprječava stranku da od fizičkih osoba zahtijeva posjedovanje nužnih kvalifikacija i/ili radnog iskustva za predmetno područje djelatnosti na području na kojem se usluga pruža.
2. Svaka stranka potiče relevantna stručna tijela na svojem području da Odboru za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu dostave preporuke o uzajamnom priznavanju kvalifikacija i radnog iskustva kako bi poduzetnici i pružatelji usluga ispunili, u cijelosti ili djelomično, kriterije svake stranke za izdavanje odobrenja i dozvola poduzetnicima i pružateljima usluga, a posebno pružateljima profesionalnih usluga, te za njihov rad i certificiranje.
3. Po primitku preporuke iz stavka 2. Odbor za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu u razumnom roku preispituje tu preporuku u cilju utvrđivanja je li ona u skladu s ovim Sporazumom te, na temelju informacija iz preporuke, procjenjuje posebno:
 - (a) koliko su norme i kriteriji koje svaka stranka primjenjuje na izdavanje odobrenja i dozvola pružateljima usluga i poduzetnicima te za njihov rad i certificiranje usklađeni i
 - (b) moguću ekonomsku vrijednost sporazuma o uzajamnom priznavanju kvalifikacija i radnog iskustva.
4. Ako su zahtjevi iz stavka 3. ispunjeni, Odbor za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu utvrđuje nužne korake za pregovaranje o sporazumu o uzajamnom priznavanju te zatim preporučuje da nadležna tijela stranaka započnu pregovore.

5. Svaki takav sporazum mora biti u skladu s relevantnim odredbama Sporazuma o WTO-u, a posebno s člankom VII. Općeg sporazuma o trgovini uslugama sadržanog u Prilogu 1.B Sporazumu o WTO-u („GATS”).

ČLANAK 162.

Transparentnost i objava povjerljivih informacija

1. Svaka stranka bez odgode odgovara na sve zahtjeve druge stranke za određene informacije o svim njezinim mjerama opće primjene ili međunarodnim sporazumima koji se odnose na ovaj Sporazum ili na njega utječu. Svaka stranka uspostavlja i najmanje jednu točku za upite preko koje se, na zahtjev, poduzetnicima i pružateljima usluga druge stranke pružaju pojedinačne informacije o tim pitanjima. Stranke obavješćuju jedna drugu o točkama za upite u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog Sporazuma. Točke za upite ne moraju biti depozitari zakona i propisa.
2. Ničim se u ovom Sporazumu ne zahtijeva od stranaka da pružaju povjerljive informacije čija bi objava ometala provedbu zakona ili bi na drugi način bila suprotna javnom interesu ili bi se njome nanijela šteta zakonitim trgovinskim interesima određenih poduzeća, bilo javnih ili privatnih.

PODODJELJAK III.

RAČUNALNE USLUGE

ČLANAK 163.

Dogovor o računalnim uslugama

1. U liberalizaciji trgovine računalnim uslugama u skladu s odjeljcima B, C i D stranke postupaju u skladu sa stavicima od 2. do 4.
2. Središnja klasifikacija proizvoda („CPC”¹⁹) 84, odnosno šifra Ujedinjenih naroda za opisivanje računalnih i srodnih usluga, uključuje osnovne funkcije koje se upotrebljavaju za pružanje svih računalnih i srodnih usluga: računalni programi utvrđeni kao nizovi naredbi koji su potrebni kako bi računala radila i komunicirala (uključujući njihov razvoj i provedbu), obrada i

¹⁹ Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC prov, 1991.

pohrana podataka te srodne usluge kao što su usluge savjetovanja i osposobljavanja osoblja klijenata. Razvojem tehnologije došlo je do povećane ponude takvih usluga u obliku grupe ili paketa srodnih usluga koji može uključivati neke ili sve navedene osnovne funkcije. Na primjer, kod usluga kao što su iznajmljivanje diskovnog prostora na poslužitelju internetskih stranica ili domene, usluge rudarenja podataka (*data mining*) i umreženi računalni sustavi, svaka se sastoji od kombinacije osnovnih funkcija računalnih usluga.

3. Računalne i srodne usluge, bez obzira pružaju li se preko mreže, uključujući internet, uključuju sve usluge koje pružaju:

- (a) savjetovanje, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvoj, instalaciju, provedbu, integraciju, ispitivanje, uklanjanje grešaka (bugova), ažuriranje, podršku, tehničku pomoć ili upravljanje računalima ili računalnim sustavima ili za računala ili računalne sustave;
- (b) računalne programe, koji su utvrđeni kao nizovi naredbi potrebnih za rad i komunikaciju računala (njih samih ili u njima), kao i savjetovanje, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvoj, instalaciju, provedbu, integraciju, ispitivanje, uklanjanje grešaka, ažuriranje, prilagodbu, održavanje, podršku, tehničku pomoć, upotrebu ili upravljanje računalnim programima ili za računalne programe;
- (c) obradu podataka, pohranu podataka, iznajmljivanje diskovnog prostora na poslužitelju ili usluge baze podataka;
- (d) održavanje i popravak uredskih strojeva i opreme, uključujući računala ili
- (e) usluge osposobljavanja osoblja klijenata povezane s računalnim programima, računalima ili računalnim sustavima koje nisu razvrstane u drugu skupinu usluga.

4. Računalne i srodne usluge omogućuju pružanje drugih usluga, kao što su bankarske usluge, kako elektroničkim, tako i drugim sredstvima. U takvim je slučajevima važno razlikovati uslugu omogućivanja, kao što je iznajmljivanje diskovnog prostora na poslužitelju internetskih stranica ili aplikacije, od sadržaja ili osnovne usluge koja se pruža elektronički, kao što su bankarske usluge. U tim slučajevima sadržaj ili osnovna usluga nije uključena u CPC 84.

PODODJELJAK IV.

POŠTANSKE USLUGE²⁰

ČLANAK 164.

Područje primjene i definicije

1. U ovom se pododjeljku utvrđuju načela regulatornog okvira za sve poštanske usluge.
2. Za potrebe ovog pododjeljka i odjeljaka B, C i D:
 - (a) „dozvola” znači odobrenje koje je pojedinačnom pružatelju dalo regulatorno tijelo, a koje se zahtijeva prije početka pružanja određene usluge i
 - (b) „univerzalna usluga” znači trajno pružanje najmanjeg skupa poštanskih usluga određene kvalitete na cjelokupnom području stranke.

ČLANAK 165.

Sprječavanje praksi kojima se narušava tržišno natjecanje

Svaka stranka osigurava da pružatelj poštanskih usluga koje podliježu obvezi univerzalne usluge ili poštanskog monopola ne primjenjuje prakse kojima se narušava tržišno natjecanje kao što su:

- (a) upotreba prihoda od pružanja takve usluge za unakrsno subvencioniranje pružanja usluge brze dostave ili bilo koje neuniverzalne usluge dostave i
- (b) neopravdano razlikovanje među kupcima kao što su poduzeća, pošiljatelji masovne pošte ili konsolidirane pošte u pogledu tarifa ili drugih uvjeta za pružanje usluge koja podliježe obvezi univerzalne usluge ili poštanskog monopola.

ČLANAK 166.

²⁰ Ovaj se odjeljak primjenjuje na CPC 7511 i CPC 7512.

Univerzalna usluga

1. Svaka stranka ima pravo odrediti vrstu obveze univerzalne usluge koju želi zadržati. Takve se obveze neće same po sebi smatrati protivnima tržišnom natjecanju, pod uvjetom da se njima upravlja na transparentan, nediskriminirajući i konkurentski neutralan način te da one ne čine veće opterećenje nego što je potrebno za vrstu univerzalne usluge koju je stranka odredila.
2. Tarife za univerzalnu uslugu moraju biti pristupačne kako bi se zadovoljile potrebe korisnika.

ČLANAK 167.

Dozvole

1. Svaka stranka nastoji postupke izdavanja dozvola za usluge koje nisu obuhvaćene područjem primjene univerzalne usluge zamijeniti jednostavnim postupkom registracije.
2. Ako je dozvola potrebna:
 - (a) objavljuju se uvjeti za izdavanje dozvola, koji ne predstavljaju veće opterećenje nego što je potrebno za postizanje svojeg cilja;
 - (b) podnositelja zahtjeva se, na njegov zahtjev, obavješćuje o razlozima za uskraćivanje dozvole i
 - (c) svaka stranka osigurava žalbeni postupak putem neovisnog tijela koji je transparentan, nediskriminirajući i utemeljen na objektivnim kriterijima.

ČLANAK 168.

Neovisnost regulatornog tijela

Regulatorno tijelo pravno je odvojeno od svih pružatelja poštanskih i kurirskih usluga i nije im odgovorno. Odluke i postupci regulatornog tijela nepristrani su u odnosu na sve sudionike na tržištu.

ČLANAK 169.

Postupno usklađivanje

Stranke prepoznaju važnost postupnog usklađivanja zakonodavstva Republike Armenije u području poštanskih usluga sa zakonodavstvom Europske unije.

PODODJELJAK V.

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE MREŽE I USLUGE

ČLANAK 170.

Područje primjene i definicije

1. U ovom se pododjeljku utvrđuju načela regulatornog okvira za elektroničke komunikacijske mreže i usluge liberalizirane u skladu s odjeljcima B, C i D.
2. Za potrebe ovog pododjeljka:
 - (a) „elektronička komunikacijska mreža” znači sustavi prijenosa i, kada je to primjenjivo, oprema za komutiranje i usmjeravanje te druga sredstva, uključujući dijelove mreže koji nisu aktivni, koja dopuštaju prijenos signala žičanim, radijskim, optičkim ili drugim elektromagnetskim sredstvima;
 - (b) „elektronička komunikacijska usluga” znači usluga koja se sastoji, u potpunosti ili uglavnom, od prijenosa signala na elektroničkim komunikacijskim mrežama, uključujući telekomunikacijske usluge i usluge prijenosa u mrežama za emitiranje; te usluge ne uključuju usluge pružanja sadržaja ili izvršavanja uredničke kontrole nad sadržajem prenesenim putem elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga;
 - (c) „javna elektronička komunikacijska usluga” znači elektronička komunikacijska usluga za koju stranka, izričito ili stvarno, zahtijeva da se pruža široj javnosti;
 - (d) „javna elektronička komunikacijska mreža” znači elektronička komunikacijska mreža koja u

potpunosti ili uglavnom služi za pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga dostupnih javnosti i koja omogućuje prijenos informacija između priključnih točaka mreže;

- (e) „javna telekomunikacijska usluga” znači telekomunikacijska usluga za koju stranka, izričito ili stvarno, zahtijeva da se pruža široj javnosti, pri čemu takve usluge mogu uključivati, među ostalim, usluge telegrafa, telefona, teleksa i prijenosa podataka koje obično uključuju prijenos informacija koje su dostavili korisnici u stvarnom vremenu između dvije ili više točaka bez promjene oblika ili sadržaja informacija korisnika s jednog kraja na drugi;
- (f) „regulatorno tijelo u sektoru elektroničke komunikacije” znači tijelo ili tijela koje je stranka zadužila za uređivanje elektroničke komunikacije iz ovog pododjeljka;
- (g) „osnovna infrastruktura” znači infrastruktura javne elektroničke komunikacijske mreže i usluge
 - i. koju isključivo ili uglavnom pruža jedan pružatelj usluga ili ograničeni broj pružatelja usluga i
 - ii. koju nije moguće na izvediv način ekonomski ili tehnički zamijeniti radi pružanja usluge;
- (h) „pripadajuća infrastruktura” znači one srodne usluge, fizičke infrastrukture i druga oprema ili dijelovi povezani s elektroničkom komunikacijskom mrežom ili uslugom koji omogućuju ili podržavaju pružanje usluga preko te mreže ili usluge, ili imaju mogućnost za to, a koji uključuju, među ostalim, zgrade ili ulaze u zgrade, ožičenje zgrada, antene, tornjeve i ostale potporne konstrukcije, kableske kanale, cijevi, antenske stupove, šahtove i ormariće;
- (i) „glavni pružatelj usluga²¹” u sektoru elektroničke komunikacije znači pružatelj koji može bitno utjecati na uvjete sudjelovanja, u pogledu cijene i ponude, na relevantnom tržištu elektroničkih komunikacijskih usluga na temelju kontrole nad osnovnom infrastrukturom ili korištenja svojeg položaja na tržištu;
- (j) „pristup” znači ostvarivanje dostupnosti infrastrukture ili usluga drugom pružatelju usluga

²¹ Stranke su suglasne da je pojam „glavni pružatelj usluga” jednak pojmu pružatelja usluga sa znatnom tržišnom snagom.

pod određenim uvjetima radi pružanja usluga elektroničke komunikacije te, među ostalim, uključuje pristup:

- i. dijelovima mreže i pripadajućoj infrastrukturi, što može obuhvaćati priključenje opreme s pomoću nepokretnih ili pokretnih veza, što posebno uključuje pristup lokalnoj petlji, opremi i uslugama potrebnima za pružanje usluga preko lokalne petlje;
 - ii. fizičkoj infrastrukturi, uključujući zgrade, kabelaške kanale i antenske stupove;
 - iii. odgovarajućim programskim sustavima, uključujući sustave za operativnu potporu;
 - iv. informacijskim sustavima ili bazama podataka za naručivanje unaprijed, pribavljanje, naručivanje, održavanje i popravke te izdavanje računa;
 - v. sustavima za pretvaranje brojeva ili sustavima koji nude istovjetnu funkcionalnost;
 - vi. nepokretnim i pokretnim mrežama, posebno za *roaming* i
 - vii. uslugama virtualne mreže;
- (k) „međusobno povezivanje” znači fizičko i logičko povezivanje javnih elektroničkih komunikacijskih mreža koje upotrebljava isti ili neki drugi pružatelj usluga kako bi se korisnicima jednog pružatelja usluga omogućila komunikacija s korisnicima tog istog ili drugog pružatelja usluga ili kako bi se ostvario pristup uslugama drugog pružatelja usluga te uslugama koje mogu pružati uključene stranke ili druge stranke koje imaju pristup mreži;
- (l) „univerzalna usluga” znači najmanji skup usluga određene kvalitete koje su dostupne svim korisnicima na području stranke, bez obzira na njihov zemljopisni položaj i po pristupačnoj cijeni; o njezinu opsegu i provedbi odlučuje svaka stranka; i
- (m) „prenosivost broja” znači mogućnost svih pretplatnika javnih elektroničkih komunikacijskih usluga koji to zatraže da na istoj lokaciji zadrže iste telefonske brojeve bez narušavanja kvalitete, pouzdanosti ili pristupačnosti pri prelasku unutar iste kategorije pružatelja javnih elektroničkih komunikacijskih usluga.

Regulatorno tijelo

1. Svaka stranka osigurava da su njezina regulatorna tijela za elektroničke komunikacijske mreže i usluge pravno odvojena i funkcionalno neovisna od svih pružatelja elektroničkih komunikacijskih mreža, elektroničkih komunikacijskih usluga ili elektroničke komunikacijske opreme.
 2. Stranka koja zadrži vlasništvo ili kontrolu nad pružateljima elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga osigurava djelotvorno strukturno razdvajanje regulatorne funkcije od djelatnosti povezanih s vlasništvom ili kontrolom. Regulatorno tijelo djeluje neovisno i ne traži niti prihvaća upute od bilo kojeg drugog tijela u pogledu izvršenja tih zadaća koje su joj dodijeljene u skladu s nacionalnim pravom.
 3. Svaka stranka osigurava da njezina regulatorna tijela imaju dovoljne ovlasti za reguliranje sektora te imaju dostatne financijske i kadrovske resurse za obavljanje zadaće koja im je dodijeljena. Samo žalbena tijela iz stavka 7. imaju ovlasti obustaviti primjenu ili ukinuti odluke regulatornih tijela.
- Zadaće dodijeljene regulatornom tijelu objavljuju se u lako dostupnom i jasnom obliku, posebno ako su dodijeljene više tijela. Svaka stranka osigurava da njezina regulatorna tijela imaju zasebne godišnje proračune. Proračuni se objavljuju.
4. Odluke i postupci regulatora nepristrani su u odnosu na sve sudionike na tržištu.
 5. Ovlasti regulatornih tijela izvršavaju se transparentno i pravodobno.
 6. Regulatorna tijela imaju ovlasti osigurati da im pružatelji elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga pružaju, odmah i na zahtjev, sve informacije, uključujući financijske informacije, koje su nužne kako bi se osiguralo da regulatorna tijela obavljaju svoje zadaće u skladu s ovim pododjeljkom. Tražene informacije razmjerne su obavljanju zadaća regulatornih tijela i s njima se postupa u skladu sa zahtjevima povjerljivosti.
 7. Bilo koji korisnik ili pružatelj usluga na kojeg utječe odluka regulatornog tijela ima pravo

žalbe na tu odluku žalbenom tijelu koje je neovisno od uključenih stranaka. To tijelo, koje može biti sud, raspolaže potrebnom stručnošću za učinkovito obavljanje svoje funkcije. Meritum predmeta na odgovarajući se način uzima u obzir, a žalbeni mehanizam mora biti učinkovit. Ako tijela odgovorna za postupke preispitivanja nisu pravosudne naravi, svaka stranka osigurava da su njihove odluke uvijek obrazložene u pisanom obliku i da te odluke podliježu preispitivanju nepristranog i neovisnog pravosudnog tijela. Odluke koje donesu žalbena tijela djelotvorno se izvršavaju. Odluka regulatornog tijela ostaje na snazi do ishoda žalbe, osim ako se donesu privremene mjere u skladu s nacionalnim pravom.

8. Svaka stranka osigurava da se voditelj regulatornog tijela ili, ako je primjenjivo, članovi kolegijalnog tijela koji vrše tu funkciju u okviru regulatornog tijela ili njihove zamjene mogu razriješiti samo ako više ne ispunjavaju uvjete potrebne za izvršenje svojih dužnosti koje su unaprijed utvrđene nacionalnim pravom. Takva odluka o razrješenju objavljuje se prilikom razrješenja. Razriješenom voditelju regulatornog tijela ili, ako je primjenjivo, razriješenim članovima kolegijalnog tijela koji vrše tu funkciju dostavlja se obrazloženje razrješenja te imaju pravo zahtijevati objavu toga obrazloženja, ako do toga ne bi drukčije došlo, i u tom se slučaju obrazloženje objavljuje.

ČLANAK 172.

Odobrenje za pružanje elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga

1. Svaka stranka daje odobrenje za pružanje elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga, kad god je to moguće, nakon jednostavne prijave. Nakon prijave, od predmetnog se pružatelja usluga ne može zahtijevati da od regulatornog tijela ishodi izričitu odluku ili neki drugi upravni akt prije početka ostvarivanja prava koja proizlaze iz odobrenja. Prava i obveze koji proizlaze iz takvog odobrenja objavljuju se u lako dostupnom obliku. Obveze bi trebale biti razmjerne predmetnoj usluzi.

2. Prema potrebi, stranka može zahtijevati izdavanje dozvole za prava upotrebe radijskih frekvencija i brojeva kako bi se:

(a) izbjegle štetne smetnje;

- (b) osigurala tehnička kvaliteta usluge;
- (c) zaštitila učinkovita upotreba radiofrekvencijskog spektra ili
- (d) ispunili drugi ciljevi od općeg interesa.

3. Ako zahtijeva dozvolu, stranka osigurava:

- (a) objavu svih kriterija za izdavanje dozvole i uobičajen rok za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole;
- (b) da se podnositelja zahtjeva, na njegov zahtjev, u pisanom obliku obavijesti o razlozima uskraćivanja dozvole; i
- (c) da se podnositelj zahtjeva može obratiti žalbenom tijelu ako mu je dozvola uskraćena.

4. Svi administrativni troškovi za pružatelje određuju se na objektivan, transparentan i proporcionalan način kojim se troškovi svode na najmanju mjeru. Svi administrativni troškovi koje stranka propisuje za pružatelje koji pružaju uslugu ili mrežu na temelju odobrenja iz stavka 1. ili dozvole iz stavka 2. ograničeni su na stvarne administrativne troškove koji obično nastaju pri upravljanju odobrenjem i dozvolama koji se već primjenjuju, nadzoru nad njima i njihovoj provedbi. Ti administrativni troškovi mogu uključivati troškove za međunarodnu suradnju, usklađivanje i normizaciju, analizu tržišta, praćenje usklađenosti i drugi nadzor tržišta, kao i regulatorne poslove na izradi i provedbi zakonodavstva i upravnih odluka, kao što su odluke o pristupu i međusobnom povezivanju.

Administrativni troškovi iz prvog podstavka ne uključuju plaćanja za dražbe, natječaje ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezne doprinose za pružanje univerzalne usluge.

Ograničeni resursi

1. Dodjela i davanje prava korištenja ograničenih resursa, uključujući radiofrekvencijski spektar, brojeve i pravo puta, provode se na otvoren, objektivan, pravodoban, transparentan, nediskriminirajući i razmjeran način. Svaka stranka temelji svoje postupke na objektivnim, transparentnim, nediskriminirajućim i razmjernim kriterijima.
2. Trenutačno stanje dodijeljenih frekvencijskih pojaseva se objavljuje, ali nije potrebno dati detaljan opis radiofrekvencijskog spektra dodijeljenog za određene državne potrebe.
3. Svaka stranka zadržava pravo na uspostavu i primjenu mjera upravljanja spektrom i frekvencijama koje mogu dovesti do ograničenja broja pružatelja elektroničkih komunikacijskih usluga, pod uvjetom da to čini na način koji je u skladu s ovim Sporazumom. To pravo uključuje mogućnost dodjele frekvencijskih pojaseva uzimajući u obzir postojeće i buduće potrebe i dostupnost spektra. Mjere kojima stranka dodjeljuje spektar i upravlja frekvencijama same se po sebi ne smatraju mjerama koje nisu u skladu s člancima 144., 149. i 150.

ČLANAK 174.

Pristup i međusobno povezivanje

1. Pristup i međusobno povezivanje u načelu se dogovaraju na temelju poslovnih pregovora između predmetnih pružatelja.
2. Svaka stranka osigurava da svi pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga imaju pravo i, na zahtjev drugog pružatelja, obvezu pregovarati o međusobnom povezivanju radi pružanja javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga. Nijedna stranka ne provodi zakonske ili administrativne mjere koje obvezuju pružatelje koji pružaju usluge pristupa ili međusobnog povezivanja da drugim pružateljima ponude drukčije uvjete za istovjetne usluge ili koje određuju obveze koje nisu povezane s uslugama koje se pružaju.
3. Svaka stranka osigurava da se pružatelji usluga koji u postupku pregovora o pristupu ili međusobnom povezivanju dobiju informacije od drugog pružatelja usluga tim informacijama smiju služiti isključivo u svrhu za koju su im one dostavljene te da u svakom trenutku poštuju

povjerljivost informacija koje se prenose ili pohranjuju.

4. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelj usluga na njezinu području pružateljima elektroničkih komunikacijskih usluga odobrava pristup svojoj osnovnoj infrastrukturi koja uključuje, među ostalim, dijelove mreže, pripadajuću infrastrukturu i pomoćne usluge, pod razumnim i nediskriminirajućim²² uvjetima.

5. U pogledu javnih telekomunikacijskih usluga, međusobno povezivanje s glavnim pružateljem usluga osigurava se na bilo kojoj tehnički izvedivoj točki mreže. Takvo se međusobno povezivanje osigurava:

- (a) pod nediskriminirajućim uvjetima (uključujući u pogledu tehničkih normi, specifikacija, kvalitete i održavanja) i cijenama te kvalitetom koja nije lošija od kvalitete vlastitih sličnih usluga tog glavnog pružatelja usluga ili sličnih usluga koje pruža nepovezanim pružateljima, ili svojim društvima kćerima ili drugim povezanim društvima;
- (b) pravovremeno, pod uvjetima (uključujući u pogledu tehničkih normi, specifikacija, kvalitete i održavanja) i troškovno usmjerenim cijenama koji su transparentni, razumni i kojima se uzima u obzir ekonomska izvedivost te koji su dovoljno nevezani da pružatelj usluge ne mora plaćati za dijelove mreže ili infrastrukturu koja mu nije potrebna za pružanje usluge i
- (c) na zahtjev, u dodatnim točkama uz priključne točke mreže koje nude većini korisnika, po cijenama koje odražavaju trošak izgradnje potrebne dodatne infrastrukture.

6. Svaka stranka osigurava da su postupci koji se primjenjuju za međusobno povezivanje s glavnim pružateljem usluga javno dostupni te osigurava da glavni pružatelji usluga objave svoje ugovore o međusobnom povezivanju ili, ako je primjereno, svoju standardnu ponudu za međusobno povezivanje.

ČLANAK 175.

²² Za potrebe ovog pododjeljka pojam „nediskriminirajući” odnosi se na nacionalni tretman utvrđen u članku 150. te odražava upotrebu tog pojma specifičnu za sektor u značenju „uvjeta koji nisu nepovoljniji od onih koji se, u sličnim okolnostima, daju bilo kojem drugom korisniku sličnih javnih elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga”.

Mjere zaštite tržišnog natjecanja u pogledu glavnih pružatelja usluga

Svaka stranka donosi ili provodi odgovarajuće mjere radi sprječavanja pružatelja koji su, sami ili zajedno, glavni pružatelji usluga, da ne sudjeluju u ili nastavljaju praksu protivnu tržišnom natjecanju. Ta praksa protivna tržišnom natjecanju uključuje posebno:

- (a) unakrsno subvencioniranje protivno tržišnom natjecanju;
- (b) upotrebu informacija dobivenih od konkurenata s posljedicama protivnima tržišnom natjecanju i
- (c) uskraćivanje drugim pružateljima usluga pravovremenih tehničkih informacija o osnovnoj infrastrukturi i komercijalno važnih informacija koje su im potrebne za pružanje usluga.

ČLANAK 176.

Univerzalna usluga

1. Svaka stranka ima pravo utvrditi vrstu obveza univerzalne usluge koje želi zadržati.
2. Te se obveze univerzalne usluge same po sebi ne smatraju protivnima tržišnom natjecanju, pod uvjetom da se njima upravlja na razmjeran, transparentan, objektivan i nediskriminirajući način. Upravljanje tim obvezama mora biti neutralno i u pogledu tržišnog natjecanja te ne smije predstavljati veće opterećenje nego što je potrebno za vrstu univerzalne usluge koju je stranka odredila.
3. Svi pružatelji elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga trebali bi biti prihvatljivi za pružanje univerzalne usluge. Određivanje pružatelja univerzalne usluge obavlja se primjenom učinkovitog, transparentnog i nediskriminirajućeg mehanizma. Svaka stranka, prema potrebi, procjenjuje predstavlja li pružanje univerzalne usluge nepošteno opterećenje za pružatelja određenog za pružanje univerzalne usluge. Ako je na temelju tog izračuna opravdano i uzimajući u obzir tržišnu korist koja bi pripala pružatelju koji nudi univerzalnu uslugu, regulatorno tijelo odlučuje o tome je li potreban mehanizam za naknadu štete dotičnom pružatelju usluga ili za podjelu neto troškova povezanih s obvezom pružanja univerzalne usluge.

ČLANAK 177.

Prenosivost broja

Svaka stranka osigurava da pružatelji javnih elektroničkih komunikacijskih usluga osiguravaju prenosivost broja pod razumnim uvjetima.

ČLANAK 178.

Povjerljivost informacija

Svaka stranka osigurava povjerljivost elektroničkih komunikacija i povezanih podataka o prometu putem javne elektroničke komunikacijske mreže i s pomoću javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga, bez ograničavanja trgovine uslugama.

ČLANAK 179.

Rješavanje sporova u području elektroničke komunikacije

1. Svaka stranka osigurava da u slučaju spora između pružatelja usluga elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga u vezi s pravima i obvezama koje proizlaze iz ovog pododjeljka, predmetno regulatorno tijelo, na zahtjev bilo koje od predmetnih stranaka, donese obvezujuću odluku o rješavanju spora u najkraćem mogućem roku, a svakako u roku od četiri mjeseca, osim u iznimnim okolnostima.
2. Ako se spor odnosi na prekogranično pružanje usluga, predmetna regulatorna tijela koordiniraju svoje napore kako bi došla do rješenja spora.
3. Odluka regulatornog tijela se objavljuje uzimajući u obzir zahtjeve za povjerljivost poslovanja. Predmetni pružatelji usluga dobivaju cjelovito obrazloženje na kojemu se odluka temelji te imaju pravo podnijeti žalbu protiv te odluke u skladu s člankom 171. stavkom 7.
4. Postupak iz ovog članka ne isključuje pravo bilo koje od predmetnih stranaka na podnošenje tužbe pred sudom.

ČLANAK 180.

Postupno usklađivanje

Stranke prepoznaju važnost postupnog usklađivanja zakonodavstva Republike Armenije u području elektroničkih komunikacijskih mreža sa zakonodavstvom Europske unije.

PODODJELJAK VI.

FINANCIJSKE USLUGE

ČLANAK 181.

Područje primjene i definicije

1. Ovaj se pododjeljak primjenjuje na mjere koje utječu na pružanje financijskih usluga u slučajevima kada su financijske usluge liberalizirane u skladu s odjeljcima B, C i D.
2. Za potrebe ovog poglavlja „financijska usluga” znači svaka usluga financijske naravi koju nudi pružatelj financijske usluge stranke. Financijskim uslugama obuhvaćeni su osiguranje i usluge povezane s osiguranjem te bankarske i druge financijske usluge.
3. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem iz stavka 2. uključuju:
 - (a) izravno osiguranje (uključujući suosiguranje):
 - i. životno i
 - ii. neživotno;
 - (b) reosiguranje i retrocesiju;
 - (c) posredovanje u osiguranju, kao što su posredništvo i zastupanje i
 - (d) pomoćne osigurateljne usluge, kao što su usluge savjetovanja, aktuarske usluge, usluge

procjene rizika i usluge naplate odštetnih zahtjeva.

4. Bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem) iz stavka 2. uključuju:
- (a) primanje depozita i drugih povratnih sredstava od građanstva;
 - (b) sve vrste zajmova, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnih transakcija;
 - (c) financijski leasing;
 - (d) sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kreditne kartice, kartice s odgođenom naplatom (*charge card*) i debitne kartice, putničke čekove i bankovne mjenice;
 - (e) jamstva i obveze;
 - (f) trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenata, na burzi, izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način:
 - i. instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice, certifikate o depozitu);
 - ii. devizama;
 - iii. izvedenicama koje uključuju, među ostalim, budućnosnice i opcije;
 - iv. tečajnim i kamatnim instrumentima, uključujući proizvode kao što su razmjene i terminski ugovori o kamatnoj stopi;
 - v. prenosivim vrijednosnim papirima i
 - vi. drugim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući plemenite metale;
 - (g) sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući njihovo pokroviteljstvo i

plasiranje u svojstvu agenta (javno ili u privatnom svojstvu) te pružanje usluga koje se odnose na takva izdavanja;

- (h) brokerske novčane poslove;
- (i) upravljanje imovinom, na primjer upravljanje gotovinom ili portfeljem, svi oblici zajedničkog upravljanja ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge pohrane i fiducijarne usluge;
- (j) usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, izvedenice i druge prenosive instrumente;
- (k) pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s njima povezanih računalnih programa i
- (l) savjetodavne, posredničke i druge pomoćne financijske usluge za sve djelatnosti navedene u ovom stavku, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupnji i restrukturiranju i strategiji poduzeća.

5. Za potrebe ovog pododjeljka:

- (a) „pružatelj financijskih usluga” znači bilo koja fizička ili pravna osoba stranke koja želi pružati ili pruža financijske usluge, ali ne uključuje javni subjekt;
- (b) „javni subjekt” znači:
 - i. vlada, središnja banka ili monetarno tijelo stranke ili subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom stranke, koji se pretežno bavi obavljanjem javnih funkcija ili djelatnosti u javne svrhe, što ne obuhvaća subjekte koji se pretežno bave pružanjem financijskih usluga uz tržišne uvjete ili
 - ii. privatni subjekt koji obavlja poslove koje uobičajeno obavlja središnja banka ili monetarno tijelo kad izvršava te poslove; i
- (c) „nova financijska usluga” znači usluga financijske prirode, uključujući usluge povezane s

postojećim i novim proizvodima ili načinom pružanja tih proizvoda, koju ne pruža ni jedan pružatelj financijskih usluga na području stranke, nego se ona pruža na području druge stranke.

ČLANAK 182.

Bonitetno izuzeće

1. Ništa u ovom Sporazumu ne sprječava stranku da donese ili provodi mjere iz bonitetnih razloga, kao što su:
 - (a) zaštita ulagača, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu; ili
 - (b) osiguravanje cjelovitosti i stabilnosti svojeg financijskog sustava.
2. Te mjere ne smiju predstavljati veće opterećenje od onog koje je potrebno radi postizanja njihova cilja.
3. Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači kao zahtjev stranci za otkrivanje informacija koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih klijenata ili bilo kakve povjerljive ili zaštićene informacije koje su u posjedu javnih subjekata.

ČLANAK 183.

Učinkovito i transparentno reguliranje

1. Svaka stranka čini sve što je u njezinoj moći kako bi sve zainteresirane osobe unaprijed obavijestila o bilo kakvoj mjeri opće primjene koju namjerava donijeti kako bi tim osobama omogućila da se očituju o mjeri. O toj se predloženoj mjeri obavješćuje:
 - (a) službenom objavom ili
 - (b) u drugom pisanom ili elektroničkom obliku.

2. Svaka stranka zainteresiranim osobama stavlja na raspolaganje svoje uvjete za ispunjavanje zahtjeva koji se odnose na pružanje financijskih usluga.

Na njegovo traženje, predmetna stranka obavješćuje podnositelja zahtjeva o statusu njegova zahtjeva. Ako predmetna stranka želi da joj podnositelj zahtjeva dostavi dodatne informacije, o tome ga obavješćuje bez nepotrebne odgode.

3. Svaka stranka čini sve što je u njezinoj moći da na svojem području osigura provedbu i primjenu međunarodno usuglašenih normi za reguliranje sektora financijskih usluga i nadzor nad njim te za borbu protiv utaje i izbjegavanja poreza. Te su međunarodno usuglašene norme, među ostalim:

- (a) Temeljna načela učinkovitoga bankarskog nadzora (*Core Principle for Effective Banking Supervision*) Baselskog odbora;
- (b) Temeljna načela osiguranja (*Insurance Core Principles*) Međunarodnog udruženja osigurateljnih nadzornih tijela;
- (c) Ciljevi i načela reguliranja vrijednosnih papira (*Objectives and Principles of Securities Regulation*) Međunarodne organizacije nadzornih tijela za vrijednosne papire;
- (d) Sporazum o razmjeni informacija o poreznim pitanjima (*Agreement on exchange of information on tax matters*) OECD-a;
- (e) Izjava o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe (*Statement on Transparency and exchange of information for tax purposes*) skupine G20 i
- (f) Četrdeset preporuka o pranju novca (*Forty Recommendations on Money Laundering*) i Devet posebnih preporuka o financiranju terorizma (*Nine Special Recommendations on Terrorist Financing*) Radne skupine za financijske aktivnosti.

4. Stranke primaju na znanje i Deset ključnih načela razmjene informacija (*Ten Key Principles for Information Exchange*) koja su proglasili ministri financija skupine zemalja G7 te čine sve što je u njihovoj moći kako bi primijenile ta načela među sobom.

Nove financijske usluge

Svaka stranka pružatelju financijskih usluga druge stranke dopušta pružanje svih novih financijskih usluga koje su slične onoj vrsti usluga čije bi pružanje ta stranka, prema nacionalnom pravu i u sličnim okolnostima, dopustila svojim pružateljima financijskih usluga. Stranka može odrediti pravni oblik u kojem se usluga može pružati i može zahtijevati ishodenje odobrenja za pružanje te usluge. Ako se zahtijeva takvo odobrenje, odluka se donosi u razumnom roku, a odobrenje se može odbiti samo iz bonitetnih razloga u skladu s člankom 182.

ČLANAK 185.

Obrada podataka

1. Svaka stranka dopušta pružatelju financijskih usluga druge stranke prijenos informacija u elektroničkom ili drugom obliku, na njezino područje i iz njega, radi obrade podataka, ako je ta obrada potrebna za redovito poslovanje tog pružatelja financijskih usluga.
2. Ništa u stavku 1. ne ograničava pravo stranke na zaštitu osobnih podataka i privatnosti, pod uvjetom da se to pravo ne upotrebljava za izbjegavanje ovog Sporazuma.
3. Svaka stranka donosi ili provodi odgovarajuće zaštitne mjere za zaštitu privatnosti, temeljnih prava i slobode pojedinaca, posebno u pogledu prijenosa osobnih podataka.

ČLANAK 186.

Posebne iznimke

1. Ništa se u ovom poglavlju ne tumači kao sprječavanje stranke, uključujući njezine javne subjekte, da na svojem području isključivo ona obavlja ili pruža djelatnosti ili usluge koje su dio javnih mirovinskih planova ili zakonskog sustava socijalne sigurnosti, osim ako te djelatnosti mogu obavljati, kako je predviđeno njezinim domaćim propisima, pružatelji financijskih usluga u konkurenciji s javnim subjektima ili privatnim institucijama.
2. Ništa se u ovom Sporazumu ne primjenjuje na djelatnosti koje obavlja središnja banka ili

monetarno tijelo ili neki drugi javni subjekt u provođenju monetarne ili tečajne politike.

3. Ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da sprječava stranku, uključujući njezine javne subjekte, da na svojem području isključivo ona obavlja djelatnosti ili pruža usluge za račun stranke ili za račun svojih javnih subjekata, ili uz njihovo jamstvo, ili uz upotrebu financijskih sredstava.

ČLANAK 187.

Samoregulatorne organizacije

Ako stranka zahtijeva članstvo ili sudjelovanje u samoregulatornom tijelu, burzi ili tržištu vrijednosnih papira ili budućnosnica, klirinškoj agenciji ili bilo kakvoj drugoj organizaciji ili udruženju, ili pristup njima za pružatelje financijskih usluga druge stranke, a da bi oni mogli pružati financijske usluge na jednakoj osnovi kao i pružatelji financijskih usluga te stranke, ili ako stranka tim subjektima izravno ili neizravno pruža povlastice ili pogodnosti u pružanju financijskih usluga, stranka osigurava poštovanje obveza iz članaka 144. i 150.

ČLANAK 188.

Klirinški i platni sustavi

Svaka stranka, pod uvjetima nacionalnog tretmana iz članaka 144. i 150., pružateljima financijskih usluga druge stranke s poslovnim nastanom na njezinu području odobrava pristup platnim i klirinškim sustavima kojima upravljaju javni subjekti te službenim sustavima financiranja i refinanciranja koji su dostupni u uobičajenom tijeku redovitog poslovanja. Namjera ovog članka nije omogućiti pristup sredstvima stranke namijenjenima za financiranje u krajnjoj nuždi.

ČLANAK 189.

Financijska stabilnost i regulacija financijskih usluga u Republici Armeniji

Stranke priznaju važnost primjerene regulacije financijskih usluga radi osiguravanja financijske stabilnosti, poštenih i učinkovitih tržišta te zaštite ulagača, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelji financijskih usluga imaju fiducijarnu obvezu. Regulacija financijskih usluga

temelji se na međunarodnim normama najbolje prakse, posebno u pogledu načina na koji se primjenjuju u Europskoj uniji. U tom kontekstu Republika Armenija, prema potrebi, približava svoje propise u području financijskih usluga zakonodavstvu Europske unije.

PODODJELJAK VII.

USLUGE PRIJEVOZA

ČLANAK 190.

Područje primjene i ciljevi

U ovom se pododjeljku navode načela povezana s liberalizacijom međunarodnih prijevoznih usluga u skladu s odjeljcima B, C i D.

ČLANAK 191.

Definicije

1. Za potrebe ovog pododjeljka i odjeljaka B, C i D:
 - (a) „međunarodni pomorski promet” znači prijevoz od vrata do vrata i multimodalni prijevoz, koji znače prijevoz robe na više od jednog načina prijevoza i uključuju pomorsku dionicu, s jedinstvenom prijevoznom ispravom i u tu svrhu uključuje pravo na neposredno sklapanje ugovora s pružateljima drugih načina prijevoza;
 - (b) „usluge pretovara tereta u pomorstvu” znači djelatnosti koje obavljaju trgovačka društva za utovar i istovar, uključujući poduzeća koja upravljaju terminalima, ali isključujući neposrednu djelatnost lučkih radnika, ako je ta radna snaga organizirana neovisno o trgovačkim društvima za utovar i istovar ili trgovačkim društvima za upravljanje terminalima. Obuhvaćene djelatnosti uključuju organizaciju i nadzor:
 - i. utovara tereta na brod ili istovara tereta s broda;
 - ii. privezivanja ili odvezivanja tereta;

- iii. prihvata ili isporuke i čuvanja tereta prije otpreme ili nakon istovara;
- (c) „usluge carinjenja” ili „usluge carinskog posredovanja” znači djelatnosti koje se sastoje od obavljanja carinskih formalnosti za drugu stranku u vezi s uvozom, izvozom ili prijevozom tereta, bez obzira na to pruža li tu uslugu pružatelj usluga u okviru svoje osnovne ili sporedne djelatnosti;
- (d) „usluge kontejnerske stanice i terminala” znači djelatnosti koje se sastoje od skladištenja kontejnera, u luci ili na kopnu, radi njihova punjenja/pražnjenja, popravka ili pripreme za prijevoz;
- (e) „usluge pomorskih agencija” znači djelatnosti koje se sastoje od zastupanja u svojstvu agenta, na određenom zemljopisnom području, poslovnih interesa jednog ili više brodara ili brodarskih društava za sljedeće potrebe:
 - i. stavljanje na tržište i prodaju usluga pomorskog prometa i srodnih usluga, od izrade ponude do izdavanja računa i teretnica u ime trgovačkih društava, dobavu i preprodaju potrebnih srodnih usluga, pripremu dokumentacije i pružanje poslovnih informacija i
 - ii. organiziranje, u ime trgovačkih društava, pristanka brodova ili preuzimanja tereta kada je to potrebno;
- (f) „usluge otpreme tereta” znači djelatnosti koje se sastoje od organiziranja i praćenja operacija otpreme u ime otpremnika, osiguranjem usluga prijevoza i povezanih usluga, pripremom dokumentacije i pružanjem poslovnih informacija i
- (g) „usluge razvoza” znači prethodni i daljnji prijevoz međunarodnog tereta morskim putem, a posebno prijevoz robe u kontejnerima, između luka koje se nalaze u stranci.

2. U odnosu na međunarodni pomorski promet, stranke osiguravaju djelotvornu primjenu načela neograničenog pristupa teretu na komercijalnoj osnovi, slobodu pružanja međunarodnih pomorskih usluga te nacionalni tretman u okviru pružanja takvih usluga.

3. S obzirom na postojeće razine liberalizacije između stranaka u međunarodnom pomorskom prometu, svaka stranka:

- (a) djelotvorno primjenjuje načelo neograničenog pristupa međunarodnim pomorskim tržištima i trgovini na komercijalnoj i nediskriminirajućoj osnovi i
- (b) brodovima koji plove pod zastavom druge stranke ili kojima upravljaju pružatelji usluga druge stranke odobrava tretman koji nije nepovoljniji od onoga koji odobrava svojim brodovima ili brodovima trećih zemalja, ovisno o tome koji je tretman povoljniji, s obzirom na, među ostalim, pristup lukama, upotrebu infrastrukture i lučkih usluga te pomoćnih pomorskih usluga kao i s tim povezane naknade i davanja, carinske objekte i dodjeljivanje vezova i uređaja za utovar i istovar.

4. Primjenjujući načela iz stavka 3. svaka stranka:

- (a) ne uključuje dogovore o raspodjeli tereta u buduće sporazume s trećim zemljama o uslugama u međunarodnom pomorskom prometu, uključujući prijevoz suhog i tekućeg rasutog tereta i linijski promet, a takve dogovore o raspodjeli tereta koji postoje u prethodnim sporazumima otkazuje u razumnom roku i
- (b) nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, ukida i suzdržava se od uvođenja jednostranih mjera i upravnih, tehničkih i drugih prepreka koje bi mogle činiti prikriveno ograničenje ili imati diskriminirajuće učinke na slobodno pružanje usluga u međunarodnom pomorskom prometu.

5. Svaka stranka pružateljima usluga u međunarodnom pomorskom prometu druge stranke dopušta da imaju poslovne jedinice na njezinu području pod uvjetima poslovnog nastana i poslovanja koji nisu nepovoljniji od onih koje odobravaju vlastitim pružateljima usluga ili onima iz trećih zemalja, ovisno o tome koji su povoljniji.

6. Svaka stranka pružateljima usluga u međunarodnom pomorskom prometu druge stranke pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima u luci osigurava sljedeće usluge: peljarenje, tegljenje i pomoć pri tegljenju, opskrbu hranom, gorivom i vodom, prikupljanje otpada i zbrinjavanje balastnih voda, usluge lučke kapetanije, pomoć pri navigaciji, usluge hitnih popravaka, sidrenje, privez i usluge priveza te operativne obalne usluge nužne za operativnost broda, uključujući komunikacije,

opskrbu vodom i električnom energijom.

7. Svaka stranka dopušta prijevoz opreme kao što su prazni kontejneri, koji se ne prevoze kao teret uz plaćanje, između luka Republike Armenije ili između luka države članice.

8. Svaka stranka, uz odobrenje nadležnog tijela, dopušta pružateljima usluga u međunarodnom pomorskom prometu druge stranke pružanje usluga razvoza između njihovih nacionalnih luka.

ČLANAK 192.

Postupno usklađivanje

Stranke prepoznaju važnost postupnog usklađivanja zakonodavstva Republike Armenije u području usluga prijevoza sa zakonodavstvom Europske unije.

ODJELJAK F

ELEKTRONIČKA TRGOVINA

PODODJELJAK I.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 193.

Cilj i načela

1. Prepoznajući da elektronička trgovina otvara nove poslovne mogućnosti u brojnim sektorima, stranke imaju za cilj promicati razvoj elektroničke trgovine među sobom, posebno suradnjom na pitanjima povezanim s elektroničkom trgovinom s obzirom na odredbe ovog poglavlja.
2. Stranke su suglasne da razvoj elektroničke trgovine mora u potpunosti biti usklađen s najvišim međunarodnim normama za zaštitu podataka kako bi se osiguralo povjerenje korisnika elektroničke trgovine.
3. Stranke elektroničke prijenose smatraju pružanjem usluga koje, u smislu odjeljka C, ne

mogu biti podložne carini.

ČLANAK 194.

Regulatorni aspekti elektroničke trgovine

1. Stranke održavaju dijalog o regulatornim pitanjima povezanim s elektroničkom trgovinom. Taj dijalog uključuje, među ostalim, sljedeća pitanja:

- (a) priznavanje potvrda o elektroničkom potpisu koje se izdaju javnosti i olakšavanje usluga prekograničnog potvrđivanja;
- (b) odgovornost pružatelja usluga posredovanja s obzirom na prijenos ili pohranu informacija:
 - i. postupanjem prema neželjenom elektroničkom oglašavanju i
 - ii. zaštitom potrošača u području elektroničke trgovine i
- (c) sva druga pitanja koja su važna za razvoj elektroničke trgovine.

2. Takav dijalog može se provoditi razmjenom informacija o zakonodavstvu svake stranke o pitanjima iz stavka 1. te o provedbi tog zakonodavstva.

PODODJELJAK II.

ODGOVORNOST POSREDNIH PRUŽATELJA USLUGA

ČLANAK 195.

Korištenje uslugama posrednika

Stranke prepoznaju da se treće strane mogu koristiti uslugama posrednika za djelatnosti kojima se krši njihovo nacionalno zakonodavstvo. Kako bi uzela u obzir tu mogućnost, svaka stranka donosi ili provodi mjere u pogledu odgovornosti posrednih pružatelja usluga iz ovog pododjeljka.

ČLANAK 196.

Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „samo prijenosnik informacija”

1. Kada se usluga informacijskog društva koju se pruža sastoji od prijenosa informacija koje je pružio primatelj usluge komunikacijskom mrežom, ili od osiguravanja pristupa komunikacijskoj mreži, svaka stranka osigurava da pružatelj usluge nije odgovoran za prenesene informacije pod uvjetom da pružatelj:

- (a) ne započne prijenos;
- (b) ne odabere primatelja prijenosa i
- (c) ne odabere ili promijeni informacije koje prijenos sadržava.

2. Prijenos i osiguranje pristupa iz stavka 1. obuhvaćaju automatsku, privremenu i prijelaznu pohranu prenesenih informacija u mjeri u kojoj se to događa isključivo radi obavljanja prijenosa u komunikacijskoj mreži i pod uvjetom da te informacije nisu pohranjene dulje nego što je to opravdano potrebno za prijenos.

3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom svake stranke, od pružatelja usluga zahtijeva da prekine ili spriječi povredu prava.

ČLANAK 197.

Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „privremena pohrana (*caching*)”

1. Kada se usluga informacijskog društva koju se pruža sastoji od prijenosa informacija koje je pružio primatelj usluge komunikacijskom mrežom, svaka stranka osigurava da pružatelj usluge nije odgovoran za automatsku, privremenu i prijelaznu pohranu tih informacija, koja je izvršena isključivo u svrhu učinkovitijega daljnjeg prijenosa informacija prema drugim primateljima usluge na njihov zahtjev, pod uvjetom da pružatelj:

- (a) ne izmijeni informacije;
- (b) poštuje uvjete pristupa informacijama;

- (c) poštuje pravila o ažuriranju informacija koja su navedena na način koji je opće priznat i koristi se u industriji;
- (d) ne ugrožava zakonitu upotrebu tehnologije za prikupljanje podataka o korištenju informacijama, koja je opće priznata i kojom se koristi u industriji i
- (e) žurno djeluje kako bi uklonio ili onemogućio pristup informacijama koje je pružatelj pohranio, čim stekne stvarna saznanja o tome da su informacije na početnom izvoru prijena uklonjene iz mreže ili je pristup tim informacijama onemogućen ili da je sudsko ili upravno tijelo naložilo takvo uklanjanje ili onemogućivanje.

2. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom svake stranke, od pružatelja usluga zatraži da prestane s povredom prava ili da je spriječi.

ČLANAK 198.

Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „iznajmljivanje diskovnog prostora (*hosting*)”

1. Kada se usluga informacijskog društva koju se pruža sastoji od pohrane informacija koje je pružio primatelj usluge, stranke osiguravaju da pružatelj usluge nije odgovoran za informacije pohranjene na zahtjev primatelja usluge, pod uvjetom da pružatelj:

- (a) nema stvarnih saznanja o nezakonitim radnjama ili informacijama te da, u vezi s odštetnim zahtjevima, nije svjestan činjenica ili okolnosti iz kojih je očito da je riječ o nezakonitim radnjama ili informacijama ili
- (b) nakon što dozna za to ili postane svjestan toga, žurno djeluje kako bi uklonio informacije ili onemogućio pristup informacijama.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako primatelj usluge postupa na temelju ovlasti ili pod nadzorom pružatelja usluga.

3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom

svake stranke, od pružatelja usluga zatraži da prestane s povredom prava ili da je spriječi, niti utječe na mogućnost da stranka utvrdi postupke kojima se uređuju uklanjanje informacija ili onemogućavanje pristupa informacijama.

ČLANAK 199.

Nepostojanje opće obveze praćenja

1. Stranke pružateljima usluga u vezi s pružanjem usluga obuhvaćenih člancima 196., 197. i 198. ne uvode opću obvezu praćenja informacija koje oni prenose ili pohranjuju niti opću obvezu aktivnog traženja činjenica ili okolnosti koje ukazuju na nezakonite radnje.
2. Svaka stranka može utvrditi obveze pružatelja usluga informacijskog društva da hitno obavijeste nadležna javna tijela o navodnim nezakonitim radnjama i informacijama koje su pružili primatelji njihove usluge, ili obveze da nadležnim tijelima na njihov zahtjev dostave informacije koje omogućuju identifikaciju primatelja njihove usluge s kojima su sklopili sporazume o pohrani.

ODJELJAK G

IZNIMKE

ČLANAK 200.

Opće iznimke

1. Ne dovodeći u pitanje opće iznimke predviđene ovim Sporazumom, ovo poglavlje podliježe iznimkama navedenima u stavcima 2. i 3.
2. Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između zemalja u kojima prevladavaju slični uvjeti ili prikriveno ograničavanje poslovnog nastana ili prekograničnog pružanja usluga, ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da sprječava bilo koju stranku da donese ili izvrši mjere:
 - (a) potrebne radi zaštite javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanja javnog reda;

- (b) potrebne za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja;
- (c) koje se odnose na zaštitu neobnovljivih prirodnih resursa ako se te mjere primjenjuju zajedno s ograničenjima za domaće poduzetnike ili domaće pružanje ili korištenje usluga;
- (d) potrebne za zaštitu nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti;
- (e) potrebne za osiguravanje usklađenosti sa zakonima ili propisima koji su u skladu s ovim poglavljem, uključujući one koji se odnose na:
 - i. sprječavanje prijevare i zavaravajuće prakse ili na rješavanje posljedica povreda ugovora;
 - ii. zaštitu privatnosti osoba u vezi s obradom i širenjem osobnih podataka te zaštitu povjerljivosti osobnih evidencija i računa ili
 - iii. sigurnost ili
- (f) koje nisu u skladu s člancima 144. i 150., pod uvjetom da je razlika u tretmanu namijenjena osiguranju djelotvornog ili pravičnog uvođenja ili naplate neposrednih poreza u odnosu na gospodarske djelatnosti, poduzetnike ili pružatelje usluga druge stranke²³.

²³ Mjere namijenjene osiguranju djelotvornog ili pravičnog uvođenja ili naplate neposrednih poreza uključuju mjere koje stranka poduzima u okviru svojeg sustava oporezivanja koje:

- i. primjenjuju se na nerezidentne poduzetnike i pružatelje usluga u vezi s priznavanjem činjenice da se porezna obveza nerezidenta određuje s obzirom na oporezive stavke koje imaju izvore ili koje se nalaze na području stranke;
- ii. primjenjuju se na nerezidente radi osiguravanja uvođenja ili naplate poreza na području stranke;
- iii. primjenjuju se na nerezidente ili rezidente kako bi se spriječilo izbjegavanje ili utaja poreza, uključujući mjere za usklađenost;
- iv. se primjenjuju na korisnike usluga koje se pružaju na području ili iz područja druge stranke kako bi se za takve korisnike usluga osiguralo uvođenje ili naplata poreza koji potječu iz izvora na području stranke;
- v. razlikuju poduzetnike i pružatelje usluga koji podliježu porezu na predmete oporezive diljem svijeta od drugih poduzetnika i pružatelja usluga, kao priznanje razlike u naravi porezne osnovice među njima ili
- vi. služe određivanju, dodjeli ili raspoređivanju prihoda, dobiti, zarade, gubitka, odbitka ili knjiženja koji se odnose na rezidentne osobe ili podružnice ili između povezanih osoba ili podružnica iste osobe, kako bi se održala porezna osnovica stranke.

Porezni izrazi ili pojmovi iz točke (f) i ove bilješke određeni su u skladu s poreznim definicijama i pojmovima, ili istovjetnim ili sličnim definicijama i pojmovima iz

3. Ovo poglavlje i Prilog VIII. ovom Sporazumu ne primjenjuju se na odgovarajuće sustave socijalnog osiguranja stranaka ili aktivnosti na području svake stranke, koji su povezani, čak i povremeno, s izvršavanjem službenih ovlasti.

ČLANAK 201.

Mjere oporezivanja

Tretman najpovlaštenije države odobren u skladu s ovim poglavljem ne primjenjuje se na oporezivanje koje stranke provode ili će provoditi u budućnosti na temelju sporazuma među strankama čija je svrha izbjeći dvostruko oporezivanje.

ČLANAK 202.

Sigurnosne iznimke

Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači na način da se:

- (a) od bilo koje stranke zahtijeva pružanje bilo kojih informacija za čije otkrivanje ona smatra da je protivno njezinim ključnim sigurnosnim interesima;
- (b) bilo koju stranku sprječava u poduzimanju bilo kakvog djelovanja koje smatra potrebnim za zaštitu svojih ključnih sigurnosnih interesa:
 - i. povezanih s proizvodnjom oružja, streljiva ili ratnog materijala ili trgovine njima;
 - ii. povezanih s gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojnih objekata;
 - iii. povezanih s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih se takvi materijali dobivaju ili

- iv. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima ili
- (c) bilo koju stranku sprječava u poduzimanju bilo kojeg djelovanja radi ispunjavanja obveza koje je prihvatila u svrhu održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

ODJELJAK H

ULAGANJA

ČLANAK 203.

Preispitivanje

Kako bi olakšale bilateralna ulaganja, stranke zajednički preispituju okruženje i pravni okvir za ulaganja najkasnije tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma te u redovitim vremenskim razmacima nakon toga. Stranke na temelju tog preispitivanja razmatraju mogućnost započinjanja pregovora u cilju dopunjavanja ovog Sporazuma odredbama o ulaganjima, uključujući zaštitu ulaganja.

POGLAVLJE 6.

TEKUĆA PLAĆANJA I KRETANJE KAPITALA

ČLANAK 204.

Tekuća plaćanja

Stranke ne uvode ograničenja te dopuštaju sva plaćanja i transfere na tekući račun platne bilance između Europske unije i Republike Armenije u slobodnoj konvertibilnoj valuti i u skladu sa Statutom Međunarodnog monetarnog fonda.

ČLANAK 205.

Kretanje kapitala

1. U pogledu transakcija na kapitalnom računu i financijskom računu platne bilance, stranke od stupanja na snagu ovog Sporazuma osiguravaju slobodno kretanje kapitala koji se odnosi na izravna ulaganja²⁴ koja su ostvarena u skladu s pravom zemlje domaćina i u skladu s odredbama poglavlja 5., kao i likvidaciju ili povrat takvog uloženog kapitala i bilo koje dobiti nastale na temelju njega.

2. U pogledu transakcija na kapitalnom računu i financijskom računu platne bilance koje nisu obuhvaćene stavkom 1., svaka stranka od stupanja na snagu ovog Sporazuma te ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Sporazuma osigurava slobodno kretanje kapitala u vezi s:
 - (a) kreditima povezanim s komercijalnim transakcijama, uključujući pružanje usluga, u kojima sudjeluje rezident jedne od stranaka;
 - (b) financijskim zajmovima i kreditima ulagača druge stranke i
 - (c) sudjelovanjem u kapitalu pravne osobe, kako je utvrđena u članku 142., bez namjere osnivanja ili održavanja trajnih gospodarskih veza.

3. Ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Sporazuma, stranke ne uvode nova ograničenja kretanja kapitala i tekućih plaćanja među rezidentima Europske unije i Republike Armenije niti dodatno ograničavaju postojeće aranžmane.

ČLANAK 206.

Iznimke

Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između zemalja u kojima prevladavaju slični uvjeti ili prikriveno ograničavanje kretanja kapitala, ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da sprječava bilo koju stranku da donese ili izvrši mjere:

²⁴ Uključujući kupnju nekretnine u vezi s izravnim ulaganjem.

- (a) potrebne radi zaštite javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanja javnog reda ili
- (b) potrebne za osiguravanje usklađenosti sa zakonima ili propisima koji su u skladu s odredbama ove glave, uključujući one koji se odnose na:
 - i. sprječavanje kaznenih djela, prijevarne i zavaravajuće prakse ili na rješavanje posljedica povreda ugovora, kao što su stečaj, nesolventnost i zaštita prava vjerovnika;
 - ii. mjere koje se donose ili provode radi osiguranja integriteta i stabilnosti financijskog sustava stranke;
 - iii. izdavanje vrijednosnih papira, opcija, budućnosnica ili drugih izvedenih financijskih instrumenata i trgovanje njima;
 - iv. financijsko izvještavanje ili vođenje evidencije o prijenosima ako su potrebni za pomoć tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili financijskim regulatornim tijelima ili
 - v. osiguravanje postupanja u skladu s nalogima ili odlukama u sudskim ili upravnim postupcima.

ČLANAK 207.

Zaštitne mjere

Ako u izvanrednim okolnostima dođe do ozbiljnih poteškoća u provedbi monetarne ili tečajne politike, kada je riječ o Republici Armeniji, ili u funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, kada je riječ o Europskoj uniji, ili ako je stranka suočena s ozbiljnim poteškoćama u vezi s platnim bilancama ili vanjskim financiranjem, ili ako postoji opasnost od tih poteškoća, dotična stranka može, tijekom razdoblja koje ne premašuje jednu godinu, poduzeti neophodne zaštitne mjere u odnosu na kretanja kapitala, plaćanja ili prijenose između Europske unije i Republike Armenije. Stranka koja donosi ili provodi zaštitne mjere odmah obavješćuje drugu stranku o donošenju mjere te, što je prije moguće, predstavlja vremenski raspored za njezino ukidanje.

ČLANAK 208.

Olakšavanje

Stranke se međusobno savjetuju u cilju olakšavanja kretanja kapitala između stranaka kako bi se promicali ciljevi ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 7.

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

ODJELJAK A

CILJEVI I NAČELA

ČLANAK 209.

Ciljevi

Ciljevi su ovog poglavlja:

- (a) olakšati proizvodnju i komercijalizaciju inovativnih i kreativnih proizvoda između stranaka te time pridonijeti održivijem i uključivom gospodarstvu svake stranke i
- (b) postići odgovarajuću i djelotvornu razinu zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva.

ČLANAK 210.

Priroda i opseg obveza

1. Stranke osiguravaju odgovarajuću i djelotvornu provedbu međunarodnih ugovora u području intelektualnog vlasništva kojih su stranke, uključujući Sporazum WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva, koji je sadržan u Prilogu 1.C Sporazumu o WTO-u („Sporazum o TRIPS-u”). Ovim se poglavljem dopunjuju i dodatno preciziraju prava i obveze između stranaka u

okviru Sporazuma o TRIPS-u i drugih međunarodnih ugovora u području intelektualnog vlasništva.

2. Za potrebe ovog Sporazuma pojam „intelektualno vlasništvo” odnosi se barem na sve kategorije intelektualnog vlasništva iz odjeljka B ovog poglavlja.

3. Zaštita intelektualnog vlasništva uključuje zaštitu od nepoštenog tržišnog natjecanja iz članka 10.a Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva iz 1883., kako je zadnje revidirana Stockholmskim aktom iz 1967. („Pariška konvencija (1967.)”).

ČLANAK 211.

Iscrpljenje

Svaka stranka uspostavlja režim za nacionalno ili regionalno iscrpljenje prava intelektualnog vlasništva.

ODJELJAK B

NORME KOJE SE ODNOSI NA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

PODODJELJAK I.

AUTORSKO PRAVO I SRODNA PRAVA

ČLANAK 212.

Dodijeljena zaštita

1. Stranke postupaju u skladu s pravima i obvezama utvrđenima u:

- (a) Bernskoj konvenciji za zaštitu književnih i umjetničkih djela („Bernska konvencija”);
- (b) Rimskoj konvenciji za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju („Rimska konvencija”);

- (c) Sporazumu o TRIPS-u;
- (d) Ugovoru o autorskom pravu WIPO-a i
- (e) Ugovoru o izvedbama i fonogramima WIPO-a.

2. Stranke ulažu sve razumne napore kako bi pristupile Pekinškom ugovoru o audiovizualnim izvedbama.

ČLANAK 213.

Autori

Svaka stranka autorima osigurava isključivo pravo odobranja ili zabrane:

- (a) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih djela bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (b) svakog oblika javne distribucije izvornika njihovih djela ili umnoženih primjeraka, prodajom ili na drugi način;
- (c) svakog priopćavanja njihovih djela javnosti, žično ili bežično, uključujući stavljanje njihovih djela na raspolaganje javnosti tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere i
- (d) iznajmljivanja i posuđivanja izvornika njihovih djela ili umnoženih primjeraka.

ČLANAK 214.

Umjetnici izvođači

Svaka stranka umjetnicima izvođačima osigurava isključivo pravo odobranja ili zabrane:

- (a) snimki²⁵ vlastitih izvedbi;

²⁵ „Snimka” znači zabilježeni zvukovi ili slike njihovih izvedbi, ili njihovo predstavljanje,

- (b) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih izvedbi bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (c) stavljanja snimki njihovih izvedbi na raspolaganje javnosti, prodajom ili na drugi način;
- (d) stavljanja na raspolaganje javnosti snimki njihovih izvedbi, žično ili bežično, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere;
- (e) bežičnog radiodifuzijskog emitiranja i priopćavanja javnosti njihovih izvedbi, osim ako već sama izvedba predstavlja radiodifuzijsko emitiranje ili se izvedba reproducira sa snimke; i
- (f) iznajmljivanja i posuđivanja snimki njihovih izvedbi.

ČLANAK 215.

Proizvođači fonograma

Svaka stranka proizvođačima fonograma osigurava isključivo pravo odobravanja ili zabrane:

- (a) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih djela bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (b) distribucije njihovih fonograma javnosti, prodajom ili na drugi način, uključujući umnožene primjerke;
- (c) stavljanja njihovih fonograma na raspolaganje javnosti, žično ili bežično, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere i
- (d) iznajmljivanja i posuđivanja u pogledu njihovih fonograma.

ČLANAK 216.

Organizacije za radiodifuziju

Svaka stranka organizacijama za radiodifuziju osigurava isključivo pravo odobravanja ili zabrane:

- (a) snimanja vlastitih programa, neovisno o tome emitiraju li se ti programi žično ili bežično, uključujući kabelom ili satelitom;
- (b) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja snimki njihovih programa bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično, neovisno o tome emitiraju li se ti programi žično ili bežično, uključujući kabelom ili satelitom;
- (c) stavljanja snimki njihovih programa na raspolaganje javnosti, žično ili bežično, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere;
- (d) distribucije snimki njihovih programa javnosti, prodajom ili na drugi način i
- (e) ponovnog bežičnog radiodifuzijskog emitiranja njihovih programa, kao i priopćavanja njihovih programa javnosti ako se to priopćavanje odvija na javno dostupnim mjestima uz plaćanje ulaznice.

ČLANAK 217.

Radiodifuzijsko emitiranje i priopćavanje javnosti

Svaka stranka propisuje pravo kako bi se osiguralo da korisnik plaća jedinstvenu primjerenu naknadu umjetnicima izvođačima i proizvođačima fonograma ako se fonogram objavljen u komercijalne svrhe ili umnoženi primjerak takva fonograma upotrebljava za bežično radiodifuzijsko emitiranje ili za bilo kakvo priopćavanje javnosti. Svaka stranka osigurava raspodjelu takve naknade između relevantnih umjetnika izvođača i proizvođača fonograma. U nedostatku sporazuma između umjetnika izvođača i proizvođača fonograma svaka stranka može utvrditi uvjete pod kojima oni dijele tu naknadu.

ČLANAK 218.

Rok trajanja zaštite

1. Imovinska prava autora književnog ili umjetničkog djela u smislu članka 2. Bernske konvencije traju za života autora i najmanje 70 godina nakon njegove smrti, bez obzira na datum na koji je djelo zakonito stavljeno na raspolaganje javnosti.
2. U slučaju djela na kojem postoji zajedničko autorsko pravo rok iz stavka 1. računa se od smrti koautora koji je najdulje živio.
3. U slučaju anonimnih djela ili djela pod pseudonimima rok trajanja zaštite iznosi najmanje 70 godina od zakonitog stavljanja djela na raspolaganje javnosti. Međutim, ako na temelju pseudonima autora ne postoji nikakva sumnja u pogledu njegova identiteta ili ako autor razotkrije svoj identitet tijekom razdoblja iz prve rečenice, primjenjuje se rok trajanja zaštite utvrđen u stavku 1.
4. Ako stranka predviđa posebna prava koja se odnose na kolektivna djela ili na imenovanje pravne osobe nositeljem prava, rok trajanja zaštite računa se u skladu sa stavkom 3., osim ako su fizičke osobe koje su stvorile djelo označene kao takve u verzijama djela koje su stavljene na raspolaganje javnosti. Ovim se stavkom ne dovode u pitanje prava označenih autora čiji su doprinosi sadržani u takvim djelima; na takve se doprinose primjenjuje stavak 1. ili stavak 2.
5. Ako je djelo objavljeno u svescima, dijelovima, nastavcima, izdanjima ili epizodama, a rok trajanja zaštite počinje teći od trenutka kada je djelo zakonito stavljeno na raspolaganje javnosti, rok trajanja zaštite za svaki od njih teče zasebno.
6. Zaštita prestaje za djela za koja se rok trajanja zaštite ne računa od smrti autora te koja nisu zakonito stavljena na raspolaganje javnosti u roku od 70 godina od njihova stvaranja.
7. Rok trajanja zaštite kinematografskih ili audiovizualnih djela istječe najranije 70 godina nakon smrti posljednje preživjele osobe od navedenih, neovisno o tome jesu li te osobe imenovane koautorima: glavni redatelj, autor scenarija, autor dijaloga i skladatelj glazbe posebno skladane za korištenje u tom kinematografskom ili audiovizualnom djelu.

8. Svaka stranka osigurava da svaka osoba koja nakon isteka zaštite autorskog prava prvi put zakonito objavljuje ili zakonito priopćuje javnosti prethodno neobjavljeno djelo uživa zaštitu koja je istovjetna imovinskim pravima autora. Rok trajanja zaštite takvih prava iznosi 25 godina od trenutka prve zakonite objave ili zakonitog priopćenja tog djela javnosti.

9. Imovinska prava umjetnika izvođača audiovizualnog djela istječu najranije 50 godina nakon datuma izvedbe. Međutim, ako je snimka izvedbe zakonito objavljena ili zakonito priopćena javnosti tijekom tog razdoblja, prava istječu najranije 50 godina nakon datuma prve takve objave ili prvog takvog priopćenja javnosti, ovisno o tome što nastupi prije.

10. Imovinska prava umjetnika izvođača i proizvođača fonograma istječu 70 godina nakon datuma prve objave ili prvog priopćenja javnosti, ovisno o tome što nastupi prije. Stranka može donijeti djelotvorne mjere kako bi osigurala da umjetnici izvođači i proizvođači pravedno dijele dobit ostvarenu tijekom 20 godina zaštite nakon isteka roka od 50 godina.

11. Imovinska prava proizvođača prve snimke filma istječu najranije 50 godina nakon izrade te snimke. Međutim, ako je film zakonito objavljen ili zakonito priopćen javnosti tijekom tog razdoblja, prava istječu najranije 50 godina nakon datuma prve takve objave ili prvog takvog priopćenja javnosti, ovisno o tome što nastupi prije.

12. Imovinska prava organizacija za radiodifuziju istječu najranije 50 godina nakon prvog emitiranja programa, neovisno o tome emitira li se taj program žično ili bežično, uključujući kabelom ili satelitom.

13. Rokovi utvrđeni u ovom članku računaju se od prvog dana siječnja one godine koja slijedi nakon godine u kojoj se dogodio događaj koji je doveo do njihova nastanka.

ČLANAK 219.

Zaštita tehnoloških mjera

1. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv izbjegavanja svih djelotvornih tehnoloških mjera, koja dotična osoba poduzima svjesno ili uz postojanje opravdanih razloga za svijest o tome da ona nastoji ostvariti taj cilj.

2. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv proizvodnje, uvoza, distribucije, prodaje, iznajmljivanja, oglašavanja u svrhu prodaje ili iznajmljivanja, ili posjedovanja uređaja, proizvoda ili komponenata u komercijalne svrhe ili pružanja usluga koje:

- (a) se promiču, oglašavaju ili stavljaju na tržište u svrhu izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera;
- (b) osim izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera imaju samo ograničenu komercijalnu svrhu ili upotrebu ili
- (c) su ponajprije osmišljene, proizvedene, prilagođene ili se izvode u svrhu omogućavanja ili olakšavanja izbjegavanja svih djelotvornih tehnoloških mjera.

3. Za potrebe ovog poglavlja izraz „tehnološke mjere” znači svaka tehnologija, uređaj ili komponenta koja je, u uobičajenom okviru njezina rada, osmišljena za sprječavanje ili ograničavanje radnji, u pogledu djela i drugih sadržaja, koje nije odobrio nositelj autorskog prava ili srodnog prava kako je predviđeno nacionalnim zakonodavstvom. Tehnološke mjere smatraju se „djelotvornima” ako nositelji prava kontroliraju upotrebu zaštićenog djela ili drugog sadržaja primjenom postupka nadzora pristupa ili postupka zaštite, kao što su kodiranje, premetanja ili druge transformacije djela ili drugog sadržaja, ili primjenom mehanizma nadzora umnožavanja kojima se postiže cilj zaštite.

ČLANAK 220.

Zaštita informacija o upravljanju pravima

1. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv svake osobe koja svjesno i neovlašteno obavlja jednu od sljedećih radnji:

- (a) uklanjanje ili izmjenu elektroničkih informacija o upravljanju pravima; i
- (b) distribuciju, uvoz za distribuciju, radiodifuzijsko emitiranje, priopćavanje ili stavljanje na raspolaganje javnosti djela ili drugog sadržaja zaštićenog u skladu s ovim poglavljem s kojeg su neovlašteno uklonjene ili izmijenjene elektroničke informacije o upravljanju pravima,

ako je ta osoba svjesna ili ima opravdane razloge biti svjesna da takvim djelovanjem potiče, omogućuje, olakšava ili prikriva povredu autorskog prava ili srodnog prava predviđenog nacionalnim zakonodavstvom.

2. Za potrebe ovog poglavlja izraz „informacije o upravljanju pravima” znači sve informacije koje pružaju nositelji prava i kojima se pobliže označavaju djelo ili drugi sadržaj iz ovog poglavlja, autor ili bilo koji drugi nositelj prava ili informacije o uvjetima korištenja djela ili drugog sadržaja te svi brojevi ili kodovi koji predstavljaju takve informacije.

3. Stavak 1. primjenjuje se ako je bilo koja od navedenih informacija povezana s umnoženim primjerkom djela ili se pojavljuje u vezi s priopćavanjem djela ili drugog sadržaja iz ovog poglavlja javnosti.

ČLANAK 221.

Iznimke i ograničenja

1. Svaka stranka može u skladu s konvencijama i međunarodnim ugovorima kojih je stranka predvidjeti ograničenja ili iznimke od prava utvrđenih u člancima od 213. do 218. samo u određenim posebnim slučajevima u kojima se ne ometa uobičajeno iskorištavanje sadržaja i ne nanosi neopravdano šteta legitimnim interesima nositelja prava.

2. Svaka stranka osigurava da su privremene radnje reproduciranja iz članaka od 213. do 217., koje su prolazne ili popratne, koje čine sastavni i bitni dio tehnološkog postupka, čija je jedina svrha omogućiti: (a) prijenos u mreži među trećim stranama preko posrednika ili (b) zakonitu upotrebu djela ili drugog sadržaja, i koje nemaju samostalan gospodarski značaj, izuzete iz prava reproduciranja predviđenog u člancima od 213. do 217.

ČLANAK 222.

Pravo slijeđenja umjetnika u pogledu umjetničkih djela

1. Svaka stranka u korist autora izvornog umjetničkog djela propisuje pravo slijeđenja, koje se definira kao neotuđivo pravo, kojeg se nije moguće odreći, čak ni unaprijed, na tantijeme na temelju prodajne cijene ostvarene svakom preprodajom tog djela koja uslijedi nakon što ga autor proda prvi put.

2. Pravo iz stavka 1. primjenjuje se na sve radnje preprodaje u koje su kao prodavatelji, kupci ili posrednici uključene osobe koje se profesionalno bave trgovinom umjetninama, kao što su javne dražbe, umjetničke galerije i, općenito, svi trgovci umjetninama.
3. Svaka stranka može propisati da se pravo iz stavka 1. ne primjenjuje na radnje preprodaje ako je prodavatelj stekao djelo izravno od autora u razdoblju kraćem od tri godine prije te preprodaje i ako prodajna cijena nije veća od određenog najnižeg iznosa.
4. Tantijem plaća prodavatelj. Svaka stranka može propisati da je fizička ili pravna osoba iz stavka 2. koja nije prodavatelj samostalno ili solidarno s prodavateljem odgovorna za plaćanje tantijema.
5. Postupak naplate i iznosi tantijema utvrđuju se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

ČLANAK 223.

Suradnja u području kolektivnog ostvarivanja prava

1. Stranke promiču suradnju između svojih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava kako bi poduprle dostupnost djela i drugih zaštićenih sadržaja na svojim područjima i prijenos tantijema za upotrebu takvih djela ili drugih zaštićenih sadržaja.
2. Stranke promiču transparentnost organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, posebno u pogledu naplate tantijema, odbitaka koji se primjenjuju na naplaćene tantijeme, upotrebe naplaćenih tantijema, politike distribucije i njihova repertoara.
3. Ako organizacija za kolektivno ostvarivanje prava s poslovnim nastanom na području jedne stranke na temelju sporazuma o zastupanju zastupa drugu organizaciju za kolektivno ostvarivanje prava s poslovnim nastanom na području druge stranke, stranke se obvezuju osigurati da organizacija za kolektivno ostvarivanje prava zastupateljica ne diskriminira nositelje prava iz organizacije za kolektivno ostvarivanje prava koju zastupa.
4. Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava zastupateljica točno, redovito i savjesno isplaćuje iznose koje duguje organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava koju zastupa te joj dostavlja informacije o iznosu tantijema naplaćenih u njezino ime i svim odbicima od tih tantijema.

PODODJELJAK II.

ŽIGOVI

ČLANAK 224.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka:

- (a) poštuje Protokol koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova;
- (b) postupa u skladu s Ugovorom o pravu žiga i Sporazumom iz Nice o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga za registraciju žigova i
- (c) ulaže sve razumne napore kako bi pristupila Singapurskom ugovoru o pravu žiga.

ČLANAK 225.

Prava koja proizlaze iz žiga

Registrirani žig nositelju daje isključiva prava koja proizlaze iz tog žiga. Nositelj žiga ima pravo spriječiti sve treće strane da bez njegova odobrenja u trgovačkom prometu upotrebljavaju:

- (a) svaki znak koji je istovjetan njegovu žigu u odnosu na proizvode ili usluge koji su istovjetni onima za koje je žig registriran i
- (b) svaki znak koji je istovjetan ili sličan njegovu žigu u odnosu na proizvode ili usluge koji su istovjetni ili slični onima za koje je žig registriran ako bi takva upotreba dovela do vjerojatnosti dovođenja javnosti u zabludu, uključujući vjerojatnost dovođenja znaka u vezu sa žigom.

ČLANAK 226.

Postupak registracije

1. Svaka stranka predviđa sustav registracije žigova u kojem se svaka konačna negativna odluka koju donese upravno tijelo nadležno za žigove priopćuje u pisanom obliku uz odgovarajuće obrazloženje.
2. Svaka stranka predviđa mogućnost ulaganja prigovora protiv prijave žiga te mogućnost da podnositelj prijave žiga odgovori na takav prigovor.
3. Svaka stranka osigurava javno dostupne elektroničke baze podataka o prijavama žiga i registracijama žigova. Baza podataka o prijavama žiga dostupna je barem tijekom razdoblja prigovora.

ČLANAK 227.

Dobro poznati žigovi

U svrhu provedbe zaštite dobro poznatih žigova u skladu s člankom 6.a Pariške konvencije (1967.) i člankom 16. stavcima 2. i 3. Sporazuma o TRIPS-u svaka stranka primjenjuje Zajedničku preporuku o zaštiti dobro poznatih žigova koju su donijele Skupština Pariške unije za zaštitu industrijskog vlasništva i Opća skupština Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo („WIPO”) na 34. seriji zasjedanja skupština država članica WIPO-a od 20. do 29. rujna 1999.

ČLANAK 228.

Iznimke od prava koja proizlaze iz žiga

Svaka stranka:

- (a) predviđa pravednu upotrebu opisnih pojmova, uključujući pravednu upotrebu oznaka zemljopisnog podrijetla, kao ograničenu iznimku od prava koja proizlaze iz žiga i

(b) može predvidjeti druge ograničene iznimke od prava koja proizlaze iz žiga.

Kada predviđa takve iznimke, svaka stranka uzima u obzir legitimne interese nositelja žiga i trećih strana.

ČLANAK 229.

Razlozi za opoziv

1. Svaka stranka propisuje da žig može biti opozvan ako se u neprekinutom razdoblju od najmanje tri godine nije stvarno upotrebljavao na odgovarajućem području u odnosu na proizvode ili usluge za koje je registriran, a ne postoje opravdani razlozi za neupotrebu.

Nitko ne može zahtijevati da se prava nositelja na žig opozovu ako je u razdoblju između isteka minimalnog trogodišnjeg razdoblja i podnošenja zahtjeva za opoziv započela ili se nastavila stvarna upotreba žiga.

Međutim, početak ili nastavak upotrebe u razdoblju od tri mjeseca koje prethodi podnošenju zahtjeva za opoziv, a koje je započelo najranije nakon isteka neprekinutog minimalnog trogodišnjeg razdoblja neupotrebe, ne uzima se u obzir ako su pripreme za početak ili nastavak upotrebe počele tek nakon što je nositelj saznao da zahtjev za opoziv može biti podnesen.

2. Žig se može opozvati ako nakon datuma registracije:

- (a) zbog djelovanja ili nedjelovanja nositelja postane u trgovini uobičajeni naziv za proizvod ili uslugu za koje je registriran ili
- (b) zbog upotrebe od strane nositelja žiga ili uz njegovu suglasnost može, u odnosu na proizvode ili usluge za koje je registriran, javnost dovesti u zabludu, posebno u pogledu vrste, kvalitete ili zemljopisnog podrijetla tih proizvoda ili usluga.

PODODJELJAK III.

OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

ČLANAK 230.

Područje primjene

1. Ovaj se pododjeljak primjenjuje na zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla koje potječu iz područja stranaka.
2. Oznake zemljopisnog podrijetla stranke koje druga stranka treba zaštititi podliježu ovom pododjeljku samo ako su obuhvaćene područjem primjene zakonodavstva iz članka 231.

ČLANAK 231.

Utvrđene oznake zemljopisnog podrijetla

1. Nakon pregleda zakonodavstva Republike Armenije navedenog u dijelu A Priloga IX. Europska unija zaključuje da to zakonodavstvo ispunjava elemente utvrđene u dijelu B tog Priloga.
2. Nakon pregleda zakonodavstva Europske unije navedenog u dijelu A Priloga IX. Republika Armenija zaključuje da to zakonodavstvo ispunjava elemente utvrđene u dijelu B tog Priloga.
3. Republika Armenija, nakon što je završila postupak prigovora i razmotrila oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije navedene u Prilogu X., koje je Europska unija registrirala u skladu sa zakonodavstvom iz dijela A Priloga IX., zaštićuje ih prema razini zaštite iz ovog Sporazuma.
4. Europska unija, nakon što je završila postupak prigovora i razmotrila oznake zemljopisnog podrijetla Republike Armenije navedene u Prilogu X., koje je Republika Armenija registrirala u skladu sa zakonodavstvom iz dijela A Priloga IX., zaštićuje ih prema razini zaštite iz ovog Sporazuma.

ČLANAK 232.

Dodavanje novih oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Stranke mogu u skladu s postupkom iz članka 240. stavka 3. dodati nove oznake zemljopisnog podrijetla na popis zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla iz Priloga X. Nove oznake zemljopisnog podrijetla mogu se dodati na taj popis nakon završetka postupka prigovora i razmatranja novih oznaka zemljopisnog podrijetla na zadovoljstvo svake stranke u skladu s člankom 231. stavcima 3. i 4.

2. Stranke nisu obvezne dodati novu oznaku zemljopisnog podrijetla na popis iz stavka 1.:

- (a) ako bi oznaka zemljopisnog podrijetla bila u suprotnosti s nazivom biljne sorte ili životinjske pasmine što bi potrošače moglo dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda;
- (b) ako bi zaštita te oznake zemljopisnog podrijetla, zbog ugleda ili dobre poznatosti konkretnog žiga, mogla potrošače dovesti u zabludu u pogledu stvarnog identiteta proizvoda ili
- (c) ako je naziv izraza generički.

ČLANAK 233.

Područje primjene zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Svaka stranka zaštićuje oznake zemljopisnog podrijetla iz Priloga X. od:

- (a) svake izravne ili neizravne komercijalne upotrebe zaštićenog naziva za usporedive proizvode koji nisu u skladu sa specifikacijama proizvoda zaštićenog naziva ili kojom se iskorištava ugled oznake zemljopisnog podrijetla;
- (b) svake zloupotrebe, oponašanja ili podsjećanja, čak i ako je naznačeno pravo podrijetlo proizvoda ili ako je zaštićeni naziv proizvoda preveden, transkribiran, transliteriran ili ako mu je dodan izraz kao što su „stil”, „tip”, „metoda”, „kako se proizvodi u”, „imitacija”, „aroma” „kao” ili slično;

- (c) svake druge lažne oznake ili oznake koja dovodi u zabludu u pogledu izvora, podrijetla, prirode ili bitnih svojstava proizvoda i koja može stvoriti pogrešnu predodžbu o njegovu podrijetlu te koja se nalazi na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, na promidžbenim materijalima, dokumentima koji se odnose na predmetni proizvod ili pakiranju proizvoda u spremnik i
- (d) svakog drugog postupka koji potrošača može dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda.

2. Zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ne postaju generičke na područjima stranaka.

3. Ako su oznake zemljopisnog podrijetla u cijelosti ili djelomično homonimi, zaštita se odobrava svakoj oznaci zemljopisnog podrijetla, pod uvjetom da se upotrebljava u dobroj vjeri i uz odgovarajuće uzimanje u obzir lokalne i tradicionalne upotrebe te stvarnog rizika od stvaranja zabune.

Ne dovodeći u pitanje članak 23. Sporazuma o TRIPS-u, stranke zajednički utvrđuju praktične uvjete upotrebe u okviru kojih će razlikovati homonimne oznake zemljopisnog podrijetla, uzimajući u obzir potrebu da se osigura ravnopravan tretman predmetnih proizvođača te da se potrošači ne dovode u zabludu.

Ne registriraju se homonimi koji potrošače dovode u zabludu o tome da proizvod dolazi s nekog drugog područja, čak i ako je naziv točan s obzirom na stvarno područje, regiju ili mjesto podrijetla predmetnog proizvoda.

4. Ako stranka u okviru pregovora s trećom zemljom predloži zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla te treće zemlje, a taj je naziv homonim oznake zemljopisnog podrijetla druge stranke koja je zaštićena u skladu s ovim pododjeljkom, potonju se o tome obavješćuje i ima mogućnost očitovanja prije nego što oznaka zemljopisnog podrijetla treće zemlje postane zaštićena.

5. Ničime se u ovom pododjeljku ne obvezuje stranku da zaštiti oznaku zemljopisnog podrijetla druge stranke koja nije zaštićena ili je prestala biti zaštićena u svojoj zemlji podrijetla.

Svaka stranka obavješćuje drugu stranku ako oznaka zemljopisnog podrijetla prestane biti zaštićena u svojoj državi podrijetla. To se obavješćivanje obavlja u skladu s postupcima iz članka 240. stavka 3.

6. Ničime se u ovom Sporazumu ne dovodi u pitanje pravo osobe da se u trgovačkom prometu koristi svojim imenom ili imenom svojeg prethodnika u poslovanju, osim ako se to ime upotrebljava tako da se potrošače dovodi u zabludu.

ČLANAK 234.

Pravo upotrebe oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Oznakom zemljopisnog podrijetla zaštićenom u skladu s ovim pododjeljkom može se koristiti svaki gospodarski subjekt koji stavlja na tržište poljoprivredne i prehrambene proizvode, vina, aromatizirana vina ili jaka alkoholna pića koji su u skladu s odgovarajućom specifikacijom.
2. Kada je oznaka zemljopisnog podrijetla zaštićena u skladu s ovim pododjeljkom, upotreba tog zaštićenog naziva ne podliježe registraciji korisnika ni dodatnim troškovima.

ČLANAK 235.

Povezanost sa žigovima

1. Stranka odbija registraciju žiga ili proglašava ništavnim žig koji odgovara bilo kojoj situaciji iz članka 233. stavka 1. u pogledu zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla za istovjetne proizvode, pod uvjetom da je prijava za registraciju tog žiga podnesena nakon datuma zahtjeva za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla na predmetnom području.
2. Za oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 231. datum zahtjeva za zaštitu jest dan stupanja na snagu ovog Sporazuma.
3. Za oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 232. datum zahtjeva za zaštitu jest datum prijensa zahtjeva za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla drugoj stranci.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 232. stavak 2. točku (b), svaka stranka zaštićuje oznake zemljopisnog podrijetla iz Priloga X. u slučaju postojanja prethodnog žiga. Prethodni žig znači žig čija upotreba odgovara jednoj od situacija iz članka 233. stavka 1. i koji je bio prijavljen za registraciju, registriran ili utvrđen upotrebom, ako je ta mogućnost predviđena zakonodavstvom

stranke, u dobroj vjeri na području jedne stranke prije datuma na koji je druga stranka podnijela zahtjev za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla na temelju ovog Sporazuma. Takav žig može se nastaviti upotrebljavati i produljivati neovisno o zaštiti oznake zemljopisnog podrijetla, pod uvjetom da u zakonodavstvu bilo koje stranke u području žigova ne postoje osnove za proglašavanje žiga ništavnim ili njegov opoziv.

5. Odstupajući od stavka 4., prethodni žigovi Republike Armenije koji se sastoje od oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije „Cognac” ili „Champagne” ili sadržavaju takvu oznaku, uključujući transkripciju ili prijevod, koja je registrirana za istovjetne proizvode, ali nije u skladu s relevantnom specifikacijom, proglašavaju se ništavnima, opozivaju ili izmjenjuju kako bi se uklonio taj naziv kao element cijelog žiga najkasnije u razdoblju od 14 godina za „Cognac” i dvije godine za „Champagne” nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

ČLANAK 236.

Provedba zaštite

Svaka stranka provodi zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla u skladu s člancima od 233. do 235. odgovarajućim administrativnim djelovanjem svojih javnih tijela. Svaka stranka provodi takvu zaštitu i na zahtjev zainteresirane strane.

ČLANAK 237.

Prijelazne odredbe

1. Proizvodi koji su proizvedeni i označeni u skladu s nacionalnim pravom prije stupanja na snagu ovog Sporazuma, ali nisu u skladu s njegovom zahtjevima, mogu se nastaviti prodavati nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma do isteka zaliha.

2. U prijelaznom razdoblju od 24 godine počevši godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za „Cognac” i u prijelaznom razdoblju od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za „Champagne” zaštitom tih oznaka zemljopisnog podrijetla Europske unije na temelju ovog Sporazuma ne sprječava se upotreba tih naziva na proizvodima koji su podrijetlom iz Republike Armenije i koji se izvoze u treće zemlje, ako je to dopušteno zakonima i propisima predmetne treće zemlje, kako bi se označili i predstavili određeni usporedivi proizvodi podrijetlom iz Republike Armenije pod uvjetom:

- (a) da je naziv naveden na oznaci isključivo nelatiničnim pismom;
- (b) da je pravo podrijetlo proizvoda jasno navedeno na oznaci u istom vidnom polju i
- (c) da se ničime u predstavljanju ne može javnost dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda.

3. U prijelaznom razdoblju od 13 godina počevši godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za „Cognac” i u prijelaznom razdoblju od dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za „Champagne” zaštitom tih oznaka zemljopisnog podrijetla Europske unije na temelju ovog Sporazuma ne sprječava se upotreba tih naziva u Republici Armeniji pod uvjetom:

- (a) da je naziv naveden na oznaci isključivo nelatiničnim pismom;
- (b) da je pravo podrijetlo proizvoda jasno navedeno na oznaci u istom vidnom polju i
- (c) da se ničime u predstavljanju ne može potrošače dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda.

4. Kako bi se olakšao neometan i djelotvoran prestanak upotrebe oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije „Cognac” za proizvode podrijetlom iz Republike Armenije i kako bi se pomoglo njezinoj industriji da zadrži svoj konkurentski položaj na izvoznim tržištima, Europska unija pruža tehničku i financijsku pomoć Republici Armeniji. Ta se pomoć pruža u skladu s pravom EU-a i posebno uključuje djelovanja za razvoj novog naziva te promicanje, oglašavanje i stavljanje na tržište novog naziva na domaćim i tradicionalnim izvoznim tržištima.

5. Konkretni iznosi, vrste, mehanizmi i rokovi pomoći EU-a iz stavka 4. utvrđuju se u okviru paketa financijske i tehničke pomoći koji stranke trebaju konačno dogovoriti u roku od godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma. Stranke zajednički izrađuju opis takvog paketa pomoći na temelju detaljne procjene potreba koje će biti obuhvaćene takvom pomoći. Procjenu provodi međunarodno konzultantsko društvo koje stranke zajednički odabiru.

6. Ako Europska unija ne pruži financijsku i tehničku pomoć iz stavka 4., Republika Armenija može primijeniti mehanizam za rješavanje sporova iz poglavlja 13. te, ako uspije u postupku, suspendirati obveze proizišle iz stavaka 2. i 3.

7. Europska unija pruža financijsku i tehničku pomoć najkasnije osam godina nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

ČLANAK 238.

Opća pravila

1. Uvoz, izvoz i stavljanje na tržište proizvoda iz članka 231. i 232. obavljaju se u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju na području stranke u kojoj se proizvodi stavljaju na tržište.
2. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla koji je osnovan u skladu s člankom 240. rješava sva pitanja koja se odnose na specifikacije proizvoda s registriranom oznakom zemljopisnog podrijetla koje su odobrila tijela stranke s čijeg područja proizvod potječe, uključujući sve njihove izmjene.
3. Oznake zemljopisnog podrijetla zaštićene u skladu s ovim pododjeljkom može poništiti samo stranka iz koje proizvod potječe.

ČLANAK 239.

Suradnja i transparentnost

1. Stranke, neposredno ili preko Pododbora za oznake zemljopisnog podrijetla koji je osnovan u skladu s člankom 240., održavaju kontakt o svim pitanjima koja se odnose na provedbu i funkcioniranje ovog pododjeljka. Stranka posebno može zahtijevati od druge stranke informacije o specifikacijama proizvoda i njihovim izmjenama te kontaktnim točkama nacionalnih nadzornih tijela.
2. Svaka stranka može objaviti specifikacije oznaka zemljopisnog podrijetla koje su zaštićene u skladu s ovim pododjeljkom ili njihov sažetak i informacije o kontaktnim točkama nacionalnih nadzornih tijela u pogledu oznaka zemljopisnog podrijetla druge stranke koje su zaštićene u skladu s ovim pododjeljkom.

ČLANAK 240.

Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla

1. Stranke osnivaju Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla koji se sastoji od predstavnika Europske unije i Republike Armenije i čiji je cilj pratiti provedbu ovog pododjeljka te jačati njihovu suradnju u području oznaka zemljopisnog podrijetla i dijalog o njima.
2. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla donosi odluke konsenzusom. Utvrđuje svoj poslovnik. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla sastaje se na zahtjev jedne od stranaka, izmjenično u Europskoj uniji i Republici Armeniji, u vrijeme i na mjestu te na način (koji može uključivati i videokonferenciju) koje stranke dogovore, najkasnije 90 dana od zahtjeva.
3. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla nadzire i pravilno funkcioniranje ovog pododjeljka i može uzeti u razmatranje svako pitanje koje se odnosi na njegovu provedbu i rad. Posebno je nadležan za:
 - (a) izmjenu dijela A Priloga IX. u pogledu upućivanja na pravo koje se primjenjuje u svakoj stranci;
 - (b) izmjenu dijela B Priloga IX. u pogledu elemenata za registraciju i kontrolu oznaka zemljopisnog podrijetla;
 - (c) izmjenu Priloga X. u pogledu popisa oznaka zemljopisnog podrijetla;
 - (d) razmjenu informacija o razvoju zakonodavstva i politike koji se odnose na oznake zemljopisnog podrijetla te svim drugim pitanjima od zajedničkog interesa u području oznaka zemljopisnog podrijetla; i
 - (e) razmjenu informacija o oznakama zemljopisnog podrijetla za potrebe razmatranja njihove zaštite u skladu s ovim pododjeljkom.

PODODJELJAK IV.

DIZAJNI

ČLANAK 241.

Međunarodni sporazumi

Stranke poštuju Ženevski akt Haškog sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna iz 1999.

ČLANAK 242.

Zaštita registriranih dizajna

1. Stranke osiguravaju zaštitu neovisno stvorenih dizajna koji su novi i originalni. Takva se zaštita osigurava registracijom i njome se nositeljima dodjeljuje isključivo pravo u skladu s ovim pododjeljkom.

Za potrebe ovog pododjeljka stranka može smatrati da je dizajn koji ima individualni karakter originalan.

2. Smatra se da je dizajn koji je primijenjen na ili ugrađen u proizvod te koji čini sastavni dio složenog proizvoda nov i originalan samo:

- (a) ako sastavni dio, nakon što je ugrađen u složeni proizvod, ostaje vidljiv pri uobičajenoj upotrebi toga proizvoda i
- (b) u mjeri u kojoj ta vidljiva obilježja sastavnog dijela sama po sebi ispunjavaju pretpostavke novosti i originalnosti.

3. Izraz „uobičajena upotreba” u stavku 2. točki (a) znači upotreba od strane krajnjeg korisnika koja ne uključuje održavanje, servisiranje ili popravak.

4. Nositelj registriranog dizajna ima pravo spriječiti treće strane koje nemaju njegovu suglasnost barem da proizvode, nude na prodaju, prodaju, uvoze, izvoze, skladište ili upotrebljavaju proizvod koji nosi ili sadržava zaštićeni dizajn ako su takve radnje poduzete u komercijalne svrhe, ako se njima nepropisno nanosi šteta uobičajenom iskorištavanju dizajna ili ako nisu u skladu s poštenom trgovinskom praksom.
5. Trajanje dostupne zaštite iznosi 25 godina.

ČLANAK 243.

Zaštita dodijeljena neregistriranim dizajnima

1. Europska unija i Republika Armenija osiguravaju pravna sredstva za sprječavanje upotrebe neregistriranog izgleda proizvoda samo ako pobijana upotreba proizlazi iz kopiranja neregistriranog izgleda proizvoda. Takva upotreba uključuje barem ponudu na prodaju, stavljanje na tržište, uvoz ili izvoz proizvoda.
2. Trajanje zaštite dostupne za neregistrirani izgled proizvoda iznosi najmanje tri godine od dana kada je dizajn postao dostupan javnosti u jednoj od stranaka.

ČLANAK 244.

Iznimke i isključenja

1. Svaka stranka može propisati ograničene iznimke od zaštite dizajna, pod uvjetom da takve iznimke nisu neopravdano u suprotnosti s uobičajenim iskorištavanjem zaštićenih dizajna i da se njima ne dovode neopravdano u pitanje legitimni interesi nositelja zaštićenog dizajna, uzimajući u obzir legitimne interese trećih strana.
2. Zaštita dizajna ne odnosi se na dizajne na koje utječu isključivo tehničke ili funkcionalne potrebe. Pravom dizajna posebno se ne štite obilježja izgleda proizvoda koja je nužno reproducirati u potpuno istom obliku i dimenzijama da bi se proizvod u koji je dizajn ugrađen ili na koji je dizajn primijenjen mogao mehanički spojiti s drugim proizvodom, biti smješten u drugi proizvod ili oko njega ili na njega kako bi svaki od tih proizvoda mogao obavljati svoju funkciju.

ČLANAK 245.

Povezanost s autorskim pravom

Dizajn se može zaštititi i u skladu s autorskim pravom stranke od datuma na koji je dizajn stvoren ili utvrđen u bilo kojem obliku. Svaka stranka, podložno svojim zakonima i drugim propisima, određuje opseg takve zaštite i uvjete pod kojima se ona pruža, uključujući stupanj zahtijevane originalnosti.

PODODJELJAK V.

PATENTI

ČLANAK 246.

Međunarodni sporazumi

Stranke poštuju Ugovor o suradnji na području patenata i ulažu sve razumne napore kako bi postupale u skladu s Ugovorom o patentnom pravu.

ČLANAK 247.

Patenti i javno zdravlje

1. Stranke prepoznaju važnost Deklaracije o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju koja je donesena na ministarskoj konferenciji WTO-a 14. studenoga 2001. Stranke pri tumačenju i provedbi prava i obveza iz ovog pododjeljka osiguravaju usklađenost s tom deklaracijom.
2. Stranke poštuju Odluku Općeg vijeća WTO-a od 30. kolovoza 2003. o provedbi stavka 6. Deklaracije iz Dohe o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju te pridonose njezinoj provedbi.

ČLANAK 248.

Svjedodžba o dodatnoj zaštiti

1. Stranke prepoznaju da lijekovi i sredstva za zaštitu bilja zaštićeni patentom na njihovim područjima mogu biti podložni upravnom postupku odobravanja prije stavljanja na njihovo tržište. Stranke prepoznaju da se razdobljem koje protekne između podnošenja prijave za patent i prvog odobrenja za stavljanje proizvoda na njihovo tržište, kako je u tu svrhu propisano mjerodavnim zakonodavstvom, može skratiti razdoblje djelotvorne patentne zaštite.
2. Svaka stranka propisuje dodatno razdoblje zaštite za lijekove ili sredstva za zaštitu bilja koji su zaštićeni patentom i koji podliježu upravnom postupku odobravanja, a koje je razdoblje jednako razdoblju iz stavka 1. druge rečenice, umanjeno za pet godina.
3. Neovisno o stavku 2., trajanje dodatnog razdoblja zaštite ne smije biti dulje od pet godina.

U Uniji je moguće produljenje za dodatnih šest mjeseci za lijekove ako su za njih provedene pedijatrijske studije i ako se rezultati tih studija održavaju u informacijama o proizvodu.

PODODJELJAK VI.

NEOBJAVLJENE INFORMACIJE

ČLANAK 249.

Opseg zaštite za poslovne tajne

1. Stranke potvrđuju svoje obveze iz članka 39. stavaka 1. i 2. Sporazuma o TRIPS-u. Svaka stranka propisuje odgovarajuće građanske sudske postupke i pravna sredstva na temelju kojih svaki nositelj poslovne tajne može spriječiti pribavljanje, upotrebu ili otkrivanje poslovne tajne, i ostvariti pravnu zaštitu u tom pogledu, kada je ono u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama.
2. Za potrebe ovog pododjeljka:

(a) „poslovna tajna” znači informacije:

- i. koje su tajne u smislu da nisu, u svojoj ukupnosti ili u točnoj strukturi i sklopu svojih sastavnih dijelova, općenito poznate ili lako dostupne osobama iz krugova koji se uobičajeno bave predmetnom vrstom informacija;
- ii. koje imaju komercijalnu vrijednost zbog toga što su tajne i
- iii. u odnosu na koje je osoba koja te informacije zakonito kontrolira poduzela u tim okolnostima razumne korake kako bi sačuvala njihovu tajnost; i

(b) „nositelj poslovne tajne” znači svaka fizička ili pravna osoba koja zakonito kontrolira poslovnu tajnu.

3. Za potrebe ovog pododjeljka smatra se da su barem sljedeći oblici postupanja u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama:

- (a) pribavljanje poslovne tajne bez suglasnosti nositelja poslovne tajne kada je ono učinjeno s pomoću neovlaštenog pristupa, prisvajanja ili umnožavanja bilo kojih dokumenata, predmeta, materijala, stvari ili elektroničkih spisa koje zakonito kontrolira nositelj poslovne tajne i koji sadržavaju poslovnu tajnu ili iz kojih se poslovna tajna može izvesti;
- (b) upotreba ili otkrivanje poslovne tajne kada to bez suglasnosti nositelja poslovne tajne učini osoba za koju se utvrdi:
 - i. da je pribavila poslovnu tajnu na način iz točke (a);
 - ii. da čini povredu sporazuma o povjerljivosti ili bilo koje druge obveze o čuvanju poslovne tajne; ili
 - iii. da čini povredu ugovorne ili bilo koje druge obveze kojom se ograničava upotreba poslovne tajne; i
- (c) pribavljanje, upotreba ili otkrivanje poslovne tajne kada je osoba u trenutku pribavljanja, upotrebe ili otkrivanja znala ili je u tim okolnostima trebala znati da je poslovna tajna

pribavljena izravno ili neizravno od druge osobe koja je nezakonito upotrijebila ili otkrila poslovnu tajnu u smislu točke (b), uključujući kada je osoba navela drugu osobu na djelovanja iz te točke.

4. Ništa se u ovom pododjeljku ne tumači na način da se od stranke zahtijeva da bilo koji od sljedećih oblika postupanja smatra protivnim poštenim poslovnim praksama:

- (a) osoba neovisno otkriva ili stvara relevantne informacije;
- (b) osoba koja nije vezana nikakvom pravno valjanom obvezom da ograniči pribavljanje relevantnih informacija provodi obrnuti inženjering proizvoda koji je zakonito u njezinu posjedu;
- (c) pribavljanje, upotreba ili otkrivanje informacija zahtijeva se ili dopušta mjerodavnim domaćim pravom; i
- (d) zaposlenici upotrebljavaju svoje iskustvo i vještine koje su pošteno stekli za uobičajenog tijeka zaposlenja.

5. Ništa se u ovom pododjeljku ne tumači na način da se ograničava sloboda izražavanja i informiranja, uključujući slobodu medija koja je zaštićena na području nadležnosti svake od stranaka.

ČLANAK 250.

Građanski sudski postupci i pravna sredstva za poslovne tajne

1. Svaka stranka osigurava da nijednoj osobi koja sudjeluje u građanskim sudskim postupcima iz članka 249. ili ima pristup dokumentima koji čine dio tih pravnih postupaka nije dopuštena upotreba ili otkrivanje nijedne poslovne tajne ili navodne poslovne tajne koju su nadležna pravosudna tijela, u odgovoru na propisno obrazložen zahtjev zainteresirane strane, utvrdila kao povjerljivu i za koju je osoba saznala na temelju takvog sudjelovanja ili pristupa.

2. U građanskim sudskim postupcima iz članka 249. svaka stranka osigurava da njezina pravosudna tijela imaju barem sljedeće ovlasti:

- (a) naložiti privremene mjere za sprječavanje pribavljanja, upotrebe ili otkrivanja poslovne tajne na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama;
 - (b) naložiti sudsku zabranu kako bi se spriječilo pribavljanje, upotreba ili otkrivanje poslovne tajne na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama;
 - (c) naložiti osobi koja je znala ili trebala znati da pribavlja, upotrebljava ili otkriva poslovnu tajnu na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama da nositelju poslovne tajne plati naknadu štete koja odgovara stvarnoj šteti pretrpljenoj zbog takvog pribavljanja, upotrebe ili otkrivanja poslovne tajne;
 - (d) poduzeti posebne mjere za očuvanje povjerljivosti svake poslovne tajne ili navodne poslovne tajne predočene u građanskim postupcima koji se odnose na navodno pribavljanje, upotrebu ili otkrivanje poslovne tajne na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama; takve posebne mjere mogu, u skladu s domaćim pravom relevantne stranke, uključivati mogućnost:
 - i. ograničavanja pristupa određenim dokumentima u cijelosti ili djelomično;
 - ii. ograničavanja pristupa raspravama i zapisniku ili transkriptu s tih rasprava i
 - iii. stavljanja na raspolaganje verzije sudske odluke koja nije povjerljiva i u kojoj su odlomci koji sadržavaju poslovne tajne uklonjeni ili redigirani i
 - (e) izreći sankcije protiv stranaka ili drugih osoba koje podliježu sudskoj nadležnosti zbog povrede pravnih sredstava ili mjera koje je sud donio u skladu sa stavkom 1. ili točkom (d) ovog stavka u pogledu zaštite poslovne tajne ili navodne poslovne tajne predočene u tim postupcima.
3. Od stranaka se ne zahtijeva da propišu sudske postupke i pravna sredstva iz članka 249. za slučaj postupanja koje je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama, u skladu s mjerodavnim domaćim pravom, radi otkrivanja propusta, prijestupa ili nezakonite aktivnosti ili u svrhu zaštite legitimnog interesa priznatog pravom.

ČLANAK 251.

Zaštita podataka dostavljenih radi pribavljanja odobrenja za stavljanje lijeka na tržište

1. Svaka stranka zaštićuje poslovno povjerljive informacije koje su dostavljene radi pribavljanja odobrenja za stavljanje lijeka na tržište („odobrenje za stavljanje na tržište”) od otkrivanja trećim stranama, osim ako je zbog važnih zdravstvenih interesa drukčije propisano. Zaštitom od nepoštenih poslovnih praksi obuhvaćene su i sve povjerljive poslovne informacije.
2. Svaka stranka osigurava da u razdoblju od osam godina od prvog odobrenja za stavljanje na tržište u predmetnoj stranci javno tijelo nadležno za njegovo izdavanje ne uzima u obzir povjerljive poslovne informacije ili rezultate predkliničkih ili kliničkih ispitivanja koji su navedeni u zahtjevu za prvo odobrenje za stavljanje na tržište i koje je naknadno dostavila osoba ili subjekt, javni ili privatni, u potporu drugom zahtjevu za odobrenje za stavljanje lijeka na tržište bez izričite suglasnosti osobe ili subjekta koji je dostavio takve podatke, osim ako je drukčije predviđeno međunarodnim sporazumima koje priznaju obje stranke.
3. Tijekom desetogodišnjeg razdoblja, počevši od datuma dodjele prvog odobrenja za stavljanje na tržište u predmetnoj stranci, odobrenjem za stavljanje na tržište koje je dodijeljeno za svaki naknadni zahtjev na temelju rezultata predkliničkih ili kliničkih ispitivanja navedenih u prvom odobrenju za stavljanje na tržište ne dopušta se stavljanje lijeka na tržište, osim ako naknadni podnositelj dostavi svoje rezultate predkliničkih ili kliničkih ispitivanja (ili rezultate predkliničkih ili kliničkih ispitivanja koji su upotrijebljeni uz suglasnost stranke koja je dostavila te informacije) koji ispunjavaju iste zahtjeve kao i u slučaju prvog podnositelja.

Ne dopušta se stavljanje na tržište proizvoda koji nisu u skladu sa zahtjevima iz ovog stavka.

4. Osim toga, desetogodišnje razdoblje iz stavka 3. produljuje se na najviše 11 godina ako tijekom prvih osam godina nakon pribavljanja odobrenja njegov nositelj pribavi odobrenje za jednu ili više novih terapijskih indikacija za koje se smatra da imaju znatnu kliničku korist u usporedbi s postojećim terapijama.

ČLANAK 252.

Zaštita podataka o sredstvima za zaštitu bilja

1. Svaka stranka prepoznaje privremeno pravo vlasnika izvješća o ispitivanju ili studiji koje je prvi put podneseno radi pribavljanja odobrenja za stavljanje na tržište sredstva za zaštitu bilja. Tijekom tog razdoblja izvješće o ispitivanju ili studiji ne upotrebljava se u korist druge osobe koja namjerava pribaviti odobrenje za stavljanje sredstva za zaštitu bilja na tržište, osim ako je prvi vlasnik dao svoju izričitu suglasnost. U ovom se pododjeljku to privremeno pravo naziva „zaštita podataka”.

2. Izvješće o ispitivanju ili studiji iz stavka 1. mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) potrebno je za odobrenje ili izmjenu odobrenja kako bi se dopustila upotreba na drugim usjevima i
- (b) potvrđeno je kao sukladno s načelima dobre laboratorijske prakse ili dobre eksperimentalne prakse.

3. Razdoblje zaštite podataka traje najmanje deset godina počevši od prvog odobrenja koje je dodijelilo nadležno tijelo u predmetnoj stranci. Kada je riječ o sredstvima za zaštitu bilja niskog rizika, razdoblje se može produljiti na 13 godina.

4. Razdoblja iz stavka 3. produljuju se za tri mjeseca za svako produljenje odobrenja za neznatnu upotrebu ako nositelj odobrenja podnese zahtjeve za takva odobrenja najmanje pet godina nakon prvog odobrenja koje je dodijelilo nadležno tijelo. Ukupno razdoblje zaštite podataka ni u kojem slučaju ne smije biti dulje od 13 godina. Kada je riječ o sredstvima za zaštitu bilja niskog rizika, ukupno razdoblje zaštite podataka ni u kojem slučaju ne smije biti dulje od 15 godina.

Izraz „neznatna upotreba” znači upotreba sredstva za zaštitu bilja na području stranke na bilju ili biljnim proizvodima koji u toj stranci nisu široko rasprostranjeni ili su široko rasprostranjeni ako postoji izvanredna potreba za zaštitom bilja.

5. Ispitivanje ili studija zaštićuju se i ako su bili potrebni za obnavljanje ili preispitivanje odobrenja. U tim slučajevima razdoblje zaštite podataka traje 30 mjeseci.

6. Svaka stranka utvrđuje mjere kojima se podnositelj zahtjeva i nositelji prethodnih odobrenja s poslovnim nastanom na području stranaka obvezuju na razmjenu zaštićenih informacija kako bi se izbjegla dvostruka ispitivanja na kralježnjacima.

PODODJELJAK VII.

BILJNE SORTE

ČLANAK 253.

Biljne sorte

1. Svaka stranka štiti prava biljnih sorti u skladu s Međunarodnom konvencijom za zaštitu novih biljnih sorti („UPOV”), uključujući moguće iznimke od oplemenjivačkog prava iz članka 15. te konvencije, te surađuje u promicanju i provedbi tih prava.
2. Za Republiku Armeniju ovaj članak primjenjuje se najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

ODJELJAK C

PROVEDBA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

PODODJELJAK I.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 254.

Opće obveze

1. Stranke ponovno potvrđuju svoje obveze na temelju Sporazuma o TRIPS-u, a posebno njegova dijela III. Svaka stranka propisuje dopunske mjere, postupke i pravna sredstva iz ovog odjeljka koji su potrebni kako bi se osigurala provedba prava intelektualnog vlasništva. Te su mjere, postupci i pravna sredstva poštene i pravični te nisu nepotrebno složeni ili skupi niti za posljedicu imaju nerazumne rokove ili neopravdana kašnjenja.

2. Mjere, postupci i pravna sredstva iz stavka 1. djelotvorni su, proporcionalni i odvrćajući te se primjenjuju tako da se izbjegne stvaranje prepreka zakonitoj trgovini i da se osiguraju zaštitne mjere protiv njihove zloupotrebe.

3. Za potrebe pododjeljka II. ovog odjeljka pojam „prava intelektualnog vlasništva” uključuje barem sljedeće:

- (a) autorsko pravo;
- (b) prava srodna autorskom pravu;
- (c) pravo *sui generis* proizvođača baze podataka;
- (d) prava stvaratelja topografija za poluvodičke proizvode;
- (e) prava na žig;
- (f) prava na dizajn;
- (g) patentna prava, uključujući prava koja proizlaze iz svjedodžaba o dodatnoj zaštiti;
- (h) oznake zemljopisnog podrijetla;
- (i) prava iz korisnih modela;
- (j) prava zaštite biljnih sorti; i
- (k) trgovačke nazive ako su predmetnim domaćim pravom zaštićeni kao isključiva prava.

Poslovne tajne isključene su iz područja primjene ovog odjeljka. Provedba poslovnih tajni uređena je člankom 250.

ČLANAK 255.

Ovlašteni podnositelji zahtjeva

Svaka stranka prepoznaje sljedeće osobe kao osobe koje su ovlaštene zatražiti primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava iz ovog odjeljka i iz dijela III. Sporazuma o TRIPS-u:

- (a) nositelje prava intelektualnog vlasništva u skladu s primjenjivim pravom;
- (b) sve ostale osobe koje su ovlaštene upotrebljavati ta prava, a posebno imatelje dozvole, u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s primjenjivim pravom;
- (c) tijela za kolektivno ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s primjenjivim pravom; i
- (d) strukovna tijela za obranu kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s primjenjivim pravom.

PODODJELJAK II.

PROVEDBA U OKVIRU GRAĐANSKOG PRAVA

ČLANAK 256.

Mjere očuvanja dokaza

1. Svaka stranka osigurava da, čak i prije početka postupka o meritumu slučaja, nadležna pravosudna tijela mogu, na zahtjev stranke koja je predočila razumno raspoložive dokaze u potporu svojim zahtjevima prema kojima je njezino pravo intelektualnog vlasništva povrijeđeno ili će biti povrijeđeno, naložiti hitne i djelotvorne privremene mjere za očuvanje relevantnih dokaza koji se odnose na navodnu povredu, podložno zaštiti povjerljivih informacija.
2. Privremene mjere iz stavka 1. mogu uključivati detaljan opis, s uzimanjem uzoraka ili bez njega, ili fizičku zapljenu proizvoda kojima se navodno čini povreda te, u odgovarajućim

slučajevima, materijala i sredstava koji se primjenjuju u proizvodnji ili distribuciji tih proizvoda, kao i dokumenata koji se na njih odnose. Te se mjere poduzimaju, ako je potrebno, i bez saslušanja druge stranke, posebno ako bi bilo kakva odgoda vjerojatno prouzročila nepopravljivu štetu nositelju prava ili ako postoji očiti rizik od uništenja dokaza. Druga stranka ima pravo na saslušanje u razumnom roku.

ČLANAK 257.

Pravo na informacije

1. Svaka stranka osigurava da, tijekom građanskog postupka koji se odnosi na povredu prava intelektualnog vlasništva te kao odgovor na opravdani i proporcionalni zahtjev podnositelja zahtjeva, nadležna pravosudna tijela mogu naložiti da informacije o podrijetlu i distribucijskim mrežama proizvoda ili usluga kojima se čini povreda prava intelektualnoga vlasništva dostavi počinitelj povrede ili bilo koja druga osoba koja je stranka ili svjedok u sudskom postupku.

Za potrebe ovog stavka izraz „bilo koja druga osoba” znači osoba:

- (a) za koju se utvrdi da u komercijalno relevantnom opsegu posjeduje proizvode kojima se čini povreda;
- (b) za koju se utvrdi da se u komercijalno relevantnom opsegu koristi uslugama kojima se čini povreda;
- (c) za koju se utvrdi da u komercijalno relevantnom opsegu pruža usluge koje se upotrebljavaju u djelatnostima kojima se čini povreda ili
- (d) koju je osoba iz ovog stavka navela kao osobu koja sudjeluje u proizvodnji, izradi ili distribuciji proizvoda ili u pružanju usluga.

Informacije iz ovog stavka prema potrebi sadržavaju:

- (a) imena ili nazive te adrese proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika proizvoda ili usluga, kao i trgovaca na veliko i malo kojima su bile namijenjene i

(b) informacije o proizvedenim, izrađenim, dostavljenim, primljenim ili naručenim količinama, kao i o cijeni koja je postignuta za predmetne proizvode ili usluge.

2. Ovaj se članak primjenjuje ne dovodeći u pitanje druge zakonske odredbe kojima se:

(a) nositelju prava dodjeljuju prava na detaljnije informacije;

(b) uređuje korištenje informacijama dostavljenima na temelju ovog članka u građanskom ili kaznenom postupku;

(c) uređuje odgovornost za zloupotrebu prava na informacije;

(d) omogućuje odbijanje pružanja informacija kojima bi se osobu iz stavka 1. prisililo da prizna svoje sudjelovanje ili sudjelovanje svojih bliskih srodnika u povredi prava intelektualnog vlasništva ili

(e) uređuje zaštita povjerljivosti izvora informacija ili obrada osobnih podataka.

ČLANAK 258.

Privremene mjere i mjere opreza

1. Svaka stranka osigurava da pravosudna tijela mogu, na zahtjev podnositelja, protiv navodnog počinitelja povrede odrediti prethodnu zabranu radi sprječavanja predstojeće povrede prava intelektualnog vlasništva. Pravosudna tijela mogu isto tako privremeno i, prema potrebi, ako je to predviđeno domaćim pravom u odgovarajućim slučajevima uz plaćanje novčane kazne zabraniti nastavak navodnih povreda tog prava ili, za slučaj takvog nastavka, propisati obvezu pružanja jamstava čija je namjena osigurati naknadu štete nositelju prava. Prethodna se zabrana može pod istim uvjetima odrediti i protiv posrednika čijim se uslugama koristi treća strana u svrhu povrede prava intelektualnog vlasništva.

2. Prethodna se zabrana može odrediti i radi zapljene ili predaje proizvoda za koje postoji sumnja da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva kako bi se spriječio njihov ulazak u trgovinske kanale ili kretanje njima.

3. U slučaju navodne povrede koja je počinjena u komercijalno relevantnom opsegu, svaka stranka osigurava da, ako podnositelj zahtjeva dokaže postojanje okolnosti kojima bi se mogla ugroziti naknada štete, pravosudna tijela mogu naložiti preventivnu zapljenu pokretne i nepokretne imovine navodnog počinitelja povrede, uključujući blokadu njegovih bankovnih računa i druge imovine. Nadležna tijela mogu u tu svrhu naložiti priopćavanje bankarskih, finansijskih ili komercijalnih dokumenata ili odgovarajući pristup relevantnim informacijama.

ČLANAK 259.

Korektivne mjere

1. Svaka stranka osigurava da nadležna pravosudna tijela mogu naložiti, na zahtjev podnositelja i ne dovodeći u pitanje bilo kakvu naknadu štete nositelju prava zbog povrede te bez bilo kakve vrste naknade, barem konačno uklanjanje iz trgovinskih kanala ili uništenje proizvoda za koje utvrde da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Prema potrebi, nadležna pravosudna tijela mogu naložiti i uništenje materijala i sredstava koji se uglavnom upotrebljavaju pri izradi ili proizvodnji tih proizvoda.

2. Pravosudna tijela stranaka ovlaštena su naložiti provedbu mjera iz stavka 1. o trošku počinitelja povrede, osim ako postoje posebni razlozi da to ne učine.

ČLANAK 260.

Sudske zabrane

Svaka stranka osigurava da, ako je donesena sudska odluka kojom je utvrđena povreda prava intelektualnog vlasništva, pravosudna tijela mogu protiv počinitelja povrede, kao i posrednika čijim se uslugama koristi treća strana u svrhu povrede prava intelektualnog vlasništva, odrediti sudsku zabranu kojom se zabranjuje nastavljanje povrede.

ČLANAK 261.

Alternativne mjere

Stranka može propisati da, u odgovarajućim slučajevima i na zahtjev osobe protiv koje se mogu odrediti mjere iz članka 259. ili članka 260., nadležna pravosudna tijela mogu umjesto primjene mjera predviđenih navedenim člancima naložiti da se oštećenoj stranci plati novčana naknada. Takva se novčana naknada plaća ako osoba protiv koje se mogu odrediti te mjere nije postupala ni s namjerom ni iz nehaja, ako bi se provedbom mjera iz članaka 259. i 260. toj osobi prouzročila nerazmjerna šteta i ako se plaćanje novčane naknade oštećenoj stranci čini, prema razumnoj procjeni, primjerenim.

ČLANAK 262.

Naknade štete

1. Svaka stranka osigurava da pravosudna tijela, na zahtjev oštećene strane, počinitelju povrede koji je znao ili je imao opravdanih razloga znati da sudjeluje u aktivnosti kojom se čini povreda nalože da nositelju prava plati naknadu koja odgovara stvarnoj šteti koju je pretrpio zbog povrede. Pri određivanju naknade štete pravosudna tijela:

- (a) uzimaju u obzir sve odgovarajuće aspekte, kao što su negativne gospodarske posljedice, uključujući izgublenu dobit, koje je oštećena strana pretrpjela, bilo kakvu nepošteno stečenu dobit počinitelja povrede i, u odgovarajućim slučajevima, elemente koji nisu gospodarski čimbenici, kao što je nematerijalna šteta koja je nositelju prava prouzročena povredom ili
- (b) kao alternativu točki (a), mogu u odgovarajućim slučajevima odrediti naknadu štete kao paušalni iznos na temelju elemenata kao što je najmanji iznos tantijema ili naknada koje bi počinitelj povrede bio morao platiti da je zatražio odobrenje za upotrebu predmetnog prava intelektualnog vlasništva.

2. Ako počinitelj povrede nije znao ili nije imao opravdanih razloga znati da sudjeluje u aktivnosti kojom se čini povreda, stranka može propisati da pravosudna tijela mogu u korist oštećene strane naložiti povrat dobiti ili plaćanje naknade štete čija se visina može unaprijed utvrditi.

ČLANAK 263.

Sudski troškovi

Svaka stranka osigurava da opravdane i proporcionalne sudske troškove i druge izdatke stranke koja je uspjela u sporu u pravilu snosi stranka koja je izgubila spor, osim ako bi to bilo protivno načelu pravičnosti.

ČLANAK 264.

Objavljivanje sudskih odluka

U postupcima koji su pokrenuti zbog povrede prava intelektualnog vlasništva svaka stranka osigurava da pravosudna tijela mogu, na zahtjev podnositelja i o trošku počinitelja povrede, naložiti primjerene mjere za širenje informacija o odluci, uključujući izlaganje odluke i njezinu objavu u cijelosti ili djelomično.

ČLANAK 265.

Pretpostavka o autorstvu ili vlasništvu

Stranke priznaju da je u svrhu primjene mjera, postupaka i pravnih sredstava iz ovog odjeljka dovoljno da je ime autora književnog ili umjetničkog djela navedeno na djelu na uobičajen način kako bi se taj autor takvim smatrao, osim ako postoje suprotni dokazi, i kako bi, slijedom toga, bio ovlašten pokrenuti postupak zbog povrede.

PODODJELJAK III.

PROVEDBA NA GRANICAMA

ČLANAK 266.

Provedba na granicama

1. Pri provedbi mjera na granicama za provedbu prava intelektualnog vlasništva svaka stranka osigurava usklađenost sa svojim obvezama iz GATT-a iz 1994. i Sporazuma o TRIPS-u.

2. Kako bi se osigurala djelotvorna zaštita prava intelektualnog vlasništva na carinskim područjima stranaka, njihova nadležna carinska tijela donose različite metode za utvrđivanje pošiljki koje sadržavaju proizvode za koje se sumnja da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva iz stavaka 3. i 4. Te metode uključuju tehnike analize rizika koje se temelje, među ostalim, na informacijama koje su pružili nositelji prava, prikupljenim informacijama i inspekcijama tereta.
3. Carinska tijela svake stranke poduzimaju, na zahtjev nositelja prava, mjere za zadržavanje ili suspenziju puštanja proizvoda pod carinskim nadzorom za koje se sumnja da se njima čini povreda žigova, autorskog prava i srodnih prava, oznaka zemljopisnog podrijetla, patenata, korisnih modela, industrijskih dizajna, topografija integriranih krugova i prava zaštite biljnih sorti.
4. Najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke pokreću rasprave u pogledu prava svojih nadležnih carinskih tijela da na vlastitu inicijativu suspendiraju puštanje proizvoda pod carinskim nadzorom ili zadrže takve proizvode ako se sumnja da se njima čini povreda žigova, autorskog prava i srodnih prava, oznaka zemljopisnog podrijetla, patenata, korisnih modela, industrijskih dizajna, topografija integriranih krugova i prava zaštite biljnih sorti.
5. Neovisno o stavku 3., stranka može, iako to nije obvezna učiniti, donijeti odluku o primjeni takvih mjera na uvoz proizvoda koje u drugoj zemlji na tržište stavlja nositelj prava ili koji se na tržište stavljaju uz njegovu suglasnost.
6. Stranke su suglasne surađivati u području međunarodne trgovine proizvodima za koje se sumnja da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Svaka stranka u tu svrhu uspostavlja kontaktnu točku unutar svoje carinske uprave i obavješćuje drugu stranku o tome. Ta suradnja uključuje razmjenu informacija o mehanizmima za primanje informacija od nositelja prava, o najboljim praksama i iskustvima sa strategijama upravljanja rizikom te informacija kojima se može pomoći u prepoznavanju pošiljki za koje se sumnja da sadržavaju proizvode kojima se čini povreda. Dostava svih informacija potpuno je u skladu s odredbama o zaštiti osobnih podataka koje se primjenjuju na području svake stranke.
7. Ne dovodeći u pitanje druge oblike suradnje, Protokol II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima primjenjuje se u svrhu provedbe prava intelektualnog vlasništva na granicama.

8. Ne dovodeći u pitanje opću nadležnost Odbora za partnerstvo, Pododbor za carinu iz članka 126. odgovoran je za osiguravanje pravilnog funkcioniranja i provedbe ovog odjeljka, određivanje prioriteta i propisivanje odgovarajućih postupaka za suradnju između nadležnih tijela obiju stranaka.

PODODJELJAK IV.

OSTALE ODREDBE O PROVEDBI

ČLANAK 267.

Kodeksi ponašanja

1. Svaka stranka potiče:
 - (a) trgovinska ili strukovna udruženja ili organizacije da razviju kodekse ponašanja kako bi se pridonijelo provedbi prava intelektualnog vlasništva i
 - (b) podnošenje nacrtu kodeksa ponašanja i svih ocjena njihove primjene nadležnim tijelima svake stranke.

ČLANAK 268.

Suradnja

1. Stranke surađuju kako bi pružile potporu provedbi obveza iz ovog poglavlja.
2. Područja suradnje između stranaka uključuju, ali nisu ograničena na sljedeće aktivnosti:
 - (a) razmjenu informacija o pravnom okviru za prava intelektualnog vlasništva i o relevantnim propisima o zaštiti i provedbi, kao i razmjenu iskustava u Europskoj uniji i Republici Armeniji o napretku zakonodavstva u pogledu tih pitanja;
 - (b) razmjenu iskustava i informacija o provedbi prava intelektualnog vlasništva;

- (c) razmjenu iskustava carinskih, policijskih, upravnih i pravosudnih tijela u provedbi prava intelektualnog vlasništva na središnjoj razini i na razini ispod središnje;
- (d) koordinaciju djelovanja kako bi se spriječio izvoz krivotvorenih proizvoda, uključujući s trećim zemljama;
- (e) jačanje kapaciteta te razmjenu i osposobljavanje osoblja;
- (f) promicanje i širenje informacija o pravima intelektualnog vlasništva, uključujući u poslovnim krugovima i civilnom društvu, kao i jačanje javne svijesti o pitanjima prava intelektualnog vlasništva među potrošačima i nositeljima prava;
- (g) jačanje institucionalne suradnje, na primjer između ureda za intelektualno vlasništvo obiju stranaka; i
- (h) aktivno promicanje inicijativa za podizanje svijesti i obrazovanje javnosti o politikama o pravima intelektualnog vlasništva, uključujući oblikovanjem djelotvornih strategija za utvrđivanje ključnih ciljnih skupina i izradom komunikacijskih programa za jačanje svijesti potrošača i medija o učincima povreda prava intelektualnog vlasništva, kao što su zdravstveni i sigurnosni rizici te povezanost s organiziranim kriminalom.

3. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2. te kao dopuna tim stavicima, stranke, ako je to potrebno, održavaju djelotvorne dijaloge o pitanjima intelektualnog vlasništva kako bi riješile pitanja važna za zaštitu i provedbu prava intelektualnoga vlasništva koja su obuhvaćena ovim poglavljem te o svim drugim relevantnim pitanjima.

POGLAVLJE 8.

JAVNA NABAVA

ČLANAK 269.

Povezanost sa Sporazumom WTO-a o javnoj nabavi

Stranke potvrđuju svoja uzajamna prava i obveze na temelju Revidiranog sporazuma o javnoj nabavi iz 2012.²⁶ („Sporazum WTO-a o javnoj nabavi”). Ta prava i obveze uspostavljeni Sporazumom WTO-a o javnoj nabavi, uključujući specifikacije svake stranke utvrđene u odgovarajućim prilogima Dodatku I., čine sastavni dio ovog Sporazuma i podliježu bilateralnom rješavanju sporova kako je predviđeno poglavljem 13.

ČLANAK 270.

Dodatno područje primjene

1. Stranke primjenjuju *mutatis mutandis* odredbe članka I. do IV., članka VI. do XV., članka XVI. stavaka 1. do 3., članka XVII. i članka XVIII. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi na nabave obuhvaćene Prilogom XI. ovom Sporazumu.
2. Odbor za partnerstvo može donijeti odluku o izmjeni Priloga XI. ovom Sporazumu. Kada je riječ o postupku kojim stranka može izmijeniti ili ispraviti taj Prilog, stranke primjenjuju *mutatis mutandis* odredbe članka XIX. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi, pod uvjetom da se obavijesti upute izravno drugoj stranci i da se upućivanje na rješavanje sporova tumači kao upućivanje na poglavlje 13.

ČLANAK 271.

Dodatna pravila

Na nabave obuhvaćene odgovarajućim prilogima Dodatku I. Sporazumu WTO-a o javnoj nabavi i one obuhvaćene Prilogom XI. ovom Sporazumu stranke primjenjuju dodatna pravila navedena u nastavku.

²⁶ Prilog Protokolu o izmjeni Sporazuma o javnoj nabavi (GPA/113).

Elektronička objava obavijesti o javnoj nabavi

1. Svaka stranka osigurava da se svim obavijestima o planiranim nabavama može izravno i besplatno pristupiti elektronički preko jedinstvene internetske pristupne točke. Osim toga, obavijesti se mogu objaviti i na odgovarajućem papirnatom mediju. Svaki je takav medij raširen i takve obavijesti moraju ostati lako dostupne javnosti barem do isteka roka navedenog u obavijesti.

Zahtjevi za postupke preispitivanja

2. Svaka stranka osigurava da su mjerama poduzetima u pogledu postupaka preispitivanja iz članka XVIII. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi predviđene potrebne ovlasti za:

- (a) poduzimanje, što je prije moguće i primjenom postupaka privremene pravne zaštite, privremenih mjera kako bi se ispravila navodna povreda ili spriječilo daljnje nanošenje štete predmetnim interesima, uključujući mjere za suspenziju ili osiguravanje suspenzije postupka sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili provedbe bilo koje odluke javnog naručitelja;
- (b) ukidanje ili osiguravanje ukidanja nezakonito donesenih odluka, uključujući uklanjanje diskriminirajućih tehničkih, gospodarskih ili financijskih specifikacija u objavi predviđene ili planirane nabave, ugovornim dokumentima ili bilo kojem drugom dokumentu koji se odnosi na postupak sklapanja ugovora i
- (c) dodjelu naknade štete osobama kojima je povredom nanescena šteta.

3. U slučaju preispitivanja odluke o sklapanju ugovora svaka stranka osigurava da javni naručitelj ne može sklopiti ugovor prije no što tijelo nadležno za preispitivanje donese odluku o zahtjevu za privremene mjere ili za preispitivanje. Suspenzija prestaje najranije nakon isteku roka mirovanja iz stavka 6.

4. Svaka stranka osigurava djelotvornu provedbu odluka tijela nadležnih za postupke preispitivanja.

5. Članovi neovisnih tijela nadležnih za preispitivanje ne smiju biti predstavnici ni jednog javnog naručitelja.

Kada je riječ o tijelima nadležnima za postupke preispitivanja koja nisu pravosudna, svaka stranka osigurava:

- (a) da su njihove odluke uvijek obrazložene u pisanom obliku;
- (b) da svaka navodno nezakonita mjera neovisnog tijela nadležnog za preispitivanje ili svaka navodna nepravilnost u provedbi ovlasti dodijeljenih tom tijelu može biti predmet sudskog preispitivanja ili preispitivanja koje provodi drugo neovisno tijelo koje je sud i koje je neovisno o javnom naručitelju i tijelu nadležnom za preispitivanje;
- (c) da se članovi takvog neovisnog tijela imenuju i razrješuju dužnosti pod istim uvjetima kao i članovi pravosudnih tijela u pogledu tijela nadležnog za njihovo imenovanje, trajanja njihova mandata i njihova razrješnja;
- (d) da barem predsjednik takvog neovisnog tijela ima iste pravne i stručne kvalifikacije kao članovi pravosudnih tijela i
- (e) da neovisno tijelo svoje odluke donosi u skladu s postupkom u kojem se saslušavaju obje strane i da su te odluke pravno obvezujuće kako to odredi svaka stranka.

Razdoblje mirovanja

6. Javni naručitelj ne može sklopiti ugovor nakon odluke o sklapanju ugovora koja je obuhvaćena područjem primjene ovog poglavlja prije:

- (a) isteka razdoblja mirovanja od najmanje 10 kalendarskih dana počevši jedan dan od datuma slanja odluke o sklapanju ugovora zainteresiranim ponuditeljima i kandidatima elektronički ili faksom ili
- (b) isteka razdoblja mirovanja od najmanje 15 kalendarskih dana počevši jedan dan od datuma slanja odluke o sklapanju ugovora zainteresiranim ponuditeljima i kandidatima ili najmanje 10 kalendarskih dana počevši jedan dan od datuma zaprimanja odluke o sklapanju ugovora ako se primjenjuju druga sredstva komunikacije.

Umjesto toga, stranka može propisati da razdoblje mirovanja počinje objavom odluke o sklapanju ugovora u besplatnim elektroničkim medijima u skladu s člankom XVI. stavkom 2. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.

Smatra se da su ponuditelji zainteresirani ako još nisu konačno isključeni. Isključenje se smatra konačnim ako su o njemu obaviješteni zainteresirani ponuditelji te ako ga zakonitim smatra neovisno tijelo nadležno za preispitivanje ili ako više ne može biti predmet postupka preispitivanja. Smatra se da su kandidati zainteresirani ako javni naručitelj informaciju o odbijanju njihova zahtjeva još nije stavio na raspolaganje zainteresiranim ponuditeljima prije obavijesti o odluci o sklapanju ugovora.

7. Stranka može propisati da se razdoblja mirovanja iz stavka 6. prvog podstavka točaka (a) i (b) ne primjenjuju u sljedećim slučajevima:

- (a) ako je jedini zainteresirani ponuditelj u smislu stavka 6. trećeg podstavka onaj koji je odabran za sklapanje ugovora i nema drugih zainteresiranih kandidata;
- (b) u slučaju ugovora koji se temelji na okvirnom sporazumu i
- (c) u slučaju posebnog ugovora koji se temelji na dinamičkom sustavu nabave.

Nevaženje

8. Svaka stranka osigurava da tijelo nadležno za preispitivanje koje je neovisno o javnom naručitelju ili pravosudno tijelo smatra ugovor nevažećim ili da se njegovo nevaženje temelji na odluci takvog tijela ako je javni naručitelj sklopio ugovor bez prethodne objave kada to nije dopušteno.

Svaka stranka u svojem pravu utvrđuje posljedice ugovora koji se smatra nevažećim propisujući retroaktivno poništavanje svih ugovornih obveza ili poništavanje onih obveza koje još nisu ispunjene. U potonjem slučaju svaka stranka propisuje primjenu drugih kazni.

9. Stranka može propisati da tijelo nadležno za preispitivanje ili pravosudno tijelo ne može smatrati ugovor nevažećim, čak i ako je nezakonito sklopljen, ako tijelo nadležno za preispitivanje ili pravosudno tijelo utvrdi, nakon što je ispitalo sve relevantne aspekte, da se zbog važnih razloga u

općem interesu zahtijeva da učinci ugovora ostanu na snazi. U tom slučaju svaka stranka propisuje alternativne kazne.

Nediskriminacija osnovanih društava

10. Svaka stranka osigurava da se dobavljačima druge stranke koji su osnivanjem, stjecanjem ili vođenjem pravne osobe uspostavili poslovnu prisutnost na njezinu području odobri nacionalni tretman u pogledu svake javne nabave stranke na njezinu području. Ta se obveza primjenjuje neovisno o tome je li nabava obuhvaćena priložima stranaka Dodatku I. Sporazumu WTO-a o javnoj nabavi ili Prilogom XI. ovom Sporazumu.

Primjenjuju se opće iznimke predviđene u članku III. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.

POGLAVLJE 9.

TRGOVINA I ODRŽIVI RAZVOJ

ČLANAK 272.

Ciljevi i područje primjene

1. Stranke podsjećaju na Agendu 21 Konferencije UN-a o okolišu i razvoju iz 1992., Deklaraciju MOR-a o temeljnim načelima i pravima na radu iz 1998., Johanesburški plan provedbe održivog razvoja iz 2002., Ministarsku izjavu Gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a pod nazivom „Stvaranje povoljnog okruženja na nacionalnoj i međunarodnoj razini za poticanje potpunog i produktivnog zapošljavanja i dostojanstvenog rada za sve i njegov učinak na održivi razvoj” iz 2006., Deklaraciju MOR-a o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju iz 2008., zaključni dokument Konferencije UN-a o održivom razvoju iz 2012. pod nazivom „Budućnost kakvu želimo” i UN-ov Program održivog razvoja do 2030. pod nazivom „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” koji je donesen 2015. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine tako da se pridonosi postizanju cilja održivog razvoja, za dobrobit sadašnje generacije i budućih generacija, i osigurava uključivanje tog cilja i njegovo odražavanje na svakoj razini njihova trgovinskog odnosa.

2. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost postizanju održivog razvoja, čiji su stupovi gospodarski razvoj, socijalni razvoj i zaštita okoliša međusobno ovisni i uzajamno se jačaju. Ističu prednost razmatranja pitanja u području rada i okoliša povezanih s trgovinom u okviru globalnog pristupa trgovini i održivom razvoju.

3. Izraz „rad” naveden u ovom poglavlju uključuje pitanja relevantna za strateške ciljeve MOR-a s pomoću kojih se izražava Program dostojanstvenog rada, kako je utvrđeno Deklaracijom MOR-a o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju iz 2008.

ČLANAK 273.

Pravo na reguliranje i razine zaštite

Prepoznajući pravo svake stranke da utvrdi svoje politike i prioritete održivog razvoja, da uspostavi vlastite razine domaće zaštite u području okoliša i rada te da u skladu s time donese ili izmijeni svoje relevantne zakone i politike, u skladu sa svojim obvezama iz međunarodno priznatih standarda i sporazuma iz članaka 274. i 275., svaka stranka nastoji osigurati da se njezinim zakonima i politikama osiguravaju i potiču visoke razine zaštite okoliša i rada te nastoji i dalje unapređivati te zakone i politike i njihove razine zaštite.

ČLANAK 274.

Međunarodni standardi i sporazumi u području rada

1. Stranke prepoznaju potpuno i produktivno zapošljavanje i dostojanstven rad za sve kao ključne elemente upravljanja globalizacijom i ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine na način kojim se pogoduje potpunom i produktivnom zapošljavanju i dostojanstvenom radu za sve. U tom se kontekstu stranke obvezuju na međusobno savjetovanje i suradnju, prema potrebi, u pogledu pitanja iz područja rada povezanih s trgovinom koja su od zajedničkog interesa.

2. Stranke se u skladu sa svojim obvezama kao članica MOR-a i obvezama iz Deklaracije MOR-a o temeljnim načelima i pravima na radu i njezina praćenja iz 1998. obvezuju u okviru svojih zakona i praksi i na cijelom svojem području poštovati, promicati i ostvarivati međunarodno priznate temeljne standarde rada, kako su predviđeni temeljnim konvencijama MOR-a, a posebno:

- (a) slobodu udruživanja i stvarno priznanje prava na kolektivno pregovaranje;
- (b) uklanjanje svih oblika prisilnog ili obveznog rada;
- (c) stvarno ukidanje rada djece i
- (d) ukidanje diskriminacije u području zapošljavanja i zanimanja.

3. Stranke ponovno potvrđuju svoju obvezu da u okviru svojih zakona i praksi djelotvorno provode temeljne, prioritetne i ostale konvencija MOR-a, uključujući protokole uz te konvencije, koje su ratificirale države članice i Republika Armenija.

4. Stranke razmatraju i ratifikaciju preostalih prioritetnih i ostalih konvencija koje je MOR označio kao ažurirane. U tom smislu stranke redovito razmjenjuju informacije o svojoj situaciji i napretku u postupku ratifikacije.

5. Stranke prepoznaju da nije moguće pozivati se na povredu temeljnih načela i prava na radu ili ih na drugi način upotrebljavati kao legitimnu komparativnu prednost te da se standardima rada ne bi trebalo koristiti za potrebe protekcionizma u trgovini.

ČLANAK 275.

Međunarodno upravljanje okolišem i međunarodni sporazumi u području okoliša

1. Stranke prepoznaju vrijednost međunarodnog upravljanja okolišem i međunarodnih sporazuma u području okoliša kao odgovor međunarodne zajednice na globalne ili regionalne okolišne probleme i naglašavaju potrebu za jačanjem uzajamne potpore između trgovine i okoliša. U tom se smislu stranke obvezuju na savjetovanje i suradnju, prema potrebi, u odnosu na pregovore o okolišnim pitanjima povezanim s trgovinom i u odnosu na ostale okolišne teme povezane s trgovinom koje su od zajedničkog interesa.

2. Stranke ponovno potvrđuju svoju obvezu da u okviru svojih zakona i praksi djelotvorno provode multilateralne sporazume u području okoliša kojih su stranke.

3. Stranke redovito razmjenjuju informacije o svojoj situaciji i napretku u pogledu ratifikacije multilateralnih sporazuma u području okoliša ili izmjena takvih sporazuma.
4. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost provedbi i postizanju ciljeva Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime iz 1992. („UNFCCC”), njezina Kyotskog protokola iz 1998. i Pariškog sporazuma iz 2015. Obvezuju se da će zajedno raditi na jačanju multilateralnog režima koji se temelji na pravilima u okviru UNFCCC-a te surađivati na daljnjem razvoju i provedbi međunarodnog okvira za promjenu klime u skladu s UNFCCC-om i povezanim sporazumima i odlukama.
5. Ničime se u ovom Sporazumu ne sprječava stranke da donesu ili provode mjere za provedbu multilateralnih sporazuma u području okoliša kojih su stranke, pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između stranaka ili prikriveno ograničavanje trgovine.

ČLANAK 276.

Trgovina i ulaganja kojima se pogoduje održivom razvoju

Stranke potvrđuju svoju predanost jačanju doprinosa trgovine cilju održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i ekološkoj dimenziji. U tu svrhu stranke:

- (a) prepoznaju korisnu ulogu koju temeljni standardi rada i dostojanstven rad mogu imati za gospodarsku učinkovitost, inovacije i produktivnost te nastoje ostvariti veću političku usklađenost između trgovinskih politika i politika rada;
- (b) nastoje olakšati i promicati trgovinu i ulaganja u proizvode i usluge u području okoliša, uključujući rješavanjem povezanih nekarinskih prepreka;
- (c) nastoje olakšati uklanjanje prepreka trgovini ili ulaganjima u pogledu proizvoda i usluga od posebne važnosti za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, kao što su održiva, obnovljiva energija i energetske učinkoviti proizvodi i usluge, uključujući:
 - i. donošenjem političkih okvira kojima se potiče uvođenje najboljih dostupnih tehnologija;

- ii. promicanjem standarda koji odgovaraju potrebama okoliša i gospodarskim potrebama i
 - iii. smanjenjem tehničkih prepreka trgovini;
- (d) suglasne su promicati trgovinu proizvodima kojima se pridonosi poboljšanim socijalnim uvjetima i praksama koje su prihvatljive za okoliš, uključujući proizvode koji su uključeni u dobrovoljne programe osiguravanja održivosti, kao što su pravedni i etički trgovinski programi i ekološke oznake i
- (e) suglasne su promicati društvenu odgovornost poduzeća, uključujući razmjenu informacija i najboljih praksi. U tom pogledu stranke upućuju na relevantna međunarodno priznata načela i smjernice, kao što su Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća, Globalni sporazum UN-a i Trostrana deklaracija MOR-a o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku iz 1977.

ČLANAK 277.

Biološka raznolikost

1. Stranke prepoznaju važnost osiguravanja očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti kao ključnog elementa za ostvarivanje održivog razvoja i ponovno potvrđuju svoju predanost očuvanju i održivoj upotrebi biološke raznolikosti u skladu s Konvencijom o biološkoj raznolikosti iz 1992. i njezinim ratificiranim protokolima, Strateškim planom za bioraznolikost, Konvencijom o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka iz 1973. („CITES”) i ostalim relevantnim međunarodnim instrumentima kojih su stranke.
2. U tu svrhu stranke:
 - (a) promiču održivu upotrebu prirodnih resursa i pridonose očuvanju bioraznolikosti kada poduzimaju djelatnosti trgovanja;
 - (b) razmjenjuju informacije o djelovanjima povezanim s trgovinom proizvodima koji se temelje na prirodnim resursima kako bi se spriječio gubitak biološke raznolikosti i smanjio pritisak na bioraznolikost te, ako je relevantno, surađuju kako bi povećale učinak i osigurale uzajamno podupiranje svojih politika;

- (c) promiču da se u dodatke CITES-u uključe one vrste koje ispunjavaju kriterije CITES-a usuglašene za takvo uključivanje;
- (d) donose i provode djelotvorne mjere protiv nezakonite trgovine proizvodima od divljih biljnih i životinjskih vrsta, uključujući vrste zaštićene na temelju CITES-a, te surađuju u borbi protiv te nezakonite trgovine; i
- (e) surađuju na regionalnoj i globalnoj razini kako bi promicale:
 - i. očuvanje i održivu upotrebu biološke raznolikosti u prirodnim ili poljoprivrednim ekosustavima, uključujući ugrožene vrste, njihovo stanište, posebno zaštićena prirodna područja i genetsku raznolikost;
 - ii. obnovu ekosustava i uklanjanje ili smanjenje negativnih učinaka na okoliš koji proizlaze iz upotrebe živih i neživih prirodnih resursa ili ekosustava i
 - iii. pristup genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli koristi koje proizlaze iz njihova iskorištavanja.

ČLANAK 278.

Održivo gospodarenje šumama i trgovina šumskim proizvodima

1. Stranke prepoznaju važnost osiguravanja očuvanja šuma i održivog gospodarenja njima te doprinosa šuma gospodarskim, ekološkim i socijalnim ciljevima stranaka.
2. U tu svrhu stranke:
 - (a) promiču trgovinu šumskim proizvodima posječenima u skladu s domaćim zakonodavstvom zemlje sječe koji potječu iz šuma kojima se održivo gospodari;
 - (b) razmjenjuju informacije o mjerama za promicanje potrošnje drva i proizvoda od drva iz šuma kojima se održivo gospodari i, ako je relevantno, surađuju u razvoju takvih mjera;

- (c) donose mjere za promicanje očuvanja šumskih površina i borbu protiv nezakonite sječe i s njom povezane trgovine, uključujući, prema potrebi, u odnosu na treće zemlje;
- (d) razmjenjuju informacije o djelovanjima za poboljšanje gospodarenja šumama i, ako je relevantno, surađuju kako bi povećale učinak i osigurale uzajamno podupiranje svojih politika radi isključivanja nezakonito posječenog drva i proizvoda od drva iz trgovinskih tokova;
- (e) promiču da se u dodatke CITES-u uključe one vrste drva koje ispunjavaju kriterije CITES-a usuglašene za takvo uključivanje i
- (f) surađuju na regionalnoj i globalnoj razini u promicanju očuvanja šumskih površina i održivog gospodarenja svim vrstama šuma uz primjenu certificiranja kojim se promiče odgovorno gospodarenje šumama.

ČLANAK 279.

Trgovina i održivo upravljanje živim morskim resursima

Uzimajući u obzir važnost osiguravanja odgovornog i održivog upravljanja ribljim fondovima te promicanja dobrog upravljanja u trgovini, stranke:

- (a) promiču najbolje prakse u upravljanju ribarstvom kako bi se osiguralo održivo očuvanje ribljih fondova i održivo upravljanje njima na temelju pristupa ekosustava;
- (b) poduzimaju djelotvorne mjere praćenja i nadzora ribolovnih aktivnosti;
- (c) promiču programe usklađenog prikupljanja podataka i bilateralnu znanstvenu suradnju kako bi se poboljšali postojeći znanstveni savjeti za upravljanje ribarstvom;
- (d) surađuju u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog („NNN”) ribolova i aktivnosti povezanih s ribolovom s pomoću sveobuhvatnih, djelotvornih i transparentnih mjera i
- (e) provode politike i mjere za isključivanje proizvoda koji potječu od nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova iz trgovinskih tokova i sa svojih tržišta u skladu s

Međunarodnim planom djelovanja za sprječavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda („FAO”).

ČLANAK 280.

Održavanje razina zaštite

1. Stranke prepoznaju da nije primjereno poticati trgovinu ili ulaganja smanjivanjem razina zaštite koje su osigurane u domaćem pravu u području okoliša ili rada.
2. Stranka se ne odriče niti odstupa od svojeg prava u području okoliša ili rada te ne nudi takvo odricanje ili odstupanje radi poticanja trgovine ili uspostave, stjecanja, širenja ili zadržavanja ulaganja ili ulagača na svojem području.
3. Stranka ne smije propuštati učinkovito provoditi svoje pravo u području okoliša ili rada, kontinuiranim ili ponavljajućim djelovanjem ili nedjelovanjem, radi poticanja trgovine ili ulaganja.

ČLANAK 281.

Znanstvene informacije

Kada priprema i provodi mjere za zaštitu okoliša ili uvjeta rada koje mogu utjecati na trgovinu ili ulaganja između stranaka, svaka stranka uzima u obzir dostupne znanstvene i tehničke informacije te relevantne međunarodne standarde, smjernice i preporuke, ako postoje, uključujući načelo predostrožnosti.

ČLANAK 282.

Transparentnost

Svaka stranka u skladu sa svojim domaćim zakonima i propisima te poglavljem 12. osigurava da se svaka mjera za zaštitu okoliša i uvjeta rada koja može utjecati na trgovinu ili ulaganje razvija, uvodi i provodi transparentno, uz potrebnu pozornost i javno savjetovanje te uz odgovarajuću i pravodobnu komunikaciju i savjetovanje s nedržavnim subjektima.

ČLANAK 283.

Preispitivanje učinaka na održivost

Stranke se obvezuju preispitivati, pratiti i procjenjivati učinak provedbe ovog Sporazuma na održivi razvoj s pomoću vlastitih participativnih postupaka i institucija, uključujući one uspostavljene u okviru ovog Sporazuma, na primjer s pomoću procjena učinaka na održivost povezanih s trgovinom.

ČLANAK 284.

Suradnja u području trgovine i održivog razvoja

1. Stranke prepoznaju važnost suradnje u području trgovinskih aspekata politika okoliša i rada kako bi se ostvarili ciljevi ovog Sporazuma. One mogu surađivati, među ostalim, u sljedećim područjima:
 - (a) aspekti iz područja rada ili okoliša povezani s trgovinom i održivim razvojem u međunarodnim forumima, posebno uključujući WTO, MOR, Program Ujedinjenih naroda za okoliš, Program Ujedinjenih naroda za razvoj i multilateralne sporazume u području okoliša;
 - (b) metodologija i pokazatelji za procjene učinaka trgovine na održivost;
 - (c) učinak propisa, normi i standarda u području rada i okoliša na trgovinu te učinak pravila u području trgovine i ulaganja na rad i okoliš, uključujući na razvoj propisa i politike u području rada i okoliša;
 - (d) pozitivni i negativni učinci ovog Sporazuma na održivi razvoj i načini za njihovo poboljšanje, sprječavanje ili ublažavanje, uzimajući u obzir i procjene učinaka na održivost koje provodi jedna stranka ili obje;
 - (e) promicanje ratifikacije i djelotvorne provedbe temeljnih, prioritarnih i ostalih ažuriranih konvencija MOR-a i njihovih protokola te multilateralnih sporazuma u području okoliša važnih u kontekstu trgovine;

- (f) promicanje programa privatnog i javnog certificiranja, sljedivosti i označivanja, uključujući ekološke oznake;
- (g) promicanje društvene odgovornosti poduzeća, na primjer djelovanjima koja se odnose na podizanje svijesti o međunarodno priznatim smjericama i načelima te njihovo poštovanje, provedbu i praćenje;
- (h) aspekti Programa MOR-a za dostojanstven rad povezani s trgovinom, uključujući međusobne veze između trgovine i potpunog i produktivnog zapošljavanja, prilagodbu tržišta rada, temeljne standarde rada, djelotvorne sustave pravnih sredstava (uključujući inspektorate rada) za ostvarivanje radničkih prava, radnu statistiku, razvoj ljudskih potencijala i cjeloživotno učenje, socijalnu zaštitu i socijalnu uključenost, socijalni dijalog i ravnopravnost spolova;
- (i) aspekti multilateralnih sporazuma u području okoliša povezani s trgovinom, uključujući carinsku suradnju;
- (j) aspekti sadašnjeg i budućeg međunarodnog režima u pogledu klimatskih promjena povezani s trgovinom, uključujući sredstva za promicanje tehnologija s niskim udjelom ugljika i energetske učinkovitosti;
- (k) mjere povezane s trgovinom za promicanje očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti, uključujući borbu protiv nezakonite trgovine proizvodima od divljih biljnih i životinjskih vrsta;
- (l) mjere povezane s trgovinom za promicanje očuvanja šuma i održivog gospodarenja šumama i, posljedično, za smanjenje krčenja šuma, uključujući u pogledu nezakonite sječe i
- (m) mjere povezane s trgovinom za promicanje održivih ribolovnih praksi i trgovine ribljim proizvodima kojima se održivo upravlja.

2. Stranke razmjenjuju informacije i iskustva o svojim djelovanjima radi promicanja usklađenosti i uzajamnog podupiranja u pogledu trgovinskih, socijalnih i okolišnih ciljeva. Nadalje, stranke jačaju svoju suradnju i dijalog u pogledu pitanja održivog razvoja proizišlih u okviru trgovinskih odnosa.

3. Takva suradnja i dijalog uključuju relevantne dionike, među ostalim socijalne partnere i druge organizacije civilnog društva, posebno u okviru Platforme civilnog društva koja je uspostavljena u skladu s člankom 366.
4. Odbor za partnerstvo može donijeti pravila za takvu suradnju i dijalog.

ČLANAK 285.

Rješavanje sporova

Poglavlje 13. odjeljak 3. pododjeljak II. ove glave ne primjenjuje se na sporove iz ovog poglavlja. Za svaki takav spor, nakon što arbitražno vijeće podnese svoje konačno izvješće u skladu s člancima 325. i 326., stranke, uzimajući u obzir to izvješće, raspravljaju o prikladnim mjerama koje treba provesti. Odbor za partnerstvo prati provedbu svih takvih mjera i preispituje predmet, među ostalim u okviru mehanizma iz članka 284. stavka 3.

POGLAVLJE 10.

TRŽIŠNO NATJECANJE

ODJELJAK A

ČLANAK 286.

Načela

Stranke prepoznaju važnost slobodnog i nenarušenog tržišnog natjecanja u svojim trgovinskim i ulagačkim odnosima. Stranke potvrđuju da poslovna praksa protivna tržišnom natjecanju i državne intervencije mogu poremetiti pravilno funkcioniranje tržišta i umanjiti koristi od liberalizacije trgovine.

ODJELJAK B

PROTUMONOPOLNA POLITIKA I KONCENTRACIJE

ČLANAK 287.

Zakonodavni okvir

1. Svaka stranka donosi novo ili zadržava svoje postojeće zakonodavstvo koje se primjenjuje na sve gospodarske sektore²⁷, a njime su učinkovito obuhvaćena sva sljedeća područja prakse:
 - (a) horizontalni i vertikalni sporazumi među poduzećima, odluke udruženja poduzeća i usklađena djelovanja čiji je cilj ili učinak sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja;
 - (b) zloupotreba dominantnog položaja jednog poduzeća ili više njih; i
 - (c) koncentracije poduzeća kojima se znatno ometa učinkovito tržišno natjecanje, a posebno zbog stvaranja ili jačanja dominantnog položaja.

Za potrebe ovog poglavlja to će se zakonodavstvo u daljnjem tekstu nazivati „zakonodavstvo u području tržišnog natjecanja”²⁸.

2. Sva poduzeća, privatna ili javna, obvezna su primjenjivati odredbe zakonodavstva u području tržišnog natjecanja iz stavka 1. Primjenom zakonodavstva u području tržišnog natjecanja ne sprječava se, pravno ili činjenično, obavljanje određenih zadaća od javnog interesa koje se mogu dodijeliti predmetnim poduzećima. Izuzeća od zakonodavstva stranke u području tržišnog natjecanja ograničavaju se na zadaće od javnog interesa, razmjerna su željenom cilju javne politike i transparentna.

²⁷ Pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji primjenjuju se na poljoprivredni sektor u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i njezinim naknadnim izmjenama ili zamjenama, ako postoje (SL L 347, 20.12.2013., str. 671.).

²⁸ Za potrebe ovog odjeljka Armenija smatra da je upućivanjem na zakonodavstvo u području tržišnog natjecanja obuhvaćen cjelokupni sustav pravila o tržišnom natjecanju u području protumonopolne politike, kartela i koncentracija.

ČLANAK 288.

Provedba

1. Svaka stranka ima uspostavljena operativno neovisna tijela koja su odgovorna za cjelovitu primjenu i djelotvornu provedbu zakonodavstva u području tržišnog natjecanja iz članka 287. i koja imaju odgovarajuće ovlasti i resurse potrebne za takvu primjenu i provedbu.
2. Stranke primjenjuju svoje zakonodavstvo u području tržišnog natjecanja na transparentan i nediskriminirajući način, uz poštovanje načela poštenog postupka i prava na obranu predmetnih poduzeća, bez obzira na to kojoj državi pripadaju ili koji im je status vlasništva.

ČLANAK 289.

Suradnja

1. Radi ispunjavanja ciljeva ovog Sporazuma i jačanja djelotvorne provedbe zakonodavstva u području tržišnog natjecanja stranke potvrđuju da je njihov zajednički interes jačanje suradnje u pogledu razvoja politike tržišnog natjecanja i istrage slučajeva kršenja protumonopolnih pravila i stvaranja koncentracija.
2. U tu svrhu tijela stranaka nadležna za zaštitu tržišnog natjecanja nastoje, kad god je to moguće i potrebno, uskladiti svoje provedbene aktivnosti kada se radi o istim ili povezanim slučajevima.
3. Kako bi se olakšala suradnja iz stavka 1., tijela stranaka nadležna za zaštitu tržišnog natjecanja mogu razmjenjivati informacije.

ODJELJAK C

SUBVENCije

ČLANAK 290.

Načela

Stranke su suglasne da stranka može odobriti subvencije u slučaju kada su te subvencije potrebne za ostvarivanje cilja javne politike. Međutim, stranke potvrđuju da se određenim subvencijama može poremetiti uredno funkcioniranje tržišta i umanjiti koristi liberalizacije trgovine. Stranka u načelu ne odobrava subvencije poduzećima koja pružaju robu ili usluge ako se takvim subvencijama negativno utječe na tržišno natjecanje ili trgovinu odnosno ako postoje izgledi za to.

ČLANAK 291.

Definicija i područje primjene

1. Za potrebe ovog poglavlja subvencija je mjera koja ispunjuje uvjete utvrđene člankom 1. stavkom 1. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu o Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO) („Sporazum o subvencijama i kompenzacijskim mjerama”) neovisno o tome odobrava li se ona poduzeću koje isporučuje robu ili usluge.

Prvim se podstavkom ne dovodi u pitanje ishod budućih rasprava u WTO-u o definiciji subvencija za usluge. Ovisno o napretku tih rasprava na razini WTO-a stranke mogu u okviru Odbora za partnerstvo donijeti odluku o ažuriranju ovog Sporazuma u tom smislu.

2. Ovo se poglavlje primjenjuje na subvenciju samo ako je utvrđeno da je specifična u skladu s člankom 2. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama. Smatra se da je specifična svaka subvencija koja je obuhvaćena člankom 295. ovog Sporazuma.

3. Ovo se poglavlje primjenjuje na subvencije koje se odobravaju svim poduzećima, uključujući javna i privatna poduzeća. Primjenom pravila iz ovog odjeljka ne sprječava se, pravno ili činjenično, pružanje određenih usluga od javnog interesa koje su povjerene predmetnim

poduzećima. Izuzeća od primjene pravila iz ovog odjeljka ograničavaju se na zadaće od javnog interesa, razmjerna su ciljevima javne politike koji su im dodijeljeni i transparentna.

4. Članak 294. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na subvencije povezane s trgovinom robom koja je obuhvaćena Sporazumom o poljoprivredi sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o poljoprivredi”).

5. Članci 294. i 295. ne primjenjuju se na audiovizualni sektor.

ČLANAK 292.

Odnos prema WTO-u

Odredbama ovog poglavlja ne dovode se u pitanje prava i obveze koje svaka stranka ima na temelju članka XV. GATS-a, članka XVI. GATT-a iz 1994., Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama i Sporazuma o poljoprivredi.

ČLANAK 293.

Transparentnost

1. Svaka stranka svake dvije godine dostavlja drugoj stranci obavijest o pravnoj osnovi, obliku, iznosu ili proračunu te, ako je moguće, o korisniku subvencija dodijeljenih unutar izvještajnog razdoblja.

2. Smatra se da je takav zahtjev za dostavu obavijesti ispunjen ako stranka do 31. prosinca sljedeće kalendarske godine na javno dostupnom *web*-mjestu objavi relevantne informacije ili te informacije budu u njezino ime objavljene. Prva se obavijest dostavlja najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

3. Kada je riječ o subvencijama o kojima je obavijest dostavljena na temelju Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama, smatra se da je takav zahtjev za dostavu obavijesti ispunjen ako stranka poštuje svoje obveze u pogledu obavješćivanja na temelju članka 25. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama, pod uvjetom da su u obavijesti navedene sve informacije koje se zahtijevaju u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

ČLANAK 294.

Savjetovanja

1. Ako stranka smatra da bi se subvencijom koju je odobrila druga stranka, a koja nije obuhvaćena člankom 295., moglo negativno utjecati na njezine interese, ta stranka može izraziti svoju zabrinutost stranci koja je odobrila subvenciju i zatražiti savjetovanja o tom pitanju. Stranka kojoj je zahtjev upućen razmatra takav zahtjev u cijelosti i u dobroj namjeri.
2. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve u pogledu transparentnosti utvrđene člankom 293., a kako bi se riješio problem, savjetovanja su posebno usmjerena prema utvrđivanju cilja politike ili svrhe u koju se odobravaju subvencije, iznosa predmetne subvencije i podataka na temelju kojih je moguće ocijeniti negativne učinke subvencije na trgovinu i ulaganja.
3. Kako bi omogućila provedbu savjetovanja, stranka kojoj je zahtjev upućen dostavlja informacije o predmetnoj subvenciji u roku od 60 dana od dana primitka zahtjeva.
4. Ako stranka koja upućuje zahtjev, nakon primitka informacija o predmetnoj subvenciji, smatra da se predmetnom subvencijom na nerazmjeran način negativno utječe ili može negativno utjecati na njezine trgovinske ili ulagačke interese, stranka kojoj je zahtjev upućen poduzima sve što je u njezinoj moći da ukloni ili umanjí negativne učinke te subvencije na trgovinske i ulagačke interese stranke koja upućuje zahtjev.

ČLANAK 295.

Subvencije koje podliježu uvjetima

Svaka stranka primjenjuje uvjete na sljedeće subvencije ako se njima negativno utječe na trgovinu ili ulaganja druge stranke ili postoje takvi izgledi:

- (a) dopuštene su zakonske mjere prema kojima je vlada, izravno ili neizravno, odgovorna za pokrivanje dugova ili obveza određenih poduzeća pod uvjetom da je pokriće dugova i obveza ograničeno s obzirom na iznos tih dugova i obveza ili trajanje takve odgovornosti; i

- (b) dopušteno je dati subvencije nesolventnim poduzećima ili poduzećima u problemima, i to u raznim oblicima (uključujući zajmove i jamstva, bespovratna novčana sredstva, injekcije kapitala, davanje imovine ispod tržišnih cijena i oslobođenje od poreza), čije je trajanje dulje od godine dana pod uvjetom da je na temelju realističnih pretpostavki sastavljen vjerodostojan plan restrukturiranja kako bi se osiguralo da se u razumnom roku uspostavi dugoročna održivost nesolventnih poduzeća ili poduzeća u problemima, a sama poduzeća pridonose troškovima restrukturiranja.^{29 30}

ČLANAK 296.

Upotreba subvencija

Svaka stranka osigurava da poduzeća upotrebljavaju subvencije koje je dala određena stranka samo kako bi se ostvario cilj javne politike za koji su subvencije odobrene.

ODJELJAK D

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 297.

Rješavanje sporova

Ni jedna stranka ne može primijeniti odredbe o rješavanju sporova predviđene poglavljem 13. ovog Sporazuma na bilo koje pitanje koje se pojavi na temelju odjeljka B ovog poglavlja ili na temelju članka 294. stavka 4.

²⁹ To ne sprječava stranku da pruži privremenu potporu likvidnosti u obliku jamstava za zajmove ili zajmova ograničenog iznosa dovoljnog da se poduzeće u problemima zadrži na tržištu dovoljno dugo kako bi se donio plan restrukturiranja ili likvidacije.

³⁰ Mala i srednja poduzeća nisu dužna sudjelovati u troškovima restrukturiranja.

ČLANAK 298.

Povjerljivost

1. Pri razmjeni informacija na temelju ovog poglavlja stranke uzimaju u obzir ograničenja uvedena u njihovu zakonodavstvu u području profesionalnih i poslovnih tajni te osiguravaju zaštitu poslovnih tajni i ostalih povjerljivih informacija.
2. Stranka primatelj postupa sa svim informacijama priopćenim na temelju ovog poglavlja kao s povjerljivima osim ako je druga stranka u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom odobrila otkrivanje tih informacija ili ih je učinila dostupnim općoj javnosti.

ČLANAK 299.

Klauzula o preispitivanju

Stranke stalno preispituju pitanja navedena u ovom poglavlju. Svaka stranka ta pitanja može uputiti Odboru za partnerstvo. Stranke svakih pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma preispituju napredak ostvaren u provedbi ovog poglavlja, osim ako se obje stranke drukčije dogovore.

POGLAVLJE 11.

PODUZEĆA U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU

ČLANAK 300.

Delegirana ovlast

Osim ako je drukčije određeno, svaka stranka osigurava da bilo koje poduzeće, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određeni monopol, kojemu je stranka delegirala regulatorne, upravne ili druge javne ovlasti na bilo kojoj razini vlasti pri izvršavanju tih ovlasti djeluje u skladu s obvezama te stranke kako su utvrđene u okviru ovog Sporazuma.

ČLANAK 301.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

- (a) „poduzeće u državnom vlasništvu” znači poduzeće, uključujući svako društvo kći, u kojemu stranka, izravno ili neizravno:
- i. posjeduje više od 50 % upisanog kapitala poduzeća ili kontrolira više od 50 % glasova povezanih s udjelima koje je izdalo poduzeće;
 - ii. može imenovati više od polovine članova upravnog odbora poduzeća ili istovjetnog tijela ili
 - iii. može vršiti kontrolu nad poduzećem;
- (b) „poduzeće kojem su odobrena posebna prava ili povlastice” znači svako poduzeće, javno ili privatno, uključujući svako društvo kći, kojemu je stranka, pravno ili činjenično, odobrila posebna prava ili povlastice. Stranka odobrava posebna prava ili povlastice kada imenuje dva poduzeća ili više njih ili ograničava broj poduzeća na dva ili više poduzeća ovlaštenih za isporuku robe ili usluge na način koji nije u skladu s objektivnim, razmjernim i nediskriminirajućim kriterijima, čime se bitno utječe na sposobnost drugog poduzeća da isporuči istu robu ili uslugu na istom zemljopisnom području pod bitno jednakim uvjetima;
- (c) „određeni monopol” znači subjekt koji obavlja komercijalnu djelatnost, uključujući skupinu subjekata ili državnu agenciju i svako njihovo društvo kći, koji je na relevantnom tržištu na području jedne stranke određen kao jedini dobavljač ili kupac robe ili usluge; subjekt kojemu je odobreno isključivo pravo intelektualnog vlasništva ne smatra se monopolom samo na temelju takvog odobrenja;
- (d) „komercijalne djelatnosti” znači djelatnosti čiji je krajnji rezultat proizvodnja robe ili pružanje usluge koja će se prodati na relevantnom tržištu u količinama i po cijenama koje odredi poduzeće i koje su pokrenute radi ostvarivanja profita, no ne uključuju djelatnosti koje je pokrenulo poduzeće koje:

- i. posluje na neprofitnoj osnovi;
 - ii. posluje na osnovi povrata troškova ili
 - iii. pruža javne usluge;
- (e) „komercijalna razmatranja” znači cijena, kvaliteta, dostupnost, utrživost, prijevoz i ostali uvjeti kupnje ili prodaje te ostali čimbenici koje bi se inače uzelo u obzir pri donošenju komercijalnih odluka poduzeća koje posluje u skladu s načelima tržišnog gospodarstva važećima u relevantnoj djelatnosti ili industriji; i
- (f) „odrediti” znači uspostaviti ili odobriti monopol ili proširiti opseg monopola na dodatnu robu ili usluge.

ČLANAK 302.

Područje primjene

1. Stranke potvrđuju svoja prava i obveze na temelju članka XVII. stavaka 1. do 3. GATT-a iz 1994., Dogovora o tumačenju članka XVII. GATT-a iz 1994. te članka VIII. stavaka 1., 2. i 5. GATS-a.
2. Ovo se poglavlje primjenjuje na svako poduzeće navedeno u članku 300. koje obavlja komercijalnu djelatnost. Ako poduzeće obavlja komercijalne i nekomercijalne djelatnosti³¹, samo su komercijalne djelatnosti tog poduzeća obuhvaćene ovim poglavljem.
3. Ovo se poglavlje primjenjuje na sva poduzeća na središnjoj razini vlasti ili na razini ispod središnje razine koja su navedena u članku 300.
4. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na nabavu za koju su zaduženi stranka ili njezini naručitelji u smislu nabava obuhvaćenih člancima 278. i 279.

³¹ Radi veće jasnoće, i za potrebe ovog poglavlja, ne smatra se da je pružanje javnih usluga komercijalna djelatnost u smislu članka 301. točke (d).

5. Ovo se poglavlje ne primjenjuje ni na koju uslugu pruženu u okviru izvršenja javne ovlasti u smislu GATS-a.

6. Članak 304.:

- (a) ne primjenjuje se na sektore utvrđene člancima 143. i 148.;
- (b) ne primjenjuje se ni na koju mjeru poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojemu su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određenog monopola, ako bi se rezerva stranke koja se odnosi na obvezu nacionalnog tretmana ili tretmana prema načelu najpovlaštenije države na temelju članka 144., kako je utvrđeno u rasporedu te stranke koji se nalazi u Prilogu VIII.-A za Europsku uniju ili u Prilogu VIII.-E za Republiku Armeniju, primjenjivala da je ta stranka donijela ili zadržala istovjetnu mjeru i
- (c) primjenjuje se na komercijalne djelatnosti poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojemu su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određenog monopola, ako bi ista djelatnost utjecala na trgovinu uslugama s obzirom na koje je stranka preuzela obvezu na temelju članaka 149. i 150. pod uvjetima ili prema kvalifikacijama navedenim u rasporedu te stranke koji je utvrđen Prilogom VIII.-B za Europsku uniju i Prilogom VIII.-F za Republiku Armeniju.

ČLANAK 303.

Opće odredbe

1. Ne dovodeći u pitanje prava i obveze stranaka na temelju ovog poglavlja, ni jednom se odredbom ovog poglavlja stranke ne sprječavaju da osnuju ili zadrže poduzeća u državnom vlasništvu, odrede ili zadrže monopole ili da poduzećima odobre posebna prava ili povlastice.
2. Ni jedna stranka ne zahtijeva od poduzeća da djeluje na način koji nije u skladu s ovim Sporazumom niti ga na to potiče ako je poduzeće obuhvaćeno područjem primjene ovog poglavlja.

ČLANAK 304.

Nediskriminacija i komercijalna razmatranja

1. Svaka stranka osigurava da pri obavljanju komercijalnih djelatnosti njezina poduzeća u državnom vlasništvu, određeni monopoli i poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice:

(a) djeluju u skladu s komercijalnim razmatranjima pri svojoj kupnji ili prodaji robe ili usluga osim radi ispunjavanja bilo kojih uvjeta u okviru svojeg mandata u javnoj službi koji nisu neusklađeni s točkom (b);

(b) pri svojoj kupnji robe ili usluga:

i. odobravaju za robu ili usluge koje isporučuju poduzeća druge stranke tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju za sličnu robu ili slične usluge koje isporučuju poduzeća prve stranke i

ii. odobravaju za robu ili usluge koje isporučuju poduzeća druge stranke osnovana na njezinu području tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju za sličnu robu ili slične usluge koje isporučuju poduzeća na relevantnom tržištu na njezinu području, koja je osnovala ta prva stranka i

(c) pri svojoj kupnji robe ili usluga:

i. odobravaju poduzećima druge stranke tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju poduzećima prve stranke i

ii. odobravaju poduzećima druge stranke osnovanim na njezinu području tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju poduzećima na relevantnom tržištu na njezinu području, koja je osnovala ta prva stranka.

2. Stavkom 1. ne isključuje se mogućnost da poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određeni monopoli:

- (a) kupuju ili isporučuju robu ili usluge pod različitim uvjetima, uključujući uvjete koji se odnose na cijenu, ako su takvi različiti uvjeti u skladu s komercijalnim razmatranjima i
- (b) odbiju kupiti ili isporučiti robu ili usluge ako do takvog odbijanja dođe u skladu s komercijalnim razmatranjima.

ČLANAK 305.

Regulatorna načela

1. Svaka stranka nastoji osigurati da poduzeća iz članka 300. poštuju međunarodno priznate norme u području korporativnog upravljanja.
2. Kako bi učinkovito i nepristrano u istovjetnim okolnostima izvršavala svoju regulatornu ulogu u odnosu na sva poduzeća čiji rad regulira, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određene monopole, svaka stranka osigurava da bilo koje regulatorno tijelo koje stranka osnuje ili održava nije odgovorno ni jednom poduzeću čiji rad to tijelo regulira.

Nepriistranost kojom regulatorno tijelo izvršava svoju regulatornu ulogu ocijenit će se prema općem obrascu ili praksi tog regulatornog tijela.

Kad je riječ o onim sektorima u pogledu kojih su stranke u drugim poglavljima pristale na određene obveze koje se odnose na regulatorno tijelo, mjerodavna je relevantna odredba iz drugih poglavlja.

3. Svaka stranka osigurava dosljednu i nediskriminirajuću provedbu zakona i propisa, uključujući svojih zakona i propisa o poduzećima iz članka 300.

ČLANAK 306.

Transparentnost

1. Ako stranka ima razlog vjerovati da na njezine interese na temelju ovog poglavlja negativno utječu komercijalne djelatnosti poduzeća druge stranke iz članka 300. te podložno području primjene ovog poglavlja, ona može u pisanom obliku zatražiti da druga stranka dostavi informacije o poslovanju tog poduzeća povezanog s djelatnostima obuhvaćenim ovim poglavljem.

U zahtjevima za dostavu takvih informacija navode se poduzeće, proizvodi ili usluge i predmetna tržišta, uključujući naznake da poduzeće primjenjuje praksu kojom se ometaju trgovina između stranaka ili međusobna ulaganja.

2. Informacije dostavljene u skladu sa stavkom 1. uključuju:

- (a) podatke o vlasništvu i glasačkoj strukturi u poduzeću uz navođenje postotka udjela i postotka glasačkih prava koje stranka ili poduzeće iz članka 300. kumulativno imaju u vlasništvu;
- (b) opis svih posebnih udjela ili posebnih glasačkih ili drugih prava koje imaju stranka ili poduzeće iz članka 300. kada se takva prava razlikuju od prava povezanih s općim redovnim dionicama takvog subjekta;
- (c) podatke o organizacijskoj strukturi poduzeća, sastavu njegova upravnog odbora ili istovjetnog tijela koje vrši izravnu ili neizravnu kontrolu u takvom poduzeću te podatke o uzajamnom vlasništvu i ostalim vezama s različitim poduzećima ili skupinama poduzeća kako su navedena u članku 300.;
- (d) opis državnih službi ili javnih tijela koja reguliraju ili nadziru poduzeće, opis linija izvješćivanja³² i prava i prakse državnih tijela ili bilo kojih javnih tijela kada je riječ o imenovanju, razrješenju ili određivanju naknade za rad rukovoditelja;
- (e) podatke o godišnjem prihodu ili ukupnoj imovini, ili oboje i

³² Radi veće jasnoće, stranka nije dužna objavljivati izvješća ili sadržaj bilo kojeg izvješća.

(f) podatke o izuzećima, neusklađenim mjerama, imunitetima i bilo kojim drugim mjerama, uključujući povoljniji tretman, koje se na bilo koje poduzeće iz članka 300. primjenjuju na području stranke kojoj je upućen zahtjev.

3. Stavak 2. točke (a) do (e) ne primjenjuju se na mala i srednja poduzeća kako su definirana zakonima i propisima stranke.

4. Stavcima 1. i 2. ni na koji se način od ni jedne stranke ne zahtijeva otkrivanje povjerljivih informacija koje ne bi bilo u skladu s njezinim zakonima i propisima, kojim bi se ometala provedba zakonodavstva ili bi na drugi način bilo protivno javnom interesu, ili kojim bi se mogli ugroziti legitimni komercijalni interesi pojedinih poduzeća.

POGLAVLJE 12.

TRANSPARENTNOST

ČLANAK 307.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

- (a) „mjere opće primjene” obuhvaćaju zakone, propise, sudske odluke, postupke i upravna rješenja opće primjene kojima se može utjecati na bilo koje pitanje obuhvaćeno ovim Sporazumom; i
- (b) „zainteresirana osoba” znači svaka fizička ili pravna osoba na koju može utjecati mjera opće primjene.

ČLANAK 308.

Cilj i područje primjene

Prepoznajući utjecaj koji njihovo regulatorno okruženje može imati na međusobnu trgovinu i ulaganja, stranke osiguravaju predvidljivo regulatorno okruženje za gospodarske subjekte i učinkovite postupke, a posebno za mala i srednja poduzeća.

ČLANAK 309.

Objava

1. Svaka stranka osigurava da mjere opće primjene donesene nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma:
 - (a) budu objavljene bez odgađanja ili na drugi način dostupne službeno određenim medijem, uključujući elektronička sredstva, na takav način da se svakoj osobi omogući upoznavanje s njima;
 - (b) pružaju jasno objašnjenje cilja takvih mjera i njihovih razloga koliko je moguće i
 - (c) budu objavljene na način da se ostavi dovoljno vremena između objave i stupanja na snagu tih mjera, osim u odgovarajuće obrazloženim slučajevima.
2. Svaka stranka:
 - (a) nastoji u dovoljno ranoj fazi objaviti svaki prijedlog za donošenje ili izmjenu bilo koje mjere opće primjene, uključujući obrazloženje cilja tog prijedloga i razloga za taj prijedlog;
 - (b) pruža zainteresiranim osobama primjerene mogućnosti za iznošenje primjedbi u vezi s bilo kojim prijedlogom za donošenje ili izmjenu bilo koje mjere opće primjene, posebno ostavljajući dovoljno vremena za takve mogućnosti i
 - (c) nastoji uzeti u obzir primjedbe koje je primila od zainteresiranih osoba u vezi s bilo kojim takvim prijedlogom.

ČLANAK 310.

Upiti i kontaktne točke

1. Kako bi osigurale učinkovitu provedbu ovog Sporazuma i olakšale komunikaciju između stranaka u vezi s bilo kojim pitanjem obuhvaćenim ovim Sporazumom, svaka stranka nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma određuje kontaktnu točku.
2. Na zahtjev jedne stranke kontaktna točka druge stranke određuje tijelo ili službenu osobu odgovornu za određeno pitanje i pomaže prema potrebi u olakšavanju komunikacije sa strankom koja upućuje zahtjev.
3. Svaka stranka uspostavlja ili zadržava odgovarajuće mehanizme za odgovaranje na upite svih osoba u vezi sa svim mjerama opće primjene, predloženima ili na snazi, što uključuje i način njihove primjene. Upiti se mogu uputiti putem kontaktnih točaka utvrđenih na temelju stavka 1. ili, prema potrebi, bilo kojim drugim mehanizmom, osim ako je posebni mehanizam utvrđen ovim Sporazumom.
4. Svaka stranka predviđa postupke dostupne osobama koje traže rješenje problema koji su se pojavili zbog primjene mjera opće primjene na temelju ovog Sporazuma. Tim se postupcima ne dovode u pitanje bilo koji žalbeni postupci ili postupci preispitivanja koje stranke uspostave ili zadrže na temelju ovog Sporazuma. Ujedno se njima ne dovode u pitanje prava i obveze stranaka na temelju poglavlja 13.
5. Stranke prepoznaju da odgovor dan u skladu s ovim člankom ne mora biti konačan ili pravno obvezujući, već služi samo u informativne svrhe, osim ako je drukčije predviđeno njihovim zakonima i drugim propisima.
6. Na zahtjev stranke, druga stranka bez nepotrebnog odgađanja pruža informacije i odgovara na pitanja koja se odnose na svaku mjeru opće primjene ili svaki prijedlog za donošenje ili izmjenu bilo koje mjere opće primjene za koju stranka koja je uputila zahtjev smatra da bi mogla imati utjecaj na provedbu ovog Sporazuma, bez obzira na to je li stranka koja je uputila zahtjev prethodno obaviještena o toj mjeri.

Upravljanje mjerama opće primjene

Svaka stranka jedinstveno, objektivno, nepristrano i primjereno upravlja svim mjerama opće primjene. Kako bi to postigla, svaka stranka pri primjeni takvih mjera na određene osobe, robu ili usluge druge stranke u posebnim slučajevima:

- (a) nastoji, u skladu sa svojim nacionalnim postupcima, zainteresiranim osobama koje su izravno pogođene postupcima dostaviti primjerenu obavijest o pokretanju postupka, uključujući opis vrste postupka, izjavu pravnog tijela u okviru kojeg se postupak pokreće i opći opis svih spornih pitanja;
- (b) tim zainteresiranim osobama pruža primjerenu mogućnost za iznošenje činjenica i argumenata u prilog njihovim stajalištima prije bilo koje konačne upravne mjere, ako je to omogućeno rokovima, vrstom postupka i javnim interesom i
- (c) osigurava da se njezini postupci temelje na njezinu nacionalnom pravu i da su u skladu s njime.

ČLANAK 312.

Preispitivanje i žalba

1. Svaka stranka u skladu sa svojim zakonodavstvom osniva ili zadržava pravosudne, arbitražne ili upravne sudove ili uspostavlja ili zadržava postupke za potrebe žurnog preispitivanja i, ako je opravdano, radi ispravka upravne mjere koja se odnosi na pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom. Ti su sudovi ili postupci nepristrani i neovisni o uredu ili tijelu kojemu je povjerena provedba upravnih mjera, a oni koji su odgovorni za njih nemaju nikakav bitan interes za rješavanje pitanja.

2. Svaka stranka osigurava da stranke pred svim takvim sudovima ili u takvim postupcima imaju pravo na:

- (a) primjerenu mogućnost da potkrijepe ili obrane svoja stajališta i

(b) odluku utemeljenu na dokazima i podnesenim argumentima ili, ako je tako propisano njezinim nacionalnim zakonodavstvom, na evidenciji upravnog tijela.

3. Svaka stranka osigurava, podložno žalbi ili dodatnom preispitivanju kako je predviđeno njezinim nacionalnim zakonodavstvom, da ured ili tijelo koji su nadležni za predmetnu upravnu mjeru provedu takvu odluku i da svoje djelovanje usklade s njom.

ČLANAK 313.

Dobra regulatorna praksa i upravno postupanje

1. Stranke surađuju pri promicanju kvalitete i izvršavanja regulatornog okvira, među ostalim i razmjenom informacija i najbolje prakse u području svojih reformi regulatornog okvira i ocjenjivanju učinka regulatornog okvira.

2. Stranke podupiru načela dobrog upravnog postupanja i suglasne su surađivati pri promicanju takvih načela, među ostalim i razmjenom informacija i najbolje prakse.

ČLANAK 314.

Povjerljivost

Odredbama ovog poglavlja od ni jedne se stranke ne zahtijeva otkrivanje povjerljivih informacija kojim bi se ometala provedba zakonodavstva ili bi na drugi način ono bilo protivno javnom interesu, ili kojim bi se mogli ugroziti legitimni komercijalni interesi pojedinih javnih ili privatnih poduzeća.

ČLANAK 315.

Posebne odredbe

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se ne dovodeći u pitanje bilo koja posebna pravila utvrđena drugim poglavljima ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 13.

RJEŠAVANJE SPOROVA

ODJELJAK A

CILJ I PODRUČJE PRIMJENE

ČLANAK 316.

Cilj

Cilj je ovog poglavlja utvrditi djelotvoran i učinkovit mehanizam za izbjegavanje i rješavanje svih sporova između stranaka o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma radi postizanja sporazumnog rješenja, kad god je to moguće.

ČLANAK 317.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje u odnosu na svaki spor o tumačenju i primjeni odredbi ove glave, osim ako je predviđeno drukčije.

ODJELJAK B

SAVJETOVANJA I POSREDOVANJE

ČLANAK 318.

Savjetovanja

1. Stranke nastoje svaki spor riješiti tako da započnu savjetovanja u dobroj vjeri kako bi postigle sporazumno rješenje.
2. Stranka traži savjetovanja pisanim zahtjevom koji se dostavlja drugoj stranci u kojem navodi predmetnu mjeru i odredbe iz ove glave koje smatra primjenjivima, a primjerak pisanog zahtjeva dostavlja se Odboru za partnerstvo.
3. Savjetovanja se održavaju u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva i odvijaju se, osim

ako se stranke dogovore drukčije, na području stranke kojoj je upućen zahtjev. Smatra se da su savjetovanja zaključena u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva osim ako se stranke dogovore nastaviti savjetovanja. Savjetovanja, a posebno sve otkrivene informacije i stajališta koja su stranke zauzele tijekom savjetovanja, povjerljive su prirode i njima se ne dovode u pitanje prava bilo koje stranke u bilo kojem daljnjem postupku.

4. Savjetovanja o hitnim pitanjima, uključujući pitanja o kvarljivoj robi, sezonskoj robi ili uslugama, ili pitanja povezana s energetikom, održavaju se u roku od 15 dana od dana kada je stranka kojoj je upućen zahtjev primila taj zahtjev, a smatraju se zaključenima u roku od tih 15 dana, osim ako se stranke dogovore nastaviti savjetovanja.

5. Stranka koja traži savjetovanja može zahtijevati provedbu arbitraže u skladu s člankom 319. ako:

- (a) stranka kojoj se upućuje zahtjev ne odgovori na zahtjev za provedbu savjetovanja u roku od deset dana od dana primitka zahtjeva;
- (b) se savjetovanje ne održi unutar roka utvrđenog u stavku 3. ili stavku 4. ovog članka;
- (c) se stranke usuglase da se savjetovanja neće održati ili
- (d) su savjetovanja zaključena bez postizanja dogovora o sporazumnom rješenju.

6. Tijekom savjetovanja svaka stranka pruža dostatne činjenične informacije kako bi se omogućilo cjelovito ispitivanje načina na koji bi se predmetnom mjerom moglo utjecati na funkcioniranje i primjenu odredbi ove glave. Svaka stranka nastoji osigurati sudjelovanje svojih nadležnih državnih tijela koja su stručna za predmet savjetovanja.

ČLANAK 319.

Posredovanje

1. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku zatražiti da druga stranka stupi u postupak posredovanja s obzirom na bilo koju mjeru kojom se negativno utječe na međusobnu trgovinu ili ulaganja.

2. Postupak posredovanja pokreće se, vodi i završava u skladu s mehanizmom posredovanja.
3. Odbor za partnerstvo odlukom prihvaća mehanizam posredovanja na svojem prvom sastanku i može odlučiti o njegovim izmjenama.

ODJELJAK C

POSTUPCI RJEŠAVANJA SPOROVA

PODODJELJAK I.

ARBITRAŽNI POSTUPAK

ČLANAK 320.

Pokretanje arbitražnog postupka

1. Ako stranke ne uspiju riješiti spor savjetovanjima kako je predviđeno člankom 318., stranka koja je zatražila savjetovanja može zatražiti osnivanje arbitražnog vijeća u skladu s ovim člankom.
2. Zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća podnosi se pisanim zahtjevom koji se dostavlja drugoj stranci i Odboru za partnerstvo. Stranka koja je uložila prigovor u svojem zahtjevu navodi spornu mjeru te objašnjava kako se takvom mjerom krše odredbe ove glave na način koji jasno predstavlja pravnu osnovu za prigovor.

ČLANAK 321.

Osnivanje arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće sastoji se od tri arbitra.
2. Kako bi postigle dogovor o sastavu arbitražnog vijeća, stranke se savjetuju u roku od 14 dana od dana dostave pisanog zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća stranci protiv koje je podnesen prigovor.
3. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o sastavu arbitražnog vijeća u roku utvrđenom u

stavku 2. ovog članka, svaka stranka u roku od pet dana od isteka roka utvrđenog u tom stavku imenuje arbitra s potpopisa te stranke sadržanog na popisu utvrđenom u skladu s člankom 339. Ako bilo koja stranka ne imenuje arbitra, arbitra na zahtjev druge stranke, s potpopisa te stranke sadržanog na popisu utvrđenom u skladu s člankom 339., ždrijebom odabire predsjednik Odbora za partnerstvo ili osoba koju on ovlasti.

4. Osim ako stranke postignu dogovor u vezi s predsjednikom arbitražnog vijeća u roku utvrđenom u stavku 2. ovog članka, predsjednik Odbora za partnerstvo ili osoba koju on ovlasti, na zahtjev bilo koje stranke, ždrijebom odabire predsjednika arbitražnog vijeća s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika sadržanog na popisu utvrđenom u skladu s člankom 339.

5. Predsjednik Odbora za partnerstvo ili osoba koju on ovlasti odabire arbitre u roku od pet dana od zahtjeva iz stavka 3. ili stavka 4.

6. Datum osnivanja arbitražnog vijeća dan je na koji su sva tri odabrana arbitra prihvatili svoje imenovanje u skladu s Poslovníkom.

7. Ako u trenutku podnošenja zahtjeva iz stavka 3. ili stavka 4. ovog članka bilo koji od popisa predviđenih člankom 339. nije sastavljen ili ne sadržava dostatna imena, arbitri se biraju ždrijebom među osobama koje su jedna ili obje stranke službeno predložile.

ČLANAK 322.

Mandat

1. Osim ako se stranke u roku od pet dana od dana odabira arbitara dogovore drukčije, mandat arbitražnog vijeće je:

„ispitati, s obzirom na relevantne odredbe glave V. ovog Sporazuma na koje se pozivaju stranke u sporu, pitanje iz zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća, odlučiti o usklađenosti predmetne mjere s tim relevantnim odredbama i podnijeti izvješće u skladu s člancima 324., 325., 326. i 338. ovog Sporazuma.”

2. Stranke unutar tri dana od svojeg dogovora obavješćuju arbitražno vijeće o dogovorenom mandatu.

ČLANAK 323.

Privremena odluka arbitražnog vijeća o hitnosti

Ako stranka to zatraži, arbitražno vijeće, u roku od deset dana od svojeg osnivanja, donosi odluku o hitnosti slučaja. O tom se zahtjevu upućenom arbitražnom vijeću istodobno obavješćuje druga stranka.

ČLANAK 324.

Izvješća arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće strankama podnosi privremeno izvješće u kojemu se navode utvrđenja o činjeničnom stanju, mogućnost primjene relevantnih odredbi i temeljni razlozi svih utvrđenja i preporuka koje ono iznosi.
2. Svaka stranka može, u roku od 14 dana od primitka privremenog izvješća, arbitražnom vijeću dostaviti pisani zahtjev da preispita konkretne aspekte tog izvješća. O tom se zahtjevu istodobno obavješćuje druga stranka.
3. Nakon razmatranja svih pisanih primjedbi stranaka na privremeno izvješće, arbitražno vijeće može izmijeniti svoje izvješće i provesti sva ostala ispitivanja koja smatra svrhovitima.
4. U konačnom izvješću arbitražnog vijeća navode se utvrđenja o činjeničnom stanju, mogućnost primjene relevantnih odredbi iz ove glave i temeljni razlozi svih utvrđenja i zaključaka koji se u njemu iznose. Konačno izvješće uključuje dostatnu raspravu o argumentima iznesenima u fazi privremenog preispitivanja i pruža jasan odgovor na pitanja i primjedbe stranaka.

ČLANAK 325.

Privremeno izvješće arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće strankama podnosi privremeno izvješće najkasnije 90 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Ako arbitražno vijeće smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća o tome u pisanom obliku obavješćuje stranke i Odbor za partnerstvo, uz

navođenje razloga za odgodu i datuma kada arbitražno vijeće namjerava podnijeti svoje privremeno izvješće. Privremeno se izvješće ni pod kojim okolnostima ne smije podnijeti kasnije od 120 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

2. U hitnim slučajevima iz članka 323., uključujući one o kvarljivoj robi, sezonskoj robi ili uslugama, ili pitanjima povezanim s energetikom, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi podnijelo svoje privremeno izvješće u roku od 45 dana i, u svakom slučaju, najkasnije 60 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

3. Svaka stranka može, u roku od 14 dana od primitka privremenog izvješća, arbitražnom vijeću dostaviti pisani zahtjev da preispita konkretne aspekte privremenog izvješća u skladu s člankom 324. stavkom 2. O tom se zahtjevu istodobno obavješćuje druga stranka. Stranka može uputiti primjedbe na zahtjev druge stranke u roku od sedam dana od dostave pisanog zahtjeva arbitražnom vijeću.

ČLANAK 326.

Konačno izvješće arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće svoje konačno izvješće podnosi strankama i Odboru za partnerstvo u roku od 120 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Ako arbitražno vijeće smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća o tome u pisanom obliku obavješćuje stranke i Odbor za partnerstvo, uz navođenje razloga za odgodu i datuma kada arbitražno vijeće namjerava podnijeti svoje konačno izvješće. Konačno se izvješće ni pod kojim okolnostima ne smije podnijeti kasnije od 150 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

2. U hitnim slučajevima iz članka 323., uključujući one o kvarljivoj robi, sezonskoj robi ili uslugama, ili pitanjima povezanim s energetikom, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi podnijelo svoje konačno izvješće u roku od 60 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Konačno se izvješće ni pod kojim okolnostima ne smije podnijeti kasnije od 75 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

USKLAĐIVANJE

ČLANAK 327.

Postupanje u skladu s konačnim izvješćem arbitražnog vijeća

Stranka protiv koje je uložen prigovor poduzima potrebne mjere kako bi bez odgađanja i u dobroj vjeri postupila u skladu s konačnim izvješćem arbitražnog vijeća i bila u skladu s odredbama ove glave.

ČLANAK 328.

Razumni rok za postupanje u skladu s konačnim izvješćem

1. Ako postupanje u skladu s konačnim izvješćem nije moguće odmah, stranke se nastoje dogovoriti o roku potrebnom za postupanje u skladu s konačnim izvješćem. U takvom slučaju, stranka protiv koje je uložen prigovor najkasnije 30 dana nakon primitka konačnog izvješća stranci koja je uložila prigovor i Odboru za partnerstvo dostavlja obavijest o vremenu koje će joj biti potrebno za usklađivanje („razuman rok”).
2. U slučaju neslaganja između stranaka u vezi s trajanjem razumnog roka, stranka koja je uložila prigovor može, u roku od 20 dana od primitka obavijesti iz stavka 1., u pisanom obliku dostaviti zahtjev da izvorno arbitražno vijeće odredi trajanje razumnog roka. Takav se zahtjev istodobno dostavlja drugoj stranci i Odboru za partnerstvo. Arbitražno vijeće svoju odluku o razumnom roku strankama i Odboru za partnerstvo dostavlja u roku od 20 dana od dana primitka zahtjeva.
3. Stranka protiv koje je uložen prigovor u pisanom obliku obavješćuje stranku koja je uložila prigovor o svojem napretku u postupanju u skladu s konačnim izvješćem. Takva obavijest sastavlja se u pisanom obliku i dostavlja najkasnije mjesec dana prije isteka razumnog roka.
4. Stranke mogu sporazumno produljiti razumni rok.

ČLANAK 329.

Preispitivanje mjera poduzetih radi postupanja u skladu s konačnim izvješćem arbitražnog vijeća

1. Stranka protiv koje je uložen prigovor obavješćuje stranku koja je uložila prigovor i Odbor za partnerstvo o svakoj mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu s konačnim izvješćem. Takva se obavijest dostavlja prije isteka razumnog roka.
2. U slučaju neslaganja između stranaka o postojanju bilo koje mjere o kojoj je provedeno obavješćivanje na temelju stavka 1. ili usklađenosti takve mjere s odredbama ove glave, stranka koja je uložila prigovor može dostaviti pisani zahtjev izvornom arbitražnom vijeću da donese odluku o tom pitanju. O tom se zahtjevu istodobno obavješćuje stranka protiv koje je uložen prigovor. U takvom se zahtjevu navodi konkretna sporna mjera i objašnjava na koji je način ona neusklađena s obuhvaćenim odredbama, i to na način koji jasno predstavlja pravnu osnovu za prigovor. Arbitražno vijeće svoje izvješće podnosi strankama i Odboru za partnerstvo u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva.

LANAK 330.

Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu s konačnim izvješćem

1. Ako stranka protiv koje je uložen prigovor ne uputi obavijest o bilo kojoj mjeri poduzetoj kako bi postupila u skladu s konačnim izvješćem arbitražnog vijeća prije isteka razumnog roka, ili ako arbitražno vijeće odluči da ne postoji takva mjera ili da mjera o kojoj je provedeno obavješćivanje na temelju članka 329. stavka 1. nije usklađena s obvezama te stranke na temelju odredbi ove glave, stranka protiv koje je uložen prigovor, ako to od nje zatraži stranka koja je uložila prigovor, daje ponudu za privremenu kompenzaciju.
2. Ako stranka koja je uložila prigovor odluči ne zatražiti ponudu za privremenu kompenzaciju na temelju stavka 1. ili ako se takav zahtjev podnese, ali se ne postigne dogovor o kompenzaciji u roku od 30 dana od isteka razumnog roka ili dostave izvješća arbitražnog vijeća na temelju članka 329. stavka 2., stranka koja je uložila prigovor ima pravo, nakon obavješćivanja druge stranke i Odbora za partnerstvo, suspendirati obveze koje proizlaze iz odredbi ove glave. U obavijesti se navodi opseg suspenzije obveza koji ne smije premašiti opseg jednak vrijednosti koja je poništena ili umanjena zbog kršenja. Stranka koja je uložila prigovor može provesti suspenziju tek 10 radnih dana nakon dana primitka obavijesti koju joj je uputila stranka protiv koje je uložen prigovor, osim

ako je stranka protiv koje je uloženi prigovor zatražila arbitražu na temelju stavka 3. ovog članka.

3. Ako stranka protiv koje je uloženi prigovor smatra da opseg predviđene suspenzije obveza premašuje vrijednost poništenja ili umanjenja koristi zbog kršenja, ona može dostaviti pisani zahtjev izvornom arbitražnom vijeću da odluči o tom pitanju. O takvom se zahtjevu obavještava stranka koja je uložila prigovor i Odbor za partnerstvo prije isteka razdoblja od 10 dana iz stavka 2. Izvorno arbitražno vijeće svoje izvješće o opsegu suspenzija obveza podnosi strankama i Odboru za partnerstvo u roku od 30 dana od dana dostave zahtjeva. Obveze se ne suspendiraju sve dok izvorno arbitražno vijeće ne dostavi svoje izvješće. Suspenzija je usklađena s izvješćem arbitražnog vijeća o opsegu suspenzije.

4. Suspenzija obveza i kompenzacija iz ovog članka privremena je i ne primjenjuje se nakon što:

- (a) stranke postignu sporazumno rješenje u skladu s člankom 334.;
- (b) se stranke dogovore da se mjerom o kojoj je na temelju članka 329. stavka 1. provedeno obavješćivanje stranka protiv koje je uloženi prigovor usklađuje s odredbama ove glave ili
- (c) se povuče ili izmijeni svaka mjera za koju je arbitražno vijeće na temelju članka 329. stavka 2. utvrdilo da nije usklađena s odredbama ove glave kako bi je se uskladilo s tim odredbama.

LANAK 331.

Preispitivanje mjera poduzetih radi usklađivanja nakon donošenja privremenih pravnih sredstava zbog nepostupanja u skladu s konačnim izvješćem

1. Stranka protiv koje je uloženi prigovor obavješćuje stranku koja je uložila prigovor i Odbor za partnerstvo o mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu s izvješćem arbitražnog vijeća nakon suspenzije koncesija ili nakon primjene privremene kompenzacije, ovisno o slučaju. Uz iznimku slučajeva iz stavka 2., stranka koja je uložila prigovor ukida suspenziju koncesija u roku od 30 dana od primitka obavijesti. U slučajevima primjene kompenzacije i uz iznimku slučajeva iz stavka 2. stranka protiv koje je uloženi prigovor može ukinuti primjenu takve kompenzacije u roku od 30 dana od dana njezine obavijesti da je postupila u skladu s izvješćem arbitražnog vijeća.

2. Ako stranke u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti ne postignu dogovor o tome postiže li se mjerom u vezi s kojom je poslana ta obavijest usklađenost stranke protiv koje je uložen prigovor s obuhvaćenim odredbama, stranka koja je uložila prigovor dostavlja pisani zahtjev izvornom arbitražnom vijeću da odluči o tom pitanju. Takav se zahtjev istodobno dostavlja drugoj stranci i Odboru za partnerstvo. Izvješće arbitražnog vijeća podnosi se strankama i Odboru za partnerstvo u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ako arbitražno vijeće odluči da je mjera poduzeta radi usklađivanja u skladu s odredbama ove glave, ukida se suspenzija obveza ili kompenzacija, ovisno o slučaju. Ako arbitražno vijeće odluči da mjera o kojoj je u skladu sa stavkom 1. obavijestila stranka protiv koje je uložen prigovor nije usklađena s odredbama ove glave, opseg suspenzije obveza ili kompenzacija, prema potrebi, prilagođava se s obzirom na izvješće arbitražnog vijeća.

PODODJELJAK III.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

ČLANAK 332.

Zamjena arbitara

Ako tijekom arbitražnog postupka na temelju ovog poglavlja izvorno arbitražno vijeće ili neki od njegovih članova nisu u mogućnosti sudjelovati, povuku se ili ih je potrebno zamijeniti jer ne ispunjavaju zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, primjenjuje se postupak utvrđen člankom 321. Rok za podnošenje izvješća može se produljiti za vrijeme potrebno za imenovanje novog arbitara, najviše za 20 dana.

ČLANAK 333.

Suspenzija i prestanak arbitražnog postupka i postupka usklađivanja

Arbitražno vijeće, na zahtjev obiju stranaka, prekida svoj rad u bilo kojem trenutku na razdoblje o kojem se stranke dogovore, a koje ne premašuje 12 uzastopnih mjeseci. Arbitražno vijeće nastavlja sa svojim radom prije kraja tog razdoblja na pisani zahtjev obiju stranaka ili na kraju tog razdoblja na pisani zahtjev bilo koje od stranaka. Stranka koja upućuje zahtjev na odgovarajući način obavješćuje predsjednika Odbora za partnerstvo i drugu stranku. Ako stranka ne zatraži nastavak

rada arbitražnog vijeća pri isteku dogovorenog razdoblja suspenzije, postupak prestaje. U slučaju prekida rada arbitražnog vijeća, relevantna vremenska razdoblja na temelju ovog poglavlja produljuju se za istovjetno razdoblje u kojemu je rad arbitražnog vijeća prekinut.

ČLANAK 334.

Sporazumno rješenje

1. Stranke mogu u bilo kojem trenutku postići sporazumno rješenje spora na temelju ovog poglavlja.
2. Ako se sporazumno rješenje postigne tijekom postupka u okviru vijeća ili postupka posredovanja, stranke o svakom takvom rješenju zajednički obavješćuju Odbor za partnerstvo i predsjednika arbitražnog vijeća ili posrednika. Nakon primanja takve obavijesti prekida se postupak arbitražnog vijeća ili postupak posredovanja.
3. Svaka stranka unutar dogovorenog roka poduzima mjere potrebne za provedbu sporazumnog rješenja. Najkasnije prije isteka dogovorenog roka stranka koja provodi mjeru u pisanom obliku izvješćuje drugu stranku o svim mjerama poduzetima za provedbu sporazumnog rješenja.

ČLANAK 335.

Poslovnik i Kodeks ponašanja

1. Postupci za rješavanje sporova na temelju ovog poglavlja uređeni su ovim poglavljem, Poslovníkom i Kodeksom ponašanja.
2. Odbor za partnerstvo odlukom prihvaća Poslovník i Kodeks ponašanja na svojem prvom sastanku i može odlučiti o njihovim izmjenama.
3. Svako saslušanje arbitražnog vijeća otvoreno je za javnost, osim ako je drukčije predviđeno Poslovníkom.

ČLANAK 336.

Informacije i tehnički savjeti

1. Na zahtjev stranke o kojemu se obavješćuju istodobno arbitražno vijeće i druga stranka, ili na vlastitu inicijativu, arbitražno vijeće može zatražiti sve informacije koje smatra prikladnima za obavljanje svojih poslova, uključujući od stranaka koje su uključene u spor. Na svaki zahtjev arbitražnog vijeća za takvim informacijama stranke odgovaraju bez odlaganja i u potpunosti.
2. Na zahtjev stranke o kojemu se obavješćuju istodobno arbitražno vijeće i druga stranka, ili na vlastitu inicijativu, arbitražno vijeće može zatražiti sve informacije koje smatra prikladnima za obavljanje svojih poslova. Arbitražno vijeće ima pravo zatražiti mišljenje stručnjaka kada to smatra prikladnim. Prije odabira takvih stručnjaka arbitražno vijeće savjetuje se sa strankama.
3. Fizičke ili pravne osobe s poslovnim nastanom na području stranke mogu arbitražnom vijeću podnijeti podneske *amicus curiae* u skladu s Poslovníkom.
4. Sve informacije pribavljene na temelju ovog članka otkrivaju se svakoj stranci i podnose im se kako bi one mogle iznijeti svoje primjedbe.

ČLANAK 337.

Pravila tumačenja

Arbitražno vijeće tumači odredbe ove glave u skladu s običajnim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući ona kodificirana u Bečkoj konvenciji iz 1969. o pravu međunarodnih ugovora. Arbitražno vijeće uzima u obzir i relevantna tumačenja u izvješćima vijeća WTO-a i žalbenog tijela koja je usvojilo Tijelo WTO-a za rješavanje sporova. Izvješćima arbitražnog vijeća ne mogu se povećati ni umanjiti prava i obveze stranaka na temelju ovog Sporazuma.

ČLANAK 338.

Odluke i izvješća arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi sve odluke donijelo jednoglasno. Međutim, ako se odluka ne može donijeti jednoglasno, o predmetnom pitanju odlučuje se većinom glasova. Izdvojena mišljenja arbitara ne objavljuju se ni u kojem slučaju.
2. U izvješću arbitražnog vijeća navode se utvrđenja o činjeničnom stanju, mogućnost primjene relevantnih odredbi i temeljni razlozi svih utvrđenja i zaključaka koji se u njemu iznose.
3. Stranke bezuvjetno prihvaćaju odluke i izvješća arbitražnog vijeća, a njima se ne stvaraju ni prava niti obveze za fizičke ili pravne osobe.
4. Odbor za partnerstvo objavljuje izvješće arbitražnog vijeća u skladu s odredbama o zaštiti povjerljivih informacija kako je predviđeno Poslovníkom.

ODJELJAK D

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 339.

Popisi arbitara

1. Na temelju prijedloga stranaka i najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor za partnerstvo utvrđuje popis od najmanje 15 osoba koje žele i mogu obavljati dužnost arbitra. Popis se sastoji od tri potpopisa: jednog potpopisa za svaku stranku i jednog potpopisa osoba koje nisu državljani ni jedne stranke i koje mogu obavljati dužnost predsjednika arbitražnog vijeća. Na svakom potpopisu nalazi se najmanje pet osoba. Odbor za partnerstvo osigurava da se popis uvijek vodi na toj razini.
2. Arbitri imaju dokazano stručno znanje u području prava, međunarodne trgovine i ostalih pitanja koja se odnose na odredbe ove glave. Moraju biti neovisni, obavljati funkciju samostalno i ne smiju primati naputke od bilo koje organizacije ili vlade ili biti povezani s vladom bilo koje stranke te su dužni postupati u skladu s kodeksom ponašanja. Predsjednik isto tako ima iskustvo u postupcima rješavanja sporova.

3. Odbor za partnerstvo može utvrditi dodatne popise od 15 osoba sa znanjem i iskustvom u posebnim sektorima obuhvaćenim odredbama ove glave. Podložno sporazumu stranaka, takvi se dodatni popisi upotrebljavaju za sastavljanje arbitražnog vijeća u skladu s postupkom utvrđenim člankom 321.

ČLANAK 340.

Odabir suda

1. Ako dođe do spora u vezi s određenom mjerom kojom se navodno krši obveza na temelju ovog Sporazuma i bitno istovjetna obveza na temelju drugog međunarodnog sporazuma čije su potpisnice obje stranke, uključujući Sporazum o WTO-u, stranka koja traži ispravljanje povrede odabire sud pred kojim će se spor rješavati.
2. Nakon što stranka odabere sud i pokrene postupak rješavanja spora na temelju ovog poglavlja ili na temelju drugog međunarodnog sporazuma, stranka u pogledu određene mjere iz stavka 1. ne pokreće postupke rješavanja spora na temelju nekog drugog sporazuma, osim ako sud kojemu se najprije obratila zbog postupovnih razloga ili razloga povezanih s nadležnošću ne uspije donijeti odluku.
3. Za potrebe ovog članka:
 - (a) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća na temelju članka 320.;
 - (b) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju Sporazuma o WTO-u pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća na temelju članka 6. Dogovora o pravilima i postupcima za rješavanje sporova WTO-a; i
 - (c) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju bilo kojeg drugog sporazuma pokrenuti u skladu s relevantnim odredbama tog sporazuma.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 2. ni jednom se odredbom ovog Sporazuma ne sprječava stranku da provede suspenziju obveza koju je odobrilo Tijelo WTO-a za rješavanje sporova. Nije moguće pozivati se na Sporazum o WTO-u kako bi se stranku spriječilo da suspendira obveze na temelju ovog poglavlja.

ČLANAK 341.

Rokovi

1. Svi rokovi utvrđeni u ovom poglavlju, uključujući rokove za podnošenje izvješća arbitražnih vijeća, računaju se u kalendarskim danima pri čemu je prvi dan roka onaj dan koji slijedi nakon radnje ili činjenice na koju se rok odnosi, osim ako je drukčije navedeno.
2. Stranke u sporu mogu sporazumno izmijeniti sve rokove iz ovog poglavlja. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku predložiti strankama izmjenu bilo kojeg roka iz ovog poglavlja, uz navođenje razloga za taj prijedlog.

ČLANAK 342.

Upućivanja Sudu Europske unije

1. Postupak predviđen stavkom 2. primjenjuje se na sporove kojima se otvara pitanje tumačenja odredbi o usklađivanju iz članaka 169., 180., 189. i 192.
2. Ako se sporom iz stavka 1. otvara pitanje tumačenja odredbe prava Europske unije, arbitražno vijeće upućuje zahtjev Sudu Europske unije da odluči o tom pitanju pod uvjetom da je odluka o tom pitanju arbitražnom vijeću potrebna za donošenje njegove odluke. U tom se slučaju rokovi koji se primjenjuju na odluke arbitražnog vijeća suspendiraju dok Sud Europske unije ne donese odluku. Odluka Suda Europske unije obvezujuća je za arbitražno vijeće.

GLAVA VII.

FINANCIJSKA POMOĆ I ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU

POGLAVLJE 1.

FINANCIJSKA POMOĆ

ČLANAK 343.

Republika Armenija ostvaruje koristi od financijske pomoći u okviru relevantnih mehanizama i instrumenata Europske unije koji su namijenjeni financiranju. Republika Armenija može ostvariti koristi i od zajmova Europske investicijske banke, Europske banke za obnovu i razvoj i ostalih međunarodnih financijskih institucija. Financijskom pomoći pridonosi se ostvarivanju ciljeva ovog Sporazuma i ona se osigurava u skladu s ovim poglavljem.

ČLANAK 344.

1. Osnovna načela financijske pomoći u skladu su s relevantnim propisima o financijskim instrumentima Europske unije.
2. Prioritetna područja financijske pomoći Europske unije o kojima su se stranke usuglasile utvrđuju se u godišnjim programima djelovanja temeljenima, kad god je primjenjivo, na višegodišnjim okvirima kojima se odražavaju dogovoreni prioriteti politika. Unutar iznosa pomoći utvrđenih u okviru tih programa uzimaju se u obzir potrebe Republike Armenije, kapaciteti sektora i napredak u reformama, posebno u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.
3. Kako bi se dopustila optimalna upotreba dostupnih resursa, stranke nastoje osigurati da se pomoć Europske unije provodi u bliskoj suradnji i koordinaciji s drugim zemljama donatorima, organizacijama donatorima i međunarodnim financijskim institucijama, i u skladu s međunarodnim načelima djelotvornosti pomoći.
4. Na zahtjev Republike Armenije i podložno primjenjivim uvjetima Europska unija može Republici Armeniji pružiti makrofinancijsku pomoć.

ČLANAK 345.

Temeljna pravna, administrativna i tehnička osnova financijske pomoći utvrđuje se u okviru relevantnih sporazuma između stranaka.

ČLANAK 346.

Vijeće za partnerstvo obavješćuje se o napretku i provedbi financijske pomoći i njezinu utjecaju na ostvarivanje ciljeva ovog Sporazuma. U tu svrhu relevantna tijela stranaka osiguravaju odgovarajuće praćenje i vrednovanje informacija na uzajamnoj i trajnoj osnovi.

ČLANAK 347.

Stranke provode pomoć u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja i surađuju pri zaštiti financijskih interesa Europske unije i Republike Armenije u skladu s poglavljem 2. ove glave.

POGLAVLJE 2.

ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU

ČLANAK 348.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se definicije utvrđene Protokolom I. uz ovaj Sporazum.

ČLANAK 349.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje na svaki daljnji sporazum koji će stranke sklopiti ili instrument financiranja koji će dogovoriti i na svaki drugi instrument Europske unije namijenjen financiranju kojemu se tijela Republike Armenije ili drugi subjekti ili osobe u nadležnosti Republike Armenije mogu pridružiti, ne dovodeći u pitanje ni jednu drugu dodatnu klauzulu kojom su obuhvaćene revizije, provjere na terenu, inspekcije, nadzor i mjere za sprječavanje prijevvara, uključujući one koje provode Europski revizorski sud i Europski ured za borbu protiv prijevvara (OLAF).

ČLANAK 350.

Mjere sprječavanja i borbe protiv prijevара, korupcije i ostalih nezakonitih radnji

Stranke poduzimaju djelotvorne mjere sprječavanja i borbe protiv prijevара, korupcije i ostalih nezakonitih radnji povezanih s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a, uključujući u okviru uzajamne administrativne pomoći i uzajamne pravne pomoći u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.

ČLANAK 351.

Razmjena informacija i daljnja suradnja na operativnoj razini

1. Za potrebe pravilne provedbe ovog poglavlja nadležna tijela Europske unije i nadležna tijela Republike Armenije redovito razmjenjuju informacije i, na zahtjev jedne od stranaka, provode savjetovanja.
2. Europski ured za borbu protiv prijevара može se s odgovarajućim istovrsnim tijelima Republike Armenije dogovoriti o daljnjoj suradnji u području sprječavanja prijevара, uključujući operativne aranžmane s tijelima Republike Armenije.
3. Kada je riječ o prijenosu i obradi osobnih podataka, primjenjuje se članak 13.

ČLANAK 352.

Suradnja radi zaštite eura i drama od krivotvorenja

Nadležna tijela Europske unije i Republike Armenije surađuju kako bi od krivotvorenja učinkovito zaštitila euro i dram. Takva suradnja uključuje pomoć potrebnu kako bi se spriječilo i suzbilo krivotvorenje eura i drama te uključuje razmjenu informacija.

ČLANAK 353.

Sprječavanje prijevare, korupcije i nepravilnosti

1. Ako je tijelima Republike Armenije povjerena provedba financiranja sredstvima iz fondova EU-a, ta tijela redovito provjeravaju pravilnu provedbu aktivnosti financiranih sredstvima EU-a. Poduzimaju sve odgovarajuće mjere za sprječavanje i ispravljanje nepravilnosti i prijevare.
2. Tijela Republike Armenije poduzimaju sve odgovarajuće mjere sprječavanja i ispravka svih aktivnih ili pasivnih korupcijskih praksi i isključivanja sukoba interesa u bilo kojoj fazi postupaka povezanih s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a.
3. Tijela Republike Armenije obavješćuju Europsku komisiju o svim poduzetim zaštitnim mjerama.
4. U tu svrhu nadležna tijela Republike Armenije dostavljaju Europskoj komisiji sve informacije povezane s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a i bez odgađanja je obavješćuju o bilo kakvim znatnim promjenama svojih postupaka ili sustava.

ČLANAK 354.

Istraga i progon

Nakon provedenog nacionalnog nadzora ili nadzora EU-a tijela Republike Armenije osiguravaju istragu i progon stvarnih slučajeva prijevare, korupcije ili drugih nepravilnosti, uključujući sukob interesa, i slučajeva u pogledu kojih postoji sumnja na počinjenje tih djela. Europski ured za borbu protiv prijevare prema potrebi može nadležnim tijelima Republike Armenije pomoći u toj zadaći.

ČLANAK 355.

Priopćavanje prijevare, korupcije i nepravilnosti

1. Tijela Republike Armenije bez odgađanja dostavljaju Europskoj komisiji sve informacije koje su zamijetila, a koje se odnose na stvarne slučajeve prijevare, korupcije ili drugih nepravilnosti u vezi s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a, uključujući sukob interesa, ili

slučajeve u pogledu kojih postoji sumnja na počinjenje tih djela. Ako postoji sumnja na počinjenje prijevare ili korupcije, obavješćuje se i Europski ured za borbu protiv prijevare.

2. Tijela Republike Armenije izvješćuju i o svim mjerama poduzetima u vezi s činjenicama priopćenima na temelju ovog članka. Ako nema stvarnih slučajeva prijevare, korupcije ili drugih nepravilnosti, uključujući sukob interesa, ili slučajeva u pogledu kojih postoji sumnja, tijela Republike Armenije obavješćuju Europsku komisiju na godišnjoj skupštini relevantnog pododbora.

ČLANAK 356.

Revizije

1. Europska komisija i Europski revizorski sud imaju pravo preispitati je li ukupan rashod povezan s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a nastao na zakonit i redovit način i je li financijsko upravljanje dobro.

2. Revizije se obavljaju na temelju preuzetih obveza i izvršenih plaćanja. One se temelje na evidencijama i, ako je potrebno, provode na terenu u prostorima subjekta koji upravlja ili sudjeluje u provedbi financiranja sredstvima iz fondova EU-a, uključujući sve korisnike, ugovaratelje i podugovaratelje koji su primili sredstva EU-a izravno ili neizravno. Takve se revizije mogu obavljati prije zaključivanja izvješća za predmetnu financijsku godinu i tijekom razdoblja od pet godina od dana plaćanja ostatka financijske potpore.

3. Inspektori Europske komisije i ostale osobe koje su ovlastili Europska komisija ili Europski revizorski sud mogu provoditi kontrolu dokumentacije ili provjere na terenu i revizije u prostorima bilo kojeg subjekta koji upravlja ili sudjeluje u provedbi financiranja sredstvima iz fondova EU-a kao i njihovih podugovaratelja u Republici Armeniji.

4. Europska komisija ili ostale osobe koje su ovlastile Europska komisija ili Europski revizorski sud imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima te svim informacijama potrebnima za obavljanje takvih revizija, uključujući one u elektroničkom obliku. Sve javne institucije Republike Armenije obavješćuju se o tom pravu pristupa te se ono izričito navodi u ugovorima sklopljenima radi provedbe instrumenata iz ovog Sporazuma.

5. Pri izvršavanju svojih zadaća Europski revizorski sud i revizorska tijela Republike Armenije surađuju u ozračju povjerenja, zadržavajući pritom svoju neovisnost.

ČLANAK 357.

Provjere na terenu

1. Europski ured za borbu protiv prijevara u okviru ovog Sporazuma ima pravo provoditi provjere i inspekcije na terenu kako bi zaštitio financijske interese Europske unije.
2. Europski ured za borbu protiv prijevara priprema i provodi provjere i inspekcije na terenu u bliskoj suradnji s nadležnim tijelima Republike Armenije.
3. Tijela Republike Armenije pravodobno se obavješćuju o predmetu, namjeni i pravnoj osnovi provjera i inspekcija kako bi mogla osigurati svu potrebnu pomoć. U tu svrhu službenici nadležnih tijela Republike Armenije imaju pravo sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.
4. Ako predmetna tijela Republike Armenije izraze interes, mogu zajednički s Europskim uredom za borbu protiv prijevara provoditi provjere i inspekcije na terenu.
5. Ako gospodarski subjekt odbija provjeru ili inspekciju na terenu, tijela Republike Armenije pružaju Europskom uredu za borbu protiv prijevara u skladu s pravom Republike Armenije takvu pomoć koja mu je potrebna da obavi svoju dužnost pri provedbi provjere ili inspekcije na terenu.

ČLANAK 358.

Upravne mjere i sankcije

Europska komisija može odrediti upravne mjere i sankcije u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica, Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012. o pravilima za primjenu Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije. Tijela Republike Armenije mogu u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom uvesti dodatne mjere i sankcije pored onih navedenih u prvoj rečenici.

ČLANAK 359.

Povrat

1. Ako je tijelima Republike Armenije povjerena provedba financiranja sredstvima iz fondova EU-a, Europska komisija ima pravo povrata nepropisno isplaćenih sredstava iz fondova EU-a, posebno u okviru financijskih korekcija. Tijela Republike Armenije poduzimaju sve odgovarajuće mjere za povrat nepropisno isplaćenih sredstava iz fondova EU-a. Europska komisija u obzir uzima mjere koje su poduzela tijela Republike Armenije radi sprječavanja gubitka predmetnih sredstava iz fondova EU-a.
2. U slučajevima iz stavka 1. Europska komisija savjetuje se s Republikom Armenijom o pitanju prije donošenja odluke o povratu. O sporovima u vezi s povratom raspravlja se u okviru Vijeća za partnerstvo.
3. Odredbe ove glave kojima se određuje novčana obveza osobama osim državama provode se u Republici Armeniji u skladu sa sljedećim načelima:
 - (a) provedba je uređena pravilima građanskog postupka na snazi u Republici Armeniji. Nalog za provedbu izdaje se bez ikakvih drugih formalnosti osim što nacionalno tijelo koje je odredila vlada Republike Armenije treba provjeriti vjerodostojnost odluke o provedbi. Vlada Republike Armenije obavješćuje Europsku komisiju i Sud Europske unije o identitetu tog nacionalnog tijela;
 - (b) kada su na temelju zahtjeva Europske komisije ispunjene formalnosti iz točke (a), Komisija može nastaviti s provedbom u skladu sa zakonodavstvom Republike Armenije iznošenjem predmeta izravno pred nadležno tijelo;
 - (c) zakonitost odluke o provedbi podliježe nadzoru Suda Europske unije. Provedba se može suspendirati samo odlukom Suda Europske unije. Europska komisija obavješćuje tijela Republike Armenije o svakoj odluci Suda Europske unije kojom se suspendira provedba. Pritužbe zbog nepravilnosti u postupku provedbe u nadležnosti su sudova Republike Armenije.

4. Presude koje Sud Europske unije donese na temelju arbitražne klauzule iz ugovora u okviru područja primjene ovog poglavlja provedive su pod istim uvjetima.

ČLANAK 360.

Povjerljivost

Informacije priopćene ili pribavljene u bilo kojem obliku na temelju ovog poglavlja obuhvaćene su poslovnom tajnom i zaštićene na isti način na koji su slične informacije zaštićene pravom Republike Armenije te odgovarajućim odredbama primjenjivima na institucije Europske unije. Takve se informacije ne smiju priopćiti osobama osim onima u institucijama Europske unije, državama članicama ili Republici Armeniji kojima su one potrebne za obnašanje njihove službene dužnosti i ne smiju se upotrebljavati u druge svrhe osim kako bi se osigurala djelotvorna zaštita financijskih interesa stranaka.

ČLANAK 361.

Usklađivanje zakonodavstva

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga XII. u skladu s odredbama tog Priloga.

GLAVA VIII.

INSTITUCIONALNE, OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

POGLAVLJE 1.

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLANAK 362.

Vijeće za partnerstvo

1. Osniva se Vijeće za partnerstvo. Ono nadzire i redovito preispituje provedbu ovog Sporazuma.
2. Vijeće za partnerstvo sastoji se od predstavnika stranaka na ministarskoj razini i sastaje u redovitim razmacima, najmanje jedanput godišnje i kada okolnosti to iziskuju. Vijeće za partnerstvo može se prema dogovoru sastajati u bilo kojem obliku.
3. Vijeće za partnerstvo razmatra sva bitna pitanja koja proizlaze iz okvira ovog Sporazuma i sva ostala bilateralna ili međunarodna pitanja od obostranog interesa u svrhu postizanja ciljeva ovog Sporazuma.
4. Vijeće za partnerstvo utvrđuje svoj poslovnik.
5. Vijećem za partnerstvo naizmjenice predsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Republike Armenije.
6. Za potrebe postizanja ciljeva ovog Sporazuma, Vijeće za partnerstvo ima ovlast donositi odluke u okviru područja primjene ovog Sporazuma u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom. Te su odluke obvezujuće za stranke koje poduzimaju odgovarajuće mjere za njihovu provedbu. Vijeće za partnerstvo može isto tako davati preporuke. Ono donosi svoje odluke i preporuke sporazumom između stranaka poštujući rok završetka odgovarajućih unutarnjih postupaka stranaka.

7. Vijeće za partnerstvo forum je za razmjenu informacija o zakonodavstvu Europske unije i Republike Armenije koje se priprema ili je na snazi, te o mjerama provedbe, izvršavanja i usklađivanja.
8. Vijeće za partnerstvo ima ovlast ažurirati ili izmijeniti priloge ne dovodeći u pitanje posebne odredbe na temelju glave VI.

ČLANAK 363.

Odbor za partnerstvo

1. Osniva se Odbor za partnerstvo. Odbor pomaže Vijeću za partnerstvo u obavljanju njegovih dužnosti i poslova.
2. Odbor za partnerstvo sastoji se od predstavnika stranaka, u načelu, na razini viših dužnosnika.
3. Odborom za partnerstvo naizmjenice predsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Republike Armenije.
4. Vijeće za partnerstvo u svojem poslovniku utvrđuje dužnosti i način rada Odbora za partnerstvo, čije odgovornosti uključuju pripremu sastanaka Vijeća za partnerstvo. Odbor za partnerstvo sastaje se najmanje jedanput godišnje.
5. Vijeće za partnerstvo može prenijeti Odboru za partnerstvo bilo koju od svojih ovlasti, uključujući ovlast donošenja obvezujućih odluka.
6. Odbor za partnerstvo ima ovlast donositi odluke u područjima za koja mu je Vijeće za partnerstvo prenijelo svoje ovlasti i u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom. Te su odluke obvezujuće za stranke koje poduzimaju odgovarajuće mjere za njihovu provedbu. Odbor za partnerstvo donosi svoje odluke sporazumom između stranaka, uz dužnu pažnju spram završetka odgovarajućih unutarnjih postupaka stranaka.

7. Odbor za partnerstvo sastaje se u posebnom sastavu kako bi riješio sva pitanja povezana s glavom VI. Odbor za partnerstvo sastaje se u tom sastavu najmanje jedanput godišnje.

ČLANAK 364.

Pododbori i ostala tijela

1. Odboru za partnerstvo pomažu pododbori i ostala tijela osnovani na temelju ovog Sporazuma.
2. Vijeće za partnerstvo može odlučiti o osnivanju pododbora i ostalih tijela u određenim područjima koja su potrebna za provedbu ovog Sporazuma te određuje njihov sastav, dužnosti i način rada.
3. Pododbori o svojim aktivnostima redovito izvješćuju Odbor za partnerstvo.
4. Postojanjem pododbora ne sprječava se ni jedna stranka da uputi bilo koje pitanje izravno Odboru za partnerstvo, uključujući kad je u sastavu zaduženom za trgovinu.

ČLANAK 365.

Parlamentarni odbor za partnerstvo

1. Osniva se Parlamentarni odbor za partnerstvo. On se sastoji od članova Europskog parlamenta, s jedne strane, i članova Parlamenta Republike Armenije, s druge strane, te čini forum za njihove sastanke i razmjenu stajališta. Sastaje se u vremenskim razmacima koje sam odredi.
2. Parlamentarni odbor za partnerstvo donosi svoj poslovnik.
3. Parlamentarnim odborom za partnerstvo naizmjenice predsjedaju predstavnik Europskog parlamenta i predstavnik Parlamenta Republike Armenije, u skladu s odredbama koje se utvrđuju u njegovu poslovniku.

4. Parlamentarni odbor za partnerstvo može od Vijeća za partnerstvo zatražiti relevantne informacije o provedbi ovog Sporazuma, koje zatim tražene informacije dostavlja Parlamentarnom odboru za partnerstvo.
5. Parlamentarni odbor za partnerstvo obavješćuje se o odlukama i preporukama Vijeća za partnerstvo.
6. Parlamentarni odbor za partnerstvo može davati preporuke Vijeću za partnerstvo.
7. Parlamentarni odbor za partnerstvo može osnovati parlamentarne pododbore za partnerstvo.

ČLANAK 366.

Platforma civilnog društva

1. Stranke podupiru redovito održavanje sastanaka predstavnika svojih civilnih društava kako bi ih obavijestile o provedbi ovog Sporazuma i dobile njihova mišljenja u pogledu provedbe ovog Sporazuma.
2. Uspostavlja se Platforma civilnog društva. Ona čini forum za sastanke i razmjenu stajališta predstavnika civilnog društva iz Europske unije, uključujući članove Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, i predstavnika organizacija civilnog društva, mreža i platformi iz Republike Armenije, uključujući nacionalnu platformu Istočnog partnerstva, te je od njih sastavljena. Sastaje se u vremenskim razmacima koje sama odredi.
3. Platforma civilnog društva donosi svoj poslovnik. Taj poslovnik uključuje, među ostalim, načela transparentnosti, uključivosti i rotacije.
4. Platformom civilnog društva, u skladu s odredbama koje se utvrđuju u njezinu poslovniku, naizmjenice predsjedaju predstavnik civilnog društva Europske unije i predstavnik civilnog društva Republike Armenije.
5. Platforma civilnog društva obavješćuje se o odlukama i preporukama Vijeća za partnerstvo.

6. Platforma civilnog društva može davati preporuke Vijeću za partnerstvo, Odboru za partnerstvo i Parlamentarnom odboru za partnerstvo.

7. Odbor za partnerstvo i Parlamentarni odbor za partnerstvo održavaju redovite kontakte s predstavnicima Platforme civilnog društva kako bi pribavili njihova stajališta o postizanju ciljeva ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 2.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 367.

Pristup sudovima i upravnim tijelima

U okviru područja primjene ovog Sporazuma svaka se stranka obvezuje osigurati da fizičke i pravne osobe druge stranke, bez diskriminacije prema njezinim državljanima, imaju pristup nadležnim sudovima i upravnim tijelima radi zaštite svojih osobnih i imovinskih prava.

ČLANAK 368.

Sigurnosne iznimke

Ni jedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se na način da se:

- (a) od bilo koje stranke zahtijeva pružanje bilo kojih informacija za čije otkrivanje ona smatra da je protivno njezinim ključnim sigurnosnim interesima;
- (b) bilo koju stranku sprječava u poduzimanju bilo kojeg djelovanja koje smatra potrebnim za zaštitu svojih ključnih sigurnosnih interesa:
 - i. povezanih s proizvodnjom oružja, streljiva ili ratnog materijala ili trgovine njima;
 - ii. povezanih s gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojnih objekata;

- iii. povezanih s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih se takvi materijali dobivaju ili
 - iv. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima;
- (c) bilo koju stranku sprječava u poduzimanju bilo kojeg djelovanja radi ispunjavanja svojih obveza na temelju Povelje UN-a u svrhu održavanja mira i međunarodne sigurnosti.

ČLANAK 369.

Nediskriminacija

1. U područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom i ne dovodeći u pitanje posebne odredbe koje on sadržava:
 - (a) zbog aranžmana koje Republika Armenija primjenjuje u pogledu Europske unije i njezinih država članica ne smije doći do diskriminacije između država članica ili njihovih fizičkih ili pravnih osoba i
 - (b) zbog aranžmana koje Europska unija ili njezine države članice primjenjuju u pogledu Republike Armenije ne smije doći do diskriminacije između fizičkih ili pravnih osoba Republike Armenije.
2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje pravo stranaka da primijene relevantne odredbe svojeg poreznog zakonodavstva na porezne obveznike koji nisu u istovjetnoj situaciji s obzirom na svoje mjesto boravišta.

ČLANAK 370.

Postupno usklađivanje

Republika Armenija provodi postupno usklađivanje svojeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU-a kako je navedeno u prilogima, a na temelju obveza utvrđenih u ovom Sporazumu, i u skladu s odredbama tih priloga. Ovim se člankom ne dovode u pitanje posebne odredbe na temelju glave VI.

ČLANAK 371.

Dinamično usklađivanje

U skladu s ciljem postupnog usklađivanja zakonodavstva Republike Armenije sa zakonodavstvom EU-a, Vijeće za partnerstvo povremeno preispituje i ažurira priloge ovom Sporazumu kako bi se, među ostalim, njima odrazio razvoj zakonodavstva EU-a i primjenjive norme utvrđene međunarodnim instrumentima koje stranke smatraju bitnima, vodeći računa pritom o završetku odgovarajućih unutarnjih postupaka stranaka. Ovim se člankom ne dovode u pitanje posebne odredbe na temelju glave VI.

ČLANAK 372.

Praćenje i ocjena usklađivanja

1. Praćenje znači kontinuirano ocjenjivanje napretka u provedbi i izvršavanju mjera obuhvaćenih ovim Sporazumom. Stranke surađuju kako bi olakšale postupak praćenja u okviru institucionalnih tijela osnovanih ovim Sporazumom.
2. Europska unija ocjenjuje usklađivanje zakonodavstva Republike Armenije s pravom EU-a kako se navodi u ovom Sporazumu. Takve ocjene uključuju aspekte provedbe i izvršavanja. Europska unija može provoditi takve ocjene samostalno ili u dogovoru s Republikom Armenijom. Kako bi olakšala postupak ocjenjivanja, Republika Armenija izvješćuje Europsku uniju o napretku u usklađivanju, prema potrebi prije kraja prijelaznih razdoblja utvrđenih ovim Sporazumom. U okviru postupka izvješćivanja i ocjenjivanja, uključujući modalitete i učestalost ocjena, uzimaju se u obzir posebni modaliteti utvrđeni u ovom Sporazumu ili u odlukama institucionalnih tijela osnovanih ovim Sporazumom.
3. Ocjena usklađivanja može uključivati misije na terenu, uz sudjelovanje institucija, tijela i agencija Europske unije, nevladinih tijela, nadzornih tijela, neovisnih stručnjaka i ostalih, prema potrebi.

ČLANAK 373.

Rezultati praćenja, uključujući ocjene usklađivanja

1. Sva relevantna tijela osnovana na temelju ovog Sporazuma raspravljaju o rezultatima aktivnosti praćenja, što uključuje i ocjene usklađivanja iz članka 372. Takva tijela mogu donijeti zajedničke preporuke koje se dostavljaju Vijeću za partnerstvo.
2. Ako su stranke suglasne da su potrebne mjere obuhvaćene glavom VI. provedene i da se izvršavaju, Vijeće za partnerstvo, u okviru ovlasti koje su mu dodijeljene člankom 319. stavkom 3. i člankom 335. stavkom 2., odlučuje o daljnjem otvaranju tržišta ako je predviđeno glavom VI.
3. Zajednička preporuka dostavljena Vijeću za partnerstvo u skladu sa stavkom 1. ili nemogućnost postizanja dogovora o takvoj preporuci ne podliježu rješavanju sporova iz glave VI. Odluka koju donese Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla ili nemogućnost donošenja odluke ne podliježu rješavanju sporova kako je utvrđeno u glavi VI.

ČLANAK 374.

Ograničenja u slučaju poteškoća s platnom bilancom i poteškoća s vanjskim financiranjem

1. Ako stranka ima ozbiljnih poteškoća s platnom bilancom ili poteškoća s vanjskim financiranjem, ili postoji opasnost da se to dogodi, ta stranka može donijeti ili zadržati sigurnosne mjere ili ograničavajuće mjere kojima se utječe na kretanje kapitala, plaćanja ili prijenose.
2. Mjere iz stavka 1.:
 - (a) takve su da se njima osigurava postupanje prema stranci koje nije manje povoljno od postupanja prema državi koja nije stranka u sličnim situacijama;
 - (b) u skladu su sa Statutom Međunarodnog monetarnog fonda iz 1944. kako se primjenjuje;
 - (c) takve su da se njima izbjegava nanošenje nepotrebne štete komercijalnim, gospodarskim i financijskim interesima druge stranke;

(d) privremene su te se, kada se situacija navedena u stavku 1. poboljša, postupno ukidaju.

3. U slučaju trgovine robom stranka može donijeti ili provoditi ograničavajuće mjere kako bi zaštitila svoju platnu bilancu ili vanjski financijski položaj. Takve su mjere u skladu s GATT-om iz 1994. i Dogovorom o odredbama GATT-a iz 1994. o platnoj bilanci.

4. U slučaju trgovine uslugama stranka može donijeti ograničavajuće mjere kako bi zaštitila svoju platnu bilancu ili vanjski financijski položaj. Takve su mjere u skladu s GATS-om.

5. Svaka stranka koja provodi ili donosi ograničavajuće mjere iz stavka 1. odmah obavješćuje drugu stranku o tim mjerama i predstavlja, što je prije moguće, raspored za njihovo ukidanje.

6. Ako su ograničenja donesena ili se provode u skladu s ovim člankom, odmah se održavaju savjetovanja u Odboru za partnerstvo, ako se takva savjetovanja već ne održavaju izvan okvira područja primjene ovog Sporazuma.

7. Savjetovanjima se ocjenjuju poteškoće s platnom bilancom ili poteškoće s vanjskim financiranjem koje su dovele do predmetnih mjera uzimajući u obzir, među ostalim, čimbenike kao što su:

(a) vrsta i opseg poteškoća;

(b) vanjsko gospodarsko i trgovinsko okruženje ili

(c) alternativne korektivne mjere koje su eventualno dostupne.

8. Na savjetovanjima se ocjenjuje usklađenost ograničavajućih mjera sa stavcima 1. i 2.

9. U takvim savjetovanjima stranke prihvaćaju sva statistička utvrđenja i ostale činjenice koje Međunarodni monetarni fond iznosi u vezi s deviznim poslovanjem, monetarnim pričuvama i platnom bilancom, a zaključci se temelje na ocjeni bilance plaćanja i vanjskog financijskog položaja predmetne stranke koju je proveo Međunarodni monetarni fond.

ČLANAK 375.

Oporezivanje

1. Ovaj se Sporazum primjenjuje isključivo na mjere oporezivanja samo ako je takva primjena potrebna za stupanje na snagu odredbi ovog Sporazuma.
2. Ni jedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se na način da se njome sprječava donošenje ili izvršavanje bilo koje mjere čiji je cilj sprječavanje izbjegavanja ili utaje poreza u skladu s poreznim odredbama sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, drugih poreznih aranžmana ili nacionalnog poreznog zakonodavstva.

ČLANAK 376.

Delegirana ovlast

Osim ako je drukčije navedeno u ovom Sporazumu, svaka stranka osigurava da bilo koja pravna osoba, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određeni monopol, kojoj je stranka delegirala regulatorne, upravne ili druge javne ovlasti na bilo kojoj razini vlasti pri izvršavanju tih ovlasti djeluje u skladu s obvezama te stranke kako su utvrđene na temelju ovog Sporazuma.

ČLANAK 377.

Ispunjavanje obveza

1. Stranke poduzimaju sve mjere potrebne za ispunjavanje svojih obveza na temelju ovog Sporazuma. Stranke osiguravaju ostvarivanje ciljeva utvrđenih ovim Sporazumom.
2. Stranke su suglasne da će se, na zahtjev bilo koje od stranaka, odmah savjetovati putem odgovarajućih kanala kako bi raspravile svako pitanje koje se odnosi na tumačenje ili provedbu ovog Sporazuma i drugih relevantnih aspekata odnosa između stranaka.

3. Svaka stranka pred Vijeće za partnerstvo iznosi sve sporove povezane s tumačenjem ili provedbom ovog Sporazuma u skladu s člankom 378.

4. Vijeće za partnerstvo može riješiti spor donošenjem obvezujuće odluke u skladu s člankom 378.

ČLANAK 378.

Rješavanje sporova

1. U slučaju nastanka spora između stranaka u pogledu tumačenja ili provedbe ovog Sporazuma bilo koja stranka dostavlja drugoj stranci i Vijeću za partnerstvo službeni zahtjev za rješavanje spornog pitanja. Odstupajući od navedenog, sporovi o tumačenju i provedbi glave VI. uređuju se isključivo poglavljem 13. glave VI.

2. Stranke nastoje riješiti spor savjetovanjem u dobroj vjeri u okviru Vijeća za partnerstvo kako bi se postiglo obostrano prihvatljivo rješenje u najkraćem mogućem roku.

3. Savjetovanja o sporu mogu se održati i na bilo kojem sastanku Odbora za partnerstvo ili bilo kojeg drugog relevantnog tijela iz članka 364. prema dogovoru između stranaka ili na zahtjev bilo koje od stranaka. Savjetovanja se mogu održati i u pisanom obliku.

4. Stranke osiguravaju Vijeću za partnerstvo, Odboru za partnerstvo i drugim relevantnim pododborima ili tijelima sve informacije potrebne za temeljito preispitivanje situacije.

5. Spor se smatra riješenim kada Vijeće za partnerstvo donese obvezujuću odluku o rješavanju pitanja u skladu s člankom 377. stavkom 4. ili kada objavi da je spor završen.

6. Sve informacije otkrivene tijekom savjetovanja ostaju povjerljive.

ČLANAK 379.

Odgovarajuće mjere u slučaju neispunjavanja obveza

1. Stranka može poduzeti odgovarajuće mjere ako sporno pitanje nije riješeno u roku od tri mjeseca od dana obavijesti o službenom zahtjevu za rješavanje spora u skladu s člankom 378. i ako stranka koja je uložila prigovor i dalje smatra da druga stranka nije ispunila obvezu na temelju ovog Sporazuma. Zahtjev za tromjesečno razdoblje savjetovanja ne primjenjuje se na iznimne slučajeve utvrđene u stavku 3. ovog članka.
2. Pri odabiru odgovarajućih mjera prednost imaju one kojima se najmanje ometa provedba ovog Sporazuma. Osim u slučajevima opisanima u stavku 3. ovog članka, takve mjere ne smiju uključivati suspenziju bilo kojih prava ili obveza predviđenih odredbama ovog Sporazuma utvrđenih u glavi VI. Vijeće za partnerstvo bez odgađanja se obavješćuje o mjerama iz stavka 1. ovog članka te one podliježu savjetovanju u skladu s člankom 377. stavkom 2. i rješavanju spora u skladu s člankom 378. stavcima 2. i 3.
3. Iznimke navedene u stavcima 1. i 2. odnose se na:
 - (a) otkazivanje ovog Sporazuma koje nije dopušteno prema općim pravilima međunarodnog prava
 - (b) povredu bilo kojeg od bitnih elemenata ovog Sporazuma iz članka 2. stavka 1. i članka 9. stavka 1. ovog Sporazuma koju počini druga stranka.

ČLANAK 380.

Odnos prema drugim sporazumima

1. Ovaj Sporazum zamjenjuje Sporazum o partnerstvu i suradnji. Upućivanja na Sporazum o partnerstvu i suradnji u svim ostalim sporazumima između stranka tumače se kao upućivanja na ovaj Sporazum.

2. Sve dok se ne ostvare jednaka prava fizičkih i pravnih osoba na temelju ovog Sporazuma, ovaj Sporazum ne utječe na prava koja su im osigurana postojećim sporazumima koji obvezuju jednu državu članicu ili više njih, s jedne strane, i Republiku Armeniju, s druge strane.
3. Postojeći sporazumi povezani s posebnim područjima suradnje obuhvaćenima područjem primjene ovog Sporazuma smatraju se dijelom sveobuhvatnih bilateralnih odnosa na koje se primjenjuje ovaj Sporazum i dijelom zajedničkog institucionalnog okvira.
4. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma u bilo kojem području unutar njegova područja primjene. Takvi su posebni sporazumi sastavni dio sveobuhvatnih bilateralnih odnosa na koje se primjenjuje ovaj Sporazum i čine dio zajedničkog institucionalnog okvira.
5. Ne dovodeći u pitanje relevantne odredbe Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ni ovaj Sporazum ni djelovanja poduzeta u skladu s njim ni na koji način ne utječu na ovlasti država članica da bilateralno surađuju s Republikom Armenijom ili da, prema potrebi, sklapaju nove sporazume o suradnji s Republikom Armenijom.

ČLANAK 381.

Trajanje

1. Ovaj se Sporazum sklapa na neodređeno vrijeme.
2. Svaka stranka može otkazati ovaj Sporazum pisanom obaviješću koja se drugoj stranci dostavlja diplomatskim putem. Ovaj Sporazum prestaje šest mjeseci nakon dana primitka te obavijesti.

ČLANAK 382.

Definicija stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma izraz „stranke” znači Europska unija, ili njezine države članice, ili Europska unija i njezine države članice, u skladu s njihovim ovlastima koje proizlaze iz Ugovora o

Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije i, prema potrebi, znači i Euratom, u skladu s njegovim ovlastima na temelju Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Republika Armenija, s druge strane.

ČLANAK 383.

Teritorijalna primjena

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na područja na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji, Ugovor o funkcioniranju Europske unije i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te u skladu s uvjetima koji su utvrđeni u tim Ugovorima i, s druge strane, na državno područje Republike Armenije.

ČLANAK 384.

Depozitar Sporazuma

Glavno tajništvo Vijeća Europske unije depozitar je ovog Sporazuma.

ČLANAK 385.

Stupanje na snagu, završne odredbe i privremena primjena

1. Stranke ratificiraju ili odobravaju ovaj Sporazum u skladu sa svojim postupcima. Isprave o ratifikaciji ili odobrenju polažu se kod depozitara.
2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma polaganja posljednje isprave o ratifikaciji ili odobrenju.
3. Ovaj se Sporazum može izmijeniti pisanim putem uz suglasnost stranaka. Takve izmjene stupaju na snagu u skladu s odredbama ovog članka.
4. Prilozi, protokoli i izjave sastavni su dio ovog Sporazuma.

5. Neovisno o stavku 2. Europska unija i Republika Armenija mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u cijelosti ili djelomično, u skladu sa svojim primjenjivim unutarnjim postupcima, ovisno o slučaju.
6. Privremena primjena proizvodi učinke od prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon dana na koji depozitar zaprimi sljedeće:
- (a) obavijest Europske unije o dovršetku postupaka potrebnih u tu svrhu, uz navođenje dijelova ovog Sporazuma koji se privremeno primjenjuju i
 - (b) ispravu Republike Armenije o ratifikaciji u skladu s njezinim unutarnjim postupcima.
7. Za potrebe relevantnih odredbi ovog Sporazuma, uključujući njegove priloge i protokole, svako upućivanje u takvim odredbama na „dan stupanja na snagu ovog Sporazuma” tumači se kao „datum od kojeg se ovaj Sporazum privremeno primjenjuje” u skladu sa stavkom 5.
8. Odredbe Sporazuma o partnerstvu i suradnji, ako nisu obuhvaćene privremenom primjenom ovog Sporazuma, i dalje se primjenjuju tijekom razdoblja privremene primjene.
9. Svaka stranka može depozitaru uputiti pisanu obavijest o svojoj namjeri da prestane privremeno primjenjivati ovaj Sporazum. Prestanak privremene primjene stupa na snagu šest mjeseci nakon što depozitar zaprimi tu obavijest.

ČLANAK 386.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i armenskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA, opunomoćenici potpisani u nastavku, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Брюксел на двадесет и четвърти ноември през две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Bruselas, el veinticuatro de noviembre de dos mil diecisiete.

V Bruselu dne dvacátého čtvrtého listopadu dva tisíce sedmnáct.

Udfærdiget i Bruxelles den fireogtyvende november to tusind og sytten.

Geschehen zu Brüssel am vierundzwanzigsten November zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhanda seitsmeteistkümnenda aasta novembrikuu kahekümne neljandal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι τέσσερις Νοεμβρίου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Brussels on the twenty-fourth day of November in the year two thousand and seventeen.

Fait à Bruxelles, le vingt-quatre novembre deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset četvrtog studenoga godine dvije tisuće sedamnaeste.

Fatto a Bruxelles, addi ventiquattro novembre duemiladiciassette.

Briselē, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada divdesmit ceturtajā novembrī.

Primta du tūkstančiai septynioliktų metų lapkričio dvidešimt ketvirtą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-tizenhetedik év november havának huszonegyedik napján.

Magħmul fi Brussell, fl-erbgha u għoxrin jum ta' Novembru fis-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te Brussel, vierentwintig november tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego czwartego listopada roku dwa tysiące siedemnastego.

Feito em Bruxelas, em vinte e quatro de novembro de dois mil e dezassete.

Întocmit la Bruxelles la douăzeci și patru noiembrie două mii șaptesprezece.

V Bruseli dvadsiateho štvrtého novembra dvetisícisedemnást’.

V Bruslju, dne štiriindvajsetega novembra leta dva tisoč sedemnajst.

Tehty Brysselissä kahdentenäkymmenentenäneljäntenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.

Som skedde i Bryssel den tjugofjärde november år tjugohundrasjutton.

Կատարված է Բրյուսել քաղաքում երկու հազար տասնյոթ թվականի նոյեմբերի քսանչորսին.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Por el Reino de España

M. U. > A. R.

Pour la République française

PLJC

Za Republiku Hrvatsku

M. U.

Per la Repubblica italiana

M. U.

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Ν.γ' Έμμις :

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

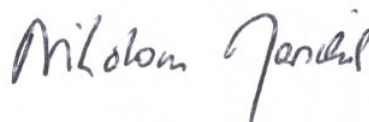
Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

ad referendum

Pela República Portuguesa

Nuno Brito

Pentru România

Lodovico

Za Republiko Slovenijo

Janez Janša

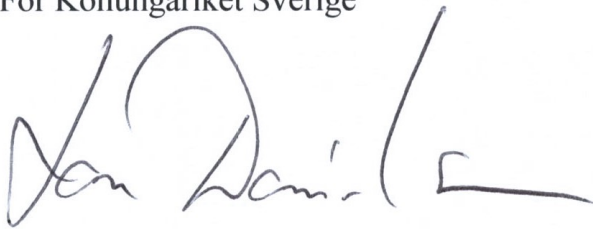
Za Slovenskú republiku

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Pekko Järvi', written in a cursive style.

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M. Ristolainen', written in a cursive style.

För Konungariket Sverige

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Jon Danielson', written in a cursive style.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Liz Truss', written in a cursive style.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europejską uniję
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

За Европейската общност за атомна енергия
 Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
 Za Evropské společenství pro atomovou energii
 For Det Europæiske Atomenergifællesskab
 Für die Europäische Atomgemeinschaft
 Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
 For the European Atomic Energy Community
 Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
 Za Europejską zajednicę za atomską energję
 Per la Comunità europea dell'energia atomica
 Eiropas Atomenerģijas Kopienas vārdā –
 Europos atominės energijos bendrijos vardu
 Az Európai Atomenergia-közösség részéről
 F'isem il-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika
 Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
 W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
 Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
 Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
 Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
 Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
 Euroopan atomienergiajärjestön puolesta
 För Europeiska atomenergigemenskapen

Հայաստանի Հանրապետության կողմից՝

POGLAVLJU 1. PROMET GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Cestovni promet

Tehnički uvjeti

Direktiva Vijeća 92/6/EEZ od 10. veljače 1992. o ugradnji i uporabi uređaja za ograničenje brzine za određene kategorije motornih vozila u Zajednici

Raspored: odredbe Direktive 92/6/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 96/53/EZ od 25. srpnja 1996. o utvrđivanju najvećih dopuštenih dimenzija u unutarnjem i međunarodnom prometu te najveće dopuštene mase u međunarodnom prometu za određena cestovna vozila koja prometuju unutar Zajednice, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 96/53/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva (EU) 2015/719 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o izmjeni Direktive Vijeća 96/53/EZ o utvrđivanju najvećih dopuštenih dimenzija u unutarnjem i međunarodnom prometu te najveće dopuštene mase u međunarodnom prometu za određena cestovna vozila koja prometuju unutar Zajednice

Izmjene uvedene Direktivom (EU) 2015/719 primjenjuju se od 7. svibnja 2017.

Raspored: odredbe Direktive (EU) 2015/719 provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2014/47/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o pregledima tehničke ispravnosti na cesti gospodarskih vozila koja prometuju u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2000/30/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2014/47/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih prikolica, kako je izmijenjena, koja se primjenjuje do 19. svibnja 2018.

Raspored: odredbe Direktive 2009/40/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2014/45/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o periodičnim tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih priključnih vozila te stavljanju izvan snage Direktive 2009/40/EZ, koja se primjenjuje od 20. svibnja 2018.

Raspored: odredbe Direktive 2014/45/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2000. o pregledu na cesti kojim se utvrđuje tehnička ispravnost gospodarskih vozila koja prometuju u Zajednici, kako je izmijenjena, a primjenjuje se do 19. svibnja 2018.

Raspored: odredbe Direktive 2000/30/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Sigurnosni uvjeti

Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama. Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- uvođenje kategorija vozačke dozvole (članak 4.),

- uvjeti za izdavanje vozačke dozvole (članci 4., 5., 6. i 7. te Prilog III.),
- zahtjevi za vozačke ispite (Prilog II.).

Raspored: te se odredbe Direktive 2006/126/EZ provode u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 95/50/EZ od 6 listopada 1995. o jedinstvenim postupcima nadzora prijevoza opasnih tvari u cestovnom prometu

Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari

Direktiva 2010/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. lipnja 2010. o pokretnoj tlačnoj opremi i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 76/767/EEZ, 84/525/EEZ, 84/526/EEZ, 84/527/EEZ i 1999/36/EZ

Raspored: odredbe direktiva 2008/68/EZ, 95/50/EZ i 2010/35/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma (osam godina u slučaju željeznica).

Socijalni uvjeti

Uredba Vijeća (EEZ) br. 3821/85 od 20. prosinca 1985. o tahografu u cestovnom prometu, kako je izmijenjena, koja će se primjenjivati do početka primjene članka 46. Uredbe (EU) br. 165/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o tahografima u cestovnom prometu

Raspored: odredbe Uredbe (EEZ) br. 3821/85 odnosit će se samo na međunarodni promet i provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet i o izmjeni uredbi Vijeća (EEZ) br. 3821/85 i (EZ) br. 2135/98 te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 561/2006 provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 165/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o tahografima u cestovnom prometu, stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3821/85 o tahografu u cestovnom prometu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet, koja se, u pogledu Uredbe (EEZ) br. 3821/85 od 20. prosinca 1985., primjenjuje od datuma početka primjene provedbenih akata iz članka 46. Uredbe (EU) br. 165/2014

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 165/2014 o međunarodnom prijevozu provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o minimalnim uvjetima za provedbu Uredbi Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i (EEZ) br. 3821/85 o socijalnom zakonodavstvu koje se odnosi na aktivnosti cestovnog prijevoza i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 88/599/EEZ

Raspored: odredbe Direktive 2006/22/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma u dijelu u kojem se odnose na međunarodni prijevoz.

Uredba (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/26/EZ, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1071/2009 – članci 3., 4., 5., 6., 7. (osim u pogledu novčane vrijednosti financijskog položaja), članak 8. i članci 10., 11., 12., 13., 14., 15. i Priloga I. toj Uredbi provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o organizaciji radnog vremena osoba koje obavljaju mobilne djelatnosti cestovnog prijevoza

Raspored: odredbe Direktive 2002/15/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika, o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i Direktive Vijeća 91/439/EEZ te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 76/914/EEZ

Raspored: odredbe Direktive 2003/59/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Fiskalni uvjeti

Direktiva 1999/62/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 1999. o naknadama koje se naplaćuju za korištenje određenih infrastruktura za teška teretna vozila

Direktiva 2004/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o interoperabilnosti elektroničkih sustava za naplatu cestarine u Zajednici

Direktiva 2004/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o minimalnim sigurnosnim zahtjevima za tunele u transeuropskoj cestovnoj mreži

Direktiva 2008/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o upravljanju sigurnošću cestovne infrastrukture

Raspored: odredbe direktiva 1999/62/EZ, 2004/52/EZ, 2004/54/EZ i 2008/96/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Željeznički promet

Pristup tržištu i infrastrukturi

Direktiva 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- uvođenje neovisnosti u upravljanju i poboljšanje financijske situacije,
- razdvajanje upravljanja infrastrukturom od usluga prijevoza,
- uvođenje dozvola.

Raspored: te odredbe Direktive 2012/34/EU provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 913/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o europskoj željezničkoj mreži za konkurentni prijevoz robe, kako je izmijenjena

Raspored: Partnersko vijeće odlučit će o rasporedu provedbe Uredbe (EU) br. 913/2010 u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Tehnički i sigurnosni uvjeti, interoperabilnost

Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o sigurnosti željeznica Zajednice i izmjeni Direktive Vijeća 95/18/EZ o izdavanju dozvola za obavljanje usluga u željezničkom prijevozu i Direktive 2001/14/EZ o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (Direktiva o sigurnosti željeznice)

Raspored: odredbe Direktive 2004/49/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2007/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o davanju ovlaštenja strojovođama koji upravljaju lokomotivama i vlakovima na željezničkom sustavu Zajednice

Raspored: odredbe Direktive 2007/59/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/57/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o interoperabilnosti željezničkog sustava unutar Zajednice

Raspored: odredbe Direktive 2008/57/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1370/2007 provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1371/2007 Europskog Parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1371/2007 provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Kombinirani prijevoz

Direktiva Vijeća 92/106/EEZ od 7. prosinca 1992. o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombiniranog prijevoza robe između država članica

Raspored: odredbe Direktive 92/106/EEZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zračni promet

- sklapanje i provedba sveobuhvatnog sporazuma o zajedničkom zračnom prostoru,
- ne dovodeći u pitanje sklapanje sporazuma o zajedničkom zračnom prostoru, osiguravanje provedbe i koordiniranog razvoja bilateralnih sporazuma o uslugama u zračnom prometu između Republike Armenije i država članica EU-a, uz izmjene uvedene „horizontalnim sporazumom”.

Pomorski promet

Pomorska sigurnost – država zastave / klasifikacijska društva

Direktiva 2009/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova te za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2009/15/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 391/2009 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2013/54/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o nekim nadležnostima države zastave za usklađivanje s Konvencijom o radu pomoraca i njezinu provedbu, 2006.

Raspored: odredbe Direktive 2013/54/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 788/2014 od 18. srpnja 2014. o utvrđivanju detaljnih pravila o uvođenju globa i obročnih novčanih kazni te oduzimanju priznanja organizacijama koje obavljaju pregled i nadzor brodova u skladu s člancima 6. i 7. Uredbe (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 788/2014 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 789/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o prelasku teretnih i putničkih brodova između registara unutar Zajednice i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ)

br. 613/91, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 789/2004 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Država zastave

Direktiva 2009/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o ispunjavanju zahtjeva države zastave

Raspored: odredbe Direktive 2009/21/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Država luke

Direktiva 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2009/16/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 428/2010 od 20. svibnja 2010. o provedbi članka 14.

Direktive 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s proširenim inspekcijskim pregledima brodova

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 428/2010 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 801/2010 od 13. rujna 2010. o provedbi članka 10. stavka 3. Direktive 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s kriterijima države zastave

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 801/2010 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 802/2010 od 13. rujna 2010. o provedbi članka 10. stavka 3. i članka 27. Direktive 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na rezultate kompanije, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 802/2010 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 96/40/EZ od 25. lipnja 1996. o uspostavljanju zajedničkog obrasca osobne iskaznice za inspektore koji obavljaju nadzor države luke

Raspored: odredbe Direktive 96/40/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Istraživanje nesreća

Direktiva 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o određivanju temeljnih načela o istraživanju nesreća u području pomorskog prometa i o izmjeni Direktive Vijeća 1999/35/EZ i Direktive 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Direktive 2009/18/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbena uredba Komisije (EU) br. 651/2011 od 5. srpnja 2011. o donošenju poslovnika o stalnom okviru suradnje, koji države članice uspostavljaju u suradnji s Komisijom u skladu s člankom 10. Direktive 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 651/2011 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 1286/2011 od 9. prosinca 2011. o donošenju opće metodologije za istraživanje pomorskih nesreća i nezgoda, razvijene u skladu s člankom 5. stavkom 4. Direktive 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 1286/2011 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odgovornost i osiguranje

Uredba (EZ) br. 392/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o odgovornosti prijevoznika u prijevozu putnika morem u slučaju nesreća

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 392/2009 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o osiguranju brodovlasnika za pomorske tražbine

Raspored: odredbe Direktive 2009/20/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o provedbi Međunarodnog pravilnika o upravljanju sigurnošću unutar Zajednice i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 3051/95, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 336/2006 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Putnički brodovi

Direktiva 2009/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2009/45/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2003. o posebnim zahtjevima stabilizacije za ro-ro putničke brodove, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2003/25/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/35/EZ od 29. travnja 1999. o sustavu obveznih pregleda radi sigurnog obavljanja linijske plovidbe ro-ro putničkih brodova i brzih putničkih plovila, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 1999/35/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/41/EZ od 18. lipnja 1998. o upisu osoba koje putuju putničkim brodovima koji plove prema lukama ili iz luka država članica Zajednice

Raspored: odredbe Direktive 98/41/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Nadzor plovidbe i službeni postupak prijave

Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2002/59/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2010/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o službenom postupku prijave za brodove koji dolaze u luke i/ili odlaze iz luka država članica i o stavljanju izvan snage Direktive 2002/6/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2010/65/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Tehnički sigurnosni zahtjevi

Uredba (EU) br. 530/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o ubrzanom postupnom uvođenju zahtjeva za dvostrukom oplatom ili ekvivalentnih projektnih zahtjeva za tankere za ulje s jednostrukom oplatom

Vremenski raspored povlačenja tankera s jednostrukom oplatom bit će u skladu s planom koji je naveden u konvenciji MARPOL.

Direktiva 2014/90/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o pomorskoj opremi i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/98/EZ (od 18. rujna 2016.)

Raspored: odredbe Direktive 2014/90/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. prosinca 2001. o utvrđivanju usklađenih zahtjeva i postupaka za siguran ukrcaj i iskrcaj brodova za rasuti teret

Raspored: odredbe Direktive 2001/96/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Vijeća (EZ) br. 2978/94 od 21. studenoga 1994. o provedbi Rezolucije IMO-a A.747(18) o primjeni mjerenja nosivosti balastnog prostora u tankerima za prijevoz nafte s odvojenim balastom, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 2978/94 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 97/70/EZ od 11. prosinca 1997. o uspostavi usklađenog sigurnosnog sustava za ribarske brodove duljine 24 metra i više, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 97/70/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Posada

Direktiva 2008/106/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o minimalnoj razini osposobljavanja pomoraca, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2008/106/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2005/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o uzajamnom priznavanju svjedodžbi pomoraca koje su izdale države članice i o izmjeni Direktive 2001/25/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2005/45/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 79/115/EEZ od 21. prosinca 1978. o upravljanju brodovima od strane pilota za otvoreno more u Sjevernom moru i Engleskom kanalu

Raspored: odredbe Direktive 79/115/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Okoliš

Uredba (EZ) br. 782/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2003. o zabrani organokositrenih spojeva na brodovima

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 782/2003 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 536/2008 od 13. lipnja 2008. o provedbi članka 6. stavka 3. i članka 7. Uredbe (EZ) br. 782/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o zabrani organokositrenih spojeva na brodovima i o izmjeni te Uredbe

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 536/2008 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2000/59/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja

Raspored: odredbe Direktive 2005/35/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 911/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o višegodišnjem financiranju djelovanja Europske agencije za pomorsku sigurnost u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 911/2014 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/32/EZ od 26. travnja 1999. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima i o izmjeni Direktive 93/12/EEZ

Raspored: odredbe Direktive 1999/32/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 2015/757 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 1257/2013 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Europska agencija za pomorsku sigurnost i Odbor za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova

Uredba (EU) 2016/1625 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1406/2002 o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 2016/1625 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. o osnivanju Odbora za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (COSS) i o izmjeni uredbi o pomorskoj sigurnosti i sprečavanju onečišćenja s brodova, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 2099/2002 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Socijalni uvjeti

Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima

Raspored: odredbe Direktive 92/29/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/63/EZ od 21. lipnja 1999. o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Savez sindikata transportnih radnika u Europskoj uniji (FST) – Prilog: Europski sporazum o organizaciji radnog vremena pomoraca

Raspored: odredbe Direktive 1999/63/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o provedbi odredaba o radnom vremenu pomoraca na brodovima koji pristaju u lukama Zajednice

Raspored: odredbe Direktive 1999/95/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

POGLAVLJU 2. ENERGETIKA GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije u utvrđenim rokovima.

Električna energija

Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2009/72/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Međutim, u slučaju članaka 3., 6., 13., 15., 33. i 38. Partnersko vijeće će pravodobno utvrditi vremenski slijed za njihovu provedbu.

Uredba (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003

Partnersko vijeće će pravodobno utvrditi vremenski slijed za provedbu Uredbe (EZ) br. 714/2009.

Direktiva 2005/89/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe električnom energijom i ulaganja u infrastrukturu

Raspored: odredbe Direktive 2005/89/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Nafta

Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. rujna 2009. o obvezi država članica da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata

Raspored: odredbe Direktive 2009/119/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Infrastruktura

Uredba (EU) br. 256/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o obavješćivanju Komisije o investicijskim projektima u području energetske infrastrukture u Europskoj uniji, zamjeni Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 617/2010 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 736/96

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 256/2014 provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbena uredba:

- Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1113/2014 od 16. listopada 2014. o utvrđivanju obrasca i tehničkih pojedinosti obavijesti iz članaka 3. i 5. Uredbe (EU) br. 256/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage uredaba Komisije (EZ) br. 2386/96 i (EU, Euratom) br. 833/2010

Raspored: odredbe Provedbene uredbe (EU) br. 1113/2014 provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Traženje i istraživanje ugljikovodika

Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i

korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika³³

Raspored: odredbe Direktive 94/22/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Energetska učinkovitost

Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskej učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2012/27/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbena uredba:

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2402 od 12. listopada 2015. o reviziji usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti za odvojenu proizvodnju električne i toplinske energije u primjeni Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Provedbene odluke Komisije 2011/877/EU.

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) 2015/2402 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskej učinkovitosti zgrada

Raspored: odredbe Direktive 2010/31/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbena uredba:

³³ O dijelovima članka 4. relevantnima za prijedloge u pogledu energije u pregovorima o sporazumu o slobodnoj trgovini raspravit će se u okviru tih pregovora. Ako se utvrde potrebne rezerve, navest će ih se u ovom Prilogu.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 244/2012 od 16. siječnja 2012. o dopuni Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća o energetske svojstvima zgrada utvrđivanjem usporednog metodološkog okvira za izračunavanje troškovno optimalnih razina za minimalne zahtjeve energetske svojstava zgrada i dijelova zgrada,
- Smjernice uz Delegiranu uredbu Komisije (EU) br. 244/2012 od 16. siječnja 2012. o dopuni Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća o energetske svojstvima zgrada utvrđivanjem usporednog metodološkog okvira za izračunavanje troškovno optimalnih razina za minimalne zahtjeve energetske svojstava zgrada i dijelova zgrada (2012/C 115/01).

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 244/2012 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju čistih i energetske učinkovitih vozila u cestovnom prijevozu

Raspored: odredbe Direktive 2009/33/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju

Raspored: odredbe Direktive 2009/125/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbene direktive/uredbe:

- Uredba Komisije (EZ) br. 1275/2008 od 17. prosinca 2008. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn za uporabu električne energije u električnoj i elektroničkoj kućanskoj i uredskoj opremi u stanju pripravnosti ili isključenosti,

- Uredba Komisije (EZ) br. 107/2009 od 4. veljače 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve ekodizajna za dodatne prijavnike za pretvorbu signala iz digitalnog u analogni,
- Uredba Komisije (EZ) br. 244/2009 od 18. ožujka 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn neusmjerenih svjetiljki za kućanstva,
- Uredba Komisije (EZ) br. 278/2009 od 6. travnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za korištenje električne energije u uvjetima bez opterećenja i prosječnu učinkovitost pod opterećenjem vanjskih izvora dobave električne energije,
- Uredba Komisije (EZ) br. 640/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn za elektromotore,
- Uredba Komisije (EZ) br. 641/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn samostalnih cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice i cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice integriranih u proizvode,
- Uredba Komisije (EU) br. 327/2011 od 30. ožujka 2011. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za ventilatore pogonjene motorima ulazne električne snage između 125 W i 500 kW,

Raspored: odredbe uredaba (EZ) br. 1275/2008, (EZ) br. 107/2009, (EZ) br. 244/2009, (EZ) br. 278/2009, (EZ) br. 640/2009, (EZ) br. 641/2009 i (EU) br. 327/2011 provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Uredba Komisije (EZ) br. 643/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn kućanskih rashladnih uređaja,

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 643/2009 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Uredba Komisije (EZ) br. 642/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn televizora,

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 642/2009 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Uredba Komisije (EU) br. 1015/2010 od 10. studenoga 2010. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn kućanskih perilica rublja,

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 1015/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Uredba Komisije (EU) br. 1016/2010 od 10. studenoga 2010. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn kućanskih perilica posuđa,

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 1016/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Direktiva Vijeća 92/42/EEZ od 21. svibnja 1992. o zahtjevima za stupanj djelovanja novih toplovodnih kotlova na tekuća ili plinovita goriva,
- Uredba Komisije (EZ) br. 245/2009 od 18. ožujka 2009. o primjeni Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za fluorescentne cijevi bez ugrađenih prigušnica, visokoučinkovite žarulje s izbojem te prigušnice i svjetiljke koje mogu upravljati takvim žaruljama i o stavljanju izvan snage Direktive 2000/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća,

- Uredba Komisije (EZ) br. 859/2009 od 18. rujna 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 244/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn u pogledu ultraljubičastog zračenja neusmjerenih svjetiljki za kućanstva,
- Uredba Komisije (EU) br. 347/2010 od 21. travnja 2010. o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 245/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za fluorescentne cijevi bez ugrađenih prigušnica, visokoučinkovite žarulje s izbojem te prigušnice i svjetiljke koje mogu upravljati takvim žaruljama,
- Uredba Komisije (EU) br. 206/2012 od 6. ožujka 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn klima-uređaja i ventilatora,
- Uredba Komisije (EU) br. 547/2012 od 25. lipnja 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn pumpi za vodu,
- Uredba Komisije (EU) br. 622/2012 od 11. srpnja 2012. o izmjeni Uredbe (EU) br. 641/2009 u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn samostalnih cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice i cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice integriranih u proizvode,
- Uredba Komisije (EU) br. 932/2012 od 3. listopada 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn kućanskih bubnjastih sušilica rublja,
- Uredba Komisije (EU) br. 1194/2012 od 12. prosinca 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usmjerenih žarulja, LED žarulja i povezane opreme,
- Uredba Komisije (EU) br. 617/2013 od 26. lipnja 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn računala i računalnih poslužitelja,
- Uredba Komisije (EU) br. 666/2013 od 8. srpnja 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ

Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usisavača,

- Uredba Komisije (EU) br. 801/2013 od 22. kolovoza 2013. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1275/2008 o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn za uporabu električne energije u električnoj i elektroničkoj kućanskoj i uredskoj opremi u stanju pripravnosti ili isključenosti i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 642/2009 u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn televizora,
- Uredba Komisije (EU) br. 813/2013 od 2. kolovoza 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn grijača prostora i kombiniranih grijača,
- Uredba Komisije (EU) br. 814/2013 od 2. kolovoza 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn grijača vode i spremnika tople vode,
- Uredba Komisije (EU) br. 4/2014 od 6. siječnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 640/2009 o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za elektromotore,
- Uredba Komisije (EU) br. 66/2014 od 14. siječnja 2014. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn kućanskih pećnica, ploča za kuhanje i napa,
- Uredba Komisije (EU) br. 548/2014 od 21. svibnja 2014. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu malih, srednjih i velikih strujnih transformatora,
- Uredba Komisije (EU) br. 1253/2014 od 7. srpnja 2014. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn ventilacijskih jedinica,
- Uredba Komisije (EU) 2015/1095 od 5. svibnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn profesionalnih

rashladnih ormara, brzih rashlađivača ili zamrzivača, kondenzacijskih uređaja i procesnih rashladnih uređaja,

- Uredba Komisije (EU) 2015/1185 od 24. travnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn uređaja za lokalno grijanje prostora na kruto gorivo,
- Uredba Komisije (EU) 2015/1188 od 28. travnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn grijalica za lokalno grijanje prostora,
- Uredba Komisije (EU) 2015/1189 od 28. travnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn kotlova na kruta goriva,
- Uredba Komisije (EU) 2015/1428 od 25. kolovoza 2015. o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 244/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn neusmjerenih svjetiljki za kućanstva i Uredbe Komisije (EZ) br. 245/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za fluorescentne cijevi bez ugrađenih prigušnica, visokoučinkovite žarulje s izbojem te prigušnice i svjetiljke koje mogu upravljati takvim žaruljama i o stavljanju izvan snage Direktive 2000/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EU) br. 1194/2012 u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usmjerenih žarulja, LED žarulja i povezane opreme.

Partnersko vijeće će redovito ocjenjivati mogućnost utvrđivanja vremenskog slijeda za provedbu tih uredaba i Direktive.

Direktiva 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu

Raspored: odredbe Direktive 2010/30/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbene direktive/uredbe:

- Direktiva Komisije 96/60/EZ od 19. rujna 1996. o provedbi Direktive Vijeća 92/75/EEZ u vezi s energetske označivanjem kombiniranih perilica-sušilica rublja,

Raspored: odredbe Direktive 96/60/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1059/2010 od 28. rujna 2010. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kućanskih perilica posuđa,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 1059/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1060/2010 od 28. rujna 2010. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kućanskih rashladnih uređaja,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 1060/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1061/2010 od 28. rujna 2010. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kućanskih perilica rublja,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 1061/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1062/2010 od 28. rujna 2010. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti televizora,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 1062/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 626/2011 od 4. svibnja 2011. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti klimatizacijskih uređaja,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 626/2011 provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 392/2012 od 1. ožujka 2012. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na označivanje energetske učinkovitosti kućanskih bubnjastih sušilica rublja,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 392/2012 provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 874/2012 od 12. srpnja 2012. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti električnih žarulja i rasvjetnih tijela,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 874/2012 provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 665/2013 od 3. svibnja 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti usisavača,
- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 811/2013 od 18. veljače 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti grijača prostora, kombiniranih grijača, kompleta koji sadržavaju grijač prostora, uređaj za upravljanje temperaturom i solarni uređaj i kompleta koji sadržavaju kombinirani grijač,

uređaj za upravljanje temperaturom i solarni uređaj,

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 812/2013 od 18. veljače 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti grijača vode, spremnika tople vode i kompleta koji sadržavaju grijač vode i solarni uređaj,
- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 65/2014 od 1. listopada 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kućanskih pećnica i napa,
- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 518/2014 od 5. ožujka 2014. o izmjeni delegiranih uredbi Komisije (EU) br. 1059/2010, (EU) br. 1060/2010, (EU) br. 1061/2010, (EU) br. 1062/2010, (EU) br. 626/2011, (EU) br. 392/2012, (EU) br. 874/2012, (EU) br. 665/2013, (EU) br. 811/2013 i (EU) br. 812/2013 u pogledu označivanja proizvoda povezanih s energijom na internetu,
- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1254/2014 od 11. srpnja 2014. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti stambenih ventilacijskih jedinica,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1094 od 5. svibnja 2015. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti profesionalnih rashladnih ormara,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1186 od 24. travnja 2015. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s energetske označivanjem uređaja za lokalno grijanje prostora,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1187 od 27. travnja 2015. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kotlova na kruta goriva i paketa koji se sastoje od kotlova na kruta goriva, dodatnih grijača, regulatora temperature i solarnih uređaja

Partnersko vijeće će redovito ocjenjivati mogućnost utvrđivanja vremenskog slijeda za provedbu tih uredaba.

Uredba (EZ) br. 106/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o programu Unije za označivanje energetske učinkovitosti za uredsku opremu

- Odluka Komisije 2014/202/EU od 20. ožujka 2014. o utvrđivanju stajališta Europske unije za odluku upravljačkih tijela iz Sporazuma između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije o usklađivanju programa za označivanje energetske učinkovitosti uredske opreme o dodavanju specifikacija za računalne poslužitelje i sustave besprekidnog napajanja Prilogu C Sporazumu i o reviziji specifikacija za zaslone i opremu za izradu slika iz Priloga C Sporazumu
- Odluka Komisije (EU) 2015/1402 od 15. srpnja 2015. o utvrđivanju stajališta Europske unije u pogledu odluke upravljačkih tijela iz Sporazuma između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije o usklađivanju programa za označivanje energetske učinkovitosti uredske opreme o reviziji specifikacija za računala iz Priloga C Sporazumu

Partnersko vijeće će redovito ocjenjivati mogućnost utvrđivanja vremenskog slijeda za provedbu Uredbe (EZ) br. 106/2008 i odluka 2014/202/EU i (EU) 2015/1402.

Uredba (EZ) br. 1222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge bitne parametre

- Uredba Komisije (EU) br. 228/2011 od 7. ožujka 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na metodu ispitivanja prijanjanja guma razreda C1 na mokroj podlozi
- Uredba Komisije (EU) br. 1235/2011 od 29. studenoga 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1222/2009 s razvrstavanjem guma s obzirom na prijanjanja guma na mokroj podlozi, mjerenje otpora kotrljanja i postupke provjere

Partnersko vijeće će redovito ocjenjivati mogućnost utvrđivanja vremenskog slijeda za provedbu

uredaba (EZ) br. 1222/2009, (EU) br. 228/2011 i (EU) br. 1235/2011.

Obnovljiva energija

Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2009/28/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Nuklearna pitanja

Direktiva Vijeća 2006/117/Euratom od 20. studenoga 2006. o nadzoru i kontroli pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva

Raspored: odredbe Direktive 2006/117/Euratom provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2009/71/Euratom od 25. lipnja 2009. o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2009/71/Euratom provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom

Raspored: odredbe Direktive 2011/70/Euratom provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2013/51/Euratom od 22. listopada 2013. o utvrđivanju zahtjeva za zaštitu zdravlja

stanovništva od radioaktivnih tvari u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju

Raspored: odredbe Direktive 2013/51/Euratom provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013. o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potječu od izloženosti ionizirajućem zračenju, i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom

Raspored: odredbe Direktive 2013/59/Euratom provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

POGLAVLJU 3. OKOLIŠ GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Upravljanje okolišem i uključivanje okoliša u područja drugih politika

Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje zahtjeva da će projekti iz Priloga I. toj Direktivi podlijegati procjeni utjecaja na okoliš te utvrđivanje postupka za donošenje odluke za koje je projekte iz Priloga II. toj Direktivi potrebna procjena utjecaja na okoliš (članak 4.),
- utvrđivanje opsega informacija koje mora dostaviti nositelj projekta (članak 5.),
- utvrđivanje postupka za savjetovanje s tijelima nadležnima za okoliš i postupka javnog savjetovanja (članak 6.),
- utvrđivanje postupaka za razmjenu informacija i savjetovanje s državama članicama EU-a na čiji bi okoliš projekt mogao znatno utjecati (članak 7.),
- utvrđivanje mjera za obavješćivanje javnosti o sadržaju odluka o zahtjevima za davanje suglasnosti za provedbu projekta (članak 9.),

- uspostava učinkovitih, ne pretjerano skupih i dugotrajnih postupaka preispitivanja na administrativnoj i na pravosudnoj razini koji uključuju javnost i nevladine organizacije (članak 11.).

Raspored: te odredbe Direktive 2011/92/EU provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje postupka za donošenje odluke o tome za koje je planove i programe potrebna strateška procjena utjecaja na okoliš te utvrđivanje zahtjeva da planovi i programi za koje je obvezna strateška procjena utjecaja na okoliš podliježu toj procjeni (članak 3.),
- utvrđivanje postupka za savjetovanje s tijelima nadležnima za okoliš i postupka javnog savjetovanja (članak 6.),
- utvrđivanje postupka za razmjenu informacija i savjetovanje s državama članicama EU-a na čiji bi okoliš projekt mogao znatno utjecati (članak 7.).

Raspored: te odredbe Direktive 2001/42/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

- uspostava praktičnih postupaka u okviru kojih se informacije o okolišu čine dostupnima javnosti i primjenjivih izuzeća (članci 3. i 4.),
- osiguravanje da tijela javne vlasti učine informacije o okolišu dostupnima javnosti (članak 3. stavak 1.),
- utvrđivanje postupaka za preispitivanje odluka o odbijanju pružanja informacija ili pružanju nepotpunih informacija o okolišu (članak 6.),
- uspostava sustava za pružanje informacija o okolišu javnosti (članak 7.).

Raspored: te odredbe Direktive 2003/4/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš i o izmjeni direktiva Vijeća 85/337/EEZ i 96/61/EZ s obzirom na sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava mehanizma za pružanje informacija javnosti (članak 2. stavak 2. točke (a) i (d)),
- uspostava mehanizma za javno savjetovanje (članak 2. stavak 2. točka (b) i članak 2. stavak 3.),
- uspostava mehanizma za uzimanje u obzir primjedaba i mišljenja javnosti pri donošenju odluka (članak 2. stavak 2. točka (c)),
- osiguravanje učinkovitog, pravodobnog i ne preskupog pristupa javnosti (uključujući NVO-e) pravosuđu na administrativnoj i pravosudnoj razini u tim postupcima (članak 3. stavak 7. i

članak 4. stavak 4., procjena utjecaja na okoliš i integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja).

Raspored: te odredbe Direktive 2003/35/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe Direktive 2004/35/EZ:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnih tijela,

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostavljanje pravila i postupaka usmjerenih na sprečavanje i otklanjanje štete u okolišu (voda, tlo, zaštićene vrste i prirodna staništa) na temelju načela „onečišćivač plaća □” (članci 5., 6. i 7., Prilog II.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje stroge odgovornosti za opasne profesionalne djelatnosti (članak 3. stavak 1. točka (a) i Prilog III.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje obveza operatera u pogledu poduzimanja nužnih mjera sprečavanja i otklanjanja štete, uključujući odgovornost za troškove (članci 5., 6., 7., 8., 9. i 10.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizama za ugrožene osobe, uključujući nevladine organizacije za zaštitu okoliša, kojima se zahtijeva djelovanje nadležnih tijela u slučaju štete u okolišu, uključujući neovisno preispitivanje (članci 12. i 13.).

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Kvaliteta zraka

Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava i klasifikacija zona i aglomeracija (članci 4. i 5.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava gornjih i donjih pragova procjene i graničnih vrijednosti (članci 5. i 13.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za procjenu kvalitete zraka s obzirom na onečišćujuće tvari u zraku (članci 5., 6. i 9.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje planova za kvalitetu zraka za zone i aglomeracije u kojima razine onečišćujućih tvari premašuju graničnu vrijednost/ciljnu vrijednost (članak 23.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje kratkoročnih akcijskih planova za zone i aglomeracije u kojima postoji opasnost da će pragovi upozorenja biti premašeni (članak 24.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za obavješćivanje javnosti (članak 26.).

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/107/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o arsenu, kadmiju, živi, niklu i policikličkim aromatskim ugljikovodicima u zraku

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava gornjih i donjih pragova procjene (članak 4. stavak 6.) i ciljne vrijednosti (članak 3.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava i klasifikacija zona i aglomeracija (članak 3. i članak 4. stavak 6.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za procjenu kvalitete okolnog zraka s obzirom na onečišćujuće tvari u zraku (članak 4.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- poduzimanje mjera za održavanje/poboljšanje kvalitete zraka s obzirom na odgovarajuće onečišćujuće tvari (članak 3.).

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/32/EZ od 26. travnja 1999. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima i o izmjeni Direktive 93/12/EEZ, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

- uspostava djelotvornog sustava uzorkovanja goriva i odgovarajućih analitičkih metoda za utvrđivanje sadržaja sumpora (članak 6.),
- zabrana uporabe teškog loživog ulja i plinskog ulja za upotrebu na tlu sa sadržajem sumpora iznad utvrđenih graničnih vrijednosti (članak 3. stavak 1., osim ako se primjenjuju iznimke kao u članku 3. stavku 2., te članak 4. stavak 1.).

Raspored: te odredbe Direktive 1999/32/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 94/63/EZ od 20. prosinca 1994. o kontroli emisija hlapivih organskih spojeva (HOS-a) koje proizlaze iz skladištenja benzina i njegove distribucije od terminala do benzinskih postaja, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje svih terminala za skladištenje i punjenje benzina (članak 2.),
- utvrđivanje tehničkih mjera za smanjenje gubitaka benzina iz uređaja za skladištenje na terminalima i benzinskim postajama te tijekom punjenja/pražnjenja pokretnih spremnika na terminalima (članci 3., 4. i 6. te Prilog III.),
- propisivanje da svi utovarni mostovi vozila cisterni i pokretni spremnici moraju biti u skladu sa zahtjevima (članci 4. i 5.).

Raspored: te odredbe Direktive 94/63/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva nastalih upotrebom organskih otapala u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila, te o izmjeni Direktive 1999/13/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje najviših graničnih vrijednosti za sadržaj HOS-ova u bojama i lakovima (članak 3. i Prilog II.),
- utvrđivanje zahtjeva kako bi se osiguralo da označivanje proizvoda koji se stavljaju na tržište i stavljanje proizvoda na tržište ispunjavaju mjerodavne zahtjeve (članci 3. i 4.).

Raspored: te odredbe Direktive 2004/42/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Kvaliteta vode i upravljanje vodnim resursima

Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje vodnih područja i odgovarajuće koordinacije u pogledu očuvanja međunarodnih rijeka, jezera i obalnih voda (članak 3. stavci 1. – 7.),
- analiza značajki vodnih područja (članak 5.),
- utvrđivanje programa praćenja kvalitete vode (članak 8.),
- izrada planova upravljanja riječnim slivovima, savjetovanje s javnošću i objavljivanje tih planova (članci 13. i 14.).

Raspored: te odredbe Direktive 2000/60/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- provođenje preliminarne procjene rizika od poplava (članci 4. i 5.),
- izrada karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava (članak 6.),
- utvrđivanje planova upravljanja rizicima od poplava (članak 7.).

Raspored: te odredbe Direktive 2007/60/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- procjena stanja prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda,
- utvrđivanje osjetljivih područja i aglomeracija (članak 5. stavak 1. i Prilog II.),

Raspored: te odredbe Direktive 91/271/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada programa tehničkih i financijskih mjera za provođenje zahtjeva pročišćavanja komunalnih otpadnih voda (članak 17. stavak 1.).

Raspored: te odredbe Direktive 91/271/EEZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje standarda za vodu za piće (članci 4. i 5.),
- uspostava sustava za praćenje (članci 6. i 7.),
- uspostava mehanizma za obavješćivanje potrošača (članak 13.).

Raspored: te odredbe Direktive 98/83/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja izazvanog nitratima iz poljoprivrednih izvora, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava programa praćenja (članak 6.),
- utvrđivanje onečišćenih i ugroženih voda i određivanje zona ranjivih na nitratre (članak 3.),

Raspored: te odredbe Direktive 91/676/EEZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje akcijskih planova i određivanje kodeksa dobre poljoprivredne prakse za zone ranjive na nitratre (članci 4. i 5.).

Raspored: te odredbe Direktive 91/676/EEZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Gospodarenje otpadom

Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- izrada planova gospodarenja otpadom u skladu s petodijelnom hijerarhijom otpada i programa sprečavanja nastanka otpada (poglavlje V.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/98/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostavljanje mehanizma potpunog povrata troškova u skladu s načelom „onečišćivač plaća” i načelom proširene odgovornosti proizvođača (članak 14.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/98/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava dozvola za ustanove/poduzeća koji obavljaju postupke zbrinjavanja ili uporabe, uključujući posebne obveze za gospodarenje opasnim otpadom (poglavlje IV.),

- utvrđivanje očevidnika ustanova i poduzeća koje se bave skupljanjem i prijevozom otpada (poglavlje IV.).

Raspored: te odredbe Direktive 2008/98/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištima otpada, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- razvrstavanje odlagališta (članak 4.),
- izrada nacionalne strategije za smanjenje količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta (članak 5.),
- uspostava sustava zahtjeva i dozvola te utvrđivanje postupaka prihvata otpada (članci od 5. do 7., 11., 12. i 14.),
- utvrđivanje postupaka kontrole i nadzora za vrijeme aktivne upotrebe odlagališta te postupaka zatvaranja i naknadnog održavanja odlagališta koja se prestaju upotrebljavati (članci 12. i 13.),

Raspored: te odredbe te Direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje planova sanacije postojećih odlagališta (članak 14.),

Raspored: te odredbe Direktive 1999/31/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za troškove (članak 10.),

Raspored: te odredbe Direktive 1999/31/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- osiguravanje obrade odgovarajućeg otpada prije odlaganja na odlagalište (članak 6.).

Raspored: te odredbe Direktive 1999/31/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o gospodarenju otpadom od industrija vađenja minerala i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ, razrađena odlukama 2009/335/EZ, 2009/337/EZ, 2009/359/EZ i 2009/360/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava sustava kojim se osigurava da operateri izrađuju planove gospodarenja otpadom (utvrđivanje i klasifikacija postrojenja za gospodarenje otpadom; karakterizacija otpada) (članci 4. i 9.),

Raspored: te odredbe Direktive 2006/21/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava dozvola, financijskih jamstava i sustava inspekcija (članci 7., 14. i 17.),

Raspored: te odredbe Direktive 2006/21/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupaka za upravljanje eksploatacijskim jamama i praćenje tih jama (članak 10.),

- utvrđivanje postupaka za zatvaranje i nakon zatvaranja postrojenja za gospodarenje otpadom iz rudarstva (članak 12.),
- sastavljanje popisa zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom iz rudarstva (članak 20.).

Raspored: te odredbe Direktive 2006/21/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zaštita prirode

Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- procjena vrsta ptica na koje je potrebno primijeniti posebne mjere očuvanja i migracijskih vrsta koje se redovito pojavljuju,
- utvrđivanje i određivanje posebnih zaštićenih područja za vrste ptica (članak 4. stavci 1. i 4.),
- utvrđivanje posebnih mjera očuvanja za zaštitu migracijskih vrsta koje se redovito pojavljuju (članak 4. stavak 2.),

Raspored: te odredbe Direktive 2009/147/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava općeg sustava zaštite svih vrsta divljih ptica, među kojima posebnu skupinu čine vrste koje se izlovljavaju, te zabrana određenih oblika hvatanja/ubijanja (članak 5., članak 6. stavci 1. i 2. te članak 8.).

Raspored: te odredbe Direktive 2009/147/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/43/EZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- izrada popisa područja, njihovo određivanje te utvrđivanje prioriteta za upravljanje njima (uključujući sastavljanje popisa mogućih područja Smaragdne mreže i utvrđivanje mjera zaštite i upravljanja za ta područja) (članak 4.),
- utvrđivanje mjera potrebnih za očuvanje tih područja, uključujući sufinanciranje (članci 6. i 8.),

Raspored: te odredbe Direktive 92/43/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za nadzor nad stanjem očuvanosti staništa i vrsta (članak 11.),
- uspostava sustava stroge zaštite vrsta za vrste iz Priloga IV. te Direktive kako je relevantno za Republiku Armeniju (članak 12.),

Raspored: te odredbe Direktive 92/43/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za promicanje obrazovanja i općeg informiranja javnosti (članak 22.).

Raspored: te odredbe Direktive 92/43/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Industrijsko onečišćenje i opasnosti povezane s industrijom

Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja)

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

Raspored: te odredbe Direktive 2010/75/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postrojenja za koje je potrebna dozvola (Prilog I.),
- uspostava integriranog sustava dozvola (članci od 4. do 6., 12., 21. i 24. te Prilog IV.),
- uspostava mehanizma praćenja sukladnosti (članak 8., članak 14. stavak 1. točka (d) i članak 23. stavak 1.),

Raspored: te odredbe Direktive 2010/75/EU provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provođenje najboljih raspoloživih tehnika (NRT) uzimajući u obzir zaključke iz referentnih dokumenata o najboljim raspoloživim tehnikama (članak 14. stavci od 3. do 6. i članak 15. stavci od 2. do 4.),
- utvrđivanje graničnih vrijednosti emisija za uređaje za loženje (članak 30. i Prilog V.),
- izrada programa za smanjenje ukupnih godišnjih emisija postojećih uređaja (umjesto utvrđivanja graničnih vrijednosti emisije za postojeće uređaje) (članak 32.).

Raspored: te odredbe Direktive 2010/75/EU provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma za nova postrojenja i u roku od 13 godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma za postojeća postrojenja.

Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava učinkovitog mehanizma koordinacije između nadležnih tijela,
- uspostava sustava za bilježenje informacija o relevantnim postrojenjima i izvješćivanje o velikim nesrećama (članci 14. i 16.).

Raspored: te odredbe Direktive 2012/18/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Upravljanje kemikalijama

Uredba (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- provedba postupka obavješćivanja o izvozu (članak 8.),
- provedba postupaka za postupanje s obavijestima o izvozu primljenima od drugih zemalja (članak 9.),

- uspostava postupaka za izradu i podnošenje obavijesti o konačnim regulatornim mjerama (članak 11.),
- uspostava postupaka za izradu i podnošenje odluka o uvozu (članak 13.),
- provedba postupka prethodnog pristanka za izvoz određenih kemikalija, posebno onih iz Priloga III. Rotterdamskoj konvenciji (članak 14.),
- provedba zahtjeva za označivanje i pakiranje za kemikalije koje se izvoze (članak 17.),
- određivanje nacionalnih tijela koja kontroliraju uvoz i izvoz kemikalija (članak 18.).

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 649/2012 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- provedba razvrstavanja, označivanja i pakiranja tvari,

Raspored: te odredbe Uredbe (EZ) br. 1272/2008 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provedba razvrstavanja, označivanja i pakiranja smjesa.

Raspored: te odredbe Uredbe (EZ) br. 1272/2008 provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PRILOG IV.

POGLAVLJU 4. KLIMATSKA POLITIKA GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije u utvrđenim rokovima.

Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava sustava za utvrđivanje relevantnih postrojenja i za utvrđivanje stakleničkih plinova (Prilozi I. i II.),
- uspostava sustava za praćenje, izvješćivanje, verifikaciju i provedbu te uspostava postupaka javnog savjetovanja (članci 14. i 15., članak 16. stavak 1. te članak 17.).

Raspored: te odredbe Direktive 2003/87/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 601/2012 od 21. lipnja 2012. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 601/2012 provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 600/2012 od 21. lipnja 2012. o verifikaciji izvješća o emisijama stakleničkih plinova i izvješća o tonskim kilometrima te o akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 600/2012 provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Kad je riječ o zrakoplovnim djelatnostima i njihovim emisijama, provedba odredaba Direktive 2003/87/EZ, Uredbe (EU) br. 601/2012 i Uredbe (EU) br. 600/2012, kako je navedeno u ovom Sporazumu, ovisi o ishodu rasprava Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) o programu globalnih tržišno utemeljenih mjera (MBM).

Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- uspostava nacionalnog sustava inventara (članak 5.),
- uspostava nacionalnog sustava za politike i mjere te projekcije (članak 12.).

Raspored: te odredbe Uredbe (EU) br. 525/2013 provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o fluoriranim stakleničkim plinovima i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 842/2006

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- osiguravanje sustava za sprečavanje emisija (članak 3.), utvrđivanje pravila za provjere

popuštanja u skladu s člancima 4. i 5. te uspostava sustava za vođenje evidencije u skladu s člankom 6.,

- osiguravanje provedbe prikupljanja u skladu s pravilima predviđenima člancima 8. i 9.,
- utvrđivanje/prilagođavanje nacionalnih zahtjeva za osposobljavanje i certifikaciju relevantnog osoblja i poduzeća (članak 10.),
- uspostava sustava za označivanje proizvoda i opreme koji sadržavaju fluorirane stakleničke plinove ili čije funkcioniranje ovisi o tim plinovima (članak 12.),
- uspostava sustava izvješćivanja za dobivanje podataka o emisijama od relevantnih sektora (članci 19. i 20.),
- uspostava sustava za provođenje (članak 25.).

Raspored: te odredbe Uredbe (EU) br. 517/2014 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava zabrane proizvodnje kontroliranih tvari, osim za specifične upotrebe te, do [1. siječnja 2019.], klorofluorouglikovodika (HCFC) (članak 4.),
- definiranje uvjeta za proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu kontroliranih tvari za izuzete namjene (kao sirovina, procesni agensi, za neophodnu laboratorijsku i analitičku primjenu, kritička primjena halona) i pojedinačna odstupanja, uključujući primjenu metil bromida u izvanrednim okolnostima (poglavlje III.),

- uspostava sustava dozvola za uvoz i izvoz kontroliranih tvari za izuzete namjene (poglavlje IV.) i obveza izvješćivanja za poduzeća (članci 26. i 27.),
- utvrđivanje obveza prikupljanja, recikliranja, uporabe i uništavanja kontroliranih tvari (članak 22.),
- utvrđivanje postupaka za praćenje i inspekcijske preglede propuštanja kontroliranih tvari (članak 23.),

Raspored: te odredbe Uredbe (EU) br. 1005/2009 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava zabrane stavljanja na tržište i upotrebe kontroliranih tvari, osim oporabljenih klorofluorouglikovodika koji se mogu upotrebljavati za rashlađivanje, do 1. siječnja 2030. (članci 5. i 11.).

Raspored: te odredbe Uredbe (EZ) br. 1005/2009 provode se do 1. siječnja 2030.

POGLAVLJU 8. SURADNJA U PODRUČJU INFORMACIJSKOG DRUŠTVA
GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije u utvrđenim rokovima.

Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva), kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- jačanje neovisnosti i administrativne sposobnosti nacionalnog regulatora u području elektroničkih komunikacija,
- uspostava postupaka za javno savjetovanje za nove regulatorne mjere,
- uspostava djelotvornih mehanizama za podnošenje žalbi na odluke nacionalnih regulatora u području elektroničkih komunikacija,
- definiranje mjerodavnih tržišta za proizvode i usluge u sektoru elektroničkih komunikacija koja podliježu prethodnoj regulaciji i analiza tih tržišta u cilju utvrđivanja postoji li znatna tržišna snagu u njima.

Raspored: o vremenskom slijedu za provedbu odlučit će Partnersko vijeće nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju), kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- provedba propisa kojim se daje opće ovlaštenje i ograničava potreba za pojedinačnim dozvolama na specifične i valjano opravdane slučajeve.

Raspored: o vremenskom slijedu za provedbu odlučit će Partnersko vijeće nakon potpisivanja ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu), kako je izmijenjena

Na temelju analize tržišta koja je provedena u skladu s Direktivom 2002/21/EZ, nacionalni regulator u području elektroničkih komunikacija nameće primjerene regulatorne obveze operaterima za koje je utvrđeno da imaju znatnu tržišnu snagu na mjerodavnim tržištima u pogledu:

- pristupa određenoj mrežnoj opremi i njezine uporabe,
- kontrole cijena naknada za pristup i međusobno povezivanje, uključujući obveze za troškovnu usmjerenost cijena,
- transparentnosti, nediskriminacije i zasebnog računovodstva.

Raspored: te odredbe Direktive 2002/19/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi), kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- provedba propisa o obvezama pružanja univerzalne usluge, uključujući uspostavljanje

mehanizama za izračun troškova i financiranje,

- poštovanje interesa i prava korisnika, posebno uvođenjem prenosivosti brojeva i jedinstvenog europskog broja za hitne slučajeve 112.

Raspored: te odredbe Direktive 2002/22/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama), kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- provedba propisa kako bi se osigurala zaštita temeljnih prava i sloboda, a posebno prava na privatnost u pogledu obrade osobnih podataka u području elektroničkih komunikacija te kako bi se osiguralo slobodno kretanje takvih podataka te elektroničke komunikacijske opreme i usluga.

Raspored: te odredbe Direktive 2002/58/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka br. 676/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o regulatornom okviru za politiku radiofrekvencijskog spektra u Europskoj zajednici

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Odluke:

- donošenje politike i propisa za osiguravanje usklađene dostupnosti i učinkovite uporabe spektra.

Raspored: mjere koje proizlaze iz primjene Odluke br. 676/2002/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama i Uredbe (EU) br. 531/2012 o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 2015/2120 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini)

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- unapređenje razvoja elektroničke trgovine,
- uklanjanje prepreka prekograničnom pružanju usluga informacijskog društva,
- osiguravanje pravne sigurnosti pružateljima usluga informacijskog društva i
- usklađivanje ograničenja odgovornosti pružatelja usluga koji djeluju kao posrednici pri isključivom prijenosu podataka, privremenoj pohrani ili smještaju informacija na poslužitelju, bez opće obveze u pogledu nadzora.

Raspored: te odredbe Direktive 2000/31/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ

Provedbeni akti koji se odnose na usluge povjerenja iz Uredbe (EU) br. 910/2014:

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/806 od 22. svibnja 2015. o utvrđivanju specifikacija u vezi s oblikom znaka pouzdanosti EU-a za kvalificirane usluge povjerenja,
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1505 od 8. rujna 2015. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i formata koji se odnose na pouzdane popise u skladu s člankom 22. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1506 od 8. rujna 2015. o utvrđivanju specifikacija koje se odnose na formate naprednih elektroničkih potpisa i naprednih pečata koje priznaju tijela javnog sektora u skladu s člankom 27. stavkom 5. i člankom 37. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/650 od 25. travnja 2016. o utvrđivanju normi za ocjenu sigurnosti kvalificiranih sredstava za izradu potpisa i pečata u skladu s člankom 30. stavkom 3. i člankom 39. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu.

Provedbeni akti koji se odnose na poglavlje o elektroničkoj identifikaciji iz Uredbe (EU) br. 910/2014:

- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/296 od 24. veljače 2015 o utvrđivanju postupovnih aranžmana za suradnju među državama članicama u području elektroničke identifikacije u skladu s člankom 12. stavkom 7. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1501 od 8. rujna 2015. o okviru za interoperabilnost u skladu s člankom 12. stavkom 8. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1502 od 8. rujna 2015. o utvrđivanju minimalnih tehničkih specifikacija i postupaka za razine osiguranja identiteta koje se pripisuju sredstvima elektroničke identifikacije u skladu s člankom 8. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1984 od 3. studenoga 2015. o utvrđivanju okolnosti, oblika i postupaka prijave u skladu s člankom 9. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu.

Raspored: o vremenskom slijedu za provedbu odlučit će Partnersko vijeće nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

POGLAVLJU 14. ZAŠTITA POTROŠAČA GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije u utvrđenim rokovima.

Direktiva Vijeća 87/357/EEZ od 25. lipnja 1987. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvim se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača

Raspored: odredbe Direktive 87/357/EEZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 93/13/EEZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima

Raspored: odredbe Direktive 98/6/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 1999/44/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda

Raspored: odredbe Direktive 2001/95/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2002/65/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u Republici Armeniji u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prekogranično u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”)

Raspored: odredbe Direktive 2005/29/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/114/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006 o zavaravajućem i komparativnom oglašavanju

Raspored: odredbe Direktive 2006/114/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zakona o zaštiti potrošača (Uredba o suradnji u zaštiti potrošača)

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 2006/2004, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ

Raspored: odredbe Direktive 2008/48/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/122/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o zaštiti potrošača u odnosu na određene aspekte ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, o dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji i razmjeni

Raspored: odredbe Direktive 2008/122/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača

Raspored: odredbe Direktive 2009/22/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Direktive 2011/83/EU, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 524/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o *online* rješavanju

potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Uredba o *online* rješavanju potrošačkih sporova)

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 524/2013, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova)

Raspored: odredbe Direktive 2013/11/EU, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Preporuka Komisije od 11. lipnja 2013. o zajedničkim načelima za kolektivne preventivne tužbe i tužbe radi naknade štete u državama članicama kod povrede prava zajamčenih zakonodavstvom Unije (2013/396/EU)

Raspored: Preporuka 2013/396/EU provodi se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ

Raspored: odredbe Direktive (EU) 2015/2302, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

POGLAVLJU 15. ZAPOSŁJAVANJE, SOCIJALNA POLITIKA I JEDNAKE MOGUĆNOSTI
GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Radno pravo

Direktiva Vijeća 91/533/EEZ od 14. listopada 1991. o obvezi poslodavca da obavijesti radnike o uvjetima koji se primjenjuju na ugovor o radu ili radni odnos

Raspored: odredbe Direktive 91/533/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/70/EZ od 28. lipnja 1999. o Okvirnom sporazumu o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP

Raspored: odredbe Direktive 1999/70/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 97/81/EZ od 15. prosinca 1997. o Okvirnom sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC – Prilog: Okvirni sporazum o radu s nepunim radnim vremenom

Raspored: odredbe Direktive 97/81/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/383/EEZ od 25. lipnja 1991. o dopunama mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu radnika u radnom odnosu na određeno vrijeme ili privremenom radnom odnosu

Raspored: odredbe Direktive 91/383/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/59/EZ od 20. srpnja 1998. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje

Raspored: odredbe Direktive 98/59/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona

Raspored: odredbe Direktive 2001/23/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o uspostavljanju općeg okvira za obavješćivanje i savjetovanje s radnicima u Europskoj zajednici

Raspored: odredbe Direktive 2002/14/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena

Raspored: odredbe Direktive 2003/88/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zabrana diskriminacije i ravnopravnost spolova

Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo

Raspored: odredbe Direktive 2000/43/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja

Raspored: odredbe Direktive 2000/78/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada

Raspored: odredbe Direktive 2006/54/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga

Raspored: odredbe Direktive 2004/113/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje (deseta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Raspored: odredbe Direktive 92/85/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti

Raspored: odredbe Direktive 79/7/EEZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zdravlje i sigurnost na radu

Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu

Direktiva Vijeća 89/654/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za mjesto rada (prva pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2009/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za sigurnost i zdravlje radnika pri uporabi radne opreme na radu (druga pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ), kako je izmijenjena

Direktiva Vijeća 89/656/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za uporabu osobne zaštitne opreme na radnom mjestu (treća pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/57/EEZ od 24. lipnja 1992. o primjeni minimalnih sigurnosnih i zdravstvenih uvjeta na privremenim ili pokretnim gradilištima (osma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu

Direktiva 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ)

Direktiva 2000/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o zaštiti radnika od rizika

povezanih s izlaganjem biološkim agensima na radu (sedma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 90/270/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimalnim zahtjevima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja pri radu sa zaslonima (peta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/58/EEZ od 24. lipnja 1992. o minimalnim zahtjevima za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu (deveta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/91/EEZ od 3. studenoga 1992. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenja minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/104/EEZ od 3. studenoga 1992. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima (četnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 1999/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1999. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika potencijalno izloženih riziku od eksplozivnih atmosfera (petnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2002/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (vibracije) (šesnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2003/10/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. veljače 2003. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima koji proizlaze iz fizičkih čimbenika (buke) (sedamnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2006/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima s obzirom na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (umjetno optičko zračenje) (devetnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 93/103/EZ od 23. studenoga 1993. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima pri radu na ribarskim brodovima (trinaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima

Direktiva Vijeća 90/269/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimumu zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta pri ručnom prenošenju tereta u slučajevima kad postoji opasnost osobito od ozljeda leđa radnika (četvrta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Komisije 91/322/EEZ od 29. svibnja 1991. o utvrđivanju indikativnih graničnih vrijednosti primjenom Direktive Vijeća 80/1107/EEZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem kemijskim, fizikalnim i biološkim sredstvima na radu

Direktiva Komisije 2000/39/EZ od 8. lipnja 2000. o utvrđivanju prvog popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima

Direktiva Komisije 2006/15/EZ od 7. veljače 2006. o utvrđivanju drugog popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ i o izmjeni direktiva 91/322/EEZ i 2000/39/EZ

Direktiva Komisije 2009/161/EU od 17. prosinca 2009. o utvrđivanju trećeg popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ i izmjeni Direktive Komisije 2000/39/EZ

Direktiva Vijeća 2010/32/EU od 10. svibnja 2010. o provođenju Okvirnog sporazuma o sprečavanju ozljeda oštrim predmetima u bolničkom sektoru i zdravstvu koji su sklopili HOSPEEM i EPSU

Direktiva 2013/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (elektromagnetska polja) (dvadeseta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) te stavljanju izvan snage Direktive 2004/40/EZ

Direktiva 2014/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o izmjeni direktiva Vijeća 92/58/EEZ, 92/85/EEZ, 94/33/EZ, 98/24/EZ i Direktive 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kako bi se uskladile s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa

Raspored: o vremenskom slijedu za provedbu svih prethodno navedenih direktiva u pogledu „Zdravlja i sigurnosti na radu” odlučit će Partnersko vijeće nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Radno pravo

- Direktiva (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca (razdoblje prenošenja do 10. listopada 2017.)
- Direktiva Vijeća 2014/112/EU od 19. prosinca 2014. o provedbi Europskog sporazuma o utvrđivanju određenih vidova organizacije radnog vremena u plovidbi unutarnjim vodnim putovima, sklopljenoga između Europskog saveza za plovidbu unutarnjim vodama (EBU), Europske organizacije zapovjednika plovila (ESO) i Europske federacije radnika u prometu (ETF) (razdoblje prenošenja do 31. prosinca 2016.)

- Direktiva Vijeća 94/33/EZ od 22. lipnja 1994. o zaštiti mladih ljudi na radu nije uključena u izvorni paket

Raspored: odredbe direktiva (EU) 2015/1794 i 2014/112/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

TRGOVINA USLUGAMA I POSLOVNI NASTAN

1. Ovaj Prilog sadržava sedam priloga kojima se određuju obveze i rezerve Europske unije i Republike Armenije u pogledu trgovine uslugama i poslovnog nastana u skladu s poglavljem 5. glave VI. ovog Sporazuma.
2. U pogledu Europske unije:
 - (a) Prilog VIII.-A sadržava rezerve Europske unije u pogledu poslovnog nastana u skladu s člankom 144. ovog Sporazuma;
 - (b) Prilog VIII.-B sadržava popis obveza Europske unije u pogledu prekograničnih usluga u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma;
 - (c) Prilog VIII.-C sadržava rezerve Europske unije u pogledu ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika i prodavatelja poslovnih usluga u skladu s člancima 154. i 155. ovog Sporazuma; i
 - (d) Prilog VIII.-D sadržava rezerve Europske unije u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka u skladu s člancima 156. i 157. ovog Sporazuma.
3. U pogledu Republike Armenije:
 - (a) Prilog VIII.-E sadržava rezerve Republike Armenije u pogledu poslovnog nastana u skladu s člankom 144. ovog Sporazuma;
 - (b) Prilog VIII.-F sadržava popis obveza Republike Armenije u pogledu prekograničnih usluga u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma; i

- (c) Prilog VIII.-G sadržava rezerve Republike Armenije u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka u skladu s člancima 156. i 157. ovog Sporazuma.
4. Prilozi na koje se upućuje u stavcima 2. i 3. čine sastavni dio ovog Priloga.
5. Definicije pojmova navedene u poglavlju 5. glave VI. ovog Sporazuma primjenjuju se i na ovaj Prilog.
6. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora usluga:
- (a) „CPC” znači Središnja klasifikacija proizvoda (eng. *Central Products Classification*) kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, *CPC prov*, 1991. i
- (b) „CPC ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda (eng. *Central Products Classification*) kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, *CPC ver 1.0*, 1998.
7. U prilogima VIII.-A, VIII.-B, VIII.-C i VIII.-D za Europsku uniju i njezine države članice upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
EE	Estonija
EL	Grčka
ES	Španjolska
FI	Finska

FR	Francuska
HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LT	Litva
LU	Luksemburg
LV	Latvija
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SE	Švedska
SI	Slovenija
SK	Slovačka
UK	Ujedinjena Kraljevina

8. U prilogima VIII.-E, VIII.-F i VIII.-G za Republiku Armeniju upotrebljava se sljedeća pokrata:

AR	Republika Armenija
----	--------------------

REZERVE EUROPSKE UNIJE U POGLEDU POSLOVNOG NASTANA

1. U popisu u nastavku navedene su gospodarske djelatnosti za koje Europska unija u skladu s člankom 144. stavkom 2. ovog Sporazuma na poslovni nastan i poduzetnike iz Republike Armenije primjenjuje rezerve u pogledu nacionalnog tretmana ili tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

- (a) popis horizontalnih rezervi koje se primjenjuju na sve sektore ili podsektore; i
- (b) popis rezervi na razini pojedinih sektora ili podsektora u kojem se navodi predmetni sektor ili podsektor te primjenjive rezerve.

Rezerva koja odgovara djelatnosti koja nije liberalizirana (njome se ne preuzimaju obveze) izražena je na sljedeći način: „Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države”.

Ako rezerva iz točke (a) ili (b) uključuje samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje njima nisu obuhvaćene u predmetnom sektoru bez rezervi preuzimaju obveze iz članka 144. stavka 2. ovog Sporazuma. Nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijeli EU koje se mogu primjenjivati.

2. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
3. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

4. U skladu s člankom 144. ovog Sporazuma, nediskriminirajući zahtjevi, kao što su oni koji se odnose na zakonski oblik ili obvezu dobivanja licencije ili dozvole primjenjivi na sve pružatelje koji djeluju na predmetnom području bez obzira na državljanstvo, boravište ili jednakovrijedne kriterije, nisu navedeni u ovom Prilogu jer ih se ovim Sporazumom ne dovodi u pitanje.
5. Ako Europska unija zadrži rezervu kojom se od pružatelja usluga zahtijeva državljanstvo, stalno boravište ili boravište na njezinu području kao uvjet pružanja usluga na njezinu području, rezerva navedena na popisu obveza u Prilogu VIII.-B odnosno rezerve navedene u prilogima VIII.-C i VIII.-D primjenjuje se, u mjeri u kojoj je to moguće, kao rezerva u pogledu poslovnog nastana u skladu s ovim Prilogom.
6. Radi veće sigurnosti, obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne podrazumijeva obvezu proširenja tretmana odobrenog u određenoj državi članici državljanima i pravnim osobama druge države članice na državljane ili pravne osobe druge stranke u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. Takav se nacionalni tretman dodjeljuje samo pravnim osobama druge stranke osnovanima u skladu s pravom druge države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u toj državi članici, uključujući pravne osobe koje su osnovane u EU-u i koje posjeduju ili njima upravljaju državljani druge stranke.

Horizontalne rezerve

Javne komunalne službe

EU: gospodarske djelatnosti koje se smatraju uslugama javnih komunalnih službi na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijevati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim subjektima¹.

¹ Javne komunalne usluge postoje u sektorima kao što su povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja, usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima, usluge tehničkog ispitivanja i analize, usluge u području okoliša, zdravstvene usluge, usluge prijevoza te pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza. Isključiva prava za takve usluge često se dodjeljuju privatnim subjektima, na primjer subjektima koji imaju koncesije javnih tijela, uz poštovanje određenih obveza u pogledu usluga. S obzirom na to da

Vrste poslovnog nastana

EU: tretman odobren društvima kćerima (armenskih društava) osnovanima u skladu s pravom države članice Europske unije i čije se sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u Europskoj uniji ne proširuje se na podružnice ili agencije koje su armenska društva osnovala u državama članicama Europske unije¹. Međutim, to državu članicu ne sprečava da takav tretman proširi na podružnice ili agencije koje je društvo ili poduzeće iz treće zemlje osnovalo u nekoj drugoj državi članici u pogledu njihova poslovanja na državnom području prve države članice, osim ako je takvo proširenje izričito zabranjeno pravom EU-a.

EU: manje povoljan tretman može se dodijeliti društvima kćerima (društava iz trećih zemalja) koja su osnovana u skladu sa zakonima države članice, a kojima se samo registrirano sjedište nalazi na području Europske unije, osim ako je moguće dokazati njihovu učinkovitu i trajnu poveznicu s gospodarstvom jedne od država članica.

AT: glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji; fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice nadležne za postupanje u skladu s austrijskim Zakonom o trgovini moraju imati domicil u Austriji.

BG: strani pružatelji usluga, uključujući zajedničke pothvate, smiju osnivati samo društva s ograničenom odgovornošću ili dionička društva s najmanje dva člana društva. Osnivanje podružnica podliježe odobrenju. Predstavništva je potrebno registrirati pri Bugarskoj trgovačkoj i industrijskoj komori i ona ne mogu obavljati gospodarsku djelatnost.

EE: najmanje polovina članova upravnog odbora mora imati boravište u Europskoj uniji. Strano društvo imenuje jednog direktora podružnice ili više njih. Direktor podružnice mora biti fizička osoba koja ima aktivnu poslovnu sposobnost. Najmanje jedan direktor podružnice mora imati boravište u Estoniji, državi članici Europskog gospodarskog prostora (EGP) ili Švicarskoj.

javne komunalne službe često postoje i na razini nižoj od središnje, detaljan i iscrpan popis na razini pojedinih sektora ne bi bio praktičan. Ova rezerva ne primjenjuje se na telekomunikacijske usluge te na računalne i srodne usluge.

¹ U skladu s člankom 54. UFEU-a, ta se društva kćeri smatraju pravnim osobama Europske unije. Sve dok imaju trajnu i djelotvornu poveznicu s gospodarstvom Europske unije, imaju koristi od unutarnjeg tržišta, što, među ostalim, podrazumijeva slobodu uspostavljanja i pružanja usluga u svim državama članicama Europske unije.

FI: stranac koji trguje kao privatni poduzetnik i najmanje polovina partnera u javnom ili komanditnom trgovačkom društvu trebaju imati stalno boravište u EGP-u. U svim se sektorima zahtijeva da najmanje polovina redovnih članova i zamjenika članova upravnog odbora te glavni direktor imaju boravište u EGP-u; međutim, određenim se trgovačkim društvima mogu odobriti iznimke. Ako armenska organizacija namjerava obavljati poslovnu ili trgovačku djelatnost osnivanjem podružnice u Finskoj, obvezna je pribaviti dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti.

FR: ako glavni direktor industrijske, trgovačke ili obrtničke djelatnosti nema boravišnu dozvolu, potrebno mu je posebno odobrenje.

HU: za stjecanje državne imovine ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

IT: za pristup industrijskim, trgovačkim i obrtničkim djelatnostima može biti potrebna boravišna dozvola.

PL: opseg poslovanja predstavništva može uključivati samo oglašavanje i promidžbu stranog matičnog trgovačkog društva koje to predstavništvo zastupa. Za sve sektore, osim pravnih usluga i usluga zdravstvenih ustanova, armenski ulagatelji mogu pokrenuti i obavljati gospodarsku djelatnost samo u obliku komanditnog društva, komanditno-dioničkog društva, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva (u slučaju pravnih usluga samo u obliku registriranog partnerstva i komanditnog društva).

RO: jedini upravitelj ili predsjednik upravnog odbora kao i polovina ukupnog broja upravitelja trgovačkog društva moraju biti rumunjski državljani, osim ako je drukčije propisano društvenim ugovorom ili statutom društva. Većina revizora trgovačkih društava i njihovi zamjenici moraju biti rumunjski državljani.

SE: strano društvo koje nije osnovalo pravni subjekt u Švedskoj ili obavlja svoje djelatnosti posredovanjem trgovačkog zastupnika obavlja svoju trgovačku djelatnost putem podružnice prijavljene u Švedskoj, s neovisnom upravom i odvojenim računima. Glavni direktor podružnice i njegov zamjenik, ako je imenovan, moraju imati boravište u EGP-u. Fizička osoba koja nema

boravište u EGP-u, a koja obavlja trgovačku djelatnost u Švedskoj, imenuje i registrira zastupnika s boravištem zaduženog za te djelatnosti u Švedskoj. Za djelatnosti u Švedskoj vode se odvojeni računi. Nadležno tijelo može u pojedinačnim slučajevima dopustiti izuzeća od uvjeta u pogledu podružnica i boravišta. Građevinski projekti u trajanju kraćem od godinu dana, koje provodi društvo koje se nalazi izvan EGP-a ili fizička osoba s boravištem izvan EGP-a, izuzeti su od uvjeta o osnivanju podružnice ili imenovanju zastupnika s boravištem u Švedskoj. Trgovačko društvo može biti osnivač samo ako svi vlasnici s neograničenom osobnom odgovornošću imaju boravište u EGP-u. Osnivači izvan EGP-a mogu podnijeti zahtjev za pribavljanje dozvole nadležnog tijela. U slučaju društva s ograničenom odgovornošću i gospodarskih zadruga, najmanje 50 % članova upravnog odbora, glavni direktor, zamjenik glavnog direktora, zamjenici članova upravnog odbora i najmanje jedna od osoba ovlaštenih za potpisivanje u ime društva, ako postoji, moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeće od tog uvjeta. Ako nijedan zastupnik društva/poduzeća nema boravište u Švedskoj, odbor mora imenovati i prijaviti osobu koja ima boravište u Švedskoj i koja je ovlaštena za potraživanja u ime društva/poduzeća. Na poslovni nastan svih drugih vrsta pravnih osoba primjenjuju se odgovarajući uvjeti. Nositelj registriranih prava/podnositelj zahtjeva za registrirana prava (patente, žigove, zaštitu dizajna i oplemenjivačka prava na biljnu sortu) koji nema boravište u Švedskoj mora imati posrednika s boravištem u Švedskoj čiji je glavni zadatak obavljanje usluga provođenja postupka, obavješćivanja itd.

SI: nositelj registriranih prava/podnositelj zahtjeva za registrirana prava (patente, žigove, zaštitu dizajna) koji nema boravište u Sloveniji mora imati patentnog zastupnika ili zastupnika za žigove i dizajn koji je registriran u Sloveniji i čiji je glavni zadatak obavljanje usluga provođenja postupka, obavješćivanja itd.

SK: armenska fizička osoba čije će se ime upisati u registar trgovačkih društava kao ime osobe koja je ovlaštena djelovati u ime poduzetnika obvezna je dostaviti dozvolu za boravak u Slovačkoj.

Ulaganje

ES: za ulaganja stranih vlada ili stranih javnih subjekata u Španjolsku (što najčešće podrazumijeva, osim gospodarskih, i negospodarske interese subjekata), izravno ili posredstvom društava ili ostalih subjekata koje izravno ili neizravno kontroliraju strane vlade, potrebno je prethodno odobrenje vlade.

BG: strani ulagatelji ne mogu sudjelovati u privatizaciji. Stranim ulagateljima i bugarskim pravnim osobama s armenskim kontrolirajućim udjelom potrebna je dozvola za (a) ispitivanje, razvoj ili crpljenje prirodnih resursa iz teritorijalnih mora, epikontinentalnog pojasa ili isključivog gospodarskog pojasa i (b) stjecanje kontrolirajućeg vlasničkog udjela u društvima koja se bave bilo kojom od djelatnosti navedenih pod točkom „(a)“.

FR: u skladu s člancima L151-1 i R135-1 sec financijskog i monetarnog zakonika, Francuska zadržava pravo da strana ulaganja u Francuskoj u sektore navedene u članku R153-2 financijskog i monetarnog zakonika podliježu prethodnom odobrenju ministra gospodarstva. Zadržano je pravo ograničavanja stranih udjela u nedavno privatiziranim društvima na promjenjivi iznos vlasničkog kapitala koji se nudi javnosti, a koji utvrđuje francuska vlada na pojedinačnoj osnovi. Ako glavni direktor nema boravišnu dozvolu, može se odrediti da mu je za obavljanje određenih trgovačkih, industrijskih ili obrtničkih aktivnosti potrebno posebno odobrenje.

FI: zadržano je pravo ograničavanja prava fizičkih osoba na nastan i prava na pružanje usluga ako nemaju regionalno državljanstvo na Ålandskim otocima te svih pravnih osoba bez dozvole nadležnih tijela Ålandskih otoka.

HU: za armenske udjele u nedavno privatiziranim društvima ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

IT: stjecanje udjela u kapitalu društava koja posluju u području obrane i nacionalne sigurnosti te stjecanje strateške imovine u području usluga prijevoza, telekomunikacija i energije mogu podlijegati odobrenju ureda Predsjedništva Vijeća ministara.

LT: postupci provjere mogu se primjenjivati s obzirom na ulaganja u poduzeća, sektore i objekte od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost.

PL: ne preuzimaju se obveze koje se odnose na stjecanje državnog vlasništva, tj. propise kojima se uređuje postupak privatizacije.

SE: zadržava pravo donijeti ili zadržati diskriminirajuće uvjete za osnivače, višu upravu i upravne odbore kada se u švedsko zakonodavstvo uključe novi oblici pravnog udruživanja.

Nekretnine

Stjecanje zemljišta i nekretnina podliježe sljedećim ograničenjima¹:

AT: strane fizičke i pravne osobe za stjecanje, kupnju, najam ili zakup nekretnina moraju dobiti odobrenje od nadležnih regionalnih tijela (*Länder*) koja će razmotriti utječe li to na važne gospodarske, socijalne ili kulturne interese.

BG: strane fizičke i pravne osobe (uključujući putem podružnica) ne mogu steći vlasništvo nad zemljištem. Bugarske pravne osobe sa stranim udjelom u vlasništvu ne mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem. Strane pravne osobe i strani državljani sa stalnim boravištem u inozemstvu mogu steći vlasništvo nad zgradama i ograničena vlasnička prava nad nekretninama (pravo upotrebe, pravo gradnje, pravo podizanja nadgradnje i pravo služnosti).

CZ: poljoprivredno i šumsko zemljište mogu steći samo strane fizičke osobe koje imaju stalno boravište u Češkoj i poduzeća s poslovnim nastanom u Češkoj koja su osnovala pravne osobe sa stalnim boravištem u Češkoj. Za poljoprivredno i šumsko zemljište u državnom vlasništvu vrijede posebna pravila. Državno poljoprivredno zemljište mogu steći samo češki državljani, općine i javna sveučilišta (za izobrazbu i istraživanje). Pravne osobe (neovisno o obliku ili mjestu boravišta) mogu otkupiti državno poljoprivredno zemljište od države samo ako je na njemu sagrađen objekt koji već posjeduju ili ako je to zemljište neophodno za upotrebu tog objekta. Samo općine i javna sveučilišta mogu steći državne šume.

CY: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: podliježe određenim uvjetima reciprociteta.

DK: kako bi fizičke ili pravne osobe nerezidenti stekle nekretnine, u pravilu je potrebna dozvola Ministarstva pravosuđa. Uvjeti zahtijevanja dozvole ovise o planiranoj upotrebi nekretnine.

¹ Za uslužne sektore ta ograničenja nisu veća od ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

EE: zadržava pravo zahtijevati da samo fizičke osobe koje su državljani Estonije ili bilo koje države članice EGP-a odnosno pravne osobe koje su upisane u nadležni estonski registar mogu steći zemljište za ostvarivanje dobiti koje pripada kategoriji poljoprivrednih ili šumskih zemljišta, i to samo uz odobrenje okružnog guvernera. Ta rezerva ne primjenjuje se na stjecanje poljoprivrednog ili šumskog zemljišta za potrebe pružanja usluge koja je liberalizirana na temelju ovog Sporazuma.

ES: za strana ulaganja u djelatnosti koje su izravno povezane s ulaganjima u nekretnine za diplomatske misije država koje nisu članice EU-a zahtijeva se upravno odobrenje španjolskog Vijeća ministara, osim ako postoji sporazum o uzajamnoj liberalizaciji.

FI: zadržava pravo zahtijevanja prethodnog odobrenja za Ålandske otoke.

HU: uz primjenu iznimki obuhvaćenih zakonodavstvom o obradivom zemljištu, stjecanje obradivog zemljišta nije dopušteno stranim fizičkim ili pravnim osobama. Pri kupnji nekretnina stranci podliježu obvezi pribavljanja dozvole agencije državne uprave nadležne s obzirom na mjesto na kojem se nekretnina nalazi. Za stjecanje državne imovine ne preuzimaju se obveze.

EL: u skladu sa Zakonom br. 1892/90, za stjecanje zemljišta na područjima u blizini granica potrebna je dozvola Ministarstva obrane. U skladu s upravnim praksama, dozvola se jednostavno izdaje za izravno ulaganje.

HR: ne preuzimaju se obveze u pogledu stjecanja nekretnina za pružatelje usluga koji nemaju poslovni nastan u Hrvatskoj i koji nisu u njoj osnovani. Dopušteno je stjecanje nekretnina potrebnih za pružanje usluga društava koja imaju poslovni nastan i osnovana su u Hrvatskoj kao pravne osobe. Za stjecanje nekretnina potrebnih za pružanje usluga putem podružnica potrebno je odobrenje Ministarstva pravosuđa. Strane pravne ili fizičke osobe ne mogu steći poljoprivredno zemljište.

IE: domaćim ili stranim društvima ili stranim državljanima za stjecanje bilo kakvih udjela u vlasništvu nad zemljištem u Irskoj potrebna je prethodna pisana suglasnost Komisije za zemljišta. Ako je takvo zemljište namijenjeno industrijskoj upotrebi (osim upotrebi u poljoprivrednoj industriji), taj se uvjet ne primjenjuje ako se dobije potvrda koju u tu svrhu izdaje Ministarstvo poduzetništva, trgovine i zapošljavanja. Taj se zakon ne primjenjuje na zemljište koje se nalazi unutar granica gradova ako je zadržano pravo zahtijevanja prethodnog odobrenja.

IT: stjecanje nekretnina za strane fizičke i pravne osobe podliježe uvjetu reciprociteta.

LT: stjecanje vlasništva nad zemljištem, unutarnjim vodama i šumama dopušteno je stranim subjektima koji ispunjavaju kriterije europskih i transatlantskih integracija. Postupak, uvjeti te ograničenja u pogledu stjecanja zemljišnih čestica utvrđuju se ustavnim zakonom.

LV: s obzirom na stjecanje ruralnog zemljišta koje provode državljani treće zemlje, uključujući postupak odobrenja za stjecanje ruralnog zemljišta.

PL: za izravno i neizravno stjecanje nekretnina potrebna je dozvola. Dozvola se izdaje upravnom odlukom ministra nadležnog za unutarnje poslove uz suglasnost ministra nacionalne obrane, a u slučaju poljoprivrednih nekretnina potrebna je i suglasnost ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja. Za stjecanje državne imovine, tj. propise kojima se uređuje postupak privatizacije (za način 3.), ne preuzimaju se obveze.

RO: fizičke osobe bez rumunjskog državljanstva i bez boravišta u Rumunjskoj te pravne osobe bez rumunjskog državljanstva i sjedišta u Rumunjskoj ne mogu stjecati vlasništvo ni nad kakvim zemljišnim česticama na temelju pravnih poslova sklopljenih među živima.

SI: zadržava pravo zahtijevanja da pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji i stranim kapitalnim udjelom mogu stjecati nekretnine na državnom području Republike Slovenije te da podružnice koje su u Republici Sloveniji osnovale strane osobe mogu stjecati samo nekretnine, osim zemljišta, koje su potrebne za obavljanje gospodarskih djelatnosti radi kojih su osnovane. U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, podružnica osnovana u Republici Sloveniji ne smatra se pravnom osobom, ali u pogledu njezina djelovanja ona ima isti tretman kao društvo kći, što je u skladu s člankom XXVIII. stavkom (g) GATS-a.

SK: za stjecanje zemlje ne preuzimaju se obveze (za način 3. i 4.) te strana društva ili fizičke osobe ne mogu stjecati poljoprivredno i šumsko zemljište koje se nalazi izvan urbane zone općine kao ni neke druge vrste zemljišta (npr. prirodne resurse, jezera, rijeke, javne ceste itd.).

Priznavanje

EU: u direktivama EU-a o uzajamnom priznavanju diploma ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici Europske unije ne podrazumijeva pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici¹.

Posebno za tretman prema načelu najpovlaštenije države

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje u skladu s bilo kojim međunarodnim ugovorima o ulaganjima ili drugim sporazumima o trgovini koji su na snazi ili potpisani prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se državljanima ili poduzećima osigurava različito postupanje u pogledu prava poslovnog nastana na temelju postojećih ili budućih bilateralnih sporazuma između sljedećih država članica Europske unije: Belgije, Cipra, Danske, Francuske, Grčke, Irske, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Njemačke, Portugala, Španjolske i Ujedinjene Kraljevine te bilo koje od sljedećih zemalja ili kneževina: San Marina, Monaka, Andore i Države Vatikanskoga Grada.

Europska unija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim ili multilateralnim sporazumima kojima se:

- (a) uspostavlja unutarnje tržište za usluge i ulaganja;
- (b) dodjeljuje pravo poslovnog nastana ili
- (c) zahtijeva usklađivanje zakonodavstva u jednom gospodarskom sektoru ili više njih.

Za potrebe ovog izuzeća:

¹ Kako bi se državljanima zemalja koje nisu članice EU-a priznale kvalifikacije u cijelom EU-u, potreban je sporazum o uzajamnom priznavanju, o kojem se pregovara u okviru utvrđenom u članku 161. ovog Sporazuma.

- (a) „unutarnje tržište za usluge i ulaganja” znači područje bez unutarnjih granica u kojem se jamči slobodno kretanje usluga, kapitala i osoba;
- (b) „pravo poslovnog nastana” znači obvezu sadržajnog ukidanja svih prepreka poslovnom nastanu među strankama sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji stupanjem na snagu tog sporazuma. Pravo poslovnog nastana uključuje pravo državljana stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji na osnivanje poduzeća i upravljanje njima pod uvjetima koji su jednaki uvjetima koji su na temelju domaćeg prava propisani za državljane zemlje u kojoj se uspostavlja takav poslovni nastan;
- (c) „usklađivanje zakonodavstva” znači:
- i. ujednačavanje zakonodavstva jedne stranke sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji ili više njih sa zakonodavstvom druge stranke ili stranaka tog sporazuma ili
 - ii. uključivanje zajedničkog zakonodavstva u nacionalno pravo stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji.

Takvo ujednačavanje ili uključivanje provodi se tek od onog trenutka kad ga se uvede u nacionalno pravo stranke ili stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji i tek se tada smatra se da je provedeno.

Sektorske rezerve

BG: određene gospodarske djelatnosti povezane s iskorištavanjem ili upotrebom državne ili javne imovine podliježu dodjeli koncesija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama.

Komercijalna društva u kojima je kapitalni udjel države ili općine veći od 50 % ne mogu izvršavati transakcije u svrhu prodaje dugotrajne imovine društva, sklapati ugovore o stjecanju udjela, zakupu, zajedničkim djelatnostima, kreditu, osiguranju potraživanja niti preuzimati obveze na temelju mjenica bez ovlaštenja ili dopuštenja Agencije za privatizaciju ili drugih državnih ili regionalnih

tijela, ovisno o tome koje je tijelo nadležno.

DK, FI, SE: mjere koje poduzimaju Danska, Švedska i Finska radi promicanja nordijske suradnje, kao što su:

- (a) financijska potpora projektima istraživanja i razvoja (Nordijski industrijski fond (eng. *Nordic Industrial Fund*));
- (b) financiranje studija izvedivosti za međunarodne projekte (Nordijski fond za izvoz projekata (eng. *Nordic Fund for Project Exports*)); i
- (c) financijska pomoć društvima¹ koja upotrebljavaju tehnologiju za zaštitu okoliša (Nordijska korporacija za financiranje zaštite okoliša (eng. *Nordic Environment Finance Corporation*)).

Tom rezervom ne dovodi se u pitanje isključenje javne nabave koju provodi stranka te subvencija ili potpore države trgovini uslugama iz članka 141. ovog Sporazuma.

PT: odustaje od primjene uvjeta u pogledu državljanstva za obavljanje određenih djelatnosti i zanimanja fizičkih osoba koje pružaju usluge za zemlje u kojima je portugalski službeni jezik (Angola, Brazil, Zelenortski otoci, Gvineja Bisau, Mozambik i Sveti Toma i Princip).

Tretman prema načelu najpovlaštenije države u pogledu prijevoza:

EU: sve mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav), kojima se prava prometa rezerviraju za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Podliježe propisima o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom. Ovaj dio rezerve primjenjuje se samo na sljedeće države članice EU-a: BE, FR, DE i NL. Prijevoz unutarnjim plovnim putovima (CPC 722).

¹ Primjenjuje se na istočnoeuropska društva koja surađuju s jednim nordijskim društvom ili više njih.

FI: osiguravanje različitog postupanja prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima kojima se za plovila registrirana pod stranom zastavom određene druge zemlje ili za vozila registrirana u inozemstvu propisuje izuzeće za pružanje usluga kabotažnog prijevoza (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) u Finskoj na temelju reciprociteta (dio CPC-a 711, dio CPC-a 712, dio CPC-a 721).

SE: na temelju reciprociteta mogu se poduzeti mjere kojima se plovilima iz Armenije koja plove pod armenskom zastavom dopušta obavljanje kabotaže u Švedskoj ako Armenija plovilima registriranim pod švedskom zastavom dopusti obavljanje kabotaže u Armeniji. Točan cilj ove rezerve ovisi o sadržaju mogućeg budućeg sporazuma između Armenije i Švedske (CPC 7211, 7212).

BG: ako Armenija dopušta pružateljima usluga iz Bugarske da pružaju usluge istovara i utovara tereta te usluge spremanja i skladištenja u pomorskim i riječnim lukama, uključujući usluge povezane s kontejnerima i robom u kontejnerima, Bugarska dopušta pružateljima usluga iz Armenije da pod istim uvjetima pružaju usluge istovara i utovara tereta te usluge spremanja i skladištenja u pomorskim i riječnim lukama, uključujući usluge povezane s kontejnerima i robom u kontejnerima (dio CPC-a 741, dio CPC-a 742).

DE: davanje u zakup stranih brodova klijentima koji imaju boravište u Njemačkoj može podlijegati uvjetu reciprociteta (CPC 7213, 7223, 83103).

EU: zadržava pravo na odobravanje različitog postupanja prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima o međunarodnom cestovnom prijevozu tereta (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) te prijevozu putnika, koji su sklopljeni između EU-a ili država članica EU-a i treće zemlje (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Takvim postupanjem može se:

- (a) zadržati ili ograničiti pružanje relevantnih usluga prijevoza između ugovornih stranaka ili na njihovu državnom području za vozila registrirana u svakoj ugovornoj stranci¹; ili

¹ Kad je riječ o Austriji, dio izuzeća u skladu s tretmanom prema načelu najpovlaštenije države koji se odnosi na prometna prava obuhvaća sve zemlje s kojima postoje ili bi se u budućnosti mogli razmotriti bilateralni sporazumi o cestovnom prijevozu ili drugi dogovori u pogledu cestovnog prijevoza.

(b) predvidjeti porezne olakšice za takva vozila.

BG: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje takvih usluga prijevoza te se utvrđuju uvjeti tog pružanja usluga, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, na državnom području Bugarske ili preko bugarskih granica (CPC 7111, 7112).

HR: mjere koje se primjenjuju na temelju postojećih ili budućih sporazuma o međunarodnom cestovnom prijevozu te kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza i određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Hrvatsku te unutar i iz Hrvatske prema predmetnim ugovornim strankama (CPC 7111, 7112).

CZ: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza te se određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Češku te unutar i iz Češke prema predmetnim ugovornim strankama (CPC 7121, 7122, 7123).

EE: osiguravanje različitog postupanja prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima o međunarodnom cestovnom prijevozu (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički), kojim se rezervira ili ograničava pružanje usluga prijevoza u i kroz Estoniju te unutar i iz Estonije prema ugovornim strankama za vozila registrirana u svakoj ugovornoj stranci te kojim se omogućuju porezne olakšice za takva vozila.

LT: mjere poduzete na temelju bilateralnih sporazuma kojima se uređuju usluge prijevoza i uvjeti obavljanja djelatnosti, uključujući dozvole za bilateralni tranzit i ostale dozvole za prijevoz u pogledu usluga prijevoza u i kroz Litvu te unutar i iz Litve prema predmetnim ugovornim strankama, te poreze i pristojbe za cestovni prijevoz (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza te se određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Slovačku te unutar i iz Slovačke prema predmetnim ugovornim strankama (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: odobrenje za uspostavljanje komercijalne prisutnosti u Španjolskoj može se odbiti pružateljima usluga čija država podrijetla ne odobrava stvaran tržišni pristup pružateljima usluge iz Španjolske (CPC 7123).

BG, CZ i SK: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se uređuju prava prometa i uvjeti poslovanja te pružanje usluga prijevoza na državnom području Bugarske, Češke i Slovačke te između predmetnih zemalja.

EU: osiguravanje različitog postupanja prema trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima o sljedećim pomoćnim uslugama u zračnom prijevozu:

- (a) prodaji i stavljanju na tržište usluga zračnog prijevoza;
- (b) uslugama računalnog sustava rezervacija (CRS) i
- (c) drugim pomoćnim uslugama u zračnom prijevozu, kao što su usluge prihvata i otpreme zrakoplova te usluge upravljanja zračnim lukama.

Kad je riječ o održavanju i popravku zrakoplova i njihovih dijelova, EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim trgovinskim sporazumima u skladu s člankom V. GATS-a.

EU: zadržava pravo zahtijevati da samo priznate organizacije s odobrenjem EU-a mogu provoditi statutarni nadzor i certifikaciju brodova u ime država članica. Može se zahtijevati poslovni nastan.

PL: ako Armenija dopusti poljskim pružateljima usluga prijevoza putnika i tereta pružanje usluga prijevoza na državnom području Armenije i preko njega, Poljska će armenskim pružateljima usluga prijevoza putnika i tereta dopustiti pružanje usluga prijevoza na državno područje Poljske i preko njega pod istim uvjetima.

A. Poljoprivreda, lov, šumarstvo i sječa drva

FR: društvima koja nisu iz EU-a potrebno je odobrenje za osnivanje poljoprivrednih poduzeća, a ulagateljima koji nisu iz EU-a odobrenje za stjecanje vinograda.

AT, HR, HU, MT, RO: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za poljoprivredne djelatnosti.

CY: sudjelovanje ulagatelja dopušteno je samo do 49 %.

FI: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za uzgoj sobova.

IE: poslovni nastan osoba s boravištem u Armeniji u djelatnostima proizvodnje brašna podliježe odobrenju.

BG: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za djelatnosti sječe drva.

SE: samo narod Sami može posjedovati i uzgajati sobove.

B. Ribarstvo i akvakultura

EU: pristup biološkim resursima i ribarskim područjima koji se nalaze u morskim vodama pod suverenitetom ili u nadležnosti država članica EU-a te njihova upotreba mogu se ograničiti na ribarska plovila koje plove pod zastavom nekog područja EU-a, osim ako je drukčije predviđeno.

CY: najveći mogući udjel zemlje izvan EU-a u vlasništvu nad ribarskim plovilom/brodom iznosi 49 % i podliježe odobrenju.

SE: plovilo se smatra švedskim i može ploviti pod švedskom zastavom ako je više od polovine kapitala u vlasništvu švedskih državljana ili pravnih osoba. Vlada može stranim plovilima dopustiti plovidbu pod švedskom zastavom ako su njihove djelatnosti pod švedskim nadzorom ili ako vlasnik može dokazati da ima stalno boravište u Švedskoj. Plovila koja su najmanje u 50-postotnom vlasništvu državljana država članica EGP-a ili društava čije su sjedište, središnja uprava ili glavni

ured u EGP-u i čije se djelatnosti nadziru iz Švedske, mogu isto tako biti upisana u švedski registar. Dozvola za profesionalni ribolov, koja je potrebna za profesionalni ribolov, može se izdati samo ako je ribolov povezan sa švedskom ribarskom industrijom. Poveznica može biti, na primjer, iskrcavanje pola ulova u kalendarskoj godini (u vrijednosti) u Švedskoj ili ako polovina izlazaka u ribolov kreće iz švedske luke ili ako polovina ribarske posade ima domicil u Švedskoj. Za plovila duža od pet metara potrebna je dozvola za plovilo uz dozvolu za profesionalni ribolov. Dozvola se odobrava ako je plovilo, među ostalim, upisano u nacionalni registar i ako ima stvarnu gospodarsku poveznicu sa Švedskom. Zapovjednik trgovačkog plovila ili tradicionalnog plovila mora biti državljanin države članice EGP-a. Švedska agencija za promet može odobriti izuzeća.

SI: tijekom provoza stranih ribarskih plovila kroz teritorijalno more Republike Slovenije zabranjen je ribolov odnosno lov ribe i ostalih morskih organizama u moru i na morskom dnu. Ta se zabrana primjenjuje i na strane ribarske brodice. Brodovi imaju pravo ploviti pod slovenskom zastavom ako je više od polovine broda u vlasništvu državljanina država članica Europske unije ili pravnih osoba sa sjedištem u državi članici Europske unije. Akvakulturna uzgajališta u kojima se uzgajaju organizmi za poribljavanje moraju biti registrirana u Sloveniji.

UK: za stjecanje plovila koja plove pod zastavom Ujedinjene Kraljevine ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države, osim ako je najmanje 75 % ulaganja u vlasništvu državljanina Ujedinjene Kraljevine i/ili društava u kojima najmanje 75 % udjela drže državljanini Ujedinjene Kraljevine koji obvezno imaju boravište i domicil u Ujedinjenoj Kraljevini. Plovila se moraju voditi, upravljati i kontrolirati iz Ujedinjene Kraljevine.

C. Rudarstvo i vađenje

EU: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za pravne osobe koje su pod kontrolom¹ fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Europska unija uvozi više od 5 % nafte ili prirodnog plina. Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za izravne podružnice (zahtijeva se osnivanje društva).

¹ Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/imaju ovlasti za imenovanje većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonski usmjeriti njezino djelovanje. Konkretno, kontrolom se smatra vlasnički udjel u pravnoj osobi veći od 50 %.

D. Proizvodnja

EU: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za pravne osobe koje su pod kontrolom¹ fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Europska unija uvozi više od 5 % nafte ili prirodnog plina. Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za izravne podružnice (zahtijeva se osnivanje društva).

IT: vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica EU-a. Sjedišta društava moraju se nalaziti u državi članici EU-a.

HR: zahtjev u pogledu boravišta za izdavanje, tiskanje i reprodukciju snimljenog materijala.

SE: fizičke osobe koje su vlasnici časopisa koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Časopisi koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u Švedskoj.

Za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, plina, pare i tople vode² (osim proizvodnje električne energije u nuklearnim postrojenjima):

EU: za proizvodnju električne energije, prijenos i distribuciju električne energije za vlastite potrebe te proizvodnju plina i distribuciju plinovitih goriva ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Za proizvodnju, prijenos i distribuciju pare i tople vode:

¹ Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/imaju ovlasti za imenovanje većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonski usmjeriti njezino djelovanje. Konkretno, kontrolom se smatra vlasnički udjel u pravnoj osobi veći od 50 %.

² Primjenjuju se horizontalna ograničenja za javne komunalne službe.

EU: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za pravne osobe koje su pod kontrolom¹ fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Europska unija uvozi više od 5 % nafte, električne energije ili prirodnog plina. ne preuzimaju se obveze za izravne podružnice (zahtijeva se osnivanje društva).

FI: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za proizvodnju, prijenos i distribuciju pare i tople vode.

1. Poslovne usluge

Profesionalne usluge

EU: za pružanje usluga pravnog savjetovanja te izdavanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravnici kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, „*huissiers de justice*” ili ostali „*officiers publics et ministériels*” te usluga koje pružaju sudski izvršitelji koje imenuje vlada službenim aktom ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje je uvjet za pružanje usluga u području domaćeg prava (prava EU-a i prava država članica) podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i/ili uvjetu u pogledu boravišta.

AT: za pružanje pravnih usluga, uvjet u pogledu državljanstva za pružanje pravnih usluga na temelju poslovne prisutnosti. Vlasnički udio i udjeli stranih odvjetnika (koji moraju ispunjavati sve uvjete za obavljanje djelatnosti u svojoj matičnoj zemlji) u poslovnom rezultatu bilo kojeg odvjetničkog društva ne smiju biti veći od 25 %. Ti odvjetnici ne smiju imati odlučujući utjecaj pri odlučivanju. Stranim manjinskim ulagateljima ili njihovu kvalificiranom osoblju pružanje pravnih usluga odobrava se samo u vezi s međunarodnim javnim pravom i pravom države u kojoj ispunjavaju sve uvjete za obavljanje djelatnosti odvjetnika; za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (prava EU-a i prava država članica), uključujući zastupanje pred sudovima,

¹ Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/imaju ovlasti za imenovanje većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonski usmjeriti njezino djelovanje. Konkretno, kontrolom se smatra vlasnički udjel u pravnoj osobi veći od 50 %.

zahtijeva se punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.

AT: za računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske usluge te usluge poreznog savjetovanja vlasnički udio i glasačka prava osoba koje imaju pravo obavljati djelatnost u skladu sa stranim pravom ne smiju biti veći od 25 %.

AT: za medicinske usluge (osim za psihologe i psihoterapeute) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, BG, HR: za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (prava EU-a i prava država članica) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, CY, EE, MT, SI: za veterinarske usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BE: za pružanje pravnih usluga primjenjuju se kvote za zastupanje pred „*Cour de cassation*” u građanskim predmetima.

BG: strani odvjetnici mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja državljana svoje matične zemlje i poštujući načelo reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište.

BG: za pravne usluge neke vrste pravnih oblika („*advokatsko sadruje*” i „*advokatsko drujestvo*”) ograničene su na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Bugarskoj.

BG: strani revizorski subjekti (koji nisu iz EU-a ili država članica EGP-a) mogu provoditi revizorske aktivnosti samo ako je ispunjen uvjet reciprociteta i uvjet da tri četvrtine članova upravljačkih tijela i registriranih revizora koji provode reviziju u ime subjekta ispunjavaju zahtjeve istovjetne zahtjevima za bugarske revizore.

BG: za usluge posredovanja zahtijeva se stalno boravište. Za usluge oporezivanja primjenjuje se uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a.

BG: kad je riječ o arhitektonskim uslugama, uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture te inženjerskim i integriranim inženjerskim uslugama, strane fizičke i pravne osobe koje imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti projektiranja u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom mogu samostalno procjenjivati i projektirati radove u Bugarskoj tek nakon što su bili uspješni u natječajnom postupku te su odabrani kao izvođači pod uvjetima i u skladu s postupkom utvrđenim u zakonu o javnoj nabavi.

BG: kad je riječ o arhitektonskim uslugama, uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture te inženjerskim i integriranim inženjerskim uslugama, armenski ulagatelji moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagateljima ili kao njihovi podizvođači u okviru projekata od nacionalne ili regionalne važnosti. Kad je riječ o arhitektonskim uslugama, uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture, strani stručnjaci moraju imati najmanje dvije godine iskustva u području graditeljstva. Na usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture primjenjuje se uvjet u pogledu državljanstva.

BG: kad je riječ o uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture, primjenjuje se uvjet u pogledu državljanstva.

BG, CY, MT, SI: za usluge primalja i medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: uvjet u pogledu državljanstva za arhitektonske usluge, usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture te inženjerske i integrirane inženjerske usluge.

CY: državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište na Cipru (komercijalna prisutnost) potrebni su za pružanje pravnih usluga, uključujući zastupanje pred sudovima. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava na Cipru. Primjenjuju se nediskriminirajući zahtjevi u pogledu pravnog oblika. Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i uvjetu u pogledu boravišta.

CZ: državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište u Češkoj potrebno je za pružanje pravnih usluga u vezi s domaćim pravom (pravom EU-a i pravom država članica), uključujući

zastupanje pred sudovima. Primjenjuju se nediskriminirajući zahtjevi u pogledu pravnog oblika.

CZ, HU, SK: za usluge primalja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: strani revizori moraju dobiti odobrenje u skladu s određenim uvjetima.

BG, CY, CZ, EE, MT: za medicinske usluge (uključujući psihologe) i stomatološke usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CZ, SK: zadržavaju pravo zahtijevati da najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava mora biti u vlasništvu državljana radi pružanja revizorskih usluga (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga).

CZ: pristup medicinskim uslugama (uključujući psihologe) i stomatološkim uslugama, uslugama primalja i uslugama koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje ograničen je samo na fizičke osobe. Za strane fizičke osobe potrebno je odobrenje nadležnog tijela.

CZ: pristup veterinarskim uslugama ograničen je samo na fizičke osobe. Obvezno je odobrenje veterinarske uprave.

DK: u skladu s danskim zakonom o pravosudnom sustavu, jedina svrha odvjetničkog društva mora biti pružanja usluga u području prava. Odvjetnici koji pružaju usluge u području prava unutar odvjetničkog društva ili ostali zaposlenici društva koji imaju udjele u njemu zajedno su s društvom osobno odgovorni za svaki zahtjev koji je proizašao iz njihove pomoći klijentu. Osim toga, 90 % udjela u danskom odvjetničkom društvu mora biti u vlasništvu odvjetnika s danskom dozvolom, odvjetnika iz EU-a koji su registrirani u Danskoj ili odvjetničkih društava registriranih u Danskoj.

DK: za pružanje usluga zakonske revizije potrebno je odobrenje Danske kao revizora. Za odobrenje je potrebno boravište u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a. Glasačka prava u ovlaštenim revizorskim društvima i revizorskim društvima koja nisu ovlaštena u skladu s uredbom kojom se provodi 8. Direktiva o zakonskim revizijama ne smiju biti veća od 10 % glasačkih prava.

DK: kako bi pristupili partnerstvu s danskim ovlaštenim računovođama, strani računovođe moraju

dobiti dozvolu Danske poslovne agencije.

DK: pristup veterinarskim uslugama ograničen je samo na fizičke osobe.

EL: uvjet u pogledu državljanstva za pribavljanje dozvole za pružanje usluga ovlaštenog revizora.

EL: uvjet u pogledu državljanstva za zubne tehničare.

ES: za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.

FI: za zastupanje pred sudovima, osim za patentne zastupnike i „asianajaja”, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

FI: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za javno ili privatno financirane zdravstvene usluge i usluge socijalne skrbi (tj. medicinske, uključujući psihologe, i stomatološke usluge, usluge primalja i usluge koje pružaju fizioterapeuti i pomoćno medicinsko osoblje).

FI: kada je riječ o revizorskim uslugama, barem jedan od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću mora biti osoba koja ispunjava uvjet u pogledu boravišta.

FI, HU, NL: uvjet u pogledu boravišta za patentne zastupnike (dio CPC-a 861).

FR: kada je riječ o pravnim uslugama, neke vrste pravnih oblika („*association d'avocats*” i „*société en participation d'avocat*”) ograničene su na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj. U odvjetničkom društvu koje pruža usluge u vezi s francuskim pravom ili pravom EU-a, najmanje 75 % partnera koji imaju 75 % udjela moraju biti odvjetnici koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj.

FR: kad je riječ o arhitektonskim uslugama, medicinskim (uključujući psihologe) i stomatološkim

uslugama te uslugama primalja i uslugama koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje, strani ulagatelji imaju pristup samo pravnim oblicima „*société d'exercice liberal*” (*sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée ou sociétés en commandite par actions*) i „*société civile professionnelle*”.

FR: za pristup medicinskim uslugama (uključujući psihologe) i stomatološkim uslugama, uslugama primalja i uslugama koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, stranci mogu pristupiti uslugama primalja i uslugama koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje u okviru utvrđenih godišnjih kvota.

FR: uvjet u pogledu državljanstva i reciprocitet primjenjuju se na veterinarske usluge.

HR: ne preuzimaju se obveze, osim za savjetovanje u području prava matične države, stranog i međunarodnog prava. Zastupanje stranaka pred sudovima mogu obavljati samo članovi Hrvatske odvjetničke komore (hrvatski naziv „odvjetnici”). Za članstvo u odvjetničkoj komori potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. U postupcima pred arbitražnim i *ad hoc* sudovima koji obuhvaćaju međunarodne elemente stranke mogu zastupati odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora drugih zemalja.

HR: za pružanje usluga revizije potrebna je dozvola.

HR: fizičke i pravne osobe mogu pružati arhitektonske i inženjerske usluge po odobrenju Hrvatske komore arhitekata odnosno Hrvatske komore inženjera.

HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.

EL: za zubne tehničare ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Državljanstvo jedne od država članica EU-a potrebno je za dobivanje dozvole za pružanje usluga ovlaštenog revizora i veterinarskih usluga.

ES: ovlašteni revizori i odvjetnici u području industrijskog vlasništva podliježu uvjetu u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a.

HU: poslovni nastan trebao bi biti u obliku partnerstva s mađarskim odvjetnikom (*ügyvéd*) ili s odvjetničkim uredom (*ügyvédi iroda*) ili sa zastupništvom.

HU: zahtjev u pogledu boravišta za osobe koje nisu državljani država EGP-a u veterinarskim službama.

LV: uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute odvjetnike na koje je ograničeno pravno zastupanje u kaznenim predmetima.

LV: u trgovačkom društvu zaprisegnutih revizora više od 50 % udjela u kapitalu s glasačkim pravima u vlasništvu je zaprisegnutih revizora ili trgovačkih društava zaprisegnutih revizora iz EU-a ili EGP-a. Odvjetnici iz drugih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima o uzajamnoj pravnoj pomoći.

LT: uvjet u pogledu državljanstva za patentne zastupnike.

LT: kad je riječ o revizorskim uslugama, izvješće revizora mora biti pripremljeno uz sudjelovanje revizora koji je akreditiran za obavljanje poslovne djelatnosti u Litvi. Najmanje $\frac{3}{4}$ dionica revizorskog društva mora pripadati revizorima ili revizorskim društvima iz EU-a ili EGP-a. Nije dopušten poslovni nastan u obliku javnog dioničkog društva (AB).

LT: odvjetnici iz drugih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima o uzajamnoj pravnoj pomoći.

LT: kad je riječ o medicinskim (uključujući psihologe) i stomatološkim uslugama, pružanje usluge podliježe odobrenju koje se temelji na planu zdravstvenih usluga koji je sastavljen u skladu s potrebama, uzimajući u obzir stanovništvo i već postojeće medicinske i stomatološke usluge.

PL: strani odvjetnici imaju pristup samo pravnim oblicima registriranog partnerstva i komanditnog društva, a odvjetnicima iz EU-a na raspolaganju su druge vrste pravnih oblika.

PL: uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a primjenjuje se na veterinarske usluge. Strani državljani mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.

PL: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje revizorskih usluga.

PT: za pravne usluge, uvjet u pogledu državljanstva za pristup zanimanju „*solicitadores*” i za zastupnike u području industrijskog vlasništva.

SK: za pristup strukovnoj komori i za pružanje arhitektonskih, inženjerskih i veterinarskih usluga obvezno je boravište. Pružanje veterinarskih usluga ograničeno je na fizičke osobe.

SK: državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište u Slovačkoj (komercijalna prisutnost) potrebni su za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima.

SE: za pružanje pravnih usluga i za članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva samo za upotrebu švedskog naziva „*advokat*”, obvezno je boravište u EU-u, EGP-u ili Švicarskoj. Odbor Švedske odvjetničke komore može odobriti izuzeća. Članstvo u Odvjetničkoj komori nije nužno za pružanje usluga u području domaćeg prava. Član Švedske odvjetničke komore može biti zaposlen samo kod člana Komore ili društva koje obavlja djelatnosti člana Komore. Međutim, član Komore može biti zaposlenik stranog društva. Nadležno tijelo može odobriti izuzeće od tog uvjeta. Postoje uvjeti EGP-a povezani s imenovanjem izdavatelja potvrda gospodarskog plana.

SE: samo revizori odobreni ili ovlašteni u Švedskoj i revizorska društva registrirana u Švedskoj mogu pružati usluge zakonske revizije u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori odobreni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za ovlaštenje ili odobrenje obvezno je boravište unutar EGP-a ili Švicarske. Nazive „*approved auditor*” i „*authorised auditor*” mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni i ovlašteni u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih poduzeća koji nisu ovlašteni ili odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeća od tog uvjeta. (CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga).

SI: zastupanje klijenata pred sudovima za naknadu uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Republici Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u stranoj državi

može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, pod uvjetom da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala Slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti članovi odvjetničkog društva.

SI: za računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Obvezna je komercijalna prisutnost. Revizorski subjekt iz treće zemlje može biti dioničar ili član slovenskog revizorskog društva pod uvjetom da, u skladu s pravom države u kojoj je revizorski subjekt iz treće zemlje osnovan, slovenska revizorska društva mogu biti dioničari ili članovi revizorskog društva. Stalno boravište u Sloveniji obvezno je za barem jednog člana upravnog odbora revizorskog društva osnovanog u Sloveniji.

SI: liječnicima, stomatolozima, primaljama, medicinskim sestrama i farmaceutima potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora, ostali se zdravstveni radnici moraju registrirati.

SI: za usluge socijalne medicine te sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge; opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantat ima te obdukciju ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda¹ (CPC 63211)

AT: maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se

¹ Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama Europske unije samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

obavljati samo putem ljekarne. Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Za zakupoprince i osobe nadležne za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske.

BG: uvjet u pogledu stalnog boravišta za farmaceute.

CY: za maloprodaju farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te opskrbu farmaceutskim proizvodima i ostale usluge koje pružaju farmaceuti ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (CPC 63211).

DE: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama. Za stjecanje dozvole za farmaceuta i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih i određenih medicinskih proizvoda javnosti obvezno je boravište. Osobe koje nisu položile stručni ispit za farmaceuta u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanje ljekarne koja postoji unazad tri godine. Taj se uvjet ne primjenjuje na podnositelje zahtjeva čiji je zahtjev odobren i čije su kvalifikacije već priznate u druge svrhe. Osim toga, podnositelji zahtjeva moraju ispuniti uvjet bavljenja farmaceutskom djelatnosti u Njemačkoj najmanje tri uzastopne godine. Državljanima država koje nisu članice EGP-a ne mogu steći dozvolu za osnivanje ljekarne.

EE: maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Zabranjena je narudžba lijekova poštom te isporuka internetski naručenih lijekova poštom ili kurirskom službom.

EL: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama koje su ovlaštene farmaceuti i društvima koja su osnovali ovlaštene farmaceuti. Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

ES: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama. Svaki farmaceut može pribaviti samo jednu dozvolu. Odobrenje poslovnog nastana podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: gustoća na određenom području.

FI, SE: za maloprodaju farmaceutskih proizvoda te opskrbu javnosti farmaceutskim proizvodima ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (CPC 63211).

FR: za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Strani farmaceuti mogu dobiti odobrenje za osnivanje ljekarne u okviru utvrđenih godišnjih kvota.

HU: za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske.

IT: za stjecanje dozvole za farmaceuta i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih i određenih medicinskih proizvoda javnosti obvezno je boravište.

LT: maloprodaja medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Zabranjena je internetska prodaja medicinskih proizvoda koji se izdaju na recept.

LV: kako bi počeo samostalno obavljati farmaceutsku djelatnost, farmaceut ili pomoćni farmaceut koji je strani državljanin, a školovan je u državi koja nije država članica EU-a ili država članica EGP-a, mora najmanje godinu dana raditi u ljekarni pod nadzorom farmaceuta.

SI: u Sloveniji se osnovne farmaceutske usluge pružaju na razini općine. Mreža pružanja farmaceutskih usluga obuhvaća javnu farmaceutsku ustanovu u vlasništvu općina i privatne ljekarne koje imaju koncesiju (u kojima većinski vlasnik mora biti farmaceut po zanimanju). Zabranjena je narudžba poštom farmaceutskih proizvoda koji se izdaju na recept.

SK: uvjet u pogledu boravišta.

Usluge istraživanja i razvoja

EU: zadržava pravo zadržati ili donijeti mjere za usluge istraživanja i razvoja koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatno financiranima, pri čemu se isključiva prava i/ili odobrenja mogu dodijeliti samo državljanima država članica EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u (CPC 851, CPC 852, CPC 853).

Usluge povezane s nekretninama

CY: uvjet u pogledu državljanstva.

DK: ako fizička osoba koja je prisutna na državnom području Danske pruža usluge poslovanja nekretninama, samo ovlašteni posrednici nekretninama koji su fizičke osobe upisane u registar posrednika nekretninama mogu upotrebljavati naziv „posrednik nekretninama” u skladu s člankom 6. stavkom 1. Zakona o prometu nekretninama, kojim su predviđeni uvjeti o tome tko može biti upisan u registar, uključujući uvjet u pogledu boravišta u EU-u, EGP-u ili Švicarskoj. Zakon o prodaji nekretnina primjenjuje se samo kad se usluge poslovanja nekretninama pružaju klijentima i ne primjenjuje se na usluge zakupa nekretnine.

PT: za fizičke osobe obvezno je boravište u državi članici EGP-a. Za pravne osobe obvezno je osnivanje društva u državi članici EGP-a.

Najam/zakup bez izvođača

A. U pogledu brodova

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: za osnivanje registriranog društva radi upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: najveći mogući udjel zemlje izvan EU-a u vlasništvu nad ribarskim brodom iznosi 49 %.

LT: brodovi moraju biti u vlasništvu litavskih fizičkih osoba ili društava s poslovnim nastanom u Litvi.

SE: u slučaju armenskih vlasničkih udjela u brodu, za plovidbu pod švedskom zastavom potrebno je predočiti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju u upravljanju.

B. U pogledu zrakoplova

EU: zrakoplovi koje upotrebljavaju zračni prijevoznici iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici EU-a koja prijevozniku izdaje dozvolu ili, ako država članica EU-a koja izdaje dozvolu to dopušta, drugdje u EU-u. Kako bi se zrakoplov registrirao, može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili u vlasništvu poduzeća koja ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.

C. U pogledu ostale prijevozne opreme

SE: uvjet u pogledu boravišta u EGP-u (CPC 83101).

D. Ostalo

BE, FR: zadržavaju pravo zadržati ili donositi sve mjere za pružanje usluga najma ili davanja u zakup u pogledu videofilmova (CPC 83202).

Ostale poslovne usluge

EU: kad je riječ o uslugama povezanim s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (CPC 881); uslugama povezanim s ribarstvom (CPC 882) i proizvodnji (CPC 884 i 885), osim o uslugama savjetovanja i konzultantskim uslugama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: kad je riječ o uslugama traženja rukovodećeg osoblja (CPC 87201), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI i SK: za usluge posredovanja u zapošljavanju ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: za usluge

angažiranja pomoćnog uredskog osoblja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (CPC 87203).

EU, osim HU i SE: za pružanje usluga osoblja za pomoć u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika te njegovateljskog i drugog osoblja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.

EU, osim BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK: uvjeti u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za usluge angažiranja osoblja.

EU, osim AT i SE: za istražne usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.

AT: kad je riječ o uslugama posredovanja u zapošljavanju, agencijama za najam radne snage i uslugama angažiranja osoblja (CPC 8720), odobrenja se mogu dodijeliti samo pravnim osobama koje imaju sjedište u EGP-u, a članovi upravnog odbora ili članovi društva/dioničari koji su ovlašteni zastupati pravnu osobu moraju biti državljani države članice EGP-a i imati domicil u EGP-u.

BG, CY, CZ, DK, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SL, SK: kad je riječ o uslugama u području sigurnosti (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG, SK, HR, HU: kad je riječ o pružanju usluga službenog pismenog i usmenog prevodenja (dio CPC-a 87905), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BE: za usluge u području sigurnosti za rukovodeće je osoblje obvezno građanstvo EU-a i boravište u EU-u. Kad je riječ o uslugama kreditnog izvješćivanja, zadržava se pravo zahtijevanja primjene uvjeta u pogledu državljanstva za baze podataka o kreditima potrošača (dio CPC-a 87901). Uvjet u pogledu državljanstva za usluge agencija za naplatu.

BG: uvjet u pogledu poslovnog nastana i uvjet u pogledu državljanstva za djelatnost fotografiranja iz zraka te za djelatnosti u području geodezije, katastarskog mjerenja i kartografije pri proučavanju pomicanja zemljine kore. Za istražne usluge, usluge tehničkog ispitivanja i analize, usluge na temelju ugovora o popravku i rastavljanju opreme na naftnim i plinskim poljima ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Za službeno pismeno i usmeno prevođenje ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: za usluge tehničkog ispitivanja i analize odnosno usluge u području geologije, geofizike, geodezije i izrade karata ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CZ: kad je riječ o uslugama agencija za naplatu, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute usmene prevoditelje.

DE: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za usluge posredovanja u zapošljavanju.

DK: zahtjev u pogledu boravišta za pojedinca koji se prijavljuje za dozvolu obavljanja usluga u području sigurnosti te za upravitelje i većinu članova upravnog odbora pravnog subjekta koji se prijavljuje za dozvolu obavljanja usluga u području sigurnosti. Međutim, boravište nije obvezno ako tako nije navedeno u međunarodnim sporazumima ili nalogima koje je izdalo Ministarstvo pravosuđa. Za pružanje zaštitarskih usluga u zračnim lukama ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EE: za usluge zaštite nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Uvjet u pogledu građanstva EU-a za zaprisegnute pismene prevoditelje.

ES: u pogledu usluga zaštite: državljanstvo EGP-a za obvezno je za fizičke i pravne osobe te za privatno zaštitarsko osoblje.

FI: boravište u EGP-u obvezno je za ovlaštene pismene prevoditelje.

FR: strani ulagatelji moraju imati posebno odobrenje za usluge traženja i istraživanja za usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja.

HR: za istražne usluge i usluge u zaštite ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Kad je riječ o tiskarskoj i izdavačkoj djelatnosti, zahtjev u pogledu boravišta odnosi se na članove izdavačkog i uredničkog odbora.

HU: pružanje usluga arbitraže i mirenja (CPC 86602) podliježe odobrenju i zahtjevu u pogledu boravišta.

IT: uvjet u pogledu državljanstva Italije ili jedne od država članica EU-a i zahtjev u pogledu boravišta za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga. Vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica EU-a. Sjedišta društava moraju se nalaziti u državi članici EU-a. Za usluge agencije za naplate i kreditnog izvješćivanja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

LV: kad je riječ o istražnim uslugama, pravo na dobivanje dozvole imaju samo detektivska društva čiji su rukovoditelj i sve osobe koje su zaposlene u upravi tog društva državljani EU-a ili EGP-a. Kada je riječ o uslugama zaštite, za dobivanje dozvole najmanje polovina temeljnog kapitala trebala bi biti u vlasništvu fizičke ili pravne osobe iz EU-a ili EGP-a. Prava poslovnog nastana u izdavačkom sektoru dodjeljuju se samo pravnim osobama registriranim u tim državama (bez podružnica).

LT: djelatnost pružanja usluga zaštite mogu obavljati samo osobe s državljanstvom države članice Europskog gospodarskog prostora ili države članice NATO-a. Prava poslovnog nastana u izdavačkom sektoru dodjeljuju se samo pravnim osobama registriranim u tim državama (bez podružnica).

LT: zadržava pravo ograničavanja komercijalne prisutnosti na pravne osobe registrirane za obavljanje tiskarske i izdavačke djelatnosti (CPC 88442).

EU, osim NL: za usluge žigosanja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (dio CPC-a 893).

NL: za pružanje usluga žigosanja obvezna je komercijalna prisutnost u Nizozemskoj. Isključivo pravo na žigovanje predmeta od plemenitih kovina trenutno imaju dva nizozemska državna monopola (dio CPC-a 893).

PL: kad je riječ o istražnim uslugama, profesionalna se dozvola može izdati osobi s poljskim državljanstvom ili državljaninu neke druge države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske. Kad je riječ o uslugama zaštite, profesionalna se dozvola može izdati samo osobi s poljskim državljanstvom ili državljaninu neke druge države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske. Uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a za zaprisegnute pismene prevoditelje. Uvjet u pogledu poljskog državljanstva za pružanje usluga fotografiranja iz zraka i za glavnog urednika novina i časopisa.

PT: za istražne usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Uvjet u pogledu državljanstva u jednoj od država članica EU-a za ulagatelje za pružanje usluga agencije za naplate i kreditnog izvješćivanja. Državljanstvo je uvjet za specijalizirano osoblje za usluge zaštite.

RO: državljanstvo je uvjet za pružanje usluga čišćenja zgrada.

SE: fizičke osobe koje su vlasnici časopisa koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Časopisi koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u Švedskoj.

SK: kad je riječ o istražnim uslugama i uslugama u području sigurnosti, dozvole se mogu izdati samo ako ne postoje sigurnosni rizici te ako su svi rukovoditelji državljani države članice EU-a, EGP-a ili državljani Švicarske.

2. Komunikacijske usluge

EU: kad je riječ o uslugama radiodifuzijskog emitiranja, osim usluga prijenosa radiodifuzije s pomoću satelita, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Radiodifuzija se definira kao neprekinut lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne pokriva veze između operatera.

BE: kad je riječ o uslugama prijenosa radiodifuzije s pomoću satelita, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

3. Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge

CY: za treće se zemlje u pogledu poslovnog nastana primjenjuju posebni uvjeti te im je potrebna posebna dozvola.

4. Usluge distribucije

EU: kad je riječ o distribuciji oružja, streljiva, eksploziva i ostale vojne opreme te distribuciji kemijskih proizvoda i plemenitih metala (i dragog kamenja), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta primjenjuju se u nekim državama na djelatnosti farmaceuta i prodavača duhanskih proizvoda.

HR: kad je riječ o distribuciji duhana i duhanskih proizvoda, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

FR: kad je riječ o dodjeli isključivih prava u sektoru maloprodaje duhana, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

FI: kad je riječ o distribuciji alkohola (dio CPC-a 62112, 62226, 63107, 8929) i farmaceutskih proizvoda (CPC 62251, 62117, 8929), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT: kad je riječ o distribuciji farmaceutskih proizvoda, osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i

tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Što se tiče maloprodaje duhana (CPC 63108), samo fizičke osobe mogu zatražiti odobrenje za rad u svojstvu prodavača duhana (prednost se daje državljanima EGP-a).

BG: kad je riječ o distribuciji alkoholnih pića, kemijskih proizvoda, duhana i duhanskih proizvoda, farmaceutskih proizvoda, medicinskih i ortopedskih proizvoda, oružja, streljiva i vojne opreme te nafte i naftnih derivata, plina, plemenitih metala, dragog kamenja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama. Za stjecanje dozvole za farmaceuta i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih i određenih medicinskih proizvoda javnosti obvezno je boravište. Državljeni drugih zemalja ili osobe koje nisu položile stručni ispit za farmaceuta u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanje ljekarne koja postoji unazad tri godine. Taj se uvjet ne primjenjuje na podnositelje zahtjeva čiji je zahtjev odobren i čije su kvalifikacije već priznate u druge svrhe. Osim toga, podnositelji zahtjeva moraju ispuniti uvjet bavljenja farmaceutskom djelatnosti u Njemačkoj najmanje tri uzastopne godine. Državljeni država koje nisu članice EGP-a ne mogu steći dozvolu za osnivanje ljekarne.

ES: državni monopol na maloprodaju duhana. Za osnivanje poslovnog nastana obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

IT: kad je riječ o distribuciji duhana (dio CPC-a 6222, dio CPC-a 6310), za posrednike između veleprodaje i maloprodaje te vlasnike prodajnih mjesta ("*magazzini*") obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

SE: kad je riječ o maloprodaji alkoholnih pića, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

6. Usluge u području okoliša

EU: kad je riječ o pružanju usluga povezanih sa skupljanjem, pročišćavanjem i distribucijom vode

kućanstvima te industrijskim, komercijalnim ili drugim korisnicima, kao i s opskrbom pitkom vodom i gospodarenjem vodama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

SK: za preradu i recikliranje iskorištenih baterija i akumulatora, otpadnih ulja, rabljenih automobila i otpada iz električne i elektroničke opreme obvezno je osnovati društvo u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a (uvjet u pogledu boravišta) (dio CPC-a 9402).

7. Financijske usluge¹

EU: samo poduzeća s registriranim sjedištem u Europskoj uniji mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine investicijskih fondova. Za obavljanje djelatnosti upravljanja otvorenim investicijskim fondovima i investicijskim društvima zahtijeva se uspostava specijaliziranog društva za upravljanje koje ima glavni ured i registrirano sjedište u istoj državi članici.

AT: dozvola za podružnicu stranog osiguratelja uskraćuje se ako strani osiguratelj nema pravni oblik koji odgovara dioničkom društvu ili udruženju uzajamnog osiguranja ili je usporediv s njim. Uprava podružnice mora se sastojati od najmanje dviju fizičkih osoba koje imaju boravište u Austriji.

BG: mirovinsko osiguranje provodi se sudjelovanjem u osnovanim društvima za mirovinsko osiguranje (bez podružnica). Za predsjednika upravnog odbora i predsjednika odbora direktora obvezno je stalno boravište u Bugarskoj. Prije osnivanja podružnice ili agencije za pružanje određenih vrsta osiguranja, strani osiguratelj mora imati odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja u državi svojeg podrijetla. Za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje u zemlji (bez podružnica). Uvjet u pogledu boravišta za članove upravljačkog i nadzornog tijela društava za (re)osiguranje i sve osobe ovlaštene za upravljanje društvom za (re)osiguranje i njegovo zastupanje.

CY: samo se članovi (brokeri) Ciparske burze mogu baviti poslovima povezanim s trgovanjem vrijednosnim papirima na Cipru. Brokersko poduzeće može biti registrirano samo kao član Ciparske

¹ Primjenjuje se horizontalno ograničenje u pogledu razlike u tretmanu između podružnica i društava kćeri. Strane podružnice mogu dobiti odobrenje za poslovanje na državnom području države članice samo pod uvjetima iz odgovarajućeg zakonodavstva te države članice te se stoga od njih može zahtijevati ispunjavanje određenog broja posebnih bonitetnih zahtjeva.

burze ako je osnovano i registrirano u skladu s ciparskim Zakonom o trgovačkim društvima (bez podružnica).

DE: police obveznog osiguranja u zračnom prijevozu može ugovoriti samo društvo kći osnovano u EU-u ili podružnica osnovana u Njemačkoj. Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može sklopiti ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni prijevoz samo putem podružnice osnovane u Njemačkoj.

DK: kad je riječ o osiguranju i uslugama povezanim s osiguranjem, zadržava se pravo da osobe ili društva (uključujući društva za osiguranje), osim društava za osiguranje koja su ovlaštena na temelju danskog zakonodavstva ili koja su ovlastila danska nadležna tijela, ne mogu u poslovne svrhe u Danskoj sudjelovati u pružanju djelatnosti izravnog osiguranja za osobe s boravištem u Danskoj, za danske brodove ili za imovinu u Danskoj. Danska zadržava pravo da osiguranje u zračnom prometu mogu ugovoriti samo društva osnovana u EU-u.

EE: u pogledu izravnog osiguranja: upravljačko tijelo osiguravajućeg dioničkog društva sa stranim kapitalnim udjelom može uključivati strane državljane samo razmjerno stranom kapitalnom udjelu, a to u svakom slučaju ne može biti više od polovine članova upravnog odbora. Predsjednik uprave društva kćeri ili neovisnog društva mora imati stalno boravište u Estoniji. Za primanje depozita zadržava se pravo zahtijevanja odobrenja estonskog tijela za financijski nadzor i registracije dioničkog društva, društva kćeri ili podružnice u skladu s estonskim zakonodavstvom.

EL: kad je riječ o osiguranju i uslugama povezanim s osiguranjem, pravom poslovnog nastana nije obuhvaćeno osnivanje predstavničkih ureda ili ostalih stalnih predstavništava društava za osiguranje, osim kad su takvi uredi osnovani kao zastupništva, podružnice ili središnji uredi.

ES: prije osnivanja podružnice ili agencije za pružanje određenih vrsta osiguranja, strani osiguratelj mora imati odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja u državi svojeg podrijetla najmanje pet godina. Za obavljanje aktuarske djelatnosti obvezno je boravište ili tri godine iskustva.

HR: kad je riječ o uslugama namire i klirinškim uslugama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države ako je Središnje klirinško depozitarno društvo (SKDD) jedini pružatelj usluga u Hrvatskoj te će se pristup uslugama SKDD-a odobriti

nerezidentima na nediskriminirajućoj osnovi.

HU: osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području Mađarske samo putem podružnice registrirane u Mađarskoj. Kad je riječ o bankarskim i ostalim financijskim uslugama (osim osiguranja), podružnicama stranih institucija nije dopušteno pružanje usluga upravljanja imovinom za privatne mirovinske fondove ili upravljanja poduzetničkim kapitalom. Odbor financijske institucije trebao bi uključivati najmanje dva člana koji su državljani Mađarske, koji su rezidenti u smislu odgovarajućih deviznih propisa i imaju stalno boravište u Mađarskoj tijekom najmanje godinu dana.

IE: u slučaju zajedničkih investicijskih fondova organiziranih kao otvoreni investicijski fondovi i društva s promjenjivim kapitalom (osim subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire, UCITS), skrbnik/depozitar i društvo za upravljanje moraju biti osnovani u Irskoj ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije (bez podružnica) U slučaju investicijskih komanditnih društava, barem jedan komplementar mora biti osnovan u Irskoj. Kako bi postao član burze u Irskoj, subjekt mora (a) biti ovlašten u Irskoj, što zahtijeva osnivanje društva ili partnerstvo, s glavnim uredom / registriranim sjedištem u Irskoj ili (b) biti ovlašten u nekoj drugoj državi članici Europske unije u skladu s direktivom Europske unije o ulaganju i uslugama.

PT: kad je riječ o bankarskim i ostalim financijskim uslugama (osim osiguranja), usluge upravljanja mirovinskim fondovima mogu pružati samo specijalizirana društva osnovana u Portugalu u tu svrhu te osiguravajuća društva osnovana u Portugalu i ovlaštena za obavljanje poslova životnog osiguranja ili subjekti ovlašteni za upravljanje mirovinskim fondovima u drugim državama članicama EU-a. Kad je riječ o osiguranju i uslugama povezanim s osiguranjem, strana osiguravajuća društva moraju za osnivanje podružnice u Portugalu dokazati prethodno iskustvo u poslovanju od najmanje pet godina. Izravne podružnice nisu dopuštene za posredovanje u osiguranju koje je ograničeno na društva koja su osnovana u skladu s pravom države članice Europske unije. Transportno osiguranje za zračni i pomorski prijevoz koje pokriva robu, zrakoplove, trup i osiguranje od odgovornosti mogu ugovarati samo društva osnovana u Europskoj uniji.

FI: za osiguravajuća društva koja pružaju usluge obveznog mirovinskog osiguranja: boravište najmanje polovine promotora i članova upravnog odbora i nadzornog odbora nalazi se u EU-u, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće. Za osiguravajuća društva koja ne pružaju usluge obveznog

mirovinskog osiguranja: vrijedi zahtjev u pogledu boravišta za najmanje jednog člana upravnog odbora, nadzornog odbora i glavnog direktora. Glavni zastupnik armenskog osiguravajućeg društva mora imati boravište u Finskoj, osim ako se glavni ured društva nalazi u EU-u. Strani osiguratelji ne mogu dobiti dozvolu u Finskoj kao podružnica za pružanje usluga obveznog zakonskog mirovinskog osiguranja. Samo osiguravatelji s glavnim uredom u EU-u ili podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje). Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EU-u. Na članove upravnog odbora mogu se primjenjivati zahtjevi u pogledu boravišta. Za bankarske usluge: vrijedi zahtjev u pogledu boravišta za barem jednog od osnivača, jednog člana upravnog odbora i nadzornog odbora, glavnog direktora i osobe ovlaštene za potpisivanje u ime kreditne institucije.

IT: zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na djelatnosti koje obavljaju „*consulenti finanziari*” (financijski savjetnici). Kako bi bilo ovlašteno upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). Kako bi bilo ovlašteno upravljati uslugama središnjeg depozitorija vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). U slučaju zajedničkih investicijskih fondova, osim UCITS-a, usklađenih na temelju zakonodavstva Europske unije, skrbnik/depozitar mora biti osnovan u Italiji ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije i u Italiji mora imati poslovni nastan u obliku podružnice. Društva za upravljanje UCITS-om koja nisu usklađena na temelju zakonodavstva Europske unije isto tako moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). Samo banke, osiguravajuća društva, investicijska društva i društva koja upravljaju UCITS-om usklađena na temelju zakonodavstva EU-a s glavnim uredom u EU-u te UCITS-i osnovani u Italiji mogu obavljati djelatnost upravljanja sredstvima mirovinskih fondova. U obavljanju djelatnosti prodaje od vrata do vrata, posrednici moraju angažirati ovlaštenog financijskog trgovca navedenog u talijanskom registru. Predstavništva stranih posrednika ne mogu obavljati djelatnosti pružanja investicijskih usluga.

LT: za potrebe upravljanja imovinom zahtijeva se osnivanje kao specijalizirano trgovačko društvo za upravljanje (bez podružnica). Samo poduzeća s registriranim sjedištem ili podružnicom u Litvi mogu obavljati djelatnost depozitorija mirovinskih fondova. Samo banke sa sjedištem ili podružnicom u Litvi koje su ovlaštene za pružanje investicijskih usluga u Europskoj uniji ili državi članici Europskog gospodarskog prostora mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine investicijskih fondova. Barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski i imati stalno

boravište u Litvi.

PL: za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje u zemlji (bez podružnica). Zadržava se pravo zahtijevanja upotrebe javne komunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera za pružanje i prijenos financijskih informacija i za računalne programe za obradu financijskih podataka i povezane programe. Strana osiguravajuća društva mogu započeti i obavljati djelatnost osiguranja u Republici Poljskoj samo putem svojih glavnih podružnica.

RO: u pogledu bankarskih i ostalih financijskih usluga (osim osiguranja): operateri tržišta rumunjske su pravne osobe osnovane kao dionička društva u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Alternativnim sustavima trgovanja može upravljati operater sustava osnovan u skladu s prethodno navedenim uvjetima ili investicijsko društvo kojem je odobrenje za rad izdao CNVM.

SK: strani državljani mogu osnovati osiguravajuće društvo u obliku dioničkog društva ili mogu obavljati djelatnost osiguranja putem svojih društava kćeri s registriranim sjedištem u Slovačkoj (bez podružnica). Investicijske usluge u Slovačkoj mogu pružati banke, investicijska društva, investicijski fondovi i trgovci vrijednosnim papirima koji imaju pravni oblik dioničkog društva s vlasničkim kapitalom u skladu sa zakonom (bez podružnica).

SE: pružanje izravnog osiguranja dopušteno je samo putem pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, pod uvjetom da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj grupi trgovačkih društava ili da su sklopili sporazum o suradnji. Poduzeća za osigurateljno posredovanje koja nisu osnovana u Švedskoj mogu ostvariti poslovni nastan samo kao podružnica. Osnivač štedionice fizička je osoba s boravištem u EGP-u.

SI: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za usluge osiguranja i povezane usluge posredovanja, osim za osiguranje od rizika povezanog s i. pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovnim prijevozom, lansiranjem svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite), s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; te ii. robom u međunarodnom provozu. Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za bankarske i ostale financijske usluge osim davanja svih vrsta zajmova, prihvaćanja jamstava i obveza stranih kreditnih institucija u domaćim pravnim subjektima i

trgovcima pojedincima, pružanje i prijenos financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa koje pružaju pružatelji ostalih financijskih usluga, savjetodavne i ostale pomoćne financijske usluge u pogledu svih tih djelatnosti, uključujući bonitetne informacije i analizu, istraživanja i savjete koji se odnose na ulaganja i portfelje, savjete koji se odnose na stjecanje te restrukturiranje i strategiju poduzeća. Obvezna je komercijalna prisutnost. Ne preuzimaju se obveze za sudjelovanje u bankama koje su u postupku privatizacije i za privatne mirovinske fondove (dobrovoljni mirovinski fondovi).

8. Zdravstvene usluge, usluge socijalne skrbi i usluge obrazovanja

EU: kad je riječ o svim zdravstvenim uslugama, uslugama socijalne skrbi i uslugama obrazovanja koje se financiraju javnim sredstvima ili državnom potporom u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatno financiranim, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o svim privatno financiranim zdravstvenim uslugama, osim privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (obuhvaćene CPC-om 9311, 93192 i 93193), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o djelatnostima ili uslugama koje su dio javnog mirovinskog sustava ili obveznog sustava socijalnog osiguranja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o privatno financiranim uslugama obrazovanja, uvjet u pogledu državljanstva može vrijediti za većinu članova upravnog odbora.

EU: kad je riječ o pružanju ostalih privatno financiranih usluga obrazovanja, osim onih koje su svrstane među usluge osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja te usluga obrazovanja odraslih, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG, CY, FI, MT, RO SE: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja (CPC 921, 922), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana

prema načelu najpovlaštenije države.

AT, SI, PL: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga hitne pomoći (CPC 93192), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: kad je riječ o uslugama hitne pomoći i uslugama zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 9311, 93192, 93193), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: kada je riječ o pružanju usluga iz njemačkog sustava socijalne sigurnosti, u kojem usluge mogu pružati različita društva ili subjekti, a uključuju elemente tržišnog natjecanja te se stoga ne ubrajaju u „usluge koje se isključivo obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti”, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: zadržava se pravo odobravanja boljeg tretmana za pružanje zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi u okviru bilateralnih sporazuma o trgovini (CPC 93).

CY, CZ, FI, HR, HU, MT, NL, PL, RO, SE, SI, SK: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga socijalne skrbi (CPC 933), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT, UK: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga socijalne skrbi, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY, CZ, MT, SE, SK: kad je riječ o pružanju privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći i usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 9311, 93192, 93193), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: zadržava se pravo zadržati nacionalno vlasništvo u privatno financiranim bolnicama kojima upravljaju njemačke vojne snage. Njemačka zadržava pravo nacionalizirati druge ključne privatno financirane bolnice.

FR: u pogledu zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi, strani ulagatelji imaju pristup samo pravnim oblicima „*société d'exercice liberal*” i „*société civile professionnelle*”, a ulagateljima iz EU-a na raspolaganju su druge vrste pravnih oblika. Potrebno je odobrenje za izvršavanje upravljačkih funkcija. U postupku izdavanja odobrenja uzima se u obzir raspoloživost lokalnih upravitelja.

FR: u pogledu osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja (CPC 921, 922, 923): Za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje. Osim toga, strani državljani mogu dobiti i odobrenje za osnivanje i vođenje obrazovnih ustanova. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela.

FI: kada je riječ o privatno financiranim zdravstvenim uslugama i uslugama socijalne skrbi, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: strane ustanove visokog obrazovanja ne mogu otvoriti svoje odsjeke na državnom području Republike Bugarske. Strane ustanove visokog obrazovanja mogu otvoriti fakultete, odsjeke, institute i visoke škole u Bugarskoj samo u okviru bugarskih ustanova visokog obrazovanja i u suradnji s njima.

EL: kada je riječ o uslugama visokog obrazovanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za osnivanje obrazovnih institucija koje izdaju državno priznate diplome. Sveučilišno obrazovanje pružaju isključivo ustanove koje su potpuno samostalne javnopravne osobe. Međutim, zakonom je rezidentima EU-a (fizičkim ili pravnim osobama) dopušteno osnivanje privatnih ustanova višeg i visokog obrazovanja koje dodjeljuju potvrde koje se ne smatraju istovjetnima sveučilišnim stupnjevima. Za vlasnike i većinu članova odbora te učitelje u privatno financiranim osnovnim i srednjim školama vrijedi uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a.

ES: za otvaranje privatno financiranog sveučilišta koje izdaje priznate diplome ili akademske stupnjeve obvezno je odobrenje; postupak uključuje pribavljanje mišljenja Parlamenta. Provodi se ispitivanje gospodarskih potreba; glavni su kriteriji broj stanovnika i gustoća postojećih ustanova.

HR, SI: kad je riječ uslugama osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: kad je riječ o privatno financiranim uslugama visokog obrazovanja (CPC 923), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CZ: za pružanje usluga visokog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY, FI, MT, RO, SE: za pružanje usluga obrazovanja odraslih (CPC 924) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT: za pružanje usluga obrazovanja odraslih s pomoću emitiranja na radiju ili televiziji (CPC 924) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

SK: zadržava pravo zahtijevanja boravišta u EGP-u za pružatelje usluga obrazovanja, osim usluga tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310). Zadržava pravo zahtijevati da većina članova upravnog odbora ustanove koja pruža usluge obrazovanja ima slovačko državljanstvo (CPC 921, 922, 923, 924).

SE: zadržava pravo donijeti i zadržati bilo koju mjeru u pogledu pružatelja usluga obrazovanja koje su odobrila nadležna tijela radi pružanja usluga obrazovanja. Ova rezerva primjenjuje se na pružatelje javno i privatno financiranih usluga obrazovanja koji se koriste nekim oblikom državne potpore, među ostalim, na pružatelje usluga obrazovanja koje priznaje država, pružatelje usluga obrazovanja pod državnim nadzorom ili obrazovanja u okviru kojeg je moguće dobiti potporu za obrazovanje.

BE, UK: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga hitne pomoći ili privatno financiranih usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

9. Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

BG, CY, EL, ES, FR: uvjet u pogledu državljanstva za turističke vodiče.

BG: kad je riječ o turističkim uslugama i uslugama povezanim s putovanjima, broj stranih upravitelja ne smije biti veći od broja upravitelja koji su bugarski državljani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udjel u vlasničkom kapitalu bugarskog društva veći od 50 %.

BG: za hotelske usluge, usluge restorana te usluge pripreme i dostave hrane i pića (osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza) zahtijeva se osnivanje društva (bez podružnica).

CY: dozvola za osnivanje turističkog putničkog društva/agencije i upravljanja njime/njom te produljenje dozvole za poslovanje postojećeg društva izdaje se samo fizičkim ili pravnim osobama iz EU-a. Strane pružatelje usluga mora zastupati lokalni turistički ured.

IT: turistički vodiči iz trećih zemalja trebaju pribaviti posebnu dozvolu.

HR: lokacije koje se nalaze na zaštićenim područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja i u nacionalnim parkovima ili parkovima prirode mora odobriti Vlada Republike Hrvatske.

LT: kad je riječ o uslugama turističkih vodiča iz stranih država, koje se mogu pružati samo u skladu s bilateralnim sporazumima (ili ugovorima) u skladu s načelom reciprociteta, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

10. Rekreativne, kulturne i sportske usluge (osim audiovizualnih usluga)

EU: za sve rekreativne, kulturne i sportske usluge koje nisu navedene u PRILOGU VIII.-B (popis obveza u pogledu prekograničnih usluga) o prekograničnom pružanju usluga ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka)

CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: kad je riječ o uslugama zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države, osim za usluge zabavnog sadržaja kazališnih producenata, pjevačkih skupina, glazbenih sastava i orkestara (CPC 96191), usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i ostali pojedinačni umjetnici (CPC 96192) te pomoćne kazališne usluge (CPC 96193).

EE: za ostale usluge zabavnog sadržaja (CPC 96199), osim za usluge kinematografa, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

LV, LT: osim za usluge obavljanja djelatnosti kinematografa (dio CPC-a 96199), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Usluge novinskih i tiskovnih agencija

BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: kad je riječ o pružanju usluga novinskih i tiskovnih agencija (CPC 962), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

FR: strani udjeli u postojećim društvima koja objavljuju publikacije na francuskom jeziku ne smiju biti veći od 20 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava društva. Kada je riječ o tiskovnim agencijama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Sportske i ostale rekreacijske usluge

EU: kad je riječ o uslugama kockarnica i kladionica, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, LT: kad je riječ o uslugama škola skijanja i planinarskih vodiča, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG, CY, CZ, EE, HR, LV, MT, PL, RO, SK: kad je riječ o sportskim uslugama (SKP 9641), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Usluge knjižnica, arhiva i muzeja te ostale kulturne usluge

EU (osim AT): kad je riječ o uslugama knjižnica, arhiva i muzeja te ostalim kulturnim uslugama (CPC 963), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

11. Usluge prijevoza

EU: kad je riječ o uslugama svemirskog prijevoza, najma svemirskih letjelica (CPC 733, dio CPC-a 734) i pomoćnim uslugama svemirskog prijevoza, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU, osim u FI: kad je riječ o pružanju usluga kombiniranog prijevoza, samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državi članici koji ispunjavaju uvjete poslovanja i pristupa tržištu prijevoza robe između država članica mogu, u okviru kombiniranog prijevoza između država članica obavljati početne i/ili završne dionice cestovnog prijevoza koje su sastavni dio kombiniranog prijevoza i koje mogu ili ne moraju uključivati prelazak granice. Primjenjuju se ograničenja koja utječu na sve oblike prijevoza. Mogu se poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se porezi na motorna vozila koji se primjenjuju na cestovna vozila, kada je riječ o pravcima kombiniranog prijevoza, smanje ili nadoknade.

AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: kad je riječ o pružanju usluga kombiniranog prijevoza, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Pomoćne usluge u prijevozu

EU: kad je riječ o pružanju usluga peljarenja i pristajanja (pomoćnih usluga u pomorskom prijevozu

i prijevozu unutarnjim plovnim putovima), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: zadržava pravo zahtijevati da samo plovila koja plove pod zastavom države članice EU-a mogu pružati usluge guranja i tegljenja (pomoćne usluge u prometu morskim i unutarnjim plovnim putovima).

SI: zadržava pravo zahtijevati da samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati usluge carinjenja u okviru pomorskog prijevoza, prijevoza unutarnjim plovnim putovima, željezničkog prijevoza i cestovnog prijevoza.

Pomorski prijevoz i pomoćne usluge

EU: za uspostavu poslovnog nastana registriranog društva radi upravljanja flotom koja plovi pod zastavom države poslovnog nastana ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o nacionalnom kabotažnom prijevozu ili državljanstvu članova posade, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: pravo pružanja pomoćnih usluga u pomorskom prijevozu u kojem je potrebna upotreba plovila može se dodijeliti samo plovilima koja plove pod bugarskom zastavom. Nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za pomoćne usluge u pomorskom prijevozu).

CY: uvjeti u pogledu državljanstva za vlasnike ciparskih brodova:

- (a) fizičke osobe: više od 50 % udjela u brodu mora biti u vlasništvu državljana države članice EU-a/EGP-a;
- (b) pravne osobe: svih 100 % udjela mora biti u vlasništvu društava s poslovnim nastanom na području EU-a/EGP-a ili društava s poslovnim nastanom izvan područja EU-a/EGP-a koja su pod kontrolom državljana države članice EU-a/EGP-a, pri čemu "kontrola" znači da je više od

50 % udjela u društvu u vlasništvu državljana države članice EU-a ili EGP-a odnosno da su većina direktora društava državljani države članice EU-a ili EGP-a. U obama je slučajevima nužno imenovati ovlaštenog predstavnika na Cipru ili upravljanje brodom u cijelosti povjeriti društvu za upravljanje brodovima s Cipra ili iz EU-a koje se nalazi na Cipru.

DK: fizičke osobe koje nemaju boravište u EU-u ne mogu biti vlasnici plovila s danskom zastavom. Društva s poslovnim nastanom izvan EU-a/EGP-a i brodarska društva u zajedničkom vlasništvu („partrederi”) mogu biti vlasnici trgovačkih plovila s danskom zastavom samo ako stvarno upravljaju plovilima te ih kontroliraju i vode u okviru primarnog ili sekundarnog poslovnog nastana vlasnika u Danskoj, odnosno društva kćeri, podružnice ili agencije kojima upravlja osoblje sa stalnim odobrenjem za djelovanje u ime vlasnika. Pružatelji usluga peljarenja te usluge mogu obavljati u Danskoj samo ako imaju domicil u državi EU-a/EGP-a te su ih danska tijela registrirala i odobrila u skladu s danskim Zakonom o peljarenju.

ES: kako bi brod upisao u Posebni registar, vlasnik mora imati poslovni nastan na Kanarskim otocima.

HR: za pružanje pomoćnih usluga u pomorskom prijevozu od stranih pravnih osoba zahtijeva se osnivanje trgovačkog društva u Hrvatskoj kojem bi lučka uprava trebala dodijeliti koncesiju nakon provedenog javnog natječaja. Broj pružatelja usluga može se ograničiti zbog ograničenog kapaciteta luke.

HR: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države kada je riječ o: (c) uslugama carinjenja; (d) uslugama kontejnerske stanice i skladišta za kontejnere; (e) uslugama pomorskih agencija i (f) uslugama pomorske otpreme tereta.

Kad je riječ o (a) uslugama prihvata i otpreme pomorskog tereta; (b) uslugama pohrane i skladištenja; (j) ostalim pomoćnim i popratnim uslugama (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića); (h) uslugama guranja i tegljenja te (i) popratnim uslugama u pomorskom prijevozu: strana pravna osoba mora osnovati društvo u Hrvatskoj kojem bi lučka uprava trebala dodijeliti koncesiju nakon provedenog javnog natječaja. Broj pružatelja usluga može se ograničiti zbog ograničenog kapaciteta luke.

FI: usluge mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom.

Prijevoz unutarnjim plovnim putovima¹ i pomoćne usluge

EU: kad je riječ o nacionalnom kabotažnom prijevozu ili državljanstvu članova posade, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav) rezerviraju se prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Podliježe propisima o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom.

HR: za prijevoz unutarnjim plovnim putovima ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU osim LV i MT: za uspostavu poslovnog nastana registriranog društva radi upravljanja flotom koja plovi pod zastavom države poslovnog nastana ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT: kad je riječ o prijevozu unutarnjim plovnim putovima i pomoćnim uslugama u prijevozu unutarnjim plovnim putovima (najam plovila s posadom, usluge guranja i tegljenja, usluge peljarenja i pristajanja, usluge pomoći pri navigaciji, usluge upravljanja lukom i vodnim putovima), koncesija se dodjeljuje samo pravnim osobama iz EGP-a i više od 50 % temeljnog kapitala, glasačka prava i većina u upravnom odboru rezervirani su za državljane država članica EGP-a.

HU: za uspostavu poslovnog nastana može se zahtijevati sudjelovanje države.

Usluge zračnog prijevoza i pomoćne usluge

Uvjeti uzajamnog pristupa tržištu u zračnom prijevozu uređuju se Sporazumom između Europske unije i njezinih država članica i Republike Armenije o uspostavi zajedničkog zračnog prostora.

¹ Ukjučujući pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima

EU: zrakoplovi koje upotrebljava zračni prijevoznik iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici EU-a koja prijevozniku izdaje dozvolu ili, ako država članica EU-a koja izdaje dozvolu to dopušta, drugdje u EU-u. Kako bi se zrakoplov registrirao, može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili u vlasništvu poduzeća koja ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. Iznimno i u posebnim okolnostima armenski zračni prijevoznik može iznajmiti zrakoplov registriran u Armeniji zračnom prijevozniku iz EU-a za njegove iznimne potrebe, potrebe sezonskog kapaciteta ili potrebe nadilaženja operativnih poteškoća, kojima se ne može opravdano udovoljiti iznajmljivanjem zrakoplova registriranog u EU-u, pod uvjetom da se pribavi odobrenje za ograničeno vremensko razdoblje od države članice EU-a koja izdaje dozvolu zračnom prijevozniku iz EU-a. Kada je riječ o najmu zrakoplova s posadom, zrakoplov mora biti u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. Zrakoplovom moraju upravljati zračni prijevoznici koji su u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.

EU: za usluge prihvata i otpreme zrakoplova može se zahtijevati poslovni nastan na području EU-a. Razina otvorenosti usluga prihvata i otpreme zrakoplova ovisi o veličini zračne luke. Broj dobavljača u svakoj zračnoj luci može se ograničiti. Za „velike zračne luke” taj se broj ne može ograničiti na manje od dva dobavljača. Radi veće sigurnosti, to ne utječe na prava i obveze EU-a u skladu sa Sporazumom o zračnom prometu između Armenije i Europske unije te njezinih država članica.

EU: kad je riječ o uslugama računalnog rezervacijskog sustava, kad pružatelji usluga računalnog sustava rezervacija (CRS) izvan Europske unije ne osiguravaju zračnim prijevoznicima iz Europske unije jednaki tretman¹ koji se osigurava u Europskoj uniji ili kada zračni prijevoznici koji nisu iz EU-a ne osiguravaju pružateljima usluga CRS-a iz Europske unije jednaki tretman koji se osigurava u Europskoj uniji, mogu se poduzeti mjere kako bi se osiguralo da pružatelji usluga CRS-a iz Europske unije osiguraju jednaki tretman zračnim prijevoznicima koji nisu iz EU-a, odnosno da zračni prijevoznici iz Europske unije osiguraju jednaki tretman pružateljima usluga CRS-a koji nisu iz EU-a.

¹ Jednaki tretman podrazumijeva nediskriminirajući tretman zračnih prijevoznika iz Europske unije i pružatelja usluga CRS-a iz Europske unije.

EU: kad je riječ o uslugama upravljanja zračnim lukama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u zračnom prijevozu. Za usluge agencije za prijevoz tereta strane osobe mogu pružati usluge samo sudjelovanjem u vlasničkom kapitalu bugarskih društava uz ograničenje sudjelovanja u vlasničkom kapitalu od 49 % i putem podružnica.

HR: zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića).

CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: zadržavaju pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748).

Željeznički prijevoz i pomoćne usluge

EU: kad je riječ o uslugama željezničkog prijevoza putnika i robe (CPC 7111 i 7112), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u željezničkom prijevozu. Udio u bugarskom društvu ograničen je na 49 %.

CZ: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u željezničkom prijevozu.

HR: kad je riječ o pružanju usluga prijevoza putnika i tereta, usluga agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) i usluga guranja i tegljenja (CPC 7113), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Cestovni prijevoz i pomoćne usluge

EU: kad je riječ o uslugama cestovnog kabotažnog prijevoza, uključujući i prijevoz unutar države

članice koji obavlja prijevoznik čiji se poslovni nastan nalazi u drugoj državi članici (CPC 7121 i CPC 7122), osim najma izvanrednih autobusnih linija s vozačem i usluga cestovnog prijevoza tereta (CPC 7123) te ne uključujući prijevoz poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Zahtjev u pogledu boravišta za upravitelja prijevoza.

AT: za prijevoz putnika i tereta te za najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem isključiva prava i odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije te pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji.

BG: za prijevoz putnika i tereta isključiva prava i odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije te pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji. Zahtijeva se osnivanje društva. Za fizičke osobe vrijedi uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a. Nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za CPC 7121 i CPC 7122 te CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe). Nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u cestovnom prijevozu. Udio u bugarskom društvu ograničen je na 49 %.

CZ: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za CPC 7121 i CPC 7122 te CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe).

EL: za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoza u teretnom prometu potrebna je grčka dozvola. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima. Cestovni prijevoznici tereta s poslovnim nastanom u Grčkoj mogu se služiti isključivo vozilima registriranim u Grčkoj.

ES: za pružanje usluga prijevoza putnika i međugradskog autobusnog prijevoza provodi se ispitivanje gospodarskih potreba.

FI: za pružanje usluga cestovnog prijevoza obvezno je odobrenje, koje se ne dodjeljuje za vozila registrirana u inozemstvu.

FR: stranim ulagateljima nije dopušteno pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza.

LV: za pružanje usluga prijevoza putnika i tereta obvezno je odobrenje, koje se ne dodjeljuje za

vozila registrirana u inozemstvu. Subjekti s poslovnim nastanom obvezni su upotrebljavati vozila registrirana u nacionalnom registru.

RO: za pružanje usluga cestovnog prijevoza tereta i putnika potrebna je dozvola. Prijevoznici koji imaju dozvolu mogu upotrebljavati samo vozila koja su registrirana u Rumunjskoj te čiji vlasnici i korisnici ispunjavaju uvjete iz Vladine uredbe.

SE: za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika potrebna je švedska dozvola. Kriteriji za dobivanje dozvole za upravljanje taksijem uključuju da društvo mora imenovati fizičku osobu u svojstvu upravitelja prijevoza (vrijedi *de facto* uvjet u pogledu boravišta – vidjeti švedsku rezervu u pogledu vrsta poslovnog nastana). Subjekt s poslovnim nastanom obvezni su upotrebljavati vozila s nacionalnom registracijom.

Kriterijima za dobivanje dozvole za ostale cestovne prijevoznike zahtijeva se da trgovačko društvo ima poslovni nastan u EU-u, poslovni nastan u Švedskoj i da imenuje fizičku osobu upraviteljem prijevoza koja mora imati boravište u EU-u.

Dozvole se izdaju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, osim što se prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika u pravilu smiju koristiti isključivo vozilima registriranim u nacionalnom registru vozila. Ako je vozilo registrirano u inozemstvu, ako je u vlasništvu fizičke ili pravne osobe s glavnim boravištem u inozemstvu te je dovezeno u Švedsku za privremenu uporabu, vozilo se može privremeno upotrebljavati u Švedskoj. Švedska agencija za promet obično definira privremenu upotrebu kao razdoblje koje ne traje dulje od godine dana.

Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva, i pomoćne usluge

AT: za CPC 7139, zadržava se pravo dodjele isključivih prava državljanima država članica EU-a te pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u.

14. Energetske usluge

EU: kad je riječ o pravnim osobama iz Armenije koje su pod kontrolom¹ fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje iz koje Europska unija uvozi više od 5 % ulja ili prirodnog plina², osim ako EU fizičkim ili pravnim osobama iz te zemlje osigura potpun pristup tom sektoru u kontekstu sporazuma o gospodarskoj integraciji sklopljenog s tom zemljom, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: za proizvodnju, preradu i prijevoz nuklearnih goriva i materijala te distribuciju električne energije iz nuklearnog materijala ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: u skladu s člankom 11. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i člankom 11.

Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina certificiranje operatora prijenosnog sustava koji je pod kontrolom fizičke ili pravne osobe ili osoba iz treće zemlje ili trećih zemalja može se odbiti ako operator nije dokazao da se dodjelom certifikata ne bi ugrozila sigurnost opskrbe države članice ili EU-a energijom.

EU: kad je riječ o uslugama maloprodaje i veleprodaje motornog goriva, električne energije, plina (koji nije u bocama), pare i tople vode, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: kad je riječ o uslugama prijevoza goriva cjevovodima, osim uslugama savjetovanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BE, LV: kad je riječ o uslugama prijevoza prirodnog plina cjevovodima, osim uslugama savjetovanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije

¹ Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/imaju ovlasti za imenovanje većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonski usmjeriti njezino djelovanje. Konkretno, kontrolom se smatra vlasništvo nad više od 50 % vlasničkog udjela u pravnoj osobi.

² Na temelju podataka koje je objavila Glavna uprava za energetiku u najnovijoj statističkoj knjižici o energetici u EU-u: uvoz sirove nafte izražen je u težini, a uvoz plina u kaloričnoj vrijednosti.

države.

EU: kad je riječ o uslugama u području distribucije energije, osim uslugama savjetovanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

SI: kad je riječ o uslugama povezanim s distribucijom energije, osim za usluge u području distribucije plina, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

PL: za usluge pohrane i skladištenja goriva koje se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742) zadržava se pravo zahtijevanja da se ulagateljima iz država koje su dobavljači energije može zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Zadržava se pravo zahtijevanja osnivanja društva (bez podružnica).

CY: zadržava pravo odbiti izdavanje dozvole državljanima trećih zemalja ili subjektima koji su pod kontrolom državljana trećih zemalja u pogledu djelatnosti ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika. Subjekti koji su ovlašteni za obavljanje djelatnosti ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika ne mogu biti pod izravnom ili neizravnom kontrolom treće zemlje ili državljana trećih zemalja bez prethodnog odobrenja.

15. Ostale usluge koje nisu drugdje uključene

EU: kad je riječ o pružanju novih usluga koje nisu sadržane u Središnjoj klasifikaciji proizvoda Ujedinjenih naroda (CPC) iz 1991., ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o pružanju usluga organizacija s članstvom (CPC 95), pogrebnim uslugama i uslugama kremiranja i zakapanja (CPC 9703), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

LT: kad je riječ o dodjeli internetskih adresa koje završavaju s „gov.lt” i certificiranju elektroničkih blagajni, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: pružanje usluga uređivanja kose podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te uvjetu u pogledu boravišta.

PT: kad je riječ o uslugama povezanim s prodajom opreme ili dodjelom patenta, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

SE: kad je riječ o pogrebnim uslugama i uslugama kremiranja i zakapanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

OBVEZE U POGLEDU PREKOGRANIČNIH USLUGA
EUROPSKE UNIJE

1. U popisu obveza u nastavku navode se gospodarske djelatnosti koje je Europska unija liberalizirala u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma te, u obliku rezervi, ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz Republike Armenije u tim djelatnostima. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:
 - (a) prvi stupac u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve; i
 - (b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi.

Nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijeli EU koje se mogu primjenjivati.

Obveze se ne preuzimaju u sektorima ili podsektorima koji nisu navedeni u popisu u nastavku.

2. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada oni ne čine ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 149. i 150. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, nediskriminirajući zahtjev prema kojem se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ulagatelje druge stranke.

3. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje izvedivost načina 1 u određenim uslužnim sektorima i podsektorima te se ne dovodi u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisani u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.
4. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
5. Prava i obveze koji proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima prava ne dodjeljuju izravno fizičkim ili pravnim osobama.
6. Radi veće sigurnosti, obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne podrazumijeva obvezu proširenja tretmana odobrenog u određenoj državi članici državljanima i pravnim osobama druge države članice na državljane ili pravne osobe druge stranke u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. Takav se nacionalni tretman dodjeljuje samo pravnim osobama druge stranke osnovane u skladu s pravom druge države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u toj državi članici, uključujući pravnim osobama koje su osnovane u Europskoj uniji i koje posjeduju ili njima upravljaju državljani druge stranke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
1. POSLOVNE USLUGE	
Svi sektori	
A. Profesionalne usluge	
(a) pravne usluge (CPC 861) ¹ (osim usluga pravnog savjetovanja te usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su javni bilježnici, <i>huissiers de justice</i> ili ostali <i>officiers publics et ministériels</i>)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PT, PL, SK, UK: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica) te za zastupanje pred sudovima, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p>CY: uvjet u pogledu državljanstva i uvjet u pogledu boravišta za pružanje pravnih usluga. Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te uvjetu u pogledu boravišta. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava na Cipru.</p> <p>CY, HU: za strane odvjetnike opseg pravnih djelatnosti ograničen je na pružanje pravnih savjeta.</p>

¹ Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su ulagatelj ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika i, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u EU-u i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u EU-u jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>FI: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i zahtjevima u pogledu boravišta (uključujući za upotrebu finskog naziva „<i>asianajaja</i>”).</p> <p>BE: za pojavljivanje pred „<i>Cour de cassation</i>” u predmetima koji nisu kazneni predmeti primjenjuju se kvote.</p> <p>BG: strani odvjetnici mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja državljana svoje matične zemlje i uz poštovanje načela reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište.</p> <p>ES: za odvjetnike u području industrijskog vlasništva obvezno je državljanstvo jedne od država članica EU-a.</p> <p>FR: pristup odvjetnika zanimanjima „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i>” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p>LV: uvjet u pogledu državljanstva za zapriseegnute odvjetnike na koje je ograničeno pravno zastupanje u kaznenim predmetima.</p> <p>DK: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori zahtijeva se za obavljanje odvjetničke djelatnosti, uključujući za pojavljivanje pred sudovima. Kako bi postale punopravni članovi odvjetničke komore, osobe moraju ispuniti uvjete navedene u danskom Zakonu o pravosuđu. U skladu s danskim Zakonom o pravosuđu, naziv „<i>Advokat</i>” zaštićeni je naziv. U skladu s danskim Zakonom o pravosuđu, osobe koje nisu odvjetnici, a imaju dansku dozvolu za obavljanje djelatnosti, mogu pružati pravne usluge, ali ne smiju upotrebljavati naziv „<i>Advokat</i>”.</p> <p>EE: uvjet u pogledu državljanstva za patentne zastupnike i zaprisegnute pismene prevoditelje (dio CPC-a 861).</p> <p>NL, FI, HU: uvjet u pogledu boravišta za patentne zastupnike (dio CPC-a 861).</p> <p>LT: uvjet u pogledu državljanstva za patentne zastupnike.</p> <p>PT: uvjet u pogledu državljanstva za pristup zanimanju „<i>solicitadores</i>” i za zastupnike u području industrijskog vlasništva.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(b) 1. računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	<p>Za način 1</p> <p>FR, HU, IT, MT, RO, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>AT: uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima.</p> <p>CY: pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba.</p> <p>Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru.</p> <p>Za način 2</p> <p>sve države članice: nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(b) 2. revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	<p>Za način 1</p> <p>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>AT: uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima i za obavljanje revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi, zakon o bankarstvu itd.).</p> <p>SE: samo revizori odobreni i ovlašteni u Švedskoj i revizorska društva registrirana u Švedskoj mogu pružati usluge zakonske revizije u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori odobreni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za odobrenje se zahtijeva boravište unutar EGP-a ili Švicarske. Nazive „approved auditor” i „authorised auditor” mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni i ovlašteni u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih drugih poduzeća koji nisu ovlašteni ili odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeća od tog uvjeta.</p> <p>HR: strana revizorska društva mogu pružati revizorske usluge na hrvatskom državnom području ako su osnovala podružnicu u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima.</p> <p>LT: izvješće revizora mora biti pripremljeno uz sudjelovanje revizora koji je akreditiran za obavljanje poslovne djelatnosti u Litvi.</p> <p>DK: zahtijeva se boravište.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) usluge poreznog savjetovanja (CPC 863) ¹	<p>Za način 1</p> <p>AT: uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima.</p> <p>CY: pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru.</p> <p>CZ: pristup je ograničen samo na fizičke osobe.</p> <p>BG, MT, RO, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
(d) arhitektonske usluge i (g) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	<p>Za način 1</p> <p>AT: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge jednostavnog planiranja.</p> <p>BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>DE: primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva.</p> <p>FR: pružanje usluga samo s pomoću SEL-a (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) ili SCP-a.</p> <p>HU, RO: ne preuzimaju se obveze za usluge krajobrazne arhitekture.</p> <p>HR: fizičke i pravne osobe mogu pružati te usluge po odobrenju Hrvatske komore arhitekata. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Ne preuzimaju se obveze za usluge urbanističkog planiranja.</p> <p>SK: za pristup strukovnoj komori, koji je nužan za pružanje arhitektonskih usluga, zahtijeva se boravište u državi članici EGP-a.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>

¹ Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 1.A.(a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(e) inženjerske usluge i (f) integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	<p>Za način 1</p> <p>AT, LT: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge jednostavnog planiranja.</p> <p>BG, CZ, CY, EL, IT, MT, PT: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>HR: fizičke i pravne osobe mogu pružati te usluge po odobrenju Hrvatske komore inženjera. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj.</p> <p>SK: za pristup strukovnoj komori, koji je nužan za pružanje inženjerskih usluga, zahtijeva se boravište u državi članici EGP-a.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(h) medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	<p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>LT: pružanje usluge podliježe odobrenju koje se temelji na planu zdravstvenih usluga koji je sastavljen u skladu s potrebama, uzimajući u obzir stanovništvo i već postojeće medicinske i stomatološke usluge.</p> <p>SI: ne preuzimaju se obveze za usluge socijalne medicine, sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge, opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantat ima te obdukciju.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za telemedicinu.</p> <p>CZ: pristup je ograničen samo na fizičke osobe. Za strane fizičke osobe uvjet je odobrenje Ministarstva zdravstva.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(i) veterinarske usluge (CPC 932)	<p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>UK: ne preuzimaju se obveze, osim za veterinarske laboratorije i stručne usluge koje pružaju veterinari, opće savjetovanje, davanje smjernica i informacija (npr. o prehrani, ponašanju i brizi o kućnim ljubimcima).</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
<p>(j) 1. usluge primalja (dio CPC-a 93191)</p> <p>(j) 2. usluge koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje (dio CPC-a 93191)</p> <p>FI: samo za privatno financirane usluge.</p>	<p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>FI, PL: ne preuzimaju se obveze, osim za medicinske sestre.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za telemedicinu.</p> <p>SE: nema rezervi.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(k) maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211) i ostale usluge koje pružaju farmaceuti ¹	<p>Za način 1</p> <p>LT: maloprodaja medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Zabranjena je internetska prodaja medicinskih proizvoda koji se izdaju na recept.</p> <p>LV: ne preuzimaju se obveze, osim za narudžbu poštom.</p> <p>HU: ne preuzimaju se obveze, osim za CPC 63211.</p> <p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU, osim EE: ne preuzimaju se obveze za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i maloprodaju medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211).</p> <p>CZ, SE, UK: ne preuzimaju se obveze za ostale usluge koje pružaju farmaceuti.</p> <p>CY: ne preuzimaju se obveze za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i maloprodaju medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostalih usluga koje pružaju farmaceuti.</p> <p>AT, ES, IE: zabranjena je narudžba poštom farmaceutskih proizvoda.</p> <p>SI: zabranjena je narudžba poštom farmaceutskih proizvoda koji se izdaju na recept.</p> <p>IT, SK: maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211): Za stjecanje dozvole za farmaceuta i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih i određenih medicinskih proizvoda javnosti obvezno je boravište.</p>

¹ Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>EE: maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211): maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Zabranjena je narudžba lijekova poštom te isporuka internetski naručenih lijekova poštom ili kurirskom službom.</p> <p>BG: maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211): uvjet u pogledu stalnog boravišta za farmaceute. Zabranjena je narudžba poštom farmaceutskih proizvoda.</p> <p>Za način 2</p> <p>FI: ne preuzimaju se obveze za profesionalne zdravstvene i socijalne usluge (uključujući maloprodaju farmaceutskih proizvoda) koje se javno financiraju.</p>
B. Računalne i srodne usluge (CPC 84)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
C. Usluge istraživanja i razvoja	
<p>(a) usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852 osim usluga psihologa)¹</p> <p>(b) usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (CPC 851) i</p> <p>(c) usluge interdisciplinarnog istraživanja i razvoja (CPC 853)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: za usluge istraživanja i razvoja koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatno financiranima isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji.</p>

¹ Dio CPC-a 85201, koji se nalazi pod točkom 1.A.h. Medicinske i stomatološke usluge

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Usluge povezane s nekretninama ¹	
(a) koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821) (b) na temelju naknade ili ugovora (CPC 822)	<p>Za način 1 BG, CY, CZ, EE, HR, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju se obveze. PT: za pravne osobe obvezno je osnivanje društva u EGP-u.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
(a) u pogledu brodova (CPC 83103)	<p>Za način 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(b) u pogledu zrakoplova (CPC 83104)	<p>Za načine 1 i 2 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>EU: Zrakoplovi kojima se služi zračni prijevoznik iz Europske unije moraju biti registrirani u državi članici Europske unije koja izdaje dozvolu tom zračnom prijevozniku ili drugdje u Europskoj uniji te podliježu prethodnom odobrenju u skladu s primjenjivim zakonodavstvom EU-a ili nacionalnim zakonodavstvom u području zrakoplovne sigurnosti. Ugovor o zakupu bez posade čiji je zračni prijevoznik Zajednice stranka podliježe prethodnom odobrenju u skladu sa zakonodavstvom EU-a ili nacionalnim zakonodavstvom u području zrakoplovne sigurnosti.</p>

¹ Uključena usluga odnosi se na posao posrednika nekretninama i ne utječe ni na kakva prava ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) u pogledu ostale prijevozne opreme (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	Za način 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: ne preuzimaju se obveze. SE: za CPC 83101: zahtjev u pogledu boravišta. Za način 2 nema rezervi.
(d) u pogledu ostalih strojeva i opreme (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 i CPC 83109)	Za način 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(e) u pogledu predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo (CPC 832)	Za načine 1 i 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju se obveze. EE: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge davanja u zakup ili najma prethodno snimljenih videokaseta za upotrebu u opremi za zabavu kod kuće.
(f) najam telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
F. Ostale poslovne usluge	
(a) oglašavanje (CPC 871)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(b) istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (CPC 864)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(c) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(d) usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866)	Za načine 1 i 2 HU: ne preuzimaju se obveze za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(e) usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	<p>Za način 1 IT: ne preuzimaju se obveze za zanimanja biologa i kemijskog analitičara. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: ne preuzimaju se obveze.</p>
(f) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području poljoprivrede, lova i šumarstva (dio CPC-a 881)	<p>Za način 1 IT: ne preuzimaju se obveze za djelatnosti koje obavljaju agronomi i „<i>periti agrari</i>”. Za agronome i „<i>periti agrari</i>” obvezno je boravište i upis u strukovni registar. Državljanima treće zemlje mogu se upisati uz uvjet reciprociteta. EE, MT, RO, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(g) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području ribarstva (dio CPC-a 882)	<p>Za način 1 LV, MT, RO, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(i) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području proizvodnje (dio CPC-a 884 i dio CPC-a 885)	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p>
(k) usluge posredovanja u zapošljavanju i usluge angažiranja osoblja	
(k) 1. traženje rukovodećeg osoblja (CPC 87201)	<p>Za načine 1 i 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(k) 2. usluge posredovanja u zapošljavanju (CPC 87202)	<p>Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 AT, BE, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>
(k) 3. usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87203)	<p>Za načine 1 i 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: ne preuzimaju se obveze.</p>
(k) 4. usluge angažiranja osoblja za pomoć u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika te njegovateljskog i drugog osoblja (CPC-ovi 87204, 87205, 87206, 87209)	<p>Za načine 1 i 2 Sve države članice osim HU: ne preuzimaju se obveze. HU: nema rezervi.</p>
(l) 1. istražne usluge (CPC 87301)	<p>Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>
(l) 2. usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	<p>Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze. HU: ne preuzimaju se obveze za CPC 87304, CPC 87305. IT: za CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305: za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga i prijevoz vrijedne imovine zahtijeva se boravište.</p> <p>Za način 2 HU: ne preuzimaju se obveze za CPC 87304, CPC 87305. BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(m) povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	<p>Za način 1</p> <p>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge istraživanja.</p> <p>BG: ne preuzimaju se obveze za djelatnost fotografiranja iz zraka te za djelatnosti u području geodezije, katastarskog mjerenja i kartografije pri proučavanju pomicanja zemljine kore.</p> <p>HR: nema rezervi, osim što se usluge osnovnog istraživanja u području geologije, geodezije i rudarstva te srodne usluge u području zaštite okoliša na državnom području Hrvatske mogu pružati samo s domaćim pravnim osobama ili putem njih.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
(n) 1. održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	<p>Za način 1</p> <p>Za plovila u pomorskom prijevozu: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za plovila u prijevozu unutarnjim plovnim putovima: EU osim EE, HU, LV: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p> <p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: zadržava pravo zahtijevanja da samo priznate organizacije s odobrenjem EU-a mogu provoditi statutarne nadzor i statutarne certifikacije brodova u ime država članica EU-a. Može se zahtijevati poslovni nastan.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(n) 2. održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	<p>Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(n) 3. održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p>
(n) 4. održavanje i popravak zrakoplova i njegovih dijelova (dio CPC-a 8868)	<p>Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(n) 5. usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p>

¹ Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se pod točkama 1.F. (I) 1. do 1.F. (I) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(o) usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	<p>Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(p) fotografske usluge (CPC 875)	<p>Za način 1 BG, EE, MT, PL: ne preuzimaju se obveze za pružanje usluga fotografiranja iz zraka. HR, LV: ne preuzimaju se obveze za posebne usluge fotografiranja (CPC 87504). BG: uvjet u pogledu poslovnog nastana i uvjet u pogledu državljanstva za usluge fotografiranja iz zraka.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(q) usluge pakiranja (CPC 876)	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p>
(r) tiskarska i izdavačka djelatnost (CPC 88442)	<p>Za način 1 SE: fizičke osobe koje su vlasnici časopisa koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Časopisi koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u Švedskoj.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(s) kongresne usluge (dio CPC-a 87909)	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(t) ostalo	
(t) 1. usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	<p>Za način 1</p> <p>PL: ne preuzimaju se obveze za usluge zaprisegnutih pismenih i usmenih prevoditelja</p> <p>BG, HR, HU, SK: ne preuzimaju se obveze za službeno pismeno i usmeno prevođenje.</p> <p>FI: uvjet u pogledu boravišta za ovlaštene pismene prevoditelje (dio CPC-a 87905).</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(t) 2. usluge unutarnjeg uređenja i druge usluge oblikovanja posebnih proizvođača (CPC 87907)	<p>Za način 1</p> <p>DE: primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(t) 3. usluge agencije za naplatu (CPC 87902)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>
(t) 4. usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(t) 5. usluge umnožavanja (CPC 87904) ¹	<p>Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(t) 6. usluge savjetovanja u području telekomunikacija (CPC 7544)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(t) 7. usluge odgovaranja na telefonske pozive (CPC 87903)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.

¹ Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 1.F.
(p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE	
<p>A. Poštanske i kurirske usluge Usluge povezane s rukovanjem¹ poštanskim pošiljkama² za domaća ili strana odredišta u skladu sa sljedećim popisom podsektora:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojoj vrsti pisanog medija³, uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu; ii. rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima⁴; iii. rukovanje adresiranim novinskim proizvodima⁵; iv. rukovanje prethodno navedenim pošiljkama od i. do iii. te registriranom ili osiguranom poštom; 	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi⁶.</p>

¹ „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti poput prijema, sortiranja, prijevoza i dostave.

² „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, javni ili privatni.

³ Npr. pisma, razglednice.

⁴ Uključujući knjige i kataloge.

⁵ Dnevne novine, novine i časopisi.

⁶ Za podsektore i. do iv. mogu se zahtijevati pojedinačne dozvole kojima se određuju posebne obveze univerzalnih usluga i/ili financijski doprinos fondu za naknade.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>v. usluge brze dostave¹ za prethodno navedene pošiljke od i. do iii.;</p> <p>vi. rukovanje neadresiranim pošiljkama;</p> <p>vii. razmjena dokumenata² (dio CPC-a 751, dio CPC-a 71235³ i dio CPC-a 73210⁴)</p> <p>Organizacija razmještaja poštanskih sandučića na javnim prometnicama, izdavanje poštanskih marki i usluge preporučene dostave koje se upotrebljavaju tijekom upravnih ili sudskih postupaka mogu se ograničiti u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.</p> <p>Mogu se uvesti sustavi dozvola za usluge za koje postoji obveza opće univerzalne usluge. Te dozvole mogu podlijegati posebnim obvezama univerzalnih usluga ili financijskim doprinosima kompenzacijskom fondu.</p>	

¹ Usluge brze dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti kao što su preuzimanje na točki podrijetla, osobna dostava adresiranoj osobi, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresirane osobe u provozu te potvrdu primitka.

² Osiguravanje sredstava, uključujući opskrbu *ad hoc* prostorima kao i prijevoz koji obavlja treća osoba, za samostalnu dostavu međusobnom razmjenom poštanskih pošiljaka između korisnika pretplaćenih na ovu uslugu. Poštanska pošiljka odnosi se na pošiljke kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, javni ili privatni.

³ Prijevoz pošte za vlastite potrebe bilo kojim načinom kopnenog prijevoza.

⁴ Prijevoz pošte za vlastite potrebe zračnim putem.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Telekomunikacijske usluge (tim uslugama nije obuhvaćena gospodarska djelatnost koja se sastoji od pružanja sadržaja za čiji su prijenos potrebne telekomunikacijske usluge)	
(a) sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primanja signala elektromagnetskim sredstvom ¹ , osim radiodifuzije ²	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(b) usluge prijenosa radiodifuzije s pomoću satelita ³	Za načine 1 i 2 EU: nema rezervi, osim što pružatelji usluga u ovom sektoru mogu podlijetati obvezama zaštite ciljeva od općeg interesa povezanih s prijenosom sadržaja s pomoću njihove mreže u skladu s regulatornim okvirom EU-a za elektroničke komunikacije. BE: ne preuzimaju se obveze.

¹ Te usluge ne obuhvaćaju internetske informacije i/ili obradu podataka (uključujući obradu transakcija) (dio CPC -a 843) koji se nalaze pod točkom 1.B. Računalne usluge

² Radiodifuzija se definira kao neprekinut lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne pokriva veze između operatera.

³ Tim uslugama obuhvaćene su telekomunikacijske usluge koje se sastoje od prijenosa i primitka radijske i televizijske radiodifuzije satelitom (neprekinuti lanac prijenosa satelitom koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti). To obuhvaća prodaju upotrebe satelitskih usluga, ali ne uključuje prodaju paketa televizijskog programa kućanstvima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
3. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE	
Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	Za način 1 LT: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
4. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i ostale vojne opreme)	
A. Usluge posrednika (a) usluge posrednika motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) (b) ostale usluge posrednika (CPC 621) B. Usluge veleprodaje (a) Usluge veleprodaje motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121)	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze za distribuciju kemijskih proizvoda i plemenitih kovina (i dragog kamenja). AT: ne preuzimaju se obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplozirajućih uređaja te otrovnih tvari. AT, BG: ne preuzimaju se obveze za distribuciju proizvoda za medicinsku uporabu kao što su medicinski i kirurški uređaji, medicinske tvari i predmeti za medicinsku uporabu. BG: ne preuzimaju se obveze za duhan i duhanske proizvode te za usluge koje pružaju posrednici u trgovini robom. CZ: ne preuzimaju se obveze za usluge dražbi. FI: ne preuzimaju se obveze za distribuciju alkoholnih pića i farmaceutskih proizvoda. HU: za usluge posrednika (CPC 621): strana društva mogu pružati usluge trgovine robom (posredovanja) samo putem podružnice ili poslovnog nastana u Mađarskoj. Zahtijeva se dozvola mađarske agencije za nadzor financijskih usluga. LT: distribucija pirotehničkih sredstava: distribucija pirotehničkih sredstava podliježe izdavanju dozvole. Dozvola se može izdati samo pravnim osobama s poslovnim nastanom u EU-u.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>(b) usluge veleprodaje u pogledu telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542)</p> <p>(c) ostale usluge veleprodaje (CPC 622, osim usluga veleprodaje energetske proizvoda¹)</p> <p>C. Usluge maloprodaje²</p> <p>(a) usluge posrednika motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (CPC 61112, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121)</p> <p>Usluge maloprodaje povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom (dio CPC-a 7542)</p> <p>Usluge maloprodaje hrane (CPC 631)</p> <p>Usluge maloprodaje ostalih (neenergetskih) proizvoda, osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda³ (CPC 632, osim CPC-a 63211 i 63297)</p> <p>D. Franšize (CPC 8929)</p>	<p>IT: distribucija duhana (dio CPC-a 6222, dio CPC-a 6310): za posrednike između veleprodaje i maloprodaje te vlasnike prodajnih mjesta („magazzini”) zahtijeva se državljanstvo države članice EU-a.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze za distribuciju duhanskih proizvoda.</p> <p>Za način 1</p> <p>AT, BG, HR, FR, PL, RO: ne preuzimaju se obveze za distribuciju duhana i duhanskih proizvoda.</p> <p>IT: za usluge veleprodaje državni monopol na duhan.</p> <p>BG, PL, RO, SE: ne preuzimaju se obveze za maloprodaju alkoholnih pića.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, IE, RO, SK, SI: ne preuzimaju se obveze za distribuciju farmaceutskih proizvoda, osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211).</p> <p>ES: zabranjeno je trgovanje na daljinu, narudžba poštom ili slični postupci za maloprodaju duhana odnosno opskrbu njime.</p> <p>BG, HU, PL: ne preuzimaju se obveze za usluge posrednika u trgovini robom.</p> <p>FR: za usluge posrednika, ne preuzimaju se obveze za trgovce i posrednike koji djeluju na 17 tržišta svježih prehrambenih proizvoda koja su od nacionalnog interesa. ne preuzimaju se obveze za veleprodaju farmaceutskih proizvoda.</p> <p>MT: ne preuzimaju se obveze za usluge posrednika.</p> <p>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge maloprodaje, osim za narudžbu poštom.</p>

¹ Te usluge, koje uključuju CPC 62271, nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.D.

² Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.B i 1.F.(l).

³ Maloprodaja farmaceutskih medicinskih i ortopedskih proizvoda nalazi se pod naslovom PROFESIONALNE USLUGE u točki 1.A.(k).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>5. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge. Radi veće sigurnosti, usluge koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku ne smatraju se privatno financiranima)</p>	
<p>A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)</p>	<p>Za način 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: ne preuzimaju se obveze. IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p>Za način 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za načine 1 i 2 FR: za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje. Osim toga, strani državljani mogu dobiti i odobrenje za osnivanje i vođenje obrazovnih ustanova. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela. (CPC 921).</p>
<p>B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)</p>	<p>Za način 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze. IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p>Za način 2 CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>FR: za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje. Osim toga, strani državljani mogu dobiti i odobrenje za osnivanje i vođenje obrazovnih ustanova. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela. (CPC 922).</p> <p>LV: ne preuzimaju se obveze za usluge obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224).</p>
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	<p>Za način 1</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p>ES, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za osnivanje privatnih sveučilišta ovlaštenih za izdavanje priznatih diploma ili svjedodžbi. Odgovarajući postupak uključuje savjet parlamenta. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih ustanova.</p> <p>Za način 2</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za načine 1 i 2</p> <p>CZ, SK: ne preuzimaju se obveze za usluge visokog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310).</p> <p>FR: za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje. Osim toga, strani državljani mogu dobiti i odobrenje za osnivanje i vođenje obrazovnih ustanova. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela. (CPC 923).</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924)	Za načine 1 i 2 CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze. AT: ne preuzimaju se obveze za usluge obrazovanja odraslih s pomoću emitiranja na radiju ili televiziji.
E. Ostale usluge obrazovanja (CPC 929)	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze.
6. USLUGE U PODRUČJU OKOLIŠA	
A. Usluge upravljanja otpadnim vodama (CPC 9401) ¹ B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada (a) usluge odvoza smeća (CPC 9402) (b) sanitarne i slične usluge (CPC 9403) C. Zaštita zraka i klime (CPC 9404) ² D. Saniranje i čišćenje tla i vode (a) obrada, saniranje onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio CPC-a 94060) ³ E. Ublažavanje buke i vibracije (CPC 9405) F. Zaštita bioraznolikosti i krajobraza (a) usluge zaštite prirode i krajobraza (dio CPC-a 9406) G. Ostale usluge u području okoliša i pomoćne usluge (CPC 94090)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge savjetovanja. Za način 2 nema rezervi.

¹ Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.

² Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

³ Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
7. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu. <p>AT: promidžbena djelatnost i posredovanje u ime društva kćeri koje nije osnovano u Uniji ili podružnice koja nije osnovana u Austriji (osim za reosiguranje i retrocesiju) zabranjeni su. Police obveznog osiguranja u zračnom prijevozu, osim osiguranja u međunarodnom komercijalnom zračnom prijevozu, može ugovarati samo društvo kći osnovano u Uniji ili podružnica osnovana u Austriji.</p> <p>DK: obvezno osiguranje u zračnom prometu mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u Uniji. Osobe ili društva (uključujući društva za osiguranje), osim društava za osiguranje koja su ovlaštena na temelju danskog zakonodavstva ili koja su ovlastila danska nadležna tijela, ne mogu u poslovne svrhe u Danskoj sudjelovati u pružanju djelatnosti izravnog osiguranja za osobe s boravištem u Danskoj, za danske brodove ili za imovinu u Danskoj.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>DE: policu obveznog osiguranja u zračnom prometu može ugovarati samo društvo kći osnovano u Uniji ili podružnica osnovana u Njemačkoj. Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može sklopiti ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni prijevoz samo putem podružnice osnovane u Njemačkoj.</p> <p>FR: osiguranje od rizika koji se odnose na kopneni prijevoz mogu sklopiti samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji.</p> <p>IT: prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji. Ta se rezerva ne primjenjuje na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju. PL: ne preuzimaju se obveze za reosiguranje i retrocesiju, osim rizika povezanih s robom u međunarodnoj trgovini.</p> <p>PT: transportno osiguranje za zračni i pomorski prijevoz koje pokriva robu, zrakoplove, trup i osiguranje od odgovornosti mogu ugovarati samo društva osnovana u EU-u; samo osobe ili trgovačka društva osnovana u EU-u mogu nastupati kao posrednici za takve poslove osiguranja u Portugalu.</p> <p>RO: reosiguranje na međunarodnom tržištu dopušteno je samo ako reosiguranje rizika nije moguće na domaćem tržištu.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge posredovanja u izravnom osiguranju, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu. <p>PL: ne preuzimaju se obveze za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje, osim za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; i (b) robu u međunarodnom provozu. <p>BG: ne preuzimaju se obveze za izravno osiguranje, osim za usluge koje strani pružatelji pružaju stranim osobama na državnom području Republike Bugarske. Ne preuzimaju se obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada, kao i za programe obveznog osiguranja. Prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Republici Bugarskoj ne mogu neposredno ugovarati strana osiguravajuća društva. Strano osiguravajuće društvo može sklapati ugovore o osiguranju samo putem podružnice.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>CY, LV, MT: ne preuzimaju se obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu. <p>LT: ne preuzimaju se obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu, osim u pogledu kopnenog prometa gdje se rizik nalazi u Litvi. <p>BG, LV, LT: ne preuzimaju se obveze za posredovanje u osiguranju.</p> <p>PL: ne preuzimaju se obveze za posrednike u reosiguranju, retrocesiji i osiguranju.</p> <p>FI: samo osiguravatelji s glavnim uredom u EU-u ili podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje). Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EU-u.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>HU: osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području Mađarske samo putem podružnice registrirane u Mađarskoj.</p> <p>IT: ne preuzimaju se obveze za obavljanje aktuarske djelatnosti.</p> <p>SE: pružanje izravnog osiguranja dopušteno je samo putem pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, pod uvjetom da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj grupi trgovačkih društava ili da su sklopili sporazum o suradnji.</p> <p>ES: za pružanje aktuarskih usluga vrijedi zahtjev u pogledu boravišta i relevantnog trogodišnjeg iskustva.</p> <p>Za način 2</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju se obveze za posredovanje.</p> <p>BG: za izravno osiguranje, bugarske fizičke i pravne osobe, kao i strane osobe koje obavljaju poslovnu djelatnost na području Republike Bugarske, mogu sklapati ugovore o osiguranju povezane sa svojom djelatnošću u Bugarskoj samo s pružateljima koji imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti osiguranja u Bugarskoj. Naknada za osiguranje koja proizlazi iz tih ugovora plaća se u Bugarskoj. Ne preuzimaju se obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada, kao i za programe obveznog osiguranja.</p> <p>IT: prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji. Ta se rezerva ne primjenjuje na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju.</p> <p>PL: ne preuzimaju se obveze za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje, osim za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje robe u međunarodnoj trgovini.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>LT: zadržava pravo zahtijevanja komercijalne prisutnosti za upravljanje mirovinskim fondovima te da barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski i imati stalno boravište u Litvi.</p> <p>IT: ne preuzimaju se obveze za „consulenti finanziaari” (financijske savjetnike).</p> <p>EE: za primanje depozita, zahtjev odobrenja estonskog tijela za financijski nadzor i registracija dioničkog društva, društva kćeri ili podružnice u skladu s estonskim zakonodavstvom.</p> <p>IE: zadržava se pravo zahtijevanja sljedećega: u slučaju zajedničkih investicijskih fondova organiziranih kao otvoreni investicijski fondovi i društva s promjenjivim kapitalom (osim subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire, UCITS), skrbnik/depozitar društvo za upravljanje moraju biti osnovani u Irskoj ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije (bez podružnica). U slučaju investicijskih komanditnih društava, barem jedan komplementar mora biti osnovan u Irskoj. Da bi postao član burze u Irskoj, subjekt mora (a) biti ovlašten u Irskoj, što zahtijeva osnivanje društva ili partnerstvo, s glavnim uredom/registriranim sjedištem u Irskoj ili (b) biti ovlašten u nekoj drugoj državi članici Europske unije u skladu s direktivom EU-a o ulaganju i uslugama.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>PL: za pružanje i prijenos financijskih informacija i za računalne programe za obradu financijskih podataka i povezane programe: zahtjev za upotrebu javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.</p> <p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: ne preuzimaju se obveze, osim za pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i ostale pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p>BE: za pružanje investicijskih savjetodavnih usluga zahtijeva se poslovni nastan u Belgiji.</p> <p>BG: mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti povezani s upotrebom telekomunikacijske mreže.</p> <p>CY: ne preuzimaju se obveze, osim za trgovanje prenosivim vrijednosnim papirima, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i ostale pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p>EE: za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima zahtijeva se uspostava specijaliziranog društva za upravljanje i samo poduzeća s registriranim sjedištem u Uniji mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine investicijskih fondova.</p> <p>LT: osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje zahtijeva se za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima i samo poduzeća s registriranim sjedištem ili podružnicom u Litvi mogu obavljati djelatnost depozitorija mirovinskih fondova.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>IE: pružanje investicijskih usluga ili investicijskog savjetovanja zahtijeva i. ovlaštenje u Irskoj, kojim se obično zahtijeva da je subjekt osnovan kao društvo ili u partnerstvu ili trgovac pojedinac, u svakom slučaju s glavnim uredom/registriranim sjedištem u Irskoj (ovlaštenje se u nekim slučajevima ne zahtijeva, npr. ako pružatelj usluga iz treće zemlje nema komercijalnu prisutnost u Irskoj i usluga se ne pruža privatnim pojedincima) odnosno ii. ovlaštenje u drugoj državi članici u skladu s Direktivom EU-a o investicijskim uslugama.</p> <p>LV: ne preuzimaju se obveze, osim za pružanje financijskih informacija te za savjetodavne i ostale pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p>MT: ne preuzimaju se obveze, osim za prihvaćanje depozita, davanje zajmova svih vrsta, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i ostale pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p>PL: za pružanje i prijenos financijskih informacija i za računalne programe za obradu financijskih podataka i povezane programe: zahtjev za upotrebu javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.</p> <p>RO: ne preuzimaju se obveze za financijski zakup, za trgovanje instrumentima tržišta novca, devizama, izvedenicama, tečajnim i kamatnim instrumentima, prenosivim vrijednosnim papirima i drugim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, za sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, za upravljanje imovinom te za usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu. Usluge plaćanja i prijenosa novca dopuštene su samo putem rezidentne banke.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>SI: ne preuzimaju se obveze, osim davanja svih vrsta zajmova, prihvaćanja jamstava i obveza stranih kreditnih institucija u domaćim pravnim subjektima i trgovcima pojedincima, pružanje i prijenos financijskih informacija i računalni programi za obradu financijskih podataka i povezani programi koje provode pružatelji ostalih financijskih usluga, savjetodavne i ostale pomoćne financijske usluge u pogledu svih tih djelatnosti, uključujući bonitetne informacije i analizu, istraživanja i savjete koji se odnose na ulaganja i portfelje, savjete koji se odnose na stjecanje te restrukturiranje i strategiju poduzeća. Obvezna je komercijalna prisutnost.</p> <p>SI: mirovinsko osiguranje može pružati uzajamni mirovinski fond (koji nije pravni subjekt i stoga njime upravlja društvo za osiguranje, banka ili mirovinsko društvo), mirovinsko društvo ili društvo za osiguranje. Osim toga, mirovinsko osiguranje mogu pružati i pružatelji mirovinskog osiguranja koji su osnovani u skladu s uredbama koje se primjenjuju u državi članici EU-a.</p> <p>HU: društva s poslovnim nastanom izvan EGP-a mogu pružati financijske usluge ili sudjelovati u pomoćnim uslugama povezanim s financijskim uslugama isključivo putem svoje mađarske podružnice.</p> <p>Za način 2</p> <p>BG: mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti povezani s upotrebom telekomunikacijske mreže.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
8. ZDRAVSTVENE USLUGE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI (samo privatno financirane usluge. Radi veće sigurnosti, usluge koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku ne smatraju se privatno financiranima)	
<p>A. Bolničke usluge (CPC 9311)</p> <p>B. Usluge hitne pomoći (CPC 93192)</p> <p>C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193)</p>	<p>Za načine 1 i 2 FR: ne preuzimaju se obveze za privatno financirane usluge laboratorijskih analiza i ispitivanja (dio CPC-a 9311).</p> <p>Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju se obveze. HR: ne preuzimaju se obveze, osim za telemedicinu.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
<p>D. Usluge socijalne skrbi</p> <p>– sve države članice, osim AT, EE, LT i LV: samo lječilišta i odmarališta, domovi za starije i nemoćne osobe</p> <p>– AT, EE i LV: svi CPC 933.</p>	<p>Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 CZ, FI, HU, LT, MT, PL, SE, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
9. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
<p>A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza¹</p>	<p>Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze. HR: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
<p>B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)</p>	<p>Za način 1 BG, CY, HU: ne preuzimaju se obveze. CY: uvjet u pogledu državljanstva. Strane pružatelje usluga mora zastupati lokalni turistički ured. LT: pružanje usluga voditelja putovanja uvjetovano je postojanjem poslovnog nastana u Litvi te dozvole koju izdaje Litavski državni odjel za turizam.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
<p>C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)</p>	<p>Za način 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: ne preuzimaju se obveze. IT: turistički vodiči iz zemalja izvan EU-a trebaju pribaviti posebnu dozvolu pokrajine kako bi mogli obavljati usluge profesionalnog turističkog vodiča. BG, CY, EL, ES: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje usluga turističkog vodiča.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>

¹ Usluge pripreme i dostave hrane i pića u zračnom prijevozu nalaze se pod naslovom POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 12.D.(a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
10. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	<p>Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>BG: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge zabavnog sadržaja kazališnih producenata, pjevačkih skupina, glazbenih sastava i orkestara (CPC 96191); usluga koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i ostali pojedinačni umjetnici (CPC 96192); pomoćnih kazališnih usluga (CPC 96193).</p> <p>EE: ne preuzimaju se obveze za ostale usluge zabavnog sadržaja (CPC 96199), osim za usluge kinematografa.</p> <p>LT, LV: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge rada kinematografa (dio CPC-a 96199).</p>
B. Usluge novinskih i tiskovnih agencija (CPC 962)	<p>Za način 1 BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>
C. Usluge knjižnica, arhiva i muzeja te ostale kulturne usluge (CPC 963)	<p>Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Sportske usluge (CPC 9641)	Za načine 1 i 2 AT: ne preuzimaju se obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča. BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju se obveze. Za način 1 CY, EE, HR: ne preuzimaju se obveze.
E. Usluge parkova i plaža za rekreaciju (CPC 96491)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
11. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz (a) međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza ¹) (b) međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza ³⁰) ²	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze za nacionalni pomorski kabotažni prijevoz. BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE: Usluge razvoza (<i>feeder</i>) uz odobrenje.

¹ Ne dovodeći u pitanje područje primjene djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva, ovaj popis ne uključuje nacionalni kabotažni prijevoz za koji se smatra da pokriva prijevoz putnika i robe između luke ili točke u državi članici Europske unije i druge luke ili točke u istoj državi članici, uključujući na njezinu kontinentalnom pojasu kako je predviđeno Konvencijom UN-a o pomorskom pravu, i promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki u državi članici Europske unije.

² Uključuje usluge razvoza (*feeder*) i seljenja opreme koje pružaju pružatelji usluga međunarodnog pomorskog prijevoza među lukama koje se nalaze u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>B. Prijevoz unutarnjim plovnim putovima</p> <p>(a) prijevoz putnika (CPC 7221, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza³⁰)</p> <p>(b) prijevoz tereta (CPC 7222, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza³⁰)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za nacionalni kabotažni prijevoz unutarnjim plovnim putovima. Mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav) rezerviraju se prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Podliježe propisima o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom.</p> <p>EU: prijevoz robe ili putnika unutarnjim vodnim putovima može obavljati samo prijevoznik koji ispunjava sljedeće uvjete:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) poslovni nastan dobavljača nalazi se u državi članici; (b) ovlašten je ondje obavljati (međunarodni) prijevoz robe ili putnika unutarnjim plovnim putovima i (c) upotrebljava plovila koja su registrirana u državi članici ili posjeduje potvrdu o članstvu u mornarici države članice. <p>Osim toga, plovila moraju biti u vlasništvu fizičkih osoba s domicilom u državi članici i državljanstvom države članice ili u vlasništvu pravnih osoba koje su registrirane u državi članici. Iznimno se mogu predvidjeti odstupanja od uvjeta u pogledu većinskog vlasništva. U Španjolskoj, Švedskoj i Finskoj ne postoji pravna razlika između pomorskih i unutarnjih plovnih putova. Odredbe o pomorskom prijevozu jednako se primjenjuju na unutarnje plovne putove.</p> <p>AT: zahtijeva se registrirano društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, FI, HU, HR, LT, MT, RO, SE, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Željeznički promet (a) prijevoz putnika (CPC 7111) (b) prijevoz tereta (CPC 7112)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
D. Cestovni prijevoz (a) prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122) (b) prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe ¹).	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze (osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe). Za način 2 nema rezervi.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva ² (CPC 7139)	Za način 1: EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.

¹ Dio CPC-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE pod točkom 2.A. Poštanske i kurirske usluge.

² Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.B.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
12. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU ¹	
<p>A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme pomorskog tereta</p> <p>(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)</p> <p>(c) usluge carinjenja</p> <p>(d) usluge kontejnerske stanice i skladišta za kontejnere</p> <p>(e) usluge pomorskih agencija</p> <p>(f) usluge pomorske otpreme tereta</p> <p>(g) najam plovila s posadom za plovila (CPC 7213)</p> <p>(h) usluge guranja i tegljenja (CPC 7214)</p> <p>(i) popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745)</p> <p>(j) ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za usluge carinjenja, usluge guranja i tegljenja te usluge peljarenja i pristajanja.</p> <p>Za način 1:</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za usluge prihvata i otpreme pomorskog tereta i usluge guranja i tegljenja.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju se obveze za najam plovila s posadom za plovila.</p> <p>BG: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge pohrane i skladištenja.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.</p> <p>FI: pomoćne usluge u pomorskom prijevozu mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>

¹ Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.F.(I) 1. do 1.F.(I) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>B. Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme tereta (dio CPC-a 741)</p> <p>(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)</p> <p>(c) usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)</p> <p>(d) najam plovila s posadom za plovila (CPC 7223)</p> <p>(e) usluge guranja i tegljenja (CPC 7224)</p> <p>(f) popratne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima (dio CPC-a 745)</p> <p>(g) ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav), kojima se prava prometa rezerviraju za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Vrijede propisi o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom.</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za usluge carinjenja, usluge guranja i tegljenja te usluge peljarenja i pristajanja.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.</p> <p>Za način 1</p> <p>AT: ne preuzimaju se obveze za najam plovila s posadom za plovila, usluge guranja i tegljenja, usluge peljarenja i pristajanja, usluge pomoći pri navigaciji, usluge upravljanja lukom i vodnim putovima</p> <p>BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju se obveze za najam plovila s posadom za plovila.</p> <p>BG: Nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima). Udio u bugarskom društvu ograničen je na 49 %.</p>
<p>C. Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme tereta (dio CPC-a 741)</p> <p>(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)</p> <p>(c) usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)</p> <p>(d) usluge guranja i tegljenja (CPC 7113)</p> <p>(e) popratne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 743)</p> <p>(f) ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za usluge carinjenja te usluge guranja i tegljenja.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.</p> <p>Za način 1</p> <p>BG, CZ: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za pomoćne usluge u željezničkom prijevozu). Udio u bugarskom društvu ograničen je na 49 %.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme tereta (dio CPC-a 741)</p> <p>(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)</p> <p>(c) usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)</p> <p>(d) najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124)</p> <p>(e) popratne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 744)</p> <p>(f) ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)</p>	<p>Za način 1</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DK, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju se obveze za najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta i popratne usluge u cestovnom prijevozu za koje se zahtijeva dozvola.</p> <p>SE: subjekt s poslovnim nastanom obvezni su upotrebljavati vozila s nacionalnom registracijom.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
<p>D. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića)</p>	<p>Za način 1</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>BG: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u zračnom prijevozu.</p> <p>Za način 2</p> <p>BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p> <p>Za način 1 BG: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u zračnom prijevozu.</p>
(c) usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p> <p>Za način 1 BG: strane osobe mogu pružati usluge samo sudjelovanjem u vlasničkom kapitalu bugarskih društava uz ograničenje sudjelovanja u vlasničkom kapitalu od 49 % i putem podružnica.</p>
(d) najam zrakoplova s posadom (CPC 734)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: zrakoplovi kojima se služe zračni prijevoznici iz Unije moraju biti registrirani u državi članici koja izdaje dozvolu zračnom prijevozniku ili drugdje u Uniji.</p> <p>Kako bi se zrakoplov registrirao, može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili u vlasništvu pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.</p> <p>Iznimno i u posebnim okolnostima, strani zračni prijevoznik može iznajmiti zrakoplov registriran izvan EU-a zračnom prijevozniku iz Europske unije za njegove iznimne potrebe, potrebe sezonskog kapaciteta ili potrebe nadilaženja operativnih poteškoća, kojima se ne može opravdano udovoljiti iznajmljivanjem zrakoplova registriranog u Europskoj uniji, pod uvjetom da se pribavi odobrenje za ograničeno vremensko razdoblje od države članice Europske unije koja izdaje dozvolu zračnom prijevozniku iz Europske unije.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(e) prodaja i stavljanje na tržište (f) računalni sustav rezervacija	Za načine 1 i 2 EU: kad pružatelji usluga računalnog sustava rezervacija (CRS) izvan EU-a ne osiguravaju zračnim prijevoznicima iz Europske unije jednaki tretman ¹ koji se osigurava u Europskoj uniji ili kada zračni prijevoznici koji nisu iz EU-a ne osiguravaju pružateljima usluga CRS-a iz Europske unije jednaki tretman koji se osigurava u Europskoj uniji, mogu se poduzeti mjere kako bi se osiguralo da pružatelji usluga CRS-a iz Europske unije osiguraju jednaki tretman zračnim prijevoznicima koji nisu iz EU-a, odnosno da zračni prijevoznici iz Europske unije osiguraju jednaki tretman pružateljima usluga CRS-a koji nisu iz EU-a.
(g) usluge upravljanja zračnim lukama	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
E. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva ² (a) usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.

¹ „Jednaki tretman” podrazumijeva nediskriminirajući tretman zračnih prijevoznika iz Europske unije i pružatelja usluga CRS-a iz Europske unije.

² Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.C.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. OSTALE USLUGE PRIJEVOZA	
Pružanje usluga kombiniranog prijevoza	<p>Način 1.</p> <p>EU, osim u FI: samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državi članici EU-a koji ispunjavaju uvjete poslovanja i pristupa tržištu prijevoza robe između država članica EU-a mogu, u okviru kombiniranog prijevoza između država članica EU-a, obavljati početne i/ili završne dionice cestovnog prijevoza koje su sastavni dio kombiniranog prijevoza i koje mogu ili ne moraju uključivati prelazak granice. Primjenjuju se ograničenja koja utječu na sve oblike prijevoza. Mogu se poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se porezi na motorna vozila koji se primjenjuju na cestovna vozila, kada je riječ o pravcima kombiniranog prijevoza, smanje ili nadoknade.</p> <p>Način 2.</p> <p>BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK: nema rezervi, ne dovodeći u pitanje ograničenja iz Popisa obveza koja utječu na bilo koji oblik prijevoza.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, HU, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>
14. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarstvom (CPC 883) ¹	Za načine 1 i 2 nema rezervi.

¹ Uključuje pružanje sljedećih usluga na temelju naknade ili ugovora: usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području rudarstva, pripreme rudarskih zemljišta, instalacije opreme na mjestu iskopa, bušenja, usluga s oruđem za bušenje, usluga povezanih s kućištem i cijevima, usluga u području tehnike mulja i dobave, nadzora krutih tvari, posebnih operacija istraživanja i rada u oknima, geologije bušotina i nadzora bušenja, uzimanja uzoraka jezgre, ispitivanja okana, usluga ožičenja, dostave i rada tekućina za završne radove (slane vode), dostave i ugradnje uređaja za završne radove, cementiranja (ubrizgavanja pod tlakom), usluga stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluga završnih radova i popravka okana, pečačenja i napuštanja okana.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>B. Prijevoz goriva cjevovodima (CPC 7131)</p>	<p>Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koje se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)</p>	<p>Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
<p>D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva te srodnih proizvoda (CPC 62271) i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode</p>	<p>Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode.</p>
<p>E. Usluge maloprodaje motornog goriva (CPC 613)</p>	<p>Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (CPC 63297) i usluge maloprodaje električne energije, plina (koji nije u boci), pare i tople vode</p>	<p>Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze za usluge maloprodaje motornog goriva, električne energije, plina (koji nije u boci), pare i tople vode.</p> <p>Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge maloprodaje loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, osim za narudžbu poštom.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
<p>G. Usluge u području distribucije energije (CPC 887)</p>	<p>Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze, osim za konzultantske usluge.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
<p>15. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE</p>	
<p>(a) usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)</p>	<p>Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
<p>(b) usluge uređivanja kose (CPC 97021)</p>	<p>Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(d) ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (CPC 97029)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(e) usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja radi njege i održavanja tijela, a ne u medicinske ili rehabilitacijske svrhe ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(g) usluge telekomunikacijskih veza (CPC 7543)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.

¹ Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkama 1.A.(h) Medicinske usluge, 1.A.(j) 2. Usluge koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje te zdravstvene usluge (8.A i 8.C).

REZERVE U POGLEDU KLJUČNOG OSOBLJA, DIPLOMIRANIH VJEŽBENIKA
I PRODAVATELJA POSLOVNIH USLUGA EUROPSKE UNIJE

1. U popisu rezervi u nastavku navode se gospodarske djelatnosti liberalizirane u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma na koje se primjenjuju ograničenja u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika u skladu s člankom 154. ovog Sporazuma te u pogledu prodavatelja poslovnih usluga u skladu s člankom 155. ovog Sporazuma te se utvrđuju takva ograničenja. Popis u nastavku sastoji se od sljedećih elemenata:

- (a) prvog stupca u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja i
- (b) drugog stupca u kojem su opisana primjenjiva ograničenja.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi (nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

Europska unija ne preuzima nikakve obveze za ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje poslovnih usluga u gospodarskim djelatnostima koje nisu liberalizirane (ostaju bez preuzetih obveza) u skladu s člankom 144. ovog Sporazuma.

2. Obveze u pogledu ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika, prodavatelja poslovnih usluga i prodavatelja robe ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o radu ili upravljanju.
3. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne

predstavljaju ograničenje u smislu članaka 154. i 155. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za pravnim boravištem na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene u nastavku, u svakom se slučaju primjenjuju na ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje poslovnih usluga iz Republike Armenije.

4. Svi ostali pravni zahtjevi Europske unije i njezinih država članica u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
5. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuje stranka.
6. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.
7. U sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici Europske unije ili regiji gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
8. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
9. Radi veće sigurnosti, obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne podrazumijeva obvezu proširenja tretmana odobrenog u određenoj državi članici državljanima i pravnim osobama druge države članice na državljane ili pravne osobe druge stranke u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. Takav se nacionalni tretman dodjeljuje samo pravnim osobama druge stranke osnovanima u skladu s pravom druge države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u toj državi članici, uključujući pravne osobe koje su osnovane u EU-u i koje posjeduju ili njima upravljaju državljani druge stranke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;">Opseg premještaja unutar društva</p> <p>BG: broj osoba premještenih unutar društva ne smije premašivati 10 % prosječnog godišnjeg broja državljana države članice EU-a koji su zaposleni u predmetnoj bugarskoj pravnoj osobi. Ako je zaposleno manje od 100 osoba, broj osoba premještenih unutar društva može, uz odobrenje, premašivati 10 % ukupnog broja zaposlenika.</p> <p>HU: ne preuzimaju se obveze za fizičke osobe koje su bile partneri u armenskoj pravnoj osobi.</p>
SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;">Diplomirani vježbenici</p> <p>Za AT, CZ, DE, ES, FR, HU, LT: osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.</p>
SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;">Glavni direktori i revizori</p> <p>AT: glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji. Fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice nadležne za postupanje u skladu s austrijskim Zakonom o trgovini moraju imati domicil u Austriji.</p> <p>FI: stranac koji trguje kao privatni poduzetnik mora imati dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti i stalno boravište u EGP-u. Za sve sektore, zahtjevi u pogledu boravišta u EGP-u primjenjuju se na glavnog direktora; međutim, određenim se trgovačkim društvima mogu odobriti iznimke.</p> <p>FR: ako glavni direktor industrijske, trgovačke ili obrtničke djelatnosti nema boravišnu dozvolu, potrebno mu je posebno odobrenje.</p> <p>RO: većina revizora trgovačkih društava i njihovi zamjenici moraju biti rumunjski državljani.</p> <p>SE: glavni direktor pravne osobe ili podružnice mora imati boravište u Švedskoj.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>SE: nositelj registriranih prava/podnositelj zahtjeva za registrirana prava (patente, žigove, zaštitu dizajna i oplemenjivačka prava na biljnu sortu) koji nema boravište u Švedskoj mora imati posrednika s boravištem u Švedskoj čiji je glavni zadatak obavljanje usluga provođenja postupka, obavješćivanja itd.</p> <p>SI: nositelj registriranih prava/podnositelj zahtjeva za registrirana prava (patente, žigove, zaštitu dizajna) koji nema boravište u Sloveniji mora imati patentnog zastupnika ili zastupnika za žigove i dizajn koji je registriran u Sloveniji i čiji je glavni zadatak obavljanje usluga provođenja postupka, obavješćivanja itd.</p>
SVI SEKTORI	<p>Priznavanje</p> <p>EU: direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica EU-a. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici Europske unije ne podrazumijeva pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici¹.</p>
4. PROIZVODNJA ²	
<p>H. Izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenog materijala (ISIC rev. 3.1.: 22), osim izdavaštva i tiskanja na temelju naknade ili ugovora³</p>	<p>IT: uvjet u pogledu državljanstva za izdavače. HR: zahtjev u pogledu boravišta za izdavače. PL: državljanstvo je uvjet za glavne urednike novina i časopisa. SE: za izdavače i vlasnike trgovačkih društava za izdavaštvo i tiskanje zahtijeva se boravište.</p>

¹ Kako bi se državljanima zemalja koje nisu članice EU-a priznale kvalifikacije u cijelom EU-u, potreban je sporazum o uzajamnom priznavanju, o kojem se pregovara u okviru utvrđenom u članku 161. ovog Sporazuma.

² Predmetni sektor ne obuhvaća konzultantske usluge u području proizvodnje.

³ Izdavaštvo i tiskanje na temelju naknade ili ugovora nalazi se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.(p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	
<p>(a) pravne usluge (CPC 861)¹</p> <p>osim usluga pravnog savjetovanja te usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su javni bilježnici, „<i>huissiers de justice</i>” ili ostali „<i>officiers publics et ministériels</i>”.</p>	<p>AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, RO, SK, UK: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica) te za zastupanje pred sudovima, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva. Za ES nadležna tijela mogu odobriti izuzeća.</p> <p>BE, FI, LU: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te zahtjevu u pogledu boravišta. U Belgiji se primjenjuju kvote za zastupanje pred „<i>Cour de cassation</i>” u predmetima koji nisu kazneni predmeti.</p> <p>BG: armenski odvjetnici mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja armenskih državljana i uz poštovanje načela reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište.</p>

¹ Uključuje usluge pravnog savjetovanja, usluge pravnog zastupanja, usluge pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika te, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama EU-a. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavan upis u odvjetničku komoru ili pojednostavljeni pristup odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u EU-u i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u stranci EU-a jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>CY: uvjet u pogledu državljanstva i boravišta za pružanje pravnih usluga. Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te zahtjevu u pogledu boravišta. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava na Cipru.</p> <p>FR: pristup odvjetnika zanimanjima „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i>” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p>HR: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva (hrvatsko državljanstvo i, nakon pristupanja EU-u, državljanstvo jedne od država članica EU-a).</p> <p>HU: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te zahtjevu u pogledu boravišta. Za strane odvjetnike opseg pravnih usluga ograničen je na pravno savjetovanje koje se pruža na temelju ugovora o suradnji sklopljenog s mađarskim odvjetnikom ili odvjetničkim društvom.</p> <p>LV: uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute odvjetnike na koje je ograničeno pravno zastupanje u kaznenim predmetima.</p> <p>DK: stavljanje na tržište usluga pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu.</p> <p>LU: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje pravnih usluga u pogledu luksemburškog prava i prava EU-a.</p> <p>SE: članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za upotrebu švedske titule „<i>advokat</i>”, podliježe zahtjevu u pogledu boravišta.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>ES, PT: uvjet u pogledu državljanstva za pristup zanimanju „<i>solicitadores</i>” i za zastupnike u području industrijskog vlasništva.</p> <p>LT: uvjet u pogledu državljanstva za patentne zastupnike.</p> <p>SI: zastupanje klijenata pred sudovima za naknadu uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Republici Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u stranoj državi može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, pod uvjetom da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala Slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti članovi odvjetničkog društva.</p>
<p>(b) 1. računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)</p>	<p>FR: pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova. Zahtjev u pogledu boravišta ne smije premašivati 5 godina.</p> <p>IT: zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p>CY: uvjet u pogledu državljanstva.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(b) 2. Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	<p>BG: strani revizorski subjekt može provoditi revizorske aktivnosti samo ako ispunjava uvjet reciprociteta i zahtjeve istovjetne onima za bugarske revizore te je uspješno položio potrebne.</p> <p>CY: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>DK: zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p>ES: uvjet u pogledu državljanstva za ovlaštene revizore te za upravitelje, direktore i partnere u društvima osim onih obuhvaćenih Osmom direktivom EEZ-a o pravu trgovačkih društava.</p> <p>HR: revizorske usluge mogu pružati samo ovlaštene revizori koji posjeduju dozvolu koju je službeno priznala Hrvatska revizorska komora.</p> <p>FI: zahtjev u pogledu boravišta za barem jednog od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću.</p> <p>IT: zahtjev u pogledu boravišta za samostalne revizore.</p> <p>SE: samo revizori odobreni ili ovlaštene u Švedskoj i revizorska društva registrirana u Švedskoj mogu pružati usluge zakonske revizije u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori odobreni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za ovlaštenje ili odobrenje obvezno je boravište unutar EGP-a ili Švicarske. Nazive „approved auditor” i „authorised auditor” mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni i ovlaštene u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih poduzeća koji nisu ovlaštene ili odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeća od tog uvjeta.</p> <p>SI: stalno boravište u Sloveniji obvezno je za barem jednog člana upravnog odbora revizorskog društva osnovanog u Sloveniji.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) usluge poreznog savjetovanja (CPC 863) ¹	CY: uvjet u pogledu državljanstva. HR, HU, IT: zahtjev u pogledu boravišta.
(d) arhitektonske usluge i (e) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	EE: barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. BG: uvjet u pogledu državljanstva za usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture. CY: uvjet u pogledu državljanstva. HR, HU, IT: zahtjev u pogledu boravišta. SK: obvezno je članstvo u odgovarajućoj komori; članstvo u odgovarajućoj stranoj ustanovi može se priznati. Zahtjev u pogledu boravišta; međutim, iznimke se mogu razmotriti.
(f) inženjerske usluge i (g) integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	EE: barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. CY: uvjet u pogledu državljanstva. CZ, HR, IT, SK: zahtjev u pogledu boravišta. HU: zahtjev u pogledu boravišta (za CPC 8673 zahtjev u pogledu boravišta primjenjuje se samo na diplomirane vježbenike).
(h) medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	CZ, LT, IT, SK: zahtjev u pogledu boravišta. CZ, RO, SK: za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnog tijela. BE, LU: za diplomirane vježbenike potrebno je odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. BG, CY, MT: uvjet u pogledu državljanstva. DK: ograničeno ovlaštenje radi obavljanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište.

¹ Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 6.A.(a) Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, pristup je moguć u okviru utvrđenih godišnjih kvota.</p> <p>HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p>LV: stranim državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna je dozvola lokalnih zdravstvenih nadležnih tijela, u skladu s gospodarskim potrebama za liječnicima i stomatolozima u određenoj regiji.</p> <p>PL: stranim je državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora.</p> <p>PT: zahtjev u pogledu boravišta za psihologe.</p> <p>SI: liječnicima, stomatolozima, primaljama, medicinskim sestrama i farmaceutima potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora, ostali se zdravstveni radnici moraju registrirati.</p>
(i) veterinarske usluge (CPC 932)	<p>BG, CY, DE, EL, HR, FR, HU: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>CZ i SK: zahtjev u pogledu državljanstva i boravišta.</p> <p>IT: zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p>PL: zahtjev u pogledu državljanstva. Strani državljani mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(j) 1. usluge primalja (dio CPC-a 93191)	<p>BG: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>BE, LU: za diplomirane vježbenike potrebno je odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe.</p> <p>CZ, CY, LT, EE, RO, SK: za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnog tijela.</p> <p>DK: ograničeno ovlaštenje radi obavljanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište.</p> <p>FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, pristup je moguć u okviru utvrđenih godišnjih kvota.</p> <p>IT: zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p>LV: ovisno o gospodarskim potrebama, koje se utvrđuju putem ukupnog broja primalja u određenoj regiji, koje odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela.</p> <p>PL: uvjet u pogledu državljanstva. Strani državljani mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.</p> <p>CY, HU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p>SI: primaljama je potrebna dozvola koju izdaje strukovna komora.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(j) 2. usluge koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje (dio CPC-a 93191)	<p>AT: stranim pružateljima usluga dopuštene su samo sljedeće djelatnosti: djelatnosti medicinskih sestara, fizioterapeuta, radnih terapeuta, logopeda, dijetetičara i nutricionista.</p> <p>BE, FR, LU: za diplomirane vježbenike potrebno je odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe.</p> <p>HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p>CY, CZ, EE, RO, SK, LT: za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnog tijela.</p> <p>BG, CY, HU: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>DK: ograničeno ovlaštenje radi obavljanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište.</p> <p>CY, CZ, EL, IT: podliježe ispitivanju gospodarskih potreba: odluka ovisi o slobodnim radnim mjestima u regiji i nedostatku radne snage.</p> <p>LV: ovisno o gospodarskim potrebama koje se utvrđuju s pomoću ukupnog broja medicinskih sestara u određenoj regiji koji odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela.</p> <p>SI: medicinskim sestrama potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora, zdravstveni radnici moraju se registrirati.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(k) maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211) te ostale usluge koje pružaju farmaceuti ¹	FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, u okviru utvrđenih kvota, pristup za armenske državljane moguć je pod uvjetom da pružatelj usluge ima francusku diplomu iz farmacije. CY, DE, EL, SK: uvjet u pogledu državljanstva. HU: uvjet u pogledu državljanstva, osim za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i maloprodaju medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211). IT, PT: zahtjev u pogledu boravišta.
D. Usluge povezane s nekretninama ²	
(a) koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: zahtjev u pogledu boravišta. CY, LV, MT, SI: uvjet u pogledu državljanstva.
(b) na temelju naknade ili ugovora (CPC 822)	DK: zahtjev u pogledu boravišta, osim ako od njega odustane Danska agencija za gospodarstvo. FR, HU, IT, PT: zahtjev u pogledu boravišta. CY, LV, MT, SI: uvjet u pogledu državljanstva.
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
(c) u pogledu ostale prijevozne opreme (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	SE: uvjet u pogledu boravišta u EGP-u (CPC 83101).
(e) u pogledu proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo (CPC 832)	EU: uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
(f) najam telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	EU: uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.

¹ Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama EU-a. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

² Uključena usluga odnosi se na zanimanje posrednika nekretninama i ne utječe ni na kakva prava ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
F. Ostale poslovne usluge	
(e) usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	IT, PT: zahtjevi u pogledu boravišta za biologe i kemijske analitičare. CY: uvjeti u pogledu državljanstva za biologe i kemijske analitičare.
(f) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području poljoprivrede, lova i šumarstva (dio CPC-a 881)	IT: zahtjevi u pogledu boravišta za agronome i „ <i>periti agrari</i> ”.
(j) 2. usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	BE, BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta. DK: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za upravitelja i zaštitarsku službu zračnih luka. ES, PT: uvjet u pogledu državljanstva za stručno osoblje. FR: uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore i direktore. IT: uvjet u pogledu državljanstva Italije ili jedne od država članica EU-a i zahtjev u pogledu boravišta za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga i prijevoz vrijedne imovine.
(k) povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	DE: uvjet u pogledu državljanstva za javno imenovane geodete. FR: uvjet u pogledu državljanstva za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava. CY: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje usluga u području geologije, geofizike, geodezije i izrade karata. IT, PT: zahtjev u pogledu boravišta.
(l) 1. održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	MT: uvjet u pogledu državljanstva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(l) 2. održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	LV: uvjet u pogledu državljanstva.
(l) 3. održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	EU: za održavanje i popravak motornih vozila, motocikala i motornih saonica vrijedi uvjet u pogledu državljanstva.
(l) 5. usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	EU: uvjet u pogledu državljanstva, osim za: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK za CPC 633, 8861, 8866; BG za usluge popravka proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo (osim nakita): CPC 63301, 63302, dio CPC-a 63303, 63304, 63309; AT za CPC 633, 8861 – 8866; EE, FI, LV, LT za CPC 633, 8861 – 8866; CZ, SK za CPC 633, 8861 – 8865 i SI za CPC 633, 8861, 8866.
(m) usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: uvjet u pogledu državljanstva.
(n) fotografske usluge (CPC 875)	HR, LV: uvjet u pogledu državljanstva. BG, PL: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje usluga fotografiranja iz zraka.
(p) tiskarska i izdavačka djelatnost (CPC 88442)	HR: zahtjev u pogledu boravišta za članove izdavačkog i uredničkog odbora. SE: za izdavače i vlasnike trgovačkih društava za izdavaštvo i tiskanje zahtijeva se boravište. IT: vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica EU-a.

¹ Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se pod točkama 6.F. (l) 1. do 6.F. (l) 4.
Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845) nalaze se pod točkom 6.B. Računalne i srodne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(q) kongresne usluge (dio CPC-a 87909)	SI: uvjet u pogledu državljanstva.
(r) 1. usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	FI: zahtjev u pogledu boravišta za ovlaštene pismene prevoditelje.
(r) 3. usluge agencije za naplatu (CPC 87902)	BE, EL: uvjet u pogledu državljanstva. IT: ne preuzimaju se obveze.
(r) 4. usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	BE, EL: uvjet u pogledu državljanstva. IT: ne preuzimaju se obveze.
(r) 5. usluge umnožavanja (CPC 87904) ¹	EU: uvjet u pogledu državljanstva.
8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	BG: strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području graditeljstva od najmanje dvije godine. CY: za strane fizičke osobe primjenjuju se posebni uvjeti te se zahtijeva odobrenje nadležnih tijela.
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva i vojne opreme)	
C. Usluge maloprodaje ²	
(c) usluge maloprodaje hrane (CPC 631)	FR: uvjet u pogledu državljanstva za prodavače duhana (tj. <i>buraliste</i>). ES: za maloprodaju duhana. Za osnivanje poslovnog nastana obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

¹ Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 6.F.
(p).

² Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE
USLUGE u točkama 6.B i 6.F.(l).
Ne uključuje usluge maloprodaje energetskih proizvoda koji se nalaze pod naslovom
ENERGETSKE USLUGE u točkama 19.E. i 19.F.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)	<p>FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, armenski državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje.</p> <p>IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p>EL: uvjet u pogledu državljanstva za učitelje.</p>
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	<p>FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, armenski državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje.</p> <p>IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p>EL: uvjet u pogledu državljanstva za učitelje.</p> <p>LV: uvjet u pogledu državljanstva za usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224).</p>
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	<p>FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, armenski državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje.</p> <p>CZ, SK: uvjet u pogledu državljanstva za usluge visokog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310).</p> <p>IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država.</p>
E. Ostale usluge obrazovanja (CPC 929)	CZ, SK: uvjet državljanstva za većinu članova uprave.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	<p>AT: uprava podružnice mora se sastojati od najmanje dviju fizičkih osoba koje imaju boravište u Austriji.</p> <p>EE: za izravno osiguranje, upravno tijelo osiguravajućeg dioničkog društva s armenskim kapitalnim udjelom može uključivati armenske državljane samo razmjerno armenskom kapitalnom udjelu, a u svakom slučaju ne više od polovine članova upravnog odbora. Predsjednik uprave društva kćeri ili neovisnog društva mora imati stalno boravište u Estoniji.</p> <p>ES: zahtjev u pogledu boravišta za obavljanje aktuarske djelatnosti (ili dvije godine iskustva).</p> <p>HR: zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p>IT: zahtjev u pogledu boravišta za obavljanje aktuarske djelatnosti.</p> <p>PL: zahtjev u pogledu boravišta za posrednike u osiguranju.</p> <p>FI: glavni direktori i najmanje jedan revizor osiguravajućeg društva imaju svoje mjesto boravišta u EU-u, osim ako nadležna tijela nisu odobrila izuzeće. Glavni zastupnik armenskog osiguravajućeg društva mora imati boravište u Finskoj, osim ako se glavni ured društva nalazi u EU-u.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)</p>	<p>BG: stalno boravište u Bugarskoj zahtijeva se za izvršne direktore i poslovođe.</p> <p>FI: glavni direktor i najmanje jedan revizor kreditnih institucija moraju imati mjesto boravišta u EGP-u, osim ako tijelo odgovorno za financijski nadzor nije odobrilo izuzeće. Boravište posrednika (pojedince) na burzi izvedenica nalazi se u EU-u.</p> <p>IT: uvjet u pogledu boravišta na državnom području države članice EU-a za „<i>consulenti finanziari</i>” (financijski savjetnici).</p> <p>HR: zahtjev u pogledu boravišta. Upravni odbor upravlja poslovanjem kreditne ustanove s državnog područja Republike Hrvatske. Najmanje jedan član tog odbora mora tečno govoriti hrvatski jezik.</p> <p>LT: barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski i imati stalno boravište u Litvi.</p> <p>PL: zahtjev u pogledu državljanstva za barem jednog rukovoditelja banke.</p> <p>SE: osnivač štedionice fizička je osoba s boravištem u EGP-u.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. ZDRAVSTVENE USLUGE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI (samo privatno financirane usluge)	
A. Bolničke usluge (CPC 9311) B. Usluge hitne pomoći (CPC 93192) C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193) E. Usluge socijalne skrbi (CPC 933)	FR: potrebno je odobrenje za pristup upravljačkim funkcijama. Za odobrenje se uzima u obzir raspoloživost lokalnih upravitelja. LV: ispitivanja gospodarskih potreba za liječnike, stomatologe, primalje, medicinske sestre, fizioterapeute i paramedicinsko osoblje. PL: stranim je državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora. HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.
14. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza ¹	BG: broj stranih upravitelja ne smije biti veći od broja upravitelja koji su bugarski državljani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udjel u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %. HR: uvjet u pogledu državljanstva za ugostiteljsku djelatnost u kućanstvima i na ruralnim imanjima.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)	BG: broj stranih upravitelja ne smije biti veći od broja upravitelja koji su bugarski državljani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udjel u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %. CY: uvjet u pogledu državljanstva. HR: odobrenje ministra turizma za mjesto voditelja ureda.

¹ Usluge pripreme i dostave hrane i pića u zračnom prijevozu nalaze se pod naslovom POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 17.E.(a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK: uvjet u pogledu državljanstva. IT: turistički vodiči iz trećih zemalja trebaju pribaviti posebnu dozvolu.
15. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	FR: potrebno je odobrenje za pristup upravljačkim funkcijama. Odobrenje podliježe uvjetu državljanstva kada se odobrenje zahtijeva za više od dvije godine.
16. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz (a) međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) (b) međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)	EU: uvjet u pogledu državljanstva za posadu brodova. AT: uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora. SE: zapovjednik trgovačkog plovila ili tradicionalnog plovila mora biti državljanin Švedske.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Cestovni prijevoz	
(a) Prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. DK, HR: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za upravitelje. BG, MT: uvjet u pogledu državljanstva.
(b) Prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe ¹)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. BG, MT: uvjet u pogledu državljanstva. HR: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za upravitelje.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva ² (CPC 7139)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore.

¹ Dio CPC-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE pod točkom 7.A. Poštanske i kurirske usluge.

² Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.B.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
17. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU ¹	
<p>A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme pomorskog tereta</p> <p>(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)</p> <p>(c) usluge carinjenja</p> <p>(d) usluge kontejnerske stanice i skladišta za kontejnere</p> <p>(e) usluge pomorskih agencija</p> <p>(f) usluge pomorske otpreme tereta</p> <p>(g) najam plovila s posadom za plovila (CPC 7213)</p> <p>(h) usluge guranja i tegljenja (CPC 7214)</p> <p>(i) popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745)</p> <p>(j) ostale popratne i pomoćne usluge (osim pripreme i dostave hrane i pića) (dio CPC-a 749)</p>	<p>AT: uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora.</p> <p>BG, MT: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>DK, NL: zahtjev u pogledu boravišta za usluge carinjenja.</p> <p>EL: uvjet u pogledu državljanstva za usluge carinjenja.</p>
<p>D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu</p> <p>(d) najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124)</p>	<p>AT: uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo.</p> <p>BG, MT: uvjet u pogledu državljanstva.</p>

¹ Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.(I) 1. do 6.F.(I) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva ¹ (a) usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore.
19. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarstvom (CPC 883) ²	CY: uvjet u pogledu državljanstva. SK: zahtjev u pogledu boravišta.
20. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
(a) usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	EU: uvjet u pogledu državljanstva.
(b) usluge uređivanja kose (CPC 97021)	EU: uvjet u pogledu državljanstva. CY: podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te zahtjevu u pogledu boravišta.

¹ Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.C.

² Uključuje pružanje sljedećih usluga na temelju naknade ili ugovora: usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području rudarstva, pripreme rudarskih zemljišta, instalacije opreme na mjestu iskopa, bušenja, usluga s oruđem za bušenje, usluga povezanih s kućištem i cijevima, usluga u području tehnike mulja i dobave, nadzora krutih tvari, posebnih operacija istraživanja i rada u oknima, geologije bušotina i nadzora bušenja, uzimanja uzoraka jezgre, ispitivanja okana, usluga ožičenja, dostave i rada tekućina za završne radove (slane vode), dostave i ugradnje uređaja za završne radove, cementiranja (ubrizgavanja pod tlakom), usluga stimulacije (lomljenja, obrade kiselinama i ubrizgavanja pod tlakom), usluga završnih radova i popravka okana, pečačenja i napuštanja okana.
Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa.
Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (CPC 5115) koji se nalaze pod naslovom 8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	EU: uvjet u pogledu državljanstva.
(d) ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (CPC 97029)	EU: uvjet u pogledu državljanstva.
(e) usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja radi njege i održavanja tijela, a ne u medicinske ili rehabilitacijske svrhe ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: uvjet u pogledu državljanstva.

¹ Usluge terapijske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkama 6.A.(h) Medicinske i stomatološke usluge, 6.A.(j) 2. Usluge koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje (13.A i 13.C).

REZERVE U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA
I NEOVISNIH STRUČNJAKA EUROPSKE UNIJE

1. Europska unija dopušta pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s člancima 156. i 157. ovog Sporazuma, za gospodarske djelatnosti navedene u nastavku uz poštovanje odgovarajućih ograničenja.

2. Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

(a) prvog stupca u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja i

(b) drugog stupca u kojem su opisana primjenjiva ograničenja.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi. Nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijeli EU koje se mogu primjenjivati.

Stranka EU-a ne preuzima obveze za ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake osim za one sektore gospodarske djelatnosti koji su izričito navedeni u nastavku.

3. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o radu ili upravljanju.

4. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 156. i 157. ovog Sporazuma. Te mjere (npr.

potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za pravnim boravištem na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake iz Unije.

5. Svi ostali zahtjevi u skladu sa zakonima i drugim propisima Europske unije i njezinih država članica u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
6. U popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuje stranka.
7. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola ili isključivih prava u odgovarajućem sektoru, kako ih je Europska unija utvrdila u priložima VIII.-A i VIII.-B.
8. U sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici Europske unije ili regiji gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
9. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
10. Stranke dopuštaju pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s uvjetima navedenima u članku 156. ovog Sporazuma, za sljedeće podsektore:
 - (a) pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom (tj. pravom koje nije pravo EU-a);
 - (b) računovodstvene i knjigovodstvene usluge;
 - (c) usluge poreznog savjetovanja;

- (d) arhitektonske usluge, usluge urbanističkog planiranja i usluge krajobrazne arhitekture;
- (e) inženjerske usluge, integrirane inženjerske usluge;
- (f) računalne i srodne usluge;
- (g) usluge istraživanja i razvoja;
- (h) oglašavanje;
- (i) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja
- (j) usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja
- (k) usluge tehničkog ispitivanja i analize;
- (l) povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja
- (m) održavanje i popravak opreme u okviru ugovora o uslugama nakon prodaje ili najma;
- (n) usluge pismenog prevođenja;
- (o) usluge istraživanja lokacije;
- (p) usluge u području okoliša;
- (q) usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) i
- (r) usluge zabavnog sadržaja.

11. Stranke dopuštaju pružanje usluga neovisnih stručnjaka druge stranke na svojim državnim

područjima prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s uvjetima navedenima u članku 157. ovog Sporazuma, za sljedeće podsektore:

- (a) pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom (tj. pravom koje nije pravo EU-a);
- (b) arhitektonske usluge, urbanističko planiranje i krajobrazna arhitektura;
- (c) inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge;
- (d) računalne i srodne usluge;
- (e) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja i usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja; i
- (f) usluge pismenog prevođenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	<p>Priznavanje</p> <p>EU: direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica EU-a. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici ne daje pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici.¹</p>
<p>Usluge pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava (tj. prava koje nije pravo EU-a) (dio CPC-a 861)²</p>	<p>AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: nema rezervi.</p> <p>BE, ES, HR, IT, EL: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake.</p> <p>LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga.</p> <p>BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK: ispitivanja gospodarskih potreba.</p> <p>DK: stavljanje na tržište djelatnosti pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu.</p> <p>FR: za punopravno (pojednostavnjeno) članstvo u odvjetničkoj komori potrebno je ispitivanje sposobnosti. Pristup odvjetnika zanimanjima „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p>Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.</p>

¹ Kako bi se državljanima trećih zemalja priznale kvalifikacije u cijelom EU-u, potrebno je u pregovorima unutar okvira utvrđenog u članku 161. ovog Sporazuma dogovoriti sporazum o uzajamnom priznavanju.

² Pružanje tih usluga, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole primjenjivima u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>SI: zastupanje klijenata pred sudovima za naknadu uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Republici Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u stranoj državi može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, pod uvjetom da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala Slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti članovi odvjetničkog društva.</p>
<p>Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)</p>	<p>BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi.</p> <p>AT: poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj državi ako takvo tijelo postoji.</p> <p>FR: zahtjev u pogledu odobrenja. Pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova.</p> <p>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>HR: zahtjev u pogledu boravišta.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863) ¹	<p>BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: nema rezervi.</p> <p>AT: poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj državi ako takvo tijelo postoji; uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima.</p> <p>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>CY: ne preuzimaju se obveze za podnošenje poreznih prijava.</p> <p>PT: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>HR, HU: zahtjev u pogledu boravišta.</p>
Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	<p>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi.</p> <p>BE, ES, HR, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake.</p> <p>LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga.</p> <p>FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje važno za uslugu koja se pruža.</p> <p>BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>AT: samo usluge planiranja, u slučaju kojih: ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>HR, HU, SK: zahtjev u pogledu boravišta.</p>
Inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	<p>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi.</p> <p>BE, ES, HR, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake.</p> <p>LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga.</p> <p>FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje važno za uslugu koja se pruža.</p> <p>BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>AT: samo usluge planiranja, u slučaju kojih: ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>HR, HU: zahtjev u pogledu boravišta.</p>

¹ Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod uslugama pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Računalne i srodne usluge (CPC 84)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. ES, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. BE: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. AT, DE, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK, UK: ispitivanje gospodarskih potreba. HR: zahtjev u pogledu boravišta za ugovorne pružatelje usluga. Ne preuzimaju se obveze za neovisne stručnjake.
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851, 852 osim usluga psihologa ¹ , 853)	EU, osim BE: zahtijeva se sporazum o gostovanju s odobrenom istraživačkom organizacijom ² . CZ, DK, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. BE, UK: ne preuzimaju se obveze. HR: zahtjev u pogledu boravišta.
Oglašavanje (CPC 871)	BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, HR, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. ES, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. BE, HR: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. BE, ES, HR, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. HU: ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602) u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.

¹ Dio CPC-a 85201 koji se nalazi pod naslovom Medicinske i stomatološke usluge.

² Za sve države članice osim DK, odobrenje istraživačke organizacije i sporazum o gostovanju moraju biti u skladu s uvjetima određenima na temelju Direktive EU-a 2005/71/EZ.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.
Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, IE, IT, HR, LU, NL, PL, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. DE: ne preuzimaju se obveze za javno imenovane geodete. FR: ne preuzimaju se obveze za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava. BG: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. UK: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. UK: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. UK: ne preuzimaju se obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Održavanje i popravak zrakoplova i njegovih dijelova (dio CPC-a 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. UK: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i usluge popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, IT, HR, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.
Pismeno prevođenje (CPC 87905, osim službenih ili certificiranih djelatnosti)	DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. BE, ES, IT, EL: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. CY, LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. HR: ne preuzimaju se obveze za neovisne stručnjake.
Usluge istraživanja lokacije (CPC 5111)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.

¹ Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845) nalaze se pod naslovom Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge u području okoliša (CPC 9401 ¹ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ² , dio CPC-a 94060 ³ , CPC 9405, dio CPC-a 9406, CPC 9409)	BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja ⁴) (CPC 7471)	AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: nema rezervi. BG, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. BE, CY, DK, FI, IE: ne preuzimaju se obveze, osim za voditelje putovanja (osobe čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 osoba, a ne djeluju kao vođači na konkretnim lokacijama). HR: zahtjev u pogledu boravišta. UK: ne preuzimaju se obveze.

¹ Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.

² Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

³ Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

⁴ Pružatelji usluga čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 osoba, a ne djeluju kao vođači na konkretnim lokacijama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>Usluge zabavnog sadržaja, osim audiovizualnih usluga (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)</p>	<p>BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: može se zahtijevati viša kvalifikacija¹. Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>AT: više kvalifikacije i ispitivanje gospodarskih potreba, osim za osobe koje svoju glavnu poslovnu djelatnost obavljaju u području primijenjene umjetnosti, od koje ostvaruju i najveći dio svojih prihoda i pod uvjetom da te osobe ne obavljaju druge komercijalne djelatnosti u Austriji, a u tom slučaju: nema rezervi.</p> <p>CY: ispitivanje gospodarskih potreba za usluge glazbenih skupina koje nastupaju uživo i diskoteka.</p> <p>FR: ne preuzimaju se obveze za ugovorne pružatelje usluga, osim ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) je radna dozvola izdana na razdoblje koje ne premašuje devet mjeseci i može se produžiti za tri mjeseca; (b) se zahtijeva usklađenost s ispitivanjem gospodarskih potreba i (c) poduzeće za pružanje usluga zabavnog sadržaja mora platiti porez francuskom uredu za useljavanje i integraciju (<i>Office Français de l'Immigration et de l'Intégration</i>). <p>Ne preuzimaju se obveze za neovisne stručnjake.</p> <p>SI: trajanje boravka ograničeno na 7 dana po događanju. Za usluge cirkusa i zabavnih parkova trajanje boravka ograničeno je na najviše 30 dana po kalendarskoj godini.</p> <p>BE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>

¹ Ako kvalifikacija nije stečena u EU-u i njegovim državama članicama, predmetna država članica može ocijeniti je li jednakovrijedna kvalifikaciji koja se zahtijeva na njezinu državnom području.

REZERVE U POGLEDU POSLOVNIH NASTANA
U REPUBLICI ARMENIJI

1. U popisu u nastavku navedene su gospodarske djelatnosti za koje Republika Armenija u skladu s člankom 144. stavkom 2. ovog Sporazuma na poslovni nastan i ulagatelje iz Europske unije primjenjuje rezerve u pogledu nacionalnog tretmana ili tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

- (a) popis horizontalnih rezervi koje se primjenjuju na sve sektore ili podsektore; i
- (b) popis rezervi na razini pojedinih sektora ili podsektora u kojem se navodi predmetni sektor ili podsektor te primjenjiva rezerva ili više njih.

Rezerva koja odgovara djelatnosti koja nije liberalizirana (njome se ne preuzimaju obveze) izražena je na sljedeći način: „ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države”.

2. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
3. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
4. U skladu s člankom 144. ovog Sporazuma, nediskriminirajući zahtjevi, kao što su oni koji se odnose na zakonski oblik ili obvezu dobivanja licencije ili dozvole primjenjivi na sve pružatelje koji djeluju na predmetnom području bez obzira na državljanstvo, boravište ili jednakovrijedne kriterije, nisu navedeni u ovom Prilogu jer ih se ovim Sporazumom ne dovodi u pitanje.

Horizontalne rezerve

Tretman prema načelu najpovlaštenije države

Armenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje u skladu s bilo kojim međunarodnim ugovorima o ulaganjima ili drugim sporazumima o trgovini koji su na snazi ili potpisani prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Armenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji na temelju postojećih ili budućih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma kojima se:

- (a) uspostavlja jedinstveno tržište za usluge i ulaganja;
- (b) dodjeljuje pravo poslovnog nastana ili
- (c) zahtijeva usklađivanje zakonodavstva u jednom gospodarskom sektoru ili više njih.

Za potrebe ovog izuzeća:

- (a) „jedinstveno tržište za usluge i ulaganja” znači područje bez unutarnjih granica u kojem se jamči slobodno kretanje usluga, kapitala i osoba;
- (b) „pravo poslovnog nastana” znači obveza sadržajnog ukidanja svih prepreka poslovnom nastanu među strankama sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji stupanjem na snagu tog sporazuma te uključuje pravo državljana stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji na osnivanje poduzeća i upravljanje njima pod uvjetima koji su jednaki uvjetima koji su na temelju domaćeg prava propisani za državljane zemlje u kojoj se uspostavlja takav poslovni nastan; i
- (c) „usklađivanje zakonodavstva” znači:

- i. ujednačavanje zakonodavstva jedne stranke sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji ili više njih sa zakonodavstvom druge stranke ili stranaka tog sporazuma ili
- ii. uključivanje zajedničkog zakonodavstva u domaće pravo stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji.

Takvo ujednačavanje ili uključivanje provodi se tek od onog trenutka kad ga se uvede u domaće pravo stranke ili stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji i tek se tada smatra se da je provedeno.

Javne komunalne službe

Gospodarske djelatnosti koje se smatraju uslugama javnih komunalnih službi mogu podlijegati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim subjektima.

Nekretnine

Strane fizičke osobe ne mogu steći vlasništvo nad zemljištem u Armeniji, osim ako je drukčije propisano zakonom.

Sektorske rezerve

1. Poslovne usluge

Profesionalne usluge

Kad je riječ o uslugama sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja, javnobilježničke usluge rezervirane su za državnu upravu Armenije.

Kad je riječ o revizorskim uslugama, pravnom subjektu registriranom kao zatvoreno dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, koji ispunjava uvjete zakona o revizorskoj djelatnosti Republike Armenije, moguće je izdati dozvolu za provedbu revizorskih usluga.

Ostale poslovne usluge

Pružatelji usluga tehničkog ispitivanja i analize trebali bi biti pravni subjekti osnovani u skladu s armenskim zakonodavstvom.

2. Usluge prijevoza

Pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza

Kad je riječ o uslugama agencije za prijevoz tereta i ispitivanju tereta, usluge carinjenja provodi ovlašteni carinski zastupnik s poslovnim nastanom u Armeniji.

OBVEZE U POGLEDU PREKOGRANIČNIH USLUGA
U REPUBLICI ARMENIJI

1. U popisu obveza u nastavku navode se gospodarske djelatnosti koje je Republika Armenija liberalizirala u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma, te, u obliku rezervi, ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz Europske unije u tim djelatnostima. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:
 - (a) prvi stupac u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve; i
 - (b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi.

Obveze se ne preuzimaju u sektorima ili podsektorima koji nisu navedeni u popisu u nastavku.

2. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada oni ne čine ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 149. i 150. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, nediskriminirajući zahtjev prema kojem se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na pružatelje usluga i ulagatelje druge stranke.
3. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje izvedivost načina 1 u određenim uslužnim sektorima i podsektorima te se ne dovodi u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisani u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.

4. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
5. Prava i obveze koji proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima prava ne dodjeljuju izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
Horizontalne	nema rezervi.
1. Poslovne usluge	
A. Profesionalne usluge	
Pravne usluge (CPC 861)	Način 1: nema rezervi, osim za sastavljanje pravnih dokumenata. Način 2: nema rezervi.
Računovodstvene usluge Revizorske usluge ² Knjigovodstvene usluge (CPC 862)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge oporezivanja (CPC 863)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Arhitektonske usluge Inženjerske usluge integrirane inženjerske usluge usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Medicinske i stomatološke usluge (CPC 9312)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Veterinarske usluge (CPC 932)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

¹ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

² Pravnom subjektu registriranom kao zatvoreno dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, koji ispunjava uvjete zakona Republike Armenije o revizorskoj djelatnosti, moguće je izdati dozvolu za provedbu revizorskih usluga.

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
B. Računalne i srodne usluge	
Usluge savjetovanja povezane s instalacijom računalne opreme Usluge implementacije softvera Usluge obrade podataka Usluge baza podataka Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala Ostale računalne usluge, uključujući usluge pripreme podataka (CPC 841, 842, 843, 844, 845, 849)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
C. Usluge istraživanja i razvoja	
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851-853)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
D. Usluge povezane s nekretninama	
koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu na temelju naknade ili ugovora (CPC 821, 822)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
U pogledu privatnih automobila U pogledu vozila za prijevoz robe U pogledu brodova U pogledu zrakoplova U pogledu ostale kopnene prijevozne opreme U pogledu ostalih strojeva i opreme (CPC 83101, 83102, 83103, 83104, 83105, 83106 – 83109)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
F. Ostale poslovne usluge	
Usluge oglašavanja (CPC 871)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja Usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 864, 865, 866)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	Način 1: Pružatelji usluga tehničkog ispitivanja i analize trebali bi biti pravni subjekti osnovani u skladu s armenskim zakonodavstvom. Način 2: nema rezervi.
Usluge savjetovanja u području poljoprivrede, lova i šumarstva (CPC 881)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge savjetovanja u području rudarstva (CPC 883 ^{**})	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge savjetovanja u području proizvodnje (CPC 884 ^{**} , 885 ^{**})	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge savjetovanja u području distribucije energije (CPC 887 ^{**})	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja povezane s inženjerstvom (CPC 8675)	Način 1: ne preuzimaju se obveze. Način 2: nema rezervi.
Održavanje i popravak opreme (ne uključujući plovila, zrakoplove i ostalu prijevoznu opremu) (CPC 633 + 8861 – 8866)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge fotografiranja (CPC 875)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge pakiranja (CPC 876)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
Tiskanje, izdavaštvo (CPC 88442)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Kongresne usluge Usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87909, 87905)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
2. Komunikacijske usluge	
A. Poštanske i kurirske usluge (CPC 7511 + 7512)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
B. Telekomunikacijske usluge ¹	
Glasovne telefonske usluge Usluge paketnog prijenosa podataka i usluge prijenosa podataka usmjeravanjem kanala u okviru subjekta te usluge telefaksa u okviru subjekta Usluge paketnog prijenosa podataka i usluge prijenosa podataka usmjeravanjem kanala koje se temelje na preprodaji; usluge telefaksa koje se temelje na preprodaji Usluge teleksa i usluge telegrafa u okviru subjekta odnosno koje se temelje na preprodaji Usluge zakupljenih privatnih linija (CPC 7521, 7522, CPC 7523)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

¹ Obveze koje je preuzela Armenija temelje se na načelima popisivanja sadržanima u dokumentima WTO-a: „Notes for Scheduling Basic Telecom Services Commitments” (S/GBT/W/2/Rev.1) i „Market Access Limitations on Spectrum Availability” (S/GBT/W/3). Armenija preuzima i obveze sadržane u referentnom dokumentu o regulatornim načelima.

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
<p>Usluge javnih pokretnih mreža, uključujući analogne/digitalne mobilne usluge, usluge osobne komunikacije (PCS), specijalizirani mobilni radio (SMR), globalni sustav pokretne komunikacije (GSM), mobilne satelitske sustave (MSS)</p> <p>Usluge dojavljivanja i mobilne podatkovne usluge u okviru subjekta odnosno koje se temelje na preprodaji (CPC 75213 + CPC 75291)</p>	<p>Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.</p>
<p>Međunarodne telekomunikacijske usluge s dodanom vrijednošću u okviru subjekta, žičane ili radijske, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> elektroničku poštu; govornu poštu; preuzimanje informacija i baza podataka s mreže; elektroničku razmjenu podataka; poboljšane usluge komunikacije telefaksom ili usluge komunikacije telefaksom s dodanom vrijednošću, uključujući pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i dohvaćanje; pretvorbu koda i protokola; preuzimanje informacija i/ili obradu podataka s mreže (uključujući obradu transakcija) <p>(CPC 7523 + CPC 843)</p>	<p>Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
<p>Međunarodne telekomunikacijske usluge subjekta s dodanom vrijednošću koje se temelje na preprodaji i domaće telekomunikacijske usluge s dodanom vrijednošću, u okviru subjekta ili koje se temelje na preprodaji, žičane ili radijske, uključujući:</p> <p>elektroničku poštu;</p> <p>govornu poštu;</p> <p>preuzimanje informacija i baza podataka s mreže;</p> <p>elektroničku razmjenu podataka;</p> <p>poboljšane usluge komunikacije telefaksom ili usluge komunikacije telefaksom s dodanom vrijednošću, uključujući pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i dohvaćanje;</p> <p>pretvorbu koda i protokola;</p> <p>preuzimanje informacija i/ili obradu podataka s mreže (uključujući obradu transakcija)</p> <p>(CPC 7523 + CPC 843)</p>	<p>Način 1: nema rezervi.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>
<p>Usluge povezane s telekomunikacijom (CPC 754)</p>	<p>Način 1: nema rezervi.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>
<p>C. Audiovizualne usluge</p>	
<p>Usluge produkcije i distribucije kinematografskih filmova i videofilmova</p> <p>Usluge prikazivanja filmova</p> <p>Usluge radija i televizije (osim usluga prijenosa)</p> <p>Usluge snimanja zvučnih zapisa (u studiju)</p> <p>(CPC 9611, 9612, 9613)</p>	<p>Način 1: nema rezervi.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
3. Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge	
A. Opći građevinski radovi izgradnje zgrada B. Opći građevinski radovi za niskogradnju C. Instalacijski radovi i montaža D. Završni građevinski radovi (CPC 512, 513, 514 + 516, 517)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
4. Usluge distribucije	
A. Usluge posrednika B. Usluge veleprodaje (CPC 61111, 6113 ^{**} , 6121 ^{**} , 621, 622)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
C. Usluge maloprodaje (CPC 61112, 6113 ^{**} , 6121 ^{**} , 631, 632)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
D. Franšize (CPC 8929)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
5. Usluge obrazovanja	
A. Visoko obrazovanje(CPC 923) B. Obrazovanje odraslih (CPC 924)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
6. Usluge u području okoliša	
<p>A. Usluge upravljanja otpadnim vodama (usluge odvodnje otpadnih voda)</p> <p>B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada</p> <p style="padding-left: 20px;">(a) usluge odvoza smeća</p> <p style="padding-left: 20px;">(b) sanitarne i slične usluge</p> <p>C. Zaštita zraka i klime (usluge čišćenja ispušnih plinova)</p> <p>D. Ublažavanje buke i vibracije</p> <p>E. Saniranje i čišćenje tla i vode</p> <p style="padding-left: 20px;">– obrada, saniranje onečišćenog/zagađenog tla i vode (usluge zaštite prirode i krajobraza)</p> <p>F. Zaštita bioraznolikosti i krajobraza</p> <p style="padding-left: 20px;">– usluge zaštite prirode i krajobraza</p> <p>G. Ostale usluge u području okoliša i pomoćne usluge (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 9405, 9406, 9409)</p>	<p>Način 1: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge savjetovanja.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
7. Financijske usluge	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	<p>Način 1: ne preuzimaju se obveze za sljedeće sektore:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) izravno osiguranje, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: <ul style="list-style-type: none"> i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu. (b) usluge posredovanja u osiguranju, osim za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje od rizika koji se odnose na: <ul style="list-style-type: none"> i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu. <p>Način 2: nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
B. Bankarske i ostale financijske usluge	<p>Način 1: ne preuzimaju se obveze za sljedeće sektore:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenta na burzi, na izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način, što se odnosi na: <ul style="list-style-type: none"> (i) instrumente tržišta novca (uključujući čekove, mjenice, potvrde o depozitu); ii. devize; iii. izvedenice koje uključuju, među ostalim, budućnosnice i opcije; iv. tečajne i kamatne instrumente, uključujući proizvode kao što su razmjene i terminski ugovori o kamatnoj stopi; v. prenosive vrijednosne papire i vi. ostale prenosive instrumente i financijska sredstva, uključujući plemenite metale; (b) sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući preuzimanje prodaje i plasiranje u svojstvu agenata te pružanje usluga povezanih s takvim izdavanjima; (c) posredovanje na novčanom tržištu; (d) upravljanje imovinom, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljem, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge pohrane i fiducijarne usluge; (e) usluge namire i kliringa za financijska sredstva, uključujući vrijednosnice, izvedenice i druge prenosive instrumente. <p>Način 2: nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
8. Zdravstvene usluge i usluge socijalne skrbi	
A. Bolničke usluge (izravno vlasništvo i upravljanje na temelju naknade) B. Ostale usluge za zdravlje ljudi (izravno vlasništvo i upravljanje na temelju naknade) (CPC 9311, 9319)	Način 1: tehnički neizvedivo. Način 2: nema rezervi.
9. Turističke i povezane usluge	
A. Hoteli i restorani (CPC 641 – 643)	Način 1: tehnički neizvedivo. Način 2: nema rezervi.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7471, 7472)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
10. Rekreativne, kulturne i sportske usluge	
A. Usluge zabavnog sadržaja (osim audiovizualnih usluga) B. Usluge novinskih agencija C. Sportske i rekreativne usluge (CPC 9619, 962, 964)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
11. Usluge prijevoza	
A. Usluge pomorskog prijevoza	
Prijevoz putnika Prijevoz tereta Usluge najma brodova s upraviteljem (CPC 7211, 7212, 7213)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
Usluge kontejnerske stanice i skladišta za kontejnere Usluge pomorskih agencija Usluge pomorske otpreme tereta	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Popratne usluge u vodnom prijevozu (CPC 745)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
B. Usluge zračnog prijevoza	
Održavanje i popravak zrakoplova (CPC 8868**)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Prodaja i stavljanje na tržište usluga zračnog prijevoza, uključujući računalni sustav rezervacija (CPC 748 + 749)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge prihvata i otpreme zrakoplova	Način 1: ne preuzimaju se obveze. Način 2: nema rezervi.
Upravljanje zračnom lukom	Način 1: ne preuzimaju se obveze. Način 2: nema rezervi.
C. Usluge željezničkog prijevoza	
Prijevoz putnika Prijevoz tereta (CPC 7111, 7112)	Način 1: ne preuzimaju se obveze. Način 2: nema rezervi.
Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (CPC 8868**)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Popratne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 743)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
D. Usluge cestovnog prijevoza	
Prijevoz putnika Prijevoz tereta Usluge najma vozila za prijevoz komercijalnog tereta s vozačem (CPC 7121, 7122, 7123, 7124)	Način 1: različito postupanje s obzirom na porez i pristojbe za upravljanje javnim cestama i njihovo očuvanje te izdavanje dozvola za ulazak. Način 2: nema rezervi.

Sektor ili podsektor ¹	Opis rezervi
Održavanje i popravak opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Popratne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 744)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
12. Pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza	
Usluge prihvata i otpreme tereta (CPC 741) Usluge pohrane i skladištenja (CPC 742)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge agencije za prijevoz tereta Ostale popratne i pomoćne usluge u prijevozu (CPC 748, 749)	Način 1: usluge carinjenja provodi ovlašteni carinski zastupnik s poslovnim nastanom u Armeniji. Način 2: nema rezervi.
13. Energetske usluge	
Prijevoz goriva cjevovodima (CPC 7131)	Način 1: ne preuzimaju se obveze za sljedeće sektore: (a) prijevoz prirodnog plina cjevovodima, osim usluga savjetovanja. Način 2: ne preuzimaju se obveze za sljedeće sektore: (a) prijevoz prirodnog plina cjevovodima, osim usluga savjetovanja.

REZERVE U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA
I NEOVISNIH STRUČNJAKA IZ REPUBLIKE ARMENIJE

1. Republika Armenija dopušta pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka iz Europske unije na svojem državnom području prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s člancima 156. i 157. ovog Sporazuma, za gospodarske djelatnosti navedene u nastavku uz poštovanje odgovarajućih ograničenja.
2. Popis se sastoji od sljedećih elemenata:
 - (a) prvog stupca u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja i
 - (b) drugog stupca u kojem su opisana primjenjiva ograničenja.

Republika Armenija ne preuzima obveze za ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake osim za one sektore gospodarske djelatnosti koji su izričito navedeni u nastavku.

3. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o radu ili upravljanju.
4. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 156. i 157. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba ishoda dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za pravnim boravištem na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake iz Unije.

5. Svi ostali zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima Republike Armenije u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
6. U popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuje stranka.
7. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola ili isključivih prava u odgovarajućem sektoru, kako ih je Unija utvrdila u Prilogu VIII.-E i Prilogu VIII.-F ovom Sporazumu.
8. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u Armeniji ili regiji u gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
9. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
10. Republika Armenija dopušta pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka iz Europske unije na svojem državnom području prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s uvjetima iz članka 156. odnosno članka 157. ovog Sporazuma, za sljedeće podsektore poslovnih usluga:
 - (a) pravne usluge (CPC 861);
 - (b) računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 862);
 - (c) usluge oporezivanja (CPC 863);
 - (d) arhitektonske usluge (CPC 8671);
 - (e) inženjerske usluge (CPC 8672);

- (f) integrirane usluge inženjeringa (CPC 8673);
- (g) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8674);
- (h) medicinske i stomatološke usluge (CPC 9312);
- (i) veterinarske usluge (CPC 932);
- (j) usluge savjetovanja povezane s instalacijom računalne strojne opreme (CPC 841);
- (k) usluge implementacije softvera (CPC 842);
- (l) usluge obrade podataka (CPC 843);
- (m) usluge baze podataka (SKP 844);
- (n) usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845);
- (o) ostale računalne usluge, uključujući usluge pripreme podataka (CPC 849);
- (p) usluge istraživanja i razvoja (CPC 851 – 853);
- (q) usluge poslovanja nekretninama: koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821);
- (r) usluge poslovanja nekretninama: na temelju naknade ili ugovora (CPC 822);
- (s) usluge najma/zakupa bez rukovatelja: u pogledu zrakoplova (CPC 83104);
- (t) usluge najma/zakupa bez rukovatelja: u pogledu ostale prijevozne opreme (CPC 83101, 83102);

- (u) usluge najma/zakupa bez rukovatelja: u pogledu ostalih strojeva i opreme (CPC 83106 – 83109);
- (v) usluge oglašavanja (CPC 871);
- (w) usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja (CPC 864);
- (x) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865);
- (y) usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866);
- (z) usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676);
- (aa) usluge savjetovanja povezane s proizvodnjom (CPC 884, 885);
- (bb) održavanje i popravak opreme (ne uključujući plovila, zrakoplove i ostalu prijevoznu opremu) (CPC 633 + 8861 – 8866);
- (cc) tiskanje, izdavaštvo (CPC 88442);
- (dd) kongresne usluge (CPC 87909) i
- (ee) usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Horizontalne	Nekretnine Strane fizičke osobe ne mogu steći vlasništvo nad zemljištem u Armeniji, osim ako je drukčije propisano zakonom.
Poslovne usluge	Neovisni stručnjaci Ulaz odobren na najviše tri godine.

ZAKONODAVSTVO STRANAKA
TE ELEMENTI ZA REGISTRACIJU, KONTROLU I ZAŠTITU OZNAKA
ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

Dio A

Zakonodavstvo stranaka

I. Zakonodavstvo Europske unije

1. Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode i njezini provedbeni propisi.
2. Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1576/89 i njezini provedbeni propisi.
3. Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 i njezini provedbeni propisi.
4. Uredba (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91.

II. Zakonodavstvo Republike Armenije

1. Zakon Republike Armenije o „oznakama zemljopisnog podrijetla” (HO-60-N) donesen 29. travnja 2010., a koji je stupio na snagu 1. srpnja 2010.
2. Građanski zakonik Republike Armenije, članci 1179. – 1183.
3. Pravila o „ispunjavanju, podnošenju i obradi zahtjeva za oznake zemljopisnog podrijetla, oznake izvornosti i zajamčeno tradicionalne specijalitete”, potvrđena odlukom 310 – N Vlade Republike Armenije od 10. ožujka 2011.

Dio B

Elementi za registraciju, kontrolu i zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla

Svaka stranka osigurava da njezin sustav za registraciju, kontrolu i zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla uključuje:

1. registar oznaka zemljopisnog podrijetla koje su zaštićene na njezinu državnom području;
2. upravni postupak kojim se provjerava identificiraju li oznake zemljopisnog podrijetla robu kao robu podrijetlom s državnog područja, iz regije ili lokaliteta jedne od stranaka ako se kvaliteta, ugled ili druge značajke robe u osnovi pripisuju zemljopisnom podrijetlu;
3. zahtjev da registrirani naziv odgovara određenom proizvodu ili proizvodima za koje je utvrđena specifikacija koja se može izmijeniti samo odgovarajućim upravnim postupkom;
4. odredbe o kontroli koje se primjenjuju na proizvodnju;
5. izvršavanje zaštite registriranih oznaka zemljopisnog podrijetla odgovarajućim upravnim radnjama koje provode javna tijela;
6. zakonske odredbe kojima se u pogledu registriranih oznaka zemljopisnog podrijetla propisuje sljedeće:

- (a) može ih upotrebljavati svaki gospodarski subjekt koji stavlja na tržište poljoprivredni ili prehrambeni proizvod koji je u skladu s odgovarajućom specifikacijom; i
- (b) zaštićene su od:
 - i. svake izravne ili neizravne komercijalne upotrebe registrirane oznake zemljopisnog podrijetla u odnosu na proizvode koji nisu obuhvaćeni registracijom ako su ti proizvodi usporedivi s proizvodima registriranim pod tom oznakom zemljopisnog podrijetla ili ako se upotrebom oznake zemljopisnog podrijetla zloupotrebljava ugled zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla;
 - ii. svake zloupotrebe, oponašanja ili aludiranja, čak i ako je naznačeno pravo podrijetlo proizvoda ili ako je zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla prevedena ili ako joj je dodan izraz kao što su „stil”, „tip”, „metoda”, „kako se proizvodi u”, „imitacija” ili slično;
 - iii. svake druge lažne oznake ili oznake kojom se dovodi u zabludu u pogledu izvora, podrijetla, prirode ili bitnih svojstava proizvoda na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, na promidžbenim materijalima, dokumentima koji se odnose na predmetni proizvod, ili pakiranja proizvoda u ambalažu koja može stvoriti pogrešnu predodžbu o njegovu podrijetlu; i
 - iv. svakog drugog postupka koji potrošača može dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda;
- 7. pravilo o tome da zaštićeni nazivi ne mogu postati generički;
- 8. odredbe o registraciji, koje mogu uključivati odbijanje registracije izraza koji su homonimi ili djelomični homonimi registriranih izraza, izraza koji se u običnom govoru upotrebljavaju kao uobičajeni nazivi za robu ili izraza koji se sastoje od naziva biljnih sorti i životinjskih pasmina ili uključuju takve nazive. Tim se odredbama uzimaju u obzir legitimni interesi svih zainteresiranih strana;

9. pravila o odnosu između oznaka zemljopisnog podrijetla i žigova kojima se predviđaju ograničene iznimke od prava koja proizlaze iz zakonodavstva u pogledu žigova kako postojanje prethodnog žiga ne bi bilo razlog za sprječavanje registracije i upotrebe naziva kao registrirane oznake zemljopisnog podrijetla, osim ako se zbog ugleda žiga i njegove dugotrajne upotrebe potrošače može dovesti u zabludu registracijom i upotrebom oznake zemljopisnog podrijetla za proizvode koji nisu obuhvaćeni predmetnim žigom;
10. pravo svakog proizvođača koji ima poslovni nastan na predmetnom zemljopisnom području i koji podliježe odgovarajućoj kontroli na proizvodnju proizvoda označenog zaštićenim nazivom, pod uvjetom da poštuje specifikaciju proizvoda; i
11. postupak prigovora kojim se omogućuje uzimanje u obzir legitimnih interesa prethodnih korisnika naziva, neovisno o tome jesu li nazivi zaštićeni kao oblik intelektualnog vlasništva ili ne.

POPIS ZAŠTIĆENIH OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

Dio A

Oznake zemljopisnog podrijetla proizvoda iz Europske unije
iz članka 231. stavka 3.

1. Popis aromatiziranih vina

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
HR	Samoborski bermet	Սամոբորսկի քերմետ
FR	Vermouth de Chambéry	Վերմուտ դը Շամբերի
DE	Nürnberger Glühwein	Նյուրնբերգեր Գլյուվայն
DE	Thüringer Glühwein	Թյուրինգեր Գլյուվայն
IT	Vermouth di Torino	Վերմուտ դի Տորինո

2. Popis poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda osim vina, jakih alkoholnih pića i aromatiziranih vina

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
AT	Gailtaler Almkäse	ZOI	Sirevi	Գայլթալեր Ալմքեզե
AT	Gailtaler Speck	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գայլթալեր Շպեկ
AT	Marchfeldspargel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարխֆելդսպարգել
AT	Mostviertler Birnmost	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Մոստֆիրթլեր Բիրնմոսթ
AT	Pöllauer Hirschbirne	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փյոլաուեր Հիրշբիրնը
AT	Steirischer Kren	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շտայրըշեր Բրեն
AT	Steirisches Kürbiskernöl	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Շտայրըշես Բյուրբրսկերնուլ
AT	Tiroler Almkäse/Tiroler Alpkäse	ZOI	Sirevi	Թիրոլեր Ալմքեզե / Թիրոլեր Ալփքեզե
AT	Tiroler Bergkäse	ZOI	Sirevi	Թիրոլեր Բերգքեզե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
AT	Tiroler Graukäse	ZOI	Sirevi	Թիրոլեր Գրաուքեզե
AT	Tiroler Speck	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թիրոլեր Շպեկ
AT	Vorarlberger Alpkäse	ZOI	Sirevi	Ֆորարլբերգեր Ալփքեզե
AT	Vorarlberger Bergkäse	ZOI	Sirevi	Ֆորարլբերգեր Բերգքեզե
AT	Wachauer Marille	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վախաուեր Մարիլե
AT	Waldviertler Graumohn	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վալդֆիրտլեր Գրաումոն
BE	Beurre d'Ardenne	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բերր դ'Արդեն
BE	Brussels grondwitloof	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բրուսսելս Գրոնդվիթլոֆ
BE	Fromage de Herve	ZOI	Sirevi	Ֆրոմաժ դը Էրվ
BE	Gentse azalea	ZOZP	Cvijeće i ukrasno bilje	Խենթսե Ազալեա
BE	Geraardsbergse mattentaart	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Խերաարդսբերխրե Մատընթաարթ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
BE	Jambon d'Ardenne	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շամբրոն դ'Արդեն
BE	Liers vlaaike	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Լիբս Ֆլաիկը
BE	Pâté gaumais	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պաթե Գումե
BE	Plate de Florenville	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փլաթ դը Ֆլորանվիլլ
BE	Poperingse Hopscheuten/Poperingse Hoppescheuten	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոպրինգսը Հոփսխեյտը Հոփեսխեյտը
BE	Potjesvlees uit de Westhoek	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պոտյեսվիլես այս դը Վեստհոկ
BE	Vlaams-Brabantse tafeldruif	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆլամս-Բրաբանթսե Տաֆըլդրայֆ
BE	Vlaamse laurier	ZOZP	Cvijeće i ukrasno bilje	Ֆլամսե Լաուրիդը
BG	Българско розово масло	ZOZP	Eterična ulja	Բրլգասոսկո ռոզովո մասլո
BG	Горнооряховски суджук	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գոռնորյախովսկի սուդժուկ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
HR	Baranjski kulen	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բարանյակի կուլեն
HR	Dalmatinski pršut	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Դալմատիսկի պոշուտ
HR	Drniški pršut	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Դրնիշկի պոշուտ
HR	Ekstra djevičansko maslinovo ulje Cres	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էկստրա դյեվիչանսկո մասլինովո ուլյե Ցրես
HR	Istarski pršut/Istrski pršut	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Իստարսկի պոշուտ/Իստրսկի պոշուտ
HR	Krčki pršut	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրչկի պոշուտ
HR	Lički krumpir	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիչկի կոռուպլիո
HR	Neretvanska mandarina	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ներետվանսկա մանդարինա
HR	Ogulinski kiseli kupus/Ogulinsko kiselo zelje	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օգուլինսկի կիսելի կուպուս/Օգուլինսկո կիսելո զելյե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
CY	Κουφέτα Αμυγδάλου Γεροσκήπου	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կուֆետա Ամիրդալու Գերոսկիպու
CY	Λουκούμι Γεροσκήπου	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Լուկումի Գերոսկիպու
CY	Παφίτικο Λουκάνικο	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պաֆիտիկո Լուկանիկո
CZ	Březnický ležák	ZOZP	Pivo	Բրժեզնիցկի լեժակ
CZ	Brněnské pivo/Starobrněnské pivo	ZOZP	Pivo	Բրնյենսկե պիվո/ Ստարոբրնյենսկե պիվո
CZ	Budějovické pivo	ZOZP	Pivo	Բուդյեյովիցկե պիվո
CZ	Budějovický měšťanský var	ZOZP	Pivo	Բուդյեյովիցկի մյեշտյանսկի վար
CZ	Černá Hora	ZOZP	Pivo	Չեռնա Հորա
CZ	České pivo	ZOZP	Pivo	Չեսկե պիվո
CZ	Českobudějovické pivo	ZOZP	Pivo	Չեսկոբուդյեյովիցկեպիվո
CZ	Český kmín	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չեսկի կմին
CZ	Chamomilla bohemica	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Շամոմիլլա բոհեմիկա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
CZ	Chelčicko – Lhenické ovoce	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Խելչիցկո-Լհենիցկե օվոցե
CZ	Chodské pivo	ZOZP	Pivo	Խոդսկե պիվո
CZ	Hořické trubičky	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Հորժիցկե տոուփչկի
CZ	Jihočeská Niva	ZOZP	Sirevi	Յիհոչեսկա Նիվա
CZ	Jihočeská Zlatá Niva	ZOZP	Sirevi	Յիհոչեսկա Զլատա Նիվա
CZ	Karlovarské oplatky	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կարլովասուկե օպլատկի
CZ	Karlovarské trojhránky	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կարլովասուկե տոյիռանկի
CZ	Karlovarský suchar	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կարլովասուկի սուխար
CZ	Lomnické suchary	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Լոմնիցկե սուխարի
CZ	Mariánskolázeňské oplatky	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մարիանսկոլազենյսկե օպլատկի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
CZ	Nošovické kysané zelí	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նոշովիցկէ կիսասնէ զելի
CZ	Olomoucké tvarůžky	ZOZP	Sirevi	Օլոմոուցկէ տվարուժկի
CZ	Pardubický perník	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պարդուբիցկի պեռնիկ
CZ	Pohořelický kapr	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Պոհորժելիցկի կապր
CZ	Štramberké uši	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Շտրամբեռսկէ ուշի
CZ	Třeboňský kapr	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Տրեբոնյսկի կապր
CZ	Valašský frgál	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Վալաշսկի ֆրգալ
CZ	Všestarská cibule	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վշեստարսկա ցիբուլէ
CZ	Žatecký chmel	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ճատեցկի խմել
CZ	Znojemské pivo	ZOZP	Pivo	Ջնոյեմսկէ պիվո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DK	Danablu	ZOZP	Sirevi	Դանաբլու
DK	Esrom	ZOZP	Sirevi	Էսրոմ
DK	Lammefjordsgulerod	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լամմեֆյորդսգուլըրոդ
DK	Lammefjordskartofler	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լամմեֆյորդսքարթոֆլեր
DK	Vadehavslam	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վեդըհասլամ
DK	Vadehavsstude	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վեդըհասուստուդը
FI	Kainuun rönttönen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կայնուն ռյոնտյոնեն
FI	Kitkan viisas	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կիտկան վիիսաս
FI	Lapin Poron kuivaliha	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լապին Պորոն կուիվալիհա
FI	Lapin Poron kylmäsavuliha	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լապին Պորոն կյուլմասավուլիհա
FI	Lapin Poron liha	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Լապին Պորոն լիհա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FI	Lapin Puikula	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լապիկն Պուիկուլա
FI	Puruveden muikku	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Պուրուվեդեն մուիկկու
FR	Abondance	ZOI	Sirevi	Աբոնդանս
FR	Abricots rouges du Roussillon	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Աբրիկոս րուժ դյու Բուսսիյոն
FR	Agneau de lait des Pyrénées	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Լե դե Փիրենե
FR	Agneau de l'Aveyron	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Լ'Ավերոն
FR	Agneau de Lozère	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Լոզեր
FR	Agneau de Pauillac	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Պոյակ
FR	Agneau de Sisteron	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Սիստերոն
FR	Agneau du Bourbonnais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Բուրբոնե
FR	Agneau du Limousin	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Լիմուզան
FR	Agneau du Périgord	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Պերիգոր
FR	Agneau du Poitou-Charentes	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Փուաթյու-Շարանթ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Agneau du Quercy	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Գերսի
FR	Ail blanc de Lomagne	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Այ բլոն դը Լոմանյ
FR	Ail de la Drôme	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Այ դը Լա Դրոմ
FR	Ail fumé d'Arleux	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Այ ֆյումե դ'Արլո
FR	Ail rose de Lautrec	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Այ րոզ դը Լոտրեկ
FR	Anchois de Collioure	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Անշուա դը Կոլյուր
FR	Artichaut du Roussillon	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արտիշո դը Րուսսիյոն
FR	Asperge des sables des Landes	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպերժ դե սաբլը դե Լանդ
FR	Asperges du Blayais	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպերժ դյու Բլայե
FR	Banon	ZOI	Sirevi	Բանոն
FR	Barèges-Gavarnie	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բարեժ-Գավարնի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Béa du Roussillon	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բեա դյու Րուսսիլոն
FR	Beaufort	ZOI	Sirevi	Բուֆոր
FR	Bergamote(s) de Nancy	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Բերգամոտ դը Նոնսի
FR	Beurre Charentes-Poitou, Beurre des Charentes, Beurre des Deux-Sèvres	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բյոր Շարանթ-Պուաթու, Բյոր դե Շարանթ, Բյոր դե Դու-Սեվրը
FR	Beurre de Bresse	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բյոր դը Բրես
FR	Beurre d'Isigny	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բյոր դ'Իզինյի
FR	Bleu d'Auvergne	ZOI	Sirevi	Բլյո դ'Օվերն
FR	Bleu de Gex Haut-Jura, Bleu de Septmoncel	ZOI	Sirevi	Բլյո դը Ժեքս Օ-ժուրա, Բլյո դը Սեմոնսել
FR	Bleu des Causses	ZOI	Sirevi	Բլյո դե Կոսս
FR	Bleu du Vercors-Sassenage	ZOI	Sirevi	Բլյո դյու Վերկոր-Սեսանաժ
FR	Bœuf charolais du Bourbonnais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ շարոլե դյու Բուրբոնե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Bœuf de Bazas	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դը Բազաս
FR	Bœuf de Chalosse	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դը Շալոսս
FR	Bœuf de Charolles	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դը Շարոլ
FR	Boeuf de Vendée	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դը Վոնդե
FR	Bœuf du Maine	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դյու Մեն
FR	Boudin blanc de Rethel	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բուդան բլն դը Րետել
FR	Brie de Meaux	ZOI	Sirevi	Բրի դը Մո
FR	Brie de Melun	ZOI	Sirevi	Բրի դը Մոլան
FR	Brioche vendéenne	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Բրիոշ վոնդենեն
FR	Brocciu Corse/Brocciu	ZOI	Sirevi	Բրոչյու կորս/Բրոչյու
FR	Camembert de Normandie	ZOI	Sirevi	Կեմոնբեր դը Նորմանդի
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կանար ա ֆուսո գրա դյու Սյուդ-Ուեստ (Շալոսս, Գասկոնյ, ժերս, Լանդ, Պերիգոր, Կերսի)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Cantal, Fourme de Cantal, Cantalet	ZOI	Sirevi	Կանտալ, Ֆուրմը դը Կանտալ, Կանտալե
FR	Chabichou du Poitou	ZOI	Sirevi	Շաբիշու դյու Փուաթյու
FR	Chaource	ZOI	Sirevi	Շաուրս
FR	Charolais	ZOI	Sirevi	Շարոլե
FR	Chasselas de Moissac	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շասլա դը Մուսսակ
FR	Châtaigne d'Ardèche	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շատենյ դ'Արդեշ
FR	Chevrotin	ZOI	Sirevi	Շրվրոտան
FR	Cidre de Bretagne, Cidre Breton	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սիդրը դը Բրետանյ, Սիդրը Բրետոն
FR	Cidre de Normandie, Cidre Normand	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սիդրը դը Նորմանդի, Սիդրը Նորման
FR	Citron de Menton	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սիտրոն դը Մանտոն
FR	Clémentine de Corse	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Քլեմանտին դը Կորս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Coco de Paimpol	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոկո դը Պամպոլ
FR	Comté	ZOI	Sirevi	Կոմտե
FR	Coppa de Corse/Coppa de Corse – Coppa di Corsica	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կոպա դը Կորս/Կոպա դե Կորսե – Կոպա դի Կորսիկա
FR	Saint-Jacques des Côtes d'Armor	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կոկի Սան-Շակ դե Կոտ դ'Արմոր
FR	Cornouaille	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Կորնուայ
FR	Crème de Bresse	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կրեմ դո Բրես
FR	Crème d'Isigny	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կրեմ դ'Իզինի
FR	Crème fraîche fluide d'Alsace	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կրեմ ֆրեշ ֆլուիդ դ'Ալզաս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Crottin de Chavignol/Chavignol	ZOI	Sirevi	Կրոստոնն դը Շավիհյոլ/Շավիհյոլ
FR	Dinde de Bresse	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Դանդ դը Բրես
FR	Domfront	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Դոմֆրոն
FR	Echalote d'Anjou	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Էշալոտ դ'Անժու
FR	Emmental de Savoie	ZOZP	Sirevi	Էմոնտալ դը Սավուա
FR	Emmental français est-central	ZOZP	Sirevi	Էմոնտալ ֆրանսե է-սոնթրալ
FR	Époisses	ZOI	Sirevi	Էփուաս
FR	Farine de blé noir de Bretagne/Farine de blé noir de Bretagne — Gwinizh du Breizh	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարին դը բլե նուար դը Բրետայն/Ֆարին դը բլե նուար դը Բրետայն – Գուինիզ դյու Բրեիզ
FR	Farine de châtaigne corse/Farina castagnina corsa	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարին դը շաստանյ կորս/Ֆարինա կաստանինա կորսա
FR	Farine de Petit Epeautre de Haute Provence	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարին դը Պտիտ Էպոտրը դը Ուտ Փրովոնս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Figue de Solliès	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիգ դը Սոլյես
FR	Fin Gras/Fin Gras du Mézenc	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ֆան գրա/Ֆան գրա դյու Մեզին
FR	Foin de Crau	ZOI	Sijeno	Ֆուան դը Կրո
FR	Fourme d'Ambert	ZOI	Sirevi	Ֆուրմը դ'Ամբեր
FR	Fourme de Montbrison	ZOI	Sirevi	Ֆուրմը դը Մոնբրիզոն
FR	Fraise du Périgord	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆրեզ դյու Պերիգոր
FR	Fraises de Nîmes	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆրեզ դը Նիմը
FR	Gâche vendéenne	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Գյաշ Վանդեն
FR	Génisse Fleur d'Aubrac	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ժենիս ֆլյոր դ'Օբրակ
FR	Gruyère	ZOZP	Sirevi	Գրուիեր
FR	Haricot tarbais	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արիկո տարբե
FR	Huile d'olive d'Aix-en-Provence	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլ դ'օլիվ դ'Էքս-ոն-Պրովանս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Huile d'olive de Corse, Huile d'olive de Corse/Oliu di Corsica	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլի դ' օլիվ դե Կոր, Ուվիլի դ' օլիվ դե Կոր-Օլիու դի Կորսիկա
FR	Huile d'olive de Haute-Provence	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլի դ' օլիվ դը Օդը-Պրովանս
FR	Huile d'olive de la Vallée des Baux-de-Provence	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլի դ' օլիվ դյո լա Վալե դե Բո-դե-Պրովանս
FR	Huile d'olive de Nice	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլի դ' օլիվ դը Նիս
FR	Huile d'olive de Nîmes	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլի դ' օլիվ դը Նիմ
FR	Huile d'olive de Nyons	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլի դ' օլիվ դը Նյոն
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence/Essence de lavande de Haute-Provence	ZOI	Eterična ulja	Ուվիլի էսանսիել դը լավանդ դ Ո-Փրովանս/ էսոնս դը լավանդ դ Ո-Փրովանս
FR	Huîtres Marennes Oléron	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ուիթրը մարան Օլերոն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Jambon d'Auvergne	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դ'Օվերնյ
FR	Jambon de Bayonne	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դը Բայոն
FR	Jambon de Lacaune	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դը Լակոն
FR	Jambon de l'Ardèche	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դը Լ'Արդեշ
FR	Jambon de Vendée	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դե Վանդե
FR	Jambon sec de Corse/Jambon sec de Corse – Prisuttu	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն սեկ դը Կորս/ Ժամբոն սեկ դը Կորս – Փրիսուտու
FR	Jambon sec et noix de jambon sec des Ardennes	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն սեկ և նուա դը ժամբոն սեկ դեզ Արդեն
FR	Kiwi de l'Adour	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կիուի դը Լ'Ադուր
FR	Laguiole	ZOI	Sirevi	Լագյոլ
FR	Langres	ZOI	Sirevi	Լանգր

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Lentille verte du Puy	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լանտի վերսո դյու Փուի
FR	Lentilles vertes du Berry	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լանտի վերսո դյու Բերի
FR	Lingot du Nord	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լանգո դյու Նոր
FR	Livarot	ZOI	Sirevi	Լիվարո
FR	Lonzo de Corse/Lonzo de Corse – Lonzu	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լոնզո դը Կորս/Լոնզո դե Կորս-Լոնզու
FR	Mâche nantaise	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մաշ նանտեզ
FR	Mâconnais	ZOI	Sirevi	Մակոնե
FR	Maine – Anjou	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Մեն-Անժու
FR	Maroilles/Marolles	ZOI	Sirevi	Մարուալ/Մարոլ
FR	Melon de Guadeloupe	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դը Գուադելուպ
FR	Melon du Haut-Poitou	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դյու Օ-Փուաթյու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Melon du Quercy	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դու Կերքի
FR	Miel d'Alsace	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյէլ դ'Ալզաս
FR	Miel de Corse, Mele di Corsica	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյէլ դը Կորս, Մէլէ դի Կորսիկա
FR	Miel de Provence	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյէլ դը Պրովանս
FR	Miel de sapin des Vosges	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյէլ դը սապան դը Վոժ
FR	Miel des Cévennes	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյէլ դը Սեվէն
FR	Mirabelles de Lorraine	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Միրաբէլ դը Լորէն
FR	Mogette de Vendée	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մոժէտ դը Վանդէ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Mont d'Or, Vacherin du Haut-Doubs	ZOI	Sirevi	Մոն դ'Օր, Վաշրոն դյու Օ-Դու
FR	Morbier	ZOI	Sirevi	Մորբյե
FR	Moules de Bouchot de la Baie du Mont-Saint-Michel	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մուլ դը Բուշո դը լա Բե դյու Մոն-Սան-Միշել
FR	Moutarde de Bourgogne	ZOZP	Senf	Մուտարդը դը Բուրգոնյ
FR	Munster, Munster-Géromé	ZOI	Sirevi	Մանստեր, Մանստեր-ժերոմե
FR	Muscat du Ventoux	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մյուսկա դյու Վոնտու
FR	Neufchâtel	ZOI	Sirevi	Նեշատել
FR	Noisette de Cervione – Nuciola di Cervioni	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նուսգետտ դը Սարվիոն-Նուչիոլա դի Չերվիոնի
FR	Noix de Grenoble	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նուս դը Գրենոբլ
FR	Noix du Périgord	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նուս դյու Պերիգոր

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Œufs de Loué	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Օ դը Լուէ
FR	Oie d'Anjou	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուս դ'Անժու
FR	Oignon de Roscoff	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օնիոն դը Րոսքոֆ
FR	Oignon doux des Cévennes	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օնյոն դու դէ Սեվենն
FR	Olive de Nice	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ դը Նիս
FR	Olive de Nîmes	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ դը Նիմ
FR	Olives cassées de la Vallée des Baux de Provence	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ քասէ դը լա Վալէ դէ Բո դը Պրովանս
FR	Olives noires de la Vallée des Baux de Provence	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ նուար դը լա Վալէ դը Բո դը Պրովանս
FR	Olives noires de Nyons	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ նուար դը Նյոնս
FR	Ossau-Iraty	ZOI	Sirevi	Օսս-Իրատի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Pâté de Campagne Breton	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պատե դը Կամպանյ Բրոտոն
FR	Pâtes d'Alsace	ZOZP	Tjestenina	Պատ դ'Ալզաս
FR	Pays d'Auge, Pays d'Auge-Cambremer	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պեյ դ'Օժ, Պեյ դ'Օժ-Կոմբրեմեր
FR	Pélardon	ZOI	Sirevi	Պելարդոն
FR	Petit Épeautre de Haute Provence	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պետիտ Էպոտր դը Ուտ Պրովանս
FR	Picodon	ZOI	Sirevi	Պիկոդոն
FR	Piment d'Espelette, Piment d'Espelette – Ezpeletako Biperra	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պիմոն դ'Էսպելետ, Պիմոն դ'Էսպելետ-Էզպելետակո Բիպերա
FR	Pintadeau de la Drôme	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պանտադո դը լա Դրոմ
FR	Poireaux de Créances	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փուարո դը Կրեանս
FR	Pomelo de Corse	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմելո դը Կորս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Pomme de terre de l'Île de Ré	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմմ դը տեր դը Լ'Իլ դը Րե
FR	Pomme du Limousin	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմ դյու Լիմուզան
FR	Pommes de terre de Merville	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմմ դը տեր դը Մերվիլլ
FR	Pommes des Alpes de Haute Durance	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմ դեզ Ալպ դը Օտ Դյորանս
FR	Pommes et poires de Savoie	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմ և փուսար դը Սավուա
FR	Pont-l'Évêque	ZOI	Sirevi	Պոն-լ'Էվեկ
FR	Porc d'Auvergne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դ'Օվերնյ
FR	Porc de Franche-Comté	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դը Ֆրանս-Կոնտե
FR	Porc de la Sarthe	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դը լա Սարտ
FR	Porc de Normandie	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դը Նորմանդի
FR	Porc de Vendée	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դը Վանդե
FR	Porc du Limousin	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դյու Լիմուզան
FR	Porc du Sud-Ouest	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դյու Սյուդ-Ուեստ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Poulet des Cévennes/Chapon des Cévennes	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պուլէ դէ Սեվէն/Շապոն դէ Սեվէն
FR	Poulligny-Saint-Pierre	ZOI	Sirevi	Պուլինյի-Սան-Փիէր
FR	Prés-salés de la baie de Somme	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պրէ-սալէ դէ լա բէ դը Սոմ
FR	Prés-salés du Mont-Saint-Michel	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պրէ-սալէ դյու Մոն-Սան-Միշէլ
FR	Pruneaux d'Agen, Pruneaux d'Agen mi-cuits	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փրյուն դ'Աժան, Փրյուն դ'Աժան մի-քյուի
FR	Raviole du Dauphiné	ZOZP	Tjestenina	Բավյոլ դյու Դոֆինի
FR	Reblochon, Reblochon de Savoie	ZOI	Sirevi	Բլոշոն, Բլոշոն դը Սավուա
FR	Rigotte de Condrieu	ZOI	Sirevi	Բիգոտ դը Կոնդրիյո
FR	Rillettes de Tours	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բիլէտ դը Թուր
FR	Riz de Camargue	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բի դը Կամարգ
FR	Rocamadour	ZOI	Sirevi	Ռոկամադուր
FR	Roquefort	ZOI	Sirevi	Ռոկֆոր
FR	Sainte-Maure de Touraine	ZOI	Sirevi	Սանտ-Մոր դը Տուրեն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Saint-Marcellin	ZOZP	Sirevi	Ման-Մարսելան
FR	Saint-Nectaire	ZOI	Sirevi	Ման-Նեկտեր
FR	Salers	ZOI	Sirevi	Սալեր
FR	Saucisse de Montbéliard	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մոսիսս դը Մոնբելիար
FR	Saucisse de Morteau/Jésus de Morteau	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մոսիսս դը Մարթոու/Ժեզուս դը Մարթոու
FR	Saucisson de Lacaune/Saucisse de Lacaune	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մոսիսսոն դը Լաքոն/Մոսիսս դը Լաքոն
FR	Saucisson de l'Ardèche	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մոսիսսոն դը Լ'Արդեշ
FR	Sel de Guérande/Fleur de sel de Guérande	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սել դո Գերանդ/Ֆլյոր դը սել դը Գերանդ
FR	Selles-sur-Cher	ZOI	Sirevi	Սել-սյոր-Շեր
FR	Taureau de Camargue	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տուրոու դը Կամարգ
FR	Tome des Bauges	ZOI	Sirevi	Տոմ դե Բուժ
FR	Tomme de Savoie	ZOZP	Sirevi	Տոմ դը Սավուա
FR	Tomme des Pyrénées	ZOZP	Sirevi	Տոմ դը Փիրենե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Valençay	ZOI	Sirevi	Վալանսե
FR	Veau d'Aveyron et du Ségala	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վո դ'Ավերոն և դյու Սեգալա
FR	Veau du Limousin	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վո դյու Լիմուզան
FR	Volaille de Bresse/Poulet de Bresse/Poularde de Bresse/Chapon de Bresse	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Բրեսս/Պուլե դը Բրեսս/Պուլարդ դը Բրեսս/Շապոն դը Բրեսս
FR	Volailles d'Alsace	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դ'Ալզաս
FR	Volailles d'Ancenis	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դ'Անսենի
FR	Volailles d'Auvergne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դ'Օվերնյ
FR	Volailles de Bourgogne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Բուրգոնյ
FR	Volailles de Bretagne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Բրետանյ
FR	Volailles de Challans	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Շալոն
FR	Volailles de Cholet	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Շոլե
FR	Volailles de Gascogne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Գասքոնյ
FR	Volailles de Houdan	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Ուդոն
FR	Volailles de Janzé	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Ժանզե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Volailles de la Champagne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը լա Շամպանյ
FR	Volailles de la Drôme	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը լա Դրոմ
FR	Volailles de l'Ain	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը լ'Ան
FR	Volailles de Licques	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դո Լիկ
FR	Volailles de l'Orléanais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը լ'Օրլեանէ
FR	Volailles de Loué	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Լուէ
FR	Volailles de Normandie	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Նորմանդի
FR	Volailles de Vendée	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Վանդէ
FR	Volailles des Landes	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դէ Լանդ
FR	Volailles du Béarn	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Բեարն
FR	Volailles du Berry	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Բերի
FR	Volailles du Charolais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Շարոլէ
FR	Volailles du Forez	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Ֆորէ
FR	Volailles du Gatinais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Գաթինէ
FR	Volailles du Gers	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Ժերս
FR	Volailles du Languedoc	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Լանդեգոկ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Volailles du Lauragais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Լուրագե
FR	Volailles du Maine	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Մեն
FR	Volailles du plateau de Langres	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու պլատո դը Լանգր
FR	Volailles du Val de Sèvres	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Վալ դե Սեվր
FR	Volailles du Velay	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Վելե
DE	Aachener Printen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Աախներ Փրինտըն
DE	Aachener Weihnachts-Leberwurst/Oecher Weihnachtsleberwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	ԱախներՎայնախսու-Լեբերվուրստ/Օեխեր Վայնախսուլեբերվուրսթ
DE	Abensberger Spargel/Abensberger Qualitätsspargel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Աբենսբերգեր Շպարգըլ/ Աբենսբերգեր Քֆալիթեսուշպարգըլ
DE	Aischgründer Karpfen	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Աիշգրունդեր Քարպֆըն
DE	Allgäuer Bergkäse	ZOI	Sirevi	Ալգոյեր Բեազբեգե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Allgäuer Emmentaler	ZOI	Sirevi	Ալգոյէրր Էմընթալէր
DE	Altenburger Ziegenkäse	ZOI	Sirevi	Ալթենբուրգէր Ցիգէնքէգէ
DE	Ammerländer Dielenrauschinken, Ammerländer Katenschinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ամալէնդը Դիէնրաուիշինըն, Ամալէնդը Քաթընշինկըն
DE	Ammerländer Schinken, Ammerländer Knochenschinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ամալէնդէր շինըն, Ամալէնդէր Քնոխընշինըն
DE	Bamberger Hörnla/Bamberger Hörnle/Bamberger Hörnchen	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բամբէրգէր Հյորնլա / Բամբէրգէր Հյորնլէ/ Բամբէրգէր Հյորնխըն
DE	Bayerische Breze/Bayerische Brezn/Bayerische Brez'n/Bayerische Brezel	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Բայէրիշը Բրէցը/ Բայէրիշը Բրէցն/ Բայէրիշը Բրէցն/ Բայէրիշը Բրէցէ
DE	Bayerischer Meerrettich, Bayerischer Kren	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բայէրիշէր Մէրէթիխ, Բայէրիշէր Քրէն
DE	Bayerisches Bier	ZOZP	Pivo	Բայէրիշէս Բիր
DE	Bayerisches Rindfleisch/Rindfleisch aus Bayern	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բայէրիշէս Բինդֆլայշ/ Բինդֆլայշ աուս Բայէրն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Bornheimer Spargel/Spargel aus dem Anbaugebiet Borneim	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բորնհայմեր Շպարգըլ/ Շպարգըլ աուս դեմ Անբաուգեբիտ Բորնհայմ
DE	Bremer Bier	ZOZP	Pivo	Բրեմեր Բիր
DE	Bremer Klaben	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Բրեմեր Քլաբլն
DE	Diepholzer Moorschnucke	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Դիփհոլցեր Մոշնոքլ
DE	Dithmarscher Kohl	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Դիտմարշեր Քոլ
DE	Dortmunder Bier	ZOZP	Pivo	Դորտմունդեր Բիր
DE	Dresdner Christstollen/Dresdner Stollen/ Dresdner Weihnachtsstollen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Դրեզդներ Քրիստշտոլեն/ Դրեզդներ Շտոլեն/ Դրեզդներ Վայնախտսշտոլեն
DE	Düsseldorfer Mostert/Düsseldorfer Senf Mostert/Düsseldorfer Urtyp Mostert/Aechter Düsseldorfer Mostert	ZOZP	Senf	Դյուսելդորֆեր Մոստաթ/ Դյուսելդորֆեր Ջենֆ Մոստաթ/ Դյուսելդորֆեր Ուրթյուփ Մոստաթ/ Էխտեր Դյուսելդորֆեր Մոստերթ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Eichsfelder Feldgieker/Eichsfelder Feldkieker	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Այխսֆելդեր Ֆելդգիքեր/ Այխսֆելդեր Ֆելդկիքեր
DE	Elbe-Saale Hopfen	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Էլբը-Չաալը Հոպֆըն
DE	Feldsalat von der Insel Reichenau	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆելդսալատ ֆոն դեր Ինզել Րայխենաու
DE	Filderkraut/Filderspitzkraut	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիլդերքրաուտ/ Ֆիլդերշպիցքրաուտ
DE	Frankfurter Grüne Soße/Frankfurter Grie Soß	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆրանֆուրթեր Գրյունը Չոսը/ ֆրանֆուրթեր Գրի Չոս
DE	Fränkischer Grünkern	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆրենկիշեր Գրյունքեն
DE	Fränkischer Karpfen/Frankenkarpen/Karpfen aus Franken	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ֆրենկիշեր Քարպֆըն / Ֆրանկընքարպֆըն/ Քարպֆըն աուս Ֆրանկըն
DE	Glückstädter Matjes	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Գլյուկշտեդեր Մատյես
DE	Göttinger Feldkieker	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գյոթինգեր Ֆելդքիքեր

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Göttinger Stracke	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գյոթինգեր Շտրաքը
DE	Greußener Salami	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գրոյսեներ Ջալամի
DE	Gurken von der Insel Reichenau	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գուրկըն ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Halberstädter Würstchen	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Հալբերշտեթեր Վյուրստխեն
DE	Hessischer Apfelwein	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Հեսիշեր Ապֆելվայն
DE	Hessischer Handkäse/Hessischer Handkäs	ZOZP	Sirevi	Հեսիշեր Հանդքեզե/ Հեսիշեր Հանդքիզ
DE	Hofer Bier	ZOZP	Pivo	Հոֆեր Բիր
DE	Hofer Rindfleischwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Հոֆեր Բինֆլայշվուրսթ
DE	Holsteiner Karpfen	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Հոլշտեներ Քապֆըն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Holsteiner Katenschinken/Holsteiner Schinken/Holsteiner Katenrauschschinken/Holsteiner Knochenschinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Հոլշտեններ Քարնշինը / Հոլշտայներ Շինը/ Հոլշտեններ Քատենրաուրշինկը/ Հոլշտենը Քոնխընշինը
DE	Holsteiner Tilsiter	ZOZP	Sirevi	Հոլշտեններ Թիլզիթը
DE	Hopfen aus der Hallertau	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Հոփֆըն սուս դե Հալաթաու
DE	Höri Bülle	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Հուրի Բյուլը
DE	Kölsch	ZOZP	Pivo	Քոլշ
DE	Kulmbacher Bier	ZOZP	Pivo	Քուլմբախեր Բիր
DE	Lausitzer Leinöl	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լաուզիցեր Լայնիլ
DE	Lübecker Marzipan	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Լյուբեքեր Մացիփան
DE	Lüneburger Heidekartoffeln	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լյունեբորգեր Հայդեքարթոֆելն
DE	Lüneburger Heidschnucke	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Լյունեբորգեր Հայդշնոքը

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Mainfranken Bier	ZOZP	Pivo	Մայնֆրանկըն Բիր
DE	Meißner Fummel	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մայսներ Ֆումմե
DE	Münchener Bier	ZOZP	Pivo	Մյունխներ Բիր
DE	Nieheimer Käse	ZOZP	Sirevi	Նիհեմեր Բիզը
DE	Nürnberger Bratwürste, Nürnberger Rostbratwürste	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Նյունբերգեր Բրատվուրստը, Նյունբերգեր Բոստբրատվուրստը
DE	Nürnberger Lebkuchen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Նյունբերգեր Լեբքուխըն
DE	Obazda/Obatzter	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Օբազդա/Օբազթեր
DE	Oberlausitzer Biokarpfen	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Օբերլաուզիցեր Բիոքարպֆըն
DE	Oberpfälzer Karpfen	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Օբերպֆելցեր Քարպֆըն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Odenwälder Frühstückskäse	ZOI	Sirevi	Օդենվալդեր ֆրյուստյուքսթկե
DE	Reuther Bier	ZOZP	Pivo	Րոյթեր Բիր
DE	Rheinisches Apfelkraut	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Րայնիշլու Ապֆելքրաութ
DE	Rheinisches Zuckerrübenkraut/Rheinischer Zuckerrübensirup/Rheinisches Rübenkraut	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Րայնիշլու Ցուկրուբենքրաութ/ Րայնիշլու Ցուկրուբենգիրով/ Րայնիշլու Րուբենքրաութ
DE	Salate von der Insel Reichenau	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չալաթե ֆոն դեր Րինգել Րայխենաու
DE	Salzwedeler Baumkuchen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Չալցվեդելեր Բաումբուխեն
DE	Schrobenhausener Spargel/Spargel aus dem Schrobenhausener Land/Spargel aus dem Anbaugebiet Schrobenhausen	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շրոբրնհաուզներ Շպարգըլ/Շպարգըլ աուս դեմ Շրոբրնհաուզներ Լանթ/Շպարգըլ աուս դեմ Անբաուգբիթ Շրոբրնհաուզն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Schwäbische Maultaschen/Schwäbische Suppenmaultaschen	ZOZP	Tjestenina	Շվիբիշը Մաուլթաշըն/ Շվիբիշը Ջոպընմաուլթաշըն
DE	Schwäbische Spätzle/Schwäbische Knöpfle	ZOZP	Tjestenina	Շվեբիշը Սպեցլը/ Շվեբիշը Քնոպֆլը
DE	Schwäbisch-Hällisches Qualitätsschweinefleisch	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Շվեբիշ-Հէլիշես Քվալիթիթսշվայնֆլայշ
DE	Schwarzwälder Schinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շվացվելիղեր Շինքըն
DE	Schwarzwaldforelle	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Շվարցվալդֆորելը
DE	Spalt Spalter	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Շպալթ Շպալթեր
DE	Spargel aus Franken/Fränkischer Spargel/Franken-Spargel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շպարգըլ աուս Ֆրանկըն /Ֆրենքիշեր Շպարգըլ/ Ֆրանկըն-Շպարգըլ
DE	Spreewälder Gurken	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շպրեվելիղեր Գուրկըն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Spreewälder Meerrettich	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շպրեվեյլեր Մերրեթիխ
DE	Stromberger Pflaume	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շտրոմբերգեր Փֆլաումը
DE	Tettnanger Hopfen	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Թետնանգեր Հոպֆըն
DE	Thüring er Leberwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թյուրինգեր Լիբբլվուսթ
DE	Thüringer Rostbratwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թյուրինգեր Բոստբրատվուրսթ
DE	Thüringer Rotwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թյուրինգեր Բուսվուրսթ
DE	Tomaten von der Insel Reichenau	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Թոմատըն ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Walbecker Spargel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վալբեքեր Շպարգըլ
DE	Weideochse vom Limpurger Rind	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վայդլոքսը ֆոմ Լիմփուրգեր Բինդ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Weißlackner/Allgäuer Weißlackner	ZOI	Sirevi	Վայսլաքեր / Ալգոյեր Վայսլաքեր
DE	Westfälischer Knochenschinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Վեսթֆելիշեր Քնոխընշինկըն
DE	Westfälischer Pumpernickel	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Վեսթֆելիշեր Փումփըրնիքըլ
GR	Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Այյոս Մատթեոս Կերկիրաս
GR	Αγουρέλαιο Χαλκιδικής	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ադուրելիո Խալկիդիկիս
GR	Ακτινίδιο Πιερίας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ակտինիդիո Պիերիաս
GR	Ακτινίδιο Σπερχειού	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ակտինիդիո Սպերխիու
GR	Ανεβατό	ZOI	Sirevi	Անեվատո
GR	Αποκορώνας Χανίων Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ապոկորոնաս Խանիոն Կրիտիս
GR	Αρνάκι Ελασσόνας	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Առնակի Էլասոնաս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Արխանես Իրակլիու Կրիտիս
GR	Αυγοτάραχο Μεσολογγίου	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ավդոտարախո Մեսոլոնգիու
GR	Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վիանոս Իրակլիու Կրիտիս
GR	Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վորիոս Միլոպոտամոս Բեթիմնիս Կրիտիս
GR	Γαλανό Μεταγγιτσίου Χαλκιδικής	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ղալանո Մետանցիցիու Խալկիդիկիս
GR	Γαλοτύρι	ZOI	Sirevi	Ղալոտիրի
GR	Γραβιέρα Αγράφων	ZOI	Sirevi	Ղրավյերա Աղրաֆոն
GR	Γραβιέρα Κρήτης	ZOI	Sirevi	Ղրավյերա Կրիտիս
GR	Γραβιέρα Νάξου	ZOI	Sirevi	Ղրավյերա Նաքսու
GR	Ελιά Καλαμάτας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Էլյա Կալամատաս
GR	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο "Τροιζηνία"	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էքսերետիկո պարթենո էլեոլադո «Տրիզինիա»

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Θραψανό	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էքսերետիկո պարթեն Էլեոլադո Թրափսան
GR	Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο Σέλινο Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էքսերետիկո Պարթեն Էլեոլադո Սելինո Կրիտիս
GR	Ζάκυνθος	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Չակինթոս
GR	Θάσος	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Թասոս
GR	Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Թրուբա Ամպադյաս Րեթիմնիս Կրիտիս
GR	Θρούμπα Θάσου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Թրուբա Թասու
GR	Θρούμπα Χίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Թրուբա Խիու
GR	Καλαθάκι Λήμνου	ZOI	Sirevi	Կալաթակի Լիմնու
GR	Καλαμάτα	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կալամատա
GR	Κασέρι	ZOI	Sirevi	Կասերի
GR	Κατίκι Δομοκού	ZOI	Sirevi	Կատիկի Դոմոկու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Κατσικάκι Ελασσόνας	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կացիկակի Էլասոնաս
GR	Κελυφωτό φυστίκι Φθιώτιδας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կելիֆոտո Ֆիստիկի Ֆթիոտիդաս
GR	Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կերասյա տրաղանա Բոդոխորիու
GR	Κεφαλογραβιέρα	ZOI	Sirevi	Կեֆալոդրավյերա
GR	Κεφαλονιά	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կեֆալոնյա
GR	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլիմվարի Խանիոն Կրիտիս
GR	Κονσερβολιά Αμφίσσης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Ամֆիսիս
GR	Κονσερβολιά Αρτας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Արտաս
GR	Κονσερβολιά Αταλάντης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Ատալանդիս
GR	Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Պիլյու Վոլու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Κονσερβολιά Ροβίων	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոլյա Բովիոն
GR	Κονσερβολιά Στυλίδας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոլյա Ստիլիդաս
GR	Κοπανιστή	ZOI	Sirevi	Կոպանիստի
GR	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կորինթիակի Ստաֆիդա Վոստիցա
GR	Κουμ Κουάτ Κέρκυρας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կում Կուատ Կերկիրաս
GR	Κρανίδι Αργολίδας	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կրանիդի Աργολիդաս
GR	Κρητικό παξιμάδι	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կրիտիկո Պաքսիմադի
GR	Κροκεές Λακωνίας	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կրոկես Լակωνիաս
GR	Κρόκος Κοζάνης	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Կրոկոս Կոզանիս
GR	Λαδοτύρι Μυτιλήνης	ZOI	Sirevi	Լադոտիրի Միտիլինիս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Λακωνία	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լակոնիա
GR	Λέσβος, Μυτιλήνη	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լեսվոս, Միտիլինի
GR	Λυγουριό Ασκληπείου	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լիդուրյո Ասկիպիիո
GR	Μανούρι	ZOI	Sirevi	Մանուրի
GR	Μανταρίνι Χίου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մանդարինի Խիո
GR	Μαστίχα Χίου	ZOI	Prirodne gume i smole	Մաստիխա Խիո
GR	Μαστιχέλαιο Χίου	ZOI	Eterična ulja	Մաստիխելեո Խիո
GR	Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανίλια	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Մելի Էլատիս Մենալու Վանիլյա
GR	Μεσσαρά	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մեսարա
GR	Μετσοβόνη	ZOI	Sirevi	Մեցովոնե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Μήλα Ζαγοράς Πηλίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Միլա Զաղորաս Պիլիու
GR	Μήλα Ντελίσιους Πιλαφά Τριπόλεως	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Միլա Տելիսիուս Պիլաֆա Տրիպոլեու
GR	Μήλο Καστοριάς	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Միլո Կաստորյաս
GR	Μπάτζος	ZOI	Sirevi	Բաձոս
GR	Ξερά σύκα Κύμης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Քսերա սիկա Կիմիս
GR	Ξηρά Σύκα Ταξιάρχη	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Քսիրա Սիկա Տաքսիարիի
GR	Ξύγαλο Σητείας/Ξίγαλο Σητείας	ZOI	Sirevi	Քսիդալո Սիտիաս/ Քսիդալո Սիտիաս
GR	Ξυνομυζήθρα Κρήτης	ZOI	Sirevi	Քսինոմիզիթրա Կրիտիս
GR	Ολυμπία	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Օլիմբիա
GR	Πατάτα Κάτω Νευροκοπίου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա Կատո Նեվրոկոպիու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Πατάτα Νάξου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա Նաքսու
GR	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պեզա Իրակլիլիու Կրիտիս
GR	Πέτρινα Λακωνίας	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պետրինա Լակոնիաս
GR	Πηχτόγαλο Χανίων	ZOI	Sirevi	Պիխտողալո Խանիոն
GR	Πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων Κρήτης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պորտոկալյա Մալեմե Խանիոն Կրիտիս
GR	Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պրասինես Էլյես Խալկիդիկիս
GR	Πρέβεζα	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պրեվեզա
GR	Ροδάκινα Νάουσας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ռոդակինա Նաուսաս
GR	Ρόδος	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ռոդոս
GR	Σάμος	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սամոս
GR	Σαν Μιχάλη	ZOI	Sirevi	Սան Միխալի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Միսիա Լասիթիու Կրիտիս
GR	Σταφίδα Ζακύνθου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ստաֆիդա Զակինթու
GR	Σταφίδα Ηλείας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ստաֆիդա Իլիաս
GR	Σταφίδα Σουλτανίνα Κρήτης	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ստաֆիդա Սուլտանինա Կրիտիս
GR	Σύκα Βραβρόνας Μαρκοπούλου Μεσογείων	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Միկա Վրավրոնաս Մարկոպուլու Մεσογիոն
GR	Σφέλα	ZOI	Sirevi	Սֆելա
GR	Τοματάκι Σαντορίνης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Տոմատակի Տանտորինիս
GR	Τσακόνικη μελιτζάνα Λεωνιδίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ցակոնիկի Մելիձանա Լեոնիդիու
GR	Τσίγλα Χίου	ZOI	Prirodne gume i smole	Ցիցիա Խիու
GR	Φάβα Σαντορίνης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆավա Սանտորինիս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Φασόλια (Γίγαντες Ελέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլյա (Յիրանդէս Էլէֆանդէս) Պրէսպոն Ֆլորինաս
GR	Φασόλια (πλακέ μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլյա (պլակէ մեղալոսպերմա) Պրէսպոն Ֆլորինաս
GR	Φασόλια Βανίλιες Φενεού	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլյա Վանիլյէս Ֆենէու
GR	ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΓΑΝΤΕΣ — ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	ՖԱՍՈՆԼՅԱ ՅԻՂԱՆԴԵՍ – ԷԼԵՖԱՆԴԵՍ ԿԱՍՏՈՐՅԱՍ
GR	Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլյա յիդանդէս Էլէֆանդէս Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլյա կինա մեսոսպերմա Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Φέτα	ZOI	Sirevi	Ֆետա
GR	Φιρίκι Πηλίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիրիկի Պիլիու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Φοινίκι Λακωνίας	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ֆինիկի Լակոնիաս
GR	Φορμαέλλα Αράχωβας Παρνασσού	ZOI	Sirevi	Ֆորմաեղա Արախովաս Պարնասու
GR	Φυστίκι Αίγινας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիստիկի Էգինաս
GR	Φυστίκι Μεγάρων	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիստիկի Մեղարոն
GR	Χανιά Κρήτης	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Խանյա Կրիտիս
HU	Alföldi kamillavirágzat	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ալֆյոլդի կամիլավիրագատ
HU	Budapesti téliszalámi	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բուդապեշտի տիլիսալամի
HU	Csabai kolbász/Csabai vastagkolbász	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չաբաի կոլբաս/ Չաբաի վաստագկոլբաս
HU	Gönci kajsziбарack	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գյունցի կայսիբարացկ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
HU	Gyulai kolbász/Gyulai pároskolbász	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գյուլաի կոլբաս/ Գյուլաի պարոշկոլբաս
HU	Hajdúsági torma	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Հայդուշագի տորմա
HU	Kalocsai fűszerpaprika örlemény	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Կալոչաի ֆյուսերպապրիկա օրլեմէնյ
HU	Magyar szürkemarha hús	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Մազյար սուրկեմարհա հուշ
HU	Makói vöröshagyma, Makói hagyma	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մակոի վորոշագյմա, Մակոի հագյմա
HU	Szegedi fűszerpaprika-örlemény/Szegedi paprika	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սեգեդի ֆյուսերպապրիկա – օրլեմէնյ / Սեգեդի պապրիկա
HU	Szegedi szalámi, Szegedi téliszalámi	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սեգեդի սալամի, Սեգեդի տելիսալամի
HU	Szentesi paprika	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սենտեշի պապրիկա
HU	Szóregi rózsatő	ZOZP	Cvijeće i ukrasno bilje	Սյորեգի ռոժատո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IE	Clare Island Salmon	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Քլեր Այլնդ Սալմոն
IE	Connemara Hill lamb, Uain Sléibhe Chonamara	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Քոնեմարա Հիլ լեմ, Ուեյն Շլեյվը Խոնըմարա
IE	Imokilly Regato	ZOI	Sirevi	Այմոկիլի Բեգատո
IE	Timoleague Brown Pudding	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թիմոլիգ Բրաուն Փուդինգ
IE	Waterford Blaa/Blaa	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ուաթերֆորդ Բլաս/ Բլաս
IT	Abbacchio Romano	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Աբաքքիո Ռոմանո
IT	Acciughe sotto sale del Mar Ligure	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Աչուգե սոտո սալե դել Մար Լիգուրե
IT	Aceto Balsamico di Modena	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Աչետո Բալսամիկո դի Մոդենա
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Աչետո բալսամիկո տրադիցիոնալե դի Մոդենա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Աչետո բալսամիկո տրադիցիոնալե դի Ռեջիո Էմիլիա
IT	Aglione Bianco Polesano	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ալյո Բյանկո Պոլեսանո
IT	Aglione di Voghera	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ալյո դի Վոգիերա
IT	Agnello del Centro Italia	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյելլո դել Ճենտրո Իտալիա
IT	Agnello di Sardegna	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյելլո դի Սարդենյա
IT	Alto Crotonese	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ալտո Կրոտոնեզե
IT	Amarene Bruschette di Modena	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ամարենե Բրուսկե դի Մոդենա
IT	Aprutino Pescarese	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ապրուտինո Պեսկարեզե
IT	Arancia del Gargano	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արանչիա դել Գարգանո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Arancia di Ribera	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արանչյա դի Ռիբերա
IT	Arancia Rossa di Sicilia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արանչյա Ռոսսա դի Սիչիլիա
IT	Asiago	ZOI	Sirevi	Ազիագո
IT	Asparago Bianco di Bassano	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպարոագո Բյանկո դի Բասսանո
IT	Asparago bianco di Cimadolmo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպարոագո բյանկո դի Չիմադոլմո
IT	Asparago di Badoere	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպարոագո դի Բադոերե
IT	Asparago di Cantello	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպարոագո դի Կանտելլո
IT	Asparago verde di Altedo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպարոագո վերդե դի Ալտեդո
IT	Basilico Genovese	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բազիլիկո Ջենովեզե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Bergamotto di Reggio Calabria - Olio essenziale	ZOI	Eterična ulja	Բեռգամոտոտո ղի Ռեջջիո Կալաբրիա – Օլիո Էսենցիալե
IT	Bitto	ZOI	Sirevi	Բիտտո
IT	Bra	ZOI	Sirevi	Բռա
IT	Bresaola della Valtellina	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բրեսաոլա դելլա Վալտելլինա
IT	Brisighella	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բրիգիզելլա
IT	Brovada	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բրովադա
IT	Bruzio	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բրուզիո
IT	Caciocavallo Silano	ZOI	Sirevi	Կաչիոկավալլո Սիլանո
IT	Canestrato di Moliterno	ZOZP	Sirevi	Կանիստրատո ղի Մոլիտերնո
IT	Canestrato Pugliese	ZOI	Sirevi	Կանիստրատո Պուլյեզե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Canino	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կանինո
IT	Cantuccini Toscani/Cantucci Toscani	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կանտուչինի Տոսկանի/ Կանտուչի Տոսկանի
IT	Capocollo di Calabria	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կեպոկոլլո դի Կալաբրիա
IT	Cappellacci di zucca ferraresi	ZOZP	Tjestenina	Կապպելաչի դի ցուկկա ֆերառեզի
IT	Cappero di Pantelleria	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կապպերո դի Պանտելլերիա
IT	Carciofo Brindisino	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կարչոֆո Բրինդիզինո
IT	Carciofo di Paestum	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կարչոֆո դի Պեստում
IT	Carciofo Romanesco del Lazio	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կարչոֆո Ռոմանեսկո դել Լացիո
IT	Carciofo Spinoso di Sardegna	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կարչոֆո Սպինոզո դի Սարդենյա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Carota dell'Altopiano del Fucino	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կարոտե դել Ալտոպիանո դել Ֆուչինո
IT	Carota Novella di Ispica	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կարոտա Նովելլա դի Իսպիկա
IT	Cartoceto	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կարտոչետո
IT	Casatella Trevigiana	ZOI	Sirevi	Կազատելլա Տրեվիջիանա
IT	Casciotta d'Urbino	ZOI	Sirevi	Կաշոտտա դ'Ուրբինո
IT	Castagna Cuneo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստանյա Կունեո
IT	Castagna del Monte Amiata	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստանյա դել Մոնտե Ամիատա
IT	Castagna di Montella	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստանյա դի Մոնտելլա
IT	Castagna di Vallerano	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստանյա դի Վալլեռանո
IT	Castelmagno	ZOI	Sirevi	Կաստելմանյո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Chianti Classico	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կիանտի Կլասիկո
IT	Ciauscolo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չիաուսկոլո
IT	Cilento	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Չիլենտո
IT	Ciliegia dell'Etna	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիլիեջա դել Էտնա
IT	Ciliegia di Marostica	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիլիեջա դի Մարոստիկա
IT	Ciliegia di Vignola	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիլիեջա դի Վինյոլա
IT	Cinta Senese	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Չինտա Սենեզե
IT	Cipolla bianca di Margherita	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիպոլլա բյանկա դի Մարգերիտա
IT	Cipolla Rossa di Tropea Calabria	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիպոլլա Ռոսա դի Տրոպեա Կալաբրիա
IT	Cipollotto Nocerino	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիպոլլոտո Նոչերինո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Clementine del Golfo di Taranto	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կլեմենտինե դել Գոլֆո դի Տարանտո
IT	Clementine di Calabria	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կլեմենտինե դի Կալաբրիա
IT	Collina di Brindisi	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինա դի Բրինդիզի
IT	Colline Pontine	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինե Պոնտինե
IT	Colline di Romagna	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինե դի Ռոմանյա
IT	Colline Salernitane	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինե Սալեռնիտանե
IT	Colline Teatine	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինե Տեատինե
IT	Coppa di Parma	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կոպպա դի Պարմա
IT	Coppa Piacentina	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կոպպա Պիասենտինա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Coppia Ferrarese	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կոպպիա Ֆեռառեզե
IT	Cotechino Modena	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կոտեկիսոն Մոդենա
IT	Cozza di Scardovari	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կոցցա դի Սկարդովարի
IT	Crudo di Cuneo	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կռուդո դի Կունեո
IT	Culatello di Zibello	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կուլատելլո դի Չիբելլո
IT	Dauno	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Դաուն
IT	Fagioli Bianchi di Rotonda	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլի Բիանկի դի Ռոտոնդա
IT	Fagiolo Cannellino di Atina	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլո Կաննելլինո դի Ատինա
IT	Fagiolo Cuneo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլո Կունեո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Fagiolo di Lamon della Vallata Bellunese	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլոն դի Լամոնոն դելլա Վալլատա Բելլունեզե
IT	Fagiolo di Sarconi	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլոն դի Սարկոնի
IT	Fagiolo di Sorana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլոն դի Սորանա
IT	Farina di castagne della Lunigiana	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարինա դի կաստանյե դելլա Լունիջիանա
IT	Farina di Neccio della Garfagnana	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարինա դի Նեչչիո դելլա Գարֆանյանա
IT	Farro della Garfagnana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարո դելլա Գարֆանյանա
IT	Farro di Monteleone di Spoleto	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարո դի Մոնտելեոնե դի Սպոլետո
IT	Fichi di Cosenza	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիկի դի Կոզենցա
IT	Fico Bianco del Cilento	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիկո Բյանկո դել Չիլենտո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Ficodindia dell'Etna	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիկոդինդիա դել Էտնա
IT	Ficodindia di San Cono	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիկոդինդիա դի Սան Կոնո
IT	Finocchiona	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ֆինոկկիոնա
IT	Fiore Sardo	ZOI	Sirevi	Ֆիորե Սարդո
IT	Focaccia di Recco col formaggio	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ֆոկաչչա դի Ռեկո կոլ Ֆորմաջոն
IT	Fontina	ZOI	Sirevi	Ֆոնտինա
IT	Formaggella del Luinese	ZOI	Sirevi	Ֆորմաջելլա դել Լուինեզե
IT	Formaggio di Fossa di Sogliano	ZOI	Sirevi	Ֆորմաջոն դի Ֆոսսա դի Սոլյանո
IT	Formai de Mut dell'Alta Valle Brembana	ZOI	Sirevi	Ֆորմաի դե Մուտ դել Ալտա Վալլե Բոնեմբանա
IT	Fungo di Borgotaro	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆունգո դի Բորգոտարո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Garda	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Գարդա
IT	Gorgonzola	ZOI	Sirevi	Գորգոնձոլա
IT	Grana Padano	ZOI	Sirevi	Գրանա Պադանո
IT	Insalata di Lusia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ինսալատա դի Լուզիա
IT	Irpinia – Colline dell'Ufita	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Իրպինիա – Կոլլինե դել Ուֆիտա
IT	Kiwi Latina	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կիուի Լատինա
IT	La Bella della Daunia	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լա Բելլա Դելլա Դաունիա
IT	Laghi Lombardi	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լագի Լոմբարդի
IT	Lametia	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լամեթիա
IT	Lardo di Colonnata	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լարդո դի Կոլոննատա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Lenticchia di Castelluccio di Norcia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լենտիկիա դի Վաստելլուչչո դի Նորչա
IT	Limone Costa d'Amalfi	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե Կոստա դ'Ամալֆի
IT	Limone di Rocca Imperiale	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե դի Ռոկկա Իմպերիալե
IT	Limone di Siracusa	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե դի Սիրակուզա
IT	Limone di Sorrento	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե դի Սորենտո
IT	Limone Femminello del Gargano	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե Ֆեմինելլո դել Գարգանո
IT	Limone Interdonato Messina	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե Ինտերոնատո Մեսսինա
IT	Liquirizia di Calabria	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Լիկուիրիզիա դի Կալաբրիա
IT	Lucca	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լուկկա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Maccheroncini di Campofilone	ZOZP	Tjestenina	Մակկերոնչինի դի Կամպոֆիլոնե
IT	Marrone del Mugello	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոննե դել Մուջելլո
IT	Marrone della Valle di Susa	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոննե դելլա Վալե դի Մուզա
IT	Marrone di Caprese Michelangelo	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոննե դի Կապրեզե Միկելանջելո
IT	Marrone di Castel del Rio	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոննե դի Կաստել դել Ռիո
IT	Marrone di Combai	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոննե դի Գոմբայ
IT	Marrone di Roccadaspide	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոննե դի Ռոկկադասպիդե
IT	Marrone di San Zeno	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոննե դի Սան Զենո
IT	Marroni del Monfenera	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոննի դել Մոնֆեներա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Mela Alto Adige, Südtiroler Apfel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելա Ալտո Ադիջե, Սուդտիրոլեր Աաֆել
IT	Mela di Valtellina	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելա դի Վալտելլինա
IT	Mela Rossa Cuneo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելա Ռոսա Կունեո
IT	Mela Val di Non	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելա Վալ դի Նոն
IT	Melannurca Campana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելաննուրկա Կամպանա
IT	Melanzana Rossa di Rotonda	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելանջանա Ռոսա դի Ռոտոնդա
IT	Melone Mantovano	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոնե Մմանտովանո
IT	Miele della Lunigiana	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միելե դելլա Լունիջանա
IT	Miele delle Dolomiti Bellunesi	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միելե դելլե Դոլոմիտի Բելլունեզի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Miele Varesino	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միելե Վարեզինո
IT	Molise	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոլիզե
IT	Montasio	ZOI	Sirevi	Մոնտասիո
IT	Monte Etna	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտե Էտնա
IT	Monte Veronese	ZOI	Sirevi	Մոնտե Վերոնեզե
IT	Monti Iblei	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտի Իբլեի
IT	Mortadella Bologna	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մոռտադելլա Բոլոնյա
IT	Mortadella di Prato	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մոռտադելլա դի Պրատո
IT	Mozzarella di Bufala Campana	ZOI	Sirevi	Մոցարելլա դի Բուֆալա Կամպանա
IT	Murazzano	ZOI	Sirevi	Մուրացանո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Nocciola del Piemonte, Nocciola Piemonte	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նոչոլա դել Պիմոնտե, Նոչոլա Պիմոնտե
IT	Nocciola di Giffoni	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նոչոլա դի Զիֆոնի
IT	Nocciola Romana	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նոչոլա Ռոմանա
IT	Nocellara del Belice	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նոչելլարա դել Բելիչե
IT	Nostrano Valtrompia	ZOI	Sirevi	Նոստրանո Վալտրոմպիա
IT	Oliva Ascolana del Piceno	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվա Ասկոլանա դել Պիչենո
IT	Pagnotta del Dittaino	ZOI	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանյոտա դել Դիտտայնո
IT	Pampapato di Ferrara/Pampepato di Ferrara	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պամպապատո դի Ֆերոռատա/ Պամպիպատո դի ֆերոռատա
IT	Pancetta di Calabria	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պանչետտա դի Կալաբրիա
IT	Pancetta Piacentina	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պանցետտա Պիաչենտինա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Pane casareccio di Genzano	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանե կասարեչչո դի Ջենզան
IT	Pane di Altamura	ZOI	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանե դի Ալտամուրա
IT	Pane di Matera	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանե դի Մատերա
IT	Pane Toscano	ZOI	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանե Տոսկան
IT	Panforte di Siena	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանֆորտե դի Սիենա
IT	Parmigiano Reggiano	ZOI	Sirevi	Պարմիջան Ռիջջան
IT	Pasta di Gragnano	ZOZP	Tjestenina	Պաստա դի Գրանյան
IT	Patata dell'Alto Viterbese	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատակա դել'Ալտո Վիտերբեզե
IT	Patata della Sila	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա դելլա Սիլա
IT	Patata di Bologna	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա դի Բոլոնյա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Patata novella di Galatina	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա նովելլա դի Գալանտինա
IT	Patata Rossa di Colfiorito	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա Ռոսսա դի Կոլֆիորիտո
IT	Pecorino Crotonese	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Կրոտոնեզե
IT	Pecorino delle Balze Volterrane	ZOI	Sirevi	Պեկորինո դելլե Բալջե Վոլտեռանե
IT	Pecorino di Filiano	ZOI	Sirevi	Պեկորինո դի Ֆիլիանո
IT	Pecorino di Picinisco	ZOI	Sirevi	Պեկորինո դի Պիչինիսկո
IT	Pecorino Romano	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Ռոմանո
IT	Pecorino Sardo	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Սարդո
IT	Pecorino Siciliano	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Սիչիլիանո
IT	Pecorino Toscano	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Տոսկանո
IT	Penisola Sorrentina	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պենիզոլա Սորոնտենտինա
IT	Peperone di Pontecorvo	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեպերոնե դի Պոնտեկոռվո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Peperone di Senise	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեպերոնե դի Սենիզե
IT	Pera dell'Emilia Romagna	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պերա դել Էմիլիա Ռոմանյա
IT	Pera mantovana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պերա մանտովանա
IT	Pesca di Leonforte	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեսկա դի Լեոնֆորտե
IT	Pesca di Verona	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեսկա դի Վերոնա
IT	Pesca e Nettarina di Romagna	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեսկա և Նետտարինա դի Ռոմանյա
IT	Pescabivona	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեսկաբիվոնա
IT	Piacentinu Ennese	ZOI	Sirevi	Պիաչենտինու Էննեզե
IT	Piadina Romagnola/Piada Romagnola	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պիադինա Ռոմանյոլա/ Պիադա Ռոմանյոլա
IT	Piave	ZOI	Sirevi	Պիավե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Pistacchio verde di Bronte	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիստապքիո վեռդե դի Բոննտե
IT	Pomodorino del Piennolo del Vesuvio	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմոդորինո դել Պիեննոլո դել Վեզուվիո
IT	Pomodoro di Pachino	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմոդորո դի Պակինո
IT	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմոդորո Ս. Մարչանո դել Սարնեզե Լոչերինո
IT	Porchetta di Ariccia	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պորկետտա դի Արիչչա
IT	Pretuziano delle Colline Teramane	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պրետուզիանո դելլե Կոլլինե Տերամանե
IT	Prosciutto Amatriciano	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո Ամատրիչանո
IT	Prosciutto di Carpegna	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո դի Կարպենյա
IT	Prosciutto di Modena	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո դի Մոդենա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Prosciutto di Norcia	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշչուտտո դի Նորչա
IT	Prosciutto di Parma	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշչուտտո դի Պարմա
IT	Prosciutto di S. Daniele	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշչուտտո դի Ս. Դանիելե
IT	Prosciutto di Sauris	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշչուտտո դի Սաուրիս
IT	Prosciutto Toscano	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշչուտտո Տոսկանո
IT	Prosciutto Veneto Berico-Euganeo	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշչուտտո Վենիսո Բերիկո-Էուգանեո
IT	Provolone del Monaco	ZOI	Sirevi	Պրովոլոնե դել Մոնակո
IT	Provolone Valpadana	ZOI	Sirevi	Պրովոլոնե Վալպադանա
IT	Puzzone di Moena/Spretz Tzaori	ZOI	Sirevi	Պուզոնե դի Մոենա/ Սպրեց Ծաորի
IT	Quartirolo Lombardo	ZOI	Sirevi	Կուարտիրոլո Լոմբարդո
IT	Radicchio di Chioggia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ռադիկկիո դի Կիոջչա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Radicchio di Verona	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ռադիկկլիոն դի Վերոնա
IT	Radicchio Rosso di Treviso	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ռադիկկլիոն Ռոսո դի Տրեվիզո
IT	Radicchio Variegato di Castelfranco	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ռադիկկլիոն Վարեգատո դի Կաստալֆրանկո
IT	Ragusano	ZOI	Sirevi	Ռագուզանո
IT	Raschera	ZOI	Sirevi	Ռասկերա
IT	Ricciarelli di Siena	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ռիչչարելլի դի Սիենա
IT	Ricotta di Bufala Campana	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Ռիկոտտա դի Բուֆալա Կամպանա
IT	Ricotta Romana	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Ռիկոտտա Ռոմանա
IT	Riso del Delta del Po	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ռիզո դել Դալտա դել Պո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Riso di Baraggia Biellese e Vercellese	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ռիզո դի Բարագջա Բիելլեզե և Վերչելլեզե
IT	Riso Nano Vialone Veronese	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ռիզո Նանո Վիալոնե Վեռոնեզե
IT	Riviera Ligure	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ռիվիեռա Լիգուրե
IT	Robiola di Roccaverano	ZOI	Sirevi	Ռոբիոլա դի Ռոկկավերանո
IT	Sabina	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սաբինա
IT	Salama da sugo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամա դա սուզո
IT	Salame Brianza	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Բրիանզա
IT	Salame Cremona	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Կրեմոնա
IT	Salame di Varzi	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե դի Վառզի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Salame d'oca di Mortara	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե դ'օքա դի Մորտարա
IT	Salame Felino	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Ֆելինո
IT	Salame Piacentino	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Պիաշենտինո
IT	Salame Piemonte	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Պիեմոնտե
IT	Salame S. Angelo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Սան Անջելո
IT	Salamini italiani alla cacciatora	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամինի իտալիանի ալա կաչատորա
IT	Sale Marino di Trapani	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սալե Մարինո դի Տրապանի
IT	Salmerino del Trentino	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Սալմերինո դել Տրենտինո
IT	Salsiccia di Calabria	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալսիչչա դի Կալաբրիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Salva Cremasco	ZOI	Sirevi	Սալվա Կրեմասկո
IT	Sardegna	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սարդենյա
IT	Scalognò di Romagna	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սկալոնյո դի Ռոմանյա
IT	Sedano Bianco di Sperlonga	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սեդանո Բիանկո դի Սպերլոնգա
IT	Seggiano	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սեջջանո
IT	Silter	ZOI	Sirevi	Սիլտեր
IT	Soppressata di Calabria	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոպրեսատա դի Կալաբրիա
IT	Sopressa Vicentina	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոպրեսա Վիչենտինա
IT	Speck Alto Adige/Südtiroler Markenspeck/Südtiroler Speck	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սպեկ Ալտո Ադիջե/ Մուդտիրոլեր Մարկենսպեկ/ Մուդտիրոլեր Սպեկ
IT	Spresa delle Giudicarie	ZOI	Sirevi	Սպրեսա դելլե Զուդիկարիե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Squacquerone di Romagna	ZOI	Sirevi	Սքուաքուեռոնե դի Ռոմանյա
IT	Stelvio, Stilfser	ZOI	Sirevi	Ստելվիո, Ստիլֆսեր
IT	Strachitunt	ZOI	Sirevi	Ստրաչիտունտ
IT	Susina di Dro	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սուզինա դի Դրո
IT	Taleggio	ZOI	Sirevi	Տալեջջո
IT	Tergeste	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տերջեստե
IT	Terra di Bari	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տեռա դի Բարի
IT	Terra d'Otranto	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տեռա դ'Օտրանտո
IT	Terre Aurunche	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տեռե Աուռունկե
IT	Terre di Siena	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տեռե դի Սյենա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Terre Tarentine	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տերե Ծարենտինե
IT	Tinca Gobba Dorata del Pianalto di Poirino	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Տինկա Գոբբա Դորատա դել Պիանալտո դի Պոիրինո
IT	Toma Piemontese	ZOI	Sirevi	Տոմա Պիեմոնտեզե
IT	Torrone di Bagnara	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Տորոնե դի Բանյարա
IT	Toscana	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տոսկանո
IT	Trote del Trentino	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Տրոտե դել Տրենտինո
IT	Tuscia	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տուշիա
IT	Umbria	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ումբրիա
IT	Uva da tavola di Canicattì	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ուվա դա տավոլա դի Կանիկատտի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Uva da tavola di Mazzarrone	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ուվա դա տավոլա դի Մաձձարոնե
IT	Uva di Puglia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ուվա դի Պուլիա
IT	Val di Mazara	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վալ դի Մազարա
IT	Valdemone	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վալդեմոնե
IT	Valle d'Aosta Lard d'Arnad/Vallée d'Aoste Lard d'Arnad	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Վալլե դ'Աոստա Լարդ դ'Առնադ/Վալլե դ'Աոստե Լարդ դ'Առնադ
IT	Valle d'Aosta Fromadzo	ZOI	Sirevi	Վալլե դ'Աոստա Ֆրոմաձո
IT	Valle d'Aosta Jambon de Bosses	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Վալլե դ'Աոստա Յամբոն դե Բոսսիս
IT	Valle del Belice	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վելլե Բելիչե
IT	Valli Trapanesi	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վալլի Տրապանեզի
IT	Valtellina Casera	ZOI	Sirevi	Վալտելլինա Կասերա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Vastedda della valle del Belice	ZOI	Sirevi	Վաստեդդա դելլա վալլե դել Բելիչե
IT	Veneto Valpolicella, Veneto Euganei e Berici, Veneto del Grappa	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վենետո Վալպոլիչելլա, Վենետո Էուգանեների Է Բերիչի, Վենետո դել Գռապպա
IT	Vitellone bianco dell'Appennino centrale	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վիտելլոնո Բյանկո դել Ապպենինո շենտրալե
IT	Vulture	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վուլտուրե
IT	Zafferano dell'Aquila	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չաֆֆեռանո դել Աքուիլա
IT	Zafferano di San Gimignano	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չաֆֆեռանո դի Սան Զիմինյանո
IT	Zafferano di Sardegna	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չաֆֆեռանո դի Սարդենյա
IT	Zampone Modena	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չամպոնե Մոդենա
LV	Carnikavas nēģi	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ցարնիկավասս նեգյի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
LV	Latvijas lielle pelēkie zirņi	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լատվիաս լիելիե պելէկիէ զիռնյի
LT	Daujėnų naminė duona	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Դաույենի նամինե դուոնա
LT	Lietuviškas varškės sūris	ZOZP	Sirevi	Լիետուվիշկաս վարշկես սուրիս
LT	Liliputas	ZOZP	Sirevi	Լիլիպուտաս
LT	Seinų/Lazdijų krašto medus/Miód z Sejnešczyzny/Łódziejszczyzny	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մեյնու/Լազդիյու կոաշոո մեդուս/ Միոդ զ սեյնենյսչինի/ Լոզյձիեյշչինի
LT	Staklišės	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ստակլիշկես
LU	Beurre rose – Marque Nationale du Grand-Duché de Luxembourg	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բեր բոզ – Մարք Նասիոնալ դյու Գրոն Դյուշ դը Լյուքսամբուր
LU	Miel - Marque nationale du Grand-Duché de Luxembourg	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միել - Մարքը նասիոնալ դյու Գրոն-Դյուշէ դը Լյուքսամբուր

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
LU	Salaisons fumées, marque nationale grand-duché de Luxembourg	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալեզոն ֆյումե, մարքը նասիոնալ գրոն-դյուշ դը Լյուքսեմբուր
LU	Viande de porc, marque nationale grand-duché de Luxembourg	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վիյանդ դե պոր, մարք նասիոնալ գրոն-դյուշ դը Լյուքսեմբուր
NL	Boeren-Leidse met sleutels	ZOI	Sirevi	Բորեն-Լայդշը մեթ շլեուլթելս
NL	Brabantse Wal asperges	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բոաբանցե Վալ ասպեռժես
NL	De Meerlander	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Դե Մեերլանդեր
NL	Edam Holland	ZOZP	Sirevi	Էդամ Հոլանդ
NL	Gouda Holland	ZOZP	Sirevi	Խաուդա Հոլանդ
NL	Hollandse geitenkaas	ZOZP	Sirevi	Հոլանդսը խայտենկաս
NL	Kanterkaas, Kanternagelkaas, Kanterkomijnekaas	ZOI	Sirevi	Կանտերկաս, Կանտերնախելկաս, Կանտերկոմայնեկաս
NL	Noord-Hollandse Edammer	ZOI	Sirevi	Նորդ-Հոլանդսե Էդամեր
NL	Noord-Hollandse Gouda	ZOI	Sirevi	Նորդ-Հոլանդսե Խաուդա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
NL	Opperdoezer Ronde	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օպերդուզեր Բոնդե
NL	Westlandse druif	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վեստլանդսե դրայֆ
PL	Andruty kaliskie	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Անդրուտի կալիսկիե
PL	Bryndza Podhalańska	ZOI	Sirevi	Բրինձա Պոդհալանյսկա
PL	Cebularz lubelski	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Սեբուլաշ լուբելսկի
PL	Chleb prądnicki	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Խլեբ պրոդնիցկի
PL	Fasola korczyńska	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլա կոռչինյսկա
PL	Fasola Piękny Jaś z Doliny Dunajca/Fasola z Doliny Dunajca	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլա Փյենկնի Յաշ գ Դոլինի Դունայցա/ Ֆասուլա գ Դոլինի Դունայցա
PL	Fasola Wrzawska	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլա Վժավսկա
PL	Jabłka grójeckie	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Յաբուկա գրոյեցկյե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PL	Jabłka łąckie	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Յաբուկա ուռնցկյէ
PL	Jagnięcina podhalańska	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Յագնյենչինա պողխալանյսկա
PL	Karp zatorski	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կառպ զատորսկի
PL	Kiełbasa lisecka	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կիէուբասա լիշէցկա
PL	Kołocz śląski/kołacz śląski	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կոռուչ շլոնսկի/կոռուչ շլոնսկի
PL	Miód drahimski	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյուդ դրահիմսկի
PL	Miód kurpiowski	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյուդ կուռպիոսկի
PL	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյուդ վժոսովի զ Բորով Դոլնոշլոնսկիի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PL	Obwarzanek krakowski	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Օբվաժանեկ կռակովսկի
PL	Oscypek	ZOI	Sirevi	Օսցիպեկ
PL	Podkarpacki miód spadziowy	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Պոդկարպասկի մյուդ սպաջովի
PL	Redykołka	ZOI	Sirevi	Ռեդիկոլկա
PL	Rogal świętomarciński	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ռոգալ շվյենստոմարչինյսկի
PL	Ser koryciński swojski	ZOZP	Sirevi	Սեր կորչինյսկի սվոյսկի
PL	Śliwka szydlowska	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շլիվկա շիդլովսկա
PL	Suska sechlońska	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սուսկա սեխլոնյսկա
PL	Truskawka kaszubska lub Kaszëbskô malëna	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Տոուսկավկա կաշուբսկա լուբ Կաշեբսկո մալենա
PL	Wielkopolski ser smażony	ZOZP	Sirevi	Վյելկոպոլսկի սեր սմաժոնի
PL	Wiśnia nadwiślanka	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վիշնյա նավիշլանկա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Alheira de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ալեյրա ր Բառոզո Մոնտալեգրե
PT	Alheira de Mirandela	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ալեյրա դե Միրանդելա
PT	Alheira de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ալեյրա դե Վինյաիս
PT	Ameixa d'Elvas	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ամեյշա դ'Էլվաս
PT	Amêndoa Douro	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ամենդոա Դուրո
PT	Ananás dos Açores/São Miguel	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Անանաս դոս Ասորես/Սան Բիգել
PT	Anona da Madeira	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Անոնա դա Մադեյրա
PT	Arroz Carolino das Lezírias Ribatejanas	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Առոզ Կարոլին դաս Լեզիրիաս Ռիբատեյանաս
PT	Arroz Carolino do Baixo Mondego	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Առոզ Կարոլին դո Բայշո Մոնդեգո
PT	Azeite de Moura	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ազեյտե դե Մուրա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Azeite de Trás-os-Montes	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ազեյտե դէ Տոսագ-ուս-Մոնտես
PT	Azeite do Alentejo Interior	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ազեյտե դո Ալենտեժո Ինտերիոր
PT	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ազեյտե դա Բեյրա Ինտերիոր (Ազեյտե դա Բեյրա Ալտա, Ազեյտե դա Բեյրա Բայշա)
PT	Azeites do Norte Alentejano	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ազեյտես դո Նորտե Ալենտեժանո
PT	Azeites do Ribatejo	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ազեյտես դո Ռիբատեժո
PT	Azeitona de conserva Negrinha de Freixo	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ազեյտոնա դե կոնսերվա Նեգրինյա դե Ֆրեյշո
PT	Azeitonas de Conserva de Elvas e Campo Maior	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ազեյտոնասս դե կոնսերվա դե Էլվաս և Կամպո Մայոր
PT	Batata de Trás-os-Montes	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բատատա դէ Տոսագ-օգ-Մոնտես
PT	Batata doce de Aljezur	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բատատա դոսի դե Ալժեզուր

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Borrego da Beira	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո դա Բեյրա
PT	Borrego de Montemor-o-Novo	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո դե Մոնտեմոր-օ-Նովո
PT	Borrego do Baixo Alentejo	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո դո Բայշո Ալենտեժո
PT	Borrego do Nordeste Alentejano	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո դո Նորդեստե Ալենտեժանո
PT	Borrego Serra da Estrela	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո Սերա դա Էստրելա
PT	Borrego Terrincho	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո Տերինչո
PT	Butelo de Vinhais, Bucho de Vinhais, Chouriço de Ossos de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բուտելո դե Վինյայս, Բուչո դե Վինյայս, Շուրիսո դե Օսոս դե Վինյայս
PT	Cabrito da Beira	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դա Բեյրա
PT	Cabrito da Gralheira	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դա Գրալեյրա
PT	Cabrito das Terras Altas do Minho	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դաս Տեռաս Ալտաս դո Մինյո
PT	Cabrito de Barroso	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դե Բարոզո
PT	Cabrito do Alentejo	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դո Ալենտեժո
PT	Cabrito Transmontano	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո Տրամոնտանո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Cacholeira Branca de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կաշուլէյրա Բրանկա դէ Պորտալէգրէ
PT	Capão de Freamunde	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կապաո դէ Ֆրեամունդէ
PT	Carnalentejana	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կառնալէնտէժենա
PT	Carne Arouquesa	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ Առոուկէզա
PT	Carne Barrosã	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնի Բառոզա
PT	Carne Cachena da Peneda	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ Կաշենա դա Պենէդա
PT	Carne da Charneca	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ դա Շառնէկա
PT	Carne de Bísaro Transmontano, Carne de Porco Transmontano	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ դէ Բիզարո Տրանսմոնտանո, Կարնէ դէ Պորկո Տրանսմոնտանո
PT	Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ ջ Բովինո Կրուզադո դոս Լամէյրոս դո Բառոզո
PT	Carne de Bravo do Ribatejo	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ դէ Բրավո դո Բիբատէժո
PT	Carne de Porco Alentejano	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ դէ Պորկո Ալէնտէժանո
PT	Carne dos Açores	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ դոզ Ասորէս
PT	Carne Marinhova	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնէ Մարինյոս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Carne Maronesa	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Մարոնեզա
PT	Carne Mertolenga	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Մերտոլենգա
PT	Carne Mirandesa	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Միրանդեզա
PT	Castanha da Padrela	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստենյա դա Պադրելա
PT	Castanha da Terra Fria	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստենյա դա Տերա Ֆրիա
PT	Castanha dos Soutos da Lapa	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստենյա դոս Սոուտոս դա Լապա
PT	Castanha Marvão-Portalegre	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստենյո Մարվաո- Պորտալեգրե
PT	Cereja da Cova da Beira	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սերեժա դա Կովա դա Բեյրա
PT	Cereja de São Julião-Portalegre	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սերեժա դե Սոն Ջուլիաո- Պորտալեգրե
PT	Chouriça de Carne de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա դե Կարնի դե Բարոզո-Մունտալեգրի
PT	Chouriça de Carne de Melgaço	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա դե Կարնի ջե Մելգասո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Chouriça de Carne de Vinhais, Linguiça de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա դե Կարնի ջե Վինյայս, Լինգուիսը դյո Վինյայս
PT	Chouriça de sangue de Melgaço	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա ջե սենգե ջե Մելգասո
PT	Chouriça Doce de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա Դոսե դե Վինյայս
PT	Chouriço Azedo de Vinhais, Azedo de Vinhais, Chouriço de Pão de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո Ազեդո դե Վինյայս, Ազեդո դե Վինյայս, Շուրիսո ջե Պաո ջե Վինյայս
PT	Chouriço de Abóbora de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա դե Աբաբորա դե Բարոզու-Մունտալեգրի
PT	Chouriço de Carne de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո դե կարնե ջե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Chouriço de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո դե Պորտալեգրե
PT	Chouriço grosso de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո գոսոս ջե Էստրեմոզ և Բորբա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Chouriço Mouro de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շոուրիսոս մոուրո դե Պորտալեգրե
PT	Citrinos do Algarve	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սիտրինոս դո Ալգարվե
PT	Cordeiro Mirandês/Canhono Mirandês	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդեյրո Միրանդես/ Կանյոնո Միրանդես
PT	Cordeiro Bragançano	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդեյրո Բրագանսան
PT	Cordeiro de Barroso, Anho de Barroso, Cordeiro de leite de Barroso	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդեյրո դե Բարոզո, Անյո դե Բարոզո, Կորդեյրո դե լեյտե դե Բարոզո
PT	Farinheira de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ֆարինեյրա դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Farinheira de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ֆարինեյրա դե Պորտալեգրե
PT	Linguiça de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լինգուիսա դե Պորտալեգրե
PT	Linguiça do Baixo Alentejo, Chouriço de carne do Baixo Alentejo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լինգուիսա դո Բայշո Ալենտեժո, Շոուրիսոս դե կարնե դո Բայշո Ալենտեժո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Lombo Branco de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լոմբո Բրենկո դե Պորտալեգրե
PT	Lombo Enguitado de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լոմբո Էնգիտադո դե Պորտալեգրե
PT	Maçã Bravo de Esmolfe	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս Բռավո դե Էսմոլֆե
PT	Maçã da Beira Alta	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս դե Բեյրա Ալտա
PT	Maçã da Cova da Beira	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս դա Կովա դե Բեյրա
PT	Maçã de Alcobaça	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս դե Ալկոբասս
PT	Maçã de Portalegre	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս դե Պորտալեգրե
PT	Maçã Riscadinha de Palmela	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս Ռիսկադինյա դե Պալմելա
PT	Maracujá dos Açores/S. Miguel	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մառակուժա դոզ Ասորիս/Ս. Միգել

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Mel da Serra da Lousã	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դա Սեռա դա Լուսա
PT	Mel da Serra de Monchique	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դա Տեռա դե Մոնչիկե
PT	Mel da Terra Quente	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դա Տեռա Կենտե
PT	Mel das Terras Altas do Minho	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դաս Տեռաս Ալտաս դո Մինյո
PT	Mel de Barroso	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դե Բարոզո
PT	Mel do Alentejo	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դո Ալենտեժո
PT	Mel do Parque de Montezinho	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դո Պարկե դե Մոնտեզինյո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Mel do Ribatejo Norte (Serra d'Aire, Albufeira de Castelo de Bode, Bairro, Alto Nabão)	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դո Ռիբադեժու Նորչե (Մերա դ'Ադեր, Աբուֆեյրա դե Կաստելո դե Բոդե, Բայրո, Աուտո Նաբաո)
PT	Mel dos Açores	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դուզ Ասորես
PT	Meloa de Santa Maria – Açores	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելուա դե Սանտա Մարիա – Ասորես
PT	Morcela de Assar de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մորսելա դե Ասար դե Պորտալեգրե
PT	Morcela de Cozer de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մորսելա դե Կոսեր դե Պորտալեգրե
PT	Morcela de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մորսելա դե Էստրեմոզ Է Բորբա
PT	Ovos Moles de Aveiro	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Օվոս Մոլես դե Ավեյրո
PT	Paia de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պայա դե Էստրեմոզ Է Բորբա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Paia de Lombo de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պայա դե Լոմբո դե Էստրեմոզ Է Բորբա
PT	Paia de Toucinho de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պայա դե Տոուսինո դե Էստրեմոզ Է Բորբա
PT	Painho de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պաինյո դե Պորտալեգրե
PT	Paio de Beja	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պայո դե Բեժա
PT	Pastel de Chaves	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պաստել դե Շավես
PT	Pastel de Tentúgal	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պաստել դե Տենտուգալ
PT	Pêra Rocha do Oeste	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պէրա Ռաշա դո Օեստե
PT	Pêssego da Cova da Beira	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեսեգո դա Կովա դա Բեյրա
PT	Presunto de Barrancos	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Բարանկոս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Presunto de Barroso	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Բարոզո
PT	Presunto de Camp Maior e Elvas, Paleta de Campo Maior e Elvas	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Կամպ Մայոր և Էլվաս, Պալետա դե Կամպո Մայոր և Էլվաս
PT	Presunto de Melgaço	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Մելգասո
PT	Presunto de Santana da Serra, Paleta de Santana da Serra	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Սանտանա դա Սերա, Պալետա դե Սանտանա դա Սերա,
PT	Presunto de Vinhais/Presunto Bísaro de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Վինյայս/ Պրեզունտո Բիզարո դե Վինյայս
PT	Presunto do Alentejo, Paleta do Alentejo	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դո Ալենտեժո, Պալետա դո Ալենտեժո
PT	Queijo de Azeitão	ZOI	Sirevi	Կեյժո դե Ազեյտաու
PT	Queijo de Cabra Transmontano/Queijo de Cabra Transmontano Velho	ZOI	Sirevi	Կեյժո դե Կաբրա Տրանսմոնտանո/ Կեյժո դե Կաբրա Տրանսմոնտանո Վելյու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Queijo de Évora	ZOI	Sirevi	Կեյժո դե Էվորա
PT	Queijo de Nisa	ZOI	Sirevi	Կեյժո դե Նիզա
PT	Queijo do Pico	ZOI	Sirevi	Կեյժո դո Պիկո
PT	Queijo mestiço de Tolosa	ZOZP	Sirevi	Կեյժո Մեստիսո դե Տոլոզա
PT	Queijo Rabaçal	ZOI	Sirevi	Կեյժո Ռաբասալ
PT	Queijo S. Jorge	ZOI	Sirevi	Կեյժո Ս. Ժորժե
PT	Queijo Serpa	ZOI	Sirevi	Կեյժո Սերպա
PT	Queijo Serra da Estrela	ZOI	Sirevi	Կեյժո Սեռա դա Էստրելա
PT	Queijo Terrincho	ZOI	Sirevi	Կեյժո Տերինչո
PT	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	ZOI	Sirevi	Կեյժոս դա Բեյրա Բայշա (Կեյժո դե Կաստելու Բրանկու, Կեյժո Ամարելու դա Բեյրա Բայշա, Կեյժո Պիկանտե դա Բեյրա Բայշա)
PT	Requeijão da Beira Baixa	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Ռեկեյժաո դա Բեյրա Բայշա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Requeijão Serra da Estrela	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Ռեկեյժաո Սեռա դա Էստրելա
PT	Sal de Tavira/Flor de Sal de Tavira	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սալ դե Տավիրա/ Ֆլոր դե Սալ դե Տավիրա
PT	Salpicão de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալպիքաո դե Բարոզո-Մոնտալեգրե
PT	Salpicão de Melgaço	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալպիքաո դե Մելգաո
PT	Salpicão de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալպիքաո դե Վինյայս
PT	Sangureira de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սանգեյրա դե Բարոզո-Մոնտալեգրե
PT	Travia da Beira Baixa	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Տրավիա դա Բեյրա Բայշա
PT	Vitela de Lafões	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վիտելա դե Լաֆոնս
RO	Magiun de prune Topoloveni	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մաջուն դե պրունե Տոպոլովենի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
RO	Salam de Sibiu	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամ դե Սիբիու
RO	Telemea de Ibănești	ZOI	Sirevi	Տելեմեա դե Իբանեստի
SK	Klenovecký syrec	ZOZP	Sirevi	Կլենովեցկի Սիռեց
SK	Oravský korbáčik	ZOZP	Sirevi	Օրավսկի կորբաչիկ
SK	Paprika Žitava/Žitavská paprika	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պապրիկա Ժիտավա/ Ժիտավսկա պապրիկա
SK	Skalický trdelník	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Սկալիցկի տոդելնիկ
SK	Slovenská bryndza	ZOZP	Sirevi	Սլովենսկա բրինձա
SK	Slovenská parenica	ZOZP	Sirevi	Սլովենսկա պարենիցա
SK	Slovenský oštiepok	ZOZP	Sirevi	Սլովենսկի օշտյեպոկ
SK	Tekovský salámový syr	ZOZP	Sirevi	Տյեկովսկի սալամովի սիր
SK	Zázrivské vojky	ZOZP	Sirevi	Ջազրիվսկե վոյկի
SK	Zázrivský korbáčik	ZOZP	Sirevi	Ջազրիվսկի կորբաչիկ
SI	Bovški sir	ZOI	Sirevi	Բովշկի սիր
SI	Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էկստրա դեվիշկո օլյչնո օլյե սլովենսկե իստրե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
SI	Kočevski gozdni med	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կոչեվսկի գոգոնի մեղ
SI	Kranjska klobasa	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրանյսկա կլոբասա
SI	Kraška panceta	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրաշկա պանցետա
SI	Kraški med	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կրաշկի մեղ
SI	Kraški pršut	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրաշկի պրշուտ
SI	Kraški zašink	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրաշկի զաշինկ
SI	Mohant	ZOI	Sirevi	Մոխանտ
SI	Nanoški sir	ZOI	Sirevi	Նանոշկի սիր
SI	Piranska sol	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պիրանսկա սոլ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
SI	Prekmurska Šunka	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեկմուրսկա Շունկա
SI	Prleška tünka	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրլեշկա տյունկա
SI	Ptujski lük	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պտույսկի լյուկ
SI	Šebreljski želodec	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շեբրելյսկի ժելոդեց
SI	Slovenski med	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Սլովենսկի մեդ
SI	Štajersko prekmursko bučno olje	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Շտայերսկո պրեկմուրսկո բուչնո օլյե
SI	Tolminc	ZOI	Sirevi	Տոլմինց
SI	Zgornjesavinjski želodec	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Զգոռնյեսավինյսկի ժելոդեց
ES	Aceite Campo de Calatrava	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե Կամպո դե Կալատրավա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Aceite Campo de Montiel	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե Կամպո դե Մոնտիել
ES	Aceite de La Alcarria	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե լա Ալկարիա
ES	Aceite de la Comunitat Valenciana	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե լա կոմունիտատ Վալենսիանա
ES	Aceite de la Rioja	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե լա Ռիոխա
ES	Aceite de Lucena	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Լուսենա
ES	Aceite de Mallorca, Aceite mallorquín, Oli de Mallorca, Oli mallorquí	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Մայորկա, Ասեյտե Մայորկին, Օլի դե Մայորկա, Օլի մայորկին
ES	Aceite de Navarra	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Նավարա
ES	Aceite de Terra Alta, Oli de Terra Alta	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Տեռա Ալտա, Օլի դե Տեռա Ալտա
ES	Aceite del Baix Ebre-Montsià, Oli del Baix Ebre-Montsià	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Բայշ Էբրե-Մոնցիա, Օլի դել Բայշ Էբրե-Մոնցիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Aceite del Bajo Aragón	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դել Վախո Արաղոն
ES	Aceite Monterrubio	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե Մոնտերուբիո
ES	Aceite Sierra del Moncayo	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե Սիերա դել Մոնկայո
ES	Aceituna Aloreña de Málaga	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասեյտունա Ալորենյա դե Մալաղա
ES	Aceituna de Mallorca/Aceituna Mallorquina/Oliva de Mallorca/Oliva Mallorquina	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասեյտունե դե Մայորկա/ Ասեյտունա Մայորկինա/ Օլիվա դե Մայորկա/ Օլիվա Մայորկինա
ES	Afuega'l Pitu	ZOI	Sirevi	Աֆուեղա՛լ Պիտու
ES	Ajo Morado de Las Pedroñeras	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ախո Մորադո դե լաս Պեդրոնյերաս
ES	Alcachofa de Benicarló, Carxofa de Benicarló	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ալկաչոֆա դե Բենիկառլո, Կարչոֆա դե Բենիկառլո
ES	Alcachofa de Tudela	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ալկաչոֆա դե Տուդելա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Alfajor de Medina Sidonia	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ալֆախոռ դե Մեդիսա Սիդոնիա
ES	Almendra de Mallorca/Almendra Mallorquina/Ametlla de Mallorca/Ametlla Mallorquina	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ալմենդրա դե Մայորկա/ Ալմենդրա Մայորկինա/ Ամետլյա դե Մայորկա/ Ամետլյա Մայորկինա
ES	Alubia de La Bãeza-León	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ալուբիա դե Լա Բանյեսա-Լեոն
ES	Antequera	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Անտեկերա
ES	Arroz de Valencia, Arròs de València	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Առոզ դե Վալենսիա, Առոս դե Վալենսիա
ES	Arroz del Delta del Ebro/Arròs del Delta de l'Ebre	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Առոզ դել Դելտա դել Էբրո/ Առոս դել Դելտա դել Էբրե
ES	Arzúa-Ulloa	ZOI	Sirevi	Արսուա-Ուլյոա
ES	Avellana de Reus	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ավելյանա դե Ռեուս
ES	Azafrán de la Mancha	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ասաֆրասան դե լա Մանչա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Baena	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բաենա
ES	Berenjena de Almagro	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բերենյենա դե Ալմադրո
ES	Botillo del Bierzo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բոտիլո դե Բյերսո
ES	Caballa de Andalucia	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կաբալյա դե Անդալուսիա
ES	Cabrales	ZOI	Sirevi	Կաբրալես
ES	Calasparra	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կալասպարա
ES	Calçot de Valls	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կալսոտ դե Վալս
ES	Carne de Ávila	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե դե Ավիլա
ES	Carne de Cantabria	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե դե Կանտաբրիա
ES	Carne de la Sierra de Guadarrama	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե դե լա Սիերա դե Գուադարամա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Carne de Morucha de Salamanca	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կառնե դե Մորուչա դե Սալամանկա
ES	Carne de Vacuno del País Vasco/Euskal Okela	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կառնե դե Վակունո դել Պաիս Վասկո/Էուսկալ Օկելա
ES	Castaña de Galicia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստանյա դե Գալիսիա
ES	Cebolla Fuentes de Ebro	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սեբոյա Ֆուենտես դե Էբրո
ES	Cebreiro	ZOI	Sirevi	Սեբրեյրո
ES	Cecina de León	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սեսինա դե Լեոն
ES	Cereza del Jerte	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սերեսա դել Խերտես
ES	Cerezas de la Montaña de Alicante	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սերեսաս դե լա Մոնտանյա դե Ալիկանտես
ES	Chirimoya de la Costa tropical de Granada-Malaga	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիրիմոյա դե լա Կոստա Տրոպիկալ դե Գրանադա-Մալագա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Chorizo de Cantimpalos	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չորիսոն դե Կանտիմպալոս
ES	Chorizo Riojano	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չորիսոն Ռիոխանո
ES	Chosco de Tineo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չոսկո դե Տինեո
ES	Chufa de Valencia	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չուֆա դե Վալենսիա
ES	Cítricos Valencianos/Cítrics Valencians	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Միտրիկոս Վալենսիանոս/ Միտրիկս Վալենսիանոս
ES	Clementinas de las Tierras del Ebro, Clementines de les Terres de l'Ebre	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կլեմենտինասս դե լաս Տյեռաս դե Լ Էբրո, Կլեմենտինեսս դե լես Տերեսս դե Լ Էբրե
ES	Cochinilla de Canarias	ZOI	Košenil (sirovina životinjskog podrijetla)	Կոչինիլյա դե Կանարիասս
ES	Coliflor de Calahorra	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոլիֆլորո դե Կալաորասս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Cordero de Extremadura	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդերո դե Էքստրեմադուրա
ES	Cordero de Navarra, Nafarroako Arkumea	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդերո դե Նավարա, Նաֆարոակո Առկումեա
ES	Cordero Manchego	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդերո Մանչեգո
ES	Cordero Segureño	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդերո Սեղուրենյո
ES	Dehesa de Extremadura	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Դեեսա դե Էքստրեմադուրա
ES	Ensaïmada de Mallorca, Ensaïmada mallorquina	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Էնսաիմադա դե Մայորկա, Էնսաիմադա Մայորկինա
ES	Espárrago de Huétor-Tájar	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Էսպարադո դե Ուետոր-Տախար
ES	Espárrago de Navarra	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Էսպարադո դե Նավարա
ES	Estepa	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էստեպա
ES	Faba Asturiana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաբա Աստուրիանա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Faba de Lourenzá	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաբա դե Լոուրենսա
ES	Fesols de Santa Pau	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆեսոս դե Սանտա Պաու
ES	Gamoneu, Gamonedo	ZOI	Sirevi	Գամոնու, Գամոնեդո
ES	Garbanzo de Escacena	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գարբանսո դե Էսկասենա
ES	Garbanzo de Fuentesauco	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գարբանսո դե Ֆուենտեսաուկո
ES	Gata-Hurdes	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Գատա-Ուրդես
ES	Gofio Canario	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գոֆիո Կանարիո
ES	Granada Mollar de Elche/Granada de Elche	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գրանադա Մոլար դե Էլչե/ Գրանադա դե Էլչե
ES	Grelos de Galicia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գրելոս դե Գալիսիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Guijuelo	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գիլյուելո
ES	Idiazábal	ZOI	Sirevi	Իդիաաաբալ
ES	Jamón de Huelva	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Խամոն դե Ուելվա
ES	Jamón de Serón	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Խամոն դե Սերոն
ES	Jamón de Teruel/Paleta de Teruel	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Խամոն դե Տերուել/ Պալետա դե Տերուել
ES	Jamón de Trevélez	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Խամոն դե Տրեվելես
ES	Jijona	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Խիյոնա
ES	Judías de El Barco de Ávila	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Խուդիաս դ էլ Վարկո դե Ավիլա
ES	Kaki Ribera del Xúquer	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կակի Ռիբերա դել Շուկեր
ES	Lacón Gallego	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լակոն Գալեգո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Lechazo de Castilla y León	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Լեչասոս դե Կաստիլյա ի Լեոն
ES	Lenteja de La Armuña	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լենտեխա դե լա Առմունյա
ES	Lenteja de Tierra de Campos	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լենտեխա դե Տիերա դե Կամպոս
ES	Les Garrigues	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լես Գարիգես
ES	Los Pedroches	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լոս Պեդրոչես
ES	Mahón-Menorca	ZOI	Sirevi	Մաոն-Մենորկա
ES	Mantecadas de Astorga	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մանտեկադաս դե Աստորգա
ES	Mantecados de Estepa	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մանտեկադոս դե Էստեպա
ES	Mantequilla de l'Alt Urgell y la Cerdanya, Mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մանտեկիյա դե լ'Ալտ Ուրժել ի լա Սերդանյա, Մանտեգա դե լ'Ալտ Ուրժել ի լա Սերդանյա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Mantequilla de Soria	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մանտեկիյա դե Սորիա
ES	Manzana de Girona, Poma de Girona	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մանցանա դե Խիրոնա, Պոմա դե Խիրոնա
ES	Manzana Reineta del Bierzo	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մանսանա Ռեյնետա դել Բյերսո
ES	Mazapán de Toledo	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մասապան դե Տոլեդո
ES	Mejillón de Galicia, Mexillón de Galicia	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մեխիլոն դե Գալիսիա, Մեսիլոն դե Գալիսիա
ES	Melocotón de Calanda	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոկոտոն դե Կալանդա
ES	Melón de la Mancha	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դե լա Մանչա
ES	Melón de Torre Pacheco-Murcia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դե Տորե Պաչեկո Մուրսիա
ES	Melva de Andalucia	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մելվա դե Անդալուսիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Miel de Galicia, Mel de Galicia	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միել դե Գալիսիա, Մել դե Գալիսիա
ES	Miel de Granada	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դե Գրանադա
ES	Miel de La Alcarria	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դե լա Ալկարիա
ES	Miel de Tenerife	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դե Տեներիֆե
ES	Mojama de Barbate	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մոխամա դե Բարբատե
ES	Mojama de Isla Cristina	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մոխամա դե Իսլա Կրիստինա
ES	Mongeta del Ganxet	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մոնժետա դե Գանչետ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Montes de Granada	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտես դե Գրանադա
ES	Montes de Toledo	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտես դե Տոլեդո
ES	Montoro-Adamuz	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտորո-Ադամուս
ES	Nísperos Callosa d'En Sarriá	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նիսպերոս կալյոսա դ'էն Սարիա
ES	Oli de l'Empordà/Aceite de L'Empordà	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Օլի դե լ'Էմպորդա/ Ասեյտե դե լ'Էմպորդա
ES	Pa de Pagès Català	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պա դե Պաժես Կատալա
ES	Pan de Alfacar	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պան դե Ալֆակար
ES	Pan de Cea	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պան դե Սեա
ES	Pan de Cruz de Ciudad Real	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պան դե Կրուս դե Սիդադ Ռեալ
ES	Papas Antiguas de Canarias	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պապաս Անտիգուաս դե Կանարիաս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Pasas de Málaga	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պասաս դե Մալագա
ES	Pataca de Galicia/Patata de Galicia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատակա դե Գալիսիա/ Պատատա դե Գալիսիա
ES	Patatas de Prades, Patates de Prades	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատասս դե Պրադես, Պատատես դե Պրադես
ES	Pemento da Arnoia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դ Առնոյա
ES	Pemento de Herbón	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դ Էրբոն
ES	Pemento de Mougán	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դ Մուգան
ES	Pemento de Oímbra	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դ Օիմբրա
ES	Pemento do Couto	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դո Կոուտո
ES	Pera de Jumilla	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պերա դե Խուլիլյա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Pera de Lleida	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեռա դե Լեիդա
ES	Peras de Rincón de Soto	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեռաս դե Ռինկոն դե Սոտո
ES	Picón Bejes-Tresviso	ZOI	Sirevi	Պիկոն Բեխես-Տրեսվիսո
ES	Pimentón de la Vera	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պիմենտոն դե լա Վերա
ES	Pimentón de Murcia	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պիմենտոն դե Մուրսիա
ES	Pimiento Asado del Bierzo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտո Ասադո դե Լ Բյերսո
ES	Pimiento de Fresno-Benavente	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտո դե Ֆրեսո-Բենավենտե
ES	Pimiento de Gernika or Gernikako Piperra	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտո դե Գեռնիկա օր Գեռնիկակո Պիպերա
ES	Pimiento Riojano	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտո Ռիոխանո
ES	Pimientos del Piquillo de Lodosa	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտոս դե Լ Պիկիլո դե Լոդոսա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Plátano de Canarias	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պլատանոն դե Կանարիաս
ES	Pollo y Capón del Prat	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոլո ի Կապոն դել Պրատ
ES	Polvorones de Estepa	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պոլվորոնես դե Էստեպա
ES	Poniente de Granada	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պոնիենտե դե Գրանադա
ES	Priego de Córdoba	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պրիեգո դե Կորդոբա
ES	Queso Camerano	ZOI	Sirevi	Կեսո Կամերանո
ES	Queso Casín	ZOI	Sirevi	Կեսո Կասին
ES	Queso de Flor de Guía/Queso de Media Flor de Guía/Queso de Guía	ZOI	Sirevi	Կեսո դե Ֆլոր դե Գիա/ Կեսո դե Մեդիա Ֆլոր դե Գիա/ Կեսո դե Գիա
ES	Queso de La Serena	ZOI	Sirevi	Կեսո դե լա Սերենա
ES	Queso de l'Alt Urgell y la Cerdanya	ZOI	Sirevi	Կեսո դե լ'Ալտ Ուրժել ի լա Սերդանյա
ES	Queso de Murcia	ZOI	Sirevi	Կեսո դե Մուրսիա
ES	Queso de Murcia al vino	ZOI	Sirevi	Կեսո դե Մուրսիա ալ Վինո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Queso de Valdeón	ZOZP	Sirevi	Կեսո դե Վալդեոն
ES	Queso Ibores	ZOI	Sirevi	Կեսո Իբորես
ES	Queso Los Beyos	ZOZP	Sirevi	Կեսո Լոս Բեյոս
ES	Queso Majorero	ZOI	Sirevi	Կեսո Մախորերո
ES	Queso Manchego	ZOI	Sirevi	Կեսո Մանչեգո
ES	Queso Nata de Cantabria	ZOI	Sirevi	Կեսո նատա դե Կանտաբրիա
ES	Queso Palmero, Queso de la Palma	ZOI	Sirevi	Կեսո Պալմերո, Կեսո դե լա Պալմա
ES	Queso Tetilla	ZOI	Sirevi	Կեսո Տետիլյա
ES	Queso Zamorano	ZOI	Sirevi	Կեսո Սամորանո
ES	Quesucos de Liébana	ZOI	Sirevi	Կեսուկոս դե Լիեբանա
ES	Roncal	ZOI	Sirevi	Ռոնկալ
ES	Salchichón de Vic, Llonganissa de Vic	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալչիչոն դե Վիկ, Լյոնգանիսա դե Վիկ
ES	San Simón da Costa	ZOI	Sirevi	Սան սիմոն դա Կոստա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Sidra de Asturias, Sidra d'Asturies	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Միդրա դե Աստուրիաս, Միդրա դ'Աստուրիես
ES	Sierra de Cádiz	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Միեռա դե Կադիս
ES	Sierra de Cazorla	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Միեռա դե Կասոռլա
ES	Sierra de Segura	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Միեռա դե Սեգուրա
ES	Sierra Mágina	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Միեռա Մախինա
ES	Siurana	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Միուրանա
ES	Sobao Pasiego	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մովառ Պասյեգո
ES	Sobrasada de Mallorca	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոբրասադա դե Մալորկա
ES	Tarta de Santiago	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Տարտա դե Սանտիագո
ES	Ternasco de Aragón	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեռնասկո դե Արագոն
ES	Tenera Asturiana	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեռներա Աստուրիանա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Tenera de Aliste	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեռներա դե Ալիստե
ES	Tenera de Extremadura	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեռներա դե Էքստրեմադուրա
ES	Tenera de Navarra, Nafarroako Aratxea	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեռներա դե Նավարա, Նաֆարոասկո Առաթեա
ES	Tenera Gallega	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեռներա Գալյեգա
ES	Tomate La Cañada	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Տոմատե դե Կանյադա
ES	Torta del Casar	ZOI	Sirevi	Տոռտա դել Կասար
ES	Turrón de Agramunt, Torró d'Agramunt	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Տուրոն դե Ագրամունտ, Տորոն դ'Ագրամունտ
ES	Turrón de Alicante	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Տուրոն դի Ալիկանտե
ES	Uva de mesa embolsada □ „Vinalopó”	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ուվա դե մեսա Էմբոլսադա «Վինալոպո»
ES	Vinagre de Jerez	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Վինագրե դե Խերես
ES	Vinagre de Montilla-Moriles	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Վինագրե դե Մոնտիլյա-Մորիլես

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Vinagre del Condado de Huelva	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Վինագրե դել Կոնդադո դե Ուելվա
SE	Bruna bönor från Öland	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բրունա բոնոր ֆրոն Էլանդ
SE	Kalix Ljöjrom	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Քոլիքս Լյոյրոմ
SE	Skånsk spettekaka	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Սկոնսկ սպետտքաքա
SE	Svecia	ZOZP	Sirevi	Սվեցիա
SE	Upplandskubb	ZOI	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ուփլանդսքոբ
GB	Anglesey Sea Salt/Halen Môn	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Էնգրլսի Սի Սոլթ/Հեյլըն Մոն
GB	Arbroath Smokies	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Արբրոթ Սմոկիզ
GB	Armagh Bramley Apples	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արմա Բրեյմլի Էփլզ
GB	Beacon Fell traditional Lancashire cheese	ZOI	Sirevi	Բիքոն Ֆել թրադիշնլ Լենքըշը ջիիզ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GB	Bonchester cheese	ZOI	Sirevi	Բոնչեստր չիզ
GB	Buxton blue	ZOI	Sirevi	Բաքստոն բլու
GB	Cornish Clotted Cream	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Քորնիշ Քլոթեդ Քրիմ
GB	Cornish Pasty	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Քորնիշ Փեյսթի
GB	Cornish Sardines	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Քորնիշ Սարդինս
GB	Dorset Blue Cheese	ZOZP	Sirevi	Դորսեթ Բլու Չիզ
GB	Dovedale cheese	ZOI	Sirevi	Դավդեյլ չիզ
GB	East Kent Goldings	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Իսթ Քենթ Գոլդինգզ
GB	Exmoor Blue Cheese	ZOZP	Sirevi	Էքսմուր Բլու Չիզ
GB	Fal Oyster	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ֆալ Օյսթեր
GB	Fenland Celery	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆենլանդ Սելերի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GB	Gloucestershire cider/perry	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Գլաստերըշըր սայդը/փերի
GB	Herefordshire cider/perry	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Հերեֆորդշայր սայդը/փերի
GB	Isle of Man Manx Loaghtan Lamb	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Այլ օֆ Մեն Մենքս Լոաթան Լեմ
GB	Isle of Man Queenies	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Այլ օֆ Մեն Քուինիզ
GB	Jersey Royal potatoes	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ջըրզի Բոյըլ փըթեյթոզ
GB	Kentish ale and Kentish strong ale	ZOZP	Pivo	Քենիշ էլ ընդ Քենիշ սթրոնգ էլ
GB	Lakeland Herdwick	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Լեյքլենդ Հըրդուիք
GB	Lough Neagh Eel	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Լոխ Նեյ Իլ
GB	Melton Mowbray Pork Pie	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մեյթոն Մոուբրեյ Փորք Փայ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GB	Native Shetland Wool	ZOI	Vuna	Նեյթիվ Շեթլնդ Վուլ
GB	New Season Comber Potatoes/Comber Earlies	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նյու Սիզն Բոմբր Փթեյթոզ/ Բոմբր Ըրլիզ
GB	Newmarket Sausage	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Նյումարքիթ Սոուիջ
GB	Orkney beef	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Օրքնի Բիիֆ
GB	Orkney lamb	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Օրքնի Լեմ
GB	Orkney Scottish Island Cheddar	ZOZP	Sirevi	Օրքնի Սքոթիշ Այլնդ Չեդդար
GB	Pembrokeshire Earlies/Pembrokeshire Early Potatoes	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փեմբրոքշիր Ըրլիզ/ Փեմբրոքշիր Ըրլի Փթեյթոզ
GB	Rutland Bitter	ZOZP	Pivo	Րաթլենդ Բիթեր
GB	Scotch Beef	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Սքոթչ Բիիֆ
GB	Scotch Lamb	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Սքոթչ Լեմ
GB	Scottish Farmed Salmon	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Սքոթիշ Ֆարմդ Սեմըն
GB	Scottish Wild Salmon	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Սքոթիշ Ուայլդ Սեմըն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GB	Shetland Lamb	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Շեթլանդ Լեմ
GB	Single Gloucester	ZOI	Sirevi	Սինգլ Գլուսթեր
GB	Staffordshire Cheese	ZOI	Sirevi	Ստեֆրդշիր Չիզ
GB	Stornoway Black Pudding	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ստորնուեյ Բլեք Փուդինգ
GB	Swaledale cheese	ZOI	Sirevi	Սուեյլդեյլ չիզ
GB	Swaledale ewes' cheese	ZOI	Sirevi	Սուեյլդեյլ իյուզ չիզ
GB	Teviotdale Cheese	ZOZP	Sirevi	Թեվիոթդեյլ Չիզ
GB	Traditional Ayrshire Dunlop	ZOZP	Sirevi	Թրլդիշնըլ Էյրշայր Դանլոփ
GB	Traditional Cumberland Sausage	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թրլդիշնըլ Քամբրլենդ Սոուսիջ
GB	Traditional Grimsby Smoked Fish	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Թրլդիշնըլ Գրիմսբի Սմոկդ Ֆիշ
GB	Welsh Beef	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուելշ Բիֆ
GB	Welsh lamb	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուելշ Լեմ
GB	West Country Beef	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուեսթ Քանթրի Բիֆ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GB	West Country farmhouse Cheddar cheese	ZOI	Sirevi	Ուէտը Քանթըրի Ֆարմհաուզ Չէդար չիիզ
GB	West Country Lamb	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուէտը Քանթըրի Լէմ
GB	White Stilton cheese, Blue Stilton cheese	ZOI	Sirevi	Ուայթ Ստիլտըն չիզ, Բլու Ստիլտըն չիզ
GB	Whitstable oysters	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ուիթստեյբլ օյստըրս
GB	Worcestershire cider/perry	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ուստերշիր սայդը/փերի
GB	Yorkshire Forced Rhubarb	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Յորքշըր Ֆորսդ Բուբարբ
GB	Yorkshire Wensleydale	ZOZP	Sirevi	Յորքշըր Ուէնսլիդեյլ

3. Popis jakih alkoholnih pića

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
AT	Inländerrum	Ինլենդերում
AT	Jägerree/Jagertee/Jagatee	Յեգերտե/Յագերտե/Յագատե
AT	Mariazeller Magenlikör	Մարիացելեր Մագենլիկյոր
AT	Steinfelder Magenbitter	Շտայնֆելդեր Մագենբիտեր
AT	Wachauer Marillenbrand	Վախաուեր Մարիլենբրանդ
AT	Wachauer Marillenlikör	Վախաուեր Մարիլենլիկյոր
AT	Wachauer Weinbrand	Վախաուեր Վայնբրանդ
BE (Balegem)	Balegemse jenever	Բալեգեմսե Յենեվեր
BE (Hasselt, Zonhoven, Diepenbeek)	Hasseltse jenever/Hasselt	Հասելտսե Յենեվեր/Հասելտ
BE (Oost-Vlaanderen)	O' de Flander-Oost-Vlaamse Graanjenever	Օ' դե ֆլանդեր-Օստ-Վլամսեե Գրանյենեվեր
BE (Région wallonne)	Peket-Pekêt/Pèket-Pèkèt de Wallonie	Պեկետ-Պեկետ/Պեկե-Պեկե դե Վալոնի
BG	Бургаска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Бургас/Bourgaska Muscatova rakya/Muscatova rakya from Bourgas	Բուրգասկա Մուսկատովա ռակիյա/ Մուսկատովա ռակիյա օտ Բուրգաս
BG	Карловска гроздова ракия / Гроздова Ракия от Карлово / Karlovska grozdova rakya / Grozdova Rakya from Karlovo	Կարովսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա Ռակիյա օտ Կարովո
BG	Ловешка сливова ракия / Сливова ракия от Ловеч / Loveshka slivova rakya / Slivova rakya from Lovech	Լովեշկա սլիվովա ռակիյա/ Սլիվովա ռակիյա օտ Լովեչ
BG	Поморийска гроздова ракия / Гроздова ракия от Поморие / Pomoriyska grozdova rakya / Grozdova rakya from Pomorie	Պոմորիյսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Պոմորիյե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
BG	Сливенска перла (Сливенска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сливен) / Slivenska perla (Slivenska grozdova rakya / Grozdova rakya from Sliven)	Սլիվենսկա պեռլա (Սլիվենսկա գրոզդովա ռակիյա / Գրոզդովա ռակիք օտ Սլիվեն)
BG	Стралджанска Мускатова ракия / Мускатова ракия от Стралджа / Straldjanska Muscatova rakya / Muscatova rakya from Straldja	Ստռալջանսկա Մուսկատովա ռակիյա/ Մուսկատովա ռակիք օտ Ստռալջա
BG	Сунгурларска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сунгурларе / Sungurlarska grozdova rakya / Grozdova rakya from Sungurlare	Սունգուրլասկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Սունգուրլառե
BG	Сухиндолска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сухиндол / Suhindolska grozdova rakya / Grozdova rakya from Suhindol	Սուխինդոլսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Սուխինդոլ
BG	Троянска сливова ракия / Сливова ракия от Троян / Troyanska slivova rakya/Slivova rakya from Troyan	Տրոյանսկա սլիվովա ռակիյա/ Սլիվովա ռակիյա օտ Տրոյան
HR	Hrvatska loza	Հրվատսկա լոզա
HR	Hrvatska stara šljivovica	Հրվատսկա ստարա շլիվովիցա
HR	Hrvatska travarica	Հրվատսկա տրավարիցա
HR	Hrvatski pelinkovac	Հրվատսկի պելինկովաց
HR	Slavonska šljivovica	Սլավոնսկա շլիվովիցա
HR	Zadarski maraschino	Չադարսկի մարասկինո
CY	Ζιβανία/Τζιβανία/Ζιβάνα/Zivania	Ջիվանիյա / Ջիվանիա / Ջիվանա / Ջիվանիա
CZ	Karlovarská Hořká	Կարոլվառսկա Հորժկա
EE	Estonian vodka	Էստոնիան վոդկա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
FI	Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälikööri / Finsk Bärlikör / Finsk Frukttlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Մուումալայնեն Մարյալիկյորի / Մուումալայնեն Հեդելմալիկյորի / Ֆինսկ Բերլիկյոր / Ֆինսկ Ֆրուկտլիկյոր / Ֆինիշ բերի լիկյոր/ Ֆինիսշ ֆրուտ լիկյոր
FI	Suomalainen Vodka/Finsk Vodka/Vodka of Finland	Մուումալայնեն Վոդկա / Ֆինսկ Վոդկա / Վոդկա օֆ Ֆինլանդ
FR	Armagnac	Արմանյակ
FR	Calvados	Կալվադոս
FR	Calvados Domfrontais	Կալվադոս Դոմֆրոնտե
FR	Calvados Pays d'Auge	Կալվադոս Պեյ դ'Օժ
FR	Cassis de Bourgogne	Կասիս դը Բուրգոնյ
FR	Cassis de Dijon	Կասիս դը Դիժոն
FR	Cassis de Saintonge	Կասիս դը Սենտոնժ
FR	Cognac	Կոնյակ
FR	Eau-de-vie de cidre de Bretagne	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Բրետանյ
FR	Eau-de-vie de cidre de Normandie	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Նորմանդի
FR	Eau-de-vie de cidre du Maine	Օ-դը-վի դը սիդրը դյու Մեն
FR	Eau-de-vie de Cognac	Օ-դը-վի դը Կոնյակ
FR	Eau-de-vie de Faugères/Faugères	Օ-դը-վի դը Ֆոժեր/Ֆոժեր
FR	Marc de Bourgogne/Eau-de-vie de marc de Bourgogne	Մար դը Բուրգոնյ/ Ըյո-դը-վի դը մար դը Բուրգոնյ
FR	Marc de Champagne/Eau-de-vie de marc de Champagne	Մար դը Շամպանյ/ Օ-դը-վի դը մար դը Շամպանյ
FR	Marc des Côtes-du-Rhône/ Eau-de- vie de marc des Côtes du Rhône	Մար դե Կոտ-դյու-Ռոն/ Օ-դը-վի դը մար դե Կոտ դյու Ռոն
FR	Marc du Bugey/Eau-de-vie de marc originaire de Bugey	Մար դյու Բյուժե/ Օ-դը-վի դը մար օրիժինե դը Բյուժե
FR	Marc de Provence/Eau-de-vie de marc originaire de Provence	Մար դը Պրովանս/ Օ-դը-վի դը մար օրիժինե դը Պրովանս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
FR	Marc de Savoie/Eau-de-vie de marc originaire de Savoie	Մար դը Սավուա/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիններ դը Սավուա
FR	Marc du Languedoc/Eau-de-vie de marc originaire du Languedoc	Մար դյու Լանգուեդոկ/ Օ-դը-վի դը մր օրիժիններ դյու Լանգուեդոկ
FR	Eau-de-vie de poiré de Normandie	Օ-դը-վի դը պուարե դը Նորմանդի
FR	Eau-de-vie de vin de la Marne	Օ-դը-վի դը վեն դը լա Մարն
FR	Eau-de-vie de vin des Côtes-du-Rhône	Օ-դը-վի դը վեն դե Կոտ-դյու-Ռոն
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Bugey	Օ-դը-վի դը վեն օրինիններ դյու Բյուժե
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Languedoc	Օ-դը-վի դը վեն օրիժիններ դյու Լանգեդոկ
FR	Eau-de-vie des Charentes	Օ-դը-վի դե Շարանտ
FR	Fine Bordeaux	Ֆին Բորդո
FR	Fine de Bourgogne	Ֆին դը Բուրգոնյ
FR	Framboise d'Alsace	Ֆրամբուազ դ'Ալզաս
FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre Flandres Artois	Ժենյեվր Ֆլանդրը Արտուա
FR	Kirsch d'Alsace	Կիրշ դ'Ալզաս
FR	Kirsch de Fougerolles	Կիրշ դը Ֆուժրոլ
FR	Marc d'Alsace Gewürztraminer	Մարկ դ'Ալզաս Գեյուրցտրամիններ
FR	Marc d'Auvergne	Մարկ դ'Օվերնյ
FR	Marc du Jura	Մարկ դյու Յուռա
FR	Mirabelle d'Alsace	Միրաբել դ'Ալզաս
FR	Mirabelle de Lorraine	Միրաբել դը Լորեն
FR	Pommeau de Bretagne	Պոմո դը Բրետանյ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
FR	Pommeau de Normandie	Պոմն դե Նորմանդի
FR	Pommeau du Maine	Մոն դյու Մեն
FR	Quetsch d'Alsace	Քետցր դ'Ալզաս
FR	Ratafia de Champagne	Ռատաֆիա դը Շամպանյ
FR	Rhum de la Guadeloupe	Ռյում դը լա Գուադելուպ
FR	Rhum de la Guyane	Ռյում դը լա Գիյան
FR	Rhum de la Martinique	Ռյում դը լա Մարտինիկ
FR	Rhum de la Réunion	Ռյում դը լա Ռեունյոն
FR	Rhum de sucrerie de la Baie du Galion	Ռյում դը սուկրերի դը լա Բե դյու Գալիոն
FR	Rhum des Antilles françaises	Ռյում դեզ Անտիլ ֆրանսեզ
FR	Rhum des départements français d'outre-mer	Ռյում դե դեպարտման ֆրանսե դ'ուտրը մեր
FR	Whisky alsacien/Whisky d'Alsace	Վիսկի ալզասիան/ Վիսկի դ'Ալզաս
FR	Whisky breton/Whisky de Bretagne	Վիսկի բրետոն/ Վիսկի դը բրետանյ
DE	Bärwurz	Բերվուրց
DE	Bayerischer Gebirgsenzian	Բայերիշեր Գեբիրգզենցիան
DE	Bayerischer Kräuterlikör	Բայերիշեր Քրաուերլիքյոր
DE	Benediktbeurer Klosterlikör	Բենեդիկտբուրեր Կլոսթերլիքյոր
DE	Berliner Kümmel	Բերլիներ Գյումմել
DE	Blutwurz	Բլուտվուրց
DE	Chiemseer Klosterlikör	Քիմզեր Գլոսթերլիքյոր
DE	Deutscher Weinbrand	Դոյչեր Վայնբրանդ
DE	Emsländer Korn/Kornbrand	Էմսլենդեր Բորն/Քորնբրանդ
DE	Ettaler Klosterlikör	Էթալեր Գլոսթերլիքյոր
DE	Fränkischer Obstler	Ֆրենքիշեր Օբսթլեր

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
DE	Fränkisches Kirschwasser	Ֆրենքիշես Բիրշվասսեր
DE	Fränkisches Zwetschgenwasser	Ֆրենքիշես Յվեթզգենվասսեր
DE	Hamburger Kümmel	Համբուրգեր Քյումմել
DE	Haselünner Korn/Kornbrand	Հազելյուննեթ Բորն/Բորնբրանդ
DE	Hasetaler Korn/Kornbrand	Հազեթալեթ Բորն/Բորնբրանդ
DE	Hüttentee	Հյութթենթե
DE	Königsberger Bärenfang	Քյոնիգսբերգեր Բերենֆանգ
DE	Münchener Kümmel	Մյունխենեթ Գյումմել
DE	Münsterländer Korn/Kornbrand	Մյունշտերլենդեր Բորն/Բորնբրանդ
DE	Ostfriesischer Korngenever	Օսթֆրիզիշեր Բորնգենեվեր
DE	Ostpreußischer Bärenfang	Օսթփրոյզիշեր Բերենֆանգ
DE	Pfälzer Weinbrand	Փֆելցեր Վայնբրանդ
DE	Rheinberger Kräuter	Րայնբերգեր Բրոյթեր
DE	Schwarzwälder Himbeergeist	Շվարցվալդեր Հիմբերգայսթ
DE	Schwarzwälder Kirschwasser	Շվարցվալդեր Բիրշվասսեր
DE	Schwarzwälder Mirabellenwasser	Շվարցվալդեր Միրաբելլենվասսեր
DE	Schwarzwälder Williamsbirne	Շվարցվալդեր Վիլիամսբիրնե
DE	Schwarzwälder Zwetschgenwasser	Շվարցվալդեր Յվեթզգենվասսեր
DE	Sendenhorster Korn/Kornbrand	Ջենդենհորստեր Բորն/Բորնբրանդ
DE	Steinhäger	Շթայնհեգեր
GR	Κίτρο Νάξου/Kitro of Naxos	Կիտրո Նաքսոս
GR	Κουμκουάτ Κέρκυρας/Koum Kouat of Corfu	Կումկուատ Կերկիրաս / Կում Կուատ օֆ Կորֆու
GR	Μαστίχα Χίου/Masticha of Chios	Մաստիխա Խիու / Մասթիխա օֆ Խիոս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
GR	Ούζο Θράκης/Ouzo of Thrace	Ուզո Թրակիս / Ուզո օֆ Թրեյս
GR	Ούζο Καλαμάτας/Ouzo of Kalamata	Ուզո Կալամատաս / Ուզո օֆ Կալամատաս
GR	Ούζο Μακεδονίας/Ouzo of Macedonia	Ուզո Մակեդոնիաս / Ուզո օֆ Մասեդոնիաս
GR	Ούζο Μυτιλήνης/Ouzo of Mitilene	Ուզո Միտիլինիս / Ուզո օֆ Միտիլենե
GR	Ούζο Πλωμαρίου/Ouzo of Plomari	Ուզո Պլոմարիու / Ուզո օֆ Պլոմարի
GR	Τεντούρα/Tentoura	Տենտուրա
GR	Τσικουδιά Κρήτης/Tsikoudia of Crete	Յիկուդյա Կրիտիս / Յիկուդիա օֆ Կրետե
GR	Τσικουδιά/Tsikoudia	Յիկուդյա / Յիկուդիա
GR	Τσίπουρο Θεσσαλίας/Tsipouro of Thessaly	Յիպուրո Թեսալիաս / Յիպուրո օֆ Թեսալի
GR	Τσίπουρο Μακεδονίας/Tsipouro of Macedonia	Յիպուրո Մակեդոնիաս / Յիպուրո օֆ Մասեդոնիաս
GR	Τσίπουρο Τυρνάβου/Tsipouro of Tyrnavos	Յիպուրո Տիրնավու / Յիպուրո օֆ Տիրնավու
GR	Τσίπουρο/Tsipouro	Յիպուրո / Յիպուրո
HU	Békési Szilvapálinka	Բեկեշի Սիլվապալինկա
HU	Gönci Barackpálinka	Գյոնժի Բարոսկապալինկա
HU	Kecskeméti Barackpálinka	Կեչկեմետի Բարոսկապալինկա
HU	Szabolcsi Almapálinka	Սաբոլչի Ալմապալինկա
HU	Szatmári Szilvapálinka	Սատմարի Սիլվապալինկա
HU	Törkölypálinka	Տյորկոլյապալինկա
HU	Újfehértói meggypálinka	Ույֆեհերտոի մեձձապալինկա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
IE	Irish Cream	Այրիշ Քրիմ
IE	Irish Poteen/Irish Poitín	Այրիշ Պոտին
IE	Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky	Այրիշ Վիսկի / Իշկյը Բյահը Էրյընյըիս
IT	Aprikot trentino/Aprikot del Trentino	Ապրիկոտ տրենտինո/ Ապրիկոտ դել Տրենտինո
IT	Brandy italiano	Բրենդի իտալիանո
IT	Distillato di mele trentino/Distillato di mele del Trentino	Դիստիլատո դի մելե տրենտինո/ Դիստիլատո դի մելե դել Տրենտինո
IT	Genepi del Piemonte	Ջենեպի դել Պիեմոնտե
IT	Genepi della Valle d'Aosta	Գենեպի դելա Վալե դ'Աոստա
IT	Genziana trentina/Genziana del Trentino	Ջենցիանա տրենտինա/ Ջենցիանա դել Տրենտինո
IT	Grappa	Գռապա
IT	Grappa di Barolo	Գռապա դի Բարոլո
IT	Grappa di Marsala	Գռապա դի Մարսալա
IT	Grappa friulana/Grappa del Friuli	Գռապա ֆրիուլանա/ Գռապա դել Ֆրիուլի
IT	Grappa lombarda/Grappa di Lombardia	Գռապա լոմբարդա/ Գռապա դի Լոմբարդիա
IT	Grappa piemontese/Grappa del Piemonte	Գռապա պիեմոնտեզե/ Գռապա դել Պիեմոնտե
IT	Grappa siciliana/Grappa di Sicilia	Գռապա սիչիլիանա/ Գռապա դի Սիչիլիա
IT	Grappa trentina/Grappa del Trentino	Գռապա տրենտինա/ Գռապա դել Տրենտինո
IT	Grappa veneta/Grappa del Veneto	Գռապա վենետա/ Գռապա դել Վենետո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
IT	Kirsch Friulano/Kirschwasser Friulano	Կիրշ Ֆրիուլանո/ Կիրշվասեր Ֆրիուլանո
IT	Kirsch Trentino/Kirschwasser Trentino	Կիրշ Տրենտինո/ Կիրշվասեր Տրենտինո
IT	Kirsch Veneto/Kirschwasser Veneto	Կիրշ Վենետո/ Կիրշվասեր Վենետո
IT	Liquore di limone della Costa d'Amalfi	Լիկուորե դի լիմոնե դելա Կոստա դ'Ամալֆի
IT	Liquore di limone di Sorrento	Լիկուորե դի լիմոնե դի Սորենտո
IT	Mirto di Sardegna	Միրտո դի Սարդենյա
IT	Nocino di Modena	Նոչինո դի Մոդենա
IT	Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia	Սլիվովից դել Ֆրիուլի-Վենեցիա Ջուլիա
IT	Sliwovitz del Veneto	Սլիվովից դել Վենետո
IT	Sliwovitz trentino/Sliwovitz del Trentino	Սլիվովից տրենտինո/ Սլիվովից դել Տրենտինո
IT	Südtiroler Enzian/Genziana dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Էնցիան/ Ջենցիանա դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Golden Delicious/Golden Delicious dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գոլդեն Դելիշիուս/ Գոլդեն Դելիշիուս դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Grappa/Grappa dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գրապա/ Գրապա դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Gravensteiner/Gravensteiner dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գրավենշտայներ/ Գրավենշտայներ դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Kirsch/Kirsch dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Կիրշ/ Կիրշ դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Marille/Marille dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Մարիլլե/ Մարիլլե դել Ալտո Ադիջե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
IT	Südtiroler Obstler/Obstler dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Օբստլեր/ Օբստլեր դել' Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Williams/Williams dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Ուիլիամս/ Ուիլիամս դել' Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Zwetschgeler/Zwetschgeler dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Ջվեցզգելեր/ Ջվեցզլեգեր դել' ալտո Ադիջե
IT	Williams friulano/Williams del Friuli	Վիլիամս ֆրիուլանո/ Վիլիամս դել Ֆրիուլի
IT	Williams trentino/Williams del Trentino	Վիլիամս տրենտինո/ Վիլիամս դել Տրենտինո
LT	Originali lietuviška degtinė/Original Lithuanian vodka	Օրիգինալի լյետուվիշկա դեգտինե / Օրիջինալ Լիթուենյան վոդկա
LT	Samanė	Սամանե
LT	Trauktinė	Տռաուկտինե
LT	Trauktinė Dainava	Տռաուկտինե Դաինավա
LT	Trauktinė Palanga	Տռաուկտինե Պալանգա
LT	Trejos devyneriai	Տրեժու դեվիներյու
LT	Vilniaus Džinas/Vilnius Gin	Վիլնյաուս Ջինաս / Վիլնիուս Ջին
FR, IT	Génépi des Alpes/Genepi degli Alpi	Ջենեպի դեզ Ալպ/ Ջենեպի դելի Ալպի
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (njemačke savezne zemlje Sjeverna Rajna-Vestfalija i Donja Saska)	Genièvre aux fruits/Vruchtenjenever/Jenever met vruchten/Fruuchtgenever	Ժենիվրը օ ֆրուի/ Վրուխտենժենեվեր/ Ժենեվեր մետ ֆրուխտեն/ Ֆրուխտգենեվեր

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre de grains/Graanjenever/Graangenever	Ջենիեվրը դը գրեն/ Ջենիեվրը դ գրեն/ Գրանժենեվեր/ Գրանջենեվեր
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (njemačke savezne zemlje Sjeverna Rajna-Vestfalija i Donja Saska)	Genièvre/Jenever/Genever	Ժենիեվրը/ Ժենեվեր/ Ժենեվեր
BE, NL	Jonge jenever/jonge genever	Յոնգե յենեվեր/ Յոնգե Ժենեվեր
DE, AT, BE (njemačka-jezična zajednica)	Korn/Kornbrand	Կորն/ Կորնբրանդ
BE, NL	Oude jenever/oude genever	Աուդե յենեվեր/ Աուդե իենեվեր
CY, GR	Ouzo/Օւջօ	Ուզօ
HU, AT (za jaka alkoholna pića od marelice proizvedena isključivo u sljedećim saveznim zemljama: Donja Austrija, Gradišće, Štajerska, Beč)	Pálinka	Պալինկա
PL	Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass/Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Հերբալ վոդկա ֆրոմ դը Նորդ Պոդլասիե լոուլանդ արոմատայզդ ուիթ ըն էքստրակտ օֆ բիզոն գրաս / Վոդկա գյոլովա գ Նիզինի Պոլնոժնոպոդլասկյեյ արոմատիզովանա էկստրակտեմ գ տրավի ժուբրովեյ
PL	Polish Cherry	Պոլիշ Չերի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
PL	Polska Wódka/Polish Vodka	Պոլսկա Վոդկա / Պոլիշ Վոդկա
PT	Aguardente Bagaceira Alentejo	Ագուարդենտե Բագասեյիա Ալենտեժո
PT	Aguardente Bagaceira Bairrada	Ագուարդենտե Բագասեյիա Բայրադա
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes	Ագուարդենտե Բագասեյիա դա Ռեժաո դոս Վինյոս Վերդես
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes	Ագուարդենտե դե Վինյո դա Ռեժաո դոս Վինոս Վերդես
PT	Aguardente de Vinho Alentejo	Ագուարդենտե դե Վինյո Ալենտեժո
PT	Aguardente de Vinho Douro	Ագուարդենտե դե Վինյո Դուրո
PT	Aguardente de Vinho Lourinhã	Ագուարդենտե դե Վինյո Լուրինյա
PT	Aguardente de Vinho Ribatejo	Ագուարդենտե դե Վինյո Ռիբատեժո
PT	Medronho do Algarve	Մեդրոնյո դո Ալգրավե
PT	Poncha da Madeira	Պոնչա դա Մադեյրա
PT	Rum da Madeira	Ռում դա Մադեյրա
RO	Horincă de Cămârzana	Հորինկա դե Կամարզանա
RO	Pălincă	Պալինկա
RO	Țuică de Argeș	Շուիկա դե Արջեշ
RO	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Շուիկա Չետեա դե Մեդիեշու Աուրիտ
RO	Vinars Murfatlar	Վինարս Մուրֆատլար
RO	Vinars Segarcea	Վինարս Սեգարչեա
RO	Vinars Târnave	Վինարս Տիրնավե
RO	Vinars Vaslui	Վինարս Վասլուի
RO	Vinars Vrancea	Վինարս Վրանչեա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
SK	Spišská borovička	Սպիշսկա բորովիչկա
SI	Brinjevec	Բրինյեվեց
SI	Dolenjski sadjevec	Դոլենյսկի սադյեվեց
SI	Domači rum	Դոմաչի ռում
SI	Janeževc	Իանեժեվեց
SI	Orehovec	Օրեհովեց
SI	Pelinkovec	Պելինկովեց
SI	Slovenska travarica	Սլովենսկա տռավարիցա
ES	Aguardiente de hierbas de Galicia	Ագուարդիենտե դե իերբաս դե Գալիկա
ES	Aguardiente de sidra de Asturias	Ագուարդիենտե դե սիդրա դե Աստուրիաս
ES	Anís Paloma Monforte del Cid	Անիս Պալոմա Մոնֆորտե դել Սիդ
ES	Aperitivo Café de Alcoy	Ապերիտիվո Կաֆե դե Ալկոյ
ES	Brandy de Jerez	Բրենդի դե Խերես
ES	Brandy del Penedés	Բրենդի դել Բենեդես
ES	Cantueso Alicantino	Կանտուեսո Ալիկանտինո
ES	Chinchón	Չինչոն
ES	Gin de Mahón	Ջին դե Մահոն
ES	Herbero de la Sierra de Mariola	Էրբերո դե լա Սիերա դե Մարիոլա
ES	Hierbas de Mallorca	Իերբաս դե Մալորկա
ES	Hierbas Ibicencas	Իերբաս Իբիսենկաս
ES	Licor café de Galicia	Լիկոր կաֆե դե Գալիսիա
ES	Licor de hierbas de Galicia	Լիկոր դե իերբաս դե Գալիսիա
ES	Orujo de Galicia	Օրուխո դե Գալիսիա
ES	Pacharán navarro	Պաչարան նավարո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
ES	Palo de Mallorca	Պալո դե Մալորկա
ES	Ratafia catalana	Ռատիֆիա կատալանյա
ES	Ronmiel de Canarias	Ռոնմյել դե Կանարիաս
SE	Svensk Aquavit/Svensk Akvavit/Swedish Aquavit	Սվենսկ Ակուավիտ/Սվենսկ Ակվավիտ/ Սուիդիշ Ակվավիտ
SE	Svensk Punsch/Swedish Punch	Սվենսկ Պունչ/ Սուիդիշ Փանչ
SE	Svensk Vodka/Swedish Vodka	Սվենսկ Վոդկա/ Սուիդիշ Վոդկա
GB	Scotch Whisky	Սկոչ Վիսկի
GB	Somerset Cider Brandy	Սոմերսեթ Սայդեր Բրենդի

4. Popis vina

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
AT	Bergland		Բերգլանդ	ZOZP
AT	Burgenland		Բուրգենլանդ	ZOI
AT	Carnuntum		Կարնունտում	ZOI
AT	Eisenberg		Այզենբերգ	ZOI
AT	Kamptal		Կամպթալ	ZOI
AT	Kärnten		Կարնտեն	ZOI
AT	Kremstal		Կրեմստալ	ZOI
AT	Leithaberg		Լայտհաբերգ	ZOI
AT	Mittelburgenland		Միտելբուրգենլանդ	ZOI
AT	Neusiedlersee		Նոյսիդլերզե	ZOI
AT	Neusiedlersee-Hügelland		Նոյսիդլերզե-Հյուգելանդ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
AT	Niederösterreich		Նիեդերոյստեռայիս	ZOI
AT	Oberösterreich		Օբերոյստեռայիս	ZOI
AT	Salzburg		Ջալցբուրգ	ZOI
AT	Steiermark		Ստայեռմարկ	ZOI
AT	Steirerland		Շտայեռլանդ	ZOZP
AT	Südburgenland		Սուդբուրգենլանդ	ZOI
AT	Süd-Oststeiermark		Սուդ-Օսթսթայեռմարկ	ZOI
AT	Südsteiermark		Սուդսթայեռմարկ	ZOI
AT	Thermenregion		Թեռմենրեգիոն	ZOI
AT	Tirol		Տիրոլ	ZOI
AT	Traisental		Թրայզենթալ	ZOI
AT	Vorarlberg		Վորարլբերգ	ZOI
AT	Wachau		Վախաու	ZOI
AT	Wagram		Վագրամ	ZOI
AT	Weinland		Վայնլանդ	ZOZP
AT	Weinviertel		Վայնֆիրթել	ZOI
AT	Weststeiermark		Վեսթսթայեռմարկ	ZOI
AT	Wien		Վիեն	ZOI
BE	Côtes de Sambre et Meuse		Կոտ դե Սամբր Է Մյոզ	ZOI
BE	Crémant de Wallonie		Կրեման դե Վալոնի	ZOI
BE	Hagelandse wijn		Հագելանդսե վեյն	ZOI
BE	Haspengouwse wijn		Հասպենգաուսե վեյն	ZOI
BE	Heuvellandse wijn		Հյովելանդսե վեյն	ZOI
BE	Vin de pays des jardins de Wallonie		Վեն դը պեյ դե ժարդեն դը Վալոնի	ZOZP
BE	Vin mousseux de qualité de Wallonie		Վեն մուսյո դը կալիսե դե Վալոնի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
BE	Vlaamse landwijn		Վլամսե լանդվեյն	ZOZP
BE	Vlaamse mousserende kwaliteitswijn		Վլամսե մուսեռենդե կվալիտեյտսվեյն	ZOI
BG	Сакар	Sakar	Սակար	ZOI
BG	Асеновград	Asenovgrad	Ասենովգրադ	ZOI
BG	Болярово	Bolyarovo	Բոլյարովո	ZOI
BG	Брестник	Brestnik	Բրեստնիկ	ZOI
BG	Варна	Varna	Վարնա	ZOI
BG	Велики Преслав	Veliki Preslav	Վելիկի Պրեսլավ	ZOI
BG	Видин	Vidin	Վիդին	ZOI
BG	Враца	Vratsa	Վրացա	ZOI
BG	Върбица	Varbitsa	Վարբիցա	ZOI
BG	Долината на Струма	Struma valley	Դոլինատա նա Ստրումա	ZOI
BG	Драгоево	Dragoevo	Դրագոեվո	ZOI
BG	Дунавска равнина	Danube Plain	Դունավսկա ռավնինա	ZOZP
BG	Евксиноград	Evksinograd	Էվկսինոգրադ	ZOI
BG	Ивайловград	Ivaylovgrad	Իվայլովգրադ	ZOI
BG	Карлово	Karlovo	Կարլովո	ZOI
BG	Карнобат	Karnobat	Կարնոբատ	ZOI
BG	Ловеч	Lovech	Լովեչ	ZOI
BG	Лозица	Lozitsa	Լոզիցա	ZOI
BG	Лом	Lom	Լոմ	ZOI
BG	Любимец	Lyubimets	Լյուբիմեց	ZOI
BG	Лясковец	Lyaskovets	Լյասկովեց	ZOI
BG	Мелник	Melnik	Մելնիկ	ZOI
BG	Монтана	Montana	Մոնտանա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
BG	Нова Загора	Nova Zagora	Նովա Զագորա	ZOI
BG	Нови Пазар	Novi Pazar	Նովի Պազար	ZOI
BG	Ново село	Novo Selo	Նովո սելո	ZOI
BG	Оряховица	Oryahovitsa	Օռյախովիցա	ZOI
BG	Павликени	Pavlikeni	Պավլիկենի	ZOI
BG	Пазарджик	Pazardjik	Պազարջիկ	ZOI
BG	Перушица	Perushtitsa	Պերուշտիցա	ZOI
BG	Плевен	Pleven	Պլեվեն	ZOI
BG	Пловдив	Plovdiv	Պլովդիվ	ZOI
BG	Поморие	Pomorie	Պոմորիե	ZOI
BG	Русе	Ruse	Ռուսե	ZOI
BG	Сандански	Sandanski	Սանդանսկի	ZOI
BG	Свищов	Svishtov	Սվիշտով	ZOI
BG	Септември	Septemvri	Սեպտեմվրի	ZOI
BG	Славянци	Slavyantsi	Սլավյանցի	ZOI
BG	Сливен	Sliven	Սլիվեն	ZOI
BG	Стамболово	Stambolovo	Ստամբոլովո	ZOI
BG	Стара Загора	Stara Zagora	Ստարա զագորա	ZOI
BG	Сунгурларе	Sungurlare	Սունգուրլարե	ZOI
BG	Сухиндол	Suhindol	Սուխինդոլ	ZOI
BG	Тракийска низина	Thracian Lowlands	Տրակիյսկա նիզինա	ZOZP
BG	Търговище	Targovishte	Տըրգովիշե	ZOI
BG	Хан Крум	Khan Krum	Խան Կրում	ZOI
BG	Хасково	Haskovo	Խասկովո	ZOI
BG	Хисаря	Hisarya	Խիսարյա	ZOI
BG	Хърсово	Harsovo	Խըրսովո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
BG	Черноморски район	Northern Black Sea	Չեռնոմորսկի ռայոն	ZOI
BG	Шивачево	Shivachevo	Շիվաչեվո	ZOI
BG	Шумен	Shumen	Շումեն	ZOI
BG	Южно Черноморие	Southern Black Sea Coast	Յուժնո Չեռնոմորիե	ZOI
BG	Ямбол	Yambol	Յամբոլ	ZOI
HR	Dalmatinska zagora		Դալմատինսկա զագորա	ZOI
HR	Dingač		Դինգաչ	ZOI
HR	Hrvatska Istra		Հովատսկա իստոա	ZOI
HR	Hrvatsko Podunavlje		Հովատսկո Պոդունավլյե	ZOI
HR	Hrvatsko primorje		Հովատսկո պրիմորիյե	ZOI
HR	Istočna kontinentalna Hrvatska		Իստոնա կոնտինենտալնա Հովատսկա	ZOI
HR	Moslavina		Մոսլավինա	ZOI
HR	Plešivica		Պլեշիվիցա	ZOI
HR	Pokuplje		Պոկուպլյե	ZOI
HR	Prigorje-Bilogora		Պրիգորյե-Բիլգորոա	ZOI
HR	Primorska Hrvatska		Պրիմորսկա Հովատսկա	ZOI
HR	Sjeverna Dalmacija		Սյևեռնա Դալմացիյա	ZOI
HR	Slavonija		Սլավոնիյա	ZOI
HR	Srednja i Južna Dalmacija		Սռեդնյա ի յուժնա Դալմացիյա	ZOI
HR	Zagorje – Međimurje		Ջագորյե-Մեդյիմուրյե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
HR	Zapadna kontinentalna Hrvatska		Զարադնա կոնտինենտալնա Հրվատսկա	ZOI
CY	Βουνί Παναγιάς – Αμπελίτης	Vouni Panayia – Ambelitis	Վունի Պանայաս – Ամբելիտիս	ZOI
CY	Κουμανδάρια	Commandaria	Կումանդարիա	ZOI
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού	Krasohoria Lemesou	Կրասոխորյա Լեմեսու	ZOI
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού – Αφάμης	Krasohoria Lemesou - Afames	Կրասոխորյա Լեմեսու - Աֆամիս	ZOI
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού – Λαόνα	Krasohoria Lemesou - Laona	Կրասոխորյա Լեմեսու - Լաոնա	ZOI
CY	Λαόνα Ακάμα	Laona Akama	Լաոնա Ակամա	ZOI
CY	Λάρνακα	Larnaka	Լաոնակա	ZOZP
CY	Λεμεσός	Lemesos	Լեմեսու	ZOZP
CY	Λευκωσία	Lefkosa	Լեֆկոսիա	ZOZP
CY	Πάφος	Pafos	Պաֆոս	ZOZP
CY	Փιτσιλιά	Pitsilia	Պիցիլյա	ZOI
CZ	Čechy		Չեխի	ZOI
CZ	České		Չեսկե	ZOZP
CZ	Litoměřická		Լիտոմյեթիսկա	ZOI
CZ	Mělnická		Մյելնիժկա	ZOI
CZ	Mikulovská		Միկուլովսկա	ZOI
CZ	Morava		Մորավա	ZOI
CZ	Moravské		Մորավսկե	ZOZP
CZ	Novosedelské Slámové víno		Նովսեդելսկե Սլամովե վինո	ZOI
CZ	Slovácká		Սլովածկա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
CZ	Šobes		Շոբես	ZOI
CZ	Šobeské víno		Շոբեսկէ վին	ZOI
CZ	Velkopavlovická		Վելկոպավլովիժկա	ZOI
CZ	Znojemská		Զնոյեմսկա	ZOI
CZ	Znojmo		Զնոյմո	ZOI
DK	Bornholm		Բոռնհոլմ	ZOZP
DK	Fyn		Վին	ZOZP
DK	Jylland		Ժիլանդ	ZOZP
DK	Sjælland		Սժաեւլանդ	ZOZP
FR	Agenais		Աժենե	ZOZP
FR	Ain		Էն	ZOZP
FR	Ajaccio		Այաչո / Այաչո	ZOI
FR	Allobrogie		Ալոբրոժի	ZOZP
FR	Aloxe-Corton		Ալոքս-կորտոն	ZOI
FR	Alpes-de-Haute-Provence		Ալպ-դը-Օտ-Պրովանս	ZOZP
FR	Alpes-Maritimes		Ալպ-Մարիտիմ	ZOZP
FR	Alpilles		Ալպիլ	ZOZP
FR	Alsace		Ալզաս	ZOI
FR	Alsace grand cru Altenberg de Bergbieten		Ալզաս գրան կրյու Ալտանբեր դը Բերգբիետան	ZOI
FR	Alsace grand cru Altenberg de Bergheim		Ալզաս գրան կրյու Ալտանբեր դը Բերգայմ	ZOI
FR	Alsace grand cru Altenberg de Wolxheim		Ալզաս գրան կրյու Ալտանբեր դը Վոլքսայմ	ZOI
FR	Alsace grand cru Brand		Ալզաս գրան կրյու Բրան	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Alsace grand cru Bruderthal		Ալզաս գրան կրյու Բրուդերթալ	ZOI
FR	Alsace grand cru Eichberg		Ալզաս գրան կրյու Այշբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Engelberg		Ալզաս գրան կրյու Անժելբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Florimont		Ալզաս գրան կրյու Ֆլորիմոն	ZOI
FR	Alsace grand cru Frankstein		Ալզաս գրան կրյու Ֆրանկշտայն	ZOI
FR	Alsace grand cru Froehn		Ալզաս գրան կրյու Ֆրոն	ZOI
FR	Alsace grand cru Furstentum		Ալզաս գրան կրյու Ֆուրստանտում	ZOI
FR	Alsace grand cru Geisberg		Ալզաս գրան կրյու Գայսբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Gloeckelberg		Ալզաս գրան կրյու Գլոկելբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Goldert		Ալզաս գրան կրյու Գոլդերթ	ZOI
FR	Alsace grand cru Hatschbourg		Ալզաս գրան կրյու Ատշբուր	ZOI
FR	Alsace grand cru Hengst		Ալզաս գրան կրյու Անգստ	ZOI
FR	Alsace grand cru Kaefferkopf		Ալզաս գրան կրյու Կաֆերկոպֆ	ZOI
FR	Alsace grand cru Kanzlerberg		Ալզաս գրան կրյու Կանցլերբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Kastelberg		Ալզաս գրան կրյու Կաստելբեր	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Alsace grand cru Kessler		Ալզաս գռան կրյու Կեսլեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Kirchberg de Barr		Ալզաս գռան կրյու Կիրշբեր դը Բար	ZOI
FR	Alsace grand cru Birchberg de Ribeauvillé		Ալզաս գռան կրյու Կիրշբեր դը Բիբուվիլյ	ZOI
FR	Alsace grand cru Kitterlé		Ալզաս գռան կրյու Կիթերլե	ZOI
FR	Alsace grand cru Mambourg		Ալզաս գռան կրյու Մամբուր	ZOI
FR	Alsace grand cru Mandelberg		Ալզաս գռան կրյու Մանդելբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Marckrain		Ալզաս գռան կրյու Մարկրեն	ZOI
FR	Alsace grand cru Moenchberg		Ալզաս գռան կրյու Մոենշբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Muenchberg		Ալզաս գռան կրյու Մյունանշբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Ollwiller		Ալզաս գռան կրյու Օլվիլեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Osterberg		Ալզաս գռան կրյու Օստերբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Pfersigberg		Ալզաս գռան կրյու Պֆերսիգբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Pfingstberg		Ալզաս գռան կրյու Պֆենգստբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Praelatenberg		Ալզաս գռան կրյու Պրաելատանբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Rangen		Ալզաս գռան կրյու Բանժան	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Alsace grand cru Rosacker		Ալզաս գրան կրյու Բոսակեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Saering		Ալզաս գրան կրյու Սեռենգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Schlossberg		Ալզաս գրան կրյու Շլոսբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Schoenenbourg		Ալզաս գրան կրյու Շոենանբուր	ZOI
FR	Alsace grand cru Sommerberg		Ալզաս գրան կրյու Սոմերբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Sonnenglanz		Ալզաս գրան կրյու Սոնենգլանց	ZOI
FR	Alsace grand cru Spiegel		Ալզաս գրան կրյու Սպիգել	ZOI
FR	Alsace grand cru Sporen		Ալզաս գրան կրյու Սպորեն	ZOI
FR	Alsace grand cru Steinert		Ալզաս գրան կրյու Շտեյներ	ZOI
FR	Alsace grand cru Steingrubler		Ալզաս գրան կրյու Ստեյնգրուբլեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Steinklotz		Ալզաս գրան կրյու Ստեյնքլոց	ZOI
FR	Alsace grand cru Vorbourg		Ալզաս գրան կրյու Վորբուրգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Wiebelsberg		Ալզաս գրան կրյու Վիբելսբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Wineck-Schlossberg		Ալզաս գրան կրյու վինեք-Շլոսբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Winzenberg		Ալզաս գրան կրյու Վինցենբերգ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Alsace grand cru Zinnkoepflé		Ալզաս գրան կրյու Յինկյոպֆլէ	ZOI
FR	Alsace grand cru Zotzenberg		Ալզաս գրան կրյու Յոցենբերգ	ZOI
FR	Anjou		Անժու	ZOI
FR	Anjou Villages		Անժու Վիլաժ	ZOI
FR	Anjou Villages Brissac		Անժու Վիլաժ Բրիսակ	ZOI
FR	Anjou-Coteaux de la Loire		Անժու-Կոտո դը լա Լուար	ZOI
FR	Arbois		Արբուա	ZOI
FR	Ardèche		Արդեշ	ZOZP
FR	Ariège		Արիեժ	ZOZP
FR	Atlantique		Ատլանտիկ	ZOZP
FR	Aude		Օդ	ZOZP
FR	Auxey-Duresses		Օքսե-Դյուրես	ZOI
FR	Aveyron		Ավերոն	ZOZP
FR	Bandol		Բանդոլ	ZOI
FR	Banyuls		Բանիուլս	ZOI
FR	Banyuls grand cru		Բանիուլս գրան կրյու	ZOI
FR	Barsac		Բարսակ	ZOI
FR	Bâtard-Montrachet		Բատար-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Béarn		Բեարն	ZOI
FR	Beaujolais		Բոժոլե	ZOI
FR	Beaumes de Venise		Բոմ դե Վենիզ	ZOI
FR	Beaune		Բոն	ZOI
FR	Bellet		Բելե	ZOI
FR	Bergerac		Բերժերակ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Bienvenues-Bâtard- Montrachet		Բիենվեյնյու-Բատար- Մոնտրաշե	ZOI
FR	Blagny		Բլանյի	ZOI
FR	Blanc Fumé de Pouilly		Բլան Ֆյումե դը Պուլյի	ZOI
FR	Blaye		Բլայե	ZOI
FR	Bonnes-Mares		Բոն-Մար	ZOI
FR	Bonnezeaux		Բոնեզո	ZOI
FR	Bordeaux		Բորդո	ZOI
FR	Bordeaux supérieur		Բորդո սուպերիյոր	ZOI
FR	Bouches-du-Rhône		Բուշ դյու Ռոն	ZOZP
FR	Bourg		Բուր	ZOI
FR	Bourgeois		Բուրժե	ZOI
FR	Bourgogne		Բուրգոնյն	ZOI
FR	Bourgogne aligoté		Բուրգոնյն ալիգոտե	ZOI
FR	Bourgogne grand ordinaire		Բուրգոնյն գրան օրդիներ	ZOI
FR	Bourgogne mousseux		Բուրգոնյն մուսյո	ZOI
FR	Bourgogne ordinaire		Բուրգոնյն օրդիներ	ZOI
FR	Bourgogne Passe-tout-grains		Բուրգոնյն Պասս-տու- գրեն	ZOI
FR	Bourgueil		Բուրգեյ	ZOI
FR	Bouzeron		Բուզերոն	ZOI
FR	Brouilly		Բրուլյի	ZOI
FR	Brulhois		Բրուլուա	ZOI
FR	Bugey		Բյուժե	ZOI
FR	Buzet		Բյուզե	ZOI
FR	Cabardès		Կարբարդես	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Cabernet d'Anjou		Կաբարդե դ'Անժու	ZOI
FR	Cabernet de Saumur		Կաբերնե դը Սոմյուր	ZOI
FR	Cadillac		կադիլակ	ZOI
FR	Cahors		Կաոր	ZOI
FR	Calvados		Կալվադոս	ZOZP
FR	Canon Fronsac		Կանոն Ֆրոնսակ	ZOI
FR	Cassis		Կասի / Կասիս	ZOI
FR	Cathare		Կատար	ZOZP
FR	Cérons		Սերոն	ZOI
FR	Cévennes		Սեվան	ZOZP
FR	Chablis		Շաբլի	ZOI
FR	Chablis grand cru		Շաբլի գրան կրյու	ZOI
FR	Chambertin		Շամբերտեն	ZOI
FR	Chambertin-Clos de Bèze		Շամբերտեն-Կլո դը Բեզ	ZOI
FR	Chambolle-Musigny		Շամբոլ-Մյուզինյի	ZOI
FR	Champagne		Շամպայն	ZOI
FR	Chapelle-Chambertin		Շաբել-Շամբերտեն	ZOI
FR	Charentais		Շարանտե	ZOZP
FR	Charlemagne		Շարլեմայն	ZOI
FR	Charmes-Chambertin		Շարմ-Շամբերտեն	ZOI
FR	Chassagne-Montrachet		Շասայն-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Château-Chalon		Շատո-Շալոն	ZOI
FR	Château-Grillet		Շատո-Գրիլե	ZOI
FR	Châteaumeillant		շատոմեյան	ZOI
FR	Châteauneuf-du-Pape		Շատոքյունոֆ-դյու- Պապ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Châtillon-en-Diois		Շասոխյոն-ան-Դիուս	ZOI
FR	Chénas		Շենաս	ZOI
FR	Chevalier-Montrachet		Շեվալյե-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Cheverny		Շեվերնի	ZOI
FR	Chinon		Շինոն	ZOI
FR	Chiroubles		Շիրուբլ	ZOI
FR	Chorey-lès-Beaune		Շորեյ-լե-Բոն	ZOI
FR	Cité de Carcassonne		Սիտե դը Կարկասոն	ZOZP
FR	Clairette de Bellegarde		Կլերետ դը Բելգարդ	ZOI
FR	Clairette de Die		Կլերետ դը Դի	ZOI
FR	Clairette du Languedoc		Կլերետ դյու Լանգոդոկ	ZOI
FR	Clos de la Roche		Կլո դը լա Ռոշ	ZOI
FR	Clos de Tart		Կլո դը Տար	ZOI
FR	Clos de Vougeot		Կլո դը Վուժեո	ZOI
FR	Clos des Lambrays		Կլո դե Լամբրեյ	ZOI
FR	Clos Saint-Denis		Կլո Սեն-Դենի	ZOI
FR	Clos Vougeot		Կլո Վուժեո	ZOI
FR	Collines Rhodaniennes		Կոլին Ռոդանիան	ZOZP
FR	Collioure		Կոլիուր	ZOI
FR	Comté Tolosan		Կոնտե Տոլոզան	ZOZP
FR	Comtés Rhodaniens		Կոնտե Ռոդենիան	ZOZP
FR	Condrieu		Կոնդրիյո	ZOI
FR	Corbières		Կորբիեր	ZOI
FR	Corbières-Boutenac		Կորբիեր-Բուտենաս	ZOI
FR	Cornas		Կորնաս	ZOI
FR	Corrèze		Կորեզ	ZOZP
FR	Corse		Կորզ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Corton		Կորտոն	ZOI
FR	Corton-Charlemagne		Կորտոն-Շարլմայն	ZOI
FR	Costières de Nîmes		Կոստիեր դը Նիմ	ZOI
FR	Côte de Beaune		Կոտ դը Բոն	ZOI
FR	Côte de Beaune-Villages		Կոտ դը Բոն-Վիլաժ	ZOI
FR	Côte de Brouilly		Կոտ դը Բրուլի	ZOI
FR	Côte de Nuits-Villages		Կոտ դը Նյուի-Վիլաժ	ZOI
FR	Côte Roannaise		Կոտ Ռոննե	ZOI
FR	Côte Rôtie		Կոտ Րոտի	ZOI
FR	Côte Vermeille		Կոտ Վերմեյ	ZOZP
FR	Coteaux Bourguignons		Կոտո Բուրգինյոն	ZOI
FR	Coteaux champenois		Կոտո շամպենուա	ZOI
FR	Coteaux Charitois		Կոտո Շարիտուա	ZOZP
FR	Coteaux d'Ensérune		Կոտո դ'Անսերյուն	ZOZP
FR	Coteaux d'Aix-en-Provence		Կոտո դ'Էս-ան-Պրովանս	ZOI
FR	Coteaux d'Ancenis		Կոտո դ'Անսենի	ZOI
FR	Coteaux de Coiffy		Կոտո դը Կուաֆի	ZOZP
FR	Coteaux de Die		Կոտո դը Դի	ZOI
FR	Coteaux de Glanes		Կոտո դը Գլան	ZOZP
FR	Coteaux de l'Auxois		Կոտո դը լ'Օսուա	ZOZP
FR	Coteaux de l'Aubance		Կոտո դը լ'Օբանս	ZOI
FR	Coteaux de Narbonne		Կոտո դը Նարբոն	ZOZP
FR	Coteaux de Peyriac		Կոտո դը Պերիակ	ZOZP
FR	Coteaux de Saumur		Կոտո դը Սամյուր	ZOI
FR	Coteaux de Tannay		Կոտո դը Տանե	ZOZP
FR	Coteaux des Baronnie		Կոտո դը Բարոնի	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Coteaux du Cher et de l'Arnon		Կոտո դը Շեր Է դը լ'Արնոն	ZOZP
FR	Coteaux du Giennois		Կոտո դը Ժիանուա	ZOI
FR	Coteaux du Languedoc		Կոտո դյու Լանգեդոկ	ZOI
FR	Coteaux du Layon		Կոտո դյու Լեյոն	ZOI
FR	Coteaux du Libron		Կոտո դյու Լիբրոն	ZOZP
FR	Coteaux du Loir		Կոտո դյու Լուար	ZOI
FR	Coteaux du Lyonnais		Կոտո դյու Լիոնե	ZOI
FR	Coteaux du Pont du Gard		Կոտո դյու պոն դյու Գար	ZOZP
FR	Coteaux du Quercy		Կոտո դյու Կերսի	ZOI
FR	Coteaux du Vendômois		Կոտո դյու դյու Վանդոմուա	ZOI
FR	Coteaux Varois en Provence		Կոտո վարուա ան պրովանս	ZOI
FR	Côtes Catalanes		Կոտ Կատալան	ZOZP
FR	Côtes d'Auvergne		Կոտ դ'Օվերյն	ZOI
FR	Côtes de Bergerac		Կոտ դը Բերժերակ	ZOI
FR	Côtes de Blaye		Կոտ դը Բլայ	ZOI
FR	Côtes de Bordeaux		Կոտ դը Բորդո	ZOI
FR	Côtes de Bordeaux-Saint-Macaire		Կոտ դը Բորդո-Սեն- Մակեր	ZOI
FR	Côtes de Bourg		Կոտ դը Բուր	ZOI
FR	Côtes de Duras		Կոտ դը Դյուրաս	ZOI
FR	Côtes de Gascogne		Կոտ դը Գասկոնյն	ZOZP
FR	Côtes de Meuse		Կոտ դը Մյոզ	ZOZP
FR	Côtes de Millau		Կոտ դը Միլո	ZOI
FR	Côtes de Montravel		Կոտ դը Մոնտրավել	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Côtes de Provence		Կոտ դը Պրովանս	ZOI
FR	Côtes de Thau		Կոտ դը Տո	ZOZP
FR	Côtes de Thongue		Կոտ դը Տոնգ	ZOZP
FR	Côtes de Toul		Կոտ դը Տուլ	ZOI
FR	Côtes du Forez		Կոտ դյու Ֆորեզ	ZOI
FR	Côtes du Jura		Կոտ դյու Ժուրա	ZOI
FR	Côtes du Marmandais		Կոտ դյու Մարմանդե	ZOI
FR	Côtes du Rhône		Կոտ դյու Ռոն	ZOI
FR	Côtes du Rhône Villages		Կոտ դյու Ռոն Վիլաժ	ZOI
FR	Côtes du Roussillon		Կոտ դյու Ռուսիյոն	ZOI
FR	Côtes du Roussillon Villages		Կոտ դյու Ռուսիյոն Վիլաժ	ZOI
FR	Côtes du Tarn		Կոտ դյու Տարն	ZOZP
FR	Côtes du Vivarais		Կոտ դյու Վիվարե	ZOI
FR	Cour-Cheverny		Կուր-Շեվերնի	ZOI
FR	Crémant d'Alsace		Կրեման դ'Ալզաս	ZOI
FR	Crémant de Bordeaux		Կրեման դը Բորդո	ZOI
FR	Crémant de Bourgogne		Կրեման դը Բուրգոյն	ZOI
FR	Crémant de Die		Կրեման դը Դի	ZOI
FR	Crémant de Limoux		Կրեման դը Լիմու	ZOI
FR	Crémant de Loire		Կրեման դը Լուար	ZOI
FR	Crémant du Jura		Կրեման դյու Ժուրա	ZOI
FR	Criots-Bâtard-Montrachet		Կրիո-Բատար- Մոնտրաշե	ZOI
FR	Crozes-Ermitage		Կրոզ-Էրմիտաժ	ZOI
FR	Crozes-Hermitage		Կրոզ-Երմիտաժ	ZOI
FR	Drôme		Դրոմ	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Duché d'Uzès		Դուշե դ' Ուզէս	ZOZP
FR	Echezeaux		Էշեզյո	ZOI
FR	Entraygues – Le Fel		Անտրայգ – Լյո Ֆել	ZOI
FR	Entre-deux-Mers		Անտրը-դյո-Մեր	ZOI
FR	Ermitage		Էրմիտաժ	ZOI
FR	Estaing		Էստենգ	ZOI
FR	Faugères		Ֆոժեր	ZOI
FR	Fiefs Vendéens		Ֆյեֆ Վանդեն	ZOI
FR	Fitou		Ֆիտու	ZOI
FR	Fixin		Ֆիքսին	ZOI
FR	Fleurie		Ֆլյորի	ZOI
FR	Floc de Gascogne		Ֆլո դե Գասկոնյն	ZOI
FR	Franche-Comté		Ֆրանշ-Կոնտե	ZOZP
FR	Fronsac		Ֆրոնզակ	ZOI
FR	Frontignan		Ֆրոնտինյան	ZOI
FR	Fronton		Ֆրոնտոն	ZOI
FR	Gaillac		Գեյակ	ZOI
FR	Gaillac premières côtes		Գեյակ պռեմիեր կոտե	ZOI
FR	Gard		Գար	ZOZP
FR	Gers		Ժեր	ZOZP
FR	Gevrey-Chambertin		Ժեվրեյ-Շամբերտեն	ZOI
FR	Gigondas		Ժիգոնդաս	ZOI
FR	Givry		Ժիվրի	ZOI
FR	Grand Roussillon		Գրան Ռուսիյոն	ZOI
FR	Grands-Echezeaux		Գրան-Էշեզյո	ZOI
FR	Graves		Գրավ	ZOI
FR	Graves de Vayres		Գրավ դը Վեր	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Graves supérieures		Գրավ սուպերիյոր	ZOI
FR	Grignan-les-Adhémar		Գրինյան-լեզ-Ադեմար	ZOI
FR	Griotte-Chambertin		Գրիոտ-Շամբերտեն	ZOI
FR	Gros Plant du Pays nantais		Գրո Պլան դյու Պեյ նանտե	ZOI
FR	Haute Vallée de l'Aude		Օտ Վալե դը լ'Ոդ	ZOZP
FR	Haute Vallée de l'Orb		Օտ Վալե դը լ'Օրբ	ZOZP
FR	Haute-Marne		Օտ-Մարն	ZOZP
FR	Hautes-Alpes		Օտ-Ալպ	ZOZP
FR	Haute-Vienne		Օտ-Վիեն	ZOZP
FR	Haut-Médoc		Օտ-Մեդոկ	ZOI
FR	Haut-Montravel		Օտ-Մոնտրավել	ZOI
FR	Haut-Poitou		Օտ-Պուատու	ZOI
FR	Hermitage		Էրմիտաժ	ZOI
FR	Île de Beauté		Իյ դե Բոտե	ZOZP
FR	Irancy		Իրանսի	ZOI
FR	Irouléguay		Իրուլժեգի	ZOI
FR	Isère		Իսեր	ZOZP
FR	Jasnières		ժասնիեր	ZOI
FR	Juliéna		ժուլիեան	ZOI
FR	Jurançon		ժուրան	ZOI
FR	La Grande Rue		Լյո Գրան Ռյու	ZOI
FR	La Romanée		Լա Ռոմանե	ZOI
FR	La Tâche		Լա Տաշ	ZOI
FR	Ladoix		Լադուա	ZOI
FR	Lalande-de-Pomerol		Լալանդ-դը-Պոմերոլ	ZOI
FR	Landes		Լանդ	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Languedoc		Լանգեդոկ	ZOI
FR	Latricières-Chambertin		Լատրիսիեր-Շամբերտեն	ZOI
FR	Lavilledieu		Լավիլիդյո	ZOZP
FR	L'Ermitage		Լ'Էրմիտաժ	ZOI
FR	Les Baux de Provence		Լե Բո դը Պրովանս	ZOI
FR	L'Etoile		Լ'Էտուալ	ZOI
FR	L'Hermitage		Լ'Էրմիտաժ	ZOI
FR	Limoux		Լիմու	ZOI
FR	Lirac		Լիրակ	ZOI
FR	Listrac-Médoc		Լիստրակ-Մեդոկ	ZOI
FR	Lot		Լո	ZOZP
FR	Loupiac		Լուպիակ	ZOI
FR	Luberon		Լյուբերոն	ZOI
FR	Lussac Saint-Emilion		Լյուսակ Սենտ-Էմիլյոն	ZOI
FR	Mâcon		Մակոն	ZOI
FR	Macvin du Jura		Մակվեն դյու Յուրա	ZOI
FR	Madiran		Մադիրան	ZOI
FR	Malepère		Մալեպեր	ZOI
FR	Maranges		Մարայնժ	ZOI
FR	Marcillac		Մարկիլյակ	ZOI
FR	Margaux		Մարգո	ZOI
FR	Marsannay		Մարսանի	ZOI
FR	Maures		Մոբ	ZOZP
FR	Maury		Մորի	ZOI
FR	Mazis-Chambertin		Մազի-Շամբերտեն	ZOI
FR	Mazoyères-Chambertin		Մազոյեր –Շամբերտեն	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Méditerranée		Մեդիտերանե	ZOZP
FR	Médoc		Մեդոկ	ZOI
FR	Menetou-Salon		Մենետու-Սալոն	ZOI
FR	Mercurey		Մերկյուրեյ	ZOI
FR	Meursault		Մյուրսոլ	ZOI
FR	Minervois		Միներվուա	ZOI
FR	Minervois-la-Livinière		Միներվուա-լա-Լիվինիեր	ZOI
FR	Monbazillac		Մոնբազիլյակ	ZOI
FR	Mont Caume		Մոն կոմ	ZOZP
FR	Montagne-Saint-Emilion		Մոնտայն-Սենտ-Էմիլյոն	ZOI
FR	Montagny		Մոնտայնի	ZOI
FR	Monthélie		Մոնտելի	ZOI
FR	Montlouis-sur-Loire		Մոնլուի-սյուր-Լուար	ZOI
FR	Montrachet		Մոնտրաշե	ZOI
FR	Montravel		Մոնտրավել	ZOI
FR	Morey-Saint-Denis		Մորեյ-Սեն-Դենի	ZOI
FR	Morgon		Մորգոն	ZOI
FR	Moselle		Մոսել	ZOI
FR	Moulin-à-Vent		Մուլեն-ա-Վան	ZOI
FR	Moulis		Մուլի	ZOI
FR	Moulis-en-Médoc		Մուլի-ան-Մեդոկ	ZOI
FR	Muscadet		Մուսկադե	ZOI
FR	Muscadet Coteaux de la Loire		Մուսկադե Կոտո դե լա Լուար	ZOI
FR	Muscadet Côtes de Grandlieu		Մուսկադե Կոտե դե Գրանլյո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Muscadet Sèvre et Maine		Մուսկադե Սեվրե է Մեյն	ZOI
FR	Muscat de Beaumes-de-Venise		Մուսակ դը Բում-դե Վենիզ	ZOI
FR	Muscat de Frontignan		Մուսկա դը Ֆրոնտինյան	ZOI
FR	Muscat de Lunel		Մուսկա դը Լունել	ZOI
FR	Muscat de Mireval		Մուսկա դը Միրեվալ	ZOI
FR	Muscat de Rivesaltes		Մուսակ դը Ռիվսալտ	ZOI
FR	Muscat de Saint-Jean-de-Minervois		Մուսակ դը Սեն-ժան- դը-Միներվուա	ZOI
FR	Muscat du Cap Corse		Մուսակ դյու Կապ Կորս	ZOI
FR	Musigny		Մուսինյի	ZOI
FR	Nuits-Saint-Georges		Նյուի-Սեն-ժորժ	ZOI
FR	Orléans		Օրլեան	ZOI
FR	Orléans-Cléry		Օրլեան-Կլերի	ZOI
FR	Pacherenc du Vic-Bilh		Պաշերանկ դյու Վիկ- Բիլ	ZOI
FR	Palette		Պալետ	ZOI
FR	Patrimonio		Պատրիմոնյո	ZOI
FR	Pauillac		Պոյիյակ	ZOI
FR	Pays d'Hérault		Պեյ դ'Էրոլ	ZOZP
FR	Pays d'Oc		Պայ դ'Օք	ZOZP
FR	Pécharmant		Պեշարման	ZOI
FR	Périgord		Պերիգոր	ZOZP
FR	Pernand-Vergelesses		Պերնան-Վերժլեսե	ZOI
FR	Pessac-Léognan		Պեսակ-Լեոնյան	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Petit Chablis		Պըտի Շաբլի	ZOI
FR	Pierrevert		Պիյերվեր	ZOI
FR	Pineau des Charentes		Պինո դե Շարան	ZOI
FR	Pomerol		Պոմերոլ	ZOI
FR	Pommard		Պոմար	ZOI
FR	Pouilly-Fuissé		Պուլյի-Ֆուիսսե	ZOI
FR	Pouilly-Fumé		Պուլյի-Ֆյումե	ZOI
FR	Pouilly-Loché		Պուլյի-Լոշե	ZOI
FR	Pouilly-sur-Loire		Պուլյի-սյուր-Լուար	ZOI
FR	Pouilly-Vinzelles		Պուլյի-Վենզել	ZOI
FR	Premières Côtes de Bordeaux		Պռեմիեր Կոտ դը Բորդո	ZOI
FR	Puisseguin Saint-Emilion		Պյուիսգեն Սեն-Էմիլյոն	ZOI
FR	Puligny-Montrachet		Պյուլիլնի-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Puy-de-Dôme		Պույ-դը-Դոմ	ZOZP
FR	Quarts de Chaume		Կար դը Շոմ	ZOI
FR	Quincy		Քուինսի	ZOI
FR	Rasteau		Բաստո	ZOI
FR	Régnié		Բեժինիե	ZOI
FR	Reuilly		Բեուիլի	ZOI
FR	Richebourg		Րիշբուր	ZOI
FR	Rivesaltes		Րիվսալտ	ZOI
FR	Romanée-Conti		Րոմանե-Կոնտի	ZOI
FR	Romanée-Saint-Vivant		Րոմանե-Սեն-Վիվան	ZOI
FR	Rosé d'Anjou		Ռոզե դ'Անժու	ZOI
FR	Rosé de Loire		Ռոզե դը Լուար	ZOI
FR	Rosé des Riceys		Ռոզե դե Րիսեյ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Rosette		Ռոզետ	ZOI
FR	Roussette de Savoie		Ռուսետ դե Սավուա	ZOI
FR	Roussette du Bugey		Ռուսետ դյու Բուժե	ZOI
FR	Ruchottes-Chambertin		Ռուշոտ-Շամբերտեն	ZOI
FR	Rully		Ռյուլի	ZOI
FR	Sables du Golfe du Lion		Սաբլես դյու Գոլֆե դյու Լիոն	ZOZP
FR	Saint-Amour		Սենտ-Ամուր	ZOI
FR	Saint-Aubin		Սենտ-Օբեն	ZOI
FR	Saint-Bris		Սեն-Բրի	ZOI
FR	Saint-Chinian		Սեն-Շինիան	ZOI
FR	Sainte-Croix-du-Mont		Սենտ-Կրուա-դյու-Մոն	ZOI
FR	Sainte-Foy-Bordeaux		Սենտ-ֆոյ-Բորդո	ZOI
FR	Sainte-Marie-la-Blanche		Սենտ-Մերի-լա-Բլանշ	ZOZP
FR	Saint-Emilion		Սենտ-Էմիլիոն	ZOI
FR	Saint-Emilion Grand Cru		Սենտ-Էմիլիոն Գրան Կրյու	ZOI
FR	Saint-Estèphe		Սենտ—Էստեֆ	ZOI
FR	Saint-Georges-Saint- Emilion		Սեն-ժորժ-Սենտ- Էմիլիոն	ZOI
FR	Saint-Guilhem-le-Désert		Սեն-Գիլամ-լյո-Դեզեր	ZOZP
FR	Saint-Joseph		Սեն-ժոզեֆ	ZOI
FR	Saint-Julien		Սեն-ժուլիեն	ZOI
FR	Saint-Mont		Սեն-Մոն	ZOI
FR	Saint-Nicolas-de- Bourgueil		Սեն-Նիկոլա-դը- Բուրգեյ	ZOI
FR	Saint-Péray		Սեն-Պերեյ	ZOI
FR	Saint-Pourçain		Սեն-Պուսեյն	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Saint-Romain		Սեն-Ռոմեյն	ZOI
FR	Saint-Sardos		Սեն-Սարդոս	ZOI
FR	Saint-Véran		Սեն-Վերան	ZOI
FR	Sancerre		Սանսեր	ZOI
FR	Santenay		Սանտենեյ	ZOI
FR	Saône-et-Loire		Սանն-է-Լուար	ZOZP
FR	Saumur		Սոմյուր	ZOI
FR	Saumur-Champigny		Սոմյուր-Շամպիյնյի	ZOI
FR	Saussignac		Սոսիյակ	ZOI
FR	Sauternes		Սոտերն	ZOI
FR	Savennières		Սավանիյեր	ZOI
FR	Savennières Coulée de Serrant		Սավանիյեր Կուլե դը Սերան	ZOI
FR	Savennières Roche aux Moines		Սավանիյեր Ռոշ օ Մուեն	ZOI
FR	Savigny-lès-Beaune		Սավիյնյի-լե-Բոն	ZOI
FR	Savoie		Սավուա	ZOI
FR	Seyssel		Սեյսել	ZOI
FR	Tavel		Տավել	ZOI
FR	Thézac-Perricard		Տեզակ-Պերիկար	ZOZP
FR	Torgan		Տորգան	ZOZP
FR	Touraine		Տուրեն	ZOI
FR	Touraine Noble Joué		Տուրեն Նոբլ ժուե	ZOI
FR	Tursan		Տյուրսան	ZOI
FR	Urfé		Ուրֆե	ZOZP
FR	Vacqueyras		Վակեյրաս	ZOI
FR	Val de Loire		Վալ դը Լուար	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
FR	Valençay		Վալենսեյ	ZOI
FR	Vallée du Paradis		Վալե դյու Պարադի	ZOZP
FR	Var		Վար	ZOZP
FR	Vaucluse		Վոքլուզ	ZOZP
FR	Ventoux		Վանտու	ZOI
FR	Vicomté d'Aumelas		Վիկոնտե դ'Օմելաս	ZOZP
FR	Vin d'Alsace		Վեն դ'Ալզաս	ZOI
FR	Vin de Bellet		Վեն դը Բելե	ZOI
FR	Vin de Corse		Վեն դը Կորս	ZOI
FR	Vin de Frontignan		Վեն դը Ֆրոնտինյան	ZOI
FR	Vin de Savoie		Վեն դը Սավուա	ZOI
FR	Vins fins de la Côte de Nuits		Վեն ֆեն դը լա Կոտ դը Նյուի	ZOI
FR	Vinsobres		Վենսոբրը	ZOI
FR	Viré-Clessé		Վիրե-Կլեսե	ZOI
FR	Volnay		Վոլնե	ZOI
FR	Vosne-Romanée		Վոսն-Ռոմանե	ZOI
FR	Vougeot		Վուժո	ZOI
FR	Vouvray		Վուրեյ	ZOI
FR	Yonne		Յոն	ZOZP
DE	Ahr		Ահռ	ZOI
DE	Ahrtaler Landwein		Ահրթալեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Baden		Բադեն	ZOI
DE	Badischer Landwein		Բադիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Bayerischer Bodensee- Landwein		Բայերիշ Բոդանսե- Լանդվայն	ZOZP
DE	Brandenburger Landwein		Բրանդենբուրգեն Լանդվայն	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZP)
DE	Franken		Ֆրանկեն	ZOI
DE	Hessische Bergstraße		Հեսիշե Բերգշտասե	ZOI
DE	Landwein der Mosel		Լանդվայն դեր Մոսել	ZOZP
DE	Landwein der Ruwer		Լանդվայն դեր Ռյուվեր	ZOZP
DE	Landwein der Saar		Լանդվայն դեր Սաար	ZOZP
DE	Landwein Main		Լանդվայ Մեյն	ZOZP
DE	Landwein Neckar		Լանդվայն Նեկտար	ZOZP
DE	Landwein Oberrhein		Լանդվայն Օբերհայն	ZOZP
DE	Landwein Rhein		Լանդվայն Ռայն	ZOZP
DE	Landwein Rhein-Neckar		Լանդվայն Ռայն-Նեկտար	ZOZP
DE	Mecklenburger Landwein		Մեկլենբուրգեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Mitteldeutscher Landwein		Միտելդյոտշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Mittelrhein		Միտելրայն	ZOI
DE	Mosel		Մոզել	ZOI
DE	Nahe		Նահե	ZOI
DE	Nahegauer Landwein		Նահեգաուեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Pfalz		Պֆալց	ZOI
DE	Pfälzer Landwein		Պֆալցեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Regensburger Landwein		Ռեգենսբուրգեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Rheinburgen-Landwein		Ռեգենսբուրգեր-Լանդվայն	ZOZP
DE	Rheingau		Ռայնգաու	ZOI
DE	Rheingauer Landwein		Ռայնգաուեր Լանդվայն	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
DE	Rheinhessen		Ռայնհեսեն	ZOI
DE	Rheinischer Landwein		Ռայնշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Saale-Unstrut		Սաալե-Ունստրուտ	ZOI
DE	Saarländischer Landwein		Սաարլենդիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Sachsen		Չաքսեն	ZOI
DE	Sächsischer Landwein		Չեքսսիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Schleswig-Holsteinischer Landwein		Շլեշվիգ-Հոլշտայնիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Schwäbischer Landwein		Շվեբիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Starkenburger Landwein		Շտարկենբուրգեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Taubertäler Landwein		Տաուբերտելեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Württemberg		Վյուրտեմբերգ	ZOI
GR	Κως	Kos	Կոս	ZOZP
GR	Malvasia Πάρος	Malvasia Paros	Մալվասիա Պարոս	ZOI
GR	Malvasia Σητείας	Malvasia Sitia	Մալվասիա Սիտիա	ZOI
GR	Malvasia Χάνδακας- Candia	Malvasia Χάνδακας-Candia	Մալվասիա Խանդակաս – կանդիա	ZOI
GR	Άβδηρα	Avdira	Ավդիրա	ZOZP
GR	Άγιο Όρος	Mount Athos/ Holly Mount Athos/Holly Mountain Athos/Mont Athos/Άγιο Όρος Άθως	Այիո Օրոս / Մաունթ Աթոս / Հոլի Մաունթ Աթոս / Հոլի Մաունթին Աթոս / Մոնթ Աթոս	ZOZP
GR	Αγορά	Agora	Ագորա	ZOZP
GR	Αγχιάλος	Anchialos	Անխիալոս	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZP)
GR	Αιγαίο Πέλαγος	Aegean Sea/Aigaio Pelagos	Էգիան Սի/Էյէո Պելաղոս	ZOZP
GR	Αμύνταιο	Amyndeon	Ամինդէո / Ամինդէոն	ZOI
GR	Ανάβυσσος	Anavyssos	Անավիսոս	ZOZP
GR	Αργολίδα	Argolida	Արղոլիդա	ZOZP
GR	Αρκαδία	Arkadia	Առկադիա	ZOZP
GR	Αρχάνες	Archanes	Արխանէս	ZOI
GR	Αττική	Attiki	Ատիկի	ZOZP
GR	Αχαΐα	Achaia	Ախաիա	ZOZP
GR	Βελβεντό	Velvento	Վելվենտո	ZOZP
GR	Βερντέα Ζακύνθου	Verdea Onomasia kata paradosi Zakynthou/Verdea Zakynthos/Vernte a Zakynthos	Վերդէա Օնոմասիա կատա պարադոսի Չակինթոս/վերդէա Չակինթոս/ վերնէտէա Չակինթոս	ZOZP
GR	Γεράνεια	Gerania	Գերանիա	ZOZP
GR	Γουμένισσα	Goumenissa	Դումենիսա	ZOI
GR	Γρεβενά	Grevena	Դրեվենա	ZOZP
GR	Δαφνές	Dafnes	Դաֆնէս	ZOI
GR	Δράμα	Drama	Դրամա	ZOZP
GR	Δωδεκάνησος	Dodekanese	Դոդեկանիսոս	ZOZP
GR	Έβρος	Evros	Էվրոս	ZOZP
GR	Ελασσόνα	Elassona	Էլասոնա	ZOZP
GR	Επανομή	Epanomi	Էպանոմի	ZOZP
GR	Εύβοια	Evia	Էվիա	ZOZP
GR	Ζάκυνθος	Zakynthos	Չակինթոս	ZOZP
GR	Ζίτσα	Zitsa	Չիտսա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
GR	Ηλεία	Ilia	Իլիա	ZOZP
GR	Ημαθία	Imathia	Իմանթիա	ZOZP
GR	Ἑπίρος	Epirus	Էպիրոս	ZOZP
GR	Ηράκλειο	Iraklio	Իռակլիո	ZOZP
GR	Θάσος	Thasos	Թասոս	ZOZP
GR	Θαψανά	Thapsana	Թապսանա	ZOZP
GR	Θεσσαλία	Thessalia	Թեսալիա	ZOZP
GR	Θεσσαλονίκη	Thessaloniki	Թեսալոնիկի	ZOZP
GR	Θήβα	Thiva	Թիվա	ZOZP
GR	Θράκη	Thrace	Թրակի	ZOZP
GR	Ικαρία	Ikaria	Իկարիա	ZOZP
GR	Ίλιον	Ilion	Իլիոն	ZOZP
GR	Ίσμαρος	Ismaros	Իսմարոս	ZOZP
GR	Ιωάννινα	Ioannina	Իոանինա	ZOZP
GR	Καβάλα	Kavala	Կավալա	ZOZP
GR	Καρδίτσα	Karditsa	Կարդիցա	ZOZP
GR	Κάρυστος	Karystos	Կարիսոս	ZOZP
GR	Καστοριά	Kastoria	Կաստորյա	ZOZP
GR	Κέρκυρα	Corfu	Կերկիրա / Կոռֆու	ZOZP
GR	Κίσαμος	Kissamos	Կիսամոս	ZOZP
GR	Κλημέντι	Klimenti	Կլիմենտի	ZOZP
GR	Κοζάνη	Kozani	Կոզանի	ZOZP
GR	Κοιλάδα Αταλάντης	Atalanti Valley	Կիլադա Արալանտիս / Ատալանտի վալեյ	ZOZP
GR	Κόρινθος	Κορινθία /Korinthos/Korinthia	Կորինթոս/Կորինթիա	ZOZP
GR	Κρανιά	Krania	Կրանյա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
GR	Κραννώνα	Krannona	Կրանոնա	ZOZP
GR	Κρήτη	Crete	Կրիտի	ZOZP
GR	Κυκλάδες	Cyclades	Կիկլադես	ZOZP
GR	Λακωνία	Lakonia	Լակոնիա	ZOZP
GR	Λασιθί	Lasithi	Լասիթի	ZOZP
GR	Λέσβος	Lesvos	Լեսվոս	ZOZP
GR	Λετρίνοι	Letrini	Լետրինի	ZOZP
GR	Λευκάδα	Lefkada	Լեֆկադա	ZOZP
GR	Ληλάντιο Πεδίο	Lilantio Pedio/Lilantio Field	Լիլանտիո Պեդիո/Լիլանտիո Ֆիլդ	ZOZP
GR	Λήμνος	Limnos	Լիմնոս	ZOI
GR	Μαγνησία	Magnisia	Մաղնիսիա	ZOZP
GR	Μακεδονία	Macedonia	Մասեդոնիա / Մասեդոնիա	ZOZP
GR	Μαντζαβινάτα	Mantzavinata	Մանցավինատա	ZOZP
GR	Μαντινεία	Mantinia	Մանտինիա	ZOI
GR	Μαρκόπουλο	Markopoulo	Մարկոպուլո	ZOZP
GR	Μαρτίνο	Martino	Մարտինո	ZOZP
GR	Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας	Mavrodaphne of Kefalonia/ Mavrodafne of Cephalonia	Մավրոդաֆնի Կեֆալինիաս / Մավրոդաֆնի օֆ Կեֆալոնիա/ Մավրոդաֆնի օֆ Սեֆալոնիա	ZOI
GR	Μαυροδάφνη Πατρών	Mavrodafni of Patra/Mavrodaphn e of Patra	Մավրոդաֆնի Պատրոն / Մավրոդաֆնի օֆ պատրա	ZOI
GR	Μεσενικόλα	Mesenikola	Մեսենիկոլա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
GR	Μεσσηνία	Messinia	Մեսինիա	ZOZP
GR	Μεταξάτων	Metaxata	Մետաքսատոն / Մետաքսատա	ZOZP
GR	Μετέωρα	Meteora	Մետեորա	ZOZP
GR	Μέτσοβο	Metsovo	Մեցովո	ZOZP
GR	Μονεμβασία- Malvasia	Monemvasia- Malvasia	Մոնեմվասիա- Մալվասիա	ZOI
GR	Μοσχάτο Πατρών	Muscat of Patra	Մոսխատո Պատրոն / Մուսկատ օֆ պատրա	ZOI
GR	Μοσχάτος Κεφαλληνίας	Muscat of Kefalonia/Muscat de Cephalonie / Muscat of Cephalonia	Մոսխատո Կեֆալինիաս / Մուսկատ օֆ Կեֆալոնիա/ Մուսկատ դը Սեֆալոնի/ Մուսկատ օֆ Սեֆալոնիա	ZOI
GR	Μοσχάτος Λήμνου	Muscat of Limnos	Մոսխատո Լիմնո / Մուսկատ օֆ Լիմնոս	ZOI
GR	Μοσχάτος Ρίου Πάτρας	Μοσχάτος Ρίου Πάτρας/ Muscat of Rio Patra	Մոսխատո Ռիո Պատրաս / Մուսկատ օֆ Ռիո Պատրա	ZOI
GR	Μοσχάτος Ρόδου	Muscat of Rodos	Մոսխատո Ռոդո / Մուսկատ օֆ Ռոդոս	ZOI
GR	Νάουσα	Naoussa	Նաուսա	ZOI
GR	Νέα Μεσημβρία	Nea Mesimvria	Նեա Մեսիմվրիա	ZOZP
GR	Νεμέα	Nemea	Նեմեա	ZOI
GR	Οπούντια Λοκρίδας	Opountia Locris	Օպունտիա Լոկրիդաս / Օպունտիա Լոկրիս	ZOZP
GR	Παγγαίο	Paggeio /Pangeon	Պագեո/Պանգեոն	ZOZP
GR	Παλλήνη	Pallini	Պալինի	ZOZP
GR	Παρνασσός	Parnassos	Պարնասոս	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZP)
GR	Πάρος	Paros	Պարոս	ZOI
GR	Πάτρα	Patra	Պատրա	ZOI
GR	Πεζά	Peza	Պեզա	ZOI
GR	Πέλλα	Pella	Պելա	ZOZP
GR	Πελοπόννησος	Peloponnese	Պելոպոննիսոս / Պելեպոննիզ	ZOZP
GR	Πιερία	Pieria	Պիերիա	ZOZP
GR	Πισάτις	Pisatis	Պիսատիս	ZOZP
GR	Πλαγιές Αιγιαλείας	Slopes of Aigialia	Պլայես Էյալիաս / Սլոուպս օֆ Էգիալիա	ZOZP
GR	Πλαγιές Αίνου	Slopes of Ainos	Պլայես Էնու / Սլոուպս օֆ Էնու	ZOZP
GR	Πλαγιές Αμπέλου	Slopes of Ampelos	Պլայես Ամպելու / Սլոուպս օֆ Ամպելու	ZOZP
GR	Πλαγιές Βερτίσκου	Slopes of Vertiskos	Պլայես Վերտիսկու / Սլոուպս օֆ Վերտիսկու	ZOZP
GR	Πλαγιές Κιθαιρώνα	Slopes of Kithaironas	Պլայես Կիթերոնաս / Սլոուպս օֆ Կիթերոնաս	ZOZP
GR	Πλαγιές Κνημίδας	Slopes of Knimida	Պլայես Կնիմիդաս / Սլոուպս օֆ Կնիմիդա	ZOZP
GR	Πλαγιές Μελίτωνα	Slopes of Meliton	Պլայես Մելիտոնաս / Սլոուպս օֆ Մելիտոն	ZOI
GR	Πλαγιές Πάικου	Slopes of Paiko	Պլայես Պայկու / Սլոուպս օֆ Պաիկո	ZOZP
GR	Πλαγιές Πάρνηθας	Slopes of Parnitha	Պլայես Պարնիթաս / Սլոուպս օֆ Պարնիթա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZP)
GR	Πλαγιές Πεντελικού	Slopes of Pendeliko/ Πλαγιές Πεντελικού	Պլայէս Պենդէլիկու / Սլոուպս օֆ Պենդէլիկոն	ZOZP
GR	Πυλία	Pylia	Պիլիա	ZOZP
GR	Ραψάνη	Rapsani	Ռապսանի	ZOI
GR	Ρέθυμνο	Rethimno	Ռէթիմնոն	ZOZP
GR	Ρετσίνα Αττικής	Retsina of Attiki	Ռէցինա Ատիկիս / Ռէցինա օֆ Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Βοιωτίας	Retsina of Viotia	Ռէցինա Վիոտիասս / Ռէցինա օֆ Վիոտիա	ZOZP
GR	Ρετσίνα Γιάλτρων	Retsina of Gialtra	Ռէցինա Յալտրոն / Ռէցինա օֆ Գիալտրոս	ZOZP
GR	Ρετσίνα Εύβοιας	Retsina of Evoia	Ռէցինա Էվիասս / Ռէցինա օֆ Էվոիա	ZOZP
GR	Ρετσίνα Θηβών (Βοιωτίας)	Retsina of Thebes (Voiotias)	Ռէցինա Թիվոն (Վիոտիասս) / Ռէցինա օֆ Թեբե (Վիոտիասս)	ZOZP
GR	Ρετσίνα Καρύστου	Retsina of Karystos	Ռէցինա Կարիստու / Ռէցինա օֆ Կարիստոս	ZOZP
GR	Ρετσίνα Κορωπίου	Ρετσίνα Κορωπίου Αττικής/Retsina of Koropi/Retsina of Koropi Attiki	Ռէցինա Կորոպիու / Ռէցինա օֆ Կորոպի / Ռէցինա օֆ Կորոպի Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Κρωπίας	Ρετσίνα Κορωπίου Αττικής/Retsina of Koropi/Retsina of Koropi Attiki	Ռէցինա Կրոպիասս / Ռէցինա օֆ Կորոպի / Ռէցինա օֆ Կորոպի ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Λιοπεσίου	Ρετσίνα Παιανίας Αττικής/Retsina of Paiania /Retsina of Paiania Attiki	Ռէցինա Լյոպէսիու / Ռէցինա Պէանիասս Ատիկիս / Ռէցինա օֆ Պայանիաս / Ռէցինա օֆ Ասիանիաս Ատիկի	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
GR	Ρετσίνα Μαρκόπουλου (Αττικής)	Retsina of Markopoulo (Attiki)	Ռեցինա Մարկոպուլու (Ատիկի) / Ռեցինա օֆ Մարկոպուլո (Ատիկի)	ZOZP
GR	Ρετσίνα Μεγάρων	Ρετσίνα Μεγάρων Αττικής/Retsina of Megara (Attiki)/ Retsina of Megara Attiki	Ռեցինա Մեղարոն / Ռեցինա օֆ Մեգարա (Ատիկի)/ Ռեցինա օֆ Մեգարա Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Μεσογείων (Αττικής)	Retsina of Mesogia (Attiki)	Ռեցինա Մեսոյիոն / Ռեցինա օֆ Մեսոգիա (Ատիկի)	ZOZP
GR	Ρετσίνα Παιανίας	Ρετσίνα Παιανίας Αττικής/Retsina of Paiania /Retsina of Paiania Attiki	Ռեցինա Պեանիաս / Ռեցինա օֆ Պաիանիա/ Ռեցինա օֆ Պաիանիա Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Παλλήνης	Ρετσίνα Παλλήνης Αττικής/Retsina of Pallini/Retsina of Pallini Attiki	Ռեցինա Պալինիս / Ռեցինա օֆ Պալինի/ Ռեցինա օֆ Պալինի Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Πικερμίου	Ρετσίνα Πικερμίου Αττικής/Retsina of Pikermi Attiki/Retsina of Pikermi	Ռեցինա Պիկերմիու / Ռեցինա օֆ Պիկերմի Ատիկի/ Ռեցինա օֆ Պիկերմի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Σπάτων	Ρετσίνα Σπάτων Αττικής/Retsina of Spata/Retsina of Spata Attiki	Ռեցինա Սպատոն / Ռեցինա օֆ Սպատա/ Ռեցինա օֆ Սպատա Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Χαλκίδας (Ευβοίας)	Retsina of Halkida (Evoia)	Սպատոն Խալկիդաս / Ռեցինա օֆ Խալկիդա(Էվոյա)	ZOZP
GR	Ριτσώνα	Ritsona	Ռիցոնա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
GR	Ρόδος	Rodos/Rhodes	Ռոդոս/Ռոդէս / Ռոռուդ	ZOI
GR	Ρομπόλα Κεφαλληνίας	Robola of Kefalonia	Ռոբոլա Կեֆալինիաս / Ռոբոլա օֆ Կեֆալինիա	ZOI
GR	Σάμος	Samos	Սամոս	ZOI
GR	Σαντορίνη	Santorini	Սանտորինի	ZOI
GR	Σέρρες	Serres	Սերես	ZOZP
GR	Σητεία	Sitia	Սիտիա	ZOI
GR	Σιάτιστα	Siatista	Սյատիստա	ZOZP
GR	Σιθωνία	Sithonia	Սիթոնիա	ZOZP
GR	Σπάτα	Spata	Սպատա	ZOZP
GR	Στερεά Ελλάδα	Stereia Ellada	Ստերեա Էլլադա	ZOZP
GR	Τεγέα	Tegea	Տեգեա	ZOZP
GR	Τριφυλία	Trifilia	Տրիֆիլիա	ZOZP
GR	Τύρναβος	Tyrnavos	Տիրնավոս	ZOZP
GR	Φθιώτιδα	Fthiotida/Phthiotis	Ֆթիոտիդա/Ֆթիոտիս	ZOZP
GR	Φλώρινα	Florina	Ֆլորինա	ZOZP
GR	Χαλκίδα	Halikouna	Խալիկունա	ZOZP
GR	Χαλκιδική	Halkidiki	Խալկիդիկի	ZOZP
GR	Χάνδακας – Candia	Candia	Խանդակաս - Կանդիա	ZOI
GR	Χανιά	Chania	Խանյա	ZOZP
GR	Χίος		Խիոս	ZOZP
HU	Badacsony		Բադաչոնյ	ZOI
HU	Badacsonyi		Բադաչոնյի	ZOI
HU	Balaton		Բալատոն	ZOI
HU	Balatonboglár		Բալատոնբոգլար	ZOI
HU	Balatonboglári		Բալատոնբոգլարի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
HU	Balaton-felvidék		Բալատոն-Ֆելվիդեկ	ZOI
HU	Balaton-felvidéki		Բալատոն-Ֆելվիդեկի	ZOI
HU	Balatonfüred-Csopak		Բալատոնֆյուրեդ-Չոպակ	ZOI
HU	Balatonfüred-Csopaki		Բալատոնֆյուրեդ-Չոպակի	ZOI
HU	Balaton		Բալատոնի	ZOI
HU	Balatonmelléki		Բալատոնմեկեկի	ZOZP
HU	Bükk		Բյուկկ	ZOI
HU	Bükk		Բյուկկի	ZOI
HU	Csongrád		Չոնգրադ	ZOI
HU	Csongrádi		Չոնգրադի	ZOI
HU	Debrői Hárslevelű		Դեբրոյ Հարշլեվելու	ZOI
HU	Duna		Դունա	ZOI
HU	Dunai		Դունաի	ZOI
HU	Dunántúl		Դունաստուլ	ZOZP
HU	Dunántúli		Դունաստուլի	ZOZP
HU	Duna-Tisza-közi		Դունա-Տիսա-կյոզի	ZOZP
HU	Eger		Էգեր	ZOI
HU	Egri		Էգրի	ZOI
HU	Etyek-Buda		Էտյեկ-Բուդա	ZOI
HU	Etyek-Budai		Էտյեկ-Բուդաի	ZOI
HU	Felső-Magyarország		Ֆելշյոն-Մաձարոնուսագ	ZOZP
HU	Felső-Magyarországi		Ֆելշյոն-Մաձարոնուսագի	ZOZP
HU	Hajós-Baja		Հայոշ-Բայա	ZOI
HU	Izsáki Arany Sárfehér		Իժակի Առանյ Շարֆեհեր	ZOI
HU	Káli		Կալի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
HU	Kunság		Կունշագ	ZOI
HU	Kunsági		Կունշագի	ZOI
HU	Mátra		Մատռա	ZOI
HU	Mátrai		Մատռաի	ZOI
HU	Mór		Մոռ	ZOI
HU	Móri		Մոռի	ZOI
HU	Nagy-Somló		Նաձ-Շոմլո	ZOI
HU	Nagy-Somlói		Նաձ-Շոմլոի	ZOI
HU	Neszmély		Նեսմելյ	ZOI
HU	Neszmélyi		Նեսմելյի	ZOI
HU	Pannon		Պաննոն	ZOI
HU	Pannonhalma		Պաննոնհալմա	ZOI
HU	Pannonhalmi		Պաննոնհալմի	ZOI
HU	Pécs		Պեչ	ZOI
HU	Somló		Շոմլո	ZOI
HU	Somlói		Շոմլոի	ZOI
HU	Sopron		Շոպրոն	ZOI
HU	Soproni		Շոպրոնի	ZOI
HU	Szekszárd		Սեկսառդ	ZOI
HU	Szekszárdi		Սեկսառդի	ZOI
HU	Tihany		Տիհանյ	ZOI
HU	Tihanyi		Տիհանյի	ZOI
HU	Tokaj		Տոկայ	ZOI
HU	Tokaji		Տոկայի	ZOI
HU	Tolna		Տոլնա	ZOI
HU	Tolnai		Տոլնաի	ZOI
HU	Villány		Վիլանյ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
HU	Villányi		Վիլանյի	ZOI
HU	Zala		Ջալա	ZOI
HU	Zalai		Ջալաի	ZOI
HU	Zemplén		Ջեմպլեն	ZOZP
HU	Zempléni		Ջեմպլենի	ZOZP
IT	Abruzzo		Աբրուզո	ZOI
IT	Acqui		Ակուի	ZOI
IT	Affile		Ֆիլե	ZOI
IT	Aglianico del Taburno		Այլանիկո դել Տաբուրնո	ZOI
IT	Aglianico del Vulture		Այլանիկո դել Վուլտուրե	ZOI
IT	Aglianico del Vulture Superiore		Ալիանիկո դել Վուլտուրե Սուպերիորե	ZOI
IT	Alba		Ալբա	ZOI
IT	Albugnano		Ալբունյանո	ZOI
IT	Alcamo		Ալկամո	ZOI
IT	Aleatico di Gradoli		Ալեատիկո դի Գրադոլի	ZOI
IT	Aleatico di Puglia		Ալեատիկո դի Պուլիա	ZOI
IT	Aleatico Passito dell'Elba		Ալեատիկո Պասիտո դել Էլբա	ZOI
IT	Alezio		Ալեջիո	ZOI
IT	Alghero		Ալգերո	ZOI
IT	Allerona		Ալերոնա	ZOZP
IT	Alta Langa		Ալտա լանգա	ZOI
IT	Alta Valle della Greve		Ալտա Վալե դելա Գրեվե	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Alto Adige		Ալտո Ադիջե	ZOI
IT	Alto Livenza		Ալտո Լիվենցա	ZOZP
IT	Alto Mincio		Ալտո Մինիչիո	ZOZP
IT	Amarone della Valpolicella		Ամառոնե դելա Վալպոլիչելա	ZOI
IT	Amelia		Ամելիա	ZOI
IT	Anagni		Անանյի	ZOZP
IT	Ansonica Costa dell'Argentario		Անասոնիկա Կոստա դել Առջենտարիո	ZOI
IT	Aprilia		Ապրիլիա	ZOI
IT	Arborea		Առբորեա	ZOI
IT	Arcole		Արկոլե	ZOI
IT	Arghillà		Արգիլիա	ZOZP
IT	Asolo – Prosecco		Ազոլո-Պրոսեկո	ZOI
IT	Assisi		Ասիզի	ZOI
IT	Asti		Աստի	ZOI
IT	Atina		Ատինա	ZOI
IT	Aversa		Ավեռսա	ZOI
IT	Avola		Ավոլա	ZOZP
IT	Bagnoli		Բանյոլի	ZOI
IT	Bagnoli di Sopra		Բանյոլի դի Սոպրա	ZOI
IT	Bagnoli Friularo		Բանյոլի Ֆրիուլարո	ZOI
IT	Barbagia		Բառբաջիա	ZOZP
IT	Barbaresco		Բառբառեսկո	ZOI
IT	Barbera d'Alba		Բառբերոս դ'Ալբա	ZOI
IT	Barbera d'Asti		Բառբերոս դ'Աստի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Barbera del Monferrato		Բարբերոս դել Մոնֆերատո	ZOI
IT	Barbera del Monferrato Superiore		Բարբերոս դել Մոնֆերատե Սուպերիորե	ZOI
IT	Barco Reale di Carmignano		Բարկո ռեալե դի Կարմինյանո	ZOI
IT	Bardolino		Բարդոլինո	ZOI
IT	Bardolino Superiore		Բարդոլինո Սուպերիորե	ZOI
IT	Barletta		Բարլետա	ZOI
IT	Barolo		Բարոլո	ZOI
IT	Basilicata		Բազիլիկատա	ZOZP
IT	Benaco Bresciano		Բենակո Բոեշանո	ZOZP
IT	Beneventano		Բենեվենատանո	ZOZP
IT	Benevento		Բենեվենտո	ZOZP
IT	Bergamasca		Բերգամասկա	ZOZP
IT	Bettona		Բետոնա	ZOZP
IT	Bianchetto del Metauro		Բիանկեչո դել Մետաուրո	ZOI
IT	Bianco Capena		Բիանկո Կապենա	ZOI
IT	Bianco del Sillaro		Բիանկո դել Սիլարո	ZOZP
IT	Bianco dell'Empolese		Բիանկո դել Էմպոլեզե	ZOI
IT	Bianco di Castelfranco Emilia		Բիանկո դի Կաստելֆրանկո Էմիլիա	ZOZP
IT	Bianco di Custoza		Բիանկո դի Կուստոցա	ZOI
IT	Bianco di Pitigliano		Բիանկո դի Պիտիլիանո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Biferno		Բիֆերնոն	ZOI
IT	Bivongi		Բիվոնջի	ZOI
IT	Boca		Բոկա	ZOI
IT	Bolgheri		Բոլգերի	ZOI
IT	Bolgheri Sassicaia		Բոլգերի Սասիկայա	ZOI
IT	Bonarda dell'Oltrepò Pavese		Բոնարդա դել՝Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Bosco Eliceo		Բոսկո Էլիչեո	ZOI
IT	Botticino		Բոտիչինո	ZOI
IT	Brachetto d'Acqui		Բրակետո դ՝Ակուի	ZOI
IT	Bramaterra		Բրամատերա	ZOI
IT	Breganze		Բրեգանջե	ZOI
IT	Brindisi		Բրինդիզի	ZOI
IT	Brunello di Montalcino		Բրունելո դի Մոնտալչինո	ZOI
IT	Buttafuoco		Բուտաֆուոկո	ZOI
IT	Buttafuoco dell'Oltrepò Pavese		Բուտաֆուոկո դել՝Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Cacc'e mmitte di Lucera		Կաչ՝ե միտե դի Լուչերա	ZOI
IT	Cagliari		Կալիարի	ZOI
IT	Calabria		Կալաբրիա	ZOZP
IT	Caldaro		Կալդարո	ZOI
IT	Calosso		Կալոսո	ZOI
IT	Caluso		Կալուսո	ZOI
IT	Camarro		Կամարո	ZOZP
IT	Campania		Կամպանիա	ZOZP
IT	Campi Flegrei		Կամպի Ֆլեգրեի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Campidano di Terralba		Կամպիդանո դի Տերալբա	ZOI
IT	Canavese		Կանավեզե	ZOI
IT	Candia dei Colli Apuani		Կանդիա դեի Կոլի Ապուանի	ZOI
IT	Cannara		Կանարա	ZOZP
IT	Cannellino di Frascati		Կանելինո դի Ֆրասկատի	ZOI
IT	Cannonau di Sardegna		Կանոնաու դի Սարդենյա	ZOI
IT	Capalbio		Կապալբիո	ZOI
IT	Capri		Կապրի	ZOI
IT	Capriano del Colle		Կապրիանո դել Կոլե	ZOI
IT	Carema		Կառեմա	ZOI
IT	Carignano del Sulcis		Կարինյանո դել Սուլչիս	ZOI
IT	Carmignano		Կարմինյանո	ZOI
IT	Carso		Կարսո	ZOI
IT	Carso – Kras		Կարսո – Կրաս	ZOI
IT	Casavecchia di Pontelatone		Կազավեկյա դի Պոնտելատոնե	ZOI
IT	Casorzo		Կազորցո	ZOI
IT	Casteggio		Կաստեջիո	ZOI
IT	Castel del Monte		Կաստել դել Մոնտե	ZOI
IT	Castel del Monte Bombino Nero		Կաստել դել Մոնտե Բոմբինո Նեռո	ZOI
IT	Castel del Monte Nero di Troia Riserva		Կաստել դել Մոնտե Նեռո դի Տրոյա Ռիզերվա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Castel del Monte Rosso Riserva		Կաստել դել Մոնտե ռոսո Ռիզերվա	ZOI
IT	Castel San Lorenzo		Կաստել Սան Լորենցո	ZOI
IT	Casteller		Կաստելեր	ZOI
IT	Castelli di Jesi Verdicchio Riserva		Կաստելի դի Յեզի Վերդիչիո Ռիզերվա	ZOI
IT	Castelli Romani		Կաստելի Ռոմանի	ZOI
IT	Catalanesca del Monte Somma		Կատալանեսկա դել Մոնտե Սոմա	ZOZP
IT	Cellatica		Չելլատիկա	ZOI
IT	Cerasuolo d'Abruzzo		Չերասուոլո դ'Աբրուցո	ZOI
IT	Cerasuolo di Vittoria		Չերասուոլո դի Վիտորիա	ZOI
IT	Cerveteri		Չերվետերի	ZOI
IT	Cesanese del Piglio		Չեզանեզե դել Պիլիո	ZOI
IT	Cesanese di Affile		Չեզանեզե դի Աֆիլե	ZOI
IT	Cesanese di Olevano Romano		Չեզանեզե դի Օլեվանո Ռոմանո	ZOI
IT	Chianti		Կյանտի	ZOI
IT	Chianti Classico		Կյանտի Կլասիկո	ZOI
IT	Cilento		Չիլենտո	ZOI
IT	Cinque Terre		Չինկուե Տերե	ZOI
IT	Cinque Terre Sciacchetrà		Չինկուե Տերե Շակետրա	ZOI
IT	Circeo		Չիբեո	ZOI
IT	Cirò		Չիրո	ZOI
IT	Cisterna d'Asti		Չիստեռնա դ'Աստի	ZOI
IT	Civitella d'Agliano		Չիվիտելա դ'Ալիանո	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Colleoni		Կոլեոնի	ZOI
IT	Colli Albani		Կոլի Ալբանի	ZOI
IT	Colli Altotiberini		Կոլի Ալտոտիբերինի	ZOI
IT	Colli Aprutini		Կոլի Ապրունտինի	ZOZP
IT	Colli Asolani – Prosecco		Կոլի Ասկոլանի-Պրոսեկո	ZOI
IT	Colli Berici		Կոլի Բերիչի	ZOI
IT	Colli Bolognesi		Կոլի Բոլոնյեզի	ZOI
IT	Colli Bolognesi Classico Pignoletto		Կոլի Բոլոնյեզի Կլասիկո Պինյոլետո	ZOI
IT	Colli Cimini		Կոլի Չիմինի	ZOZP
IT	Colli del Limbara		Կոլի դի Լիմբարա	ZOZP
IT	Colli del Sangro		Կոլի դել Սանգրո	ZOZP
IT	Colli del Trasimeno		Կոլի դել Տրասիմենո	ZOI
IT	Colli della Sabina		Կոլի դելա Սաբինա	ZOI
IT	Colli della Toscana centrale		Կոլի դելա Տոսկանա չենտրալե	ZOZP
IT	Colli dell'Etruria Centrale		Կոլի դել Էտրուրիա Չենտրալե	ZOI
IT	Colli di Conegliano		Կոլի դի Կոնեյլիանո	ZOI
IT	Colli di Faenza		Կոլի դի Ֆաենզա	ZOI
IT	Colli di Luni		Կոլի դի Լունի	ZOI
IT	Colli di Parma		Կոլի դի Պարմա	ZOI
IT	Colli di Rimini		Կոլի դի Ռիմինի	ZOI
IT	Colli di Salerno		Կոլի դի Սալեռնո	ZOZP
IT	Colli di Scandiano e di Canossa		Կոլի դի Սկանդիանո և դի Կանոսա	ZOI
IT	Colli d'Imola		Կոլի դ'Իմոլա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Colli Etruschi Viterbesi		Կոլի Էտրուսկի Վիտերբեզի	ZOI
IT	Colli Euganei		Կոլի Էուգանեի	ZOI
IT	Colli Euganei Fior d'Arancio		Կոլի Էուգանեի Ֆիոր դ'Առանջիո	ZOI
IT	Colli Lanuvini		Կոլի Լանուվինի	ZOI
IT	Colli Maceratesi		Կոլի Մաչեռատեզի	ZOI
IT	Colli Martani		Կոլի Մառտանի	ZOI
IT	Colli Orientali del Friuli Picolit		Կոլի Օրիենտալի դել Ֆրիուլի Պիկոլիտ	ZOI
IT	Colli Perugini		Կոլի Պեռուջինի	ZOI
IT	Colli Pesaresi		Կոլի Պեզարեզի	ZOI
IT	Colli Piacentini		Կոլի Պյաչենտինի	ZOI
IT	Colli Romagna centrale		Կոլի Ռոմանյա շենտրալե	ZOI
IT	Colli Tortonesi		Կոլի Տոռտոնեզի	ZOI
IT	Colli Trevigiani		Կոլի Տրեվիջիանի	ZOZP
IT	Collina del Milanese		Կոլինա դել Միլանեզե	ZOZP
IT	Collina Torinese		Կոլինա Տորինեզե	ZOI
IT	Colline del Genovesato		Կոլինե դել Զենովեզատո	ZOZP
IT	Colline di Levanto		Կոլինե դի Լեվանտո	ZOI
IT	Colline Frentane		Կոլինե Ֆրենտանե	ZOZP
IT	Colline Joniche Tarantine		Կոլինե Յոնիկե Տարանտինե	ZOI
IT	Colline Lucchesi		Կոլինե Լուկեզի	ZOI
IT	Colline Novaresi		Կոլինե Նովարեզի	ZOI
IT	Colline Pescaresi		Կոլինե Պեսկարեզի	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZP)
IT	Colline Saluzzesi		Կոլինե Սալուցեզի	ZOI
IT	Colline Savonesi		Կոլինե Սավոնեզի	ZOZP
IT	Colline Teatine		Կոլինե Տեատինե	ZOZP
IT	Collio		Կոլիո	ZOI
IT	Collio Goriziano		Կոլիո Գորիցիանո	ZOI
IT	Colonna		Կոլոնա	ZOI
IT	Conegliano – Prosecco		Կոնեյանո – Պրոսեկո	ZOI
IT	Conegliano Valdobbiadene – Prosecco		Կոնեյանո Վալդոբիադենե - Պրոսեկո	ZOI
IT	Cònero		Կոնեռո	ZOI
IT	Conselvano		Կոնսելվանո	ZOZP
IT	Contea di Sclafani		Կոնտեա դի Սկլաֆանի	ZOI
IT	Contessa Entellina		Կոնտեսա Էնտելինա	ZOI
IT	Controguerra		Կոնտրոգուերա	ZOI
IT	Copertino		Կոպերտինո	ZOI
IT	Cori		Կորի	ZOI
IT	Cortese dell'Alto Monferrato		Կորտեզե դել Ալտո Մոնֆերատո	ZOI
IT	Cortese di Gavi		Կորտեզե դի Գավի	ZOI
IT	Corti Benedettine del Padovano		Կորտի Բենեդետինե դել Պադովանո	ZOI
IT	Cortona		Կորտոնա	ZOI
IT	Costa d'Amalfi		Կոստա դ'Ամալֆի	ZOI
IT	Costa Etrusco Romana		Կոստա Էտրուսկո Ռոմանա	ZOZP
IT	Costa Toscana		Կոստա Տոսկանա	ZOZP
IT	Costa Viola		Կոստա Վիոլա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Coste della Sesia		Կոստե դելա Սեզիա	ZOI
IT	Curtefranca		Կուրտեֆրանկա	ZOI
IT	Custoza		Կուստոցա	ZOI
IT	Daunia		Դաունիա	ZOZP
IT	del Frusinate		դել Ֆրուզինաստե	ZOZP
IT	del Molise		դել Մոլիզե	ZOI
IT	del Vastese		դել Վաստեզե	ZOZP
IT	Delia Nivolelli		Դելիա Նիվոլելլի	ZOI
IT	dell'Alto Adige		դել Ալտո Ադիջե	ZOI
IT	delle Venezie		դելե Վենեցիե	ZOZP
IT	dell'Emilia		դել Էմիլիա	ZOZP
IT	di Modena		Դի Մոդենա	ZOI
IT	Diano d'Alba		Դիանո դ'Ալբա	ZOI
IT	Dogliani		Դոլիանի	ZOI
IT	Dolceacqua		Դոլչեակուա	ZOI
IT	Dolcetto d'Acqui		Դոլչետո դ'Ակվի	ZOI
IT	Dolcetto d'Alba		Դոլչետո դ'Ալբա	ZOI
IT	Dolcetto d'Asti		Դոլչետո դ'Աստի	ZOI
IT	Dolcetto di Diano d'Alba		Դոլչետո դի Դիանո դ'Ալբա	ZOI
IT	Dolcetto di Ovada		Դոլչետո դի Օվադա	ZOI
IT	Dolcetto di Ovada Superiore		Դոլչետո դի Օվադա սուպերիորե	ZOI
IT	Dugenta		Դուջենտա	ZOZP
IT	Durello Lessini		Դուրելո Լեսինի	ZOI
IT	Elba		Էլբա	ZOI
IT	Elba Aleatico Passito		Էլբա Ալեատիցո Պասիտո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Eloro		Էլորո	ZOI
IT	Emilia		Էմիլիա	ZOZP
IT	Epomeo		Էպոմեո	ZOZP
IT	Erbaluce di Caluso		Էրբալուչե դի Կալուզո	ZOI
IT	Erice		Էրիչե	ZOI
IT	Esino		Էզինո	ZOI
IT	Est! Est!! Est!!! di Montefiascone		Էստ! Էստ! Էստ! Դի Մոնտեֆիասկոնե	ZOI
IT	Etna		Էտնա	ZOI
IT	Etschtaler		Էտշտալեր	ZOI
IT	Falanghina del Sannio		Ֆալանգինա դել Սանյո	ZOI
IT	Falerio		Ֆալերիո	ZOI
IT	Falerno del Massico		Ֆալերոնո դել Մասիկո	ZOI
IT	Fara		Ֆարա	ZOI
IT	Faro		Ֆարո	ZOI
IT	Fiano di Avellino		Ֆիանո դի Ավելինո	ZOI
IT	Fior d'Arancio Colli Euganei		Ֆիոր դ'Առանչի կոլի Էուզանեի	ZOI
IT	Fontanarossa di Cerda		Ֆոնտանարոսա դի Չերդա	ZOZP
IT	Forlì		Ֆորլի	ZOZP
IT	Fortana del Taro		Ֆոնտանա դել Տարո	ZOZP
IT	Franciacorta		Ֆրանչիակորտա	ZOI
IT	Frascati		Ֆրասկատի	ZOI
IT	Frascati Superiore		Ֆրասկատի Սուպերիորե	ZOI
IT	Freisa d'Asti		Ֆրեիզա դ'Աստի	ZOI
IT	Freisa di Chieri		Ֆրեիզա դի Կիերի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Friularo di Bagnoli		Ֆրիուլառո դի Բանյոլի	ZOI
IT	Friuli Annia		Ֆրիուլի Անիա	ZOI
IT	Friuli Aquileia		Ֆրիուլի Ակուիլեյա	ZOI
IT	Friuli Colli Orientali		Ֆրիուլի Կոլի Օրիենտալի	ZOI
IT	Friuli Grave		Ֆրիուլի Գրավե	ZOI
IT	Friuli Isonzo		Ֆրիուլի Իզոնցո	ZOI
IT	Friuli Latisana		Ֆրիուլի Լատիզանա	ZOI
IT	Frusinate		Ֆրուզիանտե	ZOZP
IT	Gabiano		Գաբիանո	ZOI
IT	Galatina		Գալատինա	ZOI
IT	Galluccio		Գալուչիո	ZOI
IT	Gambellara		Գամելլառա	ZOI
IT	Garda		Գառդա	ZOI
IT	Garda Bresciano		Գառդա Բռեշիանո	ZOI
IT	Garda Colli Mantovani		Գառդա Կոլի Մանտովանի	ZOI
IT	Gattinara		Գատինառա	ZOI
IT	Gavi		Գավի	ZOI
IT	Genazzano		Ջենազանո	ZOI
IT	Ghemme		Գեմե	ZOI
IT	Gioia del Colle		Ջիոյա դել Կոլե	ZOI
IT	Girò di Cagliari		Ջիրո դի Կալիարի	ZOI
IT	Golfo del Tigullio - Portofino		Գոլֆո դել Տիգուլիո Պորտոֆինո	ZOI
IT	Grance Senesi		Գրանչե Սենեզի	ZOI
IT	Gravina		Գրավինա	ZOI
IT	Greco di Bianco		Գրեկո դի Բիանկո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Greco di Tufo		Գռեկո դի Տուֆո	ZOI
IT	Grignolino d'Asti		Գռինյոլինո դ'Աստի	ZOI
IT	Grignolino del Monferrato Casalese		Գռինյոլինո դել Մոնֆեռատո Կասալեզե	ZOI
IT	Grottino di Roccanova		Գրոտինո դի Ռոկանովա	ZOI
IT	Gutturnio		Գուտտուրինո	ZOI
IT	Histonium		Իստոնիում	ZOZP
IT	I Terreni di Sanseverino		Ի տեռենի դի Սանսեվերինո	ZOI
IT	Irpinia		Իպինիա	ZOI
IT	Ischia		Իշիյա	ZOI
IT	Isola dei Nuraghi		Իզոլա դել Նուրագի	ZOZP
IT	Isonzo del Friuli		Իզոնցո դել Ֆրիուլի	ZOI
IT	Kalterer		Կալտերեր	ZOI
IT	Kalterersee		Կալտերերսե	ZOI
IT	Lacrima di Morro		Լակրիմա դի Մորո	ZOI
IT	Lacrima di Morro d'Alba		Լակրիմա դի Մորո դ'Ալբա	ZOI
IT	Lago di Caldaro		Լագո դի Կալդարո	ZOI
IT	Lago di Corbara		Լագո դի Կորբարա	ZOI
IT	Lambrusco di Sorbara		Լամբրուսկո դի Սորբարա	ZOI
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro		Լամբրուսկո Գրասպարոսա դի Կաստելվետրո	ZOI
IT	Lambrusco Mantovano		Լամբրուսկո Մանտովանո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Lambrusco Salamino di Santa Croce		Լամբրոսկո Սալամանիո դի Սանտա Կրոչե	ZOI
IT	Lamezia		Լամեցիա	ZOI
IT	Langhe		Լանգե	ZOI
IT	Lazio		Լացիո	ZOZP
IT	Lessini Durello		Լեսինի Դուրելլո	ZOI
IT	Lessona		Լեսոնա	ZOI
IT	Leverano		Լեվեռանո	ZOI
IT	Liguria di Levante		Լիգուրիա դի Լեվանտե	ZOZP
IT	Lipuda		Լիպուդա	ZOZP
IT	Lison		Լիզոն	ZOI
IT	Lison-Pramaggiore		Լիզոն-Պրամաջիորե	ZOI
IT	Lizzano		Լիցիանո	ZOI
IT	Loazzolo		Լոազոլո	ZOI
IT	Locorotondo		Լոկոռոտոնդո	ZOI
IT	Locride		Լոկրիդե	ZOZP
IT	Lugana		Լուգանա	ZOI
IT	Malanotte del Piave		Մալանոտտե դել Պիավե	ZOI
IT	Malvasia delle Lipari		Մալվազիա դել Լիպարի	ZOI
IT	Malvasia di Bosa		Մալվազիա դի Բոզա	ZOI
IT	Malvasia di Casorzo		Մալվազիա դի Կասորցո	ZOI
IT	Malvasia di Casorzo d'Asti		Մալվազիա դի Կասորցո դ'Աստի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Malvasia di Castelnuovo Don Bosco		Մալվազիա դի Կաստելնուովո Դոն Բոսկո	ZOI
IT	Mamertino		Մամերտինո	ZOI
IT	Mamertino di Milazzo		Մամերտինո դի Միլազո	ZOI
IT	Mandrolisai		Մանդրոլիզայ	ZOI
IT	Marca Trevigiana		Մարկա Տրեվիջինա	ZOZP
IT	Marche		Մարկե	ZOZP
IT	Maremma toscana		Մարեմա տոսկանա	ZOI
IT	Marino		Մարինո	ZOI
IT	Marmilla		Մարմիլա	ZOZP
IT	Marsala		Մարսալա	ZOI
IT	Martina		Մարտինա	ZOI
IT	Martina Franca		Մարտինա Ֆրանկա	ZOI
IT	Matera		Մատերա	ZOI
IT	Matino		Մատինո	ZOI
IT	Melissa		Մելիսա	ZOI
IT	Menfi		Մենֆի	ZOI
IT	Merlara		Մերլարա	ZOI
IT	Mitterberg		Միտերբերգ	ZOZP
IT	Modena		Մոդենա	ZOI
IT	Molise		Մոլիզե	ZOI
IT	Monferrato		Մոնֆերատո	ZOI
IT	Monica di Sardegna		Մոնիկա դի Սարդենյա	ZOI
IT	Monreale		Մոնոեալե	ZOI
IT	Montecarlo		Մոնտեկարլո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Montecastelli		Մոնտեկաստելի	ZOZP
IT	Montecompati		Մոնտեկոմպատրի	ZOI
IT	Montecompati Colonna		Մենտեկոմպատրի Կոլոնա	ZOI
IT	Montecucco		Մոնտեկուոկո	ZOI
IT	Montecucco Sangiovese		Մոնտեկուոկո Սանջիովեզե	ZOI
IT	Montefalco		Մոնտեֆալկո	ZOI
IT	Montefalco Sagrantino		Մոնտեֆալկո Սագրանտինո	ZOI
IT	Montello		Մոնտելլո	ZOI
IT	Montello – Colli Asolani		Մոնտելլո – Կոլի Ազոլանի	ZOI
IT	Montello Rosso		Մոնտելլո Ռոսո	ZOI
IT	Montenetto di Brescia		Մոնտենետո դի Բրեշիա	ZOZP
IT	Montepulciano d’Abruzzo		Մոնտեպուլչիանո դ’Աբրուցո	ZOI
IT	Montepulciano d’Abruzzo Colline Teramane		Մոնտեպուլչիանո դ’Աբրուցո Կոլինե Տերամանե	ZOI
IT	Monteregio di Massa Marittima		Մոնտեռեջիո դի Մասսա Մարիտիմա	ZOI
IT	Montescudaio		Մոնտեսկուդայո	ZOI
IT	Monti Lessini		Մոնտի Լեսինի	ZOI
IT	Morellino di Scansano		Մորելլինո դի Սկանսանո	ZOI
IT	Moscadello di Montalcino		Մոսկադելլո դի Մոնտալչինո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Moscato di Pantelleria		Մոսկատո դի Պանտելլերիա	ZOI
IT	Moscato di Sardegna		Մոսկատո դի Սարդենյա	ZOI
IT	Moscato di Scanzo		Մոսկատո դի Սկանցո	ZOI
IT	Moscato di Sennori		Մոսկատո դի Սենորի	ZOI
IT	Moscato di Sorso		Մոսկատո դի Սորսո	ZOI
IT	Moscato di Sorso - Sennori		Մոսկատո դի Սորսո-սենորի	ZOI
IT	Moscato di Terracina		Մոսկատո դի Տերացինա	ZOI
IT	Moscato di Trani		Մոսկատո դի Տրանի	ZOI
IT	Murgia		Մուրջիա	ZOZP
IT	Nardò		Նարդո	ZOI
IT	Narni		Նարնի	ZOZP
IT	Nasco di Cagliari		Նասկո դի Կալիարի	ZOI
IT	Nebbiolo d'Alba		Մեբիոլո դ'Ալբա	ZOI
IT	Negroamaro di Terra d'Otranto		Նեգրոմարո դի Տերա դ'Օտրանտո	ZOI
IT	Nettuno		Նետունո	ZOI
IT	Noto		Նոտո	ZOI
IT	Nuragus di Cagliari		Նուրգաուսո դի Կալիարի	ZOI
IT	Nurra		Նուրա	ZOZP
IT	Offida		Օֆիդա	ZOI
IT	Ogliastra		Օլյաստրա	ZOZP
IT	Olevano Romano		Օլեվանո Ռոմանո	ZOI
IT	Oltrepò Pavese		Օլտրեպո Պավեզե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Oltrepò Pavese metodo classico		Օլտրեպո Պավեզե մետոդո կլասիկո	ZOI
IT	Oltrepò Pavese Pinot grigio		Օլտրեպո Պավեզե Պինո գրիջո	ZOI
IT	Orcia		Օրչա	ZOI
IT	Ormeasco di Pornassio		Օրմանեսկո դի Պոռնասիո	ZOI
IT	Orta Nova		Օրտա Նովա	ZOI
IT	Ortona		Օրտոնա	ZOI
IT	Ortrugo		Օրտրուգո	ZOI
IT	Orvietano Rosso		Օրվիետանո Ռոսո	ZOI
IT	Orvieto		Օրվիետո	ZOI
IT	Oscò		Օսկո	ZOZP
IT	Ostuni		Օստունի	ZOI
IT	Ovada		Օվադա	ZOI
IT	Paestum		Պաստում	ZOZP
IT	Palizzi		Պալիջի	ZOZP
IT	Pantelleria		Պանտելերիա	ZOI
IT	Parrina		Պարինա	ZOI
IT	Parteolla		Պարտեոլա	ZOZP
IT	Passito di Pantelleria		Պասիտո դի Պանտելերիա	ZOI
IT	Pellaro		Պելարո	ZOZP
IT	Penisola Sorrentina		Պենիզոլա Սորենտինա	ZOI
IT	Pentro		Պենտո	ZOI
IT	Pentro di Isernia		Պենտո դի Իզերնիա	ZOI
IT	Pergola		Պերգոլա	ZOI
IT	Piave		Պիավե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Piave Malanotte		Պիավե Մալանոտե	ZOI
IT	Piceno		Պիչենո	ZOI
IT	Piemonte		Պիեմոնտե	ZOI
IT	Piglio		Պիլիո	ZOI
IT	Pinerolese		Պինեռոլեզե	ZOI
IT	Pinot nero dell'Oltrepò Pavese		Պինո նեռո դել Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Planargia		Պլանարջիա	ZOZP
IT	Pomino		Պոմինո	ZOI
IT	Pompeiano		Պոմպեյանո	ZOZP
IT	Pornassio		Պոռնասիո	ZOI
IT	Portofino		Պոռտոֆինո	ZOI
IT	Primitivo di Manduria		Պրիմիտիվո դի Մանդուրիա	ZOI
IT	Primitivo di Manduria Dolce Naturale		Պրիմիտիվո դի Մանդուրիա Դոլչե Նատուրալե	ZOI
IT	Prosecco		Պրոսեկկո	ZOI
IT	Provincia di Mantova		Պրովինչյա դի Մանտովա	ZOZP
IT	Provincia di Nuoro		Պրովինչյա դի Նուորո	ZOZP
IT	Provincia di Pavia		Պրովինչյա դի Պավիա	ZOZP
IT	Provincia di Verona		Պրովինչյա դի Վեռոնա	ZOZP
IT	Puglia		Պուլիա	ZOZP
IT	Quistello		Կուիստելլո	ZOZP
IT	Ramandolo		Ռամանդոլո	ZOI
IT	Ravenna		Ռավեննա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Recioto della Valpolicella		Ռեչոտո դելլա Վալպոլիչելլա	ZOI
IT	Recioto di Gambellara		Ռեչոտո դի Գամբելլարա	ZOI
IT	Recioto di Soave		Ռեչոտո դի Սոավե	ZOI
IT	Reggiano		Ռեջջանո	ZOI
IT	Reno		Ռենո	ZOI
IT	Riesi		Ռիեզի	ZOI
IT	Riviera del Brenta		Ռիվիեռա դել Բոենտա	ZOI
IT	Riviera del Garda Bresciano		Ռիվիեռա դել Գարդա Բոեշիանո	ZOI
IT	Riviera ligure di Ponente		Ռիվիեռա լիգուրե դի Պոնենտե	ZOI
IT	Roccamonfina		Ռոկամոնֆինա	ZOZP
IT	Roero		Ռոերո	ZOI
IT	Roma		Ռոմա	ZOI
IT	Romagna		Ռոմանյա	ZOI
IT	Romagna Albana		Ռոմանյա Ալբանա	ZOI
IT	Romangia		Ռոմանիյա	ZOZP
IT	Ronchi di Brescia		Ռոնկի դի Բոշիա	ZOZP
IT	Ronchi Varesini		Ռոնկի Վարեզինի	ZOZP
IT	Rosazzo		Ռոզացո	ZOI
IT	Rossese di Dolceacqua		Ռոսեզե դի Դոլչեակուա	ZOI
IT	Rosso Cònero		Ռոսո Կոներո	ZOI
IT	Rosso della Val di Cornia		Ռոսո դելլա Վալ դի Կորնիա	ZOI
IT	Rosso di Cerignola		Ռոսո դի Չերինյոլա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Rosso di Montalcino		Ռոսսո դի Մոնտալչինո	ZOI
IT	Rosso di Montepulciano		Ռոսսո դի Մոնտեպուլչանո	ZOI
IT	Rosso di Valtellina		Ռոսսո դի Վալտելլինա	ZOI
IT	Rosso Orvietano		Ռոսսո Օրվիետանո	ZOI
IT	Rosso Piceno		Ռոսսո Պիչենո	ZOI
IT	Rotae		Ռոտաե	ZOZP
IT	Rubicone		Ռուբիկոնե	ZOZP
IT	Rubino di Cantavenna		Ռուբինո դի Կանտավեննա	ZOI
IT	Ruchè di Castagnole Monferrato		Ռուկե դի Կաստանյոլե Մոնֆերատո	ZOI
IT	S. Anna di Isola Capo Rizzuto		Ս.Աննա դի Իզոլա Կապո Ռիզուտո	ZOI
IT	Sabbioneta		Սաբիոնետա	ZOZP
IT	Salaparuta		Սալապարուտա	ZOI
IT	Salemi		Սալեմի	ZOZP
IT	Salento		Սալենտո	ZOZP
IT	Salice Salentino		Սալիչե Սալենտինո	ZOI
IT	Salina		Սալինա	ZOZP
IT	Sambuca di Sicilia		Սամբուկա դի Սիչիլիա	ZOI
IT	San Colombano		Սան Կոլոմբանո	ZOI
IT	San Colombano al Lambro		Սան Կոլոմբանո ալ Լամբրո	ZOI
IT	San Gimignano		Սան Ջիմինյանո	ZOI
IT	San Ginesio		Սան Ջինեզիո	ZOI
IT	San Martino della Battaglia		Սան Մարտինո դելլա Բատալյա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	San Severo		Սան Սեվերո	ZOI
IT	San Torpè		Սան Տրոպե	ZOI
IT	Sangue di Giuda		Սանգուե դի Ջիուդա	ZOI
IT	Sangue di Giuda dell'Oltrepò Pavese		Սանգուե դի Ջիուդա դել Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Sannio		Սաննիո	ZOI
IT	Santa Margherita di Belice		Սանտա Մարգերիտա դի Բելիչե	ZOI
IT	Sant'Antimo		Սանտ'Անտիմո	ZOI
IT	Sardegna Semidano		Սարդենյա Սեմիդանո	ZOI
IT	Savuto		Սավուտո	ZOI
IT	Scanzo		Սկանցո	ZOI
IT	Scavigna		Սկավինյա	ZOI
IT	Sciaca		Շիակկա	ZOI
IT	Scilla		Շիլլա	ZOZP
IT	Sebino		Սեբինո	ZOZP
IT	Serenissima		Սերենիսիմա	ZOI
IT	Serrapetrona		Սերապետրոնա	ZOI
IT	Sforzato di Valtellina		Սֆորցատո դի Վալտելլինա	ZOI
IT	Sfursat di Valtellina		Սֆուրսատո դի Վալտելլինա	ZOI
IT	Sibiola		Սիբիոլա	ZOZP
IT	Sicilia		Սիչիլիա	ZOI
IT	Sillaro		Սիլարո	ZOZP
IT	Siracusa		Սիրակուզա	ZOI
IT	Sizzano		Սիցիանո	ZOI
IT	Soave		Սոավե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZP)
IT	Soave Superiore		Սոավե Սուպերիորե	ZOI
IT	Sovana		Սովանա	ZOI
IT	Spello		Սպելլո	ZOZP
IT	Spoletto		Սպոլետո	ZOI
IT	Squinzano		Սկուինցանո	ZOI
IT	Strevi		Ստրեվի	ZOI
IT	Südtirol		Սուդտիռոլ	ZOI
IT	Südtiroler		Սուդտիռոլեր	ZOI
IT	Suvereto		Սուվետո	ZOI
IT	Tarantino		Տարանտինո	ZOZP
IT	Tarquinia		Տարկինիա	ZOI
IT	Taurasi		Տաուրասի	ZOI
IT	Tavoliere		Տավոլիերե	ZOI
IT	Tavoliere delle Puglie		Տավոլիերե դելե Պուլիե	ZOI
IT	Teroldego Rotaliano		Տրոլդեգո Ռոտալիանո	ZOI
IT	Terra d'Otranto		Տերա դ'Օտրանտո	ZOI
IT	Terracina		Տերաչինա	ZOI
IT	Terradeiforti		Տերադեիֆորտի	ZOI
IT	Terralba		Տերալբա	ZOI
IT	Terratico di Bibbona		Տերատիկո դի Բիբոնա	ZOI
IT	Terrazze dell'Imperiese		Տերացե դել'Իմպերիեզե	ZOZP
IT	Terrazze Retiche di Sondrio		Տերաչե Ռետիկե դի Սոնդրիո	ZOZP
IT	Terre Alfieri		Տերե Ալֆիերի	ZOI
IT	Terre Aquilane		Տերե Ակուիլանե	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Terre de L'Aquila		Տերե դե լ'Ակուիլա	ZOZP
IT	Terre degli Osci		Տերե դելի Օշի	ZOZP
IT	Terre del Colleoni		Տերե դել Կոլեոնի	ZOI
IT	Terre del Volturno		Տերե դել Վոլտուրնո	ZOZP
IT	Terre dell'Alta Val d'Agri		Տերե դել Ալտա Վալ դ'Ագրի	ZOI
IT	Terre di Casole		Տերե դի Կասոլե	ZOI
IT	Terre di Chieti		Տերե դի Կիետի	ZOZP
IT	Terre di Cosenza		Տերե դի Կոզենցա	ZOI
IT	Terre di Offida		Տերե դի Օֆիդա	ZOI
IT	Terre di Pisa		Տերե դի Պիզա	ZOI
IT	Terre di Veleja		Տերե դի Վելեյա	ZOZP
IT	Terre Lariane		Տերե Լարիանե	ZOZP
IT	Terre Siciliane		Տերե Սիչիլիանե	ZOZP
IT	Terre Tollesi		Տերե Տոլլեզի	ZOI
IT	Tharros		Տարոս	ZOZP
IT	Tintilia del Molise		Տինտիլա դել Մոլիզե	ZOI
IT	Todi		Տոդի	ZOI
IT	Torgiano		Տորջիանո	ZOI
IT	Torgiano Rosso Riserva		Տորջիանո Ռոսո Դիզերվա	ZOI
IT	Toscana		Տոսկանա	ZOZP
IT	Toscano		Տոսկանո	ZOZP
IT	Trasimeno		Տրասիմենո	ZOI
IT	Trebbiano d'Abruzzo		Տրեբբիանո դ'Աբրուցո	ZOI
IT	Trentino		Տրենտինո	ZOI
IT	Trento		Տրենտո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Trexenta		Տրէքսէնտա	ZOZP
IT	Tullum		Տուլլում	ZOI
IT	Tuscia		Տուշիա	ZOI
IT	Umbria		Ումբրիա	ZOZP
IT	Val d'Arbia		Վալ դ'Արբիա	ZOI
IT	Val d'Arno di Sopra		Վալ դ'Առնո դի Սոպրա	ZOI
IT	Val di Cornia		Վալ դի Կոռնիա	ZOI
IT	Val di Cornia Rosso		Վալ դի Կոռնիա Ռոսո	ZOI
IT	Val di Magra		Վալ դի Մագրա	ZOZP
IT	Val di Neto		Վալ դի Նետո	ZOZP
IT	Val Polcèvera		Վալ Պոլչեվրա	ZOI
IT	Val Tidone		Վալ Տիդոնե	ZOZP
IT	Valcalepio		Վալկալեպիո	ZOI
IT	Valcamonica		Վալկամոնիկա	ZOZP
IT	Valdadige		Վալդադիջե	ZOI
IT	Valdadige Terradeiforti		Վալդադիջե Տերաֆեիֆորտի	ZOI
IT	Valdamato		Վալդամատո	ZOZP
IT	Valdarno di Sopra		Վալդարնո դի Սոպրա	ZOI
IT	Valdichiana toscana		Վալդիկիանա տոսկանա	ZOI
IT	Valdinievole		Վալդինիեվոլե	ZOI
IT	Valdobbiadene – Prosecco		Վալդոբբիադենե – Պրոսեկո	ZOI
IT	Vallagarina		Վալագարինա	ZOZP
IT	Valle Belice		Վալե Բելիչե	ZOZP
IT	Valle d'Aosta		Վալե դ'Աոստա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Valle del Tirso		Վալե դել Տիրսո	ZOZP
IT	Valle d'Itria		Վալե դ'Իտրիոս	ZOZP
IT	Vallée d'Aoste		Վալե դ'Աոստե	ZOI
IT	Valli di Porto Pino		Վալի դի Պորտո Պինո	ZOZP
IT	Valli Ossolane		Վալի Օսոլանե	ZOI
IT	Valpolicella		Վալպոլիչելա	ZOI
IT	Valpolicella Ripasso		Վալպոլիչելա Ռիպասո	ZOI
IT	Valsusa		Վալսուզա	ZOI
IT	Valtellina rosso		Վալտելինա ռոսո	ZOI
IT	Valtellina Superiore		Վալտելինա Սուպերիորե	ZOI
IT	Valtènesi		Վալտենեզի	ZOI
IT	Velletri		Վելետրի	ZOI
IT	Veneto		Վենետո	ZOZP
IT	Veneto Orientale		Վենետո Օրիենտալե	ZOZP
IT	Venezia		Վենեցիա	ZOI
IT	Venezia Giulia		Վենեցիա Զիուլիա	ZOZP
IT	Verdicchio dei Castelli di Jesi		Վերդիչիո դեի Կաստելի դի Ջեզի	ZOI
IT	Verdicchio di Matelica		Վերդիչիո դի Մատելիկա	ZOI
IT	Verdicchio di Matelica Riserva		Վերդիչիո դի Մատելիկա Ռիզերվա	ZOI
IT	Verduno		Վերդունո	ZOI
IT	Verduno Pelaverga		Վերդունո Պելավերգա	ZOI
IT	Vermentino di Gallura		Վերմենտինո դի Գալուրա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Vermentino di Sardegna		Վերմենտինո դի Սարդենյա	ZOI
IT	Vernaccia di Oristano		Վերնաչչա դի Օրիստանո	ZOI
IT	Vernaccia di San Gimignano		Վերնաչչա դի Սան Զիմինյանո	ZOI
IT	Vernaccia di Serrapetrona		Վերնաչչա դի Սերապետրոնա	ZOI
IT	Verona		Վերոնա	ZOZP
IT	Veronese		Վերոնեզե	ZOZP
IT	Vesuvio		Վեզուվիո	ZOI
IT	Vicenza		Վիչենցա	ZOI
IT	Vignanello		Վինյանելլո	ZOI
IT	Vigneti della Serenissima		Վինյետի դելա Սերենիսիմա	ZOI
IT	Vigneti delle Dolomiti		Վինյետի դելե Դոլոմիտի	ZOZP
IT	Villamagna		Վիլամանյա	ZOI
IT	Vin Santo del Chianti		Վին սանտո դել Կիանտի	ZOI
IT	Vin Santo del Chianti Classico		Վին սանտո դել Կիանտի Կլասիկո	ZOI
IT	Vin Santo di Carmignano		Վին Սանտո դի Կարմինյանո	ZOI
IT	Vin Santo di Montepulciano		Վին սանտո դի Մոնտեպուլչիանո	ZOI
IT	Vino Nobile di Montepulciano		Վինո Նոբիլե դի Մոնտեպուլչիանո	ZOI
IT	Vittoria		Վիտորիա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
IT	Weinberg Dolomiten		Բանբեռզ Դոլոմիտեն	ZOZP
IT	Zagarolo		Ջագարոլո	ZOI
LU	Moselle Luxembourgeoise		Մոզել Լյուքսեմբուրգուազ	ZOI
MT	Għawdex		Գնավդեքս	ZOI
MT	Gozo		Գոցո	ZOI
MT	Malta		Մալտա	ZOI
MT	Maltese Islands		Մալտեզ Այլանդզ	ZOZP
NL	Drenthe		Դրենտե	ZOZP
NL	Flevoland		Ֆլեվոլանդ	ZOZP
NL	Friesland		Ֆրիսլանդ	ZOZP
NL	Gelderland		Գելդերլանդ	ZOZP
NL	Groningen		Գրոնինգեն	ZOZP
NL	Limburg		Լիմբուրգ	ZOZP
NL	Noord-Brabant		Նորդ-Բրաբանտ	ZOZP
NL	Noord-Holland		Նորդ-Հոլանդ	ZOZP
NL	Overijssel		Օվերիյսել	ZOZP
NL	Utrecht		Ուտրեխտ	ZOZP
NL	Zeeland		Ջեելանդ	ZOZP
NL	Zuid-Holland		Ջուիդ-Հոլանդ	ZOZP
PT	Açores		Ասորես	ZOZP
PT	Alenquer		Ալենկեր	ZOI
PT	Alentejano		Ալենտեժանո	ZOZP
PT	Alentejo		Ալենտեժո	ZOI
PT	Algarve		Ալգարվե	ZOZP
PT	Arruda		Արուդա	ZOI
PT	Bairrada		Բայրադա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
PT	Beira Interior		Բեյրա ինտերիոր	ZOI
PT	Biscoitos		Բիսկոիտոս	ZOI
PT	Bucelas		Բուսելաս	ZOI
PT	Carcavelos		Կարավալելոս	ZOI
PT	Colares		Կոլարես	ZOI
PT	Dão		Դաո	ZOI
PT	DoTejo		Դո Տեժո	ZOI
PT	Douro		Դոուրո	ZOI
PT	Duriense		Դուրիենզե	ZOZP
PT	Encostas d’Aire		Էնկոստաս դ’Աիրե	ZOI
PT	Graciosa		Գրասիոզա	ZOI
PT	Lafões		Լաֆոնես	ZOI
PT	Lagoa		Լագոա	ZOI
PT	Lagos		Լագոս	ZOI
PT	Lisboa		Լիսբոա	ZOZP
PT	Madeira		Մադեյրա	ZOI
PT	Madeira Wein		Մադեյրա Վեյն	ZOI
PT	Madeira Wijn		Մադեյրա Վիյն	ZOI
PT	Madeira Wine		Մադեյրա Վայն	ZOI
PT	Madeirense		Մադեյրենսե	ZOI
PT	Madera		Մադերա	ZOI
PT	Madère		Մադեր	ZOI
PT	Minho		Մինիո	ZOZP
PT	Óbidos		Օբիդոս	ZOI
PT	Oporto		Օպորտո	ZOI
PT	Palmela		Պալմելա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
PT	Península de Setúbal		Պոնինսուլա դե Սետուբալ	ZOZP
PT	Pico		Պիկո	ZOI
PT	Port		Պորտ	ZOI
PT	Port Wine		Պորտ Վայն	ZOI
PT	Portimão		Պորտիմաո	ZOI
PT	Porto		Պորտո	ZOI
PT	Portvin		Պորտվեն	ZOI
PT	Portwein		Պորտվայն	ZOI
PT	Portwijn		Պորտվիյն	ZOI
PT	Setúbal		Սետուբալ	ZOI
PT	Tavira		Տավիրա	ZOI
PT	Távora-Varosa		Տավորա-Վարոսա	ZOI
PT	Tejo		Տեյո	ZOZP
PT	Terras Madeirenses		Տերաս Մադեյրենսես	ZOZP
PT	Torres Vedras		Տորես Վեդրաս	ZOI
PT	Transmontano		Տրանսմոնտանո	ZOZP
PT	Trás-os-Montes		Տրաս-ոս-Մոնտես	ZOI
PT	Vin de Madère		Վեն դե Մադեռե	ZOI
PT	Vin de Porto		Վեն դե Պորտո	ZOI
PT	Vinho da Madeira		Վինհո դա Մադեյրա	ZOI
PT	Vinho do Porto		Վինհո դո Պորտո	ZOI
PT	Vinho Verde		Վինհո Վերդե	ZOI
PT	Vino di Madera		Վին դի Մադերա	ZOI
RO	Aiud		Այուդ	ZOI
RO	Alba Iulia		Ալբա Յուլիա	ZOI
RO	Babadag		Բաբադագ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
RO	Banat		Բանատ	ZOI
RO	Banu Mărăcine		Բանու Մարաչինե	ZOI
RO	Bohotin		Բոհոտին	ZOI
RO	Colinele Dobrogei		Կոլինե Դոբրոջեյ	ZOZP
RO	Cotești		Կոտեսի	ZOI
RO	Cotnari		Կոնարի	ZOI
RO	Crișana		Կրիշանա	ZOI
RO	Dealul Bujorului		Դեալու Բուժորուլույ	ZOI
RO	Dealul Mare		Դեալու մարե	ZOI
RO	Dealurile Crișanei		Դեալուրիլե Կրիշանեյ	ZOZP
RO	Dealurile Moldovei		Դեալուրիլե Մոլդովեյ	ZOZP
RO	Dealurile Munteniei		Դեալուրիլե Մունտենիեյ	ZOZP
RO	Dealurile Olteniei		Դեալուրիլե Օլտենիեյ	ZOZP
RO	Dealurile Sătmăruului		Դեալուրիլե Սատմարուլույ	ZOZP
RO	Dealurile Transilvaniei		Դեալուրիլե Տրանսիլվանիեյ	ZOZP
RO	Dealurile Vrancei		Դեալուրիլե Վրանսեյ	ZOZP
RO	Dealurile Zarandului		Դեալուրիլե Զարանդուլույ	ZOZP
RO	Drăgășani		Դրագաշանի	ZOI
RO	Huși		Հուշի	ZOI
RO	Iana		Իանա	ZOI
RO	Iași		Իաշի	ZOI
RO	Lechința		Լեկինձա	ZOI
RO	Mehedinți		Մեհեդինձի	ZOI
RO	Miniș		Մինիշ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
RO	Murfatlar		Մուրֆատլար	ZOI
RO	Nicorești		Նիկորեշտի	ZOI
RO	Odobești		Օդորեշտի	ZOI
RO	Oltina		Օլտինա	ZOI
RO	Panciu		Պանչու	ZOI
RO	Panciu		Պանչու	ZOI
RO	Pietroasa		Պյետրոասա	ZOI
RO	Recaș		Ռեչաշ	ZOI
RO	Sâmburești		Սամբուրետի	ZOI
RO	Sarica Niculițel		Սարիկա Նիկուլիծել	ZOI
RO	Sebeș-Apold		Սեբեշ-Ապոլդ	ZOI
RO	Segarcea		Սեգարչեա	ZOI
RO	Ștefănești		Շտեֆանեշտի	ZOI
RO	Târnave		Տիռնավե	ZOI
RO	Terasele Dunării		Տերասելե Դունարիի	ZOZP
RO	Viile Carașului		Վիիլե Կարաշուլույ	ZOZP
RO	Viile Timișului		Վիիլե Տիմիշուլույ	ZOZP
SK	Južnoslovenská		Յուզնոսլովենսկա	ZOI
SK	Južnoslovenské		Յուզնոսլովենսկե	ZOI
SK	Južnoslovenský		Յուզնոսլովենսկի	ZOI
SK	Karpatská perla		Կարպատսկա պերլա	ZOI
SK	Malokarpatská		Մալոկարպատսկա	ZOI
SK	Malokarpatské		Մալոկարպատսկե	ZOI
SK	Malokarpatský		Մալոկարպատսկի	ZOI
SK	Nitrianska		Նիտրինասկա	ZOI
SK	Nitrianske		Նիտրինասկե	ZOI
SK	Nitriansky		Նիտրինասկի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
SK	Slovenská		Սլովենսկա	ZOZP
SK	Slovenské		Սլովենսկէ	ZOZP
SK	Slovenský		Սլովենսկի	ZOZP
SK	Stredoslovenská		Ստրեդոսլովենսկա	ZOI
SK	Stredoslovenské		Ստրեդոսլովենսկէ	ZOI
SK	Stredoslovenský		Ստրեդոսլովենսկի	ZOI
SK	Vinohradnicka oblast' Tokaj		Վինոխրադնիկա օբլաստ Տոկայ	ZOI
SK	Východoslovenská		Վիխոդոսլովենսկա	ZOI
SK	Východoslovenské		Վիխոդոսլովենսկէ	ZOI
SK	Východoslovenský		Վիխոդոսլովենսկի	ZOI
SI	Bela krajina		Բելա կրայինա	ZOI
SI	Belokranjec		Բելոկրանյեց	ZOI
SI	Bizeljčan		Բիզելյչան	ZOI
SI	Bizeljsko Sremič		Բիզելյսկո Սրեմիչ	ZOI
SI	Cviček		Շվչեկ	ZOI
SI	Dolenjska		Դոլենյսկա	ZOI
SI	Goriška Brda		Գորիշկա Բրդա	ZOI
SI	Kras		Կրաս	ZOI
SI	Metliška črnina		Մետլիշկա չոնինա	ZOI
SI	Podravje		Պոդրավյե	ZOZP
SI	Posavje		Պոսավյե	ZOZP
SI	Prekmurje		Պրեկմուրիյե	ZOI
SI	Primorska		Պրիմորսկա	ZOZP
SI	Slovenska Istra		Սլովենսկա Իստրա	ZOI
SI	Štajerska Slovenija		Շտայերսկա Սլեվենիյա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
SI	Teran		Տերան	ZOI
SI	Vipavska dolina		Վիպավսկա դոլինա	ZOI
ES	3 Riberas		3 ռիբերաս	ZOZP
ES	Abona		Աբոնա	ZOI
ES	Alella		Ալելյա	ZOI
ES	Alicante		Ալիկանտե	ZOI
ES	Almansa		Ալմանսա	ZOI
ES	Altiplano de Sierra Nevada		Ալտիպլանո դե Սիեռա Նեվադա	ZOZP
ES	Arabako Txakolina		Առբակո Տշակոլինա	ZOI
ES	Arlanza		Առլանսա	ZOI
ES	Arribes		Արիբես	ZOI
ES	Aylés		Այլես	ZOI
ES	Bailén		Բայլեն	ZOZP
ES	Bajo Aragón		Բախո Առագոն	ZOZP
ES	Barbanza e Iria		Բառբանցա և Իրիա	ZOZP
ES	Betanzos		Բետանոս	ZOZP
ES	Bierzo		Բիերսո	ZOI
ES	Binissalem		Բինիսալեմ	ZOI
ES	Bizkaiko Txakolina		Բիսկայկո Տշակոլինա	ZOI
ES	Bullas		Բուլաս	ZOI
ES	Cádiz		Կադիս	ZOZP
ES	Calatayud		Կալատայուդ	ZOI
ES	Calzadilla		Կալսադիլյա	ZOI
ES	Campo de Borja		Կամպո դե Բորխա	ZOI
ES	Campo de Cartagena		Կամպո դե Կարտախենա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
ES	Campo de La Guardia		Կամպո դե լա Գուարդիա	ZOI
ES	Cangas		Կանգաս	ZOI
ES	Cariñena		Կարիյենա	ZOI
ES	Casa del Blanco		Կասա դել Բլանկո	ZOI
ES	Castelló		Կաստեյո	ZOZP
ES	Castilla		Կաստիյա	ZOZP
ES	Castilla y León		Կաստիյա ի Լեոն	ZOZP
ES	Cataluña		Կատալունյա	ZOI
ES	Cava		Կավա	ZOI
ES	Chacolí de Álava		Չակոլի դե Ալավա	ZOI
ES	Chacolí de Bizkaia		Չակոլի դե Բիսկայա	ZOI
ES	Chacolí de Getaria		Չակոլի դե Խետարիա	ZOI
ES	Cigales		Սիգալես	ZOI
ES	Conca de Barberà		Կոնկա դե Բարբերա	ZOI
ES	Condado de Huelva		Կոնդադո դե Ուելվա	ZOI
ES	Córdoba		Կորդոբա	ZOZP
ES	Costa de Cantabria		Կոստա դե Կանտաբրիա	ZOZP
ES	Costers del Segre		Կոստերս դել Սեխրե	ZOI
ES	Cumbres del Guadalfeo		Կումբրես	ZOZP
ES	Dehesa del Carrizal		Դեհեսա սել Կարիսալ	ZOI
ES	Desierto de Almería		Դեսիեռո դե Ալմերիա	ZOZP
ES	Dominio de Valdepusa		Դոմինիո դե Վալդեպուսա	ZOI
ES	Eivissa		Էյվիսա	ZOZP
ES	El Hierro		Էլ իերո	ZOI
ES	El Terrerazo		Էլ Տերրասո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
ES	Empordà		Էմպորդա	ZOI
ES	Extremadura		Էստռեմադուրա	ZOZP
ES	Finca Élez		Ֆինկա Էլեզ	ZOI
ES	Formentera		Ֆորմենտերա	ZOZP
ES	Getariako Txakolina		Խետարիակո Տչակոլինա	ZOI
ES	Gran Canaria		Գրան Կանարիա	ZOI
ES	Granada		Գրանադա	ZOI
ES	Guijoso		Գույխոսո	ZOI
ES	Ibiza		Իբիզա	ZOZP
ES	Illa de Menorca		Իլյա դե Մենորկա	ZOZP
ES	Illes Balears		Իլյես Բալեարս	ZOZP
ES	Isla de Menorca		Իսլա դե Մենորկա	ZOZP
ES	Islas Canarias		Իսլաս Կանարիաս	ZOI
ES	Jerez		Խերես	ZOI
ES	Jerez-Xérès-Sherry		Խերես-Շերես-Շերի	ZOI
ES	Jumilla		Խումիլյա	ZOI
ES	La Gomera		Լա Գոմերա	ZOI
ES	La Mancha		Լա Մանչա	ZOI
ES	La Palma		Լա Պալմա	ZOI
ES	Laderas del Genil		Լադերաս դել Խենիլ	ZOZP
ES	Lanzarote		Լանցարոտե	ZOI
ES	Laujar-Alpujarra		Լաուխար-Ալպուխարա	ZOZP
ES	Lebrija		Լեբրիխա	ZOI
ES	Liébana		Լիեբանա	ZOZP
ES	Los Balagueses		Լոս Բալագուեսես	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
ES	Los Palacios		Լոս Պալասիոս	ZOZP
ES	Málaga		Մալագա	ZOI
ES	Mallorca		Մալորկա	ZOZP
ES	Manchuela		Մանչուելա	ZOI
ES	Manzanilla		Մանսանիլյա	ZOI
ES	Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda		Մանսանիլյա - Սանլուկար դե Բարամեդա	ZOI
ES	Méntrida		Մենտրիդա	ZOI
ES	Mondéjar		Մոնդեխար	ZOI
ES	Monterrei		Մոնտեռեյ	ZOI
ES	Montilla-Moriles		Մոնտիլյա-Մորիլես	ZOI
ES	Montsant		Մոնտսանտ	ZOI
ES	Murcia		Մուրսիա	ZOZP
ES	Navarra		Նավարա	ZOI
ES	Norte de Almería		Նոռտե դե Ալմերիա	ZOZP
ES	Pago de Arínzano		Պագո դե Արինզանո	ZOI
ES	Pago de Otazu		Պագո դե Օտասու	ZOI
ES	Pago Florentino		Պագո Ֆլորենտինո	ZOI
ES	Penedès		Պենեդես	ZOI
ES	Pla de Bages		Պլա դե Բախես	ZOI
ES	Pla i Llevant		Պլա ի Յեվանտ	ZOI
ES	Prado de Irache		Պրադո դե Իռաչե	ZOI
ES	Priorat		Պրիորատ	ZOI
ES	Rías Baixas		Ռիաս Բախաս	ZOI
ES	Ribeira Sacra		Ռիբեյրա Սակրա	ZOI
ES	Ribeiro		Ռիբեյրո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
ES	Ribera del Andarax		Ռիբերա դել Անդառաքս	ZOZP
ES	Ribera del Duero		Ռիբերա դել Դուերո	ZOI
ES	Ribera del Gállego – Cinco Villas		Ռիբերա դել Գալեգո – Մինկո Վիլյաս	ZOZP
ES	Ribera del Guadiana		Ռիբերա դել Գուադիանա	ZOI
ES	Ribera del Jiloca		Ռիբերա դել Խիլոկա	ZOZP
ES	Ribera del Júcar		Ռիբերա դել Խուկար	ZOI
ES	Ribera del Queiles		Ռիբերա դել Կեյլես	ZOZP
ES	Rioja		Ռիոխա	ZOI
ES	Rueda		Ռուեդա	ZOI
ES	Serra de Tramuntana- Costa Nord		Սերա դե Տրամունտանա- Կոստա Նորդ	ZOZP
ES	Sherry		Շերի	ZOI
ES	Sierra de Salamanca		Սյերա դե Սալամանկա	ZOI
ES	Sierra Norte de Sevilla		Սյերա Նորտե դե Սևիլյա	ZOZP
ES	Sierra Sur de Jaén		Սիերա Սուր դե Խաեն	ZOZP
ES	Sierras de Las Estancias y Los Filabres		Սյերաս դե լաս Էստանսիաս Ի Լոս Ֆիլաբրես	ZOZP
ES	Sierras de Málaga		Սյերաս դե Մալագա	ZOI
ES	Somontano		Սոմոնտանո	ZOI
ES	Tacoronte-Acentejo		Տակոռոնտե- Ասենտեյո	ZOI
ES	Tarragona		Տարագոնա	ZOI
ES	Terra Alta		Տերա Ալտա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
ES	Tierra de León		Տյէռա դէ Լէոն	ZOI
ES	Tierra del Vino de Zamora		Տյէռա դէլ Վինո դէ Մամորա	ZOI
ES	Toro		Տորո	ZOI
ES	Torreperogil		Տորէպէրոյիլ	ZOZP
ES	Txakolí de Álava		Չակոլի դէ Ալավա	ZOI
ES	Txakolí de Bizkaia		Չակոլի դէ Բիսկայա	ZOI
ES	Txakolí de Getaria		Չակոլի դէ Խետարիա	ZOI
ES	Uclés		Ուկլէս	ZOI
ES	Utiel-Requena		Ուիէլ- Ռէքուէնա	ZOI
ES	Val do Miño-Ourense		Վալ դո Մինյո-Օուրէնսէ	ZOZP
ES	Valdejalón		Վալդէխալոն	ZOZP
ES	Valdeorras		Վալդէորաս	ZOI
ES	Valdepeñas		Վալդէպէնյաս	ZOI
ES	Valencia		Վալէնսիա	ZOI
ES	Valle de Güímar		Վալէ դէ Խույմար	ZOI
ES	Valle de la Orotava		Վալէ դէ լա Օրոտավա	ZOI
ES	Valle del Cinca		Վալէ դէլ Սինկա	ZOZP
ES	Valle del Miño-Ourense		Վալէ դէլ Մինյո-Օուրէնսէ	ZOZP
ES	Valles de Benavente		Վալլէս դէ Բենավէնտէ	ZOI
ES	Valles de Sadacia		Վալլէս դէ Սադասիա	ZOZP
ES	Valtiendas		Վալտիէնդաս	ZOI
ES	Villaviciosa de Córdoba		Վիլավիչիոզա դէ Կորդոբա	ZOZP
ES	Vinos de Madrid		Վինոս դէ Մադրիդ	ZOI
ES	Xérès		Խէրէս	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ZOZ P)
ES	Ycoden-Daute-Isora		Իկոդէն-Դաուտէ-Իսորա	ZOI
ES	Yecla		Յեկլա	ZOI
GB	English		Ինգլիշ	ZOI
GB	English Regional		Ինգլիշ Բիջընըրլ	ZOZP
GB	Welsh		Ուելշ	ZOI
GB	Welsh Regional		Ուելշ Բիջընըրլ	ZOZP

Dio B

Oznake zemljopisnog podrijetla proizvoda iz Republike Armenije
iz članka 231. stavka 4.

Naziv	Transkripcija na latinicu	Vrsta proizvoda
ՍԵՎԱՆԻ ԻՇԽԱՆ ¹¹⁷	Sevani Ishkhan	Riba i plodovi mora

¹¹⁷ Podliježe pozitivnom ishodu postupka prigovora iz članka 231. stavka 4.

DODATNE ODREDBE O JAVNOJ NABAVI**A. Europska unija:**

ugovori o koncesijama za radove obuhvaćeni Direktivom 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji, kako je izmijenjena, kad ih dodjeljuje tijelo navedeno u prilogima 1. i 2. Europske unije Dodatku I. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi u skladu s režimom iz te Direktive. Taj je režim u skladu s člancima I., II., IV., VI., VII. (osim točke 2. podtočke (e) i točke 2. podtočke (l)), XVI. (osim stavaka 3. i 4.) i XVIII. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.

B. Republika Armenija:

ugovori o koncesijama obuhvaćeni režimom iz Zakona o javnoj nabavi, kad ih dodjeljuje tijelo navedeno u prilogima I. i II. Republike Armenije Dodatku I. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.

POGLAVLJU 2.: ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU iz GLAVE VII.:
FINANCIJSKA POMOĆ I ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Konvencija od 26. srpnja 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Konvencije:

- članak 1. – opće odredbe, definicije,
- članak 2. stavak 1. – poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da postupanje iz članka 1. te sudjelovanje u takvom postupanju, poticanje na njega ili pokušaji postupanja iz članka 1. stavka 1. budu kažnjivi djelotvornim, razmjernim i odvraćajućim kaznama

Raspored: te odredbe te Konvencije provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.
--

- članak 3. – kaznena odgovornost voditelja poduzeća.

Raspored: te odredbe te Konvencije provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Protokol uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe tog Protokola:

- članak 1. stavak 1. točka (c) i članak 1. stavak 2. – mjerodavne definicije,

- članak 2. – pasivna korupcija,
- članak 3. – aktivna korupcija,
- članak 5. stavak 1. – poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da postupanje iz članaka 2. i 3. te sudjelovanje u takvom postupanju i poticanje na njega budu kažnjivi djelotvornim, razmjernim i odvraćajućim kaznama,
- članak 7. u mjeri u kojoj upućuje na članak 3. Konvencije.

Raspored: te odredbe tog Protokola provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Drugi protokol uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe tog Protokola:

- članak 1. – definicije,
- članak 2. – pranje novca,
- članak 3. – odgovornost pravnih osoba,
- članak 4. – sankcije za pravne osobe,
- članak 12. u mjeri u kojoj upućuje na članak 3. Konvencije.

Raspored: te odredbe tog Protokola provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zaštita novca od krivotvorenja

Uredba Vijeća (EZ) br. 1338/2001 od 28. lipnja 2001. o utvrđivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja

Direktiva 2014/62/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2000/383/PUP

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1338/2001 i Direktive 2014/62/EU provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Međunarodna konvencija o sprječavanju krivotvorenja novca (Ženeva, 1929.)

Raspored: Konvencija se potpisuje i ratificira nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PROTOKOL I. UZ GLAVU VII.
FINANCIJSKA POMOĆ
I ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU
POGLAVLJE 2.: ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU

Protokol o definicijama

1. „Nepravilnost” znači svako kršenje odredbe prava EU-a, ovog Sporazuma ili sporazuma i ugovora koji iz njega proizlaze uzrokovano činjenjem ili nečinjenjem određenog gospodarskog subjekta, a koje šteti ili bi moglo štetiti općem proračunu Europske unije ili proračunima kojima ona upravlja bilo putem smanjenja ili gubitka prihoda iz vlastitih sredstava koja se prikupljaju izravno u ime Europske unije ili putem neopravdanog izdatka.

2. „Prijevarena” znači:

(a) u pogledu rashoda, svako namjerno činjenje ili nečinjenje koje se odnosi na:

- upotrebu ili prikazivanje lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, čija je posljedica protupravno prisvajanje ili nepropisno zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europske unije ili proračuna kojima upravlja Europska unija, odnosno kojima se upravlja u ime Europske unije,
- neotkrivanje informacija, čime se krši određena obveza, s istim učinkom kao što je opisano u prvoj alineji ove točke,
- zloupotrebu sredstava iz prve alineje ove točke za potrebe koje nisu one potrebe za koje su sredstva izvorno odobrena,

(b) u pogledu prihoda, svako namjerno činjenje ili nečinjenje koje se odnosi na:

- upotrebu ili iznošenje lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata koji za posljedicu imaju nezakonito smanjenje sredstava općega proračuna EU-a ili proračunâ

kojima upravlja EU ili kojima se upravlja u ime EU-a,

- neotkrivanje informacija, čime se krši određena obveza, s istim učinkom,
- zloupotrebu zakonski dobivene koristi s istim učinkom.

3. „Aktivna korupcija” znači namjerna radnja bilo koje osobe koja dužnosniku obeća dati ili daje, izravno ili putem posrednika, bilo kakvu prednost za njega samog ili za treću osobu kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnošću ili kako bi pri obavljanju svojih dužnosti djelovao protivno svojim službenim dužnostima na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima Europske unije.

4. „Pasivna korupcija” znači namjerna radnja dužnosnika koji izravno ili putem posrednika traži ili prima bilo kakvu prednost za sebe ili za treću osobu ili prihvaća obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnosti ili kako bi pri obavljanju svojih dužnosti djelovao protivno svojim službenim dužnostima na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima Europske unije.

5. „Sukob interesa” znači svaka situacija u kojoj bi se sposobnost nepristranog i objektivnog djelovanja osoblja mogla dovesti u sumnju zbog razloga definiranih u članku 57. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002.

6. „Nepropisno isplaćen” znači isplaćen protivno pravilima koja se primjenjuju na fondove EU-a.

7. „Europski ured za borbu protiv prijevара” (OLAF) znači služba Europske komisije specijalizirana za borbu protiv prijevара. OLAF je operativno neovisan i nadležan je za provedbu administrativnih istraga radi suzbijanja prijevара, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje negativno utječu na financijske interese Europske unije, kako je predviđeno Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999

Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti.

PROTOKOL II.

O UZAJAMNOJ ADMINISTRATIVNOJ POMOĆI U CARINSKIM PITANJIMA

ČLANAK 1.

Definicije

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „carinsko zakonodavstvo” znači sve zakonske ili regulatorne odredbe primjenjive na državnim područjima stranaka, a kojima se uređuju uvoz, izvoz i provoz robe te stavljanje robe pod bilo koji carinski režim ili postupak, uključujući mjere zabrane, ograničavanja i kontrole;
- (b) „tijelo koje podnosi zahtjev” znači nadležno upravno tijelo koje je stranka imenovala u tu svrhu i koje podnosi zahtjev za pomoć na temelju ovog Protokola;
- (c) „tijelo koje prima zahtjev” znači nadležno upravno tijelo koje je stranka imenovala u tu svrhu i koje prima zahtjev za pomoć na temelju ovog Protokola;
- (d) „osobni podaci” znači sve informacije koje se odnose na identificiranog pojedinca ili pojedinca kojeg se može identificirati; i
- (e) „radnja kojom se krši carinsko zakonodavstvo” znači svako kršenje ili pokušaj kršenja carinskog zakonodavstva.

ČLANAK 2.

Područje primjene

1. Stranke pomažu jedna drugoj u okviru svojih nadležnosti, na način i pod uvjetima utvrđenima u ovom Protokolu, kako bi osigurale pravilnu primjenu carinskog zakonodavstva, a posebno sprječavanjem, istraživanjem i suzbijanjem radnji kojima se krši to zakonodavstvo.

2. Pomoć u carinskim pitanjima, kako je predviđeno u ovom Protokolu, primjenjuje se na svako upravno tijelo stranke koje je nadležno za primjenu ovog Protokola. Njome se ne dovode u pitanje odredbe kojima se uređuje uzajamna pomoć u kaznenim stvarima niti obuhvaća informacije prikupljene na temelju ovlaštenja na zahtjev pravosudnog tijela, osim ako to tijelo da svoju suglasnost za prenošenje tih informacija.
3. Pomoć u naplati carine, poreza ili novčanih kazni nije obuhvaćena ovim Protokolom.

ČLANAK 3.

Pomoć na zahtjev

1. Na zahtjev tijela koje podnosi zahtjev, tijelo koje prima zahtjev dostavlja mu sve relevantne informacije koje će omogućiti tijelu koje podnosi zahtjev da osigura pravilnu primjenu carinskog zakonodavstva, uključujući informacije koje se odnose na uočene ili planirane aktivnosti koje predstavljaju ili bi mogle predstavljati radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo.
2. Na zahtjev tijela koje podnosi zahtjev, tijelo koje prima zahtjev obavješćuje ga o sljedećem:
 - (a) je li roba izvezena iz područja jedne stranke propisno uvezena na područje druge stranke, navodeći, prema potrebi, carinski postupak koji se primjenjuje na tu robu; ili
 - (b) je li roba uvezena na područje jedne stranke propisno izvezena iz područja druge stranke, navodeći, prema potrebi, carinski postupak koji se primjenjuje na tu robu.
3. Na zahtjev tijela koje podnosi zahtjev, tijelo koje prima zahtjev, u skladu sa svojim zakonskim ili regulatornim odredbama, poduzima nužne mjere za osiguravanje posebnog nadzora nad sljedećim:
 - (a) fizičkim ili pravnim osobama za koje postoji osnovana sumnja da su uključene ili su bile uključene u radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo;

- (b) mjestima na kojima je roba uskladištena ili može biti uskladištena na takav način da postoji osnovana sumnja da se tom robom namjerava koristiti za radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo;
- (c) robom koja se prevozi ili bi se mogla prevoziti na takav način da postoji osnovana sumnja da se tom robom namjerava koristiti za radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo; i
- (d) prijevoznim sredstvima kojima se koristi ili bi se moglo koristiti na takav način da postoji osnovana sumnja da se tim prijevoznim sredstvima namjerava koristiti za radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

ČLANAK 4.

Spontana pomoć

Stranke pomažu jedna drugoj, na vlastitu inicijativu i u skladu sa svojim zakonskim ili regulatornim odredbama, ako to smatraju nužnim za propisnu primjenu carinskog zakonodavstva, posebno pružanjem prikupljenih informacija koje se odnose na:

- (a) aktivnosti koje jesu ili se čini da jesu radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo i koje bi mogle biti od interesa za drugu stranku,
- (b) nova sredstva ili metode koje se upotrebljavaju u provođenju radnji kojima se krši carinsko zakonodavstvo,
- (c) robu u vezi s kojom se provode radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo,
- (d) fizičke ili pravne osobe za koje postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su uključene ili su bile uključene u radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo; i
- (e) prijevozna sredstva za koja postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su bila upotrebljavana ili se trenutno upotrebljavaju ili bi se mogla upotrijebiti za radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

ČLANAK 5.

Dostava i obavješćivanje

1. Na zahtjev tijela koje podnosi zahtjev tijelo koje prima zahtjev, u skladu s vlastitim pravnim ili regulatornim odredbama koje se primjenjuju na to tijelo, poduzima sve potrebne mjere kako bi adresatu s boravištem odnosno poslovnim nastanom na području tijela koje prima zahtjev dostavio sve dokumente ili ga obavijestio o svim odlukama koje donosi tijelo koje podnosi zahtjev i koje spadaju u područje primjene ovog Protokola.
2. Zahtjevi za dostavu dokumenata ili obavješćivanje o odlukama dostavljaju se u pisanom obliku na službenom jeziku tijela koje prima zahtjev ili na jeziku koji je prihvatljiv tom tijelu.

ČLANAK 6.

Oblik i sadržaj zahtjeva za pružanje pomoći

1. Zahtjevi u skladu s ovim Protokolom podnose se u pisanom obliku. Uz njih se prilažu dokumenti potrebni za ispunjavanje zahtjeva. U hitnim slučajevima tijelo koje prima zahtjev može prihvatiti i usmene zahtjeve, ali tijelo koje podnosi zahtjev te usmene zahtjeve bez odlaganja potvrđuje u pisanom obliku.
2. Zahtjevi koji se podnose u skladu sa stavkom 1. sadržavaju sljedeće informacije:
 - (a) tijelo koje podnosi zahtjev,
 - (b) pomoć koja se traži,
 - (c) predmet zahtjeva i razloge za podnošenje zahtjeva,
 - (d) zakonske ili regulatorne odredbe i druge pravne elemente,

- (e) što točnije i sveobuhvatne podatke o fizičkim ili pravnim osobama koje su predmet istraga, i
- (f) sažetak relevantnih činjenica i već poduzetih istraga.

3. Zahtjevi se podnose na službenom jeziku tijela koje prima zahtjev ili na jeziku koji je prihvatljivom tom tijelu. Ovaj se uvjet ne odnosi na dokumente koji se prilažu uz zahtjev na temelju stavka 1.

4. Ako zahtjev nije u skladu sa službenim zahtjevima navedenima u stavcima od 1. do 3., tijelo koje prima zahtjev može zatražiti ispravak ili dopunu zahtjeva. Tijela svake stranke u međuvremenu mogu naložiti provedbu mjera predostrožnosti.

ČLANAK 7.

Obrada zahtjeva

1. Kako bi ispunilo zahtjev za pomoć, tijelo koje prima zahtjev, u granicama svojih nadležnosti i raspoloživih sredstava, postupa kao da djeluje za vlastiti račun ili na zahtjev drugih tijela iste stranke dostavljanjem informacija koje već posjeduje, provođenjem odgovarajućih istraga ili organiziranjem njihova provođenja. Ta se odredba odnosi i na svako drugo tijelo kojem je zahtjev uputilo tijelo koje prima zahtjev kada ono ne može sâmo djelovati.

2. Zahtjevi za pomoć rješavaju se u skladu sa zakonskim ili regulatornim odredbama stranke primatelja zahtjeva.

3. Propisno ovlašteni službenici stranke mogu, uz suglasnost druge stranke i na temelju uvjeta koje je ta stranka utvrdila, biti nazočni kako bi u prostorijama tijela koje prima zahtjev, ili drugog zainteresiranog tijela navedenog u stavku 1., primili informacije koje se odnose na radnje koje jesu ili bi mogle biti radnje kojima se krše carinski propisi, a koje su potrebne tijelu koje podnosi zahtjev u smislu ovoga Protokola.

4. Propisno ovlašteni službenici jedne stranke uz suglasnost druge stranke i pod uvjetima koje ta stranka odredi mogu biti prisutni tijekom istraga koje se provode na području druge stranke.

ČLANAK 8.

Način prenošenja informacija

1. Tijelo koje prima zahtjev dostavlja rezultate istraga tijelu koje podnosi zahtjev u pisanom obliku zajedno s odgovarajućom dokumentacijom, ovjerenim preslikama i ostalim.
2. Te informacije mogu se dostaviti u elektroničkom obliku.
3. Tijelo koje podnosi zahtjev može zatražiti prijenos izvornih dokumenata samo ako ovjerene preslike ne bi bile dostatne. Ti se izvornici vraćaju što je prije moguće.

ČLANAK 9.

Izuzeci od obveze pružanja pomoći

1. Pomoć se može odbiti ili može podlijegati ispunjavanju određenih uvjeta ili zahtjeva u slučajevima kada jedna stranka smatra da bi pružanje pomoći u skladu s ovim Protokolom:
 - (a) moglo dovesti u pitanje suverenitet Republike Armenije ili države članice od koje je zatraženo pružanje pomoći u okviru ovog Protokola,
 - (b) moglo dovesti u pitanje javni poredak, sigurnost, državnu tajnu ili druge bitne interese, posebno u slučajevima iz članka 10. stavka 2., ili
 - (c) dovelo do povrede industrijske, poslovne ili profesionalne tajne.
2. Tijelo koje prima zahtjev može odgoditi pružanje pomoći uz obrazloženje da bi se njome ometalo istrage, progone ili postupke koji su u tijeku. Tijelo koje prima zahtjev u tom se slučaju savjetuje s tijelom koje podnosi zahtjev kako bi utvrdilo može li se pomoć pružiti u skladu s uvjetima koje bi tijelo koje prima zahtjev moglo zahtijevati.

3. Ako tijelo koje podnosi zahtjev traži pomoć koju samo ne bi moglo pružiti kada bi se to od njega tražilo, upozorit će na tu činjenicu u svojem zahtjevu. Tijelo koje prima zahtjev zatim odlučuje kako odgovoriti na taj zahtjev.

4. U slučajevima iz stavaka 1. i 2. tijelo koje prima zahtjev o svojoj odluci i razlozima za nju mora bez odgađanja obavijestiti tijelo koje podnosi zahtjev.

ČLANAK 10.

Razmjena i povjerljivost informacija

1. Sve informacije koje su na bilo koji način dostavljene u skladu s ovim Protokolom povjerljive su ili ograničene prirode, u skladu sa zakonodavstvom i propisima koji se primjenjuju na svaku stranku. Te su informacije obuhvaćene obvezom čuvanja službene tajne i uživaju zaštitu koja je za slične informacije predviđena odgovarajućim zakonima i propisima stranke koja ih je primila.

2. Osobni se podaci mogu razmjenjivati samo ako se stranka koja ih prima obveže da će štititi takve podatke na način koji druga stranka smatra odgovarajućim.

3. Upotreba informacija dobivenih u okviru ovog Protokola u pravosudnim ili upravnim postupcima pokrenutima u pogledu radnji kojima se krše carinski propisi smatra se upotrebom za potrebe ovog Protokola. Prema tome, stranke u svojim evidencijama dokaza, izvješćima i iskazima te u postupcima i optužbama pred sudovima mogu upotrijebiti kao dokaz dobivene informacije i dokumente u koje su stekle uvid u skladu s odredbama ovog Protokola. Tijelo koje prima zahtjev može dostavljanje informacija ili dopuštanje pristupa dokumentima uvjetovati obavješćivanjem o takvoj upotrebi.

4. Dobivene se informacije upotrebljavaju samo u svrhe predviđene ovim Protokolom. Ako jedna stranka želi upotrijebiti te informacije u druge svrhe, potrebna joj je prethodna pisana suglasnost tijela koje je dostavilo informacije. Takva upotreba zatim podliježe svim ograničenjima koja propiše to tijelo.

ČLANAK 11.

Vještaci i svjedoci

Tijelo koje prima zahtjev može ovlastiti službenika druge stranke da u okviru danog ovlaštenja vještači ili svjedoci u sudskim ili upravnim postupcima koji se odnose na pitanja obuhvaćena ovim Protokolom te dostavi predmete, dokumente ili njihove ovjerene preslike ako su potrebni za postupak. U zahtjevu za vještačenje ili svjedočenje mora biti jasno naznačeno pred kojim se sudskim ili upravnim tijelom službenik mora pojaviti, zbog kojeg predmeta i na temelju koje će funkcije ili kvalifikacije biti ispitan.

ČLANAK 12.

Troškovi pružanja pomoći

Stranke će odustati od svih međusobnih potraživanja povrata troškova koji nastanu provedbom ovoga Protokola, osim, prema potrebi, troškova za vještake i svjedoke te tumače i prevoditelje koji nisu državni službenici.

ČLANAK 13.

Provedba

1. Provedba ovog Protokola povjerava se, s jedne strane, carinskim tijelima Republike Armenije i, s druge strane, nadležnim službama Europske komisije i carinskim tijelima država članica, prema potrebi. Oni donose odluke o svim praktičnim mjerama i postupcima potrebnima za njegovu provedbu, uzimajući u obzir primjenjivo zakonodavstvo i propise, posebno u području zaštite osobnih podataka.
2. Stranke se međusobno savjetuju i naknadno obavješćuju jedna drugu o mjerama provedbe koje donesu u skladu s odredbama ovog Protokola.

3. U Europskoj uniji odredbe ovog Protokola ne utječu na razmjenu bilo kojih informacija dobivenih u okviru ovog Protokola među nadležnim službama Europske komisije i carinskim tijelima država članica. U Republici Armeniji odredbe ovog Protokola ne utječu na razmjenu bilo kojih informacija dobivenih u okviru ovog Protokola među carinskim tijelima Republike Armenije.

ČLANAK 14.

Drugi sporazumi

Odredbe ovog Protokola imaju prednost pred odredbama svih bilateralnih sporazuma o uzajamnoj pomoći koji su sklopljeni ili bi mogli biti sklopljeni između pojedinih država članica i Republike Armenije, u mjeri u kojoj odredbe tog sporazuma nisu u skladu s odredbama ovog Protokola.

ČLANAK 15.

Savjetovanje

Kad je riječ o tumačenju i provedbi ovog Protokola, stranke se međusobno savjetuju u cilju rješavanja svih pitanja u okviru Pododbora za carinu osnovanog na temelju članka 126. ovog Sporazuma.

ZAJEDNIČKA IZJAVA U VEZI S GLAVOM VII. (FINANCIJSKA POMOĆ I ODREDBE O
SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU) POGLAVLJEM 2. (ODREDBE O
SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU)

Ne smatra se da se obvezom poduzimanja odgovarajućih mjera za ispravak nepravilnosti, prijevара, aktivne ili pasivne korupcije i isključivanje sukoba interesa u bilo kojoj fazi provedbe financiranja sredstvima iz fondova EU-a iz poglavlja 2. glave VII. utvrđuje financijska odgovornost Republike Armenije u pogledu obveza koje su preuzeli subjekti i osobe u njezinoj jurisdikciji.

Europska unije pri ostvarivanju svojeg prava nadzora u skladu s poglavljem 2. glave VII. poštuje nacionalna pravila o bankarskoj tajni.

Članak 3.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Sporazumom iz članka 1. ovoga Zakona.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi, već se privremeno primjenjuje između Europske unije i Republike Armenije u skladu s člankom 385. Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona i člankom 3. Odluke Vijeća (EU) 2018/104 od 20. studenoga 2017. o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane (SL EU L 122, 17.5.2018.) od 1 lipnja 2018. godine, ali samo u mjeri u kojoj njegovi dijelovi obuhvaćaju pitanja koja su u nadležnosti Europske unije te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96).

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, sukladno odredbi članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96), čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana njegovim odredbama.

Članak 2. sadrži tekst Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. utvrđuje se da je provedba ovoga Zakona u djelokrugu središnjih tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Sporazumom iz članka 1. ovoga Zakona.

Člankom 4. utvrđuje se da na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi već se privremeno primjenjuje između Europske unije i Republike Armenije u skladu s člankom 385. Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona i člankom 3. Odluke Vijeća (EU) 2018/104 od 20. studenoga 2017. o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane (SL EU L 122, 17.5.2018.) od 1 lipnja 2018. godine, ali samo u mjeri u kojoj njegovi dijelovi obuhvaćaju pitanja koja su u nadležnosti Europske unije. Podaci o njegovom stupanju na snagu objavit će se sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96).

Člankom 5. uređuje se stupanje na snagu Zakona.

PRILOG: - Preslika teksta Sporazuma u izvorniku na hrvatskom jeziku

SVEOBUHVAJNI I POJAČANI SPORAZUM O PARTNERSTVU
između Europske unije
i Europske zajednice za atomsku energiju
i njihovih država članica, s jedne strane,
i Republike Armenije, s druge strane

PREAMBULA

KRALJEVINA BELGIJA,
REPUBLIKA BUGARSKA,
ČEŠKA REPUBLIKA,
KRALJEVINA DANSKA,
SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,
REPUBLIKA ESTONIJA,
IRSKA,
HELENSKA REPUBLIKA,
KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,
FRANCUSKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA HRVATSKA,
TALIJANSKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA CIPAR,
REPUBLIKA LATVIJA,
REPUBLIKA LITVA,
VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,
MAĐARSKA,
REPUBLIKA MALTA,
KRALJEVINA NIZOZEMSKA,
REPUBLIKA AUSTRIJA,
REPUBLIKA POLJSKA,
PORTUGALSKA REPUBLIKA,
RUMUNJSKA,
REPUBLIKA SLOVENIJA,
SLOVAČKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA FINSKA,
KRALJEVINA ŠVEDSKA,
UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, dalje u tekstu „države članice”,

EUROPSKA UNIJA i

EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU, dalje u tekstu „Euratom”,

s jedne strane, i

REPUBLIKA ARMENIJA,

s druge strane,

dalje u tekstu zajednički nazvane „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR snažne veze između stranaka i vrijednosti koje dijele, kao i njihovu želju da ojačaju veze koje su uspostavljene u prošlosti Sporazumom o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane koji je potpisan u Luksemburgu 22. travnja 1996. i stupio je na snagu 1. srpnja 1999. („Sporazum o partnerstvu i suradnji”) te promiču blisku i intenzivnu suradnju na temelju ravnopravnog partnerstva u okviru europske politike susjedstva i Istočnog partnerstva te u okviru ovog Sporazuma;

PREPOZNAJUĆI doprinos zajedničkog Akcijskog plana europske politike susjedstva između EU-a i Armenije, uključujući njegovih uvodnih odredbi, i važnost prioriteta partnerstva za jačanje odnosa između Europske unije i Republike Armenije te za unapređenje postupka reformi i približavanja u Republici Armeniji, kako je navedeno u nastavku, čime se pridonosi snažnijoj političkoj i gospodarskoj suradnji;

OPREDIJELJENE za nastavak jačanja poštovanja temeljnih sloboda, ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, demokratskih načela, vladavine prava i dobrog upravljanja;

POTVRĐUJUĆI da su unutarnje reforme prema jačanju demokracije i tržišnoga gospodarstva, s jedne strane, i održivo rješavanje sukoba, s druge strane, povezani. Stoga će postupci održive demokratske reforme u Republici Armeniji pomoći u izgradnji povjerenja i stabilnosti u cijeloj regiji;

OPREDIJELJENE za nastavak promicanja političkog, društveno-gospodarskog i institucionalnog razvoja Republike Armenije suradnjom u područjima kao što su razvoj civilnog društva, izgradnja institucija, reforma javne i državne uprave, borba protiv korupcije te pojačana trgovinska i gospodarska suradnja, uključujući dobro upravljanje u području oporezivanja, smanjenje siromaštva, te širokom suradnjom u brojnim područjima od zajedničkog interesa, uključujući u području pravde, slobode i sigurnosti;

OPREDIJELJENE za cjelovitu provedbu ciljeva, načela i odredbi Povelje Ujedinjenih naroda, Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima iz 1948., Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950. („Europska konvencija o ljudskim pravima”) i Helsinškog završnog akta Konferencije o europskoj sigurnosti i suradnji iz 1975. („Helsinški završni akt OESS-a”);

PODSJEĆAJUĆI na svoju spremnost za promicanje međunarodnog mira i sigurnosti, kao i za sudjelovanje u djelotvornom multilateralizmu i mirnom rješavanju sporova u okviru dogovorenih okvira, posebno surađujući u tu svrhu u okviru Ujedinjenih naroda („UN”) i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju („OESS”);

OPREDIJELJENE za međunarodne obveze stranaka u borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke te u suradnji u razoružavanju i neširenju oružja, kao i u nuklearnoj zaštiti i sigurnosti;

PREPOZNAJUĆI važnost aktivnog sudjelovanja Republike Armenije u regionalnim oblicima suradnje, uključujući one koje podupire Europska unija; prepoznajući važnost koju Republika Armenija pridaje svojem sudjelovanju u međunarodnim organizacijama i oblicima suradnje te svojim postojećim obvezama koje proizlaze iz njih;

U ŽELJI za daljnjim razvojem redovitog političkog dijaloga o bilateralnim i međunarodnim pitanjima od zajedničkog interesa, uključujući regionalne aspekte, uzimajući u obzir zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku, Europske unije i relevantne politike Republike Armenije; prepoznajući važnost koju Republika Armenija pridaje svojem sudjelovanju u međunarodnim organizacijama i oblicima suradnje te svojim postojećim obvezama koje proizlaze iz njih;

PREPOZNAJUĆI važnost predanosti Republike Armenije mirnom i trajnom rješavanju sukoba u Gorskom Karabahu te potrebu za što bržim postizanjem tog rješenja u okviru pregovora koje vode supredsjedatelji OESS-ove skupine iz Minska; prepoznajući i važnost postizanja tog rješenja u skladu s ciljevima i načelima utvrđenim u Povelji UN-a i Helsinškom završnom aktu OESS-a, posebno onima koji se odnose na suzdržavanje od prijetnje ili upotrebe sile, teritorijalnu cjelovitost država, jednaka prava za sve i pravo naroda na samoodređenje, a koji se odražavaju u svim izjavama izdanim u okviru supredsjedanja OESS-ovom skupinom iz Minska od 16. ministarskog vijeća OESS-a iz 2008.; imajući u vidu i iskazanu predanost Europske unije podupiranju tog postupka rješavanja;

OPREDIJELJENE za sprječavanje i borbu protiv korupcije, borbu protiv organiziranog kriminala te za jačanje suradnje u borbi protiv terorizma;

OPREDIJELJENE za jačanje dijaloga i suradnje u području migracija, azila i upravljanja granicama, uz sveobuhvatan pristup kojim se pozornost posvećuje zakonitim migracijama i suradnji u suzbijanju nezakonitih migracija i trgovine ljudima te djelotvornoj provedbi Sporazuma između Europske unije i Republike Armenije o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. („Sporazum o ponovnom prihvatu”);

PONOVO POTVRĐUJUĆI da je poboljšana mobilnost građana stranaka u sigurnom okruženju kojim se dobro upravlja i dalje temeljni cilj te imajući u vidu otvaranje dijaloga o vizama s Republikom Armenijom u dogledno vrijeme, ako se ispune svi uvjeti za dobro upravljanje i sigurnu mobilnost, uključujući djelotvornu provedbu Sporazuma između Europske unije i Republike Armenije o pojednostavnjenju izdavanja viza koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. („Sporazum o pojednostavnjenju izdavanja viza”) i Sporazuma o ponovnom prihvat;

OPREDIJELJENE za načela slobodnog tržišnog gospodarstva i spremnost Europske unije da pridonese gospodarskim reformama u Republici Armeniji;

PREPOZNAJUĆI spremnost stranaka na produblјivanje gospodarske suradnje, uključujući u područjima povezanima s trgovinom, u skladu s pravima i obvezama koji proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji („WTO”) te transparentnom i nediskriminirajućom primjenom tih prava i obveza;

UVJERENE da će se ovim Sporazumom stvoriti novo ozračje za gospodarske odnose između stranaka, a prije svega za razvoj trgovine i ulaganja, te poticati tržišno natjecanje, što je ključno za gospodarsko restrukturiranje i modernizaciju;

OPREDIJELJENE za poštovanje načelâ održivog razvoja;

OPREDIJELJENE za osiguravanje zaštite okoliša, uključujući prekograničnu suradnju i provedbu multilateralnih međunarodnih sporazuma;

OPREDIJELJENE za jačanje sigurnosti i zaštite opskrbe energijom, olakšavanje razvoja odgovarajuće infrastrukture, jačanje tržišne integracije i postupnog usklađivanja s ključnim elementima pravne stečevine EU-a navedenima u nastavku, među ostalim promicanjem energetske učinkovitosti i upotrebe obnovljivih izvora energije, uzimajući u obzir predanost Republike Armenije načelima jednakog postupanja prema zemljama proizvođačima energije, tranzitnim zemljama i zemljama potrošačima;

OPREDIJELJENE za visoku razinu nuklearne sigurnosti i nuklearne zaštite, kako je navedeno u nastavku;

POTVRĐUJUĆI potrebu za pojačanom suradnjom u području energije i predanost stranaka punom poštovanju odredbi Ugovora o energetskej povelji;

SPREMNE podignuti razinu javnog zdravlja i sigurnosti te zaštite zdravlja ljudi, uzimajući u obzir načelâ održivog razvoja, potrebe okoliša i klimatske promjene;

OPREDIJELJENE za poboljšanje međuljudskih kontakata, uključujući suradnjom i razmjenom u području znanosti i tehnologije, obrazovanja i kulture, mladih i sporta;

OPREDIJELJENE za promicanje prekogranične i međuregionalne suradnje;

PREPOZNAJUĆI predanost Republike Armenije postupnom približavanju njezina zakonodavstva u relevantnim sektorima zakonodavstvu Europske unije i njegovoj djelotvornoj provedbi u okviru njezinih širih reformskih napora te razvoju njezinih administrativnih i institucionalnih kapaciteta do mjere potrebne za provedbu ovog Sporazuma, i prepoznajući trajnu potporu Europske unije u skladu sa svim raspoloživim instrumentima suradnje, uključujući tehničku, financijsku i gospodarsku pomoć povezanu s tom obvezom, koji odražavaju brzinu reformi i gospodarske potrebe Republike Armenije;

NAPOMINJUĆI da, u slučaju da stranke u okviru ovog Sporazuma odluče pristupiti pojedinačnim sporazumima u području slobode, sigurnosti i pravde koje je Europska unija sklopila na temelju glave V. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odredbe takvih budućih sporazuma ne obvezuju Ujedinjenu Kraljevinu ni Irsku, osim u slučaju da Europska unija, istodobno kad i Ujedinjena Kraljevina i/ili Irsku u pogledu njihovih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Republiku Armeniju da se na Ujedinjenu Kraljevinu i/ili Irsku primjenjuju odredbe takvih sporazuma kao dijela Europske unije, u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženim Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Isto tako, sve naknadne unutarnje mjere Europske unije donesene na temelju glave V. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije za potrebe primjene ovog Sporazuma ne obvezuju Ujedinjenu Kraljevinu ni Irsku, osim ako su obavijestile da žele sudjelovati u tim mjerama ili ih prihvatiti u skladu s Protokolom br. 21; imajući u vidu i da bi takvi budućí sporazumi ili naknadne unutarnje mjere Europske unije bili obuhvaćeni Protokolom br. 22 o stajalištu Danske, priloženim navedenim ugovorima,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.
CILJEVI I OPĆA NAČELA

Članak 1.

Ciljevi

Ciljevi ovog Sporazuma jesu:

- (a) unaprijediti sveobuhvatno političko i gospodarsko partnerstvo i suradnju između stranaka na temelju zajedničkih vrijednosti i bliskih veza, uključujući povećavanjem sudjelovanja Republike Armenije u politikama, programima i agencijama Europske unije;
- (b) jačati okvir za politički dijalog u svim područjima od zajedničkog interesa, čime se promiče razvoj bliskih političkih odnosa između stranaka;
- (c) pridonijeti jačanju demokracije te političke, gospodarske i institucionalne stabilnosti u Republici Armeniji;
- (d) promicati, očuvati i jačati mir i stabilnost na regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući putem zajedničkih napora za uklanjanje izvora napetosti, jačanjem granične sigurnosti te promicanjem prekogranične suradnje i dobrosusjedskih odnosa;
- (e) pojačati suradnju u području slobode, sigurnosti i pravde u cilju jačanja vladavine prava i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda;
- (f) poboljšati mobilnost i međuljudske kontakte;
- (g) podržavati napore Republike Armenije u razvoju njezina gospodarskog potencijala kroz međunarodnu suradnju, među ostalim usklađivanjem njezina zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a navedenom u nastavku;
- (h) uspostaviti pojačanu trgovinsku suradnju kojom se omogućuje trajna regulatorna suradnja u relevantnim područjima u skladu s pravima i obvezama koji proizlaze iz članstva u WTO-u i
- (i) stvoriti uvjete za sve bližu suradnju u ostalim područjima od zajedničkog interesa.

Članak 2.

Opća načela

1. Poštovanje demokratskih načela, vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda, kako je sadržano u Povelji UN-a, Helsinškom završnom aktu OESS-a i Pariškoj povelji za novu Europu iz 1990., kao i drugim relevantnim instrumentima zaštite ljudskih prava kao što su Opća deklaracija UN-a o ljudskim pravima i Europska konvencija o ljudskim pravima, čini osnovu unutarnjih i vanjskih politika stranaka i ključan je element ovog Sporazuma.
2. Stranke potvrđuju svoju predanost načelima slobodnog tržišnog gospodarstva, održivog razvoja, regionalne suradnje i djelotvornog multilateralizma.
3. Stranke ponovno potvrđuju da poštuju načela dobrog upravljanja, kao i svoje međunarodne obveze, posebno u okviru UN-a, Vijeća Europe i OESS-a.
4. Stranke su predane borbi protiv korupcije, borbi protiv različitih oblika transnacionalnog organiziranog kriminala i terorizma, promicanju održivog razvoja, djelotvornom multilateralizmu i borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke, uključujući putem inicijative za centre izvrsnosti EU-a za smanjenje kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih rizika. Ta je obveza ključan čimbenik u razvoju odnosa i suradnje između stranaka i predstavlja doprinos regionalnom miru i stabilnosti.

GLAVA II.

POLITIČKI DIJALOG I REFORMA; SURADNJA U PODRUČJU VANJSKE I SIGURNOSNE POLITIKE

Članak 3.

Ciljevi političkog dijaloga

1. Stranke nastavljaju razvijati i jačati politički dijalog u svim područjima od zajedničkog interesa, uključujući pitanja vanjske politike i sigurnosti, kao i unutarnje reforme. Takvim će se dijalogom povećati djelotvornost političke suradnje u pitanjima vanjske politike i sigurnosti, prepoznajući važnost koju Republika Armenija pridaje svojem sudjelovanju u međunarodnim organizacijama i oblicima suradnje te svojim postojećim obvezama koje proizlaze iz njih.
2. Ciljevi su političkog dijaloga:
 - (a) nastaviti razvijati i jačati politički dijalog u svim područjima od zajedničkog interesa;
 - (b) unaprijediti političko partnerstvo i povećati djelotvornost suradnje u području vanjske i sigurnosne politike;
 - (c) promicati međunarodni mir, stabilnost i sigurnost na temelju djelotvornog multilateralizma;
 - (d) jačati suradnju i dijalog među strankama u području međunarodne sigurnosti i upravljanja krizama, posebno u svrhu suočavanja s globalnim i regionalnim izazovima i povezanim prijetnjama;
 - (e) jačati suradnju u borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke;
 - (f) poticati praktičnu i na rezultate usmjerenu suradnju među strankama radi postizanja mira, sigurnosti i stabilnosti na europskom kontinentu;
 - (g) jačati poštovanje demokratskih načela, vladavine prava, dobrog upravljanja te ljudskih prava i temeljnih sloboda, uključujući medijske slobode i prava pripadnika manjina, te pridonijeti učvršćivanju unutarnjopolitičkih reformi;
 - (h) razvijati dijalog i produbljivati suradnju među strankama u području sigurnosti i obrane;
 - (i) promicati mirno rješavanje sukoba;
 - (j) promicati ciljeve i načela UN-a utvrđene u njegovoj Povelji i načela kojima se uređuju odnosi između država sudionica utvrđena u Helsinškom završnom aktu OEES-a i
 - (k) promicati regionalnu suradnju, razvijati dobrosusjedske odnose i jačati regionalnu sigurnost, uključujući poduzimanjem koraka prema otvaranju granica radi promicanja regionalne trgovine i prekograničnog kretanja.

Članak 4.

Unutarnje reforme

Stranke surađuju u sljedećim područjima:

- (a) razvoj, učvršćivanje i povećanje stabilnosti i djelotvornosti demokratskih institucija i vladavine prava;
- (b) osiguravanje poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda;
- (c) unapređivanje reforme pravosuđa i sudstva kako bi se osigurala neovisnost, kvaliteta i učinkovitost pravosuđa, tužiteljstva i tijela za izvršavanje zakonodavstva;
- (d) jačanje administrativnih kapaciteta tijela za izvršavanje zakonodavstva te jamčenje njihove nepristranosti i djelotvornosti;
- (e) nastavak provedbe reforme javne uprave i razvoja odgovorne, učinkovite, transparentne i stručne državne službe i

- (f) osiguravanje djelotvornosti u borbi protiv korupcije, posebno u cilju jačanja međunarodne suradnje u suzbijanju korupcije te osiguravanje djelotvorne provedbe relevantnih međunarodnih pravnih instrumenata kao što je Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije iz 2003.

Članak 5.

Vanjska i sigurnosna politika

1. Stranke jačaju dijalog i suradnju u području vanjske i sigurnosne politike, uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku, prepoznajući važnost koju Republika Armenija pridaje svojem sudjelovanju u međunarodnim organizacijama i oblicima suradnje te svojim postojećim obvezama koje proizlaze iz njih, a posebno rješavaju pitanja sprječavanja sukoba i upravljanja krizama, kibersigurnosti, reforme sigurnosnog sektora, regionalne stabilnosti, razoružanja, neširenja oružja, kontrole oružja i kontrole izvoza. Suradnja se temelji na zajedničkim vrijednostima i obostranim interesima u cilju jačanja njezine djelotvornosti s pomoću bilateralnih, međunarodnih i regionalnih foruma, posebice OESS-a.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoju opredijeljenost za načela i norme međunarodnog prava, uključujući one utvrđene u Povelji UN-a i u Helsinškom završnom aktu OESS-a te svoju predanost promicanju tih načela u svojim bilateralnim i multilateralnim odnosima.

Članak 6.

Teška kaznena djela od međunarodnog značaja i Međunarodni kazneni sud

1. Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena djela koja se odnose na međunarodnu zajednicu kao cjelinu ne smiju ostati nekažnjena te da je potrebno osigurati njihov djelotvoran kazneni progon poduzimanjem mjera na nacionalnoj i međunarodnoj razini, što uključuje razinu Međunarodnog kaznenog suda.
2. Stranke smatraju da su osnivanje i djelotvorno funkcioniranje Međunarodnog kaznenog suda važno postignuće za međunarodni mir i pravdu. Cilj je stranaka unaprijediti suradnju u promicanju mira i međunarodne pravde ratifikacijom i provedbom Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda i s njim povezanih instrumenata, vodeći računa o svojem pravnom i ustavnom okviru.
3. Stranke su suglasne blisko surađivati na sprječavanju genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina s pomoću odgovarajućih bilateralnih i multilateralnih okvira.

Članak 7.

Sprječavanje sukoba i upravljanje krizama

Stranke jačaju praktičnu suradnju u sprječavanju sukoba i upravljanju krizama, posebno radi mogućeg sudjelovanja Republike Armenije u civilnim i vojnim operacijama upravljanja krizama pod vodstvom EU-a, kao i u odgovarajućim vježbama i obuci, ovisno o slučaju.

Članak 8.

Regionalna stabilnost i mirno rješavanje sukoba

1. Stranke jačaju zajedničke napore za poboljšanje uvjeta za daljnju regionalnu suradnju promicanjem otvorenih granica za prekogranična kretanja, dobrosusjedskih odnosa i demokratskog razvoja, čime pridonose stabilnosti i sigurnosti, te rade na mirnom rješavanju sukoba.
2. Napori iz stavka 1. oslanjaju se na zajednička načela za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti utvrđena u Povelji UN-a, Helsinškom završnom aktu OESS-a i drugim relevantnim multilateralnim dokumentima s kojima su se obje stranke uskladile. Stranke naglašavaju važnost postojećih dogovorenih okvira za mirno rješavanje sukoba.
3. Stranke naglašavaju da su kontrola oružja te mjere izgradnje povjerenja i sigurnosti i dalje od velike važnosti za sigurnost, predvidljivost i stabilnost u Europi.

*Članak 9.***Oružje za masovno uništenje, neširenje oružja i razoružanje**

1. Stranke smatraju da je širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke državnim i nedržavnim subjektima, kao što su teroristi i druge kriminalne skupine, jedna od najvećih prijetnji međunarodnom miru i stabilnosti. Stranke su stoga suglasne surađivati i pridonositi suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke punim poštovanjem i provedbom na nacionalnoj razini svojih postojećih obveza iz međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja, kao i drugih relevantnih međunarodnih obveza. Stranke su suglasne da ova odredba bude ključan element ovog Sporazuma.
2. Stranke su suglasne surađivati i pridonositi suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke:
 - (a) poduzimanjem koraka za, prema potrebi, potpisivanje, ratificiranje ili pristupanje te punu provedbu svih drugih relevantnih međunarodnih instrumenata i
 - (b) daljnjim razvojem djelotvornog sustava nacionalne kontrole izvoza, uključujući kontrolu izvoza i provoza robe povezane s oružjem za masovno uništenje, kao i kontrola krajnje upotrebe tehnologija s dvojnog namjenom.
3. Stranke su suglasne uspostaviti redoviti politički dijalog koji će pratiti i učvrstiti elemente navedene u ovom članku.

*Članak 10.***Kontrola izvoza malog i lakog oružja i konvencionalnog naoružanja**

1. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja i trgovina malim i lakim oružjem, uključujući streljivo za to oružje, te njihovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje njima, nedostatno osigurane zalihe i nekontrolirano širenje i dalje predstavljaju ozbiljnu prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti.
2. Stranke su suglasne poštovati i u potpunosti provoditi svoje obveze rješavanja pitanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo, na temelju postojećih međunarodnih sporazuma kojih su stranke i rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a, kao i svoje obveze u okviru ostalih međunarodnih instrumenata koji se primjenjuju u tom području, kao što je Akcijski program UN-a za sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem u svim njezinim aspektima.
3. Stranke se obvezuju surađivati i osigurati koordinaciju, komplementarnost i sinergiju svojih napora za rješavanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo, kao i uništavanje prekomjernih zaliha na globalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i, prema potrebi, nacionalnoj razini.
4. Osim toga, stranke su suglasne nastaviti suradnju u području kontrole konvencionalnog naoružanja u smislu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme te odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva Republike Armenije.
5. Stranke su suglasne uspostaviti redoviti politički dijalog koji će pratiti i učvrstiti elemente navedene u ovom članku.

*Članak 11.***Borba protiv terorizma**

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost suzbijanja i sprječavanja terorizma te su suglasne zajedno raditi na bilateralnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini radi sprječavanja i suzbijanja terorizma u svim njegovim oblicima i pojavama.

2. Stranke su suglasne da je ključno da se borba protiv terorizma vodi uz potpuno poštovanje vladavine prava te u potpunosti u skladu s međunarodnim pravom, uključujući međunarodno pravo u području ljudskih prava, međunarodno pravo u području izbjeglica i međunarodno humanitarno pravo, načela Povelje UN-a i sve relevantne međunarodne instrumente povezane s borbom protiv terorizma.

3. Stranke naglašavaju važnost univerzalne ratifikacije i potpune provedbe svih UN-ovih konvencija i protokola povezanih s borbom protiv terorizma. Stranke su suglasne nastaviti promicati dijalog o nacrtu sveobuhvatne konvencije o međunarodnom terorizmu te surađivati u provedbi Globalne strategije UN-a za borbu protiv terorizma, kao i svih relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a i konvencija Vijeća Europe. Stranke su suglasne surađivati i u promicanju međunarodnog konsenzusa o sprječavanju i borbi protiv terorizma.

GLAVA III.

PRAVOSUĐE, SLOBODA I SIGURNOST

Članak 12.

Vladavina prava i poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda

1. U okviru njihove suradnje u području slobode, sigurnosti i pravde stranke posebnu važnost pridaju učvršćivanju vladavine prava, uključujući neovisnost sudstva, pristup pravosuđu i pravo na pošteno suđenje kako je predviđeno Europskom konvencijom o ljudskim pravima, te postupovna jamstva u kaznenim postupcima i prava žrtava.
2. Stranke u cijelosti surađuju u pogledu djelotvornog funkcioniranja institucija u području izvršavanja zakonodavstva, borbe protiv korupcije i pravosuđa.
3. Cjelokupna suradnja u području slobode, sigurnosti i pravde odvija se uz poštovanje ljudskih prava, načela nediskriminacije i temeljnih sloboda.

Članak 13.

Zaštita osobnih podataka

Stranke su suglasne surađivati kako bi osigurale visoku razinu zaštite osobnih podataka u skladu s međunarodnim pravnim instrumentima i normama Europske unije i Vijeća Europe te drugih međunarodnih tijela.

Članak 14.

Suradnja u području migracija, azila i upravljanja granicama

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost zajedničkog upravljanja migracijskim tokovima između svojih područja te uspostavljaju sveobuhvatni dijalog o svim pitanjima povezanim s migracijama, uključujući zakonite migracije, međunarodnu zaštitu i borbu protiv nezakonitih migracija, krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima.
2. Suradnja će se temeljiti na posebnoj procjeni potreba izvršenoj u međusobnom savjetovanju stranaka te će se provesti u skladu s njihovim relevantnim zakonodavstvom. Bit će posebno usmjerena na:
 - (a) rješavanje glavnih uzroka migracija;
 - (b) razvoj i provedbu nacionalnog zakonodavstva i prakse u pogledu međunarodne zaštite u cilju ispunjavanja odredbi Ženevske konvencije o statusu izbjeglica iz 1951., Protokola o statusu izbjeglica iz 1967. i ostalih relevantnih međunarodnih instrumenata, kao što je Europska konvencija o ljudskim pravima te osiguravanje poštovanja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja;
 - (c) pravila o prihvatu, prava i status prihvaćenih osoba, pravedno postupanje sa strancima čiji je boravak zakonit i njihovu integraciju, obrazovanje i osposobljavanje te mjere protiv rasizma i ksenofobije;

- (d) uspostavu djelotvorne i preventivne politike protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata i trgovine ljudima, uključujući pitanje kako se boriti protiv mreža krijumčara i trgovaca te kako zaštititi žrtve takve trgovine u okviru relevantnih međunarodnih instrumenata;
 - (e) pitanja kao što su organizacija, osposobljavanje, najbolje prakse i ostale operativne mjere u području upravljanja migracijama, sigurnosti dokumenata, vizne politike te sustava za upravljanje granicama i za informacije o migracijama.
3. Suradnjom je isto tako moguće olakšati cirkularne migracije u korist razvoja.

Članak 15.

Kretanje osoba i ponovni prihvat

1. Stranke obvezane sljedećim sporazumima osiguravaju cjelovitu provedbu:
- (a) Sporazuma između Europske unije i Republike Armenije o ponovnom prihvatu osoba koje neovlašteno borave; i
 - (b) Sporazuma između Europske unije i Republike Armenije o pojednostavnjenju izdavanja viza .
2. Stranke nastavljaju promicati mobilnost građana putem Sporazuma o pojednostavnjenju izdavanja viza te imaju u vidu otvaranje dijaloga o liberalizaciji viznog režima u dogledno vrijeme, ako se ispune svi uvjeti za dobro upravljanu i sigurnu mobilnost. Suraduju u borbi protiv nezakonitih migracija, među ostalim provedbom Sporazuma o ponovnom prihvatu, kao i u promicanju politike upravljanja granicama te pravnih i operativnih okvira.

Članak 16.

Borba protiv organiziranog kriminala i korupcije

1. Stranke suraduju u suzbijanju i sprječavanju kriminalnih i nezakonitih aktivnosti, uključujući transnacionalne aktivnosti, organizirane ili ostale, kao što su:
- (a) krijumčarenje migranata i trgovina ljudima;
 - (b) krijumčarenje vatrenog oružja, uključujući malo i lako oružje, i trgovina njime;
 - (c) krijumčarenje i trgovina nedopuštenim drogama;
 - (d) krijumčarenje robe i trgovina njome;
 - (e) nezakonite gospodarske i financijske aktivnosti, kao što su krivotvorenje, porezna prijevarena i prijevara u javnoj nabavi;
 - (f) pronevjera u projektima koje financiraju međunarodni donatori;
 - (g) aktivna i pasivna korupcija u privatnom i javnom sektoru;
 - (h) krivotvorenje dokumenata i davanje lažnih izjava i
 - (i) kiberkriminalitet.
2. Stranke jačaju bilateralnu, regionalnu i međunarodnu suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva, uključujući mogući razvoj suradnje između Agencije Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva („Europol”) i relevantnih tijela Republike Armenije. Stranke su predane djelotvornoj provedbi relevantnih međunarodnih normi, a posebno onih sadržanih u Konvenciji UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta iz 2000. i njezina tri protokola. Stranke suraduju na sprječavanju i suzbijanju korupcije u skladu s Konvencijom UN-a protiv korupcije iz 2003., preporukama Skupine država Vijeća Europe protiv korupcije („GRECO”) i OECD-a te u skladu s transparentnosti u pogledu prijave imovine, zaštite zviždača te otkrivanja informacija o krajnjim korisnicima pravnih subjekata.

*Članak 17.***Nedopuštene droge**

1. Stranke surađuju u okviru svojih ovlasti i nadležnosti kako bi osigurale uravnotežen i integriran pristup sprječavanju i suzbijanju nedopuštenih droga te novih psihoaktivnih tvari. Politike i djelovanja u području droga usmjereni su na učvršćivanje struktura za sprječavanje i suzbijanje nedopuštenih droga, smanjenje opskrbe i prometa nedopuštenim drogama te potražnje za njima, na rješavanje zdravstvenih i društvenih posljedica zloupotrebe droga u cilju smanjenja štete te na djelotvornije sprječavanje zloupotrebe kemijskih prekursora koji se upotrebljavaju u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga te psihotropnih ili psihoaktivnih tvari.

2. Stranke se usuglašavaju o načinima suradnje koji su potrebni za postizanje ciljeva iz stavka 1. Djelovanja se temelje na zajednički usuglašenim načelima utvrđenima u relevantnim međunarodnim konvencijama, a usmjerena su na provedbu preporuka navedenih u zaključnom dokumentu s posebnog zasjedanja Opće skupštine UN-a o svjetskom problemu droga održanog u travnju 2016.

*Članak 18.***Pranje novca i financiranje terorizma**

1. Stranke surađuju kako bi spriječile upotrebu svojih financijskih i odgovarajućih nefinancijskih sustava za pranje prihoda od kriminalnih aktivnosti općenito, a posebno od kaznenih djela povezanih s drogom, kao i za potrebe financiranja terorizma. Ta se suradnja proširuje na povrat imovine ili sredstava koji potječu od prihoda ostvarenih kriminalom.

2. Suradnjom u tom području omogućavaju se razmjene relevantnih informacija u okviru nacionalnih zakonodavstava stranaka i relevantnih međunarodnih instrumenata, kao i donošenje odgovarajućih normi za sprječavanje i suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma koje su jednake onima koje donose relevantna međunarodna tijela koja djeluju u tom području, kao što je Radna skupina za financijske aktivnosti u području pranja novca.

*Članak 19.***Suradnja u borbi protiv terorizma**

1. U skladu s temeljnim načelima borbe protiv terorizma utvrđenima u članku 11., stranke ponovno potvrđuju važnost izvršavanja zakonodavstva i pravosudnog pristupa borbi protiv terorizma te su suglasne surađivati u sprječavanju i suzbijanju terorizma, posebno:

- (a) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i pojedincima te njihovim mrežama podrške u skladu s međunarodnim i nacionalnim pravom, posebno u pogledu zaštite podataka i privatnosti;
- (b) razmjenom iskustava u pogledu sprječavanja i suzbijanja terorizma, sredstava i metoda i njihovih tehničkih aspekata, kao i u osposobljavanju, u skladu s primjenjivim pravom;
- (c) razmjenom stajališta o radikalizaciji i regrutiranju te načinima suzbijanja radikalizacije i promicanja rehabilitacije;
- (d) razmjenom stajališta i iskustava o prekograničnom kretanju i putovanju osumnjičenika za terorizam, kao i o terorističkim prijetnjama;
- (e) dijeljenjem najboljih praksi u području zaštite ljudskih prava u borbi protiv terorizma, posebno u pogledu kaznenih postupaka;
- (f) osiguravanjem kriminalizacije kaznenih djela terorizma i
- (g) poduzimanjem mjera protiv kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih terorističkih prijetnji te nužnih mjera za sprječavanje stjecanja, prijenosa i upotrebe kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih materijala u svrhu terorizma, kao i za sprječavanje nezakonitih radnji u kemijskim, biološkim, radiološkim i nuklearnim postrojenjima.

2. Suradnja se temelji na relevantnim raspoloživim procjenama i odvija se putem međusobnog savjetovanja stranaka.

*Članak 20.***Pravna suradnja**

1. Stranke su suglasne razvijati pravosudnu suradnju u građanskim i trgovačkim stvarima u pogledu pregovora o multilateralnim konvencijama o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, a posebno o konvencijama Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu u području međunarodne pravne suradnje i parničnih sporova te zaštite djece, kao i u pogledu ratifikacije i provedbe tih konvencija.
2. Kad je riječ o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima, stranke nastoje unaprijediti suradnju u području uzajamne pravne pomoći na temelju relevantnih multilateralnih sporazuma. Ta suradnja uključuje, prema potrebi, pristupanje relevantnim međunarodnim instrumentima UN-a i Vijeća Europe i njihovu provedbu te bližu suradnju Eurojusta i nadležnih tijela Republike Armenije.

*Članak 21.***Konzularna zaštita**

Republika Armenija suglasna je da diplomatska i konzularna tijela država članica koje imaju predstavništvo u Republici Armeniji pružaju zaštitu bilo kojem državljaninu druge države članice koja nema stalno predstavništvo u Republici Armeniji koje je u stvarnoj mogućnosti pružiti toj osobi konzularnu zaštitu, pod istim uvjetima kao i državljanima tih država članica.

GLAVA IV.

GOSPODARSKA SURADNJA

POGLAVLJE 1.

Gospodarski dijalog*Članak 22.*

1. Europska unija i Republika Armenija olakšavaju postupak gospodarskih reformi boljim zajedničkim razumijevanjem temelja svakog gospodarstva te oblikovanja i provedbe gospodarskih politika.
2. Republika Armenija poduzima daljnje korake u razvoju tržišnoga gospodarstva koje dobro funkcionira te u postupnom usklađivanju svojih gospodarskih i financijskih propisa i politika s onima Europske unije, kako je utvrđeno ovim Sporazumom. Europska unija podupirat će Republiku Armeniju u osiguravanju dobrih makroekonomskih politika, uključujući neovisnost središnje banke i stabilnost cijena, zdrave javne financije i održivi režim deviznog tečaja i održivu platnu bilancu.

Članak 23.

U tu su svrhu stranke suglasne provoditi redoviti gospodarski dijalog usmjeren na:

- (a) razmjenu informacija o makroekonomskim kretanjima i politikama, kao i o strukturnim reformama, uključujući strategije gospodarskog razvoja;
- (b) razmjenu stručnih znanja i najboljih praksi u područjima kao što su javne financije, okviri monetarne i tečajne politike, politika u financijskom sektoru i ekonomske statistike;
- (c) razmjenu informacija i iskustava o regionalnoj gospodarskoj integraciji, uključujući o funkcioniranju europske ekonomske i monetarne unije;
- (d) preispitivanje statusa bilateralne suradnje u području gospodarstva, financija i statistike.

*Članak 24.***Unutarnja kontrola u javnom sektoru i mehanizmi revizije**

Stranke surađuju u području unutarnje kontrole u javnom sektoru i vanjske revizije sa sljedećim ciljevima:

- (a) daljnji razvoj i provedba sustava unutarnje kontrole u javnom sektoru u skladu s načelom decentralizirane upravljačke odgovornosti, uključujući funkcionalno neovisnu unutarnju reviziju u cijelom javnom sektoru Republike Armenije, usklađivanjem s općeprihvaćenim međunarodnim normama, okvirima i smjericama te dobrom praksom Europske unije, na temelju programa reforme unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru koji je odobrila Vlada Republike Armenije;
- (b) razvoj odgovarajućeg sustava financijskog nadzora u Republici Armeniji koji će nadopuniti, ali neće udvostručiti, funkciju unutarnje revizije;
- (c) podupiranje središnje harmonizacijske jedinice za unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru Republike Armenije i jačanje njezine sposobnosti za upravljanje postupkom reforme;
- (d) daljnje jačanje Revizorske komore kao vrhovne revizijske institucije u Republici Armeniji, posebno u smislu njezine financijske, organizacijske i operativne neovisnosti u skladu s međunarodno prihvaćenim normama vanjske revizije Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija („INTOSAI”) i
- (e) osiguravanje razmjene informacija, iskustava i dobre prakse.

*POGLAVLJE 2.***Oporezivanje***Članak 25.*

Stranke surađuju u promicanju dobrog upravljanja u području poreza radi daljnjeg poboljšanja gospodarskih odnosa, trgovine, ulaganja i poštene suradnje.

Članak 26.

Upućujući na članak 25., stranke priznaju i obvezuju se na provedbu načela dobrog upravljanja u području poreza, odnosno načela transparentnosti, razmjene informacija i poštenog poreznog natjecanja, koja su države članice prihvatile na razini Europske unije. U tu svrhu, ne dovodeći u pitanje nadležnosti Europske unije i država članica, stranke poboljšavaju međunarodnu suradnju u području poreza, olakšavaju naplatu zakonitih poreznih prihoda i razvijaju mjere za djelotvornu primjenu tih načela dobrog upravljanja.

Članak 27.

Stranke unapređuju i jačaju suradnju usmjerenu na poboljšanje i razvoj poreznog sustava i porezne uprave Republike Armenije, uključujući unapređenje kapaciteta za naplatu i kontrolu, osiguravanje djelotvorne naplate poreza i jačanje borbe protiv poreznih prijevara i izbjegavanja plaćanja poreza. Stranke ne diskriminiraju između uvoznih proizvoda i sličnih domaćih proizvoda u skladu s člancima I. i III. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. („GATT iz 1994.”). Stranke nastoje unaprijediti suradnju i razmjenu iskustava u suzbijanju poreznih prijevara i izbjegavanja plaćanja poreza, posebno kružnih prijevara, kao i u pogledu pitanja regulacije transfernih cijena te suzbijanja utaje i izbjegavanja plaćanja poreza putem sredstava u *off-shore* centrima.

Članak 28.

Stranke razvijaju suradnju u cilju ostvarivanja zajedničkih politika za sprječavanje prijevara i krijumčarenja proizvoda koji podliježu trošarinama i borbu protiv tih pojava. Ta suradnja uključuje razmjenu informacija. Stranke u tu svrhu nastoje ojačati svoju suradnju u regionalnom kontekstu te u skladu s Okvirnom konvencijom Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom iz 2003.

Članak 29.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvija se redoviti dijalog.

POGLAVLJE 3.

Statistika*Članak 30.*

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u pogledu statističkih pitanja, pridonoseći tako dugoročnom cilju pružanja pravodobnih, međunarodno usporedivih i pouzdanih statističkih podataka. Očekuje se da održiv, učinkovit i stručno neovisan nacionalni statistički sustav pruža građanima, poduzećima i donositeljima odluka u Europskoj uniji i Republici Armeniji relevantne informacije, omogućujući im donošenje informiranih odluka na toj osnovi. Nacionalni statistički sustav djeluje u skladu s temeljnim načelima službene statistike UN-a i uzima u obzir pravnu stečevinu EU-a u području statistike, uključujući Kodeks prakse europske statistike, radi usklađivanja izrade nacionalnih statističkih podataka s europskim normama i standardima.

Članak 31.

Suradnja u području statistike usmjerena je na:

- (a) daljnje jačanje kapaciteta nacionalnog statističkog sustava, uključujući pravnu osnovu, izradu podataka i metapodataka dobre kvalitete, politiku širenja podataka i njihovu pristupačnost korisnicima, te uzimajući u obzir korisnike u javnom i privatnom sektoru, akademsku zajednicu i društvo u cjelini;
- (b) postupno usklađivanje statističkog sustava Republike Armenije s normama i praksom koji se primjenjuju u okviru europskog statističkog sustava;
- (c) prilagodbu pri pružanju podataka Europskoj uniji, uzimajući u obzir primjenu mjerodavnih međunarodnih i europskih metodologija, uključujući klasifikacije;
- (d) povećanje stručnog i upravljačkog kapaciteta nacionalnog statističkog osoblja kako bi se olakšala primjena statističkih normi Europske unije i pridonijelo razvoju statističkog sustava Republike Armenije;
- (e) razmjenu iskustava u pogledu razvoja znanja u području statistike i
- (f) promicanje osiguranja kvalitete i upravljanja kvalitetom svih postupaka izrade i širenja statističkih podataka.

Članak 32.

Stranke surađuju u okviru europskog statističkog sustava u kojem je Eurostat statistički ured Europske unije. Tom se suradnjom osigurava stručna neovisnost statističkog ureda te primjena načela Kodeksa prakse europske statistike kao i usmjerenost na:

- (a) demografsku statistiku, uključujući popise stanovništva, i socijalnu statistiku;
- (b) poljoprivrednu statistiku, uključujući popise poljoprivrednih gospodarstava;
- (c) poslovnu statistiku, uključujući trgovačke registre i upotrebu administrativnih izvora u statističke svrhe;
- (d) makroekonomsku statistiku, uključujući nacionalne račune, vanjskotrgovinsku statistiku, statistiku platne bilance i statistiku o izravnim stranim ulaganjima;

- (e) energetske statistiku, uključujući bilance;
- (f) statistiku u području zaštite okoliša;
- (g) regionalnu statistiku i
- (h) horizontalne aktivnosti, uključujući osiguranje kvalitete i upravljanje kvalitetom, statističke klasifikacije, osposobljavanje, širenje i upotrebu modernih informacijskih tehnologija.

Članak 33.

Stranke, među ostalim, razmjenjuju informacije i stručna znanja te razvijaju suradnju uzimajući u obzir iskustvo stečeno u reformi statističkog sustava pokrenutoj u okviru različitih programa pomoći. Napori su usmjereni prema daljnjem usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a u području statistike, na temelju nacionalne strategije razvoja statističkog sustava Republike Armenije i uzimajući u obzir razvoj europskog statističkog sustava. U postupku izrade statističkih podataka naglasak je na većoj upotrebi administrativnih evidencija i pojednostavnjenju statističkih istraživanja, uzimajući pritom u obzir potrebu za smanjenjem opterećenja odgovora za davatelja podataka. Dobiveni podaci moraju biti relevantni za oblikovanje i praćenje politika u ključnim područjima društvenog i gospodarskog života.

Članak 34.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvija se redoviti dijalog. Republika Armenija ima, u mjeri u kojoj je to moguće, pristup aktivnostima koje se poduzimaju u okviru europskog statističkog sustava.

Članak 35.

Postupno usklađivanje zakonodavstva Republike Armenije s pravnom stečevinom EU-a u području statistike provodi se u skladu sa Zbirkom statističkih zahtjeva koju jednom godišnje ažurira i izdaje Eurostat, a koju stranke smatraju priloženom ovom Sporazumu.

GLAVA V.

OSTALE POLITIKE SURADNJE

POGLAVLJE 1.

Promet

Članak 36.

Stranke čine sljedeće:

- (a) proširuju i jačaju suradnju u području prometa kako bi pridonijele razvoju održivih prometnih sustava;
- (b) promiču učinkovito i sigurno obavljanje prometa te intermodalnost i interoperabilnost prometnih sustava i
- (c) nastoje poboljšati glavne prometne veze između svojih područja.

Članak 37.

Suradnja u području prometa obuhvaća sljedeća područja:

- (a) razvoj održive nacionalne prometne politike koja uključuje sve vrste prometa, posebno u svrhu osiguravanja okolišno prihvatljivih, učinkovitih i sigurnih prometnih sustava te promicanja uključivanja pitanja povezanih s prometom u druga područja politike;
- (b) razvoj sektorskih strategija na temelju nacionalne prometne politike (uključujući pravne pretpostavke za modernizaciju tehničke opreme i voznog parka radi ispunjavanja najstrožih međunarodnih normi) u području cestovnog i željezničkog prometa, prometa unutarnjim plovnim putovima, pomorskog prometa, zrakoplovnog prometa i intermodalnosti, uključujući vremenske rasporede i etape provedbe, administrativne odgovornosti, kao i planove financiranja;

- (c) poboljšanje infrastrukturne politike kako bi se bolje odredili i vrednovali infrastrukturni projekti u različitim vrstama prometa;
- (d) razvoj strategija financiranja usmjerenih na održavanje, ograničenja kapaciteta i infrastrukturu za povezivanje koja nedostaje, kao i aktiviranje i promicanje sudjelovanja privatnog sektora u projektima u području prometa;
- (e) pristupanje odgovarajućim međunarodnim organizacijama i sporazumima u području prometa, uključujući postupke za osiguranje stroge provedbe i djelotvorne primjene međunarodnih sporazuma i konvencija u području prometa;
- (f) suradnju i razmjenu informacija za razvoj i poboljšanje tehnologija u području prometa, primjerice inteligentnih prometnih sustava i
- (g) promicanje upotrebe inteligentnih prometnih sustava i informacijske tehnologije u upravljanju svim vrstama prometa i njihovu radu te podržavanje intermodalnosti i suradnje u upotrebi svemirskih sustava i komercijalnih aplikacija kojima se olakšava promet.

Članak 38.

1. Suradnja je usmjerena i na poboljšanje kretanja putnika i robe, povećanje protočnosti prometnih tokova između Republike Armenije, Europske unije i trećih zemalja u regiji, promicanje otvorenih granica za prekogranična kretanja uklanjanjem administrativnih, tehničkih i drugih prepreka, poboljšanje rada postojećih prometnih mreža i razvoj infrastrukture, posebno glavnih prometnih mreža koje povezuju stranke.
2. Suradnja uključuje aktivnosti za olakšavanje postupka prelaska granice, uzimajući u obzir posebnosti neobalnih zemalja navedene u relevantnim međunarodnim instrumentima.
3. Suradnjom su obuhvaćene razmjena informacija i zajedničke aktivnosti:
 - (a) na regionalnoj razini, posebno uzimajući u obzir napredak ostvaren na temelju regionalnih sporazuma o suradnji u području prometa kao što su Prometni koridor Europa-Kavkaz-Azija („TRACECA”) i druge prometne inicijative na međunarodnoj razini, uključujući u pogledu međunarodnih organizacija u području prometa te međunarodnih sporazuma i konvencija koje su stranke ratificirale i
 - (b) u okviru različitih agencija Europske unije koje se bave pitanjima prometa te u okviru Istočnog partnerstva.

Članak 39.

1. U cilju osiguravanja koordiniranog razvoja i postupne liberalizacije zračnog prometa između stranaka, a u skladu s njihovim uzajamnim komercijalnim potrebama, uvjeti obostranog pristupa tržištu u zračnom prometu trebali bi se rješavati u skladu sa Sporazumom o zajedničkom zračnom prostoru između Europske unije i Republike Armenije.
2. Prije sklapanja Sporazuma o zajedničkom zračnom prostoru stranke ne poduzimaju bilo kakve mjere ili radnje koje su dodatno ograničavajuće ili diskriminirajuće u odnosu na stanje zatečeno prije stupanja na snagu ovoga Sporazuma.

Članak 40.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

Članak 41.

1. Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije iz Priloga I. u skladu s odredbama tog Priloga.
2. Usklađivanje može se odvijati i na temelju sektorskih sporazuma.

POGLAVLJE 2.

Suradnja u području energetike, uključujući nuklearnu sigurnost

Članak 42.

1. Stranke surađuju u energetske pitanjima na temelju načela partnerstva, uzajamnog interesa, transparentnosti i predvidljivosti. Suradnja je usmjerena na regulatorno usklađivanje u područjima energetskeg sektora navedenima u nastavku, uzimajući u obzir potrebu za osiguranjem pristupa sigurnoj, okolišno prihvatljivoj i pristupačnoj energiji.
2. Tom su suradnjom, među ostalim, obuhvaćena sljedeća područja:
 - (a) energetske strategije i politike, uključujući za promicanje sigurnosti opskrbe energijom i raznolikosti izvora opskrbe energijom i proizvodnje električne energije;
 - (b) poboljšanje sigurnosti opskrbe energijom, uključujući poticanjem diversifikacije izvora i pravaca opskrbe energijom;
 - (c) razvoj konkurentnih energetskih tržišta;
 - (d) promicanje upotrebe obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti i ušteda energije;
 - (e) promicanje regionalne suradnje u području energetike i integracije u regionalna tržišta;
 - (f) promicanje zajedničkih regulatornih okvira radi olakšavanja trgovine naftnim derivatima, električnom energijom te potencijalno drugom energetskom robom, kao i ravnopravnih uvjeta u području nuklearne sigurnosti u cilju postizanja visoke razine sigurnosti i zaštite;
 - (g) civilni nuklearni sektor, uzimajući u obzir posebnosti Republike Armenije s posebnom usmjerenošću na visoke razine nuklearne sigurnosti na temelju normi Međunarodne agencije za atomsku energiju („IAEA”) te normi i praksi Europske unije navedenih u nastavku, kao i na visoke razine nuklearne zaštite na temelju međunarodnih smjernica i praksi. Suradnja u tom području uključivat će:
 - i. razmjenu tehnologija, najboljih praksi i osposobljavanja u području sigurnosti, zaštite i zbrinjavanja otpada radi osiguravanja sigurnog rada nuklearnih elektrana;
 - ii. zatvaranje i sigurnu razgradnju nuklearne elektrane Metsamor i rano donošenje plana ili akcijskog plana u tu svrhu, uzimajući u obzir potrebu njezine zamjene novim kapacitetima kako bi se osigurala sigurnost opskrbe energijom Republike Armenije i uvjeti za održivi razvoj;
 - (h) politike određivanja cijena, provoz i prijevoz, posebno općeniti sustav temeljen na troškovima za prijenos energetskih resursa, ako i kada je to primjereno, te, prema potrebi, daljnje pojediniosti u pogledu pristupa ležištima ugljikovodika;
 - (i) promicanje regulatornih aspekata koji odražavaju ključna načela regulacije energetskih tržišta i nediskriminirajućeg pristupa energetskim mrežama i infrastrukturi po konkurentnim, transparentnim i troškovno učinkovitim tarifama te uz odgovarajući i neovisni nadzor;
 - (j) znanstvena i tehnička suradnja, uključujući razmjenu informacija radi razvoja i unapređenja tehnologija u proizvodnji energije, prijevozu, opskrbi i krajnjoj upotrebi, uz obraćanje posebne pozornosti na energetske učinkovite i ekološki prihvatljive tehnologije.

Članak 43.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

Članak 44.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s instrumentima iz Priloga II. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 3.

Okoliš

Članak 45.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u pitanjima okoliša, čime pridonose dugoročnom cilju održivog razvoja i zelenog gospodarstva. Očekuje se da će pojačana zaštita okoliša donijeti koristi građanima i poduzećima u Europskoj uniji i Republici Armeniji, uključujući bolje javno zdravlje, očuvane prirodne resurse, povećanu gospodarsku i okolišnu učinkovitost, kao i upotrebu modernih, čišćih tehnologija koje pridonose održivijim obrascima proizvodnje. Suradnja se odvija uzimajući u obzir interese stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi, međuovisnost koja postoji između stranaka u području zaštite okoliša te multilateralne sporazume u tom području.

Članak 46.

1. Suradnja je usmjerena na očuvanje, zaštitu, poboljšanje i obnovu kvalitete okoliša, zaštitu ljudskog zdravlja, održivu upotrebu prirodnih resursa te promicanje mjera za rješavanje regionalnih ili globalnih okolišnih problema na međunarodnoj razini, uključujući u sljedećim područjima:

- (a) upravljanje okolišem i horizontalna pitanja, uključujući strateško planiranje, procjenu utjecaja na okoliš i stratešku procjenu okoliša, obrazovanje i osposobljavanje, praćenje i informacijske sustave o okolišu, nadzor i provedbu, odgovornost za okoliš, suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša, prekograničnu suradnju, javni pristup informacijama o okolišu, postupke donošenja odluka i djelotvorne administrativne i pravosudne postupke preispitivanja;
- (b) kvaliteta zraka;
- (c) kvaliteta vode i upravljanje resursima, uključujući upravljanje rizikom od poplava, nedostatak vode i suše;
- (d) gospodarenje otpadom;
- (e) zaštita prirode, uključujući šumarstvo te očuvanje biološke raznolikosti;
- (f) industrijsko zagađenje i opasnosti povezane s industrijom;
- (g) upravljanje kemikalijama.

2. Suradnja je usmjerena i na integraciju okoliša u druga područja politike osim politike okoliša.

Članak 47.

Stranke, među ostalim:

- (a) razmjenjuju informacije i stručno znanje;
- (b) surađuju na regionalnoj i međunarodnoj razini, posebno u pogledu multilateralnih sporazuma o okolišu koje su stranke ratificirale i
- (c) surađuju u okviru relevantnih agencija, ovisno o slučaju.

Članak 48.

Suradnjom su, među ostalim, obuhvaćeni sljedeći ciljevi:

- (a) razvoj opće nacionalne strategije zaštite okoliša Republike Armenije, koja uključuje:
 - i. planirane institucionalne reforme (s vremenskim rasporedima) radi osiguranja provedbe i primjene zakonodavstva u području okoliša;

- ii. raspodjelu nadležnosti za upravljanje okolišem na nacionalnoj, regionalnoj i općinskoj razini;
 - iii. postupke za donošenje odluka i njihovu provedbu;
 - iv. postupke za promicanje uključivanja okoliša u druga područja politike;
 - v. promicanje mjera za zeleno gospodarstvo i ekološke inovacije, utvrđivanje potrebnih kadrovskih i financijskih resursa i mehanizma preispitivanja i
- (b) razvoj sektorskih strategija za Republiku Armeniju (uključujući jasno određene vremenske rasporede i etape provedbe, administrativne odgovornosti, kao i strategije financiranja za ulaganja u infrastrukturu i tehnologiju) u sljedećim područjima:
- i. kvaliteta zraka;
 - ii. kvaliteta vode i upravljanje resursima;
 - iii. gospodarenje otpadom;
 - iv. biološka raznolikost, zaštita prirode i šumarstvo;
 - v. industrijsko zagađenje i opasnosti povezane s industrijom i
 - vi. kemikalije.

Članak 49.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

Članak 50.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga III. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 4.

Klimatska politika

Članak 51.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju radi borbe protiv klimatskih promjena. Suradnja se odvija uzimajući u obzir interese stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi, kao i međuovisnost koja postoji između bilateralnih i multilateralnih obveza u tom području.

Članak 52.

Suradnjom se promiču mjere na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući u područjima:

- (a) ublažavanje klimatskih promjena;
- (b) prilagodba klimatskim promjenama;
- (c) tržišni i netržišni mehanizmi za rješavanje problema klimatskih promjena;
- (d) istraživanje, razvoj, demonstracijske aktivnosti, primjena, prijenos i širenje novih, inovativnih, sigurnih i održivih tehnologija s niskom razinom emisija ugljika i tehnologija za prilagodbu klimatskim promjenama;
- (e) uvrštavanje razmatranja o klimi u opće i sektorske politike i
- (f) podizanje svijesti, obrazovanje i osposobljavanje.

Članak 53.

1. Stranke, među ostalim:
 - (a) razmjenjuju informacije i stručno znanje;
 - (b) provode zajedničke istraživačke aktivnosti i razmjenjuju informacije o čistim i okolišno prihvatljivim tehnologijama;
 - (c) provode zajedničke aktivnosti na regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući aktivnosti u pogledu multilateralnih sporazuma o okolišu koje su stranke ratificirale kao što su Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama iz 1992. („UNFCCC”) i Pariški sporazum iz 2015. te zajedničke aktivnosti u okviru relevantnih agencija, ovisno o slučaju.
2. Stranke posvećuju posebnu pozornost prekograničnim pitanjima i regionalnoj suradnji.

Članak 54.

Suradnjom su, među ostalim, obuhvaćeni sljedeći ciljevi:

- (a) mjere za provedbu Pariškog sporazuma u skladu s načelima utvrđenima u ovom Sporazumu;
- (b) mjere za jačanje kapaciteta za poduzimanje djelotvornih klimatskih aktivnosti;
- (c) razvoj cjelovite klimatske strategije i akcijskog plana za dugoročno ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama;
- (d) razvoj procjena ranjivosti i prilagodbe;
- (e) razvoj plana niskougljičnog razvoja;
- (f) razvoj i provedba dugoročnih mjera za ublažavanje klimatskih promjena rješavanjem problema emisija stakleničkih plinova;
- (g) pripremne mjere za trgovanje emisijama ugljičnog dioksida;
- (h) mjere za promicanje prijenosa tehnologije;
- (i) mjere za uvrštavanje razmatranja o klimi u sektorske politike i
- (j) mjere povezane s tvarima koje oštećuju ozonski omotač i fluoriniranim stakleničkim plinovima.

Članak 55.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

Članak 56.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga IV. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 5.

Industrijska i poduzetnička politika*Članak 57.*

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području industrijske i poduzetničke politike, poboljšavajući tako poslovno okruženje za sve gospodarske subjekte, ali s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća („MSP-ovi”). Pojačanom suradnjom koja bi se trebala temeljiti na politikama Europske unije u području MSP-ova i industrije, uzimajući pritom u obzir međunarodno priznata načela i praksu u tom području, trebao bi se poboljšati administrativni i regulatorni okvir za poduzeća iz Europske unije i iz Republike Armenije koja posluju u Europskoj uniji i Republici Armeniji.

Članak 58.

Stranke surađuju kako bi:

- (a) provele strategije za razvoj MSP-ova utemeljene na načelima Akta o malom poduzetništvu za Europu i pratile postupak provedbe putem redovitog izvješćivanja i dijaloga. Ta će suradnja obuhvatiti i usmjeravanje na mikropoduzeća i obrte koji su iznimno važni za gospodarstva Europske unije i Republike Armenije;
- (b) razmjenom informacija i dobre prakse stvorile bolje okvirne uvjete te tako pridonijele povećanju konkurentnosti. Ta će suradnja uključivati upravljanje strukturnim promjenama (restrukturiranje) i pitanja u području okoliša i energetike, primjerice energetske učinkovitost i čišću proizvodnju;
- (c) pojednostavnile i racionalizirale regulativu i regulatornu praksu, s posebnim naglaskom na razmjenu dobre prakse o regulatornim tehnikama, uključujući načela Europske unije;
- (d) razmjenom informacija i dobre prakse u pogledu komercijalizacije istraživanja i razvoja (uključujući instrumente poticanja novoosnovanih tehnoloških poduzeća), stvaranja klastera i pristupa financiranju potaknule razvoj politike inovacija;
- (e) potaknule veće kontakte između poduzeća iz Europske unije i poduzeća iz Republike Armenije te između tih poduzeća i tijela Europske unije i Republike Armenije;
- (f) podržale pokretanje aktivnosti promicanja izvoza u Republici Armeniji;
- (g) promicale povoljnije okruženje za poduzetnike radi poboljšanja potencijala za rast i mogućnosti za ulaganja i
- (h) olakšale modernizaciju i restrukturiranje industrije u Europskoj uniji i Republici Armeniji u određenim sektorima.

Članak 59.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog. U tom će dijalogu sudjelovati i predstavnici poduzeća iz Europske unije te predstavnici poduzeća iz Republike Armenije.

POGLAVLJE 6.

Pravo trgovačkih društava, računovodstvo i revizija te korporativno upravljanje*Članak 60.*

1. Stranke prepoznaju važnost djelotvornog skupa pravila i praksi u području prava trgovačkih društava i korporativnog upravljanja, kao i u području računovodstva i revizije, u funkcionalnom tržišnom gospodarstvu s predvidljivim i transparentnim poslovnim okruženjem, te naglašavaju važnost promicanja regulatornog usklađivanja u tim područjima.
2. Stranke surađuju u:
 - (a) razmjeni najbolje prakse u osiguravanju dostupnosti i pristupa informacijama o organizaciji i predstavljanju registriranih poduzeća na transparentan i lako dostupan način;
 - (b) daljnjem razvoju politike korporativnog upravljanja u skladu s međunarodnim normama te posebno standardima OECD-a;
 - (c) provedbi i dosljednoj primjeni Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja za konsolidirane izvještaje poduzeća uvrštenih na burzu;

- (d) reguliranju zvanja revizora i računovođa kao i nadzora nad tim zvanjima;
- (e) međunarodnim revizijskim standardima i etičkom kodeksu Međunarodne federacije računovođa („IFAC“), u cilju poboljšavanja razine stručnosti revizora poštovanjem standarda i etičkih normi od strane stručnih udruga, revizorskih organizacija i revizora.

POGLAVLJE 7.

Suradnja u području bankarskih usluga, usluga osiguranja i drugih financijskih usluga

Članak 61.

Stranke su suglasne u pogledu važnosti djelotvornog zakonodavstva i prakse kao i suradnje u području financijskih usluga s ciljevima:

- (a) poboljšanja reguliranja financijskih usluga;
- (b) osiguravanja djelotvorne i odgovarajuće zaštite ulagača i korisnika financijskih usluga;
- (c) pridonosa stabilnosti i cjelovitosti globalnog financijskog sustava;
- (d) promicanja suradnje između različitih subjekata financijskog sustava, uključujući regulatorna i nadzorna tijela;
- (e) promicanja neovisnog i djelotvornog nadzora.

POGLAVLJE 8.

Suradnja u području informacijskog društva

Članak 62.

Stranke promiču suradnju u pogledu razvoja informacijskog društva kako bi građani i poduzeća imali koristi od široke dostupnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija („ICT“) te od bolje kvalitete usluga po pristupačnim cijenama. Ta bi se suradnja trebala usmjeriti na olakšavanje pristupa tržištima elektroničkih komunikacija te bi trebala potaknuti tržišno natjecanje i ulaganja u sektor.

Članak 63.

Suradnja, među ostalim, uključuje sljedeća pitanja:

- (a) razmjenu informacija i najbolje prakse u provedbi strategija nacionalnog informacijskog društva, uključujući, među ostalim, inicijative usmjerene na promicanje širokopojsnog pristupa, povećanje mrežne sigurnosti i razvoj internetskih javnih usluga;
- (b) razmjenu informacija, najbolje prakse i iskustava radi promicanja razvoja sveobuhvatnog regulatornog okvira za elektroničke komunikacije, a posebno radi jačanja administrativnog kapaciteta nacionalnog neovisnog regulatora, poticanja bolje upotrebe spektarskih resursa i promicanja interoperabilnosti mreža u Republici Armeniji i s Europskom unijom.

Članak 64.

Stranke promiču suradnju između regulatora iz Europske unije i nacionalnog regulatora Republike Armenije u području elektroničkih komunikacija.

Članak 65.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga V. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 9.

Turizam*Članak 66.*

Stranke surađuju u području turizma u cilju jačanja razvoja konkurentne i održive turističke industrije kao pokretača gospodarskog rasta, osnaživanja, zapošljavanja i deviznog poslovanja.

Članak 67.

Suradnja na bilateralnoj, regionalnoj i europskoj razini temelji se na sljedećim načelima:

- (a) poštovanju integriteta i interesa lokalnih zajednica, posebno u ruralnim područjima;
- (b) važnosti kulturne baštine i
- (c) pozitivnom međudjelovanju između turizma i očuvanja okoliša.

Članak 68.

Suradnja je usmjerena na sljedeća područja:

- (a) razmjenu informacija, najbolje prakse, iskustva i praktičnog znanja, uključujući u pogledu inovativnih tehnologija;
- (b) uspostavu strateškog partnerstva između javnih i privatnih interesa i interesa zajednice kako bi se osigurao održivi razvoj turizma;
- (c) promicanje i razvoj turističkih proizvoda i tržišta, infrastrukture, ljudskih resursa i institucionalnih struktura, kao i utvrđivanje i uklanjanje prepreka uslugama putovanja;
- (d) razvoj i provedbu učinkovitih politika i strategija, uključujući odgovarajuće pravne, administrativne i financijske aspekte;
- (e) osposobljavanje u području turizma i izgradnju kapaciteta radi poboljšanja standarda usluga i
- (f) razvoj i promicanje turizma čiji su nositelji lokalne zajednice.

Članak 69.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

POGLAVLJE 10.

Poljoprivreda i ruralni razvoj*Članak 70.*

Stranke surađuju u promicanju poljoprivrednog i ruralnog razvoja, posebno postupnim usklađivanjem politika i zakonodavstva.

Članak 71.

Suradnjom među strankama u području poljoprivrede i ruralnog razvoja obuhvaćeni su, među ostalim, sljedeći ciljevi:

- (a) olakšavanje uzajamnog razumijevanja poljoprivrednih politika i politika ruralnog razvoja;
- (b) jačanje administrativnih kapaciteta na središnjoj i lokalnoj razini za planiranje, vrednovanje i provedbu politika u skladu sa zakonodavstvom Europske unije i najboljom praksom;
- (c) promicanje modernizacije i održivosti poljoprivredne proizvodnje;

- (d) razmjena znanja i najbolje prakse u pogledu politika ruralnog razvoja radi promicanja gospodarske dobrobiti ruralnih zajednica;
- (e) poboljšavanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora te učinkovitosti i transparentnosti tržišta;
- (f) promicanje politika kvalitete i njihovih kontrolnih mehanizama, posebno oznaka zemljopisnog podrijetla i ekološkog uzgoja;
- (g) širenje znanja i promicanje usluga savjetovanja za poljoprivredne proizvođače i
- (h) jačanje usklađivanja kad je riječ o pitanjima koja se rješavaju u okviru međunarodnih organizacija kojih su obje stranke članice.

POGLAVLJE 11.

Upravljanje ribarstvom i pomorstvom

Članak 72.

Stranke surađuju u pogledu pitanja od obostranog interesa koja se odnose na upravljanje ribarstvom i pomorstvom, čime razvijaju bliskiju bilateralnu, multilateralnu i međunarodnu suradnju u sektoru ribarstva.

Članak 73.

Stranke poduzimaju zajedničke mjere, razmjenjuju informacije i međusobno si pružaju podršku kako bi promicale:

- (a) odgovoran ribolov i upravljanje ribarstvom u skladu s načelima održivog razvoja radi očuvanja zdravog ribljeg fonda i ekosustava i
- (b) suradnju u okviru relevantnih multilateralnih i međunarodnih organizacija odgovornih za upravljanje živim vodenim resursima i njihovo očuvanje, posebno jačanjem odgovarajućih međunarodnih mehanizama praćenja i instrumenata za izvršavanje zakonodavstva.

Članak 74.

Stranke podupiru inicijative kao što su uzajamna razmjena iskustava i pružanje podrške kako bi osigurale provedbu održive ribarstvene politike, uključujući:

- (a) upravljanje resursima ribarstva i akvakulture;
- (b) inspekciju i kontrolu ribolovnih aktivnosti;
- (c) prikupljanje podataka o ulovu i iskrcavanju te bioloških i gospodarskih podataka;
- (d) poboljšanje učinkovitosti tržišta, posebno promicanjem organizacija proizvođača i informiranjem potrošača, kao i normama o stavljanju na tržište i sljedivosti;
- (e) održivi razvoj područja s obalom jezera ili koja uključuju ribnjake ili ušće rijeke te imaju znatnu razinu zapošljavanja u sektoru ribarstva i
- (f) razmjenu iskustava među institucijama o zakonodavstvu u području održive akvakulture i njegovoj praktičnoj provedbi u prirodnim bazenima i umjetnim jezerima.

Članak 75.

Uzimajući u obzir suradnju u području ribarstva, prometa, okoliša i drugih politika povezanih s morem, stranke isto tako surađuju i međusobno si pružaju podršku, prema potrebi, u pogledu pomorskih pitanja, posebno aktivnim podupiranjem integriranog pristupa pomorskim pitanjima i dobrom upravljanju u relevantnim regionalnim i međunarodnim forumima.

POGLAVLJE 12.

Rudarstvo*Članak 76.*

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području rudarstva i proizvodnje sirovina radi promicanja međusobnog razumijevanja, poboljšanja poslovnog okruženja, razmjene informacija i suradnje u neenergetskim pitanjima, posebno u vezi s vađenjem metalne rude i industrijskih minerala.

Članak 77.

Stranke surađuju kako bi:

- (a) razmjenjivale informacije o kretanjima u svojim sektorima rudarstva i sirovina;
- (b) razmjenjivale informacije o pitanjima povezanim s trgovinom sirovinama radi promicanja bilateralnih razmjena;
- (c) razmjenjivale informacije i najbolje prakse u odnosu na održivi razvoj rudarske industrije i
- (d) razmjenjivale informacije i najbolje prakse povezane s osposobljavanjem, vještinama i sigurnošću u rudarskoj industriji.

POGLAVLJE 13.

Suradnja u području istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija*Članak 78.*

Stranke promiču suradnju u svim područjima civilnih znanstvenih istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija na temelju uzajamne koristi i podložno odgovarajućoj i djelotvornoj zaštiti prava intelektualnog vlasništva.

Članak 79.

Suradnja iz članka 78. obuhvaća:

- (a) politički dijalog i razmjenu znanstvenih i tehnoloških informacija;
- (b) olakšavanje odgovarajućeg pristupa odgovarajućim programima svake stranke;
- (c) inicijative za povećanje istraživačkih kapaciteta i sudjelovanja istraživačkih subjekata iz Republike Armenije u okvirnom programu Europske unije za istraživanje;
- (d) promicanje zajedničkih istraživačkih projekata u svim područjima istraživanja i inovacija;
- (e) aktivnosti osposobljavanja i programe mobilnosti za znanstvenike, istraživače i drugo istraživačko osoblje koje sudjeluje u aktivnostima istraživanja i inovacija s obje strane;
- (f) olakšavanje, u okviru primjenjivog zakonodavstva, slobodnog kretanja istraživačkog osoblja koje sudjeluje u aktivnostima obuhvaćenima ovim Sporazumom i prekograničnog kretanja robe namijenjene za upotrebu u takvim aktivnostima i
- (g) druge oblike suradnje u području istraživanja i inovacija na temelju međusobnog dogovora.

Članak 80.

Pri provedbi tih aktivnosti suradnje trebalo bi tražiti sinergije s aktivnostima koje financira Međunarodni znanstveno-tehnološki centar („ISTC”) i drugim aktivnostima koje se provode u okviru financijske suradnje između Europske unije i Republike Armenije kako je utvrđeno u poglavlju 1. glave VII.

POGLAVLJE 14.

Zaštita potrošača

Članak 81.

Stranke surađuju kako bi osigurale visoku razinu zaštite potrošača i postigle kompatibilnost između svojih sustava zaštite potrošača.

Članak 82.

Za potrebe ovog poglavlja suradnja može uključivati:

- (a) usmjerenost na približavanje zakonodavstva Republike Armenije u području zaštite potrošača zakonodavstvu Europske unije, uz izbjegavanje prepreka trgovini;
- (b) promicanje razmjene informacija o sustavima zaštite potrošača, uključujući zakonodavstvo u području zaštite potrošača i njegovu provedbu, sigurnost proizvoda za široku potrošnju, sustave za razmjenu informacija, obrazovanje i osnaživanje potrošača te naknadu štete potrošačima;
- (c) aktivnosti osposobljavanja administrativnih službenika i ostalih predstavnika interesa potrošača i
- (d) poticanje razvoja neovisnih udruga potrošača i kontakata među predstavnicima potrošača.

Članak 83.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga VI. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 15.

Zapošljavanje, socijalna politika i jednake mogućnosti

Članak 84.

Stranke jačaju dijalog i suradnju na promicanju programa za dostojanstven rad Međunarodne organizacije rada („MOR”), politike zapošljavanja, zdravlja i sigurnosti na radu, socijalnog dijaloga, socijalne zaštite, socijalne uključenosti, rodne ravnopravnosti i borbe protiv diskriminacije, čime pridonose promicanju brojnijih i boljih radnih mjesta, smanjenju siromaštva, boljoj socijalnoj koheziji, održivom razvoju i poboljšanoj kvaliteti života.

Članak 85.

Suradnja na temelju razmjene informacija i najbolje prakse može obuhvaćati određeni broj pitanja koja treba utvrditi u sljedećim područjima:

- (a) smanjenje siromaštva i jačanje socijalne kohezije;
- (b) politika zapošljavanja usmjerena na brojnija i bolja radna mjesta s dostojanstvenim uvjetima rada, uključujući u cilju smanjenja sive ekonomije i neslužbenog zapošljavanja;
- (c) promicanje aktivnih mjera tržišta rada i učinkovitih službi za zapošljavanje radi modernizacije tržišta rada i prilagodbe potrebama tržišta rada;
- (d) poticanje uključivijih tržišta rada i sustava socijalne sigurnosti koji obuhvaćaju osobe u nepovoljnom položaju, uključujući osobe s invaliditetom i pripadnike manjinskih skupina;
- (e) jednake mogućnosti i borba protiv diskriminacije, usmjerene na unapređenje rodne ravnopravnosti i osiguranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce, kao i borbu protiv diskriminacije na temelju spola, rasne ili etničke pripadnosti, religije ili uvjerenja, invaliditeta, godina ili spolne orijentacije;

- (f) socijalna politika usmjerena na podizanje razine socijalne zaštite i modernizaciju sustava socijalne zaštite u smislu kvalitete, dostupnosti i financijske održivosti;
- (g) unapređenje sudjelovanja socijalnih partnera i promicanje socijalnog dijaloga, među ostalim jačanjem kapaciteta svih relevantnih dionika;
- (h) promicanje zdravlja i sigurnosti na radu i
- (i) promicanje društveno odgovornog poslovanja.

Članak 86.

Stranke potiču uključivanje svih relevantnih dionika, uključujući organizacije civilnog društva, a posebno socijalne partnere, u oblikovanje politike i reforme u Republici Armeniji te u suradnju između stranaka u okviru ovog Sporazuma.

Članak 87.

Stranke nastoje ojačati suradnju u pitanjima zapošljavanja i socijalne politike u svim relevantnim regionalnim, multilateralnim i međunarodnim forumima i organizacijama.

Članak 88.

Stranke promiču društvenu odgovornost poduzeća i njihovu obvezu snošenja odgovornosti te potiču odgovorne poslovne prakse kao što su one koje se promiču Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća, Globalnim sporazumom UN-a, Trostranom deklaracijom MOR-a o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku te normom ISO 26000.

Članak 89.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvija se redoviti dijalog.

Članak 90.

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga VII. u skladu s odredbama tog Priloga.

POGLAVLJE 16.

Suradnja u području zdravstva

Članak 91.

Stranke razvijaju suradnju u području javnog zdravlja radi podizanja njegove razine u skladu sa zajedničkim vrijednostima i načelima u pogledu zdravlja kao preduvjeta za održivi razvoj i gospodarski rast.

Članak 92.

Suradnja uključuje prevenciju i kontrolu zaraznih i nezaraznih bolesti, među ostalim razmjenom zdravstvenih informacija, promicanjem pristupa uključivanja zdravstvenog aspekta u sve politike, suradnjom s međunarodnim organizacijama, a posebno Svjetskom zdravstvenom organizacijom, te promicanjem primjene međunarodnih sporazuma u području zdravstva, kao što su Okvirna konvencija Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru na duhanom iz 2003. i Međunarodni zdravstveni propisi.

POGLAVLJE 17.

Obrazovanje, osposobljavanje i mladi

Članak 93.

Stranke surađuju u području obrazovanja i osposobljavanja radi jačanja suradnje i političkog dijaloga u cilju usklađivanja sustava obrazovanja i osposobljavanja u Republici Armeniji s politikama i praksama Europske unije. Stranke surađuju u promicanju cjeloživotnog učenja i potiču suradnju i transparentnost na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja, uz poseban naglasak na strukovno i visoko obrazovanje.

Članak 94.

Suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja usmjerena je, među ostalim, na:

- (a) promicanje cjeloživotnog učenja koje je ključno za rast i zapošljavanje i koje građanima može omogućiti potpuno sudjelovanje u društvu;
- (b) modernizaciju sustava obrazovanja i osposobljavanja, uključujući sustave osposobljavanja javnih/državnih službenika, te podizanje kvalitete, relevantnosti i pristupa za cijelo vrijeme trajanja obrazovanja, od ranog djetinjstva do tercijarnog obrazovanja;
- (c) promicanje usklađivanja i koordiniranih reformi u području visokog obrazovanja u skladu s programom Europske unije za visoko obrazovanje i Europskim prostorom visokog obrazovanja („Bolonjski proces”);
- (d) jačanje međunarodne akademske suradnje, povećanje sudjelovanja u programima suradnje Europske unije i poboljšanje mobilnosti studenata i profesora;
- (e) poticanje učenja stranih jezika;
- (f) razvoj nacionalnog kvalifikacijskog okvira radi poboljšanja transparentnosti te priznavanja kvalifikacija i kompetencija u okviru Europske mreže izvještajnih centara i nacionalnih izvještajnih centara o priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija („ENIC-NARIC”) usklađenih s Europskim kvalifikacijskim okvirom;
- (g) unapređenje suradnje u daljnjem razvoju strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, uzimajući pritom u obzir dobru praksu u Europskoj uniji i
- (h) jačanje razumijevanja i znanja o europskom integracijskom procesu, akademskog dijaloga o odnosima EU-a i Istočnog partnerstva te sudjelovanja u odgovarajućim programima Europske unije, među ostalim u području državne službe.

Članak 95.

Stranke su suglasne surađivati u području mladih u cilju:

- (a) jačanja suradnje i razmjena u području politike mladih i neformalnog obrazovanja mladih osoba i osoba koje rade s mladima;
- (b) olakšavanja aktivnog sudjelovanja svih mladih osoba u društvu;
- (c) pružanja podrške mobilnosti mladih osoba i osoba koje rade s mladima kao sredstva za promicanje međukulturnog dijaloga i stjecanje znanja, vještina i kompetencija izvan formalnih obrazovnih sustava, uključujući volontiranjem i
- (d) promicanja suradnje između organizacija mladih radi pružanja potpore civilnom društvu.

POGLAVLJE 18.

Suradnja u području kulture*Članak 96.*

Stranke će promicati kulturnu suradnju u skladu s načelima sadržanima u Konvenciji Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu („UNESCO”) o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005. Stranke će održavati redoviti dijalog o politikama u područjima od zajedničkog interesa, uključujući razvoj kulturnih industrija u Europskoj uniji i Republici Armeniji. Suradnjom stranaka ojačat će se međukulturni dijalog, među ostalim sudjelovanjem kulturnog sektora i civilnog društva iz Europske unije i Republike Armenije.

Članak 97.

Suradnja je, među ostalim, usmjerena na:

- (a) kulturnu suradnju i kulturne razmjene;
- (b) mobilnost umjetnosti i umjetnika te jačanje kapaciteta kulturnog sektora;
- (c) međukulturni dijalog;
- (d) dijalog o kulturnoj politici;
- (e) program Kreativna Europa i
- (f) suradnju u međunarodnim forumima kao što su UNESCO i Vijeće Europe radi podupiranja kulturne raznolikosti te očuvanja i vrednovanja kulturne i povijesne baštine.

POGLAVLJE 19.**Suradnja u području audiovizualnih djelatnosti i medija****Članak 98.**

Stranke će promicati suradnju u području audiovizualnih djelatnosti. Suradnjom se ojačava audiovizualna industrija u Europskoj uniji i Republici Armeniji, posebno osposobljavanjem stručnjaka i razmjenom informacija.

Članak 99.

1. Stranke održavaju redoviti dijalog o audiovizualnoj i medijskoj politici te surađuju u cilju jačanja nezavisnosti i stručnosti medija, kao i veza s medijima u Europskoj uniji u skladu s europskim normama, uključujući one Vijeća Europe i Konvencije UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005.
2. Suradnja može, među ostalim, obuhvaćati pitanje osposobljavanja novinara i drugih medijskih djelatnika, kao i podršku medijima.

Članak 100.

Suradnja je, među ostalim, usmjerena na:

- (a) dijalog o audiovizualnoj i medijskoj politici;
- (b) suradnju u međunarodnim forumima (kao što su UNESCO i WTO) i
- (c) suradnju u području audiovizualnih djelatnosti i medija, uključujući u području kinematografije.

POGLAVLJE 20.**Suradnja u području sporta i tjelesne aktivnosti****Članak 101.**

Stranke promiču suradnju u području sporta i tjelesne aktivnosti, posebno razmjenom informacija i dobrih praksi radi promicanja zdravog načina života, dobrog upravljanja u sportu te društvenih i obrazovnih vrijednosti sporta, kao i radi borbe protiv prijetnji integritetu sporta kao što su doping, namještanje natjecanja, rasizam i nasilje u Europskoj uniji i Republici Armeniji.

POGLAVLJE 21.**Suradnja u području civilnog društva****Članak 102.**

Stranke uspostavljaju dijalog o suradnji u području civilnog društva sa sljedećim ciljevima:

- (a) jačanje kontakata i razmjene informacija i iskustava između svih sektora civilnog društva u Europskoj uniji i Republici Armeniji;

- (b) osiguravanje boljeg poznavanja i razumijevanja Republike Armenije, uključujući njezinu povijest i kulturu, u Europskoj uniji, a posebno među organizacijama civilnog društva iz država članica, čime se omogućuje bolje razumijevanje prilika i izazova u budućim odnosima i
- (c) osiguravanje boljeg poznavanja i razumijevanja Europske unije u Republici Armeniji, a posebno među organizacijama civilnog društva iz Republike Armenije, bez isključivog naglaska na vrijednostima na kojima se temelji Europska unija, njezinim politikama i njezinom funkcioniranju.

Članak 103.

1. Stranke promiču dijalog i suradnju među dionicima civilnog društva na objema stranama kao sastavni dio odnosa između Europske unije i Republike Armenije.
2. Ciljevi su tog dijaloga i suradnje:
 - (a) osigurati uključenost civilnog društva u odnose između Europske unije i Republike Armenije;
 - (b) ojačati sudjelovanje civilnog društva u postupku javnog donošenja odluka, posebno uspostavom otvorenog, transparentnog i redovitog dijaloga između, s jedne strane, javnih institucija i, s druge strane, predstavničkih udruženja i civilnog društva;
 - (c) olakšati proces izgradnje institucija i konsolidaciju organizacija civilnog društva na različite načine, uključujući, među ostalim: zagovaračku podršku, neformalno i formalno umrežavanje, uzajamne posjete i radionice, posebno u cilju poboljšanja pravnog okvira za civilno društvo i
 - (d) omogućiti predstavnicima civilnog društva obiju strana upoznavanje s postupcima savjetovanja i dijaloga između civilnih i socijalnih partnera one druge strane, posebno u cilju daljnje integracije civilnog društva u postupak javnog donošenja odluka u Republici Armeniji.

Članak 104.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog između stranaka.

POGLAVLJE 22.

Regionalni razvoj, suradnja na prekograničnoj i regionalnoj razini

Članak 105.

1. Stranke promiču međusobno razumijevanje i bilateralnu suradnju u području politike regionalnog razvoja, uključujući metode oblikovanja i provedbe regionalnih politika, upravljanja i partnerstva na više razina, s posebnim naglaskom na razvoju područja u nepovoljnom položaju i teritorijalnoj suradnji, u cilju uspostave komunikacijskih kanala i poboljšavanja razmjene informacija i iskustava između nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela, društveno-gospodarskih subjekata i civilnog društva.
2. Stranke posebno surađuju u cilju usklađivanja prakse Republike Armenije sa sljedećim načelima:
 - (a) jačanje višerazinskog upravljanja u mjeri u kojoj to utječe na središnju, regionalnu i lokalnu razinu, s posebnim naglaskom na načinima jačanja uključivanja regionalnih i lokalnih dionika;
 - (b) učvršćivanje partnerstva između svih dionika koji sudjeluju u regionalnom razvoju i
 - (c) sufinanciranje financijskim doprinosom stranaka koje sudjeluju u provedbi programa i projekata regionalnog razvoja.

Članak 106.

1. Stranke podupiru i jačaju uključivanje tijela na lokalnoj i regionalnoj razini u suradnju u području regionalne politike, uključujući prekograničnu suradnju i povezane upravljačke strukture, jačaju suradnju uspostavom povoljnog recipročnog zakonodavnog okvira, primjenjuju i razvijaju mjere izgradnje kapaciteta te promiču jačanje prekograničnih i regionalnih gospodarskih i poslovnih mreža.

2. Stranke će surađivati radi učvršćivanja institucionalnih i operativnih kapaciteta institucija Republike Armenije u području regionalnog razvoja i prostornog planiranja, među ostalim:
- (a) unapređenjem međuinstitucionalne koordinacije, a posebno mehanizma vertikalne i horizontalne interakcije središnje i lokalne uprave u postupku razvoja i provedbe regionalnih politika;
 - (b) razvojem kapaciteta regionalnih i lokalnih tijela radi promicanja prekogranične suradnje, uzimajući u obzir propise i praksu Europske unije i
 - (c) dijeljenjem znanja, informacija i najbolje prakse u području politika regionalnog razvoja radi promicanja gospodarske dobrobiti lokalnih zajednica i ujednačenog razvoja regija.

Članak 107.

1. Stranke jačaju i potiču razvoj prekogranične suradnje u drugim područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom kao što su, među ostalim, promet, energetika, zaštita okoliša, komunikacijske mreže, kultura, obrazovanje, turizam i zdravlje.
2. Stranke jačaju suradnju između svojih regija u obliku transnacionalnih i međuregionalnih programa, čime potiču sudjelovanje regija Republike Armenije u europskim regionalnim strukturama i organizacijama te promiču svoj gospodarski i institucionalni razvoj provedbom projekata od zajedničkog interesa.
3. Aktivnosti iz stavka 2. odvijat će se u kontekstu:
- (a) nastavka teritorijalne suradnje s europskim regijama (uključujući suradnju u okviru transnacionalnih i prekograničnih programa suradnje);
 - (b) suradnje u okviru Istočnog partnerstva te suradnje s tijelima Europske unije, uključujući Odbor regija, i sudjelovanja u različitim europskim regionalnim projektima i inicijativama i
 - (c) suradnje, među ostalim, s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom („EGSO”) i Europskom mrežom za praćenje prostornog planiranja („ESPON”).

Članak 108.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

POGLAVLJE 23.

Civilna zaštita

Članak 109.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem. Suradnja se odvija uzimajući u obzir interese stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi, kao i međuovisnost koja postoji između stranaka te multilateralne aktivnosti u tom području.

Članak 110.

Suradnja je usmjerena na poboljšavanje sprječavanja prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem, pripreme za njih i reakcije na njih.

Članak 111.

Stranke, među ostalim, razmjenjuju informacije i stručna znanja te provode zajedničke aktivnosti na bilateralnoj osnovi i/ili u okviru multilateralnih programa. Suradnja se može odvijati, među ostalim, provođenjem posebnih sporazuma i/ili administrativnih aranžmana sklopljenih između stranaka u području civilne zaštite. Stranke mogu zajednički odlučiti o posebnim smjernicama i/ili radnim planovima za aktivnosti predviđene ovim Sporazumom ili planirane u skladu s njim.

Članak 112.

Suradnja može uključivati sljedeće ciljeve:

- (a) razmjenu i redovito ažuriranje podataka za kontakt radi osiguravanja neprekidnih dijaloga i radi mogućnosti održavanja neprekidnog međusobnog kontakta;
- (b) pojednostavnjenje uzajamne pomoći u slučaju velikih nesreća, prema potrebi i podložno dostupnosti dovoljnih sredstava;
- (c) neprekidnu razmjenu ranih upozorenja i ažuriranih informacija o ozbiljnim izvanrednim situacijama koje utječu na Europsku uniju i Republiku Armeniju, uključujući zahtjeve i ponude za pomoć;
- (d) razmjenu informacija o pružanju pomoći stranaka trećim zemljama u slučaju izvanrednih situacija u koje je uključen mehanizam EU-a za civilnu zaštitu;
- (e) suradnju u području potpore državi domaćinu kada zatraži ili pruža pomoć;
- (f) razmjenu najboljih praksi i smjernica u području sprječavanja katastrofa, pripremljenosti i reagiranja;
- (g) suradnju u području smanjenja rizika od katastrofe vodeći računa, među ostalim, o: institucionalnim vezama i zagovaranju; informacijama, obrazovanju i komunikaciji te najboljim praksama u cilju sprječavanja ili ublažavanja učinaka prirodnih opasnosti;
- (h) suradnju u cilju poboljšavanja baze znanja u pogledu katastrofa i opasnosti te ocjene rizika za upravljanje katastrofama;
- (i) suradnju u pogledu ocjene učinaka katastrofa na okoliš i javno zdravlje;
- (j) pozivanje stručnjaka na posebne tehničke radionice i skupove o pitanjima civilne zaštite;
- (k) pozivanje, ovisno o slučaju, promatrača na posebne vježbe i tečajeve osposobljavanja koje organizira Europska unija i/ili Republika Armenija i
- (l) jačanje suradnje u pogledu najdjelotvornije upotrebe dostupnih kapaciteta civilne zaštite.

GLAVA VI.

TRGOVINA I PITANJA POVEZANA S TRGOVINOM

POGLAVLJE 1.

Trgovina robom

Članak 113.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka stranka robi druge stranke odobrava tretman najpovlaštenije nacije u skladu s člankom I. GATT-a iz 1994. sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije koji je potpisan 15. travnja 1994. („Sporazum o WTO-u”), uključujući njegove napomene za tumačenje koje su obuhvaćene ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.

2. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se u odnosu na povlaštenu tretman koji je jedna od stranaka dodijelila robi druge zemlje u skladu s GATT-om iz 1994.

Članak 114.**Nacionalni tretman**

Svaka stranka odobrava robu druge stranke nacionalni tretman u skladu s člankom III. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje koje su obuhvaćene ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.

Članak 115.**Uvozne carine i davanja**

Svaka stranka primjenjuje uvozne carine i davanja u skladu sa svojim obvezama utvrđenima u skladu sa Sporazumom o WTO-u.

Članak 116.**Izvozne carine, porezi ili druga davanja**

Ni jedna stranka ne donosi niti provodi bilo kakve carine, poreze ili druga davanja na izvoz ili u vezi s izvozom robe na područje druge stranke koji su veći od onih koji bi bili uvedeni za sličnu robu da je namijenjena domaćem tržištu.

Članak 117.**Uvozna i izvozna ograničenja**

1. Nijedna stranka ne može donijeti niti provoditi bilo kakvu zabranu ili ograničenje, osim carina, poreza ili drugih davanja, bilo da se provode kvotama, uvoznim ili izvoznim dozvolama ili drugim mjerama, na uvoz robe druge stranke ili na izvoz ili prodaju za izvoz robe s odredištem na području druge stranke u skladu s člankom XI. GATT-a iz 1994. i njegovim napomenama za tumačenje. U tu je svrhu članak XI. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje, obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.

2. Stranke razmjenjuju informacije i dobre prakse u pogledu kontrole izvoza robe s dvojnomo namjenom u cilju promicanja usklađivanja sustava kontrole izvoza Europske unije i Republike Armenije.

Članak 118.**Obnovljeni proizvodi**

1. Stranke za obnovljene proizvode odobravaju jednak tretman kao za nove slične proizvode. Stranka može zahtijevati posebno označavanje obnovljenih proizvoda kako bi se spriječilo zavaravanje potrošača.

2. Radi veće jasnoće, članak 117. stavak 1. primjenjuje se na zabrane i ograničenja za obnovljene proizvode.

3. U skladu sa svojim obvezama na temelju ovog Sporazuma i Sporazuma o WTO-u, stranka može zahtijevati da obnovljeni proizvodi:

(a) budu identificirani kao takvi za potrebe distribucije ili prodaje na njezinu području i

(b) ispunjavaju sve primjenjive tehničke zahtjeve koji se primjenjuju na istovjetne nove proizvode.

4. Ako stranka donese ili provodi zabrane ili ograničenja za rabljene proizvode, te mjere ne primjenjuje na obnovljene proizvode.

5. Za potrebe ovog članka, obnovljeni proizvod znači proizvod koji:

(a) se u cijelosti ili djelomično sastoji od dijelova dobivenih iz proizvoda koji su prethodno bili korišteni i

(b) ima sličan radni učinak i radne uvjete u usporedbi s izvornim novim proizvodom te ima jednako jamstvo kao novi proizvod.

Članak 119.

Privremeni uvoz robe

Svaka stranka odobrava drugoj stranci oslobođenje od uvoznih davanja i carina na privremeno uvezenu robu, u slučajevima i u skladu s postupcima utvrđenima međunarodnim sporazumima o privremenom uvozu robe koji su za nju obvezujući. To oslobođenje primjenjuje se u skladu sa zakonima i propisima svake stranke.

Članak 120.

Provoz

Stranke su suglasne da je načelo slobodnog provoza ključan uvjet za postizanje ciljeva ovog Sporazuma. S tim u vezi svaka stranka na svojem području osigurava slobodan provoz robe koja je poslana iz druge stranke ili je njezino odredište na području druge stranke u skladu s člankom V. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje, koji je obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.

Članak 121.

Zaštita trgovine

1. Ničim se u ovom Sporazumu ne dovodi u pitanje niti utječe na prava i obveze svake stranke u skladu s:
 - (a) člankom XIX. GATT-a iz 1994. i Sporazumom o zaštitnim mjerama sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u;
 - (b) člankom 5. Sporazuma o poljoprivredi sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu WTO-a, o posebnim odredbama o zaštitnim mjerama; i
 - (c) člankom VI. GATT-a iz 1994., Sporazumom o provedbi članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u te Sporazumom o subvencijama i kompenzacijskim mjerama sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u.
2. Postojeća prava i obveze iz stavka 1. te mjere koje iz njih proizlaze ne podliježu odredbama ovog Sporazuma o rješavanju sporova.

Članak 122.

Iznimke

1. Stranke potvrđuju da se njihova postojeća prava i obveze u skladu s člankom XX. GATT-a iz 1994. i njegovim napomenama za tumačenje primjenjuju na trgovinu robom koja je obuhvaćena ovim Sporazumom. U tu je svrhu članak XX. GATT-a iz 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje, obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.
2. Stranke razumiju da prije poduzimanja bilo kakvih mjera predviđenih u članku XX. podstavcima (i) i (j) GATT-a iz 1994. stranka koja namjerava poduzeti mjere dostavlja drugoj stranci sve relevantne informacije u cilju pronalaženja rješenja koje je prihvatljivo za obje stranke. Stranke se mogu usuglasiti o svim sredstvima potrebnima za otklanjanje poteškoća. Ako se dogovor ne postigne u roku od 30 dana od dostave tih informacija, stranka može na predmetnu robu primijeniti mjere na temelju ovog članka. Ako iznimne i kritične okolnosti zahtijevaju hitno djelovanje te zbog tih okolnosti nisu mogući prethodno obavješćivanje i ispitivanje, stranka koja namjerava poduzeti mjere može odmah primijeniti mjere opreza koje su potrebne za rješavanje situacije i o tome odmah obavješćuje drugu stranku.

POGLAVLJE 2.

Carina

Članak 123.

Carinska suradnja

1. Stranke jačaju suradnju u području carine kako bi olakšale trgovinu, osigurale transparentno trgovinsko okruženje, poboljšale sigurnost lanca opskrbe, promicale zaštitu potrošača, zaustavile tokove robe kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva i kako bi se borile protiv krijumčarenja i prijevare.

2. U svrhu provedbe ciljeva iz stavka 1. i u granicama raspoloživih resursa, stranke surađuju, među ostalim, radi:
- (a) poboljšanja carinskog zakonodavstva, propisa, praksi i povezanih obvezujućih odluka te pojednostavnjenja carinskih postupaka u skladu s međunarodnim konvencijama i normama primjenjivima u području carine i olakšavanja trgovine, uključujući one koje su razvile Svjetska trgovinska organizacija i Svjetska carinska organizacija, posebno Međunarodnu konvenciju o pojednostavnjenju i usklađivanju carinskih postupaka, kako je izmijenjena („Revidirana konvencija iz Kyota”), i uzimajući u obzir instrumente i najbolje prakse koje je razvila Europska unija, uključujući carinske sheme (*customs blueprints*);
 - (b) uspostave modernih carinskih sustava, uključujući moderne tehnologije za carinjenje, odredbi za ovlaštene gospodarske subjekte, automatske analize i kontrola koji su utemeljeni na riziku, pojednostavnjenih postupaka puštanja robe u promet, kontrola nakon carinjenja, transparentnog utvrđivanja carinske vrijednosti i odredaba za partnerstvo između carinskih tijela i poduzeća;
 - (c) poticanja najviših standarda u pogledu integriteta u području carine, posebno na granici, primjenjujući mjere koje su odraz načela utvrđenih u Deklaraciji Vijeća za carinsku suradnju o dobrom upravljanju i integritetu u području carine, kako je zadnje izmijenjena u lipnju 2003. („Revidirana deklaracija iz Arushe Svjetske carinske organizacije”);
 - (d) razmjene najbolje prakse, kao i osiguravanja osposobljavanja i tehničke podrške za planiranje i izgradnju kapaciteta te za osiguravanje najviših standarda u pogledu integriteta;
 - (e) razmjene, prema potrebi, relevantnih informacija i podataka u skladu s pravnim zahtjevima svake stranke o povjerljivosti osjetljivih podataka i zaštiti osobnih podataka;
 - (f) sudjelovanja, kada je to svrhovito i primjereno, u koordiniranim carinskim aktivnostima između carinskih tijela stranaka;
 - (g) uspostave, kada je to svrhovito i primjereno, uzajamnog priznavanja programa ovlaštenih gospodarskih subjekata i carinskih kontrola, uključujući jednakovrijedne mjere za olakšavanje trgovine;
 - (h) pronalazaženja, kada je to svrhovito i primjereno, mogućnosti međusobnog povezivanja dotičnih sustava carinskog provoza i
 - (i) poboljšanja provedbe obveza povezanih s carinom u trgovinskim odnosima između Europske unije i Republike Armenije, uključujući suradnju u pogledu podrijetla robe.

Članak 124.

Uzajamna administrativna pomoć

Ne dovodeći u pitanje druge oblike suradnje predviđene ovim Sporazumom, a posebno njegovim člankom 123., stranke jedna drugoj pružaju uzajamnu administrativnu pomoć u carinskim pitanjima u skladu s odredbama Protokola II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima uz ovaj Sporazum.

Članak 125.

Utvrđivanje carinske vrijednosti

1. Stranke primjenjuju odredbe Sporazuma o provedbi članka VII. GATT-a iz 1994., uključujući sve naknadne izmjene, na utvrđivanje vrijednosti robe kojom se trguje među strankama u carinske svrhe. Te su odredbe obuhvaćene ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.
2. Stranke surađuju u cilju postizanja zajedničkog pristupa pitanjima povezanim s utvrđivanjem carinske vrijednosti.

Članak 126.

Pododbor za carinu

1. Uspostavlja se Pododbor za carinu.

2. Pododbor za carinu održava redovite sastanke i prati provedbu ovog poglavlja, uključujući pitanja carinske suradnje, olakšavanja trgovine, prekogranične carinske suradnje i upravljanja, tehničke pomoći u vezi s carinom, pravila o podrijetlu, carinske provedbe prava intelektualnog vlasništva te uzajamne administrativne pomoći u carinskim pitanjima.
3. Pododbor za carinu, među ostalim:
 - (a) nadzire pravilno funkcioniranje ovog poglavlja i Protokola II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima uz ovaj Sporazum;
 - (b) donosi praktične aranžmane i mjere za provedbu ovog poglavlja i Protokola II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima uz ovaj Sporazum, uključujući o razmjeni informacija i podataka, uzajamnom priznavanju carinskih kontrola i programa trgovinskog partnerstva te uzajamno dogovorenim povlasticama;
 - (c) razmjenjuje stajališta o svim temama od zajedničkog interesa, uključujući buduće mjere i resurse potrebne za njihovu provedbu i primjenu i
 - (d) prema potrebi, daje preporuke Odboru za partnerstvo.

POGLAVLJE 3.

Tehničke prepreke trgovini

Članak 127.

Cilj

Cilj je ovog poglavlja olakšati trgovinu robom među strankama osiguravanjem okvira za sprječavanje, utvrđivanje i uklanjanje nepotrebnih prepreka trgovini obuhvaćenih područjem primjene Sporazuma o tehničkim preprekama u trgovini sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o TBT-u”).

Članak 128.

Područje primjene i definicije

1. Svaka stranka ovo poglavlje primjenjuje na pripremu, donošenje i primjenu normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti, kako je definirano u Sporazumu o TBT-u, koji utječu ili mogu utjecati na trgovinu robom između stranaka.
2. Ovo se poglavlje, neovisno o stavku 1., ne primjenjuje na sanitarne i fitosanitarne mjere kako su definirane u Prilogu A Sporazumu o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera sadržanom u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o SPS-u”) niti na specifikacije za kupnju koje javna tijela sastavljaju za potrebe vlastite proizvodnje ili potrošnje.
3. Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se definicije iz Priloga 1. Sporazumu o TBT-u.

Članak 129.

Sporazum o TBT-u

Stranke potvrđuju svoja postojeća međusobna prava i obveze na temelju Sporazuma o TBT-u, koji je obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio.

Članak 130.

Suradnja u području tehničkih prepreka u trgovini

1. Stranke jačaju suradnju u pogledu normi, tehničkih propisa, mjeriteljstva, nadzora tržišta, akreditiranja i postupaka ocjenjivanja sukladnosti u cilju poboljšavanja uzajamnog razumijevanja njihovih sustava i olakšavanja pristupa njihovim tržištima. U tu svrhu stranke nastoje utvrditi i razviti inicijative i mehanizme za regulatornu suradnju prikladne za određena pitanja ili sektore koji mogu uključivati, ali nisu ograničeni na:

- (a) razmjenu informacija i iskustava o pripremi i primjeni njihovih tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti;
 - (b) rad usmjeren prema mogućnosti približavanja ili usklađivanja tehničkih zahtjeva i postupaka ocjenjivanja sukladnosti;
 - (c) poticanje suradnje među njihovim tijelima nadležnima za mjeriteljstvo, normizaciju, ocjenjivanje sukladnosti i akreditiranje i
 - (d) razmjenu informacija o promjenama u relevantnim regionalnim i multilateralnim forumima o normama, tehničkim propisima, postupcima ocjenjivanja sukladnosti i akreditiranju.
2. U cilju promicanja međusobne trgovine, stranke:
- (a) nastoje smanjiti razlike koje među njima postoje u pogledu tehničkih propisa, mjeriteljstva, normizacije, nadzora tržišta, akreditiranja i postupaka ocjenjivanja sukladnosti, uključujući poticanjem upotrebe relevantnih međunarodno usuglašenih instrumenata;
 - (b) promiču upotrebu akreditiranja u skladu s međunarodnim pravilima radi potpore ocjenjivanju tehničke stručnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti i njihovih aktivnosti i
 - (c) promiču sudjelovanje i, kada je to moguće, članstvo Republike Armenije i njezinih relevantnih nacionalnih tijela u europskim i međunarodnim organizacijama čije se aktivnosti odnose na norme, ocjenjivanje sukladnosti, akreditiranje, mjeriteljstvo i povezane funkcije.
3. Stranke nastoje uspostaviti i održavati postupak kojim se može postići postupno usklađivanje tehničkih propisa, normi i postupaka ocjenjivanja sukladnosti Republike Armenije s onima Europske unije.
4. Za područja u kojima je usklađivanje postignuto, stranke mogu razmotriti da u pregovorima dogovore sporazume o postupcima ocjenjivanja sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda.

Članak 131.

Obilježavanje i označavanje

1. Ne dovodeći u pitanje članak 129. ovog Sporazuma, a u vezi s tehničkim propisima koji se odnose na zahtjeve u pogledu označavanja ili obilježavanja, stranke ponovno potvrđuju načela članka 2.2. Sporazuma o TBT-u u skladu s kojima se takvi zahtjevi ne pripremaju, ne donose niti primjenjuju radi stvaranja ili izazivanja nepotrebnih prepreka u međunarodnoj trgovini. U tu svrhu takvi zahtjevi u pogledu označavanja ili obilježavanja ne ograničavaju trgovinu više nego što je to potrebno za ispunjenje legitimnog cilja, uzimajući u obzir rizike koji bi nastali neispunjenjem tog cilja. Stranke promiču upotrebu međunarodno usklađenih zahtjeva u pogledu obilježavanja. Prema potrebi, stranke nastoje prihvatiti odstranjenje ili privremeno označavanje.
2. Kad je riječ o zahtjevima u pogledu obveznog označavanja ili obilježavanja, stranke:
 - (a) nastoje svesti na najmanju moguću mjeru svoje potrebe u pogledu označavanja ili obilježavanja u međusobnoj trgovini, osim za potrebe zaštite zdravlja, sigurnosti ili okoliša, ili zbog drugih opravdanih ciljeva javnog poretka; i
 - (b) zadržavaju pravo zahtijevati da informacije na etiketi ili oznakama budu na jeziku koji odredi stranka.

Članak 132.

Transparentnost

1. Ne dovodeći u pitanje poglavlje 12. stranke osiguravaju da njihovi postupci za razvoj tehničkih propisa i postupci ocjenjivanja sukladnosti omogućuju javno savjetovanje zainteresiranih strana u primjereno ranoj fazi kada se komentari proizašli iz javnog savjetovanja još uvijek mogu uvrstiti i uzeti u obzir, osim kada to nije moguće zbog krizne situacije ili opasnosti od takve situacije povezane sa sigurnošću, zdravljem, zaštitom okoliša ili nacionalnom sigurnošću.

2. U skladu s člankom 2.9. Sporazuma o TBT-u svaka stranka osigurava razdoblje za komentiranje u primjereno ranoj fazi nakon obavijesti o predloženim tehničkim propisima ili postupcima ocjenjivanja sukladnosti. Ako je postupak savjetovanja o predloženim tehničkim propisima ili postupcima ocjenjivanja sukladnosti otvoren za javnost, svaka stranka dopušta drugoj stranci, ili fizičkim ili pravnim osobama iz druge stranke da sudjeluju u postupku javnog savjetovanja uz uvjete koji nisu manje povoljni od onih koji su odobreni pravnim ili fizičkim osobama iz te stranke.

3. Svaka stranka osigurava da njezini tehnički propisi i postupci ocjenjivanja sukladnosti koje je donijela odnosno uvela budu javno dostupni.

POGLAVLJE 4.

Sanitarna i fitosanitarna pitanja

Članak 133.

Cilj

Cilj je ovog poglavlja utvrditi načela koja se primjenjuju na sanitarne i fitosanitarne („SPS“) mjere u trgovini između stranaka te suradnju u pogledu dobrobiti životinja. Ta načela stranke primjenjuju na način kojim se olakšava trgovina uz istodobno očuvanje razine zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja u svakoj stranci.

Članak 134.

Multilateralne obveze

Stranke potvrđuju svoja prava i obveze u okviru Sporazuma o SPS-u.

Članak 135.

Načela

1. Stranke osiguravaju da se mjere SPS-a razvijaju i primjenjuju na temelju načela proporcionalnosti, transparentnosti, nediskriminacije i znanstvenog opravdanja, uzimajući u obzir međunarodne norme utvrđene u okviru Međunarodne konvencije o zaštiti bilja iz 1951. („IPPC“), Svjetske organizacije za zdravlje životinja („OIE“) i Komisije za Codex Alimentarius („Codex“).

2. Svaka stranka osigurava da se njezinim sanitarnim i fitosanitarnim mjerama ne uspostavlja samovoljna ili neopravdana diskriminacija između njezina područja i područja druge stranke ako vladaju identični ili slični uvjeti. Sanitarne i fitosanitarne mjere ne primjenjuju se na način koji bi predstavljao prikriveno ograničavanje trgovine.

3. Svaka stranka osigurava provedbu sanitarnih i fitosanitarnih mjera, postupaka i kontrola.

4. Svaka stranka odgovara na zahtjev za informacije nadležnog tijela druge stranke najkasnije dva mjeseca od primitka zahtjeva na način koji nije nepovoljniji za uvozne proizvode od onog za slične domaće proizvode.

Članak 136.

Zahtjevi u pogledu uvoza

1. Zahtjevi u pogledu uvoza stranke uvoznice primjenjuju se na čitavom području stranke izvoznice podložno članku 137.

2. Zahtjevi u pogledu uvoza utvrđeni u certifikatima temelje se na načelima Codexa, OIE-a i IPPC-a, osim ako su zahtjevi u pogledu uvoza poduprti znanstveno utemeljenom procjenom rizika provedenom u skladu s odredbama Sporazuma o SPS-u.

3. Zahtjevi navedeni u uvoznim dozvolama ne sadržavaju strože sanitarne i veterinarske uvjete od uvjeta utvrđenih u certifikatima iz stavka 2.

*Članak 137.***Mjere povezane sa zdravljem životinja i bilja**

1. Stranke prepoznaju koncept područja bez štetnika ili bolesti te područja slabe prisutnosti štetnika ili bolesti u skladu sa Sporazumom o SPS-u i relevantnim normama, smjernicama i preporukama Codexa, OIE-a i IPPC-a.
2. Pri utvrđivanju područja bez štetnika ili bolesti te područja slabe prisutnosti štetnika ili bolesti stranke uzimaju u obzir čimbenike kao što su zemljopisni položaj, ekosustavi, epidemiološki nadzor te djelotvornost sanitarnih ili fitosanitarnih kontrola u takvim područjima.

*Članak 138.***Inspekcije i revizije**

Stranka uvoznica može na vlastiti trošak provoditi inspekcije i revizije na području stranke izvoznice kako bi ocijenila njezine sustave inspekcije i certificiranja. Te inspekcije i revizije obavljaju se u skladu s relevantnim međunarodnim normama, smjernicama i preporukama.

*Članak 139.***Razmjena informacija i suradnja**

1. Stranke raspravljaju o postojećim sanitarnim i fitosanitarnim mjerama i mjerama za zdravlje životinja i o njihovu razvoju i provedbi te razmjenjuju informacije o tome. U okviru tih rasprava i razmjena informacija uzimaju se u obzir, prema potrebi, Sporazum o SPS-u te relevantne norme, smjernice i preporuke Codexa, OIE-a i IPPC-a.
2. Stranke surađuju u pitanjima zdravlja životinja, dobrobiti životinja i zdravlja bilja razmjenom informacija, stručnog znanja i iskustva radi izgradnje kapaciteta u tim područjima.
3. Stranke, na zahtjev jedne od stranaka, pravovremeno uspostavljaju dijalog o pitanjima SPS-a kako bi razmotrile pitanja povezana sa SPS-om i druga hitna pitanja obuhvaćena ovim poglavljem. Odbor za partnerstvo može donijeti poslovnik za vođenje takvih dijaloga.
4. Stranke određuju i redovito ažuriraju kontaktne točke za komunikaciju o pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem.

*Članak 140.***Transparentnost**

Svaka stranka:

- (a) osigurava transparentnost u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih mjera koje se primjenjuju na trgovinu te, posebno, na sanitarne i fitosanitarne zahtjeve koji se primjenjuju na uvoz druge stranke;
- (b) na zahtjev druge stranke i u roku od dva mjeseca od dana takvog zahtjeva, obavješćuje drugu stranku o sanitarnim i fitosanitarnim zahtjevima koji se primjenjuju na uvoz posebnih proizvoda, uključujući potrebu za procjenom rizika i
- (c) obavješćuje drugu stranku o svakom ozbiljnom ili znatnom riziku za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, uključujući hitne slučajeve povezane s hranom. Ta se obavijest dostavlja u pisanom obliku u roku od dva radna dana od dana otkrivanja rizika.

POGLAVLJE 5.

Trgovina uslugama, poslovni nastan i elektronička trgovina

Odjeljak A

Opće odredbe

Članak 141.

Cilj, područje primjene i opseg

1. Stranke, potvrđujući svoje obveze na temelju Sporazuma o WTO-u, utvrđuju potrebne aranžmane za postupnu recipročnu liberalizaciju poslovnog nastana i trgovine uslugama te za suradnju u području elektroničke trgovine.
2. Ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da se strankama određuje ikakva obveza u odnosu na javnu nabavu, podložno odredbama poglavlja 8.
3. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na subvencije koje dodjeljuju stranke, a koje podliježu poglavlju 10.
4. U skladu s ovim poglavljem, svaka stranka zadržava pravo donijeti i provoditi mjere za postizanje legitimnih ciljeva politike.
5. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada stranke niti se primjenjuje na mjere koje se odnose na državljanstvo, boravište ili trajno zapošljavanje.
6. Ništa u ovom poglavlju ne sprječava stranku da primijeni mjere kako bi uredila ulazak fizičkih osoba na svoje područje ili njihov privremeni boravak na svojem području, uključujući mjere koje su potrebne za zaštitu cjelovitosti njezinih granica i osiguranje uređenog prelaska fizičkih osoba preko tih granica, pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju tako da poništavaju ili smanjuju koristi koje bilo koja stranka ima u skladu s posebnim obvezama u ovom poglavlju i prilogima ovom Sporazumu.

Članak 142.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

- (a) „mjera” znači svaka mjera koju poduzima stranka, bilo u obliku zakona, propisa, pravila, postupka, odluke, administrativne mjere ili u nekom drugom obliku;
- (b) „mjere koje stranka donosi ili provodi” znači mjere koje poduzimaju:
 - i. središnje, regionalne ili lokalne vlade ili tijela stranke i
 - ii. nevladina tijela stranke pri izvršavanju ovlasti koje su im delegirale središnje, regionalne ili lokalne vlade ili tijela te stranke;
- (c) „fizička osoba stranke” znači državljanin države članice u skladu s njezinim zakonodavstvom ili državljanin Republike Armenije u skladu s njezinim zakonodavstvom;
- (d) „pravna osoba” znači svaki pravni subjekt propisno osnovan ili na neki drugi način organiziran u skladu s primjenjivim pravom, radi stjecanja dobiti ili radi nekog drugog razloga, neovisno o tome je li u privatnom ili državnom vlasništvu, uključujući bilo koje trgovačko društvo, zakladu, partnerstvo, zajednički pothvat, obrt ili udruženje;
- (e) „pravna osoba stranke” znači pravna osoba koja je osnovana u skladu s pravom države članice i Europske unije, odnosno Republike Armenije, sa sjedištem, središnjom upravom ili glavnim mjestom poslovanja na području na koje se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije ili na državnom području Republike Armenije.

Pravna osoba koja na području na kojem se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije, odnosno na državnom području Republike Armenije, ima samo sjedište ili središnju upravu ne smatra se pravnom osobom iz Europske unije, odnosno pravnom osobom iz Republike Armenije, osim ako njezino poslovanje ima stvarnu i stalnu vezu s gospodarstvom Europske unije odnosno Republike Armenije.

- (f) Neovisno o prethodnim stavcima, na brodarska društva s poslovnim nastanom izvan Europske unije ili Republike Armenije koja su pod kontrolom državljana država članica, odnosno Republike Armenije, primjenjuju se odredbe ovog Sporazuma ako su njihova plovila registrirana u skladu sa zakonodavstvom njihove države članice ili Republike Armenije i ako plove pod zastavom te države članice ili Republike Armenije;
- (g) „društvo kći pravne osobe stranke” znači pravna osoba koja je pod stvarnom kontrolom druge pravne osobe te stranke ⁽¹⁾;
- (h) „podružnica pravne osobe” znači mjesto poslovanja koje nema pravnu osobnost, koje ima trajni karakter kao produžetak matičnog društva, ima upravljačku strukturu i materijalnu opremu za poslovanje s trećim osobama tako da one, iako znaju da će se, bude li to potrebno, uspostaviti pravna veza s matičnim društvom koje ima sjedište u inozemstvu, ne moraju izravno poslovati s tim matičnim društvom, nego mogu poslovati na mjestu poslovanja koje predstavlja njegov produžetak;
- (i) „poslovni nastan” znači:
 - i. za pravne osobe stranke, pravne osobe koje pokreću ili obavljaju gospodarske djelatnosti osnivanjem, uključujući i stjecanjem, pravne osobe ili otvaranjem podružnice ili predstavništva u Europskoj uniji odnosno u Republici Armeniji;
 - ii. za fizičke osobe stranke, fizičke osobe koje pokreću ili obavljaju gospodarske djelatnosti kao samozaposlene osobe ili osnivaju poduzeća, posebno trgovačka društva, nad kojima imaju stvarnu kontrolu;
- (j) „gospodarske djelatnosti” uključuju djelatnosti industrijske, trgovinske, stručne i obrtničke naravi, a ne uključuju djelatnosti koje se obavljaju u okviru obnašanja javne vlasti;
- (k) „poslovanje” znači obavljanje gospodarskih djelatnosti;
- (l) „usluge” znači sve usluge u svim sektorima, osim usluga koje se pružaju u okviru obnašanja javne vlasti;
- (m) „usluge i druge djelatnosti koje se obavljaju u okviru obnašanja javne vlasti” znači usluge ili djelatnosti koje se ne obavljaju na komercijalnoj osnovi niti u tržišnom natjecanju s jednim gospodarskim subjektom ili više njih;
- (n) „prekogranično pružanje usluga” znači pružanje usluga:
 - i. iz područja jedne stranke na područje druge stranke ili
 - ii. na području jedne stranke korisniku usluge druge stranke;
- (o) „pružatelj usluge” stranke znači fizička ili pravna osoba stranke koja pruža ili želi pružati uslugu; i
- (p) „poduzetnik” znači fizička ili pravna osoba stranke koja obavlja ili želi obavljati gospodarsku djelatnost osnivanjem poslovne jedinice.

⁽¹⁾ Pravna osoba kontrolira drugu pravnu osobu ako ima ovlast imenovati većinu njezinih direktora ili na drugi način zakonito upravljati njezinim djelovanjem.

Odjeljak B
Poslovni nastan

Članak 143.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere koje stranke donesu ili provode u odnosu na poslovni nastan u pogledu svih gospodarskih djelatnosti, osim:

- (a) rudarstva, proizvodnje i prerade ⁽¹⁾ nuklearnih materijala;
- (b) proizvodnje i trgovine oružjem, streljivom i ratnim materijalom;
- (c) audiovizualnih usluga;
- (d) nacionalne pomorske kabotaže ⁽²⁾ i
- (e) domaćih i međunarodnih usluga zračnog prometa ⁽³⁾, neovisno o tome radi li se o linijskom ili izvanlinijskom prometu, te usluga koje su neposredno povezane s ostvarivanjem prometnih prava, osim:
 - i. usluga popravka i održavanja zrakoplova za vrijeme kojih je zrakoplov povučen iz prometa;
 - ii. prodaje i stavljanja na tržište usluga zračnog prometa;
 - iii. usluga računalnog sustava rezervacija („CRS“);
 - iv. zemaljskih usluga i
 - v. usluga upravljanja zračnom lukom.

Članak 144.

Nacionalni tretman i tretman prema načelu najpovlaštenije države

1. Podložno rezervama navedenima u Prilogu VIII.-E, Republika Armenija nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma odobrava:

- (a) u pogledu poslovnog nastana društava kćeri, podružnica i predstavništava fizičkih ili pravnih osoba iz Europske unije, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je predvidjela za vlastite pravne osobe, podružnice i predstavništva odnosno za pravne osobe, podružnice i predstavništva iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji i
- (b) u pogledu poslovanja društava kćeri, podružnica i predstavništava fizičkih ili pravnih osoba iz Europske unije u Republici Armeniji nakon uspostave poslovnog nastana, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je predvidjela za vlastite pravne osobe, podružnice i predstavništva, odnosno za pravne osobe, podružnice i predstavništva pravnih osoba iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Radi veće jasnoće, prerada nuklearnih materijala obuhvaća sve djelatnosti iz UN ISIC-a Rev. 3.1, šifra 2330.

⁽²⁾ Ne dovodeći u pitanje opseg djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju relevantnog nacionalnog zakonodavstva, nacionalna pomorska kabotaža u smislu ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u Republici Armeniji ili državi članici i druge luke ili točke u Republici Armeniji ili državi članici, uključujući njihove epikontinentalne pojase, kako je predviđeno Konvencijom UN-a o pomorskom pravu, te promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki u Republici Armeniji ili državi članici.

⁽³⁾ Uvjeti uzajamnog pristupa tržištu u zračnom prometu uredit će se budućim sporazumom između stranaka o uspostavi zajedničkog zračnog prostora.

⁽⁴⁾ Ova obveza ne vrijedi u odnosu na odredbe o zaštiti ulaganja koje nisu obuhvaćene ovim odjeljkom, uključujući odredbe koje se odnose na postupak rješavanja sporova između ulagača i države, koje se nalaze u drugim sporazumima.

2. Podložno rezervama navedenima u Prilogu VIII.-A, Europska unija nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma odobrava:

- (a) u pogledu poslovnog nastana društava kćeri, podružnica i predstavništava fizičkih ili pravnih osoba iz Republike Armenije, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je Europska unija predvidjela za vlastite pravne osobe, podružnice i predstavništva odnosno za pravne osobe, podružnice i predstavništva iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji i
- (b) u pogledu poslovanja društava kćeri, podružnica i predstavništava fizičkih ili pravnih osoba iz Republike Armenije u Europskoj uniji nakon uspostave poslovnog nastana, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je predvidjela za vlastite pravne osobe, podružnice i predstavništva, odnosno za pravne osobe, podružnice i predstavništva pravnih osoba iz bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji ⁽¹⁾.

3. Podložno rezervama navedenima u prilogima VIII.-A i VIII.-E, stranke ne donose nove mjere kojima se, u odnosu na njihove vlastite pravne osobe, na njihovu području uvodi diskriminacija u pogledu poslovnog nastana pravnih osoba druge stranke ili u vezi s njihovim poslovanjem nakon što su te osobe uspostavile poslovni nastan.

Članak 145.

Preispitivanje

U cilju postupne liberalizacije uvjeta poslovnog nastana, Odbor za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu redovito preispituje pravni okvir ⁽²⁾ i okruženje za poslovni nastan.

Članak 146.

Drugi sporazumi

Ništa se u ovom poglavlju ne tumači kao ograničavanje prava ulagača stranaka da iskoriste povoljniji tretman predviđen bilo kojim postojećim ili budućim međunarodnim sporazumom o ulaganjima čije su stranke država članica i Republika Armenija.

Članak 147.

Standard tretmana podružnica i predstavništava

1. Odredbama članka 144. ne isključuje se mogućnost da stranka primijeni posebne mjere u pogledu poslovnog nastana i poslovanja na njezinu području onih podružnica i predstavništava pravnih osoba druge stranke koje nisu osnovane na području prve stranke, ako su te mjere opravdane zbog pravnih ili tehničkih razlika između takvih podružnica i predstavništava u odnosu na podružnice i predstavništva pravnih osoba koje su osnovane na njezinu području, ili iz opreza u slučaju financijskih usluga.
2. Razlika u tretmanu ne smije premašiti ono što je nužno s obzirom na navedene pravne ili tehničke razlike ili, u slučaju financijskih usluga, zbog razloga bonitetnog nadzora.

⁽¹⁾ Ova obveza ne vrijedi u odnosu na odredbe o zaštiti ulaganja koje nisu obuhvaćene ovim odjeljkom, uključujući odredbe koje se odnose na postupak rješavanja sporova između ulagača i države, koje se nalaze u drugim sporazumima.

⁽²⁾ To uključuje ovo poglavlje i priloge VIII.-A i VIII.-E.

Odjeljak C
Prekogranično pružanje usluga

Članak 148.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranaka koje utječu na prekogranično pružanje usluga u svim sektorima, osim:

- (a) audiovizualnih usluga;
- (b) nacionalne pomorske kabotaže ⁽¹⁾; i
- (c) domaćih i međunarodnih usluga zračnog prometa ⁽²⁾, neovisno o tome radi li se o linijskom ili izvanlinijskom prometu, te usluga koje su neposredno povezane s ostvarivanjem prometnih prava, osim:
 - i. usluga popravka i održavanja zrakoplova za vrijeme kojih je zrakoplov povučen iz prometa;
 - ii. prodaje i stavljanja na tržište usluga zračnog prometa;
 - iii. usluga računalnog sustava rezervacija („CRS”);
 - iv. zemaljskih usluga; i
 - v. usluga upravljanja zračnom lukom.

Članak 149.

Pristup tržištu

1. U pogledu pristupa tržištu prekograničnim pružanjem usluga, svaka stranka odobrava uslugama i pružateljima usluga druge stranke tretman koji nije nepovoljniji od tretmana predviđenog posebnim obvezama iz priloga VIII.-B i VIII.-F.
2. Osim ako je u prilogima VIII.-B i VIII.-F navedeno drukčije, stranke u sektorima u kojima su preuzete obveze u pogledu pristupa tržištu ne smiju, bilo za određenu regiju ili cjelokupno područje, donositi niti provoditi sljedeće mjere:
 - (a) ograničenja broja pružatelja usluga, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
 - (b) ograničenja ukupne vrijednosti uslužnih transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
 - (c) ograničenja ukupnog broja uslužnih poslova ili ukupne količine uslužnih proizvoda izražene u navedenim brojčanim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.

Članak 150.

Nacionalni tretman

1. U sektorima u kojima su obveze u pogledu pristupa tržištu upisane u priloge VIII.-B i VIII.-F te podložno svim u njima utvrđenim uvjetima i kvalifikacijama, svaka stranka odobrava uslugama i pružateljima usluga druge stranke, u odnosu na sve mjere koje utječu na prekogranično pružanje usluga, tretman koji nije nepovoljniji od onog koji odobrava vlastitim sličnim uslugama i pružateljima usluga.

⁽¹⁾ Ne dovodeći u pitanje opseg djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju relevantnog nacionalnog zakonodavstva, nacionalna pomorska kabotaža u smislu ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u Republici Armeniji ili državi članici i druge luke ili točke u Republici Armeniji ili državi članici, uključujući njihove epikontinentalne pojase, kako je predviđeno Konvencijom UN-a o pomorskom pravu, te promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki u Republici Armeniji ili državi članici.

⁽²⁾ Uvjeti uzajamnog pristupa tržištu u zračnom prometu uredit će se budućim sporazumom između stranaka o uspostavi zajedničkog zračnog prostora.

2. Stranka može ispuniti zahtjev iz stavka 1. tako da uslugama i pružateljima usluga druge stranke odobri tretman koji je formalno jednak tretmanu koji odobrava vlastitim sličnim uslugama i pružateljima usluga ili koji se formalno razlikuje od njega.
3. Formalno jednak tretman ili formalno različit tretman smatraju se manje povoljnim ako se njima mijenjaju uvjeti tržišnog natjecanja u korist usluga ili pružatelja usluga stranke u usporedbi sa sličnim uslugama ili pružateljima usluga druge stranke.
4. Posebne obveze preuzete na temelju ovog članka ne tumače se na način da se od stranke zahtijeva naknada za inherentno podređeni tržišni položaj koji je posljedica stranog podrijetla odgovarajućih usluga ili pružatelja usluga.

Članak 151.

Popisi obveza

1. Sektori koje svaka stranka liberalizira na temelju ovog poglavlja i ograničenja pristupa tržištu te ograničenja nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga druge stranke u tim sektorima i koja su formulirana u obliku rezervi navedeni su u popisima obveza iz priloga VIII.-B i VIII.-F.
2. Ne dovodeći u pitanje prava i obveze koje stranke imaju ili mogu imati na temelju Europske konvencije o prekograničnoj televiziji iz 1989. i Europske konvencije o filmskoj koprodukciji iz 1992., popisima obveza iz priloga VIII.-B i VIII.-F nisu obuhvaćene obveze povezane s audiovizualnim uslugama.

Članak 152.

Preispitivanje

U cilju postupne liberalizacije prekograničnog pružanja usluga između stranaka Odbor za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu redovito preispituje popis obveza iz članka od 149. do 151. U tom se preispitivanju uzima u obzir, među ostalim, postupak postupnog približavanja iz članka 169., 180. i 192. te njegov učinak na uklanjanje preostalih prepreka za prekogranično pružanje usluga između stranaka.

Odjeljak D

Privremena prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe

Članak 153.

Područje primjene i definicije

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranaka koje se odnose na ulazak na njihovo područje i privremeni boravak ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika, prodavatelja roba i usluga, ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka, ne dovodeći u pitanje članak 141. stavak 5.
2. Za potrebe ovog odjeljka:
 - (a) „ključno osoblje” znači fizičke osobe zaposlene u pravnoj osobi stranke koja nije neprofitna organizacija⁽¹⁾, koje su odgovorne za osnivanje ili propisnu kontrolu, poslovanje poslovne jedinice i upravljanje njome te koje su „poslovni posjetitelji u svrhu osnivanja poslovne jedinice” ili „osobe premještene unutar društva”;
 - (b) „poslovni posjetitelji u svrhu osnivanja poslovne jedinice” znači fizičke osobe zaposlene na vodećem položaju koje su odgovorne za osnivanje poslovne jedinice, koje ne nude niti pružaju usluge niti sudjeluju u bilo kojim drugim gospodarskim djelatnostima osim onih potrebnih u svrhu osnivanja poslovne jedinice te koje ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na području stranke domaćina;

⁽¹⁾ Upućivanje na pravnu osobu koja nije „neprofitna organizacija” primjenjuje se samo za Belgiju, Češku Republiku, Dansku, Njemačku, Irsku, Grčku, Španjolsku, Francusku, Italiju, Cipar, Latviju, Litvu, Luksemburg, Maltu, Nizozemsku, Austriju, Portugal, Sloveniju, Finsku i Ujedinjenu Kraljevinu.

- (c) „osobe premještene unutar društva” znači fizičke osobe koje su zaposlene u pravnoj osobi stranke ili su partneri u toj pravnoj osobi najmanje godinu dana, koje su privremeno premještene u poslovnu jedinicu koja može biti društvo kći, podružnica ili glavno društvo pravne osobe na području druge stranke te koje su „rukovoditelji” ili „stručnjaci”;
- (d) „rukovoditelji” znači fizičke osobe zaposlene na vodećem položaju u pravnoj osobi koje u prvom redu upravljaju poslovanjem poslovne jedinice, a pod općim su nadzorom ili vodstvom prvenstveno upravnog odbora ili dioničara društva ili osobe koja obnaša istovjetnu dužnost, te čija uloga uključuje najmanje:
- i. vođenje poslovne jedinice ili njezina odjela ili pododjela;
 - ii. nadziranje i kontroliranje rada drugog nadzornog, stručnog ili rukovodećeg osoblja i
 - iii. ovlasti da osobno zapošljavaju i otpuštaju ili da preporučuju zapošljavanje, otpuštanje ili druge kadrovske mjere;
- (e) „stručnjaci” znači osobe zaposlene u pravnoj osobi stranke koje posjeduju posebna znanja bitna za proizvodnju, istraživačku opremu, tehnike, postupke ili vođenje poslovne jedinice.

Pri procjeni tog znanja u obzir se uzima ne samo znanje specifično za poslovnu jedinicu nego i to ima li osoba visok stupanj stručne osposobljenosti, uključujući odgovarajuće radno iskustvo, za određenu vrstu posla ili trgovine koja zahtijeva specifično tehničko znanje, uključujući članstvo u ovlaštenoj strukovnoj udruzi;

- (f) „diplomirani vježbenici” znači fizičke osobe koje su najmanje godinu dana zaposlene u pravnoj osobi stranke ili njezinoj podružnici, imaju sveučilišnu diplomu i privremeno su premještene u poslovnu jedinicu pravne osobe na području druge stranke za potrebe razvoja karijere ili osposobljavanja za poslovne tehnike ili metode ⁽¹⁾;
- (g) „prodavatelji roba i usluga” ⁽²⁾ znači fizičke osobe koje su predstavnici pružatelja usluga ili dobavljača robe stranke koji traže ulazak i privremeni boravak na području druge stranke radi pregovora o prodaji usluga ili robe ili sklapanja sporazuma o prodaji usluga ili robe za tog pružatelja usluga ili dobavljača robe te se ne bave izravnom prodajom široj javnosti niti primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na području stranke domaćina niti djeluju kao posrednici;
- (h) „ugovorni pružatelji usluga” znači fizičke osobe koje su zaposlene u pravnoj osobi stranke koja nije agencija za privremeno zapošljavanje i usluge ustupanja radnika niti djeluje kao takva agencija, koja nema poslovni nastan na području druge stranke te je s krajnjim potrošačem u drugoj stranci u dobroj vjeri sklopila ugovor o pružanju usluga kojim se zahtijeva privremena prisutnost njezinih zaposlenika u toj stranci radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluga ⁽³⁾;
- (i) „neovisni stručnjaci” znači fizičke osobe koje se bave pružanjem usluga i imaju status samozaposlene osobe na području stranke, koje nemaju poslovni nastan na području druge stranke i koje su s krajnjim potrošačem u drugoj stranci u dobroj vjeri sklopile ugovor o pružanju usluga (osim ugovora preko agencije za privremeno zapošljavanje i usluge ustupanja radnika) kojim se zahtijeva njihova privremena prisutnost u toj stranci radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluga ⁽⁴⁾; i

⁽¹⁾ Od poslovne jedinice primatelja može se zahtijevati da dostavi na prethodno odobrenje program osposobljavanja kojim je obuhvaćeno trajanje boravka kako bi se dokazalo da je svrha boravka osposobljavanje. U slučaju Češke Republike, Njemačke, Španjolske, Francuske, Litve, Mađarske i Austrije, osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.

⁽²⁾ Ujedinjena Kraljevina: kategorija prodavatelja roba i usluga priznata je isključivo za prodavatelje usluga.

⁽³⁾ Ugovor o pružanju usluga iz točaka (h) i (i) mora biti u skladu sa zakonima, propisima i drugim zahtjevima stranke u kojoj se ugovor izvršava.

⁽⁴⁾ Ugovor o pružanju usluga iz točaka (h) i (i) mora biti u skladu sa zakonima, propisima i drugim zahtjevima stranke u kojoj se ugovor izvršava.

- (j) „kvalifikacije” znači diplome, svjedodžbe i drugi dokazi o formalnoj stručnoj osposobljenosti koje je izdalo tijelo određeno na temelju zakonodavnih, regulatornih ili administrativnih odredbi i kojima se potvrđuje uspješan završetak stručnog osposobljavanja.

Članak 154.

Ključno osoblje i diplomirani vježbenici

1. Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom B i podložno rezervama iz Priloga VIII.-C, svaka stranka dopušta poduzetnicima druge stranke da u svojim poslovnim jedinicama zapošljavaju fizičke osobe te druge stranke pod uvjetom da su ti zaposlenici ključno osoblje ili diplomirani vježbenici prema definiciji iz članka 153. Ulazak i privremeni boravak ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika traje najdulje tri godine za osobe premještene unutar društva, 90 dana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci za poslovne posjetitelje u svrhu osnivanja poslovne jedinice te godinu dana za diplomirane vježbenike.

2. Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom B, mjere koje stranka ne smije donositi niti provoditi, bilo za određenu regiju ili cjelokupno područje, osim ako je drukčije navedeno u Prilogu VIII.-C, utvrđuju se kao ograničenja ukupnog broja fizičkih osoba koje poduzetnik može zaposliti kao ključno osoblje i diplomirane vježbenike u konkretnom sektoru u obliku brojčanih kvota ili ispitivanja gospodarskih uvjeta te kao diskriminacijska ograničenja.

Članak 155.

Prodavatelji roba i usluga

Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom B ili C i podložno rezervama iz Priloga VIII.-C, svaka stranka dopušta ulazak i privremeni boravak prodavatelja roba i usluga do najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci.

Članak 156.

Ugovorni pružatelji usluga

1. U pogledu ulaska i privremenog boravka ugovornih pružatelja usluga, stranke potvrđuju svoje obveze koje proizlaze iz Općeg sporazuma WTO-a o trgovini uslugama.

2. U skladu s prilogima VIII.-D i VIII.-G, svaka stranka dopušta ugovornim pružateljima usluga druge stranke pružanje usluga na svojem području podložno sljedećim uvjetima:

- (a) fizičke osobe pružaju uslugu privremeno kao zaposlenici pravne osobe koja je sklopila ugovor o pružanju usluga u trajanju od najdulje 12 mjeseci;
- (b) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku nude tu uslugu kao zaposlenici pravne osobe koja pruža te usluge najmanje godinu dana neposredno prije dana podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku te, osim toga, na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku imaju najmanje tri godine radnog iskustva ⁽¹⁾ u području djelatnosti koja je predmet ugovora;
- (c) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku imaju:
- i. sveučilišnu diplomu ili kvalifikaciju kojom se potvrđuje jednakovrijedna razina znanja ⁽²⁾ i
 - ii. stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonima, propisima ili drugim mjerama stranke u kojoj se pruža usluga;

⁽¹⁾ Stečeno nakon punoljetnosti.

⁽²⁾ Ako diploma ili kvalifikacija nisu stečene u stranci u kojoj se pruža usluga, ta stranka može ocijeniti jesu li ta diploma ili kvalifikacija jednakovrijedne sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu području.

- (d) fizičke osobe ne primaju nikakvu drugu naknadu za pružanje usluga na području druge stranke osim naknade koju im plaća pravna osoba koja ih zapošljava;
- (e) ulazak i privremeni boravak fizičkih osoba u predmetnoj stranci ukupno traje najviše šest mjeseci ili, u slučaju Luksemburga, 25 tjedana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci ili odgovara trajanju ugovora, ovisno o tome koje je razdoblje kraće;
- (f) pristup odobren na temelju ovog članka odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na korištenje stručnog naziva stranke u kojoj se usluga pruža i
- (g) broj osoba obuhvaćenih ugovorom o pružanju usluga nije veći od broja koji je potreban za ispunjenje ugovora u skladu sa zakonima, propisima ili drugim mjerama stranke u kojoj se pruža usluga.

Članak 157.

Neovisni stručnjaci

U skladu s prilogima VIII.-D i VIII.-G, svaka stranka dopušta neovisnim stručnjacima druge stranke pružanje usluga na svojem području podložno sljedećim uvjetima:

- (a) fizičke osobe pružaju uslugu privremeno kao samozaposlene osobe s poslovnim nastanom u drugoj stranci te su sklopile ugovor o pružanju usluga u trajanju od najdulje 12 mjeseci;
- (b) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku imaju najmanje šest godina radnog iskustva u području djelatnosti koja je predmet ugovora;
- (c) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku imaju:
 - i. sveučilišnu diplomu ili kvalifikaciju kojom se potvrđuje jednakovrijedna razina znanja ⁽¹⁾ i
 - ii. stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonima, propisima ili drugim mjerama stranke u kojoj se pruža usluga;
- (d) ulazak i privremeni boravak fizičkih osoba u predmetnoj stranci ukupno traje najviše šest mjeseci ili, u slučaju Luksemburga, 25 tjedana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci ili odgovara trajanju ugovora, ovisno o tome koje je razdoblje kraće i
- (e) pristup odobren na temelju ovog članka odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na korištenje stručnog naziva stranke u kojoj se usluga pruža.

Odjeljak E

Regulatorni okvir

Pododjeljak I.

Nacionalni propisi

Članak 158.

Područje primjene i definicije

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranaka povezane sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te zahtjevima i postupcima u pogledu kvalifikacija koji utječu na:

- (a) prekogranično pružanje usluga;

⁽¹⁾ Ako diploma ili kvalifikacija nisu stečene u stranci u kojoj se pruža usluga, ta stranka može ocijeniti jesu li ta diploma ili kvalifikacija jednakovrijedne sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu području.

- (b) poslovni nastan fizičkih i pravnih osoba stranke na njihovu području i
- (c) privremeni boravak kategorija fizičkih osoba iz članka 153. na njihovu području.
2. U slučaju prekograničnog pružanja usluga, ovaj se odjeljak primjenjuje samo u sektorima u kojima je stranka preuzela posebne obveze i u mjeri u kojoj se te posebne obveze primjenjuju. U slučaju poslovnog nastana, ovaj se odjeljak ne primjenjuje u sektorima u mjeri u kojoj je rezerva navedena u prilogima VIII.-A i VIII.-E. U slučaju privremenog boravka fizičkih osoba, ovaj se odjeljak ne primjenjuje u sektorima u mjeri u kojoj je rezerva navedena u prilogima VIII.-C, VIII.-D i VIII.-G.
3. Ovaj se odjeljak ne primjenjuje na mjere u mjeri u kojoj predstavljaju ograničenja podložna uvrštavanju u raspored.
4. Za potrebe ovog odjeljka:
- (a) „zahtjevi za izdavanje dozvola” znači bitni zahtjevi, osim zahtjeva u pogledu kvalifikacija, koje fizička ili pravna osoba treba ispuniti kako bi dobila, izmijenila ili obnovila dozvolu za obavljanje djelatnosti iz stavka 1.;
- (b) „postupci izdavanja dozvola” znači administrativna ili postupovna pravila kojih se fizička ili pravna osoba koja traži dozvolu za obavljanje djelatnosti iz stavka 1., uključujući izmjenu ili obnovu dozvole, treba pridržavati kako bi dokazala ispunjavanje zahtjeva za izdavanje dozvola;
- (c) „zahtjevi u pogledu kvalifikacija” znači bitni zahtjevi koji se odnose na kompetencije fizičke osobe za pružanje usluge i koje treba dokazati u svrhu dobivanja dozvole za pružanje usluge;
- (d) „postupci u pogledu kvalifikacija” znači administrativna ili postupovna pravila kojih se fizička osoba treba pridržavati kako bi dokazala ispunjavanje zahtjeva u pogledu kvalifikacija u svrhu dobivanja dozvole za pružanje usluge i
- (e) „nadležno tijelo” znači svaka središnja, regionalna ili lokalna vlada i tijelo ili nevladino tijelo koje izvršava ovlasti koje su na njega prenijeli središnje, regionalne ili lokalne vlade ili tijela, koje odlučuje o izdavanju dozvole za pružanje usluge, uključujući poslovnim nastanom, ili o izdavanju dozvole za pokretanje gospodarske djelatnosti osim usluga.

Članak 159.

Uvjeti za izdavanje dozvola i kvalifikacije

1. Svaka stranka osigurava da se mjere povezane sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te zahtjevima i postupcima u pogledu kvalifikacija temelje na kriterijima kojima se isključuje mogućnost nadležnih tijela da ovlast ocjenjivanja izvršavaju na arbitraran način.
2. Kriteriji iz stavka 1. moraju biti:
- (a) razmjerni cilju javne politike;
- (b) jasni i nedvosmisleni;
- (c) objektivni;
- (d) prethodno utvrđeni;
- (e) unaprijed objavljeni i
- (f) transparentni i pristupačni.
3. Odobrenje ili dozvola izdaje se čim se utvrdi, na temelju primjerenog ispitivanja, da su ispunjeni uvjeti za izdavanje odobrenja ili dozvole.

4. Svaka stranka održava ili osniva pravosudna, arbitražna ili upravna tijela ili postupke koji, na zahtjev pogođenog poduzetnika ili pružatelja usluge, omogućuju hitno preispitivanje administrativnih odluka koje utječu na poslovni nastan, prekogranično pružanje usluga ili privremenu prisutnost fizičkih osoba u poslovne svrhe te, u slučajevima u kojima je to opravdano, odgovarajuća pravna sredstva protiv tih odluka. Ako takvi postupci ovise o agenciji nadležnoj za donošenje predmetne upravne odluke, svaka stranka osigurava da je postupcima doista predviđeno objektivno i nepristrano preispitivanje.

5. Ako je broj dozvola dostupnih za određenu djelatnost ograničen zbog nestašice dostupnih prirodnih resursa ili tehničkog kapaciteta, svaka stranka primjenjuje postupak odabira potencijalnih kandidata kojim se u potpunosti jamče nepristranost i transparentnost, posebno uključujući primjereno obavješćivanje javnosti o pokretanju, provedbi i završetku postupka.

6. Podložno zahtjevima iz ovog članka, svaka stranka pri utvrđivanju pravila za postupak odabira može uzeti u obzir legitimne ciljeve javne politike, uključujući pitanja zdravlja, sigurnosti, zaštite okoliša i očuvanja kulturne baštine.

Članak 160.

Postupci izdavanja dozvola te postupci u pogledu kvalifikacija

1. Postupci i formalnosti izdavanja dozvola te postupci i formalnosti u pogledu kvalifikacija moraju biti jasni, unaprijed javno objavljeni i uređeni na način da se podnositeljima zahtjeva jamči objektivna i nepristrana obrada njihova zahtjeva.

2. Postupci i formalnosti izdavanja dozvola te postupci i formalnosti u pogledu kvalifikacija moraju biti što jednostavniji i ne smiju neopravdano otežavati niti odgađati pružanje usluge. Bilo kakve naknade za izdavanje dozvola⁽¹⁾ koje podnositelji zahtjeva mogu biti dužni platiti u vezi sa svojim zahtjevom moraju biti primjerene i razmjerne trošku predmetnih postupaka izdavanja dozvola.

3. Svaka stranka osigurava da su postupci i odluke nadležnih tijela u postupcima izdavanja dozvola ili odobrenja nepristrani u odnosu na sve podnositelje zahtjeva. Nadležno tijelo donosi svoju odluku na neovisan način i ne smije biti odgovorno pružatelju usluga za kojeg se traži dozvola ili odobrenje.

4. Ako su za zahtjeve predviđeni određeni rokovi, podnositelju zahtjeva osigurava se razuman rok za podnošenje zahtjeva. Nadležno tijelo bez nepotrebne odgode pokreće obradu zahtjeva. Ako je moguće, zahtjevi se primaju u elektroničkom obliku pod istim uvjetima vjerodostojnosti kao u slučaju podnošenja zahtjeva u papirnatom obliku.

5. Svaka stranka osigurava dovršetak obrade zahtjeva, uključujući donošenje konačne odluke, u razumnom roku od podnošenja potpunog zahtjeva. Svaka stranka nastoji odrediti uobičajeni rok za obradu zahtjeva.

6. Nadležno tijelo obavješćuje podnositelja zahtjeva u razumnom roku od primitka zahtjeva koji smatra nepotpunim, pruža priliku za ispravljanje nedostataka te, u mjeri u kojoj je to moguće, utvrđuje dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva.

7. Ako je moguće, umjesto izvornih dokumenata prihvaćaju se ovjerene preslike.

8. U slučaju odbijanja zahtjeva nadležno tijelo obavješćuje podnositelja zahtjeva u pisanom obliku i bez nepotrebne odgode. Podnositelja zahtjeva u načelu se na zahtjev obavješćuje i o razlozima odbijanja zahtjeva i roku za podnošenje žalbe protiv te odluke.

9. Svaka stranka osigurava da dozvola ili odobrenje, nakon dodjele, počne proizvoditi učinke bez nepotrebne odgode u skladu s uvjetima koji su u njima određeni.

⁽¹⁾ Naknade za izdavanje dozvola ne uključuju plaćanja za dražbe, natječaje ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezne doprinose za pružanje univerzalne usluge.

Pododjeljak II.

Odredbe opće primjene

Članak 161.

Uzajamno priznavanje

1. Ništa u ovom poglavlju ne sprječava stranku da od fizičkih osoba zahtijeva posjedovanje nužnih kvalifikacija i/ili radnog iskustva za predmetno područje djelatnosti na području na kojem se usluga pruža.
2. Svaka stranka potiče relevantna stručna tijela na svojem području da Odboru za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu dostave preporuke o uzajamnom priznavanju kvalifikacija i radnog iskustva kako bi poduzetnici i pružatelji usluga ispunili, u cijelosti ili djelomično, kriterije svake stranke za izdavanje odobrenja i dozvola poduzetnicima i pružateljima usluga, a posebno pružateljima profesionalnih usluga, te za njihov rad i certificiranje.
3. Po primitku preporuke iz stavka 2. Odbor za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu u razumnom roku preispituje tu preporuku u cilju utvrđivanja je li ona u skladu s ovim Sporazumom te, na temelju informacija iz preporuke, procjenjuje posebno:
 - (a) koliko su norme i kriteriji koje svaka stranka primjenjuje na izdavanje odobrenja i dozvola pružateljima usluga i poduzetnicima te za njihov rad i certificiranje usklađeni i
 - (b) moguću ekonomsku vrijednost sporazuma o uzajamnom priznavanju kvalifikacija i radnog iskustva.
4. Ako su zahtjevi iz stavka 3. ispunjeni, Odbor za partnerstvo u sastavu zaduženom za trgovinu utvrđuje nužne korake za pregovaranje o sporazumu o uzajamnom priznavanju te zatim preporučuje da nadležna tijela stranaka započnu pregovore.
5. Svaki takav sporazum mora biti u skladu s relevantnim odredbama Sporazuma o WTO-u, a posebno s člankom VII. Općeg sporazuma o trgovini uslugama sadržanog u Prilogu 1.B Sporazumu o WTO-u („GATS”).

Članak 162.

Transparentnost i objava povjerljivih informacija

1. Svaka stranka bez odgode odgovara na sve zahtjeve druge stranke za određene informacije o svim njezinim mjerama opće primjene ili međunarodnim sporazumima koji se odnose na ovaj Sporazum ili na njega utječu. Svaka stranka uspostavlja i najmanje jednu točku za upite preko koje se, na zahtjev, poduzetnicima i pružateljima usluga druge stranke pružaju pojedinačne informacije o tim pitanjima. Stranke obavješćuju jedna drugu o točkama za upite u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog Sporazuma. Točke za upite ne moraju biti depozitari zakona i propisa.
2. Ničim se u ovom Sporazumu ne zahtijeva od stranaka da pružaju povjerljive informacije čija bi objava ometala provedbu zakona ili bi na drugi način bila suprotna javnom interesu ili bi se njome nanijela šteta zakonitim trgovinskim interesima određenih poduzeća, bilo javnih ili privatnih.

Pododjeljak III.

Računalne usluge

Članak 163.

Dogovor o računalnim uslugama

1. U liberalizaciji trgovine računalnim uslugama u skladu s odjeljcima B, C i D stranke postupaju u skladu sa stavcima od 2. do 4.

2. Središnja klasifikacija proizvoda („CPC” ⁽¹⁾) 84, odnosno šifra Ujedinjenih naroda za opisivanje računalnih i srodnih usluga, uključuje osnovne funkcije koje se upotrebljavaju za pružanje svih računalnih i srodnih usluga: računalni programi utvrđeni kao nizovi naredbi koji su potrebni kako bi računala radila i komunicirala (uključujući njihov razvoj i provedbu), obrada i pohrana podataka te srodne usluge kao što su usluge savjetovanja i osposobljavanja osoblja klijenata. Razvojem tehnologije došlo je do povećane ponude takvih usluga u obliku grupe ili paketa srodnih usluga koji može uključivati neke ili sve navedene osnovne funkcije. Na primjer, kod usluga kao što su iznajmljivanje diskovnog prostora na poslužitelju internetskih stranica ili domene, usluge rudarenja podataka (*data mining*) i umreženi računalni sustavi, svaka se sastoji od kombinacije osnovnih funkcija računalnih usluga.

3. Računalne i srodne usluge, bez obzira pružaju li se preko mreže, uključujući internet, uključuju sve usluge koje pružaju:

- (a) savjetovanje, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvoj, instalaciju, provedbu, integraciju, ispitivanje, uklanjanje grešaka (bugova), ažuriranje, podršku, tehničku pomoć ili upravljanje računalima ili računalnim sustavima ili za računala ili računalne sustave;
- (b) računalne programe, koji su utvrđeni kao nizovi naredbi potrebnih za rad i komunikaciju računala (njih samih ili u njima), kao i savjetovanje, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvoj, instalaciju, provedbu, integraciju, ispitivanje, uklanjanje grešaka, ažuriranje, prilagodbu, održavanje, podršku, tehničku pomoć, upotrebu ili upravljanje računalnim programima ili za računalne programe;
- (c) obradu podataka, pohranu podataka, iznajmljivanje diskovnog prostora na poslužitelju ili usluge baze podataka;
- (d) održavanje i popravak uredskih strojeva i opreme, uključujući računala ili
- (e) usluge osposobljavanja osoblja klijenata povezane s računalnim programima, računalima ili računalnim sustavima koje nisu razvrstane u drugu skupinu usluga.

4. Računalne i srodne usluge omogućuju pružanje drugih usluga, kao što su bankarske usluge, kako elektroničkim, tako i drugim sredstvima. U takvim je slučajevima važno razlikovati uslugu omogućivanja, kao što je iznajmljivanje diskovnog prostora na poslužitelju internetskih stranica ili aplikacije, od sadržaja ili osnovne usluge koja se pruža elektronički, kao što su bankarske usluge. U tim slučajevima sadržaj ili osnovna usluga nije uključena u CPC 84.

Pododjeljak IV.

Poštanske usluge ⁽²⁾

Članak 164.

Područje primjene i definicije

- 1. U ovom se pododjeljku utvrđuju načela regulatornog okvira za sve poštanske usluge.
- 2. Za potrebe ovog pododjeljka i odjeljaka B, C i D:
 - (a) „dozvola” znači odobrenje koje je pojedinačnom pružatelju dalo regulatorno tijelo, a koje se zahtijeva prije početka pružanja određene usluge i

⁽¹⁾ Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC prov, 1991.

⁽²⁾ Ovaj se odjeljak primjenjuje na CPC 7511 i CPC 7512.

- (b) „univerzalna usluga” znači trajno pružanje najmanjeg skupa poštanskih usluga određene kvalitete na cjelokupnom području stranke.

Članak 165.

Sprječavanje praksi kojima se narušava tržišno natjecanje

Svaka stranka osigurava da pružatelj poštanskih usluga koje podliježu obvezi univerzalne usluge ili poštanskog monopola ne primjenjuje prakse kojima se narušava tržišno natjecanje kao što su:

- (a) upotreba prihoda od pružanja takve usluge za unakrsno subvencioniranje pružanja usluge brze dostave ili bilo koje neuniverzalne usluge dostave i
- (b) neopravdano razlikovanje među kupcima kao što su poduzeća, pošiljatelji masovne pošte ili konsolidirane pošte u pogledu tarifa ili drugih uvjeta za pružanje usluge koja podliježe obvezi univerzalne usluge ili poštanskog monopola.

Članak 166.

Univerzalna usluga

1. Svaka stranka ima pravo odrediti vrstu obveze univerzalne usluge koju želi zadržati. Takve se obveze neće same po sebi smatrati protivnima tržišnom natjecanju, pod uvjetom da se njima upravlja na transparentan, nediskriminirajući i konkurentski neutralan način te da one ne čine veće opterećenje nego što je potrebno za vrstu univerzalne usluge koju je stranka odredila.
2. Tarife za univerzalnu uslugu moraju biti pristupačne kako bi se zadovoljile potrebe korisnika.

Članak 167.

Dozvole

1. Svaka stranka nastoji postupke izdavanja dozvola za usluge koje nisu obuhvaćene područjem primjene univerzalne usluge zamijeniti jednostavnim postupkom registracije.
2. Ako je dozvola potrebna:
- (a) objavljuju se uvjeti za izdavanje dozvola, koji ne predstavljaju veće opterećenje nego što je potrebno za postizanje svojeg cilja;
- (b) podnositelja zahtjeva se, na njegov zahtjev, obavješćuje o razlozima za uskraćivanje dozvole i
- (c) svaka stranka osigurava žalbeni postupak putem neovisnog tijela koji je transparentan, nediskriminirajući i utemeljen na objektivnim kriterijima.

Članak 168.

Neovisnost regulatornog tijela

Regulatorno tijelo pravno je odvojeno od svih pružatelja poštanskih i kurirskih usluga i nije im odgovorno. Odluke i postupci regulatornog tijela nepristrani su u odnosu na sve sudionike na tržištu.

Članak 169.

Postupno usklađivanje

Stranke prepoznaju važnost postupnog usklađivanja zakonodavstva Republike Armenije u području poštanskih usluga sa zakonodavstvom Europske unije.

Pododjeljak V.

Elektroničke komunikacijske mreže i usluge

Članak 170.

Područje primjene i definicije

1. U ovom se pododjeljku utvrđuju načela regulatornog okvira za elektroničke komunikacijske mreže i usluge liberalizirane u skladu s odjeljcima B, C i D.
2. Za potrebe ovog pododjeljka:
 - (a) „elektronička komunikacijska mreža” znači sustavi prijenosa i, kada je to primjenjivo, oprema za komutiranje i usmjeravanje te druga sredstva, uključujući dijelove mreže koji nisu aktivni, koja dopuštaju prijenos signala žičanim, radijskim, optičkim ili drugim elektromagnetskim sredstvima;
 - (b) „elektronička komunikacijska usluga” znači usluga koja se sastoji, u potpunosti ili uglavnom, od prijenosa signala na elektroničkim komunikacijskim mrežama, uključujući telekomunikacijske usluge i usluge prijenosa u mrežama za emitiranje; te usluge ne uključuju usluge pružanja sadržaja ili izvršavanja uredničke kontrole nad sadržajem prenesenim putem elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga;
 - (c) „javna elektronička komunikacijska usluga” znači elektronička komunikacijska usluga za koju stranka, izričito ili stvarno, zahtijeva da se pruža široj javnosti;
 - (d) „javna elektronička komunikacijska mreža” znači elektronička komunikacijska mreža koja u potpunosti ili uglavnom služi za pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga dostupnih javnosti i koja omogućuje prijenos informacija između priključnih točaka mreže;
 - (e) „javna telekomunikacijska usluga” znači telekomunikacijska usluga za koju stranka, izričito ili stvarno, zahtijeva da se pruža široj javnosti, pri čemu takve usluge mogu uključivati, među ostalim, usluge telegrafa, telefona, teleksa i prijenosa podataka koje obično uključuju prijenos informacija koje su dostavili korisnici u stvarnom vremenu između dvije ili više točaka bez promjene oblika ili sadržaja informacija korisnika s jednog kraja na drugi;
 - (f) „regulatorno tijelo u sektoru elektroničke komunikacije” znači tijelo ili tijela koje je stranka zadužila za uređivanje elektroničke komunikacije iz ovog pododjeljka;
 - (g) „osnovna infrastruktura” znači infrastruktura javne elektroničke komunikacijske mreže i usluge
 - i. koju isključivo ili uglavnom pruža jedan pružatelj usluga ili ograničeni broj pružatelja usluga i
 - ii. koju nije moguće na izvediv način ekonomski ili tehnički zamijeniti radi pružanja usluge;
 - (h) „pripadajuća infrastruktura” znači one srodne usluge, fizičke infrastrukture i druga oprema ili dijelovi povezani s elektroničkom komunikacijskom mrežom ili uslugom koji omogućuju ili podržavaju pružanje usluga preko te mreže ili usluge, ili imaju mogućnost za to, a koji uključuju, među ostalim, zgrade ili ulaze u zgrade, ožičenje zgrada, antene, tornjeve i ostale potporne konstrukcije, kabelaške kanale, cijevi, antenske stupove, šahtove i ormariće;
 - (i) „glavni pružatelj usluga⁽¹⁾” u sektoru elektroničke komunikacije znači pružatelj koji može bitno utjecati na uvjete sudjelovanja, u pogledu cijene i ponude, na relevantnom tržištu elektroničkih komunikacijskih usluga na temelju kontrole nad osnovnom infrastrukturom ili korištenja svojeg položaja na tržištu;

⁽¹⁾ Stranke su suglasne da je pojam „glavni pružatelj usluga” jednak pojmu pružatelja usluga sa znatnom tržišnom snagom.

- (j) „pristup” znači ostvarivanje dostupnosti infrastrukture ili usluga drugom pružatelju usluga pod određenim uvjetima radi pružanja usluga elektroničke komunikacije te, među ostalim, uključuje pristup:
- i. dijelovima mreže i pripadajućoj infrastrukturi, što može obuhvaćati priključenje opreme s pomoću nepokretnih ili pokretnih veza, što posebno uključuje pristup lokalnoj petlji, opremi i uslugama potrebnima za pružanje usluga preko lokalne petlje;
 - ii. fizičkoj infrastrukturi, uključujući zgrade, kabelske kanale i antenske stupove;
 - iii. odgovarajućim programskim sustavima, uključujući sustave za operativnu potporu;
 - iv. informacijskim sustavima ili bazama podataka za naručivanje unaprijed, pribavljanje, naručivanje, održavanje i popravke te izdavanje računa;
 - v. sustavima za pretvaranje brojeva ili sustavima koji nude istovjetnu funkcionalnost;
 - vi. nepokretnim i pokretnim mrežama, posebno za *roaming* i
 - vii. uslugama virtualne mreže;
- (k) „međusobno povezivanje” znači fizičko i logičko povezivanje javnih elektroničkih komunikacijskih mreža koje upotrebljava isti ili neki drugi pružatelj usluga kako bi se korisnicima jednog pružatelja usluga omogućila komunikacija s korisnicima tog istog ili drugog pružatelja usluga ili kako bi se ostvario pristup uslugama drugog pružatelja usluga te uslugama koje mogu pružati uključene stranke ili druge stranke koje imaju pristup mreži;
- (l) „univerzalna usluga” znači najmanji skup usluga određene kvalitete koje su dostupne svim korisnicima na području stranke, bez obzira na njihov zemljopisni položaj i po pristupačnoj cijeni; o njezinu opsegu i provedbi odlučuje svaka stranka; i
- (m) „prenosivost broja” znači mogućnost svih pretplatnika javnih elektroničkih komunikacijskih usluga koji to zatraže da na istoj lokaciji zadrže iste telefonske brojeve bez narušavanja kvalitete, pouzdanosti ili pristupačnosti pri prelasku unutar iste kategorije pružatelja javnih elektroničkih komunikacijskih usluga.

Članak 171.

Regulatorno tijelo

1. Svaka stranka osigurava da su njezina regulatorna tijela za elektroničke komunikacijske mreže i usluge pravno odvojena i funkcionalno neovisna od svih pružatelja elektroničkih komunikacijskih mreža, elektroničkih komunikacijskih usluga ili elektroničke komunikacijske opreme.
 2. Stranka koja zadrži vlasništvo ili kontrolu nad pružateljima elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga osigurava djelotvorno strukturno razdvajanje regulatorne funkcije od djelatnosti povezanih s vlasništvom ili kontrolom. Regulatorno tijelo djeluje neovisno i ne traži niti prihvaća upute od bilo kojeg drugog tijela u pogledu izvršenja tih zadaća koje su joj dodijeljene u skladu s nacionalnim pravom.
 3. Svaka stranka osigurava da njezina regulatorna tijela imaju dovoljne ovlasti za reguliranje sektora te imaju dostatne financijske i kadrovske resurse za obavljanje zadaće koja im je dodijeljena. Samo žalbena tijela iz stavka 7. imaju ovlasti obustaviti primjenu ili ukinuti odluke regulatornih tijela.
- Zadaće dodijeljene regulatornom tijelu objavljuju se u lako dostupnom i jasnom obliku, posebno ako su dodijeljene više tijela. Svaka stranka osigurava da njezina regulatorna tijela imaju zasebne godišnje proračune. Proračuni se objavljuju.
4. Odluke i postupci regulatora nepristrani su u odnosu na sve sudionike na tržištu.

5. Ovlaсти regulatornih tijela izvršavaju se transparentno i pravodobno.
6. Regulatorna tijela imaju ovlasti osigurati da im pružatelji elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga pružaju, odmah i na zahtjev, sve informacije, uključujući financijske informacije, koje su nužne kako bi se osiguralo da regulatorna tijela obavljaju svoje zadaće u skladu s ovim pododjeljkom. Tražene informacije razmjernje su obavljanju zadaća regulatornih tijela i s njima se postupa u skladu sa zahtjevima povjerljivosti.
7. Bilo koji korisnik ili pružatelj usluga na kojeg utječe odluka regulatornog tijela ima pravo žalbe na tu odluku žalbenom tijelu koje je neovisno od uključenih stranaka. To tijelo, koje može biti sud, raspolaže potrebnom stručnošću za učinkovito obavljanje svoje funkcije. Meritum predmeta na odgovarajući se način uzima u obzir, a žalbeni mehanizam mora biti učinkovit. Ako tijela odgovorna za postupke preispitivanja nisu pravosudne naravi, svaka stranka osigurava da su njihove odluke uvijek obrazložene u pisanom obliku i da te odluke podliježu preispitivanju nepristranog i neovisnog pravosudnog tijela. Odluke koje donesu žalbena tijela djelotvorno se izvršavaju. Odluka regulatornog tijela ostaje na snazi do ishoda žalbe, osim ako se donesu privremene mjere u skladu s nacionalnim pravom.
8. Svaka stranka osigurava da se voditelj regulatornog tijela ili, ako je primjenjivo, članovi kolegijalnog tijela koji vrše tu funkciju u okviru regulatornog tijela ili njihove zamjene mogu razriješiti samo ako više ne ispunjavaju uvjete potrebne za izvršenje svojih dužnosti koje su unaprijed utvrđene nacionalnim pravom. Takva odluka o razrješenju objavljuje se prilikom razrješenja. Razriješenom voditelju regulatornog tijela ili, ako je primjenjivo, razriješenim članovima kolegijalnog tijela koji vrše tu funkciju dostavlja se obrazloženje razrješenja te imaju pravo zahtijevati objavu toga obrazloženja, ako do toga ne bi drukčije došlo, i u tom se slučaju obrazloženje objavljuje.

Članak 172.

Odobrenje za pružanje elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga

1. Svaka stranka daje odobrenje za pružanje elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga, kad god je to moguće, nakon jednostavne prijave. Nakon prijave, od predmetnog se pružatelja usluga ne može zahtijevati da od regulatornog tijela ishodi izričitu odluku ili neki drugi upravni akt prije početka ostvarivanja prava koja proizlaze iz odobrenja. Prava i obveze koji proizlaze iz takvog odobrenja objavljuju se u lako dostupnom obliku. Obveze bi trebale biti razmjernje predmetnoj usluzi.
2. Prema potrebi, stranka može zahtijevati izdavanje dozvole za prava upotrebe radijskih frekvencija i brojeva kako bi se:
 - (a) izbjegle štetne smetnje;
 - (b) osigurala tehnička kvaliteta usluge;
 - (c) zaštitila učinkovita upotreba radiofrekvencijskog spektra ili
 - (d) ispunili drugi ciljevi od općeg interesa.
3. Ako zahtijeva dozvolu, stranka osigurava:
 - (a) objavu svih kriterija za izdavanje dozvole i uobičajen rok za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole;
 - (b) da se podnositelja zahtjeva, na njegov zahtjev, u pisanom obliku obavijesti o razlozima uskraćivanja dozvole; i
 - (c) da se podnositelj zahtjeva može obratiti žalbenom tijelu ako mu je dozvola uskraćena.
4. Svi administrativni troškovi za pružatelje određuju se na objektivan, transparentan i proporcionalan način kojim se troškovi svode na najmanju mjeru. Svi administrativni troškovi koje stranka propisuje za pružatelje koji pružaju uslugu ili mrežu na temelju odobrenja iz stavka 1. ili dozvole iz stavka 2. ograničeni su na stvarne administrativne troškove koji obično nastaju pri upravljanju odobrenjem i dozvolama koji se već primjenjuju, nadzoru nad njima i njihovoj provedbi. Ti administrativni troškovi mogu uključivati troškove za međunarodnu suradnju, usklađivanje i normizaciju, analizu tržišta, praćenje usklađenosti i drugi nadzor tržišta, kao i regulatorne poslove na izradi i provedbi zakonodavstva i upravnih odluka, kao što su odluke o pristupu i međusobnom povezivanju.

Administrativni troškovi iz prvog podstavka ne uključuju plaćanja za dražbe, natječajne ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezne doprinose za pružanje univerzalne usluge.

Članak 173.

Ograničeni resursi

1. Dodjela i davanje prava korištenja ograničenih resursa, uključujući radiofrekvencijski spektar, brojeve i pravo puta, provode se na otvoren, objektivan, pravodoban, transparentan, nediskriminirajući i razmjernan način. Svaka stranka temelji svoje postupke na objektivnim, transparentnim, nediskriminirajućim i razmjernim kriterijima.
2. Trenutačno stanje dodijeljenih frekvencijskih pojaseva se objavljuje, ali nije potrebno dati detaljan opis radiofrekvencijskog spektra dodijeljenog za određene državne potrebe.
3. Svaka stranka zadržava pravo na uspostavu i primjenu mjera upravljanja spektrom i frekvencijama koje mogu dovesti do ograničenja broja pružatelja elektroničkih komunikacijskih usluga, pod uvjetom da to čini na način koji je u skladu s ovim Sporazumom. To pravo uključuje mogućnost dodjele frekvencijskih pojaseva uzimajući u obzir postojeće i buduće potrebe i dostupnost spektra. Mjere kojima stranka dodjeljuje spektar i upravlja frekvencijama same se po sebi ne smatraju mjerama koje nisu u skladu s člancima 144., 149. i 150.

Članak 174.

Pristup i međusobno povezivanje

1. Pristup i međusobno povezivanje u načelu se dogovaraju na temelju poslovnih pregovora između predmetnih pružatelja.
2. Svaka stranka osigurava da svi pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga imaju pravo i, na zahtjev drugog pružatelja, obvezu pregovarati o međusobnom povezivanju radi pružanja javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga. Nijedna stranka ne provodi zakonske ili administrativne mjere koje obvezuju pružatelje koji pružaju usluge pristupa ili međusobnog povezivanja da drugim pružateljima ponude drukčije uvjete za istovjetne usluge ili koje određuju obveze koje nisu povezane s uslugama koje se pružaju.
3. Svaka stranka osigurava da se pružatelji usluga koji u postupku pregovora o pristupu ili međusobnom povezivanju dobiju informacije od drugog pružatelja usluga tim informacijama smiju služiti isključivo u svrhu za koju su im one dostavljene te da u svakom trenutku poštuju povjerljivost informacija koje se prenose ili pohranjuju.
4. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelj usluga na njezinu području pružateljima elektroničkih komunikacijskih usluga odobrava pristup svojoj osnovnoj infrastrukturi koja uključuje, među ostalim, dijelove mreže, pripadajuću infrastrukturu i pomoćne usluge, pod razumnim i nediskriminirajućim⁽¹⁾ uvjetima.
5. U pogledu javnih telekomunikacijskih usluga, međusobno povezivanje s glavnim pružateljem usluga osigurava se na bilo kojoj tehnički izvedivoj točki mreže. Takvo se međusobno povezivanje osigurava:
 - (a) pod nediskriminirajućim uvjetima (uključujući u pogledu tehničkih normi, specifikacija, kvalitete i održavanja) i cijenama te kvalitetom koja nije lošija od kvalitete vlastitih sličnih usluga tog glavnog pružatelja usluga ili sličnih usluga koje pruža nepovezanim pružateljima, ili svojim društvima kćerima ili drugim povezanim društvima;

⁽¹⁾ Za potrebe ovog pododjeljka pojam „nediskriminirajući” odnosi se na nacionalni tretman utvrđen u članku 150. te odražava upotrebu tog pojma specifičnu za sektor u značenju „uvjeta koji nisu nepovoljniji od onih koji se, u sličnim okolnostima, daju bilo kojem drugom korisniku sličnih javnih elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga”.

- (b) pravovremeno, pod uvjetima (uključujući u pogledu tehničkih normi, specifikacija, kvalitete i održavanja) i troškovno usmjerenim cijenama koji su transparentni, razumni i kojima se uzima u obzir ekonomska izvedivost te koji su dovoljno nevezani da pružatelj usluge ne mora plaćati za dijelove mreže ili infrastrukturu koja mu nije potrebna za pružanje usluge i
- (c) na zahtjev, u dodatnim točkama uz priključne točke mreže koje nude većini korisnika, po cijenama koje odražavaju trošak izgradnje potrebne dodatne infrastrukture.
6. Svaka stranka osigurava da su postupci koji se primjenjuju za međusobno povezivanje s glavnim pružateljem usluga javno dostupni te osigurava da glavni pružatelji usluga objave svoje ugovore o međusobnom povezivanju ili, ako je primjereno, svoju standardnu ponudu za međusobno povezivanje.

Članak 175.

Mjere zaštite tržišnog natjecanja u pogledu glavnih pružatelja usluga

Svaka stranka donosi ili provodi odgovarajuće mjere radi sprječavanja pružatelja koji su, sami ili zajedno, glavni pružatelji usluga, da ne sudjeluju u ili nastavljaju praksu protivnu tržišnom natjecanju. Ta praksa protivna tržišnom natjecanju uključuje posebno:

- (a) unakrsno subvencioniranje protivno tržišnom natjecanju;
- (b) upotrebu informacija dobivenih od konkurenata s posljedicama protivnima tržišnom natjecanju i
- (c) uskraćivanje drugim pružateljima usluga pravovremenih tehničkih informacija o osnovnoj infrastrukturi i komercijalno važnih informacija koje su im potrebne za pružanje usluga.

Članak 176.

Univerzalna usluga

1. Svaka stranka ima pravo utvrditi vrstu obveza univerzalne usluge koje želi zadržati.
2. Te se obveze univerzalne usluge same po sebi ne smatraju protivnima tržišnom natjecanju, pod uvjetom da se njima upravlja na razmjeran, transparentan, objektivan i nediskriminirajući način. Upravljanje tim obvezama mora biti neutralno i u pogledu tržišnog natjecanja te ne smije predstavljati veće opterećenje nego što je potrebno za vrstu univerzalne usluge koju je stranka odredila.
3. Svi pružatelji elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga trebali bi biti prihvatljivi za pružanje univerzalne usluge. Određivanje pružatelja univerzalne usluge obavlja se primjenom učinkovitog, transparentnog i nediskriminirajućeg mehanizma. Svaka stranka, prema potrebi, procjenjuje predstavlja li pružanje univerzalne usluge nepošteno opterećenje za pružatelja određenog za pružanje univerzalne usluge. Ako je na temelju tog izračuna opravdano i uzimajući u obzir tržišnu korist koja bi pripala pružatelju koji nudi univerzalnu uslugu, regulatorno tijelo odlučuje o tome je li potreban mehanizam za naknadu štete dotičnom pružatelju usluga ili za podjelu neto troškova povezanih s obvezom pružanja univerzalne usluge.

Članak 177.

Prenosivost broja

Svaka stranka osigurava da pružatelji javnih elektroničkih komunikacijskih usluga osiguravaju prenosivost broja pod razumnim uvjetima.

Članak 178.

Povjerljivost informacija

Svaka stranka osigurava povjerljivost elektroničkih komunikacija i povezanih podataka o prometu putem javne elektroničke komunikacijske mreže i s pomoću javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga, bez ograničavanja trgovine uslugama.

*Članak 179.***Rješavanje sporova u području elektroničke komunikacije**

1. Svaka stranka osigurava da u slučaju spora između pružatelja usluga elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga u vezi s pravima i obvezama koje proizlaze iz ovog pododjeljka, predmetno regulatorno tijelo, na zahtjev bilo koje od predmetnih stranaka, donese obvezujuću odluku o rješenju spora u najkraćem mogućem roku, a svakako u roku od četiri mjeseca, osim u iznimnim okolnostima.
2. Ako se spor odnosi na prekogranično pružanje usluga, predmetna regulatorna tijela koordiniraju svoje napore kako bi došla do rješenja spora.
3. Odluka regulatornog tijela se objavljuje uzimajući u obzir zahtjeve za povjerljivost poslovanja. Predmetni pružatelji usluga dobivaju cjelovito obrazloženje na kojemu se odluka temelji te imaju pravo podnijeti žalbu protiv te odluke u skladu s člankom 171. stavkom 7.
4. Postupak iz ovog članka ne isključuje pravo bilo koje od predmetnih stranaka na podnošenje tužbe pred sudom.

*Članak 180.***Postupno usklađivanje**

Stranke prepoznaju važnost postupnog usklađivanja zakonodavstva Republike Armenije u području elektroničkih komunikacijskih mreža sa zakonodavstvom Europske unije.

Pododjeljak VI.

Financijske usluge*Članak 181.***Područje primjene i definicije**

1. Ovaj se pododjeljak primjenjuje na mjere koje utječu na pružanje financijskih usluga u slučajevima kada su financijske usluge liberalizirane u skladu s odjeljcima B, C i D.
2. Za potrebe ovog poglavlja „financijska usluga” znači svaka usluga financijske naravi koju nudi pružatelj financijske usluge stranke. Financijskim uslugama obuhvaćeni su osiguranje i usluge povezane s osiguranjem te bankarske i druge financijske usluge.
3. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem iz stavka 2. uključuju:
 - (a) izravno osiguranje (uključujući suosiguranje):
 - i. životno i
 - ii. neživotno;
 - (b) reosiguranje i retrocesiju;
 - (c) posredovanje u osiguranju, kao što su posredništvo i zastupanje i
 - (d) pomoćne osigurateljne usluge, kao što su usluge savjetovanja, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge naplate odštetnih zahtjeva.
4. Bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem) iz stavka 2. uključuju:
 - (a) primanje depozita i drugih povratnih sredstava od građanstva;
 - (b) sve vrste zajmova, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnih transakcija;

- (c) financijski leasing;
 - (d) sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kreditne kartice, kartice s odgođenom naplatom (*charge card*) i debitne kartice, putničke čekove i bankovne mjenice;
 - (e) jamstva i obveze;
 - (f) trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenata, na burzi, izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način:
 - i. instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice, certifikate o depozitu);
 - ii. devizama;
 - iii. izvedenicama koje uključuju, među ostalim, budućnosnice i opcije;
 - iv. tečajnim i kamatnim instrumentima, uključujući proizvode kao što su razmjene i terminski ugovori o kamatnoj stopi;
 - v. prenosivim vrijednosnim papirima i
 - vi. drugim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući plemenite metale;
 - (g) sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući njihovo pokroviteljstvo i plasiranje u svojstvu agenta (javno ili u privatnom svojstvu) te pružanje usluga koje se odnose na takva izdavanja;
 - (h) brokerske novčane poslove;
 - (i) upravljanje imovinom, na primjer upravljanje gotovinom ili portfeljem, svi oblici zajedničkog upravljanja ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge pohrane i fiducijarne usluge;
 - (j) usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, izvedenice i druge prenosive instrumente;
 - (k) pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s njima povezanih računalnih programa i
 - (l) savjetodavne, posredničke i druge pomoćne financijske usluge za sve djelatnosti navedene u ovom stavku, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupnji i restrukturiranju i strategiji poduzeća.
5. Za potrebe ovog pododjeljka:
- (a) „pružatelj financijskih usluga” znači bilo koja fizička ili pravna osoba stranke koja želi pružati ili pruža financijske usluge, ali ne uključuje javni subjekt;
 - (b) „javni subjekt” znači:
 - i. vlada, središnja banka ili monetarno tijelo stranke ili subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom stranke, koji se pretežno bavi obavljanjem javnih funkcija ili djelatnosti u javne svrhe, što ne obuhvaća subjekte koji se pretežno bave pružanjem financijskih usluga uz tržišne uvjete ili
 - ii. privatni subjekt koji obavlja poslove koje uobičajeno obavlja središnja banka ili monetarno tijelo kad izvršava te poslove; i
 - (c) „nova financijska usluga” znači usluga financijske prirode, uključujući usluge povezane s postojećim i novim proizvodima ili načinom pružanja tih proizvoda, koju ne pruža ni jedan pružatelj financijskih usluga na području stranke, nego se ona pruža na području druge stranke.

Članak 182.

Bonitetno izuzeće

1. Ništa u ovom Sporazumu ne sprječava stranku da donese ili provodi mjere iz bonitetnih razloga, kao što su:
 - (a) zaštita ulagača, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu; ili
 - (b) osiguravanje cjelovitosti i stabilnosti svojeg financijskog sustava.
2. Te mjere ne smiju predstavljati veće opterećenje od onog koje je potrebno radi postizanja njihova cilja.
3. Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači kao zahtjev stranci za otkrivanje informacija koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih klijenata ili bilo kakve povjerljive ili zaštićene informacije koje su u posjedu javnih subjekata.

Članak 183.

Učinkovito i transparentno reguliranje

1. Svaka stranka čini sve što je u njezinoj moći kako bi sve zainteresirane osobe unaprijed obavijestila o bilo kakvoj mjeri opće primjene koju namjerava donijeti kako bi tim osobama omogućila da se očituju o mjeri. O toj se predloženoj mjeri obavješćuje:
 - (a) službenom objavom ili
 - (b) u drugom pisanom ili elektroničkom obliku.
2. Svaka stranka zainteresiranim osobama stavlja na raspolaganje svoje uvjete za ispunjavanje zahtjeva koji se odnose na pružanje financijskih usluga.

Na njegovo traženje, predmetna stranka obavješćuje podnositelja zahtjeva o statusu njegova zahtjeva. Ako predmetna stranka želi da joj podnositelj zahtjeva dostavi dodatne informacije, o tome ga obavješćuje bez nepotrebne odgode.
3. Svaka stranka čini sve što je u njezinoj moći da na svojem području osigura provedbu i primjenu međunarodno usuglašanih normi za reguliranje sektora financijskih usluga i nadzor nad njim te za borbu protiv utaje i izbjegavanja poreza. Te su međunarodno usuglašene norme, među ostalim:
 - (a) Temeljna načela učinkovitoga bankarskog nadzora (*Core Principle for Effective Banking Supervision*) Baselskog odbora;
 - (b) Temeljna načela osiguranja (*Insurance Core Principles*) Međunarodnog udruženja osigurateljskih nadzornih tijela;
 - (c) Ciljevi i načela reguliranja vrijednosnih papira (*Objectives and Principles of Securities Regulation*) Međunarodne organizacije nadzornih tijela za vrijednosne papire;
 - (d) Sporazum o razmjeni informacija o poreznim pitanjima (*Agreement on exchange of information on tax matters*) OECD-a;
 - (e) Izjava o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe (*Statement on Transparency and exchange of information for tax purposes*) skupine G20 i
 - (f) Četrdeset preporuka o pranju novca (*Forty Recommendations on Money Laundering*) i Devet posebnih preporuka o financiranju terorizma (*Nine Special Recommendations on Terrorist Financing*) Radne skupine za financijske aktivnosti.
4. Stranke primaju na znanje i Deset ključnih načela razmjene informacija (*Ten Key Principles for Information Exchange*) koja su proglasili ministri financija skupine zemalja G7 te čine sve što je u njihovoj moći kako bi primijenile ta načela među sobom.

*Članak 184.***Nove financijske usluge**

Svaka stranka pružatelju financijskih usluga druge stranke dopušta pružanje svih novih financijskih usluga koje su slične onoj vrsti usluga čije bi pružanje ta stranka, prema nacionalnom pravu i u sličnim okolnostima, dopustila svojim pružateljima financijskih usluga. Stranka može odrediti pravni oblik u kojem se usluga može pružati i može zahtijevati ishodenje odobrenja za pružanje te usluge. Ako se zahtijeva takvo odobrenje, odluka se donosi u razumnom roku, a odobrenje se može odbiti samo iz bonitetnih razloga u skladu s člankom 182.

*Članak 185.***Obrada podataka**

1. Svaka stranka dopušta pružatelju financijskih usluga druge stranke prijenos informacija u elektroničkom ili drugom obliku, na njezino područje i iz njega, radi obrade podataka, ako je ta obrada potrebna za redovito poslovanje tog pružatelja financijskih usluga.
2. Ništa u stavku 1. ne ograničava pravo stranke na zaštitu osobnih podataka i privatnosti, pod uvjetom da se to pravo ne upotrebljava za izbjegavanje ovog Sporazuma.
3. Svaka stranka donosi ili provodi odgovarajuće zaštitne mjere za zaštitu privatnosti, temeljnih prava i slobode pojedinaca, posebno u pogledu prijenosa osobnih podataka.

*Članak 186.***Posebne iznimke**

1. Ništa se u ovom poglavlju ne tumači kao sprječavanje stranke, uključujući njezine javne subjekte, da na svojem području isključivo ona obavlja ili pruža djelatnosti ili usluge koje su dio javnih mirovinskih planova ili zakonskog sustava socijalne sigurnosti, osim ako te djelatnosti mogu obavljati, kako je predviđeno njezinim domaćim propisima, pružatelji financijskih usluga u konkurenciji s javnim subjektima ili privatnim institucijama.
2. Ništa se u ovom Sporazumu ne primjenjuje na djelatnosti koje obavlja središnja banka ili monetarno tijelo ili neki drugi javni subjekt u provođenju monetarne ili tečajne politike.
3. Ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da sprječava stranku, uključujući njezine javne subjekte, da na svojem području isključivo ona obavlja djelatnosti ili pruža usluge za račun stranke ili za račun svojih javnih subjekata, ili uz njihovo jamstvo, ili uz upotrebu financijskih sredstava.

*Članak 187.***Samoregulatorne organizacije**

Ako stranka zahtijeva članstvo ili sudjelovanje u samoregulatornom tijelu, burzi ili tržištu vrijednosnih papira ili budućnosnica, klirinškoj agenciji ili bilo kakvoj drugoj organizaciji ili udruženju, ili pristup njima za pružatelje financijskih usluga druge stranke, a da bi oni mogli pružati financijske usluge na jednakoj osnovi kao i pružatelji financijskih usluga te stranke, ili ako stranka tim subjektima izravno ili neizravno pruža povlastice ili pogodnosti u pružanju financijskih usluga, stranka osigurava poštovanje obveza iz članaka 144. i 150.

*Članak 188.***Klirinški i platni sustavi**

Svaka stranka, pod uvjetima nacionalnog tretmana iz članaka 144. i 150., pružateljima financijskih usluga druge stranke s poslovnim nastanom na njezinu području odobrava pristup platnim i klirinškim sustavima kojima upravljaju javni subjekti te službenim sustavima financiranja i refinanciranja koji su dostupni u uobičajenom tijeku redovitog poslovanja. Namjera ovog članka nije omogućiti pristup sredstvima stranke namijenjenima za financiranje u krajnjoj nuždi.

Članak 189.

Financijska stabilnost i regulacija financijskih usluga u Republici Armeniji

Stranke priznaju važnost primjerene regulacije financijskih usluga radi osiguravanja financijske stabilnosti, poštenih i učinkovitih tržišta te zaštite ulagača, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelji financijskih usluga imaju fiducijarnu obvezu. Regulacija financijskih usluga temelji se na međunarodnim normama najbolje prakse, posebno u pogledu načina na koji se primjenjuju u Europskoj uniji. U tom kontekstu Republika Armenija, prema potrebi, približava svoje propise u području financijskih usluga zakonodavstvu Europske unije.

Pododjeljak VII.

Usluge prijevoza

Članak 190.

Područje primjene i ciljevi

U ovom se pododjeljku navode načela povezana s liberalizacijom međunarodnih prijevoznih usluga u skladu s odjeljcima B, C i D.

Članak 191.

Definicije

1. Za potrebe ovog pododjeljka i odjeljaka B, C i D:
 - (a) „međunarodni pomorski promet” znači prijevoz od vrata do vrata i multimodalni prijevoz, koji znače prijevoz robe na više od jednog načina prijevoza i uključuju pomorsku dionicu, s jedinstvenom prijevoznom ispravom i u tu svrhu uključuje pravo na neposredno sklapanje ugovora s pružateljima drugih načina prijevoza;
 - (b) „usluge pretovara tereta u pomorstvu” znači djelatnosti koje obavljaju trgovačka društva za utovar i istovar, uključujući poduzeća koja upravljaju terminalima, ali isključujući neposrednu djelatnost lučkih radnika, ako je ta radna snaga organizirana neovisno o trgovačkim društvima za utovar i istovar ili trgovačkim društvima za upravljanje terminalima. Obuhvaćene djelatnosti uključuju organizaciju i nadzor:
 - i. utovara tereta na brod ili istovara tereta s broda;
 - ii. privezivanja ili odvezivanja tereta;
 - iii. prihvata ili isporuke i čuvanja tereta prije otpreme ili nakon istovara;
 - (c) „usluge carinjenja” ili „usluge carinskog posredovanja” znači djelatnosti koje se sastoje od obavljanja carinskih formalnosti za drugu stranku u vezi s uvozom, izvozom ili prijevozom tereta, bez obzira na to pruža li tu uslugu pružatelj usluga u okviru svoje osnovne ili sporedne djelatnosti;
 - (d) „usluge kontejnerske stanice i terminala” znači djelatnosti koje se sastoje od skladištenja kontejnera, u luci ili na kopnu, radi njihova punjenja/praznjenja, popravka ili pripreme za prijevoz;
 - (e) „usluge pomorskih agencija” znači djelatnosti koje se sastoje od zastupanja u svojstvu agenta, na određenom zemljopisnom području, poslovnih interesa jednog ili više brodara ili brodarskih društava za sljedeće potrebe:
 - i. stavljanje na tržište i prodaju usluga pomorskog prometa i srodnih usluga, od izrade ponude do izdavanja računa i teretnica u ime trgovačkih društava, dobavu i preprodaju potrebnih srodnih usluga, pripremu dokumentacije i pružanje poslovnih informacija i
 - ii. organiziranje, u ime trgovačkih društava, pristanka brodova ili preuzimanja tereta kada je to potrebno;

- (f) „usluge otpreme tereta” znači djelatnosti koje se sastoje od organiziranja i praćenja operacija otpreme u ime otpremnika, osiguranjem usluga prijevoza i povezanih usluga, pripremom dokumentacije i pružanjem poslovnih informacija i
- (g) „usluge razvoza” znači prethodni i daljnji prijevoz međunarodnog tereta morskim putem, a posebno prijevoz robe u kontejnerima, između luka koje se nalaze u stranci.

2. U odnosu na međunarodni pomorski promet, stranke osiguravaju djelotvornu primjenu načela neograničenog pristupa teretu na komercijalnoj osnovi, slobodu pružanja međunarodnih pomorskih usluga te nacionalni tretman u okviru pružanja takvih usluga.

3. S obzirom na postojeće razine liberalizacije između stranaka u međunarodnom pomorskom prometu, svaka stranka:

- (a) djelotvorno primjenjuje načelo neograničenog pristupa međunarodnim pomorskim tržištima i trgovini na komercijalnoj i nediskriminirajućoj osnovi i
- (b) brodovima koji plove pod zastavom druge stranke ili kojima upravljaju pružatelji usluga druge stranke odobrava tretman koji nije nepovoljniji od onoga koji odobrava svojim brodovima ili brodovima trećih zemalja, ovisno o tome koji je tretman povoljniji, s obzirom na, među ostalim, pristup lukama, upotrebu infrastrukture i lučkih usluga te pomoćnih pomorskih usluga kao i s tim povezane naknade i davanja, carinske objekte i dodjeljivanje vezova i uređaja za utovar i istovar.

4. Primjenjujući načela iz stavka 3. svaka stranka:

- (a) ne uključuje dogovore o raspodjeli tereta u buduće sporazume s trećim zemljama o uslugama u međunarodnom pomorskom prometu, uključujući prijevoz suhog i tekućeg rasutog tereta i linijski promet, a takve dogovore o raspodjeli tereta koji postoje u prethodnim sporazumima otkazuje u razumnom roku i
- (b) nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, ukida i suzdržava se od uvođenja jednostranih mjera i upravnih, tehničkih i drugih prepreka koje bi mogle činiti prikriveno ograničenje ili imati diskriminirajuće učinke na slobodno pružanje usluga u međunarodnom pomorskom prometu.

5. Svaka stranka pružateljima usluga u međunarodnom pomorskom prometu druge stranke dopušta da imaju poslovne jedinice na njezinu području pod uvjetima poslovnog nastana i poslovanja koji nisu nepovoljniji od onih koje odobravaju vlastitim pružateljima usluga ili onima iz trećih zemalja, ovisno o tome koji su povoljniji.

6. Svaka stranka pružateljima usluga u međunarodnom pomorskom prometu druge stranke pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima u luci osigurava sljedeće usluge: peljarenje, tegljenje i pomoć pri tegljenju, opskrbu hranom, gorivom i vodom, prikupljanje otpada i zbrinjavanje balastnih voda, usluge lučke kapetanije, pomoć pri navigaciji, usluge hitnih popravaka, sidrenje, privez i usluge priveza te operativne obalne usluge nužne za operativnost broda, uključujući komunikacije, opskrbu vodom i električnom energijom.

7. Svaka stranka dopušta prijevoz opreme kao što su prazni kontejneri, koji se ne prevoze kao teret uz plaćanje, između luka Republike Armenije ili između luka države članice.

8. Svaka stranka, uz odobrenje nadležnog tijela, dopušta pružateljima usluga u međunarodnom pomorskom prometu druge stranke pružanje usluga razvoza između njihovih nacionalnih luka.

Članak 192.

Postupno usklađivanje

Stranke prepoznaju važnost postupnog usklađivanja zakonodavstva Republike Armenije u području usluga prijevoza sa zakonodavstvom Europske unije.

Odjeljak F
Elektronička trgovina

Pododjeljak I.
Opće odredbe

Članak 193.
Cilj i načela

1. Prepoznajući da elektronička trgovina otvara nove poslovne mogućnosti u brojnim sektorima, stranke imaju za cilj promicati razvoj elektroničke trgovine među sobom, posebno suradnjom na pitanjima povezanim s elektroničkom trgovinom s obzirom na odredbe ovog poglavlja.
2. Stranke su suglasne da razvoj elektroničke trgovine mora u potpunosti biti usklađen s najvišim međunarodnim normama za zaštitu podataka kako bi se osiguralo povjerenje korisnika elektroničke trgovine.
3. Stranke elektroničke prijenose smatraju pružanjem usluga koje, u smislu odjeljka C, ne mogu biti podložne carini.

Članak 194.

Regulatorni aspekti elektroničke trgovine

1. Stranke održavaju dijalog o regulatornim pitanjima povezanim s elektroničkom trgovinom. Taj dijalog uključuje, među ostalim, sljedeća pitanja:
 - (a) priznavanje potvrda o elektroničkom potpisu koje se izdaju javnosti i olakšavanje usluga prekograničnog potvrđivanja;
 - (b) odgovornost pružatelja usluga posredovanja s obzirom na prijenos ili pohranu informacija:
 - i. postupanjem prema neželjenom elektroničkom oglašavanju i
 - ii. zaštitom potrošača u području elektroničke trgovine i
 - (c) sva druga pitanja koja su važna za razvoj elektroničke trgovine.
2. Takav dijalog može se provoditi razmjenom informacija o zakonodavstvu svake stranke o pitanjima iz stavka 1. te o provedbi tog zakonodavstva.

Pododjeljak II.

Odgovornost posrednih pružatelja usluga

Članak 195.

Korištenje uslugama posrednika

Stranke prepoznaju da se treće strane mogu koristiti uslugama posrednika za djelatnosti kojima se krši njihovo nacionalno zakonodavstvo. Kako bi uzela u obzir tu mogućnost, svaka stranka donosi ili provodi mjere u pogledu odgovornosti posrednih pružatelja usluga iz ovog pododjeljka.

Članak 196.

Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „samo prijenosnik informacija”

1. Kada se usluga informacijskog društva koju se pruža sastoji od prijenosa informacija koje je pružio primatelj usluge komunikacijskom mrežom, ili od osiguravanja pristupa komunikacijskoj mreži, svaka stranka osigurava da pružatelj usluge nije odgovoran za prenesene informacije pod uvjetom da pružatelj:

- (a) ne započne prijenos;
- (b) ne odabere primatelja prijenosa i
- (c) ne odabere ili promijeni informacije koje prijenos sadržava.

2. Prijenos i osiguranje pristupa iz stavka 1. obuhvaćaju automatsku, privremenu i prijelaznu pohranu prenesenih informacija u mjeri u kojoj se to događa isključivo radi obavljanja prijenosa u komunikacijskoj mreži i pod uvjetom da te informacije nisu pohranjene dulje nego što je to opravdano potrebno za prijenos.

3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom svake stranke, od pružatelja usluga zahtijeva da prekine ili spriječi povredu prava.

Članak 197.

Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „privremena pohrana (caching)”

1. Kada se usluga informacijskog društva koju se pruža sastoji od prijenosa informacija koje je pružio primatelj usluge komunikacijskom mrežom, svaka stranka osigurava da pružatelj usluge nije odgovoran za automatsku, privremenu i prijelaznu pohranu tih informacija, koja je izvršena isključivo u svrhu učinkovitijega daljnjeg prijenosa informacija prema drugim primateljima usluge na njihov zahtjev, pod uvjetom da pružatelj:

- (a) ne izmijeni informacije;
- (b) poštuje uvjete pristupa informacijama;
- (c) poštuje pravila o ažuriranju informacija koja su navedena na način koji je opće priznat i koristi se u industriji;
- (d) ne ugrožava zakonitu upotrebu tehnologije za prikupljanje podataka o korištenju informacijama, koja je opće priznata i kojom se koristi u industriji i
- (e) žurno djeluje kako bi uklonio ili onemogućio pristup informacijama koje je pružatelj pohranio, čim stekne stvarna saznanja o tome da su informacije na početnom izvoru prijenosa uklonjene iz mreže ili je pristup tim informacijama onemogućen ili da je sudsko ili upravno tijelo naložilo takvo uklanjanje ili onemogućivanje.

2. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom svake stranke, od pružatelja usluga zatraži da prestane s povredom prava ili da je spriječi.

Članak 198.

Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „iznajmljivanje diskovnog prostora (hosting)”

1. Kada se usluga informacijskog društva koju se pruža sastoji od pohrane informacija koje je pružio primatelj usluge, stranke osiguravaju da pružatelj usluge nije odgovoran za informacije pohranjene na zahtjev primatelja usluge, pod uvjetom da pružatelj:

- (a) nema stvarnih saznanja o nezakonitim radnjama ili informacijama te da, u vezi s odštetnim zahtjevima, nije svjestan činjenica ili okolnosti iz kojih je očito da je riječ o nezakonitim radnjama ili informacijama ili
- (b) nakon što dozna za to ili postane svjestan toga, žurno djeluje kako bi uklonio informacije ili onemogućio pristup informacijama.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako primatelj usluge postupa na temelju ovlasti ili pod nadzorom pružatelja usluga.

3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom svake stranke, od pružatelja usluga zatraži da prestane s povredom prava ili da je spriječi, niti utječe na mogućnost da stranka utvrdi postupke kojima se uređuju uklanjanje informacija ili onemogućivanje pristupa informacijama.

Članak 199.

Nepostojanje opće obveze praćenja

1. Stranke pružateljima usluga u vezi s pružanjem usluga obuhvaćenih člancima 196., 197. i 198. ne uvode opću obvezu praćenja informacija koje oni prenose ili pohranjuju niti opću obvezu aktivnog traženja činjenica ili okolnosti koje ukazuju na nezakonite radnje.

2. Svaka stranka može utvrditi obveze pružatelja usluga informacijskog društva da hitno obavijeste nadležna javna tijela o navodnim nezakonitim radnjama i informacijama koje su pružili primatelji njihove usluge, ili obveze da nadležnim tijelima na njihov zahtjev dostave informacije koje omogućuju identifikaciju primatelja njihove usluge s kojima su sklopili sporazume o pohrani.

Odjeljak G

Iznimke

Članak 200.

Opće iznimke

1. Ne dovodeći u pitanje opće iznimke predviđene ovim Sporazumom, ovo poglavlje podliježe iznimkama navedenima u stavcima 2. i 3.

2. Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između zemalja u kojima prevladavaju slični uvjeti ili prikriveno ograničavanje poslovnog nastana ili prekograničnog pružanja usluga, ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da sprječava bilo koju stranku da donese ili izvrši mjere:

- (a) potrebne radi zaštite javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanja javnog reda;
- (b) potrebne za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja;
- (c) koje se odnose na zaštitu neobnovljivih prirodnih resursa ako se te mjere primjenjuju zajedno s ograničenjima za domaće poduzetnike ili domaće pružanje ili korištenje usluga;
- (d) potrebne za zaštitu nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti;
- (e) potrebne za osiguravanje usklađenosti sa zakonima ili propisima koji su u skladu s ovim poglavljem, uključujući one koji se odnose na:
 - i. sprječavanje prijevare i zavaravajuće prakse ili na rješavanje posljedica povreda ugovora;
 - ii. zaštitu privatnosti osoba u vezi s obradom i širenjem osobnih podataka te zaštitu povjerljivosti osobnih evidencija i računa ili
 - iii. sigurnost ili

- (f) koje nisu u skladu s člancima 144. i 150., pod uvjetom da je razlika u tretmanu namijenjena osiguranju djelatnog ili pravičnog uvođenja ili naplate neposrednih poreza u odnosu na gospodarske djelatnosti, poduzetnike ili pružatelje usluga druge stranke ⁽¹⁾.

3. Ovo poglavlje i Prilog VIII. ovom Sporazumu ne primjenjuju se na odgovarajuće sustave socijalnog osiguranja stranaka ili aktivnosti na području svake stranke, koji su povezani, čak i povremeno, s izvršavanjem službenih ovlasti.

Članak 201.

Mjere oporezivanja

Tretman najpovlaštenije države odobren u skladu s ovim poglavljem ne primjenjuje se na oporezivanje koje stranke provode ili će provoditi u budućnosti na temelju sporazuma među strankama čija je svrha izbjeći dvostruko oporezivanje.

Članak 202.

Sigurnosne iznimke

Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači na način da se:

- (a) od bilo koje stranke zahtijeva pružanje bilo kojih informacija za čije otkrivanje ona smatra da je protivno njezinim ključnim sigurnosnim interesima;
- (b) bilo koju stranku sprječava u poduzimanju bilo kakvog djelovanja koje smatra potrebnim za zaštitu svojih ključnih sigurnosnih interesa:
- i. povezanih s proizvodnjom oružja, streljiva ili ratnog materijala ili trgovine njima;
 - ii. povezanih s gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojnih objekata;
 - iii. povezanih s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih se takvi materijali dobivaju ili
 - iv. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima ili
- (c) bilo koju stranku sprječava u poduzimanju bilo kojeg djelovanja radi ispunjavanja obveza koje je prihvatila u svrhu održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

⁽¹⁾ Mjere namijenjene osiguranju djelatnog ili pravičnog uvođenja ili naplate neposrednih poreza uključuju mjere koje stranka poduzima u okviru svojeg sustava oporezivanja koje:

- i. primjenjuju se na nerezidentne poduzetnike i pružatelje usluga u vezi s priznavanjem činjenice da se porezna obveza nerezidenta određuje s obzirom na oporezive stavke koje imaju izvore ili koje se nalaze na području stranke;
- ii. primjenjuju se na nerezidente radi osiguravanja uvođenja ili naplate poreza na području stranke;
- iii. primjenjuju se na nerezidente ili rezidente kako bi se spriječilo izbjegavanje ili utaja poreza, uključujući mjere za usklađenost;
- iv. se primjenjuju na korisnike usluga koje se pružaju na području ili iz područja druge stranke kako bi se za takve korisnike usluga osiguralo uvođenje ili naplata poreza koji potječu iz izvora na području stranke;
- v. razlikuju poduzetnike i pružatelje usluga koji podliježu porezu na predmete oporezive diljem svijeta od drugih poduzetnika i pružatelja usluga, kao priznanje razlike u naravi porezne osnovice među njima ili
- vi. služe određivanju, dodjeli ili raspoređivanju prihoda, dobiti, zarade, gubitka, odbitka ili knjiženja koji se odnose na rezidentne osobe ili podružnice ili između povezanih osoba ili podružnica iste osobe, kako bi se održala porezna osnovica stranke.

Porezni izrazi ili pojmovi iz točke (f) i ove bilješke određeni su u skladu s poreznim definicijama i pojmovima, ili istovjetnim ili sličnim definicijama i pojmovima iz zakonodavstva stranke koja poduzima mjeru.

Odjeljak H
Ulaganja

Članak 203.

Preispitivanje

Kako bi olakšale bilateralna ulaganja, stranke zajednički preispituju okruženje i pravni okvir za ulaganja najkasnije tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma te u redovitim vremenskim razmacima nakon toga. Stranke na temelju tog preispitivanja razmatraju mogućnost započinjanja pregovora u cilju dopunjavanja ovog Sporazuma odredbama o ulaganjima, uključujući zaštitu ulaganja.

POGLAVLJE 6.

Tekuća plaćanja i kretanje kapitala

Članak 204.

Tekuća plaćanja

Stranke ne uvode ograničenja te dopuštaju sva plaćanja i transfere na tekući račun platne bilance između Europske unije i Republike Armenije u slobodnoj konvertibilnoj valuti i u skladu sa Statutom Međunarodnog monetarnog fonda.

Članak 205.

Kretanje kapitala

1. U pogledu transakcija na kapitalnom računu i financijskom računu platne bilance, stranke od stupanja na snagu ovog Sporazuma osiguravaju slobodno kretanje kapitala koji se odnosi na izravna ulaganja⁽¹⁾ koja su ostvarena u skladu s pravom zemlje domaćina i u skladu s odredbama poglavlja 5., kao i likvidaciju ili povrat takvog uloženog kapitala i bilo koje dobiti nastale na temelju njega.

2. U pogledu transakcija na kapitalnom računu i financijskom računu platne bilance koje nisu obuhvaćene stavkom 1., svaka stranka od stupanja na snagu ovog Sporazuma te ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Sporazuma osigurava slobodno kretanje kapitala u vezi s:

- (a) kreditima povezanim s komercijalnim transakcijama, uključujući pružanje usluga, u kojima sudjeluje rezident jedne od stranaka;
- (b) financijskim zajmovima i kreditima ulagača druge stranke i
- (c) sudjelovanjem u kapitalu pravne osobe, kako je utvrđena u članku 142., bez namjere osnivanja ili održavanja trajnih gospodarskih veza.

3. Ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Sporazuma, stranke ne uvode nova ograničenja kretanja kapitala i tekućih plaćanja među rezidentima Europske unije i Republike Armenije niti dodatno ograničavaju postojeće aranžmane.

Članak 206.

Iznimke

Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između zemalja u kojima prevladavaju slični uvjeti ili prikriveno ograničavanje kretanja kapitala, ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da sprječava bilo koju stranku da donese ili izvrši mjere:

- (a) potrebne radi zaštite javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanja javnog reda ili

⁽¹⁾ Uključujući kupnju nekretnine u vezi s izravnim ulaganjem.

- (b) potrebne za osiguravanje usklađenosti sa zakonima ili propisima koji su u skladu s odredbama ove glave, uključujući one koji se odnose na:
- i. sprječavanje kaznenih djela, prijevarne i zavaravajuće prakse ili na rješavanje posljedica povreda ugovora, kao što su stečaj, nesolventnost i zaštita prava vjerovnika;
 - ii. mjere koje se donose ili provode radi osiguranja integriteta i stabilnosti financijskog sustava stranke;
 - iii. izdavanje vrijednosnih papira, opcija, budućnosnica ili drugih izvedenih financijskih instrumenata i trgovanje njima;
 - iv. financijsko izvještavanje ili vođenje evidencije o prijenosima ako su potrebni za pomoć tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili financijskim regulatornim tijelima ili
 - v. osiguravanje postupanja u skladu s nalogima ili odlukama u sudskim ili upravnim postupcima.

Članak 207.

Zaštitne mjere

Ako u izvanrednim okolnostima dođe do ozbiljnih poteškoća u provedbi monetarne ili tečajne politike, kada je riječ o Republici Armeniji, ili u funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, kada je riječ o Europskoj uniji, ili ako je stranka suočena s ozbiljnim poteškoćama u vezi s platnim bilancama ili vanjskim financiranjem, ili ako postoji opasnost od tih poteškoća, dotična stranka može, tijekom razdoblja koje ne premašuje jednu godinu, poduzeti neophodne zaštitne mjere u odnosu na kretanja kapitala, plaćanja ili prijenose između Europske unije i Republike Armenije. Stranka koja donosi ili provodi zaštitne mjere odmah obavješćuje drugu stranku o donošenju mjere te, što je prije moguće, predstavlja vremenski raspored za njezino ukidanje.

Članak 208.

Olakšavanje

Stranke se međusobno savjetuju u cilju olakšavanja kretanja kapitala između stranaka kako bi se promicali ciljevi ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 7.

Intelektualno vlasništvo

Odjeljak A

Ciljevi i načela

Članak 209.

Ciljevi

Ciljevi su ovog poglavlja:

- (a) olakšati proizvodnju i komercijalizaciju inovativnih i kreativnih proizvoda između stranaka te time pridonijeti održivijem i uključivom gospodarstvu svake stranke i
- (b) postići odgovarajuću i djelotvornu razinu zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva.

Članak 210.**Priroda i opseg obveza**

1. Stranke osiguravaju odgovarajuću i djelotvornu provedbu međunarodnih ugovora u području intelektualnog vlasništva kojih su stranke, uključujući Sporazum WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva, koji je sadržan u Prilogu 1.C Sporazumu o WTO-u („Sporazum o TRIPS-u”). Ovim se poglavljem dopunjuju i dodatno preciziraju prava i obveze između stranaka u okviru Sporazuma o TRIPS-u i drugih međunarodnih ugovora u području intelektualnog vlasništva.
2. Za potrebe ovog Sporazuma pojam „intelektualno vlasništvo” odnosi se barem na sve kategorije intelektualnog vlasništva iz odjeljka B ovog poglavlja.
3. Zaštita intelektualnog vlasništva uključuje zaštitu od nepoštenog tržišnog natjecanja iz članka 10.a Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva iz 1883., kako je zadnje revidirana Stockholmskim aktom iz 1967. („Pariška konvencija (1967.)”).

Članak 211.**Iscrpljenje**

Svaka stranka uspostavlja režim za nacionalno ili regionalno iscrpljenje prava intelektualnog vlasništva.

Odjeljak B**Norme koje se odnose na prava intelektualnog vlasništva****Pododjeljak I.****Autorsko pravo i srodna prava****Članak 212.****Dodijeljena zaštita**

1. Stranke postupaju u skladu s pravima i obvezama utvrđenima u:
 - (a) Bernskoj konvenciji za zaštitu književnih i umjetničkih djela („Bernska konvencija”);
 - (b) Rimskoj konvenciji za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju („Rimska konvencija”);
 - (c) Sporazumu o TRIPS-u;
 - (d) Ugovoru o autorskom pravu WIPO-a i
 - (e) Ugovoru o izvedbama i fonogramima WIPO-a.
2. Stranke ulažu sve razumne napore kako bi pristupile Pekinškom ugovoru o audiovizualnim izvedbama.

Članak 213.**Autori**

Svaka stranka autorima osigurava isključivo pravo odobravanja ili zabrane:

- (a) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih djela bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (b) svakog oblika javne distribucije izvornika njihovih djela ili umnoženih primjeraka, prodajom ili na drugi način;

- (c) svakog priopćavanja njihovih djela javnosti, žično ili bežično, uključujući stavljanje njihovih djela na raspolaganje javnosti tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere i
- (d) iznajmljivanja i posuđivanja izvornika njihovih djela ili umnoženih primjeraka.

Članak 214.

Umjetnici izvođači

Svaka stranka umjetnicima izvođačima osigurava isključivo pravo odobravanja ili zabrane:

- (a) snimki ⁽¹⁾ vlastitih izvedbi;
- (b) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih izvedbi bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (c) stavljanja snimki njihovih izvedbi na raspolaganje javnosti, prodajom ili na drugi način;
- (d) stavljanja na raspolaganje javnosti snimki njihovih izvedbi, žično ili bežično, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere;
- (e) bežičnog radiodifuzijskog emitiranja i priopćavanja javnosti njihovih izvedbi, osim ako već sama izvedba predstavlja radiodifuzijsko emitiranje ili se izvedba reproducira sa snimke; i
- (f) iznajmljivanja i posuđivanja snimki njihovih izvedbi.

Članak 215.

Proizvođači fonograma

Svaka stranka proizvođačima fonograma osigurava isključivo pravo odobravanja ili zabrane:

- (a) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih djela bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (b) distribucije njihovih fonograma javnosti, prodajom ili na drugi način, uključujući umnožene primjerke;
- (c) stavljanja njihovih fonograma na raspolaganje javnosti, žično ili bežično, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere i
- (d) iznajmljivanja i posuđivanja u pogledu njihovih fonograma.

Članak 216.

Organizacije za radiodifuziju

Svaka stranka organizacijama za radiodifuziju osigurava isključivo pravo odobravanja ili zabrane:

- (a) snimanja vlastitih programa, neovisno o tome emitiraju li se ti programi žično ili bežično, uključujući kabelom ili satelitom;
- (b) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja snimki njihovih programa bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično, neovisno o tome emitiraju li se ti programi žično ili bežično, uključujući kabelom ili satelitom;
- (c) stavljanja snimki njihovih programa na raspolaganje javnosti, žično ili bežično, tako da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere;
- (d) distribucije snimki njihovih programa javnosti, prodajom ili na drugi način i

⁽¹⁾ „Snimka” znači zabilježeni zvukovi ili slike njihovih izvedbi, ili njihovo predstavljanje, kojima se omogućuje njihovo doživljavanje, reproduciranje ili priopćavanje s pomoću uređaja.

- (e) ponovnog bežičnog radiodifuzijskog emitiranja njihovih programa, kao i priopćavanja njihovih programa javnosti ako se to priopćavanje odvija na javno dostupnim mjestima uz plaćanje ulaznice.

Članak 217.

Radiodifuzijsko emitiranje i priopćavanje javnosti

Svaka stranka propisuje pravo kako bi se osiguralo da korisnik plaća jedinstvenu primjerenu naknadu umjetnicima izvođačima i proizvođačima fonograma ako se fonogram objavljen u komercijalne svrhe ili umnoženi primjerak takva fonograma upotrebljava za bežično radiodifuzijsko emitiranje ili za bilo kakvo priopćavanje javnosti. Svaka stranka osigurava raspodjelu takve naknade između relevantnih umjetnika izvođača i proizvođača fonograma. U nedostatku sporazuma između umjetnika izvođača i proizvođača fonograma svaka stranka može utvrditi uvjete pod kojima oni dijele tu naknadu.

Članak 218.

Rok trajanja zaštite

1. Imovinska prava autora književnog ili umjetničkog djela u smislu članka 2. Bernske konvencije traju za života autora i najmanje 70 godina nakon njegove smrti, bez obzira na datum na koji je djelo zakonito stavljeno na raspolaganje javnosti.
2. U slučaju djela na kojem postoji zajedničko autorsko pravo rok iz stavka 1. računa se od smrti koautora koji je najdulje živio.
3. U slučaju anonimnih djela ili djela pod pseudonimima rok trajanja zaštite iznosi najmanje 70 godina od zakonitog stavljanja djela na raspolaganje javnosti. Međutim, ako na temelju pseudonima autora ne postoji nikakva sumnja u pogledu njegova identiteta ili ako autor razotkrije svoj identitet tijekom razdoblja iz prve rečenice, primjenjuje se rok trajanja zaštite utvrđen u stavku 1.
4. Ako stranka predviđa posebna prava koja se odnose na kolektivna djela ili na imenovanje pravne osobe nositeljem prava, rok trajanja zaštite računa se u skladu sa stavkom 3., osim ako su fizičke osobe koje su stvorile djelo označene kao takve u verzijama djela koje su stavljene na raspolaganje javnosti. Ovim se stavkom ne dovode u pitanje prava označenih autora čiji su doprinosi sadržani u takvim djelima; na takve se doprinose primjenjuje stavak 1. ili stavak 2.
5. Ako je djelo objavljeno u svescima, dijelovima, nastavcima, izdanjima ili epizodama, a rok trajanja zaštite počinje teći od trenutka kada je djelo zakonito stavljeno na raspolaganje javnosti, rok trajanja zaštite za svaki od njih teče zasebno.
6. Zaštita prestaje za djela za koja se rok trajanja zaštite ne računa od smrti autora te koja nisu zakonito stavljena na raspolaganje javnosti u roku od 70 godina od njihova stvaranja.
7. Rok trajanja zaštite kinematografskih ili audiovizualnih djela istječe najranije 70 godina nakon smrti posljednje preživjele osobe od navedenih, neovisno o tome jesu li te osobe imenovane koautorima: glavni redatelj, autor scenarija, autor dijaloga i skladatelj glazbe posebno skladane za korištenje u tom kinematografskom ili audiovizualnom djelu.
8. Svaka stranka osigurava da svaka osoba koja nakon isteka zaštite autorskog prava prvi put zakonito objavljuje ili zakonito priopćuje javnosti prethodno neobjavljeno djelo uživa zaštitu koja je istovjetna imovinskim pravima autora. Rok trajanja zaštite takvih prava iznosi 25 godina od trenutka prve zakonite objave ili zakonitog priopćenja tog djela javnosti.
9. Imovinska prava umjetnika izvođača audiovizualnog djela istječu najranije 50 godina nakon datuma izvedbe. Međutim, ako je snimka izvedbe zakonito objavljena ili zakonito priopćena javnosti tijekom tog razdoblja, prava istječu najranije 50 godina nakon datuma prve takve objave ili prvog takvog priopćenja javnosti, ovisno o tome što nastupi prije.

10. Imovinska prava umjetnika izvođača i proizvođača fonograma istječu 70 godina nakon datuma prve objave ili prvog priopćenja javnosti, ovisno o tome što nastupi prije. Stranka može donijeti djelotvorne mjere kako bi osigurala da umjetnici izvođači i proizvođači pravedno dijele dobit ostvarenu tijekom 20 godina zaštite nakon isteka roka od 50 godina.

11. Imovinska prava proizvođača prve snimke filma istječu najranije 50 godina nakon izrade te snimke. Međutim, ako je film zakonito objavljen ili zakonito priopćen javnosti tijekom tog razdoblja, prava istječu najranije 50 godina nakon datuma prve takve objave ili prvog takvog priopćenja javnosti, ovisno o tome što nastupi prije.

12. Imovinska prava organizacija za radiodifuziju istječu najranije 50 godina nakon prvog emitiranja programa, neovisno o tome emitira li se taj program žično ili bežično, uključujući kabelom ili satelitom.

13. Rokovi utvrđeni u ovom članku računaju se od prvog dana siječnja one godine koja slijedi nakon godine u kojoj se dogodio događaj koji je doveo do njihova nastanka.

Članak 219.

Zaštita tehnoloških mjera

1. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv izbjegavanja svih djelotvornih tehnoloških mjera, koja dotična osoba poduzima svjesno ili uz postojanje opravdanih razloga za svijest o tome da ona nastoji ostvariti taj cilj.

2. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv proizvodnje, uvoza, distribucije, prodaje, iznajmljivanja, oglašavanja u svrhu prodaje ili iznajmljivanja, ili posjedovanja uređaja, proizvoda ili komponentata u komercijalne svrhe ili pružanja usluga koje:

(a) se promiču, oglašavaju ili stavljaju na tržište u svrhu izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera;

(b) osim izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera imaju samo ograničenu komercijalnu svrhu ili upotrebu ili

(c) su ponajprije osmišljene, proizvedene, prilagođene ili se izvode u svrhu omogućavanja ili olakšavanja izbjegavanja svih djelotvornih tehnoloških mjera.

3. Za potrebe ovog poglavlja izraz „tehnološke mjere” znači svaka tehnologija, uređaj ili komponenta koja je, u uobičajenom okviru njezina rada, osmišljena za sprječavanje ili ograničavanje radnji, u pogledu djela i drugih sadržaja, koje nije odobrio nositelj autorskog prava ili srodnog prava kako je predviđeno nacionalnim zakonodavstvom. Tehnološke mjere smatraju se „djelotvornima” ako nositelji prava kontroliraju upotrebu zaštićenog djela ili drugog sadržaja primjenom postupka nadzora pristupa ili postupka zaštite, kao što su kodiranje, premetanja ili druge transformacije djela ili drugog sadržaja, ili primjenom mehanizma nadzora umnožavanja kojima se postiže cilj zaštite.

Članak 220.

Zaštita informacija o upravljanju pravima

1. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv svake osobe koja svjesno i neovlašteno obavlja jednu od sljedećih radnji:

(a) uklanjanje ili izmjenu elektroničkih informacija o upravljanju pravima; i

(b) distribuciju, uvoz za distribuciju, radiodifuzijsko emitiranje, priopćavanje ili stavljanje na raspolaganje javnosti djela ili drugog sadržaja zaštićenog u skladu s ovim poglavljem s kojeg su neovlašteno uklonjene ili izmijenjene elektroničke informacije o upravljanju pravima,

ako je ta osoba svjesna ili ima opravdane razloge biti svjesna da takvim djelovanjem potiče, omogućuje, olakšava ili prikriva povredu autorskog prava ili srodnog prava predviđenog nacionalnim zakonodavstvom.

2. Za potrebe ovog poglavlja izraz „informacije o upravljanju pravima” znači sve informacije koje pružaju nositelji prava i kojima se pobliže označavaju djelo ili drugi sadržaj iz ovog poglavlja, autor ili bilo koji drugi nositelj prava ili informacije o uvjetima korištenja djela ili drugog sadržaja te svi brojevi ili kodovi koji predstavljaju takve informacije.

3. Stavak 1. primjenjuje se ako je bilo koja od navedenih informacija povezana s umnoženim primjerkom djela ili se pojavljuje u vezi s priopćavanjem djela ili drugog sadržaja iz ovog poglavlja javnosti.

Članak 221.

Iznimke i ograničenja

1. Svaka stranka može u skladu s konvencijama i međunarodnim ugovorima kojih je stranka predvidjeti ograničenja ili iznimke od prava utvrđenih u člancima od 213. do 218. samo u određenim posebnim slučajevima u kojima se ne ometa uobičajeno iskorištavanje sadržaja i ne nanosi neopravdano šteta legitimnim interesima nositelja prava.

2. Svaka stranka osigurava da su privremene radnje reproduciranja iz članka od 213. do 217., koje su prolazne ili popratne, koje čine sastavni i bitni dio tehnološkog postupka, čija je jedina svrha omogućiti: (a) prijenos u mreži među trećim stranama preko posrednika ili (b) zakonitu upotrebu djela ili drugog sadržaja, i koje nemaju samostalan gospodarski značaj, izuzete iz prava reproduciranja predviđenog u člancima od 213. do 217.

Članak 222.

Pravo slijeđenja umjetnika u pogledu umjetničkih djela

1. Svaka stranka u korist autora izvornog umjetničkog djela propisuje pravo slijeđenja, koje se definira kao neotuđivo pravo, kojeg se nije moguće odreći, čak ni unaprijed, na tantijeme na temelju prodajne cijene ostvarene svakom preprodajom tog djela koja uslijedi nakon što ga autor proda prvi put.

2. Pravo iz stavka 1. primjenjuje se na sve radnje preprodaje u koje su kao prodavatelji, kupci ili posrednici uključene osobe koje se profesionalno bave trgovinom umjetninama, kao što su javne dražbe, umjetničke galerije i, općenito, svi trgovci umjetninama.

3. Svaka stranka može propisati da se pravo iz stavka 1. ne primjenjuje na radnje preprodaje ako je prodavatelj stekao djelo izravno od autora u razdoblju kraćem od tri godine prije te preprodaje i ako prodajna cijena nije veća od određenog najnižeg iznosa.

4. Tantijem plaća prodavatelj. Svaka stranka može propisati da je fizička ili pravna osoba iz stavka 2. koja nije prodavatelj samostalno ili solidarno s prodavateljem odgovorna za plaćanje tantijema.

5. Postupak naplate i iznosi tantijema utvrđuju se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 223.

Suradnja u području kolektivnog ostvarivanja prava

1. Stranke promiču suradnju između svojih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava kako bi poduprle dostupnost djela i drugih zaštićenih sadržaja na svojim područjima i prijenos tantijema za upotrebu takvih djela ili drugih zaštićenih sadržaja.

2. Stranke promiču transparentnost organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, posebno u pogledu naplate tantijema, odbitaka koji se primjenjuju na naplaćene tantijeme, upotrebe naplaćenih tantijema, politike distribucije i njihova repertoara.

3. Ako organizacija za kolektivno ostvarivanje prava s poslovnim nastanom na području jedne stranke na temelju sporazuma o zastupanju zastupa drugu organizaciju za kolektivno ostvarivanje prava s poslovnim nastanom na području druge stranke, stranke se obvezuju osigurati da organizacija za kolektivno ostvarivanje prava zastupateljica ne diskriminira nositelje prava iz organizacije za kolektivno ostvarivanje prava koju zastupa.

4. Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava zastupateljica točno, redovito i savjesno isplaćuje iznose koje duguje organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava koju zastupa te joj dostavlja informacije o iznosu tantijema naplaćenih u njezino ime i svim odbicima od tih tantijema.

Pododjeljak II.

Žigovi

Članak 224.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka:

- (a) poštuje Protokol koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova;
- (b) postupa u skladu s Ugovorom o pravu žiga i Sporazumom iz Nice o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga za registraciju žigova i
- (c) ulaže sve razumne napore kako bi pristupila Singapurskom ugovoru o pravu žiga.

Članak 225.

Prava koja proizlaze iz žiga

Registrirani žig nositelju daje isključiva prava koja proizlaze iz tog žiga. Nositelj žiga ima pravo spriječiti sve treće strane da bez njegova odobrenja u trgovačkom prometu upotrebljavaju:

- (a) svaki znak koji je istovjetan njegovu žigu u odnosu na proizvode ili usluge koji su istovjetni onima za koje je žig registriran i
- (b) svaki znak koji je istovjetan ili sličan njegovu žigu u odnosu na proizvode ili usluge koji su istovjetni ili slični onima za koje je žig registriran ako bi takva upotreba dovela do vjerojatnosti dovođenja javnosti u zabludu, uključujući vjerojatnost dovođenja znaka u vezu sa žigom.

Članak 226.

Postupak registracije

1. Svaka stranka predviđa sustav registracije žigova u kojem se svaka konačna negativna odluka koju donese upravno tijelo nadležno za žigove priopćuje u pisanom obliku uz odgovarajuće obrazloženje.
2. Svaka stranka predviđa mogućnost ulaganja prigovora protiv prijave žiga te mogućnost da podnositelj prijave žiga odgovori na takav prigovor.
3. Svaka stranka osigurava javno dostupne elektroničke baze podataka o prijavama žiga i registracijama žigova. Baza podataka o prijavama žiga dostupna je barem tijekom razdoblja prigovora.

Članak 227.

Dobro poznati žigovi

U svrhu provedbe zaštite dobro poznatih žigova u skladu s člankom 6.a Pariške konvencije (1967.) i člankom 16. stavcima 2. i 3. Sporazuma o TRIPS-u svaka stranka primjenjuje Zajedničku preporuku o zaštiti dobro poznatih žigova koju su donijele Skupština Pariške unije za zaštitu industrijskog vlasništva i Opća skupština Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo („WIPO“) na 34. seriji zasjedanja skupština država članica WIPO-a od 20. do 29. rujna 1999.

Članak 228.

Iznimke od prava koja proizlaze iz žiga

Svaka stranka:

- (a) predviđa pravednu upotrebu opisnih pojmova, uključujući pravednu upotrebu oznaka zemljopisnog podrijetla, kao ograničenu iznimku od prava koja proizlaze iz žiga i
- (b) može predvidjeti druge ograničene iznimke od prava koja proizlaze iz žiga.

Kada predviđa takve iznimke, svaka stranka uzima u obzir legitimne interese nositelja žiga i trećih strana.

Članak 229.

Razlozi za opoziv

1. Svaka stranka propisuje da žig može biti opozvan ako se u neprekinutom razdoblju od najmanje tri godine nije stvarno upotrebljavao na odgovarajućem području u odnosu na proizvode ili usluge za koje je registriran, a ne postoje opravdani razlozi za neupotrebu.

Nitko ne može zahtijevati da se prava nositelja na žig opozovu ako je u razdoblju između isteka minimalnog trogodišnjeg razdoblja i podnošenja zahtjeva za opoziv započela ili se nastavila stvarna upotreba žiga.

Međutim, početak ili nastavak upotrebe u razdoblju od tri mjeseca koje prethodi podnošenju zahtjeva za opoziv, a koje je započelo najranije nakon isteka neprekinutog minimalnog trogodišnjeg razdoblja neupotrebe, ne uzima se u obzir ako su pripreme za početak ili nastavak upotrebe počele tek nakon što je nositelj saznao da zahtjev za opoziv može biti podnesen.

2. Žig se može opozvati ako nakon datuma registracije:

- (a) zbog djelovanja ili nedjelovanja nositelja postane u trgovini uobičajeni naziv za proizvod ili uslugu za koje je registriran ili
- (b) zbog upotrebe od strane nositelja žiga ili uz njegovu suglasnost može, u odnosu na proizvode ili usluge za koje je registriran, javnost dovesti u zabludu, posebno u pogledu vrste, kvalitete ili zemljopisnog podrijetla tih proizvoda ili usluga.

Pododjeljak III.

Oznake zemljopisnog podrijetla

Članak 230.

Područje primjene

1. Ovaj se pododjeljak primjenjuje na zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla koje potječu iz područja stranaka.
2. Oznake zemljopisnog podrijetla stranke koje druga stranka treba zaštititi podliježu ovom pododjeljku samo ako su obuhvaćene područjem primjene zakonodavstva iz članka 231.

Članak 231.

Utvrđene oznake zemljopisnog podrijetla

1. Nakon pregleda zakonodavstva Republike Armenije navedenog u dijelu A Priloga IX. Europska unija zaključuje da to zakonodavstvo ispunjava elemente utvrđene u dijelu B tog Priloga.

2. Nakon pregleda zakonodavstva Europske unije navedenog u dijelu A Priloga IX. Republika Armenija zaključuje da to zakonodavstvo ispunjava elemente utvrđene u dijelu B tog Priloga.
3. Republika Armenija, nakon što je završila postupak prigovora i razmotrila oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije navedene u Prilogu X., koje je Europska unija registrirala u skladu sa zakonodavstvom iz dijela A Priloga IX., zaštićuje ih prema razini zaštite iz ovog Sporazuma.
4. Europska unija, nakon što je završila postupak prigovora i razmotrila oznake zemljopisnog podrijetla Republike Armenije navedene u Prilogu X., koje je Republika Armenija registrirala u skladu sa zakonodavstvom iz dijela A Priloga IX., zaštićuje ih prema razini zaštite iz ovog Sporazuma.

Članak 232.

Dodavanje novih oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Stranke mogu u skladu s postupkom iz članka 240. stavka 3. dodati nove oznake zemljopisnog podrijetla na popis zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla iz Priloga X. Nove oznake zemljopisnog podrijetla mogu se dodati na taj popis nakon završetka postupka prigovora i razmatranja novih oznaka zemljopisnog podrijetla na zadovoljstvo svake stranke u skladu s člankom 231. stavcima 3. i 4.
2. Stranke nisu obvezne dodati novu oznaku zemljopisnog podrijetla na popis iz stavka 1.:
 - (a) ako bi oznaka zemljopisnog podrijetla bila u suprotnosti s nazivom biljne sorte ili životinjske pasmine što bi potrošače moglo dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda;
 - (b) ako bi zaštita te oznake zemljopisnog podrijetla, zbog ugleda ili dobre poznatosti konkretnog žiga, mogla potrošače dovesti u zabludu u pogledu stvarnog identiteta proizvoda ili
 - (c) ako je naziv izraza generički.

Članak 233.

Područje primjene zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Svaka stranka zaštićuje oznake zemljopisnog podrijetla iz Priloga X. od:
 - (a) svake izravne ili neizravne komercijalne upotrebe zaštićenog naziva za usporedive proizvode koji nisu u skladu sa specifikacijama proizvoda zaštićenog naziva ili kojom se iskorištava ugled oznake zemljopisnog podrijetla;
 - (b) svake zloupotrebe, oponašanja ili podsjećanja, čak i ako je naznačeno pravo podrijetlo proizvoda ili ako je zaštićeni naziv proizvoda preveden, transkribiran, transliteriran ili ako mu je dodan izraz kao što su „stil”, „tip”, „metoda”, „kako se proizvodi u”, „imitacija”, „aroma” „kao” ili slično;
 - (c) svake druge lažne oznake ili oznake koja dovodi u zabludu u pogledu izvora, podrijetla, prirode ili bitnih svojstava proizvoda i koja može stvoriti pogrešnu predodžbu o njegovu podrijetlu te koja se nalazi na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, na promidžbenim materijalima, dokumentima koji se odnose na predmetni proizvod ili pakiranje proizvoda u spremnik i
 - (d) svakog drugog postupka koji potrošača može dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda.
2. Zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ne postaju generičke na područjima stranaka.
3. Ako su oznake zemljopisnog podrijetla u cijelosti ili djelomično homonimi, zaštita se odobrava svakoj oznaci zemljopisnog podrijetla, pod uvjetom da se upotrebljava u dobroj vjeri i uz odgovarajuće uzimanje u obzir lokalne i tradicionalne upotrebe te stvarnog rizika od stvaranja zabune.

Ne dovodeći u pitanje članak 23. Sporazuma o TRIPS-u, stranke zajednički utvrđuju praktične uvjete upotrebe u okviru kojih će razlikovati homonimne oznake zemljopisnog podrijetla, uzimajući u obzir potrebu da se osigura ravnopravan tretman predmetnih proizvođača te da se potrošači ne dovode u zabludu.

Ne registriraju se homonimi koji potrošače dovode u zabludu o tome da proizvod dolazi s nekog drugog područja, čak i ako je naziv točan s obzirom na stvarno područje, regiju ili mjesto podrijetla predmetnog proizvoda.

4. Ako stranka u okviru pregovora s trećom zemljom predloži zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla te treće zemlje, a taj je naziv homonim oznake zemljopisnog podrijetla druge stranke koja je zaštićena u skladu s ovim pododjeljkom, potomju se o tome obavješćuje i ima mogućnost očitovanja prije nego što oznaka zemljopisnog podrijetla treće zemlje postane zaštićena.

5. Ničime se u ovom pododjeljku ne obvezuje stranku da zaštiti oznaku zemljopisnog podrijetla druge stranke koja nije zaštićena ili je prestala biti zaštićena u svojoj zemlji podrijetla.

Svaka stranka obavješćuje drugu stranku ako oznaka zemljopisnog podrijetla prestane biti zaštićena u svojoj državi podrijetla. To se obavješćivanje obavlja u skladu s postupcima iz članka 240. stavka 3.

6. Ničime se u ovom Sporazumu ne dovodi u pitanje pravo osobe da se u trgovačkom prometu koristi svojim imenom ili imenom svojeg prethodnika u poslovanju, osim ako se to ime upotrebljava tako da se potrošače dovodi u zabludu.

Članak 234.

Pravo upotrebe oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Oznakom zemljopisnog podrijetla zaštićenom u skladu s ovim pododjeljkom može se koristiti svaki gospodarski subjekt koji stavlja na tržište poljoprivredne i prehrambene proizvode, vina, aromatizirana vina ili jaka alkoholna pića koji su u skladu s odgovarajućom specifikacijom.

2. Kada je oznaka zemljopisnog podrijetla zaštićena u skladu s ovim pododjeljkom, upotreba tog zaštićenog naziva ne podliježe registraciji korisnika ni dodatnim troškovima.

Članak 235.

Povezanost sa žigovima

1. Stranka odbija registraciju žiga ili proglašava ništavnim žig koji odgovara bilo kojoj situaciji iz članka 233. stavka 1. u pogledu zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla za istovjetne proizvode, pod uvjetom da je prijava za registraciju tog žiga podnesena nakon datuma zahtjeva za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla na predmetnom području.

2. Za oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 231. datum zahtjeva za zaštitu jest dan stupanja na snagu ovog Sporazuma.

3. Za oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 232. datum zahtjeva za zaštitu jest datum prijenesa zahtjeva za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla drugoj stranci.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 232. stavak 2. točku (b), svaka stranka zaštićuje oznake zemljopisnog podrijetla iz Priloga X. u slučaju postojanja prethodnog žiga. Prethodni žig znači žig čija upotreba odgovara jednoj od situacija iz članka 233. stavka 1. i koji je bio prijavljen za registraciju, registriran ili utvrđen upotrebom, ako je ta mogućnost predviđena zakonodavstvom stranke, u dobroj vjeri na području jedne stranke prije datuma na koji je druga stranka podnijela zahtjev za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla na temelju ovog Sporazuma. Takav žig može se nastaviti upotrebljavati i produljivati neovisno o zaštiti oznake zemljopisnog podrijetla, pod uvjetom da u zakonodavstvu bilo koje stranke u području žigova ne postoje osnove za proglašavanje žiga ništavnim ili njegov opoziv.

5. Odstupajući od stavka 4., prethodni žigovi Republike Armenije koji se sastoje od oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije „Cognac” ili „Champagne” ili sadržavaju takvu oznaku, uključujući transkripciju ili prijevod, koja je registrirana za istovjetne proizvode, ali nije u skladu s relevantnom specifikacijom, proglašavaju se ništavnima, opozivaju ili izmjenjuju kako bi se uklonio taj naziv kao element cijelog žiga najkasnije u razdoblju od 14 godina za „Cognac” i dvije godine za „Champagne” nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 236.

Provedba zaštite

Svaka stranka provodi zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla u skladu s člancima od 233. do 235. odgovarajućim administrativnim djelovanjem svojih javnih tijela. Svaka stranka provodi takvu zaštitu i na zahtjev zainteresirane strane.

Članak 237.

Prijelazne odredbe

1. Proizvodi koji su proizvedeni i označeni u skladu s nacionalnim pravom prije stupanja na snagu ovog Sporazuma, ali nisu u skladu s njegovom zahtjevima, mogu se nastaviti prodavati nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma do isteka zaliha.

2. U prijelaznom razdoblju od 24 godine počevši godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za „Cognac” i u prijelaznom razdoblju od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za „Champagne” zaštitom tih oznaka zemljopisnog podrijetla Europske unije na temelju ovog Sporazuma ne sprječava se upotreba tih naziva na proizvodima koji su podrijetlom iz Republike Armenije i koji se izvoze u treće zemlje, ako je to dopušteno zakonima i propisima predmetne treće zemlje, kako bi se označili i predstavili određeni usporedivi proizvodi podrijetlom iz Republike Armenije pod uvjetom:

(a) da je naziv naveden na oznaci isključivo nelatiničnim pismom;

(b) da je pravo podrijetlo proizvoda jasno navedeno na oznaci u istom vidnom polju i

(c) da se ničime u predstavljanju ne može javnost dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda.

3. U prijelaznom razdoblju od 13 godina počevši godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za „Cognac” i u prijelaznom razdoblju od dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za „Champagne” zaštitom tih oznaka zemljopisnog podrijetla Europske unije na temelju ovog Sporazuma ne sprječava se upotreba tih naziva u Republici Armeniji pod uvjetom:

(a) da je naziv naveden na oznaci isključivo nelatiničnim pismom;

(b) da je pravo podrijetlo proizvoda jasno navedeno na oznaci u istom vidnom polju i

(c) da se ničime u predstavljanju ne može potrošače dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda.

4. Kako bi se olakšao neometan i djelotvoran prestanak upotrebe oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije „Cognac” za proizvode podrijetlom iz Republike Armenije i kako bi se pomoglo njezinoj industriji da zadrži svoj konkurentski položaj na izvoznim tržištima, Europska unija pruža tehničku i financijsku pomoć Republici Armeniji. Ta se pomoć pruža u skladu s pravom EU-a i posebno uključuje djelovanja za razvoj novog naziva te promicanje, oglašavanje i stavljanje na tržište novog naziva na domaćim i tradicionalnim izvoznim tržištima.

5. Konkretni iznosi, vrste, mehanizmi i rokovi pomoći EU-a iz stavka 4. utvrđuju se u okviru paketa financijske i tehničke pomoći koji stranke trebaju konačno dogovoriti u roku od godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma. Stranke zajednički izrađuju opis takvog paketa pomoći na temelju detaljne procjene potreba koje će biti obuhvaćene takvom pomoći. Procjenu provodi međunarodno konzultantsko društvo koje stranke zajednički odabiru.

6. Ako Europska unija ne pruži financijsku i tehničku pomoć iz stavka 4., Republika Armenija može primijeniti mehanizam za rješavanje sporova iz poglavlja 13. te, ako uspije u postupku, suspendirati obveze proizišle iz stavaka 2. i 3.

7. Europska unija pruža financijsku i tehničku pomoć najkasnije osam godina nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 238.

Opća pravila

1. Uvoz, izvoz i stavljanje na tržište proizvoda iz članka 231. i 232. obavljaju se u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju na području stranke u kojoj se proizvodi stavlja na tržište.
2. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla koji je osnovan u skladu s člankom 240. rješava sva pitanja koja se odnose na specifikacije proizvoda s registriranom oznakom zemljopisnog podrijetla koje su odobrila tijela stranke s čijeg područja proizvod potječe, uključujući sve njihove izmjene.
3. Oznake zemljopisnog podrijetla zaštićene u skladu s ovim pododjeljkom može poništiti samo stranka iz koje proizvod potječe.

Članak 239.

Suradnja i transparentnost

1. Stranke, neposredno ili preko Pododbora za oznake zemljopisnog podrijetla koji je osnovan u skladu s člankom 240., održavaju kontakt o svim pitanjima koja se odnose na provedbu i funkcioniranje ovog pododjeljka. Stranka posebno može zahtijevati od druge stranke informacije o specifikacijama proizvoda i njihovim izmjenama te kontaktnim točkama nacionalnih nadzornih tijela.
2. Svaka stranka može objaviti specifikacije oznaka zemljopisnog podrijetla koje su zaštićene u skladu s ovim pododjeljkom ili njihov sažetak i informacije o kontaktnim točkama nacionalnih nadzornih tijela u pogledu oznaka zemljopisnog podrijetla druge stranke koje su zaštićene u skladu s ovim pododjeljkom.

Članak 240.

Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla

1. Stranke osnivaju Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla koji se sastoji od predstavnika Europske unije i Republike Armenije i čiji je cilj pratiti provedbu ovog pododjeljka te jačati njihovu suradnju u području oznaka zemljopisnog podrijetla i dijalog o njima.
2. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla donosi odluke konsenzusom. Utvrđuje svoj poslovnik. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla sastaje se na zahtjev jedne od stranaka, izmjenično u Europskoj uniji i Republici Armeniji, u vrijeme i na mjestu te na način (koji može uključivati i videokonferenciju) koje stranke dogovore, najkasnije 90 dana od zahtjeva.
3. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla nadzire i pravilno funkcioniranje ovog pododjeljka i može uzeti u razmatranje svako pitanje koje se odnosi na njegovu provedbu i rad. Posebno je nadležan za:
 - (a) izmjenu dijela A Priloga IX. u pogledu upućivanja na pravo koje se primjenjuje u svakoj stranci;
 - (b) izmjenu dijela B Priloga IX. u pogledu elemenata za registraciju i kontrolu oznaka zemljopisnog podrijetla;
 - (c) izmjenu Priloga X. u pogledu popisa oznaka zemljopisnog podrijetla;
 - (d) razmjenu informacija o razvoju zakonodavstva i politike koji se odnose na oznake zemljopisnog podrijetla te svim drugim pitanjima od zajedničkog interesa u području oznaka zemljopisnog podrijetla; i
 - (e) razmjenu informacija o oznakama zemljopisnog podrijetla za potrebe razmatranja njihove zaštite u skladu s ovim pododjeljkom.

Pododjeljak IV.

Dizajni

Članak 241.

Međunarodni sporazumi

Stranke poštuju Ženevski akt Haškog sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna iz 1999.

Članak 242.

Zaštita registriranih dizajna

1. Stranke osiguravaju zaštitu neovisno stvorenih dizajna koji su novi i originalni. Takva se zaštita osigurava registracijom i njome se nositeljima dodjeljuje isključivo pravo u skladu s ovim pododjeljkom.

Za potrebe ovog pododjeljka stranka može smatrati da je dizajn koji ima individualni karakter originalan.

2. Smatra se da je dizajn koji je primijenjen na ili ugrađen u proizvod te koji čini sastavni dio složenog proizvoda nov i originalan samo:

(a) ako sastavni dio, nakon što je ugrađen u složeni proizvod, ostaje vidljiv pri uobičajenoj upotrebi toga proizvoda i

(b) u mjeri u kojoj ta vidljiva obilježja sastavnog dijela sama po sebi ispunjavaju pretpostavke novosti i originalnosti.

3. Izraz „uobičajena upotreba” u stavku 2. točki (a) znači upotreba od strane krajnjeg korisnika koja ne uključuje održavanje, servisiranje ili popravak.

4. Nositelj registriranog dizajna ima pravo spriječiti treće strane koje nemaju njegovu suglasnost barem da proizvode, nude na prodaju, prodaju, uvoze, izvoze, skladište ili upotrebljavaju proizvod koji nosi ili sadržava zaštićeni dizajn ako su takve radnje poduzete u komercijalne svrhe, ako se njima nepropisno nanosi šteta uobičajenom iskorištavanju dizajna ili ako nisu u skladu s poštenom trgovinskom praksom.

5. Trajanje dostupne zaštite iznosi 25 godina.

Članak 243.

Zaštita dodijeljena neregistriranim dizajnima

1. Europska unija i Republika Armenija osiguravaju pravna sredstva za sprječavanje upotrebe neregistriranog izgleda proizvoda samo ako pobijana upotreba proizlazi iz kopiranja neregistriranog izgleda proizvoda. Takva upotreba uključuje barem ponudu na prodaju, stavljanje na tržište, uvoz ili izvoz proizvoda.

2. Trajanje zaštite dostupne za neregistrirani izgled proizvoda iznosi najmanje tri godine od dana kada je dizajn postao dostupan javnosti u jednoj od stranaka.

Članak 244.

Iznimke i isključenja

1. Svaka stranka može propisati ograničene iznimke od zaštite dizajna, pod uvjetom da takve iznimke nisu neopravdano u suprotnosti s uobičajenim iskorištavanjem zaštićenih dizajna i da se njima ne dovode neopravdano u pitanje legitimni interesi nositelja zaštićenog dizajna, uzimajući u obzir legitimne interese trećih strana.

2. Zaštita dizajna ne odnosi se na dizajne na koje utječu isključivo tehničke ili funkcionalne potrebe. Pravom dizajna posebno se ne štite obilježja izgleda proizvoda koja je nužno reproducirati u potpuno istom obliku i dimenzijama da bi se proizvod u koji je dizajn ugrađen ili na koji je dizajn primijenjen mogao mehanički spojiti s drugim proizvodom, biti smješten u drugi proizvod ili oko njega ili na njega kako bi svaki od tih proizvoda mogao obavljati svoju funkciju.

Članak 245.

Povezanost s autorskim pravom

Dizajn se može zaštititi i u skladu s autorskim pravom stranke od datuma na koji je dizajn stvoren ili utvrđen u bilo kojem obliku. Svaka stranka, podložno svojim zakonima i drugim propisima, određuje opseg takve zaštite i uvjete pod kojima se ona pruža, uključujući stupanj zahtijevane originalnosti.

Pododjeljak V.

Patenti

Članak 246.

Međunarodni sporazumi

Stranke poštuju Ugovor o suradnji na području patenata i ulažu sve razumne napore kako bi postupale u skladu s Ugovorom o patentnom pravu.

Članak 247.

Patenti i javno zdravlje

1. Stranke prepoznaju važnost Deklaracije o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju koja je donesena na ministarskoj konferenciji WTO-a 14. studenoga 2001. Stranke pri tumačenju i provedbi prava i obveza iz ovog pododjeljka osiguravaju usklađenost s tom deklaracijom.

2. Stranke poštuju Odluku Općeg vijeća WTO-a od 30. kolovoza 2003. o provedbi stavka 6. Deklaracije iz Dohe o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju te pridonose njezinoj provedbi.

Članak 248.

Svjedodžba o dodatnoj zaštiti

1. Stranke prepoznaju da lijekovi i sredstva za zaštitu bilja zaštićeni patentom na njihovim područjima mogu biti podložni upravnom postupku odobravanja prije stavljanja na njihovo tržište. Stranke prepoznaju da se razdobljem koje protekne između podnošenja prijave za patent i prvog odobrenja za stavljanje proizvoda na njihovo tržište, kako je u tu svrhu propisano mjerodavnim zakonodavstvom, može skratiti razdoblje djelotvorne patentne zaštite.

2. Svaka stranka propisuje dodatno razdoblje zaštite za lijekove ili sredstva za zaštitu bilja koji su zaštićeni patentom i koji podliježu upravnom postupku odobravanja, a koje je razdoblje jednako razdoblju iz stavka 1. druge rečenice, umanjeno za pet godina.

3. Neovisno o stavku 2., trajanje dodatnog razdoblja zaštite ne smije biti dulje od pet godina.

U Uniji je moguće produljenje za dodatnih šest mjeseci za lijekove ako su za njih provedene pedijatrijske studije i ako se rezultati tih studija održavaju u informacijama o proizvodu.

Pododjeljak VI.

Neobjavljene informacije

Članak 249.

Opseg zaštite za poslovne tajne

1. Stranke potvrđuju svoje obveze iz članka 39. stavaka 1. i 2. Sporazuma o TRIPS-u. Svaka stranka propisuje odgovarajuće građanske sudske postupke i pravna sredstva na temelju kojih svaki nositelj poslovne tajne može spriječiti pribavljanje, upotrebu ili otkrivanje poslovne tajne, i ostvariti pravnu zaštitu u tom pogledu, kada je ono u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama.

2. Za potrebe ovog pododjeljka:

(a) „poslovna tajna” znači informacije:

i. koje su tajne u smislu da nisu, u svojoj ukupnosti ili u točnoj strukturi i sklopu svojih sastavnih dijelova, općenito poznate ili lako dostupne osobama iz krugova koji se uobičajeno bave predmetnom vrstom informacija;

ii. koje imaju komercijalnu vrijednost zbog toga što su tajne i

iii. u odnosu na koje je osoba koja te informacije zakonito kontrolira poduzela u tim okolnostima razumne korake kako bi sačuvala njihovu tajnost; i

(b) „nositelj poslovne tajne” znači svaka fizička ili pravna osoba koja zakonito kontrolira poslovnu tajnu.

3. Za potrebe ovog pododjeljka smatra se da su barem sljedeći oblici postupanja u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama:

(a) pribavljanje poslovne tajne bez suglasnosti nositelja poslovne tajne kada je ono učinjeno s pomoću neovlaštenog pristupa, prisvajanja ili umnožavanja bilo kojih dokumenata, predmeta, materijala, stvari ili elektroničkih spisa koje zakonito kontrolira nositelj poslovne tajne i koji sadržavaju poslovnu tajnu ili iz kojih se poslovna tajna može izvesti;

(b) upotreba ili otkrivanje poslovne tajne kada to bez suglasnosti nositelja poslovne tajne učini osoba za koju se utvrdi:

i. da je pribavila poslovnu tajnu na način iz točke (a);

ii. da čini povredu sporazuma o povjerljivosti ili bilo koje druge obveze o čuvanju poslovne tajne; ili

iii. da čini povredu ugovorne ili bilo koje druge obveze kojom se ograničava upotreba poslovne tajne; i

(c) pribavljanje, upotreba ili otkrivanje poslovne tajne kada je osoba u trenutku pribavljanja, upotrebe ili otkrivanja znala ili je u tim okolnostima trebala znati da je poslovna tajna pribavljena izravno ili neizravno od druge osobe koja je nezakonito upotrijebila ili otkrila poslovnu tajnu u smislu točke (b), uključujući kada je osoba navela drugu osobu na djelovanje iz te točke.

4. Ništa se u ovom pododjeljku ne tumači na način da se od stranke zahtijeva da bilo koji od sljedećih oblika postupanja smatra protivnim poštenim poslovnim praksama:

(a) osoba neovisno otkriva ili stvara relevantne informacije;

- (b) osoba koja nije vezana nikakvom pravno valjanom obvezom da ograniči pribavljanje relevantnih informacija provodi obrnuti inženjering proizvoda koji je zakonito u njezinu posjedu;
 - (c) pribavljanje, upotreba ili otkrivanje informacija zahtijeva se ili dopušta mjerodavnim domaćim pravom; i
 - (d) zaposlenici upotrebljavaju svoje iskustvo i vještine koje su pošteno stekli za uobičajenog tijeka zaposlenja.
5. Ništa se u ovom pododjeljku ne tumači na način da se ograničava sloboda izražavanja i informiranja, uključujući slobodu medija koja je zaštićena na području nadležnosti svake od stranaka.

Članak 250.

Građanski sudski postupci i pravna sredstva za poslovne tajne

1. Svaka stranka osigurava da nijednoj osobi koja sudjeluje u građanskim sudskim postupcima iz članka 249. ili ima pristup dokumentima koji čine dio tih pravnih postupaka nije dopuštena upotreba ili otkrivanje nijedne poslovne tajne ili navodne poslovne tajne koju su nadležna pravosudna tijela, u odgovoru na propisno obrazložen zahtjev zainteresirane strane, utvrdila kao povjerljivu i za koju je osoba saznala na temelju takvog sudjelovanja ili pristupa.
2. U građanskim sudskim postupcima iz članka 249. svaka stranka osigurava da njezina pravosudna tijela imaju barem sljedeće ovlasti:
- (a) naložiti privremene mjere za sprječavanje pribavljanja, upotrebe ili otkrivanja poslovne tajne na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama;
 - (b) naložiti sudsku zabranu kako bi se spriječilo pribavljanje, upotreba ili otkrivanje poslovne tajne na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama;
 - (c) naložiti osobi koja je znala ili trebala znati da pribavlja, upotrebljava ili otkriva poslovnu tajnu na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama da nositelju poslovne tajne plati naknadu štete koja odgovara stvarnoj šteti pretrpljenoj zbog takvog pribavljanja, upotrebe ili otkrivanja poslovne tajne;
 - (d) poduzeti posebne mjere za očuvanje povjerljivosti svake poslovne tajne ili navodne poslovne tajne predočene u građanskim postupcima koji se odnose na navodno pribavljanje, upotrebu ili otkrivanje poslovne tajne na način koji je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama; takve posebne mjere mogu, u skladu s domaćim pravom relevantne stranke, uključivati mogućnost:
 - i. ograničavanja pristupa određenim dokumentima u cijelosti ili djelomično;
 - ii. ograničavanja pristupa raspravama i zapisniku ili transkriptu s tih rasprava i
 - iii. stavljanja na raspolaganje verzije sudske odluke koja nije povjerljiva i u kojoj su odlomci koji sadržavaju poslovne tajne uklonjeni ili redigirani i
 - (e) izreći sankcije protiv stranaka ili drugih osoba koje podliježu sudskoj nadležnosti zbog povrede pravnih sredstava ili mjera koje je sud donio u skladu sa stavkom 1. ili točkom (d) ovog stavka u pogledu zaštite poslovne tajne ili navodne poslovne tajne predočene u tim postupcima.
3. Od stranaka se ne zahtijeva da propišu sudske postupke i pravna sredstva iz članka 249. za slučaj postupanja koje je u suprotnosti s poštenim poslovnim praksama, u skladu s mjerodavnim domaćim pravom, radi otkrivanja propusta, prijestupa ili nezakonite aktivnosti ili u svrhu zaštite legitimnog interesa priznatog pravom.

Članak 251.

Zaštita podataka dostavljenih radi pribavljanja odobrenja za stavljanje lijeka na tržište

1. Svaka stranka zaštićuje poslovno povjerljive informacije koje su dostavljene radi pribavljanja odobrenja za stavljanje lijeka na tržište („odobrenje za stavljanje na tržište“) od otkrivanja trećim stranama, osim ako je zbog važnih zdravstvenih interesa drukčije propisano. Zaštitom od nepoštenih poslovnih praksi obuhvaćene su i sve povjerljive poslovne informacije.
2. Svaka stranka osigurava da u razdoblju od osam godina od prvog odobrenja za stavljanje na tržište u predmetnoj stranci javno tijelo nadležno za njegovo izdavanje ne uzima u obzir povjerljive poslovne informacije ili rezultate predkliničkih ili kliničkih ispitivanja koji su navedeni u zahtjevu za prvo odobrenje za stavljanje na tržište i koje je naknadno dostavila osoba ili subjekt, javni ili privatni, u potporu drugom zahtjevu za odobrenje za stavljanje lijeka na tržište bez izričite suglasnosti osobe ili subjekta koji je dostavio takve podatke, osim ako je drukčije predviđeno međunarodnim sporazumima koje priznaju obje stranke.
3. Tijekom desetogodišnjeg razdoblja, počevši od datuma dodjele prvog odobrenja za stavljanje na tržište u predmetnoj stranci, odobrenjem za stavljanje na tržište koje je dodijeljeno za svaki naknadni zahtjev na temelju rezultata predkliničkih ili kliničkih ispitivanja navedenih u prvom odobrenju za stavljanje na tržište ne dopušta se stavljanje lijeka na tržište, osim ako naknadni podnositelj dostavi svoje rezultate predkliničkih ili kliničkih ispitivanja (ili rezultate predkliničkih ili kliničkih ispitivanja koji su upotrijebljeni uz suglasnost stranke koja je dostavila te informacije) koji ispunjavaju iste zahtjeve kao i u slučaju prvog podnositelja.

Ne dopušta se stavljanje na tržište proizvoda koji nisu u skladu sa zahtjevima iz ovog stavka.

4. Osim toga, desetogodišnje razdoblje iz stavka 3. produljuje se na najviše 11 godina ako tijekom prvih osam godina nakon pribavljanja odobrenja njegov nositelj pribavi odobrenje za jednu ili više novih terapijskih indikacija za koje se smatra da imaju znatnu kliničku korist u usporedbi s postojećim terapijama.

Članak 252.

Zaštita podataka o sredstvima za zaštitu bilja

1. Svaka stranka prepoznaje privremeno pravo vlasnika izvješća o ispitivanju ili studiji koje je prvi put podneseno radi pribavljanja odobrenja za stavljanje na tržište sredstva za zaštitu bilja. Tijekom tog razdoblja izvješće o ispitivanju ili studiji ne upotrebljava se u korist druge osobe koja namjerava pribaviti odobrenje za stavljanje sredstva za zaštitu bilja na tržište, osim ako je prvi vlasnik dao svoju izričitu suglasnost. U ovom se pododjeljku to privremeno pravo naziva „zaštita podataka“.
2. Izvješće o ispitivanju ili studiji iz stavka 1. mora ispunjavati sljedeće uvjete:
 - (a) potrebno je za odobrenje ili izmjenu odobrenja kako bi se dopustila upotreba na drugim usjevima i
 - (b) potvrđeno je kao sukladno s načelima dobre laboratorijske prakse ili dobre eksperimentalne prakse.
3. Razdoblje zaštite podataka traje najmanje deset godina počevši od prvog odobrenja koje je dodijelilo nadležno tijelo u predmetnoj stranci. Kada je riječ o sredstvima za zaštitu bilja niskog rizika, razdoblje se može produljiti na 13 godina.
4. Razdoblja iz stavka 3. produljuju se za tri mjeseca za svako produljenje odobrenja za neznatnu upotrebu ako nositelj odobrenja podnese zahtjeve za takva odobrenja najmanje pet godina nakon prvog odobrenja koje je dodijelilo nadležno tijelo. Ukupno razdoblje zaštite podataka ni u kojem slučaju ne smije biti dulje od 13 godina. Kada je riječ o sredstvima za zaštitu bilja niskog rizika, ukupno razdoblje zaštite podataka ni u kojem slučaju ne smije biti dulje od 15 godina.

Izraz „neznatna upotreba” znači upotreba sredstva za zaštitu bilja na području stranke na bilju ili biljnim proizvodima koji u toj stranci nisu široko rasprostranjeni ili su široko rasprostranjeni ako postoji izvanredna potreba za zaštitom bilja.

5. Ispitivanje ili studija zaštićuju se i ako su bili potrebni za obnavljanje ili preispitivanje odobrenja. U tim slučajevima razdoblje zaštite podataka traje 30 mjeseci.

6. Svaka stranka utvrđuje mjere kojima se podnositelj zahtjeva i nositelji prethodnih odobrenja s poslovnim nastanom na području stranaka obvezuju na razmjenu zaštićenih informacija kako bi se izbjegla dvostruka ispitivanja na kralježnjacima.

Pododjeljak VII.

Biljne sorte

Članak 253.

Biljne sorte

1. Svaka stranka štiti prava biljnih sorti u skladu s Međunarodnom konvencijom za zaštitu novih biljnih sorti („UPOV”), uključujući moguće iznimke od oplemenjivačkog prava iz članka 15. te konvencije, te surađuje u promicanju i provedbi tih prava.
2. Za Republiku Armeniju ovaj članak primjenjuje se najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odjeljak C

Provedba prava intelektualnog vlasništva

Pododjeljak I.

Opće odredbe

Članak 254.

Opće obveze

1. Stranke ponovno potvrđuju svoje obveze na temelju Sporazuma o TRIPS-u, a posebno njegova dijela III. Svaka stranka propisuje dopunske mjere, postupke i pravna sredstva iz ovog odjeljka koji su potrebni kako bi se osigurala provedba prava intelektualnog vlasništva. Te su mjere, postupci i pravna sredstva poštteni i pravični te nisu nepotrebno složeni ili skupi niti za posljedicu imaju nerazumne rokove ili neopravdana kašnjenja.
2. Mjere, postupci i pravna sredstva iz stavka 1. djelotvorni su, proporcionalni i odvraćajući te se primjenjuju tako da se izbjegne stvaranje prepreka zakonitoj trgovini i da se osiguraju zaštitne mjere protiv njihove zloupotrebe.
3. Za potrebe pododjeljka II. ovog odjeljka pojam „prava intelektualnog vlasništva” uključuje barem sljedeće:
 - (a) autorsko pravo;
 - (b) prava srodna autorskom pravu;
 - (c) pravo *sui generis* proizvođača baze podataka;
 - (d) prava stvaratelja topografija za poluvodičke proizvode;
 - (e) prava na žig;
 - (f) prava na dizajn;

- (g) patentna prava, uključujući prava koja proizlaze iz svjedodžaba o dodatnoj zaštiti;
- (h) oznake zemljopisnog podrijetla;
- (i) prava iz korisnih modela;
- (j) prava zaštite biljnih sorti; i
- (k) trgovačke nazive ako su predmetnim domaćim pravom zaštićeni kao isključiva prava.

Poslovne tajne isključene su iz područja primjene ovog odjeljka. Provedba poslovnih tajni uređena je člankom 250.

Članak 255.

Ovlašteni podnosioci zahtjeva

Svaka stranka prepoznaje sljedeće osobe kao osobe koje su ovlaštene zatražiti primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava iz ovog odjeljka i iz dijela III. Sporazuma o TRIPS-u:

- (a) nositelje prava intelektualnog vlasništva u skladu s primjenjivim pravom;
- (b) sve ostale osobe koje su ovlaštene upotrebljavati ta prava, a posebno imatelje dozvole, u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s primjenjivim pravom;
- (c) tijela za kolektivno ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s primjenjivim pravom; i
- (d) strukovna tijela za obranu kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s primjenjivim pravom.

Pododjeljak II.

Provedba u okviru građanskog prava

Članak 256.

Mjere očuvanja dokaza

1. Svaka stranka osigurava da, čak i prije početka postupka o meritumu slučaja, nadležna pravosudna tijela mogu, na zahtjev stranke koja je predočila razumno raspoložive dokaze u potporu svojim zahtjevima prema kojima je njezino pravo intelektualnog vlasništva povrijeđeno ili će biti povrijeđeno, naložiti hitne i djelotvorne privremene mjere za očuvanje relevantnih dokaza koji se odnose na navodnu povredu, podložno zaštiti povjerljivih informacija.

2. Privremene mjere iz stavka 1. mogu uključivati detaljan opis, s uzimanjem uzoraka ili bez njega, ili fizičku zapljenu proizvoda kojima se navodno čini povreda te, u odgovarajućim slučajevima, materijala i sredstava koji se primjenjuju u proizvodnji ili distribuciji tih proizvoda, kao i dokumenata koji se na njih odnose. Te se mjere poduzimaju, ako je potrebno, i bez saslušanja druge stranke, posebno ako bi bilo kakva odgoda vjerojatno prouzročila nepopravljivu štetu nositelju prava ili ako postoji očiti rizik od uništenja dokaza. Druga stranka ima pravo na saslušanje u razumnom roku.

Članak 257.

Pravo na informacije

1. Svaka stranka osigurava da, tijekom građanskog postupka koji se odnosi na povredu prava intelektualnog vlasništva te kao odgovor na opravdani i proporcionalni zahtjev podnosioca zahtjeva, nadležna pravosudna tijela mogu naložiti da informacije o podrijetlu i distribucijskim mrežama proizvoda ili usluga kojima se čini povreda prava intelektualnoga vlasništva dostavi počinitelj povrede ili bilo koja druga osoba koja je stranka ili svjedok u sudskom postupku.

Za potrebe ovog stavka izraz „bilo koja druga osoba” znači osoba:

- (a) za koju se utvrdi da u komercijalno relevantnom opsegu posjeduje proizvode kojima se čini povreda;
- (b) za koju se utvrdi da se u komercijalno relevantnom opsegu koristi uslugama kojima se čini povreda;
- (c) za koju se utvrdi da u komercijalno relevantnom opsegu pruža usluge koje se upotrebljavaju u djelatnostima kojima se čini povreda ili
- (d) koju je osoba iz ovog stavka navela kao osobu koja sudjeluje u proizvodnji, izradi ili distribuciji proizvoda ili u pružanju usluga.

Informacije iz ovog stavka prema potrebi sadržavaju:

- (a) imena ili nazive te adrese proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika proizvoda ili usluga, kao i trgovaca na veliko i malo kojima su bile namijenjene i
- (b) informacije o proizvedenim, izrađenim, dostavljenim, primljenim ili naručenim količinama, kao i o cijeni koja je postignuta za predmetne proizvode ili usluge.

2. Ovaj se članak primjenjuje ne dovodeći u pitanje druge zakonske odredbe kojima se:

- (a) nositelju prava dodjeljuju prava na detaljnije informacije;
- (b) uređuje korištenje informacijama dostavljenima na temelju ovog članka u građanskom ili kaznenom postupku;
- (c) uređuje odgovornost za zloupotrebu prava na informacije;
- (d) omogućuje odbijanje pružanja informacija kojima bi se osobu iz stavka 1. prisililo da prizna svoje sudjelovanje ili sudjelovanje svojih bliskih srodnika u povredi prava intelektualnog vlasništva ili
- (e) uređuje zaštita povjerljivosti izvora informacija ili obrada osobnih podataka.

Članak 258.

Privremene mjere i mjere opreza

1. Svaka stranka osigurava da pravosudna tijela mogu, na zahtjev podnositelja, protiv navodnog počinitelja povrede odrediti prethodnu zabranu radi sprječavanja predstojeće povrede prava intelektualnog vlasništva. Pravosudna tijela mogu isto tako privremeno i, prema potrebi, ako je to predviđeno domaćim pravom u odgovarajućim slučajevima uz plaćanje novčane kazne zabraniti nastavak navodnih povreda tog prava ili, za slučaj takvog nastavka, propisati obvezu pružanja jamstava čija je namjena osigurati naknadu štete nositelju prava. Prethodna se zabrana može pod istim uvjetima odrediti i protiv posrednika čijim se uslugama koristi treća strana u svrhu povrede prava intelektualnog vlasništva.

2. Prethodna se zabrana može odrediti i radi zapljene ili predaje proizvoda za koje postoji sumnja da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva kako bi se spriječio njihov ulazak u trgovinske kanale ili kretanje njima.

3. U slučaju navodne povrede koja je počinjena u komercijalno relevantnom opsegu, svaka stranka osigurava da, ako podnositelj zahtjeva dokaže postojanje okolnosti kojima bi se mogla ugroziti naknada štete, pravosudna tijela mogu naložiti preventivnu zapljenu pokretne i nepokretne imovine navodnog počinitelja povrede, uključujući blokadu njegovih bankovnih računa i druge imovine. Nadležna tijela mogu u tu svrhu naložiti priopćavanje bankarskih, financijskih ili komercijalnih dokumenata ili odgovarajući pristup relevantnim informacijama.

Članak 259.

Korektivne mjere

1. Svaka stranka osigurava da nadležna pravosudna tijela mogu naložiti, na zahtjev podnositelja i ne dovodeći u pitanje bilo kakvu naknadu štete nositelju prava zbog povrede te bez bilo kakve vrste naknade, barem konačno uklanjanje iz trgovinskih kanala ili uništenje proizvoda za koje utvrde da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Prema potrebi, nadležna pravosudna tijela mogu naložiti i uništenje materijala i sredstava koji se uglavnom upotrebljavaju pri izradi ili proizvodnji tih proizvoda.

2. Pravosudna tijela stranaka ovlaštena su naložiti provedbu mjera iz stavka 1. o trošku počinitelja povrede, osim ako postoje posebni razlozi da to ne učine.

Članak 260.

Sudske zabrane

Svaka stranka osigurava da, ako je donesena sudska odluka kojom je utvrđena povreda prava intelektualnog vlasništva, pravosudna tijela mogu protiv počinitelja povrede, kao i posrednika čijim se uslugama koristi treća strana u svrhu povrede prava intelektualnog vlasništva, odrediti sudske zabrane kojom se zabranjuje nastavljanje povrede.

Članak 261.

Alternativne mjere

Stranka može propisati da, u odgovarajućim slučajevima i na zahtjev osobe protiv koje se mogu odrediti mjere iz članka 259. ili članka 260., nadležna pravosudna tijela mogu umjesto primjene mjera predviđenih navedenim člancima naložiti da se oštećenoj stranci plati novčana naknada. Takva se novčana naknada plaća ako osoba protiv koje se mogu odrediti te mjere nije postupala ni s namjerom ni iz nehaja, ako bi se provedbom mjera iz članka 259. i 260. toj osobi prouzročila nerazmjerna šteta i ako se plaćanje novčane naknade oštećenoj stranci čini, prema razumnoj procjeni, primjerenim.

Članak 262.

Naknade štete

1. Svaka stranka osigurava da pravosudna tijela, na zahtjev oštećene strane, počinitelju povrede koji je znao ili je imao opravdanih razloga znati da sudjeluje u aktivnosti kojom se čini povreda nalože da nositelju prava plati naknadu koja odgovara stvarnoj šteti koju je pretrpio zbog povrede. Pri određivanju naknade štete pravosudna tijela:

- (a) uzimaju u obzir sve odgovarajuće aspekte, kao što su negativne gospodarske posljedice, uključujući izgubljenu dobit, koje je oštećena strana pretrpjela, bilo kakvu nepošteno stečenu dobit počinitelja povrede i, u odgovarajućim slučajevima, elemente koji nisu gospodarski čimbenici, kao što je nematerijalna šteta koja je nositelju prava prouzročena povredom ili
- (b) kao alternativu točki (a), mogu u odgovarajućim slučajevima odrediti naknadu štete kao paušalni iznos na temelju elemenata kao što je najmanji iznos tantijema ili naknada koje bi počinitelj povrede bio morao platiti da je zatražio odobrenje za upotrebu predmetnog prava intelektualnog vlasništva.

2. Ako počinitelj povrede nije znao ili nije imao opravdanih razloga znati da sudjeluje u aktivnosti kojom se čini povreda, stranka može propisati da pravosudna tijela mogu u korist oštećene strane naložiti povrat dobiti ili plaćanje naknade štete čija se visina može unaprijed utvrditi.

Članak 263.

Sudski troškovi

Svaka stranka osigurava da opravdane i proporcionalne sudske troškove i druge izdatke stranke koja je uspjela u sporu u pravilu snosi stranka koja je izgubila spor, osim ako bi to bilo protivno načelu pravičnosti.

Članak 264.

Objavljivanje sudskih odluka

U postupcima koji su pokrenuti zbog povrede prava intelektualnog vlasništva svaka stranka osigurava da pravosudna tijela mogu, na zahtjev podnositelja i o trošku počinitelja povrede, naložiti primjerene mjere za širenje informacija o odluci, uključujući izlaganje odluke i njezinu objavu u cijelosti ili djelomično.

Članak 265.

Pretpostavka o autorstvu ili vlasništvu

Stranke priznaju da je u svrhu primjene mjera, postupaka i pravnih sredstava iz ovog odjeljka dovoljno da je ime autora književnog ili umjetničkog djela navedeno na djelu na uobičajen način kako bi se taj autor takvim smatrao, osim ako postoje suprotni dokazi, i kako bi, slijedom toga, bio ovlašten pokrenuti postupak zbog povrede.

Pododjeljak III.

Provedba na granicama

Članak 266.

Provedba na granicama

1. Pri provedbi mjera na granicama za provedbu prava intelektualnog vlasništva svaka stranka osigurava usklađenost sa svojim obvezama iz GATT-a iz 1994. i Sporazuma o TRIPS-u.
2. Kako bi se osigurala djelotvorna zaštita prava intelektualnog vlasništva na carinskim područjima stranaka, njihova nadležna carinska tijela donose različite metode za utvrđivanje pošiljki koje sadržavaju proizvode za koje se sumnja da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva iz stavaka 3. i 4. Te metode uključuju tehnike analize rizika koje se temelje, među ostalim, na informacijama koje su pružili nositelji prava, prikupljenim informacijama i inspekcijama tereta.
3. Carinska tijela svake stranke poduzimaju, na zahtjev nositelja prava, mjere za zadržavanje ili suspenziju puštanja proizvoda pod carinskim nadzorom za koje se sumnja da se njima čini povreda žigova, autorskog prava i srodnih prava, oznaka zemljopisnog podrijetla, patenata, korisnih modela, industrijskih dizajna, topografija integriranih krugova i prava zaštite biljnih sorti.
4. Najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke pokreću rasprave u pogledu prava svojih nadležnih carinskih tijela da na vlastitu inicijativu suspendiraju puštanje proizvoda pod carinskim nadzorom ili zadrže takve proizvode ako se sumnja da se njima čini povreda žigova, autorskog prava i srodnih prava, oznaka zemljopisnog podrijetla, patenata, korisnih modela, industrijskih dizajna, topografija integriranih krugova i prava zaštite biljnih sorti.
5. Neovisno o stavku 3., stranka može, iako to nije obvezna učiniti, donijeti odluku o primjeni takvih mjera na uvoz proizvoda koje u drugoj zemlji na tržište stavlja nositelj prava ili koji se na tržište stavljaju uz njegovu suglasnost.
6. Stranke su suglasne surađivati u području međunarodne trgovine proizvodima za koje se sumnja da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Svaka stranka u tu svrhu uspostavlja kontaktnu točku unutar svoje carinske uprave i obavješćuje drugu stranku o tome. Ta suradnja uključuje razmjenu informacija o mehanizmima za primanje informacija od nositelja prava, o najboljim praksama i iskustvima sa strategijama upravljanja rizikom te informacija kojima se može pomoći u prepoznavanju pošiljki za koje se sumnja da sadržavaju proizvode kojima se čini povreda. Dostava svih informacija potpuno je u skladu s odredbama o zaštiti osobnih podataka koje se primjenjuju na području svake stranke.
7. Ne dovodeći u pitanje druge oblike suradnje, Protokol II. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima primjenjuje se u svrhu provedbe prava intelektualnog vlasništva na granicama.
8. Ne dovodeći u pitanje opću nadležnost Odbora za partnerstvo, Pododbor za carinu iz članka 126. odgovoran je za osiguravanje pravilnog funkcioniranja i provedbe ovog odjeljka, određivanje prioriteta i propisivanje odgovarajućih postupaka za suradnju između nadležnih tijela objiju stranaka.

Pododjeljak IV.

Ostale odredbe o provedbi

Članak 267.

Kodeksi ponašanja

1. Svaka stranka potiče:
 - (a) trgovinska ili strukovna udruženja ili organizacije da razviju kodekse ponašanja kako bi se pridonijelo provedbi prava intelektualnog vlasništva i
 - (b) podnošenje nacrtu kodeksa ponašanja i svih ocjena njihove primjene nadležnim tijelima svake stranke.

Članak 268.

Suradnja

1. Stranke surađuju kako bi pružile potporu provedbi obveza iz ovog poglavlja.
2. Područja suradnje između stranaka uključuju, ali nisu ograničena na sljedeće aktivnosti:
 - (a) razmjenu informacija o pravnom okviru za prava intelektualnog vlasništva i o relevantnim propisima o zaštiti i provedbi, kao i razmjenu iskustava u Europskoj uniji i Republici Armeniji o napretku zakonodavstva u pogledu tih pitanja;
 - (b) razmjenu iskustava i informacija o provedbi prava intelektualnog vlasništva;
 - (c) razmjenu iskustava carinskih, policijskih, upravnih i pravosudnih tijela u provedbi prava intelektualnog vlasništva na središnjoj razini i na razini ispod središnje;
 - (d) koordinaciju djelovanja kako bi se spriječio izvoz krivotvorenih proizvoda, uključujući s trećim zemljama;
 - (e) jačanje kapaciteta te razmjenu i osposobljavanje osoblja;
 - (f) promicanje i širenje informacija o pravima intelektualnog vlasništva, uključujući u poslovnim krugovima i civilnom društvu, kao i jačanje javne svijesti o pitanjima prava intelektualnog vlasništva među potrošačima i nositeljima prava;
 - (g) jačanje institucionalne suradnje, na primjer između ureda za intelektualno vlasništvo obiju stranaka; i
 - (h) aktivno promicanje inicijativa za podizanje svijesti i obrazovanje javnosti o politikama o pravima intelektualnog vlasništva, uključujući oblikovanjem djelotvornih strategija za utvrđivanje ključnih ciljnih skupina i izradom komunikacijskih programa za jačanje svijesti potrošača i medija o učincima povreda prava intelektualnog vlasništva, kao što su zdravstveni i sigurnosni rizici te povezanost s organiziranim kriminalom.
3. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2. te kao dopuna tim stavcima, stranke, ako je to potrebno, održavaju djelotvorne dijaloge o pitanjima intelektualnog vlasništva kako bi riješile pitanja važna za zaštitu i provedbu prava intelektualnoga vlasništva koja su obuhvaćena ovim poglavljem te o svim drugim relevantnim pitanjima.

POGLAVLJE 8.

Javna nabava

Članak 269.

Povezanost sa Sporazumom WTO-a o javnoj nabavi

Stranke potvrđuju svoja uzajamna prava i obveze na temelju Revidiranog sporazuma o javnoj nabavi iz 2012. ⁽¹⁾ („Sporazum WTO-a o javnoj nabavi”). Ta prava i obveze uspostavljeni Sporazumom WTO-a o javnoj nabavi, uključujući specifikacije svake stranke utvrđene u odgovarajućim prilogima Dodatku I., čine sastavni dio ovog Sporazuma i podliježu bilateralnom rješavanju sporova kako je predviđeno poglavljem 13.

Članak 270.

Dodatno područje primjene

1. Stranke primjenjuju *mutatis mutandis* odredbe članka I. do IV., članka VI. do XV., članka XVI. stavaka 1. do 3., članka XVII. i članka XVIII. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi na nabave obuhvaćene Prilogom XI. ovom Sporazumu.
2. Odbor za partnerstvo može donijeti odluku o izmjeni Priloga XI. ovom Sporazumu. Kada je riječ o postupku kojim stranka može izmijeniti ili ispraviti taj Prilog, stranke primjenjuju *mutatis mutandis* odredbe članka XIX. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi, pod uvjetom da se obavijesti upute izravno drugoj stranci i da se upućivanje na rješavanje sporova tumači kao upućivanje na poglavlje 13.

Članak 271.

Dodatna pravila

Na nabave obuhvaćene odgovarajućim prilogima Dodatku I. Sporazumu WTO-a o javnoj nabavi i one obuhvaćene Prilogom XI. ovom Sporazumu stranke primjenjuju dodatna pravila navedena u nastavku.

Elektronička objava obavijesti o javnoj nabavi

1. Svaka stranka osigurava da se svim obavijestima o planiranim nabavama može izravno i besplatno pristupiti elektronički preko jedinstvene internetske pristupne točke. Osim toga, obavijesti se mogu objaviti i na odgovarajućem papirnatom mediju. Svaki je takav medij raširen i takve obavijesti moraju ostati lako dostupne javnosti barem do isteka roka navedenog u obavijesti.

Zahtjevi za postupke preispitivanja

2. Svaka stranka osigurava da su mjerama poduzetima u pogledu postupaka preispitivanja iz članka XVIII. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi predviđene potrebne ovlasti za:
 - (a) poduzimanje, što je prije moguće i primjenom postupaka privremene pravne zaštite, privremenih mjera kako bi se ispravila navodna povreda ili spriječilo daljnje nanošenje štete predmetnim interesima, uključujući mjere za suspenziju ili osiguravanje suspenzije postupka sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili provedbe bilo koje odluke javnog naručitelja;
 - (b) ukidanje ili osiguravanje ukidanja nezakonito donesenih odluka, uključujući ukidanje diskriminirajućih tehničkih, gospodarskih ili financijskih specifikacija u objavi predviđene ili planirane nabave, ugovornim dokumentima ili bilo kojem drugom dokumentu koji se odnosi na postupak sklapanja ugovora i
 - (c) dodjelu naknade štete osobama kojima je povredom nanесena šteta.
3. U slučaju preispitivanja odluke o sklapanju ugovora svaka stranka osigurava da javni naručitelj ne može sklopiti ugovor prije no što tijelo nadležno za preispitivanje donese odluku o zahtjevu za privremene mjere ili za preispitivanje. Suspenzija prestaje najranije nakon isteku roka mirovanja iz stavka 6.

⁽¹⁾ Prilog Protokolu o izmjeni Sporazuma o javnoj nabavi (GPA/113).

4. Svaka stranka osigurava djelotvornu provedbu odluka tijela nadležnih za postupke preispitivanja.
5. Članovi neovisnih tijela nadležnih za preispitivanje ne smiju biti predstavnici ni jednog javnog naručitelja.

Kada je riječ o tijelima nadležnima za postupke preispitivanja koja nisu pravosudna, svaka stranka osigurava:

- (a) da su njihove odluke uvijek obrazložene u pisanom obliku;
- (b) da svaka navodno nezakonita mjera neovisnog tijela nadležnog za preispitivanje ili svaka navodna nepravilnost u provedbi ovlasti dodijeljenih tom tijelu može biti predmet sudskog preispitivanja ili preispitivanja koje provodi drugo neovisno tijelo koje je sud i koje je neovisno o javnom naručitelju i tijelu nadležnom za preispitivanje;
- (c) da se članovi takvog neovisnog tijela imenuju i razrješuju dužnosti pod istim uvjetima kao i članovi pravosudnih tijela u pogledu tijela nadležnog za njihovo imenovanje, trajanja njihova mandata i njihova razrješenja;
- (d) da barem predsjednik takvog neovisnog tijela ima iste pravne i stručne kvalifikacije kao članovi pravosudnih tijela i
- (e) da neovisno tijelo svoje odluke donosi u skladu s postupkom u kojem se saslušavaju obje strane i da su te odluke pravno obvezujuće kako to odredi svaka stranka.

Razdoblje mirovanja

6. Javni naručitelj ne može sklopiti ugovor nakon odluke o sklapanju ugovora koja je obuhvaćena područjem primjene ovog poglavlja prije:
 - (a) isteka razdoblja mirovanja od najmanje 10 kalendarskih dana počevši jedan dan od datuma slanja odluke o sklapanju ugovora zainteresiranim ponuditeljima i kandidatima elektronički ili faksom ili
 - (b) isteka razdoblja mirovanja od najmanje 15 kalendarskih dana počevši jedan dan od datuma slanja odluke o sklapanju ugovora zainteresiranim ponuditeljima i kandidatima ili najmanje 10 kalendarskih dana počevši jedan dan od datuma zaprimanja odluke o sklapanju ugovora ako se primjenjuju druga sredstva komunikacije.

Umjesto toga, stranka može propisati da razdoblje mirovanja počinje objavom odluke o sklapanju ugovora u besplatnim elektroničkim medijima u skladu s člankom XVI. stavkom 2. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.

Smatra se da su ponuditelji zainteresirani ako još nisu konačno isključeni. Isključenje se smatra konačnim ako su o njemu obaviješteni zainteresirani ponuditelji te ako ga zakonitim smatra neovisno tijelo nadležno za preispitivanje ili ako više ne može biti predmet postupka preispitivanja. Smatra se da su kandidati zainteresirani ako javni naručitelj informaciju o odbijanju njihova zahtjeva još nije stavio na raspolaganje zainteresiranim ponuditeljima prije obavijesti o odluci o sklapanju ugovora.

7. Stranka može propisati da se razdoblje mirovanja iz stavka 6. prvog podstavka točaka (a) i (b) ne primjenjuju u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako je jedini zainteresirani ponuditelj u smislu stavka 6. trećeg podstavka onaj koji je odabran za sklapanje ugovora i nema drugih zainteresiranih kandidata;
 - (b) u slučaju ugovora koji se temelji na okvirnom sporazumu i
 - (c) u slučaju posebnog ugovora koji se temelji na dinamičkom sustavu nabave.

Nevaženje

8. Svaka stranka osigurava da tijelo nadležno za preispitivanje koje je neovisno o javnom naručitelju ili pravosudno tijelo smatra ugovor nevažecim ili da se njegovo nevaženje temelji na odluci takvog tijela ako je javni naručitelj sklopio ugovor bez prethodne objave kada to nije dopušteno.

Svaka stranka u svojem pravu utvrđuje posljedice ugovora koji se smatra nevažecim propisujući retroaktivno poništavanje svih ugovornih obveza ili poništavanje onih obveza koje još nisu ispunjene. U potonjem slučaju svaka stranka propisuje primjenu drugih kazni.

9. Stranka može propisati da tijelo nadležno za preispitivanje ili pravosudno tijelo ne može smatrati ugovor nevažecim, čak i ako je nezakonito sklopljen, ako tijelo nadležno za preispitivanje ili pravosudno tijelo utvrdi, nakon što je ispitalo sve relevantne aspekte, da se zbog važnih razloga u općem interesu zahtijeva da učinci ugovora ostanu na snazi. U tom slučaju svaka stranka propisuje alternativne kazne.

Nediskriminacija osnovanih društava

10. Svaka stranka osigurava da se dobavljačima druge stranke koji su osnivanjem, stjecanjem ili vođenjem pravne osobe uspostavili poslovnu prisutnost na njezinu području odobri nacionalni tretman u pogledu svake javne nabave stranke na njezinu području. Ta se obveza primjenjuje neovisno o tome je li nabava obuhvaćena priložima stranaka Dodatku I. Sporazumu WTO-a o javnoj nabavi ili Prilogom XI. ovom Sporazumu.

Primjenjuju se opće iznimke predviđene u članku III. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.

POGLAVLJE 9.

Trgovina i održivi razvoj

Članak 272.

Ciljevi i područje primjene

1. Stranke podsjećaju na Agendu 21 Konferencije UN-a o okolišu i razvoju iz 1992., Deklaraciju MOR-a o temeljnim načelima i pravima na radu iz 1998., Johanesburški plan provedbe održivog razvoja iz 2002., Ministarsku izjavu Gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a pod nazivom „Stvaranje povoljnog okruženja na nacionalnoj i međunarodnoj razini za poticanje potpunog i produktivnog zapošljavanja i dostojanstvenog rada za sve i njegov učinak na održivi razvoj” iz 2006., Deklaraciju MOR-a o socijalnoj pravdi za poštnu globalizaciju iz 2008., zaključni dokument Konferencije UN-a o održivom razvoju iz 2012. pod nazivom „Budućnost kakvu želimo” i UN-ov Program održivog razvoja do 2030. pod nazivom „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” koji je donesen 2015. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine tako da se pridonosi postizanju cilja održivog razvoja, za dobrobit sadašnje generacije i budućih generacija, i osigurava uključivanje tog cilja i njegovo odražavanje na svakoj razini njihova trgovinskog odnosa.

2. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost postizanju održivog razvoja, čiji su stupovi gospodarski razvoj, socijalni razvoj i zaštita okoliša međusobno ovisni i uzajamno se jačaju. Ističu prednost razmatranja pitanja u području rada i okoliša povezanih s trgovinom u okviru globalnog pristupa trgovini i održivom razvoju.

3. Izraz „rad” naveden u ovom poglavlju uključuje pitanja relevantna za strateške ciljeve MOR-a s pomoću kojih se izražava Program dostojanstvenog rada, kako je utvrđeno Deklaracijom MOR-a o socijalnoj pravdi za poštnu globalizaciju iz 2008.

*Članak 273.***Pravo na reguliranje i razine zaštite**

Prepoznajući pravo svake stranke da utvrdi svoje politike i prioritete održivog razvoja, da uspostavi vlastite razine domaće zaštite u području okoliša i rada te da u skladu s time donese ili izmijeni svoje relevantne zakone i politike, u skladu sa svojim obvezama iz međunarodno priznatih standarda i sporazuma iz članka 274. i 275., svaka stranka nastoji osigurati da se njezinim zakonima i politikama osiguravaju i potiču visoke razine zaštite okoliša i rada te nastoji i dalje unapređivati te zakone i politike i njihove razine zaštite.

*Članak 274.***Međunarodni standardi i sporazumi u području rada**

1. Stranke prepoznaju potpuno i produktivno zapošljavanje i dostojanstven rad za sve kao ključne elemente upravljanja globalizacijom i ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine na način kojim se pogoduje potpunom i produktivnom zapošljavanju i dostojanstvenom radu za sve. U tom se kontekstu stranke obvezuju na međusobno savjetovanje i suradnju, prema potrebi, u pogledu pitanja iz područja rada povezanih s trgovinom koja su od zajedničkog interesa.

2. Stranke se u skladu sa svojim obvezama kao članica MOR-a i obvezama iz Deklaracije MOR-a o temeljnim načelima i pravima na radu i njezina praćenja iz 1998. obvezuju u okviru svojih zakona i praksi i na cijelom svojem području poštovati, promicati i ostvarivati međunarodno priznate temeljne standarde rada, kako su predviđeni temeljnim konvencijama MOR-a, a posebno:

(a) slobodu udruživanja i stvarno priznanje prava na kolektivno pregovaranje;

(b) ukidanje svih oblika prisilnog ili obveznog rada;

(c) stvarno ukidanje rada djece i

(d) ukidanje diskriminacije u području zapošljavanja i zanimanja.

3. Stranke ponovno potvrđuju svoju obvezu da u okviru svojih zakona i praksi djelotvorno provode temeljne, prioritetne i ostale konvencija MOR-a, uključujući protokole uz te konvencije, koje su ratificirale države članice i Republika Armenija.

4. Stranke razmatraju i ratifikaciju preostalih prioritetnih i ostalih konvencija koje je MOR označio kao ažurirane. U tom smislu stranke redovito razmjenjuju informacije o svojoj situaciji i napretku u postupku ratifikacije.

5. Stranke prepoznaju da nije moguće pozivati se na povredu temeljnih načela i prava na radu ili ih na drugi način upotrebljavati kao legitimnu komparativnu prednost te da se standardima rada ne bi trebalo koristiti za potrebe protekcionizma u trgovini.

*Članak 275.***Međunarodno upravljanje okolišem i međunarodni sporazumi u području okoliša**

1. Stranke prepoznaju vrijednost međunarodnog upravljanja okolišem i međunarodnih sporazuma u području okoliša kao odgovor međunarodne zajednice na globalne ili regionalne okolišne probleme i naglašavaju potrebu za jačanjem uzajamne potpore između trgovine i okoliša. U tom se smislu stranke obvezuju na savjetovanje i suradnju, prema potrebi, u odnosu na pregovore o okolišnim pitanjima povezanim s trgovinom i u odnosu na ostale okolišne teme povezane s trgovinom koje su od zajedničkog interesa.

2. Stranke ponovno potvrđuju svoju obvezu da u okviru svojih zakona i praksi djelotvorno provode multilateralne sporazume u području okoliša kojih su stranke.

3. Stranke redovito razmjenjuju informacije o svojoj situaciji i napretku u pogledu ratifikacije multilateralnih sporazuma u području okoliša ili izmjena takvih sporazuma.
4. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost provedbi i postizanju ciljeva Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime iz 1992. („UNFCCC”), njezina Kyotskog protokola iz 1998. i Pariškog sporazuma iz 2015. Obvezuju se da će zajedno raditi na jačanju multilateralnog režima koji se temelji na pravilima u okviru UNFCCC-a te surađivati na daljnjem razvoju i provedbi međunarodnog okvira za promjenu klime u skladu s UNFCCC-om i povezanim sporazumima i odlukama.
5. Ničime se u ovom Sporazumu ne sprječava stranke da donesu ili provode mjere za provedbu multilateralnih sporazuma u području okoliša kojih su stranke, pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između stranaka ili prikriveno ograničavanje trgovine.

Članak 276.

Trgovina i ulaganja kojima se pogoduje održivom razvoju

Stranke potvrđuju svoju predanost jačanju doprinosa trgovine cilju održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i ekološkoj dimenziji. U tu svrhu stranke:

- (a) prepoznaju korisnu ulogu koju temeljni standardi rada i dostojanstven rad mogu imati za gospodarsku učinkovitost, inovacije i produktivnost te nastoje ostvariti veću političku usklađenost između trgovinskih politika i politika rada;
- (b) nastoje olakšati i promicati trgovinu i ulaganja u proizvode i usluge u području okoliša, uključujući rješavanjem povezanih necarinskih prepreka;
- (c) nastoje olakšati uklanjanje prepreka trgovini ili ulaganjima u pogledu proizvoda i usluga od posebne važnosti za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, kao što su održiva, obnovljiva energija i energetski učinkoviti proizvodi i usluge, uključujući:
 - i. donošenjem političkih okvira kojima se potiče uvođenje najboljih dostupnih tehnologija;
 - ii. promicanjem standarda koji odgovaraju potrebama okoliša i gospodarskim potrebama i
 - iii. smanjenjem tehničkih prepreka trgovini;
- (d) suglasne su promicati trgovinu proizvodima kojima se pridonosi poboljšanim socijalnim uvjetima i praksama koje su prihvatljive za okoliš, uključujući proizvode koji su uključeni u dobrovoljne programe osiguravanja održivosti, kao što su pravedni i etički trgovinski programi i ekološke oznake i
- (e) suglasne su promicati društvenu odgovornost poduzeća, uključujući razmjenu informacija i najboljih praksi. U tom pogledu stranke upućuju na relevantna međunarodno priznata načela i smjernice, kao što su Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća, Globalni sporazum UN-a i Trostrana deklaracija MOR-a o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku iz 1977.

Članak 277.

Biološka raznolikost

1. Stranke prepoznaju važnost osiguravanja očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti kao ključnog elementa za ostvarivanje održivog razvoja i ponovno potvrđuju svoju predanost očuvanju i održivoj upotrebi biološke raznolikosti u skladu s Konvencijom o biološkoj raznolikosti iz 1992. i njezinim ratificiranim protokolima, Strateškim planom za bioraznolikost, Konvencijom o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka iz 1973. („CITES”) i ostalim relevantnim međunarodnim instrumentima kojih su stranke.

2. U tu svrhu stranke:
 - (a) promiču održivu upotrebu prirodnih resursa i pridonose očuvanju bioraznolikosti kada poduzimaju djelatnosti trgovanja;
 - (b) razmjenjuju informacije o djelovanjima povezanim s trgovinom proizvodima koji se temelje na prirodnim resursima kako bi se spriječio gubitak biološke raznolikosti i smanjio pritisak na bioraznolikost te, ako je relevantno, surađuju kako bi povećale učinak i osigurale uzajamno podupiranje svojih politika;
 - (c) promiču da se u dodatke CITES-u uključe one vrste koje ispunjavaju kriterije CITES-a usuglašene za takvo uključivanje;
 - (d) donose i provode djelotvorne mjere protiv nezakonite trgovine proizvodima od divljih biljnih i životinjskih vrsta, uključujući vrste zaštićene na temelju CITES-a, te surađuju u borbi protiv te nezakonite trgovine; i
 - (e) surađuju na regionalnoj i globalnoj razini kako bi promicale:
 - i. očuvanje i održivu upotrebu biološke raznolikosti u prirodnim ili poljoprivrednim ekosustavima, uključujući ugrožene vrste, njihovo stanište, posebno zaštićena prirodna područja i genetsku raznolikost;
 - ii. obnovu ekosustava i uklanjanje ili smanjenje negativnih učinaka na okoliš koji proizlaze iz upotrebe živih i neživih prirodnih resursa ili ekosustava i
 - iii. pristup genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli koristi koje proizlaze iz njihova iskorištavanja.

Članak 278.

Održivo gospodarenje šumama i trgovina šumskim proizvodima

1. Stranke prepoznaju važnost osiguravanja očuvanja šuma i održivog gospodarenja njima te doprinosa šuma gospodarskim, ekološkim i socijalnim ciljevima stranaka.
2. U tu svrhu stranke:
 - (a) promiču trgovinu šumskim proizvodima posjećenima u skladu s domaćim zakonodavstvom zemlje sječe koji potječu iz šuma kojima se održivo gospodari;
 - (b) razmjenjuju informacije o mjerama za promicanje potrošnje drva i proizvoda od drva iz šuma kojima se održivo gospodari i, ako je relevantno, surađuju u razvoju takvih mjera;
 - (c) donose mjere za promicanje očuvanja šumskih površina i borbu protiv nezakonite sječe i s njom povezane trgovine, uključujući, prema potrebi, u odnosu na treće zemlje;
 - (d) razmjenjuju informacije o djelovanjima za poboljšanje gospodarenja šumama i, ako je relevantno, surađuju kako bi povećale učinak i osigurale uzajamno podupiranje svojih politika radi isključivanja nezakonito posječenog drva i proizvoda od drva iz trgovinskih tokova;
 - (e) promiču da se u dodatke CITES-u uključe one vrste drva koje ispunjavaju kriterije CITES-a usuglašene za takvo uključivanje i
 - (f) surađuju na regionalnoj i globalnoj razini u promicanju očuvanja šumskih površina i održivog gospodarenja svim vrstama šuma uz primjenu certificiranja kojim se promiče odgovorno gospodarenje šumama.

Članak 279.

Trgovina i održivo upravljanje živim morskim resursima

Uzimajući u obzir važnost osiguravanja odgovornog i održivog upravljanja ribljim fondovima te promicanja dobrog upravljanja u trgovini, stranke:

- (a) promiču najbolje prakse u upravljanju ribarstvom kako bi se osiguralo održivo očuvanje ribljih fondova i održivo upravljanje njima na temelju pristupa ekosustava;

- (b) poduzimaju djelotvorne mjere praćenja i nadzora ribolovnih aktivnosti;
- (c) promiču programe usklađenog prikupljanja podataka i bilateralnu znanstvenu suradnju kako bi se poboljšali postojeći znanstveni savjeti za upravljanje ribarstvom;
- (d) surađuju u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog („NNN”) ribolova i aktivnosti povezanih s ribolovom s pomoću sveobuhvatnih, djelotvornih i transparentnih mjera i
- (e) provode politike i mjere za isključivanje proizvoda koji potječu od nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova iz trgovinskih tokova i sa svojih tržišta u skladu s Međunarodnim planom djelovanja za sprječavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda („FAO”).

Članak 280.

Održavanje razina zaštite

1. Stranke prepoznaju da nije primjereno poticati trgovinu ili ulaganja smanjivanjem razina zaštite koje su osigurane u domaćem pravu u području okoliša ili rada.
2. Stranka se ne odriče niti odstupa od svojeg prava u području okoliša ili rada te ne nudi takvo odricanje ili odstupanje radi poticanja trgovine ili uspostave, stjecanja, širenja ili zadržavanja ulaganja ili ulagača na svojem području.
3. Stranka ne smije propuštati učinkovito provoditi svoje pravo u području okoliša ili rada, kontinuiranim ili ponavljajućim djelovanjem ili nedjelovanjem, radi poticanja trgovine ili ulaganja.

Članak 281.

Znanstvene informacije

Kada priprema i provodi mjere za zaštitu okoliša ili uvjeta rada koje mogu utjecati na trgovinu ili ulaganja između stranaka, svaka stranka uzima u obzir dostupne znanstvene i tehničke informacije te relevantne međunarodne standarde, smjernice i preporuke, ako postoje, uključujući načelo predostrožnosti.

Članak 282.

Transparentnost

Svaka stranka u skladu sa svojim domaćim zakonima i propisima te poglavljem 12. osigurava da se svaka mjera za zaštitu okoliša i uvjeta rada koja može utjecati na trgovinu ili ulaganje razvija, uvodi i provodi transparentno, uz potrebnu pozornost i javno savjetovanje te uz odgovarajuću i pravodobnu komunikaciju i savjetovanje s nedržavnim subjektima.

Članak 283.

Preispitivanje učinaka na održivost

Stranke se obvezuju preispitivati, pratiti i procjenjivati učinak provedbe ovog Sporazuma na održivi razvoj s pomoću vlastitih participativnih postupaka i institucija, uključujući one uspostavljene u okviru ovog Sporazuma, na primjer s pomoću procjena učinaka na održivost povezanih s trgovinom.

Članak 284.

Suradnja u području trgovine i održivog razvoja

1. Stranke prepoznaju važnost suradnje u području trgovinskih aspekata politika okoliša i rada kako bi se ostvarili ciljevi ovog Sporazuma. One mogu surađivati, među ostalim, u sljedećim područjima:
 - (a) aspekti iz područja rada ili okoliša povezani s trgovinom i održivim razvojem u međunarodnim forumima, posebno uključujući WTO, MOR, Program Ujedinjenih naroda za okoliš, Program Ujedinjenih naroda za razvoj i multilateralne sporazume u području okoliša;

- (b) metodologija i pokazatelji za procjene učinaka trgovine na održivost;
- (c) učinak propisa, normi i standarda u području rada i okoliša na trgovinu te učinak pravila u području trgovine i ulaganja na rad i okoliš, uključujući na razvoj propisa i politike u području rada i okoliša;
- (d) pozitivni i negativni učinci ovog Sporazuma na održivi razvoj i načini za njihovo poboljšanje, sprječavanje ili ublažavanje, uzimajući u obzir i procjene učinaka na održivost koje provodi jedna stranka ili obje;
- (e) promicanje ratifikacije i djelotvorne provedbe temeljnih, prioritetnih i ostalih ažuriranih konvencija MOR-a i njihovih protokola te multilateralnih sporazuma u području okoliša važnih u kontekstu trgovine;
- (f) promicanje programa privatnog i javnog certificiranja, sljedivosti i označavanja, uključujući ekološke oznake;
- (g) promicanje društvene odgovornosti poduzeća, na primjer djelovanjima koja se odnose na podizanje svijesti o međunarodno priznatim smjernicama i načelima te njihovo poštovanje, provedbu i praćenje;
- (h) aspekti Programa MOR-a za dostojanstven rad povezani s trgovinom, uključujući međusobne veze između trgovine i potpunog i produktivnog zapošljavanja, prilagodbu tržišta rada, temeljne standarde rada, djelotvorne sustave pravnih sredstava (uključujući inspektorate rada) za ostvarivanje radničkih prava, radnu statistiku, razvoj ljudskih potencijala i cjeloživotno učenje, socijalnu zaštitu i socijalnu uključenost, socijalni dijalog i ravnopravnost spolova;
- (i) aspekti multilateralnih sporazuma u području okoliša povezani s trgovinom, uključujući carinsku suradnju;
- (j) aspekti sadašnjeg i budućeg međunarodnog režima u pogledu klimatskih promjena povezani s trgovinom, uključujući sredstva za promicanje tehnologija s niskim udjelom ugljika i energetske učinkovitosti;
- (k) mjere povezane s trgovinom za promicanje očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti, uključujući borbu protiv nezakonite trgovine proizvodima od divljih biljnih i životinjskih vrsta;
- (l) mjere povezane s trgovinom za promicanje očuvanja šuma i održivog gospodarenja šumama i, posljedično, za smanjenje krčenja šuma, uključujući u pogledu nezakonite sječe i
- (m) mjere povezane s trgovinom za promicanje održivih ribolovnih praksi i trgovine ribljim proizvodima kojima se održivo upravlja.

2. Stranke razmjenjuju informacije i iskustva o svojim djelovanjima radi promicanja usklađenosti i uzajamnog podupiranja u pogledu trgovinskih, socijalnih i okolišnih ciljeva. Nadalje, stranke jačaju svoju suradnju i dijalog u pogledu pitanja održivog razvoja proizišlih u okviru trgovinskih odnosa.

3. Takva suradnja i dijalog uključuju relevantne dionike, među ostalim socijalne partnere i druge organizacije civilnog društva, posebno u okviru Platforme civilnog društva koja je uspostavljena u skladu s člankom 366.

4. Odbor za partnerstvo može donijeti pravila za takvu suradnju i dijalog.

Članak 285.

Rješavanje sporova

Poglavlje 13. odjeljak C pododjeljak II. ove glave ne primjenjuje se na sporove iz ovog poglavlja. Za svaki takav spor, nakon što arbitražno vijeće podnese svoje konačno izvješće u skladu s člancima 325. i 326., stranke, uzimajući u obzir to izvješće, raspravljaju o prikladnim mjerama koje treba provesti. Odbor za partnerstvo prati provedbu svih takvih mjera i preispituje predmet, među ostalim u okviru mehanizma iz članka 284. stavka 3.

POGLAVLJE 10.

Tržišno natjecanje

Odjeljak A

Članak 286.

Načela

Stranke prepoznaju važnost slobodnog i nenarušenog tržišnog natjecanja u svojim trgovinskim i ulagačkim odnosima. Stranke potvrđuju da poslovna praksa protivna tržišnom natjecanju i državne intervencije mogu poremetiti pravilno funkcioniranje tržišta i umanjiti koristi od liberalizacije trgovine.

Odjeljak B

Protumonopolna politika i koncentracije

Članak 287.

Zakonodavni okvir

1. Svaka stranka donosi novo ili zadržava svoje postojeće zakonodavstvo koje se primjenjuje na sve gospodarske sektore ⁽¹⁾, a njime su učinkovito obuhvaćena sva sljedeća područja prakse:

- (a) horizontalni i vertikalni sporazumi među poduzećima, odluke udruženja poduzeća i usklađena djelovanja čiji je cilj ili učinak sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja;
- (b) zloupotreba dominantnog položaja jednog poduzeća ili više njih; i
- (c) koncentracije poduzeća kojima se znatno ometa učinkovito tržišno natjecanje, a posebno zbog stvaranja ili jačanja dominantnog položaja.

Za potrebe ovog poglavlja to će se zakonodavstvo u daljnjem tekstu nazivati „zakonodavstvo u području tržišnog natjecanja” ⁽²⁾.

2. Sva poduzeća, privatna ili javna, obvezna su primjenjivati odredbe zakonodavstva u području tržišnog natjecanja iz stavka 1. Primjenom zakonodavstva u području tržišnog natjecanja ne sprječava se, pravno ili činjenično, obavljanje određenih zadaća od javnog interesa koje se mogu dodijeliti predmetnim poduzećima. Izuzeća od zakonodavstva stranke u području tržišnog natjecanja ograničavaju se na zadaće od javnog interesa, razmjerna su željenom cilju javne politike i transparentna.

Članak 288.

Provedba

1. Svaka stranka ima uspostavljena operativno neovisna tijela koja su odgovorna za cjelovitu primjenu i djelotvornu provedbu zakonodavstva u području tržišnog natjecanja iz članka 287. i koja imaju odgovarajuće ovlasti i resurse potrebne za takvu primjenu i provedbu.

2. Stranke primjenjuju svoje zakonodavstvo u području tržišnog natjecanja na transparentan i nediskriminirajući način, uz poštovanje načela poštenog postupka i prava na obranu predmetnih poduzeća, bez obzira na to kojoj državi pripadaju ili koji im je status vlasništva.

⁽¹⁾ Pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji primjenjuju se na poljoprivredni sektor u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i njezinim naknadnim izmjenama ili zamjenama, ako postoje (SL L 347, 20.12.2013., str. 671.).

⁽²⁾ Za potrebe ovog odjeljka Armenija smatra da je upućivanjem na zakonodavstvo u području tržišnog natjecanja obuhvaćen cjelokupni sustav pravila o tržišnom natjecanju u području protumonopolne politike, kartela i koncentracija.

Članak 289.**Suradnja**

1. Radi ispunjavanja ciljeva ovog Sporazuma i jačanja djelotvorne provedbe zakonodavstva u području tržišnog natjecanja stranke potvrđuju da je njihov zajednički interes jačanje suradnje u pogledu razvoja politike tržišnog natjecanja i istrage slučajeva kršenja protumonopolnih pravila i stvaranja koncentracija.
2. U tu svrhu tijela stranaka nadležna za zaštitu tržišnog natjecanja nastoje, kad god je to moguće i potrebno, uskladiti svoje provedbene aktivnosti kada se radi o istim ili povezanim slučajevima.
3. Kako bi se olakšala suradnja iz stavka 1., tijela stranaka nadležna za zaštitu tržišnog natjecanja mogu razmjenjivati informacije.

Odjeljak C**Subvencije****Članak 290.****Načela**

Stranke su suglasne da stranka može odobriti subvencije u slučaju kada su te subvencije potrebne za ostvarivanje cilja javne politike. Međutim, stranke potvrđuju da se određenim subvencijama može poremetiti uredno funkcioniranje tržišta i umanjiti koristi liberalizacije trgovine. Stranka u načelu ne odobrava subvencije poduzećima koja pružaju robu ili usluge ako se takvim subvencijama negativno utječe na tržišno natjecanje ili trgovinu odnosno ako postoje izgledi za to.

Članak 291.**Definicija i područje primjene**

1. Za potrebe ovog poglavlja subvencija je mjera koja ispunjuje uvjete utvrđene člankom 1. stavkom 1. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu o Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO) („Sporazum o subvencijama i kompenzacijskim mjerama”) neovisno o tome odobrava li se ona poduzeću koje isporučuje robu ili usluge.

Prvim se podstavkom ne dovodi u pitanje ishod budućih rasprava u WTO-u o definiciji subvencija za usluge. Ovisno o napretku tih rasprava na razini WTO-a stranke mogu u okviru Odbora za partnerstvo donijeti odluku o ažuriranju ovog Sporazuma u tom smislu.

2. Ovo se poglavlje primjenjuje na subvenciju samo ako je utvrđeno da je specifična u skladu s člankom 2. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama. Smatra se da je specifična svaka subvencija koja je obuhvaćena člankom 295. ovog Sporazuma.

3. Ovo se poglavlje primjenjuje na subvencije koje se odobravaju svim poduzećima, uključujući javna i privatna poduzeća. Primjenom pravila iz ovog odjeljka ne sprječava se, pravno ili činjenično, pružanje određenih usluga od javnog interesa koje su povjerene predmetnim poduzećima. Izuzeća od primjene pravila iz ovog odjeljka ograničavaju se na zadaće od javnog interesa, razmjerna su ciljevima javne politike koji su im dodijeljeni i transparentna.

4. Članak 294. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na subvencije povezane s trgovinom robom koja je obuhvaćena Sporazumom o poljoprivredi sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o poljoprivredi”).

5. Članci 294. i 295. ne primjenjuju se na audiovizualni sektor.

Članak 292.**Odnos prema WTO-u**

Odredbama ovog poglavlja ne dovode se u pitanje prava i obveze koje svaka stranka ima na temelju članka XV. GATS-a, članka XVI. GATT-a iz 1994., Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama i Sporazuma o poljoprivredi.

Članak 293.**Transparentnost**

1. Svaka stranka svake dvije godine dostavlja drugoj stranci obavijest o pravnoj osnovi, obliku, iznosu ili proračunu te, ako je moguće, o korisniku subvencija dodijeljenih unutar izvještajnog razdoblja.
2. Smatra se da je takav zahtjev za dostavu obavijesti ispunjen ako stranka do 31. prosinca sljedeće kalendarske godine na javno dostupnom *web*-mjestu objavi relevantne informacije ili te informacije budu u njezino ime objavljene. Prva se obavijest dostavlja najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.
3. Kada je riječ o subvencijama o kojima je obavijest dostavljena na temelju Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama, smatra se da je takav zahtjev za dostavu obavijesti ispunjen ako stranka poštuje svoje obveze u pogledu obavješćivanja na temelju članka 25. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama, pod uvjetom da su u obavijesti navedene sve informacije koje se zahtijevaju u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

Članak 294.**Savjetovanja**

1. Ako stranka smatra da bi se subvencijom koju je odobrila druga stranka, a koja nije obuhvaćena člankom 295., moglo negativno utjecati na njezine interese, ta stranka može izraziti svoju zabrinutost stranci koja je odobrila subvenciju i zatražiti savjetovanja o tom pitanju. Stranka kojoj je zahtjev upućen razmatra takav zahtjev u cijelosti i u dobroj namjeri.
2. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve u pogledu transparentnosti utvrđene člankom 293., a kako bi se riješio problem, savjetovanja su posebno usmjerena prema utvrđivanju cilja politike ili svrhe u koju se odobravaju subvencije, iznosa predmetne subvencije i podataka na temelju kojih je moguće ocijeniti negativne učinke subvencije na trgovinu i ulaganja.
3. Kako bi omogućila provedbu savjetovanja, stranka kojoj je zahtjev upućen dostavlja informacije o predmetnoj subvenciji u roku od 60 dana od dana primitka zahtjeva.
4. Ako stranka koja upućuje zahtjev, nakon primitka informacija o predmetnoj subvenciji, smatra da se predmetnom subvencijom na nerazmjern način negativno utječe ili može negativno utjecati na njezine trgovinske ili ulagačke interese, stranka kojoj je zahtjev upućen poduzima sve što je u njezinoj moći da ukloni ili umanjí negativne učinke te subvencije na trgovinske i ulagačke interese stranke koja upućuje zahtjev.

Članak 295.**Subvencije koje podliježu uvjetima**

Svaka stranka primjenjuje uvjete na sljedeće subvencije ako se njima negativno utječe na trgovinu ili ulaganja druge stranke ili postoje takvi izgledi:

- (a) dopuštene su zakonske mjere prema kojima je vlada, izravno ili neizravno, odgovorna za pokrivanje dugova ili obveza određenih poduzeća pod uvjetom da je pokriće dugova i obveza ograničeno s obzirom na iznos tih dugova i obveza ili trajanje takve odgovornosti; i

- (b) dopušteno je dati subvencije nesolventnim poduzećima ili poduzećima u problemima, i to u raznim oblicima (uključujući zajmove i jamstva, bespovratna novčana sredstva, injekcije kapitala, davanje imovine ispod tržišnih cijena i oslobođenje od poreza), čije je trajanje dulje od godine dana pod uvjetom da je na temelju realističnih pretpostavki sastavljen vjerodostojan plan restrukturiranja kako bi se osiguralo da se u razumnom roku uspostavi dugoročna održivost nesolventnih poduzeća ili poduzeća u problemima, a sama poduzeća pridonose troškovima restrukturiranja ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

Članak 296.

Upotreba subvencija

Svaka stranka osigurava da poduzeća upotrebljavaju subvencije koje je dala određena stranka samo kako bi se ostvario cilj javne politike za koji su subvencije odobrene.

Odjeljak D

Opće odredbe

Članak 297.

Rješavanje sporova

Ni jedna stranka ne može primijeniti odredbe o rješavanju sporova predviđene poglavljem 13. ovog Sporazuma na bilo koje pitanje koje se pojavi na temelju odjeljka B ovog poglavlja ili na temelju članka 294. stavka 4.

Članak 298.

Povjerljivost

1. Pri razmjeni informacija na temelju ovog poglavlja stranke uzimaju u obzir ograničenja uvedena u njihovu zakonodavstvu u području profesionalnih i poslovnih tajni te osiguravaju zaštitu poslovnih tajni i ostalih povjerljivih informacija.
2. Stranka primatelj postupa sa svim informacijama priopćenim na temelju ovog poglavlja kao s povjerljivima osim ako je druga stranka u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom odobrila otkrivanje tih informacija ili ih je učinila dostupnim općoj javnosti.

Članak 299.

Klauzula o preispitivanju

Stranke stalno preispituju pitanja navedena u ovom poglavlju. Svaka stranka ta pitanja može uputiti Odboru za partnerstvo. Stranke svakih pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma preispituju napredak ostvaren u provedbi ovog poglavlja, osim ako se obje stranke drukčije dogovore.

POGLAVLJE 11.

Poduzeća u državnom vlasništvu

Članak 300.

Delegirana ovlast

Osim ako je drukčije određeno, svaka stranka osigurava da bilo koje poduzeće, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određeni monopol, kojemu je stranka delegirala regulatorne, upravne ili druge javne ovlasti na bilo kojoj razini vlasti pri izvršavanju tih ovlasti djeluje u skladu s obvezama te stranke kako su utvrđene u okviru ovog Sporazuma.

⁽¹⁾ To ne sprječava stranku da pruži privremenu potporu likvidnosti u obliku jamstava za zajmove ili zajmova ograničenog iznosa dovoljnog da se poduzeće u problemima zadrži na tržištu dovoljno dugo kako bi se donio plan restrukturiranja ili likvidacije.

⁽²⁾ Mala i srednja poduzeća nisu dužna sudjelovati u troškovima restrukturiranja.

Članak 301.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

- (a) „poduzeće u državnom vlasništvu” znači poduzeće, uključujući svako društvo kći, u kojemu stranka, izravno ili neizravno:
- i. posjeduje više od 50 % upisanog kapitala poduzeća ili kontrolira više od 50 % glasova povezanih s udjelima koje je izdalo poduzeće;
 - ii. može imenovati više od polovine članova upravnog odbora poduzeća ili istovjetnog tijela ili
 - iii. može vršiti kontrolu nad poduzećem;
- (b) „poduzeće kojem su odobrena posebna prava ili povlastice” znači svako poduzeće, javno ili privatno, uključujući svako društvo kći, kojemu je stranka, pravno ili činjenično, odobrila posebna prava ili povlastice. Stranka odobrava posebna prava ili povlastice kada imenuje dva poduzeća ili više njih ili ograničava broj poduzeća na dva ili više poduzeća ovlaštenih za isporuku robe ili usluge na način koji nije u skladu s objektivnim, razmjernim i nediskriminirajućim kriterijima, čime se bitno utječe na sposobnost drugog poduzeća da isporuči istu robu ili uslugu na istom zemljopisnom području pod bitno jednakim uvjetima;
- (c) „određeni monopol” znači subjekt koji obavlja komercijalnu djelatnost, uključujući skupinu subjekata ili državnu agenciju i svako njihovo društvo kći, koji je na relevantnom tržištu na području jedne stranke određen kao jedini dobavljač ili kupac robe ili usluge; subjekt kojemu je odobreno isključivo pravo intelektualnog vlasništva ne smatra se monopolom samo na temelju takvog odobrenja;
- (d) „komercijalne djelatnosti” znači djelatnosti čiji je krajnji rezultat proizvodnja robe ili pružanje usluge koja će se prodati na relevantnom tržištu u količinama i po cijenama koje odredi poduzeće i koje su pokrenute radi ostvarivanja profita, no ne uključuju djelatnosti koje je pokrenulo poduzeće koje:
- i. posluje na neprofitnoj osnovi;
 - ii. posluje na osnovi povrata troškova ili
 - iii. pruža javne usluge;
- (e) „komercijalna razmatranja” znači cijena, kvaliteta, dostupnost, utrživost, prijevoz i ostali uvjeti kupnje ili prodaje te ostali čimbenici koje bi se inače uzelo u obzir pri donošenju komercijalnih odluka poduzeća koje posluje u skladu s načelima tržišnog gospodarstva važećima u relevantnoj djelatnosti ili industriji; i
- (f) „odrediti” znači uspostaviti ili odobriti monopol ili proširiti opseg monopola na dodatnu robu ili usluge.

Članak 302.

Područje primjene

1. Stranke potvrđuju svoja prava i obveze na temelju članka XVII. stavaka 1. do 3. GATT-a iz 1994., Dogovora o tumačenju članka XVII. GATT-a iz 1994. te članka VIII. stavaka 1., 2. i 5. GATS-a.
2. Ovo se poglavlje primjenjuje na svako poduzeće navedeno u članku 300. koje obavlja komercijalnu djelatnost. Ako poduzeće obavlja komercijalne i nekomercijalne djelatnosti ⁽¹⁾, samo su komercijalne djelatnosti tog poduzeća obuhvaćene ovim poglavljem.
3. Ovo se poglavlje primjenjuje na sva poduzeća na središnjoj razini vlasti ili na razini ispod središnje razine koja su navedena u članku 300.

⁽¹⁾ Radi veće jasnoće, i za potrebe ovog poglavlja, ne smatra se da je pružanje javnih usluga komercijalna djelatnost u smislu članka 301. točke (d).

4. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na nabavu za koju su zaduženi stranka ili njezini naručitelji u smislu nabava obuhvaćenih člancima 278. i 279.
5. Ovo se poglavlje ne primjenjuje ni na koju uslugu pruženu u okviru izvršenja javne ovlasti u smislu GATS-a.
6. Članak 304.:
 - (a) ne primjenjuje se na sektore utvrđene člancima 143. i 148.;
 - (b) ne primjenjuje se ni na koju mjeru poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojemu su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određenog monopola, ako bi se rezerva stranke koja se odnosi na obvezu nacionalnog tretmana ili tretmana prema načelu najpovoljnije države na temelju članka 144., kako je utvrđeno u rasporedu te stranke koji se nalazi u Prilogu VIII.-A za Europsku uniju ili u Prilogu VIII.-E za Republiku Armeniju, primjenjivala da je ta stranka donijela ili zadržala istovjetnu mjeru i
 - (c) primjenjuje se na komercijalne djelatnosti poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojemu su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određenog monopola, ako bi ista djelatnost utjecala na trgovinu uslugama s obzirom na koje je stranka preuzela obvezu na temelju članka 149. i 150. pod uvjetima ili prema kvalifikacijama navedenim u rasporedu te stranke koji je utvrđen Prilogom VIII.-B za Europsku uniju i Prilogom VIII.-F za Republiku Armeniju.

Članak 303.

Opće odredbe

1. Ne dovodeći u pitanje prava i obveze stranaka na temelju ovog poglavlja, ni jednom se odredbom ovog poglavlja stranke ne sprječavaju da osnuju ili zadrže poduzeća u državnom vlasništvu, odrede ili zadrže monopole ili da poduzećima odobre posebna prava ili povlastice.
2. Ni jedna stranka ne zahtijeva od poduzeća da djeluje na način koji nije u skladu s ovim Sporazumom niti ga na to potiče ako je poduzeće obuhvaćeno područjem primjene ovog poglavlja.

Članak 304.

Nediskriminacija i komercijalna razmatranja

1. Svaka stranka osigurava da pri obavljanju komercijalnih djelatnosti njezina poduzeća u državnom vlasništvu, određeni monopoli i poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice:
 - (a) djeluju u skladu s komercijalnim razmatranjima pri svojoj kupnji ili prodaji robe ili usluga osim radi ispunjavanja bilo kojih uvjeta u okviru svojeg mandata u javnoj službi koji nisu neusklađeni s točkom (b);
 - (b) pri svojoj kupnji robe ili usluga:
 - i. odobravaju za robu ili usluge koje isporučuju poduzeća druge stranke tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju za sličnu robu ili slične usluge koje isporučuju poduzeća prve stranke i
 - ii. odobravaju za robu ili usluge koje isporučuju poduzeća druge stranke osnovana na njezinu području tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju za sličnu robu ili slične usluge koje isporučuju poduzeća na relevantnom tržištu na njezinu području, koja je osnovala ta prva stranka i
 - (c) pri svojoj kupnji robe ili usluga:
 - i. odobravaju poduzećima druge stranke tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju poduzećima prve stranke i
 - ii. odobravaju poduzećima druge stranke osnovanim na njezinu području tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobravaju poduzećima na relevantnom tržištu na njezinu području, koja je osnovala ta prva stranka.

2. Stavkom 1. ne isključuje se mogućnost da poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određeni monopoli:

- (a) kupuju ili isporučuju robu ili usluge pod različitim uvjetima, uključujući uvjete koji se odnose na cijenu, ako su takvi različiti uvjeti u skladu s komercijalnim razmatranjima i
- (b) odbiju kupiti ili isporučiti robu ili usluge ako do takvog odbijanja dođe u skladu s komercijalnim razmatranjima.

Članak 305.

Regulatorna načela

1. Svaka stranka nastoji osigurati da poduzeća iz članka 300. poštuju međunarodno priznate norme u području korporativnog upravljanja.

2. Kako bi učinkovito i nepristrano u istovjetnim okolnostima izvršavala svoju regulatornu ulogu u odnosu na sva poduzeća čiji rad regulira, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određene monopole, svaka stranka osigurava da bilo koje regulatorno tijelo koje stranka osnuje ili održava nije odgovorno ni jednom poduzeću čiji rad to tijelo regulira.

Nepriistranost kojom regulatorno tijelo izvršava svoju regulatornu ulogu ocijenit će se prema općem obrascu ili praksi tog regulatornog tijela.

Kad je riječ o onim sektorima u pogledu kojih su stranke u drugim poglavljima pristale na određene obveze koje se odnose na regulatorno tijelo, mjerodavna je relevantna odredba iz drugih poglavlja.

3. Svaka stranka osigurava dosljednu i nediskriminirajuću provedbu zakona i propisa, uključujući svojih zakona i propisa o poduzećima iz članka 300.

Članak 306.

Transparentnost

1. Ako stranka ima razlog vjerovati da na njezine interese na temelju ovog poglavlja negativno utječu komercijalne djelatnosti poduzeća druge stranke iz članka 300. te podložno području primjene ovog poglavlja, ona može u pisanom obliku zatražiti da druga stranka dostavi informacije o poslovanju tog poduzeća povezanog s djelatnostima obuhvaćenim ovim poglavljem.

U zahtjevima za dostavu takvih informacija navode se poduzeće, proizvodi ili usluge i predmetna tržišta, uključujući naznake da poduzeće primjenjuje praksu kojom se ometaju trgovina između stranaka ili međusobna ulaganja.

2. Informacije dostavljene u skladu sa stavkom 1. uključuju:

- (a) podatke o vlasništvu i glasačkoj strukturi u poduzeću uz navođenje postotka udjela i postotka glasačkih prava koje stranka ili poduzeće iz članka 300. kumulativno imaju u vlasništvu;
- (b) opis svih posebnih udjela ili posebnih glasačkih ili drugih prava koje imaju stranka ili poduzeće iz članka 300. kada se takva prava razlikuju od prava povezanih s općim redovnim dionicama takvog subjekta;
- (c) podatke o organizacijskoj strukturi poduzeća, sastavu njegova upravnog odbora ili istovjetnog tijela koje vrši izravnu ili neizravnu kontrolu u takvom poduzeću te podatke o uzajamnom vlasništvu i ostalim vezama s različitim poduzećima ili skupinama poduzeća kako su navedena u članku 300.;
- (d) opis državnih službi ili javnih tijela koja reguliraju ili nadziru poduzeće, opis linija izvješćivanja⁽¹⁾ i prava i prakse državnih tijela ili bilo kojih javnih tijela kada je riječ o imenovanju, razrješenju ili određivanju naknade za rad rukovoditelja;

⁽¹⁾ Radi veće jasnoće, stranka nije dužna objavljivati izvješća ili sadržaj bilo kojeg izvješća.

- (e) podatke o godišnjem prihodu ili ukupnoj imovini, ili oboje i
- (f) podatke o izuzećima, neusklađenim mjerama, imunitetima i bilo kojim drugim mjerama, uključujući povoljniji tretman, koje se na bilo koje poduzeće iz članka 300. primjenjuju na području stranke kojoj je upućen zahtjev.
3. Stavak 2. točke (a) do (e) ne primjenjuju se na mala i srednja poduzeća kako su definirana zakonima i propisima stranke.
4. Stavcima 1. i 2. ni na koji se način od ni jedne stranke ne zahtijeva otkrivanje povjerljivih informacija koje ne bi bilo u skladu s njezinim zakonima i propisima, kojim bi se ometala provedba zakonodavstva ili bi na drugi način bilo protivno javnom interesu, ili kojim bi se mogli ugroziti legitimni komercijalni interesi pojedinih poduzeća.

POGLAVLJE 12.

Transparentnost

Članak 307.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

- (a) „mjere opće primjene” obuhvaćaju zakone, propise, sudske odluke, postupke i upravna rješenja opće primjene kojima se može utjecati na bilo koje pitanje obuhvaćeno ovim Sporazumom; i
- (b) „zainteresirana osoba” znači svaka fizička ili pravna osoba na koju može utjecati mjera opće primjene.

Članak 308.

Cilj i područje primjene

Prepoznajući utjecaj koji njihovo regulatorno okruženje može imati na međusobnu trgovinu i ulaganja, stranke osiguravaju predvidljivo regulatorno okruženje za gospodarske subjekte i učinkovite postupke, a posebno za mala i srednja poduzeća.

Članak 309.

Objava

1. Svaka stranka osigurava da mjere opće primjene donesene nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma:
- (a) budu objavljene bez odgađanja ili na drugi način dostupne službeno određenim medijem, uključujući elektronička sredstva, na takav način da se svakoj osobi omogući upoznavanje s njima;
- (b) pružaju jasno objašnjenje cilja takvih mjera i njihovih razloga koliko je moguće i
- (c) budu objavljene na način da se ostavi dovoljno vremena između objave i stupanja na snagu tih mjera, osim u odgovarajuće obrazloženim slučajevima.
2. Svaka stranka:
- (a) nastoji u dovoljno ranoj fazi objaviti svaki prijedlog za donošenje ili izmjenu bilo koje mjere opće primjene, uključujući obrazloženje cilja tog prijedloga i razloga za taj prijedlog;
- (b) pruža zainteresiranim osobama primjerene mogućnosti za iznošenje primjedbi u vezi s bilo kojim prijedlogom za donošenje ili izmjenu bilo koje mjere opće primjene, posebno ostavljajući dovoljno vremena za takve mogućnosti i
- (c) nastoji uzeti u obzir primjedbe koje je primila od zainteresiranih osoba u vezi s bilo kojim takvim prijedlogom.

Članak 310.**Upiti i kontaktne točke**

1. Kako bi osigurale učinkovitu provedbu ovog Sporazuma i olakšale komunikaciju između stranaka u vezi s bilo kojim pitanjem obuhvaćenim ovim Sporazumom, svaka stranka nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma određuje kontaktnu točku.
2. Na zahtjev jedne stranke kontaktna točka druge stranke određuje tijelo ili službenu osobu odgovornu za određeno pitanje i pomaže prema potrebi u olakšavanju komunikacije sa strankom koja upućuje zahtjev.
3. Svaka stranka uspostavlja ili zadržava odgovarajuće mehanizme za odgovaranje na upite svih osoba u vezi sa svim mjerama opće primjene, predloženima ili na snazi, što uključuje i način njihove primjene. Upiti se mogu uputiti putem kontaktnih točaka utvrđenih na temelju stavka 1. ili, prema potrebi, bilo kojim drugim mehanizmom, osim ako je posebni mehanizam utvrđen ovim Sporazumom.
4. Svaka stranka predviđa postupke dostupne osobama koje traže rješenje problema koji su se pojavili zbog primjene mjera opće primjene na temelju ovog Sporazuma. Tim se postupcima ne dovode u pitanje bilo koji žalbeni postupci ili postupci preispitivanja koje stranke uspostave ili zadrže na temelju ovog Sporazuma. Ujedno se njima ne dovode u pitanje prava i obveze stranaka na temelju poglavlja 13.
5. Stranke prepoznaju da odgovor dan u skladu s ovim člankom ne mora biti konačan ili pravno obvezujući, već služi samo u informativne svrhe, osim ako je drukčije predviđeno njihovim zakonima i drugim propisima.
6. Na zahtjev stranke, druga stranka bez nepotrebnog odgađanja pruža informacije i odgovara na pitanja koja se odnose na svaku mjeru opće primjene ili svaki prijedlog za donošenje ili izmjenu bilo koje mjere opće primjene za koju stranka koja je uputila zahtjev smatra da bi mogla imati utjecaj na provedbu ovog Sporazuma, bez obzira na to je li stranka koja je uputila zahtjev prethodno obaviještena o toj mjeri.

Članak 311.**Upravljanje mjerama opće primjene**

Svaka stranka jedinstveno, objektivno, nepristrano i primjereno upravlja svim mjerama opće primjene. Kako bi to postigla, svaka stranka pri primjeni takvih mjera na određene osobe, robu ili usluge druge stranke u posebnim slučajevima:

- (a) nastoji, u skladu sa svojim nacionalnim postupcima, zainteresiranim osobama koje su izravno pogođene postupcima dostaviti primjerenu obavijest o pokretanju postupka, uključujući opis vrste postupka, izjavu pravnog tijela u okviru kojeg se postupak pokreće i opći opis svih spornih pitanja;
- (b) tim zainteresiranim osobama pruža primjerenu mogućnost za iznošenje činjenica i argumenata u prilog njihovim stajalištima prije bilo koje konačne upravne mjere, ako je to omogućeno rokovima, vrstom postupka i javnim interesom i
- (c) osigurava da se njezini postupci temelje na njezinu nacionalnom pravu i da su u skladu s njime.

Članak 312.**Preispitivanje i žalba**

1. Svaka stranka u skladu sa svojim zakonodavstvom osniva ili zadržava pravosudne, arbitražne ili upravne sudove ili uspostavlja ili zadržava postupke za potrebe žurnog preispitivanja i, ako je opravdano, radi ispravka upravne mjere koja se odnosi na pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom. Ti su sudovi ili postupci nepristrani i neovisni o uredu ili tijelu kojemu je povjerena provedba upravnih mjera, a oni koji su odgovorni za njih nemaju nikakav bitan interes za rješavanje pitanja.

2. Svaka stranka osigurava da stranke pred svim takvim sudovima ili u takvim postupcima imaju pravo na:
 - (a) primjerenu mogućnost da potkrijepe ili obrane svoja stajališta i
 - (b) odluku utemeljenu na dokazima i podnesenim argumentima ili, ako je tako propisano njezinim nacionalnim zakonodavstvom, na evidenciji upravnog tijela.
3. Svaka stranka osigurava, podložno žalbi ili dodatnom preispitivanju kako je predviđeno njezinim nacionalnim zakonodavstvom, da uređ ili tijelo koji su nadležni za predmetnu upravnu mjeru provedu takvu odluku i da svoje djelovanje usklade s njom.

Članak 313.

Dobra regulatorna praksa i upravno postupanje

1. Stranke surađuju pri promicanju kvalitete i izvršavanja regulatornog okvira, među ostalim i razmjenom informacija i najbolje prakse u području svojih reformi regulatornog okvira i ocjenjivanju učinka regulatornog okvira.
2. Stranke podupiru načela dobrog upravnog postupanja i suglasne su surađivati pri promicanju takvih načela, među ostalim i razmjenom informacija i najbolje prakse.

Članak 314.

Povjerljivost

Odredbama ovog poglavlja od ni jedne se stranke ne zahtijeva otkrivanje povjerljivih informacija kojim bi se ometala provedba zakonodavstva ili bi na drugi način ono bilo protivno javnom interesu, ili kojim bi se mogli ugroziti legitimni komercijalni interesi pojedinih javnih ili privatnih poduzeća.

Članak 315.

Posebne odredbe

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se ne dovodeći u pitanje bilo koja posebna pravila utvrđena drugim poglavljima ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 13.

Rješavanje sporova

Odjeljak A

Cilj i područje primjene

Članak 316.

Cilj

Cilj je ovog poglavlja utvrditi djelotvoran i učinkovit mehanizam za izbjegavanje i rješavanje svih sporova između stranaka o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma radi postizanja sporazumnog rješenja, kad god je to moguće.

Članak 317.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje u odnosu na svaki spor o tumačenju i primjeni odredbi ove glave, osim ako je predviđeno drukčije.

Odjeljak B
Savjetovanja i posredovanje

Članak 318.

Savjetovanja

1. Stranke nastoje svaki spor riješiti tako da započnu savjetovanja u dobroj vjeri kako bi postigle sporazumno rješenje.
2. Stranka traži savjetovanja pisanim zahtjevom koji se dostavlja drugoj stranci u kojem navodi predmetnu mjeru i odredbe iz ove glave koje smatra primjenjivima, a primjerak pisanog zahtjeva dostavlja se Odboru za partnerstvo.
3. Savjetovanja se održavaju u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva i odvijaju se, osim ako se stranke dogovore drukčije, na području stranke kojoj je upućen zahtjev. Smatra se da su savjetovanja zaključena u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva osim ako se stranke dogovore nastaviti savjetovanja. Savjetovanja, a posebno sve otkrivene informacije i stajališta koja su stranke zauzele tijekom savjetovanja, povjerljive su prirode i njima se ne dovode u pitanje prava bilo koje stranke u bilo kojem daljnjem postupku.
4. Savjetovanja o hitnim pitanjima, uključujući pitanja o kvarljivoj robi, sezonskoj robi ili uslugama, ili pitanja povezana s energetikom, održavaju se u roku od 15 dana od dana kada je stranka kojoj je upućen zahtjev primila taj zahtjev, a smatraju se zaključenima u roku od tih 15 dana, osim ako se stranke dogovore nastaviti savjetovanja.
5. Stranka koja traži savjetovanja može zahtijevati provedbu arbitraže u skladu s člankom 319. ako:
 - (a) stranka kojoj se upućuje zahtjev ne odgovori na zahtjev za provedbu savjetovanja u roku od deset dana od dana primitka zahtjeva;
 - (b) se savjetovanje ne održi unutar roka utvrđenog u stavku 3. ili stavku 4. ovog članka;
 - (c) se stranke usuglase da se savjetovanja neće održati ili
 - (d) su savjetovanja zaključena bez postizanja dogovora o sporazumnom rješenju.
6. Tijekom savjetovanja svaka stranka pruža dostatne činjenične informacije kako bi se omogućilo cjelovito ispitivanje načina na koji bi se predmetnom mjerom moglo utjecati na funkcioniranje i primjenu odredbi ove glave. Svaka stranka nastoji osigurati sudjelovanje svojih nadležnih državnih tijela koja su stručna za predmet savjetovanja.

Članak 319.

Posredovanje

1. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku zatražiti da druga stranka stupi u postupak posredovanja s obzirom na bilo koju mjeru kojom se negativno utječe na međusobnu trgovinu ili ulaganja.
2. Postupak posredovanja pokreće se, vodi i završava u skladu s mehanizmom posredovanja.
3. Odbor za partnerstvo odlukom prihvaća mehanizam posredovanja na svojem prvom sastanku i može odlučiti o njegovim izmjenama.

Odjeljak C
Postupci rješavanja sporova

Pododjeljak I.
Arbitražni postupak

Članak 320.

Pokretanje arbitražnog postupka

1. Ako stranke ne uspiju riješiti spor savjetovanjima kako je predviđeno člankom 318., stranka koja je zatražila savjetovanja može zatražiti osnivanje arbitražnog vijeća u skladu s ovim člankom.
2. Zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća podnosi se pisanim zahtjevom koji se dostavlja drugoj stranci i Odboru za partnerstvo. Stranka koja je uložila prigovor u svojem zahtjevu navodi spornu mjeru te objašnjava kako se takvom mjerom krše odredbe ove glave na način koji jasno predstavlja pravnu osnovu za prigovor.

Članak 321.

Osnivanje arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće sastoji se od tri arbitra.
2. Kako bi postigle dogovor o sastavu arbitražnog vijeća, stranke se savjetuju u roku od 14 dana od dana dostave pisanog zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća stranci protiv koje je podnesen prigovor.
3. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o sastavu arbitražnog vijeća u roku utvrđenom u stavku 2. ovog članka, svaka stranka u roku od pet dana od isteka roka utvrđenog u tom stavku imenuje arbitra s potpopisa te stranke sadržanog na popisu utvrđenom u skladu s člankom 339. Ako bilo koja stranka ne imenuje arbitra, arbitra na zahtjev druge stranke, s potpopisa te stranke sadržanog na popisu utvrđenom u skladu s člankom 339., ždrijebom odabire predsjednik Odbora za partnerstvo ili osoba koju on ovlasti.
4. Osim ako stranke postignu dogovor u vezi s predsjednikom arbitražnog vijeća u roku utvrđenom u stavku 2. ovog članka, predsjednik Odbora za partnerstvo ili osoba koju on ovlasti, na zahtjev bilo koje stranke, ždrijebom odabire predsjednika arbitražnog vijeća s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika sadržanog na popisu utvrđenom u skladu s člankom 339.
5. Predsjednik Odbora za partnerstvo ili osoba koju on ovlasti odabire arbitre u roku od pet dana od zahtjeva iz stavka 3. ili stavka 4.
6. Datum osnivanja arbitražnog vijeća dan je na koji su sva tri odabrana arbitra prihvatili svoje imenovanje u skladu s Poslovníkom.
7. Ako u trenutku podnošenja zahtjeva iz stavka 3. ili stavka 4. ovog članka bilo koji od popisa predviđenih člankom 339. nije sastavljen ili ne sadržava dostatna imena, arbitri se biraju ždrijebom među osobama koje su jedna ili obje stranke službeno predložile.

Članak 322.

Mandat

1. Osim ako se stranke u roku od pet dana od dana odabira arbitara dogovore drukčije, mandat arbitražnog vijeće je:

„ispitati, s obzirom na relevantne odredbe glave V. ovog Sporazuma na koje se pozivaju stranke u sporu, pitanje iz zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća, odlučiti o usklađenosti predmetne mjere s tim relevantnim odredbama i podnijeti izvješće u skladu s člancima 324., 325., 326. i 338. ovog Sporazuma.”
2. Stranke unutar tri dana od svojeg dogovora obavješćuju arbitražno vijeće o dogovorenom mandatu.

Članak 323.**Privremena odluka arbitražnog vijeća o hitnosti**

Ako stranka to zatraži, arbitražno vijeće, u roku od deset dana od svojeg osnivanja, donosi odluku o hitnosti slučaja. O tom se zahtjevu upućenom arbitražnom vijeću istodobno obavješćuje druga stranka.

Članak 324.**Izvješća arbitražnog vijeća**

1. Arbitražno vijeće strankama podnosi privremeno izvješće u kojemu se navode utvrđenja o činjeničnom stanju, mogućnost primjene relevantnih odredbi i temeljni razlozi svih utvrđenja i preporuka koje ono iznosi.
2. Svaka stranka može, u roku od 14 dana od primitka privremenog izvješća, arbitražnom vijeću dostaviti pisani zahtjev da preispita konkretne aspekte tog izvješća. O tom se zahtjevu istodobno obavješćuje druga stranka.
3. Nakon razmatranja svih pisanih primjedbi stranaka na privremeno izvješće, arbitražno vijeće može izmijeniti svoje izvješće i provesti sva ostala ispitivanja koja smatra svrhovitima.
4. U konačnom izvješću arbitražnog vijeća navode se utvrđenja o činjeničnom stanju, mogućnost primjene relevantnih odredbi iz ove glave i temeljni razlozi svih utvrđenja i zaključaka koji se u njemu iznose. Konačno izvješće uključuje dostatnu raspravu o argumentima iznesenima u fazi privremenog preispitivanja i pruža jasan odgovor na pitanja i primjedbe stranaka.

Članak 325.**Privremeno izvješće arbitražnog vijeća**

1. Arbitražno vijeće strankama podnosi privremeno izvješće najkasnije 90 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Ako arbitražno vijeće smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća o tome u pisanom obliku obavješćuje stranke i Odbor za partnerstvo, uz navođenje razloga za odgodu i datuma kada arbitražno vijeće namjerava podnijeti svoje privremeno izvješće. Privremeno se izvješće ni pod kojim okolnostima ne smije podnijeti kasnije od 120 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.
2. U hitnim slučajevima iz članka 323., uključujući one o kvarljivoj robi, sezonskoj robi ili uslugama, ili pitanjima povezanim s energetikom, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi podnijelo svoje privremeno izvješće u roku od 45 dana i, u svakom slučaju, najkasnije 60 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.
3. Svaka stranka može, u roku od 14 dana od primitka privremenog izvješća, arbitražnom vijeću dostaviti pisani zahtjev da preispita konkretne aspekte privremenog izvješća u skladu s člankom 324. stavkom 2. O tom se zahtjevu istodobno obavješćuje druga stranka. Stranka može uputiti primjedbe na zahtjev druge stranke u roku od sedam dana od dostave pisanog zahtjeva arbitražnom vijeću.

Članak 326.**Konačno izvješće arbitražnog vijeća**

1. Arbitražno vijeće svoje konačno izvješće podnosi strankama i Odboru za partnerstvo u roku od 120 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Ako arbitražno vijeće smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća o tome u pisanom obliku obavješćuje stranke i Odbor za partnerstvo, uz navođenje razloga za odgodu i datuma kada arbitražno vijeće namjerava podnijeti svoje konačno izvješće. Konačno se izvješće ni pod kojim okolnostima ne smije podnijeti kasnije od 150 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.
2. U hitnim slučajevima iz članka 323., uključujući one o kvarljivoj robi, sezonskoj robi ili uslugama, ili pitanjima povezanim s energetikom, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi podnijelo svoje konačno izvješće u roku od 60 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Konačno se izvješće ni pod kojim okolnostima ne smije podnijeti kasnije od 75 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

Pododjeljak II.

Usklađivanje

Članak 327.

Postupanje u skladu s konačnim izvješćem arbitražnog vijeća

Stranka protiv koje je uložen prigovor poduzima potrebne mjere kako bi bez odgađanja i u dobroj vjeri postupila u skladu s konačnim izvješćem arbitražnog vijeća i bila u skladu s odredbama ove glave.

Članak 328.

Razumni rok za postupanje u skladu s konačnim izvješćem

1. Ako postupanje u skladu s konačnim izvješćem nije moguće odmah, stranke se nastoje dogovoriti o roku potrebnom za postupanje u skladu s konačnim izvješćem. U takvom slučaju, stranka protiv koje je uložen prigovor najkasnije 30 dana nakon primitka konačnog izvješća stranci koja je uložila prigovor i Odboru za partnerstvo dostavlja obavijest o vremenu koje će joj biti potrebno za usklađivanje („razuman rok”).

2. U slučaju neslaganja između stranaka u vezi s trajanjem razumnog roka, stranka koja je uložila prigovor može, u roku od 20 dana od primitka obavijesti iz stavka 1., u pisanom obliku dostaviti zahtjev da izvorno arbitražno vijeće odredi trajanje razumnog roka. Takav se zahtjev istodobno dostavlja drugoj stranci i Odboru za partnerstvo. Arbitražno vijeće svoju odluku o razumnom roku strankama i Odboru za partnerstvo dostavlja u roku od 20 dana od dana primitka zahtjeva.

3. Stranka protiv koje je uložen prigovor u pisanom obliku obavješćuje stranku koja je uložila prigovor o svojem napretku u postupanju u skladu s konačnim izvješćem. Takva obavijest sastavlja se u pisanom obliku i dostavlja najkasnije mjesec dana prije isteka razumnog roka.

4. Stranke mogu sporazumno produljiti razumni rok.

Članak 329.

Preispitivanje mjera poduzetih radi postupanja u skladu s konačnim izvješćem arbitražnog vijeća

1. Stranka protiv koje je uložen prigovor obavješćuje stranku koja je uložila prigovor i Odbor za partnerstvo o svakoj mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu s konačnim izvješćem. Takva se obavijest dostavlja prije isteka razumnog roka.

2. U slučaju neslaganja između stranaka o postojanju bilo koje mjere o kojoj je provedeno obavješćivanje na temelju stavka 1. ili usklađenosti takve mjere s odredbama ove glave, stranka koja je uložila prigovor može dostaviti pisani zahtjev izvornom arbitražnom vijeću da donese odluku o tom pitanju. O tom se zahtjevu istodobno obavješćuje stranka protiv koje je uložen prigovor. U takvom se zahtjevu navodi konkretna sporna mjera i objašnjava na koji je način ona neusklađena s obuhvaćenim odredbama, i to na način koji jasno predstavlja pravnu osnovu za prigovor. Arbitražno vijeće svoje izvješće podnosi strankama i Odboru za partnerstvo u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva.

Članak 330.

Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu s konačnim izvješćem

1. Ako stranka protiv koje je uložen prigovor ne uputi obavijest o bilo kojoj mjeri poduzetoj kako bi postupila u skladu s konačnim izvješćem arbitražnog vijeća prije isteka razumnog roka, ili ako arbitražno vijeće odluči da ne postoji takva mjera ili da mjera o kojoj je provedeno obavješćivanje na temelju članka 329. stavka 1. nije usklađena s obvezama te stranke na temelju odredbi ove glave, stranka protiv koje je uložen prigovor, ako to od nje zatraži stranka koja je uložila prigovor, daje ponudu za privremenu kompenzaciju.

2. Ako stranka koja je uložila prigovor odluči ne zatražiti ponudu za privremenu kompenzaciju na temelju stavka 1. ili ako se takav zahtjev podnese, ali se ne postigne dogovor o kompenzaciji u roku od 30 dana od isteka razumnog roka ili dostave izvješća arbitražnog vijeća na temelju članka 329. stavka 2., stranka koja je uložila prigovor ima pravo, nakon obavješćivanja druge stranke i Odbora za partnerstvo, suspendirati obveze koje proizlaze iz odredbi ove glave. U obavijesti se navodi opseg suspenzije obveza koji ne smije premašiti opseg jednak vrijednosti koja je poništena ili umanjena zbog kršenja. Stranka koja je uložila prigovor može provesti suspenziju tek 10 radnih dana nakon dana primitka obavijesti koju joj je uputila stranka protiv koje je uložen prigovor, osim ako je stranka protiv koje je uložen prigovor zatražila arbitražu na temelju stavka 3. ovog članka.

3. Ako stranka protiv koje je uložen prigovor smatra da opseg predviđene suspenzije obveza premašuje vrijednost poništenja ili umanjenja koristi zbog kršenja, ona može dostaviti pisani zahtjev izvornom arbitražnom vijeću da odluči o tom pitanju. O takvom se zahtjevu obavještava stranka koja je uložila prigovor i Odbor za partnerstvo prije isteka razdoblja od 10 dana iz stavka 2. Izvorno arbitražno vijeće svoje izvješće o opsegu suspenzija obveza podnosi strankama i Odboru za partnerstvo u roku od 30 dana od dana dostave zahtjeva. Obveze se ne suspendiraju sve dok izvorno arbitražno vijeće ne dostavi svoje izvješće. Suspenzija je usklađena s izvješćem arbitražnog vijeća o opsegu suspenzije.

4. Suspenzija obveza i kompenzacija iz ovog članka privremena je i ne primjenjuje se nakon što:

- (a) stranke postignu sporazumno rješenje u skladu s člankom 334.;
- (b) se stranke dogovore da se mjerom o kojoj je na temelju članka 329. stavka 1. provedeno obavješćivanje stranka protiv koje je uložen prigovor usklađuje s odredbama ove glave ili
- (c) se povuče ili izmijeni svaka mjera za koju je arbitražno vijeće na temelju članka 329. stavka 2. utvrdilo da nije usklađena s odredbama ove glave kako bi je se uskladilo s tim odredbama.

Članak 331.

Preispitivanje mjera poduzetih radi usklađivanja nakon donošenja privremenih pravnih sredstava zbog nepostupanja u skladu s konačnim izvješćem

1. Stranka protiv koje je uložen prigovor obavješćuje stranku koja je uložila prigovor i Odbor za partnerstvo o mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu s izvješćem arbitražnog vijeća nakon suspenzije koncesija ili nakon primjene privremene kompenzacije, ovisno o slučaju. Uz iznimku slučajeva iz stavka 2., stranka koja je uložila prigovor ukida suspenziju koncesija u roku od 30 dana od primitka obavijesti. U slučajevima primjene kompenzacije i uz iznimku slučajeva iz stavka 2. stranka protiv koje je uložen prigovor može ukinuti primjenu takve kompenzacije u roku od 30 dana od dana njezine obavijesti da je postupila u skladu s izvješćem arbitražnog vijeća.

2. Ako stranke u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti ne postignu dogovor o tome postiže li se mjerom u vezi s kojom je poslana ta obavijest usklađenost stranke protiv koje je uložen prigovor s obuhvaćenim odredbama, stranka koja je uložila prigovor dostavlja pisani zahtjev izvornom arbitražnom vijeću da odluči o tom pitanju. Takav se zahtjev istodobno dostavlja drugoj stranci i Odboru za partnerstvo. Izvješće arbitražnog vijeća podnosi se strankama i Odboru za partnerstvo u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ako arbitražno vijeće odluči da je mjera poduzeta radi usklađivanja u skladu s odredbama ove glave, ukida se suspenzija obveza ili kompenzacija, ovisno o slučaju. Ako arbitražno vijeće odluči da mjera o kojoj je u skladu sa stavkom 1. obavijestila stranka protiv koje je uložen prigovor nije usklađena s odredbama ove glave, opseg suspenzije obveza ili kompenzacija, prema potrebi, prilagođava se s obzirom na izvješće arbitražnog vijeća.

Pododjeljak III.

Zajedničke odredbe

Članak 332.

Zamjena arbitara

Ako tijekom arbitražnog postupka na temelju ovog poglavlja izvorno arbitražno vijeće ili neki od njegovih članova nisu u mogućnosti sudjelovati, povuku se ili ih je potrebno zamijeniti jer ne ispunjavaju zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, primjenjuje se postupak utvrđen člankom 321. Rok za podnošenje izvješća može se produljiti za vrijeme potrebno za imenovanje novog arbitara, najviše za 20 dana.

Članak 333.

Suspenzija i prestanak arbitražnog postupka i postupka usklađivanja

Arbitražno vijeće, na zahtjev obiju stranaka, prekida svoj rad u bilo kojem trenutku na razdoblje o kojem se stranke dogovore, a koje ne premašuje 12 uzastopnih mjeseci. Arbitražno vijeće nastavlja sa svojim radom prije kraja tog razdoblja na pisani zahtjev obiju stranaka ili na kraju tog razdoblja na pisani zahtjev bilo koje od stranaka. Stranka koja upućuje zahtjev na odgovarajući način obavješćuje predsjednika Odbora za partnerstvo i drugu stranku. Ako stranka ne zatraži nastavak rada arbitražnog vijeća pri isteku dogovorenog razdoblja suspenzije, postupak prestaje. U slučaju prekida rada arbitražnog vijeća, relevantna vremenska razdoblja na temelju ovog poglavlja produljuju se za istovjetno razdoblje u kojemu je rad arbitražnog vijeća prekinut.

Članak 334.

Sporazumno rješenje

1. Stranke mogu u bilo kojem trenutku postići sporazumno rješenje spora na temelju ovog poglavlja.
2. Ako se sporazumno rješenje postigne tijekom postupka u okviru vijeća ili postupka posredovanja, stranke o svakom takvom rješenju zajednički obavješćuju Odbor za partnerstvo i predsjednika arbitražnog vijeća ili posrednika. Nakon primanja takve obavijesti prekida se postupak arbitražnog vijeća ili postupak posredovanja.
3. Svaka stranka unutar dogovorenog roka poduzima mjere potrebne za provedbu sporazumnog rješenja. Najkasnije prije isteka dogovorenog roka stranka koja provodi mjeru u pisanom obliku izvješćuje drugu stranku o svim mjerama poduzetima za provedbu sporazumnog rješenja.

Članak 335.

Poslovnik i Kodeks ponašanja

1. Postupci za rješavanje sporova na temelju ovog poglavlja uređeni su ovim poglavljem, Poslovnikom i Kodeksom ponašanja.
2. Odbor za partnerstvo odlukom prihvaća Poslovnik i Kodeks ponašanja na svojem prvom sastanku i može odlučiti o njihovim izmjenama.
3. Svako saslušanje arbitražnog vijeća otvoreno je za javnost, osim ako je drukčije predviđeno Poslovnikom.

Članak 336.

Informacije i tehnički savjeti

1. Na zahtjev stranke o kojemu se obavješćuju istodobno arbitražno vijeće i druga stranka, ili na vlastitu inicijativu, arbitražno vijeće može zatražiti sve informacije koje smatra prikladnima za obavljanje svojih poslova, uključujući od stranaka koje su uključene u spor. Na svaki zahtjev arbitražnog vijeća za takvim informacijama stranke odgovaraju bez odlaganja i u potpunosti.
2. Na zahtjev stranke o kojemu se obavješćuju istodobno arbitražno vijeće i druga stranka, ili na vlastitu inicijativu, arbitražno vijeće može zatražiti sve informacije koje smatra prikladnima za obavljanje svojih poslova. Arbitražno vijeće ima pravo zatražiti mišljenje stručnjaka kada to smatra prikladnim. Prije odabira takvih stručnjaka arbitražno vijeće savjetuje se sa strankama.
3. Fizičke ili pravne osobe s poslovnim nastanom na području stranke mogu arbitražnom vijeću podnijeti podneske *amicus curiae* u skladu s Poslovnikom.
4. Sve informacije pribavljene na temelju ovog članka otkrivaju se svakoj stranci i podnose im se kako bi one mogle iznijeti svoje primjedbe.

*Članak 337.***Pravila tumačenja**

Arbitražno vijeće tumači odredbe ove glave u skladu s običajnim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući ona kodificirana u Bečkoj konvenciji iz 1969. o pravu međunarodnih ugovora. Arbitražno vijeće uzima u obzir i relevantna tumačenja u izvješćima vijeća WTO-a i žalbenog tijela koja je usvojilo Tijelo WTO-a za rješavanje sporova. Izvješćima arbitražnog vijeća ne mogu se povećati ni umanjiti prava i obveze stranaka na temelju ovog Sporazuma.

*Članak 338.***Odluke i izvješća arbitražnog vijeća**

1. Arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi sve odluke donijelo jednoglasno. Međutim, ako se odluka ne može donijeti jednoglasno, o predmetnom pitanju odlučuje se većinom glasova. Izdvojena mišljenja arbitara ne objavljuju se ni u kojem slučaju.
2. U izvješću arbitražnog vijeća navode se utvrđenja o činjeničnom stanju, mogućnost primjene relevantnih odredbi i temeljni razlozi svih utvrđenja i zaključaka koji se u njemu iznose.
3. Stranke bezuvjetno prihvaćaju odluke i izvješća arbitražnog vijeća, a njima se ne stvaraju ni prava niti obveze za fizičke ili pravne osobe.
4. Odbor za partnerstvo objavljuje izvješće arbitražnog vijeća u skladu s odredbama o zaštiti povjerljivih informacija kako je predviđeno Poslovníkom.

Odjeljak D

Opće odredbe*Članak 339.***Popisi arbitara**

1. Na temelju prijedloga stranaka i najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor za partnerstvo utvrđuje popis od najmanje 15 osoba koje žele i mogu obavljati dužnost arbitra. Popis se sastoji od tri potpopisa: jednog potpopisa za svaku stranku i jednog potpopisa osoba koje nisu državljani ni jedne stranke i koje mogu obavljati dužnost predsjednika arbitražnog vijeća. Na svakom potpopisu nalazi se najmanje pet osoba. Odbor za partnerstvo osigurava da se popis uvijek vodi na toj razini.
2. Arbitri imaju dokazano stručno znanje u području prava, međunarodne trgovine i ostalih pitanja koja se odnose na odredbe ove glave. Moraju biti neovisni, obavljati funkciju samostalno i ne smiju primati naputke od bilo koje organizacije ili vlade ili biti povezani s vladom bilo koje stranke te su dužni postupati u skladu s kodeksom ponašanja. Predsjednik isto tako ima iskustvo u postupcima rješavanja sporova.
3. Odbor za partnerstvo može utvrditi dodatne popise od 15 osoba sa znanjem i iskustvom u posebnim sektorima obuhvaćenim odredbama ove glave. Podložno sporazumu stranaka, takvi se dodatni popisi upotrebljavaju za sastavljanje arbitražnog vijeća u skladu s postupkom utvrđenim člankom 321.

*Članak 340.***Odabir suda**

1. Ako dođe do spora u vezi s određenom mjerom kojom se navodno krši obveza na temelju ovog Sporazuma i bitno istovjetna obveza na temelju drugog međunarodnog sporazuma čije su potpisnice obje stranke, uključujući Sporazum o WTO-u, stranka koja traži ispravljanje povrede odabire sud pred kojim će se spor rješavati.

2. Nakon što stranka odabere sud i pokrene postupak rješavanja spora na temelju ovog poglavlja ili na temelju drugog međunarodnog sporazuma, stranka u pogledu određene mjere iz stavka 1. ne pokreće postupke rješavanja spora na temelju nekog drugog sporazuma, osim ako sud kojemu se najprije obratila zbog postupovnih razloga ili razloga povezanih s nadležnošću ne uspije donijeti odluku.

3. Za potrebe ovog članka:

- (a) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća na temelju članka 320.;
- (b) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju Sporazuma o WTO-u pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća na temelju članka 6. Dogovora o pravilima i postupcima za rješavanje sporova WTO-a; i
- (c) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju bilo kojeg drugog sporazuma pokrenuti u skladu s relevantnim odredbama tog sporazuma.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 2. ni jednom se odredbom ovog Sporazuma ne sprječava stranku da provede suspenziju obveza koju je odobrilo Tijelo WTO-a za rješavanje sporova. Nije moguće pozivati se na Sporazum o WTO-u kako bi se stranku spriječilo da suspendira obveze na temelju ovog poglavlja.

Članak 341.

Rokovi

1. Svi rokovi utvrđeni u ovom poglavlju, uključujući rokove za podnošenje izvješća arbitražnih vijeća, računaju se u kalendarskim danima pri čemu je prvi dan roka onaj dan koji slijedi nakon radnje ili činjenice na koju se rok odnosi, osim ako je drukčije navedeno.

2. Stranke u sporu mogu sporazumno izmijeniti sve rokove iz ovog poglavlja. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku predložiti strankama izmjenu bilo kojeg roka iz ovog poglavlja, uz navođenje razloga za taj prijedlog.

Članak 342.

Upućivanja Sudu Europske unije

1. Postupak predviđen stavkom 2. primjenjuje se na sporove kojima se otvara pitanje tumačenja odredbi o usklađivanju iz članaka 169., 180., 189. i 192.

2. Ako se sporom iz stavka 1. otvara pitanje tumačenja odredbe prava Europske unije, arbitražno vijeće upućuje zahtjev Sudu Europske unije da odluči o tom pitanju pod uvjetom da je odluka o tom pitanju arbitražnom vijeću potrebna za donošenje njegove odluke. U tom se slučaju rokovi koji se primjenjuju na odluke arbitražnog vijeća suspendiraju dok Sud Europske unije ne donese odluku. Odluka Suda Europske unije obvezujuća je za arbitražno vijeće.

GLAVA VII.

FINANCIJSKA POMOĆ I ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU

POGLAVLJE 1.

Financijska pomoć

Članak 343.

Republika Armenija ostvaruje koristi od financijske pomoći u okviru relevantnih mehanizama i instrumenata Europske unije koji su namijenjeni financiranju. Republika Armenija može ostvariti koristi i od zajmova Europske investicijske banke, Europske banke za obnovu i razvoj i ostalih međunarodnih financijskih institucija. Financijskom pomoći pridonosi se ostvarivanju ciljeva ovog Sporazuma i ona se osigurava u skladu s ovim poglavljem.

Članak 344.

1. Osnovna načela financijske pomoći u skladu su s relevantnim propisima o financijskim instrumentima Europske unije.

2. Prioritetna područja financijske pomoći Europske unije o kojima su se stranke usuglasile utvrđuju se u godišnjim programima djelovanja temeljenima, kad god je primjenjivo, na višegodišnjim okvirima kojima se odražavaju dogovoreni prioriteta politika. Unutar iznosa pomoći utvrđenih u okviru tih programa uzimaju se u obzir potrebe Republike Armenije, kapaciteti sektora i napredak u reformama, posebno u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.

3. Kako bi se dopustila optimalna upotreba dostupnih resursa, stranke nastoje osigurati da se pomoć Europske unije provodi u bliskoj suradnji i koordinaciji s drugim zemljama donatorima, organizacijama donatorima i međunarodnim financijskim institucijama, i u skladu s međunarodnim načelima djelotvornosti pomoći.

4. Na zahtjev Republike Armenije i podložno primjenjivim uvjetima Europska unija može Republici Armeniji pružiti makrofinancijsku pomoć.

Članak 345.

Temeljna pravna, administrativna i tehnička osnova financijske pomoći utvrđuje se u okviru relevantnih sporazuma između stranaka.

Članak 346.

Vijeće za partnerstvo obavješćuje se o napretku i provedbi financijske pomoći i njezinu utjecaju na ostvarivanje ciljeva ovog Sporazuma. U tu svrhu relevantna tijela stranaka osiguravaju odgovarajuće praćenje i vrednovanje informacija na uzajamnoj i trajnoj osnovi.

Članak 347.

Stranke provode pomoć u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja i surađuju pri zaštiti financijskih interesa Europske unije i Republike Armenije u skladu s poglavljem 2. ove glave.

POGLAVLJE 2.

Odredbe o sprječavanju prijevара i nadzoru

Članak 348.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se definicije utvrđene Protokolom I. uz ovaj Sporazum.

Članak 349.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje na svaki daljnji sporazum koji će stranke sklopiti ili instrument financiranja koji će dogovoriti i na svaki drugi instrument Europske unije namijenjen financiranju kojemu se tijela Republike Armenije ili drugi subjekti ili osobe u nadležnosti Republike Armenije mogu pridružiti, ne dovodeći u pitanje ni jednu drugu dodatnu klauzulu kojom su obuhvaćene revizije, provjere na terenu, inspekcije, nadzor i mjere za sprječavanje prijevара, uključujući one koje provode Europski revizorski sud i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF).

Članak 350.

Mjere sprječavanja i borbe protiv prijevара, korupcije i ostalih nezakonitih radnji

Stranke poduzimaju djelotvorne mjere sprječavanja i borbe protiv prijevара, korupcije i ostalih nezakonitih radnji povezanih s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a, uključujući u okviru uzajamne administrativne pomoći i uzajamne pravne pomoći u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.

*Članak 351.***Razmjena informacija i daljnja suradnja na operativnoj razini**

1. Za potrebe pravilne provedbe ovog poglavlja nadležna tijela Europske unije i nadležna tijela Republike Armenije redovito razmjenjuju informacije i, na zahtjev jedne od stranaka, provode savjetovanja.
2. Europski ured za borbu protiv prijevара može se s odgovarajućim istovrsnim tijelima Republike Armenije dogovoriti o daljnjoj suradnji u području sprječavanja prijevара, uključujući operativne aranžmane s tijelima Republike Armenije.
3. Kada je riječ o prijenosu i obradi osobnih podataka, primjenjuje se članak 13.

*Članak 352.***Suradnja radi zaštite eura i drama od krivotvorenja**

Nadležna tijela Europske unije i Republike Armenije surađuju kako bi od krivotvorenja učinkovito zaštitila euro i dram. Takva suradnja uključuje pomoć potrebnu kako bi se spriječilo i suzbilo krivotvorenje eura i drama te uključuje razmjenu informacija.

*Članak 353.***Sprječavanje prijevара, korupcije i nepravilnosti**

1. Ako je tijelima Republike Armenije povjerena provedba financiranja sredstvima iz fondova EU-a, ta tijela redovito provjeravaju pravilnu provedbu aktivnosti financiranih sredstvima EU-a. Poduzimaju sve odgovarajuće mjere za sprječavanje i ispravljanje nepravilnosti i prijevара.
2. Tijela Republike Armenije poduzimaju sve odgovarajuće mjere sprječavanja i ispravka svih aktivnih ili pasivnih korupcijskih praksi i isključivanja sukoba interesa u bilo kojoj fazi postupaka povezanih s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a.
3. Tijela Republike Armenije obavješćuju Europsku komisiju o svim poduzetim zaštitnim mjerama.
4. U tu svrhu nadležna tijela Republike Armenije dostavljaju Europskoj komisiji sve informacije povezane s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a i bez odgađanja je obavješćuju o bilo kakvim znatnim promjenama svojih postupaka ili sustava.

*Članak 354.***Istraga i progon**

Nakon provedenog nacionalnog nadzora ili nadzora EU-a tijela Republike Armenije osiguravaju istragu i progon stvarnih slučajeva prijevара, korupcije ili drugih nepravilnosti, uključujući sukob interesa, i slučajeva u pogledu kojih postoji sumnja na počinjenje tih djela. Europski ured za borbu protiv prijevара prema potrebi može nadležnim tijelima Republike Armenije pomoći u toj zadaći.

*Članak 355.***Priopćavanje prijevара, korupcije i nepravilnosti**

1. Tijela Republike Armenije bez odgađanja dostavljaju Europskoj komisiji sve informacije koje su zamijetila, a koje se odnose na stvarne slučajeve prijevара, korupcije ili drugih nepravilnosti u vezi s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a, uključujući sukob interesa, ili slučajeve u pogledu kojih postoji sumnja na počinjenje tih djela. Ako postoji sumnja na počinjenje prijevара ili korupcije, obavješćuje se i Europski ured za borbu protiv prijevара.
2. Tijela Republike Armenije izvješćuju i o svim mjerama poduzetima u vezi s činjenicama priopćenima na temelju ovog članka. Ako nema stvarnih slučajeva prijevара, korupcije ili drugih nepravilnosti, uključujući sukob interesa, ili slučajeva u pogledu kojih postoji sumnja, tijela Republike Armenije obavješćuju Europsku komisiju na godišnjoj skupštini relevantnog pododbora.

Članak 356.**Revizije**

1. Europska komisija i Europski revizorski sud imaju pravo preispitati je li ukupan rashod povezan s provedbom financiranja sredstvima iz fondova EU-a nastao na zakonit i redovit način i je li financijsko upravljanje dobro.
2. Revizije se obavljaju na temelju preuzetih obveza i izvršenih plaćanja. One se temelje na evidencijama i, ako je potrebno, provode na terenu u prostorima subjekta koji upravlja ili sudjeluje u provedbi financiranja sredstvima iz fondova EU-a, uključujući sve korisnike, ugovaratelje i podugovaratelje koji su primili sredstva EU-a izravno ili neizravno. Takve se revizije mogu obavljati prije zaključivanja izvješća za predmetnu financijsku godinu i tijekom razdoblja od pet godina od dana plaćanja ostatka financijske potpore.
3. Inspektori Europske komisije i ostale osobe koje su ovlastili Europska komisija ili Europski revizorski sud mogu provoditi kontrolu dokumentacije ili provjere na terenu i revizije u prostorima bilo kojeg subjekta koji upravlja ili sudjeluje u provedbi financiranja sredstvima iz fondova EU-a kao i njihovih podugovaratelja u Republici Armeniji.
4. Europska komisija ili ostale osobe koje su ovlastile Europska komisija ili Europski revizorski sud imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima te svim informacijama potrebnima za obavljanje takvih revizija, uključujući one u elektroničkom obliku. Sve javne institucije Republike Armenije obavješćuju se o tom pravu pristupa te se ono izričito navodi u ugovorima sklopljenima radi provedbe instrumenata iz ovog Sporazuma.
5. Pri izvršavanju svojih zadaća Europski revizorski sud i revizorska tijela Republike Armenije surađuju u ozračju povjerenja, zadržavajući pritom svoju neovisnost.

Članak 357.**Provjere na terenu**

1. Europski ured za borbu protiv prijevара u okviru ovog Sporazuma ima pravo provoditi provjere i inspekcije na terenu kako bi zaštitio financijske interese Europske unije.
2. Europski ured za borbu protiv prijevара priprema i provodi provjere i inspekcije na terenu u bliskoj suradnji s nadležnim tijelima Republike Armenije.
3. Tijela Republike Armenije pravodobno se obavješćuju o predmetu, namjeni i pravnoj osnovi provjera i inspekcija kako bi mogla osigurati svu potrebnu pomoć. U tu svrhu službenici nadležnih tijela Republike Armenije imaju pravo sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.
4. Ako predmetna tijela Republike Armenije izraze interes, mogu zajednički s Europskim uredom za borbu protiv prijevара provoditi provjere i inspekcije na terenu.
5. Ako gospodarski subjekt odbija provjeru ili inspekciju na terenu, tijela Republike Armenije pružaju Europskom uredu za borbu protiv prijevара u skladu s pravom Republike Armenije takvu pomoć koja mu je potrebna da obavi svoju dužnost pri provedbi provjere ili inspekcije na terenu.

Članak 358.**Upravne mjere i sankcije**

Europska komisija može odrediti upravne mjere i sankcije u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica, Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012. o pravilima za primjenu Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije. Tijela Republike Armenije mogu u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom uvesti dodatne mjere i sankcije pored onih navedenih u prvoj rečenici.

*Članak 359.***Povrat**

1. Ako je tijelima Republike Armenije povjerena provedba financiranja sredstvima iz fondova EU-a, Europska komisija ima pravo povrata nepropisno isplaćenih sredstava iz fondova EU-a, posebno u okviru financijskih korekcija. Tijela Republike Armenije poduzimaju sve odgovarajuće mjere za povrat nepropisno isplaćenih sredstava iz fondova EU-a. Europska komisija u obzir uzima mjere koje su poduzela tijela Republike Armenije radi sprječavanja gubitka predmetnih sredstava iz fondova EU-a.

2. U slučajevima iz stavka 1. Europska komisija savjetuje se s Republikom Armenijom o pitanju prije donošenja odluke o povratu. O sporovima u vezi s povratom raspravlja se u okviru Vijeća za partnerstvo.

3. Odredbe ove glave kojima se određuje novčana obveza osobama osim državama provode se u Republici Armeniji u skladu sa sljedećim načelima:

(a) provedba je uređena pravilima građanskog postupka na snazi u Republici Armeniji. Nalog za provedbu izdaje se bez ikakvih drugih formalnosti osim što nacionalno tijelo koje je odredila vlada Republike Armenije treba provjeriti vjerodostojnost odluke o provedbi. Vlada Republike Armenije obavješćuje Europsku komisiju i Sud Europske unije o identitetu tog nacionalnog tijela;

(b) kada su na temelju zahtjeva Europske komisije ispunjene formalnosti iz točke (a), Komisija može nastaviti s provedbom u skladu sa zakonodavstvom Republike Armenije iznošenjem predmeta izravno pred nadležno tijelo;

(c) zakonitost odluke o provedbi podliježe nadzoru Suda Europske unije. Provedba se može suspendirati samo odlukom Suda Europske unije. Europska komisija obavješćuje tijela Republike Armenije o svakoj odluci Suda Europske unije kojom se suspendira provedba. Pritužbe zbog nepravilnosti u postupku provedbe u nadležnosti su sudova Republike Armenije.

4. Presude koje Sud Europske unije donese na temelju arbitražne klauzule iz ugovora u okviru područja primjene ovog poglavlja provedive su pod istim uvjetima.

*Članak 360.***Povjerljivost**

Informacije priopćene ili pribavljene u bilo kojem obliku na temelju ovog poglavlja obuhvaćene su poslovnom tajnom i zaštićene na isti način na koji su slične informacije zaštićene pravom Republike Armenije te odgovarajućim odredbama primjenjivima na institucije Europske unije. Takve se informacije ne smiju priopćiti osobama osim onima u institucijama Europske unije, državama članicama ili Republici Armeniji kojima su one potrebne za obnašanje njihove službene dužnosti i ne smiju se upotrebljavati u druge svrhe osim kako bi se osigurala djelotvorna zaštita financijskih interesa stranaka.

*Članak 361.***Usklađivanje zakonodavstva**

Republika Armenija usklađuje svoje zakonodavstvo s aktima Europske unije i međunarodnim instrumentima iz Priloga XII. u skladu s odredbama tog Priloga.

GLAVA VIII.
INSTITUCIONALNE, OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

POGLAVLJE 1.

Institucionalni okvir

Članak 362.

Vijeće za partnerstvo

1. Osniva se Vijeće za partnerstvo. Ono nadzire i redovito preispituje provedbu ovog Sporazuma.
2. Vijeće za partnerstvo sastoji se od predstavnika stranaka na ministarskoj razini i sastaje u redovitim razmacima, najmanje jedanput godišnje i kada okolnosti to iziskuju. Vijeće za partnerstvo može se prema dogovoru sastajati u bilo kojem obliku.
3. Vijeće za partnerstvo razmatra sva bitna pitanja koja proizlaze iz okvira ovog Sporazuma i sva ostala bilateralna ili međunarodna pitanja od obostranog interesa u svrhu postizanja ciljeva ovog Sporazuma.
4. Vijeće za partnerstvo utvrđuje svoj poslovnik.
5. Vijećem za partnerstvo naizmjenice predsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Republike Armenije.
6. Za potrebe postizanja ciljeva ovog Sporazuma, Vijeće za partnerstvo ima ovlast donositi odluke u okviru područja primjene ovog Sporazuma u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom. Te su odluke obvezujuće za stranke koje poduzimaju odgovarajuće mjere za njihovu provedbu. Vijeće za partnerstvo može isto tako davati preporuke. Ono donosi svoje odluke i preporuke sporazumom između stranaka poštujući rok završetka odgovarajućih unutarnjih postupaka stranaka.
7. Vijeće za partnerstvo forum je za razmjenu informacija o zakonodavstvu Europske unije i Republike Armenije koje se priprema ili je na snazi, te o mjerama provedbe, izvršavanja i usklađivanja.
8. Vijeće za partnerstvo ima ovlast ažurirati ili izmijeniti priloge ne dovodeći u pitanje posebne odredbe na temelju glave VI.

Članak 363.

Odbor za partnerstvo

1. Osniva se Odbor za partnerstvo. Odbor pomaže Vijeću za partnerstvo u obavljanju njegovih dužnosti i poslova.
2. Odbor za partnerstvo sastoji se od predstavnika stranaka, u načelu, na razini viših dužnosnika.
3. Odborom za partnerstvo naizmjenice predsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Republike Armenije.
4. Vijeće za partnerstvo u svojem poslovniku utvrđuje dužnosti i način rada Odbora za partnerstvo, čije odgovornosti uključuju pripremu sastanaka Vijeća za partnerstvo. Odbor za partnerstvo sastaje se najmanje jedanput godišnje.
5. Vijeće za partnerstvo može prenijeti Odboru za partnerstvo bilo koju od svojih ovlasti, uključujući ovlast donošenja obvezujućih odluka.
6. Odbor za partnerstvo ima ovlast donositi odluke u područjima za koja mu je Vijeće za partnerstvo prenijelo svoje ovlasti i u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom. Te su odluke obvezujuće za stranke koje poduzimaju odgovarajuće mjere za njihovu provedbu. Odbor za partnerstvo donosi svoje odluke sporazumom između stranaka, uz dužnu pažnju spram završetka odgovarajućih unutarnjih postupaka stranaka.

7. Odbor za partnerstvo sastaje se u posebnom sastavu kako bi riješio sva pitanja povezana s glavom VI. Odbor za partnerstvo sastaje se u tom sastavu najmanje jedanput godišnje.

Članak 364.

Pododbori i ostala tijela

1. Odboru za partnerstvo pomažu pododbori i ostala tijela osnovani na temelju ovog Sporazuma.
2. Vijeće za partnerstvo može odlučiti o osnivanju pododбора i ostalih tijela u određenim područjima koja su potrebna za provedbu ovog Sporazuma te određuje njihov sastav, dužnosti i način rada.
3. Pododbori o svojim aktivnostima redovito izvješćuju Odbor za partnerstvo.
4. Postojanjem pododбора ne sprječava se ni jedna stranka da uputi bilo koje pitanje izravno Odboru za partnerstvo, uključujući kad je u sastavu zaduženom za trgovinu.

Članak 365.

Parlamentarni odbor za partnerstvo

1. Osniva se Parlamentarni odbor za partnerstvo. On se sastoji od članova Europskog parlamenta, s jedne strane, i članova Parlamenta Republike Armenije, s druge strane, te čini forum za njihove sastanke i razmjenu stajališta. Sastaje se u vremenskim razmacima koje sam odredi.
2. Parlamentarni odbor za partnerstvo donosi svoj poslovnik.
3. Parlamentarnim odborom za partnerstvo naizmjenice predsjedaju predstavnik Europskog parlamenta i predstavnik Parlamenta Republike Armenije, u skladu s odredbama koje se utvrđuju u njegovu poslovniku.
4. Parlamentarni odbor za partnerstvo može od Vijeća za partnerstvo zatražiti relevantne informacije o provedbi ovog Sporazuma, koje zatim tražene informacije dostavlja Parlamentarnom odboru za partnerstvo.
5. Parlamentarni odbor za partnerstvo obavješćuje se o odlukama i preporukama Vijeća za partnerstvo.
6. Parlamentarni odbor za partnerstvo može davati preporuke Vijeću za partnerstvo.
7. Parlamentarni odbor za partnerstvo može osnovati parlamentarne pododbore za partnerstvo.

Članak 366.

Platforma civilnog društva

1. Stranke podupiru redovito održavanje sastanaka predstavnika svojih civilnih društava kako bi ih obavijestile o provedbi ovog Sporazuma i dobile njihova mišljenja u pogledu provedbe ovog Sporazuma.
2. Uspostavlja se Platforma civilnog društva. Ona čini forum za sastanke i razmjenu stajališta predstavnika civilnog društva iz Europske unije, uključujući članove Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, i predstavnika organizacija civilnog društva, mreža i platformi iz Republike Armenije, uključujući nacionalnu platformu Istočnog partnerstva, te je od njih sastavljena. Sastaje se u vremenskim razmacima koje sama odredi.
3. Platforma civilnog društva donosi svoj poslovnik. Taj poslovnik uključuje, među ostalim, načela transparentnosti, uključivosti i rotacije.

4. Platformom civilnog društva, u skladu s odredbama koje se utvrđuju u njezinu poslovniku, naizmjenice predsjedaju predstavnik civilnog društva Europske unije i predstavnik civilnog društva Republike Armenije.
5. Platforma civilnog društva obavješćuje se o odlukama i preporukama Vijeća za partnerstvo.
6. Platforma civilnog društva može davati preporuke Vijeću za partnerstvo, Odboru za partnerstvo i Parlamentarnom odboru za partnerstvo.
7. Odbor za partnerstvo i Parlamentarni odbor za partnerstvo održavaju redovite kontakte s predstavnicima Platforme civilnog društva kako bi pribavili njihova stajališta o postizanju ciljeva ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 2.

Opće i završne odredbe

Članak 367.

Pristup sudovima i upravnim tijelima

U okviru područja primjene ovog Sporazuma svaka se stranka obvezuje osigurati da fizičke i pravne osobe druge stranke, bez diskriminacije prema njezinim državljanima, imaju pristup nadležnim sudovima i upravnim tijelima radi zaštite svojih osobnih i imovinskih prava.

Članak 368.

Sigurnosne iznimke

Ni jedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se na način da se:

- (a) od bilo koje stranke zahtijeva pružanje bilo kojih informacija za čije otkrivanje ona smatra da je protivno njezinim ključnim sigurnosnim interesima;
- (b) bilo koju stranku sprječava u poduzimanju bilo kojeg djelovanja koje smatra potrebnim za zaštitu svojih ključnih sigurnosnih interesa:
 - i. povezanih s proizvodnjom oružja, streljiva ili ratnog materijala ili trgovine njima;
 - ii. povezanih s gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojnih objekata;
 - iii. povezanih s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih se takvi materijali dobivaju ili
 - iv. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima;
- (c) bilo koju stranku sprječava u poduzimanju bilo kojeg djelovanja radi ispunjavanja svojih obveza na temelju Povelje UN-a u svrhu održavanja mira i međunarodne sigurnosti.

Članak 369.

Nediskriminacija

1. U područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom i ne dovodeći u pitanje posebne odredbe koje on sadržava:
 - (a) zbog aranžmana koje Republika Armenija primjenjuje u pogledu Europske unije i njezinih država članica ne smije doći do diskriminacije između država članica ili njihovih fizičkih ili pravnih osoba i

(b) zbog aranžmana koje Europska unija ili njezine države članice primjenjuju u pogledu Republike Armenije ne smije doći do diskriminacije između fizičkih ili pravnih osoba Republike Armenije.

2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje pravo stranaka da primijene relevantne odredbe svojeg poreznog zakonodavstva na porezne obveznike koji nisu u istovjetnoj situaciji s obzirom na svoje mjesto boravišta.

Članak 370.

Postupno usklađivanje

Republika Armenija provodi postupno usklađivanje svojeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU-a kako je navedeno u prilogu, a na temelju obveza utvrđenih u ovom Sporazumu, i u skladu s odredbama tih priloga. Ovim se člankom ne dovode u pitanje posebne odredbe na temelju glave VI.

Članak 371.

Dinamično usklađivanje

U skladu s ciljem postupnog usklađivanja zakonodavstva Republike Armenije sa zakonodavstvom EU-a, Vijeće za partnerstvo povremeno preispituje i ažurira priloge ovom Sporazumu kako bi se, među ostalim, njima odrazio razvoj zakonodavstva EU-a i primjenjive norme utvrđene međunarodnim instrumentima koje stranke smatraju bitnima, vodeći računa pritom o završetku odgovarajućih unutarnjih postupaka stranaka. Ovim se člankom ne dovode u pitanje posebne odredbe na temelju glave VI.

Članak 372.

Praćenje i ocjena usklađivanja

1. Praćenje znači kontinuirano ocjenjivanje napretka u provedbi i izvršavanju mjera obuhvaćenih ovim Sporazumom. Stranke surađuju kako bi olakšale postupak praćenja u okviru institucionalnih tijela osnovanih ovim Sporazumom.

2. Europska unija ocjenjuje usklađivanje zakonodavstva Republike Armenije s pravom EU-a kako se navodi u ovom Sporazumu. Takve ocjene uključuju aspekte provedbe i izvršavanja. Europska unija može provoditi takve ocjene samostalno ili u dogovoru s Republikom Armenijom. Kako bi olakšala postupak ocjenjivanja, Republika Armenija izvješćuje Europsku uniju o napretku u usklađivanju, prema potrebi prije kraja prijelaznih razdoblja utvrđenih ovim Sporazumom. U okviru postupka izvješćivanja i ocjenjivanja, uključujući modalitete i učestalost ocjena, uzimaju se u obzir posebni modaliteti utvrđeni u ovom Sporazumu ili u odlukama institucionalnih tijela osnovanih ovim Sporazumom.

3. Ocjena usklađivanja može uključivati misije na terenu, uz sudjelovanje institucija, tijela i agencija Europske unije, nevladinih tijela, nadzornih tijela, neovisnih stručnjaka i ostalih, prema potrebi.

Članak 373.

Rezultati praćenja, uključujući ocjene usklađivanja

1. Sva relevantna tijela osnovana na temelju ovog Sporazuma raspravljaju o rezultatima aktivnosti praćenja, što uključuje i ocjene usklađivanja iz članka 372. Takva tijela mogu donijeti zajedničke preporuke koje se dostavljaju Vijeću za partnerstvo.

2. Ako su stranke suglasne da su potrebne mjere obuhvaćene glavom VI. provedene i da se izvršavaju, Vijeće za partnerstvo, u okviru ovlasti koje su mu dodijeljene člankom 319. stavkom 3. i člankom 335. stavkom 2., odlučuje o daljnjem otvaranju tržišta ako je predviđeno glavom VI.

3. Zajednička preporuka dostavljena Vijeću za partnerstvo u skladu sa stavkom 1. ili nemogućnost postizanja dogovora o takvoj preporuci ne podliježu rješavanju sporova iz glave VI. Odluka koju donese Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla ili nemogućnost donošenja odluke ne podliježu rješavanju sporova kako je utvrđeno u glavi VI.

Članak 374.

Ograničenja u slučaju poteškoća s platnom bilancom i poteškoća s vanjskim financiranjem

1. Ako stranka ima ozbiljnih poteškoća s platnom bilancom ili poteškoća s vanjskim financiranjem, ili postoji opasnost da se to dogodi, ta stranka može donijeti ili zadržati sigurnosne mjere ili ograničavajuće mjere kojima se utječe na kretanje kapitala, plaćanja ili prijenose.
2. Mjere iz stavka 1.:
 - (a) takve su da se njima osigurava postupanje prema stranci koje nije manje povoljno od postupanja prema državi koja nije stranka u sličnim situacijama;
 - (b) u skladu su sa Statutom Međunarodnog monetarnog fonda iz 1944. kako se primjenjuje;
 - (c) takve su da se njima izbjegava nanošenje nepotrebne štete komercijalnim, gospodarskim i financijskim interesima druge stranke;
 - (d) privremene su te se, kada se situacija navedena u stavku 1. poboljša, postupno ukidaju.
3. U slučaju trgovine robom stranka može donijeti ili provoditi ograničavajuće mjere kako bi zaštitila svoju platnu bilancu ili vanjski financijski položaj. Takve su mjere u skladu s GATT-om iz 1994. i Dogovorom o odredbama GATT-a iz 1994. o platnoj bilanci.
4. U slučaju trgovine uslugama stranka može donijeti ograničavajuće mjere kako bi zaštitila svoju platnu bilancu ili vanjski financijski položaj. Takve su mjere u skladu s GATS-om.
5. Svaka stranka koja provodi ili donosi ograničavajuće mjere iz stavka 1. odmah obavješćuje drugu stranku o tim mjerama i predstavlja, što je prije moguće, raspored za njihovo ukidanje.
6. Ako su ograničenja donesena ili se provode u skladu s ovim člankom, odmah se održavaju savjetovanja u Odboru za partnerstvo, ako se takva savjetovanja već ne održavaju izvan okvira područja primjene ovog Sporazuma.
7. Savjetovanjima se ocjenjuju poteškoće s platnom bilancom ili poteškoće s vanjskim financiranjem koje su dovele do predmetnih mjera uzimajući u obzir, među ostalim, čimbenike kao što su:
 - (a) vrsta i opseg poteškoća;
 - (b) vanjsko gospodarsko i trgovinsko okruženje ili
 - (c) alternativne korektivne mjere koje su eventualno dostupne.
8. Na savjetovanjima se ocjenjuje usklađenost ograničavajućih mjera sa stavcima 1. i 2.
9. U takvim savjetovanjima stranke prihvaćaju sva statistička utvrđenja i ostale činjenice koje Međunarodni monetarni fond iznosi u vezi s deviznim poslovanjem, monetarnim pričuvcama i platnom bilancom, a zaključci se temelje na ocjeni bilance plaćanja i vanjskog financijskog položaja predmetne stranke koju je proveo Međunarodni monetarni fond.

Članak 375.

Oporezivanje

1. Ovaj se Sporazum primjenjuje isključivo na mjere oporezivanja samo ako je takva primjena potrebna za stupanje na snagu odredbi ovog Sporazuma.
2. Ni jedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se na način da se njome sprječava donošenje ili izvršavanje bilo koje mjere čiji je cilj sprječavanje izbjegavanja ili utaje poreza u skladu s poreznim odredbama sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, drugih poreznih aranžmana ili nacionalnog poreznog zakonodavstva.

*Članak 376.***Delegirana ovlast**

Osim ako je drukčije navedeno u ovom Sporazumu, svaka stranka osigurava da bilo koja pravna osoba, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice, ili određeni monopol, kojoj je stranka delegirala regulatorne, upravne ili druge javne ovlasti na bilo kojoj razini vlasti pri izvršavanju tih ovlasti djeluje u skladu s obvezama te stranke kako su utvrđene na temelju ovog Sporazuma.

*Članak 377.***Ispunjavanje obveza**

1. Stranke poduzimaju sve mjere potrebne za ispunjavanje svojih obveza na temelju ovog Sporazuma. Stranke osiguravaju ostvarivanje ciljeva utvrđenih ovim Sporazumom.
2. Stranke su suglasne da će se, na zahtjev bilo koje od stranaka, odmah savjetovati putem odgovarajućih kanala kako bi raspravile svako pitanje koje se odnosi na tumačenje ili provedbu ovog Sporazuma i drugih relevantnih aspekata odnosa između stranaka.
3. Svaka stranka pred Vijeće za partnerstvo iznosi sve sporove povezane s tumačenjem ili provedbom ovog Sporazuma u skladu s člankom 378.
4. Vijeće za partnerstvo može riješiti spor donošenjem obvezujuće odluke u skladu s člankom 378.

*Članak 378.***Rješavanje sporova**

1. U slučaju nastanka spora između stranaka u pogledu tumačenja ili provedbe ovog Sporazuma bilo koja stranka dostavlja drugoj stranci i Vijeću za partnerstvo službeni zahtjev za rješavanje spornog pitanja. Odstupajući od navedenog, sporovi o tumačenju i provedbi glave VI. uređuju se isključivo poglavljem 13. glave VI.
2. Stranke nastoje riješiti spor savjetovanjem u dobroj vjeri u okviru Vijeća za partnerstvo kako bi se postiglo obostrano prihvatljivo rješenje u najkraćem mogućem roku.
3. Savjetovanja o sporu mogu se održati i na bilo kojem sastanku Odbora za partnerstvo ili bilo kojeg drugog relevantnog tijela iz članka 364. prema dogovoru između stranaka ili na zahtjev bilo koje od stranaka. Savjetovanja se mogu održati i u pisanom obliku.
4. Stranke osiguravaju Vijeću za partnerstvo, Odboru za partnerstvo i drugim relevantnim pododborima ili tijelima sve informacije potrebne za temeljito preispitivanje situacije.
5. Spor se smatra riješenim kada Vijeće za partnerstvo donese obvezujuću odluku o rješavanju pitanja u skladu s člankom 377. stavkom 4. ili kada objavi da je spor završen.
6. Sve informacije otkrivene tijekom savjetovanja ostaju povjerljive.

*Članak 379.***Odgovarajuće mjere u slučaju neispunjavanja obveza**

1. Stranka može poduzeti odgovarajuće mjere ako sporno pitanje nije riješeno u roku od tri mjeseca od dana obavijesti o službenom zahtjevu za rješavanje spora u skladu s člankom 378. i ako stranka koja je uložila prigovor i dalje smatra da druga stranka nije ispunila obvezu na temelju ovog Sporazuma. Zahtjev za tromjesečno razdoblje savjetovanja ne primjenjuje se na iznimne slučajeve utvrđene u stavku 3. ovog članka.

2. Pri odabiru odgovarajućih mjera prednost imaju one kojima se najmanje ometa provedba ovog Sporazuma. Osim u slučajevima opisanima u stavku 3. ovog članka, takve mjere ne smiju uključivati suspenziju bilo kojih prava ili obveza predviđenih odredbama ovog Sporazuma utvrđenih u glavi VI. Vijeće za partnerstvo bez odgađanja se obavješćuje o mjerama iz stavka 1. ovog članka te one podliježu savjetovanju u skladu s člankom 377. stavkom 2. i rješavanju spora u skladu s člankom 378. stavicima 2. i 3.

3. Iznimke navedene u stavicima 1. i 2. odnose se na:

(a) otkazivanje ovog Sporazuma koje nije dopušteno prema općim pravilima međunarodnog prava

(b) povredu bilo kojeg od bitnih elemenata ovog Sporazuma iz članka 2. stavka 1. i članka 9. stavka 1. ovog Sporazuma koju počini druga stranka.

Članak 380.

Odnos prema drugim sporazumima

1. Ovaj Sporazum zamjenjuje Sporazum o partnerstvu i suradnji. Upućivanja na Sporazum o partnerstvu i suradnji u svim ostalim sporazumima između stranka tumače se kao upućivanja na ovaj Sporazum.

2. Sve dok se ne ostvare jednaka prava fizičkih i pravnih osoba na temelju ovog Sporazuma, ovaj Sporazum ne utječe na prava koja su im osigurana postojećim sporazumima koji obvezuju jednu državu članicu ili više njih, s jedne strane, i Republiku Armeniju, s druge strane.

3. Postojeći sporazumi povezani s posebnim područjima suradnje obuhvaćenima područjem primjene ovog Sporazuma smatraju se dijelom sveobuhvatnih bilateralnih odnosa na koje se primjenjuje ovaj Sporazum i dijelom zajedničkog institucionalnog okvira.

4. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma u bilo kojem području unutar njegova područja primjene. Takvi su posebni sporazumi sastavni dio sveobuhvatnih bilateralnih odnosa na koje se primjenjuje ovaj Sporazum i čine dio zajedničkog institucionalnog okvira.

5. Ne dovodeći u pitanje relevantne odredbe Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ni ovaj Sporazum ni djelovanja poduzeta u skladu s njim ni na koji način ne utječu na ovlasti država članica da bilateralno surađuju s Republikom Armenijom ili da, prema potrebi, sklapaju nove sporazume o suradnji s Republikom Armenijom.

Članak 381.

Trajanje

1. Ovaj se Sporazum sklapa na neodređeno vrijeme.

2. Svaka stranka može otkazati ovaj Sporazum pisanom obavješću koja se drugoj stranci dostavlja diplomatskim putem. Ovaj Sporazum prestaje šest mjeseci nakon dana primitka te obavijesti.

Članak 382.

Definicija stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma izraz „stranke” znači Europska unija, ili njezine države članice, ili Europska unija i njezine države članice, u skladu s njihovim ovlastima koje proizlaze iz Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije i, prema potrebi, znači i Euratom, u skladu s njegovim ovlastima na temelju Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Republika Armenija, s druge strane.

Članak 383.**Teritorijalna primjena**

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na područja na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji, Ugovor o funkcioniranju Europske unije i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te u skladu s uvjetima koji su utvrđeni u tim Ugovorima i, s druge strane, na državno područje Republike Armenije.

Članak 384.**Depozitar Sporazuma**

Glavno tajništvo Vijeća Europske unije depozitar je ovog Sporazuma.

Članak 385.**Stupanje na snagu, završne odredbe i privremena primjena**

1. Stranke ratificiraju ili odobravaju ovaj Sporazum u skladu sa svojim postupcima. Isprave o ratifikaciji ili odobrenju polažu se kod depozitara.
2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma polaganja posljednje isprave o ratifikaciji ili odobrenju.
3. Ovaj se Sporazum može izmijeniti pisanim putem uz suglasnost stranaka. Takve izmjene stupaju na snagu u skladu s odredbama ovog članka.
4. Prilozi, protokoli i izjave sastavni su dio ovog Sporazuma.
5. Neovisno o stavku 2. Europska unija i Republika Armenija mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u cijelosti ili djelomično, u skladu sa svojim primjenjivim unutarnjim postupcima, ovisno o slučaju.
6. Privremena primjena proizvodi učinke od prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon dana na koji depozitar zaprimi sljedeće:
 - (a) obavijest Europske unije o dovršetku postupaka potrebnih u tu svrhu, uz navođenje dijelova ovog Sporazuma koji se privremeno primjenjuju i
 - (b) ispravu Republike Armenije o ratifikaciji u skladu s njezinim unutarnjim postupcima.
7. Za potrebe relevantnih odredbi ovog Sporazuma, uključujući njegove priloge i protokole, svako upućivanje u takvim odredbama na „dan stupanja na snagu ovog Sporazuma” tumači se kao „datum od kojeg se ovaj Sporazum privremeno primjenjuje” u skladu sa stavkom 5.
8. Odredbe Sporazuma o partnerstvu i suradnji, ako nisu obuhvaćene privremenom primjenom ovog Sporazuma, i dalje se primjenjuju tijekom razdoblja privremene primjene.
9. Svaka stranka može depozitaru uputiti pisanu obavijest o svojoj namjeri da prestane privremeno primjenjivati ovaj Sporazum. Prestanak privremene primjene stupa na snagu šest mjeseci nakon što depozitar zaprimi tu obavijest.

Članak 386.**Vjerodostojni tekstovi**

Ovaj je Sporazum sastavljen u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i armenskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA, opunomoćenici potpisani u nastavku, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Брюксел на двадесет и четвърти ноември през две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Bruselas, el veinticuatro de noviembre de dos mil diecisiete.

V Bruselu dne dvacátého čtvrtého listopadu dva tisíce sedmnáct.

Udfærdiget i Bruxelles den fireogtyvende november to tusind og sytten.

Geschehen zu Brüssel am vierundzwanzigsten November zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhanda seitsmeteistkümnenda aasta novembrikuu kahekümne neljandal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι τέσσερις Νοεμβρίου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Brussels on the twenty-fourth day of November in the year two thousand and seventeen.

Fait à Bruxelles, le vingt-quatre novembre deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset četvrtog studenoga godine dvije tisuće sedamnaeste.

Fatto a Bruxelles, addì ventiquattro novembre duemiladiciassette.

Briselē, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada divdesmit ceturtajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai septynioliktų metų lapkričio dvidešimt ketvirtą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétézer-tizenhatedik év november havának huszonnegyedik napján.

Magħmul fi Brussell, fl-erbġha u għoxrin jum ta' Novembru fis-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te Brussel, vierentwintig november tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego czwartego listopada roku dwa tysiące siedemnastego.

Feito em Bruxelas, em vinte e quatro de novembro de dois mil e dezassete.

Íntocmit la Bruxelles la douăzeci și patru noiembrie două mii șaptesprezece.

V Bruseli dvadsiateho štvrtého novembra dvetisícisedemnásť.

V Bruslju, dne štiriindvajsetega novembra leta dva tisoč sedemnajst.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäneljäntenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.

Som skedde i Bryssel den tjugofjärde november år tjugohundrasjutton.

Կատարված է Բրյուսել քաղաքում երկու հազար տասնյոթ թվականի նոյեմբերի քսանչորսին.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

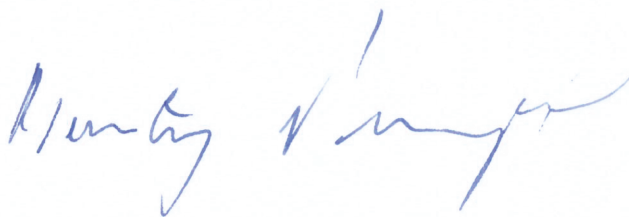
Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

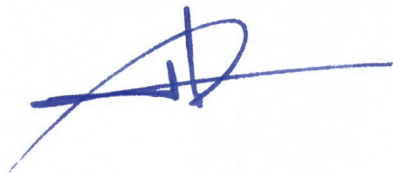
Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

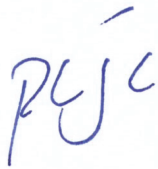
Για την Ελληνική Δημοκρατία

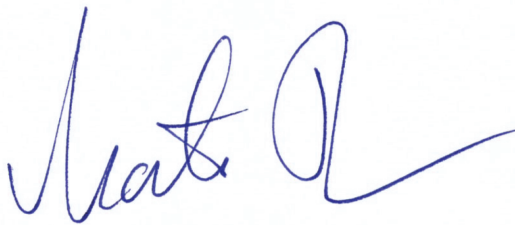
Por el Reino de España

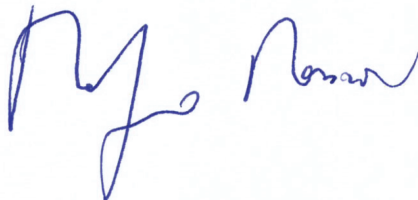
Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

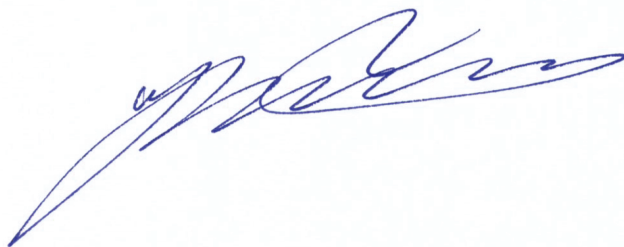
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Ν.γ' Έμμιος :

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

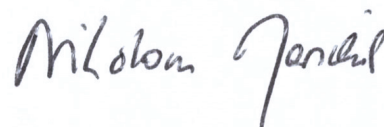
Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

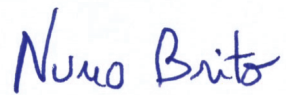

ad referendum

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

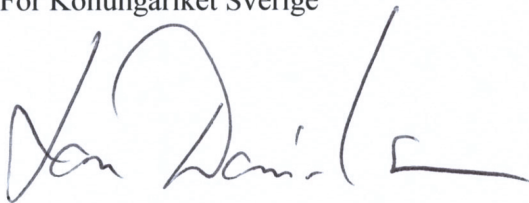
Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Evropsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

За Европейската общност за атомна енергия
 Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
 Za Evropské společenství pro atomovou energii
 For Det Europæiske Atomenergifællesskab
 Für die Europäische Atomgemeinschaft
 Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
 For the European Atomic Energy Community
 Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
 Za Evropsku zajednicu za atomsku energiju
 Per la Comunità europea dell'energia atomica
 Eiropas Atomenerģijas Kopienas vārdā –
 Europos atominės energijos bendrijos vardu
 Az Európai Atomenergia-közösség részéről
 F'isem il-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika
 Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
 W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
 Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
 Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
 Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
 Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
 Euroopan atomienergiajärjestön puolesta
 För Europeiska atomenergigemenskapen

Հայաստանի Հանրապետության կողմից՝

PRILOG I. POGLAVLJU 1.

PROMET GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Cestovni promet

Tehnički uvjeti

Direktiva Vijeća 92/6/EEZ od 10. veljače 1992. o ugradnji i uporabi uređaja za ograničenje brzine za određene kategorije motornih vozila u Zajednici

Raspored: odredbe Direktive 92/6/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 96/53/EZ od 25. srpnja 1996. o utvrđivanju najvećih dopuštenih dimenzija u unutarnjem i međunarodnom prometu te najveće dopuštene mase u međunarodnom prometu za određena cestovna vozila koja prometuju unutar Zajednice, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 96/53/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva (EU) 2015/719 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o izmjeni Direktive Vijeća 96/53/EZ o utvrđivanju najvećih dopuštenih dimenzija u unutarnjem i međunarodnom prometu te najveće dopuštene mase u međunarodnom prometu za određena cestovna vozila koja prometuju unutar Zajednice

Izmjene uvedene Direktivom (EU) 2015/719 primjenjuju se od 7. svibnja 2017.

Raspored: odredbe Direktive (EU) 2015/719 provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2014/47/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o pregledima tehničke ispravnosti na cesti gospodarskih vozila koja prometuju u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2000/30/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2014/47/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih prikolica, kako je izmijenjena, koja se primjenjuje do 19. svibnja 2018.

Raspored: odredbe Direktive 2009/40/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2014/45/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o periodičnim tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih priključnih vozila te stavljanju izvan snage Direktive 2009/40/EZ, koja se primjenjuje od 20. svibnja 2018.

Raspored: odredbe Direktive 2014/45/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2000. o pregledu na cesti kojim se utvrđuje tehnička ispravnost gospodarskih vozila koja prometuju u Zajednici, kako je izmijenjena, a primjenjuje se do 19. svibnja 2018.

Raspored: odredbe Direktive 2000/30/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Sigurnosni uvjeti

Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama. Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- uvođenje kategorija vozačke dozvole (članak 4.),
- uvjeti za izdavanje vozačke dozvole (članci 4., 5., 6. i 7. te Prilog III.),
- zahtjevi za vozačke ispite (Prilog II.).

Raspored: te se odredbe Direktive 2006/126/EZ provode u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 95/50/EZ od 6 listopada 1995. o jedinstvenim postupcima nadzora prijevoza opasnih tvari u cestovnom prometu

Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari

Direktiva 2010/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. lipnja 2010. o pokretnoj tlačnoj opremi i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 76/767/EEZ, 84/525/EEZ, 84/526/EEZ, 84/527/EEZ i 1999/36/EZ

Raspored: odredbe direktiva 2008/68/EZ, 95/50/EZ i 2010/35/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma (osam godina u slučaju željeznica).

Socijalni uvjeti

Uredba Vijeća (EEZ) br. 3821/85 od 20. prosinca 1985. o tahografu u cestovnom prometu, kako je izmijenjena, koja će se primjenjivati do početka primjene članka 46. Uredbe (EU) br. 165/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o tahografima u cestovnom prometu

Raspored: odredbe Uredbe (EEZ) br. 3821/85 odnosit će se samo na međunarodni promet i provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet i o izmjeni uredbi Vijeća (EEZ) br. 3821/85 i (EZ) br. 2135/98 te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 561/2006 provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 165/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o tahografima u cestovnom prometu, stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3821/85 o tahografu u cestovnom prometu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet, koja se, u pogledu Uredbe (EEZ) br. 3821/85 od 20. prosinca 1985., primjenjuje od datuma početka primjene provedbenih akata iz članka 46. Uredbe (EU) br. 165/2014

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 165/2014 o međunarodnom prijevozu provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o minimalnim uvjetima za provedbu Uredbi Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i (EEZ) br. 3821/85 o socijalnom zakonodavstvu koje se odnosi na aktivnosti cestovnog prijevoza i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 88/599/EEZ

Raspored: odredbe Direktive 2006/22/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma u dijelu u kojem se odnose na međunarodni prijevoz.

Uredba (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/26/EZ, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1071/2009 – članci 3., 4., 5., 6., 7. (osim u pogledu novčane vrijednosti financijskog položaja), članak 8. i članci 10., 11., 12., 13., 14., 15. i Priloga I. toj Uredbi provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o organizaciji radnog vremena osoba koje obavljaju mobilne djelatnosti cestovnog prijevoza

Raspored: odredbe Direktive 2002/15/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika, o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i Direktive Vijeća 91/439/EEZ te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 76/914/EEZ

Raspored: odredbe Direktive 2003/59/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Fiskalni uvjeti

Direktiva 1999/62/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 1999. o naknadama koje se naplaćuju za korištenje određenih infrastruktura za teška teretna vozila

Direktiva 2004/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o interoperabilnosti elektroničkih sustava za naplatu cestarine u Zajednici

Direktiva 2004/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o minimalnim sigurnosnim zahtjevima za tunele u transeuropskoj cestovnoj mreži

Direktiva 2008/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o upravljanju sigurnošću cestovne infrastrukture

Raspored: odredbe direktiva 1999/62/EZ, 2004/52/EZ, 2004/54/EZ i 2008/96/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Željeznički promet

Pristup tržištu i infrastrukturi

Direktiva 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- uvođenje neovisnosti u upravljanju i poboljšanje financijske situacije,
- razdvajanje upravljanja infrastrukturom od usluga prijevoza,
- uvođenje dozvola.

Raspored: te odredbe Direktive 2012/34/EU provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 913/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o europskoj željezničkoj mreži za konkurentni prijevoz robe, kako je izmijenjena

Raspored: Partnersko vijeće odlučit će o rasporedu provedbe Uredbe (EU) br. 913/2010 u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Tehnički i sigurnosni uvjeti, interoperabilnost

Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o sigurnosti željeznica Zajednice i izmjeni Direktive Vijeća 95/18/EZ o izdavanju dozvola za obavljanje usluga u željezničkom prijevozu i Direktive 2001/14/EZ o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (Direktiva o sigurnosti željeznice)

Raspored: odredbe Direktive 2004/49/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2007/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o davanju ovlaštenja strojovođama koji upravljaju lokomotivama i vlakovima na željezničkom sustavu Zajednice

Raspored: odredbe Direktive 2007/59/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/57/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o interoperabilnosti željezničkog sustava unutar Zajednice

Raspored: odredbe Direktive 2008/57/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uređaba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1370/2007 provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1371/2007 Europskog Parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1371/2007 provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Kombinirani prijevoz

Direktiva Vijeća 92/106/EEZ od 7. prosinca 1992. o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombiniranog prijevoza robe između država članica

Raspored: odredbe Direktive 92/106/EEZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zračni promet

- sklapanje i provedba sveobuhvatnog sporazuma o zajedničkom zračnom prostoru,
- ne dovodeći u pitanje sklapanje sporazuma o zajedničkom zračnom prostoru, osiguravanje provedbe i koordiniranog razvoja bilateralnih sporazuma o uslugama u zračnom prometu između Republike Armenije i država članica EU-a, uz izmjene uvedene „horizontalnim sporazumom”.

Pomorski promet

Pomorska sigurnost – država zastave / klasifikacijska društva

Direktiva 2009/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova te za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2009/15/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 391/2009 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2013/54/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o nekim nadležnostima države zastave za usklađivanje s Konvencijom o radu pomoraca i njezinu provedbu, 2006.

Raspored: odredbe Direktive 2013/54/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 788/2014 od 18. srpnja 2014. o utvrđivanju detaljnih pravila o uvođenju globa i obročnih novčanih kazni te oduzimanju priznanja organizacijama koje obavljaju pregled i nadzor brodova u skladu s člancima 6. i 7. Uredbe (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 788/2014 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 789/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o prelasku teretnih i putničkih brodova između registara unutar Zajednice i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 613/91, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 789/2004 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Država zastave

Direktiva 2009/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o ispunjavanju zahtjeva države zastave

Raspored: odredbe Direktive 2009/21/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Država luke

Direktiva 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2009/16/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 428/2010 od 20. svibnja 2010. o provedbi članka 14. Direktive 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s proširenim inspekcijskim pregledima brodova

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 428/2010 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 801/2010 od 13. rujna 2010. o provedbi članka 10. stavka 3. Direktive 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s kriterijima države zastave

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 801/2010 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 802/2010 od 13. rujna 2010. o provedbi članka 10. stavka 3. i članka 27. Direktive 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na rezultate kompanije, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 802/2010 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 96/40/EZ od 25. lipnja 1996. o uspostavljanju zajedničkog obrasca osobne iskaznice za inspektore koji obavljaju nadzor države luke

Raspored: odredbe Direktive 96/40/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Istraživanje nesreća

Direktiva 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o određivanju temeljnih načela o istraživanju nesreća u području pomorskog prometa i o izmjeni Direktive Vijeća 1999/35/EZ i Direktive 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Direktive 2009/18/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbena uredba Komisije (EU) br. 651/2011 od 5. srpnja 2011. o donošenju poslovnika o stalnom okviru suradnje, koji države članice uspostavljaju u suradnji s Komisijom u skladu s člankom 10. Direktive 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 651/2011 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 1286/2011 od 9. prosinca 2011. o donošenju opće metodologije za istraživanje pomorskih nesreća i nezgoda, razvijene u skladu s člankom 5. stavkom 4. Direktive 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 1286/2011 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odgovornost i osiguranje

Uredba (EZ) br. 392/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o odgovornosti prijevoznika u prijevozu putnika morem u slučaju nesreća

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 392/2009 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o osiguranju brodovlasnika za pomorske tražbine

Raspored: odredbe Direktive 2009/20/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o provedbi Međunarodnog pravilnika o upravljanju sigurnošću unutar Zajednice i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 3051/95, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 336/2006 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Putnički brodovi

Direktiva 2009/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2009/45/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2003. o posebnim zahtjevima stabiliteta za ro-ro putničke brodove, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2003/25/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/35/EZ od 29. travnja 1999. o sustavu obveznih pregleda radi sigurnog obavljanja linijske plovidbe ro-ro putničkih brodova i brzih putničkih plovila, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 1999/35/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/41/EZ od 18. lipnja 1998. o upisu osoba koje putuju putničkim brodovima koji plove prema lukama ili iz luka država članica Zajednice

Raspored: odredbe Direktive 98/41/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Nadzor plovidbe i službeni postupak prijave

Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2002/59/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2010/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o službenom postupku prijave za brodove koji dolaze u luke i/ili odlaze iz luka država članica i o stavljanju izvan snage Direktive 2002/6/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2010/65/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Tehnički sigurnosni zahtjevi

Uredba (EU) br. 530/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o ubrzanom postupnom uvođenju zahtjeva za dvostrukom oplatom ili ekvivalentnih projektnih zahtjeva za tankere za ulje s jednostrukom oplatom

Vremenski raspored povlačenja tankera s jednostrukom oplatom bit će u skladu s planom koji je naveden u konvenciji MARPOL.

Direktiva 2014/90/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o pomorskoj opremi i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/98/EZ (od 18. rujna 2016.)

Raspored: odredbe Direktive 2014/90/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. prosinca 2001. o utvrđivanju usklađenih zahtjeva i postupaka za siguran ukrcaj i iskrcaj brodova za rasuti teret

Raspored: odredbe Direktive 2001/96/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Vijeća (EZ) br. 2978/94 od 21. studenoga 1994. o provedbi Rezolucije IMO-a A.747(18) o primjeni mjerenja nosivosti balastnog prostora u tankerima za prijevoz nafte s odvojenim balastom, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 2978/94 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 97/70/EZ od 11. prosinca 1997. o uspostavi usklađenog sigurnosnog sustava za ribarske brodove duljine 24 metra i više, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 97/70/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Posada

Direktiva 2008/106/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o minimalnoj razini osposobljavanja pomoraca, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2008/106/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2005/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o uzajamnom priznavanju svjedodžbi pomoraca koje su izdale države članice i o izmjeni Direktive 2001/25/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2005/45/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 79/115/EEZ od 21. prosinca 1978. o upravljanju brodovima od strane pilota za otvoreno more u Sjevernom moru i Engleskom kanalu

Raspored: odredbe Direktive 79/115/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Okoliš

Uredba (EZ) br. 782/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2003. o zabrani organokositrenih spojeva na brodovima

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 782/2003 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 536/2008 od 13. lipnja 2008. o provedbi članka 6. stavka 3. i članka 7. Uredbe (EZ) br. 782/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o zabrani organokositrenih spojeva na brodovima i o izmjeni te Uredbe

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 536/2008 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvatanje brodskog otpada i ostataka tereta, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2000/59/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja

Raspored: odredbe Direktive 2005/35/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 911/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o višegodišnjem financiranju djelovanja Europske agencije za pomorsku sigurnost u području odziva na onečišćenje mora s brodova te naftnih i plinskih postrojenja

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 911/2014 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/32/EZ od 26. travnja 1999. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima i o izmjeni Direktive 93/12/EEZ

Raspored: odredbe Direktive 1999/32/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 2015/757 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 1257/2013 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Europska agencija za pomorsku sigurnost i Odbor za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova

Uredba (EU) 2016/1625 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1406/2002 o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 2016/1625 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. o osnivanju Odbora za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (COSS) i o izmjeni uredbi o pomorskoj sigurnosti i sprečavanju onečišćenja s brodova, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 2099/2002 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Socijalni uvjeti

Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima

Raspored: odredbe Direktive 92/29/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/63/EZ od 21. lipnja 1999. o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Savez sindikata transportnih radnika u Europskoj uniji (FST) – Prilog: Europski sporazum o organizaciji radnog vremena pomoraca

Raspored: odredbe Direktive 1999/63/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o provedbi odredaba o radnom vremenu pomoraca na brodovima koji pristaju u lukama Zajednice

Raspored: odredbe Direktive 1999/95/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

—

PRILOG II. POGLAVLJU 2.

ENERGETIKA GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije u utvrđenim rokovima.

Električna energija

Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2009/72/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma. Međutim, u slučaju članaka 3., 6., 13., 15., 33. i 38. Partnersko vijeće će pravodobno utvrditi vremenski slijed za njihovu provedbu.

Uredba (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003

Partnersko vijeće će pravodobno utvrditi vremenski slijed za provedbu Uredbe (EZ) br. 714/2009.

Direktiva 2005/89/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe električnom energijom i ulaganja u infrastrukturu

Raspored: odredbe Direktive 2005/89/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Nafta

Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. rujna 2009. o obvezi država članica da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata

Raspored: odredbe Direktive 2009/119/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Infrastruktura

Uredba (EU) br. 256/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o obavješćivanju Komisije o investicijskim projektima u području energetske infrastrukture u Europskoj uniji, zamjeni Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 617/2010 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 736/96

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 256/2014 provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbena uredba:

- Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1113/2014 od 16. listopada 2014. o utvrđivanju obrasca i tehničkih pojedinosti obavijesti iz članaka 3. i 5. Uredbe (EU) br. 256/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage uredaba Komisije (EZ) br. 2386/96 i (EU, Euratom) br. 833/2010

Raspored: odredbe Provedbene uredbe (EU) br. 1113/2014 provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Traženje i istraživanje ugljikovodika

Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika ⁽¹⁾

Raspored: odredbe Direktive 94/22/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Energetska učinkovitost

Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskej učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2012/27/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbena uredba:

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2402 od 12. listopada 2015. o reviziji usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti za odvojenu proizvodnju električne i toplinske energije u primjeni Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Provedbene odluke Komisije 2011/877/EU.

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) 2015/2402 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskej učinkovitosti zgrada

Raspored: odredbe Direktive 2010/31/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbena uredba:

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 244/2012 od 16. siječnja 2012. o dopuni Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća o energetskeim svojstvima zgrada utvrđivanjem usporednog metodološkog okvira za izračunavanje troškovno optimalnih razina za minimalne zahtjeve energetskeih svojstava zgrada i dijelova zgrada,

⁽¹⁾ O dijelovima članka 4. relevantnima za prijedloge u pogledu energije u pregovorima o sporazumu o slobodnoj trgovini raspravit će se u okviru tih pregovora. Ako se utvrde potrebne rezerve, navest će ih se u ovom Prilogu.

- Smjernice uz Delegiranu uredbu Komisije (EU) br. 244/2012 od 16. siječnja 2012. o dopuni Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća o energetskeim svojstvima zgrada utvrđivanjem usporednog metodološkog okvira za izračunavanje troškovno optimalnih razina za minimalne zahtjeve energetskeim svojstava zgrada i dijelova zgrada (2012/C 115/01).

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 244/2012 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju čistih i energetskeim učinkovitih vozila u cestovnom prijevozu

Raspored: odredbe Direktive 2009/33/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju

Raspored: odredbe Direktive 2009/125/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbene direktive/uredbe:

- Uredba Komisije (EZ) br. 1275/2008 od 17. prosinca 2008. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn za uporabu električne energije u električnoj i elektroničkoj kućanskoj i uredskoj opremi u stanju pripravnosti ili isključenosti,
- Uredba Komisije (EZ) br. 107/2009 od 4. veljače 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve ekodizajna za dodatne prijamnike za pretvorbu signala iz digitalnog u analogni,
- Uredba Komisije (EZ) br. 244/2009 od 18. ožujka 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn neusmjerenih svjetiljki za kućanstva,
- Uredba Komisije (EZ) br. 278/2009 od 6. travnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za korištenje električne energije u uvjetima bez opterećenja i prosječnu učinkovitost pod opterećenjem vanjskih izvora dobave električne energije,
- Uredba Komisije (EZ) br. 640/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn za elektromotore,
- Uredba Komisije (EZ) br. 641/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn samostalnih cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice i cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice integriranih u proizvode,
- Uredba Komisije (EU) br. 327/2011 od 30. ožujka 2011. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za ventilatore pogonjene motorima ulazne električne snage između 125 W i 500 kW,

Raspored: odredbe uredaba (EZ) br. 1275/2008, (EZ) br. 107/2009, (EZ) br. 244/2009, (EZ) br. 278/2009, (EZ) br. 640/2009, (EZ) br. 641/2009 i (EU) br. 327/2011 provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Uredba Komisije (EZ) br. 643/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn kućanskih rashladnih uređaja,

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 643/2009 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Uredba Komisije (EZ) br. 642/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn televizora,

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 642/2009 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Uredba Komisije (EU) br. 1015/2010 od 10. studenoga 2010. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn kućanskih perilica rublja,

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 1015/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Uredba Komisije (EU) br. 1016/2010 od 10. studenoga 2010. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn kućanskih perilica posuđa,

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 1016/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Direktiva Vijeća 92/42/EEZ od 21. svibnja 1992. o zahtjevima za stupanj djelovanja novih toplovodnih kotlova na tekuća ili plinovita goriva,

- Uredba Komisije (EZ) br. 245/2009 od 18. ožujka 2009. o primjeni Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za fluorescentne cijevi bez ugrađenih prigušnica, visokoučinkovite žarulje s izbojem te prigušnice i svjetiljke koje mogu upravljati takvim žaruljama i o stavljanju izvan snage Direktive 2000/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća,

- Uredba Komisije (EZ) br. 859/2009 od 18. rujna 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 244/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn u pogledu ultraljubičastog zračenja neusmjerenih svjetiljki za kućanstva,

- Uredba Komisije (EU) br. 347/2010 od 21. travnja 2010. o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 245/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za fluorescentne cijevi bez ugrađenih prigušnica, visokoučinkovite žarulje s izbojem te prigušnice i svjetiljke koje mogu upravljati takvim žaruljama,

- Uredba Komisije (EU) br. 206/2012 od 6. ožujka 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn klima-uređaja i ventilatora,

- Uredba Komisije (EU) br. 547/2012 od 25. lipnja 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn pumpi za vodu,

- Uredba Komisije (EU) br. 622/2012 od 11. srpnja 2012. o izmjeni Uredbe (EU) br. 641/2009 u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn samostalnih cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice i cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice integriranih u proizvode,

- Uredba Komisije (EU) br. 932/2012 od 3. listopada 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn kućanskih bubnjastih sušilica rublja,

-
- Uredba Komisije (EU) br. 1194/2012 od 12. prosinca 2012. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usmjerenih žarulja, LED žarulja i povezane opreme,
 - Uredba Komisije (EU) br. 617/2013 od 26. lipnja 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn računala i računalnih poslužitelja,
 - Uredba Komisije (EU) br. 666/2013 od 8. srpnja 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usisavača,
 - Uredba Komisije (EU) br. 801/2013 od 22. kolovoza 2013. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1275/2008 o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn za uporabu električne energije u električnoj i elektroničkoj kućanskoj i uredskoj opremi u stanju pripravnosti ili isključenosti i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 642/2009 u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn televizora,
 - Uredba Komisije (EU) br. 813/2013 od 2. kolovoza 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn grijača prostora i kombiniranih grijača,
 - Uredba Komisije (EU) br. 814/2013 od 2. kolovoza 2013. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za ekološki dizajn grijača vode i spremnika tople vode,
 - Uredba Komisije (EU) br. 4/2014 od 6. siječnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 640/2009 o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za elektromotore,
 - Uredba Komisije (EU) br. 66/2014 od 14. siječnja 2014. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn kućanskih pećnica, ploča za kuhanje i napa,
 - Uredba Komisije (EU) br. 548/2014 od 21. svibnja 2014. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu malih, srednjih i velikih strujnih transformatora,
 - Uredba Komisije (EU) br. 1253/2014 od 7. srpnja 2014. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn ventilacijskih jedinica,
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1095 od 5. svibnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn profesionalnih rashladnih ormara, brzih rashlađivača ili zamrzivača, kondenzacijskih uređaja i procesnih rashladnih uređaja,
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1185 od 24. travnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn uređaja za lokalno grijanje prostora na kruto gorivo,
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1188 od 28. travnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn grijalica za lokalno grijanje prostora,
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1189 od 28. travnja 2015. o provedbi Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn kotlova na kruta goriva,

- Uredba Komisije (EU) 2015/1428 od 25. kolovoza 2015. o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 244/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn neusmjerenih svjetiljki za kućanstva i Uredbe Komisije (EZ) br. 245/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za fluorescentne cijevi bez ugrađenih prigušnica, visokoučinkovite žarulje s izbojem te prigušnice i svjetiljke koje mogu upravljati takvim žaruljama i o stavljanju izvan snage Direktive 2000/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EU) br. 1194/2012 u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn usmjerenih žarulja, LED žarulja i povezane opreme.

Partnersko vijeće će redovito ocjenjivati mogućnost utvrđivanja vremenskog slijeda za provedbu tih uredaba i Direktive.

Direktiva 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu

Raspored: odredbe Direktive 2010/30/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbene direktive/uredbe:

- Direktiva Komisije 96/60/EZ od 19. rujna 1996. o provedbi Direktive Vijeća 92/75/EEZ u vezi s energetske označivanjem kombiniranih perilica-sušilica rublja,

Raspored: odredbe Direktive 96/60/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1059/2010 od 28. rujna 2010. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kućanskih perilica posuđa,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 1059/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1060/2010 od 28. rujna 2010. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kućanskih rashladnih uređaja,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 1060/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1061/2010 od 28. rujna 2010. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kućanskih perilica rublja,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 1061/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1062/2010 od 28. rujna 2010. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti televizora,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 1062/2010 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 626/2011 od 4. svibnja 2011. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti klimatizacijskih uređaja,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 626/2011 provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 392/2012 od 1. ožujka 2012. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na označivanje energetske učinkovitosti kućanskih bubnjastih sušilica rublja,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 392/2012 provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 874/2012 od 12. srpnja 2012. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti električnih žarulja i rasvjetnih tijela,

Raspored: odredbe Delegirane uredbe (EU) br. 874/2012 provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 665/2013 od 3. svibnja 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti usisavača,

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 811/2013 od 18. veljače 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti grijača prostora, kombiniranih grijača, kompleta koji sadržavaju grijač prostora, uređaj za upravljanje temperaturom i solarni uređaj i kompleta koji sadržavaju kombinirani grijač, uređaj za upravljanje temperaturom i solarni uređaj,

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 812/2013 od 18. veljače 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti grijača vode, spremnika tople vode i kompleta koji sadržavaju grijač vode i solarni uređaj,

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 65/2014 od 1. listopada 2013. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kućanskih pećnica i napa,

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 518/2014 od 5. ožujka 2014. o izmjeni delegiranih uredbi Komisije (EU) br. 1059/2010, (EU) br. 1060/2010, (EU) br. 1061/2010, (EU) br. 1062/2010, (EU) br. 626/2011, (EU) br. 392/2012, (EU) br. 874/2012, (EU) br. 665/2013, (EU) br. 811/2013 i (EU) br. 812/2013 u pogledu označivanja proizvoda povezanih s energijom na internetu,

- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1254/2014 od 11. srpnja 2014. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti stambenih ventilacijskih jedinica,

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1094 od 5. svibnja 2015. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti profesionalnih rashladnih ormara,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1186 od 24. travnja 2015. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s energetske označivanjem uređaja za lokalno grijanje prostora,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1187 od 27. travnja 2015. o dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti kotlova na kruta goriva i paketa koji se sastoje od kotlova na kruta goriva, dodatnih grijača, regulatora temperature i solarnih uređaja

Partnersko vijeće će redovito ocjenjivati mogućnost utvrđivanja vremenskog slijeda za provedbu tih uredaba.

Uredba (EZ) br. 106/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o programu Unije za označivanje energetske učinkovitosti za uredsku opremu

- Odluka Komisije 2014/202/EU od 20. ožujka 2014. o utvrđivanju stajališta Europske unije za odluku upravljačkih tijela iz Sporazuma između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije o usklađivanju programa za označivanje energetske učinkovitosti uredske opreme o dodavanju specifikacija za računalne poslužitelje i sustave besprekidnog napajanja Prilogu C Sporazumu i o reviziji specifikacija za zaslone i opremu za izradu slika iz Priloga C Sporazumu
- Odluka Komisije (EU) 2015/1402 od 15. srpnja 2015. o utvrđivanju stajališta Europske unije u pogledu odluke upravljačkih tijela iz Sporazuma između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije o usklađivanju programa za označivanje energetske učinkovitosti uredske opreme o reviziji specifikacija za računala iz Priloga C Sporazumu

Partnersko vijeće će redovito ocjenjivati mogućnost utvrđivanja vremenskog slijeda za provedbu Uredbe (EZ) br. 106/2008 i odluka 2014/202/EU i (EU) 2015/1402.

Uredba (EZ) br. 1222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge bitne parametre

- Uredba Komisije (EU) br. 228/2011 od 7. ožujka 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na metodu ispitivanja prijanjanja guma razreda C1 na mokroj podlozi
- Uredba Komisije (EU) br. 1235/2011 od 29. studenoga 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1222/2009 s razvrstavanjem guma s obzirom na prijanjanja guma na mokroj podlozi, mjerenje otpora kotrljanja i postupke provjere

Partnersko vijeće će redovito ocjenjivati mogućnost utvrđivanja vremenskog slijeda za provedbu uredaba (EZ) br. 1222/2009, (EU) br. 228/2011 i (EU) br. 1235/2011.

Obnovljiva energija

Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2009/28/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Nuklearna pitanja

Direktiva Vijeća 2006/117/Euratom od 20. studenoga 2006. o nadzoru i kontroli pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva

Raspored: odredbe Direktive 2006/117/Euratom provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2009/71/Euratom od 25. lipnja 2009. o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 2009/71/Euratom provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom

Raspored: odredbe Direktive 2011/70/Euratom provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2013/51/Euratom od 22. listopada 2013. o utvrđivanju zahtjeva za zaštitu zdravlja stanovništva od radioaktivnih tvari u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju

Raspored: odredbe Direktive 2013/51/Euratom provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013. o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potječu od izloženosti ionizirajućem zračenju, i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom

Raspored: odredbe Direktive 2013/59/Euratom provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

—

PRILOG III. POGLAVLJU 3.

OKOLIŠ GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Upravljanje okolišem i uključivanje okoliša u područja drugih politika

Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje zahtjeva da će projekti iz Priloga I. toj Direktivi podlijegati procjeni utjecaja na okoliš te utvrđivanje postupka za donošenje odluke za koje je projekte iz Priloga II. toj Direktivi potrebna procjena utjecaja na okoliš (članak 4.),
- utvrđivanje opsega informacija koje mora dostaviti nositelj projekta (članak 5.),
- utvrđivanje postupka za savjetovanje s tijelima nadležnima za okoliš i postupka javnog savjetovanja (članak 6.),
- utvrđivanje postupaka za razmjenu informacija i savjetovanje s državama članicama EU-a na čiji bi okoliš projekt mogao znatno utjecati (članak 7.),
- utvrđivanje mjera za obavješćivanje javnosti o sadržaju odluka o zahtjevima za davanje suglasnosti za provedbu projekta (članak 9.),
- uspostava učinkovitih, ne pretjerano skupih i dugotrajnih postupaka preispitivanja na administrativnoj i na pravosudnoj razini koji uključuju javnost i nevladine organizacije (članak 11.).

Raspored: te odredbe Direktive 2011/92/EU provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje postupka za donošenje odluke o tome za koje je planove i programe potrebna strateška procjena utjecaja na okoliš te utvrđivanje zahtjeva da planovi i programi za koje je obvezna strateška procjena utjecaja na okoliš podliježu toj procjeni (članak 3.),
- utvrđivanje postupka za savjetovanje s tijelima nadležnima za okoliš i postupka javnog savjetovanja (članak 6.),
- utvrđivanje postupaka za razmjenu informacija i savjetovanje s državama članicama EU-a na čiji bi okoliš projekt mogao znatno utjecati (članak 7.).

Raspored: te odredbe Direktive 2001/42/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava praktičnih postupaka u okviru kojih se informacije o okolišu čine dostupnima javnosti i primjenjivih izuzeća (članci 3. i 4.),
- osiguravanje da tijela javne vlasti učine informacije o okolišu dostupnima javnosti (članak 3. stavak 1.),
- utvrđivanje postupaka za preispitivanje odluka o odbijanju pružanja informacija ili pružanju nepotpunih informacija o okolišu (članak 6.),
- uspostava sustava za pružanje informacija o okolišu javnosti (članak 7.).

Raspored: te odredbe Direktive 2003/4/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš i o izmjeni direktiva Vijeća 85/337/EEZ i 96/61/EZ s obzirom na sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava mehanizma za pružanje informacija javnosti (članak 2. stavak 2. točke (a) i (d)),
- uspostava mehanizma za javno savjetovanje (članak 2. stavak 2. točka (b) i članak 2. stavak 3.),
- uspostava mehanizma za uzimanje u obzir primjedaba i mišljenja javnosti pri donošenju odluka (članak 2. stavak 2. točka (c)),
- osiguravanje učinkovitog, pravodobnog i ne preskupog pristupa javnosti (uključujući NVO-e) pravosuđu na administrativnoj i pravosudnoj razini u tim postupcima (članak 3. stavak 7. i članak 4. stavak 4., procjena utjecaja na okoliš i integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja).

Raspored: te odredbe Direktive 2003/35/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe Direktive 2004/35/EZ:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnih tijela,

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostavljanje pravila i postupaka usmjerenih na sprečavanje i otklanjanje štete u okolišu (voda, tlo, zaštićene vrste i prirodna staništa) na temelju načela „onečišćivač plaća” (članci 5., 6. i 7., Prilog II.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje stroge odgovornosti za opasne profesionalne djelatnosti (članak 3. stavak 1. točka (a) i Prilog III.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje obveza operatera u pogledu poduzimanja nužnih mjera sprečavanja i otklanjanja štete, uključujući odgovornost za troškove (članci 5., 6., 7., 8., 9. i 10.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizama za ugrožene osobe, uključujući nevladine organizacije za zaštitu okoliša, kojima se zahtijeva djelovanje nadležnih tijela u slučaju štete u okolišu, uključujući neovisno preispitivanje (članci 12. i 13.).

Raspored: te odredbe Direktive 2004/35/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Kvaliteta zraka

Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistijem zraku za Europu

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava i klasifikacija zona i aglomeracija (članci 4. i 5.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava gornjih i donjih pragova procjene i graničnih vrijednosti (članci 5. i 13.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za procjenu kvalitete zraka s obzirom na onečišćujuće tvari u zraku (članci 5., 6. i 9.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje planova za kvalitetu zraka za zone i aglomeracije u kojima razine onečišćujućih tvari premašuju graničnu vrijednost/ciljnu vrijednost (članak 23.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje kratkoročnih akcijskih planova za zone i aglomeracije u kojima postoji opasnost da će pragovi upozorenja biti premašeni (članak 24.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za obavješćivanje javnosti (članak 26.).

Raspored: te odredbe Direktive 2008/50/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/107/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o arsenu, kadmiju, živi, niklu i policikličkim aromatskim ugljikovodicima u zraku

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava gornjih i donjih pragova procjene (članak 4. stavak 6.) i ciljne vrijednosti (članak 3.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava i klasifikacija zona i aglomeracija (članak 3. i članak 4. stavak 6.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za procjenu kvalitete okolnog zraka s obzirom na onečišćujuće tvari u zraku (članak 4.),

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- poduzimanje mjera za održavanje/poboljšanje kvalitete zraka s obzirom na odgovarajuće onečišćujuće tvari (članak 3.).

Raspored: te odredbe Direktive 2004/107/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/32/EZ od 26. travnja 1999. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima i o izmjeni Direktive 93/12/EEZ, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava djelotvornog sustava uzorkovanja goriva i odgovarajućih analitičkih metoda za utvrđivanje sadržaja sumpora (članak 6.),
- zabrana uporabe teškog loživog ulja i plinskog ulja za upotrebu na tlu sa sadržajem sumpora iznad utvrđenih graničnih vrijednosti (članak 3. stavak 1., osim ako se primjenjuju iznimke kao u članku 3. stavku 2., te članak 4. stavak 1.).

Raspored: te odredbe Direktive 1999/32/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 94/63/EZ od 20. prosinca 1994. o kontroli emisija hlapivih organskih spojeva (HOS-a) koje proizlaze iz skladištenja benzina i njegove distribucije od terminala do benzinskih postaja, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje svih terminala za skladištenje i punjenje benzina (članak 2.),
- utvrđivanje tehničkih mjera za smanjenje gubitaka benzina iz uređaja za skladištenje na terminalima i benzinskim postajama te tijekom punjenja/pražnjenja pokretnih spremnika na terminalima (članci 3., 4. i 6. te Prilog III.),
- propisivanje da svi utovarni mostovi vozila cisterni i pokretni spremnici moraju biti u skladu sa zahtjevima (članci 4. i 5.).

Raspored: te odredbe Direktive 94/63/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva nastalih upotrebom organskih otapala u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila, te o izmjeni Direktive 1999/13/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje najviših graničnih vrijednosti za sadržaj HOS-ova u bojama i lakovima (članak 3. i Prilog II.),
- utvrđivanje zahtjeva kako bi se osiguralo da označivanje proizvoda koji se stavljaju na tržište i stavljanje proizvoda na tržište ispunjavaju mjerodavne zahtjeve (članci 3. i 4.).

Raspored: te odredbe Direktive 2004/42/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Kvaliteta vode i upravljanje vodnim resursima

Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje vodnih područja i odgovarajuće koordinacije u pogledu očuvanja međunarodnih rijeka, jezera i obalnih voda (članak 3. stavci 1. – 7.),
- analiza značajki vodnih područja (članak 5.),
- utvrđivanje programa praćenja kvalitete vode (članak 8.),
- izrada planova upravljanja riječnim slivovima, savjetovanje s javnošću i objavljivanje tih planova (članci 13. i 14.).

Raspored: te odredbe Direktive 2000/60/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- provođenje preliminarne procjene rizika od poplava (članci 4. i 5.),
- izrada karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava (članak 6.),
- utvrđivanje planova upravljanja rizicima od poplava (članak 7.).

Raspored: te odredbe Direktive 2007/60/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- procjena stanja prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda,
- utvrđivanje osjetljivih područja i aglomeracija (članak 5. stavak 1. i Prilog II.),

Raspored: te odredbe Direktive 91/271/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada programa tehničkih i financijskih mjera za provođenje zahtjeva pročišćavanja komunalnih otpadnih voda (članak 17. stavak 1.).

Raspored: te odredbe Direktive 91/271/EEZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- utvrđivanje standarda za vodu za piće (članci 4. i 5.),
- uspostava sustava za praćenje (članci 6. i 7.),
- uspostava mehanizma za obavješćivanje potrošača (članak 13.).

Raspored: te odredbe Direktive 98/83/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja izazvanog nitratima iz poljoprivrednih izvora, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava programa praćenja (članak 6.),
- utvrđivanje onečišćenih i ugroženih voda i određivanje zona ranjivih na nitrate (članak 3.),

Raspored: te odredbe Direktive 91/676/EEZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje akcijskih planova i određivanje kodeksa dobre poljoprivredne prakse za zone ranjive na nitrate (članci 4. i 5.).

Raspored: te odredbe Direktive 91/676/EEZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Gospodarenje otpadom

Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- izrada planova gospodarenja otpadom u skladu s petodijelnom hijerarhijom otpada i programa sprečavanja nastanka otpada (poglavlje V.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/98/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostavljanje mehanizma potpunog povrata troškova u skladu s načelom „onečišćivač plaća” i načelom proširene odgovornosti proizvođača (članak 14.),

Raspored: te odredbe Direktive 2008/98/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava dozvola za ustanove/poduzeća koji obavljaju postupke zbrinjavanja ili oporabe, uključujući posebne obveze za gospodarenje opasnim otpadom (poglavlje IV.),
- utvrđivanje očevidnika ustanova i poduzeća koje se bave skupljanjem i prijevozom otpada (poglavlje IV.).

Raspored: te odredbe Direktive 2008/98/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištima otpada, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- razvrstavanje odlagališta (članak 4.),
- izrada nacionalne strategije za smanjenje količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta (članak 5.),
- uspostava sustava zahtjeva i dozvola te utvrđivanje postupaka prihvata otpada (članci od 5. do 7., 11., 12. i 14.),
- utvrđivanje postupaka kontrole i nadzora za vrijeme aktivne upotrebe odlagališta te postupaka zatvaranja i naknadnog održavanja odlagališta koja se prestaju upotrebljavati (članci 12. i 13.),

Raspored: te odredbe te Direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje planova sanacije postojećih odlagališta (članak 14.),

Raspored: te odredbe Direktive 1999/31/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za troškove (članak 10.),

Raspored: te odredbe Direktive 1999/31/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- osiguravanje obrade odgovarajućeg otpada prije odlaganja na odlagalište (članak 6.).

Raspored: te odredbe Direktive 1999/31/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o gospodarenju otpadom od industrija vađenja minerala i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ, razrađena odlukama 2009/335/EZ, 2009/337/EZ, 2009/359/EZ i 2009/360/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

- uspostava sustava kojim se osigurava da operateri izrađuju planove gospodarenja otpadom (utvrđivanje i klasifikacija postrojenja za gospodarenje otpadom; karakterizacija otpada) (članci 4. i 9.),

Raspored: te odredbe Direktive 2006/21/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava dozvola, financijskih jamstava i sustava inspekcija (članci 7., 14. i 17.),

Raspored: te odredbe Direktive 2006/21/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupaka za upravljanje eksploatacijskim jamama i praćenje tih jama (članak 10.),
- utvrđivanje postupaka za zatvaranje i nakon zatvaranja postrojenja za gospodarenje otpadom iz rudarstva (članak 12.),
- sastavljanje popisa zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom iz rudarstva (članak 20.).

Raspored: te odredbe Direktive 2006/21/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zaštita prirode

Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- procjena vrsta ptica na koje je potrebno primijeniti posebne mjere očuvanja i migracijskih vrsta koje se redovito pojavljuju,
- utvrđivanje i određivanje posebnih zaštićenih područja za vrste ptica (članak 4. stavci 1. i 4.),
- utvrđivanje posebnih mjera očuvanja za zaštitu migracijskih vrsta koje se redovito pojavljuju (članak 4. stavak 2.),

Raspored: te odredbe Direktive 2009/147/EZ provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava općeg sustava zaštite svih vrsta divljih ptica, među kojima posebnu skupinu čine vrste koje se izlovljavaju, te zabrana određenih oblika hvatanja/ubijanja (članak 5., članak 6. stavci 1. i 2. te članak 8.).

Raspored: te odredbe Direktive 2009/147/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/43/EZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore, kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- izrada popisa područja, njihovo određivanje te utvrđivanje prioriteta za upravljanje njima (uključujući sastavljanje popisa mogućih područja Smaragdne mreže i utvrđivanje mjera zaštite i upravljanja za ta područja) (članak 4.),
- utvrđivanje mjera potrebnih za očuvanje tih područja, uključujući sufinanciranje (članci 6. i 8.),

Raspored: te odredbe Direktive 92/43/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za nadzor nad stanjem očuvanosti staništa i vrsta (članak 11.),
- uspostava sustava stroge zaštite vrsta za vrste iz Priloga IV. te Direktive kako je relevantno za Republiku Armeniju (članak 12.),

Raspored: te odredbe Direktive 92/43/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za promicanje obrazovanja i općeg informiranja javnosti (članak 22.).

Raspored: te odredbe Direktive 92/43/EZ provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Industrijsko onečišćenje i opasnosti povezane s industrijom

Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja)

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

Raspored: te odredbe Direktive 2010/75/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postrojenja za koje je potrebna dozvola (Prilog I.),
- uspostava integriranog sustava dozvola (članci od 4. do 6., 12., 21. i 24. te Prilog IV.),
- uspostava mehanizma praćenja sukladnosti (članak 8., članak 14. stavak 1. točka (d) i članak 23. stavak 1.),

Raspored: te odredbe Direktive 2010/75/EU provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provođenje najboljih raspoloživih tehnika (NRT) uzimajući u obzir zaključke iz referentnih dokumenata o najboljim raspoloživim tehnikama (članak 14. stavci od 3. do 6. i članak 15. stavci od 2. do 4.),
- utvrđivanje graničnih vrijednosti emisija za uređaje za loženje (članak 30. i Prilog V.),

- izrada programa za smanjenje ukupnih godišnjih emisija postojećih uređaja (umjesto utvrđivanja graničnih vrijednosti emisije za postojeće uređaje) (članak 32.).

Raspored: te odredbe Direktive 2010/75/EU provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma za nova postrojenja i u roku od 13 godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma za postojeća postrojenja.

Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava učinkovitog mehanizma koordinacije između nadležnih tijela,
- uspostava sustava za bilježenje informacija o relevantnim postrojenjima i izvješćivanje o velikim nesrećama (članci 14. i 16.).

Raspored: te odredbe Direktive 2012/18/EU provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Upravljanje kemikalijama

Uredba (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- provedba postupka obavješćivanja o izvozu (članak 8.),
- provedba postupaka za postupanje s obavijestima o izvozu primljenima od drugih zemalja (članak 9.),
- uspostava postupaka za izradu i podnošenje obavijesti o konačnim regulatornim mjerama (članak 11.),
- uspostava postupaka za izradu i podnošenje odluka o uvozu (članak 13.),
- provedba postupka prethodnog pristanka za izvoz određenih kemikalija, posebno onih iz Priloga III. Rotterdamskoj konvenciji (članak 14.),
- provedba zahtjeva za označivanje i pakiranje za kemikalije koje se izvoze (članak 17.),
- određivanje nacionalnih tijela koja kontroliraju uvoz i izvoz kemikalija (članak 18.).

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 649/2012 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,

— provedba razvrstavanja, označivanja i pakiranja tvari,

Raspored: te odredbe Uredbe (EZ) br. 1272/2008 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

— provedba razvrstavanja, označivanja i pakiranja smjesa.

Raspored: te odredbe Uredbe (EZ) br. 1272/2008 provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PRILOG IV. POGLAVLJU 4.

KLIMATSKA POLITIKA GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije u utvrđenim rokovima.

Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava sustava za utvrđivanje relevantnih postrojenja i za utvrđivanje stakleničkih plinova (Prilozi I. i II.),
- uspostava sustava za praćenje, izvješćivanje, verifikaciju i provedbu te uspostava postupaka javnog savjetovanja (članci 14. i 15., članak 16. stavak 1. te članak 17.).

Raspored: te odredbe Direktive 2003/87/EZ provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 601/2012 od 21. lipnja 2012. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 601/2012 provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EU) br. 600/2012 od 21. lipnja 2012. o verifikaciji izvješća o emisijama stakleničkih plinova i izvješća o tonskim kilometrima te o akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 600/2012 provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Kad je riječ o zrakoplovnim djelatnostima i njihovim emisijama, provedba odredaba Direktive 2003/87/EZ, Uredbe (EU) br. 601/2012 i Uredbe (EU) br. 600/2012, kako je navedeno u ovom Sporazumu, ovisi o ishodu rasprava Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) o programu globalnih tržišno utemeljenih mjera (MBM).

Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- uspostava nacionalnog sustava inventara (članak 5.),
- uspostava nacionalnog sustava za politike i mjere te projekcije (članak 12.).

Raspored: te odredbe Uredbe (EU) br. 525/2013 provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o fluoriranim stakleničkim plinovima i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 842/2006

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- osiguravanje sustava za sprečavanje emisija (članak 3.), utvrđivanje pravila za provjere popuštanja u skladu s člancima 4. i 5. te uspostava sustava za vođenje evidencije u skladu s člankom 6.,
- osiguravanje provedbe prikupljanja u skladu s pravilima predviđenima člancima 8. i 9.,
- utvrđivanje/prilagođavanje nacionalnih zahtjeva za osposobljavanje i certifikaciju relevantnog osoblja i poduzeća (članak 10.),
- uspostava sustava za označivanje proizvoda i opreme koji sadržavaju fluorirane stakleničke plinove ili čije funkcioniranje ovisi o tim plinovima (članak 12.),
- uspostava sustava izvješćivanja za dobivanje podataka o emisijama od relevantnih sektora (članci 19. i 20.),
- uspostava sustava za provođenje (članak 25.).

Raspored: te odredbe Uredbe (EU) br. 517/2014 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela,
- uspostava zabrane proizvodnje kontroliranih tvari, osim za specifične upotrebe te, do [1. siječnja 2019.], klorofluorouglikovodika (HCFC) (članak 4.),
- definiranje uvjeta za proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu kontroliranih tvari za izuzete namjene (kao sirovina, procesni agensi, za neophodnu laboratorijsku i analitičku primjenu, kritička primjena halona) i pojedinačna odstupanja, uključujući primjenu metil bromida u izvanrednim okolnostima (poglavlje III.),
- uspostava sustava dozvola za uvoz i izvoz kontroliranih tvari za izuzete namjene (poglavlje IV.) i obveza izvješćivanja za poduzeća (članci 26. i 27.),
- utvrđivanje obveza prikupljanja, recikliranja, uporabe i uništavanja kontroliranih tvari (članak 22.),
- utvrđivanje postupaka za praćenje i inspeksijske preglede propuštanja kontroliranih tvari (članak 23.),

Raspored: te odredbe Uredbe (EU) br. 1005/2009 provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

-
- uspostava zabrane stavljanja na tržište i upotrebe kontroliranih tvari, osim oporabljenih klorofluorouglikovodika koji se mogu upotrebljavati za rashlađivanje, do 1. siječnja 2030. (članci 5. i 11.).

Raspored: te odredbe Uredbe (EZ) br. 1005/2009 provode se do 1. siječnja 2030.

PRILOG V. POGLAVLJU 8.

SURADNJA U PODRUČJU INFORMACIJSKOG DRUŠTVA GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije u utvrđenim rokovima.

Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva), kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- jačanje neovisnosti i administrativne sposobnosti nacionalnog regulatora u području elektroničkih komunikacija,
- uspostava postupaka za javno savjetovanje za nove regulatorne mjere,
- uspostava djelotvornih mehanizama za podnošenje žalbi na odluke nacionalnih regulatora u području elektroničkih komunikacija,
- definiranje mjerodavnih tržišta za proizvode i usluge u sektoru elektroničkih komunikacija koja podliježu prethodnoj regulaciji i analiza tih tržišta u cilju utvrđivanja postoji li znatna tržišna snaga u njima.

Raspored: o vremenskom slijedu za provedbu odlučit će Partnersko vijeće nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju), kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- provedba propisa kojim se daje opće ovlaštenje i ograničava potreba za pojedinačnim dozvolama na specifične i valjano opravdane slučajeve.

Raspored: o vremenskom slijedu za provedbu odlučit će Partnersko vijeće nakon potpisivanja ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu), kako je izmijenjena

Na temelju analize tržišta koja je provedena u skladu s Direktivom 2002/21/EZ, nacionalni regulator u području elektroničkih komunikacija nameće primjerene regulatorne obveze operaterima za koje je utvrđeno da imaju znatnu tržišnu snagu na mjerodavnim tržištima u pogledu:

- pristupa određenoj mrežnoj opremi i njezine uporabe,
- kontrole cijena naknada za pristup i međusobno povezivanje, uključujući obveze za troškovnu usmjerenost cijena,
- transparentnosti, nediskriminacije i zasebnog računovodstva.

Raspored: te odredbe Direktive 2002/19/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi), kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- provedba propisa o obvezama pružanja univerzalne usluge, uključujući uspostavljanje mehanizama za izračun troškova i financiranje,
- poštovanje interesa i prava korisnika, posebno uvođenjem prenosivosti brojeva i jedinstvenog europskog broja za hitne slučajeve 112.

Raspored: te odredbe Direktive 2002/22/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama), kako je izmijenjena

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- provedba propisa kako bi se osigurala zaštita temeljnih prava i sloboda, a posebno prava na privatnost u pogledu obrade osobnih podataka u području elektroničkih komunikacija te kako bi se osiguralo slobodno kretanje takvih podataka te elektroničke komunikacijske opreme i usluga.

Raspored: te odredbe Direktive 2002/58/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka br. 676/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o regulatornom okviru za politiku radiofrekvencijskog spektra u Europskoj zajednici

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Odluke:

- donošenje politike i propisa za osiguravanje usklađene dostupnosti i učinkovite uporabe spektra.

Raspored: mjere koje proizlaze iz primjene Odluke br. 676/2002/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama i Uredbe (EU) br. 531/2012 o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 2015/2120 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini)

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- unapređenje razvoja elektroničke trgovine,

- uklanjanje prepreka prekograničnom pružanju usluga informacijskog društva,
- osiguravanje pravne sigurnosti pružateljima usluga informacijskog društva i
- usklađivanje ograničenja odgovornosti pružatelja usluga koji djeluju kao posrednici pri isključivom prijenosu podataka, privremenoj pohrani ili smještaju informacija na poslužitelju, bez opće obveze u pogledu nadzora.

Raspored: te odredbe Direktive 2000/31/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ

Provedbeni akti koji se odnose na usluge povjerenja iz Uredbe (EU) br. 910/2014:

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/806 od 22. svibnja 2015. o utvrđivanju specifikacija u vezi s oblikom znaka pouzdanosti EU-a za kvalificirane usluge povjerenja,
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1505 od 8. rujna 2015. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i formata koji se odnose na pouzdane popise u skladu s člankom 22. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1506 od 8. rujna 2015. o utvrđivanju specifikacija koje se odnose na formate naprednih elektroničkih potpisa i naprednih pečata koje priznaju tijela javnog sektora u skladu s člankom 27. stavkom 5. i člankom 37. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/650 od 25. travnja 2016. o utvrđivanju normi za ocjenu sigurnosti kvalificiranih sredstava za izradu potpisa i pečata u skladu s člankom 30. stavkom 3. i člankom 39. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu.

Provedbeni akti koji se odnose na poglavlje o elektroničkoj identifikaciji iz Uredbe (EU) br. 910/2014:

- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/296 od 24. veljače 2015. o utvrđivanju postupovnih aranžmana za suradnju među državama članicama u području elektroničke identifikacije u skladu s člankom 12. stavkom 7. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1501 od 8. rujna 2015. o okviru za interoperabilnost u skladu s člankom 12. stavkom 8. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1502 od 8. rujna 2015. o utvrđivanju minimalnih tehničkih specifikacija i postupaka za razine osiguranja identiteta koje se pripisuju sredstvima elektroničke identifikacije u skladu s člankom 8. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu,
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1984 od 3. studenoga 2015. o utvrđivanju okolnosti, oblika i postupaka prijave u skladu s člankom 9. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu.

Raspored: o vremenskom slijedu za provedbu odlučit će Partnersko vijeće nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PRILOG VI. POGLAVLJU 14.

ZAŠTITA POTROŠAČA GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije u utvrđenim rokovima.

Direktiva Vijeća 87/357/EEZ od 25. lipnja 1987. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvim se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača

Raspored: odredbe Direktive 87/357/EEZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 93/13/EEZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima

Raspored: odredbe Direktive 98/6/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu, kako je izmijenjena

Raspored: odredbe Direktive 1999/44/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda

Raspored: odredbe Direktive 2001/95/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ

Raspored: odredbe Direktive 2002/65/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u Republici Armeniji u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prekogranično u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi“)

Raspored: odredbe Direktive 2005/29/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/114/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006 o zavaravajućem i komparativnom oglašavanju

Raspored: odredbe Direktive 2006/114/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zakona o zaštiti potrošača (Uredba o suradnji u zaštiti potrošača)

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 2006/2004, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ

Raspored: odredbe Direktive 2008/48/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/122/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o zaštiti potrošača u odnosu na određene aspekte ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, o dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji i razmjeni

Raspored: odredbe Direktive 2008/122/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača

Raspored: odredbe Direktive 2009/22/EZ, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Raspored: odredbe Direktive 2011/83/EU, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 524/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o *online* rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Uredba o *online* rješavanju potrošačkih sporova)

Raspored: odredbe Uredbe (EU) br. 524/2013, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova)

Raspored: odredbe Direktive 2013/11/EU, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Preporuka Komisije od 11. lipnja 2013. o zajedničkim načelima za kolektivne preventivne tužbe i tužbe radi naknade štete u državama članicama kod povrede prava zajamčenih zakonodavstvom Unije (2013/396/EU)

Raspored: Preporuka 2013/396/EU provodi se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ

Raspored: odredbe Direktive (EU) 2015/2302, uključujući njezine provedbene akte, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PRILOG VII. POGLAVLJU 15.

ZAPOSŁJAVANJE, SOCIJALNA POLITIKA I JEDNAKE MOGUĆNOSTI GLAVE V. OSTALE POLITIKE SURADNJE

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Radno pravo

Direktiva Vijeća 91/533/EEZ od 14. listopada 1991. o obvezi poslodavca da obavijesti radnike o uvjetima koji se primjenjuju na ugovor o radu ili radni odnos

Raspored: odredbe Direktive 91/533/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/70/EZ od 28. lipnja 1999. o Okvirnom sporazumu o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP

Raspored: odredbe Direktive 1999/70/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 97/81/EZ od 15. prosinca 1997. o Okvirnom sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC – Prilog: Okvirni sporazum o radu s nepunim radnim vremenom

Raspored: odredbe Direktive 97/81/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/383/EEZ od 25. lipnja 1991. o dopunama mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu radnika u radnom odnosu na određeno vrijeme ili privremenom radnom odnosu

Raspored: odredbe Direktive 91/383/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/59/EZ od 20. srpnja 1998. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje

Raspored: odredbe Direktive 98/59/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona

Raspored: odredbe Direktive 2001/23/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o uspostavljanju općeg okvira za obavješćivanje i savjetovanje s radnicima u Europskoj zajednici

Raspored: odredbe Direktive 2002/14/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena

Raspored: odredbe Direktive 2003/88/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zabrana diskriminacije i ravnopravnost spolova

Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo

Raspored: odredbe Direktive 2000/43/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja

Raspored: odredbe Direktive 2000/78/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada

Raspored: odredbe Direktive 2006/54/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga

Raspored: odredbe Direktive 2004/113/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje (deseta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Raspored: odredbe Direktive 92/85/EEZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti

Raspored: odredbe Direktive 79/7/EEZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zdravlje i sigurnost na radu

Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu

Direktiva Vijeća 89/654/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za mjesto rada (prva pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2009/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za sigurnost i zdravlje radnika pri uporabi radne opreme na radu (druga pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ), kako je izmijenjena

Direktiva Vijeća 89/656/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za uporabu osobne zaštitne opreme na radnom mjestu (treća pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/57/EEZ od 24. lipnja 1992. o primjeni minimalnih sigurnosnih i zdravstvenih uvjeta na privremenim ili pokretnim gradilištima (osma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu

Direktiva 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ)

Direktiva 2000/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem biološkim agensima na radu (sedma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 90/270/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimalnim zahtjevima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja pri radu sa zaslonima (peta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/58/EEZ od 24. lipnja 1992. o minimalnim zahtjevima za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu (deveta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/91/EEZ od 3. studenoga 1992. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenja minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/104/EEZ od 3. studenoga 1992. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima (četnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 1999/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1999. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika potencijalno izloženih riziku od eksplozivnih atmosfera (petnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2002/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (vibracije) (šesnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2003/10/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. veljače 2003. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima koji proizlaze iz fizičkih čimbenika (buke) (sedamnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva 2006/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima s obzirom na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (umjetno optičko zračenje) (devetnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 93/103/EZ od 23. studenoga 1993. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima pri radu na ribarskim brodovima (trinaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima

Direktiva Vijeća 90/269/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimumu zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta pri ručnom prenošenju tereta u slučajevima kad postoji opasnost osobito od ozljeda leđa radnika (četvrta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Direktiva Komisije 91/322/EEZ od 29. svibnja 1991. o utvrđivanju indikativnih graničnih vrijednosti primjenom Direktive Vijeća 80/1107/EEZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem kemijskim, fizikalnim i biološkim sredstvima na radu

Direktiva Komisije 2000/39/EZ od 8. lipnja 2000. o utvrđivanju prvog popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima

Direktiva Komisije 2006/15/EZ od 7. veljače 2006. o utvrđivanju drugog popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ i o izmjeni direktiva 91/322/EEZ i 2000/39/EZ

Direktiva Komisije 2009/161/EU od 17. prosinca 2009. o utvrđivanju trećeg popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ i izmjeni Direktive Komisije 2000/39/EZ

Direktiva Vijeća 2010/32/EU od 10. svibnja 2010. o provođenju Okvirnog sporazuma o sprečavanju ozljeda oštrim predmetima u bolničkom sektoru i zdravstvu koji su sklopili HOSPEEM i EPSU

Direktiva 2013/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (elektromagnetska polja) (dvadeseta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) te stavljanju izvan snage Direktive 2004/40/EZ

Direktiva 2014/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o izmjeni direktiva Vijeća 92/58/EEZ, 92/85/EEZ, 94/33/EZ, 98/24/EZ i Direktive 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kako bi se uskladile s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa

Raspored: o vremenskom slijedu za provedbu svih prethodno navedenih direktiva u pogledu „Zdravlja i sigurnosti na radu” odlučit će Partnersko vijeće nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Radno pravo

— Direktiva (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca (razdoblje prenošenja do 10. listopada 2017.)

-
- Direktiva Vijeća 2014/112/EU od 19. prosinca 2014. o provedbi Europskog sporazuma o utvrđivanju određenih vidova organizacije radnog vremena u plovidbi unutarnjim vodnim putovima, sklopljenoga između Europskog saveza za plovidbu unutarnjim vodama (EBU), Europske organizacije zapovjednika plovila (ESO) i Europske federacije radnika u prometu (ETF) (razdoblje prenošenja do 31. prosinca 2016.)
 - Direktiva Vijeća 94/33/EZ od 22. lipnja 1994. o zaštiti mladih ljudi na radu nije uključena u izvorni paket

Raspored: odredbe direktiva (EU) 2015/1794 i 2014/112/EU provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PRILOG VIII.

TRGOVINA USLUGAMA I POSLOVNI NASTAN

1. Ovaj Prilog sadržava sedam priloga kojima se određuju obveze i rezerve Europske unije i Republike Armenije u pogledu trgovine uslugama i poslovnog nastana u skladu s poglavljem 5. glave VI. ovog Sporazuma.
2. U pogledu Europske unije:
 - (a) Prilog VIII.-A sadržava rezerve Europske unije u pogledu poslovnog nastana u skladu s člankom 144. ovog Sporazuma;
 - (b) Prilog VIII.-B sadržava popis obveza Europske unije u pogledu prekograničnih usluga u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma;
 - (c) Prilog VIII.-C sadržava rezerve Europske unije u pogledu ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika i prodavatelja poslovnih usluga u skladu s člancima 154. i 155. ovog Sporazuma; i
 - (d) Prilog VIII.-D sadržava rezerve Europske unije u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka u skladu s člancima 156. i 157. ovog Sporazuma.
3. U pogledu Republike Armenije:
 - (a) Prilog VIII.-E sadržava rezerve Republike Armenije u pogledu poslovnog nastana u skladu s člankom 144. ovog Sporazuma;
 - (b) Prilog VIII.-F sadržava popis obveza Republike Armenije u pogledu prekograničnih usluga u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma; i
 - (c) Prilog VIII.-G sadržava rezerve Republike Armenije u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka u skladu s člancima 156. i 157. ovog Sporazuma.
4. Prilozi na koje se upućuje u stavicima 2. i 3. čine sastavni dio ovog Priloga.
5. Definicije pojmova navedene u poglavlju 5. glave VI. ovog Sporazuma primjenjuju se i na ovaj Prilog.
6. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora usluga:
 - (a) „CPC” znači Središnja klasifikacija proizvoda (eng. *Central Products Classification*) kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, *CPC prov*, 1991. i
 - (b) „CPC ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda (eng. *Central Products Classification*) kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, *CPC ver 1.0*, 1998.
7. U prilogima VIII.-A, VIII.-B, VIII.-C i VIII.-D za Europsku uniju i njezine države članice upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
EE	Estonija
EL	Grčka
ES	Španjolska

FI	Finska
FR	Francuska
HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LT	Litva
LU	Luksemburg
LV	Latvija
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SE	Švedska
SI	Slovenija
SK	Slovačka
UK	Ujedinjena Kraljevina

8. U prilogima VIII.-E, VIII.-F i VIII.-G za Republiku Armeniju upotrebljava se sljedeća pokrata:

AR	Republika Armenija
----	--------------------

PRILOG VIII.-A

REZERVE EUROPSKE UNIJE U POGLEDU POSLOVNOG NASTANA

1. U popisu u nastavku navedene su gospodarske djelatnosti za koje Europska unija u skladu s člankom 144. stavkom 2. ovog Sporazuma na poslovni nastan i poduzetnike iz Republike Armenije primjenjuje rezerve u pogledu nacionalnog tretmana ili tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

- (a) popis horizontalnih rezervi koje se primjenjuju na sve sektore ili podsektore; i
- (b) popis rezervi na razini pojedinih sektora ili podsektora u kojem se navodi predmetni sektor ili podsektor te primjenjive rezerve.

Rezerva koja odgovara djelatnosti koja nije liberalizirana (njome se ne preuzimaju obveze) izražena je na sljedeći način: „Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države”.

Ako rezerva iz točke (a) ili (b) uključuje samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje njima nisu obuhvaćene u predmetnom sektoru bez rezervi preuzimaju obveze iz članka 144. stavka 2. ovog Sporazuma. Nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijeli EU koje se mogu primjenjivati.

2. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
3. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
4. U skladu s člankom 144. ovog Sporazuma, nediskriminirajući zahtjevi, kao što su oni koji se odnose na zakonski oblik ili obvezu dobivanja licencije ili dozvole primjenjivi na sve pružatelje koji djeluju na predmetnom području bez obzira na državljanstvo, boravište ili jednakovrijedne kriterije, nisu navedeni u ovom Prilogu jer ih se ovim Sporazumom ne dovodi u pitanje.
5. Ako Europska unija zadrži rezervu kojom se od pružatelja usluga zahtijeva državljanstvo, stalno boravište ili boravište na njezinu području kao uvjet pružanja usluga na njezinu području, rezerva navedena na popisu obveza u Prilogu VIII.-B odnosno rezerve navedene u prilogima VIII.-C i VIII.-D primjenjuje se, u mjeri u kojoj je to moguće, kao rezerva u pogledu poslovnog nastana u skladu s ovim Prilogom.
6. Radi veće sigurnosti, obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne podrazumijeva obvezu proširenja tretmana odobrenog u određenoj državi članici državljanima i pravnim osobama druge države članice na državljane ili pravne osobe druge stranke u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. Takav se nacionalni tretman dodjeljuje samo pravnim osobama druge stranke osnovanima u skladu s pravom druge države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u toj državi članici, uključujući pravne osobe koje su osnovane u EU-u i koje posjeduju ili njima upravljaju državljani druge stranke.

Horizontalne rezerve

Javne komunalne službe

EU: gospodarske djelatnosti koje se smatraju uslugama javnih komunalnih službi na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijegati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim subjektima ⁽¹⁾.

Vrste poslovnog nastana

EU: tretman odobren društvima kćerima (armenskih društava) osnovanima u skladu s pravom države članice Europske unije i čije se sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u Europskoj uniji ne proširuje se na podružnice ili agencije koje su armenska društva osnovala u državama članicama Europske unije ⁽²⁾. Međutim, to državu članicu ne sprečava da takav tretman proširi na podružnice ili agencije koje je društvo ili poduzeće iz treće zemlje osnovalo u nekoj drugoj državi članici u pogledu njihova poslovanja na državnom području prve države članice, osim ako je takvo proširenje izričito zabranjeno pravom EU-a.

EU: manje povoljan tretman može se dodijeliti društvima kćerima (društava iz trećih zemalja) koja su osnovana u skladu sa zakonima države članice, a kojima se samo registrirano sjedište nalazi na području Europske unije, osim ako je moguće dokazati njihovu učinkovitu i trajnu poveznicu s gospodarstvom jedne od država članica.

AT: glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji; fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice nadležne za postupanje u skladu s austrijskim Zakonom o trgovini moraju imati domicil u Austriji.

BG: strani pružatelji usluga, uključujući zajedničke pothvate, smiju osnivati samo društva s ograničenom odgovornošću ili dionička društva s najmanje dva člana društva. Osnivanje podružnica podliježe odobrenju. Predstavništva je potrebno registrirati pri Bugarskoj trgovačkoj i industrijskoj komori i ona ne mogu obavljati gospodarsku djelatnost.

EE: najmanje polovina članova upravnog odbora mora imati boravište u Europskoj uniji. Strano društvo imenuje jednog direktora podružnice ili više njih. Direktor podružnice mora biti fizička osoba koja ima aktivnu poslovnu sposobnost. Najmanje jedan direktor podružnice mora imati boravište u Estoniji, državi članici Europskog gospodarskog prostora (EGP) ili Švicarskoj.

FI: stranac koji trguje kao privatni poduzetnik i najmanje polovina partnera u javnom ili komanditnom trgovačkom društvu trebaju imati stalno boravište u EGP-u. U svim se sektorima zahtijeva da najmanje polovina redovnih članova i zamjenika članova upravnog odbora te glavni direktor imaju boravište u EGP-u; međutim, određenim se trgovačkim društvima mogu odobriti iznimke. Ako armenska organizacija namjerava obavljati poslovnu ili trgovačku djelatnost osnivanjem podružnice u Finskoj, obvezna je pribaviti dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti.

FR: ako glavni direktor industrijske, trgovačke ili obrtničke djelatnosti nema boravišnu dozvolu, potrebno mu je posebno odobrenje.

HU: za stjecanje državne imovine ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovoljnije države.

IT: za pristup industrijskim, trgovačkim i obrtničkim djelatnostima može biti potrebna boravišna dozvola.

⁽¹⁾ Javne komunalne usluge postoje u sektorima kao što su povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja, usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima, usluge tehničkog ispitivanja i analize, usluge u području okoliša, zdravstvene usluge, usluge prijevoza te pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza. Isključiva prava za takve usluge često se dodjeljuju privatnim subjektima, na primjer subjektima koji imaju koncesije javnih tijela, uz poštovanje određenih obveza u pogledu usluga. S obzirom na to da javne komunalne službe često postoje i na razini nižoj od središnje, detaljan i iscrpan popis na razini pojedinih sektora ne bi bio praktičan. Ova rezerva ne primjenjuje se na telekomunikacijske usluge te na računalne i srodne usluge.

⁽²⁾ U skladu s člankom 54. UFEU-a, ta se društva kćeri smatraju pravnim osobama Europske unije. Sve dok imaju trajnu i djelotvornu poveznicu s gospodarstvom Europske unije, imaju koristi od unutarnjeg tržišta, što, među ostalim, podrazumijeva slobodu uspostavljanja i pružanja usluga u svim državama članicama Europske unije.

PL: opseg poslovanja predstavništva može uključivati samo oglašavanje i promidžbu stranog matičnog trgovačkog društva koje to predstavništvo zastupa. Za sve sektore, osim pravnih usluga i usluga zdravstvenih ustanova, armenski ulagatelji mogu pokrenuti i obavljati gospodarsku djelatnost samo u obliku komanditnog društva, komanditno-dioničkog društva, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva (u slučaju pravnih usluga samo u obliku registriranog partnerstva i komanditnog društva).

RO: jedini upravitelj ili predsjednik upravnog odbora kao i polovina ukupnog broja upravitelja trgovačkog društva moraju biti rumunjski državljani, osim ako je drukčije propisano društvenim ugovorom ili statutom društva. Većina revizora trgovačkih društava i njihovi zamjenici moraju biti rumunjski državljani.

SE: strano društvo koje nije osnovalo pravni subjekt u Švedskoj ili obavlja svoje djelatnosti posredovanjem trgovačkog zastupnika obavlja svoju trgovačku djelatnost putem podružnice prijavljene u Švedskoj, s neovisnom upravom i odvojenim računima. Glavni direktor podružnice i njegov zamjenik, ako je imenovan, moraju imati boravište u EGP-u. Fizička osoba koja nema boravište u EGP-u, a koja obavlja trgovačku djelatnost u Švedskoj, imenuje i registrira zastupnika s boravištem zaduženog za te djelatnosti u Švedskoj. Za djelatnosti u Švedskoj vode se odvojeni računi. Nadležno tijelo može u pojedinačnim slučajevima dopustiti izuzeća od uvjeta u pogledu podružnica i boravišta. Građevinski projekti u trajanju kraćem od godinu dana, koje provodi društvo koje se nalazi izvan EGP-a ili fizička osoba s boravištem izvan EGP-a, izuzeti su od uvjeta o osnivanju podružnice ili imenovanju zastupnika s boravištem u Švedskoj. Trgovačko društvo može biti osnivač samo ako svi vlasnici s neograničenom osobnom odgovornošću imaju boravište u EGP-u. Osnivači izvan EGP-a mogu podnijeti zahtjev za pribavljanje dozvole nadležnog tijela. U slučaju društva s ograničenom odgovornošću i gospodarskih zadruga, najmanje 50 % članova upravnog odbora, glavni direktor, zamjenik glavnog direktora, zamjenici članova upravnog odbora i najmanje jedna od osoba ovlaštenih za potpisivanje u ime društva, ako postoji, moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeće od tog uvjeta. Ako nijedan zastupnik društva/poduzeća nema boravište u Švedskoj, odbor mora imenovati i prijaviti osobu koja ima boravište u Švedskoj i koja je ovlaštena za potraživanja u ime društva/poduzeća. Na poslovni nastan svih drugih vrsta pravnih osoba primjenjuju se odgovarajući uvjeti. Nositelj registriranih prava/podnositelj zahtjeva za registrirana prava (patente, žigove, zaštitu dizajna i oplemenjivačka prava na biljnu sortu) koji nema boravište u Švedskoj mora imati posrednika s boravištem u Švedskoj čiji je glavni zadatak obavljanje usluga provođenja postupka, obavješćivanja itd.

SI: nositelj registriranih prava/podnositelj zahtjeva za registrirana prava (patente, žigove, zaštitu dizajna) koji nema boravište u Sloveniji mora imati patentnog zastupnika ili zastupnika za žigove i dizajn koji je registriran u Sloveniji i čiji je glavni zadatak obavljanje usluga provođenja postupka, obavješćivanja itd.

SK: armenska fizička osoba čije će se ime upisati u registar trgovačkih društava kao ime osobe koja je ovlaštena djelovati u ime poduzetnika obvezna je dostaviti dozvolu za boravak u Slovačkoj.

Ulaganje

ES: za ulaganja stranih vlada ili stranih javnih subjekata u Španjolsku (što najčešće podrazumijeva, osim gospodarskih, i negospodarske interese subjekata), izravno ili posredstvom društava ili ostalih subjekata koje izravno ili neizravno kontroliraju strane vlade, potrebno je prethodno odobrenje vlade.

BG: strani ulagatelji ne mogu sudjelovati u privatizaciji. Stranim ulagateljima i bugarskim pravnim osobama s armenskim kontrolirajućim udjelom potrebna je dozvola za (a) ispitivanje, razvoj ili crpljenje prirodnih resursa iz teritorijalnih mora, epikontinentalnog pojasa ili isključivog gospodarskog pojasa i (b) stjecanje kontrolirajućeg vlasničkog udjela u društvima koja se bave bilo kojom od djelatnosti navedenih pod točkom „(a)“.

FR: u skladu s člancima L151-1 i R135-1 sec financijskog i monetarnog zakonika, Francuska zadržava pravo da strana ulaganja u Francuskoj u sektore navedene u članku R153-2 financijskog i monetarnog zakonika podliježu prethodnom odobrenju ministra gospodarstva. Zadržano je pravo ograničavanja stranih udjela u nedavno privatiziranim društvima na promjenjivi iznos vlasničkog kapitala koji se nudi javnosti, a koji utvrđuje francuska vlada na pojedinačnoj osnovi. Ako glavni direktor nema boravišnu dozvolu, može se odrediti da mu je za obavljanje određenih trgovačkih, industrijskih ili obrtničkih aktivnosti potrebno posebno odobrenje.

FI: zadržano je pravo ograničavanja prava fizičkih osoba na nastan i prava na pružanje usluga ako nemaju regionalno državljanstvo na Ålandskim otocima te svih pravnih osoba bez dozvole nadležnih tijela Ålandskih otoka.

HU: za armenske udjele u nedavno privatiziranim društvima ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovoljnije države.

IT: stjecanje udjela u kapitalu društava koja posluju u području obrane i nacionalne sigurnosti te stjecanje strateške imovine u području usluga prijevoza, telekomunikacija i energije mogu podlijegati odobrenju ureda Predsjedništva Vijeća ministara.

LT: postupci provjere mogu se primjenjivati s obzirom na ulaganja u poduzeća, sektore i objekte od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost.

PL: ne preuzimaju se obveze koje se odnose na stjecanje državnog vlasništva, tj. propise kojima se uređuje postupak privatizacije.

SE: zadržava pravo donijeti ili zadržati diskriminirajuće uvjete za osnivače, višu upravu i upravne odbore kada se u švedsko zakonodavstvo uključe novi oblici pravnog udruživanja.

Nekretnine

Stjecanje zemljišta i nekretnina podliježe sljedećim ograničenjima ⁽¹⁾:

AT: strane fizičke i pravne osobe za stjecanje, kupnju, najam ili zakup nekretnina moraju dobiti odobrenje od nadležnih regionalnih tijela (*Länder*) koja će razmotriti utječe li to na važne gospodarske, socijalne ili kulturne interese.

BG: strane fizičke i pravne osobe (uključujući putem podružnica) ne mogu steći vlasništvo nad zemljištem. Bugarske pravne osobe sa stranim udjelom u vlasništvu ne mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem. Strane pravne osobe i strani državljani sa stalnim boravištem u inozemstvu mogu steći vlasništvo nad zgradama i ograničena vlasnička prava nad nekretninama (pravo upotrebe, pravo gradnje, pravo podizanja nadgradnje i pravo služnosti).

CZ: poljoprivredno i šumsko zemljište mogu steći samo strane fizičke osobe koje imaju stalno boravište u Češkoj i poduzeća s poslovnim nastanom u Češkoj koja su osnovala pravne osobe sa stalnim boravištem u Češkoj. Za poljoprivredno i šumsko zemljište u državnom vlasništvu vrijede posebna pravila. Državno poljoprivredno zemljište mogu steći samo češki državljani, općine i javna sveučilišta (za izobrazbu i istraživanje). Pravne osobe (neovisno o obliku ili mjestu boravišta) mogu otkupiti državno poljoprivredno zemljište od države samo ako je na njemu sagrađen objekt koji već posjeduju ili ako je to zemljište neophodno za upotrebu tog objekta. Samo općine i javna sveučilišta mogu steći državne šume.

CY: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovoljnije države.

DE: podliježe određenim uvjetima reciprociteta.

DK: kako bi fizičke ili pravne osobe nerezidenti stekle nekretnine, u pravilu je potrebna dozvola Ministarstva pravosuđa. Uvjeti zahtijevanja dozvole ovise o planiranoj upotrebi nekretnine.

EE: zadržava pravo zahtijevati da samo fizičke osobe koje su državljani Estonije ili bilo koje države članice EGP-a odnosno pravne osobe koje su upisane u nadležni estonski registar mogu steći zemljište za ostvarivanje dobiti koje pripada kategoriji poljoprivrednih ili šumskih zemljišta, i to samo uz odobrenje okružnog guvernera. Ta rezerva ne primjenjuje se na stjecanje poljoprivrednog ili šumskog zemljišta za potrebe pružanja usluge koja je liberalizirana na temelju ovog Sporazuma.

⁽¹⁾ Za uslužne sektore ta ograničenja nisu veća od ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

ES: za strana ulaganja u djelatnosti koje su izravno povezane s ulaganjima u nekretnine za diplomatske misije država koje nisu članice EU-a zahtijeva se upravno odobrenje španjolskog Vijeća ministara, osim ako postoji sporazum o uzajamnoj liberalizaciji.

FI: zadržava pravo zahtijevanja prethodnog odobrenja za Ålandske otoke.

HU: uz primjenu iznimki obuhvaćenih zakonodavstvom o obradivom zemljištu, stjecanje obradivog zemljišta nije dopušteno stranim fizičkim ili pravnim osobama. Pri kupnji nekretnina stranci podliježu obvezi pribavljanja dozvole agencije državne uprave nadležne s obzirom na mjesto na kojem se nekretnina nalazi. Za stjecanje državne imovine ne preuzimaju se obveze.

EL: u skladu sa Zakonom br. 1892/90, za stjecanje zemljišta na područjima u blizini granica potrebna je dozvola Ministarstva obrane. U skladu s upravnim praksama, dozvola se jednostavno izdaje za izravno ulaganje.

HR: ne preuzimaju se obveze u pogledu stjecanja nekretnina za pružatelje usluga koji nemaju poslovni nastan u Hrvatskoj i koji nisu u njoj osnovani. Dopušteno je stjecanje nekretnina potrebnih za pružanje usluga društava koja imaju poslovni nastan i osnovana su u Hrvatskoj kao pravne osobe. Za stjecanje nekretnina potrebnih za pružanje usluga putem podružnica potrebno je odobrenje Ministarstva pravosuđa. Strane pravne ili fizičke osobe ne mogu steći poljoprivredno zemljište.

IE: domaćim ili stranim društvima ili stranim državljanima za stjecanje bilo kakvih udjela u vlasništvu nad zemljištem u Irskoj potrebna je prethodna pisana suglasnost Komisije za zemljišta. Ako je takvo zemljište namijenjeno industrijskoj upotrebi (osim upotrebi u poljoprivrednoj industriji), taj se uvjet ne primjenjuje ako se dobije potvrda koju u tu svrhu izdaje Ministarstvo poduzetništva, trgovine i zapošljavanja. Taj se zakon ne primjenjuje na zemljište koje se nalazi unutar granica gradova ako je zadržano pravo zahtijevanja prethodnog odobrenja.

IT: stjecanje nekretnina za strane fizičke i pravne osobe podliježe uvjetu reciprociteta.

LT: stjecanje vlasništva nad zemljištem, unutar njim vodama i šumama dopušteno je stranim subjektima koji ispunjavaju kriterije europskih i transatlantskih integracija. Postupak, uvjeti te ograničenja u pogledu stjecanja zemljišnih čestica utvrđuju se ustavnim zakonom.

LV: s obzirom na stjecanje ruralnog zemljišta koje provode državljani treće zemlje, uključujući postupak odobrenja za stjecanje ruralnog zemljišta.

PL: za izravno i neizravno stjecanje nekretnina potrebna je dozvola. Dozvola se izdaje upravnom odlukom ministra nadležnog za unutarnje poslove uz suglasnost ministra nacionalne obrane, a u slučaju poljoprivrednih nekretnina potrebna je i suglasnost ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja. Za stjecanje državne imovine, tj. propise kojima se uređuje postupak privatizacije (za način 3.), ne preuzimaju se obveze.

RO: fizičke osobe bez rumunjskog državljanstva i bez boravišta u Rumunjskoj te pravne osobe bez rumunjskog državljanstva i sjedišta u Rumunjskoj ne mogu stjecati vlasništvo ni nad kakvim zemljišnim česticama na temelju pravnih poslova sklopljenih među živima.

SI: zadržava pravo zahtijevanja da pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji i stranim kapitalnim udjelom mogu stjecati nekretnine na državnom području Republike Slovenije te da podružnice koje su u Republici Sloveniji osnovale strane osobe mogu stjecati samo nekretnine, osim zemljišta, koje su potrebne za obavljanje gospodarskih djelatnosti radi kojih su osnovane. U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, podružnica osnovana u Republici Sloveniji ne smatra se pravnom osobom, ali u pogledu njezina djelovanja ona ima isti tretman kao društvo kći, što je u skladu s člankom XXVIII. stavkom (g) GATS-a.

SK: za stjecanje zemlje ne preuzimaju se obveze (za način 3. i 4.) te strana društva ili fizičke osobe ne mogu stjecati poljoprivredno i šumsko zemljište koje se nalazi izvan urbane zone općine kao ni neke druge vrste zemljišta (npr. prirodne resurse, jezera, rijeke, javne ceste itd.).

Priznavanje

EU: u direktivama EU-a o uzajamnom priznavanju diploma ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici Europske unije ne podrazumijeva pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici ⁽¹⁾.

Posebno za tretman prema načelu najpovlaštenije države

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje u skladu s bilo kojim međunarodnim ugovorima o ulaganjima ili drugim sporazumima o trgovini koji su na snazi ili potpisani prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se državljanima ili poduzećima osigurava različito postupanje u pogledu prava poslovnog nastana na temelju postojećih ili budućih bilateralnih sporazuma između sljedećih država članica Europske unije: Belgije, Cipra, Danske, Francuske, Grčke, Irske, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Njemačke, Portugala, Španjolske i Ujedinjene Kraljevine te bilo koje od sljedećih zemalja ili kneževina: San Marina, Monaka, Andore i Države Vatikanskoga Grada.

Europska unija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim ili multilateralnim sporazumima kojima se:

- (a) uspostavlja unutarnje tržište za usluge i ulaganja;
- (b) dodjeljuje pravo poslovnog nastana ili
- (c) zahtijeva usklađivanje zakonodavstva u jednom gospodarskom sektoru ili više njih.

Za potrebe ovog izuzeća:

- (a) „unutarnje tržište za usluge i ulaganja” znači područje bez unutarnjih granica u kojem se jamči slobodno kretanje usluga, kapitala i osoba;
- (b) „pravo poslovnog nastana” znači obvezu sadržajnog ukidanja svih prepreka poslovnom nastanu među strankama sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji stupanjem na snagu tog sporazuma. Pravo poslovnog nastana uključuje pravo državljana stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji na osnivanje poduzeća i upravljanje njima pod uvjetima koji su jednaki uvjetima koji su na temelju domaćeg prava propisani za državljane zemlje u kojoj se uspostavlja takav poslovni nastan;
- (c) „usklađivanje zakonodavstva” znači:
 - i. ujednačavanje zakonodavstva jedne stranke sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji ili više njih sa zakonodavstvom druge stranke ili stranaka tog sporazuma ili
 - ii. uključivanje zajedničkog zakonodavstva u nacionalno pravo stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji.

Takvo ujednačavanje ili uključivanje provodi se tek od onog trenutka kad ga se uvede u nacionalno pravo stranke ili stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji i tek se tada smatra se da je provedeno.

Sektorske rezerve

BG: određene gospodarske djelatnosti povezane s iskorištavanjem ili upotrebom državne ili javne imovine podliježu dodjeli koncesija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama.

Komercijalna društva u kojima je kapitalni udjel države ili općine veći od 50 % ne mogu izvršavati transakcije u svrhu prodaje dugotrajne imovine društva, sklapati ugovore o stjecanju udjela, zakupu, zajedničkim djelatnostima, kreditu, osiguranju potraživanja niti preuzimati obveze na temelju mjenica bez ovlaštenja ili dopuštenja Agencije za privatizaciju ili drugih državnih ili regionalnih tijela, ovisno o tome koje je tijelo nadležno.

⁽¹⁾ Kako bi se državljanima zemalja koje nisu članice EU-a priznale kvalifikacije u cijelom EU-u, potreban je sporazum o uzajamnom priznavanju, o kojem se pregovara u okviru utvrđenom u članku 161. ovog Sporazuma.

DK, FI, SE: mjere koje poduzimaju Danska, Švedska i Finska radi promicanja nordijske suradnje, kao što su:

- (a) financijska potpora projektima istraživanja i razvoja (Nordijski industrijski fond (eng. *Nordic Industrial Fund*));
- (b) financiranje studija izvedivosti za međunarodne projekte (Nordijski fond za izvoz projekata (eng. *Nordic Fund for Project Exports*)); i
- (c) financijska pomoć društvima ⁽¹⁾ koja upotrebljavaju tehnologiju za zaštitu okoliša (Nordijska korporacija za financiranje zaštite okoliša (eng. *Nordic Environment Finance Corporation*)).

Tom rezervom ne dovodi se u pitanje isključenje javne nabave koju provodi stranka te subvencija ili potpore države trgovini uslugama iz članka 141. ovog Sporazuma.

PT: odustaje od primjene uvjeta u pogledu državljanstva za obavljanje određenih djelatnosti i zanimanja fizičkih osoba koje pružaju usluge za zemlje u kojima je portugalski službeni jezik (Angola, Brazil, Zelenortske otoci, Gvineja Bisau, Mozambik i Sveti Toma i Princip).

Tretman prema načelu najpovlaštenije države u pogledu prijevoza:

EU: sve mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnicama (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav), kojima se prava prometa rezerviraju za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Podliježe propisima o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom. Ovaj dio rezerve primjenjuje se samo na sljedeće države članice EU-a: BE, FR, DE i NL. Prijevoz unutarnjim plovnicama (CPC 722).

FI: osiguravanje različitog postupanja prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima kojima se za plovila registrirana pod stranom zastavom određene druge zemlje ili za vozila registrirana u inozemstvu propisuje izuzeće za pružanje usluga kabotažnog prijevoza (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) u Finskoj na temelju reciprociteta (dio CPC-a 711, dio CPC-a 712, dio CPC-a 721).

SE: na temelju reciprociteta mogu se poduzeti mjere kojima se plovilima iz Armenije koja plove pod armenskom zastavom dopušta obavljanje kabotaže u Švedskoj ako Armenija plovilima registriranim pod švedskom zastavom dopusti obavljanje kabotaže u Armeniji. Točan cilj ove rezerve ovisi o sadržaju mogućeg budućeg sporazuma između Armenije i Švedske (CPC 7211, 7212).

BG: ako Armenija dopušta pružateljima usluga iz Bugarske da pružaju usluge istovara i utovara tereta te usluge spremanja i skladištenja u pomorskim i riječnim lukama, uključujući usluge povezane s kontejnerima i robom u kontejnerima, Bugarska dopušta pružateljima usluga iz Armenije da pod istim uvjetima pružaju usluge istovara i utovara tereta te usluge spremanja i skladištenja u pomorskim i riječnim lukama, uključujući usluge povezane s kontejnerima i robom u kontejnerima (dio CPC-a 741, dio CPC-a 742).

DE: davanje u zakup stranih brodova klijentima koji imaju boravište u Njemačkoj može podlijevati uvjetu reciprociteta (CPC 7213, 7223, 83103).

EU: zadržava pravo na odobravanje različitog postupanja prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima o međunarodnom cestovnom prijevozu tereta (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) te prijevozu putnika, koji su sklopljeni između EU-a ili država članica EU-a i treće zemlje (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Takvim postupanjem može se:

- (a) zadržati ili ograničiti pružanje relevantnih usluga prijevoza između ugovornih stranaka ili na njihovu državnom području za vozila registrirana u svakoj ugovornoj stranci ⁽²⁾; ili
- (b) predvidjeti porezne olakšice za takva vozila.

⁽¹⁾ Primjenjuje se na istočnoeuropska društva koja surađuju s jednim nordijskim društvom ili više njih.

⁽²⁾ Kad je riječ o Austriji, dio izuzeća u skladu s tretmanom prema načelu najpovlaštenije države koji se odnosi na prometna prava obuhvaća sve zemlje s kojima postoje ili bi se u budućnosti mogli razmotriti bilateralni sporazumi o cestovnom prijevozu ili drugi dogovori u pogledu cestovnog prijevoza.

BG: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje takvih usluga prijevoza te se utvrđuju uvjeti tog pružanja usluga, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, na državnom području Bugarske ili preko bugarskih granica (CPC 7111, 7112).

HR: mjere koje se primjenjuju na temelju postojećih ili budućih sporazuma o međunarodnom cestovnom prijevozu te kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza i određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Hrvatsku te unutar i iz Hrvatske prema predmetnim ugovornim strankama (CPC 7111, 7112).

CZ: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza te se određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Češku te unutar i iz Češke prema predmetnim ugovornim strankama (CPC 7121, 7122, 7123).

EE: osiguravanje različitog postupanja prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima o međunarodnom cestovnom prijevozu (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički), kojim se rezervira ili ograničava pružanje usluga prijevoza u i kroz Estoniju te unutar i iz Estonije prema ugovornim strankama za vozila registrirana u svakoj ugovornoj stranci te kojim se omogućuju porezne olakšice za takva vozila.

LT: mjere poduzete na temelju bilateralnih sporazuma kojima se uređuju usluge prijevoza i uvjeti obavljanja djelatnosti, uključujući dozvole za bilateralni tranzit i ostale dozvole za prijevoz u pogledu usluga prijevoza u i kroz Litvu te unutar i iz Litve prema predmetnim ugovornim strankama, te poreze i pristojbe za cestovni prijevoz (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza te se određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Slovačku te unutar i iz Slovačke prema predmetnim ugovornim strankama (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: odobrenje za uspostavljanje komercijalne prisutnosti u Španjolskoj može se odbiti pružateljima usluga čija država podrijetla ne odobrava stvaran tržišni pristup pružateljima usluge iz Španjolske (CPC 7123).

BG, CZ i SK: mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se uređuju prava prometa i uvjeti poslovanja te pružanje usluga prijevoza na državnom području Bugarske, Češke i Slovačke te između predmetnih zemalja.

EU: osiguravanje različitog postupanja prema trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima o sljedećim pomoćnim uslugama u zračnom prijevozu:

- (a) prodaji i stavljanju na tržište usluga zračnog prijevoza;
- (b) uslugama računalnog sustava rezervacija (CRS) i
- (c) drugim pomoćnim uslugama u zračnom prijevozu, kao što su usluge prihvata i otpreme zrakoplova te usluge upravljanja zračnim lukama.

Kad je riječ o održavanju i popravku zrakoplova i njihovih dijelova, EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim trgovinskim sporazumima u skladu s člankom V. GATS-a.

EU: zadržava pravo zahtijevati da samo priznate organizacije s odobrenjem EU-a mogu provoditi statutarni nadzor i certifikaciju brodova u ime država članica. Može se zahtijevati poslovni nastan.

PL: ako Armenija dopusti poljskim pružateljima usluga prijevoza putnika i tereta pružanje usluga prijevoza na državnom području Armenije i preko njega, Poljska će armenskim pružateljima usluga prijevoza putnika i tereta dopustiti pružanje usluga prijevoza na državno područje Poljske i preko njega pod istim uvjetima.

A. Poljoprivreda, lov, šumarstvo i sječa drva

FR: društvima koja nisu iz EU-a potrebno je odobrenje za osnivanje poljoprivrednih poduzeća, a ulagateljima koji nisu iz EU-a odobrenje za stjecanje vinograda.

AT, HR, HU, MT, RO: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za poljoprivredne djelatnosti.

CY: sudjelovanje ulagatelja dopušteno je samo do 49 %.

FI: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za uzgoj sobova.

IE: poslovni nastan osoba s boravištem u Armeniji u djelatnostima proizvodnje brašna podliježe odobrenju.

BG: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za djelatnosti sječe drva.

SE: samo narod Sami može posjedovati i uzgajati sobove.

B. Ribarstvo i akvakultura

EU: pristup biološkim resursima i ribarskim područjima koji se nalaze u morskim vodama pod suverenitetom ili u nadležnosti država članica EU-a te njihova upotreba mogu se ograničiti na ribarska plovila koje plove pod zastavom nekog područja EU-a, osim ako je drukčije predviđeno.

CY: najveći mogući udjel zemlje izvan EU-a u vlasništvu nad ribarskim plovilom/brodom iznosi 49 % i podliježe odobrenju.

SE: plovilo se smatra švedskim i može ploviti pod švedskom zastavom ako je više od polovine kapitala u vlasništvu švedskih državljana ili pravnih osoba. Vlada može stranim plovilima dopustiti plovidbu pod švedskom zastavom ako su njihove djelatnosti pod švedskim nadzorom ili ako vlasnik može dokazati da ima stalno boravište u Švedskoj. Plovila koja su najmanje u 50-postotnom vlasništvu državljana država članica EGP-a ili društava čije su sjedište, središnja uprava ili glavni ured u EGP-u i čije se djelatnosti nadziru iz Švedske, mogu isto tako biti upisana u švedski registar. Dozvola za profesionalni ribolov, koja je potrebna za profesionalni ribolov, može se izdati samo ako je ribolov povezan sa švedskom ribarskom industrijom. Poveznica može biti, na primjer, iskrcavanje pola ulova u kalendarskoj godini (u vrijednosti) u Švedskoj ili ako polovina izlazaka u ribolov kreće iz švedske luke ili ako polovina ribarske posade ima domicil u Švedskoj. Za plovila duža od pet metara potrebna je dozvola za plovilo uz dozvolu za profesionalni ribolov. Dozvola se odobrava ako je plovilo, među ostalim, upisano u nacionalni registar i ako ima stvarnu gospodarsku poveznicu sa Švedskom. Zapovjednik trgovačkog plovila ili tradicionalnog plovila mora biti državljanin države članice EGP-a. Švedska agencija za promet može odobriti izuzeća.

SI: tijekom provoza stranih ribarskih plovila kroz teritorijalno more Republike Slovenije zabranjen je ribolov odnosno lov ribe i ostalih morskih organizama u moru i na morskome dnu. Ta se zabrana primjenjuje i na strane ribarske brodice. Brodovi imaju pravo ploviti pod slovenskom zastavom ako je više od polovine broda u vlasništvu državljana država članica Europske unije ili pravnih osoba sa sjedištem u državi članici Europske unije. Akvakulturna uzgajališta u kojima se uzgajaju organizmi za poribljavanje moraju biti registrirana u Sloveniji.

UK: za stjecanje plovila koja plove pod zastavom Ujedinjene Kraljevine ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države, osim ako je najmanje 75 % ulaganja u vlasništvu državljana Ujedinjene Kraljevine i/ili društava u kojima najmanje 75 % udjela drže državljanin Ujedinjene Kraljevine koji obvezno imaju boravište i domicil u Ujedinjenoj Kraljevini. Plovila se moraju voditi, upravljati i kontrolirati iz Ujedinjene Kraljevine.

C. Rudarstvo i vađenje

EU: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za pravne osobe koje su pod kontrolom ⁽¹⁾ fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Europska unija uvozi više od 5 % nafte ili prirodnog plina. Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za izravne podružnice (zahtijeva se osnivanje društva).

D. Proizvodnja

EU: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za pravne osobe koje su pod kontrolom ⁽²⁾ fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Europska unija uvozi više od 5 % nafte ili prirodnog plina. Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za izravne podružnice (zahtijeva se osnivanje društva).

IT: vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica EU-a. Sjedišta društava moraju se nalaziti u državi članici EU-a.

HR: zahtjev u pogledu boravišta za izdavanje, tiskanje i reprodukciju snimljenog materijala.

SE: fizičke osobe koje su vlasnici časopisa koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Časopisi koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u Švedskoj.

Za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, plina, pare i tople vode ⁽³⁾ (osim proizvodnje električne energije u nuklearnim postrojenjima):

EU: za proizvodnju električne energije, prijenos i distribuciju električne energije za vlastite potrebe te proizvodnju plina i distribuciju plinovitih goriva ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Za proizvodnju, prijenos i distribuciju pare i tople vode:

EU: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za pravne osobe koje su pod kontrolom ⁽⁴⁾ fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Europska unija uvozi više od 5 % nafte, električne energije ili prirodnog plina. ne preuzimaju se obveze za izravne podružnice (zahtijeva se osnivanje društva).

FI: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za proizvodnju, prijenos i distribuciju pare i tople vode.

1. Poslovne usluge

Profesionalne usluge

EU: za pružanje usluga pravnog savjetovanja te izdavanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravnici kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, „*huissiers de justice*” ili ostali „*officiers publics et ministériels*” te usluga koje pružaju sudski izvršitelji koje imenuje vlada službenim aktom ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

⁽¹⁾ Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/ imaju ovlasti za imenovanje većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonski usmjeriti njezino djelovanje. Konkretno, kontrolom se smatra vlasnički udjel u pravnoj osobi veći od 50 %.

⁽²⁾ Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/ imaju ovlasti za imenovanje većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonski usmjeriti njezino djelovanje. Konkretno, kontrolom se smatra vlasnički udjel u pravnoj osobi veći od 50 %.

⁽³⁾ Primjenjuju se horizontalna ograničenja za javne komunalne službe.

⁽⁴⁾ Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/ imaju ovlasti za imenovanje većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonski usmjeriti njezino djelovanje. Konkretno, kontrolom se smatra vlasnički udjel u pravnoj osobi veći od 50 %.

EU: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje je uvjet za pružanje usluga u području domaćeg prava (prava EU-a i prava država članica) podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i/ili uvjetu u pogledu boravišta.

AT: za pružanje pravnih usluga, uvjet u pogledu državljanstva za pružanje pravnih usluga na temelju poslovne prisutnosti. Vlasnički udio i udjeli stranih odvjetnika (koji moraju ispunjavati sve uvjete za obavljanje djelatnosti u svojoj matičnoj zemlji) u poslovnom rezultatu bilo kojeg odvjetničkog društva ne smiju biti veći od 25 %. Ti odvjetnici ne smiju imati odlučujući utjecaj pri odlučivanju. Stranim manjinskim ulagateljima ili njihovu kvalificiranom osoblju pružanje pravnih usluga odobrava se samo u vezi s međunarodnim javnim pravom i pravom države u kojoj ispunjavaju sve uvjete za obavljanje djelatnosti odvjetnika; za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (prava EU-a i prava država članica), uključujući zastupanje pred sudovima, zahtijeva se punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.

AT: za računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske usluge te usluge poreznog savjetovanja vlasnički udio i glasačka prava osoba koje imaju pravo obavljati djelatnost u skladu sa stranim pravom ne smiju biti veći od 25 %.

AT: za medicinske usluge (osim za psihologe i psihoterapeute) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, BG, HR: za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (prava EU-a i prava država članica) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, CY, EE, MT, SI: za veterinarske usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BE: za pružanje pravnih usluga primjenjuju se kvote za zastupanje pred „*Cour de cassation*” u građanskim predmetima.

BG: strani odvjetnici mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja državljana svoje matične zemlje i poštujući načelo reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište.

BG: za pravne usluge neke vrste pravnih oblika („*advokatsko sadrujue*” i „*advokatsko drujestvo*”) ograničene su na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Bugarskoj.

BG: strani revizorski subjekti (koji nisu iz EU-a ili država članica EGP-a) mogu provoditi revizorske aktivnosti samo ako je ispunjen uvjet reciprociteta i uvjet da tri četvrtine članova upravljačkih tijela i registriranih revizora koji provode reviziju u ime subjekta ispunjavaju zahtjeve istovjetne zahtjevima za bugarske revizore.

BG: za usluge posredovanja zahtijeva se stalno boravište. Za usluge oporezivanja primjenjuje se uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a.

BG: kad je riječ o arhitektonskim uslugama, uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture te inženjerskim i integriranim inženjerskim uslugama, strane fizičke i pravne osobe koje imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti projektiranja u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom mogu samostalno procjenjivati i projektirati radove u Bugarskoj tek nakon što su bili uspješni u natječajnom postupku te su odabrani kao izvođači pod uvjetima i u skladu s postupkom utvrđenim u zakonu o javnoj nabavi.

BG: kad je riječ o arhitektonskim uslugama, uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture te inženjerskim i integriranim inženjerskim uslugama, armenski ulagatelji moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagateljima ili kao njihovi podizvođači u okviru projekata od nacionalne ili regionalne važnosti. Kad je riječ o arhitektonskim uslugama, uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture, strani stručnjaci moraju imati najmanje dvije godine iskustva u području graditeljstva. Na usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture primjenjuje se uvjet u pogledu državljanstva.

BG: kad je riječ o uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture, primjenjuje se uvjet u pogledu državljanstva.

BG, CY, MT, SI: za usluge primalja i medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: uvjet u pogledu državljanstva za arhitektonske usluge, usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture te inženjerske i integrirane inženjerske usluge.

CY: državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište na Cipru (komercijalna prisutnost) potrebni su za pružanje pravnih usluga, uključujući zastupanje pred sudovima. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava na Cipru. Primjenjuju se nediskriminirajući zahtjevi u pogledu pravnog oblika. Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i uvjetu u pogledu boravišta.

CZ: državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište u Češkoj potrebno je za pružanje pravnih usluga u vezi s domaćim pravom (pravom EU-a i pravom država članica), uključujući zastupanje pred sudovima. Primjenjuju se nediskriminirajući zahtjevi u pogledu pravnog oblika.

CZ, HU, SK: za usluge primalja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: strani revizori moraju dobiti odobrenje u skladu s određenim uvjetima.

BG, CY, CZ, EE, MT: za medicinske usluge (uključujući psihologe) i stomatološke usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CZ, SK: zadržavaju pravo zahtijevati da najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava mora biti u vlasništvu državljana radi pružanja revizorskih usluga (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga).

CZ: pristup medicinskim uslugama (uključujući psihologe) i stomatološkim uslugama, uslugama primalja i uslugama koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje ograničen je samo na fizičke osobe. Za strane fizičke osobe potrebno je odobrenje nadležnog tijela.

CZ: pristup veterinarskim uslugama ograničen je samo na fizičke osobe. Obvezno je odobrenje veterinarske uprave.

DK: u skladu s danskim zakonom o pravosudnom sustavu, jedina svrha odvjetničkog društva mora biti pružanja usluga u području prava. Odvjetnici koji pružaju usluge u području prava unutar odvjetničkog društva ili ostali zaposlenici društva koji imaju udjele u njemu zajedno su s društvom osobno odgovorni za svaki zahtjev koji je proizašao iz njihove pomoći klijentu. Osim toga, 90 % udjela u danskom odvjetničkom društvu mora biti u vlasništvu odvjetnika s danskom dozvolom, odvjetnika iz EU-a koji su registrirani u Danskoj ili odvjetničkih društava registriranih u Danskoj.

DK: za pružanje usluga zakonske revizije potrebno je odobrenje Danske kao revizora. Za odobrenje je potrebno boravište u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a. Glasačka prava u ovlaštenim revizorskim društvima i revizorskim društvima koja nisu ovlaštena u skladu s uredbom kojom se provodi 8. Direktiva o zakonskim revizijama ne smiju biti veća od 10 % glasačkih prava.

DK: kako bi pristupili partnerstvu s danskim ovlaštenim računovođama, strani računovođe moraju dobiti dozvolu Danske poslovne agencije.

DK: pristup veterinarskim uslugama ograničen je samo na fizičke osobe.

EL: uvjet u pogledu državljanstva za pribavljanje dozvole za pružanje usluga ovlaštenog revizora.

EL: uvjet u pogledu državljanstva za zubne tehničare.

ES: za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.

FI: za zastupanje pred sudovima, osim za patentne zastupnike i „asianajaja”, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

FI: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za javno ili privatno financirane zdravstvene usluge i usluge socijalne skrbi (tj. medicinske, uključujući psihologe, i stomatološke usluge, usluge primalja i usluge koje pružaju fizioterapeuti i pomoćno medicinsko osoblje.

FI: kada je riječ o revizorskim uslugama, barem jedan od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću mora biti osoba koja ispunjava uvjet u pogledu boravišta.

FI, HU, NL: uvjet u pogledu boravišta za patentne zastupnike (dio CPC-a 861).

FR: kada je riječ o pravnim uslugama, neke vrste pravnih oblika („*association d'avocats*” i „*société en participation d'avocat*”) ograničene su na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj. U odvjetničkom društvu koje pruža usluge u vezi s francuskim pravom ili pravom EU-a, najmanje 75 % partnera koji imaju 75 % udjela moraju biti odvjetnici koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj.

FR: kad je riječ o arhitektonskim uslugama, medicinskim (uključujući psihologe) i stomatološkim uslugama te uslugama primalja i uslugama koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje, strani ulagatelji imaju pristup samo pravnim oblicima „*société d'exercice libéral*” (*sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée ou sociétés en commandite par actions*) i „*société civile professionnelle*”.

FR: za pristup medicinskim uslugama (uključujući psihologe) i stomatološkim uslugama, uslugama primalja i uslugama koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, stranci mogu pristupiti uslugama primalja i uslugama koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje u okviru utvrđenih godišnjih kvota.

FR: uvjet u pogledu državljanstva i reciprocitet primjenjuju se na veterinarske usluge.

HR: ne preuzimaju se obveze, osim za savjetovanje u području prava matične države, stranog i međunarodnog prava. Zastupanje stranaka pred sudovima mogu obavljati samo članovi Hrvatske odvjetničke komore (hrvatski naziv „odvjetnici”). Za članstvo u odvjetničkoj komori potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. U postupcima pred arbitražnim i *ad hoc* sudovima koji obuhvaćaju međunarodne elemente stranke mogu zastupati odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora drugih zemalja.

HR: za pružanje usluga revizije potrebna je dozvola.

HR: fizičke i pravne osobe mogu pružati arhitektonske i inženjerske usluge po odobrenju Hrvatske komore arhitekata odnosno Hrvatske komore inženjera.

HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.

EL: za zubne tehničare ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Državljanstvo jedne od država članica EU-a potrebno je za dobivanje dozvole za pružanje usluga ovlaštenog revizora i veterinarskih usluga.

ES: ovlaštene revizori i odvjetnici u području industrijskog vlasništva podliježu uvjetu u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a.

HU: poslovni nastan trebao bi biti u obliku partnerstva s mađarskim odvjetnikom (*ügyvéd*) ili s odvjetničkim uredom (*ügyvédi iroda*) ili sa zastupništvom.

HU: zahtjev u pogledu boravišta za osobe koje nisu državljani država EGP-a u veterinarskim službama.

LV: uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute odvjetnike na koje je ograničeno pravno zastupanje u kaznenim predmetima.

LV: u trgovačkom društvu zaprisegnutih revizora više od 50 % udjela u kapitalu s glasačkim pravima u vlasništvu je zaprisegnutih revizora ili trgovačkih društava zaprisegnutih revizora iz EU-a ili EGP-a. Odvjetnici iz drugih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima o uzajamnoj pravnoj pomoći.

LT: uvjet u pogledu državljanstva za patentne zastupnike.

LT: kad je riječ o revizorskim uslugama, izvješće revizora mora biti pripremljeno uz sudjelovanje revizora koji je akreditiran za obavljanje poslovne djelatnosti u Litvi. Najmanje $\frac{3}{4}$ dionica revizorskog društva mora pripadati revizorima ili revizorskim društvima iz EU-a ili EGP-a. Nije dopušten poslovni nastan u obliku javnog dioničkog društva (AB).

LT: odvjetnici iz drugih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima o uzajamnoj pravnoj pomoći.

LT: kad je riječ o medicinskim (uključujući psihologe) i stomatološkim uslugama, pružanje usluge podliježe odobrenju koje se temelji na planu zdravstvenih usluga koji je sastavljen u skladu s potrebama, uzimajući u obzir stanovništvo i već postojeće medicinske i stomatološke usluge.

PL: strani odvjetnici imaju pristup samo pravnim oblicima registriranog partnerstva i komanditnog društva, a odvjetnicima iz EU-a na raspolaganju su druge vrste pravnih oblika.

PL: uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a primjenjuje se na veterinarske usluge. Strani državljani mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.

PL: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje revizorskih usluga.

PT: za pravne usluge, uvjet u pogledu državljanstva za pristup zanimanju „*solicitadores*” i za zastupnike u području industrijskog vlasništva.

SK: za pristup strukovnoj komori i za pružanje arhitektonskih, inženjerskih i veterinarskih usluga obvezno je boravište. Pružanje veterinarskih usluga ograničeno je na fizičke osobe.

SK: državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište u Slovačkoj (komercijalna prisutnost) potrebni su za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima.

SE: za pružanje pravnih usluga i za članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva samo za upotrebu švedskog naziva „*advokat*”, obvezno je boravište u EU-u, EGP-u ili Švicarskoj. Odbor Švedske odvjetničke komore može odobriti izuzeća. Članstvo u Odvjetničkoj komori nije nužno za pružanje usluga u području domaćeg prava. Član Švedske odvjetničke komore može biti zaposlen samo kod člana Komore ili društva koje obavlja djelatnosti člana Komore. Međutim, član Komore može biti zaposlenik stranog društva. Nadležno tijelo može odobriti izuzeće od tog uvjeta. Postoje uvjeti EGP-a povezani s imenovanjem izdavatelja potvrda gospodarskog plana.

SE: samo revizori odobreni ili ovlašteni u Švedskoj i revizorska društva registrirana u Švedskoj mogu pružati usluge zakonske revizije u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori odobreni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za ovlaštenje ili odobrenje obvezno je boravište unutar EGP-a ili Švicarske. Nazive „*approved auditor*” i „*authorised auditor*” mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni i ovlašteni u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih poduzeća koji nisu ovlašteni ili odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeća od tog uvjeta. (CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga).

SI: zastupanje klijenata pred sudovima za naknadu uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Republici Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u stranoj državi može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, pod uvjetom da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala Slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti članovi odvjetničkog društva.

SI: za računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Obvezna je komercijalna prisutnost. Revizorski subjekt iz treće zemlje može biti dioničar ili član slovenskog revizorskog društva pod uvjetom da, u skladu s pravom države u kojoj je revizorski subjekt iz treće zemlje osnovan, slovenska revizorska društva mogu biti dioničari ili članovi revizorskog društva. Stalno boravište u Sloveniji obvezno je za barem jednog člana upravnog odbora revizorskog društva osnovanog u Sloveniji.

SI: liječnicima, stomatolozima, primaljama, medicinskim sestrama i farmaceutima potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora, ostali se zdravstveni radnici moraju registrirati.

SI: za usluge socijalne medicine te sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge; opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantat ima te obdukciju ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda ⁽¹⁾ (CPC 63211)

AT: maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Za zakupoprince i osobe nadležne za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske.

BG: uvjet u pogledu stalnog boravišta za farmaceute.

CY: za maloprodaju farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te opskrbu farmaceutskim proizvodima i ostale usluge koje pružaju farmaceuti ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (CPC 63211).

DE: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama. Za stjecanje dozvole za farmaceuta i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih i određenih medicinskih proizvoda javnosti obvezno je boravište. Osobe koje nisu položile stručni ispit za farmaceuta u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanje ljekarne koja postoji unazad tri godine. Taj se uvjet ne primjenjuje na podnositelje zahtjeva čiji je zahtjev odobren i čije su kvalifikacije već priznate u druge svrhe. Osim toga, podnositelji zahtjeva moraju ispuniti uvjet bavljenja farmaceutskom djelatnosti u Njemačkoj najmanje tri uzastopne godine. Državljeni država koje nisu članice EGP-a ne mogu steći dozvolu za osnivanje ljekarne.

EE: maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Zabranjena je narudžba lijekova poštom te isporuka internetski naručenih lijekova poštom ili kurirskom službom.

EL: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama koje su ovlaštene farmaceuti i društvima koja su osnovali ovlaštene farmaceuti. Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

ES: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama. Svaki farmaceut može pribaviti samo jednu dozvolu. Odobrenje poslovnog nastana podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: gustoća na određenom području.

⁽¹⁾ Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama Europske unije samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

FI, SE: za maloprodaju farmaceutskih proizvoda te opskrbu javnosti farmaceutskim proizvodima ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (CPC 63211).

FR: za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Strani farmaceuti mogu dobiti odobrenje za osnivanje ljekarne u okviru utvrđenih godišnjih kvota.

HU: za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske.

IT: za stjecanje dozvole za farmaceuta i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih i određenih medicinskih proizvoda javnosti obvezno je boravište.

LT: maloprodaja medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Zabranjena je internetska prodaja medicinskih proizvoda koji se izdaju na recept.

LV: kako bi počeo samostalno obavljati farmaceutsku djelatnost, farmaceut ili pomoćni farmaceut koji je strani državljanin, a školovan je u državi koja nije država članica EU-a ili država članica EGP-a, mora najmanje godinu dana raditi u ljekarni pod nadzorom farmaceuta.

SI: u Sloveniji se osnovne farmaceutske usluge pružaju na razini općine. Mreža pružanja farmaceutskih usluga obuhvaća javnu farmaceutsku ustanovu u vlasništvu općina i privatne ljekarne koje imaju koncesiju (u kojima većinski vlasnik mora biti farmaceut po zanimanju). Zabranjena je narudžba poštom farmaceutskih proizvoda koji se izdaju na recept.

SK: uvjet u pogledu boravišta.

Usluge istraživanja i razvoja

EU: zadržava pravo zadržati ili donijeti mjere za usluge istraživanja i razvoja koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatno financiranima, pri čemu se isključiva prava i/ili odobrenja mogu dodijeliti samo državljanima država članica EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u (CPC 851, CPC 852, CPC 853).

Usluge povezane s nekretninama

CY: uvjet u pogledu državljanstva.

DK: ako fizička osoba koja je prisutna na državnom području Danske pruža usluge poslovanja nekretninama, samo ovlaštene posrednici nekretninama koji su fizičke osobe upisane u registar posrednika nekretninama mogu upotrebljavati naziv „posrednik nekretninama” u skladu s člankom 6. stavkom 1. Zakona o prometu nekretninama, kojim su predviđeni uvjeti o tome tko može biti upisan u registar, uključujući uvjet u pogledu boravišta u EU-u, EGP-u ili Švicarskoj. Zakon o prodaji nekretnina primjenjuje se samo kad se usluge poslovanja nekretninama pružaju klijentima i ne primjenjuje se na usluge zakupa nekretnine.

PT: za fizičke osobe obvezno je boravište u državi članici EGP-a. Za pravne osobe obvezno je osnivanje društva u državi članici EGP-a.

Najam/zakup bez izvođača

A. U pogledu brodova

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: za osnivanje registriranog društva radi upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: najveći mogući udjel zemlje izvan EU-a u vlasništvu nad ribarskim brodom iznosi 49 %.

LT: brodovi moraju biti u vlasništvu litavskih fizičkih osoba ili društava s poslovnim nastanom u Litvi.

SE: u slučaju armenskih vlasničkih udjela u brodu, za plovidbu pod švedskom zastavom potrebno je predočiti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju u upravljanju.

B. U pogledu zrakoplova

EU: zrakoplovi koje upotrebljavaju zračni prijevoznici iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici EU-a koja prijevozniku izdaje dozvolu ili, ako država članica EU-a koja izdaje dozvolu to dopušta, drugdje u EU-u. Kako bi se zrakoplov registrirao, može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili u vlasništvu poduzeća koja ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.

C. U pogledu ostale prijevozne opreme

SE: uvjet u pogledu boravišta u EGP-u (CPC 83101).

D. Ostalo

BE, FR: zadržavaju pravo zadržati ili donositi sve mjere za pružanje usluga najma ili davanja u zakup u pogledu videofilmova (CPC 83202).

Ostale poslovne usluge

EU: kad je riječ o uslugama povezanim s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (CPC 881); uslugama povezanim s ribarstvom (CPC 882) i proizvodnji (CPC 884 i 885), osim o uslugama savjetovanja i konzultantskim uslugama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: kad je riječ o uslugama traženja rukovodećeg osoblja (CPC 87201), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI i SK: za usluge posredovanja u zapošljavanju ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: za usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (CPC 87203).

EU, osim HU i SE: za pružanje usluga osoblja za pomoć u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika te njegovateljskog i drugog osoblja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.

EU, osim BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK: uvjeti u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za usluge angažiranja osoblja.

EU, osim AT i SE: za istražne usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.

AT: kad je riječ o uslugama posredovanja u zapošljavanju, agencijama za najam radne snage i uslugama angažiranja osoblja (CPC 8720), odobrenja se mogu dodijeliti samo pravnim osobama koje imaju sjedište u EGP-u, a članovi upravnog odbora ili članovi društva/dioničari koji su ovlašteni zastupati pravnu osobu moraju biti državljani države članice EGP-a i imati domicil u EGP-u.

BG, CY, CZ, DK, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SL, SK: kad je riječ o uslugama u području sigurnosti (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG, SK, HR, HU: kad je riječ o pružanju usluga službenog pismenog i usmenog prevođenja (dio CPC-a 87905), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BE: za usluge u području sigurnosti za rukovodeće je osoblje obvezno građanstvo EU-a i boravište u EU-u. Kad je riječ o uslugama kreditnog izvješćivanja, zadržava se pravo zahtijevanja primjene uvjeta u pogledu državljanstva za baze podataka o kreditima potrošača (dio CPC-a 87901). Uvjet u pogledu državljanstva za usluge agencija za naplatu.

BG: uvjet u pogledu poslovnog nastana i uvjet u pogledu državljanstva za djelatnost fotografiranja iz zraka te za djelatnosti u području geodezije, katastarskog mjerenja i kartografije pri proučavanju pomicanja zemljine kore. Za istražne usluge, usluge tehničkog ispitivanja i analize, usluge na temelju ugovora o popravku i rastavljanju opreme na naftnim i plinskim poljima ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Za službeno pismeno i usmeno prevođenje ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: za usluge tehničkog ispitivanja i analize odnosno usluge u području geologije, geofizike, geodezije i izrade karata ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CZ: kad je riječ o uslugama agencija za naplatu, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute usmene prevoditelje.

DE: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za usluge posredovanja u zapošljavanju.

DK: zahtjev u pogledu boravišta za pojedinca koji se prijavljuje za dozvolu obavljanja usluga u području sigurnosti te za upravitelje i većinu članova upravnog odbora pravnog subjekta koji se prijavljuje za dozvolu obavljanja usluga u području sigurnosti. Međutim, boravište nije obvezno ako tako nije navedeno u međunarodnim sporazumima ili nalogima koje je izdalo Ministarstvo pravosuđa. Za pružanje zaštitarskih usluga u zračnim lukama ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EE: za usluge zaštite nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Uvjet u pogledu građanstva EU-a za zaprisegnute pismene prevoditelje.

ES: u pogledu usluga zaštite: državljanstvo EGP-a za obvezno je za fizičke i pravne osobe te za privatno zaštitarsko osoblje.

FI: boravište u EGP-u obvezno je za ovlaštene pismene prevoditelje.

FR: strani ulagatelji moraju imati posebno odobrenje za usluge traženja i istraživanja za usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja.

HR: za istražne usluge i usluge u zaštite ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Kad je riječ o tiskarskoj i izdavačkoj djelatnosti, zahtjev u pogledu boravišta odnosi se na članove izdavačkog i uredničkog odbora.

HU: pružanje usluga arbitraže i mirenja (CPC 86602) podliježe odobrenju i zahtjevu u pogledu boravišta.

IT: uvjet u pogledu državljanstva Italije ili jedne od država članica EU-a i zahtjev u pogledu boravišta za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga. Vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica EU-a. Sjedišta društava moraju se nalaziti u državi članici EU-a. Za usluge agencije za naplate i kreditnog izvješćivanja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

LV: kad je riječ o istražnim uslugama, pravo na dobivanje dozvole imaju samo detektivska društva čiji su rukovoditelj i sve osobe koje su zaposlene u upravi tog društva državljani EU-a ili EGP-a. Kada je riječ o uslugama zaštite, za dobivanje dozvole najmanje polovina temeljnog kapitala trebala bi biti u vlasništvu fizičke ili pravne osobe iz EU-a ili EGP-a. Prava poslovnog nastana u izdavačkom sektoru dodjeljuju se samo pravnim osobama registriranim u tim državama (bez podružnica).

LT: djelatnost pružanja usluga zaštite mogu obavljati samo osobe s državljanstvom države članice Europskog gospodarskog prostora ili države članice NATO-a. Prava poslovnog nastana u izdavačkom sektoru dodjeljuju se samo pravnim osobama registriranim u tim državama (bez podružnica).

LT: zadržava pravo ograničavanja komercijalne prisutnosti na pravne osobe registrirane za obavljanje tiskarske i izdavačke djelatnosti (CPC 88442).

EU, osim NL: za usluge žigosanja ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države (dio CPC-a 893).

NL: za pružanje usluga žigosanja obvezna je komercijalna prisutnost u Nizozemskoj. Isključivo pravo na žigosanje predmeta od plemenitih kovina trenutačno imaju dva nizozemska državna monopola (dio CPC-a 893).

PL: kad je riječ o istražnim uslugama, profesionalna se dozvola može izdati osobi s poljskim državljanstvom ili državljaninu neke druge države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske. Kad je riječ o uslugama zaštite, profesionalna se dozvola može izdati samo osobi s poljskim državljanstvom ili državljaninu neke druge države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske. Uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a za zaprisegnute pismene prevoditelje. Uvjet u pogledu poljskog državljanstva za pružanje usluga fotografiranja iz zraka i za glavnog urednika novina i časopisa.

PT: za istražne usluge ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Uvjet u pogledu državljanstva u jednoj od država članica EU-a za ulagatelje za pružanje usluga agencije za naplate i kreditnog izvješćivanja. Državljanstvo je uvjet za specijalizirano osoblje za usluge zaštite.

RO: državljanstvo je uvjet za pružanje usluga čišćenja zgrada.

SE: fizičke osobe koje su vlasnici časopisa koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Časopisi koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u Švedskoj.

SK: kad je riječ o istražnim uslugama i uslugama u području sigurnosti, dozvole se mogu izdati samo ako ne postoje sigurnosni rizici te ako su svi rukovoditelji državljani države članice EU-a, EGP-a ili državljani Švicarske.

2. Komunikacijske usluge

EU: kad je riječ o uslugama radiodifuzijskog emitiranja, osim usluga prijenosa radiodifuzije s pomoću satelita, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Radiodifuzija se definira kao neprekinut lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne pokriva veze između operatera.

BE: kad je riječ o uslugama prijenosa radiodifuzije s pomoću satelita, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

3. Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge

CY: za treće se zemlje u pogledu poslovnog nastana primjenjuju posebni uvjeti te im je potrebna posebna dozvola.

4. Usluge distribucije

EU: kad je riječ o distribuciji oružja, streljiva, eksploziva i ostale vojne opreme te distribuciji kemijskih proizvoda i plemenitih metala (i dragog kamenja), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta primjenjuju se u nekim državama na djelatnosti farmaceuta i prodavača duhanskih proizvoda.

HR: kad je riječ o distribuciji duhana i duhanskih proizvoda, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

FR: kad je riječ o dodjeli isključivih prava u sektoru maloprodaje duhana, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

FI: kad je riječ o distribuciji alkohola (dio CPC-a 62112, 62226, 63107, 8929) i farmaceutskih proizvoda (CPC 62251, 62117, 8929), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT: kad je riječ o distribuciji farmaceutskih proizvoda, osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Što se tiče maloprodaje duhana (CPC 63108), samo fizičke osobe mogu zatražiti odobrenje za rad u svojstvu prodavača duhana (prednost se daje državljanima EGP-a).

BG: kad je riječ o distribuciji alkoholnih pića, kemijskih proizvoda, duhana i duhanskih proizvoda, farmaceutskih proizvoda, medicinskih i ortopedskih proizvoda, oružja, streljiva i vojne opreme te nafte i naftnih derivata, plina, plemenitih metala, dragog kamenja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama. Za stjecanje dozvole za farmaceuta i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih i određenih medicinskih proizvoda javnosti obvezno je boravište. Državljeni drugih zemalja ili osobe koje nisu položile stručni ispit za farmaceuta u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanje ljekarne koja postoji unazad tri godine. Taj se uvjet ne primjenjuje na podnositelje zahtjeva čiji je zahtjev odobren i čije su kvalifikacije već priznate u druge svrhe. Osim toga, podnositelji zahtjeva moraju ispuniti uvjet bavljenja farmaceutskom djelatnosti u Njemačkoj najmanje tri uzastopne godine. Državljeni država koje nisu članice EGP-a ne mogu steći dozvolu za osnivanje ljekarne.

ES: državni monopol na maloprodaju duhana. Za osnivanje poslovnog nastana obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

IT: kad je riječ o distribuciji duhana (dio CPC-a 6222, dio CPC-a 6310), za posrednike između veleprodaje i maloprodaje te vlasnike prodajnih mjesta („magazzini”) obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

SE: kad je riječ o maloprodaji alkoholnih pića, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

6. Usluge u području okoliša

EU: kad je riječ o pružanju usluga povezanih sa skupljanjem, pročišćavanjem i distribucijom vode kućanstvima te industrijskim, komercijalnim ili drugim korisnicima, kao i s opskrbom pitkom vodom i gospodarenjem vodama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

SK: za preradu i recikliranje iskorištenih baterija i akumulatora, otpadnih ulja, rabljenih automobila i otpada iz električne i elektroničke opreme obvezno je osnovati društvo u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a (uvjet u pogledu boravišta) (dio CPC-a 9402).

7. Financijske usluge ⁽¹⁾

EU: samo poduzeća s registriranim sjedištem u Europskoj uniji mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine investicijskih fondova. Za obavljanje djelatnosti upravljanja otvorenim investicijskim fondovima i investicijskim društvima zahtijeva se uspostava specijaliziranog društva za upravljanje koje ima glavni ured i registrirano sjedište u istoj državi članici.

AT: dozvola za podružnicu stranog osiguratelja uskraćuje se ako strani osiguratelj nema pravni oblik koji odgovara dioničkom društvu ili udruženju uzajamnog osiguranja ili je usporediv s njim. Uprava podružnice mora se sastojati od najmanje dviju fizičkih osoba koje imaju boravište u Austriji.

⁽¹⁾ Primjenjuje se horizontalno ograničenje u pogledu razlike u tretmanu između podružnica i društava kćeri. Strane podružnice mogu dobiti odobrenje za poslovanje na državnom području države članice samo pod uvjetima iz odgovarajućeg zakonodavstva te države članice te se stoga od njih može zahtijevati ispunjavanje određenog broja posebnih bonitetnih zahtjeva.

BG: mirovinsko osiguranje provodi se sudjelovanjem u osnovanim društvima za mirovinsko osiguranje (bez podružnica). Za predsjednika upravnog odbora i predsjednika odbora direktora obvezno je stalno boravište u Bugarskoj. Prije osnivanja podružnice ili agencije za pružanje određenih vrsta osiguranja, strani osiguratelj mora imati odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja u državi svojeg podrijetla. Za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje u zemlji (bez podružnica). Uvjet u pogledu boravišta za članove upravljačkog i nadzornog tijela društava za (re)osiguranje i sve osobe ovlaštene za upravljanje društvom za (re)osiguranje i njegovo zastupanje.

CY: samo se članovi (brokeri) Ciparske burze mogu baviti poslovima povezanim s trgovanjem vrijednosnim papirima na Cipru. Brokersko poduzeće može biti registrirano samo kao član Ciparske burze ako je osnovano i registrirano u skladu s ciparskim Zakonom o trgovačkim društvima (bez podružnica).

DE: police obveznog osiguranja u zračnom prijevozu može ugovoriti samo društvo kći osnovano u EU-u ili podružnica osnovana u Njemačkoj. Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može sklopiti ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni prijevoz samo putem podružnice osnovane u Njemačkoj.

DK: kad je riječ o osiguranju i uslugama povezanim s osiguranjem, zadržava se pravo da osobe ili društva (uključujući društva za osiguranje), osim društava za osiguranje koja su ovlaštena na temelju danskog zakonodavstva ili koja su ovlasila danska nadležna tijela, ne mogu u poslovne svrhe u Danskoj sudjelovati u pružanju djelatnosti izravnog osiguranja za osobe s boravištem u Danskoj, za danske brodove ili za imovinu u Danskoj. Danska zadržava pravo da osiguranje u zračnom prometu mogu ugovoriti samo društva osnovana u EU-u.

EE: u pogledu izravnog osiguranja: upravljačko tijelo osiguravajućeg dioničkog društva sa stranim kapitalnim udjelom može uključivati strane državljane samo razmjerno stranom kapitalnom udjelu, a to u svakom slučaju ne može biti više od polovine članova upravnog odbora. Predsjednik uprave društva kćeri ili neovisnog društva mora imati stalno boravište u Estoniji. Za primanje depozita zadržava se pravo zahtijevanja odobrenja estonskog tijela za financijski nadzor i registracije dioničkog društva, društva kćeri ili podružnice u skladu s estonskim zakonodavstvom.

EL: kad je riječ o osiguranju i uslugama povezanim s osiguranjem, pravom poslovnog nastana nije obuhvaćeno osnivanje predstavničkih ureda ili ostalih stalnih predstavništava društava za osiguranje, osim kad su takvi uredi osnovani kao zastupništva, podružnice ili središnji uredi.

ES: prije osnivanja podružnice ili agencije za pružanje određenih vrsta osiguranja, strani osiguratelj mora imati odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja u državi svojeg podrijetla najmanje pet godina. Za obavljanje aktuarske djelatnosti obvezno je boravište ili tri godine iskustva.

HR: kad je riječ o uslugama namire i klirinškim uslugama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovoljnije države ako je Središnje klirinško depozitarno društvo (SKDD) jedini pružatelj usluga u Hrvatskoj te će se pristup uslugama SKDD-a odobriti nerezidentima na nediskriminirajućoj osnovi.

HU: osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području Mađarske samo putem podružnice registrirane u Mađarskoj. Kad je riječ o bankarskim i ostalim financijskim uslugama (osim osiguranja), podružnicama stranih institucija nije dopušteno pružanje usluga upravljanja imovinom za privatne mirovinske fondove ili upravljanja poduzetničkim kapitalom. Odbor financijske institucije trebao bi uključivati najmanje dva člana koji su državljani Mađarske, koji su rezidenti u smislu odgovarajućih deviznih propisa i imaju stalno boravište u Mađarskoj tijekom najmanje godinu dana.

IE: u slučaju zajedničkih investicijskih fondova organiziranih kao otvoreni investicijski fondovi i društva s promjenjivim kapitalom (osim subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire, UCITS), skrbnik/depozitar i društvo za upravljanje moraju biti osnovani u Irskoj ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije (bez podružnica). U slučaju investicijskih komanditnih društava, barem jedan komplementar mora biti osnovan u Irskoj. Kako bi postao član burze u Irskoj, subjekt mora (a) biti ovlašten u Irskoj, što zahtijeva osnivanje društva ili partnerstvo, s glavnim uredom / registriranim sjedištem u Irskoj ili (b) biti ovlašten u nekoj drugoj državi članici Europske unije u skladu s direktivom Europske unije o ulaganju i uslugama.

PT: kad je riječ o bankarskim i ostalim financijskim uslugama (osim osiguranja), usluge upravljanja mirovinskim fondovima mogu pružati samo specijalizirana društva osnovana u Portugalu u tu svrhu te osiguravajuća društva osnovana u Portugalu i ovlaštena za obavljanje poslova životnog osiguranja ili subjekti ovlaštena za upravljanje mirovinskim fondovima u drugim državama članicama EU-a. Kad je riječ o osiguranju i uslugama povezanim s osiguranjem, strana osiguravajuća društva moraju za osnivanje podružnice u Portugalu dokazati prethodno iskustvo u poslovanju od najmanje pet godina. Izravne podružnice nisu dopuštene za posredovanje u osiguranju koje je ograničeno na društva koja su osnovana u skladu s pravom države članice Europske unije. Transportno osiguranje za zračni i pomorski prijevoz koje pokriva robu, zrakoplove, trup i osiguranje od odgovornosti mogu ugovarati samo društva osnovana u Europskoj uniji.

FI: za osiguravajuća društva koja pružaju usluge obveznog mirovinskog osiguranja: boravište najmanje polovine promotora i članova upravnog odbora i nadzornog odbora nalazi se u EU-u, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće. Za osiguravajuća društva koja ne pružaju usluge obveznog mirovinskog osiguranja: vrijedi zahtjev u pogledu boravišta za najmanje jednog člana upravnog odbora, nadzornog odbora i glavnog direktora. Glavni zastupnik armenskog osiguravajućeg društva mora imati boravište u Finskoj, osim ako se glavni ured društva nalazi u EU-u. Strani osiguratelji ne mogu dobiti dozvolu u Finskoj kao podružnica za pružanje usluga obveznog zakonskog mirovinskog osiguranja. Samo osiguravatelji s glavnim uredom u EU-u ili podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje). Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EU-u. Na članove upravnog odbora mogu se primjenjivati zahtjevi u pogledu boravišta. Za bankarske usluge: vrijedi zahtjev u pogledu boravišta za barem jednog od osnivača, jednog člana upravnog odbora i nadzornog odbora, glavnog direktora i osobe ovlaštene za potpisivanje u ime kreditne institucije.

IT: zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na djelatnosti koje obavljaju „*consulenti finanziari*” (financijski savjetnici). Kako bi bilo ovlašteno upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). Kako bi bilo ovlašteno upravljati uslugama središnjeg depozitorija vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). U slučaju zajedničkih investicijskih fondova, osim UCITS-a, usklađenih na temelju zakonodavstva Europske unije, skrbnik/depozitar mora biti osnovan u Italiji ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije i u Italiji mora imati poslovni nastan u obliku podružnice. Društva za upravljanje UCITS-om koja nisu usklađena na temelju zakonodavstva Europske unije isto tako moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). Samo banke, osiguravajuća društva, investicijska društva i društva koja upravljaju UCITS-om usklađena na temelju zakonodavstva EU-a s glavnim uredom u EU-u te UCITS-i osnovani u Italiji mogu obavljati djelatnost upravljanja sredstvima mirovinskih fondova. U obavljanju djelatnosti prodaje od vrata do vrata, posrednici moraju angažirati ovlaštenog financijskog trgovca navedenog u talijanskom registru. Predstavništva stranih posrednika ne mogu obavljati djelatnosti pružanja investicijskih usluga.

LT: za potrebe upravljanja imovinom zahtijeva se osnivanje kao specijalizirano trgovačko društvo za upravljanje (bez podružnica). Samo poduzeća s registriranim sjedištem ili podružnicom u Litvi mogu obavljati djelatnost depozitorija mirovinskih fondova. Samo banke sa sjedištem ili podružnicom u Litvi koje su ovlaštene za pružanje investicijskih usluga u Europskoj uniji ili državi članici Europskog gospodarskog prostora mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine investicijskih fondova. Barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski i imati stalno boravište u Litvi.

PL: za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje u zemlji (bez podružnica). Zadržava se pravo zahtijevanja upotrebe javne komunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera za pružanje i prijenos financijskih informacija i za računalne programe za obradu financijskih podataka i povezane programe. Strana osiguravajuća društva mogu započeti i obavljati djelatnost osiguranja u Republici Poljskoj samo putem svojih glavnih podružnica.

RO: u pogledu bankarskih i ostalih financijskih usluga (osim osiguranja): operateri tržišta rumunjske su pravne osobe osnovane kao dionička društva u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Alternativnim sustavima trgovanja može upravljati operater sustava osnovan u skladu s prethodno navedenim uvjetima ili investicijsko društvo kojem je odobrenje za rad izdao CNVM.

SK: strani državljani mogu osnovati osiguravajuće društvo u obliku dioničkog društva ili mogu obavljati djelatnost osiguranja putem svojih društava kćeri s registriranim sjedištem u Slovačkoj (bez podružnica). Investicijske usluge u Slovačkoj mogu pružati banke, investicijska društva, investicijski fondovi i trgovci vrijednosnim papirima koji imaju pravni oblik dioničkog društva s vlasničkim kapitalom u skladu sa zakonom (bez podružnica).

SE: pružanje izravnog osiguranja dopušteno je samo putem pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, pod uvjetom da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj grupi trgovačkih društava ili da su sklopili sporazum o suradnji. Poduzeća za osigurateljno posredovanje koja nisu osnovana u Švedskoj mogu ostvariti poslovni nastan samo kao podružnica. Osnivač štedionice fizička je osoba s boravištem u EGP-u.

SI: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za usluge osiguranja i povezane usluge posredovanja, osim za osiguranje od rizika povezanog s i. pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovnim prijevozom, lansiranjem svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite), s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; te ii. robom u međunarodnom provozu. Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za bankarske i ostale financijske usluge osim davanja svih vrsta zajmova, prihvaćanja jamstava i obveza stranih kreditnih institucija u domaćim pravnim subjektima i trgovcima pojedincima, pružanje i prijenos financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa koje pružaju pružatelji ostalih financijskih usluga, savjetodavne i ostale pomoćne financijske usluge u pogledu svih tih djelatnosti, uključujući bonitetne informacije i analizu, istraživanja i savjete koji se odnose na ulaganja i portfelje, savjete koji se odnose na stjecanje te restrukturiranje i strategiju poduzeća. Obvezna je komercijalna prisutnost. Ne preuzimaju se obveze za sudjelovanje u bankama koje su u postupku privatizacije i za privatne mirovinske fondove (dobrovoljni mirovinski fondovi).

8. Zdravstvene usluge, usluge socijalne skrbi i usluge obrazovanja

EU: kad je riječ o svim zdravstvenim uslugama, uslugama socijalne skrbi i uslugama obrazovanja koje se financiraju javnim sredstvima ili državnom potporom u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatno financiranim, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o svim privatno financiranim zdravstvenim uslugama, osim privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (obuhvaćene CPC-om 9311, 93192 i 93193), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o djelatnostima ili uslugama koje su dio javnog mirovinskog sustava ili obveznog sustava socijalnog osiguranja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o privatno financiranim uslugama obrazovanja, uvjet u pogledu državljanstva može vrijediti za većinu članova upravnog odbora.

EU: kad je riječ o pružanju ostalih privatno financiranih usluga obrazovanja, osim onih koje su svrstane među usluge osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja te usluga obrazovanja odraslih, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG, CY, FI, MT, RO SE: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja (CPC 921, 922), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, SI, PL: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga hitne pomoći (CPC 93192), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: kad je riječ o uslugama hitne pomoći i uslugama zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 9311, 93192, 93193), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: kada je riječ o pružanju usluga iz njemačkog sustava socijalne sigurnosti, u kojem usluge mogu pružati različita društva ili subjekti, a uključuju elemente tržišnog natjecanja te se stoga ne ubrajaju u „usluge koje se isključivo obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti”, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: zadržava se pravo odobravanja boljeg tretmana za pružanje zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi u okviru bilateralnih sporazuma o trgovini (CPC 93).

CY, CZ, FI, HR, HU, MT, NL, PL, RO, SE, SI, SK: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga socijalne skrbi (CPC 933), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT, UK: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga socijalne skrbi, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY, CZ, MT, SE, SK: kad je riječ o pružanju privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći i usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 9311, 93192, 93193), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

DE: zadržava se pravo zadržati nacionalno vlasništvo u privatno financiranim bolnicama kojima upravljaju njemačke vojne snage. Njemačka zadržava pravo nacionalizirati druge ključne privatno financirane bolnice.

FR: u pogledu zdravstvenih usluga i usluga socijalne skrbi, strani ulagatelji imaju pristup samo pravnim oblicima „*société d'exercice libéral*” i „*société civile professionnelle*”, a ulagateljima iz EU-a na raspolaganju su druge vrste pravnih oblika. Potrebno je odobrenje za izvršavanje upravljačkih funkcija. U postupku izdavanja odobrenja uzima se u obzir raspoloživost lokalnih upravitelja.

FR: u pogledu osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja (CPC 921, 922, 923): Za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje. Osim toga, strani državljani mogu dobiti i odobrenje za osnivanje i vođenje obrazovnih ustanova. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela.

FI: kada je riječ o privatno financiranim zdravstvenim uslugama i uslugama socijalne skrbi, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: strane ustanove visokog obrazovanja ne mogu otvoriti svoje odsjeke na državnom području Republike Bugarske. Strane ustanove visokog obrazovanja mogu otvoriti fakultete, odsjeke, institute i visoke škole u Bugarskoj samo u okviru bugarskih ustanova visokog obrazovanja i u suradnji s njima.

EL: kada je riječ o uslugama visokog obrazovanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države za osnivanje obrazovnih institucija koje izdaju državno priznate diplome. Sveučilišno obrazovanje pružaju isključivo ustanove koje su potpuno samostalne javnopravne osobe. Međutim, zakonom je rezidentima EU-a (fizičkim ili pravnim osobama) dopušteno osnivanje privatnih ustanova višeg i visokog obrazovanja koje dodjeljuju potvrde koje se ne smatraju istovjetnima sveučilišnim stupnjevima. Za vlasnike i većinu članova odbora te učitelje u privatno financiranim osnovnim i srednjim školama vrijedi uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a.

ES: za otvaranje privatno financiranog sveučilišta koje izdaje priznate diplome ili akademske stupnjeve obvezno je odobrenje; postupak uključuje pribavljanje mišljenja Parlamenta. Provodi se ispitivanje gospodarskih potreba; glavni su kriteriji broj stanovnika i gustoća postojećih ustanova.

HR, SI: kad je riječ o uslugama osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: kad je riječ o privatno financiranim uslugama visokog obrazovanja (CPC 923), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CZ: za pružanje usluga visokog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY, FI, MT, RO, SE: za pružanje usluga obrazovanja odraslih (CPC 924) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT: za pružanje usluga obrazovanja odraslih s pomoću emitiranja na radiju ili televiziji (CPC 924) ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

SK: zadržava pravo zahtijevanja boravišta u EGP-u za pružatelje usluga obrazovanja, osim usluga tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310). Zadržava pravo zahtijevati da većina članova upravnog odbora ustanove koja pruža usluge obrazovanja ima slovačko državljanstvo (CPC 921, 922, 923, 924).

SE: zadržava pravo donijeti i zadržati bilo koju mjeru u pogledu pružatelja usluga obrazovanja koje su odobrila nadležna tijela radi pružanja usluga obrazovanja. Ova rezerva primjenjuje se na pružatelje javno i privatno financiranih usluga obrazovanja koji se koriste nekim oblikom državne potpore, među ostalim, na pružatelje usluga obrazovanja koje priznaje država, pružatelje usluga obrazovanja pod državnim nadzorom ili obrazovanja u okviru kojeg je moguće dobiti potporu za obrazovanje.

BE, UK: kad je riječ o pružanju privatno financiranih usluga hitne pomoći ili privatno financiranih usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

9. Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

BG, CY, EL, ES, FR: uvjet u pogledu državljanstva za turističke vodiče.

BG: kad je riječ o turističkim uslugama i uslugama povezanim s putovanjima, broj stranih upravitelja ne smije biti veći od broja upravitelja koji su bugarski državljani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udjel u vlasničkom kapitalu bugarskog društva veći od 50 %.

BG: za hotelske usluge, usluge restorana te usluge pripreme i dostave hrane i pića (osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza) zahtijeva se osnivanje društva (bez podružnica).

CY: dozvola za osnivanje turističkog putničkog društva/agencije i upravljanja njime/njom te produljenje dozvole za poslovanje postojećeg društva izdaje se samo fizičkim ili pravnim osobama iz EU-a. Strane pružatelje usluga mora zastupati lokalni turistički ured.

IT: turistički vodiči iz trećih zemalja trebaju pribaviti posebnu dozvolu.

HR: lokacije koje se nalaze na zaštićenim područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja i u nacionalnim parkovima ili parkovima prirode mora odobriti Vlada Republike Hrvatske.

LT: kad je riječ o uslugama turističkih vodiča iz stranih država, koje se mogu pružati samo u skladu s bilateralnim sporazumima (ili ugovorima) u skladu s načelom reciprociteta, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

10. Rekreativne, kulturne i sportske usluge (osim audiovizualnih usluga)

EU: za sve rekreativne, kulturne i sportske usluge koje nisu navedene u PRILOGU VIII.-B (popis obveza u pogledu prekograničnih usluga) o prekograničnom pružanju usluga ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka)

CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: kad je riječ o uslugama zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države, osim za usluge zabavnog sadržaja kazališnih producenata, pjevačkih skupina, glazbenih sastava i orkestara (CPC 96191), usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i ostali pojedinačni umjetnici (CPC 96192) te pomoćne kazališne usluge (CPC 96193).

EE: za ostale usluge zabavnog sadržaja (CPC 96199), osim za usluge kinematografa, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

LV, LT: osim za usluge obavljanja djelatnosti kinematografa (dio CPC-a 96199), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Usluge novinskih i tiskovnih agencija

BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: kad je riječ o pružanju usluga novinskih i tiskovnih agencija (CPC 962), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

FR: strani udjeli u postojećim društvima koja objavljuju publikacije na francuskom jeziku ne smiju biti veći od 20 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava društva. Kada je riječ o tiskovnim agencijama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Sportske i ostale rekreacijske usluge

EU: kad je riječ o uslugama kockarnica i kladionica, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, LT: kad je riječ o uslugama škola skijanja i planinarskih vodiča, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG, CY, CZ, EE, HR, LV, MT, PL, RO, SK: kad je riječ o sportskim uslugama (SKP 9641), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Usluge knjižnica, arhiva i muzeja te ostale kulturne usluge

EU (osim AT): kad je riječ o uslugama knjižnica, arhiva i muzeja te ostalim kulturnim uslugama (CPC 963), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

11. Usluge prijevoza

EU: kad je riječ o uslugama svemirskog prijevoza, najma svemirskih letjelica (CPC 733, dio CPC-a 734) i pomoćnim uslugama svemirskog prijevoza, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU, osim u FI: kad je riječ o pružanju usluga kombiniranog prijevoza, samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državi članici koji ispunjavaju uvjete poslovanja i pristupa tržištu prijevoza robe između država članica mogu, u okviru kombiniranog prijevoza između država članica obavljati početne i/ili završne dionice cestovnog prijevoza koje su sastavni dio kombiniranog prijevoza i koje mogu ili ne moraju uključivati prelazak granice. Primjenjuju se ograničenja koja utječu na sve oblike prijevoza. Mogu se poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se porezi na motorna vozila koji se primjenjuju na cestovna vozila, kada je riječ o pravcima kombiniranog prijevoza, smanje ili nadoknade.

AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: kad je riječ o pružanju usluga kombiniranog prijevoza, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Pomoćne usluge u prijevozu

EU: kad je riječ o pružanju usluga peljarenja i pristajanja (pomoćnih usluga u pomorskom prijevozu i prijevozu unutarnjim plovnim putovima), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: zadržava pravo zahtijevati da samo plovila koja plovo pod zastavom države članice EU-a mogu pružati usluge guranja i tegljenja (pomoćne usluge u prometu morskim i unutarnjim plovnim putovima).

SI: zadržava pravo zahtijevati da samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati usluge carinjenja u okviru pomorskog prijevoza, prijevoza unutarnjim plovnim putovima, željezničkog prijevoza i cestovnog prijevoza.

Pomorski prijevoz i pomoćne usluge

EU: za uspostavu poslovnog nastana registriranog društva radi upravljanja flotom koja plovi pod zastavom države poslovnog nastana ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o nacionalnom kabotažnom prijevozu ili državljanstvu članova posade, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: pravo pružanja pomoćnih usluga u pomorskom prijevozu u kojem je potrebna upotreba plovila može se dodijeliti samo plovilima koja plove pod bugarskom zastavom. Nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za pomoćne usluge u pomorskom prijevozu).

CY: uvjeti u pogledu državljanstva za vlasnike ciparskih brodova:

- (a) fizičke osobe: više od 50 % udjela u brodu mora biti u vlasništvu državljana države članice EU-a/EGP-a;
- (b) pravne osobe: svih 100 % udjela mora biti u vlasništvu društava s poslovnim nastanom na području EU-a/EGP-a ili društava s poslovnim nastanom izvan područja EU-a/EGP-a koja su pod kontrolom državljana države članice EU-a/EGP-a, pri čemu „kontrola” znači da je više od 50 % udjela u društvu u vlasništvu državljana države članice EU-a ili EGP-a odnosno da su većina direktora društava državljani države članice EU-a ili EGP-a. U obama je slučajevima nužno imenovati ovlaštenog predstavnika na Cipru ili upravljanje brodom u cijelosti povjeriti društvu za upravljanje brodovima s Cipra ili iz EU-a koje se nalazi na Cipru.

DK: fizičke osobe koje nemaju boravište u EU-u ne mogu biti vlasnici plovila s danskom zastavom. Društva s poslovnim nastanom izvan EU-a/EGP-a i brodarska društva u zajedničkom vlasništvu („partrederi”) mogu biti vlasnici trgovačkih plovila s danskom zastavom samo ako stvarno upravljaju plovilima te ih kontroliraju i vode u okviru primarnog ili sekundarnog poslovnog nastana vlasnika u Danskoj, odnosno društva kćeri, podružnice ili agencije kojima upravlja osoblje sa stalnim odobrenjem za djelovanje u ime vlasnika. Pružatelji usluga peljarenja te usluge mogu obavljati u Danskoj samo ako imaju domicil u državi EU-a/EGP-a te su ih danska tijela registrirala i odobrila u skladu s danskim Zakonom o peljarenju.

ES: kako bi brod upisao u Posebni registar, vlasnik mora imati poslovni nastan na Kanarskim otocima.

HR: za pružanje pomoćnih usluga u pomorskom prijevozu od stranih pravnih osoba zahtijeva se osnivanje trgovačkog društva u Hrvatskoj kojem bi lučka uprava trebala dodijeliti koncesiju nakon provedenog javnog natječaja. Broj pružatelja usluga može se ograničiti zbog ograničenog kapaciteta luke.

HR: ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države kada je riječ o: (c) uslugama carinjenja; (d) uslugama kontejnerske stanice i skladišta za kontejnere; (e) uslugama pomorskih agencija i (f) uslugama pomorske opreme tereta.

Kad je riječ o (a) uslugama prihvata i otpreme pomorskog tereta; (b) uslugama pohrane i skladištenja; (j) ostalim pomoćnim i popratnim uslugama (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića); (h) uslugama guranja i tegljenja te (i) popratnim uslugama u pomorskom prijevozu: strana pravna osoba mora osnovati društvo u Hrvatskoj kojem bi lučka uprava trebala dodijeliti koncesiju nakon provedenog javnog natječaja. Broj pružatelja usluga može se ograničiti zbog ograničenog kapaciteta luke.

FI: usluge mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom.

Prijevoz unutarnjim plovnim putovima ⁽¹⁾ i pomoćne usluge

EU: kad je riječ o nacionalnom kabotažnom prijevozu ili državljanstvu članova posade, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav) rezerviraju se prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Podliježe propisima o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom.

HR: za prijevoz unutarnjim plovnim putovima ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU osim LV i MT: za uspostavu poslovnog nastana registriranog društva radi upravljanja flotom koja plovi pod zastavom države poslovnog nastana ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

⁽¹⁾ Ukjučujući pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima

AT: kad je riječ o prijevozu unutarnjim plovnim putovima i pomoćnim uslugama u prijevozu unutarnjim plovnim putovima (najam plovila s posadom, usluge guranja i tegljenja, usluge peljarenja i pristajanja, usluge pomoći pri navigaciji, usluge upravljanja lukom i vodnim putovima), koncesija se dodjeljuje samo pravnim osobama iz EGP-a i više od 50 % temeljnog kapitala, glasačka prava i većina u upravnom odboru rezervirani su za državljane država članica EGP-a.

HU: za uspostavu poslovnog nastana može se zahtijevati sudjelovanje države.

Usluge zračnog prijevoza i pomoćne usluge

Uvjeti uzajamnog pristupa tržištu u zračnom prijevozu uređuju se Sporazumom između Europske unije i njezinih država članica i Republike Armenije o uspostavi zajedničkog zračnog prostora.

EU: zrakoplovi koje upotrebljava zračni prijevoznik iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici EU-a koja prijevozniku izdaje dozvolu ili, ako država članica EU-a koja izdaje dozvolu to dopušta, drugdje u EU-u. Kako bi se zrakoplov registrirao, može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili u vlasništvu poduzeća koja ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. Iznimno i u posebnim okolnostima armenski zračni prijevoznik može iznajmiti zrakoplov registriran u Armeniji zračnom prijevozniku iz EU-a za njegove iznimne potrebe, potrebe sezonskog kapaciteta ili potrebe nadilaženja operativnih poteškoća, kojima se ne može opravdano udovoljiti iznajmljivanjem zrakoplova registriranog u EU-u, pod uvjetom da se pribavi odobrenje za ograničeno vremensko razdoblje od države članice EU-a koja izdaje dozvolu zračnom prijevozniku iz EU-a. Kada je riječ o najmu zrakoplova s posadom, zrakoplov mora biti u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. Zrakoplovom moraju upravljati zračni prijevoznici koji su u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.

EU: za usluge prihvata i otpreme zrakoplova može se zahtijevati poslovni nastan na području EU-a. Razina otvorenosti usluga prihvata i otpreme zrakoplova ovisi o veličini zračne luke. Broj dobavljača u svakoj zračnoj luci može se ograničiti. Za „velike zračne luke” taj se broj ne može ograničiti na manje od dva dobavljača. Radi veće sigurnosti, to ne utječe na prava i obveze EU-a u skladu sa Sporazumom o zračnom prometu između Armenije i Europske unije te njezinih država članica.

EU: kad je riječ o uslugama računalnog rezervacijskog sustava, kad pružatelji usluga računalnog sustava rezervacija (CRS) izvan Europske unije ne osiguravaju zračnim prijevoznicima iz Europske unije jednaki tretman⁽¹⁾ koji se osigurava u Europskoj uniji ili kada zračni prijevoznici koji nisu iz EU-a ne osiguravaju pružateljima usluga CRS-a iz Europske unije jednaki tretman koji se osigurava u Europskoj uniji, mogu se poduzeti mjere kako bi se osiguralo da pružatelji usluga CRS-a iz Europske unije osiguraju jednaki tretman zračnim prijevoznicima koji nisu iz EU-a, odnosno da zračni prijevoznici iz Europske unije osiguraju jednaki tretman pružateljima usluga CRS-a koji nisu iz EU-a.

EU: kad je riječ o uslugama upravljanja zračnim lukama, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovoljnije države.

BG: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u zračnom prijevozu. Za usluge agencije za prijevoz tereta strane osobe mogu pružiti usluge samo sudjelovanjem u vlasničkom kapitalu bugarskih društava uz ograničenje sudjelovanja u vlasničkom kapitalu od 49 % i putem podružnica.

HR: zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića).

CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: zadržavaju pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748).

⁽¹⁾ Jednaki tretman podrazumijeva nediskriminirajući tretman zračnih prijevoznika iz Europske unije i pružatelja usluga CRS-a iz Europske unije.

Željeznički prijevoz i pomoćne usluge

EU: kad je riječ o uslugama željezničkog prijevoza putnika i robe (CPC 7111 i 7112), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BG: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u željezničkom prijevozu. Udio u bugarskom društvu ograničen je na 49 %.

CZ: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u željezničkom prijevozu.

HR: kad je riječ o pružanju usluga prijevoza putnika i tereta, usluga agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) i usluga guranja i tegljenja (CPC 7113), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Cestovni prijevoz i pomoćne usluge

EU: kad je riječ o uslugama cestovnog kabotažnog prijevoza, uključujući i prijevoz unutar države članice koji obavlja prijevoznik čiji se poslovni nastan nalazi u drugoj državi članici (CPC 7121 i CPC 7122), osim najma izvanrednih autobusnih linija s vozačem i usluga cestovnog prijevoza tereta (CPC 7123) te ne uključujući prijevoz poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države. Zahtjev u pogledu boravišta za upravitelja prijevoza.

AT: za prijevoz putnika i tereta te za najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem isključiva prava i odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije te pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji.

BG: za prijevoz putnika i tereta isključiva prava i odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije te pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji. Zahtijeva se osnivanje društva. Za fizičke osobe vrijedi uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a. Nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za CPC 7121 i CPC 7122 te CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe). Nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u cestovnom prijevozu. Udio u bugarskom društvu ograničen je na 49 %.

CZ: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za CPC 7121 i CPC 7122 te CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe).

EL: za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoza u teretnom prometu potrebna je grčka dozvola. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima. Cestovni prijevoznici tereta s poslovnim nastanom u Grčkoj mogu se služiti isključivo vozilima registriranim u Grčkoj.

ES: za pružanje usluga prijevoza putnika i međugradskog autobusnog prijevoza provodi se ispitivanje gospodarskih potreba.

FI: za pružanje usluga cestovnog prijevoza obvezno je odobrenje, koje se ne dodjeljuje za vozila registrirana u inozemstvu.

FR: stranim ulagateljima nije dopušteno pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza.

LV: za pružanje usluga prijevoza putnika i tereta obvezno je odobrenje, koje se ne dodjeljuje za vozila registrirana u inozemstvu. Subjekti s poslovnim nastanom obvezni su upotrebljavati vozila registrirana u nacionalnom registru.

RO: za pružanje usluga cestovnog prijevoza tereta i putnika potrebna je dozvola. Prijevoznici koji imaju dozvolu mogu upotrebljavati samo vozila koja su registrirana u Rumunjskoj te čiji vlasnici i korisnici ispunjavaju uvjete iz Vladine uredbe.

SE: za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika potrebna je švedska dozvola. Kriteriji za dobivanje dozvole za upravljanje taksijem uključuju da društvo mora imenovati fizičku osobu u svojstvu upravitelja prijevoza (vrijedi *de facto* uvjet u pogledu boravišta – vidjeti švedsku rezervu u pogledu vrsta poslovnog nastana). Subjekt s poslovnim nastanom obvezni su upotrebljavati vozila s nacionalnom registracijom.

Kriterijima za dobivanje dozvole za ostale cestovne prijevoznike zahtijeva se da trgovačko društvo ima poslovni nastan u EU-u, poslovni nastan u Švedskoj i da imenuje fizičku osobu upraviteljem prijevoza koja mora imati boravište u EU-u.

Dozvole se izdaju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, osim što se prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika u pravilu smiju koristiti isključivo vozilima registriranim u nacionalnom registru vozila. Ako je vozilo registrirano u inozemstvu, ako je u vlasništvu fizičke ili pravne osobe s glavnim boravištem u inozemstvu te je dovezeno u Švedsku za privremenu uporabu, vozilo se može privremeno upotrebljavati u Švedskoj. Švedska agencija za promet obično definira privremenu upotrebu kao razdoblje koje ne traje dulje od godine dana.

Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva, i pomoćne usluge

AT: za CPC 7139, zadržava se pravo dodjele isključivih prava državljanima država članica EU-a te pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u.

14. Energetske usluge

EU: kad je riječ o pravnim osobama iz Armenije koje su pod kontrolom ⁽¹⁾ fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje iz koje Europska unija uvozi više od 5 % ulja ili prirodnog plina ⁽²⁾, osim ako EU fizičkim ili pravnim osobama iz te zemlje osigura potpun pristup tom sektoru u kontekstu sporazuma o gospodarskoj integraciji sklopljenog s tom zemljom, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: za proizvodnju, preradu i prijevoz nuklearnih goriva i materijala te distribuciju električne energije iz nuklearnog materijala ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: u skladu s člankom 11. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i člankom 11. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina certificiranje operatora prijenosnog sustava koji je pod kontrolom fizičke ili pravne osobe ili osoba iz treće zemlje ili trećih zemalja može se odbiti ako operator nije dokazao da se dodjelom certifikata ne bi ugrozila sigurnost opskrbe države članice ili EU-a energijom.

EU: kad je riječ o uslugama maloprodaje i veleprodaje motornog goriva, električne energije, plina (koji nije u bocama), pare i tople vode, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: kad je riječ o uslugama prijevoza goriva cjevovodima, osim uslugama savjetovanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

BE, LV: kad je riječ o uslugama prijevoza prirodnog plina cjevovodima, osim uslugama savjetovanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o uslugama u području distribucije energije, osim uslugama savjetovanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

SI: kad je riječ o uslugama povezanim s distribucijom energije, osim za usluge u području distribucije plina, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

⁽¹⁾ Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/ imaju ovlasti za imenovanje većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonski usmjeriti njezino djelovanje. Konkretno, kontrolom se smatra vlasništvo nad više od 50 % vlasničkog udjela u pravnoj osobi.

⁽²⁾ Na temelju podataka koje je objavila Glavna uprava za energetiku u najnovijoj statističkoj knjižici o energetici u EU-u: uvoz sirove nafte izražen je u težini, a uvoz plina u kaloričnoj vrijednosti.

PL: za usluge pohrane i skladištenja goriva koje se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742) zadržava se pravo zahtijevanja da se ulagateljima iz država koje su dobavljači energije može zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Zadržava se pravo zahtijevanja osnivanja društva (bez podružnica).

CY: zadržava pravo odbiti izdavanje dozvole državljanima trećih zemalja ili subjektima koji su pod kontrolom državljana trećih zemalja u pogledu djelatnosti ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika. Subjekti koji su ovlašteni za obavljanje djelatnosti ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika ne mogu biti pod izravnom ili neizravnom kontrolom treće zemlje ili državljana trećih zemalja bez prethodnog odobrenja.

15. Ostale usluge koje nisu drugdje uključene

EU: kad je riječ o pružanju novih usluga koje nisu sadržane u Središnjoj klasifikaciji proizvoda Ujedinjenih naroda (CPC) iz 1991., ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

EU: kad je riječ o pružanju usluga organizacija s članstvom (CPC 95), pogrebnim uslugama i uslugama kremiranja i zakapanja (CPC 9703), ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

LT: kad je riječ o dodjeli internetskih adresa koje završavaju s „.gov.lt” i certificiranju elektroničkih blagajni, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

CY: pružanje usluga uređivanja kose podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te uvjetu u pogledu boravišta.

PT: kad je riječ o uslugama povezanim s prodajom opreme ili dodjelom patenta, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

SE: kad je riječ o pogrebnim uslugama i uslugama kremiranja i zakapanja, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

PRILOG VIII.-B

OBVEZE U POGLEDU PREKOGRANIČNIH USLUGA EUROPSKE UNIJE

1. U popisu obveza u nastavku navode se gospodarske djelatnosti koje je Europska unija liberalizirala u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma te, u obliku rezervi, ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz Republike Armenije u tim djelatnostima. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:

(a) prvi stupac u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve; i

(b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi.

Nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijeli EU koje se mogu primjenjivati.

Obveze se ne preuzimaju u sektorima ili podsektorima koji nisu navedeni u popisu u nastavku.

2. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada oni ne čine ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 149. i 150. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, nediskriminirajući zahtjev prema kojem se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ulagatelje druge stranke.

3. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje izvedivost načina 1 u određenim uslužnim sektorima i podsektorima te se ne dovodi u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisani u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.

4. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.

5. Prava i obveze koji proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima prava ne dodjeljuju izravno fizičkim ili pravnim osobama.

6. Radi veće sigurnosti, obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne podrazumijeva obvezu proširenja tretmana odobrenog u određenoj državi članici državljanima i pravnim osobama druge države članice na državljane ili pravne osobe druge stranke u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. Takav se nacionalni tretman dodjeljuje samo pravnim osobama druge stranke osnovane u skladu s pravom druge države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u toj državi članici, uključujući pravnim osobama koje su osnovane u Europskoj uniji i koje posjeduju ili njima upravljaju državljani druge stranke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
1. POSLOVNE USLUGE	
Svi sektori	
A. Profesionalne usluge	
<p>(a) pravne usluge (CPC 861) ⁽¹⁾ (osim usluga pravnog savjetovanja te usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su javni bilježnici, <i>huissiers de justice</i> ili ostali <i>officiers publics et ministériels</i>)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PT, PL, SK, UK: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica) te za zastupanje pred sudovima, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p>CY: uvjet u pogledu državljanstva i uvjet u pogledu boravišta za pružanje pravnih usluga. Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te uvjetu u pogledu boravišta. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava na Cipru.</p> <p>CY, HU: za strane odvjetnike opseg pravnih djelatnosti ograničen je na pružanje pravnih savjeta.</p> <p>FI: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i zahtjevima u pogledu boravišta (uključujući za upotrebu finskog naziva „<i>asianajaja</i>”).</p> <p>BE: za pojavljivanje pred „<i>Cour de cassation</i>” u predmetima koji nisu kazneni predmeti primjenjuju se kvote.</p> <p>BG: strani odvjetnici mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja državljana svoje matične zemlje i uz poštovanje načela reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište.</p> <p>ES: za odvjetnike u području industrijskog vlasništva obvezno je državljanstvo jedne od država članica EU-a.</p> <p>FR: pristup odvjetnika zanimanjima „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.</p>

⁽¹⁾ Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su ulagatelj ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika i, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, sluzenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u EU-u i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u EU-u jer uključuje primjenu postupnog prava EU-a i nacionalnog postupnog prava. Međutim, u nekim državama članicama, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>LV: uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute odvjetnike na koje je ograničeno pravno zastupanje u kaznenim predmetima.</p> <p>DK: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori zahtijeva se za obavljanje odvjetničke djelatnosti, uključujući za pojavljivanje pred sudovima. Kako bi postale punopravni članovi odvjetničke komore, osobe moraju ispuniti uvjete navedene u danskom Zakonu o pravosuđu. U skladu s danskim Zakonom o pravosuđu, naziv „Advokat” zaštićeni je naziv. U skladu s danskim Zakonom o pravosuđu, osobe koje nisu odvjetnici, a imaju dansku dozvolu za obavljanje djelatnosti, mogu pružati pravne usluge, ali ne smiju upotrebljavati naziv „Advokat”.</p> <p>EE: uvjet u pogledu državljanstva za patentne zastupnike i zaprisegnute pismene prevoditelje (dio CPC-a 861).</p> <p>NL, FI, HU: uvjet u pogledu boravišta za patentne zastupnike (dio CPC-a 861).</p> <p>LT: uvjet u pogledu državljanstva za patentne zastupnike.</p> <p>PT: uvjet u pogledu državljanstva za pristup zanimanju „solicitadores” i za zastupnike u području industrijskog vlasništva.</p>
<p>(b) 1. računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)</p>	<p>Za način 1</p> <p>FR, HU, IT, MT, RO, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>AT: uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima.</p> <p>CY: pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru.</p> <p>Za način 2</p> <p>sve države članice: nema rezervi.</p>
<p>(b) 2. revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)</p>	<p>Za način 1</p> <p>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>AT: uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima i za obavljanje revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi, zakon o bankarstvu itd.).</p> <p>SE: samo revizori odobreni i ovlašteni u Švedskoj i revizorska društva registrirana u Švedskoj mogu pružati usluge zakonske revizije u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori odobreni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za odobrenje se zahtijeva boravište unutar EGP-a ili Švicarske. Nazive „approved auditor” i „authorised auditor” mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni i ovlašteni u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih drugih poduzeća koji nisu ovlašteni ili odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeća od tog uvjeta.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>HR: strana revizorska društva mogu pružati revizorske usluge na hrvatskom državnom području ako su osnovala podružnicu u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima.</p> <p>LT: izvješće revizora mora biti pripremljeno uz sudjelovanje revizora koji je akreditiran za obavljanje poslovne djelatnosti u Litvi.</p> <p>DK: zahtijeva se boravište.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(c) usluge poreznog savjetovanja (CPC 863) ⁽¹⁾	<p>Za način 1</p> <p>AT: uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima.</p> <p>CY: pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru.</p> <p>CZ: pristup je ograničen samo na fizičke osobe.</p> <p>BG, MT, RO, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>
(d) arhitektonske usluge i (g) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	<p>Za način 1</p> <p>AT: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge jednostavnog planiranja.</p> <p>BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>DE: primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva.</p> <p>FR: pružanje usluga samo s pomoću SEL-a (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) ili SCP-a.</p> <p>HU, RO: ne preuzimaju se obveze za usluge krajobrazne arhitekture.</p> <p>HR: fizičke i pravne osobe mogu pružati te usluge po odobrenju Hrvatske komore arhitekata. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Ne preuzimaju se obveze za usluge urbanističkog planiranja.</p> <p>SK: za pristup strukovnoj komori, koji je nužan za pružanje arhitektonskih usluga, zahtijeva se boravište u državi članici EGP-a.</p> <p>Za način 2 nema rezervi.</p>

⁽¹⁾ Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 1.A.(a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(e) inženjerske usluge i (f) integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	Za način 1 AT, LT: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge jednostavnog planiranja. BG, CZ, CY, EL, IT, MT, PT: ne preuzimaju se obveze. HR: fizičke i pravne osobe mogu pružati te usluge po odobrenju Hrvatske komore inženjera. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. SK: za pristup strukovnoj komori, koji je nužan za pružanje inženjerskih usluga, zahtijeva se boravište u državi članici EGP-a. Za način 2 nema rezervi.
(h) medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: ne preuzimaju se obveze. LT: pružanje usluge podliježe odobrenju koje se temelji na planu zdravstvenih usluga koji je sastavljen u skladu s potrebama, uzimajući u obzir stanovništvo i već postojeće medicinske i stomatološke usluge. SI: ne preuzimaju se obveze za usluge socijalne medicine, sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge, opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantatima te obdukciju. HR: ne preuzimaju se obveze, osim za telemedicinu. CZ: pristup je ograničen samo na fizičke osobe. Za strane fizičke osobe uvjet je odobrenje Ministarstva zdravstva. Za način 2 nema rezervi.
(i) veterinarske usluge (CPC 932)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze. UK: ne preuzimaju se obveze, osim za veterinarske laboratorije i tehničke usluge pružene veterinarskim kirurzima, opće savjetovanje, davanje smjernica i informacija (npr. o prehrani, ponašanju i brizi o kućnim ljubimcima). Za način 2 nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>(j) 1. usluge primalja (dio CPC-a 93191)</p> <p>(j) 2. usluge koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje (dio CPC-a 93191)</p> <p>FI: samo za privatno financirane usluge.</p>	<p>Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: ne preuzimaju se obveze. FI, PL: ne preuzimaju se obveze, osim za medicinske sestre. HR: ne preuzimaju se obveze, osim za telemedicinu. SE: nema rezervi. Za način 2 nema rezervi.</p>
<p>(k) maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211) i ostale usluge koje pružaju farmaceuti ⁽¹⁾</p>	<p>Za način 1 LT: maloprodaja medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Zabranjena je internetska prodaja medicinskih proizvoda koji se izdaju na recept. LV: ne preuzimaju se obveze, osim za narudžbu poštom. HU: ne preuzimaju se obveze, osim za CPC 63211. Za načine 1 i 2 EU, osim EE: ne preuzimaju se obveze za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i maloprodaju medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211). CZ, SE, UK: ne preuzimaju se obveze za ostale usluge koje pružaju farmaceuti. CY: ne preuzimaju se obveze za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i maloprodaju medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostalih usluga koje pružaju farmaceuti. AT, ES, IE: zabranjena je narudžba poštom farmaceutskih proizvoda. SI: zabranjena je narudžba poštom farmaceutskih proizvoda koji se izdaju na recept. IT, SK: maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211): Za stjecanje dozvole za farmaceuta i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih i određenih medicinskih proizvoda javnosti obvezno je boravište. EE: maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211): maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Zabranjena je narudžba lijekova poštom te isporuka internetski naručenih lijekova poštom ili kurirskom službom. BG: maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211): uvjet u pogledu stalnog boravišta za farmaceute. Zabranjena je narudžba poštom farmaceutskih proizvoda.</p>

⁽¹⁾ Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Za način 2 FI: ne preuzimaju se obveze za profesionalne zdravstvene i socijalne usluge (uključujući maloprodaju farmaceutskih proizvoda) koje se javno financiraju.
B. Računalne i srodne usluge (CPC 84)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
C. Usluge istraživanja i razvoja	
(a) usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852 osim usluga psihologa) ⁽¹⁾ (b) usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (CPC 851) i (c) usluge interdisciplinarnog istraživanja i razvoja (CPC 853)	Za načine 1 i 2 EU: za usluge istraživanja i razvoja koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatno financiranim isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji.
D. Usluge povezane s nekretninama ⁽²⁾	
(a) koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821) (b) na temelju naknade ili ugovora (CPC 822)	Za način 1 BG, CY, CZ, EE, HR, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju se obveze. PT: za pravne osobe obvezno je osnivanje društva u EGP-u. Za način 2 nema rezervi.
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
(a) u pogledu brodova (CPC 83103)	Za način 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(b) u pogledu zrakoplova (CPC 83104)	Za načine 1 i 2 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju se obveze. EU: Zrakoplovi kojima se služi zračni prijevoznik iz Europske unije moraju biti registrirani u državi članici Europske unije koja izdaje dozvolu tom zračnom prijevozniku ili drugdje u Europskoj uniji te podliježu prethodnom odobrenju u skladu s primjenjivim zakonodavstvom EU-a ili nacionalnim zakonodavstvom u području zrakoplovne sigurnosti. Ugovor o zakupu bez posade čiji je zračni prijevoznik Zajednice stranka podliježe prethodnom odobrenju u skladu sa zakonodavstvom EU-a ili nacionalnim zakonodavstvom u području zrakoplovne sigurnosti.

⁽¹⁾ Dio CPC-a 85201, koji se nalazi pod točkom 1.A.h. Medicinske i stomatološke usluge

⁽²⁾ Uključena usluga odnosi se na posao posrednika nekretninama i ne utječe ni na kakva prava ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) u pogledu ostale prijevozne opreme (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	Za način 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: ne preuzimaju se obveze. SE: za CPC 83101: zahtjev u pogledu boravišta. Za način 2 nema rezervi.
(d) u pogledu ostalih strojeva i opreme (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 i CPC 83109)	Za način 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(e) u pogledu predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo (CPC 832)	Za načine 1 i 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju se obveze. EE: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge davanja u zakup ili najma prethodno snimljenih videokaseta za upotrebu u opremi za zabavu kod kuće.
(f) najam telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
F. Ostale poslovne usluge	
(a) oglašavanje (CPC 871)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(b) istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (CPC 864)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(c) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(d) usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866)	Za načine 1 i 2 HU: ne preuzimaju se obveze za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602).
(e) usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	Za način 1 IT: ne preuzimaju se obveze za zanimanja biologa i kemijskog analitičara. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: ne preuzimaju se obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(f) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području poljoprivrede, lova i šumarstva (dio CPC-a 881)	Za način 1 IT: ne preuzimaju se obveze za djelatnosti koje obavljaju agronomi i „periti agrari”. Za agronome i „periti agrari” obvezno je boravište i upis u strukovni registar. Državljeni treće zemlje mogu se upisati uz uvjet reciprociteta. EE, MT, RO, SI: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(g) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području ribarstva (dio CPC-a 882)	Za način 1 LV, MT, RO, SI: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(i) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području proizvodnje (dio CPC-a 884 i dio CPC-a 885)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(k) usluge posredovanja u zapošljavanju i usluge angažiranja osoblja	
(k) 1. traženje rukovodećeg osoblja (CPC 87201)	Za načine 1 i 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju se obveze.
(k) 2. usluge posredovanja u zapošljavanju (CPC 87202)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 AT, BE, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.
(k) 3. usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87203)	Za načine 1 i 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: ne preuzimaju se obveze.
(k) 4. usluge angažiranja osoblja za pomoć u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika te njegovateljskog i drugog osoblja (CPC-ovi 87204, 87205, 87206, 87209)	Za načine 1 i 2 Sve države članice osim HU: ne preuzimaju se obveze. HU: nema rezervi.
(l) 1. istražne usluge (CPC 87301)	Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: ne preuzimaju se obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(l) 2. usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze. HU: ne preuzimaju se obveze za CPC 87304, CPC 87305. IT: za CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305: za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga i prijevoz vrijedne imovine zahtijeva se boravište. Za način 2 HU: ne preuzimaju se obveze za CPC 87304, CPC 87305. BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.
(m) povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	Za način 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge istraživanja. BG: ne preuzimaju se obveze za djelatnost fotografiranja iz zraka te za djelatnosti u području geodezije, katastarskog mjerenja i kartografije pri proučavanju pomicanja zemljine kore. HR: nema rezervi, osim što se usluge osnovnog istraživanja u području geologije, geodezije i rudarstva te srodne usluge u području zaštite okoliša na državnom području Hrvatske mogu pružati samo s domaćim pravnim osobama ili putem njih. Za način 2 nema rezervi.
(n) 1. održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	Za način 1 Za plovila u pomorskom prijevozu: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: ne preuzimaju se obveze. Za plovila u prijevozu unutarnjim plovnim putovima: EU osim EE, HU, LV: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi. Za načine 1 i 2 EU: zadržava pravo zahtijevanja da samo priznate organizacije s odobrenjem EU-a mogu provoditi statutarni nadzor i statutarnu certifikaciju brodova u ime država članica EU-a. Može se zahtijevati poslovni nastan.
(n) 2. održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(n) 3. održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(n) 4. održavanje i popravak zrakoplova i njegovih dijelova (dio CPC-a 8868)	Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(n) 5. usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(o) usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(p) fotografske usluge (CPC 875)	Za način 1 BG, EE, MT, PL: ne preuzimaju se obveze za pružanje usluga fotografiranja iz zraka. HR, LV: ne preuzimaju se obveze za posebne usluge fotografiranja (CPC 87504). BG: uvjet u pogledu poslovnog nastana i uvjet u pogledu državljanstva za usluge fotografiranja iz zraka. Za način 2 nema rezervi.
(q) usluge pakiranja (CPC 876)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.

⁽¹⁾ Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se pod točkama 1.F. (l) 1. do 1.F. (l) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(r) tiskarska i izdavačka djelatnost (CPC 88442)	<p>Za način 1</p> <p>SE: fizičke osobe koje su vlasnici časopisa koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Časopisi koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u Švedskoj.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
(s) kongresne usluge (dio CPC-a 87909)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>nema rezervi.</p>
(t) ostalo	
(t) 1. usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	<p>Za način 1</p> <p>PL: ne preuzimaju se obveze za usluge zaprisegnutih pismenih i usmenih prevoditelja</p> <p>BG, HR, HU, SK: ne preuzimaju se obveze za službeno pismeno i usmeno prevođenje.</p> <p>FI: uvjet u pogledu boravišta za ovlaštene pismene prevoditelje (dio CPC-a 87905).</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
(t) 2. usluge unutarnjeg uređenja i druge usluge oblikovanja posebnih proizvodaž (CPC 87907)	<p>Za način 1</p> <p>DE: primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
(t) 3. usluge agencije za naplatu (CPC 87902)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>
(t) 4. usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(t) 5. usluge umnožavanja (CPC 87904) ⁽¹⁾	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(t) 6. usluge savjetovanja u području telekomunikacija (CPC 7544)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
(t) 7. usluge odgovaranja na telefonske pozive (CPC 87903)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.

2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE

<p>A. Poštanske i kurirske usluge</p> <p>Usluge povezane s rukovanjem ⁽²⁾ poštanskim pošiljkama ⁽³⁾ za domaća ili strana odredišta u skladu sa sljedećim popisom podsektora:</p> <p>i. rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojoj vrsti pisanog medija ⁽⁴⁾, uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu;</p> <p>ii. rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima ⁽⁵⁾;</p> <p>iii. rukovanje adresiranim novinskim proizvodima ⁽⁶⁾;</p> <p>iv. rukovanje prethodno navedenim pošiljkama od i. do iii. te registriranom ili osiguranom poštom;</p>	Za načine 1 i 2 nema rezervi ⁽⁷⁾ .
--	--

⁽¹⁾ Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 1.F. (p).

⁽²⁾ „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti poput prijema, sortiranja, prijevoza i dostave.

⁽³⁾ „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, javni ili privatni.

⁽⁴⁾ Npr. pisma, razglednice.

⁽⁵⁾ Uključujući knjige i kataloge.

⁽⁶⁾ Dnevne novine, novine i časopisi.

⁽⁷⁾ Za podsektore i. do iv. mogu se zahtijevati pojedinačne dozvole kojima se određuju posebne obveze univerzalnih usluga i/ili financijski doprinos fondu za naknade.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>v. usluge brze dostave ⁽¹⁾ za prethodno navedene pošiljke od i. do iii.;</p> <p>vi. rukovanje neadresiranim pošiljkama;</p> <p>vii. razmjena dokumenata ⁽²⁾</p> <p>(dio CPC-a 751, dio CPC-a 71235 ⁽³⁾ i dio CPC-a 73210 ⁽⁴⁾)</p> <p>Organizacija razmještaja poštanskih sandučića na javnim prometnicama, izdavanje poštanskih marki i usluge preporučene dostave koje se upotrebljavaju tijekom upravnih ili sudskih postupaka mogu se ograničiti u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.</p> <p>Mogu se uvesti sustavi dozvola za usluge za koje postoji obveza opće univerzalne usluge. Te dozvole mogu podlijegati posebnim obvezama univerzalnih usluga ili financijskim doprinosima kompenzacijskom fondu.</p>	
<p>B. Telekomunikacijske usluge</p> <p>(tim uslugama nije obuhvaćena gospodarska djelatnost koja se sastoji od pružanja sadržaja za čiji su prijenos potrebne telekomunikacijske usluge)</p>	
<p>(a) sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primanja signala elektromagnetskim sredstvom ⁽⁵⁾, osim radiodifuzije ⁽⁶⁾</p>	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p>

⁽¹⁾ Usluge brze dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti kao što su preuzimanje na točki podrijetla, osobna dostava adresiranoj osobi, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresirane osobe u provozu te potvrdu primitka.

⁽²⁾ Osiguravanje sredstava, uključujući opskrbu *ad hoc* prostorima kao i prijevoz koji obavlja treća osoba, za samostalnu dostavu međusobnom razmjenom poštanskih pošiljaka između korisnika pretplaćenih na ovu uslugu. Poštanska pošiljka odnosi se na pošiljke kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, javni ili privatni.

⁽³⁾ Prijevoz pošte za vlastite potrebe bilo kojim načinom kopnenog prijevoza.

⁽⁴⁾ Prijevoz pošte za vlastite potrebe zračnim putem.

⁽⁵⁾ Te usluge ne obuhvaćaju internetske informacije i/ili obradu podataka (uključujući obradu transakcija) (dio CPC -a 843) koji se nalaze pod točkom 1.B. Računalne usluge

⁽⁶⁾ Radiodifuzija se definira kao neprekinut lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne pokriva veze između operatera.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(b) usluge prijenosa radiodifuzije s pomoću satelita ⁽¹⁾	Za načine 1 i 2 EU: nema rezervi, osim što pružatelji usluga u ovom sektoru mogu podlijegati obvezama zaštite ciljeva od općeg interesa povezanih s prijenosom sadržaja s pomoću njihove mreže u skladu s regulatornim okvirom EU-a za elektroničke komunikacije. BE: ne preuzimaju se obveze.

3. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE

Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	Za način 1 LT: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
--	---

4. USLUGE DISTRIBUCIJE

(osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i ostale vojne opreme)

A. Usluge posrednika (a) usluge posrednika motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) (b) ostale usluge posrednika (CPC 621)	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze za distribuciju kemijskih proizvoda i plemenitih kovina (i dragog kamenja). AT: ne preuzimaju se obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplozirajućih uređaja te otrovnih tvari. AT, BG: ne preuzimaju se obveze za distribuciju proizvoda za medicinsku uporabu kao što su medicinski i kirurški uređaji, medicinske tvari i predmeti za medicinsku uporabu. BG: ne preuzimaju se obveze za duhan i duhanske proizvode te za usluge koje pružaju posrednici u trgovini robom. CZ: ne preuzimaju se obveze za usluge dražbi. FI: ne preuzimaju se obveze za distribuciju alkoholnih pića i farmaceutskih proizvoda.
---	--

⁽¹⁾ Tim uslugama obuhvaćene su telekomunikacijske usluge koje se sastoje od prijenosa i primitka radijske i televizijske radiodifuzije satelitom (neprekinuti lanac prijenosa satelitom koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti). To obuhvaća prodaju upotrebe satelitskih usluga, ali ne uključuje prodaju paketa televizijskog programa kućanstvima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge veleprodaje	
(a) Usluge veleprodaje motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121)	HU: za usluge posrednika (CPC 621): strana društva mogu pružati usluge trgovine robom (posredovanja) samo putem podružnice ili poslovnog nastana u Mađarskoj. Zahtijeva se dozvola mađarske agencije za nadzor financijskih usluga.
(b) usluge veleprodaje u pogledu telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542)	LT: distribucija pirotehničkih sredstava: distribucija pirotehničkih sredstava podliježe izdavanju dozvole. Dozvola se može izdati samo pravnim osobama s poslovnim nastanom u EU-u. IT: distribucija duhana (dio CPC-a 6222, dio CPC-a 6310): za posrednike između veleprodaje i maloprodaje te vlasnike prodajnih mjesta („magazzini“) zahtijeva se državljanstvo države članice EU-a.
(c) ostale usluge veleprodaje (CPC 622, osim usluga veleprodaje energetskih proizvoda ⁽¹⁾)	HR: ne preuzimaju se obveze za distribuciju duhanskih proizvoda. Za način 1 AT, BG, HR, FR, PL, RO: ne preuzimaju se obveze za distribuciju duhana i duhanskih proizvoda.
C. Usluge maloprodaje ⁽²⁾	IT: za usluge veleprodaje državni monopol na duhan.
(a) usluge posrednika motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (CPC 61112, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121)	BG, PL, RO, SE: ne preuzimaju se obveze za maloprodaju alkoholnih pića. AT, BG, CY, CZ, IE, RO, SK, SI: ne preuzimaju se obveze za distribuciju farmaceutskih proizvoda, osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211).
Usluge maloprodaje povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom (dio CPC-a 7542)	ES: zabranjeno je trgovanje na daljinu, narudžba poštom ili slični postupci za maloprodaju duhana odnosno opskrbu njime.
Usluge maloprodaje hrane (CPC 631)	BG, HU, PL: ne preuzimaju se obveze za usluge posrednika u trgovini robom. FR: za usluge posrednika, ne preuzimaju se obveze za trgovce i posrednike koji djeluju na 17 tržišta svježih prehrambenih proizvoda koja su od nacionalnog interesa. ne preuzimaju se obveze za veleprodaju farmaceutskih proizvoda.
Usluge maloprodaje ostalih (neenergetskih) proizvoda, osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda ⁽³⁾ (CPC 632, osim CPC-a 63211 i 63297)	MT: ne preuzimaju se obveze za usluge posrednika.
D. Franšize (CPC 8929)	BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge maloprodaje, osim za narudžbu poštom.

⁽¹⁾ Te usluge, koje uključuju CPC 62271, nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.D.

⁽²⁾ Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.B i 1.F.(l).

⁽³⁾ Maloprodaja farmaceutskih medicinskih i ortopedskih proizvoda nalazi se pod naslovom PROFESIONALNE USLUGE u točki 1.A.(k).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>5. USLUGE OBRAZOVANJA</p> <p>(samo privatno financirane usluge. Radi veće sigurnosti, usluge koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku ne smatraju se privatno financiranima)</p>	
<p>A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)</p>	<p>Za način 1</p> <p>BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlaštene za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p>Za način 2</p> <p>CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za načine 1 i 2</p> <p>FR: za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje. Osim toga, strani državljani mogu dobiti i odobrenje za osnivanje i vođenje obrazovnih ustanova. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela. (CPC 921).</p>
<p>B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)</p>	<p>Za način 1</p> <p>BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlaštene za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p>Za način 2</p> <p>CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za načine 1 i 2</p> <p>FR: za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje. Osim toga, strani državljani mogu dobiti i odobrenje za osnivanje i vođenje obrazovnih ustanova. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela. (CPC 922).</p> <p>LV: ne preuzimaju se obveze za usluge obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224).</p>
<p>C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)</p>	<p>Za način 1</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlaštene za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p>ES, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za osnivanje privatnih sveučilišta ovlaštenih za izdavanje priznatih diploma ili svjedodžbi. Odgovarajući postupak uključuje savjet parlamenta. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih ustanova.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>Za način 2</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za načine 1 i 2</p> <p>CZ, SK: ne preuzimaju se obveze za usluge visokog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310).</p> <p>FR: za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi potrebno je ispuniti uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje. Osim toga, strani državljani mogu dobiti i odobrenje za osnivanje i vođenje obrazovnih ustanova. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela. (CPC 923).</p>
D. Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>AT: ne preuzimaju se obveze za usluge obrazovanja odraslih s pomoću emitiranja na radiju ili televiziji.</p>
E. Ostale usluge obrazovanja (CPC 929)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze.</p>

6. USLUGE U PODRUČJU OKOLIŠA

A. Usluge upravljanja otpadnim vodama (CPC 9401) ⁽¹⁾	<p>Za način 1</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge savjetovanja.</p>
B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada (a) usluge odvoza smeća (CPC 9402) (b) sanitarne i slične usluge (CPC 9403)	<p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
C. Zaštita zraka i klime (CPC 9404) ⁽²⁾	
D. Saniranje i čišćenje tla i vode (a) obrada, saniranje onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio CPC-a 94060) ⁽³⁾	
E. Ublažavanje buke i vibracije (CPC 9405)	
F. Zaštita bioraznolikosti i krajobraza (a) usluge zaštite prirode i krajobraza (dio CPC-a 9406)	
G. Ostale usluge u području okoliša i pomoćne usluge (CPC 94090)	

⁽¹⁾ Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.

⁽²⁾ Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

⁽³⁾ Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
7. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <p>i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga i</p> <p>ii. robu u međunarodnom provozu.</p> <p>AT: promidžbena djelatnost i posredovanje u ime društva kćeri koje nije osnovano u Uniji ili podružnice koja nije osnovana u Austriji (osim za reosiguranje i retrocesiju) zabranjeni su. Police obveznog osiguranja u zračnom prijevozu, osim osiguranja u međunarodnom komercijalnom zračnom prijevozu, može ugovarati samo društvo kći osnovano u Uniji ili podružnica osnovana u Austriji.</p> <p>DK: obvezno osiguranje u zračnom prometu mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u Uniji. Osobe ili društva (uključujući društva za osiguranje), osim društava za osiguranje koja su ovlaštena na temelju danskog zakonodavstva ili koja su ovlastila danska nadležna tijela, ne mogu u poslovne svrhe u Danskoj sudjelovati u pružanju djelatnosti izravnog osiguranja za osobe s boravištem u Danskoj, za danske brodove ili za imovinu u Danskoj.</p> <p>DE: policu obveznog osiguranja u zračnom prometu može ugovarati samo društvo kći osnovano u Uniji ili podružnica osnovana u Njemačkoj. Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može sklopiti ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni prijevoz samo putem podružnice osnovane u Njemačkoj.</p> <p>FR: osiguranje od rizika koji se odnose na kopneni prijevoz mogu sklopiti samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji.</p> <p>IT: prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji. Ta se rezerva ne primjenjuje na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju. PL: ne preuzimaju se obveze za reosiguranje i retrocesiju, osim rizika povezanih s robom u međunarodnoj trgovini.</p> <p>PT: transportno osiguranje za zračni i pomorski prijevoz koje pokriva robu, zrakoplove, trup i osiguranje od odgovornosti mogu ugovarati samo društva osnovana u EU-u; samo osobe ili trgovačka društva osnovana u EU-u mogu nastupati kao posrednici za takve poslove osiguranja u Portugalu.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>RO: reosiguranje na međunarodnom tržištu dopušteno je samo ako reosiguranje rizika nije moguće na domaćem tržištu.</p> <p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge posredovanja u izravnom osiguranju, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu. <p>PL: ne preuzimaju se obveze za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje, osim za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; i (b) robu u međunarodnom provozu. <p>BG: ne preuzimaju se obveze za izravno osiguranje, osim za usluge koje strani pružatelji pružaju stranim osobama na državnom području Republike Bugarske. Ne preuzimaju se obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada, kao i za programe obveznog osiguranja. Prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Republici Bugarskoj ne mogu neposredno ugovarati strana osiguravajuća društva. Strano osiguravajuće društvo može sklapati ugovore o osiguranju samo putem podružnice.</p> <p>CY, LV, MT: ne preuzimaju se obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>LT: ne preuzimaju se obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu, osim u pogledu kopnenog prometa gdje se rizik nalazi u Litvi. <p>BG, LV, LT: ne preuzimaju se obveze za posredovanje u osiguranju.</p> <p>PL: ne preuzimaju se obveze za posrednike u reosiguranju, retrocesiji i osiguranju.</p> <p>FI: samo osiguravatelji s glavnim uredom u EU-u ili podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje). Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EU-u.</p> <p>HU: osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području Mađarske samo putem podružnice registrirane u Mađarskoj.</p> <p>IT: ne preuzimaju se obveze za obavljanje aktuarske djelatnosti.</p> <p>SE: pružanje izravnog osiguranja dopušteno je samo putem pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, pod uvjetom da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj grupi trgovačkih društava ili da su sklopili sporazum o suradnji.</p> <p>ES: za pružanje aktuarskih usluga vrijedi zahtjev u pogledu boravišta i relevantnog trogodišnjeg iskustva.</p> <p>Za način 2</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju se obveze za posredovanje.</p> <p>BG: za izravno osiguranje, bugarske fizičke i pravne osobe, kao i strane osobe koje obavljaju poslovnu djelatnost na području Republike Bugarske, mogu sklapati ugovore o osiguranju povezane sa svojom djelatnošću u Bugarskoj samo s pružateljima koji imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti osiguranja u Bugarskoj. Naknada za osiguranje koja proizlazi iz tih ugovora plaća se u Bugarskoj. Ne preuzimaju se obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada, kao i za programe obveznog osiguranja.</p> <p>IT: prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji. Ta se rezerva ne primjenjuje na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>PL: ne preuzimaju se obveze za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje, osim za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje robe u međunarodnoj trgovini.</p>
<p>B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>LT: zadržava pravo zahtijevanja komercijalne prisutnosti za upravljanje mirovinskim fondovima te da barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski i imati stalno boravište u Litvi.</p> <p>IT: ne preuzimaju se obveze za „consulenti finanziari” (financijske savjetnike).</p> <p>EE: za primanje depozita, zahtjev odobrenja estonskog tijela za financijski nadzor i registracija dioničkog društva, društva kćeri ili podružnice u skladu s estonskim zakonodavstvom.</p> <p>IE: zadržava se pravo zahtijevanja sljedećega: u slučaju zajedničkih investicijskih fondova organiziranih kao otvoreni investicijski fondovi i društva s promjenjivim kapitalom (osim subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire, UCITS), skrbnik/depozitar društvo za upravljanje moraju biti osnovani u Irskoj ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije (bez podružnica). U slučaju investicijskih komanditnih društava, barem jedan komplementar mora biti osnovan u Irskoj. Da bi postao član burze u Irskoj, subjekt mora (a) biti ovlašten u Irskoj, što zahtijeva osnivanje društva ili partnerstvo, s glavnim uredom/registriranim sjedištem u Irskoj ili (b) biti ovlašten u nekoj drugoj državi članici Europske unije u skladu s direktivom EU-a o ulaganju i uslugama.</p> <p>PL: za pružanje i prijenos financijskih informacija i za računalne programe za obradu financijskih podataka i povezane programe: zahtjev za upotrebu javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.</p> <p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: ne preuzimaju se obveze, osim za pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i ostale pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p>BE: za pružanje investicijskih savjetodavnih usluga zahtijeva se poslovni nastan u Belgiji.</p> <p>BG: mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti povezani s upotrebom telekomunikacijske mreže.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>CY: ne preuzimaju se obveze, osim za trgovanje prenosivim vrijednosnim papirima, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i ostale pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p>EE: za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima zahtijeva se uspostava specijaliziranog društva za upravljanje i samo poduzeća s registriranim sjedištem u Uniji mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine investicijskih fondova.</p> <p>LT: osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje zahtijeva se za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima i samo poduzeća s registriranim sjedištem ili podružnicom u Litvi mogu obavljati djelatnost depozitorija mirovinskih fondova.</p> <p>IE: pružanje investicijskih usluga ili investicijskog savjetovanja zahtijeva i. ovlaštenje u Irskoj, kojim se obično zahtijeva da je subjekt osnovan kao društvo ili u partnerstvu ili trgovac pojedinac, u svakom slučaju s glavnim uredom/registriranim sjedištem u Irskoj (ovlaštenje se u nekim slučajevima ne zahtijeva, npr. ako pružatelj usluga iz treće zemlje nema komercijalnu prisutnost u Irskoj i usluga se ne pruža privatnim pojedincima) odnosno ii. ovlaštenje u drugoj državi članici u skladu s Direktivom EU-a o investicijskim uslugama.</p> <p>LV: ne preuzimaju se obveze, osim za pružanje financijskih informacija te za savjetodavne i ostale pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p>MT: ne preuzimaju se obveze, osim za prihvaćanje depozita, davanje zajmova svih vrsta, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i ostale pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p>PL: za pružanje i prijenos financijskih informacija i za računalne programe za obradu financijskih podataka i povezane programe: zahtjev za upotrebu javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.</p> <p>RO: ne preuzimaju se obveze za financijski zakup, za trgovanje instrumentima tržišta novca, devizama, izvedenicama, tečajnim i kamatnim instrumentima, prenosivim vrijednosnim papirima i drugim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, za sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, za upravljanje imovinom te za usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu. Usluge plaćanja i prijenosa novca dopuštene su samo putem rezidentne banke.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>SI: ne preuzimaju se obveze, osim davanja svih vrsta zajmova, prihvaćanja jamstava i obveza stranih kreditnih institucija u domaćim pravnim subjektima i trgovcima pojedincima, pružanje i prijenos financijskih informacija i računalni programi za obradu financijskih podataka i povezani programi koje provode pružatelji ostalih financijskih usluga, savjetodavne i ostale pomoćne financijske usluge u pogledu svih tih djelatnosti, uključujući bonitetne informacije i analizu, istraživanja i savjete koji se odnose na ulaganja i portfelje, savjete koji se odnose na stjecanje te restrukturiranje i strategiju poduzeća. Obvezna je komercijalna prisutnost.</p> <p>SI: mirovinsko osiguranje može pružati uzajamni mirovinski fond (koji nije pravni subjekt i stoga njime upravlja društvo za osiguranje, banka ili mirovinsko društvo), mirovinsko društvo ili društvo za osiguranje. Osim toga, mirovinsko osiguranje mogu pružati i pružatelji mirovinskog osiguranja koji su osnovani u skladu s uredbama koje se primjenjuju u državi članici EU-a.</p> <p>HU: društva s poslovnim nastanom izvan EGP-a mogu pružati financijske usluge ili sudjelovati u pomoćnim uslugama povezanim s financijskim uslugama isključivo putem svoje mađarske podružnice.</p> <p>Za način 2</p> <p>BG: mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti povezani s upotrebom telekomunikacijske mreže.</p>

8. ZDRAVSTVENE USLUGE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI

(samo privatno financirane usluge. Radi veće sigurnosti, usluge koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku ne smatraju se privatno financiranim)

<p>A. Bolničke usluge (CPC 9311)</p> <p>B. Usluge hitne pomoći (CPC 93192)</p> <p>C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>FR: ne preuzimaju se obveze za privatno financirane usluge laboratorijskih analiza i ispitivanja (dio CPC-a 9311).</p> <p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za telemedicinu.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
<p>D. Usluge socijalne skrbi</p> <p>— sve države članice, osim AT, EE, LT i LV: samo lječilišta i odmarališta, domovi za starije i ne-moćne osobe</p> <p>— AT, EE i LV: svi CPC 933.</p>	<p>Za način 1</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2</p> <p>CZ, FI, HU, LT, MT, PL, SE, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
9. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
<p>A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića</p> <p>(CPC 641, CPC 642 i CPC 643) osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza ⁽¹⁾</p>	<p>Za način 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
<p>B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora)</p> <p>(uključujući vođitelje putovanja)</p> <p>(CPC 7471)</p>	<p>Za način 1</p> <p>BG, CY, HU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CY: uvjet u pogledu državljanstva. Strane pružatelje usluga mora zastupati lokalni turistički ured.</p> <p>LT: pružanje usluga vođitelja putovanja uvjetovano je postojanjem poslovnog nastana u Litvi te dozvole koju izdaje Litavski državni odjel za turizam.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
<p>C. Usluge turističkih vođiča</p> <p>(CPC 7472)</p>	<p>Za način 1</p> <p>BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>IT: turistički vođiči iz zemalja izvan EU-a trebaju pribaviti posebnu dozvolu pokrajine kako bi mogli obavljati usluge profesionalnog turističkog vođiča.</p> <p>BG, CY, EL, ES: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje usluga turističkog vođiča.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>

⁽¹⁾ Usluge pripreme i dostave hrane i pića u zračnom prijevozu nalaze se pod naslovom POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 12.D.(a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>10. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)</p>	
<p>A. Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)</p>	<p>Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>BG: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge zabavnog sadržaja kazališnih producenata, pjevačkih skupina, glazbenih sastava i orkestarskih (CPC 96191); usluga koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i ostali pojedinačni umjetnici (CPC 96192); pomoćnih kazališnih usluga (CPC 96193).</p> <p>EE: ne preuzimaju se obveze za ostale usluge zabavnog sadržaja (CPC 96199), osim za usluge kinematografa.</p> <p>LT, LV: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge rada kinematografa (dio CPC-a 96199).</p>
<p>B. Usluge novinskih i tiskovnih agencija (CPC 962)</p>	<p>Za način 1 BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 2 BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>C. Usluge knjižnica, arhiva i muzeja te ostale kulturne usluge (CPC 963)</p>	<p>Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>D. Sportske usluge (CPC 9641)</p>	<p>Za načine 1 i 2 AT: ne preuzimaju se obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča.</p> <p>BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>Za način 1 CY, EE, HR: ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>E. Usluge parkova i plaža za rekreaciju (CPC 96491)</p>	<p>Za načine 1 i 2 nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
11. USLUGE PRIJEVOZA	
<p>A. Pomorski prijevoz</p> <p>(a) međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza ⁽¹⁾)</p> <p>(b) međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza ⁽²⁾)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za nacionalni pomorski kabotažni prijevoz.</p> <p>BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE: Usluge razvoza (<i>feeding</i>) uz odobrenje.</p>
<p>B. Prijevoz unutarnjim plovnim putovima</p> <p>(a) prijevoz putnika (CPC 7221, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza ⁽²⁾)</p> <p>(b) prijevoz tereta (CPC 7222, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza ⁽²⁾)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za nacionalni kabotažni prijevoz unutarnjim plovnim putovima. Mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav) rezerviraju se prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Podliježe propisima o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom.</p> <p>EU: prijevoz robe ili putnika unutarnjim vodnim putovima može obavljati samo prijevoznik koji ispunjava sljedeće uvjete:</p> <p>(a) poslovni nastan dobavljača nalazi se u državi članici;</p> <p>(b) ovlašten je ondje obavljati (međunarodni) prijevoz robe ili putnika unutarnjim plovnim putovima i</p> <p>(c) upotrebljava plovila koja su registrirana u državi članici ili posjeduje potvrdu o članstvu u mornarici države članice.</p> <p>Osim toga, plovila moraju biti u vlasništvu fizičkih osoba s domicilom u državi članici i državljanstvom države članice ili u vlasništvu pravnih osoba koje su registrirane u državi članici. Iznimno se mogu predvidjeti odstupanja od uvjeta u pogledu većinskog vlasništva. U Španjolskoj, Švedskoj i Finskoj ne postoji pravna razlika između pomorskih i unutarnjih plovnih putova. Odredbe o pomorskom prijevozu jednako se primjenjuju na unutarnje plovne putove.</p> <p>AT: zahtijeva se registrirano društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, FI, HU, HR, LT, MT, RO, SE, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.</p>

⁽¹⁾ Ne dovodeći u pitanje područje primjene djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva, ovaj popis ne uključuje nacionalni kabotažni prijevoz za koji se smatra da pokriva prijevoz putnika i robe između luke ili točke u državi članici Europske unije i druge luke ili točke u istoj državi članici, uključujući na njezinu kontinentalnom pojasu kako je predviđeno Konvencijom UN-a o pomorskom pravu, i promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki u državi članici Europske unije.

⁽²⁾ Uključuje usluge razvoza (*feeding*) i seljenja opreme koje pružaju pružatelji usluga međunarodnog pomorskog prijevoza među lukama koje se nalaze u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Željeznički promet (a) prijevoz putnika (CPC 7111) (b) prijevoz tereta (CPC 7112)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
D. Cestovni prijevoz (a) prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122) (b) prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe ⁽¹⁾).	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze (osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe). Za način 2 nema rezervi.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva ⁽²⁾ (CPC 7139)	Za način 1: EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.

12. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU ⁽³⁾

A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu (a) usluge prihvata i otpreme pomorskog tereta (b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) (c) usluge carinjenja (d) usluge kontejnerske stanice i skladišta za kontejnere (e) usluge pomorskih agencija (f) usluge pomorske otpreme tereta (g) najam plovila s posadom za plovila (CPC 7213) (h) usluge guranja i tegljenja (CPC 7214) (i) popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745) (j) ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze za usluge carinjenja, usluge guranja i tegljenja te usluge peljarenja i pristajanja. Za način 1: EU: ne preuzimaju se obveze za usluge prihvata i otpreme pomorskog tereta i usluge guranja i tegljenja. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju se obveze za najam plovila s posadom za plovila. BG: ne preuzimaju se obveze. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge pohrane i skladištenja. HR: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta. FI: pomoćne usluge u pomorskom prijevozu mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom. Za način 2 nema rezervi.
---	--

⁽¹⁾ Dio CPC-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE pod točkom 2.A. Poštanske i kurirske usluge.⁽²⁾ Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.B.⁽³⁾ Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.F.(l) 1. do 1.F.(l) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>B. Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme tereta (dio CPC-a 741)</p> <p>(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)</p> <p>(c) usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)</p> <p>(d) najam plovila s posadom za plovila (CPC 7223)</p> <p>(e) usluge guranja i tegljenja (CPC 7224)</p> <p>(f) popratne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima (dio CPC-a 745)</p> <p>(g) ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav), kojima se prava prometa rezerviraju za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Vrijede propisi o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom.</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za usluge carinjenja, usluge guranja i tegljenja te usluge peljarenja i pristajanja.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.</p> <p>Za način 1</p> <p>AT: ne preuzimaju se obveze za najam plovila s posadom za plovila, usluge guranja i tegljenja, usluge peljarenja i pristajanja, usluge pomoći pri navigaciji, usluge upravljanja lukom i vodnim putovima</p> <p>BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju se obveze za najam plovila s posadom za plovila.</p> <p>BG: Nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima). Udio u bugarskom društvu ograničen je na 49 %.</p>
<p>C. Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme tereta (dio CPC-a 741)</p> <p>(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)</p> <p>(c) usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)</p> <p>(d) usluge guranja i tegljenja (CPC 7113)</p> <p>(e) popratne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 743)</p> <p>(f) ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>EU: ne preuzimaju se obveze za usluge carinjenja te usluge guranja i tegljenja.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.</p> <p>Za način 1</p> <p>BG, CZ: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva za pomoćne usluge u željezničkom prijevozu). Udio u bugarskom društvu ograničen je na 49 %.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>
<p>D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu</p> <p>(a) usluge prihvata i otpreme tereta (dio CPC-a 741)</p> <p>(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)</p> <p>(c) usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)</p> <p>(d) najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124)</p> <p>(e) popratne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 744)</p> <p>(f) ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)</p>	<p>Za način 1</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DK, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju se obveze za najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem.</p> <p>HR: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta i popratne usluge u cestovnom prijevozu za koje se zahtijeva dozvola.</p> <p>SE: subjekt s poslovnim nastanom obvezni su upotrebljavati vozila s nacionalnom registracijom.</p> <p>Za način 2</p> <p>nema rezervi.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu (a) usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. BG: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u zračnom prijevozu. Za način 2 BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju se obveze.
(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)	Za načine 1 i 2 nema rezervi. Za način 1 BG: nema izravnih podružnica (zahtijeva se osnivanje društva) za pomoćne usluge u zračnom prijevozu.
(c) usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)	Za načine 1 i 2 nema rezervi. Za način 1 BG: strane osobe mogu pružiti usluge samo sudjelovanjem u vlasničkom kapitalu bugarskih društava uz ograničenje sudjelovanja u vlasničkom kapitalu od 49 % i putem podružnica.
(d) najam zrakoplova s posadom (CPC 734)	Za načine 1 i 2 EU: zrakoplovi kojima se služe zračni prijevoznici iz Unije moraju biti registrirani u državi članici koja izdaje dozvolu zračnom prijevozniku ili drugdje u Uniji. Kako bi se zrakoplov registrirao, može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili u vlasništvu pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. Iznimno i u posebnim okolnostima, strani zračni prijevoznik može iznajmiti zrakoplov registriran izvan EU-a zračnom prijevozniku iz Europske unije za njegove iznimne potrebe, potrebe sezonskog kapaciteta ili potrebe nadilaženja operativnih poteškoća, kojima se ne može opravdano udovoljiti iznajmljivanjem zrakoplova registriranog u Europskoj uniji, pod uvjetom da se pribavi odobrenje za ograničeno vremensko razdoblje od države članice Europske unije koja izdaje dozvolu zračnom prijevozniku iz Europske unije.
(e) prodaja i stavljanje na tržište (f) računalni sustav rezervacija	Za načine 1 i 2 EU: kad pružatelji usluga računalnog sustava rezervacija (CRS) izvan EU-a ne osiguravaju zračnim prijevoznicima iz Europske unije jednaki tretman ⁽¹⁾ koji se osigurava u Europskoj uniji ili kada zračni prijevoznici koji nisu iz EU-a ne osiguravaju pružateljima usluga CRS-a iz Europske unije jednaki tretman koji se osigurava u Europskoj uniji, mogu se poduzeti mjere kako bi se osiguralo da pružatelji usluga CRS-a iz Europske unije osiguraju jednaki tretman zračnim prijevoznicima koji nisu iz EU-a, odnosno da zračni prijevoznici iz Europske unije osiguraju jednaki tretman pružateljima usluga CRS-a koji nisu iz EU-a.

⁽¹⁾ „Jednaki tretman” podrazumijeva nediskriminirajući tretman zračnih prijevoznika iz Europske unije i pružatelja usluga CRS-a iz Europske unije.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(g) usluge upravljanja zračnim lukama	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
E. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva ⁽¹⁾ (a) usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
13. OSTALE USLUGE PRIJEVOZA	
Pružanje usluga kombiniranog prijevoza	Način 1. EU, osim u FI: samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državi članici EU-a koji ispunjavaju uvjete poslovanja i pristupa tržištu prijevoza robe između država članica EU-a mogu, u okviru kombiniranog prijevoza između država članica EU-a, obavljati početne i/ili završne dionice cestovnog prijevoza koje su sastavni dio kombiniranog prijevoza i koje mogu ili ne moraju uključivati prelazak granice. Primjenjuju se ograničenja koja utječu na sve oblike prijevoza. Mogu se poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se porezi na motorna vozila koji se primjenjuju na cestovna vozila, kada je riječ o pravcima kombiniranog prijevoza, smanje ili nadoknade. Način 2. BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK: nema rezervi, ne dovodeći u pitanje ograničenja iz Popisa obveza koja utječu na bilo koji oblik prijevoza. AT, BG, CY, CZ, EE, HU, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: ne preuzimaju se obveze.
14. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarstvom (CPC 883) ⁽²⁾	Za načine 1 i 2 nema rezervi.
B. Prijevoz goriva cjevovodima (CPC 7131)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze.

⁽¹⁾ Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.C.

⁽²⁾ Uključuje pružanje sljedećih usluga na temelju naknade ili ugovora: usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području rudarstva, pripreme rudarskih zemljišta, instalacije opreme na mjestu iskopa, bušenja, usluga s oruđem za bušenje, usluga povezanih s kućištem i cijevima, usluga u području tehnike mulja i dobave, nadzora krutih tvari, posebnih operacija istraživanja i rada u oknima, geologije bušotina i nadzora bušenja, uzimanja uzoraka jezgre, ispitivanja okana, usluga ožičenja, dostave i rada tekućina za završne radove (slane vode), dostave i ugradnje uređaja za završne radove, cementiranja (ubrizgavanja pod tlakom), usluga stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluga završnih radova i popravka okana, pečačenja i napuštanja okana.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koje se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva te srodnih proizvoda (CPC 62271) i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode.
E. Usluge maloprodaje motornog goriva (CPC 613)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (CPC 63297) i usluge maloprodaje električne energije, plina (koji nije u boci), pare i tople vode	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzimaju se obveze za usluge maloprodaje motornog goriva, električne energije, plina (koji nije u boci), pare i tople vode. Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: ne preuzimaju se obveze za usluge maloprodaje loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, osim za narudžbu poštom. Za način 2 nema rezervi.
G. Usluge u području distribucije energije (CPC 887)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze, osim za konzultantske usluge. Za način 2 nema rezervi.

15. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE

(a) usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
---	---

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(b) usluge uređivanja kose (CPC 97021)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(c) usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(d) ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (CPC 97029)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(e) usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja radi njege i održavanja tijela, a ne u medicinske ili rehabilitacijske svrhe ⁽¹⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	Za način 1 EU: ne preuzimaju se obveze. Za način 2 nema rezervi.
(g) usluge telekomunikacijskih veza (CPC 7543)	Za načine 1 i 2 nema rezervi.

⁽¹⁾ Usluge terapijske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkama 1.A.(h) Medicinske usluge, 1.A.(j) 2. Usluge koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje te zdravstvene usluge (8.A i 8.C).

PRILOG VIII.-C

REZERVE U POGLEDU KLJUČNOG OSOBLJA, DIPLOMIRANIH VJEŽBENIKA I PRODAVATELJA POSLOVNIH USLUGA
EUROPSKE UNIJE

1. U popisu rezervi u nastavku navode se gospodarske djelatnosti liberalizirane u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma na koje se primjenjuju ograničenja u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika u skladu s člankom 154. ovog Sporazuma te u pogledu prodavatelja poslovnih usluga u skladu s člankom 155. ovog Sporazuma te se utvrđuju takva ograničenja. Popis u nastavku sastoji se od sljedećih elemenata:

(a) prvog stupca u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja i

(b) drugog stupca u kojem su opisana primjenjiva ograničenja.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi (nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

Europska unija ne preuzima nikakve obveze za ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje poslovnih usluga u gospodarskim djelatnostima koje nisu liberalizirane (ostaju bez preuzetih obveza) u skladu s člankom 144. ovog Sporazuma.

2. Obveze u pogledu ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika, prodavatelja poslovnih usluga i prodavatelja robe ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o radu ili upravljanju.
3. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 154. i 155. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za pravnim boravištem na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene u nastavku, u svakom se slučaju primjenjuju na ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje poslovnih usluga iz Republike Armenije.
4. Svi ostali pravni zahtjevi Europske unije i njezinih država članica u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
5. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuje stranka.
6. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.
7. U sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici Europske unije ili regiji gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
8. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
9. Radi veće sigurnosti, obveza odobravanja nacionalnog tretmana za Europsku uniju ne podrazumijeva obvezu proširenja tretmana odobrenog u određenoj državi članici državljanima i pravnim osobama druge države članice na državljane ili pravne osobe druge stranke u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili s bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama. Takav se nacionalni tretman dodjeljuje samo pravnim osobama druge stranke osnovanima u skladu s pravom druge države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u toj državi članici, uključujući pravne osobe koje su osnovane u EU-u i koje posjeduju ili njima upravljaju državljani druge stranke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	<p>Opseg premještaja unutar društva</p> <p>BG: broj osoba premještenih unutar društva ne smije premašivati 10 % prosječnog godišnjeg broja državljana države članice EU-a koji su zaposleni u predmetnoj bugarskoj pravnoj osobi. Ako je zaposleno manje od 100 osoba, broj osoba premještenih unutar društva može, uz odobrenje, premašivati 10 % ukupnog broja zaposlenika.</p> <p>HU: ne preuzimaju se obveze za fizičke osobe koje su bile partneri u armenskoj pravnoj osobi.</p>
SVI SEKTORI	<p>Diplomirani vježbenici</p> <p>Za AT, CZ, DE, ES, FR, HU, LT: osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.</p>
SVI SEKTORI	<p>Glavni direktori i revizori</p> <p>AT: glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji. Fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice nadležne za postupanje u skladu s austrijskim Zakonom o trgovini moraju imati domicil u Austriji.</p> <p>FI: stranac koji trguje kao privatni poduzetnik mora imati dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti i stalno boravište u EGP-u. Za sve sektore, zahtjevi u pogledu boravišta u EGP-u primjenjuju se na glavnog direktora; međutim, određenim se trgovačkim društvima mogu odobriti iznimke.</p> <p>FR: ako glavni direktor industrijske, trgovačke ili obrtničke djelatnosti nema boravišnu dozvolu, potrebno mu je posebno odobrenje.</p> <p>RO: većina revizora trgovačkih društava i njihovi zamjenici moraju biti rumunjski državljani.</p> <p>SE: glavni direktor pravne osobe ili podružnice mora imati boravište u Švedskoj.</p> <p>SE: nositelj registriranih prava/podnositelj zahtjeva za registrirana prava (patente, žigove, zaštitu dizajna i oplemenjivačka prava na biljnu sortu) koji nema boravište u Švedskoj mora imati posrednika s boravištem u Švedskoj čiji je glavni zadatak obavljanje usluga provođenja postupka, obavješćivanja itd.</p> <p>SI: nositelj registriranih prava/podnositelj zahtjeva za registrirana prava (patente, žigove, zaštitu dizajna) koji nema boravište u Sloveniji mora imati patentnog zastupnika ili zastupnika za žigove i dizajn koji je registriran u Sloveniji i čiji je glavni zadatak obavljanje usluga provođenja postupka, obavješćivanja itd.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Priznavanje EU: direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica EU-a. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici Europske unije ne podrazumijeva pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici ⁽¹⁾ .
4. PROIZVODNJA ⁽²⁾	
H. Izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenog materijala (ISIC rev. 3.1.: 22), osim izdavaštva i tiskanja na temelju naknade ili ugovora ⁽³⁾	IT: uvjet u pogledu državljanstva za izdavače. HR: zahtjev u pogledu boravišta za izdavače. PL: državljanstvo je uvjet za glavne urednike novina i časopisa. SE: za izdavače i vlasnike trgovačkih društava za izdavaštvo i tiskanje zahtijeva se boravište.
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	
(a) pravne usluge (CPC 861) ⁽⁴⁾ osim usluga pravnog savjetovanja te usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su javni bilježnici, „huissiers de justice” ili ostali „officiers publics et ministériels”.	AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, RO, SK, UK: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica) te za zastupanje pred sudovima, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva. Za ES nadležna tijela mogu odobriti izuzeća. BE, FI, LU: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te zahtjevu u pogledu boravišta. U Belgiji se primjenjuju kvote za zastupanje pred „Cour de cassation” u predmetima koji nisu kazneni predmeti. BG: armenski odvjetnici mogu pružiti samo usluge pravnog zastupanja armenskih državljana i uz poštovanje načela reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište.

⁽¹⁾ Kako bi se državljanima zemalja koje nisu članice EU-a priznale kvalifikacije u cijelom EU-u, potreban je sporazum o uzajamnom priznavanju, o kojem se pregovara u okviru utvrđenom u članku 161. ovog Sporazuma.

⁽²⁾ Predmetni sektor ne obuhvaća konzultantske usluge u području proizvodnje.

⁽³⁾ Izdavaštvo i tiskanje na temelju naknade ili ugovora nalazi se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.(p).

⁽⁴⁾ Uključuje usluge pravnog savjetovanja, usluge pravnog zastupanja, usluge pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika te, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama EU-a. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, sluzenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavan upis u odvjetničku komoru ili pojednostavljeni pristup odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u EU-u i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u stranci EU-a jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>CY: uvjet u pogledu državljanstva i boravišta za pružanje pravnih usluga. Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te zahtjevu u pogledu boravišta. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava na Cipru.</p> <p>FR: pristup odvjetnika zanimanjima „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i>” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p>HR: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva (hrvatsko državljanstvo i, nakon pristupanja EU-u, državljanstvo jedne od država članica EU-a).</p> <p>HU: punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te zahtjevu u pogledu boravišta. Za strane odvjetnike opseg pravnih usluga ograničen je na pravno savjetovanje koje se pruža na temelju ugovora o suradnji sklopljenog s mađarskim odvjetnikom ili odvjetničkim društvom.</p> <p>LV: uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute odvjetnike na koje je ograničeno pravno zastupanje u kaznenim predmetima.</p> <p>DK: stavljanje na tržište usluga pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosuđnom ispitu.</p> <p>LU: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje pravnih usluga u pogledu luksemburškog prava i prava EU-a.</p> <p>SE: članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za upotrebu švedske titule „<i>advokat</i>”, podliježe zahtjevu u pogledu boravišta.</p> <p>ES, PT: uvjet u pogledu državljanstva za pristup zanimanju „<i>solicitadores</i>” i za zastupnike u području industrijskog vlasništva.</p> <p>LT: uvjet u pogledu državljanstva za patentne zastupnike.</p> <p>SI: zastupanje klijenata pred sudovima za naknadu uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Republici Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u stranoj državi može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, pod uvjetom da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala Slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti članovi odvjetničkog društva.</p>
(b) 1. računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	<p>FR: pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova. Zahtjev u pogledu boravišta ne smije premašivati 5 godina.</p> <p>IT: zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p>CY: uvjet u pogledu državljanstva.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(b) 2. Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	BG: strani revizorski subjekt može provoditi revizorske aktivnosti samo ako ispunjava uvjet reciprociteta i zahtjeve istovjetne onima za bugarske revizore te je uspješno položio potrebne. CY: uvjet u pogledu državljanstva. DK: zahtjev u pogledu boravišta. ES: uvjet u pogledu državljanstva za ovlaštene revizore te za upravitelje, direktore i partnere u društvima osim onih obuhvaćenih Osmom direktivom EEZ-a o pravu trgovačkih društava. HR: revizorske usluge mogu pružati samo ovlaštene revizori koji posjeduju dozvolu koju je službeno priznala Hrvatska revizorska komora. FI: zahtjev u pogledu boravišta za barem jednog od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću. IT: zahtjev u pogledu boravišta za samostalne revizore. SE: samo revizori odobreni ili ovlaštene u Švedskoj i revizorska društva registrirana u Švedskoj mogu pružati usluge zakonske revizije u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori odobreni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za ovlaštenje ili odobrenje obvezno je boravište unutar EGP-a ili Švicarske. Nazive „approved auditor” i „authorised auditor” mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni i ovlaštene u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih poduzeća koji nisu ovlaštene ili odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeća od tog uvjeta. SI: stalno boravište u Sloveniji obvezno je za barem jednog člana upravnog odbora revizorskog društva osnovanog u Sloveniji.
(c) usluge poreznog savjetovanja (CPC 863) ⁽¹⁾	CY: uvjet u pogledu državljanstva. HR, HU, IT: zahtjev u pogledu boravišta.
(d) arhitektonske usluge i (e) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	EE: barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. BG: uvjet u pogledu državljanstva za usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture. CY: uvjet u pogledu državljanstva. HR, HU, IT: zahtjev u pogledu boravišta. SK: obvezno je članstvo u odgovarajućoj komori; članstvo u odgovarajućoj stranoj ustanovi može se priznati. Zahtjev u pogledu boravišta; međutim, iznimke se mogu razmotriti.

⁽¹⁾ Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 6.A.(a) Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(f) inženjerske usluge i (g) integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	EE: barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. CY: uvjet u pogledu državljanstva. CZ, HR, IT, SK: zahtjev u pogledu boravišta. HU: zahtjev u pogledu boravišta (za CPC 8673 zahtjev u pogledu boravišta primjenjuje se samo na diplomirane vježbenike).
(h) medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	CZ, LT, IT, SK: zahtjev u pogledu boravišta. CZ, RO, SK: za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnog tijela. BE, LU: za diplomirane vježbenike potrebno je odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. BG, CY, MT: uvjet u pogledu državljanstva. DK: ograničeno ovlaštenje radi obavljanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište. FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, pristup je moguć u okviru utvrđenih godišnjih kvota. HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. LV: stranim državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna je dozvola lokalnih zdravstvenih nadležnih tijela, u skladu s gospodarskim potrebama za liječnicima i stomatolozima u određenoj regiji. PL: stranim je državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora. PT: zahtjev u pogledu boravišta za psihologe. SI: liječnicima, stomatolozima, primaljama, medicinskim sestrama i farmaceutima potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora, ostali se zdravstveni radnici moraju registrirati.
(i) veterinarske usluge (CPC 932)	BG, CY, DE, EL, HR, FR, HU: uvjet u pogledu državljanstva. CZ i SK: zahtjev u pogledu državljanstva i boravišta. IT: zahtjev u pogledu boravišta. PL: zahtjev u pogledu državljanstva. Strani državljani mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>(j) 1. usluge primalja (dio CPC-a 93191)</p>	<p>BG: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>BE, LU: za diplomirane vježbenike potrebno je odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe.</p> <p>CZ, CY, LT, EE, RO, SK: za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnog tijela.</p> <p>DK: ograničeno ovlaštenje radi obavljanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište.</p> <p>FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, pristup je moguć u okviru utvrđenih godišnjih kvota.</p> <p>IT: zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p>LV: ovisno o gospodarskim potrebama, koje se utvrđuju putem ukupnog broja primalja u određenoj regiji, koje odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela.</p> <p>PL: uvjet u pogledu državljanstva. Strani državljani mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.</p> <p>CY, HU: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p>SI: primaljama je potrebna dozvola koju izdaje strukovna komora.</p>
<p>(j) 2. usluge koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje (dio CPC-a 93191)</p>	<p>AT: stranim pružateljima usluga dopuštene su samo sljedeće djelatnosti: djelatnosti medicinskih sestara, fizioterapeuta, radnih terapeuta, logopeda, dijetetičara i nutricionista.</p> <p>BE, FR, LU: za diplomirane vježbenike potrebno je odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe.</p> <p>HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p>CY, CZ, EE, RO, SK, LT: za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnog tijela.</p> <p>BG, CY, HU: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>DK: ograničeno ovlaštenje radi obavljanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište.</p> <p>CY, CZ, EL, IT: podliježe ispitivanju gospodarskih potreba: odluka ovisi o slobodnim radnim mjestima u regiji i nedostatku radne snage.</p> <p>LV: ovisno o gospodarskim potrebama koje se utvrđuju s pomoću ukupnog broja medicinskih sestara u određenoj regiji koji odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela.</p> <p>SI: medicinskim sestrama potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora, zdravstveni radnici moraju se registrirati.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(k) maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211) te ostale usluge koje pružaju farmaceuti ⁽¹⁾	FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, u okviru utvrđenih kvota, pristup za armenske državljane moguć je pod uvjetom da pružatelj usluge ima francusku diplomu iz farmacije. CY, DE, EL, SK: uvjet u pogledu državljanstva. HU: uvjet u pogledu državljanstva, osim za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i maloprodaju medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211). IT, PT: zahtjev u pogledu boravišta.
D. Usluge povezane s nekretninama ⁽²⁾	
(a) koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: zahtjev u pogledu boravišta. CY, LV, MT, SI: uvjet u pogledu državljanstva.
(b) na temelju naknade ili ugovora (CPC 822)	DK: zahtjev u pogledu boravišta, osim ako od njega odustane Danska agencija za gospodarstvo. FR, HU, IT, PT: zahtjev u pogledu boravišta. CY, LV, MT, SI: uvjet u pogledu državljanstva.
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
(c) u pogledu ostale prijevozne opreme (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	SE: uvjet u pogledu boravišta u EGP-u (CPC 83101).
(e) u pogledu proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo (CPC 832)	EU: uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
(f) najam telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	EU: uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
F. Ostale poslovne usluge	
(e) usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	IT, PT: zahtjevi u pogledu boravišta za biologe i kemijske analitičare. CY: uvjeti u pogledu državljanstva za biologe i kemijske analitičare.

⁽¹⁾ Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama EU-a. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

⁽²⁾ Uključena usluga odnosi se na zanimanje posrednika nekretninama i ne utječe ni na kakva prava ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(f) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području poljoprivrede, lova i šumarstva (dio CPC-a 881)	IT: zahtjevi u pogledu boravišta za agronome i „periti agrari”.
(j) 2. usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	BE, BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta. DK: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za upravitelja i zaštitarsku službu zračnih luka. ES, PT: uvjet u pogledu državljanstva za stručno osoblje. FR: uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore i direktore. IT: uvjet u pogledu državljanstva Italije ili jedne od država članica EU-a i zahtjev u pogledu boravišta za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga i prijevoz vrijedne imovine.
(k) povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	DE: uvjet u pogledu državljanstva za javno imenovane geodete. FR: uvjet u pogledu državljanstva za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava. CY: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje usluga u području geologije, geofizike, geodezije i izrade karata. IT, PT: zahtjev u pogledu boravišta.
(l) 1. održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	MT: uvjet u pogledu državljanstva.
(l) 2. održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	LV: uvjet u pogledu državljanstva.
(l) 3. održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	EU: za održavanje i popravak motornih vozila, motocikala i motornih saonica vrijedi uvjet u pogledu državljanstva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(l) 5. usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	EU: uvjet u pogledu državljanstva, osim za: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK za CPC 633, 8861, 8866; BG za usluge popravka proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo (osim nakita): CPC 63301, 63302, dio CPC-a 63303, 63304, 63309; AT za CPC 633, 8861 – 8866; EE, FI, LV, LT za CPC 633, 8861 – 8866; CZ, SK za CPC 633, 8861 – 8865 i SI za CPC 633, 8861, 8866.
(m) usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: uvjet u pogledu državljanstva.
(n) fotografske usluge (CPC 875)	HR, LV: uvjet u pogledu državljanstva. BG, PL: uvjet u pogledu državljanstva za pružanje usluga fotografiranja iz zraka.
(p) tiskarska i izdavačka djelatnost (CPC 88442)	HR: zahtjev u pogledu boravišta za članove izdavačkog i uredničkog odbora. SE: za izdavače i vlasnike trgovačkih društava za izdavaštvo i tiskanje zahtijeva se boravište. IT: vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica EU-a.
(q) kongresne usluge (dio CPC-a 87909)	SI: uvjet u pogledu državljanstva.
(r) 1. usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	FI: zahtjev u pogledu boravišta za ovlaštene pismene prevoditelje.
(r) 3. usluge agencije za naplatu (CPC 87902)	BE, EL: uvjet u pogledu državljanstva. IT: ne preuzimaju se obveze.
(r) 4. usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	BE, EL: uvjet u pogledu državljanstva. IT: ne preuzimaju se obveze.
(r) 5. usluge umnožavanja (CPC 87904) ⁽²⁾	EU: uvjet u pogledu državljanstva.

⁽¹⁾ Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se pod točkama 6.F. (l) 1. do 6.F. (l) 4. Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845) nalaze se pod točkom 6.B. Računalne i srodne usluge.

⁽²⁾ Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 6.F. (p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	BG: strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području graditeljstva od najmanje dvije godine. CY: za strane fizičke osobe primjenjuju se posebni uvjeti te se zahtijeva odobrenje nadležnih tijela.
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva i vojne opreme)	
C. Usluge maloprodaje ⁽¹⁾	
(c) usluge maloprodaje hrane (CPC 631)	FR: uvjet u pogledu državljanstva za prodavače duhana (tj. <i>buraliste</i>). ES: za maloprodaju duhana. Za osnivanje poslovnog nastana obvezno je državljanstvo države članice EU-a.
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)	FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, armenski državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. EL: uvjet u pogledu državljanstva za učitelje.
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, armenski državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. EL: uvjet u pogledu državljanstva za učitelje. LV: uvjet u pogledu državljanstva za usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224).
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	FR: uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, armenski državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. CZ, SK: uvjet u pogledu državljanstva za usluge visokog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310). IT: uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država.

⁽¹⁾ Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.B i 6.F.(l).
Ne uključuje usluge maloprodaje energetskih proizvoda koji se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točkama 19.E i 19.F.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Ostale usluge obrazovanja (CPC 929)	CZ, SK: uvjet državljanstva za većinu članova uprave.
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	<p>AT: uprava podružnice mora se sastojati od najmanje dviju fizičkih osoba koje imaju boravište u Austriji.</p> <p>EE: za izravno osiguranje, upravno tijelo osiguravajućeg dioničkog društva s armenskim kapitalnim udjelom može uključivati armenske državljane samo razmjerno armenskom kapitalnom udjelu, a u svakom slučaju ne više od polovine članova upravnog odbora. Predsjednik uprave društva kćeri ili neovisnog društva mora imati stalno boravište u Estoniji.</p> <p>ES: zahtjev u pogledu boravišta za obavljanje aktuarske djelatnosti (ili dvije godine iskustva).</p> <p>HR: zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p>IT: zahtjev u pogledu boravišta za obavljanje aktuarske djelatnosti.</p> <p>PL: zahtjev u pogledu boravišta za posrednike u osiguranju.</p> <p>FI: glavni direktori i najmanje jedan revizor osiguravajućeg društva imaju svoje mjesto boravišta u EU-u, osim ako nadležna tijela nisu odobrila izuzeće. Glavni zastupnik armenskog osiguravajućeg društva mora imati boravište u Finskoj, osim ako se glavni ured društva nalazi u EU-u.</p>
B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	<p>BG: stalno boravište u Bugarskoj zahtijeva se za izvršne direktore i poslovođe.</p> <p>FI: glavni direktor i najmanje jedan revizor kreditnih institucija moraju imati mjesto boravišta u EGP-u, osim ako tijelo odgovorno za financijski nadzor nije odobrilo izuzeće. Boravište posrednika (pojedince) na burzi izvedenica nalazi se u EU-u.</p> <p>IT: uvjet u pogledu boravišta na državnom području države članice EU-a za „<i>consulenti finanziari</i>” (financijski savjetnici).</p> <p>HR: zahtjev u pogledu boravišta. Upravni odbor upravlja poslovanjem kreditne ustanove s državnog područja Republike Hrvatske. Najmanje jedan član tog odbora mora tečno govoriti hrvatski jezik.</p> <p>LT: barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski i imati stalno boravište u Litvi.</p> <p>PL: zahtjev u pogledu državljanstva za barem jednog rukovoditelja banke.</p> <p>SE: osnivač štedionice fizička je osoba s boravištem u EGP-u.</p>
13. ZDRAVSTVENE USLUGE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI (samo privatno financirane usluge)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>A. Bolničke usluge (CPC 9311)</p> <p>B. Usluge hitne pomoći (CPC 93192)</p> <p>C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193)</p> <p>E. Usluge socijalne skrbi (CPC 933)</p>	<p>FR: potrebno je odobrenje za pristup upravljačkim funkcijama. Za odobrenje se uzima u obzir raspoloživost lokalnih upravitelja.</p> <p>LV: ispitivanja gospodarskih potreba za liječnike, stomatologe, primalje, medicinske sestre, fizioterapeute i paramedicinsko osoblje.</p> <p>PL: stranim je državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora.</p> <p>HR: svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje liječe pacijente potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p>
<p>14. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA</p>	
<p>A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (CPC 641, CPC 642 i CPC 643)</p> <p>osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza ⁽¹⁾</p>	<p>BG: broj stranih upravitelja ne smije biti veći od broja upravitelja koji su bugarski državljani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udjel u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %.</p> <p>HR: uvjet u pogledu državljanstva za ugostiteljsku djelatnost u kućanstvima i na ruralnim imanjima.</p>
<p>B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)</p>	<p>BG: broj stranih upravitelja ne smije biti veći od broja upravitelja koji su bugarski državljani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udjel u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %.</p> <p>CY: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>HR: odobrenje ministra turizma za mjesto voditelja ureda.</p>
<p>C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)</p>	<p>BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK: uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p>IT: turistički vodiči iz trećih zemalja trebaju pribaviti posebnu dozvolu.</p>
<p>15. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)</p>	
<p>A. Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)</p>	<p>FR: potrebno je odobrenje za pristup upravljačkim funkcijama. Odobrenje podliježe uvjetu državljanstva kada se odobrenje zahtijeva za više od dvije godine.</p>

⁽¹⁾ Usluge pripreme i dostave hrane i pića u zračnom prijevozu nalaze se pod naslovom POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 17.E.(a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
16. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz	EU: uvjet u pogledu državljanstva za posadu brodova.
(a) međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora. SE: zapovjednik trgovačkog plovila ili tradicionalnog plovila mora biti državljanin Švedske.
(b) međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)	
D. Cestovni prijevoz	
(a) Prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. DK, HR: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za upravitelje. BG, MT: uvjet u pogledu državljanstva.
(b) Prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe ⁽¹⁾)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. BG, MT: uvjet u pogledu državljanstva. HR: uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za upravitelje.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva ⁽²⁾ (CPC 7139)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore.
17. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU ⁽³⁾	
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu	AT: uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora.
(a) usluge prihvata i otpreme pomorskog tereta	BG, MT: uvjet u pogledu državljanstva.
(b) usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)	DK, NL: zahtjev u pogledu boravišta za usluge carinjenja.
(c) usluge carinjenja	EL: uvjet u pogledu državljanstva za usluge carinjenja.
(d) usluge kontejnerske stanice i skladišta za kontejnere	
(e) usluge pomorskih agencija	
(f) usluge pomorske otpreme tereta	

⁽¹⁾ Dio CPC-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE pod točkom 7.A. Poštanske i kurirske usluge.

⁽²⁾ Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.B.

⁽³⁾ Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.(l) 1. do 6.F.(l) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(g) najam plovila s posadom za plovila (CPC 7213)	
(h) usluge guranja i tegljenja (CPC 7214)	
(i) popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745)	
(j) ostale popratne i pomoćne usluge (osim pripreme i dostave hrane i pića) (dio CPC-a 749)	
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu (d) najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. BG, MT: uvjet u pogledu državljanstva.
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva ⁽¹⁾ (a) usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	AT: uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore.
19. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarstvom (CPC 883) ⁽²⁾	CY: uvjet u pogledu državljanstva. SK: zahtjev u pogledu boravišta.
20. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
(a) usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	EU: uvjet u pogledu državljanstva.
(b) usluge uređivanja kose (CPC 97021)	EU: uvjet u pogledu državljanstva. CY: podliježe uvjetu u pogledu državljanstva te zahtjevu u pogledu boravišta.

⁽¹⁾ Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.C.

⁽²⁾ Uključuje pružanje sljedećih usluga na temelju naknade ili ugovora: usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području rudarstva, pripreme rudarskih zemljišta, instalacije opreme na mjestu iskopa, bušenja, usluga s oruđem za bušenje, usluga povezanih s kućištem i cijevima, usluga u području tehnike mulja i dobave, nadzora krutih tvari, posebnih operacija istraživanja i rada u oknima, geologije bušotina i nadzora bušenja, uzimanja uzoraka jezgre, ispitivanja okana, usluga ožičenja, dostave i rada tekućina za završne radove (slane vode), dostave i ugradnje uređaja za završne radove, cementiranja (ubrizgavanja pod tlakom), usluga stimulacije (lomljenja, obrade kiselinama i ubrizgavanja pod tlakom), usluga završnih radova i popravka okana, pečačenja i napuštanja okana.

Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa.

Ne uključuje pripreme radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (CPC 5115) koji se nalaze pod naslovom 8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	EU: uvjet u pogledu državljanstva.
(d) ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (CPC 97029)	EU: uvjet u pogledu državljanstva.
(e) usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja radi njege i održavanja tijela, a ne u medicinske ili rehabilitacijske svrhe ⁽¹⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: uvjet u pogledu državljanstva.

⁽¹⁾ Usluge terapijske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkama 6.A.(h) Medicinske i stomatološke usluge, 6.A.(j) 2. Usluge koje pružaju medicinske sestre, fizioterapeuti i paramedicinsko osoblje (13.A i 13.C).

PRILOG VIII.-D

REZERVE U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA I NEOVISNIH STRUČNJAKA EUROPSKE UNIJE

1. Europska unija dopušta pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s člancima 156. i 157. ovog Sporazuma, za gospodarske djelatnosti navedene u nastavku uz poštovanje odgovarajućih ograničenja.
2. Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

(a) prvog stupca u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja i

(b) drugog stupca u kojem su opisana primjenjiva ograničenja.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi. Nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijeli EU koje se mogu primjenjivati.

Stranka EU-a ne preuzima obveze za ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake osim za one sektore gospodarske djelatnosti koji su izričito navedeni u nastavku.

3. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o radu ili upravljanju.
4. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 156. i 157. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za pravnim boravištem na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake iz Unije.
5. Svi ostali zahtjevi u skladu sa zakonima i drugim propisima Europske unije i njezinih država članica u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
6. U popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuje stranka.
7. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola ili isključivih prava u odgovarajućem sektoru, kako ih je Europska unija utvrdila u prilogima VIII.-A i VIII.-B.
8. U sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici Europske unije ili regiji gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
9. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
10. Stranke dopuštaju pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s uvjetima navedenima u članku 156. ovog Sporazuma, za sljedeće podsektore:
 - (a) pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom (tj. pravom koje nije pravo EU-a);
 - (b) računovodstvene i knjigovodstvene usluge;
 - (c) usluge poreznog savjetovanja;

- (d) arhitektonske usluge, usluge urbanističkog planiranja i usluge krajobrazne arhitekture;
- (e) inženjerske usluge, integrirane inženjerske usluge;
- (f) računalne i srodne usluge;
- (g) usluge istraživanja i razvoja;
- (h) oglašavanje;
- (i) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja
- (j) usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja
- (k) usluge tehničkog ispitivanja i analize;
- (l) povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja
- (m) održavanje i popravak opreme u okviru ugovora o uslugama nakon prodaje ili najma;
- (n) usluge pismenog prevođenja;
- (o) usluge istraživanja lokacije;
- (p) usluge u području okoliša;
- (q) usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) i
- (r) usluge zabavnog sadržaja.

11. Stranke dopuštaju pružanje usluga neovisnih stručnjaka druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s uvjetima navedenima u članku 157. ovog Sporazuma, za sljedeće podsektore:

- (a) pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom (tj. pravom koje nije pravo EU-a);
- (b) arhitektonske usluge, urbanističko planiranje i krajobrazna arhitektura;
- (c) inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge;
- (d) računalne i srodne usluge;
- (e) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja i usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja; i
- (f) usluge pismenog prevođenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Priznavanje EU: direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica EU-a. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici ne daje pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici ⁽¹⁾ .

⁽¹⁾ Kako bi se državljanima trećih zemalja priznale kvalifikacije u cijelom EU-u, potrebno je u pregovorima unutar okvira utvrđenog u članku 161. ovog Sporazuma dogovoriti sporazum o uzajamnom priznavanju.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>Usluge pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava (tj. prava koje nije pravo EU-a) (dio CPC-a 861) ⁽¹⁾</p>	<p>AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: nema rezervi.</p> <p>BE, ES, HR, IT, EL: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake.</p> <p>LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga.</p> <p>BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK: ispitivanja gospodarskih potreba.</p> <p>DK: stavljanje na tržište djelatnosti pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosuđnom ispitu.</p> <p>FR: za punopravno (pojednostavnjeno) članstvo u odvjetničkoj komori potrebno je ispitivanje sposobnosti. Pristup odvjetnika zanimanjima „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i>” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p>Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p>SI: zastupanje klijenata pred sudovima za naknadu uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Republici Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u stranoj državi može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, pod uvjetom da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala Slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti članovi odvjetničkog društva.</p>
<p>Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)</p>	<p>BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi.</p> <p>AT: poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj državi ako takvo tijelo postoji.</p> <p>FR: zahtjev u pogledu odobrenja. Pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova.</p> <p>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>HR: zahtjev u pogledu boravišta.</p>

⁽¹⁾ Pružanje tih usluga, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole primjenjivima u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863) ⁽¹⁾	BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: nema rezervi. AT: poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj državi ako takvo tijelo postoji; uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. CY: ne preuzimaju se obveze za podnošenje poreznih prijava. PT: ne preuzimaju se obveze. HR, HU: zahtjev u pogledu boravišta.
Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. BE, ES, HR, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje važno za uslugu koja se pruža. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. AT: samo usluge planiranja, u slučaju kojih: ispitivanje gospodarskih potreba. HR, HU, SK: zahtjev u pogledu boravišta.
Inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. BE, ES, HR, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje važno za uslugu koja se pruža. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. AT: samo usluge planiranja, u slučaju kojih: ispitivanje gospodarskih potreba. HR, HU: zahtjev u pogledu boravišta.

⁽¹⁾ Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod uslugama pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Računalne i srodne usluge (CPC 84)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. ES, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. BE: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. AT, DE, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK, UK: ispitivanje gospodarskih potreba. HR: zahtjev u pogledu boravišta za ugovorne pružatelje usluga. Ne preuzimaju se obveze za neovisne stručnjake.
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851, 852 osim usluga psihologa ⁽¹⁾ , 853)	EU, osim BE: zahtijeva se sporazum o gostovanju s odobrenom istraživačkom organizacijom ⁽²⁾ . CZ, DK, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. BE, UK: ne preuzimaju se obveze. HR: zahtjev u pogledu boravišta.
Oglašavanje (CPC 871)	BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, HR, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. ES, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. BE, HR: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. BE, ES, HR, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. HU: ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602) u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.
Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.

⁽¹⁾ Dio CPC-a 85201 koji se nalazi pod naslovom Medicinske i stomatološke usluge.

⁽²⁾ Za sve države članice osim DK, odobrenje istraživačke organizacije i sporazum o gostovanju moraju biti u skladu s uvjetima određenima na temelju Direktive EU-a 2005/71/EZ.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, IE, IT, HR, LU, NL, PL, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. DE: ne preuzimaju se obveze za javno imenovane geodete. FR: ne preuzimaju se obveze za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava. BG: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. UK: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. UK: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. UK: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i popravak zrakoplova i njegovih dijelova (dio CPC-a 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: nema rezervi. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. UK: ne preuzimaju se obveze.
Održavanje i usluge popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, IT, HR, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.

⁽¹⁾ Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845) nalaze se pod naslovom Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>Pismeno prevođenje (CPC 87905, osim službenih ili certificiranih djelatnosti)</p>	<p>DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. BE, ES, IT, EL: ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. CY, LV: ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. HR: ne preuzimaju se obveze za neovisne stručnjake.</p>
<p>Usluge istraživanja lokacije (CPC 5111)</p>	<p>BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.</p>
<p>Usluge u području okoliša (CPC 9401 ⁽¹⁾, CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ⁽²⁾, dio CPC-a 94060 ⁽³⁾, CPC 9405, dio CPC-a 9406, CPC 9409)</p>	<p>BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: nema rezervi. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.</p>
<p>Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja ⁽⁴⁾) (CPC 7471)</p>	<p>AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: nema rezervi. BG, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. BE, CY, DK, FI, IE: ne preuzimaju se obveze, osim za voditelje putovanja (osobe čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 osoba, a ne djeluju kao vođači na konkretnim lokacijama). HR: zahtjev u pogledu boravišta. UK: ne preuzimaju se obveze.</p>

⁽¹⁾ Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.

⁽²⁾ Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

⁽³⁾ Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

⁽⁴⁾ Pružatelji usluga čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 osoba, a ne djeluju kao vođači na konkretnim lokacijama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge zabavnog sadržaja, osim audiovizualnih usluga (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: može se zahtijevati viša kvalifikacija ⁽¹⁾ . Ispitivanje gospodarskih potreba. AT: više kvalifikacije i ispitivanje gospodarskih potreba, osim za osobe koje svoju glavnu poslovnu djelatnost obavljaju u području primijenjene umjetnosti, od koje ostvaruju i najveći dio svojih prihoda i pod uvjetom da te osobe ne obavljaju druge komercijalne djelatnosti u Austriji, a u tom slučaju: nema rezervi. CY: ispitivanje gospodarskih potreba za usluge glazbenih skupina koje nastupaju uživo i diskoteka. FR: ne preuzimaju se obveze za ugovorne pružatelje usluga, osim ako: (a) je radna dozvola izdana na razdoblje koje ne premašuje devet mjeseci i može se produžiti za tri mjeseca; (b) se zahtijeva usklađenost s ispitivanjem gospodarskih potreba i (c) poduzeće za pružanje usluga zabavnog sadržaja mora platiti porez francuskom uredu za useljavanje i integraciju (<i>Office Français de l'Immigration et de l'Intégration</i>). Ne preuzimaju se obveze za neovisne stručnjake. SI: trajanje boravka ograničeno na 7 dana po događanju. Za usluge cirkusa i zabavnih parkova trajanje boravka ograničeno je na najviše 30 dana po kalendarskoj godini. BE, UK: ne preuzimaju se obveze.

⁽¹⁾ Ako kvalifikacija nije stečena u EU-u i njegovim državama članicama, predmetna država članica može ocijeniti je li jednakovrijedna kvalifikaciji koja se zahtijeva na njezinu državnom području.

PRILOG VIII.-E

REZERVE U POGLEDU POSLOVNIH NASTANA U REPUBLICI ARMENIJI

1. U popisu u nastavku navedene su gospodarske djelatnosti za koje Republika Armenija u skladu s člankom 144. stavkom 2. ovog Sporazuma na poslovni nastan i ulagatelje iz Europske unije primjenjuje rezerve u pogledu nacionalnog tretmana ili tretmana prema načelu najpovlaštenije države.

Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

- (a) popis horizontalnih rezervi koje se primjenjuju na sve sektore ili podsektore; i
- (b) popis rezervi na razini pojedinih sektora ili podsektora u kojem se navodi predmetni sektor ili podsektor te primjenjiva rezerva ili više njih.

Rezerva koja odgovara djelatnosti koja nije liberalizirana (njome se ne preuzimaju obveze) izražena je na sljedeći način: „ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije države”.

2. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
3. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
4. U skladu s člankom 144. ovog Sporazuma, nediskriminirajući zahtjevi, kao što su oni koji se odnose na zakonski oblik ili obvezu dobivanja licencije ili dozvole primjenjivi na sve pružatelje koji djeluju na predmetnom području bez obzira na državljanstvo, boravište ili jednakovrijedne kriterije, nisu navedeni u ovom Prilogu jer ih se ovim Sporazumom ne dovodi u pitanje.

Horizontalne rezerve

Tretman prema načelu najpovlaštenije države

Armenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje u skladu s bilo kojim međunarodnim ugovorima o ulaganjima ili drugim sporazumima o trgovini koji su na snazi ili potpisani prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Armenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji na temelju postojećih ili budućih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma kojima se:

- (a) uspostavlja jedinstveno tržište za usluge i ulaganja;
- (b) dodjeljuje pravo poslovnog nastana ili
- (c) zahtijeva usklađivanje zakonodavstva u jednom gospodarskom sektoru ili više njih.

Za potrebe ovog izuzeća:

- (a) „jedinstveno tržište za usluge i ulaganja” znači područje bez unutarnjih granica u kojem se jamči slobodno kretanje usluga, kapitala i osoba;
- (b) „pravo poslovnog nastana” znači obveza sadržajnog ukidanja svih prepreka poslovnom nastanu među strankama sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji stupanjem na snagu tog sporazuma te uključuje pravo državljana stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji na osnivanje poduzeća i upravljanje njima pod uvjetima koji su jednaki uvjetima koji su na temelju domaćeg prava propisani za državljane zemlje u kojoj se uspostavlja takav poslovni nastan; i

(c) „usklađivanje zakonodavstva” znači:

- i. ujednačavanje zakonodavstva jedne stranke sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji ili više njih sa zakonodavstvom druge stranke ili stranaka tog sporazuma ili
- ii. uključivanje zajedničkog zakonodavstva u domaće pravo stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji.

Takvo ujednačavanje ili uključivanje provodi se tek od onog trenutka kad ga se uvede u domaće pravo stranke ili stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji i tek se tada smatra se da je provedeno.

Javne komunalne službe

Gospodarske djelatnosti koje se smatraju uslugama javnih komunalnih službi mogu podlijegati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim subjektima.

Nekretnine

Strane fizičke osobe ne mogu steći vlasništvo nad zemljištem u Armeniji, osim ako je drukčije propisano zakonom.

Sektorske rezerve

1. Poslovne usluge

Profesionalne usluge

Kad je riječ o uslugama sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja, javnobilježničke usluge rezervirane su za državnu upravu Armenije.

Kad je riječ o revizorskim uslugama, pravnom subjektu registriranom kao zatvoreno dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, koji ispunjava uvjete zakona o revizorskoj djelatnosti Republike Armenije, moguće je izdati dozvolu za provedbu revizorskih usluga.

Ostale poslovne usluge

Pružatelji usluga tehničkog ispitivanja i analize trebali bi biti pravni subjekti osnovani u skladu s armenskim zakonodavstvom.

2. Usluge prijevoza

Pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza

Kad je riječ o uslugama agencije za prijevoz tereta i ispitivanju tereta, usluge carinjenja provodi ovlašteni carinski zastupnik s poslovnim nastanom u Armeniji.

PRILOG VIII.-F

OBVEZE U POGLEDU PREKOGRANIČNIH USLUGA U REPUBLICI ARMENIJI

1. U popisu obveza u nastavku navode se gospodarske djelatnosti koje je Republika Armenija liberalizirala u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma, te, u obliku rezervi, ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz Europske unije u tim djelatnostima. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:
- (a) prvi stupac u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve; i
- (b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi.
- Obveze se ne preuzimaju u sektorima ili podsektorima koji nisu navedeni u popisu u nastavku.
2. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada oni ne čine ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 149. i 150. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, nediskriminirajući zahtjev prema kojem se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na pružatelje usluga i ulagatelje druge stranke.
3. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje izvedivost načina 1 u određenim uslužnim sektorima i podsektorima te se ne dovodi u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisani u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.
4. U skladu s člankom 141. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
5. Prava i obveze koji proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima prava ne dodjeljuju izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
Horizontalne	nema rezervi.
1. Poslovne usluge	
A. Profesionalne usluge	
Pravne usluge (CPC 861)	Način 1: nema rezervi, osim za sastavljanje pravnih dokumenata. Način 2: nema rezervi.

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
Računovodstvene usluge Revizorske usluge ⁽²⁾ Knjigovodstvene usluge (CPC 862)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge oporezivanja (CPC 863)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Arhitektonske usluge Inženjerske usluge integrirane inženjerske usluge usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Medicinske i stomatološke usluge (CPC 9312)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Veterinarske usluge (CPC 932)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
B. Računalne i srodne usluge	
Usluge savjetovanja povezane s instalacijom računalne opreme Usluge implementacije softvera Usluge obrade podataka Usluge baza podataka Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala Ostale računalne usluge, uključujući usluge pripreme podataka (CPC 841, 842, 843, 844, 845, 849)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

⁽²⁾ Pravnom subjektu registriranom kao zatvoreno dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, koji ispunjava uvjete zakona Republike Armenije o revizorskoj djelatnosti, moguće je izdati dozvolu za provedbu revizorskih usluga.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
C. Usluge istraživanja i razvoja	
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851-853)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
D. Usluge povezane s nekretninama	
koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu na temelju naknade ili ugovora (CPC 821, 822)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
U pogledu privatnih automobila U pogledu vozila za prijevoz robe U pogledu brodova U pogledu zrakoplova U pogledu ostale kopnene prijevozne opreme U pogledu ostalih strojeva i opreme (CPC 83101, 83102, 83103, 83104, 83105, 83106 – 83109)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
F. Ostale poslovne usluge	
Usluge oglašavanja (CPC 871)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja Usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 864, 865, 866)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	Način 1: Pružatelji usluga tehničkog ispitivanja i analize trebali bi biti pravni subjekti osnovani u skladu s armenskim zakonodavstvom. Način 2: nema rezervi.
Usluge savjetovanja u području poljoprivrede, lova i šumarstva (CPC 881)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge savjetovanja u području rudarstva (CPC 883 ^{**})	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge savjetovanja u području proizvodnje (CPC 884 ^{**} , 885 ^{**})	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge savjetovanja u području distribucije energije (CPC 887 ^{**})	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja povezane s inženjerstvom (CPC 8675)	Način 1: ne preuzimaju se obveze. Način 2: nema rezervi.
Održavanje i popravak opreme (ne uključujući plovila, zrakoplove i ostalu prijevozna opremu) (CPC 633 + 8861 – 8866)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge fotografiranja (CPC 875)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge pakiranja (CPC 876)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Tiskanje, izdavaštvo (CPC 88442)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Kongresne usluge Usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87909, 87905)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
2. Komunikacijske usluge	
A. Poštanske i kurirske usluge (CPC 7511 + 7512)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
B. Telekomunikacijske usluge ⁽²⁾	
Glasovne telefonske usluge Usluge paketnog prijenosa podataka i usluge prijenosa podataka usmjeravanjem kanala u okviru subjekta te usluge telefaksa u okviru subjekta Usluge paketnog prijenosa podataka i usluge prijenosa podataka usmjeravanjem kanala koje se temelje na preprodaji; usluge telefaksa koje se temelje na preprodaji Usluge teleksa i usluge telegrafa u okviru subjekta odnosno koje se temelje na preprodaji Usluge zakupljenih privatnih linija (CPC 7521, 7522, CPC 7523)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge javnih pokretnih mreža, uključujući analogne/digitalne mobilne usluge, usluge osobne komunikacije (PCS), specijalizirani mobilni radio (SMR), globalni sustav pokretne komunikacije (GSM), mobilne satelitske sustave (MSS) Usluge dojavljivanja i mobilne podatkovne usluge u okviru subjekta odnosno koje se temelje na preprodaji (CPC 75213 + CPC 75291)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Međunarodne telekomunikacijske usluge s dodanom vrijednošću u okviru subjekta, žičane ili radijske, uključujući: elektroničku poštu; govornu poštu; preuzimanje informacija i baza podataka s mreže;	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

⁽²⁾ Obveze koje je preuzela Armenija temelje se na načelima popisivanja sadržanima u dokumentima WTO-a: „Notes for Scheduling Basic Telecom Services Commitments” (S/GBT/W/2/Rev.1) i „Market Access Limitations on Spectrum Availability” (S/GBT/W/3). Armenija preuzima i obveze sadržane u referentnom dokumentu o regulatornim načelima.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
<p>elektroničku razmjenu podataka;</p> <p>poboljšane usluge komunikacije telefaksom ili usluge komunikacije telefaksom s dodanom vrijednošću, uključujući pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i dohvaćanje;</p> <p>pretvorbu koda i protokola;</p> <p>preuzimanje informacija i/ili obradu podataka s mreže (uključujući obradu transakcija)</p> <p>(CPC 7523 + CPC 843)</p>	
<p>Međunarodne telekomunikacijske usluge subjekta s dodanom vrijednošću koje se temelje na preprodaji i domaće telekomunikacijske usluge s dodanom vrijednošću, u okviru subjekta ili koje se temelje na preprodaji, žičane ili radijske, uključujući:</p> <p>elektroničku poštu;</p> <p>govornu poštu;</p> <p>preuzimanje informacija i baza podataka s mreže;</p> <p>elektroničku razmjenu podataka;</p> <p>poboljšane usluge komunikacije telefaksom ili usluge komunikacije telefaksom s dodanom vrijednošću, uključujući pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i dohvaćanje;</p> <p>pretvorbu koda i protokola;</p> <p>preuzimanje informacija i/ili obradu podataka s mreže (uključujući obradu transakcija)</p> <p>(CPC 7523 + CPC 843)</p>	<p>Način 1: nema rezervi.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>
<p>Usluge povezane s telekomunikacijom (CPC 754)</p>	<p>Način 1: nema rezervi.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>
<p>C. Audiovizualne usluge</p>	
<p>Usluge produkcije i distribucije kinematografskih filmova i videofilmova</p> <p>Usluge prikazivanja filmova</p> <p>Usluge radija i televizije (osim usluga prijenosa)</p> <p>Usluge snimanja zvučnih zapisa (u studiju)</p> <p>(CPC 9611, 9612, 9613)</p>	<p>Način 1: nema rezervi.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
3. Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge	
A. Opći građevinski radovi izgradnje zgrada B. Opći građevinski radovi za niskogradnju C. Instalacijski radovi i montaža D. Završni građevinski radovi (CPC 512, 513, 514 + 516, 517)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
4. Usluge distribucije	
A. Usluge posrednika B. Usluge veleprodaje (CPC 61111, 6113**, 6121**, 621, 622)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
C. Usluge maloprodaje (CPC 61112, 6113**, 6121**, 631, 632)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
D. Franšize (CPC 8929)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
5. Usluge obrazovanja	
A. Visoko obrazovanje(CPC 923) B. Obrazovanje odraslih (CPC 924)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
6. Usluge u području okoliša	
A. Usluge upravljanja otpadnim vodama (usluge odvodnje otpadnih voda) B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada (a) usluge odvoza smeća (b) sanitarne i slične usluge C. Zaštita zraka i klime (usluge čišćenja ispušnih plinova) D. Ublažavanje buke i vibracije E. Saniranje i čišćenje tla i vode — obrada, saniranje onečišćenog/zagađenog tla i vode (usluge zaštite prirode i krajobraza) F. Zaštita bioraznolikosti i krajobraza — usluge zaštite prirode i krajobraza G. Ostale usluge u području okoliša i pomoćne usluge (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 9405, 9406, 9409)	Način 1: ne preuzimaju se obveze, osim za usluge savjetovanja. Način 2: nema rezervi.
7. Financijske usluge	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	Način 1: ne preuzimaju se obveze za sljedeće sektore: (a) izravno osiguranje, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu. (b) usluge posredovanja u osiguranju, osim za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem koje pokriva sve ili samo dio navedenog: robu koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga i ii. robu u međunarodnom provozu. Način 2: nema rezervi.

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
B. Bankarske i ostale financijske usluge	<p>Način 1: ne preuzimaju se obveze za sljedeće sektore:</p> <p>(a) trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenta na burzi, na izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način, što se odnosi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) instrumente tržišta novca (uključujući čekove, mjenice, potvrde o depozitu); ii. devize; iii. izvedenice koje uključuju, među ostalim, budućnosnice i opcije; iv. tečajne i kamatne instrumente, uključujući proizvode kao što su razmjene i terminski ugovori o kamatnoj stopi; v. prenosive vrijednosne papire i vi. ostale prenosive instrumente i financijska sredstva, uključujući plemenite metale; <p>(b) sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući preuzimanje prodaje i plasiranje u svojstvu agenata te pružanje usluga povezanih s takvim izdavanjima;</p> <p>(c) posredovanje na novčanom tržištu;</p> <p>(d) upravljanje imovinom, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljem, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge pohrane i fiducijarne usluge;</p> <p>(e) usluge namire i kliringa za financijska sredstva, uključujući vrijednosnice, izvedenice i druge prenosive instrumente.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>
8. Zdravstvene usluge i usluge socijalne skrbi	
<p>A. Bolničke usluge (izravno vlasništvo i upravljanje na temelju naknade)</p> <p>B. Ostale usluge za zdravlje ljudi (izravno vlasništvo i upravljanje na temelju naknade)</p> <p>(CPC 9311, 9319)</p>	<p>Način 1: tehnički neizvedivo.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>
9. Turističke i povezane usluge	
A. Hoteli i restorani (CPC 641 – 643)	<p>Način 1: tehnički neizvedivo.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>
<p>B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora)</p> <p>C. Usluge turističkih vodiča</p> <p>(CPC 7471, 7472)</p>	<p>Način 1: nema rezervi.</p> <p>Način 2: nema rezervi.</p>

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
10. Rekreativne, kulturne i sportske usluge	
A. Usluge zabavnog sadržaja (osim audiovizualnih usluga)	Način 1: nema rezervi.
B. Usluge novinskih agencija	Način 2: nema rezervi.
C. Sportske i rekreativne usluge (CPC 9619, 962, 964)	
11. Usluge prijevoza	
A. Usluge pomorskog prijevoza	
Prijevoz putnika	Način 1: nema rezervi.
Prijevoz tereta	Način 2: nema rezervi.
Usluge najma brodova s upraviteljem (CPC 7211, 7212, 7213)	
Usluge kontejnerske stanice i skladišta za kontejnere	Način 1: nema rezervi.
Usluge pomorskih agencija	Način 2: nema rezervi.
Usluge pomorske otpreme tereta	
Popratne usluge u vodnom prijevozu (CPC 745)	Način 1: nema rezervi.
	Način 2: nema rezervi.
B. Usluge zračnog prijevoza	
Održavanje i popravak zrakoplova (CPC 8868 ^{**})	Način 1: nema rezervi.
	Način 2: nema rezervi.
Prodaja i stavljanje na tržište usluga zračnog prijevoza, uključujući računalni sustav rezervacija (CPC 748 + 749)	Način 1: nema rezervi.
	Način 2: nema rezervi.
Usluge prihvata i otpreme zrakoplova	Način 1: ne preuzimaju se obveze.
	Način 2: nema rezervi.
Upravljanje zračnom lukom	Način 1: ne preuzimaju se obveze.
	Način 2: nema rezervi.
C. Usluge željezničkog prijevoza	
Prijevoz putnika	Način 1: ne preuzimaju se obveze.
Prijevoz tereta	Način 2: nema rezervi.
(CPC 7111, 7112)	

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

Sektor ili podsektor ⁽¹⁾	Opis rezervi
Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (CPC 8868**)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Popratne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 743)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
D. Usluge cestovnog prijevoza	
Prijevoz putnika Prijevoz tereta Usluge najma vozila za prijevoz komercijalnog tereta s vozačem (CPC 7121, 7122, 7123, 7124)	Način 1: različito postupanje s obzirom na porez i pristojbe za upravljanje javnim cestama i njihovo očuvanje te izdavanje dozvola za ulazak. Način 2: nema rezervi.
Održavanje i popravak opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Popratne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 744)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
12. Pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza	
Usluge prihvata i otpreme tereta (CPC 741) Usluge pohrane i skladištenja (CPC 742)	Način 1: nema rezervi. Način 2: nema rezervi.
Usluge agencije za prijevoz tereta Ostale popratne i pomoćne usluge u prijevozu (CPC 748, 749)	Način 1: usluge carinjenja provodi ovlaštenu carinski zastupnik s poslovnim nastanom u Armeniji. Način 2: nema rezervi.
13. Energetske usluge	
Prijevoz goriva cjevovodima (CPC 7131)	Način 1: ne preuzimaju se obveze za sljedeće sektore: (a) prijevoz prirodnog plina cjevovodima, osim usluga savjetovanja. Način 2: ne preuzimaju se obveze za sljedeće sektore: (a) prijevoz prirodnog plina cjevovodima, osim usluga savjetovanja.

⁽¹⁾ Popis Sektorske klasifikacije usluga na temelju MTN.GNS/W/120.

PRILOG VIII.-G

REZERVE U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA I NEOVISNIH STRUČNJAKA IZ REPUBLIKE ARMENIJE

1. Republika Armenija dopušta pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka iz Europske unije na svojem državnom području prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s člancima 156. i 157. ovog Sporazuma, za gospodarske djelatnosti navedene u nastavku uz poštovanje odgovarajućih ograničenja.
 2. Popis se sastoji od sljedećih elemenata:
 - (a) prvog stupca u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja i
 - (b) drugog stupca u kojem su opisana primjenjiva ograničenja.
- Republika Armenija ne preuzima obveze za ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake osim za one sektore gospodarske djelatnosti koji su izričito navedeni u nastavku.
3. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o radu ili upravljanju.
 4. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 156. i 157. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba ishođenja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za pravnim boravištem na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake iz Unije.
 5. Svi ostali zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima Republike Armenije u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
 6. U popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuje stranka.
 7. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola ili isključivih prava u odgovarajućem sektoru, kako ih je Unija utvrdila u Prilogu VIII.-E i Prilogu VIII.-F ovom Sporazumu.
 8. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u Armeniji ili regiji u gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
 9. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
 10. Republika Armenija dopušta pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka iz Europske unije na svojem državnom području prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s uvjetima iz članka 156. odnosno članka 157. ovog Sporazuma, za sljedeće podsektore poslovnih usluga:
 - (a) pravne usluge (CPC 861);
 - (b) računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 862);
 - (c) usluge oporezivanja (CPC 863);
 - (d) arhitektonske usluge (CPC 8671);
 - (e) inženjerske usluge (CPC 8672);
 - (f) integrirane usluge inženjeringa (CPC 8673);

- (g) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8674);
- (h) medicinske i stomatološke usluge (CPC 9312);
- (i) veterinarske usluge (CPC 932);
- (j) usluge savjetovanja povezane s instalacijom računalne strojne opreme (CPC 841);
- (k) usluge implementacije softvera (CPC 842);
- (l) usluge obrade podataka (CPC 843);
- (m) usluge baze podataka (SKP 844);
- (n) usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845);
- (o) ostale računalne usluge, uključujući usluge pripreme podataka (CPC 849);
- (p) usluge istraživanja i razvoja (CPC 851 – 853);
- (q) usluge poslovanja nekretninama: koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821);
- (r) usluge poslovanja nekretninama: na temelju naknade ili ugovora (CPC 822);
- (s) usluge najma/zakupa bez rukovatelja: u pogledu zrakoplova (CPC 83104);
- (t) usluge najma/zakupa bez rukovatelja: u pogledu ostale prijevozne opreme (CPC 83101, 83102);
- (u) usluge najma/zakupa bez rukovatelja: u pogledu ostalih strojeva i opreme (CPC 83106 – 83109);
- (v) usluge oglašavanja (CPC 871);
- (w) usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja (CPC 864);
- (x) usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865);
- (y) usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866);
- (z) usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676);
- (aa) usluge savjetovanja povezane s proizvodnjom (CPC 884, 885);
- (bb) održavanje i popravak opreme (ne uključujući plovila, zrakoplove i ostalu prijevoznu opremu) (CPC 633 + 8861 – 8866);
- (cc) tiskanje, izdavaštvo (CPC 88442);
- (dd) kongresne usluge (CPC 87909) i
- (ee) usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Horizontalne	Nekretnine Strane fizičke osobe ne mogu steći vlasništvo nad zemljištem u Armeniji, osim ako je drukčije propisano zakonom.
Poslovne usluge	Neovisni stručnjaci Ulaz odobren na najviše tri godine.

PRILOG IX.

ZAKONODAVSTVO STRANAKA TE ELEMENTI ZA REGISTRACIJU, KONTROLU I ZAŠTITU OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

Dio A

Zakonodavstvo stranaka

I. Zakonodavstvo Europske unije

1. Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode i njezini provedbeni propisi.
2. Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1576/89 i njezini provedbeni propisi.
3. Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 i njezini provedbeni propisi.
4. Uredba (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91.

II. Zakonodavstvo Republike Armenije

1. Zakon Republike Armenije o „oznakama zemljopisnog podrijetla” (HO-60-N) donesen 29. travnja 2010., a koji je stupio na snagu 1. srpnja 2010.
2. Građanski zakonik Republike Armenije, članci 1179. – 1183.
3. Pravila o „ispunjavanju, podnošenju i obradi zahtjeva za oznake zemljopisnog podrijetla, oznake izvornosti i zajamčeno tradicionalne specijalitete”, potvrđena odlukom 310 – N Vlade Republike Armenije od 10. ožujka 2011.

Dio B

Elementi za registraciju, kontrolu i zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla

Svaka stranka osigurava da njezin sustav za registraciju, kontrolu i zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla uključuje:

1. registar oznaka zemljopisnog podrijetla koje su zaštićene na njezinu državnom području;
2. upravni postupak kojim se provjerava identificiraju li oznake zemljopisnog podrijetla robu kao robu podrijetlom s državnog područja, iz regije ili lokaliteta jedne od stranaka ako se kvaliteta, ugled ili druge značajke robe u osnovi pripisuju zemljopisnom podrijetlu;
3. zahtjev da registrirani naziv odgovara određenom proizvodu ili proizvodima za koje je utvrđena specifikacija koja se može izmijeniti samo odgovarajućim upravnim postupkom;
4. odredbe o kontroli koje se primjenjuju na proizvodnju;
5. izvršavanje zaštite registriranih oznaka zemljopisnog podrijetla odgovarajućim upravnim radnjama koje provode javna tijela;

6. zakonske odredbe kojima se u pogledu registriranih oznaka zemljopisnog podrijetla propisuje sljedeće:
 - (a) može ih upotrebljavati svaki gospodarski subjekt koji stavlja na tržište poljoprivredni ili prehrambeni proizvod koji je u skladu s odgovarajućom specifikacijom; i
 - (b) zaštićene su od:
 - i. svake izravne ili neizravne komercijalne upotrebe registrirane oznake zemljopisnog podrijetla u odnosu na proizvode koji nisu obuhvaćeni registracijom ako su ti proizvodi usporedivi s proizvodima registriranim pod tom oznakom zemljopisnog podrijetla ili ako se upotrebom oznake zemljopisnog podrijetla zloupotrebljava ugled zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla;
 - ii. svake zloupotrebe, oponašanja ili aludiranja, čak i ako je naznačeno pravo podrijetlo proizvoda ili ako je zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla prevedena ili ako joj je dodan izraz kao što su „stil”, „tip”, „metoda”, „kako se proizvodi u”, „imitacija” ili slično;
 - iii. svake druge lažne oznake ili oznake kojom se dovodi u zabludu u pogledu izvora, podrijetla, prirode ili bitnih svojstava proizvoda na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, na promidžbenim materijalima, dokumentima koji se odnose na predmetni proizvod, ili pakiranja proizvoda u ambalažu koja može stvoriti pogrešnu predodžbu o njegovu podrijetlu; i
 - iv. svakog drugog postupka koji potrošača može dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda;
7. pravilo o tome da zaštićeni nazivi ne mogu postati generički;
8. odredbe o registraciji, koje mogu uključivati odbijanje registracije izraza koji su homonimi ili djelomični homonimi registriranih izraza, izraza koji se u običnom govoru upotrebljavaju kao uobičajeni nazivi za robu ili izraza koji se sastoje od naziva biljnih sorti i životinjskih pasmina ili uključuju takve nazive. Tim se odredbama uzimaju u obzir legitimni interesi svih zainteresiranih strana;
9. pravila o odnosu između oznaka zemljopisnog podrijetla i žigova kojima se predviđaju ograničene iznimke od prava koja proizlaze iz zakonodavstva u pogledu žigova kako postojanje prethodnog žiga ne bi bilo razlog za sprječavanje registracije i upotrebe naziva kao registrirane oznake zemljopisnog podrijetla, osim ako se zbog ugleda žiga i njegove dugotrajne upotrebe potrošače može dovesti u zabludu registracijom i upotrebom oznake zemljopisnog podrijetla za proizvode koji nisu obuhvaćeni predmetnim žigom;
10. pravo svakog proizvođača koji ima poslovni nastan na predmetnom zemljopisnom području i koji podliježe odgovarajućoj kontroli na proizvodnju proizvoda označenog zaštićenim nazivom, pod uvjetom da poštuje specifikaciju proizvoda; i
11. postupak prigovora kojim se omogućuje uzimanje u obzir legitimnih interesa prethodnih korisnika naziva, neovisno o tome jesu li nazivi zaštićeni kao oblik intelektualnog vlasništva ili ne.

PRILOG X.

POPIS ZAŠTIĆENIH OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

Dio A

Oznake zemljopisnog podrijetla proizvoda iz Europske unije iz članka 231. stavka 3.

1. Popis aromatiziranih vina

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
HR	Samoborski bermet	Սամորսկի բերմետ
FR	Vermouth de Chambéry	Վերմուտ դը Շամբերի
DE	Nürnberger Glühwein	Նյուրնբերգեր Գլյուվայն
DE	Thüringer Glühwein	Թյուրինգեր Գլյուվայն
IT	Vermouth di Torino	Վերմուտ դի Տորինո

2. Popis poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda osim vina, jakih alkoholnih pića i aromatiziranih vina

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
AT	Gailtaler Almkäse	ZOI	Sirevi	Գայլթալեր Ալմքեզե
AT	Gailtaler Speck	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գայլթալեր Շպեկ
AT	Marchfeldspargel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարխֆելդսպարգել
AT	Mostviertler Birnmost	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Մոստֆիրթլեր Բիրնմոսթ
AT	Pöllauer Hirschbirne	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փյոլաուեր Հիրշբիրնը
AT	Steirischer Kren	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շտայրըշեր Բրեն
AT	Steirisches Kürbiskernöl	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Շտայրըշես Գյուրբըսկերնոլ
AT	Tiroler Almkäse/Tiroler Alpkäse	ZOI	Sirevi	Թիրոլեր Ալմքեզե / Թիրոլեր Ալփքեզե
AT	Tiroler Bergkäse	ZOI	Sirevi	Թիրոլեր Բերգքեզե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
AT	Tiroler Graukäse	ZOI	Sirevi	Թիրոլեր Գրաուքեզե
AT	Tiroler Speck	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թիրոլեր Շպեկ
AT	Vorarlberger Alpkäse	ZOI	Sirevi	Ֆորարլբերգեր Ալփքեզե
AT	Vorarlberger Bergkäse	ZOI	Sirevi	Ֆորարլբերգեր Բերգքեզե
AT	Wachauer Marille	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վախաուեր Մարիլե
AT	Waldviertler Graumohn	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վալդֆիրտլեր Գրաումոն
BE	Beurre d'Ardenne	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բերր դ'Արդեն
BE	Brussels grondwitloof	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բրուսսելս Գրոնդվիլոֆ
BE	Fromage de Herve	ZOI	Sirevi	Ֆրոմաժ դը Էրվ
BE	Gentse azalea	ZOZP	Cvijeće i ukrasno bilje	Խենթսե Ազալեա
BE	Geraardsbergse mattentaart	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Խերաարդսբերխեր Մատրնթասարթ
BE	Jambon d'Ardenne	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ճամբոն դ'Արդեն
BE	Liers vlaaike	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Լիրս Ֆլաիկը
BE	Pâté gaumais	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պաթե Գոմե
BE	Plate de Florenville	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փլաթ դը Ֆլորանվիլ
BE	Poperingse Hopscheuten/Poperingse Hoppescheuten	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոպրինգսը Հոփսխուտը
BE	Potjesvlees uit de Westhoek	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պոտյեսվիլս այս դը Վեստհուք
BE	Vlaams-Brabantse tafeldruif	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆլամս-Բրաբանթսե Տաֆըլդրայֆ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
BE	Vlaamse laurier	ZOZP	Cvijecé i ukrasno bilje	Ֆլամսե Լաուրիըր
BG	Българско розово масло	ZOZP	Eterična ulja	Բրլգասուկո ռոզովո մասլո
BG	Горнооряховски суджук	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գորնորյախովսկի սուդժուկ
HR	Baranjski kulen	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բարանյսկի կուլեն
HR	Dalmatinski pršut	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Դալմատինսկի պրշուտ
HR	Drniški pršut	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Դրնիշկի պրշուտ
HR	Ekstra djevičansko maslinovo ulje Cres	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էկստրա դյեվիչանսկո մասլինովո ուլյե Յրես
HR	Istarski pršut/Istrski pršut	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Իստասուկի պրշուտ/Իստոսկի պրշուտ
HR	Krčki pršut	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրչկի պրշուտ
HR	Lički krumpir	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիչկի կրոմպիր
HR	Neretvanska mandarina	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ներետվանսկա մանդարինա
HR	Ogulinski kiseli kupus/Ogulinsko kiselo zelje	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օգուլինսկի կիսելի կուպուս/ Օգուլինսկո կիսելո զելյե
CY	Κουφέτα Αμυγδάλου Γεροσκήπου	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կուֆետա Ամիրդալու Գերոսկիպու
CY	Λουκούμι Γεροσκήπου	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Լուկումի Գերոսկիպու
CY	Παφίτικο Λουκάνικο	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պաֆիտիկո Լուկանիկո
CZ	Březnický ležák	ZOZP	Pivo	Բրժեզնիցկի լեժակ
CZ	Brněnské pivo/Starobrněnské pivo	ZOZP	Pivo	Բրնյենսկե պիվո/ Ստառոբրենյենսկե պիվո
CZ	Budějovické pivo	ZOZP	Pivo	Բուդյեյովիցկե պիվո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
CZ	Budějovický měšťanský var	ZOZP	Pivo	Բուդյէյովիցկի մյէշտյանսկի վար
CZ	Černá Hora	ZOZP	Pivo	Չերնա Հորա
CZ	České pivo	ZOZP	Pivo	Չեսկէ պիվո
CZ	Českobudějovické pivo	ZOZP	Pivo	Չեսկոբուդյէյովիցկէպիվո
CZ	Český kmín	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չեսկի կմին
CZ	Chamomilla bohemica	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Շամոմիլա բոհեմիկա
CZ	Chelčicko – Lhenické ovoce	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Խելչիցկո-Լհենիցկէ օվոցէ
CZ	Chodské pivo	ZOZP	Pivo	Խոդսկէ պիվո
CZ	Hořické trubičky	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Հորժիցկէ տոուբիչկի
CZ	Jihočeská Niva	ZOZP	Sirevi	Յիհոչեսկա Նիվա
CZ	Jihočeská Zlatá Niva	ZOZP	Sirevi	Յիհոչեսկա Ջլատա Նիվա
CZ	Karlovarské oplatky	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կարլովանսկէ օպլատկի
CZ	Karlovarské trojhránky	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կարլովանսկէ տոյիռանկի
CZ	Karlovarský suchar	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կարլովանսկի սուխար
CZ	Lomnické suchary	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Լոմնիցկէ սուխարի
CZ	Mariánskolázeňské oplatky	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մարիանսկոլազենյսկէ օպլատկի
CZ	Nošovické kysané zelí	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նոշովիցկէ կիսանէ զելի
CZ	Olomoucké tvarůžky	ZOZP	Sirevi	Օլոմուցկէ տվարուժկի
CZ	Pardubický perník	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պարդուբիցկի պերնիկ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
CZ	Pohořelický kapr	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Պոհորժելիցկի կապր
CZ	Štramberské uši	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Շտրամբերսկե ուշի
CZ	Třeboňský kapr	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Տրեբոնյսկի կապր
CZ	Valašský frgál	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Վալաշսկի ֆրգալ
CZ	Všestarská cibule	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վշեստարսկա ցիբուլե
CZ	Žatecký chmel	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ճատեցկի խմել
CZ	Znojenské pivo	ZOZP	Pivo	Զնոյենսկե պիվո
DK	Danablu	ZOZP	Sirevi	Դանաբլու
DK	Esrom	ZOZP	Sirevi	Էսրոմ
DK	Lammefjordsgulerod	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լամմեֆյորսգուլըրոդ
DK	Lammefjordskartofler	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լամմեֆյորսքարթոֆլեր
DK	Vadehavslam	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վեդհավսլամ
DK	Vadehavsstude	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վեդհավսստուդը
FI	Kainuun rönttönen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կայնուոն դյոնտյոնեն
FI	Kitkan viisas	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կիտկան վիիսաս
FI	Lapin Poron kuivaliha	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լապին Պորոն կուիվալիհա
FI	Lapin Poron kylmäsavuliha	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լապին Պորոն կյուլմասավուլիհա
FI	Lapin Poron liha	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Լապին Պորոն լիհա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FI	Lapin Puikula	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լապին Պուիկուլա
FI	Puruveden muikku	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Պուրուվեդեն մուիկկու
FR	Abondance	ZOI	Sirevi	Աբոնդանս
FR	Abricots rouges du Roussillon	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Աբրիկո ըրուժ դյու Բուսսիլոն
FR	Agneau de lait des Pyrénées	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Լե դե Փիրենե
FR	Agneau de l'Aveyron	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Լ'Ավերոն
FR	Agneau de Lozère	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Լոզեր
FR	Agneau de Pauillac	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Պոյակ
FR	Agneau de Sisteron	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դը Սիստերոն
FR	Agneau du Bourbonnais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Բուրբոնե
FR	Agneau du Limousin	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Լիմուզան
FR	Agneau du Périgord	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Պերիգոր
FR	Agneau du Poitou-Charentes	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Փուաթյու-Շարանթ
FR	Agneau du Quercy	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Անյո դյու Քերսի
FR	Ail blanc de Lomagne	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Այ բլան դը Լոմանյ
FR	Ail de la Drôme	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Այ դը Լա Դրոմ
FR	Ail fumé d'Arleux	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Այ ֆյումե դ'Արլո
FR	Ail rose de Lautrec	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Այ ըոզ դը Լոտրեկ
FR	Anchois de Collioure	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Անչուա դը Կոլյուր
FR	Artichaut du Roussillon	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արտիշո դը Բուսսիլոն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Asperge des sables des Landes	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպերժ դե սաբլը դե Լանդ
FR	Asperges du Blayais	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասպերժ դյու Բլայե
FR	Banon	ZOI	Sirevi	Բանոն
FR	Barèges-Gavarnie	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բարեժ-Գավարնի
FR	Béa du Roussillon	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բեա դյու Րուսսիլոն
FR	Beaufort	ZOI	Sirevi	Բուֆոր
FR	Bergamote(s) de Nancy	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Բերգամոտս դը Նանսի
FR	Beurre Charentes-Poitou, Beurre des Charentes, Beurre des Deux-Sèvres	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բյոր Շարանթ-Պուատրու, Բյոր դե Շարանթ, Բյոր դե Դու-Սեվրը
FR	Beurre de Bresse	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բյոր դը Բրես
FR	Beurre d'Isigny	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բյոր դ'Իզինյի
FR	Bleu d'Auvergne	ZOI	Sirevi	Բլյո դ'Օվերն
FR	Bleu de Gex Haut-Jura, Bleu de Septmoncel	ZOI	Sirevi	Բլյո դը Ժեքս Օ-ժուրա, Բլյո դը Սեմոնսել
FR	Bleu des Causses	ZOI	Sirevi	Բլյո դե Կոսս
FR	Bleu du Vercors-Sassenage	ZOI	Sirevi	Բլյո դյու Վերկոր-Սեսանաժ
FR	Bœuf charolais du Bourbonnais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ շարոլե դյու Բուրբոնե
FR	Bœuf de Bazas	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դը Բազաս
FR	Bœuf de Chalosse	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դը Շալոսս
FR	Bœuf de Charolles	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դը Շարոլ
FR	Boeuf de Vendée	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դը Վոնդե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Bœuf du Maine	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բյոֆ դյու Մեն
FR	Boudin blanc de Rethel	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բուդան բլոն դը Րետել
FR	Brie de Meaux	ZOI	Sirevi	Բրի դը Մո
FR	Brie de Melun	ZOI	Sirevi	Բրի դը Մոլան
FR	Brioche vendéenne	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Բրիոշ վոնդեեն
FR	Brocciu Corse/Brocciu	ZOI	Sirevi	Բրոչյու կորս/Բրոչյու
FR	Camembert de Normandie	ZOI	Sirevi	Կեմոնբեր դը Նորմանդի
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կանար ա ֆուատ գրա դյու Սյուդ-Ուեստ (Շալոսս, Գասկոնյ, ժերս, Լանդ, Պերիգոր, Կերսի)
FR	Cantal, Fourme de Cantal, Cantal	ZOI	Sirevi	Կանտալ, Ֆուրմը դը Կանտալ, Կանտալե
FR	Chabichou du Poitou	ZOI	Sirevi	Շաբիշյու դյու Փուաթյու
FR	Chaource	ZOI	Sirevi	Շաուրս
FR	Charolais	ZOI	Sirevi	Շարոլե
FR	Chasselas de Moissac	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շասլա դը Մուսսակ
FR	Châtaigne d'Ardèche	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շատենյ դ'Արդեշ
FR	Chevrotin	ZOI	Sirevi	Շըվրոտան
FR	Cidre de Bretagne, Cidre Breton	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սիդրը դը Բրետանյ, Սիդրը Բրետոն
FR	Cidre de Normandie, Cidre Normand	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սիդրը դը Նորմանդի, Սիդրը Նորման
FR	Citron de Menton	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սիտրոն դը Մանտոն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Clémentine de Corse	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Քլեմանտինը դը Կորս
FR	Coco de Paimpol	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոկոնը դը Պամպոլ
FR	Comté	ZOI	Sirevi	Կոմտե
FR	Coppa de Corse/Coppa de Corse – Coppa di Corsica	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կոպպա դը Կորս/Կոպպա դե Կորսե – Կոպպա դի Կորսիկա
FR	Saint-Jacques des Côtes d'Armor	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կոկի Սան-Շակ դե Կոտ դ'Արմոր
FR	Cornouaille	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Կորնուայ
FR	Crème de Bresse	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կրեմ դո Բրես
FR	Crème d'Isigny	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կրեմ դ'Իզինի
FR	Crème fraîche fluide d'Alsace	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կրեմ ֆրեշ ֆլուի դ'Ալզաս
FR	Crottin de Chavignol/Chavignol	ZOI	Sirevi	Կրոտտոն դը Շավինյոլ/Շավինյոլ
FR	Dinde de Bresse	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Դանդը դը Բրես
FR	Domfront	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Դոմֆրոն
FR	Echalote d'Anjou	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Էշալոտ դ'Անժու
FR	Emmental de Savoie	ZOZP	Sirevi	Էմնտալ դը Սավուա
FR	Emmental français est-central	ZOZP	Sirevi	Էմնտալ ֆրանսե է-սոնթրալ
FR	Époisses	ZOI	Sirevi	Էփուաս
FR	Farine de blé noir de Bretagne/Farine de blé noir de Bretagne — Gwinizh du Breizh	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարինը դը բլե նուարը դը Բրետայն/Ֆարինը դը բլե նուարը դը Բրետայն – Գուինիզ դու Բրեիզ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Farine de châtaigne corse/Farina castagnina corsa	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարին դյո շատանյ կորս/ Ֆարինա կաստանինա կորսա
FR	Farine de Petit Epeautre de Haute Provence	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարին դը Պտիտ Էպոտրը դը Ուտ Փրովանս
FR	Figue de Solliès	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիգ դը Սոլյես
FR	Fin Gras/Fin Gras du Mézenc	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ֆան գրա/ֆան գրա դյու Մեզին
FR	Foin de Crau	ZOI	Sijeno	Ֆուան դը Կրո
FR	Fourme d'Ambert	ZOI	Sirevi	Ֆուրմը դ'Ամբեր
FR	Fourme de Montbrison	ZOI	Sirevi	Ֆուրմը դը Մոնբրիզոն
FR	Fraise du Périgord	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆրեզ դյու Պերիգոր
FR	Fraises de Nîmes	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆրեզ դը Նիմը
FR	Gâche vendéenne	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Գյաշ Վանդեեն
FR	Génisse Fleur d'Aubrac	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ժենիսա ֆլյոր դ'Օբրակ
FR	Gruyère	ZOZP	Sirevi	Գրուիեր
FR	Haricot tarbais	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արիկո տարբե
FR	Huile d'olive d'Aix-en-Provence	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլ դ'օլիվ դ'Էքս-ոն-Պրովանս
FR	Huile d'olive de Corse, Huile d'olive de Corse/Oliu di Corsica	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլ դ'օլիվ դե Կորս, Ուվիլ դ'օլիվ դե Կոր-Օլիու դի Կորսիկա
FR	Huile d'olive de Haute-Provence	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլ դ'օլիվ դը Օդը-Պրովանս
FR	Huile d'olive de la Vallée des Baux-de-Provence	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլ դ'օլիվ դյո լա Վալե դե Բո-դե-Պրովանս
FR	Huile d'olive de Nice	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլ դ'օլիվ դը Նիս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Huile d'olive de Nîmes	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլ դ'օլիվ դը Նիմ
FR	Huile d'olive de Nyons	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ուվիլ դ'օլիվ դը Նյոն
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence/Essence de lavande de Haute-Provence	ZOI	Eterična ulja	Ուվիլ էսանսիել դը լավանդ դ Ռ-Փրովանս/ էսանս դը լավանդ դ Ռ-Փրովանս
FR	Huîtres Marennes Oléron	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ուիթրը մարան Օլերոն
FR	Jambon d'Auvergne	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դ'Օվերնյ
FR	Jambon de Bayonne	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դը Բայոն
FR	Jambon de Lacaune	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դը Լակոն
FR	Jambon de l'Ardèche	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դը լ'Արդեշ
FR	Jambon de Vendée	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն դե Վանդե
FR	Jambon sec de Corse/Jambon sec de Corse – Prisuttu	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն սեկ դը Կորս/ Ժամբոն սեկ դը Կորս – Փրիսուտու
FR	Jambon sec et noix de jambon sec des Ardennes	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ժամբոն սեկ է նուա դը ժամբոն սեկ դեզ Արդեն
FR	Kiwi de l'Adour	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կիուի դը լ'Ադուր
FR	Laguiole	ZOI	Sirevi	Լագյոլ
FR	Langres	ZOI	Sirevi	Լանգր
FR	Lentille verte du Puy	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լանտի վերս դյու Փուի
FR	Lentilles vertes du Berry	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լանտի վերս դյու Բերի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Lingot du Nord	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լանգո դյու Նոր
FR	Livarot	ZOI	Sirevi	Լիվարո
FR	Lonzo de Corse/Lonzo de Corse – Lonzu	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լոնզո դը Կորսա/Լոնզո դե Կորսա-Լոնզու
FR	Mâche nantaise	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մաշ նանտեզ
FR	Mâconnais	ZOI	Sirevi	Մակոնե
FR	Maine – Anjou	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Մեն-Անժու
FR	Maroilles/Marolles	ZOI	Sirevi	Մարուալ/Մարոլ
FR	Melon de Guadeloupe	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դը Գուադելուպ
FR	Melon du Haut-Poitou	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դյու Օ-Փուաթյու
FR	Melon du Quercy	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դյու Կերսի
FR	Miel d'Alsace	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դ'Ալզաս
FR	Miel de Corse, Mele di Corsica	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դը Կորսա, Մելե դի Կորսիկա
FR	Miel de Provence	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դը Պրովանս
FR	Miel de sapin des Vosges	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դը սապան դը Վոժ
FR	Miel des Cévennes	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դը Սեվեն
FR	Mirabelles de Lorraine	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Միրաբել դը Լորեն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Mogette de Vendée	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մոճէտ դը Վանդէ
FR	Mont d'Or, Vacherin du Haut-Doubs	ZOI	Sirevi	Մոն դ'Օր, Վաշըրոն դյու Օ-Դու
FR	Morbier	ZOI	Sirevi	Մորբիէ
FR	Moules de Bouchot de la Baie du Mont-Saint-Michel	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մուլ դը Բուշո դը լա Բէ դյու Մոն-Սան-Միշէլ
FR	Moutarde de Bourgogne	ZOZP	Senf	Մուտարդը դը Բուրգոնյ
FR	Munster, Munster-Géromé	ZOI	Sirevi	Մանստեր, Մանստեր-Ճերոմէ
FR	Muscat du Ventoux	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մյուսկա դյու Վոնտու
FR	Neufchâtel	ZOI	Sirevi	Նէշատել
FR	Noisette de Cervione – Nuciola di Cervioni	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նուազետտ դը Սարվիոն-Նուչիոլա դի Չերվիոնի
FR	Noix de Grenoble	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նուա դը Գրենոբլ
FR	Noix du Périgord	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նուա դյու Պերիգոր
FR	Œufs de Loué	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Օ դը Լուէ
FR	Oie d'Anjou	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուա դ'Անժու
FR	Oignon de Roscoff	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օնիոն դը Բոսքոֆ
FR	Oignon doux des Cévennes	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օնյոն դու դէ Սեվեն
FR	Olive de Nice	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ դը Նիս
FR	Olive de Nîmes	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ դը Նիմ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Olives cassées de la Vallée des Baux de Provence	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ քասե դը լա Վալե դե Բո դը Պրովանս
FR	Olives noires de la Vallée des Baux de Provence	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ նուար դը լա Վալե դը Բո դը Պրովանս
FR	Olives noires de Nyons	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Օլիվ նուար դը Նյոնս
FR	Ossau-Iraty	ZOI	Sirevi	Օսս-Իրատի
FR	Pâté de Campagne Breton	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պատե դը Կամպանյ Բրետոն
FR	Pâtes d'Alsace	ZOZP	Tjestenina	Պատ դ'Ալզաս
FR	Pays d'Auge, Pays d'Auge-Cam-bremer	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պեյ դ'Օժ, Պեյ դ'Օժ-Կամբրեմեր
FR	Pélardon	ZOI	Sirevi	Պելարդոն
FR	Petit Épeautre de Haute Provence	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պետիտ Էպոտր դը Ուտ Պրովանս
FR	Picodon	ZOI	Sirevi	Պիկոնոն
FR	Piment d'Espelette, Piment d'Espelette – Ezpeletako Biperra	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պիմոն դ'Էսպելետ, Պիմոն դ'Էսպելետ-Էզպելետակո Բիպերա
FR	Pintadeau de la Drôme	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պանտադո դը լա Դրոմ
FR	Poireaux de Créances	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փուարո դը Կրեանս
FR	Pomelo de Corse	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմելո դը Կորս
FR	Pomme de terre de l'Île de Ré	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմ դը տեր դը լ'Իլ դը Բե
FR	Pomme du Limousin	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմ դյու Լիմուզան
FR	Pommes de terre de Merville	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմ դը տեր դո Մերվիլլ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Pommes des Alpes de Haute Durance	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմ դեզ Ալպ դը Օտ Դյորանս
FR	Pommes et poires de Savoie	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պոմ և փուսր դը Սավուա
FR	Pont-l'Évêque	ZOI	Sirevi	Պոն-լ'Էվեկ
FR	Porc d'Auvergne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դ'Օվերնյ
FR	Porc de Franche-Comté	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դը Ֆրանս-Կոնտե
FR	Porc de la Sarthe	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դը լա Սարտ
FR	Porc de Normandie	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դը Նորմանդի
FR	Porc de Vendée	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դը Վանդե
FR	Porc du Limousin	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դյու Լիմուզան
FR	Porc du Sud-Ouest	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոր դյու Սյուդ-Ուեստ
FR	Poulet des Cévennes/Chapon des Cévennes	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պուլե դե Սեվեն/Շապոն դե Սեվեն
FR	Poulligny-Saint-Pierre	ZOI	Sirevi	Պուլինյի-Սան-Փիեր
FR	Prés-salés de la baie de Somme	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պրե-սալե դե լա բե դը Սոմ
FR	Prés-salés du Mont-Saint-Michel	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պրե-սալե դյու Մոն-Սան-Միշել
FR	Pruneaux d'Agen, Pruneaux d'Agen mi-cuits	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փրյուն դ'Աժան, Փրյուն դ'Աժան մի-քյուի
FR	Raviole du Dauphiné	ZOZP	Tjestenina	Բավյոլ դյու Դոֆինի
FR	Reblochon, Reblochon de Savoie	ZOI	Sirevi	Բեբլոչոն, Բեբլոչոն դը Սավուա
FR	Rigotte de Condrieu	ZOI	Sirevi	Բիգոտ դը Կոնդրիյո
FR	Rillettes de Tours	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բիլետ դո Թուր
FR	Riz de Camargue	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բի դը Կամարգ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Rocamadour	ZOI	Sirevi	Ռոկամադուր
FR	Roquefort	ZOI	Sirevi	Ռոկֆոր
FR	Sainte-Maure de Touraine	ZOI	Sirevi	Սանտ-Մոր դը Տուրեն
FR	Saint-Marcellin	ZOZP	Sirevi	Սան-Մարսելան
FR	Saint-Nectaire	ZOI	Sirevi	Սան-Նեկտեր
FR	Salers	ZOI	Sirevi	Սալեր
FR	Saucisse de Montbéliard	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոսիս դը Մոնբելիար
FR	Saucisse de Morteau/Jésus de Morteau	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոսիս դը Մարթոու/Ժեզուս դը Մարթոու
FR	Saucisson de Lacaune/Saucisse de Lacaune	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոսիսոն դը Լաքոն/ Սոսիս դը Լաքոն
FR	Saucisson de l'Ardèche	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոսիսոն դը Լ'Արդեշ
FR	Sel de Guérande/Fleur de sel de Guérande	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սել դո Գերանդ/Ֆլյոր դը սել դը Գերանդ
FR	Selles-sur-Cher	ZOI	Sirevi	Սել-սյոր-Շեր
FR	Taureau de Camargue	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տուրու դը Կամարգ
FR	Tome des Bauges	ZOI	Sirevi	Տոմ դե Բուժ
FR	Tomme de Savoie	ZOZP	Sirevi	Տոմ դը Սավուա
FR	Tomme des Pyrénées	ZOZP	Sirevi	Տոմ դը Փիրենե
FR	Valençay	ZOI	Sirevi	Վալանսե
FR	Veau d'Aveyron et du Ségala	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վո դ'Ավերոն և դյու Սեգալա
FR	Veau du Limousin	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վո դյու Լիմուզան
FR	Volaille de Bresse/Poulet de Bresse/Poularde de Bresse/Chapon de Bresse	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Բրես/Պուլե դը Բրես/Պուլարդ դը Բրես/Շապոն դը Բրես
FR	Volailles d'Alsace	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դ'Ալզաս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Volailles d'Ancenis	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դ'Անսենի
FR	Volailles d'Auvergne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դ'Օվերնյ
FR	Volailles de Bourgogne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Բուրգոնյ
FR	Volailles de Bretagne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Բրետանյ
FR	Volailles de Challans	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Շալոն
FR	Volailles de Cholet	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Շոլե
FR	Volailles de Gascogne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Գասպոնյ
FR	Volailles de Houdan	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Ուդոն
FR	Volailles de Janzé	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Ժոնզե
FR	Volailles de la Champagne	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը լա Շամպանյ
FR	Volailles de la Drôme	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը լա Դրոմ
FR	Volailles de l'Ain	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը լ'Ան
FR	Volailles de Licques	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դո Լիկ
FR	Volailles de l'Orléanais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը լ'Օրլեանե
FR	Volailles de Loué	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Լուե
FR	Volailles de Normandie	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Նորմանդի
FR	Volailles de Vendée	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դը Վանդե
FR	Volailles des Landes	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դե Լանդ
FR	Volailles du Béarn	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Բեարն
FR	Volailles du Berry	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Բերի
FR	Volailles du Charolais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Շարոլե
FR	Volailles du Forez	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Ֆորե
FR	Volailles du Gatinais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Գաթինե
FR	Volailles du Gers	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Ժերս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
FR	Volailles du Languedoc	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Լանդեգոկ
FR	Volailles du Lauragais	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Լուրագե
FR	Volailles du Maine	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Մեն
FR	Volailles du plateau de Langres	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու պլատո դը Լանգր
FR	Volailles du Val de Sèvres	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Վալ դե Սեվր
FR	Volailles du Velay	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վոլայ դյու Վելե
DE	Aachener Printen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Աախներ Փրինտըն
DE	Aachener Weihnachts-Leberwurst/Oecher Weihnachtsleberwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	ԱախներՎայնախտու-Լեբերվուրստ/Օեխեր Վայնախտուլեբերվուրստ
DE	Abensberger Spargel/Abensberger Qualitätsspargel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Աբենսբերգեր Շպարգըլ/Աբենսբերգեր Քֆալիթեստուշպարգըլ
DE	Aischgründer Karpfen	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Աիշգրունդեր Քարպֆըն
DE	Allgäuer Bergkäse	ZOI	Sirevi	Ալգոյեր Բեագքեգե
DE	Allgäuer Emmentaler	ZOI	Sirevi	Ալգոյերր Էմընթալեր
DE	Altenburger Ziegenkäse	ZOI	Sirevi	Ալթենբուրգեր Ցիգենքեգե
DE	Ammerländer Dielenrauschinken, Ammerländer Katenschinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ամալենդը Դիենրաուխշինըն, Ամալենդը Քաթընշինըն
DE	Ammerländer Schinken, Ammerländer Knochenschinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ամալենդեր շինըն, Ամալենդեր Քոխընշինըն
DE	Bamberger Hörnla/Bamberger Hörnle/Bamberger Hörnchen	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բամբերգեր Հյորնլա / Բամբերգեր Հյորնլե / Բամբերգեր Հյորնխըն
DE	Bayerische Breze/Bayerische Brezn/Bayerische Brez'n/Bayerische Brezel	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Բայերիշը Բրեցը / Բայերիշը Բրեցն / Բայերիշը Բրեցն / Բայերիշը Բրեցե
DE	Bayerischer Meerrettich, Bayerischer Kren	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բայերիշեր Մերերթիխ, Բայերիշեր Քրեն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Bayerisches Bier	ZOZP	Pivo	Բայերիշես Բիր
DE	Bayerisches Rindfleisch/Rindfleisch aus Bayern	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բայերիշես Դինդֆլայշ/ Դինդֆլայշ առև Բայերն
DE	Bornheimer Spargel/Spargel aus dem Anbaugebiet Borneim	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բորնհայմեր Շպարգըլ/ Շպարգըլ առև դեմ Անբաուգեբիտ Բորնհայմ
DE	Bremer Bier	ZOZP	Pivo	Բրեմեր Բիր
DE	Bremer Klaben	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Բրեմեր Քլաբըն
DE	Diepholzer Moorschnucke	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Դիփհոլցեր Մոշնոք
DE	Dithmarscher Kohl	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Դիտմարշեր Քոլ
DE	Dortmunder Bier	ZOZP	Pivo	Դորտմունդեր Բիր
DE	Dresdner Christstollen/Dresdner Stollen/ Dresdner Weihnachtsstollen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Դրեզդներ Քրիստշտոլեն/ Դրեզդներ Շտոլեն/ Դրեզդներ Վայնախտստոլեն
DE	Düsseldorfer Mostert/Düsseldorfer Senf Mostert/Düsseldorfer Urtyp Mostert/Aechter Düsseldorfer Mostert	ZOZP	Senf	Դյուսելդորֆեր Մոստաթ/ Դյուսելդորֆեր Ջենֆ Մոստաթ/ Դյուսելդորֆեր Ուրթյուփ Մոստաթ/ Էխտեր Դյուսելդորֆեր Մոստերթ
DE	Eichsfelder Feldgieker/Eichsfelder Feldkieker	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Այխսֆելդեր Ֆելդգիքեր/ Այխսֆելդեր Ֆելդկիքեր
DE	Elbe-Saale Hopfen	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Էլբ-Չալը Հոպֆըն
DE	Feldsalat von der Insel Reichenau	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆելդսալատ ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Filderkraut/Filderspitzkraut	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիլդերքրաութ/ Ֆիլդերշպիցքրաութ
DE	Frankfurter Grüne Soße/Frankfurter Grie Soß	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆրանֆուրթեր Գրյունը Ջոսը/ Ֆրանֆուրթեր Գրի Ջոս
DE	Fränkischer Grünkern	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆրենկիշեր Գրյունքեն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Fränkischer Karpfen/Frankenkarpfen/Karpfen aus Franken	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ֆրենկիշեր Քարպֆըն / Ֆրանկընքարպֆըն/ Քարպֆըն աուս Ֆրանկըն
DE	Glückstädter Matjes	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Գլյուկշտեդեր Մատյես
DE	Göttinger Feldkieker	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գյոթինգեր Ֆելդքիքեր
DE	Göttinger Stracke	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գյոթինգեր Շտրաքը
DE	Greußener Salami	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գրոյսեներ Ջալամի
DE	Gurken von der Insel Reichenau	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գուրկըն ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Halberstädter Würstchen	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Հալբերշտեդեր Վյուրստիսեն
DE	Hessischer Apfelwein	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Հեսիշեր Ապֆելվայն
DE	Hessischer Handkäse/Hessischer Handkäs	ZOZP	Sirevi	Հեսիշեր Հանդքեզե/ Հեսիշեր Հանդքիզ
DE	Hofer Bier	ZOZP	Pivo	Հոֆեր Բիր
DE	Hofer Rindfleischwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Հոֆեր Բինֆլայշվուրստ
DE	Holsteiner Karpfen	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Հոլշտեներ Քարպֆըն
DE	Holsteiner Katenschinken/Holsteiner Schinken/Holsteiner Katenrauschschinken/Holsteiner Knochenschinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Հոլշտեներ Քարնշինըն / Հոլշտայներ Շինըն/ Հոլշտեներ Քատենրաուրշինկըն/ Հոլշտենըն Քոնխինըն
DE	Holsteiner Tilsiter	ZOZP	Sirevi	Հոլշտեներ Թիլզիթը
DE	Hopfen aus der Hallertau	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Հոփֆըն աուս դե Հալարթաու
DE	Höri Bülle	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Հուրի Բյուլը

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Kölsch	ZOZP	Pivo	Քոլշ
DE	Kulmbacher Bier	ZOZP	Pivo	Քուլմբախեր Բիր
DE	Lausitzer Leinöl	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լաուզիցեր Լայնոիլ
DE	Lübecker Marzipan	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Լյուբեքեր Մացիփան
DE	Lüneburger Heidekartoffeln	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լյունեբորգեր Հայդեքարթոֆելն
DE	Lüneburger Heidschnucke	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Լյունեբորգեր Հայդնոք
DE	Mainfranken Bier	ZOZP	Pivo	Մայնֆրանկեր Բիր
DE	Meißner Fummel	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մայսներ Ֆումմել
DE	Münchener Bier	ZOZP	Pivo	Մյունխներ Բիր
DE	Nieheimer Käse	ZOZP	Sirevi	Նիհեմեր Քիզ
DE	Nürnberger Bratwürste, Nürnberger Rostbratwürste	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Նյունբերգեր Բրատվորստը, Նյունբերգեր Բրոստբրատվորստը
DE	Nürnberger Lebkuchen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Նյունբերգեր Լեքբուխն
DE	Obazda/Obatzter	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Օբազդա/Օբացթեր
DE	Oberlausitzer Biokarpfen	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Օբերլաուզիցեր Բիոքարպֆն
DE	Oberpfälzer Karpfen	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Օբերպֆելցեր Քարպֆն
DE	Odenwälder Frühstückskäse	ZOI	Sirevi	Օդենվելդեր Ֆրյուստյուքսքեկե
DE	Reuther Bier	ZOZP	Pivo	Րոյթեր Բիր
DE	Rheinisches Apfelkraut	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Րայնիշըս Ապֆելքրաուտ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Rheinisches Zuckerrübenkraut/ Rheinischer Zuckerrübensirup/ Rheinisches Rübenkraut	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Բայնիշըս Ցուկրուբենքրաուր/ Բայնիշըս Ցուկրուբենգիրով/ Բայնիշըս Բուբենքրաուր
DE	Salate von der Insel Reichenau	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ջալաթե ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Salzwedeler Baumkuchen	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ջալցվեդելեր Բաումբուխեն
DE	Schrobenhausener Spargel/Spargel aus dem Schrobenhausener Land/Spargel aus dem Anbaue- biet Schrobenhausen	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Շրոբրնհաուզներ Շպարգը/ Շպարգը աուս դեմ Շրոբրնհաուզներ Լանդ/ Շպարգը աուս դեմ Անբաուգըբիթ Շրոբրնհաուզեն
DE	Schwäbische Maultaschen/ Schwäbische Suppenmaultaschen	ZOZP	Tjestenina	Շվիբիշը Մաուլթաշեն/ Շվիբիշը Ջոպընմաուլթաշեն
DE	Schwäbische Spätzle/Schwäbische Knöpfle	ZOZP	Tjestenina	Շվեբիշը Սպեցլը/ Շվեբիշը Քնոպֆլը
DE	Schwäbisch-Hällisches Quali- tätsschweinefleisch	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Շվեբիշ-Հելիշես Քվալիթիթսշվայնֆլայշ
DE	Schwarzwälder Schinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շվացվելդեր Շինքլեն
DE	Schwarzwaldforelle	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Շվարցվալդֆորելը
DE	Spalt Spalter	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Շպալթ Շպալթեր
DE	Spargel aus Franken/Fränkischer Spargel/Franken-Spargel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Շպարգը աուս Ֆրանկըն / Ֆրենքիշեր Շպարգը/ Ֆրանկըն-Շպարգը
DE	Spreewälder Gurken	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Շպրեվելդեր Գուրկըն
DE	Spreewälder Meerrettich	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Շպրեվելդեր Մերրեթիխ
DE	Stromberger Pflaume	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Շտրոմբերգեր Փֆլաումը

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
DE	Tettninger Hopfen	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Թետնանգեր Հոպֆըն
DE	Thüring er Leberwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թյուրինգեր Լիբրվուսթ
DE	Thüringer Rostbratwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թյուրինգեր Րոստբրատվուրսթ
DE	Thüringer Rotwurst	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թյուրինգեր Րոտվուրսթ
DE	Tomaten von der Insel Reichenau	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Թոմատըն ֆոն դեր Ինզել Րայխենաու
DE	Walbecker Spargel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վալբեքեր Շպարգել
DE	Weideochse vom Limpurger Rind	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վայդոքսը ֆոմ Լիմպուրգեր Րինդ
DE	Weißlacker/Allgäuer Weißlacker	ZOI	Sirevi	Վայսլաքեր / Ալգոյեր Վայսլաքեր
DE	Westfälischer Knochenschinken	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Վեսթֆելիշեր Քնոխընշինկըն
DE	Westfälischer Pumpernickel	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Վեսթֆելիշեր Փումփըրնիքլ
GR	Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Այյոս Մատթեոս Կերկիրաս
GR	Αγουρέλαιο Χαλκιδικής	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ադուրելիո Խալկիդիկիս
GR	Ακτινίδιο Περίας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ակտինիդիո Պերիաս
GR	Ακτινίδιο Σπερχειού	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ակտինիդիո Սպերխիու
GR	Ανεβιτό	ZOI	Sirevi	Անեվատո
GR	Αποκορώνας Χανίων Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ապոկորոնաս Խանինոս Կրիտիս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Αρνάκι Ελασσόνας	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Առնակի Էլասսոնաս
GR	Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Արխանես Իրակլիու Կրիտիս
GR	Αυγοτάραχο Μεσολογίου	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ավղոտարախո Մեսολոնգիու
GR	Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վիանոս Իրակլիու Կրիտիս
GR	Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վորիոս Միլոպոտամոս Րեթիմնիս Կրիտիս
GR	Γαλανό Μεταγγιτσίου Χαλκιδικής	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ղալանո Մետանգիցիու Խակիդիկիս
GR	Γαλοτύρι	ZOI	Sirevi	Ղալոտիրի
GR	Γραβιέρα Αγράφων	ZOI	Sirevi	Ղրավյերա Աղրաֆոն
GR	Γραβιέρα Κρήτης	ZOI	Sirevi	Ղրավյերա Կրիտիս
GR	Γραβιέρα Νάξου	ZOI	Sirevi	Ղրավյերա Նաքսու
GR	Ελιά Καλαμάτας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Էլյա Կալամատաս
GR	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο „Τροιζηνία”	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էքսերետիկո պարթենո Էլեոլադո „Տրիզինիա”
GR	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Θρακικό	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էքսերետիկո պարթենո Էլեոլադո Թրակիկո
GR	Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο Σέλινο Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էքսերետիկո Պարթենո Էլեոլադո Սելինո Կրիտիս
GR	Ζάκυνθος	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Չակինթոս
GR	Θάσος	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Թասոս
GR	Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Թրոմբա Ամպադյաս Րեթիմնիս Կրիտիս
GR	Θρούμπα Θάσου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Թրոմբա Թասու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Θρούμπα Χίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Թրուբա Խիու
GR	Καλαθάκι Λήμνου	ZOI	Sirevi	Կալաթակի Լիմնու
GR	Καλαμάτα	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կալամատա
GR	Κασέρι	ZOI	Sirevi	Կասերի
GR	Κατίκι Δομοκού	ZOI	Sirevi	Կատիկի Դոմոկու
GR	Κατσικάκι Ελασσόνας	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Կացիկակի Էլասոնաս
GR	Κελυφωτό φυστίκι Φθιώτιδας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կելիֆոտո Ֆիստիկի Ֆթիոտիդաս
GR	Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կերասյա տրաղանա Րոդոխորիու
GR	Κεφαλογραβιέρα	ZOI	Sirevi	Կեֆալողրավյերա
GR	Κεφαλονιά	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կեֆալոնյա
GR	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլիմվարի Խանիոն Կրիտիս
GR	Κονσερβολιά Αμφίσσης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Ամֆիսիս
GR	Κονσερβολιά Αρτας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Արտաս
GR	Κονσερβολιά Αταλάντης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Ատալանդիս
GR	Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Պիլու Վոլու
GR	Κονσερβολιά Ροβίων	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Րովիոն
GR	Κονσερβολιά Στυλίδας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կոնսերվոյա Ստիլիդաս
GR	Κοπανιστή	ZOI	Sirevi	Կոպանիստի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կորինթիակի Ստաֆիդա Վոստիցա
GR	Κουμ Κουάτ Κέρκυρας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կում Կուատ Կերկիրաս
GR	Κρανίδι Αργολίδας	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կրանիդի Աργολιδաս
GR	Κρητικό παξιμάδι	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կրիտիկո Պαξιմադի
GR	Κροκέες Λακωνίας	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կրոկես Լակονիաս
GR	Κρόκος Κοζάνης	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Կրոկոս Կոζանիս
GR	Λαδοτύρι Μυτιλήνης	ZOI	Sirevi	Լադոտիրի Միտիլինիս
GR	Λακωνία	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լակոնիս
GR	Λέσβος, Μυτιλήνη	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լեսվոս, Միտիլինի
GR	Λυγουριό Ασκληπείου	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լիդուրյո Ասկլիպիևո
GR	Μανούρι	ZOI	Sirevi	Մանուրի
GR	Μανταρίνι Χίου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մանդարինի Խիո
GR	Μαστίχα Χίου	ZOI	Prirodne gume i smole	Մաստիխա Խիո
GR	Μαστιχέλαιο Χίου	ZOI	Eterična ulja	Մաստիխելեո Խիո
GR	Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανίλια	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Մելի Էլատիս Մենալո Վանիլյա
GR	Μεσσαρά	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մեսարա
GR	Μετσοβόνη	ZOI	Sirevi	Մեցովոնե
GR	Μήλα Ζαγοράς Πηλίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Միլա Զադորաս Պիլիո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Μήλα Ντελίσιους Πιλαφά Τριπό- λεως	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Միլա Տելիսիուս Պիլաֆա Տրիպոլեուս
GR	Μήλο Καστοριάς	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Միլո Կաստորյաս
GR	Μπάτζος	ZOI	Sirevi	Բաձոս
GR	Ξερά σύκα Κύμης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Քսերա սիկա Կիմիս
GR	Ξηρά Σύκα Ταξιάρχη	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Քսիրա Սիկա Տաքսիարիսի
GR	Ξύγαλο Σητείας/Ξίγαλο Σητείας	ZOI	Sirevi	Քսիդալո Սիտիաս/ Քսիդալո Սիտիաս
GR	Ξυνομυζήθρα Κρήτης	ZOI	Sirevi	Քսինումիզիթրա Կրիտիսի
GR	Ολυμπία	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Օլիմբիա
GR	Πατάτα Κάτω Νευροκοπίου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պատատա Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Πατάτα Νάξου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պատատա Նաքսու
GR	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պեզա Իրակլիլիու Կրիտիսի
GR	Πέτρινα Λακωνίας	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պետրինա Լակոնիաս
GR	Πηχτόγαλο Χανίων	ZOI	Sirevi	Պիխտոդալո Խանիոն
GR	Πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων Κρή- της	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պորտոկալյա Մալեմե Խանիոն Կրիտիսի
GR	Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պրասինես Էլյես Խալկիդիկիսի
GR	Πρέβεζα	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պրեվեզա
GR	Ροδάκινα Νάουσας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Րոդակինա Նաուսաս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	Ρόδος	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ռոդոս
GR	Σάμος	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սամոս
GR	Σαν Μιχάλη	ZOI	Sirevi	Սան Միխալի
GR	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սիտիա Λասիթիου Կրիտիս
GR	Σταφίδα Ζακύνθου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ստաֆիդա Զակինթου
GR	Σταφίδα Ηλείας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ստաֆիդա Իլիաս
GR	Σταφίδα Σουλτανίνα Κρήτης	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ստաֆիդա Սուլտանինա Կրիտիս
GR	Σύκα Βραβρόνας Μαρκοπούλου Μεσογείων	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սիկա Վրավրոնաս Մարկոպուլու Մεσογիոն
GR	Σφέλα	ZOI	Sirevi	Սֆելա
GR	Τοματάκι Σαντορίνης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Տոմատակի Տանտորինիս
GR	Τσακωνική μελιτζάνα Λεωνιδίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ցակոնիկի Մելիձանա Լեոնիդիու
GR	Τσίχλα Χίου	ZOI	Prirodne gume i smole	Ցիխլա Խիու
GR	Φάβα Σαντορίνης	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆավա Սանտորինիս
GR	Φασόλια (Γίγαντες Ελέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլյա (Յիրանդես Էլեֆանդես) Պրեսպոն Ֆլորինաս
GR	Φασόλια (πλακέ μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլյա (պլակե մեղալոսպերմա) Պրեսպոն Ֆլորինաս
GR	Φασόλια Βανίλιες Φνεεού	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլյա Վանիլյես Ֆենեու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GR	ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΓΑΝΤΕΣ — ΕΛΕ-ΦΑΝΤΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	ՖԱՍՈՆԼՅԱ ՅԻՂԱՆԴԵՍ – ԷԼԵՖԱՆԴԵՍ ԿԱՍՏՈՐՅԱՍ
GR	Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասոլյա յիղանդէս Էլեֆանդէս Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասոլյա կինա մեսոսպերմա Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Φέτα	ZOI	Sirevi	Ֆետա
GR	Φιρικοί Πηλίου	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիրիկի Պիլիու
GR	Φοινίκι Λακωνίας	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ֆինիկի Լակոնիաս
GR	Φορμαέλλα Αράχωβας Παρνασσού	ZOI	Sirevi	Ֆորմաէլա Արախովաս Պարնասու
GR	Φυστίκι Αίγινας	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիստիկի Էգինաս
GR	Φυστίκι Μεγάρων	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիստիկի Մեղարոն
GR	Χανιά Κρήτης	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Խանյա Կրիտիս
HU	Alföldi kamillavirágzat	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ալֆյոլդի կամիլլավիրագզատ
HU	Budapesti téliszalámi	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բուդապեշտի տիլիսալամի
HU	Csabai kolbász/Csabai vastagkolbász	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չաբաի կոլբաս/ Չաբաի վաստագկոլբաս
HU	Gönci kajsziparack	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Գյունցի կայսիբարացկ
HU	Gyulai kolbász/Gyulai pároskolbász	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գյուլաի կոլբաս/ Գյուլաի պարոշկոլբաս
HU	Hajdúsági torma	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Հայդուշագի տորմա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
HU	Kalocsai fűszerpaprika őrlemény	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Կալոչսաի ֆյուսերպապրիկա օրլեմէնյ
HU	Magyar szürkemarha hús	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Մազյար սուրկեմարհա հուշ
HU	Makói vöröshagyma, Makói hagyma	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մակոի վորոշհազյամա, Մակոի հազյամա
HU	Szegedi fűszerpaprika-őrlemény/ Szegedi paprika	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սեգեդի ֆյուսերպապրիկա – օրլեմէնյ / Սեգեդի պապրիկա
HU	Szegedi szalámi, Szegedi téliszalámi	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սեգեդի սալամի, Սեգեդի տելիսալամի
HU	Szentesi paprika	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սենտեշի պապրիկա
HU	Szóregi rózsatő	ZOZP	Cvijeće i ukrasno bilje	Սյորեգի ռոժատո
IE	Clare Island Salmon	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Քլեր Այլնդ Սալմոն
IE	Connemara Hill lamb, Uain Sléibhe Chonamara	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Քոնեմարա Հիլ լեմ, Ուեն Շլեյվը Խոնըմարա
IE	Imokilly Regato	ZOI	Sirevi	Այմոկիլի Բեգատո
IE	Timoleague Brown Pudding	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թիմոլիգ Բրաուն Փուդինգ
IE	Waterford Blaa/Blaa	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ուաթերֆորդ Բլաա/ Բլաա
IT	Abbacchio Romano	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Աբաքքիո Ռոմանո
IT	Acciughe sotto sale del Mar Ligure	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Աչյուգե ստոտ սալե դել Մար Լիգուրե
IT	Aceto Balsamico di Modena	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Աչետո Բալսամիկո դի Մոդենա
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Աչետո բալսամիկո տրադիցիոնալե դի Մոդենա
IT	Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Աչետո բալսամիկո տրադիցիոնալե դի Ռեջիո Էմիլիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Aoglio Bianco Polesano	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Այլո Բյանկո Պոլեզանո
IT	Aoglio di Voghiera	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Այլո դի Վոգիերա
IT	Agnello del Centro Italia	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Անյելլո դել Ճենտրո Իտալիա
IT	Agnello di Sardegna	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Անյելլո դի Սարդենյա
IT	Alto Crotonese	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ալտո Կրոտոնեզե
IT	Amarene Brusche di Modena	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ամարենե Բրուսկե դի Մոդենա
IT	Aprutino Pescarese	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ապրուտինո Պեսկարեզե
IT	Arancia del Gargano	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Արանչիա դել Գարգանո
IT	Arancia di Ribera	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Արանչյա դի Ռիբերա
IT	Arancia Rossa di Sicilia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Արանչյա Ռոսսա դի Սիչիլիա
IT	Asiago	ZOI	Sirevi	Ազիագո
IT	Asparago Bianco di Bassano	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ասպարագո Բյանկո դի Բասսանո
IT	Asparago bianco di Cimadolmo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ասպարագո բյանկո դի Չիմադոլմո
IT	Asparago di Badoere	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ասպարագո դի Բադոերե
IT	Asparago di Cantello	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ասպարագո դի Կանտելլո
IT	Asparago verde di Altedo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ասպարագո վերդե դի Ալտեդո
IT	Basilico Genovese	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Բազիլիկո Ջենովեզե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Bergamotto di Reggio Calabria – Olio essenziale	ZOI	Eterična ulja	Բերգամոտտո դի Ռեջջիո Վալաբրիա – Օլիո էսենցիալե
IT	Bitto	ZOI	Sirevi	Բիտտո
IT	Bra	ZOI	Sirevi	Բռա
IT	Bresaola della Valtellina	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բրեզաոլա դելլա Վալտելլինա
IT	Brisighella	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բրիգիգելլա
IT	Brovada	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Բրովադա
IT	Bruzio	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բրուզիո
IT	Caciocavallo Silano	ZOI	Sirevi	Վաչիոկավալլո Սիլանո
IT	Canestrato di Moliterno	ZOZP	Sirevi	Վանիստրատո դի Մոլիտերնո
IT	Canestrato Pugliese	ZOI	Sirevi	Վանիստրատո Պուլյեզե
IT	Canino	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վանինո
IT	Cantuccini Toscani/Cantucci To- scani	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Վանտուչինի Տոսկանի/ Վանտուչի Տոսկանի
IT	Capocollo di Calabria	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Վեպոկոլլո դի Վալաբրիա
IT	Cappellacci di zucca ferraresi	ZOZP	Tjestenina	Վապպելաչչի դի ցուկկա ֆերասեզի
IT	Cappero di Pantelleria	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Վապպերո դի Պանտելլերիա
IT	Carciofo Brindisino	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Վարչոֆո Բրինդիզինո
IT	Carciofo di Paestum	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Վարչոֆո դի Պեստում

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Carciofo Romanesco del Lazio	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կարշոֆո Ռոմանեսկո դել Լացիո
IT	Carciofo Spinoso di Sardegna	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կարշոֆո Սպինոզո դի Սարդենյա
IT	Carota dell'Altopiano del Fucino	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կարոտե դելլ'Ալտոպլանո դել Ֆուչինո
IT	Carota Novella di Ispica	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կարոտա Նովելլա դի Իսպիկա
IT	Cartoceto	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կարտոչետո
IT	Casatella Trevigiana	ZOI	Sirevi	Կազատելլա Տրեվիջիանա
IT	Casciotta d'Urbino	ZOI	Sirevi	Կաշոտտա դ'Ուրբինո
IT	Castagna Cuneo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կաստանյա Կունեո
IT	Castagna del Monte Amiata	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կաստանյա դել Մոնտե Ամիատա
IT	Castagna di Montella	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կաստանյա դի Մոնտելլա
IT	Castagna di Vallerano	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կաստանյա դի Վալլեռանո
IT	Castelmagno	ZOI	Sirevi	Կաստելմանյո
IT	Chianti Classico	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կիանտի Կլասիկո
IT	Ciauscolo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չիաուսկոլո
IT	Cilento	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Չիլենտո
IT	Ciliegia dell'Etna	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Չիլիեջա դել Էտնա
IT	Ciliegia di Marostica	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Չիլիեջա դի Մարոստիկա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Ciliegia di Vignola	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիլիեջա դի Վինյոլա
IT	Cinta Senese	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Չինտա Սենեզե
IT	Cipolla bianca di Margherita	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիպոլլա բյանկա դի Մարգերիտա
IT	Cipolla Rossa di Tropea Calabria	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիպոլլա Ռոսսա դի Տրոպեա Կալաբրիա
IT	Cipollotto Nocerino	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Չիպոլլոտտո Նոչերինո
IT	Clementine del Golfo di Taranto	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վլեմենտինե դել Գոլֆո դի Տարանտո
IT	Clementine di Calabria	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վլեմենտինե դի Կալաբրիա
IT	Collina di Brindisi	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինա դի Բրինդիզի
IT	Colline Pontine	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինե Պոնտինե
IT	Colline di Romagna	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինե դի Ռոմանյա
IT	Colline Salernitane	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինե Սալեռնիտանե
IT	Colline Teatine	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Կոլլինե Տեատինե
IT	Coppa di Parma	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կոպպա դի Պարմա
IT	Coppa Piacentina	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կոպպա Պիասենտինա
IT	Coppia Ferrarese	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կոպպիա Ֆերարեզե
IT	Cotechino Modena	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կոտեկինո Մոդենա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Cozza di Scardovari	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կոցցա դի Սկարդովարի
IT	Crudo di Cuneo	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրուդո դի Կունետո
IT	Culatello di Zibello	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կուլատելլո դի Չիբելլո
IT	Dauno	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Դաունո
IT	Fagioli Bianchi di Rotonda	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլի Բիանկի դի Ռոտոնդա
IT	Fagiolo Cannellino di Atina	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլո Կաննելլինո դի Ատինա
IT	Fagiolo Cuneo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլո Կունետո
IT	Fagiolo di Lamon della Vallata Bellunese	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլո դի Լամոն դելլա Վալատա Բելլունեզե
IT	Fagiolo di Sarconi	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլո դի Սարկոնի
IT	Fagiolo di Sorana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաջոլո դի Սորանա
IT	Farina di castagne della Lunigiana	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարինա դի կաստանյե դելլա Լունիջիանա
IT	Farina di Neccio della Garfagnana	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարինա դի Նեչիո դելլա Գարֆանյանա
IT	Farro della Garfagnana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարո դելլա Գարֆանյանա
IT	Farro di Monteleone di Spoleto	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆարո դի Մոնտելեոնե դի Սպոլետո
IT	Fichi di Cosenza	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիկի դի Կոզենցա
IT	Fico Bianco del Cilento	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիկո Բյանկո դել Չիլենտո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Ficodindia dell'Etna	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիկոդինդիա դել Էտնա
IT	Ficodindia di San Cono	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆիկոդինդիա դի Սան Կոնո
IT	Finocchiona	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ֆինոկլիոնա
IT	Fiore Sardo	ZOI	Sirevi	Ֆիորե Սարդո
IT	Focaccia di Recco col formaggio	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ֆոկաչչա դի Ռեկո կոլ Ֆոռմաջոն
IT	Fontina	ZOI	Sirevi	Ֆոնտինա
IT	Formaggella del Luinese	ZOI	Sirevi	Ֆորմաջելլա դել Լուինեզե
IT	Formaggio di Fossa di Sogliano	ZOI	Sirevi	Ֆորմաջոն դի Ֆոսսա դի Սոլյանո
IT	Formai de Mut dell'Alta Valle Brembana	ZOI	Sirevi	Ֆորմաի դե Մուտ դել Ալտա Վալլե Բեմբանա
IT	Fungo di Borgotaro	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆունգո դի Բորգոտարո
IT	Garda	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Գարդա
IT	Gorgonzola	ZOI	Sirevi	Գորգոնսոլա
IT	Grana Padano	ZOI	Sirevi	Գրանա Պադանո
IT	Insalata di Lusia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ինսալատա դի Լուզիա
IT	Irpinia – Colline dell'Ufita	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Իրպինիա – Կոլլինե դել Ուֆիտա
IT	Kiwi Latina	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կիուի Լատինա
IT	La Bella della Daunia	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լա Բելլա Դելլա Դաունիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Laghi Lombardi	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լագի Լոմբարդի
IT	Lametia	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լամեթիա
IT	Lardo di Colonnata	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լարդո դի Կոլոննատա
IT	Lenticchia di Castelluccio di Norcia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լենտիլքիա դի Կաստելլուչչո դի Նորցա
IT	Limone Costa d'Amalfi	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե Կոստա դ'Ամալֆի
IT	Limone di Rocca Imperiale	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե դի Ռոկկա Իմպերիալե
IT	Limone di Siracusa	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե դի Սիրակուզա
IT	Limone di Sorrento	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե դի Սորենտո
IT	Limone Femminello del Gargano	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե Ֆեմինելլո դել Գարգանո
IT	Limone Interdonato Messina	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լիմոնե Ինտերոնատո Մեսսինա
IT	Liquirizia di Calabria	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Լիկուիրիզիա դի Կալաբրիա
IT	Lucca	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լուկկա
IT	Maccheroncini di Campofilone	ZOZP	Tjestenina	Մակկերոնչինի դի Կամպոֆիլոնե
IT	Marrone del Mugello	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոնե դել Մուջելլո
IT	Marrone della Valle di Susa	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոնե դելլա Վալե դի Սուզա
IT	Marrone di Caprese Michelangelo	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մարոնե դի Կապրեզե Միկելանջելո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Marrone di Castel del Rio	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մառռոնէ դի Կաստել դել Ռիո
IT	Marrone di Combai	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մառռոնէ դի Բոմբայ
IT	Marrone di Roccaspide	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մառռոնէ դի Ռոկկասպիդէ
IT	Marrone di San Zeno	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մառռոնէ դի Սան Զենո
IT	Marroni del Monfenera	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մառռոնի դել Մոնֆեներա
IT	Mela Alto Adige, Südtiroler Apfel	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելա Ալտո Ադիջէ, Սուդտիրոլեր Աաֆէլ
IT	Mela di Valtellina	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելա դի Վալտելլինա
IT	Mela Rossa Cuneo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելա Ռոսա Կունեո
IT	Mela Val di Non	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելա Վալ դի Նոն
IT	Melannurca Campana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելաննուրկա Կամպանա
IT	Melanzana Rossa di Rotonda	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելանցանա Ռոսա դի Ռոտոնդա
IT	Melone Mantovano	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոնէ Մանտովանո
IT	Miele della Lunigiana	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միէլէ դելլա Լունիջանա
IT	Miele delle Dolomiti Bellunesi	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միէլէ դելլէ Դոլոմիտի Բելլունէզի
IT	Miele Varesino	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միէլէ Վարեզինո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Molise	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոլիզե
IT	Montasio	ZOI	Sirevi	Մոնտասիո
IT	Monte Etna	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտե Էտնա
IT	Monte Veronese	ZOI	Sirevi	Մոնտե Վերոնեզե
IT	Monti Iblei	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտի Իբլեի
IT	Mortadella Bologna	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մոռտադելլա Բոլոնյա
IT	Mortadella di Prato	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մոռտադելլա դի Պրատո
IT	Mozzarella di Bufala Campana	ZOI	Sirevi	Մոցարելլա դի Բուֆալա Կամպանա
IT	Murazzano	ZOI	Sirevi	Մուրազանո
IT	Nocciola del Piemonte, Nocciola Piemonte	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Նոչյոլա դել Պիմոնտե, Նոչյոլա Պիմոնտե
IT	Nocciola di Giffoni	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Նոչյոլա դի Ջիֆոնի
IT	Nocciola Romana	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Նոչյոլա Ռոմանա
IT	Nocellara del Belice	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Նոչելլարա դել Բելիչե
IT	Nostrano Valtrompia	ZOI	Sirevi	Նոստրանո Վալտրոմպիա
IT	Oliva Ascolana del Piceno	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Օլիվա Ասկոլանա դել Պիչենո
IT	Pagnotta del Dittaino	ZOI	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանյոտա դել Դիտտայնո
IT	Pampapato di Ferrara/Pampepato di Ferrara	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պամպապատո դի Ֆերոռա/ Պամպիպատո դի Ֆերոռա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Pancetta di Calabria	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պանչետտա դի Կալաբրիա
IT	Pancetta Piacentina	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պանցետտա Պիաչենտինա
IT	Pane casareccio di Genzano	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանե կասարեչչո դի Ջենցանո
IT	Pane di Altamura	ZOI	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանե դի Ալտամուրա
IT	Pane di Matera	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանե դի Մատերա
IT	Pane Toscano	ZOI	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանե Տոսկանո
IT	Panforte di Siena	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պանֆորտե դի Սիենա
IT	Parmigiano Reggiano	ZOI	Sirevi	Պարմիջանո Ռիջջանո
IT	Pasta di Gragnano	ZOZP	Tjestenina	Պաստա դի Գրանյանո
IT	Patata dell'Alto Viterbese	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատակա դել Ալտո Վիտերբեզե
IT	Patata della Sila	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա դելլա Սիլա
IT	Patata di Bologna	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա դի Բոլոնյա
IT	Patata novella di Galatina	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա նովելլա դի Գալանտինա
IT	Patata Rossa di Colfiorito	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատա Ռոսսա դի Կոլֆիորիտո
IT	Pecorino Crotonese	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Կրոտոնեզե
IT	Pecorino delle Balze Volterrane	ZOI	Sirevi	Պեկորինո դելլե Բալջե Վոլտերանե
IT	Pecorino di Filiano	ZOI	Sirevi	Պեկորինո դի Ֆիլիանո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Pecorino di Picinisco	ZOI	Sirevi	Պեկորինո դի Պիչինիսկո
IT	Pecorino Romano	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Ռոմանո
IT	Pecorino Sardo	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Սարդո
IT	Pecorino Siciliano	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Սիչիլիանո
IT	Pecorino Toscano	ZOI	Sirevi	Պեկորինո Տոսկանո
IT	Penisola Sorrentina	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պենիզոլա Սորոնտենսինա
IT	Peperone di Pontecorvo	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պեպերոնե դի Պոնտեկորվո
IT	Peperone di Senise	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պեպերոնե դի Սենիզե
IT	Pera dell'Emilia Romagna	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պերա դել Էմիլիա Ռոմանյա
IT	Pera mantovana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պերա մանտովանա
IT	Pesca di Leonforte	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պեսկա դի Լեոնֆորտե
IT	Pesca di Verona	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պեսկա դի Վերոնա
IT	Pesca e Nettarina di Romagna	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պեսկա Է Նետտարինա դի Ռոմանյա
IT	Pescabivona	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պեսկաբիվոնա
IT	Piacentinu Ennese	ZOI	Sirevi	Պիաչենտինու Էննեզե
IT	Piadina Romagnola/Piada Ro- magnola	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պիադինա Ռոմանյոլա/ Պիադա Ռոմանյոլա
IT	Piave	ZOI	Sirevi	Պիավե
IT	Pistacchio verde di Bronte	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պիստաքքիո վերդե դի Բրոնտե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Pomodorino del Piennolo del Vesuvio	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պոմոդորինո դել Պիեննոլո դել Վեզուվիո
IT	Pomodoro di Pachino	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պոմոդորո դի Պակինո
IT	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Պոմոդորո Ս. Մարզանո դել Ագրո Սարնեզե Նոչերինո
IT	Porchetta di Ariccia	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պորկետտա դի Արիչչա
IT	Pretuziano delle Colline Tera- mane	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պրետուզիանո դելլե Կոլլինե Տերամանե
IT	Prosciutto Amatriciano	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո Ամատրիչանո
IT	Prosciutto di Carpegna	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո դի Կարպեյնյա
IT	Prosciutto di Modena	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո դի Մոդենա
IT	Prosciutto di Norcia	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո դի Նորչա
IT	Prosciutto di Parma	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո դի Պարմա
IT	Prosciutto di S. Daniele	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո դի Ս. Դանիելե
IT	Prosciutto di Sauris	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո դի Սաուրիս
IT	Prosciutto Toscano	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո Տոսկանո
IT	Prosciutto Veneto Berico-Euganeo	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրոշիտտո Վենիսո Քերիկո- Էուգանեո
IT	Provolone del Monaco	ZOI	Sirevi	Պրովոլոնե դել Մոնակո
IT	Provolone Valpadana	ZOI	Sirevi	Պրովոլոնե Վալպադանա
IT	Puzzone di Moena/Spretz Tzaorì	ZOI	Sirevi	Պուզոնե դի Մոենա/ Սպրեց Շաորի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Quartirolo Lombardo	ZOI	Sirevi	Կուառտիրոալո Լոմբարդո
IT	Radicchio di Chioggia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ռադիկկլիո դի Կիոջա
IT	Radicchio di Verona	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ռադիկկլիո դի Վերոնա
IT	Radicchio Rosso di Treviso	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ռադիկկլիո Ռոսո դի Տրեվիզո
IT	Radicchio Variegato di Castel- franco	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ռադիկկլիո Վարեգատո դի Կաստալֆրանկո
IT	Ragusano	ZOI	Sirevi	Ռագուզանո
IT	Raschera	ZOI	Sirevi	Ռասկերա
IT	Ricciarelli di Siena	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ռիչչարելլի դի Սիենա
IT	Ricotta di Bufala Campana	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mli- ječni proizvodi osim maslaca itd.)	Ռիկոտտա դի Բուֆալա Կամպանա
IT	Ricotta Romana	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mli- ječni proizvodi osim maslaca itd.)	Ռիկոտտա Ռոմանա
IT	Riso del Delta del Po	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ռիզո դել Դալտա դել Պո
IT	Riso di Baraggia Biellese e Vercel- lese	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ռիզո դի Բարաջա Բիելլեզե է Վերչելլեզե
IT	Riso Nano Vialone Veronese	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ռիզո Նանո Վիալոնե Վերոնեզե
IT	Riviera Ligure	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ռիվիերա Լիգուրե
IT	Robiola di Roccaverano	ZOI	Sirevi	Ռոբիոլա դի Ռոկավերանո
IT	Sabina	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սաբինա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Salama da sugo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամա դա սուգո
IT	Salame Brianza	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Բրիանզա
IT	Salame Cremona	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Կրեմոնա
IT	Salame di Varzi	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե դի Վարզի
IT	Salame d'oca di Mortara	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե դ'օքա դի Մորտարա
IT	Salame Felino	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Ֆելինո
IT	Salame Piacentino	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Պիաչենտինո
IT	Salame Piemonte	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Պիեմոնտե
IT	Salame S. Angelo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամե Սան Անջելո
IT	Salamini italiani alla cacciatora	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամինի իտալիանի ավա կաչատորա
IT	Sale Marino di Trapani	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սալե Մարինո դի Տրապանի
IT	Salmerino del Trentino	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Սալմերինո դել Տրենտինո
IT	Salsiccia di Calabria	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալսիչչա դի Կալաբրիա
IT	Salva Cremasco	ZOI	Sirevi	Սալվա Կրեմասկո
IT	Sardegna	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սարդենյա
IT	Scalogni di Romagna	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սկալոնյո դի Ռոմանյա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Sedano Bianco di Sperlonga	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Սեդանո Բիանկո դի Սպերլոնգա
IT	Seggiano	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սեջջանո
IT	Silter	ZOI	Sirevi	Սիլտերո
IT	Soppressata di Calabria	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոպրեսատա դի Կալաբրիա
IT	Soprèssa Vicentina	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոպրեսա Վիչենտինա
IT	Speck Alto Adige/Südtiroler Mar- kenspeck/Südtiroler Speck	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սպեկ Ալտո Ադիջե/ Սուդտիրոլեր Մարկենսպեկ/ Սուդտիրոլեր Սպեկ
IT	Spressa delle Giudicarie	ZOI	Sirevi	Սպրեսա դելլե Զուդիկարիե
IT	Squacquerone di Romagna	ZOI	Sirevi	Սքուակրոնոնե դի Ռոմանյա
IT	Stelvio, Stilsfer	ZOI	Sirevi	Ստելվիո, Ստիլֆսեր
IT	Strachitunt	ZOI	Sirevi	Ստրաչիտունտ
IT	Susina di Dro	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Սուզինա դի Դրո
IT	Taleggio	ZOI	Sirevi	Տալեջջո
IT	Tergeste	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տերջեստե
IT	Terra di Bari	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տերա դի Բարի
IT	Terra d'Otranto	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տերա դ'Օտրանտո
IT	Terre Aurunche	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տերե Աուրունկե
IT	Terre di Siena	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տերե դի Սյենա
IT	Terre Tarentine	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տերե Տարենտինե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Tinca Gobba Dorata del Pianalto di Poirino	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Տինկա Գոբբա Դորատա դել Պիանալտո դի Պոիրինո
IT	Toma Piemontese	ZOI	Sirevi	Տոմա Պիեմոնտեզե
IT	Torrone di Bagnara	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Տորոնե դի Բանյարա
IT	Toscana	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տոսկան
IT	Trote del Trentino	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Տրոտե դել Տրենտինո
IT	Tuscia	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Տուշչա
IT	Umbria	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ումբրիա
IT	Uva da tavola di Canicattì	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ուվա դա տավոլա դի Կանիկատտի
IT	Uva da tavola di Mazzarrone	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ուվա դա տավոլա դի Մաձարոնե
IT	Uva di Puglia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ուվա դի Պուլիա
IT	Val di Mazara	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վալ դի Մազարա
IT	Valdemone	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վալդեմոնե
IT	Valle d'Aosta Lard d'Arnad/Vallée d'Aoste Lard d'Arnad	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Վալլե դ'Աոստա Լարդ դ'Առնադ/Վալլե դ'Աոստե Լարդ դ'Առնադ
IT	Valle d'Aosta Fromadzo	ZOI	Sirevi	Վալլե դ'Աոստա Ֆրոմաձո
IT	Valle d'Aosta Jambon de Bosses	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Վալլե դ'Աոստա Յամբոն դե Բոսսիս
IT	Valle del Belice	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վելլե Բելիչե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
IT	Valli Trapanesi	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վալլի Տոապանեզի
IT	Valtellina Casera	ZOI	Sirevi	Վալտելլինա Կասերա
IT	Vastedda della valle del Belice	ZOI	Sirevi	Վաստեդդա դելլա վալլե դել Բելիչե
IT	Veneto Valpolicella, Veneto Euganei e Berici, Veneto del Grappa	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վենետո Վալպոլիչելլա, Վենետո Էուգանեի և Բերիչի, Վենետո դել Գռապպա
IT	Vitellone bianco dell'Appennino centrale	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վիտելլոնո Բյանկո դել Ապպենինո շենտրալե
IT	Vulture	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Վուլտուրե
IT	Zafferano dell'Aquila	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չաֆֆերանո դել Աքուիլա
IT	Zafferano di San Gimignano	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չաֆֆերանո դի Սան Զիմինյանո
IT	Zafferano di Sardegna	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չաֆֆերանո դի Սարդինյա
IT	Zampone Modena	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չամպոնե Մոդենա
LV	Carnikavas nēgi	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ցարնիկավաս նեգի
LV	Latvijas lielie pelēkie zirņi	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Լատվիաս լիելիե պելեկիե զիռնյի
LT	Daujėnų naminė duona	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Դաույենյի նամինե դուոնա
LT	Lietuviškas varškės sūris	ZOZP	Sirevi	Լիետուովիշկաս վարշկետս սուրիս
LT	Liliputas	ZOZP	Sirevi	Լիլիպուտաս
LT	Seinų/Lazdijų krašto medus/Miód z Sejneńszczyzny/Łódzkiejszczyzny	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Սեյնու/Լազդիյու կոշաշոտ մեդուս/ Միոդ զ Սեյնեճշչյնյ/ Լոդճիեյշչյնյի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
LT	Stakliškės	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ստակլիշկէս
LU	Beurre rose – Marque Nationale du Grand-Duché de Luxembourg	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բեր բող – Մարք Նասիոնալ դյու Գրոն Դյուշ դը Լյուքսամբուր
LU	Miel – Marque nationale du Grand-Duché de Luxembourg	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mli- ječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միել – Մարքը նասիոնալ դյու Գրոն-Դյուշէ դը Լյուքսամբուր
LU	Salaisons fumées, marque natio- nale grand-duché de Luxembourg	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալեզոն ֆյումե, մարքը նասիոնալ գրոն-դյուշ դը Լյուքսեմբուր
LU	Viande de porc, marque nationale grand-duché de Luxembourg	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Վիյանդ դե պոր, մարք նասիոնալ գրոն-դյուշէ դը Լյուքսեմբուր
NL	Boeren-Leidse met sleutels	ZOI	Sirevi	Բորեն-Լայդշը մեթ շլեուֆելս
NL	Brabantse Wal asperges	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Բռաբանցե Վալ ասպեռմենս
NL	De Meerlander	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Դե Մեերլանդեր
NL	Edam Holland	ZOZP	Sirevi	Էդամ Հոլանդ
NL	Gouda Holland	ZOZP	Sirevi	Խաուդա Հոլանդ
NL	Hollandse geitenkaas	ZOZP	Sirevi	Հոլանդսը խայտենկաս
NL	Kanterkaas, Kanternagelkaas, Kanterkomijnekaas	ZOI	Sirevi	Կանտերկաս, Կանտերնախելկաս, Կանտերկոմայնեկաս
NL	Noord-Hollandse Edammer	ZOI	Sirevi	Նորդ-Հոլանդսե Էդամեր
NL	Noord-Hollandse Gouda	ZOI	Sirevi	Նորդ-Հոլանդսե Խաուդա
NL	Opperdoezer Ronde	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Օպերդուզեր Բոնդե
NL	Westlandse druif	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Վեստլանդսե դրաֆ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PL	Andruty kaliskie	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Անդրուտի կալիսկիե
PL	Bryndza Podhalańska	ZOI	Sirevi	Բրինձա Պողիսալայնյակա
PL	Cebularz lubelski	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Սեբուլաշ լուբելսկի
PL	Chleb prądnicki	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Խլեբ պրոդնիցկի
PL	Fasola korczyńska	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլա կոռչինյակա
PL	Fasola Piękny Jaś z Doliny Dunajca/Fasola z Doliny Dunajca	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլա Փյենկնի Յաշ գ Դոլինի Դունայցա/ Ֆասուլա գ Դոլինի Դունայցա
PL	Fasola Wrzawska	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆասուլա Վժավսկա
PL	Jabłka grójeckie	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Յաբուկա գրոյեցկե
PL	Jabłka łuckie	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Յաբուկա լուկցկե
PL	Jagnięcina podhalańska	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Յագնյենչինա պողիսալանյակա
PL	Karp zatorski	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կարպ զատորսկի
PL	Kielbasa lisecka	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կիելբասա լիշչեցկա
PL	Kołocz śląski/kołacz śląski	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Կոլուշ շլոնսկի/կոլուաշ շլոնսկի
PL	Miód drahimski	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյուդ դրահիմսկի
PL	Miód kurpiowski	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյուդ կուրպիովսկի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PL	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյուդ վժռուովի Գ Բորուվ Դոլնոշլոնսկիի
PL	Obwarzanek krakowski	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Օբվաժանեկ կռակովսկի
PL	Oscypek	ZOI	Sirevi	Օսցիպեկ
PL	Podkarpacki miód spadziowy	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Պոդկարպասկի մյուդ սպաջովի
PL	Redykołka	ZOI	Sirevi	Ռեդիկոլկա
PL	Rogal świętomarciński	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ռոգալ շվեյենտոմարչինսկի
PL	Ser koryciński swojski	ZOZP	Sirevi	Սեռ կորչինսկի սվոյսկի
PL	Śliwka sztybołowska	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Շլիվկա շիդոլովսկա
PL	Suska sechłońska	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սուսկա սեխլոնսկա
PL	Truskawka kaszubska lub Kaszëbskô malëna	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Տրուսկավկա կաշուբսկա լուբ Կաշեբսկո մալենա
PL	Wielkopolski ser smażony	ZOZP	Sirevi	Վյեյկոպոլսկի սեռ սմաժոնի
PL	Wiśnia nadwiślanka	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Վիշնյա նավիշլանկա
PT	Alheira de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ալեյրա Բ Բարոզո Մոնտալեգրե
PT	Alheira de Mirandela	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ալեյրա դե Միրանդելա
PT	Alheira de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ալեյրա դե Վինյաիս
PT	Ameixa d'Elvas	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ամեյշա դ'Էլվաս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Amêndoa Douro	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ամենդուս Դոուրո
PT	Ananás dos Açores/São Miguel	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Անանաս դոս Ասորես/Սաո միգել
PT	Anona da Madeira	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Անոնա դա Մադեյրա
PT	Arroz Carolino das Lezírias Ri- batejanas	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Առոզ Կարոլին դազ Լեզիրիաս Ռիբատեժանաս
PT	Arroz Carolino do Baixo Monde- go	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Առոզ Կարոլին դո Բայշո Մոնդեգո
PT	Azeite de Moura	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, սլյե itd.)	Ազեյտե դե Մուրա
PT	Azeite de Trás-os-Montes	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, սլյե itd.)	Ազեյտե դե Տրաս-ոս-Մոնտես
PT	Azeite do Alentejo Interior	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, սլյե itd.)	Ազեյտե դո Ալենտեժո Ինտերիոր
PT	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, սլյե itd.)	Ազեյտե դա Բեյրա Ինտերիոր (Ազեյտե դա Բեյրա Ալտա, Ազեյտե դա Բեյրա Բայշա)
PT	Azeites do Norte Alentejano	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, սլյե itd.)	Ազեյտես դո Նորտե Ալենտեժանո
PT	Azeites do Ribatejo	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, սլյե itd.)	Ազեյտես դո Ռիբատեժո
PT	Azeitona de conserva Negrinha de Freixo	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ազեյտոնա դե կոնսերվա Նեգրինյա դե Ֆրեյշո
PT	Azeitonas de Conserva de Elvas e Campo Maior	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ազեյտոնաս դե կոնսերվա դե Էլվաս Ի Կամպո Մայոր
PT	Batata de Trás-os-Montes	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Բատատա դե Տրաս-ոզ- Մոնտես
PT	Batata doce de Aljezur	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Բատատա դոսի դե Ալժեզուր
PT	Borrego da Beira	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nija)	Բոռեգո դա Բեյրա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Borrego de Montemor-o-Novo	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո դե Մոնտեմոր-օ-Նովո
PT	Borrego do Baixo Alentejo	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո դո Բայշո Ալենտեժո
PT	Borrego do Nordeste Alentejano	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո դո Նորդեստե Ալենտեժանո
PT	Borrego Serra da Estrela	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո Սերա դա Էստրելա
PT	Borrego Terrincho	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Բոռեգո Տերինչո
PT	Butelo de Vinhais, Bucho de Vinhais, Chouriço de Ossos de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բուտելո դե Վինյայս, Բուշո դե Վինյայս, Շուրիսո դե Օսոս դե Վինյայս
PT	Cabrito da Beira	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դա Բեյրա
PT	Cabrito da Gralheira	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դա Գրալեյրա
PT	Cabrito das Terras Altas do Minho	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դաս Տերաս Ալտաս դո Մինյո
PT	Cabrito de Barroso	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դե Բարոզո
PT	Cabrito do Alentejo	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո դո Ալենտեժո
PT	Cabrito Transmontano	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կաբրիտո Տրասմոնտանո
PT	Cacholeira Branca de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կաշոլեյրա Բրանկա դե Պորտալեգրե
PT	Capão de Freamunde	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կապաո դե Ֆրեամունդե
PT	Carnalentejana	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կառնալենտեժենա
PT	Carne Arouquesa	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Արուկեզա
PT	Carne Barrosã	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնի Բարոզա
PT	Carne Cachena da Peneda	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Կաշենա դա Պենեդա
PT	Carne da Charneca	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե դա Շարնեկա
PT	Carne de Bísaro Transmontano, Carne de Porco Transmontano	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե դե Բիզարո Տրասմոնտանո, Կարնե դե Պորկո Տրասմոնտանո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե ջ Բովինոս Կրուզադոս դոս Լամեյրոս դո Բարոզո
PT	Carne de Bravo do Ribatejo	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե դե Բրավո դո Րիբատեժո
PT	Carne de Porco Alentejano	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե դե Պոռկո Ալենտեժանո
PT	Carne dos Açores	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե դոզ Ասորես
PT	Carne Marinhosa	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Մարինյոս
PT	Carne Maronesa	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Մարոնեզա
PT	Carne Mertolenga	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Մեռտոլենգա
PT	Carne Mirandesa	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կարնե Միրանդեզա
PT	Castanha da Padrela	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստենյա դա Պադրելա
PT	Castanha da Terra Fria	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստենյա դա Տեռա Ֆրիա
PT	Castanha dos Soutos da Lapa	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստենյա դոս Սոտոս դա Լապա
PT	Castanha Marvão-Portalegre	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կաստենյո Մարվաո-Պորտալեգրե
PT	Cereja da Cova da Beira	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սերեժա դա Կովա դա Բեյրա
PT	Cereja de São Julião-Portalegre	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սերեժա դե Սոն Ջուլիաո-Պորտալեգրե
PT	Chouriça de Carne de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա դե Կարնի դե Բարոզո-Մունտալեգրի
PT	Chouriça de Carne de Melgaço	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա դե Կարնի ջե Մելգասո
PT	Chouriça de Carne de Vinhais, Linguiça de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա դե Կարնի ջե Վինյայս, Լինգուիսը դյո Վինյայս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Chouriça de sangue de Melgaço	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա ջե սենգե ջե Մելգասո
PT	Chouriça Doce de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա Դոսե դե Վինյայս
PT	Chouriço Azedo de Vinhais, Azedo de Vinhais, Chouriço de Pão de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո Ազեդո դե Վինյայս, Ազեդո դե Վինյայս, Շուրիսո ջե Պաո ջե Վինյայս
PT	Chouriço de Abóbora de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսա դե Աբաբորա դե Բարոզու-Մունտալեգրի
PT	Chouriço de Carne de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո դե կարնե ջե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Chouriço de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո դե Պորտալեգրե
PT	Chouriço grosso de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո գոռոս ջե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Chouriço Mouro de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շուրիսո մուրո դե Պորտալեգրե
PT	Citrinos do Algarve	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սիտրինոս դո Ալգարվե
PT	Cordeiro Mirandês/Canhono Mirandês	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդեյրո Միրանդես/ Կանոնո Միրանդես
PT	Cordeiro Bragançano	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդեյրո Բրագանսանո
PT	Cordeiro de Barroso, Anho de Barroso, Cordeiro de leite de Barroso	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդեյրո դե Բարոզո, Անյո դե Բարոզո, Կորդեյրո դե լեյտե դե Բարոզո
PT	Farinheira de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ֆարինեյրա դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Farinheira de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ֆարինեյրա դե Պորտալեգրե
PT	Linguiça de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լինգուիսա դե Պորտալեգրե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Linguiça do Baixo Alentejo, Chouriço de carne do Baixo Alentejo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լինգուիսա դո Բայշո Ալենտեժո, Շուրիսոս դե կարնե դո Բայշո Ալենտեժո
PT	Lombo Branco de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լոմբո Բրենկո դե Պորտալեգրե
PT	Lombo Enguitado de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լոմբո Էնգիտադո դե Պորտալեգրե
PT	Maçã Bravo de Esmolfe	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս Բրավո դե Էսմոլֆե
PT	Maçã da Beira Alta	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս դե Բեյրա Ալտա
PT	Maçã da Cova da Beira	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս դա Կովա դե Բեյրա
PT	Maçã de Alcobaça	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս դե Ալկոբասս
PT	Maçã de Portalegre	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս դե Պորտալեգրե
PT	Maçã Riscadinha de Palmela	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մասս Ռիսկադինյա դե Պալմելա
PT	Maracujá dos Açores/S. Miguel	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մառակուժա դոզ Ասորիս/Ս. Միգել
PT	Mel da Serra da Lousã	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դա Սեռա դա Լուզա
PT	Mel da Serra de Monchique	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դա Տեռա դե Մոնշիկե
PT	Mel da Terra Quente	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դա Տեռա Կենտե
PT	Mel das Terras Altas do Minho	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դաս Տեռաս Ալտասս դո Մինյո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Mel de Barroso	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դե Բարոզո
PT	Mel do Alentejo	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դո Ալենտեժո
PT	Mel do Parque de Montezinho	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դո Պարկե դե Մոնտեզինյո
PT	Mel do Ribatejo Norte (Serra d'Aire, Albufeira de Castelo de Bode, Bairro, Alto Nabão)	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դո Ռիբադեյու Նորչե (Սերա դ Ադեր, Աբուֆեյրա դե Կաստելյո դե Բոդե, Բայրո, Աուտո Նաբաո)
PT	Mel dos Açores	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մել դուզ Ասորես
PT	Meloa de Santa Maria – Açores	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոա դե Սանտա Մարիա – Ասորես
PT	Morcela de Assar de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մորսելա դե Ասար դե Պորտալեգրե
PT	Morcela de Cozer de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մորսելա դե Կոսեր դե Պորտալեգրե
PT	Morcela de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մորսելա դե Էստրեմոզ Է Բորբա
PT	Ovos Moles de Aveiro	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Օվոս Մոլես դե Ավեյրո
PT	Paia de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պայա դե Էստրեմոզ Է Բորբա
PT	Paia de Lombo de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պայա դե Լոմբո դե Էստրեմոզ Է Բորբա
PT	Paia de Toucinho de Estremoz e Borba	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պայա դե Տուսինյո դե Էստրեմոզ Է Բորբա
PT	Painho de Portalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պաինյո դե Պորտալեգրե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Paio de Beja	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պայո դե Բեժա
PT	Pastel de Chaves	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պաստել դե Շավես
PT	Pastel de Tentugal	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պաստել դե Տենտուգալ
PT	Pêra Rocha do Oeste	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պերա Ռաշա դո Օեստե
PT	Pêssego da Cova da Beira	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեսեգո դա Կովա դա Բեյրա
PT	Presunto de Barrancos	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Բարանկոս
PT	Presunto de Barroso	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Բարոզո
PT	Presunto de Camp Maior e Elvas, Paleta de Campo Maior e Elvas	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Կամպ Մայոր ի Էլվաս, Պալետա դե Կամպո Մայոր ի Էլվաս
PT	Presunto de Melgaço	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Մելգասո
PT	Presunto de Santana da Serra, Paleta de Santana da Serra	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Սանտանա դա Սերա, Պալետա դե Սանտանա դա Սերա,
PT	Presunto de Vinhais/Presunto Bísaro de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դե Վինյայս/ Պրեզունտո Բիզարո դե Վինյայս
PT	Presunto do Alentejo, Paleta do Alentejo	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեզունտո դո Ալենտեժո, Պալետա դո Ալենտեժո
PT	Queijo de Azeitão	ZOI	Sirevi	Կեյժո դե Ազեյտաու
PT	Queijo de Cabra Transmontano/Queijo de Cabra Transmontano Velho	ZOI	Sirevi	Կեյժո դե Կաբրա Տրանսմոնտանո/ Կեյժո դե Կաբրա Տրանսմոնտանո Վելո
PT	Queijo de Évora	ZOI	Sirevi	Կեյժո դե Էվորա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Queijo de Nisa	ZOI	Sirevi	Կեյժո դե Նիզա
PT	Queijo do Pico	ZOI	Sirevi	Կեյժո դո Պիկո
PT	Queijo mestiço de Tolosa	ZOZP	Sirevi	Կեյժո Մեստիսո դե Տոլոզա
PT	Queijo Rabaçal	ZOI	Sirevi	Կեյժո Ռաբասալ
PT	Queijo S. Jorge	ZOI	Sirevi	Կեյժո Ս. Շորժե
PT	Queijo Serpa	ZOI	Sirevi	Կեյժո Սերպա
PT	Queijo Serra da Estrela	ZOI	Sirevi	Կեյժո Սեռա դա Էստրելա
PT	Queijo Terrincho	ZOI	Sirevi	Կեյժո Տերինչո
PT	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	ZOI	Sirevi	Կեյժոս դա Բեյրա Բայշա (Կեյժո դե Կաստելու Բրանկու, Կեյժո Ամարելու դա Բեյրա Բայշա, Կեյժո Պիկանտե դա Բեյրա Բայշա)
PT	Requeijão da Beira Baixa	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Ռեկեյժաո դա Բեյրա Բայշա
PT	Requeijão Serra da Estrela	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Ռեկեյժաո Սեռա դա Էստրելա
PT	Sal de Tavira/Flor de Sal de Tavira	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սալ դե Տավիրա/ Ֆլոր դե Սալ դե Տավիրա
PT	Salpicão de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալպիքաո դե Բարոզո-Մոնտալեգրե
PT	Salpicão de Melgaço	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալպիքաո դե Մելգասո
PT	Salpicão de Vinhais	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալպիքաո դե Վինյայս
PT	Sangureira de Barroso-Montalegre	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սանգրեյրա դե Բարոզո-Մոնտալեգրե
PT	Travia da Beira Baixa	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Տրավիա դա Բեյրա Բայշա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
PT	Vitela de Lafões	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Վիտելա դե Լաֆոնես
RO	Magiun de prune Topoloveni	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մաջուն դե պրունե Տոպոլովենի
RO	Salam de Sibiu	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալամ դե Սիբիու
RO	Telemea de Ibănești	ZOI	Sirevi	Տելեմեա դե Իբանեստի
SK	Klenovecký syrec	ZOZP	Sirevi	Կլենովեցկի Սիրեց
SK	Oravský korbáčik	ZOZP	Sirevi	Օրավսկի կորբաչիկ
SK	Paprika Žitava/Žitavská paprika	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պապրիկա Ժիտավա/ Ժիտավսկա պապրիկա
SK	Skalický trdelník	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Սկալիցկի տոդելնիկ
SK	Slovenská bryndza	ZOZP	Sirevi	Սլովենսկա բրինձա
SK	Slovenská parenica	ZOZP	Sirevi	Սլովենսկա պառենիցա
SK	Slovenský oštiepok	ZOZP	Sirevi	Սլովենսկի օշտյեպոկ
SK	Tekovský salámový syr	ZOZP	Sirevi	Տյեկովսկի սալամովի սիր
SK	Zázrivské vojky	ZOZP	Sirevi	Ջազրիվսկե վոյկի
SK	Zázrivský korbáčik	ZOZP	Sirevi	Ջազրիվսկի կորբաչիկ
SI	Bovški sir	ZOI	Sirevi	Բովշկի սիր
SI	Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էկստրա դեվիշկո օլյչնո օլյե Սլովենսկե Իստրե
SI	Kočevski gozdni med	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կոչեվսկի գոզդնի մեդ
SI	Kranjska klobasa	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրանյսկա կլոբասա
SI	Kraška panceta	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրաշկա պանցետա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
SI	Kraški med	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Կրաշկի մեղ
SI	Kraški pršut	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրաշկի պոշուտ
SI	Kraški zašink	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Կրաշկի զաշինկ
SI	Mohant	ZOI	Sirevi	Մոխանտ
SI	Nanoški sir	ZOI	Sirevi	Նանոշկի սիր
SI	Piranska sol	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պիրանսկա սոլ
SI	Prekmurska šunka	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրեկմուրսկա Շունկա
SI	Prleška tünka	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Պրլեշկա տյունկա
SI	Ptujski luk	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պտույսկի լյուկ
SI	Šebreljski želodec	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Շեբրելյսկի ժելոդեց
SI	Slovenski med	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Սլովենսկի մեղ
SI	Štajersko prekmursko bučno olje	ZOZP	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Շտայերսկո պրեկմուրսկո բուչնո օլյե
SI	Tolminc	ZOI	Sirevi	Տոլմինց
SI	Zgornjesavinjski želodec	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Զգոռնյեսավինյսկի ժելոդեց
ES	Aceite Campo de Calatrava	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե Կամպո դե Կալատրավա
ES	Aceite Campo de Montiel	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե Կամպո դե Մոնտիել

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Aceite de La Alcarria	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե լա Ալկարիա
ES	Aceite de la Comunitat Valenciana	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե լա կոմունիտատ Վալենսիանա
ES	Aceite de la Rioja	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե լա Ռիոխա
ES	Aceite de Lucena	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Լուսենա
ES	Aceite de Mallorca, Aceite mallorquí, Oli de Mallorca, Oli mallorquí	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Մայորկա, Ասեյտե Մայորկին, Օլի դե Մայորկա, Օլի մայորկին
ES	Aceite de Navarra	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Նավարա
ES	Aceite de Terra Alta, Oli de Terra Alta	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Տեռա Ալտա, Օլի դե Տեռա Ալտա
ES	Aceite del Baix Ebre-Montsià, Oli del Baix Ebre-Montsià	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դե Բայջ Էբրե-Մոնցիա, Օլի դել Բայջ Էբրե-Մոնցիա
ES	Aceite del Bajo Aragón	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե դել Վախո Արադոն
ES	Aceite Monterrubio	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե Մոնտեռուբիո
ES	Aceite Sierra del Moncayo	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Ասեյտե Սիերա դել Մոնկայո
ES	Aceituna Aloreña de Málaga	ZOI	Վոճե, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասեյտունա Ալորենյա դե Մալաղա
ES	Aceituna de Mallorca/Aceituna Mallorquina/Oliva de Mallorca/Oliva Mallorquina	ZOI	Վոճե, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ասեյտունե դե Մայորկա/Ասեյտունա Մայորկինա/Օլիվա դե Մայորկա/ Օլիվա Մայորկինա
ES	Afuega'l Pitu	ZOI	Sirevi	Աֆուեղա՛լ Պիտու

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Ajo Morado de Las Pedroñeras	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Այո Մորադո դե Լաս Պեդրոնյերաս
ES	Alcachofa de Benicarló, Carxofa de Benicarló	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ալկաչոֆա դե Բենիկարլո, Կարչոֆա դե Բենիկարլո
ES	Alcachofa de Tudela	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ալկաչոֆա դե Տուդելա
ES	Alfajor de Medina Sidonia	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ալֆախո դե Մեդինա Սիդոնիա
ES	Almendra de Mallorca/Almendra Mallorquina/Ametlla de Mallorca/ Ametlla Mallorquina	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ալմենդրա դե Մալորկա/ Ալմենդրա Մալորկինա/ Ամետլյա դե Մալորկա/ Ամետլյա Մալորկինա
ES	Alubia de La Bãeza-León	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ալուբիա դե Լա Բանյեսա- Լեոն
ES	Antequera	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Անտեկերա
ES	Arroz de Valencia, Arròs de València	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Առոզ դե Վալենսիա, Առոս դե Վալենսիա
ES	Arroz del Delta del Ebro/Arròs del Delta de l'Ebre	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Առոզ դել Դելտա դել Էբրո/ Առոս դել Դելտա դե Լ Էբրե
ES	Arzúa-Ulloa	ZOI	Sirevi	Արսուա-Ուլյոա
ES	Avellana de Reus	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ավեյանա դե Ռեուս
ES	Azafrán de la Mancha	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ասաֆրասան դե Լա Մանչա
ES	Baena	ZOI	Սլյա i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Բանեսա
ES	Berenjena de Almagro	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Բերենյանեսա դե Ալմադրո
ES	Botillo del Bierzo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Բոտիլո դել Բյերսո
ES	Caballa de Andalucia	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Կաբալյա դե Անդալուսիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Cabrales	ZOI	Sirevi	Կաբրալես
ES	Calasparra	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կալասպարա
ES	Calçot de Valls	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կալսոտ դե Վալս
ES	Carne de Ávila	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Կառնե դե Ավիլա
ES	Carne de Cantabria	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Կառնե դե Կանտաբրիա
ES	Carne de la Sierra de Guadarrama	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Կառնե դե լա Սիերա դե Գուադարամա
ES	Carne de Morucha de Salamanca	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Կառնե դե Մորուչա դե Սալամանկա
ES	Carne de Vacuno del País Vasco/ Euskal Okela	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Կառնե դե Վակունո դել Պաիս Վասկո/Էուսկալ Օկելա
ES	Castaña de Galicia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կաստանյա դե Գալիսիա
ES	Cebolla Fuentes de Ebro	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Սեբոյա Ֆուենտես դե Էբրո
ES	Cebreiro	ZOI	Sirevi	Սեբրեյրո
ES	Cecina de León	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սեսինա դե Լեոն
ES	Cereza del Jerte	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Սերեսա դել Խերտե
ES	Cerezas de la Montaña de Ali- cante	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Սերեսաս դե լա Մոնտանյա դե Ալիկանտե
ES	Chirimoya de la Costa tropical de Granada-Málaga	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Չիրիմոյա դե լա Կոստա Տրոպիկալ դե Գրանադա- Մալագա
ES	Chorizo de Cantimpalos	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չորիսո դե Կանտիմպալոս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Chorizo Riojano	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չորիսոս Ռիոխասոն
ES	Chosco de Tineo	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Չոսկո դե Տինեո
ES	Chufa de Valencia	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Չուֆա դե Վալենսիա
ES	Cítricos Valencianos/Cítrics Valencians	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Սիտրիկոս Վալենսիանոս/ Սիտրիկս Վալենսիանս
ES	Clementinas de las Tierras del Ebro, Clementines de les Terres de l'Ebre	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կլեմենտինաս դե լաս Տյեռաս դե Էբրո, Կլեմենտինես դե լես Տեռես դե Լ'Էբրե
ES	Cochinilla de Canarias	ZOI	Košenil (sirovina životinjskog podrijetla)	Կոչինիլյա դե Կանարիաս
ES	Coliflor de Calahorra	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Կոլիֆլոր դե Կալաորա
ES	Cordero de Extremadura	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդերո դե Էքստրեմադուրա
ES	Cordero de Navarra, Nafarroako Arkumea	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդերո դե Նավարա, Նաֆարոասկո Առկումեա
ES	Cordero Manchego	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդերո Մանչեգո
ES	Cordero Segureño	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Կորդերո Սեղուրենյո
ES	Dehesa de Extremadura	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Դեեսա դե Էքստրեմադուրա
ES	Ensaimada de Mallorca, Ensaimada mallorquina	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Էնսաիմադա դե Մալորկա, Էնսաիմադա Մալորկինա
ES	Espárrago de Huétor-Tájar	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Էսպարադո դե Ուետոր-Տախար
ES	Espárrago de Navarra	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Էսպարադո դե Նավարա
ES	Estepa	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Էստեպա
ES	Faba Asturiana	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ֆաբա Աստուրիանա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Faba de Lourenzá	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ֆաբա դե Լոուրենսա
ES	Fesols de Santa Pau	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ֆեսոս դե Սանտա Պաու
ES	Gamoneu, Gamonedo	ZOI	Sirevi	Գամոնու, Գամոնեդո
ES	Garbanzo de Escacena	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Գառբանսո դե Էսկասենա
ES	Garbanzo de Fuentesauco	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Գառբանսո դե Ֆունտեսաուկո
ES	Gata-Hurdes	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Գատա-Ուրդես
ES	Gofio Canario	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Գոֆիո Կանարիո
ES	Granada Mollar de Elche/Granada de Elche	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Գրանադա Մոլար դե Էլչե/ Գրանադա դե Էլչե
ES	Grelos de Galicia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Գրելոս դե Գալիսիա
ES	Guijuelo	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Գիխուելո
ES	Idiazábal	ZOI	Sirevi	Իդիասաբալ
ES	Jamón de Huelva	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Խամոն դե Ուելվա
ES	Jamón de Serón	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Խամոն դե Սերոն
ES	Jamón de Teruel/Paleta de Teruel	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Խամոն դե Տերուել/ Պալետա դե Տերուել
ES	Jamón de Trevélez	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Խամոն դե Տրեվելես
ES	Jijona	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Խիխոնա
ES	Judías de El Barco de Ávila	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Խուդիաս դ Էլ Վարկո դե Ավիլա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Kaki Ribera del Xúquer	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Կակի Ռիբերա դել Շուկեր
ES	Lacón Gallego	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լակոն Գալեգո
ES	Lechazo de Castilla y León	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Լեչասո դե Կաստիլյա ի Լեոն
ES	Lenteja de La Armuña	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Լենտեյա դե լա Աումունյա
ES	Lenteja de Tierra de Campos	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Լենտեյա դե Տիեռա դե Կամպոս
ES	Les Garrigues	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Լես Գարիգես
ES	Los Pedroches	ZOI	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Լոս Պեդրոչես
ES	Mahón-Menorca	ZOI	Sirevi	Մաոն-Մենորկա
ES	Mantecadas de Astorga	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մանտեկադաս դե Աստորգա
ES	Mantecados de Estepa	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մանտեկադոս դե Էստեպա
ES	Mantequilla de l'Alt Urgell y la Cerdanya, Mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մանտեկիյա դե լ'Ալտ Ուրժել ի լա Սերդանյա, Մանտեգա դե լ'Ալտ Ուրժել ի լա Սերդանյա
ES	Mantequilla de Soria	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մանտեկիյա դե Սորիա
ES	Manzana de Girona, Poma de Girona	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Մանցանա դե Խիրոնա, Պոմա դե Խիրոնա
ES	Manzana Reineta del Bierzo	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Մանսանա Ռեյնետա դել Բյերսո
ES	Mazapán de Toledo	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Մասապան դե Տոլեդո
ES	Mejillón de Galicia, Mexillón de Galicia	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մեյիլյոն դե Գալիսիա, Մեքիլյոն դե Գալիսիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Melocotón de Calanda	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոկոտոն դե Կալանդա
ES	Melón de la Mancha	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դե լա Մանչա
ES	Melón de Torre Pacheco-Murcia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մելոն դե Տորե Պաչեկո Մուրսիա
ES	Melva de Andalucía	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մելվա դե Անդալուսիա
ES	Miel de Galicia, Mel de Galicia	ZOZP	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Միել դե Գալիսիա, Մել դե Գալիսիա
ES	Miel de Granada	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դե Գրանադա
ES	Miel de La Alcarria	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դե լա Ալկարիա
ES	Miel de Tenerife	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Մյել դե Տեներիֆե
ES	Mojama de Barbate	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մոխամա դե Բարբատե
ES	Mojama de Isla Cristina	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Մոխամա դե Իսլա Կրիստինա
ES	Mongeta del Ganxet	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Մոնժետա դե Գանչետ
ES	Montes de Granada	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտես դե Գրանադա
ES	Montes de Toledo	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտես դե Տոլեդո
ES	Montoro-Adamuz	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Մոնտորո-Ադամուս
ES	Nísperos Callosa d'En Sarriá	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Նիսպերոս կալյոսա դ'էն Սարիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Oli de l'Empordà/Aceite de L'Empordà	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Օլիի դե Լ'Էմպորդա/ Ասեյտե դե Լ'Էմպորդա
ES	Pa de Pagès Català	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պա դե Պաժես Կատալա
ES	Pan de Alfacar	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պան դե Ալֆակար
ES	Pan de Cea	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պան դե Սեա
ES	Pan de Cruz de Ciudad Real	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պան դե Կրուս դե Սիդադ Ռեալ
ES	Papas Antiguas de Canarias	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պապաս Անտիգուաս դե Կանարիաս
ES	Pasas de Málaga	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պասաս դե Մալագա
ES	Pataca de Galicia/Patata de Galicia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատակա դե Գալիսիա/ Պատատա դե Գալիսիա
ES	Patatas de Prades, Patates de Prades	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պատատաս դե Պրադես, Պատատես դե Պրադես
ES	Pemento da Arnoia	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դ Առնոյա
ES	Pemento de Herbón	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դե Էրբոն
ES	Pemento de Mougán	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դե Մուգան
ES	Pemento de Oímbra	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դե Օիմբրա
ES	Pemento do Couto	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեմենտո դո Կոուտո
ES	Pera de Jumilla	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեռա դե Յումիլյա
ES	Pera de Lleida	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պեռա դե Լեիդա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Peras de Rincón de Soto	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պերասս դե Ռինկոն դե Սոտո
ES	Picón Bejes-Tresviso	ZOI	Sirevi	Պիկոն Բեյես-Տրեսվիսո
ES	Pimentón de la Vera	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պիմենտոն դե լա Վերա
ES	Pimentón de Murcia	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Պիմենտոն դե Մուրսիա
ES	Pimiento Asado del Bierzo	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտո Ասադո դել Բյերսո
ES	Pimiento de Fresno-Benavente	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտո դե Ֆրեսնո-Բենավենտե
ES	Pimiento de Gernika or Gernikako Piperra	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտո դե Գեռնիկա օր Գեռնիկակո Պիպերա
ES	Pimiento Riojano	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտո Ռիոխանո
ES	Pimientos del Piquillo de Lodosa	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պիմիենտոս դել Պիկիլո դե Լոդոսա
ES	Plátano de Canarias	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Պլատանո դե Կանարիաս
ES	Pollo y Capón del Prat	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Պոլո ի Կապոն դել Պրատ
ES	Polvorones de Estepa	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Պոլվորոնես դե Էստեպա
ES	Poniente de Granada	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պոնիենտե դե Գրանադա
ES	Priego de Córdoba	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Պրիեգո դե Կորդոբա
ES	Queso Camerano	ZOI	Sirevi	Կեսո Կամերանո
ES	Queso Casín	ZOI	Sirevi	Կեսո Կասին
ES	Queso de Flor de Guía/Queso de Media Flor de Guía/Queso de Guía	ZOI	Sirevi	Կեսո դե Ֆլոր դե Գիա/ Կեսո դե Մեդիա Ֆլոր դե Գիա/ Կեսո դե Գիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Queso de La Serena	ZOI	Sirevi	Կեսո դե լա Սերենա
ES	Queso de l'Alt Urgell y la Cerdanya	ZOI	Sirevi	Կեսո դե լ'Ալտ Ուրժել Ի լա Սերդանյա
ES	Queso de Murcia	ZOI	Sirevi	Կեսո դե Մուրսիա
ES	Queso de Murcia al vino	ZOI	Sirevi	Կեսո դե Մուրսիա ալ Վին
ES	Queso de Valdeón	ZOZP	Sirevi	Կեսո դե Վալդեոն
ES	Queso Ibores	ZOI	Sirevi	Կեսո Իբորես
ES	Queso Los Beyos	ZOZP	Sirevi	Կեսո Լոս Բեյոս
ES	Queso Majorero	ZOI	Sirevi	Կեսո Մախորերո
ES	Queso Manchego	ZOI	Sirevi	Կեսո Մանչեգո
ES	Queso Nata de Cantabria	ZOI	Sirevi	Կեսո նատա դե Կանտաբրիա
ES	Queso Palmero, Queso de la Palma	ZOI	Sirevi	Կեսո Պալմերո, Կեսո դե լա Պալմա
ES	Queso Tetilla	ZOI	Sirevi	Կեսո Տետիլյա
ES	Queso Zamorano	ZOI	Sirevi	Կեսո Սամորանո
ES	Quesucos de Liébana	ZOI	Sirevi	Կեսուկոս դե Լիեբանա
ES	Roncal	ZOI	Sirevi	Ռոնկալ
ES	Salchichón de Vic, Llonganissa de Vic	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սալթիթոն դե Վիկ, Լլոնգանիսա դե Վիկ
ES	San Simón da Costa	ZOI	Sirevi	Սան սիմոն դա Կոստա
ES	Sidra de Asturias, Sidra d'Asturies	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Սիդրա դե Աստուրիաս, Սիդրա դ'Աստուրիես
ES	Sierra de Cádiz	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սիեռա դե Կադիս
ES	Sierra de Cazorla	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սիեռա դե Կասոռլա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Sierra de Segura	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սիեռա դե Սեգուրա
ES	Sierra Mágina	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սիեռա Մախինա
ES	Siurana	ZOI	Ulja i masnoće (maslac, margarin, ulje itd.)	Սիուրանա
ES	Sobao Pasiego	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Սոպաո Պասիեգո
ES	Sobrasada de Mallorca	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Սոբրասադա դե Մալորկա
ES	Tarta de Santiago	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Տարտա դե Սանտիագո
ES	Ternasco de Aragón	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տերնասկո դե Արագոն
ES	Tenera Asturiana	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեներա Աստուրիանա
ES	Tenera de Aliste	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեներա դե Ալիստե
ES	Tenera de Extremadura	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեներա դե Էքստրեմադուրա
ES	Tenera de Navarra, Nafarroako Aratxea	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեներա դե Նավարա, Նաֆարոակո Արաթեա
ES	Tenera Gallega	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Տեներա Գալլեգա
ES	Tomate La Cañada	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Տոմատե դե Կանյադա
ES	Torta del Casar	ZOI	Sirevi	Տոռտա դել Կասար
ES	Turrón de Agramunt, Torró d'Agramunt	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Տուրոն դե Ագրամունտ, Տորո դ'Ագրամունտ
ES	Turrón de Alicante	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Տուրոն դի Ալիկանտե
ES	Uva de mesa embolsada „Vinalopó”	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Ուվա դե մեսա Էմբոլսադա „Վինալոպոն”
ES	Vinagre de Jerez	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Վինագրե դե Խերես

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
ES	Vinagre de Montilla-Moriles	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Վինագրե դե Մոնտիլյա-Մորիլես
ES	Vinagre del Condado de Huelva	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Վինագրե դել Կոնդադո դե Ուելվա
SE	Bruna bönor från Öland	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Բրունա բոնոր ֆրոն Էլանդ
SE	Kalix Ljörom	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Քոլիքս Լյոյրոմ
SE	Skånsk spettkaka	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Սկոնսկ սպետտքաքա
SE	Svecia	ZOZP	Sirevi	Սվեցիա
SE	Upplandskubb	ZOI	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Ուփլանդսքոբ
GB	Anglesey Sea Salt/Halen Môn	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Էնգրլսի Սի Սոլթ/Հելլըն Մոն
GB	Arbroath Smokies	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Արբրոթ Սմոկիզ
GB	Armagh Bramley Apples	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Արմա Բրեմլի Էփլզ
GB	Beacon Fell traditional Lancashire cheese	ZOI	Sirevi	Բիքոն Ֆել թրադիշնլ Լենքըշը չիզ
GB	Bonchester cheese	ZOI	Sirevi	Բոնչեստըր չիզ
GB	Buxton blue	ZOI	Sirevi	Բաքստըն բլու
GB	Cornish Clotted Cream	ZOI	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	Քորնիշ Քլոթեդ Քրիմ
GB	Cornish Pasty	ZOZP	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi	Քորնիշ Փեյսթի
GB	Cornish Sardines	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Քորնիշ Սարդինս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GB	Dorset Blue Cheese	ZOZP	Sirevi	Դորսեթ Բլու Չիիզ
GB	Dovedale cheese	ZOI	Sirevi	Դավդեյլ չիիզ
GB	East Kent Goldings	ZOI	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Իսթ Քենթ Գոլդինգզ
GB	Exmoor Blue Cheese	ZOZP	Sirevi	Էքսմուր Բլու Չիիզ
GB	Fal Oyster	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ֆալ Օյսթեր
GB	Fenland Celery	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ֆենլենդ Սելըրի
GB	Gloucestershire cider/perry	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Գլաստերշիր սայդը/փերի
GB	Herefordshire cider/perry	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Հերեֆորդշայր սայդեր/փերի
GB	Isle of Man Manx Loaghtan Lamb	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Այլ օֆ Մեն Մենքս Լոաթան Լեմ
GB	Isle of Man Queenies	ZOI	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Այլ օֆ Մեն Քուինիզ
GB	Jersey Royal potatoes	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Ջերզի Բոյլ փրթեյթոզ
GB	Kentish ale and Kentish strong ale	ZOZP	Pivo	Քենիշ էյլ ընդ Քենիշ սթրոնգ էյլ
GB	Lakeland Herdwick	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi kla- nja)	Լեյքլենդ Հըրդուիք
GB	Lough Neagh Eel	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Լոխ Նեյ Իլ
GB	Melton Mowbray Pork Pie	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Մելթոն Մոուբրեյ Փորք Փայ
GB	Native Shetland Wool	ZOI	Vuna	Նեյթիվ Շեթլենդ Վուլ
GB	New Season Comber Potatoes/ Comber Earlies	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirod- nom stanju ili prerađeni	Նյու Սիզն Բոմբր Փթեյթոզ/ Բոմբր Ըրլիզ
GB	Newmarket Sausage	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Նյումարքիթ Սոուիջ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GB	Orkney beef	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Օրքնի բիֆ
GB	Orkney lamb	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Օրքնի լեմ
GB	Orkney Scottish Island Cheddar	ZOZP	Sirevi	Օրքնի Սքոթիշ Այլընդ Չեդար
GB	Pembrokeshire Earlies/Pembrokeshire Early Potatoes	ZOZP	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Փեմբրոքշըր Ըրլիզ/ Փեմբրոքշըր Ըրլի Փթեյթոզ
GB	Rutland Bitter	ZOZP	Pivo	Բաթլենդ Բիթեր
GB	Scotch Beef	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Սքոթշ Բիֆ
GB	Scotch Lamb	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Սքոթշ Լեմ
GB	Scottish Farmed Salmon	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Սքոթիշ Ֆարմդ Սեմըն
GB	Scottish Wild Salmon	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Սքոթիշ Ուայլդ Սեմըն
GB	Shetland Lamb	ZOI	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Շեթլենդ Լեմ
GB	Single Gloucester	ZOI	Sirevi	Սինգլ Գլուսթեր
GB	Staffordshire Cheese	ZOI	Sirevi	Ստեֆրդշըր Չիզ
GB	Stornoway Black Pudding	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Ստորնուեյ Բլեք Փուդինգ
GB	Swaledale cheese	ZOI	Sirevi	Սուեյլդեյլ չիզ
GB	Swaledale ewes' cheese	ZOI	Sirevi	Սուեյլդեյլ իյուզ չիզ
GB	Teviotdale Cheese	ZOZP	Sirevi	Թեվիոթդեյլ Չիզ
GB	Traditional Ayrshire Dunlop	ZOZP	Sirevi	Թրդիշնըլ Էյրշայր Դանլոփ
GB	Traditional Cumberland Sausage	ZOZP	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	Թրդիշնըլ Քամբրլենդ Սոուսիջ
GB	Traditional Grimsby Smoked Fish	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Թրդիշնըլ Գրիմսբի Սմոկեդ Ֆիշ
GB	Welsh Beef	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուելշ Բիֆ

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta (ZOI/ ZOZP)	Vrsta proizvoda	Transkripcija naziva na armensko pismo
GB	Welsh lamb	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուելշ լեմ
GB	West Country Beef	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուեսթ Քանթրի Բիիֆ
GB	West Country farmhouse Cheddar cheese	ZOI	Sirevi	Ուեսթ Քանթրի ֆարմհաուզ Չեդար չիզ
GB	West Country Lamb	ZOZP	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	Ուեսթ Քանթրի Լեմ
GB	White Stilton cheese, Blue Stilton cheese	ZOI	Sirevi	Ուայթ Ստիլտոն չիզ, Բլու Ստիլտոն չիզ
GB	Whitstable oysters	ZOZP	Svježa riba, mekušci i rakovi te proizvodi dobiveni od njih	Ուիթստեյբլ օյստըրս
GB	Worcestershire cider/perry	ZOZP	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Ուոստերշիր սայդր/փերի
GB	Yorkshire Forced Rhubarb	ZOI	Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni	Յորքշըր Ֆորսդ Բուբարբ
GB	Yorkshire Wensleydale	ZOZP	Sirevi	Յորքշըր Ուենսլիդեյլ

3. Popis jakih alkoholnih pića

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
AT	Inländerrum	Ինլենդերում
AT	Jägertee/Jagertee/Jagatee	Յեգերտե/Յագերտե/Յագատե
AT	Mariazeller Magenlikör	Մարիացելեր Մագենլիկյոր
AT	Steinfelder Magenbitter	Շտայնֆելդեր Մագենբիտեր
AT	Wachauer Marillenbrand	Վախաուեր Մարիլենբրանդ
AT	Wachauer Marillenlikör	Վախաուեր Մարիլենլիկյոր
AT	Wachauer Weinbrand	Վախաուեր Վայնբրանդ
BE (Balegem)	Balegemse jenever	Բալեգեմսե Յենեվեր
BE (Hasselt, Zonhoven, Diepenbeek)	Hasseltse jenever/Hasselt	Հասելտսե Յենեվեր/Հասելտ
BE (Oost-Vlaanderen)	O' de Flander-Oost-Vlaamse Graanjenever	Օ' դե ֆլանդեր-Օստ-Վլամսե Գրանյենեվեր
BE (Région wallonne)	Peket-Pekêt/Pèket-Pèkèt de Wallonie	Պեկետ-Պեկետ/Պեկե-Պեկե դե Վալոնի

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
BG	Бургаска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Бургас/Bourgaska Muscatova rakya/Muscatoва rakya from Bourgas	Բուրգասկա Մուսկատովա ռակիյա/ Մուսկատովա ռակիյա օտ Բուրգաս
BG	Карловска гроздова ракия / Гроздова Ракия от Карлово / Karlovska grozdova rakya / Grozdova Rakya from Karlovo	Կարլովսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա Ռակիյա օտ Կարլովո
BG	Ловешка сливова ракия / Сливова ракия от Ловеч / Loveshka slivova rakya / Slivova rakya from Lovech	Լովեշկա սլիվովա ռակիյա/ Սլիվովա ռակիյա օտ Լովեչ
BG	Поморийска гроздова ракия / Гроздова ракия от Поморие / Pomoriyska grozdova rakya / Grozdova rakya from Pomorie	Պոմորիյսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Պոմորիյե
BG	Сливенска перла (Сливенска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сливен) / Slivenska perla (Slivenska grozdova rakya / Grozdova rakya from Sliven)	Սլիվենսկա պերլա (Սլիվենսկա գրոզդովա ռակիյա / Գրոզդովա ռակիյա օտ Սլիվեն)
BG	Стралджанска Мускатова ракия / Мускатова ракия от Стралджа / Straldjanska Muscatova rakya / Muscatova rakya from Straldja	Ստրալձանսկա Մուսկատովա ռակիյա/ Մուսկատովա ռակիյա օտ Ստրալձա
BG	Сунгурларска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сунгурларе / Sungurlarska grozdova rakya / Grozdova rakya from Sungurlare	Սոնգուրլասկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Սոնգուրլարե
BG	Сухиндолска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сухиндол / Suhindolska grozdova rakya / Grozdova rakya from Suhindol	Սուխինդոլսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Սուխինդոլ
BG	Троянска сливова ракия / Сливова ракия от Троян / Troyanska slivova rakya/Slivova rakya from Troyan	Տրոյանսկա սլիվովա ռակիյա/ Սլիվովա ռակիյա օտ Տրոյան
HR	Hrvatska loza	Հրվատսկա լոզա
HR	Hrvatska stara šljivovica	Հրվատսկա ստարա շլիվովիցա
HR	Hrvatska travarica	Հրվատսկա տրավարիցա
HR	Hrvatski pelinkovac	Հրվատսկի պելինկովաց
HR	Slavonska šljivovica	Սլավոնսկա շլիվովիցա
HR	Zadarski maraschino	Ջադարսկի մարասկինո
CY	Ζιβανία/Τζιβανία/Ζιβάνα/Zivania	Զիվանիյա / Զիվանիյա / Զիվանա / Զիվանիյա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
CZ	Karlovarská Hořká	Կարլովառուկա Հորժկա
EE	Estonian vodka	Էստոնիան վոդկա
FI	Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälilikööri / Finsk Bärlikör / Finsk Fruktlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Սուոմալայնեն Մարյալիկյորի / Սուոմալայնեն Հեդելմալիկյորի / Ֆինսկ Բերլիկյոր / Ֆինսկ Ֆրուկտլիկյոր / Ֆինիշ Բերի լիկյոր / Ֆինիսշ ֆրուտ լիկյոր
FI	Suomalainen Vodka/Finsk Vodka/Vodka of Finland	Սուոմալայնեն Վոդկա / Ֆինսկ Վոդկա / Վոդկա օֆ Ֆինլանդ
FR	Armagnac	Արմանյակ
FR	Calvados	Կալվադոս
FR	Calvados Domfrontais	Կալվադոս Դոմֆրոնտե
FR	Calvados Pays d'Auge	Կալվադոս Պեյ դ'Օժ
FR	Cassis de Bourgogne	Կասիս դը Բուրգոնյ
FR	Cassis de Dijon	Կասիս դը Դիժոն
FR	Cassis de Saintonge	Կասիս դը Սենտոնժ
FR	Cognac	Կոնյակ
FR	Eau-de-vie de cidre de Bretagne	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Բրետանյ
FR	Eau-de-vie de cidre de Normandie	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Նորմանդի
FR	Eau-de-vie de cidre du Maine	Օ-դը-վի դը սիդրը դյու Մեն
FR	Eau-de-vie de Cognac	Օ-դը-վի դը Կոնյակ
FR	Eau-de-vie de Faugères/Faugères	Օ-դը-վի դը Ֆոժեր/Ֆոժեր
FR	Marc de Bourgogne/Eau-de-vie de marc de Bourgogne	Մար դը Բուրգոնյ/ Ըյո-դը-վի դը մար դը Բուրգոնյ
FR	Marc de Champagne/Eau-de-vie de marc de Champagne	Մար դը Շամպանյ/ Օ-դը-վի դը մար դը Շամպանյ
FR	Marc des Côtes-du-Rhône/ Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône	Մար դե Կոտ-դյու-Ռոն/ Օ-դը-վի դը մար դե Կոտ դյու Ռոն
FR	Marc du Bugey/Eau-de-vie de marc originaire de Bugey	Մար դյու Բյուժե/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դը Բյուժե

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
FR	Marc de Provence/Eau-de-vie de marc originaire de Provence	Մար դը Պրովանս/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դը Պրովանս
FR	Marc de Savoie/Eau-de-vie de marc originaire de Savoie	Մար դը Սավուա/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դը Սավուա
FR	Marc du Languedoc/Eau-de-vie de marc originaire du Languedoc	Մար դյու Լանգուեդոկ/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դյու Լանգուեդոկ
FR	Eau-de-vie de poiré de Normandie	Օ-դը-վի դը պուարե դը Նորմանդի
FR	Eau-de-vie de vin de la Marne	Օ-դը-վի դը վեն դը լա Մարն
FR	Eau-de-vie de vin des Côtes-du-Rhône	Օ-դը-վի դը վեն դե Կոտ-դյու-Ռոն
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Bugey	Օ-դը-վի դը վեն օրիժիներ դյու Բյուժե
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Languedoc	Օ-դը-վի դը վեն օրիժիներ դյու Լանգուեդոկ
FR	Eau-de-vie des Charentes	Օ-դը-վի դե Շարանտ
FR	Fine Bordeaux	Ֆին Բորդո
FR	Fine de Bourgogne	Ֆին դը Բուրգոնյ
FR	Framboise d'Alsace	Ֆրամբուազ դ'Ալզաս
FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre Flandres Artois	Ժենյեվր Ֆլանդրը Արտուա
FR	Kirsch d'Alsace	Կիրշ դ'Ալզաս
FR	Kirsch de Fougerolles	Կիրշ դը Ֆուժրոլ
FR	Marc d'Alsace Gewürztraminer	Մարկ դ'Ալզաս Գեյուրցտրամիներ
FR	Marc d'Auvergne	Մարկ դ'Օվերնյ
FR	Marc du Jura	Մարկ դյու Յուռա
FR	Mirabelle d'Alsace	Միրաբել դ'Ալզաս
FR	Mirabelle de Lorraine	Միրաբել դը Լորեն
FR	Pommeau de Bretagne	Պոմո դը Բրետանյ
FR	Pommeau de Normandie	Պոմո դե Նորմանդի
FR	Pommeau du Maine	Մոն դյու Մեն

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
FR	Quetsch d'Alsace	Քետցր դ'Ալզաս
FR	Ratafia de Champagne	Ռատաֆիա դը Շամպայն
FR	Rhum de la Guadeloupe	Ռյում դը լա Գուադելուպ
FR	Rhum de la Guyane	Ռյում դը լա Գիյան
FR	Rhum de la Martinique	Ռյում դը լա Մարտինիկ
FR	Rhum de la Réunion	Ռյում դը լա Ռեունյոն
FR	Rhum de sucrerie de la Baie du Galion	Ռյում դը սուկրերի դը լա Բե դյու Գալյոն
FR	Rhum des Antilles françaises	Ռյում դեզ Անտիլ ֆրանսեզ
FR	Rhum des départements français d'outre-mer	Ռյում դե դեպարտման ֆրանսե դ'ուտրը մեր
FR	Whisky alsacien/Whisky d'Alsace	Վիսկի ալզասիան/ Վիսկի դ'Ալզաս
FR	Whisky breton/Whisky de Bretagne	Վիսկի բրետոն/ Վիսկի դը բրետանյ
DE	Bärwurz	Բերվուրց
DE	Bayerischer Gebirgsenzian	Բայերիշեր Գեբիրգզենցիան
DE	Bayerischer Kräuterlikör	Բայերիշեր Քրաութերլիքյոր
DE	Benediktbeurer Klosterlikör	Բենեդիկտբուրեր Կլոստերլիքյոր
DE	Berliner Kümmel	Բերլիներ Բյումմել
DE	Blutwurz	Բլուտվուրց
DE	Chiemseer Klosterlikör	Քիմզեր Կլոստերլիքյոր
DE	Deutscher Weinbrand	Դոյչեր Վայնբրանդ
DE	Emsländer Korn/Kornbrand	Էմսլենդեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Ettaler Klosterlikör	Էթալեր Կլոստերլիքյոր
DE	Fränkischer Obstler	Ֆրենքիշեր Օբստլեր
DE	Fränkisches Kirschwasser	Ֆրենքիշես Քիրշվասսեր
DE	Fränkisches Zwetschgenwasser	Ֆրենքիշես Յվեշգենվասսեր

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
DE	Hamburger Kümmel	Համբուրգեր Քյումմել
DE	Haselünner Korn/Kornbrand	Հազելյուններ Քորն/Քորնբրանդ
DE	Hasetaler Korn/Kornbrand	Հազեթալեռ Քորն/Քորնբրանդ
DE	Hüttentee	Հյութենթե
DE	Königsberger Bärenfang	Քյոնիգսբերգեր Բերենֆանգ
DE	Münchener Kümmel	Մյունխեներ Քյումմել
DE	Münsterländer Korn/Kornbrand	Մյունշտերլենդեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Ostfriesischer Korngenever	Օսթֆրիզիշեր Քորնգենեվեր
DE	Ostpreußischer Bärenfang	Օսթփրոյզիշեր Բերենֆանգ
DE	Pfälzer Weinbrand	Փֆելցեր Վայնբրանդ
DE	Rheinberger Kräuter	Րայնբերգեր Քրոյթեր
DE	Schwarzwälder Himbeergeist	Շվարցվալդեր Հիմբերգայսթ
DE	Schwarzwälder Kirschwasser	Շվարցվալդեր Քիրշվասսեր
DE	Schwarzwälder Mirabellenwasser	Շվարցվալդեր Միրաբելլենվասսեր
DE	Schwarzwälder Williamsbirne	Շվարցվալդեր Վիլիամսբիրնե
DE	Schwarzwälder Zwetschgenwasser	Շվարցվալդեր Ցվեթշգենվասսեր
DE	Sendenhorster Korn/Kornbrand	Ջենդենհորստեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Steinhäger	Շթայնհեգեր
GR	Κίτρο Νάξου/Kitro of Naxos	Կիտրո Նաքսոս
GR	Κουμκουάτ Κέρκυρας/Koum Kouat of Corfu	Կումկուատ Կերկիրաս / Կում Կուատ օֆ Կորֆու
GR	Μαστίχα Χίου/Masticha of Chios	Մաստիխա Խիոս / Մասթիխա օֆ Խիոս
GR	Ούζο Θράκης/Ouzo of Thrace	Ուզո Թրակիս / Ուզո օֆ Թրեյս
GR	Ούζο Καλαμάτας/Ouzo of Kalamata	Ուզո Կալամատաս / Ուզո օֆ Կալամատաս
GR	Ούζο Μακεδονίας/Ouzo of Macedonia	Ուզո Մակեդոնիաս / Ուզո օֆ Մասեդոնիա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
GR	Ούζο Μυτιλήνης/Ouzo of Mitilene	Ուզո Միտիլինիս / Ուզո օֆ Միտիլենե
GR	Ούζο Πλωμαρίου/Ouzo of Plomari	Ուզո Պլոմարիու / Ուզո օֆ Պլոմարի
GR	Τεντούρα/Tentoura	Տենտուրա
GR	Τσικουδιά Κρήτης/Tsikoudia of Crete	Յիկուդյա Կրիտիս / Յիկուդիա օֆ Կրետե
GR	Τσικουδιά/Tsikoudia	Յիկուդյա / Յիկուդիա
GR	Τσίπουρο Θεσσαλίας/Tsipouro of Thessaly	Յիպուրո Թեսալիաս / Յիպուրո օֆ Թեսալի
GR	Τσίπουρο Μακεδονίας/Tsipouro of Macedonia	Յիպուրո Մակեդոնիաս / Յիպուրո օֆ Մասեդոնիա
GR	Τσίπουρο Τυρνάβου/Tsipouro of Tyrnavos	Յիպուրո Տիրնավու / Յիպուրո օֆ Տիրնավու
GR	Τσίπουρο/Tsipouro	Յիպուրո / Յիպուրո
HU	Békési Szilvapálinka	Բեկեշի Սիլվապալինկա
HU	Gönci Barackpálinka	Գյոնժի Բարաձկապալինկա
HU	Kecskeméti Barackpálinka	Կեչկեմետի Բարաձկապալինկա
HU	Szabolcsi Almapálinka	Սաբոլշի Ալմապալինկա
HU	Szatmári Szilvapálinka	Սատմարի Սիլվապալինկա
HU	Törkölypálinka	Տյորկոլյապալինկա
HU	Újfehértói meggypálinka	Ույֆեհերտոի մեձձապալինկա
IE	Irish Cream	Այրիշ Քրիմ
IE	Irish Poteen/Irish Poitín	Այրիշ Պոտին
IE	Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky	Այրիշ Վիսկի / Իշկյը Բյաիը Էրյընյըլիս
IT	Aprikot trentino/Aprikot del Trentino	Ապրիկոտ տրենտինո / Ապրիկոտ դել Տրենտինո
IT	Brandy italiano	Բրենդի իտալիանո
IT	Distillato di mele trentino/Distillato di mele del Trentino	Դիստիլատո դի մելե տրենտինո / Դիստիլատո դի մելե դել Տրենտինո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
IT	Genepi del Piemonte	Ջենեպի դել Պիեմոնտե
IT	Genepi della Valle d'Aosta	Գենեպի դելա Վալե դ'Աոստա
IT	Genziana trentina/Genziana del Trentino	Ջենցիանա տրենտինա/ Ջենցիանա դել Տրենտինո
IT	Grappa	Գռապա
IT	Grappa di Barolo	Գռապա դի Բարոլո
IT	Grappa di Marsala	Գռապա դի Մարսալա
IT	Grappa friulana/Grappa del Friuli	Գռապա ֆրիուլանա/ Գռապա դել Ֆրիուլի
IT	Grappa lombarda/Grappa di Lombardia	Գռապա լոմբարդա/ Գռապա դի Լոմբարդիա
IT	Grappa piemontese/Grappa del Piemonte	Գռապա պիեմոնտեզե/ Գռապա դել Պիեմոնտե
IT	Grappa siciliana/Grappa di Sicilia	Գռապա սիչիլիանա/ Գռապա դի Սիչիլիա
IT	Grappa trentina/Grappa del Trentino	Գռապա տրենտինա/ Գռապա դել Տրենտինո
IT	Grappa veneta/Grappa del Veneto	Գռապա վենետա/ Գռապա դել Վենետո
IT	Kirsch Friulano/Kirschwasser Friulano	Կիրշ Ֆրիուլանո/ Կիրշվասեր Ֆրիուլանո
IT	Kirsch Trentino/Kirschwasser Trentino	Կիրշ Տրենտինո/ Կիրշվասեր Տրենտինո
IT	Kirsch Veneto/Kirschwasser Veneto	Կիրշ Վենետո/ Կիրշվասեր Վենետո
IT	Liquore di limone della Costa d'Amalfi	Լիկուորե դի լիմոնե դելա Կոստա դ'Ամալֆի
IT	Liquore di limone di Sorrento	Լիկուորե դի լիմոնե դի Սորենտո
IT	Mirto di Sardegna	Միրտո դի Սարդենյա
IT	Nocino di Modena	Նոչինո դի Մոդենա
IT	Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia	Սլիվովից դել Ֆրիուլի-Վենեցիա Ջուլիա
IT	Sliwovitz del Veneto	Սլիվովից դել Վենետո

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
IT	Sliwovitz trentino/Sliwovitz del Trentino	Սլիվովից տրենտինո/ Սլիվովից դել Տրենտինո
IT	Südtiroler Enzian/Genziana dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Էնցիան/ Ջենցիանա դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Golden Delicious/Golden Delicious dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գոլդեն Դելիշիուս/ Գոլդեն Դելիշիուս դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Grappa/Grappa dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գռապա/ Գռապա դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Gravensteiner/Gravensteiner dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գռավենշտայներ/ Գռավենշտայներ դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Kirsch/Kirsch dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Կիրշ/ Կիրշ դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Marille/Marille dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Մարիլլե/ Մարիլլե դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Obstler/Obstler dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Օբստլեր/ Օբստլեր դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Williams/Williams dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Ուիլիամս/ Ուիլիամս դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Zwetschgeler/Zwetschgeler dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Ջվեցշգելեր/ Ջվեցշլեգեր դել ալտո Ադիջե
IT	Williams friulano/Williams del Friuli	Վիլիամս ֆրիուլանո/ Վիլիամս դել Ֆրիուլի
IT	Williams trentino/Williams del Trentino	Վիլիամս տրենտինո/ Վիլիամս դել Տրենտինո
LT	Originali lietuviška degtinė/Original Lithuanian vodka	Օրիգինալի լյետուվիշկա դեգտինե / Օրիգինալ Լիթուանյան վոդկա
LT	Samanė	Սամանե
LT	Trauktinė	Տռաուկտինե
LT	Trauktinė Dainava	Տռաուկտինե Դաինավա
LT	Trauktinė Palanga	Տռաուկտինե Պալանգա
LT	Trejos devynerios	Տրեժու դեվիներյոս

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
LT	Vilniaus Džinas/Vilnius Gin	Վիլնյաուս Զինասս / Վիլնիուս Զին
FR, IT	Génépi des Alpes/Genepi degli Alpi	Ջենեպի դեզ Ալպ / Ջենեպի դելի Ալպի
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (njemačke savezne zemlje Sjeverna Rajna-Vestfalija i Donja Saska)	Genièvre aux fruits/Vruchtenjenever/Jenever met vruchten/Fruchtgenever	Ժենիվրը օ ֆրուի / Վրուխտենմենելեր / Ժենելեր մետ ֆրուխտեն / Ֆրուխտգենելեր
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre de grains/Graanjenever/Graange-never	Ջենիելրը դը գրեն / Ջենիելրը դ գրեն / Գրանժենելեր / Գրանջենելեր
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (njemačke savezne zemlje Sjeverna Rajna-Vestfalija i Donja Saska)	Genièvre/Jenever/Genever	Ժենիելրը / Ժենելեր / Ժենելեր
BE, NL	Jonge jenever/jonge genever	Յոնգե յենելեր / Յոնգե Ժենելեր
DE, AT, BE (njemačka-jezična zajednica)	Korn/Kornbrand	Կորն / Կորնբրանդ
BE, NL	Oude jenever/oude genever	Աուդե յենելեր / Աուդե խենելեր
CY, GR	Ouzo/Oύζο	Ուզո
HU, AT (za jaka alkoholna pića od marelice proizvedena isključivo u sljedećim savez-nim zemljama: Donja Au-strija, Gradišće, Štajerska, Beč)	Pálinka	Պալինկա
PL	Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass/Wódka ziołowa z Niziny Północno-podlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Հերբալ վոդկա ֆրոմ դը Նորդ Պոդլասիե լոուլանդ արոմատայզո ուիթ ըն էքստրակտ օֆ բիզոն գրաս / Վոդկա գյոլովա գ Նիզինի Պոլնոժնոպոդլասկյեյ արոմատիզովանա էկստրակտ գ տրավի ժուբրովեյ
PL	Polish Cherry	Պոլիշ Չերի
PL	Polska Wódka/Polish Vodka	Պոլսկա Վոդկա / Պոլիշ Վոդկա
PT	Aguardente Bagaceira Alentejo	Ագուարդենտե Բագասեյիա Ալենտեժո
PT	Aguardente Bagaceira Bairrada	Ագուարդենտե Բագասեյիա Բայռադա
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes	Ագուարդենտե Բագասեյիա դա Ռեժաո դոս Վինոս Վերդես

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes	Ագուարդենտե դե Վինյո դա Ռեժաո դոս Վինոս Վերդես
PT	Aguardente de Vinho Alentejo	Ագուարդենտե դե Վինյո Ալենտեժո
PT	Aguardente de Vinho Douro	Ագուարդենտե դե Վինյո Դուրո
PT	Aguardente de Vinho Lourinhã	Ագուարդենտե դե Վինյո Լուրինյա
PT	Aguardente de Vinho Ribatejo	Ագուարդենտե դե Վինյո Ռիբատեժո
PT	Medronho do Algarve	Մեդրոնյո դո Ալգարվե
PT	Poncha da Madeira	Պոնչա դա Մադեյրա
PT	Rum da Madeira	Ռում դա Մադեյրա
RO	Horincă de Cămârzana	Հորինկա դե Կամարզանա
RO	Pălincă	Պալինկա
RO	Țuică de Argeș	Շուիկա դե Արջեշ
RO	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Շուիկա Չետեա դե Մեդիեշու Աուրիտ
RO	Vinars Murfatlar	Վինարս Մուրֆատլար
RO	Vinars Segarcea	Վինարս Սեգարչեա
RO	Vinars Târnave	Վինարս Տիրնավե
RO	Vinars Vaslui	Վինարս Վասլուի
RO	Vinars Vrancea	Վինարս Վրանչեա
SK	Spišská borovička	Սպիշսկա բորովիչկա
SI	Brinjevec	Բրինյեվեց
SI	Dolenjski sadjevec	Դոլենյսկի սադյեվեց
SI	Domači rum	Դոմաչի ռում
SI	Janeževc	Իանեժեվեց
SI	Orehovec	Օրեհովեց
SI	Pelinkovec	Պելինկովեց
SI	Slovenska travarica	Սլովենսկա տրավարիցա

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Transkripcija na armensko pismo
ES	Aguardiente de hierbas de Galicia	Ագուարդիենտե դե իերբաս դե Գալիկա
ES	Aguardiente de sidra de Asturias	Ագուարդիենտե դե սիդրա դե Աստուրիաս
ES	Anís Paloma Monforte del Cid	Անիս Պալոմա Մոնֆորտե դել Սիդ
ES	Aperitivo Café de Alcoy	Ապերիտիվո Կաֆե դե Ալկոյ
ES	Brandy de Jerez	Բրենդի դե Խերես
ES	Brandy del Penedés	Բրենդի դել Բենեդես
ES	Cantueso Alicante	Կանտուեսո Ալիկանտինո
ES	Chinchón	Չինչոն
ES	Gin de Mahón	Ջին դե Մահոն
ES	Herbero de la Sierra de Mariola	Էրբերո դե լա Սիերա դե Մարիոլա
ES	Hierbas de Mallorca	Իերբաս դե Մայորկա
ES	Hierbas Ibicencas	Իերբաս Իբիսենկաս
ES	Licor café de Galicia	Լիկոր կաֆե դե Գալիսիա
ES	Licor de hierbas de Galicia	Լիկոր դե իերբաս դե Գալիսիա
ES	Orujo de Galicia	Օրուխո դե Գալիսիա
ES	Pacharán navarro	Պաչարան նավարո
ES	Palo de Mallorca	Պալո դե Մայորկա
ES	Ratafia catalana	Ռատիֆիա կատալանյա
ES	Ronmiel de Canarias	Ռոնմիել դե Կանարիաս
SE	Svensk Aquavit/Svensk Akvavit/Swedish Aquavit	Սվենսկ Ակուավիտ/Սվենսկ Ակվավիտ/ Սուիդիշ Ակվավիտ
SE	Svensk Punsch/Swedish Punch	Սվենսկ Պունչ/ Սուիդիշ Փանչ
SE	Svensk Vodka/Swedish Vodka	Սվենսկ Վոդկա/ Սուիդիշ Վոդկա
GB	Scotch Whisky	Սկոչ Վիսկի
GB	Somerset Cider Brandy	Սոմերսեթ Սայդեր Բրենդի

4. Popis vina

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
AT	Bergland		Բերգլանդ	ZOZP
AT	Burgenland		Բուրգենլանդ	ZOI
AT	Carnuntum		Կարնուտում	ZOI
AT	Eisenberg		Այզենբերգ	ZOI
AT	Kamptal		Կամպթալ	ZOI
AT	Kärnten		Կարնտեն	ZOI
AT	Kremstal		Կրեմստալ	ZOI
AT	Leithaberg		Լայտհաբերգ	ZOI
AT	Mittelburgenland		Միտելբուրգենլանդ	ZOI
AT	Neusiedlersee		Նոյսիդլերզե	ZOI
AT	Neusiedlersee-Hügelland		Նոյսիդլերզե-Հյուզելլանդ	ZOI
AT	Niederösterreich		Նիդերոյստերայիս	ZOI
AT	Oberösterreich		Օբերոյստերայիս	ZOI
AT	Salzburg		Ջալցբուրգ	ZOI
AT	Steiermark		Ստայերմարկ	ZOI
AT	Steirerland		Շտայերլանդ	ZOZP
AT	Südburgenland		Սուդբուրգենլանդ	ZOI
AT	Süd-Oststeiermark		Սուդ-Օսթսթայերմարկ	ZOI
AT	Südsteiermark		Սուդսթայերմարկ	ZOI
AT	Thermenregion		Թերմենրեգիոն	ZOI
AT	Tirol		Տիրոլ	ZOI
AT	Traisental		Թրայզենթալ	ZOI
AT	Vorarlberg		Վորարլբերգ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
AT	Wachau		Վախաու	ZOI
AT	Wagram		Վագրամ	ZOI
AT	Weinland		Վայնլանդ	ZOZP
AT	Weinviertel		Վայնֆիրթել	ZOI
AT	Weststeiermark		Վեսթսթայեռմարկ	ZOI
AT	Wien		Վին	ZOI
BE	Côtes de Sambre et Meuse		Կոտ դե Սամբր Է Մյոզ	ZOI
BE	Crémant de Wallonie		Կրեման դե Վալոնի	ZOI
BE	Hagelandse wijn		Հագելանդսե վեյն	ZOI
BE	Haspengouwse wijn		Հասպենգաուսե վեյն	ZOI
BE	Heuvelandse wijn		Հյովելանդսե վեյն	ZOI
BE	Vin de pays des jardins de Wallonie		Վեն դը պեյ դե ժարդեն դը Վալոնի	ZOZP
BE	Vin mousseux de qualité de Wallonie		Վեն մուսյո դը կալիտե դե Վալոնի	ZOI
BE	Vlaamse landwijn		Վլամսե լանդվեյն	ZOZP
BE	Vlaamse mousserende kwaliteitswijn		Վլամսե մուսեռենդե կվալիտեյտսվեյն	ZOI
BG	Сакар	Sakar	Սակար	ZOI
BG	Асеновград	Asenovgrad	Ասենովգրադ	ZOI
BG	Болярово	Bolyarovo	Բոլյարովո	ZOI
BG	Брестник	Brestnik	Բրեստնիկ	ZOI
BG	Варна	Varna	Վարնա	ZOI
BG	Велики Преслав	Veliki Preslav	Վելիկի Պրեսլավ	ZOI
BG	Видин	Vidin	Վիդին	ZOI
BG	Враца	Vratsa	Վրացա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
BG	Върбица	Varbitsa	Վարբիցա	ZOI
BG	Долината на Струма	Struma valley	Դոլինաստա նա Ստոռումա	ZOI
BG	Драгоєво	Dragoevo	Դրագոեվո	ZOI
BG	Дунавска равнина	Danube Plain	Դունավսկա ռավնիսա	ZOZP
BG	Евксиноград	Evksinograd	Էվկսինոգրադ	ZOI
BG	Ивайловград	Ivaylovgrad	Իվայլովգրադ	ZOI
BG	Карлово	Karlovo	Կարլովո	ZOI
BG	Карнобат	Karnobat	Կարնոբատ	ZOI
BG	Ловеч	Lovech	Լովեչ	ZOI
BG	Лозица	Lozitsa	Լոզիցա	ZOI
BG	Лом	Lom	Լոմ	ZOI
BG	Любимец	Lyubimets	Լյուբիմեց	ZOI
BG	Лясковец	Lyaskovets	Լյասկովեց	ZOI
BG	Мелник	Melnik	Մելնիկ	ZOI
BG	Монтана	Montana	Մոնտանա	ZOI
BG	Нова Загора	Nova Zagora	Նովա Զագորա	ZOI
BG	Нови Пазар	Novi Pazar	Նովի Պազար	ZOI
BG	Ново село	Novo Selo	Նովո սելո	ZOI
BG	Оряховица	Oryahovitsa	Օրյախովիցա	ZOI
BG	Павликени	Pavlikeni	Պավլիկենի	ZOI
BG	Пазарджик	Pazardjik	Պազարջիկ	ZOI
BG	Перушица	Perushtitsa	Պերուշտիցա	ZOI
BG	Плевен	Pleven	Պլեվեն	ZOI
BG	Пловдив	Plovdiv	Պլովդիվ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
BG	Поморие	Pomorie	Պոմորիե	ZOI
BG	Русе	Ruse	Ռուսե	ZOI
BG	Сандански	Sandanski	Սանդանսկի	ZOI
BG	Свищов	Svishtov	Սվիշտով	ZOI
BG	Септември	Septemvri	Սեպտեմվրի	ZOI
BG	Славянци	Slavyantsi	Սլավյանցի	ZOI
BG	Сливен	Sliven	Սլիվեն	ZOI
BG	Стамболово	Stambolovo	Ստամբոլովո	ZOI
BG	Стара Загора	Stara Zagora	Ստարա զագորա	ZOI
BG	Сунгурларе	Sungurlare	Սունգուրլարե	ZOI
BG	Сухиндол	Suhindol	Սուխինդոլ	ZOI
BG	Тракийска низина	Thracian Lowlands	Տրակիյսկա նիզինա	ZOZP
BG	Търговище	Targovishte	Տըրգովիշե	ZOI
BG	Хан Крум	Khan Krum	Խան Կռում	ZOI
BG	Хасково	Haskovo	Խասկովո	ZOI
BG	Хисаря	Hisarya	Խիսարյա	ZOI
BG	Хърсово	Harsovo	Խըրսովո	ZOI
BG	Черноморски район	Northern Black Sea	Չեռնոմորսկի ռայոն	ZOI
BG	Шивачево	Shivachevo	Շիվաչեվո	ZOI
BG	Шумен	Shumen	Շումեն	ZOI
BG	Южно Черноморие	Southern Black Sea Coast	Յուժնո Չեռնոմորիե	ZOI
BG	Ямбол	Yambol	Յամբոլ	ZOI
HR	Dalmatinska zagora		Դալմատինսկա զագորա	ZOI
HR	Dingač		Դինգաչ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
HR	Hrvatska Istra		Հովասուկա իստոա	ZOI
HR	Hrvatsko Podunavlje		Հովասուկո Պոդունավլյե	ZOI
HR	Hrvatsko primorje		Հովասուկո պրիմորիյե	ZOI
HR	Istočna kontinentalna Hrvatska		Իտոոնա կոնտինենտալնա Հովասուկա	ZOI
HR	Moslavina		Մոսլավինա	ZOI
HR	Plešivica		Պլեշիվիցա	ZOI
HR	Pokuplje		Պոկուպլյե	ZOI
HR	Prigorje-Bilogora		Պրիգորյե- Բիլգորոա	ZOI
HR	Primorska Hrvatska		Պրիմոռսկա Հովասուկա	ZOI
HR	Sjeverna Dalmacija		Սյևեռնա Դալմացիյա	ZOI
HR	Slavonija		Սլավոնիյա	ZOI
HR	Srednja i Južna Dalmacija		Մոեդնյա ի յոժնա Դալմացիյա	ZOI
HR	Zagorje – Međimurje		Ջագորյե-Մեդյիմուրյե	ZOI
HR	Zapadna kontinentalna Hrvat- ska		Ջաբադնա կոնտինենտալնա Հրվասուկա	ZOI
CY	Βουί Παναγιάς – Αμπελίτης	Vouni Panayia – Ambe- litis	Վունի Պանայաս – Ամբելիտիս	ZOI
CY	Κουμανδάρια	Commandaria	Կումանդարիա	ZOI
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού	Krasohoria Lemesou	Կրասոխորյա Լեմեսու	ZOI
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού – Αφάμης	Krasohoria Lemesou – Afames	Կրասոխորյա Լեմեսու – Աֆամիս	ZOI
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού – Λαόνα	Krasohoria Lemesou – Laona	Կրասոխորյա Լեմեսու – Լաոնա	ZOI
CY	Λαόνα Ακάμα	Laona Akama	Լաոնա Ակամա	ZOI
CY	Λάρνακα	Larnaka	Լաոնակա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
CY	Λεμεσός	Lemesos	Լեմեսոս	ZOZP
CY	Λευκωσία	Lefkosia	Լեֆկոսիա	ZOZP
CY	Πάφος	Pafos	Պաֆոս	ZOZP
CY	Πιτσιλιά	Pitsilia	Պիցիլյա	ZOI
CZ	Čechy		Չեխի	ZOI
CZ	České		Չեսկե	ZOZP
CZ	Litoměřická		Լիտոմյերժիսկա	ZOI
CZ	Mělnická		Մյելնիժկա	ZOI
CZ	Mikulovská		Միկուլովսկա	ZOI
CZ	Morava		Մորավա	ZOI
CZ	Moravské		Մորավսկե	ZOZP
CZ	Novosedelské Slámové víno		Նովոսեդելսկե Սլամովե վին	ZOI
CZ	Slovácká		Սլովածկա	ZOI
CZ	Šobes		Շոբես	ZOI
CZ	Šobeské víno		Շոբեսկե վին	ZOI
CZ	Velkopavlovická		Վեկոպավլովիժկա	ZOI
CZ	Znojemská		Ջոյեմսկա	ZOI
CZ	Znojmo		Ջոյմո	ZOI
DK	Bornholm		Բորնհոլմ	ZOZP
DK	Fyn		Վին	ZOZP
DK	Jylland		Ժիլանդ	ZOZP
DK	Sjælland		Սժանլանդ	ZOZP
FR	Agenais		Աժենե	ZOZP
FR	Ain		Էն	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Ajaccio		Այաչո / Այաչոն	ZOI
FR	Allobrogie		Ալոբրոնժի	ZOZP
FR	Aloxe-Corton		Ալոքս-կորտոն	ZOI
FR	Alpes-de-Haute-Provence		Ալպ-դը-Օտ-Պոնվանս	ZOZP
FR	Alpes-Maritimes		Ալպ-Մարիտիմ	ZOZP
FR	Alpilles		Ալպիլյ	ZOZP
FR	Alsace		Ալզաս	ZOI
FR	Alsace grand cru Altenberg de Bergbieten		Ալզաս գոան կրյու Ալտանբեր դը Բերգբիետան	ZOI
FR	Alsace grand cru Altenberg de Bergheim		Ալզաս գոան կրյու Ալտանբեր դը Բերգայմ	ZOI
FR	Alsace grand cru Altenberg de Wolxheim		Ալզաս գոան կրյու Ալտանբեր դը Վոլքսայմ	ZOI
FR	Alsace grand cru Brand		Ալզաս գոան կրյու Բրան	ZOI
FR	Alsace grand cru Bruderthal		Ալզաս գոան կրյու Բրուդերթալ	ZOI
FR	Alsace grand cru Eichberg		Ալզաս գոան կրյու Այշբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Engelberg		Ալզաս գոան կրյու Անժելբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Florimont		Ալզաս գոան կրյու Ֆլորիմոն	ZOI
FR	Alsace grand cru Frankstein		Ալզաս գոան կրյու Ֆրանկշտայն	ZOI
FR	Alsace grand cru Froehn		Ալզաս գոան կրյու Ֆոն	ZOI
FR	Alsace grand cru Furstentum		Ալզաս գոան կրյու Ֆուրստանտում	ZOI
FR	Alsace grand cru Geisberg		Ալզաս գոան կրյու Գայսբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Gloeckelberg		Ալզաս գոան կրյու Գլոկելբեր	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Alsace grand cru Goldert		Ալզաս գոան կրյու Գոլդերտ	ZOI
FR	Alsace grand cru Hatschbourg		Ալզաս գոան կրյու Ատշբուր	ZOI
FR	Alsace grand cru Hengst		Ալզաս գոան կրյու Անգստ	ZOI
FR	Alsace grand cru Kaefferkopf		Ալզաս գոան կրյու Կաֆերկոպֆ	ZOI
FR	Alsace grand cru Kanzlerberg		Ալզաս գոան կրյու Կանցլերբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Kastelberg		Ալզաս գոան կրյու Կաստելբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Kessler		Ալզաս գոան կրյու Կեսլեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Kirchberg de Barr		Ալզաս գոան կրյու Կիրշբեր դը Բար	ZOI
FR	Alsace grand cru Birchberg de Ribeauvillé		Ալզաս գոան կրյու Կիրշբեր դը Րիբովիլյ	ZOI
FR	Alsace grand cru Kitterlé		Ալզաս գոան կրյու Կիթերլե	ZOI
FR	Alsace grand cru Mambourg		Ալզաս գոան կրյու Մամբուր	ZOI
FR	Alsace grand cru Mandelberg		Ալզաս գոան կրյու Մանդելբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Marckrain		Ալզաս գոան կրյու Մարկրեն	ZOI
FR	Alsace grand cru Moenchberg		Ալզաս գոան կրյու Մոենշբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Muenchberg		Ալզաս գոան կրյու Մյոանշբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Ollwiller		Ալզաս գոան կրյու Օլվիլեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Osterberg		Ալզաս գոան կրյու Օստերբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Pfersigberg		Ալզաս գոան կրյու Պֆերսիգբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Pflingstberg		Ալզաս գոան կրյու Պֆենգստբեր	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Alsace grand cru Praelatenberg		Ալզաս գոան կրյու Պրաէլատանբեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Rangen		Ալզաս գոան կրյու Բանժան	ZOI
FR	Alsace grand cru Rosacker		Ալզաս գոան կրյու Բոսակեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Saering		Ալզաս գոան կրյու Սեռենգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Schlossberg		Ալզաս գոան կրյու Շլոսբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Schoenen- bourg		Ալզաս գոան կրյու Շոենանբուր	ZOI
FR	Alsace grand cru Sommerberg		Ալզաս գոան կրյու Սոմերբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Sonnenglanz		Ալզաս գոան կրյու Սոնենգլանց	ZOI
FR	Alsace grand cru Spiegel		Ալզաս գոան կրյու Սպիգել	ZOI
FR	Alsace grand cru Sporen		Ալզաս գոան կրյու Սպորեն	ZOI
FR	Alsace grand cru Steinert		Ալզաս գոան կրյու Շտեյներ	ZOI
FR	Alsace grand cru Steingrubler		Ալզաս գոան կրյու Ստեյնգրուբլեր	ZOI
FR	Alsace grand cru Steinklotz		Ալզաս գոան կրյու Ստեյնքլոց	ZOI
FR	Alsace grand cru Vorbourg		Ալզաս գոան կրյու Վորբուրգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Wiebelsberg		Ալզաս գոան կրյու Վիբելսբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Wineck- Schlossberg		Ալզաս գոան կրյու վինեք- Շլոսբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Winzenberg		Ալզաս գոան կրյու Վինցենբերգ	ZOI
FR	Alsace grand cru Zinnkoepflé		Ալզաս գոան կրյու Ցինկոպֆլե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Alsace grand cru Zotzenberg		Ալզաս գրան կրյու Ցոցենբերգ	ZOI
FR	Anjou		Անժու	ZOI
FR	Anjou Villages		Անժու Վիլլաժ	ZOI
FR	Anjou Villages Brissac		Անժու Վիլլաժ Բրիսակ	ZOI
FR	Anjou-Coteaux de la Loire		Անժու-Կոտո դը լա Լուար	ZOI
FR	Arbois		Արբուա	ZOI
FR	Ardèche		Արդեշ	ZOZP
FR	Ariège		Արիեժ	ZOZP
FR	Atlantique		Ատլանտիկ	ZOZP
FR	Aude		Օդ	ZOZP
FR	Auxey-Duresses		Օքսե-Դյուրես	ZOI
FR	Aveyron		Ավերոն	ZOZP
FR	Bandol		Բանդոլ	ZOI
FR	Banyuls		Բանիուլս	ZOI
FR	Banyuls grand cru		Բանիուլս գրան կրյու	ZOI
FR	Barsac		Բարսակ	ZOI
FR	Bâtard-Montrachet		Բատար-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Béarn		Բեարն	ZOI
FR	Beaujolais		Բոժոլե	ZOI
FR	Beaumes de Venise		Բոմ դե Վենիզ	ZOI
FR	Beaune		Բոն	ZOI
FR	Bellet		Բելե	ZOI
FR	Bergerac		Բերժերակ	ZOI
FR	Bienvenues-Bâtard-Montrachet		Բիենվենյու-Բատար- Մոնտրաշե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Blagny		Բլանյի	ZOI
FR	Blanc Fumé de Pouilly		Բլան Ֆյումե դը Պուլյի	ZOI
FR	Blaye		Բլայե	ZOI
FR	Bonnes-Mares		Բոն-Մար	ZOI
FR	Bonnezeaux		Բոնեզո	ZOI
FR	Bordeaux		Բորդո	ZOI
FR	Bordeaux supérieur		Բորդո սուպերիյոր	ZOI
FR	Bouches-du-Rhône		Բուշ դյու Ռոն	ZOZP
FR	Bourg		Բուր	ZOI
FR	Bourgeais		Բուրժե	ZOI
FR	Bourgogne		Բուրգոյն	ZOI
FR	Bourgogne aligoté		Բուրգոյն ալիգոտե	ZOI
FR	Bourgogne grand ordinaire		Բուրգոյն գրան օրդիներ	ZOI
FR	Bourgogne mousseux		Բուրգոյն մուսյո	ZOI
FR	Bourgogne ordinaire		Բուրգոյն օրդիներ	ZOI
FR	Bourgogne Passe-tout-grains		Բուրգոյն Պաս-տու-գրեն	ZOI
FR	Bourgueil		Բուրգեյ	ZOI
FR	Bouzeron		Բուզերոն	ZOI
FR	Brouilly		Բրուլյի	ZOI
FR	Brulhois		Բրուլուա	ZOI
FR	Bugey		Բյուժե	ZOI
FR	Buzet		Բյուզե	ZOI
FR	Cabardès		Կաբարդես	ZOI
FR	Cabernet d'Anjou		Կաբարդե դ'Անժու	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Cabernet de Saumur		Կաբերնե դը Սոմյուր	ZOI
FR	Cadillac		կադիլակ	ZOI
FR	Cahors		Կաոր	ZOI
FR	Calvados		Կալվադոս	ZOZP
FR	Canon Fronsac		Կանոն Ֆրոնսակ	ZOI
FR	Cassis		Կասի / Կասիս	ZOI
FR	Cathare		Կատար	ZOZP
FR	Cérons		Սերոն	ZOI
FR	Cévennes		Սեվան	ZOZP
FR	Chablis		Շաբլի	ZOI
FR	Chablis grand cru		Շաբլի գրան կրյու	ZOI
FR	Chambertin		Շամբերտեն	ZOI
FR	Chambertin-Clos de Bèze		Շամբերտեն-Կլո դը Բեզ	ZOI
FR	Chambolle-Musigny		Շամբոլ-Մյուզինյի	ZOI
FR	Champagne		Շամպայն	ZOI
FR	Chapelle-Chambertin		Շաբել-Շամբերտեն	ZOI
FR	Charentais		Շարանտե	ZOZP
FR	Charlemagne		Շարլեմայն	ZOI
FR	Charmes-Chambertin		Շարմ-Շամբերտեն	ZOI
FR	Chassagne-Montrachet		Շասայն-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Château-Chalon		Շատո-Շալոն	ZOI
FR	Château-Grillet		Շատո-Գրիլե	ZOI
FR	Châteaumeillant		շատոմեյան	ZOI
FR	Châteauneuf-du-Pape		Շատոդյունոֆ-դյու-Պապ	ZOI
FR	Châtillon-en-Diois		Շատիյոն-ան-Դիուս	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Chénas		Շենաս	ZOI
FR	Chevalier-Montrachet		Շեվալյե-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Cheverny		Շեվերնի	ZOI
FR	Chinon		Շինոն	ZOI
FR	Chiroubles		Շիրուբլ	ZOI
FR	Chorey-lès-Beaune		Շորեյ-լե-Բոն	ZOI
FR	Cité de Carcassonne		Սիտե դը Կարկասոն	ZOZP
FR	Clairette de Bellegarde		Կլերետ դը Բելգարդ	ZOI
FR	Clairette de Die		Կլերետ դը Դի	ZOI
FR	Clairette du Languedoc		Կլերետ դյու Լանգոդոկ	ZOI
FR	Clos de la Roche		Կլո դը լա Ռոշ	ZOI
FR	Clos de Tart		Կլո դը Տար	ZOI
FR	Clos de Vougeot		Կլո դը Վուժեո	ZOI
FR	Clos des Lambrays		Կլո դե Լամբրեյ	ZOI
FR	Clos Saint-Denis		Կլո Սեն-Դենի	ZOI
FR	Clos Vougeot		Կլո Վուժեո	ZOI
FR	Collines Rhodaniennes		Կոլին Ռոդանիան	ZOZP
FR	Collioure		Կոլիուր	ZOI
FR	Comté Tolosan		Կոմտե Տոլոզան	ZOZP
FR	Comtés Rhodaniens		Կոմտե Ռոդենիան	ZOZP
FR	Condrieu		Կոնդրիյո	ZOI
FR	Corbières		Կորբիեր	ZOI
FR	Corbières-Boutenac		Կորբիեր-Բուտենակ	ZOI
FR	Cornas		Կորնակ	ZOI
FR	Corrèze		Կորեզ	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Corse		Կորզ	ZOI
FR	Corton		Կորտոն	ZOI
FR	Corton-Charlemagne		Կորտոն-Շարլմայն	ZOI
FR	Costières de Nîmes		Կոստիեր դը Նիմ	ZOI
FR	Côte de Beaune		Կոտ դը Բոն	ZOI
FR	Côte de Beaune-Villages		Կոտ դը Բոն-Վիլաժ	ZOI
FR	Côte de Brouilly		Կոտ դը Բրույլի	ZOI
FR	Côte de Nuits-Villages		Կոտ դը Նյուի-Վիլաժ	ZOI
FR	Côte Roannaise		Կոտ Ռոնե	ZOI
FR	Côte Rôtie		Կոտ Րոտի	ZOI
FR	Côte Vermeille		Կոտ Վերմեյ	ZOZP
FR	Coteaux Bourguignons		Կոտո Բուրգինյոն	ZOI
FR	Coteaux champenois		Կոտո շամպենուա	ZOI
FR	Coteaux Charitois		Կոտո Շարիտուա	ZOZP
FR	Coteaux d'Ensérune		Կոտո դ'Անսերյուն	ZOZP
FR	Coteaux d'Aix-en-Provence		Կոտո դ'Էս-ան-Պրովանս	ZOI
FR	Coteaux d'Ancenis		Կոտո դ'Անսենի	ZOI
FR	Coteaux de Coiffy		Կոտո դը Կուաֆի	ZOZP
FR	Coteaux de Die		Կոտո դը Դի	ZOI
FR	Coteaux de Glanes		Կոտո դը Գլան	ZOZP
FR	Coteaux de l'Auxois		Կոտո դը լ'Օուա	ZOZP
FR	Coteaux de l'Aubance		Կոտո դը լ'Օբանս	ZOI
FR	Coteaux de Narbonne		Կոտո դը Նարբոն	ZOZP
FR	Coteaux de Peyriac		Կոտո դը Պերիակ	ZOZP
FR	Coteaux de Saumur		Կոտո դը Սոմյուր	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Coteaux de Tannay		Կոտոս դը Տանե	ZOZP
FR	Coteaux des Baronnie		Կոտոս դը Բարոնի	ZOZP
FR	Coteaux du Cher et de l'Arnon		Կոտոս դը Շեր Է դը լ'Արնոն	ZOZP
FR	Coteaux du Giennois		Կոտոս դը Ժիանուա	ZOI
FR	Coteaux du Languedoc		Կոտոս դը Լանգեդոկ	ZOI
FR	Coteaux du Layon		Կոտոս դը Լեյոն	ZOI
FR	Coteaux du Libron		Կոտոս դը Լիբրոն	ZOZP
FR	Coteaux du Loir		Կոտոս դը Լուար	ZOI
FR	Coteaux du Lyonnais		Կոտոս դը Լիոնե	ZOI
FR	Coteaux du Pont du Gard		Կոտոս դը պոն դը Գար	ZOZP
FR	Coteaux du Quercy		Կոտոս դը Կերսի	ZOI
FR	Coteaux du Vendômois		Կոտոս դը դը Վանդոմուա	ZOI
FR	Coteaux Varois en Provence		Կոտոս վարուա ան պրովանս	ZOI
FR	Côtes Catalanes		Կոտ Կատալան	ZOZP
FR	Côtes d'Auvergne		Կոտ դ'Օվերյն	ZOI
FR	Côtes de Bergerac		Կոտ դը Բերժերակ	ZOI
FR	Côtes de Blaye		Կոտ դը Բլայ	ZOI
FR	Côtes de Bordeaux		Կոտ դը Բորդո	ZOI
FR	Côtes de Bordeaux-Saint-Macaire		Կոտ դը Բորդո-Սեն-Մակեր	ZOI
FR	Côtes de Bourg		Կոտ դը Բուր	ZOI
FR	Côtes de Duras		Կոտ դը Դյուրաս	ZOI
FR	Côtes de Gascogne		Կոտ դը Գասկոնյն	ZOZP
FR	Côtes de Meuse		Կոտ դը Մյոզ	ZOZP
FR	Côtes de Millau		Կոտ դը Միլո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Côtes de Montravel		Կոտ դը Մոնտրավել	ZOI
FR	Côtes de Provence		Կոտ դը Պրովանս	ZOI
FR	Côtes de Thau		Կոտ դը Տո	ZOZP
FR	Côtes de Thongue		Կոտ դը Տոնգ	ZOZP
FR	Côtes de Toul		Կոտ դը Տուլ	ZOI
FR	Côtes du Forez		Կոտ դյու Ֆորեզ	ZOI
FR	Côtes du Jura		Կոտ դյու Ժուրա	ZOI
FR	Côtes du Marmandais		Կոտ դյու Մարմանդե	ZOI
FR	Côtes du Rhône		Կոտ դյու Ռոն	ZOI
FR	Côtes du Rhône Villages		Կոտ դյու Ռոն Վիլաժ	ZOI
FR	Côtes du Roussillon		Կոտ դյու Ռուսիյոն	ZOI
FR	Côtes du Roussillon Villages		Կոտ դյու Ռուսիյոն Վիլաժ	ZOI
FR	Côtes du Tarn		Կոտ դյու Տարն	ZOZP
FR	Côtes du Vivarais		Կոտ դյու Վիվարե	ZOI
FR	Cour-Cheverny		Կուր-Շեվերնի	ZOI
FR	Crémant d'Alsace		Կրեման դ'Ալզաս	ZOI
FR	Crémant de Bordeaux		Կրեման դը Բորդո	ZOI
FR	Crémant de Bourgogne		Կրեման դը Բուրգոյն	ZOI
FR	Crémant de Die		Կրեման դը Դի	ZOI
FR	Crémant de Limoux		Կրեման դը Լիմու	ZOI
FR	Crémant de Loire		Կրեման դը Լուար	ZOI
FR	Crémant du Jura		Կրեման դյու Ժուրա	ZOI
FR	Criots-Bâtard-Montrachet		Կրիո-Բատար-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Crozes-Ermitage		Կրոզե-Էրմիտաժ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Crozes-Hermitage		Կրոզ-Երմիտաժ	ZOI
FR	Drôme		Դրոմ	ZOZP
FR	Duché d'Uzès		Դուշե դ'Ուզես	ZOZP
FR	Echezeaux		Էշեզյո	ZOI
FR	Entraygues – Le Fel		Անտրայգ – Լյո Ֆել	ZOI
FR	Entre-deux-Mers		Անտրը-դյո-Մեր	ZOI
FR	Ermitage		Էրմիտաժ	ZOI
FR	Estaing		Էստենգ	ZOI
FR	Faugères		Ֆոժեր	ZOI
FR	Fiefs Vendéens		Ֆյեֆ Վանդեն	ZOI
FR	Fitou		Ֆիտու	ZOI
FR	Fixin		Ֆիքսին	ZOI
FR	Fleurie		Ֆլյորի	ZOI
FR	Floc de Gascogne		Ֆլո դե Գասկոնյո	ZOI
FR	Franche-Comté		Ֆրանշ-Կոնտե	ZOZP
FR	Fronsac		Ֆրոնզակ	ZOI
FR	Frontignan		Ֆրոնտինյան	ZOI
FR	Fronton		Ֆրոնտոն	ZOI
FR	Gaillac		Գեյակ	ZOI
FR	Gaillac premières côtes		Գեյակ պրեմիեր կոտե	ZOI
FR	Gard		Գար	ZOZP
FR	Gers		Ժեր	ZOZP
FR	Gevrey-Chambertin		Ժեվրեյ-Շամբերտեն	ZOI
FR	Gigondas		Ժիգոնդաս	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Givry		Ժիվրի	ZOI
FR	Grand Roussillon		Գրան Ռուսիյոն	ZOI
FR	Grands-Echezeaux		Գրան-էշեզո	ZOI
FR	Graves		Գրավ	ZOI
FR	Graves de Vayres		Գրավ դը Վեր	ZOI
FR	Graves supérieures		Գրավ սուպերիյոր	ZOI
FR	Grignan-les-Adhémar		Գրիգնան-լեզ-Ադեմար	ZOI
FR	Griotte-Chambertin		Գրիոտ-Շամբերտեն	ZOI
FR	Gros Plant du Pays nantais		Գրո Պլան դյու Պեյ նանտե	ZOI
FR	Haute Vallée de l'Aude		Օտ Վալե դը լ'Ոդ	ZOZP
FR	Haute Vallée de l'Orb		Օտ Վալե դը լ'Օրբ	ZOZP
FR	Haute-Marne		Օտ-Մարն	ZOZP
FR	Hautes-Alpes		Օտ-Ալպ	ZOZP
FR	Haute-Vienne		Օտ-Վիեն	ZOZP
FR	Haut-Médoc		Օտ-Մեդոկ	ZOI
FR	Haut-Montravel		Օտ-Մոնտրավել	ZOI
FR	Haut-Poitou		Օտ-Պուատու	ZOI
FR	Hermitage		Էրմիտաժ	ZOI
FR	Île de Beauté		Իյ դե Բոտե	ZOZP
FR	Irancy		Իրանսի	ZOI
FR	Irouléguy		Իրուլեգի	ZOI
FR	Isère		Իսեր	ZOZP
FR	Jasnières		Ճասնիեր	ZOI
FR	Juliéna		Ճուլիենան	ZOI
FR	Jurançon		Ճուրանոն	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	La Grande Rue		Լյո Գրան Ռյու	ZOI
FR	La Romanée		Լա Ռոմանե	ZOI
FR	La Tâche		Լա Տաշ	ZOI
FR	Ladoix		Լադուա	ZOI
FR	Lalande-de-Pomerol		Լալանդ-դը-Պոմերոլ	ZOI
FR	Landes		Լանդ	ZOZP
FR	Languedoc		Լանգեդոկ	ZOI
FR	Latricières-Chambertin		Լատրիսիեր-Շամբերտեն	ZOI
FR	Lavilledieu		Լավիլյոյո	ZOZP
FR	L'Ermitage		Լ'Էրմիտաժ	ZOI
FR	Les Baux de Provence		Լե Բո դը Պրովանս	ZOI
FR	L'Etoile		Լ'Էտուալ	ZOI
FR	L'Hermitage		Լ'Էրմիտաժ	ZOI
FR	Limoux		Լիմու	ZOI
FR	Lirac		Լիրակ	ZOI
FR	Listrac-Médoc		Լիստրակ-Մեդոկ	ZOI
FR	Lot		Լո	ZOZP
FR	Loupiac		Լուպիակ	ZOI
FR	Luberon		Լյուբերոն	ZOI
FR	Lussac Saint-Emilion		Լյուսակ Սենտ-Էմիլյոն	ZOI
FR	Mâcon		Մակոն	ZOI
FR	Macvin du Jura		Մակվեն դյու Յուրա	ZOI
FR	Madiran		Մադիրան	ZOI
FR	Malepère		Մալեպեր	ZOI
FR	Maranges		Մարայնժ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Marcillac		Մարկիլյակ	ZOI
FR	Margaux		Մարգո	ZOI
FR	Marsannay		Մարսանի	ZOI
FR	Maures		Մոր	ZOZP
FR	Maury		Մորի	ZOI
FR	Mazis-Chambertin		Մազի-Շամբերտեն	ZOI
FR	Mazoyères-Chambertin		Մազոյեր –Շամբերտեն	ZOI
FR	Méditerranée		Մեդիտերանե	ZOZP
FR	Médoc		Մեդոկ	ZOI
FR	Menetou-Salon		Մենետու-Սալոն	ZOI
FR	Mercurey		Մերկյուրեյ	ZOI
FR	Meursault		Մյուրսոլ	ZOI
FR	Minervois		Միներվուա	ZOI
FR	Minervois-la-Livinière		Միներվուա-լա-Լիվինիեր	ZOI
FR	Monbazillac		Մոնբազիլյակ	ZOI
FR	Mont Caume		Մոն կոմ	ZOZP
FR	Montagne-Saint-Emilion		Մոնտայն-Սենտ-Էմիլյոն	ZOI
FR	Montagny		Մոնտայնի	ZOI
FR	Monthélie		Մոնտելի	ZOI
FR	Montlouis-sur-Loire		Մոնլուի-սյուր-Լուար	ZOI
FR	Montrachet		Մոնտրաշե	ZOI
FR	Montravel		Մոնտրավել	ZOI
FR	Morey-Saint-Denis		Մորեյ-Սեն-Դենի	ZOI
FR	Morgon		Մորգոն	ZOI
FR	Moselle		Մոսել	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Moulin-à-Vent		Մուլեն-ա-Վան	ZOI
FR	Moulis		Մուլի	ZOI
FR	Moulis-en-Médoc		Մուլի-ան-Մեդոկ	ZOI
FR	Muscadet		Մուսկադե	ZOI
FR	Muscadet Coteaux de la Loire		Մուսկադե Կոտո դե լա Լուար	ZOI
FR	Muscadet Côtes de Grandlieu		Մուսկադե Կոտե դե Գրանլյո	ZOI
FR	Muscadet Sèvre et Maine		Մուսկադե Սեվրե և Մեյն	ZOI
FR	Muscat de Beaumes-de-Venise		Մուսակ դը Բոմ-դե Վենիզ	ZOI
FR	Muscat de Frontignan		Մուսկա դը Ֆրոնտինյան	ZOI
FR	Muscat de Lunel		Մուսկա դը Լունել	ZOI
FR	Muscat de Mireval		Մուսկա դը Միրեվալ	ZOI
FR	Muscat de Rivesaltes		Մուսակ դը Ռիվսալտ	ZOI
FR	Muscat de Saint-Jean-de-Minervois		Մուսակ դը Սեն-ժան-դը- Միներվուա	ZOI
FR	Muscat du Cap Corse		Մուսակ դյու Կապ Կորս	ZOI
FR	Musigny		Մուսինյի	ZOI
FR	Nuits-Saint-Georges		Նյուի-Սեն-ժորժ	ZOI
FR	Orléans		Օրլեան	ZOI
FR	Orléans-Cléry		Օրլեան-Կլերի	ZOI
FR	Pacherenc du Vic-Bilh		Պաշերանկ դյու Վիկ-Բիլ	ZOI
FR	Palette		Պալետ	ZOI
FR	Patrimonio		Պատրիմոնյո	ZOI
FR	Pauillac		Պոյիլյակ	ZOI
FR	Pays d'Hérault		Պեյ դ'Էրոլ	ZOZP
FR	Pays d'Oc		Պայ դ'Օք	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Pécharmant		Պեշարման	ZOI
FR	Périgord		Պերիգոր	ZOZP
FR	Pernand-Vergelesses		Պերնան-Վերժլեսե	ZOI
FR	Pessac-Léognan		Պեսակ-Լեոնյան	ZOI
FR	Petit Chablis		Պրտի Շաբլի	ZOI
FR	Pierrevert		Պիյերվեր	ZOI
FR	Pineau des Charentes		Պինո դե Շարան	ZOI
FR	Pomerol		Պոմերոլ	ZOI
FR	Pommard		Պոմար	ZOI
FR	Pouilly-Fuissé		Պույի-Ֆուիսս	ZOI
FR	Pouilly-Fumé		Պույի-Ֆյումե	ZOI
FR	Pouilly-Loché		Պույի-Լոշե	ZOI
FR	Pouilly-sur-Loire		Պույի-սյուր-Լուար	ZOI
FR	Pouilly-Vinzelles		Պույի-Վենզել	ZOI
FR	Premières Côtes de Bordeaux		Պռեմիեր Կոտ դը Բորդո	ZOI
FR	Puisseguin Saint-Emilion		Պյուիսգեն Սեն-Էմիլյոն	ZOI
FR	Puligny-Montrachet		Պյուիլնի-Մոնտրաշե	ZOI
FR	Puy-de-Dôme		Պույ-դը-Դոմ	ZOZP
FR	Quarts de Chaume		Կար դը Շոմ	ZOI
FR	Quincy		Քուինսի	ZOI
FR	Rasteau		Բաստո	ZOI
FR	Régnié		Բեժինիե	ZOI
FR	Reuilly		Բեուիլի	ZOI
FR	Richebourg		Րիշբուր	ZOI
FR	Rivesaltes		Րիվսալտ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Romanée-Conti		Րոմանեն-Կոնտի	ZOI
FR	Romanée-Saint-Vivant		Րոմանեն-Սեն-Վիվան	ZOI
FR	Rosé d'Anjou		Ռոզե դ'Անժու	ZOI
FR	Rosé de Loire		Ռոզե դը Լուար	ZOI
FR	Rosé des Riceys		Ռոզե դե Բիսեյ	ZOI
FR	Rosette		Ռոզետ	ZOI
FR	Roussette de Savoie		Ռուսետ դե Սավուա	ZOI
FR	Roussette du Bugey		Ռուսետ դյու Բուժե	ZOI
FR	Ruchottes-Chambertin		Ռուշոտ-Շամբերտեն	ZOI
FR	Rully		Ռյուլի	ZOI
FR	Sables du Golfe du Lion		Սաբլես դյու Գոլֆե դյու Լիոն	ZOZP
FR	Saint-Amour		Սենտ-Ամուր	ZOI
FR	Saint-Aubin		Սենտ-Օբեն	ZOI
FR	Saint-Bris		Սեն-Բրի	ZOI
FR	Saint-Chinian		Սեն-Շինիան	ZOI
FR	Sainte-Croix-du-Mont		Սենտ-Կրուա-դյու-Մոն	ZOI
FR	Sainte-Foy-Bordeaux		Սենտ-ֆոյ-Բորդո	ZOI
FR	Sainte-Marie-la-Blanche		Սենտ-Մերի-լա-Բլանշ	ZOZP
FR	Saint-Emilion		Սենտ-Էմիլիոն	ZOI
FR	Saint-Emilion Grand Cru		Սենտ-Էմիլիոն Գրան Կրյու	ZOI
FR	Saint-Estèphe		Սենտ—Էստեֆ	ZOI
FR	Saint-Georges-Saint-Emilion		Սեն-ժորժ-Սենտ-Էմիլիոն	ZOI
FR	Saint-Guilhem-le-Désert		Սեն-Գիլամ-լը-Դեզեր	ZOZP
FR	Saint-Joseph		Սեն-ժոզեֆ	ZOI
FR	Saint-Julien		Սեն-ժուլիեն	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Saint-Mont		Սեն-Մոն	ZOI
FR	Saint-Nicolas-de-Bourgueil		Սեն-Նիկոլա-դը-Բուրգեյ	ZOI
FR	Saint-Péray		Սեն-Պերեյ	ZOI
FR	Saint-Pourçain		Սեն-Պուսեյն	ZOI
FR	Saint-Romain		Սեն-Ռոմեյն	ZOI
FR	Saint-Sardos		Սեն-Սարդոս	ZOI
FR	Saint-Véran		Սեն-Վերան	ZOI
FR	Sancerre		Սանսեր	ZOI
FR	Santenay		Սանտենեյ	ZOI
FR	Saône-et-Loire		Սաոն-է-Լուար	ZOZP
FR	Saumur		Սումյուր	ZOI
FR	Saumur-Champigny		Սումյուր-Շամպինյի	ZOI
FR	Saussignac		Սոսինյակ	ZOI
FR	Sauternes		Սոտերն	ZOI
FR	Savennières		Սավանիյեր	ZOI
FR	Savennières Coulée de Serrant		Սավանիյեր Կուլե դը Սերան	ZOI
FR	Savennières Roche aux Moines		Սավանիյեր Ռոշ օ Մուեն	ZOI
FR	Savigny-lès-Beaune		Սավինյի-լէ-Բոն	ZOI
FR	Savoie		Սավուա	ZOI
FR	Seyssel		Սեյսել	ZOI
FR	Tavel		Տավել	ZOI
FR	Thézac-Perricard		Տեզակ-Պերիկար	ZOZP
FR	Torgan		Տորգան	ZOZP
FR	Touraine		Տուրեն	ZOI
FR	Touraine Noble Joué		Տուրեն Նոբլը Ժուե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
FR	Tursan		Տյուրսան	ZOI
FR	Urfé		Ուրֆե	ZOZP
FR	Vacqueyras		Վակեյրա	ZOI
FR	Val de Loire		Վալ դը Լուար	ZOZP
FR	Valençay		Վալենսեյ	ZOI
FR	Vallée du Paradis		Վալե դյու Պարադի	ZOZP
FR	Var		Վար	ZOZP
FR	Vaucluse		Վոքլյուզ	ZOZP
FR	Ventoux		Վանտու	ZOI
FR	Vicomté d'Aumelas		Վիկոնտե դ'Օմելաս	ZOZP
FR	Vin d'Alsace		Վեն դ'Ալզաս	ZOI
FR	Vin de Bellet		Վեն դը Բելե	ZOI
FR	Vin de Corse		Վեն դը Կորս	ZOI
FR	Vin de Frontignan		Վեն դը Ֆրոնտինյան	ZOI
FR	Vin de Savoie		Վեն դը Սավուա	ZOI
FR	Vins fins de la Côte de Nuits		Վեն ֆեն դը Լա Կոտ դը Նյուի	ZOI
FR	Vinsobres		Վենսոբրը	ZOI
FR	Viré-Clessé		Վիրե-Վլեսե	ZOI
FR	Volnay		Վոլնե	ZOI
FR	Vosne-Romanée		Վոսն-Ռոմանե	ZOI
FR	Vougeot		Վուժո	ZOI
FR	Vouvray		Վուրեյ	ZOI
FR	Yonne		Յոն	ZOZP
DE	Ahr		Ահր	ZOI
DE	Ahrtaler Landwein		Ահրթալեր Լանդվայն	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
DE	Baden		Բադեն	ZOI
DE	Badischer Landwein		Բադիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Bayerischer Bodensee-Landwein		Բայերիշ Բոդանսե-Լանդվայն	ZOZP
DE	Brandenburger Landwein		Բրանդենբուրգեն Լանդվայն	ZOZP
DE	Franken		Ֆրանկեն	ZOI
DE	Hessische Bergstraße		Հեսիշե Բերգշտասե	ZOI
DE	Landwein der Mosel		Լանդվայն դեր Մոսել	ZOZP
DE	Landwein der Ruwer		Լանդվայն դեր Ռյուվեր	ZOZP
DE	Landwein der Saar		Լանդվայն դեր Սաար	ZOZP
DE	Landwein Main		Լանդվայ Մեյն	ZOZP
DE	Landwein Neckar		Լանդվայն Նեկտար	ZOZP
DE	Landwein Oberrhein		Լանդվայն Օբերհայն	ZOZP
DE	Landwein Rhein		Լանդվայն Ռայն	ZOZP
DE	Landwein Rhein-Neckar		Լանդվայն Ռայն-Նեկտար	ZOZP
DE	Mecklenburger Landwein		Մեկլենբուրգեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Mitteldeutscher Landwein		Միտելդյոտշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Mittelrhein		Միտելրայն	ZOI
DE	Mosel		Մոզել	ZOI
DE	Nahe		Նահե	ZOI
DE	Nahegauer Landwein		Նահեգաուեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Pfalz		Պֆալց	ZOI
DE	Pfälzer Landwein		Պֆալզեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Regensburger Landwein		Ռեգենսբուրգեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Rheinburgen-Landwein		Ռեգենսբուրգեր-Լանդվայն	ZOZP
DE	Rheingau		Ռայնգաու	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
DE	Rheingauer Landwein		Ռայնգաուեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Rheinhessen		Ռայնհեսեն	ZOI
DE	Rheinischer Landwein		Ռայնշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Saale-Unstrut		Սաալե-Ունստրուտ	ZOI
DE	Saarländischer Landwein		Սաառլենդիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Sachsen		Ջաքսեն	ZOI
DE	Sächsischer Landwein		Ջեքսիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Schleswig-Holsteinischer Landwein		Շլեշվիգ-Հոլշտայնիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Schwäbischer Landwein		Շվեբիշեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Starkenburger Landwein		Շտարկենբուրգեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Taubertäler Landwein		Տաուբերտելեր Լանդվայն	ZOZP
DE	Württemberg		Վյուրտեմբերգ	ZOI
GR	Κως	Kos	Կոս	ZOZP
GR	Malvasia Πάρος	Malvasia Paros	Մալվասիա Պարոս	ZOI
GR	Malvasia Σητείας	Malvasia Sitia	Մալվասիա Սիտիա	ZOI
GR	Malvasia Χάνδακας-Candia	Malvasia Χάνδακας-Candia	Մալվասիա Խանդակաս – կանդիա	ZOI
GR	Αβδηρα	Avdira	Ավդիրա	ZOZP
GR	Άγιο Όρος	Mount Athos/ Holly Mount Athos/Holly Mountain Athos/Mont Athos/Άγιο Όρος Άθως	Այիո Օրոս / Մաունթ Աթոս / Հոլի Մաունթ Աթոս / Հոլի Մաունթին Աթոս / Մոնթ Աթոս	ZOZP
GR	Αγορά	Agora	Ագորա	ZOZP
GR	Αγχιάλος	Anchialos	Անխիալոս	ZOI
GR	Αιγαίο Πέλαγος	Aegean Sea/Aigaio Pelagos	Էգիան Սի/Էյեո Պելաղոս	ZOZP
GR	Αμύνταιο	Amyndeon	Ամինդեոն / Ամինդեոն	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
GR	Ανάβυσσος	Anavyssos	Անավիսսոս	ZOZP
GR	Αργολίδα	Argolida	Արղոլիդա	ZOZP
GR	Αρκαδία	Arkadia	Առկադիա	ZOZP
GR	Αρχάνες	Archanes	Արխանես	ZOI
GR	Αττική	Attiki	Ատիկի	ZOZP
GR	Αχαΐα	Achaia	Ախաիա	ZOZP
GR	Βελβεντό	Velvento	Վելվենտո	ZOZP
GR	Βερντέα Ζακύνθου	Verdea Onomasia kata paradosi Zakynthou/ Verdea Zakynthos/Vern- tea Zakynthos	Վերդեա Օնոմասիա կատա պարադոսի Ջակինթոս/վերդեա Ջակինթոս/ վերնետեա Ջակինթոս	ZOZP
GR	Γεράνεια	Gerania	Գերանիա	ZOZP
GR	Γουμένισσα	Goumenissa	Դումենիսսա	ZOI
GR	Γρεβενά	Grevena	Դրեվենա	ZOZP
GR	Δαφνές	Dafnes	Դաֆնես	ZOI
GR	Δράμα	Drama	Դրամա	ZOZP
GR	Δωδεκάνησος	Dodekanese	Դոդեկանիսոս	ZOZP
GR	Έβρος	Evros	Էվրոս	ZOZP
GR	Ελασσόνα	Elassona	Էլասոնա	ZOZP
GR	Επανομή	Epanomi	Էպանոմի	ZOZP
GR	Εύβοια	Evia	Էվիա	ZOZP
GR	Ζάκυνθος	Zakynthos	Ջակինթոս	ZOZP
GR	Ζίτσα	Zitsa	Ջիտսա	ZOI
GR	Ηλεία	Ilia	Իլիա	ZOZP
GR	Ημαθία	Imathia	Իմանթիա	ZOZP
GR	Ήπειρος	Epirus	Էպիրոս	ZOZP
GR	Ηράκλειο	Iraklio	Իրակլիո	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
GR	Θάσος	Thasos	Թասոս	ZOZP
GR	Θαψανά	Thapsana	Թափսանա	ZOZP
GR	Θεσσαλία	Thessalia	Թեսալիա	ZOZP
GR	Θεσσαλονίκη	Thessaloniki	Թեսալոնիկի	ZOZP
GR	Θήβα	Thiva	Թիվա	ZOZP
GR	Θράκη	Thrace	Թրակի	ZOZP
GR	Ικαρία	Ikaria	Իկարիա	ZOZP
GR	Ίλιον	Ilion	Իլիոն	ZOZP
GR	Ίσμαρος	Ismaros	Իսմարոս	ZOZP
GR	Ιωάννινα	Ioannina	Իոանինա	ZOZP
GR	Καβάλα	Kavala	Կավալա	ZOZP
GR	Καρδίτσα	Karditsa	Կարդիցա	ZOZP
GR	Κάρυστος	Karystos	Կարիսոս	ZOZP
GR	Καστοριά	Kastoria	Կաստորյա	ZOZP
GR	Κέρκυρα	Corfu	Կերկիրա / Կոռֆու	ZOZP
GR	Κίσαμος	Kissamos	Կիսամոս	ZOZP
GR	Κλημέντι	Klimenti	Կլիմենտի	ZOZP
GR	Κοζάνη	Kozani	Կոզանի	ZOZP
GR	Κοιλάδα Αταλάντης	Atalanti Valley	Կիլադա Արալանտիս / Ատալանտի վալեյ	ZOZP
GR	Κόρινθος	Κορινθία /Korinthos/Ko-rinthia	Կորինթոս/Կորինթիա	ZOZP
GR	Κρανιά	Krania	Կրանյա	ZOZP
GR	Κραννώνα	Krannona	Կրանոնա	ZOZP
GR	Κρήτη	Crete	Կրիտի	ZOZP
GR	Κυκλάδες	Cyclades	Կիկլադես	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
GR	Λακωνία	Lakonia	Լակոնիա	ZOZP
GR	Λασιθί	Lasithi	Լասիթի	ZOZP
GR	Λέσβος	Lesvos	Լեսվոս	ZOZP
GR	Λετρίνοι	Letrini	Լետրինի	ZOZP
GR	Λευκάδα	Lefkada	Լեֆկադա	ZOZP
GR	Ληλάντιο Πεδίο	Lilantio Pedio/Lilantio Field	Լիլանտիո Պեդիո/ Լիլանտիո Ֆիլդ	ZOZP
GR	Λήμνος	Limnos	Լիմնոս	ZOI
GR	Μαγνησία	Magnisia	Մաղնիսիա	ZOZP
GR	Μακεδονία	Macedonia	Մասեդոնիա / Մասեդոնիա	ZOZP
GR	Μαντζαβινάτα	Mantzavinata	Մանցավինատա	ZOZP
GR	Μαντινεία	Mantinia	Մանտինիա	ZOI
GR	Μαρκόπουλο	Markopoulo	Մարկոպուլո	ZOZP
GR	Μαρτίνο	Martino	Մարտինո	ZOZP
GR	Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας	Mavrodaphne of Kefalo- nia/ Mavrodafne of Ce- phalonia	Մավրոդաֆնի Կեֆալինիաս / Մավրոդաֆնի օֆ Կեֆալոնիա / Մավրոդաֆնի օֆ Սեֆալոնիա	ZOI
GR	Μαυροδάφνη Πατρών	Mavrodafni of Patra/Ma- vrodaphne of Patra	Մավրոդաֆնի Պատրոն / Մավրոդաֆնի օֆ պատրա	ZOI
GR	Μεσενικόλα	Mesenikola	Մեսենիկոլա	ZOI
GR	Μεσσηνία	Messinia	Մեսինիա	ZOZP
GR	Μεταξάτων	Metaxata	Մետաքսատոն / Մետաքսատա	ZOZP
GR	Μετέωρα	Meteora	Մետեորա	ZOZP
GR	Μέτσοβο	Metsovo	Մեցովո	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
GR	Μονεμβασία- Malvasia	Monemvasia-Malvasia	Մոնեմվասիա-Մալվասիա	ZOI
GR	Μοσχάτο Πατρών	Muscat of Patra	Մոսխատո Պատրոն / Մուսկատ օֆ պատրա	ZOI
GR	Μοσχάτος Κεφαλληνίας	Muscat of Kefalonia/Mu- scat de Cephalonie / Muscat of Cephalonia	Մոսխատոս Կեֆալինիա / Մուսկատ օֆ Կեֆալոնիա/ Մուսկատ դը Սեֆալոնի/ Մուսկատ օֆ Սեֆալոնիա	ZOI
GR	Μοσχάτος Λήμνου	Muscat of Limnos	Մոսխատոս Լիմնոս / Մուսկատ օֆ Լիմնոս	ZOI
GR	Μοσχάτος Ρίου Πάτρας	Μοσχάτος Ρίου Πάτρας/ Muscat of Rio Patra	Մոսխատոս Ռիոս Պատրաս / Մուսկատ օֆ Ռիո Պատրա	ZOI
GR	Μοσχάτος Ρόδου	Muscat of Rodos	Մոսխատոս Ռոդոս / Մուսկատ օֆ Ռոդոս	ZOI
GR	Νάουσα	Naoussa	Նաուսա	ZOI
GR	Νέα Μεσημβρία	Nea Mesimvria	Նեա Մեսիմվրիա	ZOZP
GR	Νεμέα	Nemea	Նեմեա	ZOI
GR	Οπούντια Λοκρίδας	Opountia Locris	Օպունտիա Լոկրիդաս / Օպունտիա Լոկրիս	ZOZP
GR	Παγγαίο	Paggeo /Pangeon	Պագեո/Պանգեոն	ZOZP
GR	Παλλήνη	Pallini	Պալինի	ZOZP
GR	Παρνασσός	Parnassos	Պարնասոս	ZOZP
GR	Πάρος	Paros	Պարոս	ZOI
GR	Πάτρα	Patra	Պատրա	ZOI
GR	Πεζά	Peza	Պեզա	ZOI
GR	Πέλλα	Pella	Պելա	ZOZP
GR	Πελοπόννησος	Peloponnese	Պելոպոննիսոս / Պելեպոնիզ	ZOZP
GR	Πιερία	Pieria	Պիերիա	ZOZP
GR	Πισάτις	Pisatis	Պիսատիս	ZOZP
GR	Πλαγιές Αιγιαλείας	Slopes of Aigialia	Պլայես Էյալիաս / Սլոուպս օֆ Էգիալիա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
GR	Πλαγιές Αίνου	Slopes of Ainos	Պլայէս Էնու / Սլոուպս օֆ Էնու	ZOZP
GR	Πλαγιές Αμπέλου	Slopes of Ampelos	Պլայէս Ամպելու / Սլոուպս օֆ Ամպելու	ZOZP
GR	Πλαγιές Βερτίσκου	Slopes of Vertiskos	Պլայէս Վերտիսկու / Սլոուպս օֆ Վերտիսկու	ZOZP
GR	Πλαγιές Κιθαιρώνα	Slopes of Kithaironas	Պլայէս Կիթերոնաս / Սլոուպս օֆ Կիթերոնաս	ZOZP
GR	Πλαγιές Κνημίδας	Slopes of Knimida	Պլայէս Կնիմիդաս / Սլոուպս օֆ Կնիմիդաս	ZOZP
GR	Πλαγιές Μελίτωνα	Slopes of Meliton	Պլայէս Մելիտոնաս / Սլոուպս օֆ Մելիտոն	ZOI
GR	Πλαγιές Πάικου	Slopes of Paiko	Պլայէս Պայկու / Սլոուպս օֆ Պայկու	ZOZP
GR	Πλαγιές Πάρνηθας	Slopes of Parnitha	Պլայէս Պարնիթաս / Սլոուպս օֆ Պարնիթաս	ZOZP
GR	Πλαγιές Πεντελικού	Slopes of Pendeliko/ Πλαγιές Πεντελικού	Պլայէս Պենդելիկու / Սլոուպս օֆ Պենդելիկու	ZOZP
GR	Πυλία	Pyliá	Պիլիա	ZOZP
GR	Ραψάνη	Rapsani	Րապսանի	ZOI
GR	Ρέθυμνο	Rethimno	Րեթիմնո	ZOZP
GR	Ρετσίνα Αττικής	Retsina of Attiki	Րեցինա Ատիկի / Րեցինա օֆ Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Βοιωτίας	Retsina of Viotia	Րեցինա Վիոտիաս / Րեցինա օֆ Վիոտիաս	ZOZP
GR	Ρετσίνα Γιάλτρων	Retsina of Gialtra	Րեցինա Զալտրոն / Րեցինա օֆ Գիալտրոն	ZOZP
GR	Ρετσίνα Εύβοιας	Retsina of Evoia	Րեցինա Էվիաս / Րեցինա օֆ Էվիաս	ZOZP
GR	Ρετσίνα Θηβών (Βοιωτίας)	Retsina of Thebes (Voiotias)	Րեցինա Թիվոն (Վիոտիաս) / Րեցինա օֆ Թեբե (Վիոտիաս)	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
GR	Ρετσίνα Καρύστου	Retsina of Karystos	Ռեցինա Կարիստու / Ռեցինա օֆ Կարիստոս	ZOZP
GR	Ρετσίνα Κορωπίου	Ρετσίνα Κορωπίου Αττικής/Retsina of Koropi/ Retsina of Koropi Attiki	Ռեցինա Կորոպիու / Ռեցինա օֆ Կորոպի / ռեցինա օֆ Կորոպի Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Κρωπίας	Ρετσίνα Κορωπίου Αττικής/Retsina of Koropi/ Retsina of Koropi Attiki	Ռեցինա Կրոպիաս / Ռեցինա օֆ Կորոպի / ռեցինա օֆ Կորոպի ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Λιοπεσίου	Ρετσίνα Παιανίας Αττικής/ Retsina of Paiania /Retsina of Paiania Attiki	Ռեցինա Լյոպեսիու / Ռեցինա Պեանիաս Ատիկի / Ռեցինա օֆ Պայանիա / Ռեցինա օֆ Սաիանիա Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Μαρκόπουλου (Αττικής)	Retsina of Markopoulo (Attiki)	Ռեցինա Մարկոպուլու (Ատիկի) / Ռեցինա օֆ Մարկոպուլո (Ատիկի)	ZOZP
GR	Ρετσίνα Μεγάρων	Ρετσίνα Μεγάρων Αττικής/ Retsina of Megara (Attiki) / Retsina of Megara Attiki	Ռեցինա Մեղարոն / Ռեցինա օֆ Մեգարա (Ատիկի) / Ռեցինա օֆ Մեգարա Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Μεσογείων (Αττικής)	Retsina of Mesogia (Attiki)	Ռեցինա Մեսոյիոն / Ռեցինա օֆ Մեսոգիա (Ատիկի)	ZOZP
GR	Ρετσίνα Παιανίας	Ρετσίνα Παιανίας Αττικής/ Retsina of Paiania /Retsina of Paiania Attiki	Ռեցինա Պեանիաս / Ռեցինա օֆ Պաիանիա / Ռեցինա օֆ Պաիանիա Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Παλλίνης	Ρετσίνα Παλλίνης Αττικής/Retsina of Pallini/ Retsina of Pallini Attiki	Ռեցինա Պալինիս / Ռեցինա օֆ Պալինի / Ռեցինա օֆ Պալինի Ատիկի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Πικερμίου	Ρετσίνα Πικερμίου Αττικής/Retsina of Pikermi Attiki/Retsina of Pikermi	Ռեցինա Պիկերմիու / Ռեցինա օֆ Պիկեմի Ատիկի / Ռեցինա օֆ Պիկեմի	ZOZP
GR	Ρετσίνα Σπάτων	Ρετσίνα Σπάτων Αττικής/ Retsina of Spata/Retsina of Spata Attiki	Ռեցինա Սպատոն / Ռեցինա օֆ Սպատա / Ռեցինա օֆ Սպատա Ատիկի	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
GR	Ρετσίνα Χαλκίδας (Ευβοίας)	Retsina of Halkida (Evoia)	Սպաստոն Խալկիդասս / Ռեցինա օֆ Խալկիդաս (Էվոյա)	ZOZP
GR	Ριτσώνα	Ritsona	Ռիցոնա	ZOZP
GR	Ρόδος	Rodos/Rhodes	Ռոդոսս/Ռոդէսս / Ռոռուդզ	ZOI
GR	Ρομπόλα Κεφαλληνίας	Robola of Kefalonia	Ռոբոլա Կեֆալինիասս / Ռոբոլա օֆ Կեֆալոնիաս	ZOI
GR	Σάμος	Samos	Սամոսս	ZOI
GR	Σαντορίνη	Santorini	Սանտորինի	ZOI
GR	Σέρρες	Serres	Սերեսս	ZOZP
GR	Σητεία	Sitia	Սիտիաս	ZOI
GR	Σιάτιστα	Siatista	Սյատիստաս	ZOZP
GR	Σιθωνία	Sithonia	Սիթոնիաս	ZOZP
GR	Σπάτα	Spata	Սպատաս	ZOZP
GR	Στερεά Ελλάδα	Stereia Ellada	Ստերեա Էլլադաս	ZOZP
GR	Τεγέα	Tegea	Տեգեաս	ZOZP
GR	Τριφυλία	Trifilia	Տրիֆիլիաս	ZOZP
GR	Τύρναβος	Tyrnavos	Տիրնավոսս	ZOZP
GR	Φθιώτιδα	Fthiotida/Phthiotis	Ֆթիոտիդաս/Ֆթիոտիսս	ZOZP
GR	Φλώρινα	Florina	Ֆլորինաս	ZOZP
GR	Χαλκίδα	Halikouna	Խալիկունաս	ZOZP
GR	Χαλκιδική	Halkidiki	Խալկիդիկի	ZOZP
GR	Χάνδακας – Candia	Candia	Խանդակասս – Կանդիաս	ZOI
GR	Χανιά	Chania	Խանյաս	ZOZP
GR	Χίος		Խիոսս	ZOZP
HU	Badacsony		Բադաչոնյ	ZOI
HU	Badacsonyi		Բադաչոնյի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
HU	Balaton		Բալատոն	ZOI
HU	Balatonboglár		Բալատոնբոգլար	ZOI
HU	Balatonboglári		Բալատոնբոգլարի	ZOI
HU	Balaton-felvidék		Բալատոն-ֆելվիդեկ	ZOI
HU	Balaton-felvidéki		Բալատոն-ֆելվիդեկի	ZOI
HU	Balatonfüred-Csopak		Բալատոնֆյուրեդ-Չոպակ	ZOI
HU	Balatonfüred-Csopaki		Բալատոնֆյուրեդ-Չոպակի	ZOI
HU	Baltoni		Բալատոնի	ZOI
HU	Balatonmelléki		Բալատոնմելեկի	ZOZP
HU	Bükk		Բյուկկ	ZOI
HU	Bükki		Բյուկկի	ZOI
HU	Csongrád		Չոնգրադ	ZOI
HU	Csongrádi		Չոնգրադի	ZOI
HU	Debrői Hárslevelű		Դեբրոյ Հարշլեվելու	ZOI
HU	Duna		Դունա	ZOI
HU	Dunai		Դունաի	ZOI
HU	Dunántúl		Դունաստուլ	ZOZP
HU	Dunántúli		Դունաստուլի	ZOZP
HU	Duna-Tisza-közi		Դունա-Տիսա-կյոզի	ZOZP
HU	Eger		Էգեր	ZOI
HU	Egri		Էգրի	ZOI
HU	Etyek-Buda		Էտյեկ-Բուդա	ZOI
HU	Etyek-Budai		Էտյեկ-Բուդաի	ZOI
HU	Felső-Magyarország		Ֆելշյո-Մաձարոռսագ	ZOZP
HU	Felső-Magyarországi		Ֆելշյո-Մաձարոռսագի	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
HU	Hajós-Baja		Հայոշ-Բայա	ZOI
HU	Izsáki Arany Sárfehér		Իժակի Առանյ Շարֆեհեր	ZOI
HU	Káli		Կալի	ZOI
HU	Kunság		Կունշագ	ZOI
HU	Kunsági		Կունշագի	ZOI
HU	Mátra		Մատռա	ZOI
HU	Mátrai		Մատռաի	ZOI
HU	Mór		Մոր	ZOI
HU	Móri		Մորի	ZOI
HU	Nagy-Somló		Նաձ-Շոմլո	ZOI
HU	Nagy-Somlói		Նաձ-Շոմլոի	ZOI
HU	Neszmély		Նեսմելյ	ZOI
HU	Neszmélyi		Նեսմելյի	ZOI
HU	Pannon		Պաննոն	ZOI
HU	Pannonhalma		Պաննոնհալմա	ZOI
HU	Pannonhalmi		Պաննոնհալմի	ZOI
HU	Pécs		Պեչ	ZOI
HU	Somló		Շոմլո	ZOI
HU	Somlói		Շոմլոի	ZOI
HU	Sopron		Շոպրոն	ZOI
HU	Soproni		Շոպրոնի	ZOI
HU	Szekszárd		Սեկսառդ	ZOI
HU	Szekszárdi		Սեկսառդի	ZOI
HU	Tihany		Տիհանյ	ZOI
HU	Tihanyi		Տիհանյի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
HU	Tokaj		Տոկայ	ZOI
HU	Tokaji		Տոկայի	ZOI
HU	Tolna		Տոլնա	ZOI
HU	Tolnai		Տոլնաի	ZOI
HU	Villány		Վիլանյ	ZOI
HU	Villányi		Վիլանյի	ZOI
HU	Zala		Զալա	ZOI
HU	Zalai		Զալաի	ZOI
HU	Zemplén		Զեմպլեն	ZOZP
HU	Zempléni		Զեմպլենի	ZOZP
IT	Abruzzo		Աբրուզո	ZOI
IT	Acqui		Ակուի	ZOI
IT	Affile		Ֆիլե	ZOI
IT	Aglianico del Taburno		Ալյանիկո դել Տաբուրնո	ZOI
IT	Aglianico del Vulture		Ալյանիկո դել Վուլտուրե	ZOI
IT	Aglianico del Vulture Superiore		Ալյանիկո դել Վուլտուրե Սուպերիորե	ZOI
IT	Alba		Ալբա	ZOI
IT	Albugnano		Ալբունյանո	ZOI
IT	Alcamo		Ալկամո	ZOI
IT	Aleatico di Gradoli		Ալեատիկո դի Գրադոլի	ZOI
IT	Aleatico di Puglia		Ալեատիկո դի Պուլիա	ZOI
IT	Aleatico Passito dell'Elba		Ալեատիկո Պասիտո դել Էլբա	ZOI
IT	Alezio		Ալեջիո	ZOI
IT	Alghero		Ալգերո	ZOI
IT	Allerona		Ալերոնա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Alta Langa		Ալտա լանգա	ZOI
IT	Alta Valle della Greve		Ալտա Վալե դելա Գրեվե	ZOZP
IT	Alto Adige		Ալտո Ադիջե	ZOI
IT	Alto Livenza		Ալտո Լիվենցա	ZOZP
IT	Alto Mincio		Ալտո Մինչիո	ZOZP
IT	Amarone della Valpolicella		Ամարոնե դելա Վալպոլիչելա	ZOI
IT	Amelia		Ամելիա	ZOI
IT	Anagni		Անանյի	ZOZP
IT	Ansonica Costa dell'Argentario		Անասոնիկա Կոստա դել Առջենտարիո	ZOI
IT	Aprilia		Ապրիլիա	ZOI
IT	Arborea		Արբորեա	ZOI
IT	Arcole		Արկոլե	ZOI
IT	Arghillà		Արգիլիա	ZOZP
IT	Asolo – Prosecco		Ազոլո-Պրոսեկո	ZOI
IT	Assisi		Ասիզի	ZOI
IT	Asti		Աստի	ZOI
IT	Atina		Ատինա	ZOI
IT	Aversa		Ավեռսա	ZOI
IT	Avola		Ավոլա	ZOZP
IT	Bagnoli		Բանյոլի	ZOI
IT	Bagnoli di Sopra		Բանյոլի դի Սոպրա	ZOI
IT	Bagnoli Friularo		Բանյոլի Ֆրիուլարո	ZOI
IT	Barbagia		Բարբաջիա	ZOZP
IT	Barbaresco		Բարբառեսկո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Barbera d'Alba		Բարբերա դ'Ալբա	ZOI
IT	Barbera d'Asti		Բարբերա դ'Աստի	ZOI
IT	Barbera del Monferrato		Բարբերա դել Մոնֆերատո	ZOI
IT	Barbera del Monferrato Superiore		Բարբերա դել Մոնֆերատո Սուպերիորե	ZOI
IT	Barco Reale di Carmignano		Բարկո ռեալե դի Կարմինյանո	ZOI
IT	Bardolino		Բարդոլինո	ZOI
IT	Bardolino Superiore		Բարդոլինո Սուպերիորե	ZOI
IT	Barletta		Բարլետա	ZOI
IT	Barolo		Բարոլո	ZOI
IT	Basilicata		Բազիլիկատա	ZOZP
IT	Benaco Bresciano		Բենակո Բռեշանո	ZOZP
IT	Beneventano		Բենեվենատանո	ZOZP
IT	Benevento		Բենեվենտո	ZOZP
IT	Bergamasca		Բերգամասկա	ZOZP
IT	Bettona		Բետոնա	ZOZP
IT	Bianchetto del Metauro		Բիանկետո դել Մետաուրո	ZOI
IT	Bianco Capena		Բիանկո Կապենա	ZOI
IT	Bianco del Sillaro		Բիանկո դել Սիլարո	ZOZP
IT	Bianco dell'Empolese		Բիանկո դել Էմպոլեզե	ZOI
IT	Bianco di Castelfranco Emilia		Բիանկո դի Կաստելֆրանկո Էմիլիա	ZOZP
IT	Bianco di Custoza		Բիանկո դի Կուստոցա	ZOI
IT	Bianco di Pitigliano		Բիանկո դի Պիտիլիանո	ZOI
IT	Biferno		Բիֆերնո	ZOI
IT	Bivongi		Բիվոնջի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Boca		Բոկա	ZOI
IT	Bolgheri		Բոլգերի	ZOI
IT	Bolgheri Sassicaia		Բոլգերի Սասիկայա	ZOI
IT	Bonarda dell'Oltrepò Pavese		Բոնարդա դել՝Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Bosco Eliceo		Բոսկո Էլիչեո	ZOI
IT	Botticino		Բոտիչինո	ZOI
IT	Brachetto d'Acqui		Բրակետո դ՝Ակուի	ZOI
IT	Bramaterra		Բրամատերա	ZOI
IT	Breganze		Բրեգանցե	ZOI
IT	Brindisi		Բրինդիզի	ZOI
IT	Brunello di Montalcino		Բրունելլո դի Մոնտալչինո	ZOI
IT	Buttafuoco		Բուտաֆուոկո	ZOI
IT	Buttafuoco dell'Oltrepò Pavese		Բուտաֆուոկո դել՝Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Cacc'e mmitte di Lucera		Կաչ՛ե միտե դի Լուչերա	ZOI
IT	Cagliari		Կալիարի	ZOI
IT	Calabria		Կալաբրիա	ZOZP
IT	Caldaro		Կալդարո	ZOI
IT	Calosso		Կալոսո	ZOI
IT	Caluso		Կալուսո	ZOI
IT	Camarro		Կամարո	ZOZP
IT	Campania		Կամպանիա	ZOZP
IT	Campi Flegrei		Կամպի Ֆլեգրեի	ZOI
IT	Campidano di Terralba		Կամպիդանո դի Տերալբա	ZOI
IT	Canavese		Կանավեզե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Candia dei Colli Apuani		Կանդիա դեի Կոլի Ապուանի	ZOI
IT	Cannara		Կանարա	ZOZP
IT	Cannellino di Frascati		Կանելինո դի Ֆրասկատի	ZOI
IT	Cannonau di Sardegna		Կանոնաու դի Սարդենյա	ZOI
IT	Capalbio		Կապալբիո	ZOI
IT	Capri		Կապրի	ZOI
IT	Capriano del Colle		Կապրիանո դել Կոլե	ZOI
IT	Carema		Կարեմա	ZOI
IT	Carignano del Sulcis		Կարինյանո դել Սուլչիս	ZOI
IT	Carmignano		Կարմինյանո	ZOI
IT	Carso		Կարսո	ZOI
IT	Carso – Kras		Կարսո – Կրաս	ZOI
IT	Casavecchia di Pontelatone		Կազավեկյա դի Պոնտելատոնե	ZOI
IT	Casorzo		Կազորզո	ZOI
IT	Casteggio		Կաստեջիո	ZOI
IT	Castel del Monte		Կաստել դել Մոնտե	ZOI
IT	Castel del Monte Bombino Nero		Կաստել դել Մոնտե Բոմբինո Նեռո	ZOI
IT	Castel del Monte Nero di Troia Riserva		Կաստել դել Մոնտե Նեռո դի Տրոյա Ռիզերվա	ZOI
IT	Castel del Monte Rosso Riserva		Կաստել դել Մոնտե ռոսո Ռիզերվա	ZOI
IT	Castel San Lorenzo		Կաստել Սան Լորենցո	ZOI
IT	Casteller		Կաստելեր	ZOI
IT	Castelli di Jesi Verdicchio Riserva		Կաստելի դի Յեզի Վերդիչիո Ռիզերվա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Castelli Romani		Կաստելի Ռոմանի	ZOI
IT	Catalanesca del Monte Somma		Կատալանեսկա դել Մոնտե Սոմմա	ZOZP
IT	Cellatica		Չելլատիկա	ZOI
IT	Cerasuolo d'Abruzzo		Չերասուոլո դ'Աբրուցո	ZOI
IT	Cerasuolo di Vittoria		Չերասուոլո դի Վիտորիա	ZOI
IT	Cerveteri		Չերվետերի	ZOI
IT	Cesanese del Piglio		Չեզանեզե դել Պիլիո	ZOI
IT	Cesanese di Affile		Չեզանեզե դի Աֆիլե	ZOI
IT	Cesanese di Olevano Romano		Չեզանեզե դի Օլեվանո Ռոմանո	ZOI
IT	Chianti		Վյանտի	ZOI
IT	Chianti Classico		Վյանտի Կլասիկո	ZOI
IT	Cilento		Չիլենտո	ZOI
IT	Cinque Terre		Չինկուե Տերե	ZOI
IT	Cinque Terre Sciacchetrà		Չինկուե Տերե Շակչետրա	ZOI
IT	Circeo		Չիրեո	ZOI
IT	Cirò		Չիրո	ZOI
IT	Cisterna d'Asti		Չիստերնա դ'Աստի	ZOI
IT	Civitella d'Agliano		Չիվիտելլա դ'Ալիանո	ZOZP
IT	Colleoni		Կոլեոնի	ZOI
IT	Colli Albani		Կոլի Ալբանի	ZOI
IT	Colli Altotiberini		Կոլի Ալտոտիբերինի	ZOI
IT	Colli Aprutini		Կոլի Ապրունտինի	ZOZP
IT	Colli Asolani – Prosecco		Կոլի Ասոլանի-Պրոսեկո	ZOI
IT	Colli Berici		Կոլի Բերիչի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Colli Bolognesi		Կոլի Բոլոնյեզի	ZOI
IT	Colli Bolognesi Classico Pignoletto		Կոլի Բոլոնյեզի Կլասիկո Պինյոլետո	ZOI
IT	Colli Cimini		Կոլի Չիմինի	ZOZP
IT	Colli del Limbara		Կոլի դի Լիմբարա	ZOZP
IT	Colli del Sangro		Կոլի դել Սանգրո	ZOZP
IT	Colli del Trasimeno		Կոլի դել Տրասիմենո	ZOI
IT	Colli della Sabina		Կոլի դելա Սաբինա	ZOI
IT	Colli della Toscana centrale		Կոլի դելա Տոսկանա չենտրալե	ZOZP
IT	Colli dell'Etruria Centrale		Կոլի դել Էտրուրիա Չենտրալե	ZOI
IT	Colli di Conegliano		Կոլի դի Կոնելիանո	ZOI
IT	Colli di Faenza		Կոլի դի Ֆաենզա	ZOI
IT	Colli di Luni		Կոլի դի Լունի	ZOI
IT	Colli di Parma		Կոլի դի Պարմա	ZOI
IT	Colli di Rimini		Կոլի դի Ռիմինի	ZOI
IT	Colli di Salerno		Կոլի դի Սալերնո	ZOZP
IT	Colli di Scandiano e di Canossa		Կոլի դի Սկանդիանո և դի Կանոսա	ZOI
IT	Colli d'Imola		Կոլի դ'Իմոլա	ZOI
IT	Colli Etruschi Viterbesi		Կոլի Էտրուսկի Վիտերբեզի	ZOI
IT	Colli Euganei		Կոլի Էուգանեի	ZOI
IT	Colli Euganei Fior d'Arancio		Կոլի Էուգանեի Ֆիոր դ'Արանջիո	ZOI
IT	Colli Lanuvini		Կոլի Լանուվինի	ZOI
IT	Colli Maceratesi		Կոլի Մաչերատեզի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Colli Martani		Կոլի Մարտանի	ZOI
IT	Colli Orientali del Friuli Picolit		Կոլի Օրիենտալի դել Ֆրիուլի Պիկոլիտ	ZOI
IT	Colli Perugini		Կոլի Պերուջինի	ZOI
IT	Colli Pesaresi		Կոլի Պեզարեզի	ZOI
IT	Colli Piacentini		Կոլի Պյաչենտինի	ZOI
IT	Colli Romagna centrale		Կոլի Ռոմանյա շենտրալե	ZOI
IT	Colli Tortonesi		Կոլի Տորտոնեզի	ZOI
IT	Colli Trevigiani		Կոլի Տրեվիջիանի	ZOZP
IT	Collina del Milanese		Կոլինա դել Միլանեզե	ZOZP
IT	Collina Torinese		Կոլինա Տորինեզե	ZOI
IT	Colline del Genovesato		Կոլինե դել Ջենովեզատո	ZOZP
IT	Colline di Levanto		Կոլինե դի Լեվանտո	ZOI
IT	Colline Frentane		Կոլինե Ֆրենտանե	ZOZP
IT	Colline Joniche Tarantine		Կոլինե Յոնիկե Տարանտինե	ZOI
IT	Colline Lucchesi		Կոլինե Լուկեզի	ZOI
IT	Colline Novaresi		Կոլինե Նովարեզի	ZOI
IT	Colline Pescaresi		Կոլինե Պեսկարեզի	ZOZP
IT	Colline Saluzzesi		Կոլինե Սալուցեզի	ZOI
IT	Colline Savonesi		Կոլինե Սավոնեզի	ZOZP
IT	Colline Teatine		Կոլինե Տեատինե	ZOZP
IT	Collio		Կոլիո	ZOI
IT	Collio Goriziano		Կոլիո Գորիջիանո	ZOI
IT	Colonna		Կոլոնա	ZOI
IT	Conegliano – Prosecco		Կոնեյյանո – Պրոսեկո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Conegliano Valdobbiadene – Prosecco		Կոնեյլյան Վալդոբիանդենե – Պրոսեկո	ZOI
IT	Cònero		Կոնեռո	ZOI
IT	Conselvano		Կոնսելվանո	ZOZP
IT	Contea di Sclafani		Կոնտեա դի Սկլաֆանի	ZOI
IT	Contessa Entellina		Կոնտեսա Էնտելինա	ZOI
IT	Controguerra		Կոնտրոգուերա	ZOI
IT	Copertino		Կոպերտինո	ZOI
IT	Cori		Կորի	ZOI
IT	Cortese dell'Alto Monferrato		Կոռտեզե դել Ալտո Մոնֆեռատո	ZOI
IT	Cortese di Gavi		Կոռտեզե դի Գավի	ZOI
IT	Corti Benedettine del Padovano		Կոռտի Բենեդետինե դել Պադովանո	ZOI
IT	Cortona		Կոռտոնա	ZOI
IT	Costa d'Amalfi		Կոստա դ'Ամալֆի	ZOI
IT	Costa Etrusco Romana		Կոստա Էտրուսկո Ռոմանա	ZOZP
IT	Costa Toscana		Կոստա Տոսկանա	ZOZP
IT	Costa Viola		Կոստա Վիոլա	ZOZP
IT	Coste della Sesia		Կոստե դելա Սեզիա	ZOI
IT	Curtefranca		Կուռտեֆրանկա	ZOI
IT	Custoza		Կուստոցա	ZOI
IT	Daunia		Դաունիա	ZOZP
IT	del Frusinate		դել Ֆրուզինատե	ZOZP
IT	del Molise		դել Մոլիզե	ZOI
IT	del Vastese		դել Վաստեզե	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Delia Nivolelli		Դելիա Նիվոլելլի	ZOI
IT	dell'Alto Adige		դել'Ալտո Ադիջե	ZOI
IT	delle Venezie		դելլե Վենեցիե	ZOZP
IT	dell'Emilia		դել'Էմիլիա	ZOZP
IT	di Modena		Դի Մոդենա	ZOI
IT	Diano d'Alba		Դիանո դ'Ալբա	ZOI
IT	Dogliani		Դոլիանի	ZOI
IT	Dolceacqua		Դոլչեակուա	ZOI
IT	Dolcetto d'Acqui		Դոլչետո դ'Ակի	ZOI
IT	Dolcetto d'Alba		Դոլչետո դ'Ալբա	ZOI
IT	Dolcetto d'Asti		Դոլչետո դ'Աստի	ZOI
IT	Dolcetto di Diano d'Alba		Դոլչետո դի Դիանո դ'Ալբա	ZOI
IT	Dolcetto di Ovada		Դոլչետո դի Օվադա	ZOI
IT	Dolcetto di Ovada Superiore		Դոլչետո դի Օվադա սուպերիորե	ZOI
IT	Dugenta		Դուջենտա	ZOZP
IT	Durello Lessini		Դուռելո Լեսինի	ZOI
IT	Elba		Էլբա	ZOI
IT	Elba Aleatico Passito		Էլբա Ալեատիցո Պասիտո	ZOI
IT	Eloro		Էլորո	ZOI
IT	Emilia		Էմիլիա	ZOZP
IT	Epomeo		Էպոմեո	ZOZP
IT	Erbaluce di Caluso		Էրբալուչե դի Կալուզո	ZOI
IT	Erice		Էրիչե	ZOI
IT	Esino		Էզինո	ZOI
IT	Est! Est!! Est!!! di Montefiascone		Էստ! Էստ! Էստ! Դի Մոնտեֆիասկոնե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Etna		Էտնա	ZOI
IT	Etschtaler		Էտշատլեր	ZOI
IT	Falaghina del Sannio		Ֆալանգինա դել Սանյո	ZOI
IT	Falerio		Ֆալերիո	ZOI
IT	Falerno del Massico		Ֆալերոնո դել Մասիկո	ZOI
IT	Fara		Ֆարա	ZOI
IT	Faro		Ֆարո	ZOI
IT	Fiano di Avellino		Ֆիանո դի Ավելինո	ZOI
IT	Fior d'Arancio Colli Euganei		Ֆիոր դ'Առանջի կոլի Էուգանեի	ZOI
IT	Fontanarossa di Cerda		Ֆոնտանարոսա դի Չերդա	ZOZP
IT	Forlì		Ֆորլի	ZOZP
IT	Fortana del Taro		Ֆոնտանա դել Տարո	ZOZP
IT	Franciacorta		Ֆրանչիակորտա	ZOI
IT	Frascati		Ֆրասկատի	ZOI
IT	Frascati Superiore		Ֆրասկատի Սուպերիորե	ZOI
IT	Freisa d'Asti		Ֆրեիզա դ'Աստի	ZOI
IT	Freisa di Chieri		Ֆրեիզա դի Վիերի	ZOI
IT	Friularo di Bagnoli		Ֆրիուլարո դի Բանյոլի	ZOI
IT	Friuli Annia		Ֆրիուլի Անիա	ZOI
IT	Friuli Aquileia		Ֆրիուլի Ակուիլեյա	ZOI
IT	Friuli Colli Orientali		Ֆրիուլի Կոլի Օրիենտալի	ZOI
IT	Friuli Grave		Ֆրիուլի Գրավե	ZOI
IT	Friuli Isonzo		Ֆրիուլի Իզոնցո	ZOI
IT	Friuli Latisana		Ֆրիուլի Լատիզանա	ZOI
IT	Frusinate		Ֆրուզինանտե	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Gabiano		Գաբիանո	ZOI
IT	Galatina		Գալատինա	ZOI
IT	Galluccio		Գալուչիո	ZOI
IT	Gambellara		Գամբելարա	ZOI
IT	Garda		Գարդա	ZOI
IT	Garda Bresciano		Գարդա Բրեշիանո	ZOI
IT	Garda Colli Mantovani		Գարդա Կոլի Մանտովանի	ZOI
IT	Gattinara		Գատինարա	ZOI
IT	Gavi		Գավի	ZOI
IT	Genazzano		Ջենազանո	ZOI
IT	Ghemme		Գեմե	ZOI
IT	Gioia del Colle		Ջիոյա դել Կոլե	ZOI
IT	Girò di Cagliari		Ջիրո դի Կալիարի	ZOI
IT	Golfo del Tigullio – Portofino		Գոլֆո դել Տիգուլիոն Պորտոֆինոն	ZOI
IT	Grance Senesi		Գրանչե Սենսեզի	ZOI
IT	Gravina		Գրավինա	ZOI
IT	Greco di Bianco		Գրեկո դի Բիանկո	ZOI
IT	Greco di Tufo		Գրեկո դի Տուֆո	ZOI
IT	Grignolino d’Asti		Գրինյոլինո դ’Աստի	ZOI
IT	Grignolino del Monferrato Ca- salese		Գրինյոլինո դել Մոնֆերատո Կասալեզե	ZOI
IT	Grottino di Roccanova		Գրոտինո դի Ռոկանովա	ZOI
IT	Gutturnio		Գուտտուրինո	ZOI
IT	Histonium		Իստոնիում	ZOZP
IT	I Terreni di Sanseverino		Ի տերենի դի Սանսեվերինո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Irpinia		Իրպինիա	ZOI
IT	Ischia		Իշիյա	ZOI
IT	Isola dei Nuraghi		Իզոլա դեյ Նուրագի	ZOZP
IT	Isonzo del Friuli		Իզոնցո դել Ֆրիուլի	ZOI
IT	Kalterer		Կալտերեռ	ZOI
IT	Kalterersee		Կալտերեռսես	ZOI
IT	Lacrima di Morro		Լակրիմա դի Մորո	ZOI
IT	Lacrima di Morro d'Alba		Լակրիմա դի Մորո դ'Ալբա	ZOI
IT	Lago di Caldaro		Լագո դի Կալդարո	ZOI
IT	Lago di Corbara		Լագո դի Կորբարա	ZOI
IT	Lambrusco di Sorbara		Լամբրուսկո դի Սեռբարա	ZOI
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro		Լամբրուսկո Գրասպարոսա դի Կաստելվետրո	ZOI
IT	Lambrusco Mantovano		Լամբրուսկո Մանտովանո	ZOI
IT	Lambrusco Salamino di Santa Croce		Լամբրուսկո Սալամանինո դի Սանտա Կրոչե	ZOI
IT	Lamezia		Լամեցիա	ZOI
IT	Langhe		Լանգե	ZOI
IT	Lazio		Լացիո	ZOZP
IT	Lessini Durello		Լեսինի Դուրելլո	ZOI
IT	Lessona		Լեսոնա	ZOI
IT	Leverano		Լեվերանո	ZOI
IT	Liguria di Levante		Լիգուրիա դի Լեվանտե	ZOZP
IT	Lipuda		Լիպուդա	ZOZP
IT	Lison		Լիզոն	ZOI
IT	Lison-Pramaggiore		Լիզոն-Պրամաջիորե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Lizzano		Լիջիանո	ZOI
IT	Loazzolo		Լոազոլո	ZOI
IT	Locorotondo		Լոկոռոտոնոնդո	ZOI
IT	Locride		Լոկրիդե	ZOZP
IT	Lugana		Լուգանա	ZOI
IT	Malanotte del Piave		Մալանոտոտե դել Պիավե	ZOI
IT	Malvasia delle Lipari		Մալվազիա դել Լիպարի	ZOI
IT	Malvasia di Bosa		Մալվազիա դի Բոզա	ZOI
IT	Malvasia di Casorzo		Մալվազիա դի Կազորցո	ZOI
IT	Malvasia di Casorzo d'Asti		Մալվազիա դի Կազորցո դ'Աստի	ZOI
IT	Malvasia di Castelnuovo Don Bosco		Մալվազիա դի Կաստելնուովո Դոն Բոսկո	ZOI
IT	Mamertino		Մամերտինո	ZOI
IT	Mamertino di Milazzo		Մամերտինո դի Միլազո	ZOI
IT	Mandrolisai		Մանդրոլիզայ	ZOI
IT	Marca Trevigiana		Մարկա Տրեվիջինա	ZOZP
IT	Marche		Մարկե	ZOZP
IT	Maremma toscana		Մարեմա տոսկանա	ZOI
IT	Marino		Մարինո	ZOI
IT	Marmilla		Մարմիլա	ZOZP
IT	Marsala		Մարսալա	ZOI
IT	Martina		Մարտինա	ZOI
IT	Martina Franca		Մարտինա Ֆրանկա	ZOI
IT	Matera		Մատերա	ZOI
IT	Matino		Մատինո	ZOI
IT	Melissa		Մելիսա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Menfi		Մենֆի	ZOI
IT	Merlara		Մերլարա	ZOI
IT	Mitterberg		Միտերբերգ	ZOZP
IT	Modena		Մոդենա	ZOI
IT	Molise		Մոլիզե	ZOI
IT	Monferrato		Մոնֆեռատո	ZOI
IT	Monica di Sardegna		Մոնիկա դի Սարդենյա	ZOI
IT	Monreale		Մոնռեալե	ZOI
IT	Montecarlo		Մոնտեկարլո	ZOI
IT	Montecastelli		Մոնտեկաստելի	ZOZP
IT	Montecompati		Մոնտեկոմպատրի	ZOI
IT	Montecompati Colonna		Մենտեկոմպատրի Կոլոնա	ZOI
IT	Montecucco		Մոնտեկուոկո	ZOI
IT	Montecucco Sangiovese		Մոնտեկուոկո Սանջիովեզե	ZOI
IT	Montefalco		Մոնտեֆալկո	ZOI
IT	Montefalco Sagrantino		Մոնտեֆալկո Սագրանտինո	ZOI
IT	Montello		Մոնտելլո	ZOI
IT	Montello – Colli Asolani		Մոնտելլո – Կոլի Ազոլանի	ZOI
IT	Montello Rosso		Մոնտելլո Ռոսո	ZOI
IT	Montenetto di Brescia		Մոնտենետո դի Բրեշիա	ZOZP
IT	Montepulciano d'Abruzzo		Մոնտեպուլչիանո դ'Աբրուցո	ZOI
IT	Montepulciano d'Abruzzo Col- line Teramane		Մոնտեպուլչիանո դ'Աբրուցո Կոլինե Տերամանե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Monteregio di Massa Marittima		Մոնտեռեջիո դի Մասսա Մարիտիմա	ZOI
IT	Montescudaio		Մոնտեսկուդայո	ZOI
IT	Monti Lessini		Մոնտի Լեսինի	ZOI
IT	Morellino di Scansano		Մորելինո դի Սկանսանո	ZOI
IT	Moscadello di Montalcino		Մոսկադելո դի Մոնտալչինո	ZOI
IT	Moscato di Pantelleria		Մոսկատո դի Պանտելերիա	ZOI
IT	Moscato di Sardegna		Մոսկատո դի Սարդենյա	ZOI
IT	Moscato di Scanzo		Մոսկատո դի Սկանցո	ZOI
IT	Moscato di Sennori		Մոսկատո դի Սենորի	ZOI
IT	Moscato di Sorso		Մոսկատո դի Սորսո	ZOI
IT	Moscato di Sorso – Sennori		Մոսկատո դի Սորսո-սենորի	ZOI
IT	Moscato di Terracina		Մոսկատո դի Տերացինա	ZOI
IT	Moscato di Trani		Մոսկատո դի Տրանի	ZOI
IT	Murgia		Մուրջիա	ZOZP
IT	Nardò		Նարդո	ZOI
IT	Narni		Նարնի	ZOZP
IT	Nasco di Cagliari		Նասկո դի Կալիարի	ZOI
IT	Nebbiolo d'Alba		Մեբիոլո դ'Ալբա	ZOI
IT	Negroamaro di Terra d'Otranto		Նեգրոամարո դի Տերա դ'Օտրանտո	ZOI
IT	Nettuno		Նետունո	ZOI
IT	Noto		Նոտո	ZOI
IT	Nuragus di Cagliari		Նուրգաուս դի Կալիարի	ZOI
IT	Nurra		Նուրա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Offida		Օֆիդա	ZOI
IT	Ogliastro		Օլյաստրա	ZOZP
IT	Olevano Romano		Օլեվանո Ռոմանո	ZOI
IT	Oltrepò Pavese		Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Oltrepò Pavese metodo classico		Օլտրեպո Պավեզե մետոդո կլասիկո	ZOI
IT	Oltrepò Pavese Pinot grigio		Օլտրեպո Պավեզե Պինո գրիջո	ZOI
IT	Orcia		Օրչա	ZOI
IT	Ormeasco di Pornassio		Օրմանեսկո դի Պոռնասիո	ZOI
IT	Orta Nova		Օրտա Նովա	ZOI
IT	Ortona		Օրտոնա	ZOI
IT	Ortrugo		Օրտրուգո	ZOI
IT	Orvietano Rosso		Օրվիետանո Ռոսո	ZOI
IT	Orvieto		Օրվիետո	ZOI
IT	Oscò		Օսկո	ZOZP
IT	Ostuni		Օստունի	ZOI
IT	Ovada		Օվադա	ZOI
IT	Paestum		Պաեստում	ZOZP
IT	Palizzi		Պալիջի	ZOZP
IT	Pantelleria		Պանտելերիա	ZOI
IT	Parrina		Պարինա	ZOI
IT	Parteolla		Պարտեոլա	ZOZP
IT	Passito di Pantelleria		Պասիտո դի Պանտելերիա	ZOI
IT	Pellaro		Պելարո	ZOZP
IT	Penisola Sorrentina		Պենիզոլա Սորենտինա	ZOI
IT	Pentro		Պենտո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Pentro di Isernia		Պենտոռո դի Իզերնիա	ZOI
IT	Pergola		Պերգոլա	ZOI
IT	Piave		Պիավե	ZOI
IT	Piave Malanotte		Պիավե Մալանոտե	ZOI
IT	Piceno		Պիչենո	ZOI
IT	Piemonte		Պիեմոնտե	ZOI
IT	Piglio		Պիլիո	ZOI
IT	Pinerolese		Պինեռոլեզե	ZOI
IT	Pinot nero dell'Oltrepò Pavese		Պինո նեռո դել Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Planargia		Պլանարջիա	ZOZP
IT	Pomino		Պոմինո	ZOI
IT	Pompeiano		Պոմպեյանո	ZOZP
IT	Pornassio		Պոռնասիո	ZOI
IT	Portofino		Պոռտոֆինո	ZOI
IT	Primitivo di Manduria		Պրիմիտիվո դի Մանդուրիա	ZOI
IT	Primitivo di Manduria Dolce Naturale		Պրիմիտիվո դի Մանդուրիա Դոլչե Նատուրալե	ZOI
IT	Prosecco		Պրոսեկկո	ZOI
IT	Provincia di Mantova		Պրովինչա դի Մանտովա	ZOZP
IT	Provincia di Nuoro		Պրովինչա դի Նուորո	ZOZP
IT	Provincia di Pavia		Պրովինչա դի Պավիա	ZOZP
IT	Provincia di Verona		Պրովինչա դի Վերոնա	ZOZP
IT	Puglia		Պուլիա	ZOZP
IT	Quistello		Կուիստելլո	ZOZP
IT	Ramandolo		Րամանդոլո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Ravenna		Ռավեննա	ZOZP
IT	Recioto della Valpolicella		Ռեչոտո դելա Վալպոլիչելա	ZOI
IT	Recioto di Gambellara		Ռեչոտո դի Գամբելլարա	ZOI
IT	Recioto di Soave		Ռեչոտո դի Սոավե	ZOI
IT	Reggiano		Ռեջջանո	ZOI
IT	Reno		Ռենո	ZOI
IT	Riesi		Ռիեզի	ZOI
IT	Riviera del Brenta		Ռիվիեռա դել Բոենտա	ZOI
IT	Riviera del Garda Bresciano		Ռիվիեռա դել Գարդա Բոեշիանո	ZOI
IT	Riviera ligure di Ponente		Ռիվիեռա լիգուրե դի Պոնենտե	ZOI
IT	Roccamonfina		Ռոկամոնֆինա	ZOZP
IT	Roero		Ռոերո	ZOI
IT	Roma		Ռոմա	ZOI
IT	Romagna		Ռոմանյա	ZOI
IT	Romagna Albana		Ռոմանյա Ալբանա	ZOI
IT	Romangia		Ռոմանիյա	ZOZP
IT	Ronchi di Brescia		Ռոնկի դի Բոշիա	ZOZP
IT	Ronchi Varesini		Ռոնկի Վառեզինի	ZOZP
IT	Rosazzo		Ռոզացո	ZOI
IT	Rossese di Dolceacqua		Ռոսեզե դի Դոլչեակուա	ZOI
IT	Rosso Cònero		Ռոսո Կոնեռո	ZOI
IT	Rosso della Val di Cornia		Ռոսո դելլա Վալ դի Կորնիա	ZOI
IT	Rosso di Cerignola		Ռոսո դի Չերինյոլա	ZOI
IT	Rosso di Montalcino		Ռոսո դի Մոնտալչինո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Rosso di Montepulciano		Ռոսսո դի Մոնտեպուլչանո	ZOI
IT	Rosso di Valtellina		Ռոսսո դի Վալտելլինա	ZOI
IT	Rosso Orvietano		Ռոսսո Օրվիետանո	ZOI
IT	Rosso Piceno		Ռոսսո Պիչենո	ZOI
IT	Rotae		Ռոտաե	ZOZP
IT	Rubicone		Ռուբիկոնե	ZOZP
IT	Rubino di Cantavenna		Ռուբինո դի Կանտավեննա	ZOI
IT	Ruchè di Castagnole Monfer- rato		Ռուկե դի Կաստանյոլե Մոնֆերատո	ZOI
IT	S. Anna di Isola Capo Rizzuto		Ս.Աննա դի Իզոլա Կապո Ռիզուտո	ZOI
IT	Sabbioneta		Սաբիոնետա	ZOZP
IT	Salaparuta		Սալապարուտա	ZOI
IT	Salemi		Սալեմի	ZOZP
IT	Salento		Սալենտո	ZOZP
IT	Salice Salentino		Սալիչե Սալենտինո	ZOI
IT	Salina		Սալինա	ZOZP
IT	Sambuca di Sicilia		Սամբուկա դի Սիչիլիա	ZOI
IT	San Colombano		Սան Կոլոմբանո	ZOI
IT	San Colombano al Lambro		Սան Կոլոմբանո ալ Լամբրո	ZOI
IT	San Gimignano		Սան Ջիմինյանո	ZOI
IT	San Ginesio		Սան Ջինեզիո	ZOI
IT	San Martino della Battaglia		Սան Մարտինո դելլա Բատալյա	ZOI
IT	San Severo		Սան Սեվերո	ZOI
IT	San Torpè		Սան Տրոպե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Sangue di Giuda		Սանգուե դի Ջիուդա	ZOI
IT	Sangue di Giuda dell'Oltrepò Pavese		Սանգուե դի Ջիուդա դել Օլտրեպո Պավեզե	ZOI
IT	Sannio		Սաննիո	ZOI
IT	Santa Margherita di Belice		Սանտա Մառգերիտա դի Բելիչչե	ZOI
IT	Sant'Antimo		Սանտ'Անտիմո	ZOI
IT	Sardegna Semidano		Սարդենյա Սեմիդանո	ZOI
IT	Savuto		Սավուտո	ZOI
IT	Scanzo		Սկանցո	ZOI
IT	Scavigna		Սկավինյա	ZOI
IT	Sciacca		Շիակկա	ZOI
IT	Scilla		Շիլլա	ZOZP
IT	Sebino		Սեբինո	ZOZP
IT	Serenissima		Սերենիսիմա	ZOI
IT	Serrapetrona		Սերապետրոնա	ZOI
IT	Sforzato di Valtellina		Սֆորցատո դի Վալտելլինա	ZOI
IT	Sfursat di Valtellina		Սֆուրսատ դի Վալտելլինա	ZOI
IT	Sibiola		Սիբիոլա	ZOZP
IT	Sicilia		Սիչիլիա	ZOI
IT	Sillaro		Սիլլարո	ZOZP
IT	Siracusa		Սիրակուզա	ZOI
IT	Sizzano		Սիցիանո	ZOI
IT	Soave		Սոավե	ZOI
IT	Soave Superiore		Սոավե Սուպերիորե	ZOI
IT	Sovana		Սովանա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Spello		Սպելլո	ZOZP
IT	Spoletto		Սպոլետո	ZOI
IT	Squinzano		Սկուինցանո	ZOI
IT	Strevi		Ստրեվի	ZOI
IT	Südtirol		Սուդտիռոլ	ZOI
IT	Südtiroler		Սուդտիռոլեր	ZOI
IT	Suvereto		Սուվետո	ZOI
IT	Tarantino		Տարանտինո	ZOZP
IT	Tarquinia		Տարկինիա	ZOI
IT	Taurasi		Տաուրասի	ZOI
IT	Tavoliere		Տավոլիերե	ZOI
IT	Tavoliere delle Puglie		Տավոլիերե դելե Պուլիե	ZOI
IT	Teroldego Rotaliano		Տոռելդեգո Ռոտալիանո	ZOI
IT	Terra d'Otranto		Տերա դ'Օտրանտո	ZOI
IT	Terracina		Տերաչինա	ZOI
IT	Terradeiforti		Տերռադեիֆորտի	ZOI
IT	Terralba		Տերալբա	ZOI
IT	Terratico di Bibbona		Տերատիկո դի Բիբոնա	ZOI
IT	Terrazze dell'Imperiese		Տերազե դել'Իմպերիեզե	ZOZP
IT	Terrazze Retiche di Sondrio		Տերազե Ռետիկե դի Սոնդրիո	ZOZP
IT	Terre Alfieri		Տերե Ալֆիերի	ZOI
IT	Terre Aquilane		Տերե Ակուիլանե	ZOZP
IT	Terre de L'Aquila		Տերե դե լ'Ակուիլա	ZOZP
IT	Terre degli Osci		Տերե դելի Օշի	ZOZP
IT	Terre del Colleoni		Տերե դել Կոլեոնի	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Terre del Volturno		Տերե դել Վոլտուրնո	ZOZP
IT	Terre dell'Alta Val d'Agri		Տերե դել Ալտա Վալ դ'Ագրի	ZOI
IT	Terre di Casole		Տերե դի Կասոլե	ZOI
IT	Terre di Chieti		Տերե դի Կիետի	ZOZP
IT	Terre di Cosenza		Տերե դի Կոզենցա	ZOI
IT	Terre di Offida		Տերե դի Օֆիդա	ZOI
IT	Terre di Pisa		Տերե դի Պիզա	ZOI
IT	Terre di Veleja		Տերե դի Վելեյա	ZOZP
IT	Terre Lariane		Տերե Լարիանե	ZOZP
IT	Terre Siciliane		Տերե Սիչիլիանե	ZOZP
IT	Terre Tollesi		Տերե Տոլլեզի	ZOI
IT	Tharros		Տարոս	ZOZP
IT	Tintilia del Molise		Տինտիլա դել Մոլիզե	ZOI
IT	Todi		Տոդի	ZOI
IT	Torgiano		Տորջիանո	ZOI
IT	Torgiano Rosso Riserva		Տորջիանո Ռոսո Ռիզերվա	ZOI
IT	Toscana		Տոսկանա	ZOZP
IT	Toscano		Տոսկանո	ZOZP
IT	Trasimeno		Տրասիմենո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Trebbiano d'Abruzzo		Տրեբբիանո դ'Աբրուցո	ZOI
IT	Trentino		Տրենտինո	ZOI
IT	Trento		Տրենտո	ZOI
IT	Trexenta		Տրեքսենտա	ZOZP
IT	Tullum		Տուլում	ZOI
IT	Tuscia		Տուշիա	ZOI
IT	Umbria		Ումբրիա	ZOZP
IT	Val d'Arbia		Վալ դ'Արբիա	ZOI
IT	Val d'Arno di Sopra		Վալ դ'Առնո դի Սոպրա	ZOI
IT	Val di Cornia		Վալ դի Կորնիա	ZOI
IT	Val di Cornia Rosso		Վալ դի Կորնիա Ռոսո	ZOI
IT	Val di Magra		Վալ դի Մագրա	ZOZP
IT	Val di Neto		Վալ դի Նետո	ZOZP
IT	Val Polcèvera		Վալ Պոլչեվերա	ZOI
IT	Val Tidone		Վալ Տիդոնե	ZOZP
IT	Valcalepio		Վալկալեպիո	ZOI
IT	Valcamonica		Վալկամոնիկա	ZOZP
IT	Valdadige		Վալդադիջե	ZOI
IT	Valdadige Terradeiforti		Վալդադիջե Տերաֆեիֆորտի	ZOI
IT	Valdamato		Վալդամատո	ZOZP
IT	Valdarno di Sopra		Վալդարնո դի Սոպրա	ZOI
IT	Valdichiana toscana		Վալդիչիանա տոսկանա	ZOI
IT	Valdinievole		Վալդինիեվոլե	ZOI
IT	Valdobbiadene – Prosecco		Վալդոբբիադենե – Պրոսեկո	ZOI
IT	Vallagarina		Վալագարինա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Valle Belice		Վալե Բելիչե	ZOZP
IT	Valle d'Aosta		Վալե դ'Աոստա	ZOI
IT	Valle del Tirso		Վալե դել Տիրսո	ZOZP
IT	Valle d'Itria		Վալե դ'Իտրիա	ZOZP
IT	Vallée d'Aoste		Վալե դ'Աոստե	ZOI
IT	Valli di Porto Pino		Վալի դի Պորտո Պինո	ZOZP
IT	Valli Ossolane		Վալի Օսոլանե	ZOI
IT	Valpolicella		Վալպոլիչելա	ZOI
IT	Valpolicella Ripasso		Վալպոլիչելա Ռիպասո	ZOI
IT	Valsusa		Վալսուզա	ZOI
IT	Valtellina rosso		Վալտելինա ռոսո	ZOI
IT	Valtellina Superiore		Վալտելինա Սուպերիորե	ZOI
IT	Valtènesi		Վալտենեզի	ZOI
IT	Velletri		Վելետրի	ZOI
IT	Veneto		Վենետո	ZOZP
IT	Veneto Orientale		Վենետո Օրիենտալե	ZOZP
IT	Venezia		Վենեցիա	ZOI
IT	Venezia Giulia		Վենեցիա Ջիուլիա	ZOZP
IT	Verdicchio dei Castelli di Jesi		Վեռդիչիո դեի Կաստելի դի Ջեզի	ZOI
IT	Verdicchio di Matelica		Վեռդիչիո դի Մատելիկա	ZOI
IT	Verdicchio di Matelica Riserva		Վեռդիչիո դի Մատելիկա Ռիզերվա	ZOI
IT	Verduno		Վեռդունո	ZOI
IT	Verduno Pelaverga		Վեռդունո Պելավերգա	ZOI
IT	Vermentino di Gallura		Վեռմենտինո դի Գալլուրա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
IT	Vermentino di Sardegna		Վերմենտինո դի Սարդենյա	ZOI
IT	Vernaccia di Oristano		Վերնաչչա դի Օրիստանո	ZOI
IT	Vernaccia di San Gimignano		Վերնաչչա դի Սան Զիմինյանո	ZOI
IT	Vernaccia di Serrapetrona		Վերնաչչա դի Սերապետրոնա	ZOI
IT	Verona		Վերոնա	ZOZP
IT	Veronese		Վերոնեզե	ZOZP
IT	Vesuvio		Վեզուվիո	ZOI
IT	Vicenza		Վիչենցա	ZOI
IT	Vignanello		Վինյանելո	ZOI
IT	Vigneti della Serenissima		Վինյետի դելա Սերենիսիմա	ZOI
IT	Vigneti delle Dolomiti		Վինյետի դելե Դոլոմիտի	ZOZP
IT	Villamagna		Վիլամանյա	ZOI
IT	Vin Santo del Chianti		Վին սանտո դել Կիանտի	ZOI
IT	Vin Santo del Chianti Classico		Վին սանտո դել Կիանտի Կլասիկո	ZOI
IT	Vin Santo di Carmignano		Վին Սանտո դի Կարմինյանո	ZOI
IT	Vin Santo di Montepulciano		Վին սանտո դի Մոնտեպուլչիանո	ZOI
IT	Vino Nobile di Montepulciano		Վինո Նոբիլե դի Մոնտեպուլչիանո	ZOI
IT	Vittoria		Վիտորիա	ZOI
IT	Weinberg Dolomiten		Բանբերգ Դոլոմիտեն	ZOZP
IT	Zagarolo		Ջագարոլո	ZOI
LU	Moselle Luxembourgeoise		Մոզել Լյուքսեմբուրգուազ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
MT	Għawdex		Գնավդեքս	ZOI
MT	Gozo		Գոցո	ZOI
MT	Malta		Մալտա	ZOI
MT	Maltese Islands		Մալտեզ Այլանդ	ZOZP
NL	Drenthe		Դրենտե	ZOZP
NL	Flevoland		Ֆլեվոլանդ	ZOZP
NL	Friesland		Ֆրիսլանդ	ZOZP
NL	Gelderland		Գելդերլանդ	ZOZP
NL	Groningen		Գրոնինգեն	ZOZP
NL	Limburg		Լիմբուրգ	ZOZP
NL	Noord-Brabant		Նորդ-Բրաբանտ	ZOZP
NL	Noord-Holland		Նորդ-Հոլանդ	ZOZP
NL	Overijssel		Օվերիյսել	ZOZP
NL	Utrecht		Ուտրեխտ	ZOZP
NL	Zeeland		Ջեելանդ	ZOZP
NL	Zuid-Holland		Ջուիդ-Հոլանդ	ZOZP
PT	Açores		Ասորես	ZOZP
PT	Alenquer		Ալենկեր	ZOI
PT	Alentejano		Ալենտեժանո	ZOZP
PT	Alentejo		Ալենտեժո	ZOI
PT	Algarve		Ալգարվե	ZOZP
PT	Arruda		Արուդա	ZOI
PT	Bairrada		Բայրադա	ZOI
PT	Beira Interior		Բեյրա ինտերիոր	ZOI
PT	Biscoitos		Բիսկոիտոս	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
PT	Bucelas		Բուսելաս	ZOI
PT	Carcavelos		Կարավալելոս	ZOI
PT	Colares		Կոլարես	ZOI
PT	Dão		Դաո	ZOI
PT	DoTejo		Դո Տեժո	ZOI
PT	Douro		Դոուրո	ZOI
PT	Duriense		Դուրիենզե	ZOZP
PT	Encostas d'Aire		Էնկոստաս դ'Աիրե	ZOI
PT	Graciosa		Գրասիոզա	ZOI
PT	Lafões		Լաֆոնես	ZOI
PT	Lagoa		Լագոա	ZOI
PT	Lagos		Լագոս	ZOI
PT	Lisboa		Լիսբոա	ZOZP
PT	Madeira		Մադեյրա	ZOI
PT	Madeira Wein		Մադեյրա Վեյն	ZOI
PT	Madeira Wijn		Մադեյրա Վիյն	ZOI
PT	Madeira Wine		Մադեյրա Վայն	ZOI
PT	Madeirense		Մադեյրենսե	ZOI
PT	Madera		Մադերա	ZOI
PT	Madère		Մադերո	ZOI
PT	Minho		Մինիո	ZOZP
PT	Óbidos		Օբիդոս	ZOI
PT	Oporto		Օպորտո	ZOI
PT	Palmela		Պալմելա	ZOI
PT	Península de Setúbal		Պոնինսուլա դե Սետուբալ	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
PT	Pico		Պիկո	ZOI
PT	Port		Պորտ	ZOI
PT	Port Wine		Պորտ Վայն	ZOI
PT	Portimão		Պորտիմաո	ZOI
PT	Porto		Պորտո	ZOI
PT	Portvin		Պորտվեն	ZOI
PT	Portwein		Պորտվայն	ZOI
PT	Portwijn		Պորտվիյն	ZOI
PT	Setúbal		Սետուբալ	ZOI
PT	Tavira		Տավիրա	ZOI
PT	Távora-Varosa		Տավորա-Վարոսա	ZOI
PT	Tejo		Տեյո	ZOZP
PT	Terras Madeirenses		Տերաս Մադեյրենսես	ZOZP
PT	Torres Vedras		Տորես Վեդրաս	ZOI
PT	Transmontano		Տրանսմոնտանո	ZOZP
PT	Trás-os-Montes		Տրաս-ոս-Մոնտես	ZOI
PT	Vin de Madère		Վեն դե Մադերե	ZOI
PT	Vin de Porto		Վեն դե Պորտո	ZOI
PT	Vinho da Madeira		Վինհո դա Մադեյրա	ZOI
PT	Vinho do Porto		Վինհո դո Պորտո	ZOI
PT	Vinho Verde		Վինհո Վերդե	ZOI
PT	Vino di Madera		Վինո դի Մադերա	ZOI
RO	Aiud		Աիուդ	ZOI
RO	Alba Iulia		Ալբա Զուլիա	ZOI
RO	Babadag		Բաբադագ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
RO	Banat		Բանատ	ZOI
RO	Banu Mărăciine		Բանու Մառաչիներ	ZOI
RO	Bohotin		Բոհոտին	ZOI
RO	Colinele Dobrogei		Կոլինե Դոբրոջեյ	ZOZP
RO	Cotești		Կոտեսի	ZOI
RO	Cotnari		Կոնարի	ZOI
RO	Crișana		Կրիշանա	ZOI
RO	Dealu Bujorului		Դեալու Բուժորուլույ	ZOI
RO	Dealu Mare		Դեալու մարե	ZOI
RO	Dealurile Crișanei		Դեալուրիլե Կրիշանեյ	ZOZP
RO	Dealurile Moldovei		Դեալուրիլե Մոլդովեյ	ZOZP
RO	Dealurile Munteniei		Դեալուրիլե Մունտենիեյ	ZOZP
RO	Dealurile Olteniei		Դեալուրիլե Օլտենիեյ	ZOZP
RO	Dealurile Sătmăruului		Դեալուրիլե Սատմարուլույ	ZOZP
RO	Dealurile Transilvaniei		Դեալուրիլե Տրանսիլվանիեյ	ZOZP
RO	Dealurile Vrancei		Դեալուրիլե Վոանսեյ	ZOZP
RO	Dealurile Zarandului		Դեալուրիլե Զարանդուլույ	ZOZP
RO	Drăgășani		Դոագաշանի	ZOI
RO	Huși		Հուշի	ZOI
RO	Iana		Իանա	ZOI
RO	Iași		Իաշի	ZOI
RO	Lechința		Լեկինձա	ZOI
RO	Mehedinți		Մեհեդիինձի	ZOI
RO	Miniș		Մինիշ	ZOI
RO	Murfatlar		Մուրֆատլար	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
RO	Nicoreshti		Նիկորեշտի	ZOI
RO	Odobesti		Օդոբեշտի	ZOI
RO	Oltina		Օլտինա	ZOI
RO	Panciu		Պանչու	ZOI
RO	Panciu		Պանչու	ZOI
RO	Pietroasa		Պյետրոասա	ZOI
RO	Recaş		Րեչաշ	ZOI
RO	Sâmbureşti		Սամբուրեշտի	ZOI
RO	Sarica Niculiţel		Սարիկա Նիկուլիժել	ZOI
RO	Sebeş-Apold		Սեբեշ-Ապոլդ	ZOI
RO	Segarcea		Սեգարչեա	ZOI
RO	Ştefăneşti		Շտեֆանեշտի	ZOI
RO	Târnave		Տիռնավե	ZOI
RO	Teresele Dunării		Տերասելե Դունարիի	ZOZP
RO	Viile Caraşului		Վիիլե Կարաշուլույ	ZOZP
RO	Viile Timişului		Վիիլե Տիմիշուլույ	ZOZP
SK	Južnoslovenská		Յուզնոսլովենսկա	ZOI
SK	Južnoslovenské		Յուզնոսլովենսկե	ZOI
SK	Južnoslovenský		Յուզնոսլովենսկի	ZOI
SK	Karpatská perla		Կարպատսկա պեռլա	ZOI
SK	Malokarpatská		Մալոկարպատսկա	ZOI
SK	Malokarpatské		Մալոկարպատսկե	ZOI
SK	Malokarpatský		Մալոկարպատսկի	ZOI
SK	Nitrianska		Նիտրինասկա	ZOI
SK	Nitrianske		Նիտրինասկե	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
SK	Nitriansky		Նիտրինասկի	ZOI
SK	Slovenská		Սլովենսկա	ZOZP
SK	Slovenské		Սլովենսկէ	ZOZP
SK	Slovenský		Սլովենսկի	ZOZP
SK	Stredoslovenská		Ստոնդոսլովենսկա	ZOI
SK	Stredoslovenské		Ստոնդոսլովենսկէ	ZOI
SK	Stredoslovenský		Ստոնդոսլովենսկի	ZOI
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj		Վինոխադնիկա օբլաստ Տոկայ	ZOI
SK	Východoslovenská		Վիխոդոսլովենսկա	ZOI
SK	Východoslovenské		Վիխոդոսլովենսկէ	ZOI
SK	Východoslovenský		Վիխոդոսլովենսկի	ZOI
SI	Bela krajina		Բելա կրայինա	ZOI
SI	Belokranjec		Բելոկրանյեց	ZOI
SI	Bizelčan		Բիզելչան	ZOI
SI	Bizeljsko Sremič		Բիզելյսկո Սոնմիչ	ZOI
SI	Cviček		Շվչեկ	ZOI
SI	Dolenjska		Դոլենյսկա	ZOI
SI	Goriška Brda		Գորիշկա Բրդա	ZOI
SI	Kras		Կրաս	ZOI
SI	Metliška črnina		Մետլիշկա չոնինա	ZOI
SI	Podravje		Պոդրավյե	ZOZP
SI	Posavje		Պոսավյե	ZOZP
SI	Prekmurje		Պոեկմուրիյե	ZOI
SI	Primorska		Պրիմորսկա	ZOZP
SI	Slovenska Istra		Սլովենսկա Իստոս	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
SI	Štajerska Slovenija		Շտայէռուկա Սլէվէնիյա	ZOI
SI	Teran		Տէռան	ZOI
SI	Vipavska dolina		Վիպավսկա դովինա	ZOI
ES	3 Riberas		3 ռիբէռաս	ZOZP
ES	Abona		Աբոնա	ZOI
ES	Alella		Ալէյա	ZOI
ES	Alicante		Ալիկանտէ	ZOI
ES	Almansa		Ալմանսա	ZOI
ES	Altiplano de Sierra Nevada		Ալտիպլանո դէ Սիէռա Նեվադա	ZOZP
ES	Arabako Txakolina		Առբակո Տշակոլինա	ZOI
ES	Arlanza		Առլանսա	ZOI
ES	Arribes		Արիբէս	ZOI
ES	Aylés		Այլէս	ZOI
ES	Bailén		Բայլէն	ZOZP
ES	Bajo Aragón		Բախո Առագոն	ZOZP
ES	Barbanza e Iria		Բառբանցա է Իրիա	ZOZP
ES	Betanzos		Բէտանսոս	ZOZP
ES	Bierzo		Բիէրսո	ZOI
ES	Binissalem		Բինիսալէմ	ZOI
ES	Bizkaiko Txakolina		Բիսկայկո Տշակոլինա	ZOI
ES	Bullas		Բուլաս	ZOI
ES	Cádiz		Կադիս	ZOZP
ES	Calatayud		Կալատայուդ	ZOI
ES	Calzadilla		Կալսադիլյա	ZOI
ES	Campo de Borja		Կամպո դէ Բորխա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
ES	Campo de Cartagena		Կամպո դե Կարտախենա	ZOZP
ES	Campo de La Guardia		Կամպո դե լա Գուարդիա	ZOI
ES	Cangas		Կանգաս	ZOI
ES	Cariñena		Կարինյենա	ZOI
ES	Casa del Blanco		Կասա դել Բլանկո	ZOI
ES	Castelló		Կաստելյո	ZOZP
ES	Castilla		Կաստիլյա	ZOZP
ES	Castilla y León		Կաստիլյա ի Լեոն	ZOZP
ES	Cataluña		Կատալունյա	ZOI
ES	Cava		Կավա	ZOI
ES	Chacolí de Álava		Չակոլի դե Ալավա	ZOI
ES	Chacolí de Bizkaia		Չակոլի դե Բիսկայա	ZOI
ES	Chacolí de Getaria		Չակոլի դե Խետարիա	ZOI
ES	Cigales		Սիգալես	ZOI
ES	Conca de Barberà		Կոնկա դե Բարբերա	ZOI
ES	Condado de Huelva		Կոնդադո դե Ուելվա	ZOI
ES	Córdoba		Կորդոբա	ZOZP
ES	Costa de Cantabria		Կոստա դե Կանտաբրիա	ZOZP
ES	Costers del Segre		Կոստերս դել Սեխրե	ZOI
ES	Cumbres del Guadalfeo		Կումբրես	ZOZP
ES	Dehesa del Carrizal		Դեհեսա սել Կարիսալ	ZOI
ES	Desierto de Almería		Դեսիերտո դե Ալմերիա	ZOZP
ES	Dominio de Valdepusa		Դոմինիո դե Վալդեպուսա	ZOI
ES	Eivissa		Էյվիսա	ZOZP
ES	El Hierro		Էլ իերո	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
ES	El Terrerazo		Էլ Տերրասո	ZOI
ES	Empordà		Էմպորդա	ZOI
ES	Extremadura		Էստոնեմադուրա	ZOZP
ES	Finca Élez		Ֆինկա Էլեզ	ZOI
ES	Formentera		Ֆորմենտերա	ZOZP
ES	Getariako Txakolina		Խետարիակո Տչակոլինա	ZOI
ES	Gran Canaria		Գրան Կանարիա	ZOI
ES	Granada		Գրանադա	ZOI
ES	Guijoso		Գույխոսո	ZOI
ES	Ibiza		Իբիզա	ZOZP
ES	Illa de Menorca		Իլյա դե Մենորկա	ZOZP
ES	Illes Balears		Իլյես Բալեարս	ZOZP
ES	Isla de Menorca		Իսլա դե Մենոռկա	ZOZP
ES	Islas Canarias		Իսլաս Կանարիաս	ZOI
ES	Jerez		Խերես	ZOI
ES	Jerez-Xérès-Sherry		Խերես-Շերես-Շերի	ZOI
ES	Jumilla		Խումիլյա	ZOI
ES	La Gomera		Լա Գոմերա	ZOI
ES	La Mancha		Լա Մանչա	ZOI
ES	La Palma		Լա Պալմա	ZOI
ES	Laderas del Genil		Լադերաս դել Խենիլ	ZOZP
ES	Lanzarote		Լանցարոտե	ZOI
ES	Laujar-Alpujarra		Լաուխար-Ալպուխարա	ZOZP
ES	Lebrija		Լեբրիխա	ZOI
ES	Liébana		Լիեբանա	ZOZP

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
ES	Los Balagüeses		Լոս Բալագուեսես	ZOI
ES	Los Palacios		Լոս Պալասիոս	ZOZP
ES	Málaga		Մալագա	ZOI
ES	Mallorca		Մալորկա	ZOZP
ES	Manchuela		Մանչուելա	ZOI
ES	Manzanilla		Մանսանիլյա	ZOI
ES	Manzanilla-Sanlúcar de Barra- meda		Մանսանիլյա -Սանլուկար դե Բարամեդա	ZOI
ES	Méntrida		Մենտրիդա	ZOI
ES	Mondéjar		Մոնդեխար	ZOI
ES	Monterrei		Մոնտեռեյ	ZOI
ES	Montilla-Moriles		Մոնտիլյա-Մորիլես	ZOI
ES	Montsant		Մոնտսանտ	ZOI
ES	Murcia		Մուրսիա	ZOZP
ES	Navarra		Նավարա	ZOI
ES	Norte de Almería		Նորտե դե Ալմերիա	ZOZP
ES	Pago de Arínzano		Պագո դե Արինզանո	ZOI
ES	Pago de Otazu		Պագո դե Օտասու	ZOI
ES	Pago Florentino		Պագո Ֆլորենտինո	ZOI
ES	Penedès		Պենեդես	ZOI
ES	Pla de Bages		Պլա դե Բախես	ZOI
ES	Pla i Llevant		Պլա ի Յեվանտ	ZOI
ES	Prado de Irache		Պրադո դե Իռաչե	ZOI
ES	Priorat		Պրիորատ	ZOI
ES	Rías Baixas		Ռիաս Բախաս	ZOI
ES	Ribeira Sacra		Ռիբեյրա Սակրա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
ES	Ribeiro		Ռիբեյրո	ZOI
ES	Ribera del Andarax		Ռիբերա դել Անդառաքս	ZOZP
ES	Ribera del Duero		Ռիբերա դել Դուերո	ZOI
ES	Ribera del Gállego – Cinco Villas		Ռիբերա դել Գալեգո – Մինկո Վիլաս	ZOZP
ES	Ribera del Guadiana		Ռիբերա դել Գուադիանա	ZOI
ES	Ribera del Jiloca		Ռիբերոս դել Խիլոկա	ZOZP
ES	Ribera del Júcar		Ռիբերոս դել Խուկար	ZOI
ES	Ribera del Queiles		Ռիբերոս դել Կեյլես	ZOZP
ES	Rioja		Ռիոխա	ZOI
ES	Rueda		Ռուեդա	ZOI
ES	Serra de Tramuntana-Costa Nord		Սերոս դե Տրամունտանա-Կոստա Նորդ	ZOZP
ES	Sherry		Շերի	ZOI
ES	Sierra de Salamanca		Սյերոս դե Սալամանկա	ZOI
ES	Sierra Norte de Sevilla		Սյերոս Նորտե դե Սևիլյա	ZOZP
ES	Sierra Sur de Jaén		Սիերոս Սուր դե Խանեն	ZOZP
ES	Sierras de Las Estancias y Los Filabres		Սյերոսս դե Լաս Էստանսիաս Ի Լոս Ֆիլաբրես	ZOZP
ES	Sierras de Málaga		Սյերոսս դե Մալագա	ZOI
ES	Somontano		Սոմոնտանո	ZOI
ES	Tacoronte-Acentejo		Տակորոնտե-Ասենտեխո	ZOI
ES	Tarragona		Տարագոնա	ZOI
ES	Terra Alta		Տերոս Ալտա	ZOI
ES	Tierra de León		Տյերոս դե Լեոն	ZOI
ES	Tierra del Vino de Zamora		Տյերոս դել Վինո դե Սամորա	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
ES	Toro		Տորո	ZOI
ES	Torreperogil		Տորեպերոգիլ	ZOZP
ES	Txakolí de Álava		Չակոլի դե Ալավա	ZOI
ES	Txakolí de Bizkaia		Չակոլի դե Բիսկայա	ZOI
ES	Txakolí de Getaria		Չակոլի դե Խետարիա	ZOI
ES	Uclés		Ուկլես	ZOI
ES	Utiel-Requena		Ուիել- Ռեքուենա	ZOI
ES	Val do Miño-Ourense		Վալ դո Մինյո-Օուրենսե	ZOZP
ES	Valdejalón		Վալդեխալոն	ZOZP
ES	Valdeorras		Վալդեորաս	ZOI
ES	Valdepeñas		Վալդեպենյաս	ZOI
ES	Valencia		Վալենսիա	ZOI
ES	Valle de Güímar		Վալե դե Խույմար	ZOI
ES	Valle de la Orotava		Վալե դե լա Օրոտավա	ZOI
ES	Valle del Cinca		Վալե դել Սինկա	ZOZP
ES	Valle del Miño-Ourense		Վալե դել Մինյո-Օուրենսե	ZOZP
ES	Valles de Benavente		Վալես դե Բենավենտե	ZOI
ES	Valles de Sadacia		Վալես դե Սադասիա	ZOZP
ES	Valtiendas		Վալտիենդաս	ZOI
ES	Villaviciosa de Córdoba		Վիլավիսիոզա դե Վորդոբա	ZOZP
ES	Vinos de Madrid		Վինոս դե Մադրիդ	ZOI
ES	Xérès		Խերես	ZOI
ES	Ycoden-Daute-Isora		Իկոդեն-Դաուտե-Իսորա	ZOI
ES	Yecla		Յեկլա	ZOI
GB	English		Ինգլիշ	ZOI

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Istovjetni naziv/ transkripcija na latinicu	Transkripcija na armensko pismo	Vrsta (ZOI/ ZOZP)
GB	English Regional		Ինգլիշ Դիջընըլ	ZOZP
GB	Welsh		Ուելշ	ZOI
GB	Welsh Regional		Ուելշ Դիջընըլ	ZOZP

Dio B

Oznake zemljopisnog podrijetla proizvoda iz Republike Armenije iz članka 231. stavka 4.

Naziv	Transkripcija na latinicu	Vrsta proizvoda
ՄԵՎԱՆԻ ԻՇԽԱՆ ⁽¹⁾	Sevani Ishkhan	Riba i plodovi mora

⁽¹⁾ Podliježe pozitivnom ishodu postupka prigovora iz članka 231. stavka 4.

PRILOG XI.

DODATNE ODREDBE O JAVNOJ NABAVI

A. Europska unija:

ugovori o koncesijama za radove obuhvaćeni Direktivom 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji, kako je izmijenjena, kad ih dodjeljuje tijelo navedeno u prilogima 1. i 2. Europske unije Dodatku I. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi u skladu s režimom iz te Direktive. Taj je režim u skladu s člancima I., II., IV., VI., VII. (osim točke 2. podtočke (e) i točke 2. podtočke (l)), XVI. (osim stavaka 3. i 4.) i XVIII. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.

B. Republika Armenija:

ugovori o koncesijama obuhvaćeni režimom iz Zakona o javnoj nabavi, kad ih dodjeljuje tijelo navedeno u prilogima I. i II. Republike Armenije Dodatku I. Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.

PRILOG XII. POGLAVLJU 2.:

ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU iz GLAVE VII.: FINANIJSKA POMOĆ I ODREDBE
O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU

Republika Armenija obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu Europske unije i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Konvencija od 26. srpnja 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Konvencije:

- članak 1. – opće odredbe, definicije,
- članak 2. stavak 1. – poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da postupanje iz članka 1. te sudjelovanje u takvom postupanju, poticanje na njega ili pokušaji postupanja iz članka 1. stavka 1. budu kažnjivi djelotvornim, razmjernim i odvraćajućim kaznama

Raspored: te odredbe te Konvencije provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- članak 3. – kaznena odgovornost voditelja poduzeća.

Raspored: te odredbe te Konvencije provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Protokol uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe tog Protokola:

- članak 1. stavak 1. točka (c) i članak 1. stavak 2. – mjerodavne definicije,
- članak 2. – pasivna korupcija,
- članak 3. – aktivna korupcija,
- članak 5. stavak 1. – poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da postupanje iz članka 2. i 3. te sudjelovanje u takvom postupanju i poticanje na njega budu kažnjivi djelotvornim, razmjernim i odvraćajućim kaznama,
- članak 7. u mjeri u kojoj upućuje na članak 3. Konvencije.

Raspored: te odredbe tog Protokola provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Drugi protokol uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe tog Protokola:

- članak 1. – definicije,
- članak 2. – pranje novca,
- članak 3. – odgovornost pravnih osoba,
- članak 4. – sankcije za pravne osobe,
- članak 12. u mjeri u kojoj upućuje na članak 3. Konvencije.

Raspored: te odredbe tog Protokola provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zaštita novca od krivotvorenja

Uredba Vijeća (EZ) br. 1338/2001 od 28. lipnja 2001. o utvrđivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja

Direktiva 2014/62/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2000/383/PUP

Raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1338/2001 i Direktive 2014/62/EU provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Međunarodna konvencija o sprječavanju krivotvorenja novca (Ženeva, 1929.)

Raspored: Konvencija se potpisuje i ratificira nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PROTOKOL I. UZ GLAVU VII.

FINANCIJSKA POMOĆ

I ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU

POGLAVLJE 2.: ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU

Protokol o definicijama

1. „Nepравilnost” znači svako kršenje odredbe prava EU-a, ovog Sporazuma ili sporazuma i ugovora koji iz njega proizlaze uzrokovano činjenjem ili nečinjenjem određenog gospodarskog subjekta, a koje šteti ili bi moglo štetiti općem proračunu Europske unije ili proračunima kojima ona upravlja bilo putem smanjenja ili gubitka prihoda iz vlastitih sredstava koja se prikupljaju izravno u ime Europske unije ili putem neopravdanog izdatka.

2. „Prijevара” znači:

(a) u pogledu rashoda, svako namjerno činjenje ili nečinjenje koje se odnosi na:

- upotrebu ili prikazivanje lažnih, netočnih ili nepotpunih izvjava ili dokumenata, čija je posljedica protupravno prisvajanje ili nepropisno zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europske unije ili proračuna kojima upravlja Europska unija, odnosno kojima se upravlja u ime Europske unije,
- neotkrivanje informacija, čime se krši određena obveza, s istim učinkom kao što je opisano u prvoj alineji ove točke,
- zloupotrebu sredstava iz prve alineje ove točke za potrebe koje nisu one potrebe za koje su sredstva izvorno odobrena,

(b) u pogledu prihoda, svako namjerno činjenje ili nečinjenje koje se odnosi na:

- upotrebu ili iznošenje lažnih, netočnih ili nepotpunih izvjava ili dokumenata koji za posledicu imaju nezakonito smanjenje sredstava općega proračuna EU-a ili proračunâ kojima upravlja EU ili kojima se upravlja u ime EU-a,
- neotkrivanje informacija, čime se krši određena obveza, s istim učinkom,
- zloupotrebu zakonski dobivene koristi s istim učinkom.

3. „Aktivna korupcija” znači namjerna radnja bilo koje osobe koja dužnosniku obeća dati ili daje, izravno ili putem posrednika, bilo kakvu prednost za njega samog ili za treću osobu kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnošću ili kako bi pri obavljanju svojih dužnosti djelovao protivno svojim službenim dužnostima na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima Europske unije.

4. „Pasivna korupcija” znači namjerna radnja dužnosnika koji izravno ili putem posrednika traži ili prima bilo kakvu prednost za sebe ili za treću osobu ili prihvaća obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnosti ili kako bi pri obavljanju svojih dužnosti djelovao protivno svojim službenim dužnostima na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima Europske unije.

5. „Sukob interesa” znači svaka situacija u kojoj bi se sposobnost nepristranog i objektivnog djelovanja osoblja mogla dovesti u sumnju zbog razloga definiranih u članku 57. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002.

6. „Nepropisno isplaćen” znači isplaćen protivno pravilima koja se primjenjuju na fondove EU-a.

7. „Europski ured za borbu protiv prijevara” (OLAF) znači služba Europske komisije specijalizirana za borbu protiv prijevara. OLAF je operativno neovisan i nadležan je za provedbu administrativnih istraga radi suzbijanja prijevara, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje negativno utječu na financijske interese Europske unije, kako je predviđeno Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti.

PROTOKOL II.

O UZAJAMNOJ ADMINISTRATIVNOJ POMOĆI U CARINSKIM PITANJIMA

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „carinsko zakonodavstvo” znači sve zakonske ili regulatorne odredbe primjenjive na državnim područjima stranaka, a kojima se uređuju uvoz, izvoz i provoz robe te stavljanje robe pod bilo koji carinski režim ili postupak, uključujući mjere zabrane, ograničavanja i kontrole;
- (b) „tijelo koje podnosi zahtjev” znači nadležno upravno tijelo koje je stranka imenovala u tu svrhu i koje podnosi zahtjev za pomoć na temelju ovog Protokola;
- (c) „tijelo koje prima zahtjev” znači nadležno upravno tijelo koje je stranka imenovala u tu svrhu i koje prima zahtjev za pomoć na temelju ovog Protokola;
- (d) „osobni podaci” znači sve informacije koje se odnose na identificiranog pojedinca ili pojedinca kojeg se može identificirati; i
- (e) „radnja kojom se krši carinsko zakonodavstvo” znači svako kršenje ili pokušaj kršenja carinskog zakonodavstva.

Članak 2.

Područje primjene

1. Stranke pomažu jedna drugoj u okviru svojih nadležnosti, na način i pod uvjetima utvrđenima u ovom Protokolu, kako bi osigurale pravilnu primjenu carinskog zakonodavstva, a posebno sprječavanjem, istraživanjem i suzbijanjem radnji kojima se krši to zakonodavstvo.
2. Pomoć u carinskim pitanjima, kako je predviđeno u ovom Protokolu, primjenjuje se na svako upravno tijelo stranke koje je nadležno za primjenu ovog Protokola. Njome se ne dovode u pitanje odredbe kojima se uređuje uzajamna pomoć u kaznenim stvarima niti obuhvaća informacije prikupljene na temelju ovlaštenja na zahtjev pravosudnog tijela, osim ako to tijelo da svoju suglasnost za prenošenje tih informacija.
3. Pomoć u naplati carine, poreza ili novčanih kazni nije obuhvaćena ovim Protokolom.

Članak 3.

Pomoć na zahtjev

1. Na zahtjev tijela koje podnosi zahtjev, tijelo koje prima zahtjev dostavlja mu sve relevantne informacije koje će omogućiti tijelu koje podnosi zahtjev da osigura pravilnu primjenu carinskog zakonodavstva, uključujući informacije koje se odnose na uočene ili planirane aktivnosti koje predstavljaju ili bi mogle predstavljati radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo.
2. Na zahtjev tijela koje podnosi zahtjev, tijelo koje prima zahtjev obavješćuje ga o sljedećem:
 - (a) je li roba izvezena iz područja jedne stranke propisno uvezena na područje druge stranke, navodeći, prema potrebi, carinski postupak koji se primjenjuje na tu robu; ili
 - (b) je li roba uvezena na područje jedne stranke propisno izvezena iz područja druge stranke, navodeći, prema potrebi, carinski postupak koji se primjenjuje na tu robu.

3. Na zahtjev tijela koje podnosi zahtjev, tijelo koje prima zahtjev, u skladu sa svojim zakonskim ili regulatornim odredbama, poduzima nužne mjere za osiguravanje posebnog nadzora nad sljedećim:

- (a) fizičkim ili pravnim osobama za koje postoji osnovana sumnja da su uključene ili su bile uključene u radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo;
- (b) mjestima na kojima je roba uskladištena ili može biti uskladištena na takav način da postoji osnovana sumnja da se tom robom namjerava koristiti za radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo;
- (c) robom koja se prevozi ili bi se mogla prevoziti na takav način da postoji osnovana sumnja da se tom robom namjerava koristiti za radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo; i
- (d) prijevoznim sredstvima kojima se koristi ili bi se moglo koristiti na takav način da postoji osnovana sumnja da se tim prijevoznim sredstvima namjerava koristiti za radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

Članak 4.

Spontana pomoć

Stranke pomažu jedna drugoj, na vlastitu inicijativu i u skladu sa svojim zakonskim ili regulatornim odredbama, ako to smatraju nužnim za propisnu primjenu carinskog zakonodavstva, posebno pružanjem prikupljenih informacija koje se odnose na:

- (a) aktivnosti koje jesu ili se čini da jesu radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo i koje bi mogle biti od interesa za drugu stranku,
- (b) nova sredstva ili metode koje se upotrebljavaju u provođenju radnji kojima se krši carinsko zakonodavstvo,
- (c) robu u vezi s kojom se provode radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo,
- (d) fizičke ili pravne osobe za koje postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su uključene ili su bile uključene u radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo; i
- (e) prijevozna sredstva za koja postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su bila upotrebljavana ili se trenutačno upotrebljavaju ili bi se mogla upotrijebiti za radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

Članak 5.

Dostava i obavješćivanje

1. Na zahtjev tijela koje podnosi zahtjev, tijelo koje prima zahtjev, u skladu s vlastitim pravnim ili regulatornim odredbama koje se primjenjuju na to tijelo, poduzima sve potrebne mjere kako bi adresatu s boravištem odnosno poslovnim nastanom na području tijela koje prima zahtjev dostavio sve dokumente ili ga obavijestio o svim odlukama koje donosi tijelo koje podnosi zahtjev i koje spadaju u područje primjene ovog Protokola.

2. Zahtjevi za dostavu dokumenata ili obavješćivanje o odlukama dostavljaju se u pisanom obliku na službenom jeziku tijela koje prima zahtjev ili na jeziku koji je prihvatljiv tom tijelu.

Članak 6.

Oblik i sadržaj zahtjeva za pružanje pomoći

1. Zahtjevi u skladu s ovim Protokolom podnose se u pisanom obliku. Uz njih se prilažu dokumenti potrebni za ispunjavanje zahtjeva. U hitnim slučajevima tijelo koje prima zahtjev može prihvatiti i usmene zahtjeve, ali tijelo koje podnosi zahtjev te usmene zahtjeve bez odlaganja potvrđuje u pisanom obliku.

2. Zahtjevi koji se podnose u skladu sa stavkom 1. sadržavaju sljedeće informacije:

- (a) tijelo koje podnosi zahtjev,
- (b) pomoć koja se traži,
- (c) predmet zahtjeva i razloge za podnošenje zahtjeva,

- (d) zakonske ili regulatorne odredbe i druge pravne elemente,
 - (e) što točnije i sveobuhvatne podatke o fizičkim ili pravnim osobama koje su predmet istraga, i
 - (f) sažetak relevantnih činjenica i već poduzetih istraga.
3. Zahtjevi se podnose na službenom jeziku tijela koje prima zahtjev ili na jeziku koji je prihvatljivom tom tijelu. Ovaj se uvjet ne odnosi na dokumente koji se prilažu uz zahtjev na temelju stavka 1.
4. Ako zahtjev nije u skladu sa službenim zahtjevima navedenima u staccima od 1. do 3., tijelo koje prima zahtjev može zatražiti ispravak ili dopunu zahtjeva. Tijela svake stranke u međuvremenu mogu naložiti provedbu mjera predostrožnosti.

Članak 7.

Obrada zahtjeva

1. Kako bi ispunilo zahtjev za pomoć, tijelo koje prima zahtjev, u granicama svojih nadležnosti i raspoloživih sredstava, postupa kao da djeluje za vlastiti račun ili na zahtjev drugih tijela iste stranke dostavljanjem informacija koje već posjeduje, provođenjem odgovarajućih istraga ili organiziranjem njihova provođenja. Ta se odredba odnosi i na svako drugo tijelo kojem je zahtjev uputilo tijelo koje prima zahtjev kada ono ne može samo djelovati.
2. Zahtjevi za pomoć rješavaju se u skladu sa zakonskim ili regulatornim odredbama stranke primatelja zahtjeva.
3. Propisno ovlašteni službenici stranke mogu, uz suglasnost druge stranke i na temelju uvjeta koje je ta stranka utvrdila, biti nazočni kako bi u prostorijama tijela koje prima zahtjev, ili drugog zainteresiranog tijela navedenog u stavku 1., primili informacije koje se odnose na radnje koje jesu ili bi mogle biti radnje kojima se krše carinski propisi, a koje su potrebne tijelu koje podnosi zahtjev u smislu ovoga Protokola.
4. Propisno ovlašteni službenici jedne stranke uz suglasnost druge stranke i pod uvjetima koje ta stranka odredi mogu biti prisutni tijekom istraga koje se provode na području druge stranke.

Članak 8.

Način prenošenja informacija

1. Tijelo koje prima zahtjev dostavlja rezultate istraga tijelu koje podnosi zahtjev u pisanom obliku zajedno s odgovarajućom dokumentacijom, ovjerenim preslikama i ostalim.
2. Te informacije mogu se dostaviti u elektroničkom obliku.
3. Tijelo koje podnosi zahtjev može zatražiti prijenos izvornih dokumenata samo ako ovjerene preslike ne bi bile dostatne. Ti se izvornici vraćaju što je prije moguće.

Članak 9.

Izuzeci od obveze pružanja pomoći

1. Pomoć se može odbiti ili može podlijegati ispunjavanju određenih uvjeta ili zahtjeva u slučajevima kada jedna stranka smatra da bi pružanje pomoći u skladu s ovim Protokolom:
- (a) moglo dovesti u pitanje suverenitet Republike Armenije ili države članice od koje je zatraženo pružanje pomoći u okviru ovog Protokola,

(b) moglo dovesti u pitanje javni poredak, sigurnost, državnu tajnu ili druge bitne interese, posebno u slučajevima iz članka 10. stavka 2., ili

(c) dovelo do povrede industrijske, poslovne ili profesionalne tajne.

2. Tijelo koje prima zahtjev može odgoditi pružanje pomoći uz obrazloženje da bi se njome ometalo istrage, progone ili postupke koji su u tijeku. Tijelo koje prima zahtjev u tom se slučaju savjetuje s tijelom koje podnosi zahtjev kako bi utvrdilo može li se pomoć pružiti u skladu s uvjetima koje bi tijelo koje prima zahtjev moglo zahtijevati.

3. Ako tijelo koje podnosi zahtjev traži pomoć koju samo ne bi moglo pružiti kada bi se to od njega tražilo, upozorit će na tu činjenicu u svojem zahtjevu. Tijelo koje prima zahtjev zatim odlučuje kako odgovoriti na taj zahtjev.

4. U slučajevima iz stavaka 1. i 2. tijelo koje prima zahtjev o svojoj odluci i razlozima za nju mora bez odgađanja obavijestiti tijelo koje podnosi zahtjev.

Članak 10.

Razmjena i povjerljivost informacija

1. Sve informacije koje su na bilo koji način dostavljene u skladu s ovim Protokolom povjerljive su ili ograničene prirode, u skladu sa zakonodavstvom i propisima koji se primjenjuju na svaku stranku. Te su informacije obuhvaćene obvezom čuvanja službene tajne i uživaju zaštitu koja je za slične informacije predviđena odgovarajućim zakonima i propisima stranke koja ih je primila.

2. Osobni se podaci mogu razmjenjivati samo ako se stranka koja ih prima obveže da će štititi takve podatke na način koji druga stranka smatra odgovarajućim.

3. Upotreba informacija dobivenih u okviru ovog Protokola u pravosudnim ili upravnim postupcima pokrenutima u pogledu radnji kojima se krše carinski propisi smatra se upotrebom za potrebe ovog Protokola. Prema tome, stranke u svojim evidencijama dokaza, izvješćima i iskazima te u postupcima i optužbama pred sudovima mogu upotrijebiti kao dokaz dobivene informacije i dokumente u koje su stekle uvid u skladu s odredbama ovog Protokola. Tijelo koje prima zahtjev može dostavljanje informacija ili dopuštanje pristupa dokumentima uvjetovati obavješćivanjem o takvoj upotrebi.

4. Dobivene se informacije upotrebljavaju samo u svrhe predviđene ovim Protokolom. Ako jedna stranka želi upotrijebiti te informacije u druge svrhe, potrebna joj je prethodna pisana suglasnost tijela koje je dostavilo informacije. Takva upotreba zatim podliježe svim ograničenjima koja propiše to tijelo.

Članak 11.

Vještaci i svjedoci

Tijelo koje prima zahtjev može ovlastiti službenika druge stranke da u okviru danog ovlaštenja vještači ili svjedoči u sudskim ili upravnim postupcima koji se odnose na pitanja obuhvaćena ovim Protokolom te dostavi predmete, dokumente ili njihove ovjerene preslike ako su potrebni za postupak. U zahtjevu za vještačenje ili svjedočenje mora biti jasno naznačeno pred kojim se sudskim ili upravnim tijelom službenik mora pojaviti, zbog kojeg predmeta i na temelju koje će funkcije ili kvalifikacije biti ispitan.

Članak 12.

Troškovi pružanja pomoći

Stranke će odustati od svih međusobnih potraživanja povrata troškova koji nastanu provedbom ovoga Protokola, osim, prema potrebi, troškova za vještace i svjedoke te tumače i prevoditelje koji nisu državni službenici.

*Članak 13.***Provedba**

1. Provedba ovog Protokola povjerava se, s jedne strane, carinskim tijelima Republike Armenije i, s druge strane, nadležnim službama Europske komisije i carinskim tijelima država članica, prema potrebi. Oni donose odluke o svim praktičnim mjerama i postupcima potrebnima za njegovu provedbu, uzimajući u obzir primjenjivo zakonodavstvo i propise, posebno u području zaštite osobnih podataka.
2. Stranke se međusobno savjetuju i naknadno obavješćuju jedna drugu o mjerama provedbe koje donesu u skladu s odredbama ovog Protokola.
3. U Europskoj uniji odredbe ovog Protokola ne utječu na razmjenu bilo kojih informacija dobivenih u okviru ovog Protokola među nadležnim službama Europske komisije i carinskim tijelima država članica. U Republici Armeniji odredbe ovog Protokola ne utječu na razmjenu bilo kojih informacija dobivenih u okviru ovog Protokola među carinskim tijelima Republike Armenije.

*Članak 14.***Drugi sporazumi**

Odredbe ovog Protokola imaju prednost pred odredbama svih bilateralnih sporazuma o uzajamnoj pomoći koji su sklopljeni ili bi mogli biti sklopljeni između pojedinih država članica i Republike Armenije, u mjeri u kojoj odredbe tog sporazuma nisu u skladu s odredbama ovog Protokola.

*Članak 15.***Savjetovanje**

Kad je riječ o tumačenju i provedbi ovog Protokola, stranke se međusobno savjetuju u cilju rješavanja svih pitanja u okviru Pododbora za carinu osnovanog na temelju članka 126. ovog Sporazuma.

ZAJEDNIČKA IZJAVA U VEZI S GLAVOM VII. (FINANCIJSKA POMOĆ I ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU) POGLAVLJEM 2. (ODREDBE O SPRJEČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU)

Ne smatra se da se obvezom poduzimanja odgovarajućih mjera za ispravak nepravilnosti, prijevara, aktivne ili pasivne korupcije i isključivanje sukoba interesa u bilo kojoj fazi provedbe financiranja sredstvima iz fondova EU-a iz poglavlja 2. glave VII. utvrđuje financijska odgovornost Republike Armenije u pogledu obveza koje su preuzeli subjekti i osobe u njezinoj jurisdikciji.

Europska unije pri ostvarivanju svojeg prava nadzora u skladu s poglavljem 2. glave VII. poštuje nacionalna pravila o bankarskoj tajni.
